

13 ΝΟΕ 1978

κριτική

ΜΠΑΜΠΗ Δ. ΚΛΑΡΑ

Αυτοκράτωρ Μιχαήλ στο Έθνικό Θέατρο

ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ του "Αγγελου Τερζάκη «Αυτοκράτωρ Μιχαήλ» εγκαινιάσε τις χειμερινές παραστάσεις του το Έθνικό Θέατρο. Η αναπροβολή του από την κρατική σκηνή, έπειτα από τριανταδύο χρόνια, έρχεται επάξια να θυμίσει και να επιστήσει τη μακρά, θετική, πολύπλευρη και πολυσήμαντη παρουσία του συγγραφέα στον ελληνικό πνευματικό χώρο. Η προσφορά του στον έντεχνο λόγο καλύπτει μισόν και πλέον αιώνα. Εκτείνεται, με πλάτος και βάθος, από το διήγημα ως το μυθιστόρημα και από το θέατρο ως τον στοχασμό. Αναπλάθει φάσεις από την ιστορία του τόπου και δεν μένει αμέτοχη στα προβλήματα του σύγχρονου Έλληνα κα' ανθρώπου. Με άδρή έκφραση και ζωντανή αναπλαστικότητα. Με την εντιμότητα της ειλικρίνειας και την σταθερότητα της πνευματικότητας. Με συνέχεια και συνέπεια. Αύτην ακριβώς, που χαρακτηρίζει τους αληθινούς πνευματικούς ανθρώπους.

Μαρτυρία έπικαιρωτική, και τούτο, το πρώτο στη σειρά που ακολούθησε, θεατρικό έργο του. Ο Τερζάκης αντίλει την υπόθεση του από μια κομμάτι της ιστορίας του Βυζαντίου, που γνώρισε πολλές και αντιφατικές περιόδους, με λαμπερές δόξες και σκοτεινές καταπτώσεις στη μακραίωνη πορεία του. Ο κεντρικός ήρωάς του έζησε στις άρχες του 11ου αιώνα. Ξεκίνησε από την Παφλαγονία για να γίνει άρχικα θαλαμηπόλος στο ιερό παλάτι κα' ανέβηκε στον αυτοκρατορικό θρόνο ως έραστής της ζωής της Πορφυρογέννητης, αφού έπνιξε μέσα στο λουτρό τον προκατόχο κα' ευεργέτη του Ρωμανό τον Γ'. Για να βασιλεύει επτά μόνο χρόνια, από το 1034 ως το 1041, με πραγματικό εξουσιαστή τον καλόγερο αδερφό του Γεώργιο και για να αποσυρθεί τελικά σε μοναστήρι κα' να πεθάνει ως καλός γέροντας. Είναι μια σκοτεινή αυτή φάση της βυζαντινής ιστορίας, με αυτοκρατορικές εξαφειώσεις και δολοφονίες, με αποκαταστάσεις και προδοσίες, με συνωμοσίες και πολέμους, με καλογρηκτική έπιδραση και καταθλιπτική θρησκοληψία, που ταλανίζουν άρχοντες και άρχομενους. Εικόνα κα' άτιμόσφαιρα της εποχής αυτής προσφέρει με τα πρόσωπα κα' τη δράση του έργο. Κι αυτό, του προσδίδει ένα χαρακτηριστικό ιστορικότητα.

Πάσσο, ο «Αυτοκράτωρ Μιχαήλ» δεν μπορεί να θεωρηθεί ως καθαυτό ιστορικό έργο. Κατά βάση, ως πρόθεση κα' ως προέκταση, είναι η τραγωδία του ανθρώπου που αντάρχει τον θάνατο στα μάτια του άλλου κα' τον αντάρχει να έρχεται κα' προς αυτόν, καταπράχεται από τις τύψεις για τα άνομιματά του κα' κόπεται από το βάρος της φοβίας κα' της θρησκοληψίας. Η ύψη κα' η πνοή του παρουσιάζουν αναλογίες με τις σοκωτικές τραγωδίες της ιστορικής κατηγορίας. Η ρεαλιστική απεικόνιση των κύριων προσώπων συνδυάζεται με την ψυχολογική τους ανατομία. Η δράση μορφοποιείται δραματικά στο δεύτερο μέρος. Ο λόγος του είναι ποιητικός. Μπορεί ως έργο να μην συγκινεί, αλλά διδάσκει. Καί φέρει την σφραγίδα της αισθητικής πνευματικότητας.

Ο Άλκης Μινωτής που είχε εύτυχη να υποδυθεί τον κεντρικό ρόλο το 1936 ευτύχησε κα' τώρα να σκηνοθετήσει το έργο. Με την άγνη του προς αυτό κα' τον συγγραφέα του κα' με την μακρά κα' γόνιμη καλλιτεχνική εμπειρία του, έζησε μια παράσταση ανταποκρινόμενη στον ό-

Νίκος Τζόγιας — Τάκης Βουκαλάς

κοινο κα' το δημιουργήμα του, απόκομ-τη, με ένταση κα' ζωντάνεια αντίστα-ρος άλλες παρόμοιες σκητικές δημιου-ριες.

Για την επίτευξη αυτή χρειάστηκε να «επιστρατευτούν» όλοι σχεδόν οι έμπειροι θεατικοί του καλλιτεχνικού δυναμικού του Έθνικού κα' με την σειρά τους κα' αυτοί, να «επιστρατευθούν» με ήλιο κα' ζέση τον αυτό τους κα' την τέχνη τους. Μιχαήλ Δ', ο Νικήτας Τσακίρογλου. Έμφάνιση έκφραση κα' λόγος, που δίνουν τη μορφή στην κατάρτιση της, με τις εσωτερικές της ανησυχίες κα' τις εξωτερικές εκδηλώσεις τους. Ορφανοτρόφος, ο Νίκος Τζόγιας, ο οποίος την έκταση της δυναμικής εξουσιαστικότητας κα' του καλογρηστικού δυναμισμού, με τις αντιφατικές εκρήξεις του, ζωή Πορφυρογέννητη, η Έλενη Καζαντζούρη, με την εξανάσταση της απωθμένης ερωτικής παραφοράς κα' την μάταιη αυτοκρατορική αναλαμπή. Σπαθάρης Ανδρόνικος, ο Χρήστος Πάριος, με μια εξαιρετική απόδοση του οίκτου των ένδοξων κα' της εντιμότητας του πιστού μαχητή. Μακεδονίτης, ο Στέλιος Βόκοβιτς, με την αδρότητα κα' την τόλμη της θαρραλέας ψυχής.

Χορεία όλόκληρη άλλα διαλεκτοί ήθοιοι αποδίδουν όπως πρέπει πρωτεύτερες κα' δευτερεύοντες ρόλους: Γκέρας Μπινιάρης κα' Φάνης Χηνάς, Ζώρας Τσάπλης κα' Κώστας Καστανάς, Κάκια Παναγιώτου κα' Λούσια Αδαμαντού, Άγγελος Γιαννούλης κα' Θεόδωρος Μορίδης, Βασίλης Κανάκης κα' Παντελής Ζερβός, Κώστας Γαλανάκης, Θεόδωρος Συριώτης, Κώστας Κοσμοπούλος, Χριστόφορος Καζαντζίδης, Κώστας Κουκάκης, Γιάννης Μαυρογιάννης, Δημήτρης Ντουλάκης, Σταύρος Ρωμανός, Δημήτρης Κοντογιάννης, Γιώργος Καφκάς, Δημήτρης Αθανασόπουλος, Τάκης Βουκαλάς, Κώστας Τύμβιος, Τρύφων Καρατζάς, Γιώργος Γεωργίου, Φώτης Γκαβέρας, Αντώνη Κουκούλη, Έλλη Κωνσταντίνου, Κάκια Αντωνοπούλου, Βασιλική Μάνθου, Μπάμπης Γιωτόπουλος, Μιχάλης Μαργακάκης, Θάνος Αρώνης.

Ο Βασίλης Φωτόπουλος αντί για σκη-νικά προτίμησε μερικά πανιά με ζωγραφίες, αλλά δεν παράλειψε να χρυσοποιήσει λαμπρά κοστούμια. Η Έλλη Νικολαΐδη δίδαξε τη χορωδία κα' ο Στέφανος Βασιλειάδης έπαιλεθήθηκε την ηχογράφηση της μουσικής.

Ο Άγγελος Τερζάκης κα' ο Δημήτρης Τερζάκης είχαν την εύτυχη συγκυρία να χαρεί ο πατέρας την μουσική επένδυση του έργου του από τον γιό, κα' ο γιος ν' ανταποκριθεί στο πατρικό έργο με συγκίνηση κα' κατανόηση. Καί το κοινό, να χειροκροτήσει θερμά κα' τους δυό.

Ο «Αυτοκράτωρ Μιχαήλ» του «Αγ. Τερζάκη» στο «Εθνικό, Στιγμιό-
τυπο από την παράσταση με τους Χρήστο Παρλα, Βασίλη Τσακίρο-
γλου, Θ. Μοριδή και Ζώρα Τσάπηλη

Θεατρικό πανόραμα

ΚΡΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΣ την επιστολή της περὶ τοῦ ποδὸς ἔρχεται τὸ σῶμα, πρέπει νὰ ἐπιστημονίμως τὴν παραστήσῃ τὸ ἔθικον θεᾶνθρωπο. Γιατί ἴσως ἡ ἀδελφότης μιᾶς ἀσφαλισμένης τιμῆς «ἐκὼν πνευματικῶς ἀνθρώπου» ἐκ ἀναστασίου νητο συμπαρομοσιότητι εἰς σκεπτικὴ τέχνη. Συγχρόνως δόθηκε ἡ αἰκεία νὰ φανερωθῇ ἡ ἐξέλιξις τῆς τραγωδίας ἐνὸς ἡδὺ λαοπορίου τοῦ ἡβουμένου καὶ νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ἡ ἀκοή μὴ φάρὰ τὸ ὄφρδι ἀπὸ τοῦ ἀνδρ. συμπονητοῦ.

λου, με ευστοχία μουσική επένδυση του κ. Νίκου Δανιάν, αλλά είδαμε συγχρόνως να χαράσσονται αθηνοπολίτες που πέσει το χεϊμάνο και το τελευταίο παλκοάρι είχαν τόσο μεγάλη επιτυχία στο δώλο τόσο θεάτρου, όπως π.χ. ή κ. Νόνικα Γαλιγκία, ή κ.κ. 'Αλέξος 'Αλεξοπούλου και Νίκοι 'Ηλίουπουλος. Τό ότι υπάρχει ριζικές στιγμές που ή κ.κ. 'Ηλίουπουλος και Μίρης Φατούπουλος μας διαπεύουν, αυτό δεν παύει να ή γαυνίσουν, ανησυχία διάθεση μας.

«Δυτοκράτωρ Μιχαήλ»

«Ο κ. Ἀλέξης Μινωτής ὁργάνωσε μιὰ μεγαλειώδη παράσταση τοῦ «Αὐτοκράτορος Μιχαῖλ» τοῦ κ. Ἀγγέλου Τροζάκη. Τό Ἐθνικό Θέατρο τοῦ ὁ-

Γράφει ο

ΑΛΚ. ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ

φελε αὐτῇ τῇ τιμῇ, ὅχι μόνον διό-
 τι πρόκειται γιὰ ἕναν ἀπὸ τοὺς πρῶ-
 τιστοὺς πνευματικοὺς μας ἀν-
 θρώπους καὶ μετὰ προσφορά δραματι-
 κῶν ἔργων, ἀλλὰ καὶ διότι τὸ ἴδιον
 τὸ Ἑθνικὸ Θεάτρο τὸ ἐμπνεύσθη
 ἡμεταί, καὶ σὲ πολλὰ δύσκολα στι-
 γμῆς ἀποκρίθηκε δεκαετηρίδες.

‘Ο «Αυτοκράτωρ Μιχαήλ», παλαιότερι
είναι από τα παλαιότερα του έργου (προ-
ηγείται και της όμοιας της ελληνοε-
βανίας πολιτικής) του, είναι από
τα καλύτερα ιστορικά δραματικά έρ-
γα που διαβάσαμε, και μάλιστα με
δυναμικό δοξολόγιο. ‘Ο θαυμάσιος λόγος,
η ποιητική πνοή του δούλευσαν στην
επιχειρηματική στατικότητα του έργου,
την οποία έφαινε ακόμη περισσότερο
από το τόσο προσηκόντως χρησιμοποιή-
σιμο π. Μινωτή (ο ίδιος υπήρξε ένας
έξοχος έφηβος της του έπαινου ρόλου
στην πρώτη παράσταση του
1936).

Ο κ. Τερζάκης, δοθής μελετητής της διαντινής ιστορίας, είχε συναντήσει από την ερώτησή του Άρνηση προσωπικότητα του Μιχαήλ Δ' του Παλαιολόγου (1034-1041), που του ανέφερε στο βρόχο η Ζωή η Πανφυρογεννητή για την φαιρότητα του, ύστερα από το ιστορικά ανεπιβεβαιωμένο γεγονός της δολοφονίας του συζύγου της Ρωμανού Γ'.

«Ο Κ. Νικητάς Τσακίρογλου (Μιχαήλ) ύπηρετῶν στὴν παράστασι αὐτῆς ἑνὸς μεγάλου ἠθοποιοῦ, μὲ κορυφαία στὴν τῆς ἐκκλησίᾳ τῆς συναντήσεως «ὡς μετὰ τῆ Ζωῆς», τὴν ἀρτίστερα ἀπὸ δημοτικῆς ἀποψῆς. Ὁ Κ. Τσακίρογλου ἐπισημαίνει ποῦ νὰ διεκδικήσῃ τὸν τίτλο τοῦ τραγουδοῦ. Στὴ συνάντησι αὐτῇ, ἀφῆκε ὁ Κ. Ἐλένη Χατζιγάρμυ. Ἡ μὲν καὶ ἐπιφύλαξι ἴσως ὅτι ἔδειχνε πολὺ νέα ὡς ἀερόστατος γυναικίς. Ἐπρεπε νὰ γίνῃ κάποια... θυσιὰ στὴν ἐξωτερικὴ τῆς ἀμφάνεσις.

«Όλα τὰ μέλη τῆς πολυπληθοῦς διανομῆς ἀνταποκρίθηκαν στὴν ἀπατηλὴ σελὴ τῶν ρόλων τους. Θέτιχ ἡ συνταξὶ τοῦ κ. Δημήτρη Τερζάκη μὲ τὴ μουσικὴ τὸν καὶ πολὺτμη, ὅπως πάντες, ἡ διδασκαλία τῆς χορωδίας ἀπὸ τὴν κ. Ἑλένη Νικολαΐδου. Ὑποθέτομε ὅτι σὲ παραδρομὴ ὀφείλεται ἡ ἐξοφράνεια τῶν προβολέων, ὅταν μπαίνουν στὴ σκηνὴ οἱ ἡθοποιοὶ μὲ τοὺς κλύουσες».

Ὡς πρὸς τὰ ἐπιδημικά σκηνικά καὶ τὰ ἱστορικῶς πιστὰ κοστούμια τοῦ κ. Βασίλη Φωτόπουλου, τὸ λεξιλόγιό ρας ἔχει φτωγήνει, ὥστε νὰ τὰ χωροποιήσουμε. Ἀρκεὶ πλέον νὰ πούμε ὅτι ἦσαν τοῦ Βασίλη Φωτόπουλου! — Ἡ μονομαχία ἔτσι τοῦ ἀναντικρίσματος κ. Χρι-

Τὸ Ἔθνικον Θεάτρουν ἤρξατο, ἑ-
ξέως, καὶ τὴ μιστὴν τῶν κατ'ὸν θέ-
ματων συγγραφαὶ καὶ ἀσκήσεις, κ.
κ. Ἀγνοῶν Τερσάκη. Διὰ τὸν σκο-
πὸν αὐτὸν, ἐπέλεξε καὶ παροῖσας,
ὡς ἐναρκτήριον ἔργον τῆς χειμε-
ρίας περιόδου, τὸ ἔργον τοῦ εὐνο-
κράτου Λιχάδη, τὸ ὁποῖον καὶ ἀπο-
τελεῖ τὸ πρῶτον θεατικὸν ἔργον τοῦ
τιμημένου συγγραφέως, εἶχε δε πα-
ρουσασθῆναι εἰς τὸ θέατρον κατὰ τὴν
τῷ 1936, ἐξ' ἧς καὶ διεκρίθη καὶ ἡ
κακίστη, βάσει ποίας λογικῆς,
διὰ τὴν τιμὴν ο. κ. Τερσάκη, λαμ-
βάνεται τὸ πρῶτον τοῦ ἔργου, τὸ
ὁποῖον, ὡς συμβαίνει μετὰ τους περισ-
σότερους θεατοὺς συγγραφῆς, εἶ-
ναι ἓνα ἔργον ἀβέβηον εἰς τὴν συγ-
γραφήν του καὶ κενὸν εἰς τὴν περι-
χρίσιν του, ἐξ' ἧς ἄλλωθεν διαλογεῖς,
κουραστικὰς, ἀσέλης ἀπαυγὰς καὶ ἡ
χωρὶς βάθος διαγνώσιν τῶν χαρα-
κτηρῶν, εἶναι χαρακτηριστικὰ μικρο-
νεκρήματα τοῦ ἔργου τούτου, τὰ ο-
ποῖα ἴσως εἰν ἠψυχώσαν τόσοι τοῖ
1936, ἐξ' ὧν περὶ πρωτολήτου ἐ-
νόου νέου φερελπίδος συγγραφέως ἐ-
πρόκειτο, σήμερον, θύωας, μετὰ 42
ἔτη, ἡ ἀναβιβασθῆναι τοῦ ἀπὸ τῆς κρα-
τικῆς μετὰ Σπυρίδου τοῦ νῦν, ἑπιτροπῆς
πλὴν, συγγραφέως διὰ τὴν ἀπορίαν, καὶ
διὰ τὴν κρίσιν τῆς καλλιτεχνικῆς
ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου τοῦ
τοῦ ἐπέλεξε γενναίως πολλὰς καὶ ἐλπί-
λους ἀπορίας...

[illegible]

Η ανάπτυξη του θεματος της ευχρηστικής παρουσίας του Μιχαήλ, αλλά και των άλλων προσώπων, έχει δοθεί με πλειάδα όσων υπερβολών, οι οποίοι μόνον επιφανειακά παρουσιάζουν τους χαρακτήρες, ενώ ο ρητορικός λόγος και οι απομνημονεύσιμες κοινότητες του έργου αναιρούν και κοσμητικές δυνάμεις των μερικών βλεπόντων. Ο κ. Αλέξης Μιχαήλ, ο οποίος ασκονόβητος τούτο, έχει μόνον δύο θέλησει να μειώσει τα στομαδικά ύψος των διαλογών του, αλλά επιπονήων εις μία βλαβήν "όν επιπονήων του, δώσε, ούτως, άτυχώς, μίαν κραυγαλέαν παράστασιν, με άντιβακτηρίαν ασκονόβητον, η οποία ούς "όν στιγμήν άρρίσκει άνταπόκρισιν εις τον βλεπόν, τον όποιον σθένει ψυχρών και διάφορων.

Οι γνωστές των ήρωισμών του Έθνους (αναφερόμενος εις 32), υποχρεώθηκαν να παραστήσουν, παρ' όλην την φιλολογικήν αβυσσόν, τον οποίον κείμενον 'Εσ' δ και οι κ.κ. Χρ. Παλάς (Σταθμάς Ανδρόκομος), Κ. Καστανάς ('Ιβήτης), Νικ. Τζώνας (Ευάνης, αδαφός του Μιχαήλ Δ'), 'Ελένη Χατζηπανώ (Ζωή Πορφυρογέννητα), Κόκκι Παπαγιάννη (Πριμυρία), Στέλιος Βακοΐτης (Μακρυβολίτης) κ.λ. ερποντάς και φεύγοντας από την σκηνή μόνον και μόνον δια να εμψυκώσουν την πλοκή του έργου, ενώ ο κ. Νικήτας Τσαοκίρης, μάτην καταβάλλει κάθε προσπάθειαν, δια να δώσει την κάποιαν υπόστασιν εις τον θεατρικόν άντικειμενον χαρακτήρα του Μιχαήλ Δ'.

Ἐντυπώσιμα πάντα καὶ πράγμα-
τα, καθάριστα τὰ κοσμήματα του κ.
Βασ. Φωτοπούλου, ἀποδίδουν τὴν
λαμπρότητα τῆς Βυζαντινῆς Αἰθύ-
σας καὶ τὰ υποβλητικά σκηνικά αὐ-
τῆς Βυζαντινῆς οἰκογενείας. Τὰ ἐ-
κπαιδευτὴν, ὁμῶς, τὴν κεντρικὴν πορευ-
τὴν παραπέμπουν — μὲ τὰ ὅποια
δίδεται ἡ πρόκλιση τῆς σκηνῆς—
ἐνθουσιᾶ, γὰρ ἀβέλγητος ὁ θεατὴς
ὡς σκέπεται τὸν ἀλάστον νῆμον ἡ
ἐκείνου ἐκαστοῦς μὲνερν! Τέλος,
ἐνὸς τῆς Βυζαντινῆς ἀποστολῆς
τοῦ ἔργου εὐρισκεται ἡ διακριτικὴ
μουσικὴ ὑπόκρουσις τοῦ κ. Δημ. Τερ-
ζάκη.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΝΕΟΝ

2-2.

Ὡς πρὸς τὰ ἐπιβλητικά σκηνικά καὶ τὰ ἱστορικῶς πιστὰ κοστούμια τοῦ κ. Βασίλη Φωτόπουλου, τό λεξιλόγιό μας ἔχει φτωχύνει, ὥστε νὰ τὰ χαρακτηρίσουμε. Ἀρκεῖ πλέον νὰ πούμε ὅτι ἦταν τοῦ Βασίλη Φωτοπούλου! — Ἡ μονομαχία ἡτῶν τοῦ ἀναντικατάστατου κ. Χριστοφόρου Μπουμπούκη.

«Τό προτιμοῦν καυτό»

Φεύγοντας ἀπὸ τό «Ἀκροπόλ», μετὰ τὴν παράσταση τοῦ ἔργου τοῦ Πήτερ Στόουν «Μερικοὶ τό προτιμοῦν καυτό», εἶχαμε ἓνα συναίσθημα ἀπογοητεύσεως καὶ πικρίας. Εἶδαμε μὲν μιά παράσταση ἀρκετὰ καλὰ στημένη, σὲ μιά καλὴ μετάφραση τοῦ κ. Παύλου Μάτεσι, πού ἐνισχύθηκε μέ στίχους τοῦ κ. Λευτέρη Παπαδόπου-

Ἱστορία καί Θέατρο

ΕΙΝΑΙ. βέβαια συμπτωματικό, αλλά ενδεικτικό ότι το αρχαιότερο θεατρικό έργο του έθνους είναι μια τραγωδία που πηλεί από την ιστορία του μυθού ης οι «Έλερες» του Αισχύλου. αι δεν είναι το πρώτο. Είχε προ γηθεί ο Φρύνιχος με την «Μιλήνη» Άλκιωνα και τις «Φοινίσσες» ου. Άπό την αγωγή, λοιπόν, του εατρικού είδους η ιστορία, άκο η ή καυτή και ή πρόσφατη, έρέι σε και προκάλεσε τους ποιητές αι τους ανάγκασε να λύσουν προ ήματα περίπλοκα. Προβλήματα του αναφέρονται στη φόρμα, στην πιστότητα, στη μέθοδο και στη νομιμότητα της δραματοποίησης ης ιστορίας. Είναι σημαντικοί να κερτούμε πως οι πρωτοπόροι που άνεφερα προηγουμένα παραπάνω άπο μια γένια άπό τον πρώτο «ιςτορικό», τον «Ήρόδοτο» ήταν οι πρώτοι που άντιμετώπισαν πραστικά και αισθητικά το πρόβλημα, οι πρώτοι που καταπίστηκαν με την μεταφορά ενός ρευστού όλικου στη στέρεη καλλιτεχνική φόρμα.

Κάθε μορφοποίηση είναι μία έκλογη, μία στάση, μία προτίμηση στο ιστορικό υλικό, όταν διαμάχεται για να υπηρετήσει το σκοπό της Τέχνης, υφίσταται μία αλλοίωση, κάποτε μίαν αλλοτρίωση, άλλοτε καταντάει πρόσχημα, άλλοτε γίνεται μοντέλο, αλληγορία και κάποτε καθρέφτης που αντανάκλα ή παραβάλλει την πραγματικότητα μιας άλλης εποχής από την ιστορούμενη.

Ἡ πείρα διδάσκει πῶς τὰ χειρότερα δείγματα ιστορικοῦ θεάτρου εἶναι οἱ ἀπώπειρες εἰκονογράφησις τῆς ἱστορίας. Ὅταν τὸ θέατρο ἱστορεῖ, ἡ ἱστορία γίνεται θέαμα.

Τά ἐγκυρότερα καί καταξιωμένα
δείγματα θεάτρου μέ πηγή τήν Ι-
στορία ἀπό τήν αὐγή τοῦ εἰδους
παραμένουν τό θέατρο - καταγγε-
λία (ἐ'Η Μνήστου ὁλως) εἶναι
τέτοιο θέατρο) καί, τό θέατρο, ὁ-
που ἡ ἱστορία εἶναι ἀφορμή, πε-
δίο ἀναφοράς γιά τήν ἀνθρώπινη
περίπτωση.

Αυτή την τελευταία στάση έδω-
σε μεγάλα άριστοεργήματα με ύ-
περχονικά άξία αφού σκοπός
τάν ποιητών δεν ήταν να έρμυνεί-
σουν την ιστορία αλλά να προσδιο-
ρίσουν την ανθρώπινη ύπαρξη μέ-
σα από την προοπτική της ιστορι-
κότητας του ανθρώπου.

Ἔτσι τὸ θεατρικὸ ὕλικο πῆρε
τὴ θέση ποὺ εἶχε ὁ μύθος, ὅταν
δὲν ἔγινε ἀπλή θεματογραφία.

Τά «ιστορικά» έργα του Ρακίνα, του Κορνέι, του Σίλλερ, του Ουγκώ, του Μπύχνερ, του Κλάιστ, του Μπέρνερ φιλοτεχνούνται με την τεχνική του μαρσαϊκού όπου η ιστορία είναι ο «Κάμπος» το φόντο μέσα στο οποίο προβάλλεται, αλλά και φωτίζεται από το προσδιορισμένο τοπίο, η ανθρώπινη κατάσταση.

Στο Σάιξπηρ το πρόβλημα λύθηκε ανεπαίσθητα με ιδιοφυή τρόπο. Στις ελισθητικές τραγωδίες του, ενώ η ιστορία καθαυτή, τουλάχιστο για το μη Βρετανό, είναι ανοίκεια και δυσπρόσιτη, λειτουργεί ως μηχανισμός ώστε ο άνθρωπος να παράγεται από τις διαδικασίες του και να τις αναπαράγει, ενώ συγχρόνως τις υπερβαίνει ή τις αναίρει. Για το σάιξπηρικό ήρωα η ιστορία είναι το **Ε Τ Ε Ρ Ο Ν** που παρατίθεται στο **αὐτό**.

Όταν ο Άγγελος Τερζάκης κα-
ταγγιλάστηκε με την ιστορική τρα-

Ὁ «Αὐτοκράτωρ Μιχαήλ» εἶναι ἔργο προδρομικὸ καὶ ὁ βασικὸς τοῦ πυρήνα στέρεος. Ἀντέχει σὲ ὅποιο καιρὸ. Βέβαια ἡ τεχνικὴ δὲν εἶχε ἀκόμη κατακτηθεῖ ὑποκύπτει σὲ ἀφηγηματικὰς λύσεις. Ἡ σκιά τοῦ μεγάλου πρότυπου πέφτει βα-

Тоу

Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

ρια πάνω και στη δομή και στην
οργάνωση των σκηνών και τους
χαρακτήρες. Εύκολα ανακαλύπτει
κανένας τους άποχρους του Μάκ-
δεσ, του Ριχάρδου του Β', της
Κλεοπάτρας, του Λήρ.

Κι όμως ο «Μιχαήλ» δεν ξεπεράστηκε ακόμη στο θέατρό μας· μένει η έντελέστερη απόπειρα ιστορικής τραγωδίας. «Αν η φόρμα χαλαίνει στο έργο του Τερζάκη υπάρχει ένας έξοχος χαρακτήρας και πέντε τουλάχιστον μεγάλοι ρόλοι άφραστως μαστοριας.

Τό «Έθνικό θέατρο» τίμησε ξαν
αν έργατή που τό τίμησε σαράντα
χρόνια μέ τήν παρουσία του. Ή

παράσταση που οργάνωσε ο κ. Μινωτής ήταν ζυγισμένη και λαμπρή. Ο ρυθμός της κάλυψε τά ελαττώματα του έργου και πρόσβαλε τό λόγο στό πρώτο επίπεδο, ενώ εκμεταλλεύτηκε όλες τίς δραματικές συγκρούσεις έτσι ώστε σ' αυτές και γύρω απ' αυτές να στροφεταί ή ροή του έργου.

Τό μεγάλο μάθημα τής παραστάσεως ξεκινάει από τά σκηνικά καί τά κοστούμια του κ. Βασίλη Φωτόπουλου. Δέν υπηρετούν τό έργο, τό φορτίζουν, τό προεκτείνουν, σέ βάθος. Τό κοστούμι δέν περιγράφει, δέν ιστορεί, έρμηνεύει τό ύφος τής εποχής καί τό ήθος του προσώπου πού τό φορεί καί οί πινάκες του φόντου δοκίμια εικονολογίας δραματοποιήσαν τή μεταφυσική διάσταση του έργου.

Τό δεύτερο μεγάλο μάθημα της παράστασης, ή υπόκριση τού κ. Ν. Τσακίρογλου. Ο Μιχαήλ έγινε ένας μεγάλος ρόλος τού δραματολόγου μας μέ τόν Τσακίρογλου καί ο Τσακίρογλου μέ τόν Μιχαήλ καθιερώθηκε ως ο σημαντικότερος δραματικός πρωταγωνιστής τής γενιάς του. Ή τεχνική τού είναι

τρομακτική και η Ίκανότητά του να συνθέτει χαρακτηριστικά μοναδικά. Ό κ Μικωτής παραβίνει σε γερὰ χέρια η σκυτάλη. Δυὸ ἄλλοι ἔξοχοι ἠθοποιοὶ τῆς γενιᾶς μας ὁ κ Καστανάς καὶ ὁ κ Πάρλας κράτησαν τοὺς στέρεους ρόλους τους μέ δύναμη, άνευση, τεχνική ἀριτιότητα καὶ ὑποκριτικὸ κύρος, ἐνῶ ὁ κ Χατζηπαργούρη βρέθηκε στὴν καλύτερη ὥρα τῆς. Τὸ μεγάλο ντουέτο μέ τόν Τσακίρογλου καὶ τὸ φινάλε τῆς ἔδωσαν στὸ ἔργο φτερά.

Οι υπόλοιποι ήθοιοι στους έπεισοδιακούς ρόλους του χωρίς να ξεφύγουν από την επαγγελματική τους maniera υπηρέτησαν τη σκηνοθεσία. Με εξαίρεση τον κ. Τζογιά που οι έμφανισεις του έριχναν έξω όλη την παράστασή. Μάσκα, κίνηση, φωνή, υποκριτικό ύφος ανήκαν στη ροκαμπολική περίοδο του περασμένου αιώνα.

Ἡ μουσική τοῦ κ. Δ. Τερζάκη, οὐσιώδης, μέ κύρος φόρτισε τὸ καίμενο φροντιστήριο ἀπὸ τῆς παρ-
ουσίας τοῦ κ. Νικολαΐδη στὰ χο-
ρωδιακὰ μέρη.

που παρατίθεται στο αν-
τ'ό.

Όταν ο "Άγγελος Τερζάκης κα-
ταπίεστηκε με την ιστορική τρα-
γωδία δεν είχε τίσις του τίποτε
άλλο σοβαρό σ' αυτό τό είδος από
τή «Φαύστα» και την πειθαρχία
και τή «Μαρία Δοξαπατρή» του
Βερναδάκη. Οι άλλες προσπάθειες
εξάντλησαν όλες τις κλίμακες τής
θεατρικής φαμφάρας. Οι απόπει-
ρες του Καζαντζάκη και του Σι-
κελιανού ήταν ακόμη προθέσεις,
πρακτικά ανεπίδοτες.

Ο «Αυτοκράτωρ Μιχαήλ» λοι-
πόν ήταν η πρώτη δοκιμή του νεο-
ελληνικού θεατρικού λόγου σέ ένα
είδος που είχε πιά διαγράψει την
καμπύλη τής άκμής του.

Ο Τερζάκης αναζητούσε πρότυ-
πα για νά νομιμοποιήσει τις λύ-
σεις του. Καί θεώρησε έγκυρότερες
τις φόρμες και τις λύσεις του Σαίξ-
πηρ. Καταθλιπτικό μοντέλο, αλλά
γοητευτική ή πρόκληση.

Ο Τερζάκης με τό δίκιο του
διαπίστωνε πως ο Βυζαντινός με-
σαιώνας και ο Άγγλικός είχαν έ-
ρεθιστικές αναλογίες. Ο Ιδιότυπος
φεουδαλισμός, οι αγώνες τής δια-
δοχής, τά βαθιά μίση, τό πάθος
για την έξουσία και τό πάθος για
τό άπόλυτο είναι κοινοί παρονο-
μαστές στον κοινό αριθμητή που
είναι ο άνθρωπος ως αυτόνομη ά-
ξία ή που φαίνεται τέτοια.

Ο Τερζάκης ανακάλυψε στον
Μιχαήλ τον Δ' μιιά ύπαρξη σέ ά-
γωνία. Καί είναι κάτι που πρέπει
νά έπισημανθεί. Τό έργο παίζεται
τό 1936 πριν από την εμφάνιση
όλων των ύπαρξε-στών, φιλοσοφικών
και λογοτεχνικών ένθεων και άθε-
ων. Αυτή την πρωτοπορία τή δι-
εκδικεί και ο Τερζάκης και τό έργο
του και όχι μόνο στον τόπο μας.

Ο Μιχαήλ είναι ένας άντιήρωας
που έ-κ-λ-έ-γ-ε-ι νά εκλέγουν
οι άλλοι για λογαριασμό του. Έ-
χοντας ως μόνο προσόν ένα φυσι-
κό χάρισμα, την όμορφιά, γίνεται
όργανο με τό όποιο οι άλλοι νέ-
μονται την έξουσία. Είναι σκευός
έκλογής και όταν ανακαλύπτει,
στην έσχατη πτώση του σ' ένα φό-
νο, ότι είναι σκευός κενό, όταν δη-
λαδή συντελεστεί η κένωση τής ύ-
παρξης με την εξέμεσή της, αρχί-
ζει νά βαδίζει προς τό ε ί ν α ι
αρχίζει η πλήρωση. Έκλέγοντας
την άποχή, τή μόνωση και τή νο-
σταλγία του Παραδείσου αρχίζει
νά αυτοπροσδιορίζεται, νά ε ί -
ν α ι η έλευθερία του.

Ο Τερζάκης μελετώντας τό χα-
ρακτήρα του τον φόρτισε με τις
διάστάσεις του Κιρκεγκάουρ αλλά
τον φωτίσε και με ένα φωτιστέφα-
νο από την άποφατική θεολογία
της Άνατολής, διάσταση που οι
ύπαρξιστές τής Δύσης μόλις πρόσ-
φατα ανακαλύπτουν.

Αυτοκράτωρ Μιχαήλ του Άγγ. Τερζάκη

ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Ο Νικήτας Τσακίρογλου και
η Ελένη Χατζηαργύρη σε μία σκηνή
από τον «Αυτοκράτορα Μιχαήλ»

Στόν «Αυτοκράτορα Μιχαήλ» ο Άγγελος Τερζάκης περιγράφει μιάν άρρωστη συνείδηση. Μιά κατάσταση κρίσης που προκύπτει από τη διάσταση έξωτερικής πραγματικότητας και προσωπικού δράματος, δράσης και υπερτροφικού ψυχισμού, μεταφυσικής αγωνίας και ένταξης στα εγκόσμια πράγματα. Ο Μιχαήλ Δ' γίνεται το σύμβολο της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας που καταρρέει, χτυπημένη απ' όλες τις μεριές. Δραματουργικά αποτελεί άρνηση της μυθολογίας του ηρωισμού και μαζί μυθοποίηση μιιάς αντίηρωικής στάσης.

Παρ' όλες τις ιστοριογραφικές προθέσεις το έργο οικοδομείται γύρω από ένα προσωπικό, δράμα, υποδηλώνοντας έτσι τις σχέσεις του με τον κλασικισμό αλλά και την υπαρξιακή προβληματική. Ο Τερζάκης επανατοποθετεί το θέμα της εσωτερικής ήθικης πάλης όπως ο Έλιοτ, ενώ παράλληλα συνθέτει το πορτραίτο ενός Μιχαήλ που αποξενώνεται από το Γερό Παλάτιο και μένει αδιάφορος απέναντι στα πρότυπα της Μακεδονικής Δυναστείας. Η όριακή περίπτωση του κεντρικού προσώπου και οι ιστορικές κατηγορίες που συγκαλύπτουν σύγχρονα υπαρξιακά ερωτήματα, φέρνουν το έργο κοντά σε δραματολογικές μορφές του Σάρτρ ή του Καμύ. Με τη διαφορά ότι αυτοί, κάτω από την πίεση των χρωματισμένων ανθρωπιστικών αξιών στην περίοδο του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, κατέφυγαν σε άναχρονισμούς για να πάρουν μιάν άμεση θέση στα και-ρια πολιτικά προβλήματα της εποχής τους.

Τό σαιξπηρικό μοντέλο είναι για τόν Τερζάκη ένας ισχυρός πόλος έλξης. Άν εξαιρέσει όμως κανείς με-ρικές φορμαλιστικές ομοιότητες, δέν υπάρχει αληθινή συγγένεια ανάμεσα σ' αυτό και τόν «Αυτοκράτορα Μιχαήλ». Ο Σαίξπηρ γράφει ένα «ρεαλιστικό» θέατρο ά-φου κάνει άνοιγμα στις ιστορικές δυνάμεις τού και-ρού τού και παράγει μιιά δραματολογία ικανή νά τις εκφράσει. Ο Τερζάκης αντίθετα επιχειρηματολογεί με τελειωμένες φόρμες εμπλουτίζοντας τόν ιστορικισμό τού 19ου αιώνα με μιάν ακόμη ούμανιστική παραλλαγή.

Πρωτοπαιγμένος τό 1936 στή σκηνή τού Εθνικού Θε-άτρου, ό «Αυτοκράτωρ Μιχαήλ», ξαναπαρουσιάζεται τώρα σέ σκηνοθεσία Αλέξη Μινωτή. Η επιλογή και τό ανέδασμά του δίνουν στό κοινό τήν εύκαιρία νά γνωρίσει μιιά σημαντική νεοελληνική προσπάθεια κα-τάκτησης τής τραγικής γλώσσας και άναδρομής στό μεσαιωνικό παρελθόν. Τό έργο είναι θεατρολογικά ά-ποκαλυπτικό. Πιστοποιεί τή φιλοδοξία όρισμένων συγ-γραφέων τού μεσοπολέμου νά θητεύσουν στό χώρο τού «κνηλοῦ» είδους τής τραγωδίας αλλά και τή σοβαρό-

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

τητα με την οποία ο Τερζάκης υπηρέτησε την ιδέα αυτή. Γιατί σά λόγους τό έργο διαθέτει πολλές αρετές, ιδιαίτερα στό επίπεδο τής ποιητικής ιτεξεργασίας. Η άπόσταση που παίρνουμε άπ' αυτό, δέν άφορά τις έπι-μέρους ποιότητες τής γραφής, αλλά τό σύνολο τής δραματολογικής σύλληψης σάν ιδεολογία κειμένων και αισθητικές σημασίες.

Η παράσταση τού Εθνικού Θεάτρου χαρακτηρίζεται από τήν έλλειψη καθάρου σκηνικού προσανατολισμού. Δράμα «εσωτερικής ζωής», ιστορικό φρέσκο και με-γαλόσχημη όπερα, όλα αυτά συνυπάρχουν, λές και ό σκηνοθέτης αντί νά ριψοκινδυνεύσει μιιά άνάγνωση - τοποθέτηση, προτίμησε τή ρευστότητα τών νοημάτων και έπεδίωξε τόν σκηνικό πληθωρισμό. Μονάχα άν ύ-ποθέσει κανείς πώς ό Αλέξης Μινωτής διάβασε τό κεί-μενο σά μορφολογικό συνοθύλλευμα, μπορεί νά έξη-γήσει τήν ελεύθερη πρόσμιξη εξπρεσιονιστικών, με-λοδραματικών και ψευτονατουραλιστικών στοιχείων.

Ο Βασίλης Φωτόπουλος — έκφραστής τής τάσης νά καταδυναστεύεται σκηνογραφικά τό θέαμα — ύπογράμ-μισε με τέτοιο τρόπο τά «σημεία» τού αυτοκρατορικού πλούτου, τής θεοκρατικής σκέψης, τής βυζαντινής εί-κονογραφίας και ύφαντικής διακοσμητικής που όδη-

γήθηκε σε ένα στυλ Σερίλ Ντέ Μιλ.

Όλοι οι ήθοποιόι εκτέλεσαν τυπικά τις υποχρεώσεις τους, δυό όμως άπ' αυτούς ό Νικήτας Τσακίρογλου και η Ελένη Χατζηαργύρη έφτασαν σε λαμπρά έρμη-νευτικά αποτελέσματα. Ο Νικήτας Τσακίρογλου παί-ζοντας τό ρόλο τού Μιχαήλ θεμελίωσε τήν έφημεία του πάνω σε έναν στέρεο πυρήνα: Τήν τραγικότητα τού ξεριζωμένου από τό φυσικό του περιβάλλον έφη-βου που βουτηγμένος στό εγκλήμα και μπλεγμένος στις παλατιανές ραδιουργίες, άσφυκτιά ώσπου νά έξιλεω-θεί μέσα άπό τό μαρτύριο. Ο Τσακίρογλου έπιασε μιιά φιγούρα με ιδιάζουσα σωματικότητα και απέδωσε τήν πορεία τού Μιχαήλ σε μιιά όδυνηρή πνευματική περι-πλάνηση στό δρόμο τής ταύτισης με τό προσωπικό εί-δολο. Τis σφοδρές ψυχικές διακυμάνσεις τής γυναίκας που ερωτεύθηκε, εγκλημάτησε και εξαπατήθηκε, συν-δύασε η Ελένη Χατζηαργύρη με τήν αύταρχική συμπε-ριφορά και τό σίγουρο ύψος τής Πορφυρογέννητης. Για νά πραγματοποιήσει στό ρόλο τής Αυγούστας Ζωής τήν πιο ολοκληρωμένη εμφάνισή της τά τελευ-ταία χρόνια.

бкоцма

ονολογία

ΘΗΣΑΥΡΟΣ

28 NOV 1978

ΜΕΓΑΛΟΠΡΕΠΗ η παράσταση του έργου του Άγγελου Τερζόκη «**Αυτοκράτωρ Μιχαήλ**» στο **Εθνικό**, κατ' Έργο ψωμάλεα, συνκρανιστικό, κατ' τέχνη εξέχουσα θέαση από Νεοελληνική κωμωπιαστική. Το τρωπικό του άγος το ρεπερτοριαίο. Το τρωπικό του άγος το ρεπερτοριαίο. Το τρωπικό του άγος το ρεπερτοριαίο. Το τρωπικό του άγος το ρεπερτοριαίο.

ο οποίος δήλωσε σχετικά:
Με τον «Αυτοκράτορα Μιχαήλ» συνδέομαι από το 1936, όταν έπαι-
ξα τον επώνυμο ρόλο του σκηνοθέ-
τη Δ. Ροντήρη, «Έπαιξαν επίσης ή
Κατίνα Παϊζίδου, ο Ν. Ροζάν Ν.Δ.
Κενδραμάης Ν. Παρασκευάς κ.ά.
«Έκτοτε μου δόθηκε συχνά η ευ-
καιρία να εκπάρωσω το θαυμασμό μου
για το έργο και τον συγγραφέα και
όπως έγραψα στο βιβλίο μου «Έμ-
πειρική Θεατρική Παιδεία» (1973)
ο Αυτοκράτορας Μιχαήλ είναι το κα-

Του συνεργάτου μας
ΑΡΤΕΜΗ ΜΑΤΣΑ

Αὐτοκράτωρ Μιχαήλ

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

λύτερο νεοελληνικό έργο με ιστορικό
θέμα που γράφτηκε.

θέμα πού γράφτηκε.
 Ἡ σημερινή διδασκαλία τοῦ ἐρ-
 γου, μετὰ 42 χρόνια, ἔχει θέσει
 ἐπηρεασθεῖ ἀπὸ τὴν πάροδο τοῦ
 χρόνου καὶ οἱ σημερινοὶ ἐρμηνευτές
 ἐκκολοῦθον τοὺς τρόπους καὶ τὴν
 τεχνικὴ ἐκφραστικὴν μέσων τῆς
 σύγχρονης ἐποχῆς. Τὸ ρόλο τοῦ Αὐ-
 τokrάτορα /Μιχαὴλ διδάσκει στὸ νέο
 μου συνάδελφο κ. Τσακιρογλου μὲ
 τὸν τρόπο πού ᾧ τὸν ἐπαίει, τότε πο-
 ραὶ ἀπὸ ὅπως τὸν ἐπαίει, οὐράως τὸ
 ὅλο πού πιστεύω πως ὁ παρὼν
 ρόλος εἶναι ἀμετακίνητος, γιὰ ἄ-
 ναγκάσει στὴν παγιοτενὴ ἀντίθε-
 ση ἀνίμωσα στὸν ἐξωτερικὸ καὶ τὸν
 ἐξωτερικὸ κόσμου. Ἡ σκηνογράφη-
 ση καὶ τὰ κοσμήματα ἐγίναν ἀπὸ τὸν
 κ. Β. Φωτόπουλο, εἶναι ἱστορι-
 κῶς ἀκριβῆ ἀλλὰ συνάμα καὶ λει-
 τουργικὰ ὡς πρὸς τὴ δράση τοῦ ἐρ-
 γου. Ἡ μουσικὴ τοῦ κ. Δ. Τερζά
 καὶ ἡ υποθλητικότητά καὶ ὅπο
 γραμμίζει τίς κορυφαῖες γραμμές
 τοῦ ἐργου ἡ ἱκανότητὴ ὑπηρετεῖται
 ἀπὸ εἰσέχοντα στελεχῆ τοῦ θεάσου
 καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ ἀποδοσι δλων γε-
 νικᾷ θὰ ἐκπληρώσῃ τὸ ὑψηλὸ πνεῦ
 μὲ τῆς παρουστάσεως.

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ

«Όταν έγραψα τόν «Αυτοκράτο
ρα Μιχαήλ» ήμουν νέος. Πήγαυα
σε όλες τις πρεμιέρες τού «Έθνι
κού Θεάτρου», μόνος μου, γιατί τό
θέατρο μου άρεσε πολύ. Και έν
βράδυ, στό θεωρείο της διευθύνα
ς, καθόταν μία μεγάλη θεατρι
ς, συντροφιά διασημών τότε προσώ
πων, από τά οποία θυμάμαι μόνο τή
Κυθέλη και τόν Σπύρο Μελά. «Α
κουσα, λοιπόν τήν Κυθέλη να λ
στούς άλλους: «Μά γιατί τό
ή δική σου ιστορία δεν έχει τέ
θέματα γιά να τά χειριστούν
συγγραφείς μας;» Ήταν ή βρα
της πρεμιέρας τού «Ιβάν ό
μερός» τού Άλεξέι Τολστόι.

της προηγούμενης μέρας» του Άλεξέι Τολστόι.

Κατά σύμπτωση, ενώ, έκεινη ά κριβώς την εποχή, είχα συλλάβει και σχεδίασα τον «Αυτοκράτορα Μιχαήλ». Ένοιωσα, λοιπόν, ένα ρίγος χιλιών. «Ένοιωσα, λοιπόν, ένα ρίγος χιλιών». Ένοιωσα, λοιπόν, ένα ρίγος χιλιών. Ένοιωσα, λοιπόν, ένα ρίγος χιλιών.

Όχι αυτή τη σύμπτωση. Τώρα, πώς έμπνευστηκα τό έργο: Έντελώς στην τύχη. Καθώς φυλλομετρώσα, μία μέρα, μερικές σελίδες της

Βυζαντινής ιστορίας είδα να διαγρά-
φεται ή μορφή αυτή, ενός αφαι-
ρούς βασιλιά, ο οποίος είχε ανέβει
στό θρόνο χωρίς στην ούνοια της
Ζωής της Πορφυρογέννητης και
μ' ένα έγκλημα, τó οποίο τού υπέβα-
λε αυτή ή ίδια: να πνίξει τόν προ-
κάτοχό του μέσα στό λούτρο. Από
τότε ή Ζωή τού Μιχαήλ τού Δ', ό-
πως επωνομώθηκε, έγινε ένα δι-
πλω έπινομώθηκε. Καταργείται από
αρκετά μορτίρια. Καταργείται από
τύψεις και θέλει να έκταλειψει
τς βασιλικά του καθήκοντα σε σι-
γη, μάλιστα, επικίνδυνη γιά τó κρά-
τος, γιατί έχουν εισβάλλει οι Βουλ-
γαροι, αλλά και προσπαθεί να αντι-
δράσει και να θεώσει επικεφαλής
εί-
τού στρατού του. Αμέτρητες εί-
ναι αυτές οι μεταπτώσεις του. Ό-
που στο τέλος, κατορθώνει να
επιβληθεί στον εαυτό του και να
έκτελεσει τó υψηλό χρέος του. Αυ-
τό, όμως, τó συντρίβει σωματικά
και άποσύρεται ως άσκησις σε μω-
ναστήρι, όπου και τελειώνει τήν
ζωή του.

Κατολήγοντας, προσθέτω, ότι π
σω από την πάλη αυτή, διαφαίνεται
η σύγκρουση της ψυχής με το σώμα,
του πνεύματος με την ύλη.

Η ΟΠΕΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΟΠΕΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Θριαμβευτικές υπήρξαν οι πα-
ραστάσεις της «Οπερας Θεσσαλονί-
κης» που ίδρυσε το Κρατικό Θεα-
τρο Βορείου Ελλάδος σε συνεργα-
σία με το Δήμο Θεσσαλονίκης. Ο
«Θέλλος» του Βέρντι, που ακη-
θέτησε ο διάσημος Τίτο Γκωμπι συν-
εκλόνησε και ένθουσιασε το κοινό,
που έτρεξε με μεγάλη λαχρά να
χειροκροτήσει την αληθινή μουσική.
«Όμως για να μπορεί να συνεχίσει
το τόσο σπουδαίο έργο της Η-Ο-
περας Θεσσαλονίκης» χρειάζεται άμε-
ση ενίσχυση.

«Ετσι διακεκριμένες προσωπικότητες της κοινωνικής ζωής της Μακεδονικής πρωτεύουσας έστειλαν τη λεγόμενη στον κ. Καραμανλή ζήτησαν την προσωπική του παρέμβαση για κάθε έννοια του δι-»

Η «Όπερα Θεσσαλονίκης» δι-
νοντας τακτικά παραστάσεις, έφ' αυ-
τέλεση τὰ μέγιστα στή μουσική, όλ-
λά και αισθητική καλλιέργεια του
κοινού, με πολύ όμεσα εύεργετικά, ά-
ποτελέσματα.

ART

δέατρο
κριτική

«Αυτοκράτωρ Μιχαήλ»

Τοῦ
ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ
Σκηνοθεσία:
ΑΛ. ΜΙΝΩΤΗ
στό ΕΘΝΙΚΟ

“Έργο μίας δραμητικής νεότητας
 ο ελευθεράτος Μιχαήλ τριαντα-
 δύο χρόνια μετά την πρώτη επε-
 μέρους του δεν φανερώνει σήμε-
 ρα ούτε τις ή σπαθία εκπονώσεως.
 Στάζεται άνιστο στα στέρεα τό-
 δια μίσε ρωλασέας (και πόσο
 γνήσιος!) δραμητικής και ένδε σ-
 γουρας τολάντου που τότε είχε δι-
 μουχηθείς μεγάλαι προσδοκίαι
 και τώρα φαίνεται πόσο δικαιολο-
 γημένα. Γιατί ο Τερόζης ο δι-
 μοιούργος του, είναι από τις ανα-
 φιστήπτες «ερίτες» της ελληνικής
 πνευματικής ζωής με αυθεντικές
 καταβολές, με πλούσια καρποφο-

Γράφει ὁ
Φ. ΗΛΙΑΔΗΣ

εία και πολυδιάσπαστη προσφορά.

Μὰ δὲν εἶναι ὁ Τερζάκης ποὺ
θὰ κριθῇ τώρα οὐτε τὸ ἔργο-
του ἀπὸ μακροῦ ἀποτελεῖ κεφά-
λαιο τῆς πολιτιστικῆς ἱστορίας
τοῦ τόπου. Θὰ θυμίσουμε μόνο ὅτι
ὁ αὐτοκράτορας Μιχαὴλ, ὁ Μιχαὴλ
Δ', εἶναι μιά ταπεινὴ πτυχὴ τοῦ
ἐνδόξου μας βασιταντισμοῦ ποὺ
θύλωσε κι ὁ Καθάφης. Ὁ Μιχαὴλ
αὐτὸς ἔζησε τὸν 11ο αἰῶνα, καὶ
ῥῆσε στὴν Βασιλειούσα ἀπὸ τὴν
Παφλαγονίαν. Ταπεινὴ καταγωγὴ
ἀλλὰ ἐμπνευστικῆς ἀρενιώτης ὁ-
μορφίας ἔγινε θαυμαμπλῶτος στὸ
ιερὸ παλάτι καὶ σύντομα ἐραστής
τῆς αὐτοκράτειρας Ζωῆς, ποὺ τὸν
ᾤσθησε νὰ πνίξῃ στὸ λουτρό τοῦ
τὸν αὐτοκράτορα Ρωμανὸ Γ' γιὰ
νὰ ἀνέβῃ ἐπὶ στὸν θρόνον του. Βα-
σίλευσε ἐπὶ μόνον χρόνια (1034
— 1041) ἀλλὰ πραγματικὰ κυ-
βερνοῦσε ὁ ἀδελφὸς του καλὸς ἄνθρωπος
Ἰωάννης, σκοτεινὴ μορφή ρασιφό-
ρου ποὺ τὸν εἶχε βοηθήσει καὶ τὸν
προστάτευε. Ὅταν τὸ κράτος θὰ
ἀντιμετωπίσῃ τὴν προδοσίαν καὶ
τὴν βέβηρα τῶν Βουλγάρων, ὁ
Μιχαὴλ θὰ βρῇ τὸ σθένος, τὴν κρί-
σιν στιγμὴ, νὰ μὴ ἐπὶ κεφαλῇ
τοῦ στρατοῦ καὶ νὰ ἀποσυρθεῖ
τὸν κινδύνον. Μὰ αὐτὴ τὴν ἐξουσί-
αν τοῦ δὲν κρατᾷ πολὺ. Κατόπιν θὰ
ἀποσυρθεῖ σ' ἓνα μοναστήρι ὅπου
καὶ θὰ πεθάνῃ.

Την απόφαση για επώλη-
ση από ραδιοϋγίες, συγχρο-
νες, κινδύνους θανάσιμους για το
έθνος και το κράτος και μαζί
το άσφαστο μαρτύριο μιας ζωής
που καταστρώεται από τύψεις, με-

τον κίνδυνο. Μά αὐτὴ ἡ ἐξαρσί-
του δὲν κρατᾷ πολὺ. Κατόπιν θὰ
ἀποσυρθεῖ σ' ἓνα μοναστήρι ὅπου
καὶ θὰ πεθάνῃ.

Τὴν ἀτμόσφαιρα μιᾶς ἐποχῆς
βολῆς ἀπὸ ραδιουργίας, συνωμοσί-
ες, κινδύνους θανάσιμους γιὰ τὰ
ἄτομα καὶ τὸ κράτος καὶ μαζὶ τὸ
ἀσίσταστο μαρτύριο μιᾶς φυλῆς
ποὺ κατατρώνεται ἀπὸ τύψεις, με-
ταμέλεια, θρησκοληψία καὶ ἀντι-
μετωπίζει σὺν λύτρωσι τὸν θάνα-
το, μᾶς δίνει τὸ στερεὰ οικοδομη-
μένο ἔργο τοῦ Τερζάκη ποὺ δὲν
νοιάζει, ὅπως εἴπαμε, τὸν κλυδω-
νισμό τοῦ χρόνου. Καὶ οὕτως ποὺ
ὕψιται τὴν παραινῶν μείωσι
ἀπὸ τὴν (ἀναπόφευκτη) σύγκρισιν
μὲ ἔργα ἀνάλογα μεγάλων εὐσεβῶν
λῶν τοῦ θεάτρου. Ἡ ὑψηλὴ πνευ-
ματικότητα τοῦ ἐπιπέδου του, τὸ
ἐπιβάλλει ἀκεραιωμένο στὴν ἐπο-
χὴ μας.

Ὁ Ἀλέξης Μινωτής πρῶτος δι-
δάσκει τὸν βασικὸ ρόλο πρὶν ἀπὸ
32 χρόνια, εἶναι ὁ σημερινὸς σκη-
νοθέτης του: ὠργάνωσε μίαν ἀμογη-
παράστασι, ὑποδειγματικὴ — ἦ-
ταν μίαν ἀπὸ τίς ἐλαμπρὲς πρὶν
μέρες τοῦ Ἑθνικοῦ. Τὴν μερίαν
τοῦ λέντος πήρε ἀπὸ τὴν ἐπιτε-
χία τοῦ ἔργου ὁ Νικήτας Τσακί-
ρογλου ποὺ ἦταν ἓνας σχεδὸν τέ-
λειος Μιχαήλ. Καὶ λέμε σχεδὸν
γιατὶ κάποιες ἐλάχιστες ἐστὼ στι-
γμὲς ἢ «σοφιστρίαι» τῆς ἐρμηνείας
του ἀγγίζει τὰ ὅρια τῆς ὑποτονι-
κότητος. Ἦσαν ὅμως λιγὸς καὶ
συνταρακτικὸς στὶς στιγμὲς τοῦ
μαρτυρίου του, συναρπαστικὸς
στὴν ἐξέτασίν του. Δίπλα τοῦ ἀ-
δρός καὶ ἐπιδραστικὸς ὁ δαιμονικὸς
καλὸς τοῦ Νίκου Τζόγια, ἔ-
δινε θαυμάσια τὴν ἀντίθεσιν τοῦ
μαύρου — ἄσπρου. Καὶ ἡ Ἑλένη
Χατζηπαγγύρη στὴν ἀριτὴ διαγράφη
τοῦ ρόλου τῆς εἶχε ζεστασιά καὶ
χοιρεῖς καθὼς «εὐγράφει» τὴν
Ζωὴ μὲ τόνους «παστέλ». Ἐξοχος
ὁ Χρήστος Πάολας στὸν ρόλο τοῦ
πιατοῦ μαχητῆ. Κι ὁ Στέλιος Βό-
κοβιτς, ὅπως καὶ οἱ ὄλοι ἡθο-
ποιοὶ ποὺ χρησιμοποιήθηκαν γιὰ
τὰ εἰκονογραφήσουν τὴν πολυπρό-
σωπη αὐτὴ εἰκονογραφία δηλοῦν
γῆσαν ἓνα περίπου ἀρτίο σύνολο.

Μικρὴ ἀντίρρηση γιὰ τὰ σκηνη-
κά. Ὅχι πῶς ἀμφισβητοῦμε τὴν
αισθητικὴν τελεσφορίαν τοῦ Βασίλη
Φωτόπουλου ἀλλὰ ὅς σταματήσῃ
πρὶν αὐτὴ ἢ ἐπένδυσιν τῆς σκη-
νῆς καὶ τῆς ἐμπούκας μὲ τίς λιγύ-
τσες καὶ τὰ τρυβάκια.

↑
ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΛΕΥΘ. ΚΟΣΜΟΥ

23 ΝΟΕ. 1978

Νικήτας Τσακίρογλου 'Ελένη Χατζηαργύρη, από τον
«Αυτοκράτορα Μιχαήλ» του 'Αγγ. Τερζάκη.

Αυτοκράτωρ Μιχαήλ

ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Φαίνεται πώς, στο πρόσωπο του Βασίλη Φωτόπουλου, ο Αλέξης Μινωτής δρῆκε τελικά έναν σχεδιαστή κοστούμιών, πού, με τις έντυπωσιές του δημιουργίες, είναι σε θέση να εξασφαλίζει στις παραστάσεις του το όπτικό εκείνο ενδιαφέρον πού μπορεί να αποζημιώνει ως ένα σημείο το θεατή για την έλλειψη σκηνοθετικού ενδιαφέροντος.

Οι σκηνοθετικές επιδόσεις του κ. Μινωτή στάθηκαν ανέκαθεν στο επίπεδο της μετριότητας. Στα έργα πού παίζει ο ίδιος, η προσοχή του πάντα απορροφάται από κέραια, όπως είναι φυσικό, από τον ρόλο του. Όταν σκηνοθετεί έργα πού παίζει ο ίδιος, η προ- νει μέρος, εξακολουθεί να δια- τηρεί την προοπτική του ηθοποιού και του θεατή. Εξακολουθεί δηλαδή να τα αντιμετωπίζει σαν ένα αδύναμο αυτοτελές ρόλο μάλλον, παρά σαν ένα οργανικό δραματικό σύνολο. Μισεί με άνθρωπο πού του είναι αδύνατο να σου περιγράψει το σχῆμα και τη διάταξη ενός πάρκου, γιατί το μάτι του ξεμοναχιάζει και περιεργάζεται ένα - ένα τα επιμέ- ρους δέντρα. Ποτέ δεν είδε το θεατρικό έργο σαν έναν περί- τλοκο και θαυμαστό καλλιτεχνικό οργανισμό, μέσα στον οποίο οι ρόλοι χάνουν την αυτονομία τους, όπως χάνουν την αυτονομία τους τα επιμέρους όργανα του αν- θρώπινου σώματος, όταν εξετάζει κανείς τη λειτουργία του και την ανάπτυξη του σαν ενιαίο σύν-ολο. Από σκηνοθετική άποψη, οι παραστάσεις του ήταν πάντα μία παράταξη ρόλων, όπτικά αδιάφο- ρη και ρυθμικά αδέσια.

Τελευταία όμως οι παραστά- σεις του κ. Μινωτή απόκτησαν ένα είδος όπτικού ενδιαφέροντος, χάρη στη συνεργασία του με το Βασίλη Φωτόπουλο. Πέρα ο κ. Φωτόπουλος συνδύασε το μαύρο θεατικό των κοστούμιών με το φωτεινότερο χρώμα των μετα- λλικών εξαρτημάτων κι έδωσε στον «Βασίλη Φωτό» μία επιφανειακή ενότητα όφους, φέτος, για την παράσταση του «Αυτοκράτορα Μιχαήλ», της βυζαντινής τραγω- διας του 'Αγγελου Τερζάκη, με την οποία εγκαταστάθηκε η φε- τινή θεατρική δράση της κρα- τικής μας σκηνής, ο ίδιος σχε- διαστής επιδόθηκε έναν νέο χρωματισμό συνδυασμό. Όλα τα κοστούμια είναι μαύρα, κόκκινα και χρυσά, με αποτέλεσμα να έν- τυπωσιάζεται εσχάτως ο θεα- τής από την ενότητα και τη δραματικότητα της Εικόνας, όταν πρωτοσυνείγει ή αλλαία. Η έν- τυπωση δεν διαρκεί πολύ. Γρή- γορα συνειδητοποιεί κανείς πώς

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΘΟΔΩΡΟΣ ΚΡΗΤΙΚΟΣ

ράστασης, το μάτι δε βρίσκει νέους έρεθισμούς στην εικόνα και αρχίζει να γλαφυώνει νυσταγμένο. Ύστερα από μια ώρα, συναντά κανείς μεγάλη δυσκολία να ξε- χωρίσει, ποιός ηρώας είναι ποιός, πάντα στη σκηνή. Η όπτική λο- πέδωση των μορφών βοηθάει να λοπεδωθούν στη φαντασία μας και οι προσωπικότητές τους.

Το πρόβλημα γίνεται ιδιαίτε- ρα οξύ στην περίπτωση του «Αυ- τοκράτορα Μιχαήλ», γιατί οι χα- ρακτήρες των ηρώων του 'Αγγε- λου Τερζάκη διαγράφονται ιδιαί- τερα άχνι και άχνιστο. Το κεί- μενο παρουσιάζει κι άλλες αδύ- ναμίες πού το κατατάσσουν τελί- κά στις λιγότερο εύτυχημένες δη- μιουργίες του συγγραφέα του. Έχει φούαρο περιγραφικό διά- λογο και συμβατική γλώσσα. Δεν διαθέτει δράση, έσωτερική ή έ- ξωτερική. Δεν διαθέτει δραματι- κή εξέλιξη. Αρχίζει με το νεαρό άρρωστο αυτοκράτορα ευθυμισμό στη μετάφραση για τα εγκλήματα πού χρειάστηκε να διαπραχθούν προκειμένου να αποκτήσει το θρό- νο, και, ύστερα από ατέλειωτες θρηνηδίες και προδοτικές θαύ- τερες κρίσεις της άρρώστιας του, τελειώνει με τον θάνατό του, πού τον βρίσκει στην ίδια περίπου ψυ- χική κατάσταση πού ήταν στο έ- κρημα της δράσης. Ανάμεσα

ΘΕΑΤΡΟ

Αυτοκράτωρ Μιχαήλ

Έπειτα από σαράντα δύο χρόνια, από την πρώτη του πα- ρουσίαση, το 'Εθνικό Θέατρο ά- νέδασε πάλι στην κεντρική σκη- νή, το βυζαντινό δράμα του 'Αγ- γελου Τερζάκη.

Είναι άναμφισβήτητη ή γοη- τεία του συγγραφέα για βυζαν- τινά. Οι μορφές πού πέρασαν στο Βυζάντιο, διαγράφοντας μια μεγάλη σελίδα της ιστο- ρίας από τραγικά και ήρωικά γεγονότα, φαίνεται πώς τον έ- χουν έντυπωσιάσει τόσο, πού να στήση στη σκηνή ζωντανά πρό- σωπα και πράγματα, πού μάτω- σαν το ιερό χώμα της αίματό- δρεχτης βυζαντινούπολης.

Στην περίπτωση του Αυτοκρά- τορα Μιχαήλ, ο Τερζάκης, συμ- πόνεσε ή κατάκρινε τον θεοφοβό- μένο, θρησκόληπτο και έγωκεντρι- κό τυχαίο βασιλέα, πού ανέ- δηκε στο θρόνο αυτό του θρύλου, χάρη στην εύνοια της Ζωής της Πορφυρογέννητης, έπειτα, μάλι- στα ίδια φρικτά εγκλήματα πού ή ίδια του έπέβαλε, να πνίξη μέσα στο λουτρό τον προκάτοχό του, σύζυγό της.

Τη μορφή αυτή, πού κατατρά- χεται από φοβερές τύψεις κι' ά- ναζητά τη συγγνώμη και την ή- ρεμία της ψυχής του στην προ- σευχή, παρασυρμένος από την άμετάλλευση των καλογήρων, εγκαταλείπονται στην τύχη της τη Βυζαντινή Θεσσαλονίκη, δια- γράφει με έντονους χρωματι- σμούς ο συγγραφέας. Τόσο το φοβερό ψυχικό δράμα του ηρώα του, όσο και τα ιστορικά γεγο- νότα της εποχής του, στήνον- ται έπάνω στη σκηνή με ζωντά- νια.

Πρόκειται για μια θεατρική λημιοργία, πού δεν τιμά μόνο τον έκλεκτό συγγραφέα αλλά και τον τόπο μας, τόσο σά γραφή, όσο και σά θέατρο. Όλα τα πρόσωπα πού κινούνται δεν είναι ιστορικές ζωγραφίες, αλλά έχου- νε εντός τους ζωή, αλήθεια, ρε- αλισμό. Αύτον τον ρεαλισμό, διδάχτηκαν να τον αποδώσουν από τον 'Αλέξη Μινωτή, πού το 1936 είχε έρμηνεύσει ο ίδιος το ρόλο του Μιχαήλ, και οι σημε- ρиноί ηθοποιοί, ιδιαίτερα μάλι- στα ο Νικήτας Τσακίρογλου, πού μαρφοποίησε ένα θαυμαστό Αυτοκράτορα, αποδίδοντας με τα προσωπικά δραματικά του προτερήματα πού ξάφνισαν, ό- λες τις μορφικές και εσωτερικές μεταλλαγές πού δυνατόν και δύ- σκολοι αυτού ρόλου. Οι θλίψεις, τα άχνι, το ζήτημα του χρόνου, πρὸς την πατρίδα σε χρόνο κιν- δύνου, οι σωματικές και ψυχικές μεταπτώσεις, πού παρουσιάζουν τον αδύναμο άνθρωπο πού δεν ήταν σε θέση να επωμισθεί τα άδρα και τις υποχρεώσεις ενός άδελφου βυζαντινού αυτοκράτο- ρα, αυτά όλα τα έδωσε ο Νική- τας Τσακίρογλου, πού πρέπει να θεωρηθεί ένα δυναμικό δράμα

...να επιμύσει τα
 δάρη και τις υποχρεώσεις ενός
 άδελφικού βυζαντινού αυτοκράτο
 ρα, αυτά όλα τα έδωσε ο Νική
 τας Τσακίρογλου, που πρέπει
 να θεωρηθεί ένα δυναμικό δραμα
 τικό κεφάλαιο για το Έθνικό
 Θέατρο, αλλά και για το έλλη
 νικό δραματικό θέατρο γενικά.

069	589
009	059
009	100
078	081
99	56
48	56
69	56
82	67
090	090
609	545
287	210
96	320
99	317
96	320
96	320
96	320
96	321
120	156

της από την ένότητα και τη
 δραματικότητα της Εικόνας, όταν
 πρωτοανοίγει η σκηνή. Η έν
 τωση δεν διαρκεί πολύ. Γρή
 γορα συνειδητοποιεί κανείς πως
 βρίσκεται μπροστά σε ένα απλό
 τέχνημα. Γιατί θέλεια άλλο
 πράγμα είναι η χρωματική έν
 οτητα κι' άλλο η θεατρικότητα.
 Ότι κερδίζει ο κ. Φωτόπουλος
 σε καλαισθησία με τον αυστηρό
 περιορισμό της χρωματικής του
 παλέτας, το χάνει σε έκφρα
 στικότητα. Η θεατρική σκη
 τελικά δεν είναι διτρίνα άκριβου
 μαγαζιού, για να αναθέσει κα
 νείς σε κάποιον νεκροτέρ να
 τη διακοσμήσει έντυπωσιακά για
 ένα διάστημα με φορέματα ενός
 μόνο χρώματος, εκείνου που συμ
 βάλει να βρίσκεται σε μια ο
 ρισμένη στιγμή στη μόδα. Είναι
 άλλων ένας καθρέφτης — ή ε
 νας μεγεθυντικός φακός, αν προ
 τιμάτε — που αντανάκλα την αν
 θρώπινη κατάσταση, σε όλη την
 πλούσια ποικιλομορφία της. Η
 ιδιοματικότητα του ανθρώπινου
 χαρακτήρα είναι από τα βασι
 κότερα ενδιαφέροντά της και πα
 ρέχει κατά κανόνα την αφορμή
 για τη δραματική σύγκρουση που
 βρίσκεται πάντα στο κέντρο της
 θεατρικής δράσης. Από καθαρή
 εικαστική άποψη, δεν χωράει αμ
 φιβολία πως είναι εξαιρετικά κα
 λόγουστα τα μαυροκόκκινα κο
 στούμια του Αούτοκράτορα Μι
 χαήλ. Είναι όμως και ισοπεδα
 τικά. Και εξαιρετικά μονότονα.
 Ύστερα από είκοσι λεπτά κα

τελείωνει με τον θάνατό του, που
 τον βρίσκει στην ίδια περίπου ψυ
 χική κατάσταση που ήταν στο έ
 κλημα της δράσης. Ανάμεσα
 στην αρχή και στο τέλος, δεν με
 σολάει καμία ψυχική μεταστρο
 φή, καμία «ανανόηση» ή «πε
 ριστέτσια», όπως θα έλεγε ο Α
 ριστοτέλης. Η ψυχική θέσπια πα
 ραμένει στο περιθώριο της διά
 φορα διακοσμητικά έπισημόβει
 μια εξέγερση των βουλγάρων,
 μερικές προδοσίες, μερικούς ή
 ρωσίους, ένα θάνατο του Αγίου
 Δημητρίου! Τα γεγονότα αυτά ε
 μως παραμένουν μία παράλληλη
 συμπληρωματική Ιντριγκα, που ού
 τε στιγμή δεν διαταυρώνεται με
 τη βασική πορεία του κεντρικού
 ήρωα. Για την ακρίβεια, οι μά
 χες κι οι ήρωισμοί μοιάζουν περ
 λων με απομεινάρια μιας παλιό
 τερης νεοελληνικής θεατρικής πα
 ράδοσης — της παράδοσης των
 πατριωτικών βυζαντινών τραγω
 διών του 19ου αιώνα — που δια
 τηρήθηκαν σαν απολιθώματα μέ
 σα στον οργανισμό ενός έργου με
 έντελως διαφορετική ιδεολογική
 κατεύθυνση. Δημιουργημένη από
 τους ποιητικούς διαγωνισμούς του
 Πανεπιστημίου Αθηνών, η βυζαν
 τινή τραγωδία του 19ου αιώνα έ
 χασε το στόχο της και το με
 γαλοειδικό της νόημα μετά την
 ήττα του '97 και κυρίως μετά τη
 Μικρασιατική καταστροφή του
 1922. Η ανάμνηση της όμως ε
 εξακολουθεί μέχρι σήμερα να τρο
 φοδοτεί τα κανάλια της τηλεόρα
 σης με ηρωικούς Σπαρτιάριους και
 γοπητευτικές Παιμηνίες, με Δο
 μέστικους, Χιτώντες και Βεστι
 άριους, με Πορφυρογέννητους και
 Ορφαντρόφους. Οι φιλοδοξίες
 του Άγγελου Τερζάκη, όταν έ
 γραψε τον Αούτοκράτορα Μιχα
 ήλ» στα 1936, ήταν σαφώς δια
 φορετικές από τις φιλοδοξίες των
 σημερινών σεναριογράφων των
 τηλεοπτικών ιστορικών περιπει
 ών. Δεν είμαι όμως και τόσο σί
 γουρας, πως το αποτέλεσμα της
 προσπάθειας του είναι πολύ δια
 φορετικό.

Τι να πει κανείς συμπερασμα
 τικά για την έναρκτηρία βραδιά
 της κρατικής μας σκηνής; Ότι
 ήταν πολυμέσδη, κινηματική και
 καλλιτεχνικά πενήνη, όσο και ο
 λες σχεδόν που προηγήθηκαν στα
 τελευταία χρόνια. Ότι η παρά
 σταση διαπεράστηκε από το
 γνωστό μήνιμα έπιτελο του Έ
 θνικού — Νικήτας Τσακίρογλου
 (Μιχαήλ Α'), Λένη Χατζηαρ
 γύρη (Ζωή Πορφυρογέννητη),
 Νίκος Τζόγας (Ορφαντρόφος),
 Χρήστος Πάλλας (Σπαρτιάριος Άν
 δρόνικος) κλπ. — μένει στη γν
 στη άμεσότητα εναρκτητικότητας
 που βασίζεται στο κτίριο
 της οδού Αΐλου Κωνσταντίνου...
 Πως θα μπορούσαν άλλωστε να
 είναι διαφορετικά τα πράγματα,
 με ένα κείμενο τόσο ξεπερασμέ
 νο κι έναν εκπαιδευτή τόσο ολό
 ψυχα αφιερωμένο σε περικά απ'
 τα πιο χρωματισμένα ιδανικά του
 παρελθόντος. Σε πλευρά της
 Ακαδημίας και του Πανεπιστη
 μίου Αθηνών, το Έθνικό Θέατρο
 αποτελεί αυτή τη στιγμή έναν
 από τους βασικότερους πυρή
 νες πνευματικής επισδοδότησης
 στη χώρα. Το έπισημα της νύκ
 χρονιάς επιβεβαιώνει ακόμη μία
 φορά τη γνωστή πτή αλήθεια.

"Εφυγε μέ

ΒΥΝΕΧΕΙΑ
 ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ

ήταν σε θέση να έπιμύσει τα
 δάρη και τις υποχρεώσεις ενός
 άδελφικού βυζαντινού αυτοκράτο
 ρα, αυτά όλα τα έδωσε ο Νική
 τας Τσακίρογλου, που πρέπει
 να θεωρηθεί ένα δυναμικό δραμα
 τικό κεφάλαιο για το Έθνικό
 Θέατρο, αλλά και για το έλλη
 νικό δραματικό θέατρο γενικά.
 Πλάι, όμως στον έκλεκτο καλ
 λιτέχνη, και οι άλλοι συνάδελ
 φοί του, παίζανε το ίδιο εύστο
 χό, είδητα και έρτια, ο καθένας το
 ρόλο του. Ο Νίκος Τζόγιας έ
 σπηρε τέλεια τον καλόγερο άδελ
 φό του Ίωάννη, αποδίδοντας α
 πο του, τόσο έπάνω στον Μιχα
 φογα το πειστικό δυναστικό τρό
 ήλ, όσο και σε όλους τους πα
 λατιανούς. Η Έλένη Χατζηαρ
 γύρη, ζωντάνευε ζωντανά την
 Ζωή την Πορφυρογέννητη, ο Χρ.
 Πάλλας, έντυπωσιακός Σπαθά
 ριος Άνδρόνικος, ο Στ. Βόκο
 βιτς, ο Κ. Καστανάς και τόσοι
 άλλοι έκλεκτοι καλλιτέχνες, συμ
 βάλλανε στην μεγαλόπρεπη αυτή
 νέα παρουσίαση του έργου του
 Άγγελου Τερζάκη. Μια υποδειγ
 ματική έρμηνεία, μια θεαματική
 βραδιά καλού θεάτρου, μέσα σε
 σκηνικά Βασίλη Φωτόπουλου,
 που σχεδίασε και τα βυζαντινά
 κοστούμια, μουσική ανάλογη
 προς το κείμενο του Δημήτρη
 Τερζάκη, διδασκαλία χορωδίας
 της Έλλης Νοκολαΐδη.

ΠΕΡΙΣΤΕΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

ραγμένων καὶ τραγικῶν προεπαναστατικῶν χρόνων τῆς Ρωσίας.

Καὶ στὸ δράμα αὐτὸ σμιλεῖται μὲ σίγουρο χέρι κάποια χαρακτηριστικὰ δείγματα τοῦ ἀποσυνθεμένου, ὑπὸ ἑνα ἀναχρονιστικὸ καθεστῶς, κόσμου, ποὺ πάει νὰ ἐξαφανιστεῖ, μὲ θαυμαστὴ ποικιλία, χωρὶς ν' ἀρνιέται μιὰ ἀνθρωπιά καὶ τιμιότητα σὲ μερικὰ πρόσωπα, μολονότι εἶναι σηματοδεδειγμένα ἀπ' τὴν ἴδια μοίρα. Εἶναι ὁ ζοφερὸς πίνακας μιᾶς ξεπεσμένης ἀστικῆς οἰκογένειας, ποὺ τὴν ἔχουν διαβρώσει: τὰ δυνατὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς καὶ τὴ διαφεντεύει ἕνας κούφιος καὶ φαῦλος πατέρας, πρῶν ἀστυνομικὸς διευθυντής, βαρυνμένος μὲ πολλὰ ἁμαρτήματα — καὶ μὲ τὸ μεγαλύτερο: πῶς ἐσπρώξε στὴ δυστυχία καὶ τὴν ψυχικὴ ἐρείπωση τὴ γυναίκα του καὶ τὰ παιδιὰ του. Ὁ Γκόρκυ πλέκει τὰ νήματα τῆς ἱστορίας του μὲ τόση δεξιότητα, ὥστε νὰ ἐγαίνουν ἀναγκαῖα, ἀπ' τὴ ροὴ τῶν γεγονότων, οἱ χαρακτήρες καὶ ἀπὸ τοὺς χαρακτήρες τὰ γεγονότα. Καὶ χωρὶς νὰ καταφεύγει στὴν κοινωνικὴ ἡθογραφία (ποὺ δὲν τὴν περιγράφει ὁ Τσέχωφ, τοῦ ὁποίου εἶναι φανερὴ ἡ ἐπίδραση, σ' αὐτὸ ἰδιαίτερα τὸ δράμα), κατορθώνει νὰ δώσει ὅλο τὸ «χρῶμα» καὶ τὴ νοοτροπία τῆς μεσαιᾶς τάξης ἐκείνου τοῦ καιροῦ, καθὼς συνθλίβεται ἀνάμεσα στὰ συγκρουόμενα ἄκρα: τὸν ἐσηκωμένο λαὸ καὶ τὴ στυγνὴ ἀπολυταρχικὴ ἐξουσία. Ἐπιπλέον, τὸ ἔργο εἶναι ὑπόδειγμα ἐπαναστατικῆς γραφῆς, χωρὶς τὴν παραμικρὴ κηρυγματικὴ ἐκτροπή, ποὺ ἡ ὑπερβολὴ τῆς ἀπὸ τὸν Μπρέχτ, ἐνόθεψε τὴ «Μάνα».

Ἀλλὰ ὑποδειγματικὴ εἶναι καὶ ἡ παράσταση ποὺ ὀργάνωσε ὁ κ. Τ. Μουζενίδης, μὲ μιὰ ὁμάδα λαμπρῶν ἡθοποιῶν, ντυμένων κατὰ θαυμαστὸ τρόπο καὶ τοποθετημένων στὸ σωστὸ χῶρο τοῦ ρούσικου μικροαστικοῦ σπιτικοῦ, ἀπὸ τὸν κ. Γ. Πάσσα. Ὁ σκηνοθέτης κίνησε τὸ δράμα μ' ἕναν ἀμιγῆ ρεαλισμὸ — δὲν συγχωρεῖ ἄλλωστε ἐρμηνευτικὰς κεινοτομίες τὸ θέατρο τοῦ Γκόρκυ — ποὺ οἱ χαμηλοὶ ὅσο καὶ οἱ σπαρταρικοὶ τόνοι του εἶχαν τὴν ἀρετὴ νὰ ἐρίσκονται σὲ πλήρη ἁρμονία μὲ τὸ ποῖόν καὶ τὴν ψυχολογία τῶν προσώπων. Καὶ συνάρμοσε στέρεα τὰ συχνὰ ἀποκομμένα θέματα, ὥστε νὰ γίνονται φανερὲς οἱ ἐσώτερες αἰτιότητες, στὴ διαδοχὴ τους.

Ὁφείλονται μεγάλοι ἐπαινοὶ στοὺς ἡθοποιούς, ἀνεξαίρετα. Ὁ κ. Μ. Κατράκης πρόσθεσε μιὰ ἀκόμα ἀξιόλογη δημιουργία, στὸ ρόλο τοῦ κούφιου καὶ σάπιου καμποτινοῦ Ἰβάν Καλομίτσεφ, ποὺ διατηρεῖ ὡστόσο καὶ στὴν ἐσχατὴ ἐξαθλίωση κατὰ σὴν ἀπορία γιὰ τὴν κατάντια του. Χωρὶς αὐτὴ τὴν ἀδιόρατὴ δραματικὴ πινελιά, θὰ ἔχανε τὴ μισὴ ἀξία του ὁ ρόλος. Ἀλλὰ ἐξοχη εἶναι καὶ ἡ κ. Κ. Χέλμη (Σοφία, γυναίκα τοῦ Ἰβάν), στὸ ρόλο τῆς ἀβούλης, συγχυσμένης καὶ γενναίας μαζί, τῆς συντριμμένης καὶ ἀεοθήθητης μάνας. Καὶ ὁ κ. Π. Φυσσοῦν ἔδωσε μὲ τὸν καλύτερο τρόπο τὸν ἀγαθὸ καὶ πονετικὸ Γιάκωβ Καλομίτσεφ. Ὁ κ. Χρ. Καλαβροῦζος (Λέχτ, γιαντρός) ἔπλεσε μιὰ ἀριστουργηματικὴ καρικατούρα διεφθαρμένου Ρώσου τῆς μεγάλης παρακμῆς. Ἡ κ. Μ. Φωκὰ εἶταν μιὰ γνήσια αἰωνόβια νταντὰ ρούσικης οἰκογένειας.

Καὶ ἡ κ. Ἀν. Μακράκη (Λιούμπα) ἔδειξε, μὲ εὐλικρύνειαν τὴν πίκρα καὶ τὸ σαρκασμὸ τῆς τραυματισμένης καρδιάς. Ἡ κ. Ἀν. Γεραλῆ (Βέρα) ἐπαιξε μὲ χάρη καὶ ἐπείτα μὲ νεανικὸ σπαραγμὸ τὸ ρομαντικὸ χαζοκόριτσο, ποὺ ἀποκτάει, ἀπότομα καὶ σκληρὰ, συνείδηση τῆς ζωῆς. Ὁ κ. Π. Νικολαΐδης σάν Ἀλέξανδρος, γιὸς τοῦ Ἰβάν, εἶταν ἡ νεώτερη ἔκδοσις τοῦ μπαμπὰ του. Τυπικὴ φιγούρα τῆς πωρωμένης καὶ ὑπολογιστικῆς φιλάρεσκης, ἡ κ. Ἐλ. Καλλιὰ. Καὶ πειστικὸς στὸν αὐθορμητισμὸ καὶ τὴν ὀδύνη τοῦ τίμιου ἀλλὰ ἀδύναμου παιδιοῦ, ἀντίκρου στὴν ἀτιμία τοῦ πατέρα του, ὁ κ. Γ. Καλατζόπουλος (Πιότρ). Ἡ κ. Ἀγ. Καραπελαρῆ (Κα Σοκόλοβα) ἀπέδωσε μὲ δυναμισμό καὶ συγκίνηση τὴ μάνα τοῦ ὑπόδικου ἀγωνιστοῦ. Στὰ σωστά μέτρα τοῦ τιποτένιου μικροπροικοθήρα, ὁ κ. Γ. Λαμπρόπουλος (Γιάκορεβ). Ἡ μετάφρασις τοῦ κ. Π. Μάτεσι θεατρικὴ καὶ γλωσσικὰ ὁμοιογενής. — Μιὰ πολὺ ὀραία παράσταση.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΜΙΧΑΗΛ. Ὁ κ. Ἀγγελοῦς Τερζάκης εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ πνευματικὰ κεφάλαια τοῦ τόπου. Σ' ἕνα μακρὸν χρόνον, ποὺ ἡ πολυκύμαντὴ ἱστορία του τοῦ ἔδωσε κοσμογονικὰς σχεδὸν διαστάσεις, ἐκάλυψε, μὲ ζωντανὸ καὶ μεστό λόγο τὰ μεγάλα θέματα τοῦ ἀνθρώπου σὲ οἰκουμενικὸ ἐπίπεδο, μὲ τὶς ἐπιφυλλίδες καὶ τὰ μελετήματά του, εἴτε μὲ τὴ θεατρικὴ καὶ πεζογραφικὴ δημιουργία του. Στέρεα προσηλωμένος στὶς ἐπάλξεις ἐνὸς ἀκαμπτου ἰδεαλισμοῦ, ποὺ, παρὰ τὶς κάποιες «ἀμφιβολίες» καὶ τὸν πόθο «ἀποδείξεως», φθάνει κάποτε, ἀπὸ μιὰ μυστικὴ ἰσως ὀρθοσκευτικὴ φύτρα, στὸν υπερβατισμὸ, ὑπὸ τὴν ἐνέκεια τῆς συμπαντικῆς θεώρησης τῆς ἀτομικῆς μοίρας, διακόνησε μὲ πάθος τὰ ἱερὰ τοῦ «κατεστημένου» (ἀνόστεψε αὐτὸς ὁ δρος), ποὺ τὸν ἀντάμειψε ἐπ' αὐτὰ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς προσφοράς του — ὅπως κάνει: ἄλλωστε γιὰ ὅλα τὰ «καλὰ παιδιὰ» του, ποὺ συνωθοῦνται καὶ μὲ πενιχρότερα δοξαστικά, στὶς θυρίδες του. Ὁ κ. Τερζάκης εἶναι στύλος περίσπρος καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ αὐθεντικὰ κοσμήματα τοῦ ἀστισμοῦ, ποὺ καὶ ὅταν δὲν κατορθώνει νὰ ταιριάζει τ' ἀσυμβίβαστα — δὲν εἶναι καὶ θεός! — ὑποχρεώνει μὲ τὸ πνευματικὸ ἦθος του — ὅταν δὲν θυμώνει.

Ἄν καὶ λόγιος πρώτιστα ὁ κ. Τερζάκης, κατέχει τὸ ἀκριβὸς χάρισμα — προῖον γνώσης καὶ ἀσκήσεως — ν' ἀποφεύγει τὴν ἀπὸ καθέδρας ἐρμηνεία τῶν ἀνθρώπινων πραγμάτων, στὸ λογοτεχνικὸ καὶ θεατρικὸ ἔργο του. Σπανίζουν τὰ ἀποφθεγματικὰ «φιλοσοφήματα» καὶ οἱ κηρυγματικὲς ἀποστροφές, ποὺ ἀφθονοῦν λογουχάρη στὸ ποιητικὸ καὶ ἀφηγηματικὸ ἔργο τοῦ Καζαντζάκη. Καὶ μολονότι διατηρεῖ ἡ γλώσσα του ἐδῶ καὶ καὶ κάποιες καθαρολογικὲς ἀποχρώσεις, ἐγαίνει ἀπὸ μιὰ εὐχυμὴ λυρική φλέβα, ὥστε νὰ ἁναρμονίζεται στὸν, ἀπὸ φύσιν καὶ σύμβασιν, ὑψηλὸ τόνον τῶν θεατρικῶν ἔργων του.

Τυπικά, τὰ περισσότερα εἶναι ἱστορικὲς τραγωδίες, μὲ θέματα ἀπὸ τὴ ζωὴ βυζαντινῶν αυτοκρατόρων καὶ δαιμονικῶν αυτοκρατορισσῶν, ποὺ σημάδεψαν μὲ τὸ διάβα τους, θετικὰ ἢ ἀρνητι-

κά, τὴν ταραχμμένη φυσιογνωμία τῆς ἐποχῆς τους. Ἀλλὰ οὐσιαστικά, ἡ ἱστορία ὑποχωρεῖ στὸ ἡμίφως καὶ χρησιμεύει μᾶλλον σὰν πλαίσιο, γιὰ ν' ἀναπτυχθεῖ τὸ ἀτομικὸ δράμα τῶν ἡρώων. Ἔτσι γίνεται ἄλλωστε καὶ στίς περισσότερες ἀπὸ τίς λεγόμενες ἱστορικὲς τραγωδίες τοῦ Σαίξπηρ, ποὺ εἶναι ἰσχυρὴ ἡ ἐπίδρασή του, ἀκόμα καὶ στὴν ἀρθρωση τοῦ λόγου, στὰ πρῶτα τουλάχιστον θεατρογραφήματα τοῦ κ. Τερζάκη. Οἱ ἥρωές του εἶναι πρόσωπα μὲ τὴ βούλα τῆς μοίρας στὸ μέτωπο, ψυχολογικὰ ἀρτιωμένα καὶ μὲ ἀναντίρρητα γνήσια τὴν τραγικὴ τους περίπτωσι — χωρὶς τὰ προδοτικὰ ψεγάδια δηλαδὴ τῆς κατασκευῆς. Ἀλλὰ εἶναι μιὰ τραγικότητα «ζωγραφικὴ». Καὶ στατική. Εἶναι καὶ θὰ μείνουν αὐτοὶ ποὺ βλέπουμε ἐξ ἀρχῆς, σὲ σημεῖο ὥστε τὰ γεγονότα, ἀκόμα καὶ οἱ ὀδυνηρότερες συγκρούσεις τους νὰ φαίνονται σὰν τυχαῖα περιστατικά. Παρὰ τὴν ὀψηλὴ ψυχικὴ φόρτισή τους, καὶ ἴσως ἐξ αἰτίας τῆς δὲν ὑπάρχει ἡ ἐσωτερικὴ ἀνοδικὴ ἀνέλιξι, ποὺ θὰ δηγήσει στὴν τραγικὴ κορύφωσι. Ἀπουσιάζει δηλαδὴ ἡ Πράξι. Καὶ ἀπομένει ἡ ἄδρῃ χρωματικὴ σύνθεσι τῶν χαρακτήρων, ποὺ ὡραῖα δείγματά της βλέπουμε καὶ στὸν «Αὐτοκράτορα Μιχαήλ». Στὸ πρόσωπο, πρῶτα, τοῦ βασιλιᾶ ἀλλὰ καὶ τῆς φιλόδοξης γυναικάς του Ζωῆς, χήρας τοῦ δολοφονημένου, ἀπ' τὸ Μιχαήλ, Ρωμανοῦ Ἀργυροῦ καὶ ἀμετανόητης συνεργοῦ στὸ ἐγκλήμα. Ἐπίσης στὸ πρόσωπο τοῦ Ὀρφανοτρόφου Ἰωάννη, τοῦ Σπαθάρου Ἀνδρόνικου καὶ τῶν ἄλλων. Ἀλλὰ ἀπομένει καὶ ἡ γοητεία τοῦ πικροῦ ποιητικοῦ καὶ συνάμα ἀβίστα θεατρικοῦ λόγου, ποὺ μιὰ σποραδικὴ λεκτικὴ ἐκζητήσι δὲν θολώνει τὴ λάμψη του.

Καὶ ὁ «Αὐτοκράτωρ Μιχαήλ» ὁ Δ' εἶναι, ἀπλά, τὸ δράμα τῆς οἰμώζουσας, ἀπὸ τὴν πικρὴ μεταμέλεια, συνειδήσεως τοῦ βασιλοκτόνου καὶ σφετεριστῆ τοῦ θρόνου — μοναδικὴ ἴσως ἐξάφρασι εὐαισθησίας, ἀπ' τὸ πληθωρικὸ αὐτὸ εἶδος τῶν θυζαντινῶν ἐστεμμένων. Εἶναι δηλαδὴ ἡ εἰκόνα ἐνὸς πνεύματος ματωμένου καὶ ἀδύναμου καὶ καταπονημένου, γιὰ νὰ σηκώσει τὸ φορτίο ἐνὸς ἐγκλήματος, διὰ πολλοὶ προηγούμενοι καὶ διάδοχοί του... ἐδόξααν τὸ δικό τους καὶ δοξάστηκαν ἀπὸ τὴν ἱστορίαν. Ὁ ἥρωας τοῦ κ. Τερζάκη δοξάζεται μὲ τὴν ἀναχώρησή του στοὺς στοργικοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν ὑπάρχει διλήμμα καὶ ἐπιλογὴ πεπρωμένου ἀλλὰ ψυχικὴ ταραχὴ, ποὺ θὰ καταλήξει στὴν προκαθορισμένη λύσι.

Θὰ μπορούσαν νὰ καταλογιστοῦν σὰν συνθετικὰ λάθη, ὅτι ὁ Μιχαήλ μιλεῖ συχνὰ σὰν σοφὸς καὶ φέρεται συχνὰ — μὲ τοὺς καλόγερους λ.χ. — σὰν ξεμωραμένο λαδικό. Ὅτι ἡ μέχρι τὴν παράνοια συντριβὴ του ξεπερνάει τὰ νόμιμα αἰσθητικὰ ὅρια, ὥστε τὸ «παθολογικὸ» νὰ παραγράφει τὸ «τραγικὸ». Καὶ ὅτι, μὲ τὴν ὑπερεκτίμησι τῆς θεοσέβειας, τὴν πλανεμένη δηλαδὴ ἀντίληψιν τοῦ ἀκρατοῦ θεοκρατικοῦ χαρακτήρα τοῦ θυζαντινοῦ εἴου καὶ τοῦ «Ἱεροῦ Παλατίου» (ποὺ εἶδε τίς βρωμερότερες ἱντριγκες καὶ τὰ εἰδεχθέστερα ἐγκλήματα) ἐπικρατεῖ, μέχρις ἀσφυξίας, γιὰ τὸ θεατὴ, τὸ θρησκευτικὸ στοιχεῖο σ' ὅλο τὸ ἔργο. Ἀν ἔγει ἀπ' αὐτὸ τὸ πνιχτικὸ νέφος λιθανωτοῦ ὁ ἥ-

ρωας, θυμίζει, ὑπὸ ἄλλες ἀναλογίες βέβαια, τὸν μ. σ. ὁ Μάκμπεθ, ἀλλὰ ἡ ἐντονα χρωματισμένη ἰθαγένειά του καὶ τὸ — στενὸ ἔστω — ἱστορικὸ του περίγυρο, τοῦ προσδίδουν μιὰ πειστικὰ αὐτόνομη φυσιογνωμία. Ὁ συγγραφέας τῆς «Ἰζαμπῆς» θὰ εἶχε πλάσει μιὰ τραγωδίαν, ἂν, προσθέτοντας καὶ τὸ ἄλλο μισὸ τοῦ Μάκμπεθ, τὸν κατέβαζε λίγα σκαλιὰ στὴν κόλασι. Καὶ δὲν ρωτᾶμε γιὰ τὴ φοβᾶται — γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ ἐφευρέθηκε ἡ κόλασι.

Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι τὴ φοβᾶται — μὲ τὸ δικαίον του — καὶ ὁ κ. Μινωτής. Καὶ γιὰ ἐξορκισμό τῆς, ἐπέβαλε ἕνα τόσο θαρρὺ κανὼνα γονυκλισιῶν, σταυροκοπημάτων καὶ ἄλλων προσκυνημάτων στὸ Μιχαήλ — καὶ στοὺς αὐλικούς του — ὥστε νὰ «ἀναχωρήσει» πρὸς τοὺς θορυβημένους, ἀπὸ τὸν... ἀστεῖο αὐτὸ κόσμον. Ἡ παλαιοντολογικὰ ρεαλιστικὴ καὶ ἀρρυθμὴ σκηνοθεσία ἔκανε κατάφωρα τὰ χάρματα τῆς κίνησεως καὶ ἡ ὑπερβολικὴ χλιδὴ ματαίωσε τὴν πνευματικὴν προσέγγισιν τοῦ θεατῆ. Τὸ στερεότυπο λάθος τῆς μεγαλοθεαματικῆς ἐρμηνείας, ποὺ χαντάκωσε λογουχάρη τὸν ὑποτονικὸ «Ἀλέξανδρο» καὶ τὸν ἀλλοπρόσαλλο «Βούδα», εἶναι πῶς παραβλέπει τὴν ἐπιταγὴν ἐξισορρόπησης τῆς σκηνικῆς «ὀψης» πρὸς τὴ δοσμένη δραματικὴ οὐσία τοῦ ἔργου. Ἐνας χαμηλότερος τόνος, κάποια περισσότερη διακριτικότητα ἀλλὰ καὶ πλαστικότητα τῶν εἰκόνων, θὰ ἀναδείκνυε τὴν ἰσχνὴν τραγικότητα τοῦ «Αὐτοκράτορα Μιχαήλ». Ἡ φαντασμαγορία τὴν ἐξαφάνισε. Καὶ μετέβαλε τὸ δράμα σὲ ἡθογραφίαν — ἐντελῶς ἐξωτερικὴ καὶ ἐλάχιστα ἄλλωστε πιστὴ, γιὰ ὅσους ἔχουν μιὰ γνώσιν τοῦ μεσαιωνικοῦ ἐλληνισμοῦ.

Ὁ κ. Β. Φωτόπουλος σχεδίασε, εἶν' ἀλήθεια, μὲ ἐκπληκτικὴ ἐμπνευσιν τὰ κοστοῦμα καὶ τὰ ὑποδελτικά, στὴν ἀφαίρεσή τους, σκηνικὰ τοῦ ἐλυσαν ἀξιοθαύμαστα τὸ πρόβλημα τῆς ἀποσπασματικῆς δράσεως. Λαμπρὴ καὶ ἡ νεοκλασικὴ μουσικὴ ὑπόκρουσι τοῦ κ. Δ. Τερζάκη, ποὺ τὰ χορωδιακά της ἐδίδαξε ἄριστα ἡ κ. Ἐλ. Νικολαΐδῃ. Τὸ σφάλμα καὶ στίς δυὸ αὐτὰς καταβολές, εἴταν ὁ ὑπέρμετρος τονισμὸς τοῦ λειτουργικοῦ στοιχείου, σὲ σχέση μὲ τὴ ρεαλιστικὴ γραμμὴ τῆς παράστασις. Μὰ ὅλα τὰ ἐλαττώματά της τὰ ἐκάλυψε ἡ ἐξοχὴ ἐρμηνεία τοῦ ρόλου τοῦ Μιχαήλ, ἀπὸ τὸν κ. Ν. Τσακίρογλου. Μὲ τὸ συγκλονιστικὸ πάξιμό του ἔδωσε ὄντολογικὸ βάθος στὸ σταυρικὸ μαρτύριον τοῦ βασιλιᾶ. Καὶ ὁ κ. Ν. Τζόγιας ἐπλάσε ἀριστοτεχνικὰ, παρὰ τὴν κακὴν του ἀρθρωση, τὸ σκοτεινὸ καὶ παραλογικὸ πρόσωπον τοῦ «Καλόγερον» — τοῦ Ὀρφανοτρόφου Ἰωάννη. Ἡ κ. Ἐλ. Κατσηραγύρη χάραξε μιὰ παθητικὴ φιγούρα τῆς πολὺπλαγκτης καὶ ἐρωτόπαθης Ζωῆς Πορφυρογέννητης. Καὶ ὁ κ. Χρ. Πάρλας χάρισε ἕνα σέριο ἀνδρισμὸν στὸν Σπαθάρου Ἀνδρόνικον. Στὸ ἴδιο ὑποκριτικὸ ἐπίπεδον κινήθηκαν καὶ οἱ κ.κ. Γκ. Μπινιάρης (Πρωτοσπαθάρης), Στ. Βόκοβιτς (Μακρεμδολίτης), Κ. Καστανᾶς (Μανουὴλ Ἰδάλτης), Φ. Χηνᾶς (Δερμοκαττής), Ζ. Τσάπελης (Δομνένος), Ἀγ. Γιαννοῦλης (α' Καλόγερος), Β. Κανᾶκης (Θεόφιλος). Ἀλλὰ δὲν ὑστέρησαν καὶ οἱ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ ἡθοποιοί, στοὺς μικρότερους ρό-

λους τους. — Ἡ ἐναρξὴ τῆς νέας περιόδου δειχνεὶ πῶς τὸ Ἑθνικὸ μένει ἀμετακίνητα «κολλημένο» στὸ θολὸ τέλμα τοῦ παρελθόντος.

ΣΟΛΩΝ ΜΑΚΡΗΣ

31/4/8-1

Απόκομμα

Χρονολ

19 ΙΑΝ. 1978

"ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ"

ΚΡΙΤΙΚΗ

Καλός ο συνδυασμός

Ακόμα ένα έργο από την ελληνική θεατρική παράδοση, αποδείχτηκε ο καλύτερος δυνατός συνδυασμός θεάματος ψυχαγωγίας και παιδείας για την τηλεόραση.

«Τό Γαμήλιο Έμβατήριο» του Άγγελου Τερζάκη, γραμμένο το 1930, έγινε στα χρόνια του σκηνοθέτη Γιώργου Βουτσίνου μία τηλεοπτική θεατρική παράσταση από τις καλύτερες που είδαμε ποτέ στα κανάλια μας.

Έργο των στενών οριζόντων και των ψαλιδισμένων ονείρων της επαρχιώτικης ζωής πέρα από τα όρια μιάς ελληνικής ηθογραφίας, το τηλεοπτικό «Γαμήλιο Έμβατήριο» ήταν συναρπαστικό.

Η χαμηλόφωνη ποίηση της

μονοτονίας και της βουβής απόγνωσης και το δυνατό άστραπό-θροντο της παράφορης θέλησης μιάς κοπέλλας, ακούγονται ταυτόχρονα μέσα στον ίδιο χώρο

ΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΑΣ ΚΩΣΤΕΑΚΗ

χωρίς η παράσταση να χάνει ποτέ την αρμονία της, το μέτρο της και τον πειθαρχημένο ρυθμό της.

Μόνο επαίνους μπορεί να γράψει κανείς για τις ερμηνείες της Όλγας Τουρνάκη στον ρόλο της Λεμονιάς, την «Ερινύας» αυτής που θα προκαλέσει την κάθαρση. Της Πίτσας Μπουρνόζου στο ρόλο της Ανθούλας «το στεκάμενο νερό» που ξέρει να κάνει

υπομονή. Της Ήρώς Κυριακάκη στο ρόλο της Ροζαλίας που δολοφονείται. Της Βάντα Καρκατσάκη στον ρόλο της Μαρίας με την «παράφορη θέληση» που φτάνει ως το θάνατο. Η Μάρια Άλκαίου μία συγκλονιστική μανία και ο Ντίνος Καρύδης παίζει έξοχα τον ρόλο του ευαίσθητου και τίμιου δασκάλου. Πολύ καλός ο Γιώργος Μάζης στον ρόλο του Άδριανού, ο Νίκος Απέργης στον ρόλο του έραστη, ο Γιάννης Ξανθογιώργης στον Κλεάνθη.

Τά ωραία σκηνικά και η μουσική ήταν ζωντανά στοιχεία μέσα στην παράσταση και τα καθαρά πλάνα της τηλεσκοπικής του Χρήστου Ράλλη — ιδιαίτερα αυτό της μανίας με τις τέσσερις κόρες στο οικογενειακό συμβούλιο — ήταν από τα καλύτερα θεατρικά πλάνα για την τηλεόραση, που έχουμε

Απόκομμα

ΠΕΡΙΟΔ. ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Χρονολογία

15 ΔΕΚ. 1972

Μία σκηνή από το «Γαμήλιο έμβατήριο» που θα δούμε από το «Κανάλι 5» την Δευτέρα. Όρθιοι από άριστερά οι ηθοποιοί Γιώτα Σοϊμάρη, Αννή Πασπάτη, Έλενη Έρημου, Κ. Καγξίδης, Άννα Ανδριανού. Κάθηνται: Τέλ. Ζώτος, Μαρία Φωκά.

Τό «Γαμήλιο έμβατήριο» του Τερζάκη

ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑ στις 18 Δεκεμβρίου, από το «Κανάλι 5», στις 10 το βράδυ, το θεατρικό έργο του Άγγελου Τερζάκη «Γαμήλιο έμβατήριο», με σκηνοθεσία του Κωστή Τσώνου. Θα παίξουν: Έλενη Έρημου, Ιάκωβος Ψαρράς, Άννα Πασπάτη, Τέλης Ζώτος, Μαρία Φωκά, Γιώτα Σοϊμάρη, Κώστας Φραγκόπουλος και άλλοι.

Τά κύρια πρόσωπα του έργου είναι μιά μητέρα με τέσσερις κόρες ανύπαντρες. Οι δύο μεγαλύτερες έχουν αποφασίσει να μείνουν γεροντοκόρες, ενώ οι δύο μικρότερες προσπαθούν να παντρευθούν. Υπάρχει και ένας γιός στην οικογένεια. Ο πατέρας των παιδιών έχει πεθάνει. Ήταν ισόβιος βουλευτής της περιο-

χής τους και τούς έχει αφήσει μεγάλη περιουσία. Όμως, ο γιός που ζή στην πρωτεύουσα, κάποια ημέρα γυρίζει και προσπαθεί να πουλήσει την περιουσία τους και να σταθεροποιήσει την τύχη του στην Αθήνα. Καί εκεί αρχίζει το δράμα της επαρχιακής οικογένειας, που θα δούμε στις μικρές μας θόδες.

Σήμερα 15 Δεκεμβρίου, έξ' άλλου, από το «Κανάλι 5» θα προβληθεί το μονόπρακτο της Ντιντιέ Ντέξ «Η νεράιδα», σε μετάφραση Δημήτρη Ροδίμου. Θα παίξουν ο Δημήτρης Χάπτηρης, ο Κώστας Ναός, ή Άρτεμις Τσαμήρη και άλλοι. Τηλεοπτική διεύθυνση Β. Βλαχοδημητρόπουλου, σκηνικά Νίκου Μούκελη και σκηνοθεσία Μήτσου Λυγίζου.

Απόκομμα

ΦΩΣ ΤΩΝ ΣΠΟΡ

Χρονολογία

16 ΔΕΚ. 1972

ΔΕΥΤΕΡΑ ώρα 22.40 (Κανάλι 5): Από την έκπομπή το Μεγάλο Θέατρο, θα μεταδοθεί το θεατρικό έργο του Άγγελου Τερζάκη «Γαμήλιο Έμβατήριο». Στην φωτογραφία μας οι Γελης Σώτος, Έλενη Έρημου και Μαρία Φωκά σε ένα στιγμιότυπο.

"Γαίγιο 'Ευβατήριο"

στην Τηγεόραση

(υπόψη)

Άγγελε,

Αγαπημένε μου Πίε,

Μέ' αγγήν μεγάλην χαρὰν
δέχου ἔπος δὴ χέρια
τοῦ βιβλίου σου εἰς αὐτὸς σου.

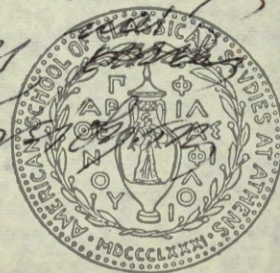
Τὸ δέχου καὶ τὴν ψυχὴν μου
καὶ δέχου καὶ τὴν αὐτὴν σου
δοκίμην ἀπὸ τῆς γὰρ σου
ἐν ἀποστολῇ σου εἰς αὐτὴν
οἰχοῦντο αὐτὸς δ' ἀνασκη-
σιν καὶ αὐτὸς τὸ κῆρος τῆς
δοκίμης σου.

Τὸ διαβάσει με τὴν ἐν
τοῦ βιβλίου σου ἀποστολὴν
σου καὶ εἰς αὐτὴν αὐτὴν
τὴν ἀποστολὴν σου!
καὶ αὐτὸς τὸν ποῦν οἰοῦμαι
τὸ χαριάζομαι!

Μέ' αὐτὴν χαρὰν μεγάλην τῆς
ἀποστολῆς σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.

Μέ' αὐτὴν χαρὰν μεγάλην τῆς
ἀποστολῆς σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.

Μέ' αὐτὴν χαρὰν μεγάλην τῆς
ἀποστολῆς σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.
καὶ αὐτὴν σου εἰς αὐτὴν σου.

αὐτὴν χαρακτηρίζῃ ἑνὶ συγγρα-
φῇ σου ἔχει τὴν ἑξῆς ἔ-
νδον ἀποδόμω καὶ ἀνεκ-
τὴν ἀνεκμίσθω κορυφῇ
σου εὐχάρων.

Με' εὐχάρων
αὐτῆς
σου σίγῃ εὐχάρων
Μηδ' ἄνεκα

20/3/73

Πολλὰ φίλα σὺ γούλα.

18/9/72

Το Συμπέρασμα

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ:

Δεσμώτες

Η δεύτερη ξαναπλασμένη έκδοση του μυθιστορήματος του κ. Αγγελου Τερζάκη «Δεσμώτες», δίνει την ευκαιρία στον κάθε φιλοναγνώστη, που ξεχωρίζει το καλό διότι κι' εκτιμάει τη σοβαρή δημιουργία, ναρθή σε γόνιμη επαφή μ' ένα από τα πιο ποικίλα, σε άμφοφαιρα, πεζογραφήματα της μετά την Μικρασιατική καταστροφή μεταδοτικής εποχής. Και λέω: «Ποικίλα», γιατί πολύ συχνά ο Αγγελος Τερζάκης, καθώς και μερικοί άλλοι σημαντικοί πεζογράφοι μας, ανασταίνουν την εύφρονη ή φθινόπωρινή ποικιλία διάθεσης μέσα μας, με τη λεπτή διεισδυτικότητα και τις ευαίσθητες κεραίες της ψυχογραφικής τέχνης τους, πολύ περισσότερο από πάμπολλους στιχογράφους, οι οποίοι αγωνίζονται να μας πείσουν για την παραγνωρισμένη ιδιοφυΐα τους και την έσκεμμένα οιδυλλική έκφραση των εγκυφαλικών κατασκευασμάτων τους. Αν ένας από τους απαραδάτους όρους του πραγματικού και επιτυχημένου μυθιστορηματος, είναι να μας δώση, όσο πλατύτερα και πρακτικότερα μπορεί, την καθολική εικόνα της εποχής του, οι «Δεσμώτες» απ' την άποψη αυτή, θα μπορούσαν να θεωρηθούν υποδειγματικοί. Γιατί μας χειραγωγούν να περιεργαστούμε, και, σιγά-σιγά, να πάρουμε μια δυνατή γεύση των ήθων και της διώσεως τους, των εξωτερικών ζυμώσεων και των εσωτερικών αντιδράσεων των ήρώων τους, στους άλλους ανθρώπους, στη μοίρα, στον έρωτα, στις οικογενειακές υποχρεώσεις, στο αίσθημα της φιλίας και στους ποικίλους δεσμούς της ζωής, και, κυρίως, στον ίδιο τον εαυτό τους. Κι' όλα αυτά, μέσα από προσεκτικές, επιτυχημένες, ελλειπτικές και γεμάτες αποχρώσεις περιγραφές και του εσωτερικού των οπιτιών και του φυσικού τοπίου, συνήθως νοτισμένου, μελαγχολικού, φευγαλέου, που τόσο έντεχνα τις εμπλέκει με τις έκδοτες ψυχικές και σωματικές διαθέσεις των ήρώων του και τόσο άδιστα και φυσικά τις συνδέει με την όλη ροή του πεζογραφημάτων του. Οι «Δεσμώτες», όμως, επιτυγχάνουν και κάτι δυσκολότερο και μονιμότερο, στην περιοχή της τέχνης. Κατορθώνουν, δ.λ.δ., να διατηρούν, ύστερ' από τόσα χρόνια (στα 1924 με 1926 τοποθετεί τα γεγονότα του έργου ο συγγραφέας) την νεανική δροσιά τους, την αυθόρμησία τους, τον εσωτερικό πλούσιο παλμό τους, την ανθρώπινη αντιφωκτικότητα, που διαφαίνεται στις πράξεις των ήρώων τους, ή στους μονολόγους τους ή και ο' όλα δεν τολμούν μπε στον εαυτό τους να όμολογήσουν, στην πειστικότητα και στην ζωντάνια των προσώπων τους, στην πολλή, και, στο μεγαλύτερο μέρος, υπόκαψη, δουδή, ανεκδήλωτη, αξιοπρεπή πίκρα τους και την έκρηκτική χαρά τους, που σπάνια δεν είναι κατάμαυρες οι ρίζες τους, ακόμα κι' όταν αυτοί που την δοκιμάζουν ανήκουν στους «δυνατούς» και στους τάχα «νικητές» της ζωής. Νομίζω, πως η φυσική και πνευματική οσάση του πεζογράφου, συγγραφέα και θεατρικού συγγραφέα Τερζάκη, είναι με το μέρος των ελεύθερων, των δραματιτών, των φαντασιοληκτών, των ευγενικών, των μοναχικών, των στερημένων, των αδύνατων. Κι' ακόμα, πως με μεγαλύτερη συμπάθεια στρέφεται προς τους ανήσυχους, τους ανικανοποίητους, τους αμφισβητούμενους, τους αμειλικούς, τους εσωστρεφείς, τους δραματικούς, τους απελπισμένους και δυστυχισμένους. Η πολύτιμη, όμως, πείρα του, η πολυεδρική και καρποφόρα μόρφωσή του, η εύριστη πομπή του του φυσικού, πνευματικού και μεταφυσικού φαινομένου της ζωής, σε συνάρτηση με την ένδελεχη μελέτη και γνώση των καθολικών ρευμάτων και διωμάτων κάθε εποχής, καθώς και των διαφόρων φανερών ή κρυφών συμπεριτολογικών ελατρίων των, εξαντλητικά, ανελέητα, τον απομακρύνουν απ' τον κίνδυνο του μονολιθικού, του μονοσήμαντου, του οχηματοποιημένου, του συμβολικού των χαρακτήρων των ήρώων του, που, και με την οισιή τους, κάποτε, φανερώνουν τις αντιδράσεις τους στις ποικίλες καταστάσεις, που δημιουργεί η ζωή, ακόμα και στα πιο οικεία και αγαπημένα τους πρόσωπα. Έτσι, η γεμάτη προεκτάσεις θυδομετρήσεις, ευγένεια, κοινωνική διαφροση, πικρία, όχι όμως και απαισιοδοξία, τέχνη του συγγραφέα, κρατεί το άμειωτο ενδιαφέρον του αναγνώστη, καθώς δεν μπορεί να προβλέψη, πολλές φορές, τις πιθανές οσάσεις των ήρώων στις εκπλήξεις, στα ευχάριστα ή τα δυσάρεστα της ζωής. Στο μυθιστόρημα υπάρχουν αρκετοί ήρωες - άλλοι έντονα, άλλοι πιο άσπανά ζωγραφισμένοι, που κινούνται μέσα σε μίαν ατμόσφαιρα γοητευτική, που την δημιουργεί, σε πολλές διαστάσεις, η εξαιρετική τέχνη του συγγραφέα. Είναι η ατμόσφαιρα των πρώτων σκιερών, των έλξων και των άπωψεων, του ξεπεσμού και της καθημερινότητας, της τρυφερότητας, και, όμως, η σκεπασμένου κυνισμού, της καρτερίας και της ύποταξης, της εσωτερικής ανταρσίας και της οπισμαδικής άποψιας καλύψεως των «έλλειπόντων», της σεμνότητας και της ελευθεριότητας, που δεν της λείπει, ωστόσο το αίσθημα και ο ρομαντισμός. Ίδιαίτερα αξιοπρεπεία είναι η προσπάθεια του κ. Τερζάκη να πολιορκή το μυθικό της διακινήσεως της γυναίκας μέσα απ' τον πολύπτυχο έρωτισμό της, όπως γίνεται και ο' άλλα διόδια του. Οι «Δεσμώτες» πρέπει να διαδοστούν και από τους νέους. Όπωςδήποτε, σε πολλά, θα τους κάνουν πιο ανθρώπινους.

ΔΗΜ. Κ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

"Νέα Έστία" 15 Σεπτ. 1972

«Δεσμώτες»

Ύστερ' από σαράντα χρόνια ξανατυπώνεται το πρώτο μυθιστόρημα του Αγγελου Τερζάκη, οι «Δεσμώτες». Η σημασία του δεν έγκειται στο ότι είναι το πρώτο, αλλά στο ότι γράφτηκε σε μια πολύ «τρυφερή» ηλικία, όταν η πείρα του κόσμου δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί. Έπικρατεί μια γνώμη, ότι η ποίηση είναι δουλειά κυρίως της πρώτης νιότης, ενώ το μυθιστόρημα προϋποθέτει κάποιαν ώριμότητα, κάποιο μέτωμα των εμπειριών. Ποιός όμως μπορεί να νάρηθεί ότι δεν υπάρχουν μυθιστορήματα ποιητικά, που αντιμετώπιζουν το θέμα τους μ' έναν τρόπο καθαρά διαισθητικό, ή ακόμη ότι κάποια γνώση της ζωής πιο παρθενική δεν είναι ένα πιο πολύτιμο έφοδιο για να γραφτεί ένα μυθιστόρημα; Τα λογοτεχνικά είδη δεν έχουν σύνορα που να καθορίζονται από ηλικίες, κι' όπως ο Γκαίτε έγραφε εξαιρετικά έρωτικά ποιήματα στα γεράματά του, το ίδιο κι' ο Άλβιν Φουρνιέ δημοσίευσε νεαρώτατος τον μοναδικό εκείνον «Μεγάλο Μώλο». Ο Αγγελος Τερζάκης μας λέει: στον πρόλογο της καθυστερημένης αυτής δεύτερης έκδοσης, πως την εποχή εκείνη είχαν μια τρέλα να καταπιναστέ κανείς να γράψει ένα μυθιστόρημα. Κι' όμως μετάφερε μέσα στους «Δεσμώτες» μια ολοκληρή εποχή με τους ανθρώπους της, με τους σιωπηλούς μυθιστορηματικά και σάν κάτω από το φως μιας χτυπητής και πολύ βασανισμένης νεανικής συνείδησης. Η τρέλα, ή μάλλον ή τόλμη του, ήταν άλλο: Να θελήσει να δώσει σάρκα και οστά ο' έναν τύπο σάν τον Σαρμίζή, αυτόν τον άδισταχτο ξεπαρθενευτή, που μόνο μια τέχνη σάν του Ντοστογιέφου θα μπορούσε να του δώσει μίαν αληθινή καθημερινή ύπσταση. Όσο, τόσο, χάρη στην τόλμη αυτή, έχουμε τώρα ένα σχεδίασμα ανθρώπου, όπως μια φαντασία νεανική μπόρεσε να τον συλλάβει, που βρίσκεται σε αντίστοιχία με τους άλλους τύπους που έφτιαξε ο Καραγάτσης σε ώριμη ηλικία. Αυτό δε σημαίνει βέβαια, ότι οι δυο αυτοί προνομιούχοι συγγραφείς μας ακολουθούν γενικότερα τον ίδιο δρόμο. Αν ο Καραγάτσης είναι προικισμένος με μίαν αδέσμευτη, μίαν άκόρεστη φαντασία, ο Τερζάκης από το πρώτο ήδη μυθιστόρημά του μας επιβάλλεται με την τεχνική του και με το πλούσιο δώρο του αληθινότητας. Μας δίνει: 6- πάρχεις ανθρώπινες, πάρα πολύ ανθρώπινες, για να θυμηθούμε τον τίτλο ενός διόλου του Νίτσε. Τίτλο, που το έδωσε την πλήρη έρμηνεία στο Ecce homo του: «Έχει που έσεις βλέπετε πράγματα ιδανικά, έχω αλίμονο βλέπω πράγματα ανθρώπινα, πάρα πολύ ανθρώπινα». Αν θεωρήσουμε τον Νίτσε σάν έναν θερμό έρωστη του ιδανικού, χωρίς το οποίο η ζωή γίνεται ανυπόφορη, τότε θα τολμούσα να πω ότι ο Τερζάκης είναι ένας Νίτσεικός, ανεπίγνωςτος ίσως, αλλά ως μέσα στο μεδούλι του. Όλες του οι δυσάρεσκειες, οι αντι-

γνωμίες, οι κακές διαθέσεις, που αποτελούν τόσο συχνά γι' αυτόν ένα πολύτιμο υλικό δημιουργίας, όφειλονται στο γεγονός ότι το ιδανικό που έχει πλάσει για να μπορέσει να ζήσει, διαφεύδεται συνεχώς από τα πράγματα τα ίδια. Είναι μια μοίρα αδυσώπητη να γεννηθεί κανείς εθνής, διεισδυτικός, αποκαλυπτικός, με την τάση της αυτοδιάφησης, του ίλιγγου. Ένας άνθρωπος με δυο ψυχές, που ή μία αντιμάχεται την άλλη. Για να χρειεί κανείς το ιδανικό, χρειάζεται και κάποια δόση αυτοεγκατάλειψης — κι' ως πούμε τη μοίρα λέξη: κουταμάρας. Άμα πάψει κανείς να την επιτρέπει στον έαυτό του, τότε κάθε ευτυχία του γίνεται απροσπέλαστη. Μπορεί μόνο, σά συγγραφέας, ν' αντιεί από τη στέφνα του παρθεγότος. Όταν ο Αγγελος Τερζάκης γράφει κανείς φορά σελίδες γεμάτες ποίηση, όνειρο, και έρωτα, δε σημαίνει ότι τις ζει τώρα. Δε γράφει πια σε λίβες «βρεγμένες με δάκρυα» όπως στα έρωτα, έρσερα χρόνια του. Γράφει με συναισθηματική ψυχραιμία, σάν ένας τεχνίτης που έφερε καλά τη δουλειά του, για να προκαλέσει, σά δάκρυα, τον αναγνώστη.

'Απόκομμα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Χρονολογία

ΑΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ΤΗΣ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ»

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ «ΔΙΧΩΣ ΘΕΟ»

ΥΠΟ ΤΟΥ Κ. Κ. Ι. ΔΕΔΟΠΟΥΛΟΥ

Υπάρχουν βιβλία που κρίνουν τον κριτικό τους. Είναι τα βιβλία εκείνα που οι σελίδες τους υποχρεώνουν τον αναγνώστη να τις διαβάσει. Φέρνουν μέσα τους μια μαρτυρία ενός ανθρώπου και μιας εποχής. Δεν πρόκειται, βέβαια, για βιβλία «αφηγήσεων» - διαμαρτυριών του είδους της «Καλύβας του Μπαρμπα Θωμά» της Μπήτσερ Στάου ή της «Τελευταίας ημέρας ενός καταδίκου» του Ουγκώ, ούτε για βιβλία «θέσεως» όπως είναι η περίπτωση του «Όπαδοι» του Μπουρζέ. Στα βιβλία που κρίνουν τον αναγνώστη τους —κι' ένα απ' αυτά είναι το μυθιστόρημα που θα μελετήσουμε τώρα του κ. 'Αγγέλου Τερζάκη «Δίχως Θεό»— υπάρχει ως υποστρώμα όχι ο ψυχολογικός μύθος αλλά ο ιστορικός, όχι ο ατομικός αλλά ο ομαδικός. Το είδος αυτό του μύθου α-

ποτελεί τον σταθερό συντελεστή των έργων αυτών των πεζογράφων μαρτύρων των καιρών μας. Στους πεζογράφους μάρτυρες ή τέχνη δεν είναι απλώς «διασκεδαστική» είναι μαζί και σέ το βαθμό και κάτι άλλο. Το έργο τους —όπως τα μεγάλα καλλιτεχνήματα— ακτινοβολεί λάμψη ήθικη. Όπως τα μεγάλα καλλιτεχνήματα είπαμε. Ναι. 'Ο Παρθενών, αίφνης, δεν είναι μόνο ένα γεγονός αισθητικό. Είναι και μια άσκηση ήθικη. Συντελείται, μ' άλλα λόγια, στα έργα των πεζογράφων μαρτύρων, ενός Βάλτερ Γένς, ενός Μαλρώ, ενός Τερζάκη, ή κρήση του αισθητικού στοιχείου με το ήθικο στοιχείο. Υπάρχει στα έργα των πεζογράφων - μαρτύρων της εποχής μας το «πρωτεϊόν» της 'Ιστορίας. Μέσα στις σελίδες τους αιχμαλωτίζουν τον απέραντο βόγγο ενός κόσμου που κιν-

δυνεύει «Δίχως Θεό» τον ερχατο κίνδυνο. Στο προσκήνιο της 'Ιστορίας δεν κινούνται σήμερα άτομα, οι «μεγάλοι άνδρες», οι «ήρωες» του Καρλός, αλλά Λαοί! «Ετσι και στην πεζογραφία των μυθιστοριογράφων - μαρτύρων. Δεν ενδιαφέρει πια το φιλάργυρο άτομο του Μπαλζακικού Γκραντέ, ούτε η ανία της Φλωπερικής Μποδαρύ. Υπάρχουν πρόσωπα στο μυθιστόρημα των πεζογράφων - μαρτύρων, αλλά για τον έντεχνο σχολασμό του απέραντου πόνου των λαών που δοκιμάζονται κάτω από τους κατακλυσμούς του κοινωνικού γίγνεσθαι...

*

Το μυθιστόρημα «Δίχως Θεό» του κ. 'Αγγέλου Τερζάκη αποτελεί ένα δριο στην νεοελληνική πεζογραφία και όχι μόνο σ' αυτήν από την άποψη, κυρίως, αυτή. 'Ενώ είναι ένα πεζογράφημα - μαρτυρία, διατηρεί σύγχρονα και τα αξιοποιεί τα βασικά συστατικά στοιχεία του κλασσικού μυθιστορήματος. Και εδώ υπάρχει η βαθεία του αξία. Θα πρέπει να θυμίσω, με την ευκαιρία αυτή, τα συστατικά αυτά, όπως είναι, στοιχεία του κλασσικού μυθιστορήματος. Στον κλασσικό μυθιστοριογράφο το πρόσωπο εκκρίνει το χώρο που το περιτοιχίζει. Αυτό που λέμε «ατμόσφαιρα». Είναι μια έκκριση του μυθιστο-

ρηματικού προσώπου. Παντού όπου υπάρχει ένα αξιόλογο μυθιστορηματικό πρόσωπο, σχηματίζεται γύρω του ένα σπίτι, ένας τόπος, μια πόλη, ένα λιμάνι, ένα δάσος. 'Η ατμόσφαιρα, αίφνης, του Ντίκενς προέρχεται απ' αυτήν την ιδιότητα της έκκρισής. 'Η κατοικία είναι μια έκκριση του κατοίκου. Θυμηθείτε τς Bleak - House του Ντίκενς. Παντού στο έργο του Ντίκενς διαχύνεται μια όση ανθρώπινης υπάρξεως. Και η κατοικία του Μιχάλη Παραδείση είναι μια έκκριση του ανθρώπινου αυτού όντος, της μεσοπόλεμης εποχής, τυραννισμένου από τον πυρετό του αϊτήματος κοινωνικής αλλαγής και από μια υποτονία βιολογικής προσαρμογής, θαλού από ακατάστατα επαναστατικά διαδράματα, νέου 'Ελληνα, μέσα στο μουντό ψυχικό κλίμα της κατώτερης μέσης τάξεως. Μια ανθρώπινη γεωγραφία μας δίνει ο κλασσικός μυθιστοριογράφος. Στον Παπαδιαμάντη τα πρόσωπα εκκρίνουν όχι το σπίτι, αλλά το μικρό νησί. 'Η έκκριση της ανθρώπινης υπάρξεως στον Παπαδιαμάντη λέγεται Σκιάθος. Στον Ντίκενς Λονδίνο. Στον Τερζάκη, μεσοπόλεμη 'Αθήνα της μικροαστικής τάξεως. 'Η ένωση του ανθρώπου με το κέλυφός του (σπίτι, χωριό, πολιτεία) λέγεται μυθιστορηματικό πρόσωπο. Υπάρχει μια 'Αγγλία, ή 'Αγγλία του Ντίκενς, μια Γαλλία, ή Γαλ-

λία του Μπαλζάκ, μια Σκιάθος, ή Σκιάθος του Παπαδιαμάντη, μια μεσοπόλεμη μικροαστική 'Αθήνα, αυτή του «Δίχως Θεό» του Τερζάκη. Σ' αυτήν την 'Αθήνα ο μυθιστοριογράφος μας πλησιάζει με την δική του συγκίνηση, μια συγκίνηση με θεληματικά αστόλιστη φράση, με γκρίλους τόνους όπου κάποτε υψώνεται μια νότα λαμπερή σαν λαμπαδιασμένος πυρός. 'Ο κόσμος που ζωγραφίζει ο κ. 'Αγγελος Τερζάκης στο «Δίχως Θεό» είναι ένας κόσμος που θυμίζει τον αποδιωγμένο άνθρωπο του Γκράχαμ Γκρήν. 'Ενας κόσμος ναυαγίων έπεται από την τρικυμία που έφερε η εισβολή στην ατομική ψυχή του συλλογικού μύθου της κοινωνικής αλλαγής. Και το λιτό και απείρεχνο ύφος του συγγραφέα μας είναι αυτό που ταιριάζει σε τέτοιες περιγραφές ναυαγίων που βρίσκονται στη διάθεση των κυμάτων. Σπάνια με τόσον έντεχνο σχολιασμό, με όσον εδώ, δόθηκε η απεγνωσμένη εγκατάλειψη. 'Ο πάναγνος αυτός άνθρωπος —ο Μιχάλης Παραδείσης— που αγχάλιασε με περιπάθεια έραστού τον σοσιαλιστικό δράματισμό, ο άνθρωπος που ξώδεψε την απέραντη τρυφερότητά του για να αναστήσει τα όρφανα του αδελφού του —από γεννησιμιού τους ξεστρατισμένα— που θα γίνουν το κοριτσάκι μια πόρνη και το αγόρι ένας δολοφόνος. είναι αυτές που μάς

NEW CALIFORNIA

Published By
 CORPORATION

TELEPHONE: HEMLOCK 1-0338
 San Francisco, California

B. Kimon, Vice Pres.
 Secretary
 Treasurer

San Francisco, California

Subscription

Price (per year) --- \$9.00

Application

Twenty cents per Copy

ΚΑ ΣΧΕΔΙΑ

«Ὁν θέλουν» τῶν Ἀγ-
 γολοίων «Ντενίς», με-
 τὰ τὴν Κύπρον, δὲν εἶναι
 ἐλθὼν ἀσχολίαστον. Ὁ
 δῶκεν εἰς αὐτὸ τὴν
 αἰὶ ὁ Ἑλληνικὸς πλη-
 ῥῆς Ἑλληνικοὶ κυβερνητι-
 κὴν» τῶν σιωπῆν.
 ἰσοδίου αὐτοῦ καὶ ὁ
 ἄνεσκόπησαν τοὺς
 ἐπεδίωκεν ἡ μεταφο-
 ρισμὸς τῶν Τούρκων
 νόπλοιοι αὐτὸ δὲν ἡ-
 τεται, πέντε τοιαῦτα
 ορισμὸν τῶν καὶ τὸ
 κρυβεῖ, διὰ νὰ χρη-
 σι ὁ σκοπὸς, διὰ τὸν

υβέρνησις, αἱ Τουρ-
 κικῶς, εἶχεν καὶ ἔχει
 ὡν εἰς τὴν Κύπρον.
 ἡνέχθη ἐπὶ τέλους ἡ
 ὑ σημαντικὸν αὐτοῦ

τὰ ἐρωτήματα αὐτά,
 πῶς πασά ἀπὸ ἁ-
 ρητήματα κ. Σάββα
 ἡμερινὴν ἐφημερίδα
 Ὀκτωβρίου 1959.
 λογικώτατα, ἀποδει-
 ν τῶν Τουρκικῶν
 καὶ προγραμματι-
 ἐπιχειρήματά του:
 νῆσον ὅτι οἱ Τούρ-
 κισμὸν, τὸν ὅποιον
 ἐν διαρκούντος τοῦ
 λαμβανόν συνεχῶς
 οὔταιον γεγονὸς τῆς
 τοῦ Τουρκικῶν χω-
 ρικίας καὶ φορτω-
 χικῶν, ἀποκαλύπτει
 ὥσεως τοῦ ἐξοπλι-
 σμοῦ μὴ ἀπατώμεθα.
 αἱ ἔργον οὔτε ὀλί-

(συνέχεια πῶς)

Η ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

"ΔΙΧΩΣ ΘΕΟ"

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Ὁ Ἀγγελοῦ Τερζάκης, στὸν
 κόσμον τῶν Γράμμάτων εἶναι
 πολὺ ἀξιοπρόσεκτος συγγρα-
 φεύς. Δυστυχῶς ἐδῶ στὴν Ἀ-
 μερικὴ ἡ πνευματικὴ παραγω-
 γὴ τῆς Ἑλλάδος γίνεται γνω-
 στὴ μόνον στὸν πολὺ στενὸν
 κύκλον τῶν διανοουμένων μας.

Ἡ Νεολαία μας ζῇ σὲ ἀλλό-
 τρια πνευματικὰ κλίματα καὶ
 περιορισμένο τὸ ἐνδιαφέρον
 τῆς γύρω ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ
 λογοτεχνία.

Δὲν τῆς λείπει ἡ φροντίς γιὰ
 μῦθον, γιατί ὁ τύπος ἐδῶ συ-
 χνά ὁμιλεῖ γιὰ τοὺς παλαι-
 οὺς καὶ νέους Ἑλληνας συγ-
 γραφεῖς, ἀλλὰ τῆς λείπουν τὰ
 ἐσωτερικὰ ἀγωνιώδη ἐρωτή-
 ματα, ὅπου ὁ ἄνθρωπος τοῦ
 στοχασμοῦ ζητεῖ κάποια ἀ-
 πάντησι ἀπὸ τὰ διάφορα κεί-
 μενα.

Θὰ πρέπει νὰ τὸ ποῦμε: Ἡ
 Νεολαία ἐδῶ γενικὰ δὲν ζῇ
 μέσα στὰ φιλοσοφικὰ ρεύμα-
 τα τῆς ἐποχῆς μας, εἶναι ἀ-
 ραγμένη στὸν Ἀμερικανισμόν
 ποὺ τῆς ὑπόσχεται καλοζῶϊαν
 καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ πλεόν κατα-
 κριτέον «ἰδανικὸ» γιατί τὸ γε-
 μᾶτο στόμαχί με τὴν ἄδεια
 καρδιά συνήθως, ρίχνουν τὸν
 ἄνθρωπο μέσα στὰ ἐντέρά του
 καὶ εὐκολὰ τὸν ὑποδουλώνουν
 ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν φλογερὴ καὶ
 γεμάτη τὴν καρδιά ἀπὸ ἀνώ-
 τερα ἰδανικά.

Βρισκόμεθα σὲ μιὰ ἐποχὴ
 ὅπου γίνεται σκληρὴ πάλιν με-
 ταξὺ καρδιάς καὶ ἐντέρων, ἰ-
 δεολισμοῦ καὶ ὀλισμοῦ, καὶ τὸ
 μέλλον τοῦ πολιτισμοῦ μας θὰ
 ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰ βιώματά μας
 στὰς ἀξίας τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὁ Κομμουνισμὸς θέλει νὰ
 πλάσῃ τὸν καινούργιο ἄνθρω-
 πο δίχως Θεό, γιατί θεοποιεῖ
 τὸ κόμμα καὶ ἡ γενιά μας ζῇ
 τὴ τραγωδίαν αὐτῆς τῆς ἰδεο-
 λογικῆς καταγίγδος ποὺ ὁρμᾷ
 νὰ ξεριζώσῃ ὅλες τῆς ρίζες τῆς
 καρδιάς τῆς.

Πολλά, παρὰ πολλά εἶναι,
 τὰ θύματα αὐτῆς τῆς καταγί-
 γδος κάτω ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν
 οὐρανόν, καὶ ὁ Παράδεισος
 στὸ νέο βιβλίον «Δίχως Θεό»
 τοῦ Τερζάκη ποὺ ἔχασε τὸ Θεό
 καὶ με ἀγωνία ζητεῖ τὸ δρόμο
 τῆς ἐπιστροφῆς, γιατί ἔχει πει-
 σθῇ πὺς «δὲν μπορεῖ νὰ ζῇ
 κανεὶς ὁλότελα δίχως Θεό».
 Σελὶς 377.

Ἡ πλέον δραματικὴ προσ-
 φορὰ τοῦ ἱστορικοῦ ὀλισμοῦ
 εἶναι ἡ προσπάθειά του νὰ σκο-

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΕΛ

NATIONAL HELLENIC A
 are greeted by Col. John
 plant and saw how the pa
 ly, New England Passenger
 nager of the Athens Head
 Mario F. Vespa, Vice Presi
 Line; Col. Decameas; and Z

NEA YORKE. —Ἀφίχθη ε
 τὴν πόλιν μας ἐπὶ διήμερον
 κ. Κώστας Σαμαράκης, Γεν
 κὸς Διευθυντῆς τῆς Ἑθνικ
 Γραμμῆς Ἀμερικῆς, πλοῖστ
 τρίας τοῦ ὑπὸ Ἑλληνικὴν σ
 μαίαν ὑπερωκεανείου «Βα
 λισὰ Φρειδερίκη» καὶ μᾶζι τ
 μετέβημεν εἰς Βοστώνην, ὅπ
 ἐπὶ δύο ἡμέρας παρεμείναμε

Ὁ κ. Σαμαράκης ἦλθεν ε
 ἐπαφὴν με Ἀμερικανούς, τὰ
 διωτικὸς παράγοντας διὰ τ
 προσέλκυσιν Ἀμερικανῶν τ
 ξιδιωτῶν, ὅπως ἐπισκεφθ
 τὴν Ἑλλάδα. Τοὺς ἐκατατά
 σεν εἰς τὸν τομέα τῆς τουρ
 στικῆς προόδου καὶ τῶν μέσ
 τὰ ὅποια διαθέτει σὴ μ
 ρον ἡ Ἑλλάς διὰ τοὺς τουρ
 στας, ὡς καὶ τῆς εἰδικῆς ἐξ
 μαδίας δρομολογήσεως τ
 πολυτελοῦς θαλαμηγοῦ ἀ)
 «Στέλλα Μαρή» εἰς τὰς νήσο
 τοῦ Αἰγαίου.

Ὁ κ. Κώστας Σαμαράκ
 συνοδευόμενος καὶ ἀπὸ τὸν
 πογράφοντα, ἐπισκέφθη τ
 Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον
 λαίας κ. Ἀθηναγόραν καὶ τ
 Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ «
 μίου Σταυροῦ» ἐν Μπρούκλ
 Μασσ., καὶ ἐγένετο δεκτὸς
 λοφρόνως ὑπὸ τοῦ πρῶτο
 αὐτῆς Πανοφ. Ἀρχιμ. κ. Ἡ
 ἀννου Παπαφοῦλου, ἀπὸ τ
 ριλήθοντι εἰς τὸ «Ἰδανικ
 Ὁ πανοφ. Ἰωάννης πῶς

ΕΤΟΙΜΟΙ

...ὡς γὰρ δὲν ἔστιν ὁ Θεός.
 κανείς ὁλότελα δίχως Θεό». **Σελὶς 377.**

Ἡ πλέον δραματικὴ προσφορά τοῦ ἱστορικοῦ ὀλισμοῦ εἶναι ἡ προσπάθειά του νὰ σκοτώσῃ τὴν πίστιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Θεόν, καὶ αὐτὸ αὐξάνει τὸ τραγικὸν περιεχόμενον τῆς ζωῆς καὶ τὸ σκοτάδι τῆς ἀπογνώσεως. Ἡ ἰδέα τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι μόνον θεολογούμενη ἀλήθεια καὶ φιλοσοφικὴ πραγματικότητα, ἀλλὰ περισσότερο ψυχολογικὴ ἀνάγκη γὰρ νὰ ζῇ καὶ ἐπιστρέψῃ στὸ Θεὸ ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος.

Ἄν πολλοὶ ἐκμεταλλεύωνται αὐτὴν τὴν ψυχικὴν ἀνάγκην τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸν ὑποδουλώνουν στὰ ὕλικά του συμφέροντα, τὸ σφάλμα καὶ τῆς Ἐκκλησίας ποὺ δὲν προστατεύει ἐπαρκῶς τὸ ποίμνιόν της, ἀλλέως ὁ κομμουνισμὸς ποτὲ δὲν μποροῦσε νὰ καρποφορήσῃ στὴν χριστιανικὴς χώρες ποὺ ἔχουν Θεό.

Ὅταν λοιπὸν ἡ ἀγάπη καὶ τὸ δίκαιο δὲν ὑπάρχουν, δὲν ὑπάρχει ὁ Θεός, καὶ τότε ὁ ἄνθρωπος σὰν τὸ κύμα χτυπιέται πάνω στὸ βράχο τῆς πραγματικότητος καὶ τὸν ἀρπάζουν ἐκεῖνοι ποὺ τοῦ ὑπόσχονται ἀνακούφισι καὶ συμμαχία στὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Αὐτὸ εἶναι περίπου τὸ νόημα τοῦ καινούργιου βιβλίου «Δίχως Θεό», τοῦ ἀγαπητοῦ Ἀγ. Τερζάκη ποὺ ἂν μεταφραζῶταν στὰ ἀγγλικά θὰ ἔβλεπαν καὶ ξένοι τὸ ψυχικὸ δράμα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ποὺ ἀρνήθησαν τὴν χριστιανικὴν τοὺς πίστιν καὶ ποὺ πίστεψαν στὸ Κομμουνισμὸ καὶ τὰ γεγονότα τοὺς ἔκαμαν νὰ ἀρνηθοῦν αὐτὴν τὴν πλάνην τοῦ Κομμουνιστικοῦ παραδείσου καὶ τώρα ζοῦνε χωρὶς καμμιά πίστι σὰν τὰ ξηρὰ δένδρα χωρὶς ρίζες.

Καὶ αὐτὸς εἶναι ἕνας ἀκόμη σπουδαῖος λόγος ὡς Ἐκκλησία νὰ προφυλάξωμε τὸ ποίμνιόν μας μακριὰ ἀπὸ τὰς μεγάλας ἀπογοητεύσεις τῆς ζωῆς ποὺ συχνὰ ὀδηγοῦν στὴν ἀπόγνωσι καὶ στὴ δίχως Θεὸ ζωὴ.

Αἰδ. ΖΑΝΟΣ ΓΟΥΓΟΥΤΑΣ

Μανσφίελδ, Ὁχάιο
 Νοεμβρίου 4, 1959

Ὁ μεγαλοφυὴς δταν παντρεύεται γίνεται στείρος. Πρέπει νὰ διαλέγῃ κανεὶς: ἢ νὰ ἀφήσῃ στοὺς ἀπογόνους του ἔργα ἢ νὰ ἀφήσῃ παιδιὰ.
 Ντυφρενύ.

...ῖλλον ὅλο τὸ ἴδρυμα.
 Ὁ πανοσ. Ἰωάννης πῶχαρ

ΕΞΟΙΚΟΝ
ΜΕ ΤΙΣ ΧΑ

Τοῦ Μόνου ὑπὸ Ἐ
 Ὑπερωκε
 ΝΕΑ

ΒΑΣΙΛ

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝ

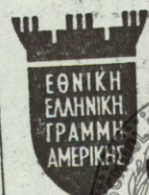
Ἐκ ΝΕΑΣ

(καὶ ἐκ ΒΟ

**Ἀφίξεις εἰς
 ΔΕΚΕΜΒΡ**

Ἐγκαίρως γιὰ τὰ Χ
 ΤΙΚΑ ΦΟΝΙΑ ΣΑΣ
 μασία τοῦ ταξιδιο
 ἐπαρχίες.

Διὰ περισσοτέρα
 εἰς τὸν Ταξιδ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΟΣ

Η ΠΡΟΧΕΣΗΝΗ
PREMIERA ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ

ΟΙ «ΕΙΛΩΤΕΣ» ΤΟΥ Κ. ΤΕΡΖΑΚΗ

Η προχέσμη παράσταση του Α' Αρματός ητανόχιω χαμιά αμφεβόλα, εξαιρετική. Εξαιρετική για πολλούς λόγους. Πρώτον, γιατί ειδοάχθη ένα κοινούργιο έργο, δεύτερον, γιατί το έργο αυτό, είναι δημιουργήματα γνωστού και επιβεβλημένου πια θεατρικού συγγραφέως, του κ. Τερζάκη, και τρίτον, γιατί ερμηνεύθη από ένα νέτερο τέχνη, όπως είναι το θέατρο του Αρματός. Γενικά λοιπόν εξαιρετικό η προχέσμη βραδυή παράσταση, συγκέντρωσε ελκυστικό κοινό της πόλεως μας. Η παρουσία μάλιστα του Γεν. Διευθυντού Γραμμάτων και Τεχνών και Γεν. Διευθυντού των Κρατικών Σκηνών, κ. Κωστή Μπασιλιά, ο οποίος ήλθεν επίτηδες για την «πρώτη» αυτή, έδωσε έναν τόνο ξεχωριστό στην εκλεκτή συγκέντρωση του Δημοτικού μας Θεάτρου. Οι πολυπληθείς θεαταί που παρήλθοσαν με διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον την εξέλιξη του έργου, δημιούνησαν κατευχερόντως και τις τέσσερις πράξεις του έργου, αλλά και τον συγγραφέα εξέστησαν στη σκηνή. Ομιλογομένως οι «Είλωτες» σημείωσαν μια μεγάλη επιτυχία προχέσμη βραδυή, και ιδίως πράγμα, μολοντί δέν είναι εκπληκτικό, αφού επρόκειτο για δοκιμασμένο πια συγγραφέα, έγινε δεκτό με ανεπιφύλακτες θερμές εκδηλώσεις σε μέρος των εκλεκτών θεατών που έφθισαν και την πλατεία και τα θέατρα και το υπερών του Δημοτικού Θεάτρου.

Όπως όλα τα θεατρικά έργα του κ. Τερζάκη, έτσι και οι «Είλωτες», κινούνται μέσα σε μιάν ατμόσφαιρα όπου το «πρό» είναι φοβερά λεγόμενο. Αυτό είναι μιά αδυναμία του συγγραφέα, αλλά μια αδυναμία που ιδιαιτέρως χαρακτηρίζει το πνεύμα του δημιουργημάτων του. Παρά λοιπόν το γεγονός αυτό, το ίδιο κοινούργιο δράμα του κ. Τερζάκη, με απεικονίσεις ορισμένες ιδιαιτέρως και πλήρεις την ατομική και κοινωνική μας ζωή, κατά ένα τρόπο μάλιστα που η αποκάλυψη αυτή, μίλησε από εσθλίας στο ψυχικό και ήθικό μας κόσμο.

Στην εκτέλεση αυτού του έργου, ερμηνεύθη από τους ήθελους του Α' Αρματός μετά τον καλύτερο δυνατό τρόπο γεγονός που προσέφερε την ευκαιρία να ανέλθουν στην επιφάνεια και να διαχυθούν στο γύρω χώρο όλες οι απόκρυφες λαχτάρες, να έλθουν πάλι ης οικογενείας των Αιτωλών.

Οι ήθοποιόι του Α' Αρματός με πολλήν κα ανόησι κα με αλότησιν ερμηνεύσαν τους ρόλους των, τα δέ σκηνικά του κ. Τερζάκου, ιδιαιτέρως υπεργράμμωσαν την ποιότητα του κλ'ματος δια μέσου και νύθεται και ζουν οι «Είλωτες» του κ. Τερζάκη.

Στόν σκηνοθέτη του περιοδεύοντος αυτού θέατρου του β.σ. Θεάτρου, στόν κ. Πέλο Κασέλη, αξίζει ο καλύτερος έπαινος, γιατί χάρις στη διδασκαλία, προχέσμη βραδυή, απολάυσαν οι νέα δημιουργήματα του κ. Αγγέλου Τερζάκη.

ΑΤΜΟΠΛΟΥΤΑΙ
ΤΕΤΑΡΤΗΝ

«Πέτρος». Ανηγόρευμα την διά Αίγιον, Βενιζέλου, Γαλαξιδίου, Γέαν. Αντίπα, Παιραϊά, Λαύριον, Κάροστον, Κύμην, Νύμφην. Αλόνγσον, (Ερμην. Πατρ.)

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΙΣΤΑΙ

Όλα τα εξαρτήματα παντός τύπου αυτοκινήτων θα τα εύρητε εις το πρατήριο βενζίνης

Θ. ΒΑΝΤΑΡΑΚΗ

Εναντίον Δικαστηρίων

Επίσης θα εύρητε όν κτέλεια και λίπη της καλλιτέρας ποιότητος με τιμὰς λογικάς

Επιτελούνται παραγγέλματα αὐτῆς ἡμέρας

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΠΡΟΤΑΣΙΑΣ ΑΠΟΦΥΓΑΣ ΚΙΖΩΜΕΝΩΝ

Χθες την βην απογευματινήν συνελθεν εις συνεδρίαν εν τη γραφείῳ του κ. Εισαγγελέως Πρωτοδικῶν υπό την προεδρίαν του τῷ Διοικητικῶν Συμβουλίου της ἐταιρείας προστασίας ἀποφυλακισμένων. Μεταξύ τῶν ἄλλων ἀποφάσεων ἐψηφίσθησαν διάφορα ποσά πρὸς ἀγοράν ἐνδυμάτων, ἐσθροδίων καὶ ὑποδημάτων, κλινισκαματόων καὶ στρωμνῶν διὰ τὰ διατεμηθῶν εἰς τὸς ἐν ταῖς φυλααῖς Μαργαρίτη κρατουμένους. Ὅμοιος ἀνετέθη εἰς τὸν αἰδεσιμῶτον Νικόδημον Ἀντωνίου ἀνιδιοτελῶς ἀποδεχόμενα τὰ μεταβαλῆ καὶ λειτουργεῖ εἰς τὰς φυλακάς καὶ κηρύσσει τὸν θεῶν λόγον εἰς τοὺς κρατουμένους. Ἀπεφασίσθη ἐπίσης νὰ ἀπευθυνθῶν ὑπὸ της ἐταιρείας εὐχαριστήρια ἐγγραφὴ εἰς τοὺς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

Εἰς τὴν ἀπογευματινὴν συνεδρίαν ἐπὶ τῇ ἐταιρείᾳ ἐγγράφη εἰς τὸς βοηθητικούς κ. κ. Μαργαρίτου καὶ Ἀδελφῶν Γαλανά. τὴν δέσιν οὖν κ. Μαργαρίτου προσέφερε δωρεάν 24 ζεύγη ἐσθροδίων διὰ τοὺς κρατουμένους, οὗ κ. Γαλανάκης ἀνέλαβε δαπάναις του τὴν περιβαλὼν ἀνγλικὴν τέκνον κρατουμένου ἐν ταῖς φυλακαῖς.

ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΟΛΕΩΝ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΝΣΙΟΝ ΠΙΤΡΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Εἴς τὴν ἐκαταμνηστικὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν ὅριζομεν γενικῶν σημασιολογικῶν ἀπάντων τῶν καταστημάτων καὶ οἰκῶν τῆς πόλεως δι' αὐρίον Πέμπτην 21/12/39 συμφώνως τῇ ἰσχύουσῃ ὑπ' ἀριθ. 2 τοῦ 1937 Ἀστυνομικῇ ἡμῶν διατάξει.

Πάτρια τῇ 20 Δεβρίου 1939
Ὁ Ἀστυνομικὸς Διευθυντὴς
Γεώργ. Σαλταράκος

ΣΥΝΗΡΙΚΑ-ΧΡΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΖΑΜΙΑ

Εἰς τιμὰς ἀπιστευτῶς εὐθηνὰς θὰ εὕρητε στὸν «Ἡρασιόν» τοῦ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΥΝΗΛΟΠΟΥΛΟΥ ἑταίρου παλίου Εἰρηνοδότη τοῦ (Μαρκάτου) ἔρμου 92.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ
ΘΕΑΤΡΟΝ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΟΝΤΗΣ: Κ. ΜΗΛΑΣΤΙΑΣ

Δ' ΑΡΜΑ ΘΕΣΠΙΔΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΠΕΛΟΣ ΚΑΤΣΕΛΗΣ

ΑΠΟΨΗ

ὥρα 9.30 μ. μ. ἀκριβῶς

ΤΕΤΑΡΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΣΥΝΗΡΙΚΩΝ

ΠΡΩΤΗ

τῆς μεγάλης ἐπιτυχίας τοῦ Κεντρικοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου

Τὸ ἑλληνικὸν ἔργον καὶ ἐσημεῖως τῆς μεγαλυτέρας πέννης

ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΓΓΗ

ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΜΑΤΑ

Νησιώτικη ἡθογραφία

Μετὰ τὴν ἐναγὴν ἡ εἰσοδος εἰς τὰ θέατρα καὶ τὴν πλατεῖαν θὰ ἐπιτρέπεται ΜΟΝΟΝ κατὰ τὰ διαλείμματα.

Εἰσιτήρια διὰ τῆς ἡμέρας καὶ διὰ τῆς αὐριανῆς δύο παραστάσεις πωλοῦνται ἀπὸ πρῶτας εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ

ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΠΡΟΣΕΧΟΣ

ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΡΟΜΑ

ΖΑΚΥΝΘΙΝΗ
ΣΕΡΕΝΑΤΑ

ΜΙΑ ΕΝΔΙΑΦΕ
ΔΙΚΗ ΕΙΣ ΤΑΣ

ΕΠΙ ΝΟΘΕΙΑ ΚΑΙ ΑΙΣ

Ενώπιον τοῦ ἐνομικοῦ Δικαστηρίου ἐξεδικάσθη πρὸς μείζον ἢ κατὰ Ἀποστόλ. Γρηγορίου Ἀλευ. Διμ. Ἀλεξανδρόπου. καὶ Νικ. Δ. Καρ. ἀποικιστικῶν ἐξ Αἰτίας. Ἐκ τῶν κατὰ μὲν τρεῖς πρῶτοι ἐπὶ νοθείας καὶ αἰσλεύρων, οὗ δὲ εσλευ μετέχον εἰς τὴν λόγῳ ὑπόθεσιν, εἰ τρεῖς καὶ μετ' αὐτῶν εἰς τὴν Δικαστικὴν βρῆται 1939.

Ὡς γνωστὸν καὶ μὲνης δημοσιεύσεως αὐτῆς ἡγο κατὰς εἰς βάρος τοῦ πόρου Ν. Κα. νέτος τεύχῃ κατὰ μέρος ταδίκης τούτου διὰ σάκκων ἀλεύρων ἐκὼς ὑπὸ τούτου 300 σάκκων ἀλεύρων κατὰ τὴν καταδίκην τῆς φετιμῆς Πατρῶν καὶ 39 ἡτῆς καὶ ἐπετε ὑπάρχει ἡ πρὸς τοῦ μείζον ἀλλὰ μὲ μόν γορηματικὴν δεβὰν ροβιομηχανίᾳ Ἀ. Γρηγορίου δασις στη ὡς μάρτυς κα τὴν δικαστικὴν τῶν τῶν τῆς 25/4/39 ὄντος τοῦ Συνταγ. Ἡλίας. Τὸ Ἀγορὰ στῆριον Ἀθηνῶν, ὅλης ὑποθέσεως δι' ὁσῆστα τῶν 300 σάκκων ταύτην ἐπὶ κατόπιν μακρὰς ὑπάρχουσας ἀγορεύσεως συγγελλῶς δασις τὴν γορηγομένην Ν. φερὲν ὡς ὅτιμα σο νομογραφία ἐξωφανί τοῦ, ἐκπρότερον αὐθὸ κατηγορούμενον ἐξημὴν τούτου ὄντ δὲ λοιπὸς ὡς μὴ τῆς πλευρῆς τοῦ ἰ. παρασπίσεως ἀπὸ τῆς δικαστικῆς.

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

Ἡ ἀπόφασις αὐτὴ κατὰ τὴν ὁσῆστα τῶν κατὰ τὴν ἀποδότησιν εἰς τὸ ὅπ. ἀπὸ. κατὰ μὴς ἐγγραφεμα

(Εἰλωτες)

“Τ’ ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΜΑΤΑ” ΤΟΥ κ. ΔΗΜ. ΜΠΟΓΓΗ

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΠΡΩΤΗ “ΟΙ ΕΙΛΩΤΕΣ” ΤΟΥ κ. ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ

Το έργο αυτό του κ. Δημήτρη Μπόγγη, έχει αγαπηθεί τόσο πολύ από το Έλληνικό κοινό, ώστε κάθε φορά που θα πρόκειται να διαβασθεί από ένα νέο θέατρο, είναι το θέατρο του Α. Αρματος, ν’ αξίζει να μιλά κανείς γι’ αυτό. Το “Τ’ Αρραβωνιάσματα”, με την αλλήθεια και το άφθογο ελληνικό χρώμα που έχουν, δικαιολογούν απόλυτως εκείνο που συμβαίνει με κάθε θέατρο πρόβα—να—επιπολούμεν δηλαδή να διδάσκουν—παρά το γεγονός ότι παρήλθον αρκετά χρόνια από τότε που πρώτα βδαν το φως της λάμπας.

Ίσως λοιπόν ο λόγος που η διδασκαλία της ηθοποιίας από τους ηθογράφους όπως την αποκαλεί ο συγγραφέας της, από το θέατρο του Α. Αρματος, είναι ένα ξεχωριστό χαρακτηρισμό.

Στο έκλεκτο κοινό της πόλεώς μας, προσφέρεται έτσι η ευκαιρία, να διαπιστώσει εκείνο το νέο, το διαφορετικό, που συντελείται με την περιουσία θέατρο του Βασιλικού Θεάτρου, το οποίο ο σκηνοθέτης σ’ ένα σκοπό αποβλέπει: να δώσει ανάγλυφα, να κρύβεται μέσα τους ήρωες του κάθε έργου. Κ’ η διαπίστωση αυτή που δεν πρόκειται παρά απόψε κιόλας να συντελεσθεί, θάνατο, ασφαλίς, πλήρης, γιατί το θέατρο του Α. Αρματος, είναι πρό πάντων ένα θέατρο τέχνης.

Σπάνιος το άρτιον θέατρο μας γνώρισε μια τόσο έκλεκτη και πρό πάντων μια τόσο ενδιαφέρουσα παράσταση. Το γεγονός, που εγκαίρως έγινε γνωστό σ’ όλοκληρο την πόλη, ότι από τον θάνατο του Α. Αρματος θέσπισε να διδασκείται με πρώτη φορά, ένα νέο ελληνικό έργο, ήταν αρκετά δάδα για να κάμει όλους τους θεατροφίλους των Πατρών να σπεύσουν εγκαίρως για την εξασφάλιση μιας θέσεως. Η παρουσία γράμμάτων και καλών τεχνών και γεν. διευθυντών των κρατικών σκηνών κ. Κωστή Μπαστιά, ο οποίος ήρθε εις την πόλιν μας, κυρίως για να τιμήσει με την παρουσία του αυτή τη «Πρεμιέρα», έδωσε στην πληθυσμιακή αυτή συγκέντρωση ένα πραγματικά εορταστικό χαρακτήρα. Είναι αλήθεια, τόσο σημαντικό αυτό το γεγονός με τη γνησιώτερη σημασία, για την πληθυσμιακή και καλλιτεχνική κήρυξη της πόλεώς μας, γιατί εμμελόμενος αποτελεί σημαντικότατη πράξη μια «επώλη» όπως η χθεσινός βραδυή, από τον επρόκειτο παρά για ένα νέο έργο, για ένα γνωστότατο συγγραφέα, και για ένα θέατρο τόσο έκλεκτο όπως ο θάνατος του Α. Αρματος θέσπισε.

Δεν προτιμήθη βέβαια «να κάνουμε κριτική του νέου αυτού έργου, από της στήλης αυτής. Αλλά» ενθ’ δὲν πρόκειται να εικάσουμε σ’ «έναν περιεχόμενο, ο οποίος θα σημειώσουμε, ότι μπορούμε συντομότερα, τις εντυπώσεις που αποκομίσουμε από την χθεσινή παράσταση.

Το έργο λοιπόν, ήρθε αναντρητικό. Τα χειροκροτήματα, άφθογα και διαρκή, που ἐκάλυψαν το τέλος όλων των πράξεων, ήταν η πιο εύλογη απόδειξη της επιτυχίας των «Ελλώτων», διότι οι ηθοποιοί του Αρματος, και κυρίως οι πρωταγωνιστές του έργου, κατώρθωσαν να δημιουργήσουν μαν άμσφαρμα οίκτα προς τις κινήσεις, τις πράξεις και τις ιδέες των. Η άμσφαρμα βέβαια υπήρξε καταλυτική, αλλά αυτό είναι το καλίστα που μέσα άρσεται να κινή τους ήρωες του κ. Τερζάκη.

Αυτή η πάλη των γυνών Λαζάρου με τον πατέρα τους, και πρό πάντων εκείνη του Πέτρου, απέδωθε από τον θάνατο του Αρματος κατά τρόπο που ικανοποίησαν όλους μας. Οι «Ελλώτες» των οποίων η πρώτη πράξη δεν προσέφερε τίς πιθανές ενδείξεις της πλοκής και του τέλους των λοιπών τριών που ηκολούθησαν, έρμηνευθέντες όπως ήδη έσημειώσαμε με πλήρη κατανόηση από τους ηθοποιούς του Αρματος, είναι ασφαλώς ένα κομμάτι του έργου μας, ένα μέρος του ελληνικού κοινωνικού συνόλου, που απέδωθε από την συγγραφέα, με αναντρητική σκηνηκή άνεπτυξη.

Ο κ. Πέλος Κατσάλης έδωσε το κοινωνικό αυτό δράμα κατά ένα τρόπο που τον τιμά ως σκηνοθέτη. Η αλλαία ήνοιξε για ν’ αποκαλύψει έναν κόσμο γνώριμό μας σε μια στιγμή σκληρών συγκρούσεων και συγκλονισμών, και δεν έκλεισε, παρά αφού ο κόσμος αυτών των ανθρώπων, υπακούοντας τυφλά σε μιά άγνωστη και κρυφή μοίρα που καθοδηγεί τα δμήτριάς, είχε και έπρεπε, ότι είχε να πει και να κάμει...

Από τους διδάξαντας ηθοποιούς, ιδιαίτερος όφειλε κανείς να αναφέρει τα όνόμενα του κ. Καρούσου που υπεδύθη το μεγάλο ρόλο του Λαζάρου και του κ. Λάμπρου που υπεκρίθη τον πατέρα. Και οι δύο τον είχαν στιγμές αληθινά δραματικές, της οποίας απέδωσαν με άγάπην και κατανόηση, χωρίς δε περιττές κινήσεις και κραυγές.

Τα σκηνηκά του νέου σκηνογράφου κ. Ν. Ζωγράφου, γενικώς, καλά.

ΒΙΤΡΟΥΒΙΟΣ

Ο ΑΓΓΛΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΑΥΤΙΚΗΝ ΒΑΣΙΝ ΤΟΥ ΠΛΥΜΟΥΘ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Ο Βασιλεύς Γεώργιος ΣΤ΄, έπεσκέψθη χθές βίας άπορόπτως την ναυτικήν βάσιν του Πλύμουθ. Ο Βασιλεύς παρέμεινε επί πολλές ώρας εις την βάσιν, έπιθεωρήσας τας ναυικάς εγκαταστάσεις, τους στρατώνας και τας νοσοκομεία και συνομιλήσας με διαφόρους αξιωματικούς και στρατιώτας. Ο Άναξ συνομιλήσας έπίσης με Πολωνούς δοκίμους, οι οποίοι υπηρέτησαν κατά την έναρξιν του πολέμου εις την Μισσόγειον.

Έν τέλει, δύο χιλιάδες άνδρες της ναυτικής βάσεως παρήλασαν πρό του Βασιλέως.

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ. Έκυκλοφόρησε ήμερον ή Έβδομαδιαία Κατάστασις της Τραπεζής της Ελλάδος υπό ήμερομηνίαν 15 Δεκεμβρίου. Εις αυτήν αναγράφεται ότι το εις χρυσόν και συνάλλαγμα κάλυμμα της Τραπεζής άνέρχεται εις 3,999, 839,584 δραχμ. ενώ την 7ην του μηνός άνήρχετο εις 3,950,127, 037 δραχμ. ήτοι έσημείωσεν αύξησιν 49,712,147 δραχμ. Ο λογαριασμός «Σύγκρ. Έσ. και Πληρ.» έν συγκρίσει με τον λογαριασμόν «ΔΟΕ.» παρουσιάζει πιστωτικόν υπόλοιπον 330,278,327 δρχ.

Τέλος ή κυκλοφορία των τραπενογραμματίων άνέρχεται εις 9,220,427,000 δραχμ. ενώ την 7ην του ίδιου μηνός άνήρχετο εις 9,260,175,000 δραχμ. παρουσιάζουσα μείωσιν 45,748,000 δραχμών.

καί τις.
—Οχι!
—Έξοχα! Σεις παίζετε!
Και πάλιν ο άτυχος λοχαγός με έδοκίμασε να απολογηθή και έπαι το δεύτερου κεφαλαίου της κατηγορίας.
‘Αλλ’ άδύνατον.

‘Αδυσώπητος, ο Συνταγματάρχης εξακολούθησε τας κατηγορίας του:—‘Ένας αξιωματικός του ‘Δευτέρου Γραφείου», κύριε Ρενιέ, επιτρέπεται να είναι γυναίκα;

—Συνταγματάρχα...
—Σεις είσθε! Και τα τρία έλατωματα, που αποκλείονται από το ειδικό επάγγελμά μας, σεις, λοχαγέ, τα κατέχετε και σε μεγάλες βαθμούς.

—‘Αλλά.
—Σωπή! ‘Εγώ όμιλώ! Και μαντεύου τι θέλετε να πείτε.

—Τι:
—‘Οτι ναι μέν, σεις άρέσουν και τα τρία βίαια, γυναικες, χαρτιά κρησά, αλλ’ όμως είσθε λαμπρόι στρατιώται και έκτελετε το καθήκον σας. Έτσι;

—Μάλιστα!
—Γι’ αυτό και εγώ συγχωρώ τας άδυναμίας σας αυτές. Και σας αναθέτω μια σπουδαία αποστολή—Ποιά;

—Ευρισκόμθα επί τα ίχνη της σατανικής «Φρουλάιν»...
‘Ο Ρενιέ άνεπήδησε:

—‘Αλήθεια;
—Μάλιστα! ‘Ένας άνθρωπος μαμύ έγραψε το έξις μπιλιέτο.

Και άνεχείρησε στον λοχαγό ένα κακογραμμένο και άθλιο σημείωμα, σε χειρίστα γαλλικά, που είχε μολαταυτα τεράστιο ένδιπρον.

Έγραφε:
«Κύριε άρχεγε,
‘Εκ τύχης, κατώρθωσα τα άνακαλώφω την αληθινή ταυτότητά και το σπίτι της κατασκόπου «Φρουλάιν 14». Έλάτε στο δωμάτιό μου διότι φοβούμαι μήπως σύντροφοί της με έδικηθούν, ποθά την προδώσω. Και δέν μου άρέσει ή τύχη του Μούζο»...

‘Ο Ρενιέ έρώτησε:
—‘Υπογραφή;
—Δέν υπάρχει...
—Τότε λοιπόν;
—Τόν έξρω. Είναι ο ‘Έλλην Καλληρόνης, στην υπηρεσία μας.

—‘Ας σπεύδουμε...
Κάποιο μουσικό προαίσθημα έπνιξε την ψυχή του άρχηγού τής Γαλλικής άντικατασκοπείας.

Γι’ αυτό διέταξε:
—‘Ολοταχώς!

Το στρατιωτικό αυτοκίνητο, που τους μετέφερε, διέσχισε με λίγην άνταχύτητα, τους δρόμους.

‘Ο σωφύς έπάτησε ‘έλευθερα. Και μετά δέκα λεπτά, έσταμν τούσαν έξω από το σπίτι του πρόκατορος.

‘Ο Καλληρόνης άκατοικούσε μέσα σ’ ένα υπόγειο.

—Έχτύπησαν.
Τίποτε...
‘Ο Ρισσάρ είχε έννευρισθή.
‘Εξανακτύπησε δυνατά, με τή λαθή του μαστιγίου του, τα
‘Η έσχάρβηλη πόρτα του υπόγειου συνελκυσθή.

ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΣ ΕΡΑΙ

Δ' ΚΑΤΑΛΟΙ

Δημ. Χ. Γιαννακόπουλος	δρ. 40
‘Ανδρέας Γαλανιάς	» 500
Παν. Παναγούλης	» 500
‘Α. Αναγνωστόπουλος και	
‘Αδελφοί Ρηγόπουλοι	» 100
‘Αδελ. Παπαχρηστόπουλοι	» 100
‘Αδελφοί Π. Παπλά	» 30
‘Αχιλλεύς Κάρτης	» 100
Παν. Κεράρας	» 20
‘Ι. Χ. Σκορδής	» 50
Μαρίνος Αστέρ Α. Β.	» 100
Μιχαήλ Γεωργιάδης και	» 100
Π. Μ. Μυκαετούρος	» 100
Κωνσταντίνος και Κωνσταντίνος	» 100
Γιάννης Α. Παπακωνσταντίνου	» 20

“ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ”

Πατρών

20/12/1939

Οι ένταύθα ξένοι κύκλοι δέν αποκρύπτουν την έντύπωσιν των ότι δια της εισόδου εις την Κυβέρνησιν τών Γκαμελν και Μαντέλ ή Γαλλία εισέρχεται εις νέαν περίοδον άποφασιστικής πλέον πολεμικής δράσεως.

ΘΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΗ ΟΥΔΕΤΕΡΟΝ

Υπαινισσόμενος την έκκλησιν τών Βασιλέων τών Κάτω Χωρών ο Σπασκ έχαρακτήρισεν αυτήν ως προσπάθειαν δι’ ής διεπιστώθη ή ύφισταμένη μεταξύ ‘Ολλανδίας και Βελγίου άλληλεγγύη. Μία ‘Ολλανδία άνεξάρτητος και έλευθερά είναι άπαραίτητος, έδήλωσεν ο Βέλγος ύπουργός τών ‘Εξωτερικών δια την ουδετερότητα του Βελγίου.

Θά ήτο άπρονοησία εάν ήθε-

ήτο μια μεγάλη ήττα, ή μεγαλύτερα έξ δωσαν ούτοι υπέστησαν μέχρι σήμερον.

‘Ο «Έγχάριος Άγγελιαφόρος» λέγει ότι έκ τών 45 άγγλικών άεροπλάνων κατερρίφθησαν 34. ‘Τό μάλλον ένδιαφέρων είναι, προσθέτει ή έφημερίς, ότι ή άγγλική αυτή έπιδρομή κατέληξεν εις καταστροφήν ή όποια θά κάμη έντύπωσιν όχι μόνον εις τους διασωθέντας άεροπόρους αλλά και εις τους ήγέτας της άγγλικής άεροπορίας.

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ. Τό ήμειπίσημον Γερμανικόν Πρακτορείον μεταδίδει ότι, οι άγγλικοί ραλομεν δηλώσει ότι ή κατάστασις, της γείτονος χώρας μάς άφίνει άδιαφόρους.

‘Ο Σπασκ έν τέλει έπέκρινε δριμύτητα την έπίθεσιν της Ρωσίας κατά της Φινλανδίας.

ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ
ΤΗΣ Α.Μ. ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ

Ἀνάκτορα, τῇ 4ῃ Νοεμβρίου, 1964.

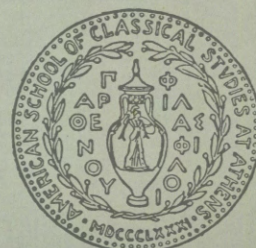
Κύριε Τερζάκη,

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσω ὑμῖν τὰς θερμὰς
εὐχαριστίας τῆς Α.Μ. τοῦ Βασιλέως, διὰ τὸ βιβλίον σας
" ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΙΑ " (1940-1941), τὸ ὁποῖον εἶχετε
τὴν εὐγενῆ σκέψιν νὰ τοῦ ἀποστείλητε.

Μετά τιμῆς

Ταγματάρχης Μ. ΑΡΝΑΟΥΤΗΣ

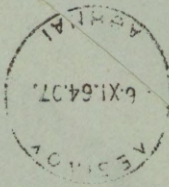
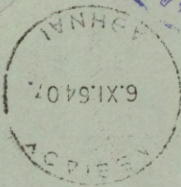
Κύριον Ἀγγελον Τερζάκην,
Πιπίνου 40,
Ἐνταῦθα. 813.

Κύριον "Αγγελον Τερζάκην,
Πιπίνου 40,
'Ενταῦθα. 813.

Βουδαπέστη, 30-11-1965

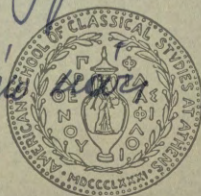
Αγαπῶντι Κ^ε Τεφλίν,

Αν δὲν σὰς ἐχαρίσθηκα ἰσὺς τώρα γὰρ τὸ
πρῶτο βιβλίον σου «*Εὐνυμνὶ Δουλοῦν*» 1940-
1941», τὰυτὸ θυμῶναι σὸ δὲ ἀποσπασμα
σὸ βιβλίου ἀπομαρτυρῶντος αὐτὸ τὸ φαν-
ταστικὸ καὶ ^{πικρὸ} ~~καταπικρὸ~~ γὰρ διὰ διακρίσεις.

Ἐπὶ τώρα πρῶτον πάλιν σὺ τὸ πάλαι
μὲ μετὰ ἐμφανίσαντες, γὰρ τὸ ἔχον σὰς
ἐνὶ θυμῷ καὶ γνωστὸ καὶ ἀκαρπώμενον
~~ἀκαρπώμενον~~ καὶ διὰ τὴν δύσιν.

Γὰρ πάλιν ἀποσπασμα ἐπὶ καὶ ἐν
ἀνακρίσει ^{καὶ} σὺ σὺν τῷ γνωστῷ ἔργῳ
τοῦ βιβλίου, σὺν ἔργῳ γὰρ πάλιν ἐργασί-
αν.

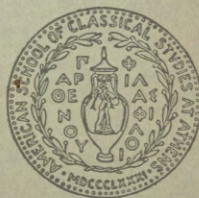
Ἐργὸν καὶ ἐνὶ τῷ σὰς σελήν ^{καὶ}

δυσ' μοι εἰς προσηύχθεις θεοὶ.

Καὶ σὺ δὲ σφαιροῦ, ἀπὸ μοι
σὺς σφαιροῦ.

Με' μεγαλὸν εὐχόμενος
Βασιλεύοντι

Ι. Α. ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΥΨΗΛΑΝΤΟΥ 5, ΤΗΛ. 710-107

ΑΘΗΝΑΙ, 139

Ἀθήναι, 10 Δεκεμβρίου 1965

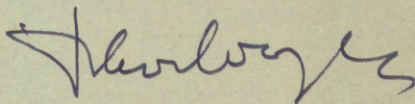
Ἀξιότιμον Κύριον
 Ἀγγελον Τερζάκη
 ὁδὸς Πιπίνου 40
 Ἀθ ἡ ν α ς , 813

Φίλε Κύριε Τερζάκη,

Μέ κάποια καθυστέρηση μοῦ
 ἔδωσαν ἀπὸ τῆ Βιομηχανικῆ Σχολῇ τὸ ἐξαίρετο
 βιβλίό σας ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΪΑ 1940 - 41.

Μαζί μέ τίς θερμότερες εὐχα-
 ριστίες μου παρακαλῶ νά δεχθῆτε καί τά εἰλικρινῇ
 συγχαρητήριά μου γιατί χάρις σέ σᾶς ξανάζησα τήν
 ἔξαρση καί τήν ἀτμόσφαιρα τῆς ἡρωϊκῆς αὐτῆς περιό-
 δου τῆς ζωῆς τοῦ Ἕθνους μας καί ἀπῆλυσσα καί πάλι
 τὸ γνῶριμο ζωντανό καί λογοτεχνικά ἄμεμπτο γράφι-
 μό σας.

Μέ ιδιαίτερη ἐκτίμηση

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΑΥΛΑΡΧΕΙΟΝ

Ἀριθ. Πρωτ. 1649

Ἀνάκτορα τῇ 17ῇ Ὀκτωβρίου 1964

Πρὸς τόν

Κύριον Ἀγγελον Τερζάκη

Ἐ ν τ α ὺ θ α

Ἀξιότιμε Κύριε,

Εἰς ἀπάντησιν τοῦ ἀπὸ 15ης τρέχ, ἐ.ἔ. ὑμε-
τέρου ἐγγράφου, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὑμῖν
ὅτι τό συνημμένον βιβλίον σας μέ τίτλον "Ἑλλη-
νική Ἐποποιΐα" περιῆλθεν εἰς τὸν Ὑψηλὸν αὐτοῦ
προορισμόν.

Μετά τιμῆς

Ἀντιστράτηγος Θ. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
Αὐλάρχης Α.Μ. Βασιλέω ς

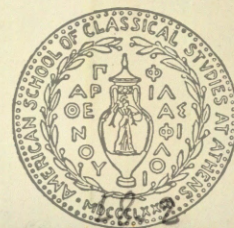
Αριθ. Πρωτ. 1649

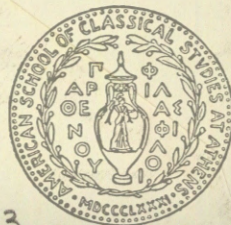
Πρὸς τὸν

Κύριον "Αγγελον Τερζάκην

Πυπίνου 40

Ἐνταῦθα

18-3.

31/4/19.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΜΕΤΣΟΒΙΟΝ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ

Ε Δ Ρ Α Μ Η Χ Α Ν Ο Υ Ρ Γ Ι Κ Η Σ
Τ Ε Χ Ν Ο Λ Ο Γ Ι Α Σ Κ Α Ι Ο Ρ Γ Α Ν Ω Σ Ε Ω Σ

ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΔΡ ΑΛ. Ι. ΠΑΠΠΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ 25 'Ιανουαρίου 1966

Κύριον
"Αγγελον Τερζάκην
Πιπίνου 40
Έ ν τ α ὕ θ α

Φίλε κ. Τερζάκη,

Σᾶς εὐχαριστῶ γιὰ τό βιβλίό σας "ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΙΑ". Θά ἔπρεπε νά πῶ σᾶς εὐγνωμονῶ, σᾶς εὐγνωμονοῦμεν ὅλοι ὅτι τό γράφατε. Πράγματι, τό τόσο ὠραῖο τοῦτο κεφάλαιο τῆς Ἱστορίας μας "κλείστηκε, σφραγίστηκε καί τοποθετήθηκε στό ἀρχεῖο προτοῦ μνημειοθῆ" χάρις στήν "πλησμονή τῶν βιομάτων πού ἀκούθησαν". Καί πολύ σωστά λέτε ὅτι χάνεται "τό ἄρωμα τῆς ἐποχῆς" ἅμα ὅσοι τό ἔζησαν δέν ὑπάρχουν πιά.

Εἶμαι κι' ἐγώ σάν ἑφεδρος ἀντισυνταγματάρχης ἐκ μονίμων ἀπό αὐτοῦς πού ἔζησαν στά πράγματα ἀπό κοντά. Γι' αὐτό εἶμαι εὐτυχής ὅτι χάριν σέ σᾶς θά ἔχουν τά παιδιά μας αὐτό πού τόσο σωστά παρατηρεῖτε ὅτι λείπει, "ἓνα βιβλίό γιὰ τόν μέσο ἀναγνώστη", πού νά ἱστορῇ ἄνετα ἀλλά καί εἰλικρινά τίς μεγάλες αὐτές στιγμές τῆς πατρίδος μας. Γραμμένο δέ ἀπό σᾶς θά εἶναι αὐτό τό βιβλίό συγχρόνως καί μία πνευματική ἀπόλαυσις.

Μέ πολύ φιλικά αἰσθήματα

Αθήνα 21 10- Δεμ. 1964.

Κώστα Γεωργίου

Έχωμε γνωριστεί μετ'εσένα από
ωρίων έτών.

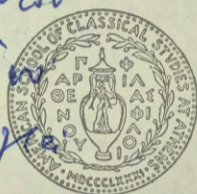
Ευχόμε διαβεβαιώ ήρρε σε.

Μόλι σήφρα εγώμω σε διαβεβαιώ τον
ότι έχω βιβρίον σε « Ελληνική Ενωμένη
1940-1941 », το όστις ποίση σε Γ.Ε. Λυών.

Κυβερτεύον, δι' ήξει
άνεμω ώς μεντοι τω πρώτ, ως
πέρισσιν τω δικτ' σου.

Τόσο βιβρίον μόνον
ένε άνδρωσ' έσδοχι τω εχέ δ' άνεμωσιν
τω πρώτ' έσρε τον μετ'εσέν, μωρ' ός
να έρπωσ'.

Οι αγίαι σε περ
πέρισσιν - να έσν ε μωρ' έσιν
ωρ' έσιν περ' έσιν - έσν

των δεινότητων του Λιονάρου.

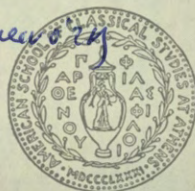
Η παρατήρηση της σελίδας 90
πεί τον ράχτη της Ημέρας, ενώ παρατηρείται
από δε των περίπου πέντε έως πέντε-
μερο σφαιρικών. Οργάνωσις από τον
των εβραίων τον παι των πατρών είναι
αφάνιστος του πατρός ράχτη.

Οι παρατηρήσεις της σελίδας 92
της σελίδας 33 και σελίδας 63 όσον αφορά
νέοι και των πρώτων του Μωυσίου
έβραϊσμοι

Οργάνωσις από τον πατέρα του
αποκατάστασης στο βιβλίο της από τον
αποκατάστασης ΙΒ' των βιβλίων της "Αποκατάστασης"
στον όσον αφορά

Παρατηρήσεις ιδιωτικής
έκδοσης της πρώτης ανακατασκευής.
Παρατηρήσεις σε σχέση με
τη δυνάμει της αποκατάστασης ιδιωτικής

#

2/

με' να' κεραιώσῃ καὶ εἰς τὸν
 ἔσθον τοῦ ὁμοῦ τοῦ Ἀβανίου πρὸς τὸν

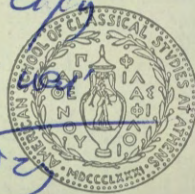
ὅπως εἴδει καὶ σὺν ἔχει, ὅς οἱ
 ὑψὲς γδομήνῃ, διὸ ἔχει εὐεργεσίαν ἐν
 γαστρὶ οὐδυνῇ.

Ὅπως, κεραιώσῃ, διχ' εἰς
 ὁμοῦ πρὸς συγχρητιστὴν εἰς εὐεργεσίαν
 τὸν ἔσθον ὅπως εἰς τὸν εὐεργεσίαν
 εἰς τὸν νῦν ἐν 27 πρὸς τὸν ἔσθον
 πρὸς τὸν 3/4 εὐεργεσίαν πρὸς 22
 πρὸς τὸν καὶ καὶ τὸν ἔσθον τὸν εὐεργεσίαν
 ἢ ἐπὶ τὸν καὶ τὸν Β. πρὸς τὸν
 ἐπὶ τὸν καὶ τὸν γαστρὶ εἰς τὸν
 οὐραία εὐεργεσίαν.

Ὅπως οἱ ὅπως καὶ ὅπως
 εἰς τὸν εἰς τὸν καὶ τὸν οὐραία
 καὶ εὐεργεσίαν τὸν εὐεργεσίαν
 εἰς.

Με' αἰσθητικὴν εὐεργεσίαν
 καὶ τὸν γαστρὶ ἔσθον
 τὸν πρὸς τὸν

Ὅπως τὸν

Λγ. Οὐδὲ γὰρ γ' ἐπὶ τῷ - ἐπὶ τῷ αὐτῷ.

Λγ. 95. Ὁ Λυδὸς Γ. Κωσταντῖνος τοῦ Διωνυσοῦ
 Κυβερνήτης καὶ ὁ Μικραῖος.

Ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος τοῦ Μικραῖου.

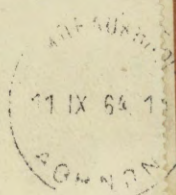
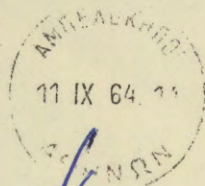
Λγ. 107-108. Τοῦ 3/40 ἐφώνησε ὁ δὲ
 καὶ ἐπὶ τῷ αὐτῷ καὶ τῷ 111 Μικραῖ
 καὶ ὁ αὐτὸς γὰρ ἵψο ἀνέστη δὲ ἐπὶ τῷ
 καὶ 111 Μικραῖ.

Λγ. 123 Ὁ δὲ τῷ 42 ἐφώνησε ὁ
 τῷ 3/40 ἐφώνησε (οὐδὲν καὶ 2 ἄλλοι
 καὶ 3/40 καὶ ὁ αὐτὸς τῷ 42 ἐφ.)

Λγ. 127. Μικραῖος τοῦ οὐδὲν Γ. Μικραῖ
 τοῦ Κράτος καὶ τῷ Μικραῖ καὶ ἐπὶ τῷ
 καὶ τῷ 3/40 ἐπὶ τῷ 111 Μικραῖ
 δὲ ἐπὶ τῷ καὶ τῷ αὐτῷ Μικραῖ.

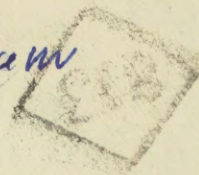
(ἐπὶ τῷ ἐπὶ τῷ, ἵψο καὶ τῷ γ' ὁ
 καὶ τῷ δὲ τῷ αὐτῷ ἐπὶ τῷ)

Κωριν

Αγγελιν Τετάρτη

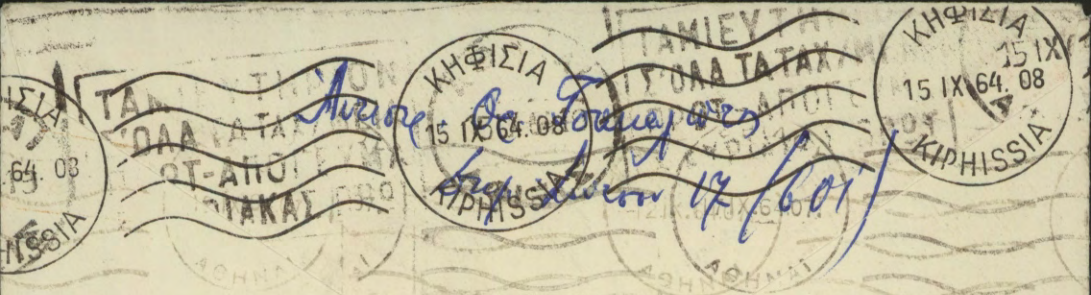

Παρίου 40. Παρίου 40

~~Κωριν~~ ~~Αθήνα~~

~~12 δγ 4 αρ 38~~

20-6

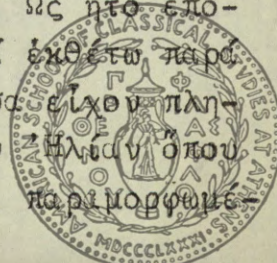
Μία σελίς τῆς 'Ιστορίας τῆς Πίνδου τό 1940. 'Η 'Αλήθεια καί τό Παραμῦθι..
('Επιστολή αὐτόπτου)

----- 0 -----

'Αξιότιμε Κε Μαντούβαλε,

'Ανέγνωσα τήν εἰς τήν 'Εφημερίδα "Βραδυνή" τῆς 25/8/58 ἐπιστολήν σας ἐν σχέσει μέ τόν ἥρωοποιηθέντα Συνταγματάρχην Δαβάκην ... καί παρακαλῶ νά μοῦ ἐπιτρέψῃτε νά σᾶς συγχαρῶ διά τό ἀντικειμενικόν κείμενον τῆς ἐπιστολῆς σας.

Διαφωνῶ μόνον ὡς πρός τήν περικοπήν τῆς τελευταίας παραγράφου τῆς ἐπιστολῆς σας, ἐχούσης οὕτω : "... 'Ερωτῶ ὅμως ποῦ ἐστηρίχθησαν οἱ Δήμαρχοι κλπ. διά τήν ἀπονομήν τοιούτων καί τοσούτων διακρίσεων εἰς 'Αξιωματικόν τραυματισθέντα ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος" ; " Ἀς μοί ἐπιτραπῇ Κε Μαντούβαλε, νά πιστεύω ὅτι δέν εἶναι ἐκτέλεσις καθήκοντος ἀνωτέρου 'Αξιωματικοῦ, νά ραπίζῃ αἰχμάλωτον ἀξιωματικόν παρ' οὗ καί ἐτραυματίσθη οὐχί ἐν ὥρᾳ μάχης ἀλλά εἰς τά μετόπισθεν... 'Ο ἥρως ἀνθυπολοχαγός ὅστις ἐν ὥρᾳ μάχης κατώρθωσε νά συλλάβῃ ὁμάδα 'Ιταλῶν πολεμιστῶν μεταξύ τῶν ὁποίων καί βαθμοφόρους (δύο ὑπολοχαγούς) μετὰ τήν αἰχμαλωσίαν των δέν τοῦς ἀφήρεσεν τά πιστόλια. Τόν ἕνα ἐκ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ἐρράπισεν ὁ ἥρωοποιημένος Δαβάκης (ὅστις μέχρι τῆς προτεραίας τοῦ τραυματισμοῦ του συνδιεσκέδαζε εἰς 'Επταχώριον μέ ἀρβανιτοβλάχους), ὅστις πληροφορηθεῖς τάς εἰς 'Επταχώρι καταφθανούσας δυνάμεις τῆς Πρώτης Μεραρχίας ἐνεθυμήθη ὅτι ἔπρεπε νά σπεύσῃ πρός ἀνεύρεσιν, τῶν διαλυθεισῶν δυνάμεων τῶν προφυλακῶν του ... Πορευόμενος λοιπόν ὁ Συν/χης Δαβάκης πρός Προφήτην 'Ηλίαν Φούρκας, ὥρας τινάς πρίν ἡμεῖς φθάσωμεν ἐκεῖ, συνήντησεν "Ελληνας στρατιώτας μετὰγοντας τοῦς οὓς προαναφέρω αἰχμαλωτισθέντας 'Ιταλούς 'Αξιωματικούς καί Στρατιώτας, ὅτε ἀφιππεύσας, κατέφερε ράπισμα διά τῆς χειρός του εἰς τόν ἕναν ἐκ τῶν δύο ἀξιωματικῶν, ὅστις χωρίς νά χάσῃ καιρόν ἐξήγαγε τό πιστόλιόν του καί ἐπυροβόλησε σχεδόν ἐξ ἐπαφῆς τόν Συνταγματάρχην. Οἱ φρουροί Στρατιῶται καί οἱ συγκοδοί τοῦ Δαβάκη χολωθέντες, ἴσως καί τῇ ἐντολῇ του, ἐφόνευσαν αὐτοστιγμεῖ τοῦς ἕξ αἰχμαλώτους στρατιώτας καί τοῦς δύο ἀξιωματικούς. 'Ο ὑποφαινόμενος ἐπικεφαλῆς ἐφίππου ὁμάδος ὀπλιτῶν Χωρ/κῆς, ἐκτελῶν στρατονομικὴν ὑπηρεσίαν ἐν τῇ Πρώτῃ Μεραρχίᾳ, δέν ἐβράδυνε νά φθάσῃ εἰς Προφήτην 'Ηλίαν Φούρκας. Πορευόμενοι συνηνητήσαμεν τοῦς μεταφέροντας τόν τραυματισθέντα Δαβάκην. 'Ως ἤτο ἐπόμενον, ἠρώτησα καί ἐπληροφορήθην τά συμβάντα, ὡς ἀνωτέρω τά ἐκθέτω παρατινων τῶν συνοδῶν τοῦ τραυματισθέντος Συνταγματάρχου. Τά ὅσα εἶχον πληροφορηθῇ διεπίστωσα ἰδίῳις ὁμασιν ὅταν ἔφθασα εἰς Προφήτην 'Ηλίαν ὅπου ἀνεύρομεν ἕξ πτώματα 'Ιταλῶν Στρατιωτῶν καί δύο βαθμοφόρων, παρ' οὗ καί ἐτραυματίσθη οὐχί ἐν ὥρᾳ μάχης ἀλλά εἰς τά μετόπισθεν...

να από νύγματα λογχῶν, τὰς δὲ κεφαλὰς τῶν βαθμοφόρων πολλαπλασιάζοντες.

Ἐρρίψαμεν τὰ πτώματα εἰς ὁμαδικὸν τάφον καὶ ἐκαλύψαμεν ταῦτα ἐπιπολαίως δι' ὀλίγου χώματος καὶ λίθων. Πέραν τοῦ Προφήτου Ἡλίου, συνηντήσαμεν τραυματίας Στρατιώτας Ἑλλήνας, λαβόντας μέρος εἰς μάχην δοθεῖσαν τὴν προηγουμένην παρ' ὧν ἐπληροφορήθημεν ὅτι τοὺς προαναφερθέντας αἰχμαλώτους εἶχε συλλάβει ἡ Διμοιρία τῶν διοικουμένην ὑπὸ Ἀνθυπολοχαγοῦ, οὗτινος τὸ ἐπώνυμον δέν ἐνθυμοῦμαι, λόγῳ τοῦ διαρρευσαντος χρόνου. -

Σὰς ἀπευθύνω τὴν παροῦσαν ἐπειδὴ ἐξακολουθοῦν νὰ βλέπουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος διάφοροι εἰκασίαι παρ' ἐντελῶς ἀναρμοδίων προσώπων καὶ δεύτερον διὰ νὰ μὴ νομίζῃ ὁ κόσμος ὅτι Ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὴν μνήμην τοῦ Δαβὰκη μὲ τὰ δημοσιεύματά σας. -

Ἀθῆναι τῇ 24 Ν/βρίου 1958

Μετ' ἐξαιρέτου ἐκτιμήσεως

ΗΛΙΑΣ ΧΑΣΙΩΤΗΣ

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον ἐκ τοῦ
εἰς χεῖρας μου πρωτοτύπου. -

Ἐν Πειραιεῖ τῇ 7/II/58

Ἀε/κός Χωρ/κῆς, ἐ.π.

Ἐρετρείας 1α Ἀθῆναι

Τηλ. 533-790

ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ Η. ΜΑΝΤΟΥΒΑΛΟΣ

Ἰατρός-τ. Βουλευτὴς Πειραιῶς

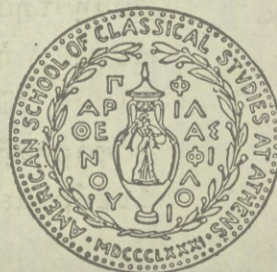
καὶ Νήσων-Ταξίαρχος Ὑγειονομικοῦ Π.Δ.

Πρόεδρος Ἰατρικοῦ Συλλόγου Πειραιῶς

Κοινοποιεῖται εἰς τὸ Πανελλήνιον, διὰ τὴν ἀποκατάστασιν
τῆς Ἱστορικῆς ἀληθείας ἣ ὁποία, διεφθάρη καὶ διεστράφη
ἐξοργιστικὰ ἐπὶ τοῦ προκειμένου.

Διὰ σημείωσιν τοῦ ἐκτελεσθέντος

Πειραιεῖς 15-11-64.

31/4/22.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟΝ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΗΡΙΟΝ ΚΛΑΣΣΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ
ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Θεσσαλονίκη 14-11-1965

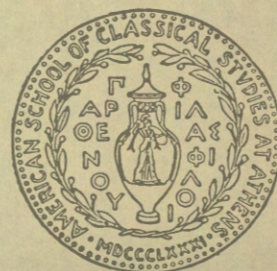
Αγαπητέ κύριε Τερζάκη,

Ευχαριστώ πολύ για το χρονικό του
1940/41 που είχατα την καλή σου γνώμη να μου προσφέρεις.

Με αληθινή μου
χαρά, πιστεύω με, δε' το διενάω, καθώς δεβαίω πάντα
κάθε τι ποδύττω πάλι μάλι προσφέρω ή συχαίω ή συ
πάντα.

Με ε'ξαιρετική ευγένεια

✓ (σφ.)

Ο Άργος του Τύπου της Ανατολής

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 7

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 236-518

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία - 2 ΣΕΠ. 1964

Μιά σημαντική έκδοση

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ: «Ελληνική Έποποιία 1940-41»

«Η ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΘΟΣ ΙΕΡΟ»

Σε επιμελημένη εμφάνιση εκκλοφόρησε τό εξαιρετικού ενδιαφέροντος έργο του Άγγελου Τερζάκη «Ελληνική Έποποιία 1940-1941». Τό βιβλίο χωρίζεται στά έξις κεφάλαια: Τά προανακρούσματα μιάς εισβολής, 'Υπέρ βωμών καί έστιών, «Δέν θά περάσουν», τά Ματωμένα Χρόνια, Έξορμηση πρós τό βοριά, 'Ο σφασμός στά σύνορα, Πρós τό Τεπελένι, 'Η ώρα του μαρτυρίου, Τά όρια τής άντοχής, Ούτε σπιδαμή!, Μέ φωτιά καί μέ σίδερο καί Διπλώνονται οι σημαίες.

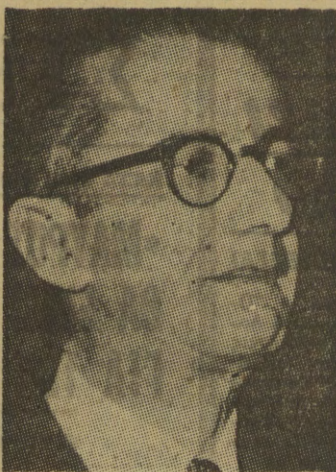
— Μεγάλο ένδιαφέρον, επίσης, παρουσιάζει καί ό πρόλογος του έργου, τόν όποιο παραθέτουμε όπως έχει: «Τό βιβλίο αυτό—έδω προβάλλει αξιώσεις στήν αύστηρότερη ιστορική αλήθεια όχι όμως καί στήν ιστορική πληρότητα. Δέν

χει τούτο τό παράδοξο: πώς είναι ένα έπος άγνωστο; θέλω νά πώ άγνωστο στίς ζεστές του πτυχές, στήν ανθρώπινη ουσία του. Φαινόμενο ψυχολογικό καί ιστορικό άπροσδόκητο, δημιούργημα μιάς στιγμής ανεπανόληπτης, άδικήθηκε άπό τά μετέπειτα γεγονότα, τήν πλησμονή των διωμάτων: 'Η Κατοχή, ή 'Αντίσταση, τό Κίνημα του Δεκέμβρη, τά πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, τό ξύπνημα ένός νέου κόσμου, του κόσμου τής πυρηνικής εποχής, ήρθαν νά κατακλύψουν τήν στιγμή τής 'Αλβανίας. Τό κεφάλαια τούτο τής 'Ελληνικής 'Ιστορίας, ένα από τά πιο σημαντικά, κλείστηκε, σφραγίστηκε καί τοποθετήθηκε στό 'Αρχείο προτού μνημειωθεί.

— 'Οχι πώς δέν υπάρχουν 'Ιστορίες του 'Ελληνοϊταλικού πολέμου: Υπάρχουν, καί αξιόλογες. 'Αλλά εκείνο πού λείπει, είναι ένα βιβλίο δίχως αξιώσεις, προσιτό στόν μέσο άναγνώστη, τόν άνειδίκευτο στά στρατιωτικά, στά διπλωματικά, καί πού νά διαβάζεται άνετα.

— Δέν ξέρω έν μπόρεσα νά τό δώσω. Πρέπει νά πώ ότι θέλησα νά προλάβω προτού άποχωρήσει άπό τή ζωή ή γενιά των μαχητών καί χαθεί έτσι ανεπανόρθωτα ή άχνα των ανθρώπων πού έκαμαν τήν 'Ιστορία. Γιατί τήν 'Ιστορία τή συνθέτουν πάντοτε δύο στοιχεία, πού ό χρόνος τ' άποχωρίζει: μιά σειρά γεγονότα κι' ένα άρωμα εποχής. Τό πρώτο, τά γεγονότα, μπορούς νά τ' άποκαταστήσεις άκόμα κι' ύστερα από αιώνας. Τό δεύτερο όχι: χάνεται, πετάει μαζί μέ τή στιγμή. 'Ακόμα κι' εκείνοι πού τό ένιωσαν—όπως καί όσο νιώθει κανένας τό παρόν—άκόμα κι' αυτοί χάνουν τήν αίσθησή του όταν τό πάρει ό άνεμος του Χρόνου.

— Δέν Ισχυρίζομαι πώς μπόρεσα νά αίχμαλωτίσω ή ν' ανακαλέσω τό άρωμα τής σύγχρονης γιά τήν πατρίδα μας στιγμής πού σημειώθηκε ξαφνικά στο έθνός μας το 1940. Έκπαισάνον ό τι μπορούσα γιά νά μάθουν τά παιδιά των 'Ελλήνων, νά έκρυψουν γενιές, πώς ή ελευθερία είναι πάθος ιερό καί πώς ή ελευθερία είναι άποκαταμείσις στόν ήρώτα άνάντα. Έδωσε τή μάχη τής σκέψης, τής τήν τό χόμα, πού μας έχει δώσει.

Άγγελος Τερζάκης: 'Ιστορία γιά τούς απλούς ανθρώπους

είναι σύνθεση επιστημονική. Γραμμένο έξ άλλου από άνθρωπο πού είχε τήν τύχη ν' άναπνεύσει τόν τραγικό άέρα του μετώπου, άποκρούει μέ περιφρόνηση κάθε βέβηλη φαντασία, κάθε άδιάκριτη άνάμιξη του μυθιστορηματικού. 'Η έκστρατεία του 1940-41 είναι άπό μόνη της πολύ πλούσια σέ περιεχόμενο γιά νά χρειάζεται τή συμπλήρωση τής σκηνοθεσίας.

— 'Οστόσο, αήτή ή έκστρατεία, πού όλοι τή λένε «τό Έπος», έ-

(7) 9.
Αριθ.

Ὁ Ἄργος τοῦ Τύπου τῆς Ἀνατολῆς

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 7

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 236-518

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Ἀπόκομμα ΠΕΡΙΟΔ. Νέα Ἑβραία
1 ΦΕΒ. 1965
Χρονολογία

32/4/24-1

Π. Παλαιολόγου: «Τὸ ἡμερολόγιον τοῦ Κοσμᾶ Παλιοκαιρινοῦ».

Τὸ χρονογράφημα δὲν εἶναι κάτι πού μπορεί νὰ γραφτεῖ χωρὶς μιὰ κάποια προετοιμασία, χωρὶς κέφι. Ἀπόδειξη ὅτι δὲν πετυχαίνει πάντα στὸν ἴδιον βαθμό. Θὰ βγεῖ καλλίτερο ἢ χειρότερο, ἀνάλογα μὲ τὴ διάθεσιν τῆς στιγμῆς τοῦ χρονογράφου. Κι αὐτό, νομίζω, εἶναι μιὰ ἀπόδειξη ὅτι πρόκειται λιγότερο γιὰ δημοσιογραφία πού μετέχει καὶ τῆς λογοτεχνίας καὶ περισσότερο γιὰ λογοτεχνία πού τοποθετεῖται μέσα σὲ δημοσιογραφικὸ πλῆσιον. Τὸ σκέπτομαι πολλές φορές, ὅταν διαβάω τὸν Παῦλο Παλαιολόγο, γιὰ τὴ λεπτότητα μὲ τὴν ὁποία ἐγγίζει καὶ τὰ πῶ ἐπικινδύνει θέματα, γιὰ τὴν τόλμην τὴν ὁποία αὐτὴ ἡ ἴδια λεπτότητα τοῦ συγγραφέως. Χρειάζεται μακριὰ ἀσκήσιον, καὶ ὄχι ἀπλῶς μόνο ἓνα ταλάντο δημοσιογράφου, γιὰ ἓναν τέτοιον χειρισμό. «Ὅταν θυμηθῶμε τοὺς δασκάλους του, ἀπὸ τὸν Κονδυλάκη καὶ τὸ Νιρβάνα, ὡς τὸν αἰῶνα νέο (νὰ μὴν τὸν ματιάσουμε) Σπύρο Μελά, θὰ ἰδοῦμε πῶς ἡ τέχνη τοῦ χρονογραφημάτων τελειοποιήθηκε καὶ ἤνθισε στὰ χέρια γνήσιων λογοτεχνῶν. Ὁ Παῦλος Παλαιολόγος ἀπομένει ἓνας ἀποκλειστικὸς χρονογράφος (μολοντί δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε τὴν ἐπίδοσίν του στὸ Θέατρο) πού ἡ ἱκανότητά του νὰ δίνει στὸ ἐπίκαιρον διάρκεια, φανερώνει ἐξίσου τὸ λογοτέχνη. Τὸ «Ἡμερολόγιον τοῦ Κοσμᾶ Παλιοκαιρινοῦ» εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πῶ ἀξιόλογα δείγματα τῆς ἐφευρετικότητάς του σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴ μορφὴ πού θὰ δώσει στὸ εἶδος πού καλλιεργεῖ. Αὐτὴ ἡ καθαρεύουσα, αὐτὴ ἡ ἀπόκοσμη φωνὴ τοῦ συμπιεσμένου γέροντος πού ἐρχεται πρῶτα ἀπὸ τὸ Χολαργό, ὕστερα ἀπὸ τὸ Γηροκομεῖο, σπάζει τὴν καθημερινὴν μονοτονίαν τοῦ χρονογραφικοῦ σχολιασμοῦ. Τὸ χούμορ τοῦ συγγραφέως, εἰναι μὴ ἓναν τέτοιον ἐνδιαισῆστος ἐγγίζει ἀλήθειες τῆς κοινωνίας καὶ τῆς ζωῆς, εἶναι ἀληθινὰ ἀνανεωτικόν. Πῶς νὰ μὴν ἀπολαμβάνει αὐτὴ τὴν καθαρεύουσα καὶ ὁ πῶ φανατικὸς δημοτιστής, ὅταν γίνεται ἓνα μέσον πνευματικῆς ψυχαγωγίας, ὅπου μαζὶ μὲ τὰ γεράματα τοῦ ἐπιστολογράφου φανερώνονται καὶ τὰ γεράματα τοῦ ἐκφραστικοῦ τοῦ ὁργάνου; Ὁ κ. Παλαιολόγος μπορεί νὰ δείχνεται καμιά φορά πεκραμένος ἀπὸ τὴ ζωὴ, νὰ θυμώνει ἢ ν' ἀγανακτεῖ, ἀλλὰ τὸ κλίμα του εἶναι οὐσιαστικῶς ἡ αἰσιοδοξία. Τὴ διαπίστωση αὐτὴ κάνει καὶ ὁ κ. Γ. Φτέρης πού προλογεῖ μὲ τὴν ἀγάπην ἑνὸς εἰδήμονα τὸ βιβλίον: «Νὰ ἡ συμπερασματικὴ, ἡ ριζικώτερη ἐντύπωση, λέει, ἀπὸ τὴν ἀνάγνωση τῶν ἐπιστολῶν: Εἶναι ὅλες γεμάτες ἀπὸ καλωσύνη καὶ ἀπὸ αἰσιοδοξίαν διάθεσιν». Αὐτὴ ἡ αἰσιοδοξία εἶναι τὸ σημεῖον ἐπαφῆς του μὲ τὸν ἀναγνώστη. Καὶ δὲ μπορούσε παρὰ νὰ πλάσει καὶ τὸν ἡρώα του στὰ δικά του προσωπικά μέτρα. Ἰδοὺ πῶς αὐτοπεριγράφεται ὁ ἀγαπητὸς μας τρόφιμος τοῦ γηροκομεῖου: «Εἶμαι ὡς σὰς εἶπον ἤδη γέρον. Ἡ προσέγγισις ὅμως πρὸς τὸ τέρας τοῦ ταξιδίου δὲν με τρομάζει. Οὐτε κὰν τὴν σκέπτομαι. Ἀπολαμβάνω τὴν καθὲ ἡμέραν μου, εἴτε αἰθριὸς εἶναι ὁ οὐρανὸς τῆς, εἴτε νεφελώδης. Εὐρίσκω τὴν χαρὰν καὶ ἐκεῖ ἀκόμη πού οἱ ἄλλοι συναντοῦν τὴν ἀνίαν. Κακία δὲν ἔχω. Ἀγαπῶ τὴν ζωὴν, ἀγαπῶ τὴν νεότητα, ἀγαπῶ τοὺς συγ-

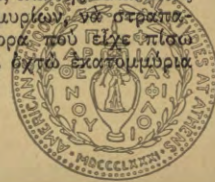
χρόνους καιρούς, ἀγαπῶ τὰς νέας ιδέας καὶ προσπαθῶ νὰ προσαρμόζωμαι εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἐποχῆς αὐτῆς μέχρι τῆς ὁποίας ὁ Πανάγαθος ἠθέλησε νὰ παρατείνῃ τὰς ἡμέρας μου». Πρόκειται γιὰ ἓνα ἔμμεσο κήρυγμα; Ἀσφαλῶς πολὺ εὐεργετικὸν γιὰ τὸ μεγάλο κοινὸν τῆς ἐφημερίδας, ὅπου ὁ συγγραφέας καταθέτει κάθε μέρα τὸν ἰδρῶτα του καὶ τὸ κέφι του.

Ἄγγελου Τερζάκη: «Ἑλληνικὴ Ἐποποιία 1940 - 41».

Νά, ἓνα βιβλίον πού ἀσκοῦσε ἀπάνω μου μιὰ ἀκατανίκητὴ ἔλξη, καὶ πού ὅλο ἀνέβλαλλε νὰ τὸ διαβάσω. Δὲν ξαναγυρίζει κανεὶς εὐκολὰ σὲ βιώματα τόσο τραγεῖα, πού ἔτσι ἡ ἀλλοίως, ἀφῆσαν ἀπάνω στὴν ψυχὴ κρυφές οὐλές. Ἐκτός ἐὰν τὸ μῖσος τοῦ γιὰ τὸν πόλεμο ἀρχίζει νὰ χαλαρώνεται (ἂν εἶναι δυνατόν!) καὶ βιάζεται νὰ τὸ ἀνανεώσει.

Δὲν πρόκειται ὅμως γι' αὐτό. «Ἡ Ἑλληνικὴ Ἐποποιία» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη μπορεί νὰ ἐκφράζει σὲ τελευταία ἀνάληψη αὐτὴ τὴ φρίκη μπροστὰ στὸν πόλεμο, ἀλλὰ εἶναι στὴν οὐσία τῆς μιᾶς ὑπόμνησις κ' ἓνα δοχολόγημα. Ὁ κ. Τερζάκης μᾶς τὸ λέει καθαρά. Βιάζεται νὰ γράφει τὴν ἱστορίαν τοῦ ἔπους, ὅσο ζοῦν ἀκόμα ἐκείνοι πού τὸ ἐδημιούργησαν καὶ γιὰ νὰ ἀνατρέψῃ τὴν ἱεραρχίαν πού δημιουργήθηκε στὴν ἐκτίμησιν τῶν τελευταίων μεγάλων περιστατικῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Αὐτὸ τὸ μεγάλο ἔπος, ὅσο καὶ ἂν ἐορτάζεται κανονικὰ κάθε χρόνον ἡ 28 Ὀκτωβρίου, ἔχει παραμεριστεῖ, ἔχει σχεδὸν ξεχαστεῖ. Ἦρθαν ἄλλα βάσανα πού τὸ κατακάλυψαν: ἡ κατοχὴ, ὁ ἐμφύλιος πόλεμος, γύρω στὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦμε ἀκόμη νὰ περιστρεφόμεσθε μὲ διαρκῶς ἀνανεούμενον πάθος. Καὶ τὸ πάθος αὐτὸ ἐξηγεῖται κυρίως ἀπὸ τὴς διαμάχας πού δημιουργήθηκαν, ἀπὸ τὴς βαθεῖς συνειδησιακές συγκρούσεις, πού ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ ταλαιπωροῦν τὴς ψυχές. Ἐτσι μέσα στὴν παραζάλη τῶν ἀντιθέσεων καὶ τὴν ταραχὴ τῶν παθῶν, λησμονοῦμε ὅτι ἡ Ἐποποιία τοῦ 40 - 41 στάθηκε ἓνα κορυφωμα ἀπὸ κεῖνα πού ἀραὶ ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες ἐμφανίζονται στὴν ἱστορίαν ἑνὸς λαοῦ. Ξαναζήσαμε (ἐπιτρέψτε μου τὴν κοινοτοπία, ἀφοῦ οἱ μεγάλες ἀλήθειες καταπαντοῦν κοινοτοπίες) τοὺς Μαραθῶνες καὶ τὴς Σαλαμῖνες, τὸ καταπληκτικὸν Εἰκοσιένα.

Νομίζω λοιπὸν, πὺς καταπληκτικώτερον στάθηκε τὸ 1940 - 41, γιὰ τὴν ὁμοθυμὴν γνῶμην, γιὰ τὴν ἐνιαιὰ ψυχὴν μὲ τὴν ὁποία ἕνας λαὸς ἐσσηκώθηκε νὰ υπερασπίσῃ τὴν ἐλευθερίαν του, σὲ μιὰ στιγμὴ μάλιστα πού ἄλλοι μεγάλοι λαοὶ ὑπέκυπταν, σχεδὸν χωρὶς ἀντίστασιν, ὁ ἓνας μετὰ τὸν ἄλλον. Τὸ πρῶτον θαῦμα εἶταν αὐτὴ ἡ ἐνότητα, πού δὲν ξέρω ἂν ἄλλη φορά παρατηρήθηκε στὴν ἑλληνικὴ ἱστορίαν. Τὸ δευτέρον θαῦμα εἶναι συνέπεια τοῦ πρώτου. «Ὅ,τι ἐθεωρήθηκε παραλογισμός, ἀποδείχτηκε πραγματικότητα: Ἐνα μικρὸν στράτευμα, σχεδὸν ἀνοργάνωτο, πού διέθετε ἐντελῶς πρωτῶς μόνον, νὰ καταβάλῃ ἓνα ἄλλο, ἐξοπλισμένον ὡς τὰ δόντια, μὲ τάνκς, μὲ κανόνια, μὲ ἀεροπλάνα, ὅλα τῆς τελευταίας ὥρας. ἕνας λαὸς ὀχτὼ ἑκατομμύριον, νὰ στρατοῦσται ἓναν ὑπερόπτην δικτάτορα, πού εἶχε πλεονάζοντα 45 ἑκατομμύρια ψυχές καὶ ὀχτὼ ἑκατομμύρια λόγους!

Ξαναλέω πράγματα που έχουν ειπωθεί χίλιες, δέκα χιλιάδες φορές. 'Αλλά όταν διαβάσει κανείς το βιβλίο του 'Αγγελου Τερζάκη, ξαναγυρίζει αυτόματα σ' αυτή την εποχή, κι αισθάνεται πώς ακόμα δεν πέρασε, ότι η δόξα της ζωντανή μας περιτριγυρίζει. Πρέπει να διευκρινισθεί (για όσους δεν το διάβασαν) ότι εδώ δεν έχουμε τις άμεσες εντυπώσεις ενός λογοτέχνη, τις όποιες άλλωστε ο συγγραφέας μας έχει δώσει προ πολλού άριστοτεχνικά στον «Απρίλη» του. Έχουμε μια ιστορία, στην αύστηρη έννοια του όρου, γραμμένη όμως από έναν λογοτέχνη. Πράγμα που σημαίνει ότι πίσω από τα ιστορομένα γεγονότα ακούμε την άγνα μιάς ψυχής. Μήπως η ιστορία του Παπαρρηγόπουλου δεν όφειλε άκριτως την ιδιαίτερη αξία της, όχι στην απόλυτη επιστημονικότητά της, αλλά στο ότι γράφτηκε από έναν άνθρωπο με φαντασία και όιστρο, που τόν χρησιμοποίησε όχι για να πλάσει ένα μύθο αλλά για να δώσει ζωή στην πραγματικότητα; Θυμάζουμε στην περίπτωση του κ. Τερζάκη ένα πράγμα κυρίως: πώς κατόρθωσε να ξεμπλέξει μ' αυτό το λαβύρινθο τών λεπτομερειών; 'Από πού, μέσ' από ποιά σκονισμένα άρχεϊα, βιβλία, έφημερίδες, προσωπικές συνομιλίες με τούς πρωτεργάτες της εποποιίας κ.λ.π. κατάφερε να παρακολουθήσει αυτή την πρωτοφανή σύγκρουση, μέσα με τη μέρα, ώρα με την ώρα, και σε όλα τα μέτωπα, από βουνό σε βουνό, από χαράδρα σε χαράδρα; Τό θεωρώ κατόρθωμα, ιδίως για έναν λογοτέχνη. 'Αλλά δε μπορούσε να γίνει διαφορετικά, αφού ήθελε να φάξει τό έπος «στις πιο ζεστές και πτυχές», να τό πιάσει «στην πιο ανθρώπινη ουσία του».

Οι συνθήκες κάτω από τις όποιες έγινε αυτός ό πόλεμος δε μπορεί να είναι πραγματικά γνωστές παρά μόνο σε κείνους που τόν έζησαν άμεσα. 'Εδώ μαθαίνουμε πώς τό πείσμα δεν είταν μόνο δικό μας αλλά και τών 'Ιταλών, ένισχυμένο μάλιστα από τη φασιστική βία, πράγμα που δίνει ένα μεγαλύτερο βάρος στις εκτιμήσεις μας για τό έλληνικό κατόρθωμα. Είχαμε άπέναντί μας ανθρώπους αποφασισμένους, που τό έπαιζαν όλα για όλα. "Οχι έτοιμους να ληκίσουν, αλλά σε άπειρες περιπτώσεις, να επιτύχουν ή να σιοτωθούν: Νά, μια χαρακτηριστική, άποκαλυπτική εικόνα: «Τό θέαμα μπροστά στο 731 ξεπερνούσε την άνοχη του ανθρώπου. (...) Σ' όλο τό πλάτος της λουρίδας, κάπου έκατόν πενήντα μέτρα, τά πτώματα στοιβάζονταν σε σωρούς, εδώ διαμελισμένα, άλλου παραμορφωμένα, με πληγές φοβερές που έχασκαν. Είταν άγκυλωσμένα σε συμπλέγματα, 'Ιταλοί μεταξύ τους ή και με 'Ελληνες από τις άντεπιθέσεις, σκόρπια μέλη κομμένα, θερισμένα από τό πυροβολικό. Τά όρνια χαμοπετοούσαν, κάθονταν βαριά πάνω στα λείψανα, λαχτάριζαν με τά πένθιμα φτερά τους καθώς ράμφιζαν τη σπαραγμένη σάρκα». Πρόκειται για την άαρινη έπίθεση του Μουσολίνι. "Ημασταν όι πιο άδύνατοι κ' είταν όι άπείρους πιο δυνατοί. Οί άπώλειες του έχθρου άναπληρώνονταν άμεσα, ενώ όι δικόι μας στρατιώτες είταν όι ίδιοι που πολεμούσαν διαρκώς, κουρελιασμένοι, πεναισμένοι, κρυπαγωμένοι, χτυπημένοι άλύπητα από τά άεροπλάνα. Κ' ένίκησαν!» 'Ο 'Αγγελος Τερζάκης δίνει την εικόνα αυτή του πολέμου πυκνώνοντας άδιάκοπα τό

κείμενό του με τεκμήρια. Διευκρινίζει, κάνει τοποθετήσεις σε λεπτομέρειες, συχνά προσφέρει καινούριες άπόψεις, που μπορεί να έπηρεάσουν την τελική έτυμηγορία της ιστορίας. Στέκομαι σ' ένα σημείο χαρακτηριστικό: «'Απορεί, μάς λέει, ό σμερινός μελετητής πώς ή νίκη της Πίνδου είχε εξαγγελθεί και ύμνήθηκε όπως της άξιζε βέβαια, ενώ μια άλλη νίκη, τουλάχιστον ισάξιά της, μπορεί και πιο δύσκολη, πέρασε άπαρατήρητη: ή νίκη του Καλπακιού, ή μάχη της 'Ηπείρου. Κι όμως! 'Εκεί είναι που κλείστηκε για πρώτη φορά, και με τρόπο κατηγορηματικό, ό δρόμος στον εισβολέα. 'Εκεί είναι που δε λύγισε ούτε στιγμή ή γραμμή άμύνης». 'Αξιοθαύμαστη είναι και ή μια περίπτωση και ή άλλη. 'Αν τυχόν ή μάχη της Πίνδου άσκησε μια πιο άστραφτερή γοητεία, τό πράμα, νομίζω, μπορεί να έξηγηθεί συναισθηματικά. Γιατί ό Δαβάκης δεν είχε ούτε οργανωμένα τμήματα, ούτε έφοδια, ούτε γυμνασμένο στρατό. 'Επαιξε εκεί τόν πρώτο και μοναδικό ρόλο ή εύψυχία, ή έτοιμότητα. Χρησιμοποίησε τούς χωριάτες και τά ζώα τους, και στο τέλος τις ίδιες τις γυναίκες που κουβάλησαν στην πλάτη τά πολεμοφόδια, κι αυτό συγκινεί ιδιαίτερα τη λαϊκή φαντασία. 'Η ιστορία, βέβαια, θά κάμει ψύχραιμα τις τοποθετήσεις της. Και ή παρατήρηση του συγγραφέα είναι μια ύπόμνηση από κείνες που προσδιορίζουν και τη βαθύτερη άντικειμενική αξία αυτού του έργου.

'Η ιστορία αυτή του 'Αγγελου Τερζάκη μάς διδάσκει ότι τά γεγονότα είναι που αποφασίζουν, και μόνον αυτά. 'Ενας λαός έδείχθηκε πρόθυμος να δώσει τά πάντα, την ίδια του τη ζωή, για την ύποθεση της έλευθερίας. Θέμα τεράστιο, που ό συγγραφέας τό ένωσε σε όλο τό βάθος του, και μάς τό έδωσε με μια δύναμη διόλου συνηθισμένη, μέσα σ' ένα έργο ζεστό μαζί και άντικειμενικό, έργο μεγάλης έντιμότητας, για τό όποιο τόν εύγνωμονούμε.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΤΖΙΝΗΣ

Miguel Castillo Didier: «Poetas Neogriegos».

'Ο Χιλιανός καθηγητής και νεοελληνιστής κ. Miguel Castillo Didier, γνωστός ήδη στους άναγνώστες της «Νέας 'Εστίας» από τη μελέτη του «Μνημόσυνο του Καζαντζάκη από ένα Χιλιανό συγγραφέα» (τεύχος 877, 15 'Ιαν. 1964, σελ. 81-87), κυκλοφόρησε τελευταία μια μικρή μελέτη, άνάτυπο από την «'Επετηρίδα του Πανεπιστημίου της Χιλής» (*), άφιερωμένη στο έργο του Παλαμά, του Καβάφη και του Σεφέρη. Προηγούμενως όμως, ό εργατικός αυτός έρευνητής και ελικρινής φίλος της 'Ελλάδας μάς έδωσε, σε μιάν άλλη επίθεώρηση, στο «Δελτίο του Πανεπιστημίου της Χιλής», μιάν έκτενή μελέτη πάνω στο έργο του Νίκου Καζαντζάκη. Τό έργο αυτού του τελευταίου, άλλωστε, στάθηκε ή αφορμή για τό Χιλιανό συγγραφέα να μάθει τά νεοελληνικά. Κάτι άνάλογο, δηλαδή, με τό έργο

(*) 'Ετσι ονομάζεται τό Πανεπιστήμιο του Santiago, τό σημαντικότερο άνάμεσα σε άλλα όκτώ, που υπάρχουν σ' όλη τη χώρα.

κόσμος, συχνά έχεις την αίσθηση πώς βαδίζει ανεξέλεγκτα, υπακούοντας σε νόμους φυσικούς, δικούς του.

Έτσι όμως, ο άνθρωπος νιώθει όλο και περισσότερο την ασφυξία και το αδιαχώρητο μέσα στην ζωή του. Παραζαλισμένος, λουφάζει ή παραδίνεται, δεν έχει πιά όρια ζωής προσωπικής, ανεξάρτητης. Καθημερινά η ελευθερία του βιάζεται από δυνάμεις υπέρτερές του. Τα πνευματικά του ιδανικά έχουν ύψος νάνου μπροστά στην μηχανή ή στο πλήθος.

Κι' έτσι, ο κόσμος πάει προς μία, με φαντασμαγορίες, απαθλίωσή του, ο άνθρωπος όλο και περισσότερο βουλιάζει και δεν απομένει απ' αυτόν παρά ένα σχήμα αδειανό μέσα στην όμοιομορφία της σημερινής ζωής.

Πόσο θάθελα να ξέρω τί θα γίνει με την δική σας κοινωνία, στον δικό σας αιώνα! Σας στέλνω το γράμμα αυτό με έλπίδα, κι' ως είναι η καρδιά μου γεμάτη από απαισιοδοξία και πίκρα.

Μηνύτωρ, '64

Τὰ νέα βιβλία

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ :

«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΓΙΑ, 1940 - 1941»

Χρυσотоίμε εὐγνωμοσύνη στὸν Ἀγγελο Τερζάκη, στὸν ἄγρυπνο πνευματικὸ ἄνθρωπο κι Ἑλληνα, ποὺ μᾶς παραδῶσε φέτος ἓνα βιβλίο τόσο σημαντικό, ἀληθινὰ πολύτιμο.

Ἡ ἑλληνικὴ γραμματεία διάθετε, ὥς τώρα, βιβλία γιὰ τὸ ἀλβανικὸ ἔπος γραμμένα ἀπὸ τοὺς στρατιωτικὸς ἢ καὶ τοὺς πολιτικοὺς του πρωταγωνιστές, ὅπου τὰ γεγονότα, μεγαλύτερα ἀπὸ τὸ φυσικὸ μέγεθος ἀλλὰ σύστοιχα πρὸς ἄλλα γεγονότα τῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, παρουσιάζονται ξερά, μὲ αὐστηρὰ περιγραφόμενα, μὲ μιὰ μαθηματικὴ ἀκρίβεια. Ἀπ' αὐτὰ ἐπρεπε νὰ ξεκινήσεις καὶ καταθέτοντας τὴν ἑλληνικὴ σου καρδιά, νὰ τ' ἀναπλάσεις, νὰ δώσεις στὸν πηλὸ ψυχὴ, φωτιά, φτέρομα.

Τὸ βιβλίο τοῦ Τερζάκη εἶναι βιβλίο ἑλληνικῆς καρδιάς ποὺ ἀπὸ τὴ θέρη της καὶ μὲ τὴν ἀκριβοῦσιασμένη δύναμη ἐνὸς ἐρευνητικοῦ καὶ δικαίου γιὰ τὰ γεγονότα στοχασμοῦ, ἀναπλάθει ἀναριγώντας ἀπὸ ἀλήθεια καὶ φῶς ἀνθρωπιὰς τὴν ἑλληνικὴν ἐποποιία τοῦ 40-41.

Φύση χαμηλόφωνη, τοῦ σκιόφωτος, γεμάτη σεμνότητα καὶ λιτότητα ἐσωτερικὴ ὁ Τερζάκης, ἀνέβηκε πάνω στὶς κορφές τοῦ Ἑπους ὅχι ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς εὐκολῆς ἀνάβασης τῶν πατριωτισμῶν καὶ τῶν λεκτικῶν ἐξάρσεων ἀναριχήθηκε στὸ ὕψος τοῦ

ἔπους ἀπὸ τὴν δύσβατην ἀτραπὸ τοῦ Ἀνθρώπου καὶ γι' αὐτὸ τὸ βιβλίο του, πέρα ἀπὸ τὰ μοναδικὰ γεγονότα, μᾶς μεταγγίζει τὸ ἀνατριχίασμα «τῆς ἀγωνιζόμενης φτώχειας» τοῦ ἀνθρώπου ποὺ μὲ τὴν δύναμη τοῦ πνεύματός του καὶ τὴν πίστη του στὴν Ἑλευθερία, υπερβαίνει τὴν ἀνάγκη καὶ τίς ἀντίμαχες περιστάσεις καὶ νικά.

Αὐτὴ ἡ νίκη τοῦ πνεύματος ἐκφράζεται μὲ ιστορικὴν ἀκρίβεια ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν ἀδιάκοπη ἀναγωγή τῶν γεγονότων στὶς ἰδέες ποὺ δεσπάζουν στὴν ζωὴ.

Τὸ βιβλίο ξεκινᾷ σὲ τόνους συγκατατημένους ἀλλὰ μὲ σφυγμὸ ἔντονο, προχωρεῖ σ' εὐθεῖα γραμμὴ στὰ γεγονότα τοῦ ἀλβανικοῦ μετώπου γιὰ νὰ φτάσει σ' ἓνα συγκλονιστικὸ ἀποκορύφωμα στὶς μέρες τῆς γερμανικῆς ἐπίθεσης ὅπου, ὑπόκοφα, κάτω ἀπὸ τίς σελίδες του, αἰσθάνεσαι μάτια μουσκεμένα σὲ δάκρυα, ψυχὲς ποὺ ἀναζητοῦν νὰ βοῦν ἓνα νόημα πνευματικὸ στὰ ὅδια καὶ σκληρὰ γεγονότα.

Τὸ βιβλίο τοῦ Τερζάκη δὲν εἶναι ἓνα βιβλίο ἐπίπεδο. Εἶναι ἀνάγλυφο· μ' ἓνα κείμενο ποὺ κάτωθι του κρύβει ἄλλο, μυστικὸ κείμενο: Ἐπάνω βρίσκεται ἡ ἑλληνικὴ περιπέτεια, κάτω ἀπὸ αὐτὴν ἡ ἀνθρώπινη ἐποποιία τῆς Ἑλευθερίας.

Βιβλίο σημαντικό, ἑλληνικὸ καὶ ἀνθρώπινο.

K. E. T.

Μόλις κυκλοφόρησε

ἀπὸ τίς «ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ»

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΜΩΡΙΑΚ

(Βραβεῖο Νόμπελ)

«ΟΙ ΜΑΥΡΟΙ ΑΓΓΕΛΟΙ.,

Ἕνα συγκλονιστικὸ χριστιανικὸ μυθιστόρημα.

Ἡ μάχη τοῦ πνευματικοῦ σκότους μὲ τὴν Ἀγάπη καὶ τὴ Χάρη.

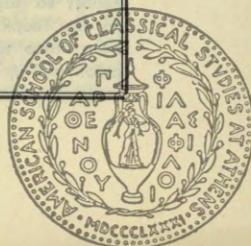
Τελευταία εὐκαιρία γιὰ τὴν ἐγγραφή συνδρομητῶν

Συνδρομὴ γιὰ 10 βιβλία καὶ τὸ 11ο ὡς δῶρο: δρχ. 380

(Ἡ βιβλικωτικὴ τιμὴ ὑπερβαίνει τίς 600 δρχ.)

Ἐμβάσματα: Ἀντ. Τσακίρη, Καρνεάδου 34, Ἀθήνα (140)

καὶ ἀποστέλλονται τὰ ἐπτὰ ἐκδοθέντα βιβλία

Χρονολογία 31-04-1965.....

ΣΗΜΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Ο ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΣ ΗΛΙΑΣ ΒΕΝΕΖΗΣ ΓΡΑΦΕΙ ΓΙΑ ΤΟ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΣΗΜΕΡΑ

Ο πόλεμος του 1940 στα ελληνικά γράμματα

• ΔΥΟ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΑΝΙΣΤΟΡΟΥΝ ΚΑΙ ΑΦΗΓΟΥΝΤΑΙ. • ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΣΤΑ ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΑ ΒΟΥΝΑ ΚΑΙ Η ΕΞΑΡΣΗ

ΤΟ ΕΘΝΟΣ τιμήσε για άλλη μια φορά, προχθές, την επέτειο της 28ης 'Οκτωβρίου του 1940. Παρά-πλευρα αυτούς πολλούς λόγους που εκφωνήθηκαν — αλήθεια, τότε θα έρθη η ώρα που οι πανηγυρικοί θα γίνουν κείμενα λιτά, χωρίς στόμφο, λόγοι που με σεμνότητα να πλησιάζουν τις μεγάλες πράξεις; — έχουμε εφέτος δυο έργα αξίας που φωτίζουν και υπογραμμίζουν την εξάρση και την καρτερία του λαού μας στις δύσκολες μέρες εκείνου του πολέμου. Θέλω να τα προβάλλω από εδώ, τώρα που πέρσαν οι πανηγυρισμοί. Το ένα είναι το βιβλίο του Γιάννη Μπεράτη «ΤΟ ΠΛΑΤΥ ΠΟΤΑΜΙ» — που η δεύτερη συμπληρωμένη έκδοσή του έγινε εφέτος. Το άλλο είναι η «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΟΠΟΙΪΣ» του 'Αγγελου Τερζάκη. Το πρώτο είναι μυθιστορηματική ιστορία. Το δεύτερο είναι ιστορία αυθεντική, δοσμένη λογοτεχνικά.

Ας σταθούμε, σήμερα, στην «Ελληνική ΕποποιΪς». Για να δούμε τον τόνο και το ύφος της, παραθέτουμε άμεσα ένα απόσπασμα. 'Ιδού:

«... Από 24, ίσαμε 30 Δεκεμβρίου η κακοκαιρία αναγκάζει το Β' Σώμα Στρατού ν' αναστείλει τις επιχειρήσεις του, να περιμένει καλύτερες συνθήκες. Οι μουλαρόδρομοι που έπρεπε ν' ακολουθούν τα τμήματα στις μετακινήσεις τους είχαν γίνει αδιάβατοι, πολλὰς από χιόνι λειωμένο και λάσπη, τὸν είχαν ζυμώσει με τις ὀπλές τους τὰ ζώα, τ' ἄρβυλα. Τὸ χιόνι στὸ μεταξὺ ἔπεφε ἀδιάκοπα, συναλλασζόταν με τις βροχές. Μουλάρια φορτωμένα γλιστραγαν στὰ μονοπάτια, γκρεμοτσακίζονταν κάτω θαδεῖά στις χαράδρες, οἱ φάλαγγες τεντώνονταν καὶ λίσαιναν ἔτσι πὺν νὰ γίνονταν ἀτέλειωτες, ἀργές, ξεθεωμένες, πένθιμες. Ἐρχονταν οἱ νύχτες καὶ τὴς πρόφταναν στὸ δρόμο. Τότε ἀναγκάζονταν νὰ σταθoύν ἐκεῖ πὺν δρίσκονταν, νὰ κουρνιάσουν καὶ νὰ ξενοχήσουν στὴν παγωνιά, πάντα στὸ χιόνι, στὴ λάσπη, μεθυσμένες ἀπ' τὴν ταλαίπωρία, μουσκεμένες ὡς τὸ κόκαλο, μερόνυχτα ἀμέτρητα νηστικές...».

ΑΛΛΟ απόσπασμα: «... Τὰ κρυσπαγμένα νεκρῶν τ' ἄκρα, κάθε μέρα καὶ σὲ περισσότερους. Ἦταν σὰν ἕνας θάνατος ὑπὸς, τμηματικές, πὺν δάγκανε σ' ἑκοθε κομμάτια ἀπὸ τὰ κορμιά, νὰ τ' ἀφήνι σακατεμένα. Στὴν ἀρχὴ δὲν ξερα-

νε τί εἶναι, γι' αὐτὸ καὶ τὰ πρῶτα κρούσματα δὲν τοὺς ἔκαναν ἰδιαίτερη ἐντύπωση. Τὸ πόδι τουμπάνιαζε, δάρινε, κοκκίνιζε, ἔπιανε νὰ μυρμιδιζήσῃ σὰ νὰ τὸ τρυπάγανε χιλιάδες ἀνεμμένα καρφιά. Ὑστερα ἄρχισε νὰ μελανιάζῃ, γινόταν μαυροπράσινο, πελώριο, καὶ τότε ἔσκαγε ἐδῶ — ἐκεῖ ἕνας ἀπαίσιοις καρπός, ἄφηνε νὰ τρέ-

χτυπημένους της σὲ μάχες: δύο χιλιάδες ἑξακόσιοι στρατιῶτες, ἑξήντα ἀξιοματικοί».

ΑΠΟΣΠΑΣΑΜΕ λίγες φράσεις ἀπ' τις 220 σελίδες τοῦ βιβλίου αὐτοῦ τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη, τὴν

στρατηγῶν καὶ μεραρχιῶν, με κείμενα ἡμερησίων διαταγῶν — ἀλλὰ δχι με τοὺς τρόπους τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ με τὴ δύναμη τῆς ὑποβολῆς πὺν διαθέτει μόνο ἡ λογοτεχνία. Ἐχομε διαβάσει ἱστορικές σελίδες πέρα πολλές γύρω στὸν πόλεμο τοῦ '40. Ἀλλὰ εἶναι μιά ἀπ' τις λίγες φορές πὺν μαθαίνουμε τώρα τό-

ταν θῶναι στὴν ἀφήγησι γεγονότων πὺν ἔχουν προκαλέσει διαφορετικές ἐρμηνείες.

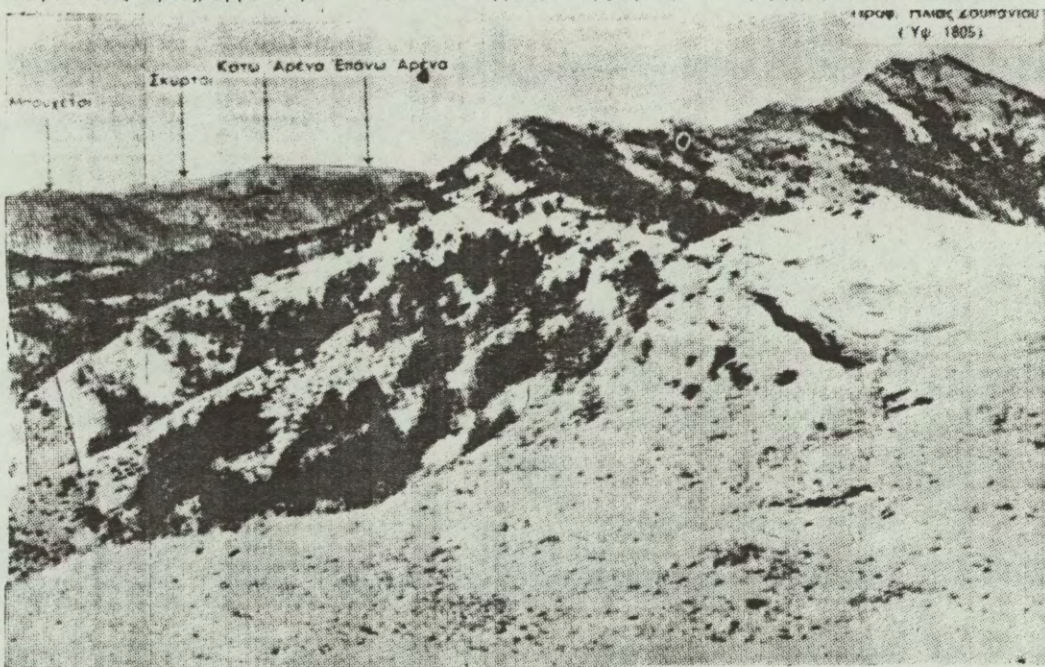
ΤΟ ΟΤΙ ὁ συγγραφέας παρακολουθεῖ τὴν ἐξέλιξι τῶν γεγονότων καὶ ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν Ἱταλῶν, ἀνυπομονήσας σὲ ἱταλικά κείμενα πὺν δημοσιεύθηκαν μετὰ τὸν πόλεμο, δίνει μιά πρόσθετη ἀξία στὸ βιβλίο του.

Παρακολουθοῦμε ἔτσι, ὕστερα ἀπὸ 25 χρόνια, πὺς κινήθηκαν τὰ νήματα ἀπὸ τὴν ἄλλη δχθῃ — τί ὑπολογισμοί, τί ματαιοδοξίες, τί αὐταπάτες καὶ πόσο θέατρο ὑπῆρχε στὶς ἀποφάσεις πὺν ἐμελλε νὰ γίνουν ἡ αἰτία νὰ χυθῇ τόσο αἷμα, νὰ ὑπάρξῃ τόσο δογητὸ καὶ τὸσος πόνος.

Ὁ Ἀγγελος Τερζάκης πὺν, πρῶτος ἀπὸ τὴ γενεὰ μας, ξανάφερε στὴ λογοτεχνία μας ἕνα εἶδος παραμελημένο, τὸ ἱστορικὸ μυθιστόρημα, με τὴν «Πριγκιπέσσα Ἰζαμπῶν» — τὸ καλύτερο, κατὰ τὴ γνώμη μου, βιβλίο του καὶ ἕνα ἀπὸ τὰ ἀρίστα τῆς ἐποχῆς μας — δίνει, πάλι, πρῶτος, αὐτὸ τὸ νέο εἶδος: τὴν ἱστορία, γραμμένην λογοτεχνικά, ἀλλὰ χωρὶς καμμιὰν ἀνάμιξη τοῦ μυθιστορηματικοῦ.

ΟΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ του ἀντιλαμβάνεται καθαρά τί σημαίνει αὐτὸ δταν θῶσαι σὲ σελίδες ὅπου τὰ γεγονότα χρειάζονται καὶ τὴν περιρρέουσα ἀτμόσφαιρά τους γιὰ νὰ γίνουν πῶς αὐθεντικά. Τέτοιες, ἄσφανα, εἶναι οἱ σελίδες ὅπου περιγράφεται ἡ πρώτη μέρα τοῦ πολέμου — ἡ 28η Ὀκτωβρίου — στὴν πρωτεύουσα ἐκεῖνο τὸ πρωῒνὸ με τὸν πεντακάθαρο οὐρανὸ, δταν ἄρχισαν νὰ μουκανίζουν οἱ σειρήνες. Ἡ ἡ περιγραφή τῆς Πίνδου, τῆς πύλης τῆς Ἑλλάδας ἀπ' τὸ ὁριὰ. Ἡ τὸ πὺς ἔφτασαν οἱ πρῶτοι τραυματίες καὶ οἱ πρῶτοι Ἱταλοὶ αἰχμάλωτοι στὴν Ἀθήνα — πὺς τότε δχόταν ὁ λαὸς μας. Ἐδῶ σ' αὐτές τις σελίδες, σταματᾷ ὁ ἱστορικός, μπαίνει στὴ μέση ὁ ποιητής, ὁ ἀνδραγατῆς πὺν ξέρει νὰ βλέπῃ μες στὴ λεπτομέρεια τὸ καίριο καὶ τὸ οὐσιώδες καὶ νὰ τὸ υποβάλλῃ.

Εἶναι ἕνα ἐγκώμιο τῶν Ἑλλήνων γιὰ μιά σελίδα τῆς ἱστορίας τους πὺν τὴν ἔγραψαν με τρόπο ἀπλὸ καὶ θαδύ, ἀκριβῶς ἐπειδὴ τὴν ἔγραψαν χωρὶς νὰ λογαριάσουν τίποτε — μὴτὲ τὸ αἷμα, μὴτὲ τὰ δεινὰ, μὴτὲ τὴ ζημιά ἡ τὸ κέρδος.

Ἡ χιονισμένη Πίνδος, ὅπου ἀγωνίσθηκαν καὶ ὑπέφεραν οἱ Ἕλληνες τοῦ 1940

χουν ὕγρα κοκκινόχλωμα, αἶμα καὶ πῦρ. Τέλος νεκρῶν τὰ δὲν ἐννοῦσαν πιά, τὰ δαχτυλά γίνονταν μαύρα καὶ ξερά. Τὸ πῆγαιναν ζυπόλητο πάντα στὰ χιόνια, νομίζοντας πὺς τὸ φυλάει τὸ ἄρβυλο, πὺν ἦταν ὅμως ἀπὸ καιρὸ ξεπατωμένο, χωρὶς νὰ τὸ ξέρουν. Ἐκεῖ ἀπάνω, στὶς προχωρημένες γραμμές, στὰ βουνὰ πὺν τὰ ἐπινιγε κάθε νύχτα καινούργιο χιόνι, οἱ προφυλακές δεκατίζονταν. Οἱ κρυσταγωμένοι τῆς ἸΥ Μεραρχίας ἔφταναν κιόλας στὸ διπλάσιο ἀπὸ τοὺς

«Ἑλληνικὴ ἘποποιΪα 1940—1941», γιὰ νὰ γίνῃ, με τρόπο ἄμεσο, ἀντιληπτό αὐτὸ πὺν θέλομε νὰ υπογραμμίσουμε. ὅτι ἔχομε ἐδῶ τὴν αὐθεντικὴ ἱστορία τοῦ πολέμου δοσμένην με τὸ λαμπρὸ ὕφος ἐνὸς λογοτέχνη. Δὲν ἔχομε ἕνα ἀφήγημα, ἕνα μυθιστόρημα, ἕνα ἔργο πὺν θέλει νὰ προβάλλῃ μες πρὸς πραγματικῶν ἢ φανταστικῶν προσώπων τὸ γεγονός. Ἀλλὰ ἔχομε αὐστηρὸ, λιτὸ, ἀμείλιχτο, ἐπιδηλητικὸ αὐτὸ τὸ ἴδιο τὸ γεγονός — με ἀριθμούς καὶ χρονολογίες, με ὀνόματα

σο συγκλονιστικά τί ἦταν αὐτὸς ὁ πόλεμος.

Ὁ συγγραφέας τῆς «Ἑλληνικῆς ἘποποιΪας» καθορίζει ὁ ἴδιος τὴν εὐθύνη του: προβάλλει ἀξιώσεις στὴν αὐστηρότερη ἱστορικὴ ἀλήθεια, δχι δμως καὶ στὴν ἱστορικὴ πληρότητα. Τὸ βιβλίο του, λέει, δὲν εἶναι σύνθεσις ἐπιστημονική. Εἶναι μιά μαρτυρία, πὺν χτίζεται ἐπάνω στὰ συμβάντα. Προσπαθεῖ νὰ μὴν παραλείψῃ τίποτε τὸ οὐσιώδες. Καὶ δὲν διατάζει νὰ κἀμὴ καὶ τὴν κριτικὴ του, ἐδῶ κι' ἐκεῖ, δ-

31/4/27.

EXPRESSION OF GRATITUDE TO ALL PARTICIPANTS
IN THE PRODUCTION OF "THEOPHANO"

I wish to express my deep gratitude and joy to all persons participating in my play, and to congratulate them for their singular devotion and achievement in their tasks.

As a former student, close follower of the theater, and playwright I had the opportunity to witness many performances. I am therefore qualified to realize and honor the many capacities and devotion personified by you. You play your roles with a touching sincerity. You penetrated the essence of a foreign drama remote in time and customs with an intuition which imposes admiration.

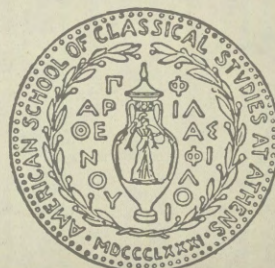
From the background where I was standing at the premiere (to be near you and participate in your endeavor) I saw and enjoyed the seriousness characteristic of your determination to offer the best possible essence of your personalities. Your religious devotion, an essential element necessary to all artists, found expression in my drama through your acting parts. Your acting excellence in "Theophano" is rare even among professionals.

Maybe the theater is not a particular subject of philosophical considerations for you, but persons demonstrating, as you did, intellectual capacity and artistic intuition to grasp the meaning of art and to serve its ideals, means simply that you are adorned with virtues designed to assist you to achieve excellence and distinction in your later life.

From my remote country I will always think of you with pleasure and gratitude. I shall leave your friendly and hospitable country with beautiful memories of a most artistic and significant part of my life. I thank you very much for strengthening my belief in the good nature of man, the belief in the mutual understanding of the various nations, and in the future of the world which shall be your task of tomorrow.

In friendship and gratitude,

Angelos Terzakis,
author
"Theophano"

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΠΡΩΤΑΙ

ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ

«ΘΕΟΦΑΝΩ»

ΣΤΟ «ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ»

Όσο το Βυζάντιο αποσπρεφόσαν το θέατρο, τόσο το θέατρο αγαπά το Βυζάντιο. Η ιστορία της Ανατολικής Αυτοκρατορίας περιέχει πλήθος περιστασιακών και χειμαλίων από δραματική κίνηση και πρωτοφύονται στο συγγραφέα έτοιμα για θεατρική μεταπλασία.

Από τους Μεσαίωνες δραματογράφους, ο κ. Τερζάκης έχει, από τα πρώτα του ακόμη θηματα, έλκυσε από τη Βυζάντιο και έχει εμπνευσθεί από τη ιστορία του μερικά από τα καλύτερα έργα του. Ο τελευταίος καρπός αυτής της επίμονης ροής είχε η τραγωδία «Θεοφάνω» που παρουσιάσε το Βασιλικό θέατρο την περασμένη Πέμπτη.

Υπήρξαν τρεις αυτοκράτορες του Βυζαντίου που είχαν το όνομα Θεοφάνης και ακόμη μία Βυζαντινή πριγκίπισσα, που παντρεύτηκε τον αυτοκράτορα της Γερμανίας «Οθωνα Β'». Δεν είχε λοιπόν άσκησι μιάν σύντομη παρουσία της ηρωίδας του κ. Τερζάκη, γιατί να μη γεννηθεί στον άστυγοιστή αμφοβολία ως προς το ιστορικό πρόσωπο που αφορά η τραγωδία.

Πρόκειται για τη Θεοφάνη τη «Λαοκίαν», όπως την ονομάζει ένας ιστορικός του καιρού της, γυναίκα λαϊκής καταγωγής, που το βαπτιστικό της όνομα ήταν «Αντοσσία». Στά 956 την παντρεύτηκε από έρωτα ο νεαρότατος τότε διάδοχος του Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου Ρωμανός. Τρία χρόνια αργότερα, ο Κωνσταντίνος πέθανε και η πλάτεια «Αντοσσία» - Θεοφάνη τώρα - εκάρησε στο θρόνο του Βυζαντίου, πάλι στον αυτοκράτορα Ρωμανό Β'. Οι συνθήκες του θανάτου του Κωνσταντίνου ήταν κάπως περίεργες. Και η ιστορία αρχίζει από τότε να έλπει με ύπνοιο ματι τη Θεοφάνη, που αψηλά καλλίστη το είδος έμα και εις υπερβολήν φιλαρχος γυνή.

Στά 956, ο Ρωμανός πεθαίνει ξαφνικά, σε ηλικία 24 ετών. Οι άποψεις στρέφονται πάλι στη Θεοφάνη, που παίρνει τώρα στα χέρια της εξουσία, και τη βασιλική εξουσία, σαν επιτροπάρχον δύο ανήλικων γυνών της.

Την εποχή εκείνη, ο στρατηγός Νικηφόρος Φωκάς θριαμβεύει στους πολέμους κατά των μουσουλμάνων επιδρομών και στεριώνει με τις νίκες του το τερματικό οικοδόμημα της αυτοκρατορίας. Η Θεοφάνη στρέφει την αμνησία της προς το θριαμβευτή πολέμαρχο. Πέντε μήνες μετά το θάνατο του Ρωμανού, ο Νικηφόρος στέφεται αυτοκράτορας του Βυζαντίου και λίγες εβδομάδες αργότερα, παντρεύεται τη Θεοφάνη.

Έτσι φορτωμένος δόξα ο Νικηφόρος, είχε όμως άσχημος και άχαρος και τριάντα δώδεκα χρόνια μεγαλύτερος από την αυτοκράτειρα. Ο άνεμος του, ο στρατηγός Ιωάννης Τσιμισκής, είχε στην άκμή της ηλικίας του, άριστος άνθρωπος, γενναίος. Απέναντί τους τάρτα η τύχη των έθλων και το αίσθημα του λαού. Σ' αυτόν στρέφει την ελπίδα και η Αυτοκράτειρα. Και μια δεκαετημέρια νύχτα του 969, «εκ των άκων» εκείνη, αίνιες φαίνονται προσημασμένα να κολούπουν τα βενότατα των κακουχημάτων, ο Ιωάννης Τσιμισκής και οι έμπιστοί του, ώθημένοι από τη Θεοφάνη, δολοφονούν το Νικηφόρο Φωκά μέσα στον κοιτώνά του, ενώ βρίσκονταν πλαγισμένος κατάχαμα, έπάνω σε δέρμα θηρίου, σύμφωνα με τη συνήθεια που τότε είχε δώσει η ροπή του προς τον άσκητισμό.

Η Θεοφάνη δεν χάθηκε αυτή τη φορά τον καρπό του εγκλήματος. Ο Ιωάννης Τσιμισκής, ο νέος αυτοκράτορας των Ρωμαίων, βασκαλεμένος ίσως από τα κατήματα των προκατόχων του την έκλεισε σε μοναστήρι, σ' ένα από τα νησιά της Προποντίδας.

Ο κ. Τερζάκης δεν περιέλαβε στο έργο του δολοφονία αυτή την πολύπτυχη και πολυεπική ιστορία. Εξιάλεξε ένα τμήμα της, το δραματικότερο - εκείνο που ξετυλίγεται άναμεσα στην τριάδα Νικηφόρος - Θεοφάνη - Τσιμισκής - κι' έστρεψε έντατικότερα το φως του προβολέως του στον κύριο πρωταγωνιστή του δράματος, στη γυναίκα.

Συνέχισε, του παρόντος προς το παρελθόν κάνει, αλλά την κάνει στο περιθώριο του έργου. Εξω από την κυρία δράση. Παρουσιάζει ένα χορό από πέντε μαυροφορεμένες γυναίκες, τις

πέντε κόρες του Κωνσταντίνου του Πορφυρογέννητου - κόρες από Χωφώρες, Έρινους και Κασσάνδρες, που βρηνούν τις παλιές συμφορές και απειλούν καινούργιες.

Κρατώντας πάντοτε το μέτρο μέσα στο ιστορικό του περιβάλλον, με έλαχιστες αποκλίσεις, δόες γίνονται αναπόφευκτες από τη θεατρική αμετακίνηση, ο κ. Τερζάκης έπροσπάθησε και επέτυχε να δώσει δόγλυφα τα ψυχικά πορτραίτα των κυρίων προσώπων, προπάντων της Θεοφάνης και του Νικηφόρου. Μπορεί τα ιστορικά πρόσωπα να μην ήταν στην έσωτερική τους δομή ακριβώς όπως τα παρουσιάζει ο συγγραφέας, αλλά εκείνο που έχει σημασία είναι, ότι ο κ. Τερζάκης μάς πείθει πως έτσι ήταν. Αν δεν ήταν, τότε το επίτευγμα του συγγραφέως είναι άκονη σημαντικότερο. Γιατί κατάρρωσε να ποσοθεύσει της δικής του φαντασίας τα πλάσματα μέσα στα δεδομένα από την ιστορία πλαίσια τόσο καλά, ώστε να μη μένει στο θεατή αμφιβολία ότι αυτά ήταν τα πρωτότυπα.

Έκτος από τα άλλα πρόσωπα της, η τραγωδία του κ. Τερζάκη είε προικισμένη και με λαμπρό διάλογο, που τον διασκορπίζουν δύο τόσο επιθυμητά για το θεατρικό λόγο στοιχεία: η ποιητική διάθεση και η κατασταλαγμένη ήρωα.

Θεοφάνη ή Κα Έλσα Βερνί, καλλιτέχνες που έχει από καιρό επιδείξει καταπλάσει τον τίτλο της τραγωδού. Χωρίς κατάποση εξωτερικών μέσων.

Κα Βερνί παρουσιάζει τη Θεοφάνη έτσι όπως την παρήθεσε η ιστορία και την ανέλαβε ο δραματογράφος: φιλαρχη και φιλόδοξη, παντογνώστη και μηχανορραφή, άδίστακτη και άδωρο τύχη - με μια λέξη, βασιμονική. Και θα ήταν η έρμηνεία του ρόλου τέλεια, αν είχε κάνει η καλλιτέχνης περισσότερα αίσθητη την κατεστημένη νοητική που καθιστούσε πως η Θεοφάνη άπαιτείται, εκείνη την κατεστημένη ιδιοτέλεια που είχε εξουθενώσει τον έρμηνευτή στους πολέμους Νικηφόρο Φωκά.

Ο κ. Βασίλειος Διευθυντής, στο ρόλο του Νικηφόρου, είναι ελακρινότατη έκφραση στην ψυχολογική κατάσταση ενός δυνατού ατόμου, που έχει αποκαίσει για καιρό την ικανότητά του αποδοχή σε κανονικούς άναγες, με σκοπό αυτή τη φορά την απελευθέρωση από έρωτα του από την όλη θύρα νοητική μιας γυναίκας. Νομίζω μάλιστα ότι ο καλλιτέχνης λημονεί περισσύτερο από όσο πρέπει τη βασιλική ιδιότητα του Νικηφόρου, Έχει μεγάλο κόμημα εκείνη η φράση, που λέει κάποιος στυγνί ή Θεοφάνη στον Τσιμισκή: «Μάθε να είσαι βασιλιάς!». Ο Νικηφόρος είχε μάθει να είε βασιλιάς. Και είναι άπαιθαν να το ξεχάσουμε, άκονη και στον καιρό της παρακμής του.

Το ρόλο του Τσιμισκή τον έωμνευεί ο κ. Θ. Κωτσόπουλος με φιλόδοξη δεξιοτεχνία για το πεποιχμένο του, έρωτα και άν ά συγγραφέας έχει έπεξεργασθεί «εσωτερικά» αυτόν τον ρόλο λιγότερο από τους άλλους δύο. Ο καλλιτέχνης κατορθώνει από την πρώτη στιγμή να κάνει άσχημα στο κοινό τον πολέμαρχο - που ήταν αλώστατος και χαμίστατος, φιλόδοξος και μεγαλόδωρος, άγαθος την καρδιά, λιαρός τους τρόπους. Και, χάρις στον καλλιτέχνη, το κοινό δεν άποσύρει την συμπάθεια του από τον πολεμιστή, ούτε τη στιγμή που τον έλπει να έγκλημα.

Υστερα από την τοιάδα των ποιωνισμένων, ά-α-α-α στην έρμηνευτική κλίμακα ή Κα Έλσα Ζαφειρίου και οι κ. κ. Άγγελος Γιαννιώτης, Γο. Βαφιάς, Άλ. Δελνιγιάτης, Γκιγκας Μιχάλης και Ι. Αποστολίδης. Στά μικρότερους ρόλους ή δεσπ. Πόπη Παπαδάκη και οι κ. κ. Β. Παπανίκας, Δ. Κωλβωκάς και Γ. Μαυρογιάννης. Και άκόμη οι δεσποινίδες Μαρία Βούλογρα, Βιδέττα Τσιούνη, Σ. Κατσαρά, Α. Πασιωποπούλου και Β. Μεριδιώτου, οι πέντε κόρες του Κωνσταντίνου που συγκροτούν το χορό.

Ο αυτονόμος των καλλιτεχνικών δυναμικών σε όλο το έργο, με άλλα λόγια ή καλή έρμηνεία της παράστασης είε έρωτα, του κ. Κωστή Μιχαηλίδη. Το έωμνισμένο έρωμα της ηθοποιού στον κ. Κώ. Κλάη για 4 ή πολυτικές παρανομασίες και στον κ. Άντ. Φωκά για πολλές ώρες άγροφικές άμφιερεις. Συνέχισε η μουσική όποκορύφει ο κ. Άλφ. Κωνσταντίνος ΣΤΑΘΗΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Απόκομμε ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Χρονολογία 3 ΑΠΡ. 1956

ΣΤΝΕΖΗΤΕΙΤΟ εις μιάν συντροφίαν εξ άφομής της «Θεοφάνου», της ιστορικής τραγωδίας του κ. Άγγελου Τερζάκη, που παίζεται εις το «Εθνικό θέατρο» και έγινε τόσον εθιμώς δεκτή από το άθηναϊκόν κοινόν, το θέμα του ιστορικού δράματος. Είναι θέμα που πάντοτε συζητείται, διότι γεννά προβλήματα, τα οποία οι συγγραφείς λύνουν με διάφορον δ' καθείς των τρόπων. Το βασικόν πρόβλημα είναι αν ο δραματικός ποιητής πρέπει να υιοθετείται εις τα ιστορικά δεδομένα και μέχρι ποίου βαθμού. Είς την συντροφίαν επί του ζητήματος αυτό ο έξημέστησαν πολλοί γνώμαι. Ένας άνηγαγε την πιστήν υπό του δραματικού ποιητού άπεικονίαν της ιστορικής πραγματικότητας εις τα γενικά θέματα του ρεαλισμού εις την τέχνην, άλλος έπεν ότι εις τας πολύ γενικάς μόνον γραμμάς όφείλει ο ποιητής να άκολουθή τα ιστορικά δεδομένα, εις πρόσωπα είναι είτε γεγονότα, άλλος τέλος έθεσεν υπό άμφισβήτησιν αυτήν την δυνατότητα εξακριβώσεως της ιστορικής αληθείας, τοιάχιστον δι' έπαχάς δια τας όποιας ύπάρχουν τεκμήρια ότι αί περί αυτών άφηγήσεις των χρονικογράφων, άκόμη και των ιστορικών, δεν ήμπορούν να είναι άμερόληπτοι.

Το τελευταίον τούτο ίσχυει, λόγω χάριν, δια τας Ιταλικάς πολιτείας του Μεσαίωνος και της Άναγεννήσεως, αλλά και δια το Βυζάντιον, οι ιστοριογράφοι του όποιου υπήρξεν κατά το πλείστον χρονικογράφοι και πολύ όλιγον ιστορικοί, με την δοκνυδίδειον, που είναι και ή πληροστέρα, έννοιαν του όρου. Το συμπέρασμα της συζητήσεως; Ο ποιητής πρέπει και εις το ιστορικόν δογμα να μένη ποιητής. Να δεσμεύη δηλαδή μέχρις όρισμένου μόνον σημείου την φαντασίαν του, μέχρι του σημείου εκείνου όπου η ποιησις, χωρίς να διαστρέψη ή να άλλοιώνη αίσθησιν, τα εξακριβωμένα ιστορικά δεδομένα, διατηρεί τα βασικά και πρωταρχικά δικάια της.

ΜΕΤΑΞΥ ΣΟΒΑΡΟΥ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΟΥ...

★ ΠΡΟΒΟΚΑΤΣΙΑ. — "Εξη έργα ανέβασε το «Βασιλικό», εξη γκρίνια έκανε στον άρταλειό της η «φιλοσοφία» Πηνελόπη. "Ετσι, την ημέρα της πρεμιέρας, το νη-μον κοινόν διασκεδάσε με τα αρ-λουμποειδή «εραφίσματα» του πνεύματός της, που απλώνονταν σε πολυτήλες υποσηθονίδες. Μία και μόνον φορά πρόδωσε την άποσπότη της. Στην προχθεσινή πρεμιέρα του "Αγγέλου Τερζάκη. Το έργο, βλέπετε, ήταν αλλοίον και δεν ανέκραν τίποτα για να αντίγραφη γι' αυτό, τα έγγλεζι-κα κιότις του. "Εγκατέλειψε λοι-πόν τον όψιμο φίλο και συνεργάτη του στο «Βασιλικό» κι' άσχολη-θηκε μ'έναν παλιότερο γνωστό του: Τον Ίωση Βησσαρίονοις Τζου-γκασβίλι. "Εκπληκτοί οι αναγνώ-στες, που περίμεναν να σπάσουν κέφι με τα εμβρήθ θεατροφιλοσο-φήματα της Πηνελόπης, παρακο-λούθησαν το ασθδάνωμα του Ίω-λιν με υποσηθονίδα 16 άδελφω-ρων στηλών! "Αλλ' αυτό είναι ά-παράδεκτο: "Η παππάς - παππάς η Ζεβγάς - Ζεβγάς!...

★ ΧΑΙΡΕΤΑ ΜΟΥ ΤΟΝ ΠΑΛ-ΤΑΝΟ! — "Ο Κ. Ο. φάνηκε αυτή τη φορά, εύφαιστερος του Αιμ. Χ. "Ανοιξε την Βυζαντινή ιστορία και μας πληροφόρησε όσα γρα-φθηκαν για αλόκληρη την εποχή, τον βίο και την πολιτεία της Θεοφανώς: 115 χρονών παντρεύ-θηκε, δυο χρόνια την περνούσε ο πρώτος άνδρας της, απέκτησε ά-μέσως τέσσερα παιδιά, πόσους και ποιους εξασέτατε στον άλλο κόσμο, σε ποιους διαδοχικά τό-πους εξορίστηκε ή ίδια, τι έπτε γι' αυτήν ο Λέων ο Διάκονος, τι έκανε ο Πατριάρχης Πολύευκτος, και άλλα πολλά, που, αφού γέ-μισε μ' αυτά δυο στήλες, είχε την ελκρινεία να δηλολογήσας... δεν είχαν καμμία σχέση με το έρ-γο του Τερζάκη, που έπρεπε να κρίνεται... Καί, εφ'όσον, άναρω-τιέται: «Τι μπορούμε να ξέρουμε για την ψυχολογία προσώπων που έζησαν σχεδόν ακριβώς χίλια χρό-νια πριν άπ' την εποχή μας;»... "Αδώς λοιπόν ο συγγραφέας, α-δώς και ο κριτικός του, αφού δεν βρήκαν... κρείσσονας άπο-δείξεις! Μ' άλλα λόγια, ο Κ. Ο. είναι άνικανός να ξεχωρίσει όχι μόνον τους χαρακτήρες που βλε-πει στη σκηνή, αλλά κι' άλλους άκομα που ζωντανεύονται σ' αλό-κληρους τόπους Βυζαντινής ιστο-ρίας, όταν δεν έχουν μιλήσει γι' αυτούς ο Πατριάρχης Πολύευκτος και ο Λέων ο Διάκονος. "Αμήν!...

★ ΝΕΟΙ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΑΙ

"Ο νέος τετράπους πρωταγωνι-στης του "Εθνικού, που έκανε πρόχους την πρώτη έπιτυχή εμφά-νισή του στη «Θεοφανώ». "Ετσι, έκτος του Γιώργου Παππά, προ-στέθη στο "Εθνικό και άλλος πρω-ταγωνιστής που... «κλωτσάει!»! Δεν είναι λοιπόν άπίθανο, να η-γήθ' κι' αυτός δικού του θιάσου!

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΣ

«ΘΕΟΦΑΝΩ»

ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ε ΠΙ τρέχει το «Εθνικό» θέα-τρο ανέβασε πρόχους ένα ελ-ληνικό έργο, η «Θεοφανώ» του Α. Αγγέλου Τερζάκη που διασκευάσει την όπερα την οποία καλλιέργησε η πρόσφατη δραστηριότητα της δεύτερης Σκηνής του, τάχα πως έκτος από με-ρικά θεατρικά πρωτόλεια χωρίς ιδιαίτερη αξία, η δραματική παραγωγή μας δεν έχει να προ-σφέρει τίποτα. "Αυτόσοι άποφαινο-με, παραπάνω λεπτομέρεια, έπει-καί με τα ζώρια γεωμετρική, τα των θεσμών, πιστοποιεί πως άσχημοι έβηκε στο θέατρο το έ-ργο του κ. Τερζάκη. "Επει-κόστω όμως εκ νέου τη θεοφα-νία του, προσέτουμε πως ροιμένες σκηνές του είναι, ό-τις δραματικότερες και πιο συ-νηθισμένες που μας προσφέρει το σύγχρονο θέατρο.

"Ο κ. Θ. Κωτσόπουλος, Ερρίκος, σε σκηνή του έργου του κ. Αγγ. Τερζάκη «Θεοφανώ», του οποίου η έπιτυχία έδωθε προχός στ' «Εθνικό» θέατρο.

φύση στο θέατρο έργα έδωσαν και άξιολογία. "Αφ'όσον, άπό μπορούμε και ναις να διαπιστώσει άποφαινο-με, η έπιτυχία για την προσηλωσι-στό κ. Τερζάκη στα ιστορικά θέ-ματα, προσηλωσι που δεν καθ'άπαρτε να επιχείρησι μια θα-ύτερη ψυχολογική διερεύνησι των προσώπων του έργου του, έδωκε και με κίνητρο να ελ-παρνομήσι τελικά όπο νέον φά-ση. "Η ιστορία παραμένει πάντα για το δραματικό κομμάτι ένα άπλο-πρόσημο, ένα άπλο ενδοσμία για να υποστήσεται τα προσωπικά του δράματα.

"Η «Θεοφανώ» του κ. Τερζάκη είναι άόστος από τα έργα έ-κείνα που η τέλεια σκηνηκή δο-μή τους δεν έβηκε, όπο θεατή τον κάθ'ό να άσχημη λεπτομέρεια και καθέκαστα που εύχον δεν τον ίκανοποιούν. Περισσότερο κι' ά-πό τον «Αλκibiάδα» Μιχαήλ» και το «Εταίρα και σπαθιά, η νέα τραγωδία του κ. Τερζάκη εί-ναι θέατρο, θέατρο με έρευνας. "Οι θεατοί δεν είναι καθε έ-ργο που παίζεται, ή μπορεί να παίζ'ό στη σκηνή, θέατρο, όπως το ένοιαζαν, είν'ό, είναι, ε'ό έρε-νατικό έκείνη η τέχνη που με την από σκηνής διασκευασία του δι-νει την ακουστική και όπτική αι-σθησι τού μέσου, του πραγματι-κού, του αόλητου, την αίσθησι που αποκλείει και το πιο προ-σεκτικό διαδασμα για τον α-πλοσέτατο λόγο πως το δραματι-κό αυτό κείμενο δεν είναι άπλη-φολογία και πως μόνο με την άφην, δηλαδή δια το θεατρου συλληφνύται και άποκληράνε-ται.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές δεν έχει τη όει της ή θεολογι-κή κριτική που θα ήθελε τέ-τοιαν ή διαφορετική τη Θεοφα-νία ή τις άλλες μορφές της τρα-γωδίας, το Νικηφόρο θωκά και τον Ίωαννη Τσιμισκή. "Οτι προ-χέει στην περίπτωση μας είναι το κατά πόσον ο ποιητής πραγματι-κόπως τις προθέσεις του. Και ό κ. Τερζάκης όπόφαινε απέδωκε έν-δοσμήσεις που όπληξε κινούνας μ' άνακρίσεις την ιστορική, προ-σηλωτική και νωδών, ή άπλη-κροισι με ό,τι γινέται - πιστεύει κανείς γι' αυτή. Δεν παρουσιάζει τοίς ήρωές του σαν άγνωστούς Χ που θα μας άποκαλύπτονται έν-τω γίνεσθαι. Τους παρουσιάζει έκ των προτέρων θεσμιένους, ό-πως στο αρχαίο δράμα. Κι' είναι φανερό έπίσης πως ήταν πρόχους του συγγραφέας να κινήθ' ως έ-να σημείο στο χώρο της έπει-κής τραγωδίας. Παίω άλλο τάχα κείμενο θα μπορούσε να έχουν οι έρευνας άποφαινομε, τον Κων-σταντίνου Ζ' που σαν άσπας έο-ρος ή σαν τις μέγιστες του «Μάκβεθ» παρεμβάλλοντα, στο έργο για να προσάψουν το θέα-τρο για την έπικείμενη καταστρο-φή.

Θεωνύτας πρόχους από την παρουσία του άπληκού άκούσα-με δυο νέους, προφανώς ποιη-τές, να λένε: «Αυτό είναι το κα-λύτερο έργο του Τερζάκη». Θα ήταν δύσκολο ν' άποφαινοίμε κι'

δραματικές που μας προσφέρει το σύγχρονο θέατρο. "Ο κ. Α. Μιχαήλ, που έπι-ποήσε την εύθυνη της σκηνοθε-σίας του έργου, απέδειξε πως έ-ναι την αίσθησι του ήρωος, «Αρ-μένιος» μια ηρωότασι με συνήθη και συνέπεια. "Αν έχη κανείς να το καταλογίσι και, είναι ή ό-ποφαινη σημάσια που απέδωκε στο θεαματικό παράδειγμα. Με-τ'όσον δεν μπορούσε να γίνη άνα-στροφικά για την πιστή άναρω-τιστική του ιστορικού περιβά-λλοντος άποφαινομε, άποφαινο-με, μόνο στο μέλλομεν, αλλά και στο θέατρο πρόχους που πε-ρισσότερα από την από σκηνής έμ-συνας ένος έρ'όπου στρατηγού. "Από τους ήρωες της έρευνας του κ. Τ. Κωτσόπουλου (Νικηφόρο) την κ. Βεργή (Θεοφανώ) όχι εκ άλλε της «Ις-τινίς», την κ. Ε. Ζαχαρίου (σκλάβος), τον κ. Γ. Βασιλά (Βούρλα) και την κ. Α. Δελγιάνη (Βαλάνη). "Επιδεικτικά να άποφαινομε, η έρευνα και άποφαι-να κοστούμια του κ. Φωκά. Τέ-λος ή μουσική του κ. Κουαντί-άρετα διακριτή για να μη ζη-μυνή το από μόνο του μουσικι-κό κείμενο του κ. Τερζάκη.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

≡ ≡ ≡

Η ΧΘΕΣΙΝΗ "ΠΡΩΤΗ..

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

"ΘΕΟΦΑΝΩ.."

ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον

Δὲν εἶναι μόνον ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία, ποὺ ἀποτελεῖ ἀστείρευτη πηγὴ θεματογραφίας. Ὁλόκληρη ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος γέμει καὶ στὸ σύνολό της καὶ σὲ κάθε λεπτομέρεια ἀπὸ στοιχεῖα, δυνατόνα νὰ χρησιμεύσουν ὡς καμβά, καὶ ἱστοριογραφῶν καὶ δραματοποιῶν συνθέσεων. Οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς, ὅμως, ἄλλως, ἔδοξαν. Ἀριθμοῦνται στὰ δάκτυλα τοῦ ἑνὸς μετὰ τὸν ἄλλον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συμπῆρτον τοὺς πρὸς τὴν ἀνεξάντητη πηγὴν ποὺ λέγεται "Ἑλληνικὴ ἱστορία. Περιώρισαν τὸν δυναμισμό τοῦ στο πρόχειρο σκετάρημα εὐκόλων θεμάτων, ποὺ, κατὰ κανόνα, θὰ σατυροῦν μὴ κοινωνικὴ συνθήκη ἢ θὰ ἀποκαλύπτουν κάποια σεξουαλικὴ ἀδυναμία. Ὅλο τὸ ἄλλο μέρος τῆς δυναμικότητός τοῦ, τὸ ἔριξαν, γιὰ νὰ ἐπικρίνουν καὶ δυσφημίσουν τὴν ἐκάστοτε διοικήσεις τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου, γιὰτὶ παραγκωνίζε τὴν ἑλληνικὴν θεατρογραφία. Ἀλλὰ ποῖα ἔργα ν' ἀνεῳξῃ τὸ Ἑθνικόν;

Τὴς κομποδοῦλες, ποὺ, κατὰ καιροὺς καλούμεθα νὰ παρακολουθήσουμε στὰ θερινὰ θεάτρα καὶ ποὺ ἀποτελοῦν πρόχειρες δουλειᾶς ἀποτελέσματα καὶ ρηχῆς σκέψεως ἀποκυήματα:

"Ἐνὰ ἑλληνικὸ ἔργο ἀνέβασαν ἐφέτος ἡ κύρια Κρατικὴ Σκηνή. Τὴν "Θεοφάνω", τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη. Διότι ἀποτελεῖ ἔργο. Ἔργο, μὲ ἀριστεία, μὲ διδακτικὴ σημασία — ἀπὸ ἱστορικῆς καθάρως, πλευρᾶς, διότι, ὡς δάθρο ἡθικὸ δὲν στέκει καὶ θὰ δοῦμε, γιὰτὶ — μὲ ἱστορικὸ ἐνδιαφέρον, μὲ τεχνικὴν ποὺ ἐκπλήσσει, μὲ διαγραφὴν τύπων καὶ χαρακτήρων, ποὺ δύναται νὰ ἀποτελέσῃ πρότυπον, μὲ διάλογο δαντελένιο, ποὺ δύναται νὰ κοσμήσῃ, ἂν δὲν ἀποτελῇ μνημεῖον, καὶ τέλος, μὲ πειστικὴ συγκίνηση, ποὺ ἐκπαθῇ τρεῖς δολοκλήρες ὥρες τὸν θεατὴ καὶ τὸν υποχρεώνει νὰ ἀνακαλῇ — ματαίως, ὅμως, λόγῳ σεμνότητος — κάθε τόσο τὸν συγγραφέα, γιὰ νὰ τὸν χειροκροτήσῃ καὶ ἐπευφημήσῃ, ἀπὸ ἀδυνατίαν νὰ τοῦ σφίξῃ τὸ χεῖρ.

Ὁ κ. Τερζάκης, πρέπει νὰ τὸ γνωρίζῃ. Πρόσφερε στὴν ἑλληνικὴ θεατρικὴ παραγωγὴ ἕνα ἀνεκτίμητο διαμάντι...

Ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία δὲν ἔχει νὰ ἐμφανίσῃ διαγῆν οὐδὲν. Καὶ ἡ Παλατιανὴ δράσι καὶ ὁ μοναχικὸς φανατισμὸς μειώνουν τὸ κλέος τῶν νικῶν καὶ τὴν προσπάθειαν ἐπεκτάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὅπως, ἀκριβῶς, ἐροῦνται τὰ πραγματικὰ αἷτια τῆς πτώσεως τοῦ μεγάλου τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς υποδουλώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ σὲ βαρβαρικὸ ἔρεος. Ὁ καλογηρισμὸς καὶ τὸ γυναικεῖο φύλο πρόσφεραν ἀρνητικὴ ὑπηρεσία, μὲ τὴν παρουσία τους. Οἱ Βασιλεῖς, ὅμως, ὥργωναν τὴν ἀπέραντη ἐκτάσεις γιὰ τὴν ἐξάπλωσιν καὶ τῆς ἑλληνικῆς δυνάμεως καὶ τοῦ ἑλληνιστικοῦ πνεύματος. Ἐνῶ οἱ γυναῖκες κυλούνταν στὴν ἀκόλασιαν καὶ τὴν μηχανορραφίαν, γιὰ τὸ ξε-

πάστρευμα τῶν Κυρίων τοῦ, δὲν τοὺς ἐδαρύνοντο καὶ ὁ καλογηρισμὸς, ἐμπεποτισμένος ἀπὸ τῆς ὀκνηρίας τὴν ἀνασταλτικὴ παρόρμησιν ὠρῶνόνταν ἐμπόδια στίς αὐτοκρατορικὰς βουλὰς. Μὴν πτυχὴ καὶ ὀχι ἀπὸ τὴν σπανιότερες καὶ πλέον αἰσχυρὰς ἀποκαλύπτει μὲ τὴν "Θεοφάνω" τοῦ κ. Τερζάκη. Ἡ αὐλικὴ μισαλλοδοξία, ποὺ πολλὰς φορὰς ὠδηγοῦσε καὶ στὸ ἔγκλημα, ὁ ρυπαρὸς κόσμος τῶν μηχανορραφῶν εὐνοῦχων καὶ ἡ ἀκρόστη φιληδονία καὶ φιλοδοξία, ποὺ ἐκέντριζε τὴν "Αὐγούστες" τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς, ἀντικατοπτρίζεται στὸ ἔργο, μὲ συνοπτικὴν δέξια, ἀλλὰ τόσο ἐπιγραμματικὴ καὶ ἐνδελεχῆ, ποὺ ζωντανεύει στὸ θυμικὸ τοῦ θεατῆ, ποῖου μεγάλου θύμα ὄνῃσε τὸ Ἑλληνικὸ γένος. Ἀντὶ τῆς Θεοφάνω καὶ ἡ Ζωὴ καὶ μερικὰς ἄλλης ἀκόμα, ποὺ ἐκλάδευαν σὰν ἀχρηστα κλαρία τὸ δένδρον τῶν αὐτοκρατορῶν, μόνον καὶ μόνον, γιὰ νὰ αἰσθανθοῦν ἀνεόχλητα τὴν θαλπωρὴν μιᾶς δευτέρας ἀνδρικής ἀγκαλιάς, δὲν ἔχον ὑπάρξῃ στὸ Βυζάντιον — ἡμερᾶς δὲν ἀντιπροσώπευσε τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος καὶ Ἑλλήνας θὰ ἦτο ὁ κοσμοκράτωρ...

Θὰ ἀποφύγουμε νὰ δώσουμε περιλήψιν τῆς πλοκῆς καὶ σχέδιο τῆς ἐκτυλιξέως τῆς. Ἡ λύσις, ποὺ προτίμησεν ὁ κ. Τερζάκης καὶ τοῦ ἔργου τοῦ καὶ τῆς σατυρικῆς παρουσίας τῆς Θεοφάνω, πρέπει νὰ παραμείνῃ ἀγνωστὴ στὸν θεατὴ. Ἡ ἀγωνία ποὺ καταλαμβάνει καὶ τὴν ἡφαιστειακὴν Αὐγούστα στὸ φινάλε ἀντανακλᾷ τὴν ἀγωνία τοῦ θεατῆ καὶ δὲν πρέπει νὰ χαθῇ ἡ συγκίνησίς της.

"Ἐστὶ νὰ δοῦμε εἶναι προτιμώτερον τὴν ἐρμηνείαν. Καὶ ὁ σκηνοθέτης κ. Μιχαηλίδης καὶ οἱ ἐκτελεστοὶ ἀνταπεκρίθησαν πλήρως καὶ στίς ἀνάγκας τῆς τετράπρακτης τραγωδίας καὶ τῆς προθέσεως τοῦ συγγραφέως. Ἀποδείξει δὲ μετουσιώθη σὲ δραματικὸ στοιχεῖον, ἡ κατ' ἐπιταγὴν τῆς συντίσεως τοποθέτησι τῶν τεσσάρων θυγατέρων τοῦ Κωνσταντίνου Ζ' ὑπὸ μορφὴν χοροῦ. Παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι μετὰ αὐτῶν περιλαμβάνοντο καὶ ἡ Ζωὴ, ποὺ ἀργότερον θὰ διαδεχθῇ τὴν φρόντισαν Θεοφάνω στὸν καθήκον τῆς ἀκόλαστης Αὐγούστες, ὁ θεατῆς προδιατίθεται διὰ τὸ ψυχικὸν ἄλγος τοῦ περιβάλλοντος τῆς ἡρωίδος. Ἡ δὲ σὲ ἑπαικρὸ ἐπιτυχίῃ ἡ θεμελίωσι τοῦ θάρους τῆς τραγωδίας. Ἡ φιλόδοξον καὶ ἀσυγκράτητην σὲ ἀκόλαστες καὶ ἐγκληματικὰς πράξεις Αὐγούστες ὁρῶναι ἐπὶ τέλους τὸν δάσκαλό της...

Ὁ κ. Τερζάκης ἐμφανίζει ἑλληνιστικὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς. Ὁ τότε πατριάρχης δὲν ὥρκει τὸν Τσιμισκὴ, ἂν δὲν ἀπεμάρτυνε τὴν Θεοφάνω, διότι ἦταν

καταφανὴς ἡ ἐνοχὴ της: στὴν νέα δολοφονία αὐτοκράτορος. Τὴν ἐξορίζουν, ἀναμειγνύεται αὐτὴ σὲ στάσεις, γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν Τσιμισκὴ, ἀλλὰ στὸ τέλος ἀποτυγχάνει καὶ ἀποσύρεται ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ καὶ κρατικὴ ζωὴ. Ὁ κ. Τερζάκης διανθίζει τὸ τέλος τῆς περιφήμου. Θὰ τὸ δῶτε δόσι — ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΕΙΝΗ ΕΛΛΗΝΑΣ ΠΟΡ ΝΑ ΜΗ ΔΗ ΤΟ ΕΡΓΟ ΑΥΤΟ.

Ἡ Κὰ Βέργη, ἀσφαλῶς, θὰ ἔρῃ στὸν ἀνοικτὸ, ἀκόμα καλλιτεχνικὸ τῆς δρόμο ἐπιτυχίας πολλὰς. Μὰ ἡ χθεσινὴ θὰ παραμείνῃ σὰν κορωνίς... Ἐἶχε σιγίμης, ποὺ σκόρπισε πλούσια τὴν καλλιτεχνικὴν συγκίνησιν, παρὰ τὴν ἀναπόφευκτὴ ἀντιπάθεια τοῦ ἐρμηνευομένου ρόλου τῆς.

Ἡ πρώτη μάλιστα εἰκόνα καὶ ἰδιαίτερα ἡ τελευταία ἀποτελοῦν δημιουργίαι... Μὲ περισκέψιν ἀντιμετώπισα τὴν δυνατότητα νὰ ἐρμηνεύσῃ ἀρτίως τὸν ρόλο τοῦ Φωκά ὁ κ. Διαμαντόπουλος. Ὅχι — πρὸς Θεοῦ, — ὅτι διατηρῶ ἐπιφυλάξεις γιὰ τὴν ἀξία καὶ τὴν πολυμέρεια τοῦ ταλέντου του. Μὰ γιὰτὶ ἔχει δημιουργήσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι ἔχει «ἐθισθῇ» στὴν ἐρμηνείαν τύπων τοῦ Βορρὰ καὶ βορεινῶν συγγραφέων. Καὶ χθὲς ὁ κ. Διαμαντόπουλος μᾶς προσέφερε τὴν ἐπιχειρὰ τοῦ ἐλαφροῦ διασταγμοῦ μας. Ἐδῆμιούργησε ἀληθῆ ἀτμόσφαιρα καὶ προσέκαλε τὰ δίκαια χειροκροτήματα τοῦ πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ κοινού. Κεντὰ τοῦ κ. Κωτσόπουλος ἔξωτος καὶ πάλι τὸ μέτρο τῆς καλλιτεχνικῆς ἀριστείας τοῦ στὸν ρόλον τοῦ Τσιμισκῆ, ὁ κ. Ἰω. Ἀποστολίδης, ὡς Κουροπαλάτης, ὁ κ. Ἀλ. Δεληγιάννης, μὲ τὴν ἀπαράμιλλήν φινέτσα του, ὡς Λέων Βαλάντης, ἡ Κὰ Ἐλένη Ζαφειρίου, ἡ πρὸ πιστὴ καὶ ἐκφραστικὴ μάσκα τῆς δραπεῖας, ὡς σκλάβας, ὁ Ἀγγ. Γιαννούλης, ὡς καλόγηρος, ἡ Ἀνὴ Πόπη Παπαδάκη, ὡς κοιτώνισσα καὶ αἱ εἰδὲς Μαρία Βούλγαρη, Βιλέττα Τσιούνη, Στ. Κατσαρό Α. Παναγιωτοπούλου καὶ Β. Μεριδιώτου, ὡς κόρες τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ζ'.

Οἱ κ. κ. Κλῶνης καὶ Ἀντ. Φωκάς, σκηνογράφος καὶ ἐνδυματολόγος, ἔδωσαν καὶ πάλι τὴν ἀλάνθαστην ἐντύπωσιν καὶ ἀπαράμιλλήν ἐκφραστικὴν παραστάσιν.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Μετά το θέατρο στο μικρόφωνο

...ΣΤΟ ΡΑΔΙΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τού κ. ΑΧ. ΜΑΜΑΚΗ

Ποιά ελληνικά έργα πρόκειται ν' ανεβούν τας αρχάς του 1956. Τρεις νέες κωμωδίες.— Δύο ελληνικά έργα στη δεύτερη σκηνή του 'Εθνικού Θεάτρου. 'Αναζητείται το χειρόγραφο του «Σέντζα» του Παντελή Χόρν.— 'Η «Θεοφανώ» του 'Αγγέλου Τερζάκη.— Μαρίκα και Κατίνα Παξινού.

Τρεις καινούργιες ελληνικές κωμωδίες θ' ανεβούν ύστερα από τις εορτές σε Ιασηνικά θέατρα. Συγκεκριμένως ετοιμάζουν ελληνικά έργα ο Βασίλης Λογοθετίδης, η δυάδα Φωτόπουλου—'Ηλιόπουλου και ο θίασος του «Κεντρικού». Μάλιστα κατά σύμπτωση οι κωμωδίες της έχωριού παραγωγής που θα δουν σε λίγο τα φώτα της ράμπας ανήκουν σε πολύ γνωστούς θεατρικούς μας συγγραφείς. Ο Ψαθός έχει γράψει το έργο που θ' ανεβασθ ό πρώτιστα των κωμικών μας και το όποιον τιτλοφορείται «Ένας βλάκας και μισός». Ο Ρούσος τελειώνει τα «'Ημερα και τα όγρια» που θα εμφανίσουν στο θέατρον Μπουρνέλη οι δύο συνεργαζόμενοι δημοφιλείς κωμικοί. Καν τέλος ο Νίκος Τσιφόρος είναι ο δημιουργός της κωμωδίας που θα παρουσιάσει ο θίασος Χατζίσκου—Συνονιδου και που ο τίτλος της είναι «Ο διάβολος και η ούρα του». Μάλιστα εις τώ έργον αυτό του «Κεντρικού» δεν έχει μόνον ο διάβολος την ούρα, αλλά και ο... συγγραφέας. Πράγματι ο Νίκος Τσιφόρος έχει αυτήν την φορά πάρει συνεργάτην του τον κ. Πολύβιον Βασιλειάδη που έδωσε το πρώτο δείγμα του εύθυμογραφικού και θεατρικού ταλέντου του στα «Παληκαράκια της παντρειάς» που παίζονται εξακολούθητικά εις τώ θέατρον Μπουρνέλη. Έτσι ο καινούργιος χρόνος αρχίζει αρκετά εύοισμα από πλευράς πρωτοτύπων σκηνη-δημιουργιών. Έκκρεμεί εξ άλλου, ένα έργον του 'Αλ. Λιδωρίκη στο θέατρο Κοτοπούλη, ύστερα δε από τον «Υπερφυσικό μπεμπέ» που ανεβάζει τώ θέατρον 'Αργυροπούλου και η κ. Γιώτα Λάσκαρη θα δώση και πάλιν τον λόγο σε έχωρια κωμωδία στη σκηνή του θεάτρου της οδού 'Ιπποκράτους. Παράλληλα και τώ 'Εθνικόν Θεάτρον πρόκειται εις την Δευτέρα του σκηνή—που θα ιδρυσθ—να παίξη ελληνικά έργα. Τουλάχιστον δύο. Αυτά θα είναι όπωςσδήποτε η «Κλυταιμίστρα» του κ. Μάτσα και τώ «Χολαζί» του κ. Β. 'Ηλιάδη. Προσθέτω ότι η κρατική σκηνή αναζητεί και άλλα με την διάθεσιν να παίξει και τρίτο και τέταρτο. Μέχρι στιγμής όμως από τα έργα που έχουν υποβληθ εις τώ Βασιλικόν θέατρον η κριτική επιτροπή του οργανισμού δεν μπόρεσε νά βρή κανένα που νά έχει σχετική ποιότητα. Έν πάση περιπτώσεσ όμως τά δύο, που είπαμε, θ' ανεβούν. Έγινε επίσης σκέψις τώρα που τον 'Ιανουάριο κλίνουν πέντε χρόνια από την ήμερα που η νεοελληνική σκηνή έχασε τον Γρηγόριο Ξενοπούλου, νά ξαναζωντανευθ ένα από τά έργα του. 'Αλλά διεπιστώθη ότι οι κυριώτερες επιτυχίες του συγγραφέως της «Φωτεινής Σάντρη» και της «Στέλλας Βιολάντη» έχουν παιχθ παλαιότερα και φυσικά δεν θα ήταν σωστό νά γίνη ένα καλλιτεχνικό μνημόσυνο μέ την παρουσίαν ενός δευτερότερου έργου του. 'Η 'Εθνική σκηνή κύτταξε παράλληλα και γιά έργο του Παντελή Χόρν. Ειδικώτερα ανεζητήθη ό «Σέντζας», μία σκηνηκή δημιουργία του συγγραφέως που μέ έχει δώσει το «Φυντανάκι» η όποια στον καιρό της δεν είχε μεγάλη τύχη, ακριβώς διότι ήτανε ένα έργο με κάποιες αξιώσεις... Δυστυχώς όμως ό «Σέντζας» έχει χαθ. Ούτε η σύζυγος του Παντελή Χόρν, ούτε οι γιοι της—ό ένας είναι ό δημοφιλής πρωταγωνιστής της πρόσας Δημήτρης Χόρν—έχουν αυτό τώ χειρόγραφο. Είναι άγνωστον τώ πώς δεν περισώθηκε. Μάλιστα η στήλη αυτή απευθύνεται με αυτήν την εύκαιρία εις όλους τους καλλιτέχνας και

τους υποβολείς του θεάτρου μας που υπο-ρούν ένδεχομένως νά δώσουν σχετική πληροφορία ή τυχόν έχουσ αντίγραφο του έργου νά πληροφορήσουν τώ θέατρο στο μικρόφωνο. Έν τώ μεταξύ άφού ό Σέντζας δεν υπάρχει εγκατελειθ και η ιδέα του έργου Χόρν. Έτσι η καλλιτεχνική επιτροπή του 'Εθνικού θεάτρου έντοπίζει τώρα την αναζήτησιν των ελληνικών έργων της Δευτέρας σκηνής στις πρωτότυπες δημιουργίες που έχουν υποβάλη οι καινούργιοι θεατρικοί συγγραφείς. Υπενθυμίζω κλείνοντας τις πληροφορίες διά τά νία 'Ελληνικά έργα του 56, ότι στον χρόνο που αρχίζει και η βασική σκηνή του 'Εθνικού θεάτρου θα δώση ένα

δείγμα της νεοελληνικής θεατρικής παραγωγής. Θά ανεβασθ την «Θεοφανώ», ένα καινούργιο βυζαντινό δράμα του 'Αγγέλου Τερζάκη. «Καινούργιο» είναι τρόπος του λέγειν. Γιατί η «Θεοφανώ» είναι γραμμένη έδω και χρόνια, αλλά έως τώρα δεν μπόρεσε νά παιχθ. Είχε μεγάλες αξιώσεις τόσοσ εις τώ κεφάλαιον της έρμηνείας—η βασική ήρωίδα η Θεοφανώ χρειάζεται πρωταγωνίστρια με πολύ γερά κότσια—όσο και από πλευράς ανεβασματος. Ένα ιστορικό έργο βυζαντινής εποχής άπαιτεί, όπως καταλαβαίνετε, σκηνηκά και κοστούμια πολύ δαπανηρά. Γι' αυτό τον λόγον ενώ τώ έργο άρρεσ ό' όλους πρτ τώ διάβασαν κατά καιρούς, δεν μπόρεσε έτι έτη

τώρα ν' άνεθ. 'Η Μαρίκα Κοτοπούλη ένθου-σάστηκε όταν τώ διάβασε και είχε δηλώσει στον συγγραφέα του ότι θά τώ έπαιζε. Όμως η πρόθεσίς της δεν μπόρεσε άτυχώς νά εκπληρωθ ή ακριβώς λόγω των οικονομικών άπαιτήσεων που άξιοσε η ιστορική ύψη του βυζαντινού δράματος. Έπειτα στο 'Εθνικό θέατρο που ήταν η καταλληλότερη σκηνή γιά ένα τέτοιο έργο, υπήρχε άλλη δυσχέρεια. 'Ο 'Αγγελος Τερζάκης είναι ό εισηγητής του δραματολογίου της κρατικής σκηνής και έ νόμος δεν επέτρεπε νά παίζωνται έργα εκείνων που κρίνουν τά έργα που υποβάλουν οι άλλοι. Και όταν άπεφασίσθ η άριστι του νομικού αυτού κωλύματος ό ίδιος ό συγγραφέας της «Θεοφανώ» είχε αντίρρησης από λόγους υπερβολικής ευσχίας. Έτυχώς όλα αυτά παρεκάμθησαν και έτσι η «Θεοφανώ» πρόκειται νά παιχθ κατά τώ Πάσχα. Καί πρόκειται νά δοθ μέ Θεοφανώ την Κατίνα Παξινού η όποια επίσης ένθουσιάστηκε από την άναγνωσι του ελληνικού αυτού έργου. Κατ' αυτόν τον τρόπον θά ικανοποιηθ και η ύποκριτική πλευρά της παραστάσεως άφού την βυζαντινή ήρωίδα θά ζωντανέψη με τη γνωστή τέχνη της η διαπρεπής τραγώδης.

ΑΧ. ΜΑΜΑΚΗΣ

'Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χροναλογία

3.0 ΜΑΡ. 1956

Η ΧΘΕΣΙΝΟΒΡΑΔΥΝΗ πρώτη του 'Εθνικού Θεάτρου συνεκέντρωσε πολλόν και έκλεκτόν κόσμον, ό οποίος έπεφύλαξε ιδιαιτέρως θερμάς εκδηλώσεις εις τόν συγγραφέα. Ο κ. 'Αγγελος Τερζάκης ανέκλυσθ εις τώ τέλος της δεικνύσας πράξεως, άνεζητήθη δε και μετά την τρίτην και την τετάρτην ποάειν, αλλά δεν ήθέλησε νά εμφανισθ, παρά την έπιμονήν του Κοινού. Έκτος από τούς γνωστοτέρους εκπροσώπους των Γραμμάτων και της Τέχνης, παρευρέθησαν οι ύπουργοί Λίνα Τσαλδάρη, Θηβαΐος, Παπακωνσταντίνου. Φωτιάδης, Μπουρνιάς, Μαρινέτης, ό διευθυντής Γραμμάτων και Θεάτρου κ. Κουσουός και άλλοι έπίσημοι. Έν τώ μεταξύ σήμερα θά αυθισθ όριστικώς και θά ανακοινωθ ή διανομή, υπό την όποιαν θά παιχθ τώ προσεγές έργον της κρατικής σκηνής, που θά είνε, ως γνωστόν, «ΟΙ έρωτες των τεσσάρων συνταγματάρχων» του 'Οπτιώου. Τό έργον θά σκηνοθετήσθ ό 'Αλέξης Σολωός και θά λάβουν ό' αυτό μέρος ό Βασίλης Διαμαν-

Θεατρικά νέα

ΣΗΜΕΡΑ ΓΙΝΕΤΑΙ Η ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ «ΕΡΩΤΑΣ ΤΩΝ ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ» — ΣΥΝΕΚΡΟΤΗΘΗ ΕΙΣ ΣΩΜΑ ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΩΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ. — Η ΑΝΑΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ Ε.Λ.Σ. ΑΠΟ ΤΩΝ κ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΩΝ. — ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΩΣ ΘΑ ΣΥΣΤΑΘΗ ΕΙΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΝ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΗΣ. — Η ΜΠΕΛΙΝΤΑ ΕΤΙΜΩΡΗΘΗ ΜΕ ΤΡΙΜΗΝΟΝ ΑΡΓΙΑΝ. — ΔΙΑΒΗΜΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΙΟΥ ΗΘΟΡΟΙΩΝ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΝΤΑΞΙΟΥΧΟΥΣ.

τόπουλος, ό 'Ανδρέας Φιλιππίδης, ό 'Αρης Μαλιαγρός, καθώς και ό 'Αλ. 'Αλεξανδράκης. Γίνεται επίσης λόγος περτ του Παντελή Ζερβού και ένδεχομένως του Τάκη Γαλανού. 'Από πλευράς γυναικείων στελεχών, έκτός από την παρουσία της έκλεκτής πρωταγωνίστριας Μαρίας 'Α-

ρώνη, θά λάβουν μέρος στην έρμηνείαν του προσεγούς έργου τώ 'Εθνικού Θεάτρου—που τά σκηνηκά του θά γίνουσ από τον κ. Βακαλό—οι κυρίες 'Αλέκα Κατσέλη, Δέσπω Διαμαντίδου, Πόπη Παπαδάκη και ένδεχομένως ή κ. 'Ελλη Ξανθάκη.

Βυζάντιον

Τὸ Βυζάντιον εἶναι ἀκένω-
τος πηγὴ ἐμπνεύσεων. ὅχι μόνον
διὰ τοὺς Ἕλληνας ἀλλὰ καὶ
διὰ τοὺς ξένους συγγραφείς. Τούτο δὲ τὸ
γράφει ἐκ τῆς ἀπορίας τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ἔργου
«Θεοφανώ», τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη, πού α-
νεβίβασε τὴν ἐξουσία αὐτὴν τὸ ἔθνηκόν Θεά-
τρον. Πράγματι, ὁ μυθικοπαθὴς καὶ θρησκο-
ληπτος κόσμος τοῦ Βυζαντίου, εἶναι μία δε-
σμὴ δραμάτων καὶ τραγωδιῶν καὶ ὁ μελετητὴς
συγγραφεὺς δὲν ἔχει παρὰ τὰ ἐγκύρια εἰς τὴν
Βυζαντινὴν ἱστορίαν διὰ τὴν ἀποσπασμένη ἀπὸ τῆς
ζωῆς αὐτὴν μύθος καὶ περιπέτειες ἱκανεῖς νὰ
συγκινήσουν καὶ νὰ προκαλέσουν ἐνδιαφέρον
ζωήρων. Σκέπτομαι ὅτι ἡ ἀντοχὴ τοῦ Βυζαν-
τίου εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον ἤμειωσε τὰς
Σαίξπηρ καὶ ἄλλους μεγάλους ποιητὰς νὰ ἀν-
τιγράψουν ἀπὸ αὐτὸ τὰς ἐμπνεύσεις τῶν. Πρά-
γματι, ἡ γνώσις τοῦ Βυζαντίου καὶ ἡ σπουδὴ
τῆς ἱστορίας του εἶναι προαίτια καὶ ἐπὶ τῇ
γὰρ τῶν νεωτέρων μύθων χρόνων. Ἡ τέχνη
του, περικεκαλυμμένη ἐπὶ αἰῶνας ἀπὸ τὴν ἱσλα-
μικὴν δεσποτείαν, δὲν προσεφέρθη εἰς τὴν ἐρε-
υναν καὶ τὴν μελέτην παρὰ εἰς χρόνους πού
μεταγενεστέρους καὶ ἐντελὲς πρόσωποι εἰσα-
γαλόντες αὐτὴν καὶ ἐξετάζοντες τὰς ἐπιδόσεις
τῶν Βυζαντινῶν ζωγράφων καὶ ἀρχιτεκτόνων,
ἐπιδόσεις πού προκαλοῦν ἤδη τὸν παγκόσμιον
θαυμασμόν. Θὰ ἔλεγα ὅτι τὸ Βυζάντιον ἀπεκα-
λύφθη εἰς τοὺς σύγχρονους ὅσο ἐντελὲς νέον
φῶς καὶ ἰσχυρὸν εἶναι ἐπὶ τῇ ἀντοχῇ τῶν
Βυζαντινολόγων πού ἀποκατέστησαν τὴν φη-
μὴν τῆς Αυτοκρατορίας τῶν Κωνσταντινῶν καὶ
τῆς ἑξῆς τὰς πραγματικὰς τῆς διαστάσεως.

Ἡ «Θεοφανώ»

Ἡ «Θεοφανώ» εἶναι ἡ ἐκκίνηση ἀπὸ
τὴν «Θεοφανώ» καὶ παρεπληθύνει εἰς ὅλα
φύεις ἄλλας. Θὰ ἤθελα, λοιπόν, νὰ εἰπῶ, χωρὶς
νὰ προκαταλαμβάνω τὴν γνώμην τῆς κριτικῆς,
ὅτι τὸ ἔργον αὐτὸ τοῦ Ἑλλήνου συγγραφέως
εἶναι ἴσως ἀπὸ τὰ ἀριστέστερα δράματα, τὰ ἀν-
ανευσμένα ἀπὸ τὸν βυζαντινὸν κόσμον πού ἔφα-
νεν εἰς τὴν γλῶσσαν μας. Εὐτύχημα εἶναι καὶ

ὁ συγγραφεὺς δὲν περιορίζεται εἰς τὴν ἀπεικό-
νησιν τοῦ βυζαντινοῦ περιβάλλοντος. Θὰ ἦτο
μὴ ἀνευ μεγάλης ἀξίας ὁ συγγραφεὺς. τὴν ὁ-
ποίαν, μάλιστα, ἐνδέχεται ὁ κινηματογράφος
νὰ ἀντιγράψῃ μετὰ περισσοτέρῃ πιστότητι ἢ ἡ
γραφικὴ τέχνη. Ὁ κ. Τερζάκης ἠθέλησε μάλιστα
νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν ψυχολογίαν τῶν ἡρώων
τοῦ καὶ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ψυχολογίαν αὐτὴν
μέσα εἰς τὸ ἡθικὸν κλίμα τῆς ζωῆς τοῦ Βυζαν-
τίου. Ἐπὶ τρεῖς ἀπὸ τὰς πλεον ἀρχαϊκωτέ-
ρας μορφὰς τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας, τὴν
αὐτοκράτειραν Θεοφανώ, τὸν Νικηφόρον Φωκά
καὶ τὸν Τσιμισκήν, καὶ στηριζόμενος εἰς τὰ
ἐξωτερικὰ περιγύρια πού προσέφεραν ἡ ἱ-
στορία, ἐδοκίμασε νὰ δώσῃ τὸ δράμα τῶν
τρίων αὐτῶν ψυχῶν, πού μετὰ ἀρκτὴν ψυχρότη-
τα ἐπεχείρησε νὰ τὸ παρουσιάσῃ ἡ ἱστορία.
Πρέπει, ἀμείως νὰ εἰπῶ ὅτι ὁ κ. Τερζάκης ἐ-
πέτυχεν ἀπολύτως εἰς τὴν δραματικὴν αὐτὴν
σύνθεσιν καὶ ὁπαιτισσόμενος μόνον τὸ βυζαντι-
νὸν περιβάλλον, ἐστῶθι περισσότερον εἰς τὴν
παρουσίαν τῆς ἀέθουσας τῶν ψυχῶν τῶν ἡρώων
του. Ἀπὸ τὸν σκηνικὸν μῦθον ἀναδίδεται μίαν
ἀληθινὴν τραγωδίαν, τραγωδίαν ἐρωτος μεμιγμέ-
νη μετὰ φῶσιν πάθος, χριστιανικῆς καρτερίας
μετὰ σκληρὰς ταλαιπωρίας τῆς συνειδήσεως, καὶ
κάποιου δαιμονισμοῦ πού προσδίδει τὸ ἰδιότυ-
πον χρῆμα εἰς τὴν ὅλην σκηνικὴν περιπέτειαν.

Ἱστορία καὶ σύνδεσις

Θὰ ἔλεγα, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, ὅτι ἡ ἐκμετάλ-
λευσις τῶν ἱστορικῶν μύθων εἰς τὸ θεάτρον δὲν
παρουσιάζει μεγάλην ἀξίαν ὅταν περιορίζεται
εἰς τὴν πιστὴν ἀπεικόνισιν ἐνὸς περιστατικοῦ.
Πρόκειται τότε περὶ ἱστορικῆς ἡθογραφίας καὶ
ἡ ἡθογραφία ἀπὸ μακροῦ ἤδη θεωρεῖται ὡς δευ-
τερότερον εἶδος δημοθυρίας. Ἀπλοῦστατα,
διότι τῆς λείπει ἡ συνθετικὴ προσπάθεια, πού
θὰ ἀνύψωνε τὸ γυνὸν γεγονὸς εἰς ἡθολογικὴν
σπουδήν. Ἐξάλλου, ἡ ἡθογραφία ἔχει πάντο-
τε ἓνα σπουδαῖον ἐχθρόν, αὐτὴν τὴν ἰδίαν τὴν
ἱστορίαν, πού προσφέρει τὰ περιστατικὰ μετὰ ἀ-

κρίθειαν καὶ βοηθεῖ τὸν τρίτον νὰ συνθέτῃ μετὰ
τὴν δύναμιν τῆς φαντασίας του τὴν ἀποδύσαν
σκηνογραφίαν εἰς τὰ περιστατικὰ πού πληρο-
φορεῖται. Ὁ ἱστορικὸς μῦθος δίδει μόνον τὴν
νύξιν καὶ ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα ἀρχίζει ἡ συνδυ-
αστικὴ καὶ ἀναδημιουργικὴ φαντασία τοῦ συγ-
γραφέως. Ὅταν λέμε ὅτι ὁ συγγραφεὺς εἶναι
ἐλεύθερος νὰ ἀναδημιουργῇ καὶ νὰ ἀνασυνθέ-
τῃ τὰ γεγονότα, ὁποῦδήποτε ὅτι ἔχει ἀπόλυτον
δικαίωμα νὰ ἀναπλάσῃ τὰ γεγονότα καὶ αὐ-
τὴν τὴν ἱστορίαν ἀκόμη, χωρὶς νὰ περιορίζε-
ται ἀπὸ τὴν ἡλεγμένην ἀκρίθειαν. Ἀρκεῖ, μόνον,
νὰ διατηρῇ τὸ πνεῦμα τῶν γεγονότων καὶ
νὰ δημιουργῇ τοὺς ἥρωας του, στηριζόμενος
εἰς τὰς συγχρόνους ψυχικὰς ἀντιδράσεις εἰς
τρόπον ὅστε νὰ δώσῃ τὸ νεώτερον ἀνθρώπου
τῆς ἰδίας ἱστορικῆς περιστατικῆς ὅσο τὸ πρῶτον
ἐποχῆς του. Κατένας μεγάλος συγγραφεὺς δὲν
ὕψηρε ποτὲ δέσμιος τῆς ἱστορίας. Ἀπὸ τὴν
ἱστορίαν ἐκπαίρει μόνον τὴν πρώτην ἀομνὴν, τὴν
παράκλησιν, τὴν ἐμπνευσιν. Ἀπὸ ἐκεῖ καὶ πέρα
ὁ συγγραφεὺς εἶναι ἐλεύθερος νὰ πλάσῃ τὸν
ἰδικόν του κόσμον.

"ΕΜΠΡΟΣ"

"ΕΘΝΟΣ ΛΕΥΚΟΣΙΑΣ" - 10/4/1956

Τὸ ἔθνηκόν Θεάτρον ἀνέβασε
πρὶν λίγες μέρες τὸ 7ον ἔργον
τοῦ φετινοῦ του ρεπερτορίου, πού
εἶναι ἡ «Θεοφανώ» τοῦ κ. Ἀγγέ-
λου Τερζάκη, μετὰ σκηνοθεσίαν τοῦ
Κ. Μιχαηλίδου. Ὁ κ. Τερζάκης
δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ πού κα-
ταπιάνεται μετὰ θέματα γύρω ἀπὸ
τὴν Βυζαντινὴν ἱστορίαν. Προπολε-
μικὰ τὸ ἔθνηκόν Θεάτρον ἀνέβα-
σε δύο ἔργα του, τὸν «Αὐτοκρά-
τορα Μιχαήλ» καὶ τὸ «Ὁ Σταυ-
ρὸς καὶ τὸ Σπαθί», ἀμφότερα μετὰ
βυζαντινὴν ὑπόθεσιν. Καὶ τὸ τρίτον
αὐτὸ ἔργο τοῦ κ. Τερζάκη, ἄσχε-
τα μετὰ λεπτομερειακῆς ἐπιφυλάξεως
ὡρισμένων κριτικῶν, κρίθηκεν
εἰς τοὺς ἀντιθέτους ὡς ἡμιτομήν
αὐτὴν εἰς τὸν νεοελληνικὸν θεάτρον.
Στὸ ἔργο αὐτὸ πρωταγωνιστοῦν
οἱ Ἑλσα Βεργή (Θεοφανώ), Θ.
Κωστόπουλος (Ἰωάννης Τσιμι-
σκῆς) καὶ Β. Διαμαντόπουλος
(Νικηφόρος Φωκάς), παίζουν δὲ
χαρακτηριστικούς ρόλους οἱ ἱ.
Ἀποστολίδης, Ἀλ. Δελιγιάννης,
Γκ. Μανιάρης, Γο. Βαφίης, Ἐ-
λένη Ζαφειρίου, Πόπη Παπαδά-
κη, Βεβέτα Τσιονή, Μ. Βούλγα-
ρη κ.ἄ. Σκηνικὰ ἐπιλοτέγησαν ὁ
Κλ. Κλώνης καὶ κοστούμια ὁ
Ἀντ. Φωκάς.

—Τὸ ἐπόμενο ἔργο τοῦ ἔθνη-
κοῦ Θεάτρον θάναί ἡ κωμωδία
τοῦ Οὔσκωφ «Ὁ ἔρωτας τῶν
4 συνταγματάρχων». Ἡ ὑπόθεσις
τοῦ ἔργου στρέφεται γύρω ἀπὸ
τὴν φανταστικὴν ἐρωτικὴν περιπέ-
τειαν 4 συνταγματάρχων τῶν 4
Δυνάμεων κατοχῆς στὴ Γερμανία.
Θὰ παίζουν οἱ Μάρη Ἀρώνη, Γ.
Παπαῖς, Β. Διαμαντόπουλος,
Ἀλ. Ἀλεξανδράκης, Α. Μαλλια-
ργός, Α. Φιλίππου καὶ Ἀλέκα
Κατσέλη. Σκηνοθέτης θὰ εἶναι
ὁ Ἀλ. Σολομός. Παράλληλα, ἡ
Δευτέρα σκηνὴ ἐτοιμάζει τὸ «Χα-
λάζι» τοῦ κ. Β. Ἡλιάδη, κατὰ
σκηνοθεσίαν τοῦ Θ. Κωστόπουλου.
Ἀργότερα ἡ Δευτέρα Σκηνὴ θ'
ἀνέβασιν τὴν «Κλυταμνήστραν»
τοῦ Α. Μάτσα.

"ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΗΧΟ" - 30/4/1956

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ "ΘΕΟΦΑΝΩ"

Μετὰ τὸ μοναδικὸ ἑλληνικὸ
ἔργο, πού ἀνέβασε μέχρι τώ-
ρα στὴν χειμερινὴν οἰκίαν καὶ
τὸ μοναδικὸ πού προεβλέπετο
ἐξ ἀρχῆς στὸ ἐφετινὸν ρεπερ-
τόριο τοῦ ἔθνηκοῦ μας Θεά-
τρον, τῆς βυζαντινῆς τραγωδί-
ας τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη,
«Θεοφανώ» δόθηκε ἡ μοναδι-
κὴ εὐκαιρία νὰ ζήσουμε τὸ με-
γαλεῖο τῆς χρυσοῦς αὐτῆς ἐπο-
χῆς τοῦ Βυζαντίου πού μετὰ τὴν
λαμπρὰ νίκην ἔφθασαν τὰ
σύνορα τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ
δόξα τῆς οὐκ ἐπὶ τὰ πέρατα τοῦ κό-
σμου. Ἡ Θεοφανώ ἦταν γυ-
ναῖκα καὶ Βασίλισσα τοῦ δο-
ξασμένου Νικηφόρου Φωκά,
πὺ ἀγωνίστηκε σκληρὰ στὸ
πλευρὸ τοῦ γιῶν νὰ φτάσῃ ὕψ-
τερα ἀπὸ πολλοὺς πολέμους
καὶ κινδύνους ἐκεῖ πού ἔφτασε,
δηλαδή νὰ φορέσῃ τὸ χρυσοῦ
περίλαμπρον στέμμα τοῦ Βυ-
ζαντινοῦ ἑθνοῦ, ἦταν ἀκόμη
μὴ γυνὴ ἅμα μετὰ τὸν ἔρω-
τικὸν πάθος πού ἐξέσπασε στὸν
ἥρωα καὶ Ἀρχιστράτηγον, νι-
κητὴ τῶν πολλῶν μαχῶν, τὸν
Τσιμισκήν. Τὸ αὐτὸ πάθος τῆς
δοξασμένης Βασίλισσας ἦταν
καὶ τὸ μοιραῖο τέλος τοῦ Νι-
κηφόρου Φωκά. Αὐτὸς εἶναι ὁ
μῦθος τοῦ ἔργου πού ζωντα-
νεύεται ἀπὸ τὴν ἀναγνωρίσιμην
πένναν τοῦ Ἀγγέλου Τερ-
ζάκη, ὁ ὅποιος κατάρθωσε νὰ
μᾶς μεταφέρῃ μετὰ τὸ ἔργο του
στὴν ὡραία ἐποχὴ τοῦ Βυζαν-
τίου, τοῦ κέντρου αὐτοῦ τῆς
Χριστιανισμοῦ πού κατάρ-
θωσε μετὰ τὸν Σταυρὸ καὶ τὸ
λάβρα νὰ δημιουργῇ πάλ-

λὺς θρόλους καὶ παραδόσεις
καὶ συνάμα νὰ ριζώσῃ γιὰ πᾶ-
ντα πᾶν τὸν Χριστιανισμό.
Μεγάλη, γιὰ τὴν ἐπιτυχίαν
τοῦ ἔργου, ὑπῆρξε ἡ συμβολὴ
τοῦ κορυφαίου σκηνοθέτου τῆς
Κρατικῆς μας σκηνῆς κ. Κω-
στῆ Μιχαηλίδου πού κατάρθω-
σε στὸ πρᾶγμα πρωτότυπα
καὶ δύσκολο αὐτὸ θεατρικὸ
εἶδος νὰ προσδώσῃ τὴν πραγ-
ματικὴν ζωντανὰν δημιουργίαν
τῶν Βυζαντινῶν ἥρωων καὶ
Βυζαντινῶν περιβάλλοντων
πὺ κάνει πραγματικὰ τὸν θεατὴ
νὰ ζῇ τῆς οὐκ ὡρῆς τῆς παρά-
στασης σὲ μίαν ὑπέροχην ἀτμό-
σφαιραν τῆς μεγαλειώδους αὐ-
τῆς ἐποχῆς. Μετὰ τὸ ἔργο του
αὐτὸ ὁ κ. Μιχαηλίδης ἀγγίζει
τὰ ὕψη τῆς σκηνοθετικῆς τοῦ
καριέρας. Βέβαια στὴν ὅλη
ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου συνέβαλ-
αν ἀκόμη οἱ κ. κ. Ἀντ. Φω-
κάς μετὰ τὰ ὑπέροχα κοστούμ-
ια του καὶ Κλώνης μετὰ τὴν
πάντα ἀπαράμιλλαν σὲ τέτοι-
ες τουλάχιστον περιπτώσεις
σκηνογραφίας του. Τὸς πρώ-
τους ρόλους τοὺς ζωντανεύ-
ουν ὑπέροχα οἱ Βασίλης Δια-
μαντόπουλος ὡς Νικηφόρος
Φωκάς, ἡ Ἑλσα Βεργή ὡς
Θεοφανώ καὶ ὁ Θᾶνος Κωστό-
πουλος ὡς Τσιμισκή. Ἀπὸ
τοὺς ἡθοποιούς πού ζωντανεύ-
ουν τοὺς δευτέρους ρόλους
στὸ ἔργο διακρίνονται ἡ Ἐλέ-
νη Ζαφειρίου, ἡ Γρηγορία
Βαφίης καὶ ἡ Μαρία Βούλ-
γαρη.

ΣΤΑΘΗΣ ΡΗΓΑΣ

Απόκομμα ΕΣΤΙΑΣ

Χρονολογία 30 ΜΑΡ. 1956

«ΘΕΟΦΑΝΩ»

Ἡ «Θεοφανώ» τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη, ποῦ παίζεται ἀπὸ χθές ἐν τῷ Ἐθνικόν, εἶναι μία τραγωδία εἰς 4 ἐπεισόδια, ποῦ δὲν παραχαράσσει τὴν Ἱστορίαν, ἀλλὰ καὶ δὲν τῆς προσθέτει τίποτε — δὲν προσθέτει, δηλαδὴ, μίαν προσωπικὴν ἐρμηνείαν τοῦ συγγραφέως, μίαν νέαν ἀνάλυσιν τῶν χαρακτήρων, ἢ ἔστω τὰ σπινθηροδόλημα ἐκεῖνο τοῦ πνεύματος, ποῦ εἶναι ἀπαραίτητον διὰ νὰ δώσῃ ζωὴν εἰς αὐτὰ τὰ νεκρὰ δι' ἡμᾶς γεγονότα τοῦ παρελθόντος. Ὁ διάλογος εἶναι καλογραμμένος καὶ μελετημένος, ἀλλὰ δίδει τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι οἱ ἥρωες εἶχαν διαρκῶς ὑπ' ὄψει των, ὅτι θὰ μποῦν εἰς τὰ ἱστορικά καὶ τὰ σχολικά βιβλία. Οἱ χαρακτήρες εἶναι θολοὶ καὶ ἀσφεῖς. Ἡ Θεοφανὴ εἶναι κάτι μεταξὺ Κλεοπάτρας καὶ Λαίδης Μακδόν, ἀλλὰ αἱ φιλοδοξίαι καὶ τὰ αἰσθήματά της μένουσιν μέχρι τέλους ἀβέβαια καὶ ἀκαθόριστα. Ὁ Νικηφόρος Φωκάς παραπαῖει μεταξὺ θρησκοληψίας, γενναϊότητος καὶ ἀπιστίας, χωρὶς νὰ ἐξηγητῇ διατὶ τὴν μίαν στιγμὴν ὑπερασπίζεται ἐναντὶ δυνάμεων τὸν φίλον τοῦ Τσιμισκῆ καὶ τὴν ἐπομένην, τὸν θέτει ὑπὸ δυσμένειαν. Ὁ Τσιμισκῆς εἶναι ὁ σχετικῶς σαφέστερος χαρακτήρ, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ ἡ τελικὴ στάσις ἀποτελεῖ διὰ τὸν θεατὴν μίαν ψυχολογικὴν ἐκπλήξιν. Ὁ μονόλογος τῆς Θεοφανούς εἰς τὴν τελευταίαν πράξιν εἶναι κουραστικὸς καὶ ἀντιθεατρικὸς, γενικῶς δὲ ἡ πράξις αὕτη χαλαίνει ἐναντὶ τῶν ἄλλων καὶ ἀποκαλύπτει ὅλας τὰς ἀδυναμίας τοῦ ἔργου. Τέλος, ὁ χορὸς τῶν πέντε ὀρφνῶν θυγατέρων τοῦ Κωνσταντίνου εἶναι μίᾳ παρεμβολῇ ἀρχαίας τραγωδίας, ποῦ μᾶλλον βλάπτει τὸ σύνολον.

Ἡ κ. Ἑλσα Βεργῇ ἐπωμίσθη

μὲ ἐπιτυχίαν τὸν κύριον ρόλον, τὸ ἴδιον δὲ ἡμπορεῖ κανεὶς νὰ εἰπῇ διὰ τὸν κ. Κωτσόπουλον (Τσιμισκῆν). Ὁ κ. Διαμαντόπουλος, δὲ μως (Φωκάς), δὲν εἶναι κατὰλληλος διὰ τὸ κλῆμα τῆς τραγωδίας. Χθές, μάλιστα, «έσερνε» ὑπερβολικὰ τὴν φωνὴν του καὶ τὰ βήματά του, χωρὶς νὰ γίνεταί, δι' αὐτό, πειστικὸς. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἡθοποιοὺς σημειώνομεν τὴν κ. Ε. Ζαφειρίου καὶ τοὺς κ. κ. Ἀποστολίδην, Παπανίκαν, Γιαννοῦλιν, Βαφιδᾶν καὶ Δεληγιάνην. Τὰ κοστοῦμα τοῦ κ. Φωκά ἦσαν πολὺ ὠραῖα, καὶ τὰ σκηνικά τοῦ κ. Κλώνη ἀρκετὰ ὑποβλητικά.

I. A.

ΒΡΗΚΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΤΗΣ...

ΤΗΣ “ΚΑΤ. ΤΑΤΙΑΝΑΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

31/4/32-1

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

“ΘΕΟΦΑΝΩ”

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Με τις παραστάσεις του “Εθνικού Θεάτρου” που ανέβασε τελευταία την τραγωδία του κ. Αγγελου Τερζάκη “Θεοφάνω”, ξανάβρε στη νύκτα την ιστορία της βυζαντινής βασιλείας, που πέρασε τον κόσμο πότμο από την “Ελένη της Σπάρτης”, όπως λέει κάποιος νεώτερος θαυμαστής της.

Η ποιητική και η ιστορία προσπάθησαν να μας δώσουν τη μορφή της, μονογραφίες και θεατρικά έργα να μας παραστήσουν την επικίνδυνη ύπαρξή της, ο θρύλος κι’ οι υπερβολές να μας φωτίσουν τον κόκκινο φωτισμένο του εγκλήματος γύρω στο εξαιρετικό κεφάλαιο της. Κι’ επειδή λείπουν οι λεπτομέρειες, η αινιγματική γυναίκα δίνει στους συγγραφείς όλων των καιρών την ελευθερία ν’ απογειώσουν το κενό με τη φαντασία τους. Ο καθέας κατά δικό του θέτει στο άδειο σημείο που του άφινει η υπέσθνη ιστορία. “Αλλά δεν είναι μοναχά οι συγγραφείς όσοι καταπίστηκαν να χαράζουν τη φυσιογνωμία της ευσεβέστατης Αυγούστας στο έργο τους, κι’ έμεις ως αναγνώστες, ο καθένας κατά τον τρόπο του, έχουμε το ίδιο. Από την εποχή του σχολείου και κατόπι που περιπατούσαμε νέοι — σχεδόν παιδιά — μ’ έναν τόμο του Παλαμά κάτω από τη μασχάλη έγκολπώθηκα κι’ έμεις την Αυτοκράτορissa και μαγευθήκαμε από το εγκώμιο της ομορφιάς της. Τον μυστήριο της φυσιογνωμίας της. Νεράκι τούς ζεύραμε τούς στίχους που έγραψε ο ποιητής στη “Φλογέρα” του:

“Τού ροδοστάματου κανί της ‘Αλεξάνδρας (μυσκος ποτήρι πορφύροχειλο γεμάτο από τον πόθο

... με τὸ φίλι καὶ κατελείς με τὸ φαρμάκι (λύνεις γηπέτρα ἢ ομορφιά σου καὶ πνίχτρα (ἢ ἀγκαλιά σου).

Κι’ ἄλλα, κι’ ἄλλα, ὠραία, δυνατό κι’ παράξενα και μάγευσαν καὶ κάμνανε ἀγαπητὴ στὰ μῦστα μας τ’ ἀνδρα τὴ φόνισσα τοῦ Νικηφόρου.

Κι’ ἐπειτα ἔρχονται ὅλες οἱ “Θεοφάνω” τῆς λογοτεχνίας ἀπὸ τὴ Θεοφάνω τοῦ Μελλιοῦ Ντὲ Βογιέ καὶ τοῦ Μωκασάν, ἀπὸ τοῦ Παπαρηγόπουλου τὴν “Ιστορία ὡς τὴν ἀδιαντροπὴ κι’ αἰματοβαμμένη” τοῦ Σλουμπέρζε, τοῦ Καζαντζάκη κι’ ἐμείς ὅλο καὶ κοπιάζουμε νὰ τὴ συλλάβουμε. Μὰ δώσαμε ἕνα πρόσωπο σ’ αὐτὴν ποὺ ὁ Βυζαντινὸς χρονογράφος ἀπαυσιμαίνει ἐπὶ ποικιλίας τῆς δαιμονίου ταύτης γυναίκες χάριτας, ὅπως σημειώνει ὁ Παπαρηγόπουλος. Μὰ δώσαμε πρόσωπο ὁρισμένο, νὰ τῆς ζωγραφίσουμε μιὰ μορφή δική της ποὺ νὰ ποῦμε: νὰ τοῦτη δὴ ζετρεῖλανε κείνον τὸν λεβέντη πρίγκιπα, τὸν ἀθλητὴ, τὸν γλεντζέ, τὸν Ρωμανὸ!

Τοῦτ’ εἶναι ποὺ ὁ Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογέννητος, ὁ αὐστηρὸς, ὁ εὐσεβὴς παραδέχθηκε γιὰ νύφη καὶ τὴν ἔμπασε στὸ “Ἱερὸ Παλάτιον.

“Ὅλοι οἱ ἱστορικοὶ τῆς ἐποχῆς της καὶ οἱ κατοπινὸι κόλακες εἶτε κατήγοροι, τὸ ἴδιο ἀναφέρουμε τὴν ομορφίαν, μιλοῦνε γιὰ τὰ θελγητρά, τὴ γοητεία τὴν ἀκατανίκητη. Μὰ δὲν μπαίνουν σὲ λεπτομέρειες.

Μπροστὰ στὰ μεγάλα, στὰ φοβερά περιστατικά προσηρπνὸν αὐτὸ τὸ θέμα. “Ὁλόκληρη μονογραφία ἀφιερώνει ὁ Γ. Σλουμπέρζε στὴν ἐμεγάλῃ ἀμαρτωλῇ ποὺ τὰ θελγητρά της εἶχαν τέτοια μοιραία ἐπίδραση καὶ ποὺ ἀγαπήθηκε ἀπὸ τρεῖς Αυτοκράτορες.

Ναί, ἀλλὰ πῶς ἦταν αὐτὸς ἐὼ γλυκύτατος καρπὸς τῆς ἀμαρτίας, ὅπως τὸν λέει ὁ Καζαντζάκης; Τὴν τραγουδοῦ καὶ τοῦτος, ὑμνολογεῖ τὴν ομορφίαν της, βρίσκοντας λόγια ὅλο δύναμη καὶ πάθος:

“Ἐλγῃ στὸ δικασμένο Μάνα στὸ χῶμα τ’ ὄρφανος.

“Ἡ τῆς λέει: “Κορὰ! ἀρχαγγελλὸς λαμπρὴ πανσέληνος δίπλα στὸν ἥλιο τὸν ἀρσενικό.

Καὶ ὅταν θέλῃ νὰ παραστήσῃ τὴν ἀνίκητὴ δύναμιν τῆς χάριος της, κάμνει ἕνα μέτρημα πόρου βάνει τὸν ὄφρα, ἐν ἀσκήτῃ Φωκᾷ μπροστὰ στὸ “Ἅγιο Βῆμα, τότε ποὺ ὁ Πατριάρχης τὸν ἀρνίεται τὴν Θεία Μετάληψιν καὶ ρωτᾷ:

— Βασιλιά, ποῖα; τὴ Παράδεισο ἢ τὴ Θεοφάνω; “Ἀποκρίσθαι:

Κι’ ἐκεῖνος ἀπολογηθῆκε σφίγγοντας τὸ σπαθί: Τὴ Θεοφάνω!

Ὁ “Ἄγγελος Τερζάκης, ὁ θεατρικὸς σύγχρονός μας συγγραφεὺς, πᾶρε τὴν

αἰνιγματικὴ, τὴ μυστηριώδη αὐτὴ ὁμορφίαν καὶ στήριξε ἐπάνω τὴν τραγωδία του. “Αλλὰ εἶναι γνήσιον τέκνον τοῦ καιροῦ τοῦ ὁ Τερζάκης κι’ ἀπὸ τὰ πρῶτα τοῦ ἀκόμῃ φανερώματα παρουσιάζεται ἀφωσιωμένος, πιστὸς στὴ μεγάλη ὑπόθεσιν τῆς ψυχῆς. Θὰ μπορούσαμε νὰ τὸν ὀνομάσουμε διχῶς ὑπερβολὴ φανταστικὸ, ἕναν ἀλκοολικὸ τῆς ψυχολογίας. Τὸν ἐλκεῖ, τὸν μαγεύει, τὸν μεθ’ αὐτὸ τὸ ἀνεξέλεγκτον θάθος τοῦ φαινομένου ποὺ δὲν ἐβόηκε ἀκόμῃ μὲ

φιλ
πολ
σοφ
ρο
Ο.

Ὁ Θεοφάνω τοῦ Ρωμανοῦ τοῦ Β’ τοῦ Νικηφόρου Φωκά, τοῦ “Ἰωάννου Ταμισκῆ — ὑπάρχουν κι’ ἄλλες δύο-τρεῖς στὸ Βυζάντιο — εἶνε ἀπ’ ἐκείνους τοὺς πρωταγωνιστὰς τῆς “Ιστορίας, τοὺς προσωμένους, θὰ εἶπε κανεὶς, νὰ ἐμβάλλουν σὲ πειρασμὸ τοὺς θεατρικοὺς συγγραφείς. Δὲν πρωταγωνιστοῦν στὰς δέλτες τῆς συχνῆς οἱ γυναῖκες, ἀλλὰ, ὅταν παίζουν πρῶτο ρόλο, παρέχουν ἐξαιρετικὰ ἀντάμια γιὰ σκηνακὰ πλάσματα.

“Ἀλκίνας (Λύκαινα) τὴν εἶπε γραφικὰ ὁ χρονογράφος Λέων ὁ Διάκονος. “Ἐνα ὄνομα, ποὺ χαρακτηρίζει καλύτερα ἀπὸ ὅ,τιδήποτε ἄλλο τὴν γυναῖκα, ποὺ πρωταγωνίστηκε σὲ ἀλλεπάλληλα ἐγκλήματα. “Ὅχι μὲ τὰ ἴδια της τὰ χέρια, ἀλλὰ μὲ τὴ σατανικὴ ἐκείνη της. “Ἐστειλε σπὸν ὅλο κόσμον τὸν πεδερὸ της, τὸν πρῶτο σύζυγό της, τὸν δεύτερο, ἴσως δὲ καὶ τὸν τρεῖς ἄλλους!

Ἐραιότατ’ — χωρὶς αὐτὸ τὸ βασικὸν προσὸν δὲ ἔμεινε ἴσως στὸ σκίῳ τῆς “Ιστορίας — φιλόδοξη, πραγματικὰ ἀρχομανὴς, δαιμονικὴ, παρουσιάζει ἕνα ὑπόδειγμα ἐτροπικῆς ἀνδρασύνης, κατὰ τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ Νίτσε. “Ἡ ἐθικὴ τὸν κυρίως, ἡ ἀγαλινωτὴ ἱκανοποίησις τὸν ἐνστικτῶν καὶ τὸν παθῶν τοῦ υἱοῦς κτήνους, ὑπαγόρευε τὸν νόμο της. Κανένας φρασμὸς καὶ καμμιὰ τύψις, “ἐκνεύει τὰ κακουργήματά της μὲ φυσιολογικὴν εὐχερίαν.

Πολὺ μικρὴ ὄχις τὴν ἐδράσιν της. Μόλις δεκαπέντε χρόνῳ παντρεύθηκε τὸν κατὰ τὸν χρόνον μεγαλύτερο τῆς Αυτοκράτορος Ρωμανοῦ τὸν Β’. “Ἀσχημάνος, φιλάσθεος, ὁ Ρωμανὸς τῆς χάρισε ὁμῶς τέσσαρα παῖδια. Πρῶτο καὶ καλύτερο, ἕνα λυκοπούλο: τὸν μετέπειτα Βασίλειον τὸν Βουλγαροκτόνον. “Ἡ νεοστὰ πολυτελὴ διαστροφή νὰ ξεφορτωθῇ τὸν ἀνάξιο σύζυγό της, μὲ δηλητήριον, ὅπως εἶπε καὶ μὲ τὸν πεδερὸ της Κωνσταντῖνον, γιὰ νὰ ἀνοίξῃ τὸν δρόμο πρὸς τὸν θρόνον. Μεταρρανοῦσε τότε τὸ αὐτορ τοῦ Νικηφόρου Φωκά. Εἶχε ἐπιτύχει τόσες νίκας, ὥστε ἀνε-

διάλεξε τὴν ἀποδοτικότερη φλέβα: τὸ ἱπενικό τρίγωνο Θεοφάνω - Νικηφόρου - Ταμισκῆ.

Τί μπορούμε νὰ ξέρουμε γιὰ τὴν ψυχολογία προσώπων, ποὺ ἔζησαν σχεδὸν ἀκριβῶς χίλια χρόνια πρὶν ἀπ’ τὴν ἐποχὴ μας; (“Ἡ ἐδράσις” τῆς Θεοφάνως ἐκτείνεται στὴ δεκαετία ποὺ διετέλεσε Αυτοκράτειρα; ἀπὸ τὸ 959 ὡς τὸ 969). Πῶς θὰ εἰσδύσουμε μέσα στὰ τρις δαθὰ τῆς ψυχῆς τοὺς καὶ πῶς θ’ ἀνιχνεύσουμε τὰ κινήτρα τὸν πράξοντες τοὺς; “Ὅταν θελήσουμε ν’ ἀναπλάσουμε ἱστορικὰ πρόσωπα, μοιραία θὰ παρασυστῶμε νὰ τὰ συνθέσουμε ἀπὸ ὑλικό, ποὺ μᾶς παρέχει τὸ ζωντανὸ παρόν. Βέβαια, ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ ἀνθρώπου τῶν σπηλαίων ὡς τὴ σημερινή, ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ μὲ τὴ προβλήματίν της παραμένει κατὰ βάθος ἀναλλοίωτη, αὐτὸ ὅμως δὲν μπορεῖ νὰ σημαίνει ὅτι μιὰ ἀναδρομὴ στὸ παρελθὸν δὲν φέρει σαφὴ τὴν χρονολογία τοῦ καιροῦ μας.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ “Ἄγγελος Τερζάκης ἐξηγήθηκε καθαρά στὸ σημείον αὐτό: μὲ τὴν “Θεοφάνω” του δὲν ἐπεχείρησε μιὰν ἀκόμῃ ἱστορικὴ ἀναπαράστασι, ὅπως μὲ τὰ δύο προηγούμενα ἔργα του βυζαντινῆς ὑποθέσεως, τὸν “Αὐτοκράτορα Μιχαῆλ καὶ τὸν “Σταυρὸ καὶ τὸ σπαθί”. “Ἐβαλε σύγχρονον ψυχολογικὸ περιεχόμενον μέσα σ’ ἕνα ὁρισμένον ἱστορικὸ μῦθο, διατηρῶντας τὸ περιβάλλον του. Μὲ τὸ μάτι τῆς ἐποχῆς τοῦ εἶδε τὸ δράμα τῆς Θεοφάνω, ὅπως εἶπε ὁ ἴδιος, καὶ ζήτησε νὰ τὸ ἐρμηνεύσῃ μὲ σημερινὰ κριτήρια. Κάτι ἀνάλογο ἔκανε καὶ ὁ “Ἀνοῦϊ μὲ τὴν “Ἀντιγόνη” του, ἐντεινόντας τὸν σύγχρονισμὸ τοῦ αἰωνίου θέματος καὶ νύτοντας τὰ πρόσωπα μὲ τωρινὰ φορέματα, γιὰ νὰ υπογραμμίσῃ ὅτι εἶνε αἰωνία ἡ ὁρὴ τὸν θεμάτων, ποὺ ἀπασχολοῦν τὴν ἀνθρωπίνη ψυχὴ.

“Ἡ “Ἐλσα Βεργὴ καὶ ὁ Θάνας Κωτσόπουλος εἰς τὴν “Θεοφάνω”.

κρούθητ’ Αυτοκράτωρ. “Ὁ στρατηλάτης ἦταν πολὺ μεγαλύτερός της στὰ χρόνια, σχεδὸν ἑγέρως. Τὴν ἐρωτεύθηκε τρελὰ. “Ἡ Θεοφάνω δὲν δυσκολεῖτο νὰ τὸν παντρευθῇ. “Ἐν τῷ μεταξὺ ὅλο ἄστρο εἶχαν ἀνταίεσι, ὁ “Ἰωάννης Ταμισκῆς. Νέος αὐτὸς, ὠραίος, παλλήλαρι θουλικό. Συμπολεμιστὴς καὶ φίλος τοῦ Νικηφόρου. “Ἡ Θεοφάνω ἐδίλεπε μακρυὰ. Κατάλαβε ὅτι ὁ Ταμισκῆς δὲν θ’ ἀργούσε νὰ ὑποκλιθῇ τὸν Νικηφόρο. Τὸν τῶλε λοιπὸν στὰ δίχτυά της καὶ τὸν ἔβαλε νὰ σφεδρὸ ὁ ἴδιος μὲ τὰ χέρια του τὸν ἡλικιωμένον Αυτοκράτορα, ποὺ εἶχε κάμει ἥδη τὸν λογαριασμὸν τοῦ μὲ τὸν “Υπερτάτο Κοιτὴ καὶ ζῶσε μέσα στὸ παλάτι σχεδὸν σὰν καλόγερος.

“Ἡ Θεοφάνω προεξέφρασε, φυσικὰ, τὸ ὅτι θὰ γινότανε Αυγούστα στὸ πλεῖστον τοῦ νέου Αυτοκράτορος. “Ἐπείσε ὅμως ἐξω στοὺς ὑπολογισμούς της. Μπροστὰ τῆς ἀνέβηκε ἕνας ἀπρόβλεπτος φρασμὸς. “Ἐπενέθη ἡ “Ἐκκλησία καὶ σταμάτησε ὀριστικὰ τὸ σταδιοδρομικὴ τῆς “Ἀλκίνας”. “Ὁ Ποταμός τῆς Πολυτελείας ἀνῆλθε

τὸ Πνεῦμα πνέει δπου θέλει καὶ δὲ πῶς θέλει. Δὲν πρέπει συνεπῶς νὰ παραξενευώμαστε, ἂν ἡ Θεοφάνω κ’ οἱ δύο ἄνδρες, ποὺ τὴν πλαισιώνουν, νοιώθουν, καὶ σκέπτονται κ’ ἐκφράζονται, σὰν ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς μας, ὑποτασσόμενοι μόνο στὴν πειθαρχία τῶν ἀπαιτήσεων τοῦ ἱστορικοῦ πλαισίου. “Ὁ “Ἄγγελος Τερζάκης χερίσθηκε τὸ θέμα του, σὰν πραγματικὸς ποιητὴς, μὲ πλήρῃ δημιουργικὴν αὐτονομία, δίχως καθ’ ὅσον αἰσθῆται νὰ προδῶσιν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθεια. Δίνει στὸ ἔργο του τὴν ὅλην ἀρχαίου δράματος, μὲ κυρίαρχον τὴν ἰδέαν τῆς Μοίρας, μὲ μιὰν ὑπνωτικὴν ὁρὴν, ποὺ τὸν ἀπασχολοῦν αἰνιτικὰ κότες τοῦ Αυτοκράτορος Κωνσταντίνου, καλὸς ἄνθρωπος, περιφραγμένος ἀπὸ μοναστήρι, “Ἐλκεῖται τοῦ ἀσκήτου πατρός, ποὺ τὸν ἀπασχολοῦν καὶ κλείνουν τὸν κύκλον τῆς Θεοφάνω. “Ἰσως ἡ πρόθεσις τοῦ συγγραφέως νὰ ξαναφέρῃ τὸν χορὸν τῶν “Ἀποφάνων” στὴ σκηνὴ νὰ ἐγείνῃ αἰ-

(πίσω)

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΟΦΑΝΩ

Η "ΘΕΟΦΑΝΩ"

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Ο Άγγελος Τερζάκης κατέχει δικαιωματικά — απ' τις πρώτες θέσεις στην ιστορία της λογοτεχνίας της Νεωτέρας Ελλάδος. Εγκέφαλος λοιπός, αυστηρά ορθολογισμένος και δυναμμένος από καλλιέργεια πλαισίου και βαθειά. Ψυχικότης έντονη, συνεχώς δονουμένη και μεταφραζόμενη σε άκραν ευαισθησία. Φαντασία υπερτροφική και γονίμως δημιουργική. Μ' ένα λόγο πρόκειται για άνθρωπο προικισμένο με όλα τα εφόδια για λογοτεχνική δημιουργία υψηλής ποιότητας.

Το μεγάλο κι' ωραίο ταλέντο του Τερζάκη βρίσκει επιτυχή διέξοδο στη μυθοπλαστική πεζογραφία, με συνέπεια τη συγγραφή μερικών μυθιστορημάτων άριστουρηματικών. Συγκεκριμένως, έχω να παρατηρήσω ότι το μυθιστορημά του «Ιζαμπά» είναι έργο κεφαλαιώδες, όπου ο συγγραφέας κατορθώνει να μετουσιώσει λογοτεχνικώς την όχι κοινή ιστορική του γνώση. Η επιτυχώς μυθιστορηματοποιημένη ιστορία δεν είναι διάλου εύκολη υπόθεση. Η ίδια άκριτος παρατήρηση ίσχυει και για την θεατροποιημένη ιστορία.

Ο Τερζάκης, μυθιστοριογράφος ιδιαιδικώς νοιώθει άκατανίκητην έλξη προς το θέατρο, και προσπαθεί, δίπλα στο μυθιστορηματικό έργο του, να δημιουργήσει και θεατρικό. Όταν έχει κανείς το θηριώδες ταλέντο ενός Τερζάκη, σε κανένα είδος του λόγου δεν μπορεί να αποτύχει. Πλήν η μη αποτυχία δεν αντιστοιχεί πάντοτε με θετική επιτυχία. Τα πάντα είναι σχετικά. Η δέ κριτική οφείλει να είναι συγκριτική των διαφόρων παραγόντων που αποτελούν ένα τάλαντο. Αν ο Τερζάκης δεν είχε γράψει τα θαυμάσια μυθιστορημάτα του, θα ήμουν πολύ πιο επιεικής απέναντι στη θεατρική του παραγωγή. Η ύπαρξις όμως της «Ιζαμπά» και του «Χαρίς Θεό» — του άδικημένου αυτού άριστουργήματος — αναγκάζουν τον α-συνείδητο κριτικό να τοποθετήσει άλλοι τη σκοπιά του.

Ο Τερζάκης έδωλεσε γραπτός και προφορικώς πως για τη σύλληψη της «Θεοφανώς» του, η ιστορική πλευρά του θέματος δεν τον ενδιέφερε. Απλώς τα ιστορικά γεγονότα υπήρξαν ή αφορμή να ερεθισθή μὲν η δημιουργική φαντασία του, αλλά ν' ακολουθήσει δρόμους άσχετους από την ιστορική πραγματικότητα. Δηλαδή οι ήρωές του — που τυχαίνει να είναι και ήρωες της ιστορίας — ενεργούν στη «Θεοφανώ» όχι όπως ενήργησαν στην πραγματικότητα, αλλά όπως θα ήθελε ο συγγραφέας να είχαν ενεργήσει. Ο άλλος είναι τερζάκιος. Διότι ενώ ο Τερζάκης δεν περιδριάζεται στη λογοτεχνική ανάπλασι της ιστορίας, αλλά στη δημιουργία του ρυθμικού φανταστικού κόσμου των ιστορικών γεγονότων. Το δικαίωμα του, ή κριτική δεν έχει το δικαίωμα να του το άρνηση, υπό όνομας προϋποθέσεις: 1) είτε ο συγγραφέας να τοποθετήσει τα φανταστικά πρόσωπα του έργου του σε κάποια Νεοελληνική γία, 2) είτε, έφρασον, περιόριση τη φαντασία του μέσα στα ιστορικά πλαίσια, να μας πει ότι συμφωνεί με τη φαντασία του με τα πλαίσια της ιστορικής γεγονότων προσέχει. Αυτόν το δραματικό ενδιαφέρον από αυτά ταύτα τα γεγονότα, όπως άκριτος συνέδεσαν. Αλλά η μέλη με έπεισε πως η ιστορία είναι μυθοπλαστικής άφρασης.

(δωδεχεία πιδω)

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ "ΒΡΑΔΥΝΗ")

η συμφώνως με τη φαντασία του με τα πλάσις τῶν ιστορικῶν γεγονότων προσφέρει ἐντονώτερο δραματικὸν ἐνδιαφέρον ἀπὸ αὐτὰ ταῦτα τὰ γεγονότα, ὅπως ἀκριβῶς συνέβησαν. Ἀλλὰ ἡ μέλει με ἐπέισε πῶς ἡ ἱστορία εἶναι μυθολογία ἀπὸ αὐτῶν. ὅτι κί, ἀπὸ εὐφάνταστος λογοτέχνης μεταπίπτει προσπαθώντας νὰ ἀλλοιώσῃ, διὰ τῆς φαντασίας, τὰ ἱστορικὰ γεγονότα, με σκοπὸ νὰ τοὺς δώσῃ ἔτσι δραματικώτερη ἐνέργεια. Ἡ ἀλλοίωσις αὕτη ἐπιτρέπεται μόνον καθ' ὀρίσμενον μέτρο, μόνον ὅσον ἀποσκοπεῖ νὰ προσδώσῃ μεγαλύτερη ἐμφασι στὴν ἱστορικὴ ἀλήθεια. Ἡ παραποιοῖσις δὲ τῆς ἱστορικῆς ἀλήθειας εἶναι καταδικασμένη σὲ λογοτεχνικὴν ἀποτυχία.

Ἄς δοῦμε τώρα πῶς ἡ ἱστορία παρουσιάζει τὴν περίπτωσιν τῆς Θεοφανῶς, καὶ πῶς τὴν μετοβάλλει, γιὰ σκοποὺς λογοτεχνικούς, ὁ Ἀγγελος Τερζάκης.

Στὸ Βυζάντιον, μέχρι τῆς ἀνάσους τῆς Μακεδονικῆς Δυναστείας, δὲν ἴσχυε ὁ θεσμός τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τοῦ θρόνου. Ὁ αὐτοκράτωρ ἐξελέγετο ἀπὸ τῆς Σύγκλητος καὶ ἐστέφετο ἀπὸ τὸν πατριάρχη. Φυσικῶς, ἡ ἐκλογὴ ἀπὸ μιᾶς Σύγκλητος ἀπογυμνωμένη ἀπὸ κάθε πολιτικὴ ἐξουσία, δὲν ἦταν τίποτ' ἄλλο παρὰ ἡ περιβολὴ διὰ τοῦ τύπου μιᾶς πραγματικῆς καταστάσεως. Ὁ βασιλεὺς λοιπὸν, γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ οὐκ τὴ διαδοχὴν τοῦ ἀπὸ τὸν πρωτότοκον, ἀλλὰ τὴν ἀνοδοὺ οἰκουμένης γιου τοῦ σὺν θρόνον, ἐξηγάγετο τὴν Σύγκλητον νὰ ἀνακηρύξῃ τὸ γιὸν τοῦ συμβασιλέως. Ἐτσι, τυπικῶς, ὑπῆρχον δύο βασιλεῖς ἐκ ἐμμερῶς οὐσιαστικῶς δὲ μὴ κυβερνῶντες ἢ τῆς ἀνεξέλεγκτος τοῦ κράτους ἦταν ὁ πατέρας. Μετὰ τὴ διαφορά ὅτι τὴ στιγμὴ τοῦ θανάτου τοῦ πατέρα, ὑπῆρχε ἡ δὴ σὺν θρόνον ἄλλος βασιλεὺς—ὁ γιὸς. Ἐπὶ πλέον ὁ βασιλεὺς ἐστέφετο συμβασιλεὺς καὶ τοῦτο γιὰ τὴν περίπτωσιν τοῦ βασιλέως θά πέθαινε νέος, ἀφῆνοντα τὸ γιὸν καὶ συμβασιλέα τοῦ ἀνῆλικου ἀνίκανον νὰ ἐπωμισθῇ οὐσιαστικῶς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ κράτους. Ἐτσι, ἡ μητέρα τοῦ ἀνῆλικου βασιλέως, ὄντας συμβασιλέως, κυβερνοῦσε γιὰ λογαριασμὸν τοῦ ἀνῆλικου γιου τῆς.

Στὸ Βυζάντιον, ὁ βασιλεὺς ἦταν μοναδικὸς, ἀνεξέλεγκτος καὶ ἰσχυρὸς ἀρχηγὸς τῆς κυβερνήσεως.

Ἄν λοιπὸν ἐτύχαινε ὁ βασιλεὺς νὰ κυβερνᾷ κακῶς, ἄλλος τρόπος νὰ διορθωθῇ ἡ κατάστασις δὲν ὑπῆρχε ἀπὸ τὴν ἐκθρόνισιν ἢ τὸ φόνον τοῦ. Σήμερα, ἡ ἀντιπολίτευσις κάνει ὅ,τι μπορεῖ γιὰ νὰ ἐξαναγκάσῃ σὲ παραίτησιν μιᾶν ἀνίκανον κυβερνήσιν. Τότε ἡ ἀντιπολίτευσις, γιὰ νὰ ἐξουδετερώσῃ τὸν κακὸν κυβερνήτη—βασιλέα, δὲν εἶχε ἄλλο μέσον παρὰ τὴν συνωμοσίαν, τὴν ἐπανάστασιν, τὴν ἐκθρόνισιν καὶ τὸν φόνον.

Ὁ βασιλεὺς Ρωμανὸς, φρονίμως ποιών, εἶχε φροντίσει ν' ἀνακηρυχθῇ συμβασιλεὺς ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ αὐτοῦ ἀγῶνας τοῦ Θεοφανῶς καὶ τὰ δύο ἀγῶνες τοῦ Βασίλειος καὶ Κωνσταντίνου. Ὁταν ὁ Ρωμανὸς πέθανε—καὶ ὁ πῶς δὲ ποτε ἀπὸ φυσικοῦ λόγου καὶ θάνατος—ἀπέμειναν συμβασιλεῖς ἡ χήρα τοῦ Θεοφανῶς (ἐτῶν 22) καὶ οἱ δύο γιοὶ τοῦ (ἐτῶν 5 καὶ 3). Οὐσιαστικῶς λοιπὸν ἡ Θεοφανῶς ἐπωμισθῇ τὴν διακυβέρνησιν τοῦ κράτους. Ἐξυπνοτάτη, δὲ, γυναῖκα, κατάλαβε πῶς δὲν εἶχε τὴν ἀπαιτουμένην ἱκανότητα. Θὰ τὰ ἔκανε θάλασσα με ἀποτελέσματα ἡ ἀντιπολίτευσις (ὁ στρα-

τηγὸς Νικηφόρος Φωκάς) νὰ τὴν ἐκθρόνισιν με πραξικόπημα, κί αὕτη καὶ τοὺς γιου τοῦ καὶ ν' ἀνακηρυχθῇ βασιλεὺς. Συνεπῶς γιὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ θρόνον στὰ ἀνῆλικα παιδιά τῆς, ἡ Θεοφανῶς ἀποφάσισε νὰ κἀν κυβερνήσιν συνασπισμοῦ, δηλαδὴ νὰ παντρευθῇ τὸν Νικηφόρον Φωκά καὶ νὰ τὸν ἀνακηρύξῃ τέταρτον συμβασιλέα—καὶ οὐσιαστικῶς κυβερνήτη τοῦ κράτους. Τὰ περὶ ἑρωτὸς τῆς με τὸν Νικηφόρον εἶναι ἀσέβητα. Ἡ πάγκαλὴ τοῦτη κοπέλλα ἦταν ἀδύνατον νὰ ἐρωτευθῇ τὸν πενηντάρη καὶ κομισιμοδικῆς ἀνῆλικας Νικηφόρον Φωκά.

Ἡ δυσἀρέσκεια ὅμως κατὰ τῆς κυβερνήσεως συνασπισμοῦ προκαλέσῃ τὴ δημιουργίαν νέας ἀντιπολιτεύσεως, με ἀρχηγὸ τὸν στρατηγὸ Ἰωάννη Τσιμισκή. Ὁ σφαιραπαγωγὴς αὐτὸς φέρεται πῶς ἦταν ὁμορφάντρας γοητευτικός.

Ἡ Θεοφανῶς, πάντοτε πολιτικῶς σκεπτομένη καὶ ἐνεργούσα, καὶ πάντοτε με μοναδικὸ σκοπὸ νὰ διατηρήσῃ τὸ θρόνον γιὰ τὰ παιδιά τῆς (ἀλλὰ καὶ νὰ σώσῃ τὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν τῆς γιὰ τὴν ἐκθρόνισιν τῶν βασιλέων, ἔτσι καὶ μερικῶν, συνεπῆρες τῇ θανάτωσί τους), διεπίστωσε ὅτι ἡ κυβερνήσις τοῦ δευτέρου συζύγου τῆς, τοῦ Νικηφόρου, ἀρχισε νὰ προκαλῇ τεράστιες δυσἀρέσκειες πού θά εἶχαν συνέπεια ἐπανάστατικῆς ἐνέργειας τῆς ἀντιπολιτεύσεως (Ἰωάννη Τσιμισκή), ἐκθρόνισιν καὶ δολοφονίαν αὐτῆς καὶ τῶν παιδιῶν τῆς. Γιὰ ν' ἀποτρέψῃ αὐτὸ τὸ ἀπείσιον ἐνδεχόμενο, ἀποφάσισε νὰ προσεταιρισθῇ τὸν Τσιμισκή, με προϋπόθεσιν ὅπως δῇποτε μελλοντικὸ γάμος αὐτοῦ γιὰ τὸν γάμον τῆς ἐξασφαλίσῃ κί αὕτην καὶ τὰ παιδιά τῆς.

Ἰδού ὁ λόγος πὺ ἡ Θεοφανῶς

ἡς τῆς. Πῶς θὰ γίνονταν ὅμως αὐτό; Καὶ τι περισσότερα περιβόρια δόξας θὰ τῆς ἄφηνε ὁ συμβασιλεὺς—σύζυγος Τσιμισκῆς, ἀπὸ τὸν συμβασιλέα—σύζυγον Φωκά; Κολιὸς καὶ κολιὸς κί ἀπ' τὸ ἴδιο βαρέλι... Ἄν ἀπλῶς καὶ μόνον ἡ Θεοφανῶς ἐρωτῇ τὸν αὐτὸν τὸν Τσιμισκή, θὰ ὑπέτασσε τὴν δοξομανίαν τῆς στὴ φιλοδοξίαν τοῦ ἀγαπημένου τῆς, καὶ θὰ τὸν ἀνέβαζε σὺν θρόνον χωρὶς νὰ ζητήσῃ ἀνταλλάγματα (ὅπως λίγα χρόνια ἀργότερα, ἔκανε ἡ ἐρωτομανὴς ἐγγονὴ τῆς Ζωῆ γιὰ τοὺς ἐραστές τῆς). Ἀλλὰ ἡ περὶ τῆς Θεοφανῶς ζητεῖται ἡ νῆ-φικτὰ καὶ λογικῶς ἀνταλλάγματα ἀπὸ τὸν Τσιμισκή, γιὰ νὰ τοῦ παραδῶσιν τὸ θρόνον καὶ τὸν αὐτὸς τῆς. *Ovid absurdum.*

Σημειωτέον ὅτι πούθεν δὲν γίνεταί ἡ παραμικρὴ μνεία πῶς ἡ Θεοφανῶς εἶχε δύο ἀγῶνες—βασιλεῖς, πὺ ἡ προστάσις τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀξιώματος τοῦς τὴν ἀνάγκη κατὰ κάποιο ποσοστὸ στοὺς πολιτικοσοφικοὺς ἐλιγμούς τῆς. Ἀπεναντίας, κατὰ τὸν συγγραφέα, μοναδικὸ ἐλατήριο τῆς δράσεως τῆς ἦταν ἡ αὐστηρὴς ἀτομικὴ ἐρωτοδοξομανία τῆς.

Ὁ Νικηφόρος, κατὰ τὸν συγγραφέα, ὑπεραγαπᾷ τὴ γυναῖκα τοῦ (ἱστορικῶς ἐξακριβωμένο)—ἀλλὰ καταληφθεὶς ἀπὸ ὀρθόδοξον ἔξαρσις μοναστικῆς μορφῆς, δὲν πολυμυλοῖται τὴν ἀφῆλεια αὐτῆς πηλὴν σαρκικῆς ἀμαρτίας (ἱστορικῶς ἀνεξακριβωτοῦ). Ἡ Θεοφανῶς παίρνει κατὰκαρδὰ τὴν παραμέλησιν αὐτῆς τοῦ πικροκόμοφου συζύγου τῆς, παύει νὰ τὸν ἀγαπᾷ κί ἀποφασίζει νὰ τὸν ἀντικαταστήσῃ στὴν καρδίᾳ τῆς καὶ τὸ θρόνον. με τὸν πραγματικῶς τῆς Τσιμισκῆ, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἶπαμε, θὰ ἱκανοποιούσε ἐπὶ πλέον καὶ κατὰ τὸ πρῶτον ἀνέξῃ ἡ γῆ τὸ ἀπ' τὸ σὺν γάμον αὐτῆς καὶ τὸν αὐτὸν τῆς.

σὲ μιὰ κάπως λογοκρατικὴ καὶ ἀντενεργητικὴ ἐκφράση ἐξάλλου παθόν. Οἱ ἥρωες, λειψὰ οἰκαιο-λογημένοι ὡς χαρακτηριστὶς «πραττάντων» ἐλαχιστα καὶ οὐκ ἀπολύτως πειστικά, ἐνῷ ἀντιθέτως «λέγουσαν» περισσότερα τοῦ δέοντος οὐκ μόνον γιὰ τὸ φιλόργυρον σὲ λόγους θεατροῦ, ἀλλὰ καὶ γι' αὐτὴ τὴ σπατάλη σὲ λεκτικὰς ἐκφράσεις ζωῆ. Ἐτσι, καμμίαν φορὰ φθάνουμε σὲ υπερβολὴς ἑνὸς μεγαλορρημονος ρωμαντισμοῦ, πὺ ὁπωσδήποτε δὲν ἔπρεπε νὰ δρασκελίσῃ τὸ κατῶφλι τοῦ Εἰκοστοῦ Αἰῶνα. Κί οἱ ὑπερβολαὶ αὗτες, μολοντι ἐλαχιστες, μειώνουν τὴν ἐντύπωσιν πὺ δημιουργεῖ ἑνας λόγος—διὰ λόγους ἡ μολόγους—μεστὰς ἀπὸ πυκνότητα καὶ σοβαρότητα στοιχασμοῦ.

Φοβάμαι μὴπως οἱ παραπάνω εἰτονες ἀντιρρήσεις μου γιὰ τὴν «Θεοφανῶν» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη παρερμηνεύθωσαν ὡς φόρος. Ἐσχάτη πλάνη... Ἡ δυσμενεία μιᾶς κριτικῆς δὲν προϋποθέτει μόνον κατάλληλὴν ἐπιχειρηματολογία, ἀλλ' ἀπαιτεῖ καὶ ἀνάλογον ἀπαρχολήν γραφίδος. Τὸ μακροσκελὲς τοῦ παρόντος κριτικοῦ σημειώματος ἀποδεικνύει ὅτι ὁ συγγραφέας τοῦ θεωρεῖ τὴν «Θεοφανῶν» ὡς ἑνὸς πρῶτον πρῶτον γιὰ τὴν ἐκθρόνισιν καὶ ἐπὶ τῆς κρίσεως μας ὀφείλεται σὺν ὅτι συγγραφέας τοῦ ἔργου εἶναι ὁ Ἀγγελος Τερζάκης. Ἀντὶ τῆς ἀντιφύλακτος ὅτι νῆς—ἐν ἡμερικῶν—θεατρικῶν συγγραφέων ἐγεννήθη ἡμῖν.

Ἐπειδὴ ὁ συγγραφέας ἐργάζετο ἐλπιμακῶς ὅτι τὴν ἱστορικὴν ἀκρίβειαν, δὲν σημαίνει πῶς εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κἀν τὸ ἴδιον καὶ ὁ σκηνογράφος. Σ' ἑνὰ ἐργὸν τῆς τῆς τοῦ «Κορυθαλλοῦ» τοῦ «Αἰωνίου» ἡ σκηνογραφία ἐπὶ δὲ ἀλ-λῶς τὰ πρῶτα ἔργα αὐτοῦ.

30 MAR 1956

Χρονολογία 30 MAR 1956

31/4/36.

Η «ΘΕΟΦΑΝΩ» ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ

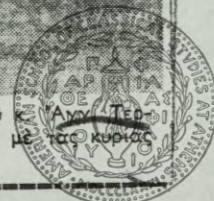

Απ' την χθεσινή πρεμιέρα του δράματος του κ. Αγγελου Τερζάκη :
«Θεοφανώ» στο Εθνικό Θέατρο. Ο Βασίλης Διαμαντόπουλος ή
«Έλσα Βεργή σε μία σκηνή του έργου.

Η ΧΘΕΣΙΝΗ «ΠΡΩΤΗ» ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ

Εις το Εθνικόν έδόθη χθές η πρώτη του έργου του κ. Αγγ. Τερζάκη : «Θεοφανώ». Εις την φωτογραφίαν μία σκηνή με την κυρία Ζαφειρίου και Βεργή

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Ο Άργος του Τύπου της Ανατολής

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911

ΘΔΟΣ ΓΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 5*

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 34-318

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Απόκομμα ΠΕΡΙΟΔ. ΕΤΙΘ. ΤΕΧΝΗ Ε

Χρονολογία ΜΑΙ. 1956

και ως πέρου συμπληρώθηκαν 12 χοντροί τόμοι, που άχρήστευσαν όλότελα τα F.H.G. του Müller (16). Από μερικές σελίδες δε λείπουν κι' ή βιασύνη—ιδιαίτερα στα τελευταία κεφάλαια—κι οι έπαναλήψεις. Σ' αυτά δε δίνω μεγάλη σημασία. Σ' ένα τόσο μεγάλο έργο δεν μπορεί να λείψουν τέτια λάθη, όπως και λάθη τυπογραφικά, που σημειώνω δυο σπουδαία: στις κεφαλίδες των σελίδων 251, 253, 255 το «μεγάλος άποικισμός» έγινε «πολιτισμός» και στη σελ. 319 μια σειρά από το κείμενο πέρασε στις ύποσημειώσεις.

Ωστόσο ή 'Ιστορία του Γ.Κ. τρωτή είτε άτρωτη από τέτιου είδους καλόπιστες παρατηρήσεις, αποτελεί άναμφισβήτητα ένα έξαιρετο βοήθημα για τη γνώση του Ιστορικού παρελθόντος. Το έργο αυτό θα διαβαστεί πλατεία και θα ενισχύσει άποφασιστικά την Ιστορική γνώση του λαού μας.

Κ. ΑΝΤΥΠΑΣ

Το θέατρο

Εθνικό θέατρο: «Η Θεοφανώ»—
Β' Σκηνή: «Το χαλάζι» —Θέατρο Κοτοπούλη: «Χωρίς Γάντι» και «Η Βασιλίσσα κι' οι επαναστάτες» —Θέατρο Τέχνης: «Το Αύγουστιάτικο Φεγγάρι».

Τρία έργα της έλληνικής δραματικής παραγωγής παίχτηκαν τον περασμένο μήνα: Ένα δράμα παρμένο από τη Βυζαντινή Ιστορία, μια ήθογραφική ψυχογραφία και μια σάτιρα. Βρέθηκαν λοιπόν μαζί τρεις διαφορετικές τάσεις των συγγραφέων μας για να εκφράσουν με τον τρόπο τους τα νέα ενδιαφέροντα του έλληνικού θεάτρου: Μ' αυτό θα ήταν κιόλας μια αξιοσημείωτη κατάκτηση. Και δυστυχώς, έχουμε ακόμα δρόμο μπροστά μας. Αν εξαίρέσει κανείς τη «Θεοφανώ» του κ. Άγγελου Τερζάκη που τουλάχιστο θέτει προβλήματα καθώς ξεχωρίζει από την δραματική της συγκρότηση και το πνευματικό της βάρος, τ' άλλα δυο έργα: «Το Χαλάζι» του κ. Βασ. Ήλιάδη και το «Χωρίς Γάντι» του κ. Αλ. Λιδωρίκη, δεν ξεπερνούσαν το «μέσο επίπεδο» της ως τώρα καθυστερημένης παραγωγής μας.

Ο κ. Τερζάκης με τη «Θεοφανώ» απέδειξε γι' άλλη μια φορά πως υπηρετεί σαν πνευματικός άνθρωπος την Ιδέα του θεάτρου κι' αυτό είναι σημαντικό αλλά και δυσζέρετο σήμερα, όταν αντιμετώπιζουμε καθημερινά τόσες επίμονες προσπάθειες να εξαφανιστεί ή θεατρική Τέχνη μέσα στο κουβεντολόι του πεζοδρομίου. Ο ίδιος

έξηγει πως το νέο του έργο (δέκα χρόνια περίμενε στο ουρτάρι για ν' ανέβει!) δεν ανήκει στα καθαυτό Ιστορικά δράματα σαν τα ποηγούμενα έργα του («Αυτοκράτωρ Μιχαήλ», «Σταυρός και Σπαθί»). Έδω παίρνει σαν άφορμή τα όρισμένα πρόσωπα και περιστατικά της Βυζαντινής Ιστορίας για να οικοδομήσει ένα έργο που οι βασικοί του χαρακτήρες να προβάλλονται με κάποια καθολικότερη σημασία, να διεκδικούν τη θέση ατόμων «έκτός τόπου και χρόνου».

Φυσικά, στα χέρια ενός δραματουργού, όποιοδήποτε υλικό άποκτάει δική του υπόσταση κι' αυτότέλεια, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ελεύθερα. Κι' Ιστορικές πηγές νάχει, τελικά θα κριθεί όχι με τα μέτρα της Ιστορίας αλλά της δραματικής Τέχνης—αν δεν όλοκληρωθεί εκεί, όλα τ' άλλα μένουν προθέσεις που δεν ικανοποιούν χωρίς συγκεκριμένο αποτέλεσμα. Σε κάθε περίπτωση όμως ή Τέχνη αυτή άπ' τη φύση της ύπαγορεύει την άνάγκη να διαγράφεται σταθερά ένα όρισμένο περιβάλλον, μια όρισμένη εποχή. Μονάχα έτσι όταν θα τοποθετηθούν τα πρόσωπα του δράματος, μπορούν να πάρουν όλοκληρωμένη μορφή—να δοϋμε το ανάστημά τους, τί επιδιώκουν, από που ξεκινούν οι έσωτερικές αντιδράσεις τους και ποιά γενικότερη σημασία έχει ή τροχιά τους μέσα στις συνεχείς ανέλιξεις του ανθρώπινου και κοινωνικού βίου.

Ο συγγραφέας της «Θεοφανώς» θέλησε να παραβιάσει, θα λέγαμε, τον πιό πάνω δραματικό νόμο. Είναι μια τάση, που τελευταία εκδηλώνεται συχνά για ν' απομονωθεί το άτομο στην «αίωνια» πάλη του με τον ανεξερεύνητο έσωτερικό του κόσμο και «τη μοίρα». Ωστόσο το θέατρο είναι ή Τέχνη που ίσως πιό άποφασιστικά από κάθε άλλη, αποκαλύπτει πως τέτιες προσπάθειες πέφτουν τελικά στο κενό, φαίνονται άνικανες να πραγματοποιήσουν, έστω τον αντικειμενικό τους σκοπό. Και συγκεκριμένα: Ένώ το διχως άλλο έχει ο κ. Τερζάκης μια καλλιέργεια πνευματική, όχι τυχαία, ώριμότητα στον χειρισμό του θεατρικού λόγου, άνεση στο επιβλητικό στήσιμο των επί μέρους σκηνών του δράματος, δηλαδή προσόντα δραματογράφου αξιοσέβαστα, το αποτέλεσμα δεν αφήνει ν' αποδώσουν όσο μπορεί και πρέπει. Δες σάτες οι θαυμασίες προϋποθέσεις!

Περιορίζει έδω τα πάντα σε τρία «οκοτεινά» πρόσωπα: Στην Θεοφανώ, τη «λύκαινα» της Βυζαντινής Ιστορίας, με τ' άκόρεστο πάθος για έρωτα κι' έξουσία, στον Νικηφόρο Φωκά, τον άκαταμάχητο πολεμιστή που πέρασε στα πεδία των μαχών κι' άς όναι—

ταν κάποτε τὸν μοναχικό βίο, καὶ στὸν Ἰωάννη Τοιμιοκὴ πού μπαίνει θεαλῶ-
δης στὸ προσκήνιο. Καὶ τὰ τρία τοῦτα
πρόσωπα κρατοῦν τὶς τύχες ἑνὸς ὁλό-
κληρου κόσμου. μὰ ἡ αὐτοκρατορία
ἔχει ἐξαφανιστεῖ ἀπ' τὸ δράμα. Ὅτι
κάνουν, λένε ἢ σκέπτονται, προβάλλε-
ται σὰν ἰδιωτικὴ ὑπόθεση. Ἡ Θεοφανῶ
σπρώχνει στὸν θάνατο τὸν Φωκά γιὰ
νὰ κερδίσει τὸν Τοιμιοκὴ ἀλλὰ καὶ
γιατὶ κάποια «μοίρα» ἔτοι τὸ ζήτησε.
Ἡ ἴδια «μοίρα» θὰ τὴν καταδικάσει
στὸ τέλος σὲ μοναξιά κι' ἐγκατάλειψη.
Δὲν θὰ δοῦμε τὸ τέλος. Ἐκεῖν θὰ τὸ
προμαντέψει καὶ θὰ τὸ πεί σ' ἕνα με-
γάλο μονόλογο καθυστερώνας πέρα
ἀπὸ κάθε ὄριο τοῦ κλείσιμου τῆς αὐλαί-
ας—λές καὶ κατάλαβε πὼς τὰ τέσσερα
ἐπεισόδια τοῦ ἔργου ἐλάχιστα δικαιο-
λόγησαν τὸ «δράμα» τῆς καὶ καταφεύ-
γει σ' αὐτὴ τὴ μακροσκελὴ ἐκμυστή-
ρευση τοῦ «φινάλε» γιὰ νὰ τὸ ἐξηγήσει.
Εἶναι ὅμως ἀργά πιά κι' ἡ στιγμή ἐν-
τελὼς ἀκατάλληλη γιὰ ἕνα τόσο σπου-
δαῖο συμπλήρωμα.

Ὅσο λοιπὸν καὶ νᾶγινε μὲ μαστο-
ριά τὸ χτίσιμο τοῦ δράματος, δὲν μᾶς
μετέδωσε φεύγοντας τὴ θερμοκρασία
μιάς ὁλοκληρωμένης κατάστασης. Ἀ-
πομάνθηκαν τὰ πρόσωπα ἀπ' τὸ πε-
ριβάλλον καὶ τὴν ἐποχὴ τους κι' ἀναπό-
φευκτα μεγάλωσε ἡ ἀπόσταση μεταξὺ
σκηνῆς καὶ πλατείας. Πιὸ πολὺ χαρὰ
καὶ ἡ ἀπόσταση μεταξὺ τῆς σάρ-
κα τῶν δραματικῶν στοιχείων. Ἐλεπε
τὸ κοινωνικὸ ἀντίκρουσμα—ὁ μέγας
κι' ὁ μοναδικὸς συνδετικὸς κρίκος τῆς
θεατρικῆς πράξης μὲ τὰ κοινὰ αἰσθή-
ματα τοῦ ἐαυτοῦ. Σὲ τελευταία ἀνάλυ-
ση ὁ Φωκάς, ὁ Τοιμιοκὴς κι' ἡ Θεοφα-
νῶ, ἄλλοτε φάνταζαν σὰν παράξενα
κι' ἄλλοτε σὰν ἀσήμαντα ἀνθρωπάκια.
Πέρασαν χωρὶς νὰ μᾶς ἀγγίξουν τὴν
καρδιά καὶ τὴ μνήμη.

Ἡ σκηνοθεσία κράτησε τὸ ὕψος καὶ
τὸ κλίμα τοῦ ἔργου σ' ἕναν τόνο ἐπι-
βλητικό. Ἡ κυρία Ἐλσα Βεργή (Θεο-
φανῶ) δοκιμασμένη σὲ τραγικοὺς ρό-
λους εἶχε τὴν ἀπαραίτητη ἐνταση, ὡ-
στόσο μειονεκτοῦσε στὶς σκηνές πού
χρειάζονταν νὰ ἐπιβάλλει τὴ θέρμη καὶ
τὴ θηλυκότητα τῆς Θεοφανῶς. Οἱ κ.κ.
Β. Διαμαντόπουλος καὶ Θ. Κωτσόπου-
λος ἀνταποκρίθηκαν χωρὶς ξεχωριστὴ
προσπάθεια στὴν διαγραφή τοῦ Νικη-
φόρου Φωκά ὁ πρῶτος καὶ τοῦ Ἰωάν-
νη Τοιμιοκὴ ὁ δεύτερος, ὅπως τοὺς κα-
θώρισε ὁ συγγραφέας. Ἀξίζει ἀκόμα
νὰ σημειωθεῖ ἡ ἀπόδοση τῆς σκλάβας
ἀπὸ τὴν Κυρία Ἐλένη Ζαφειρίου. Τὰ
σκηνικά τοῦ κ. Κ. Κλώνη, εἶχαν μιὰ ὑ-
περβολικὴ λιτότητα, ἴσως γιὰ νὰ ὑπο-
γραμμιστοῦν καλύτερα τὸ κλίμα τοῦ
δράματος.

Γενικά, μ' ὅσες ἀντιρρήσεις καὶ νᾶ-

χει κανεῖς, θὰ πρέπει ν' ἀναγνωρίσετε
πὼς ἡ «Θεοφανῶ» διαθέτει ἀρκετὲς ἀπ'
τὶς πιδὲ πληθωρικές σὲ θεατρικὸ λόγο
σελίδες κι' ἀνήκει στὸ ἐνεργητικὸ τῆς
δραματικῆς μας παραγωγῆς—τὴ βοη-
θαί νὰ βρεῖ τὸν δρόμο τῆς καὶ νὰ
προχωρήσει.

* * *

Ἡ «Δεύτερη Σκηνή» τοῦ «Ἐθνικοῦ
Θεάτρου» παρουσίασε τὸ ἴδιο διότι-
μα τὴν ἡθογραφικὴ ψυχογραφία τοῦ κ.
Βάσου Ἡλιάδη «Τὸ χαλάζι». Τὸ ἔργο
αὐτὸ ξαναπαίχτηκε στὰ χρόνια τῆς
κατοχῆς ἀπ' τὸ «Ἀρμα Θεσπίδου»,
γράφτηκε λίγο πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο
καὶ πρωτοπλάστηκε στὴ μορφὴ τῆς
νουβέλλας. Αναφέρουμε τὸ «Ιστορικόν»
του γιὰ τὴ μᾶς ἐνίσχυση στὴν προσπα-
θεια νὰ δοῦμε ὅσα ἐτικὲς στοιχεῖα κι'
ὅσες ἀδυναμίες μπορεῖ νᾶχει. Πρῶτα-
πρῶτα θέλει ὁ κ. Ἡλιάδης νὰ μᾶς δώ-
σει στὸ «Χαλάζι» μὲ ἐλλεικρίνεια καὶ
ἐνὰ αἰσθηματὰ ἐνα κομμάτι τῆς ἐλ-
ληνικῆς ζωῆς. Ἐναν κόσμο πού δὲν ἔ-
παψε νὰ ἐπιβάλλει τοὺς ἐγωϊσμούς, τὰ
συμφέροντα καὶ τὶς προκαταλήψεις του
μιὰ κι' ἐξακολουθοῦμε νᾶμοστε τόσο
καθυστερημένοι κοινωνικά καὶ οἰκονο-
μικά. Ὁ πατέρας Ἀντρέας Σούντας,
ὁ μεγαλονοικοκύρης κάποιου Αἰγαιο-
πελαγίτικου νηιοῦ, ὑπάρχει ἀκόμα
κι' ἐδῶ καὶ οἱς ἐπαρχίες καθὼς ἀγνο-
εῖται νὰ περιφορᾷ τὴν ταξικὴ
τοῦ ἀκεραιότητα ἀπὸ κάθε μορφῆς
«διάβρωσι». Ἐπειτα, ὁ συγγραφέας
τοῦ «Χαλαζιού», ξηκινώντας ἀπ' τὴν ἀ-
γαθὴ πρόθεση καὶ νιώθοντας τὴν
ἀνάγκη νὰ φέρει στὴ σκηνὴ πρόσωπα
καὶ καταστάσεις πού ἄγγιζαν κάποτε
τὴν καρδιά του, μπόρεσε νὰ προσφέρει
στὸ ἔργο του ἀρκετὲς καλὲς στιγμές
πού ἀφήνουν στὸ τέλος ἱκανοποιητικὲς
ἐντυπώσεις. Ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ νηιοῦ
π.χ. ἡ διαγραφή τῆς θείας Ἀννίκας καὶ
τοῦ θείου Στέφου (ἀν κι' εἶναι δυὸ
ἀπ' τὰ «δεύτερα» πρόσωπα), ὁ φρονι-
σμένος διάλογος μᾶς βεβαιώνει γιὰ
τὴν εὐαισθησία καὶ τὴν λογοτεχνικὴ ἐ-
πίδοση τοῦ κ. Ἡλιάδη.

Φυσικά, τὸ ἔργο καθὼς γράφτηκε
πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμο ἔχει ἐμπρεσθεῖ
ἀπ' τὶς ὥς τότε ἀπαιτήσεις καὶ κατα-
κτήσεις τῆς ἡθογραφικῆς ψυχογραφίας.
Ὅτι μᾶς λείπει, τὰ προβλήματα πού θί-
γει, βρίσκονται σὲ πολὺ χαμηλότερη
ἐνταση ἀπ' τὸν πλοῦτο τῆς σημερινῆς
μας ἐμπειρίας. Εἶναι ἄλλοτε χαρα-
κτηριστικὴ ἡ χρησιμοποίηση ἑνὸς τυ-
χαίου περιστατικοῦ—πέφτει χαλάζι καὶ
καταστρέφει μεγάλο μέρος τῆς περιου-
σίας τοῦ Ἀντρέα Σούντα—γιὰ νὰ δη-
μιουργηθεῖ μετατόπιση τῆς ἰσορροπίας
τῶν δυνάμεων κι' αὐτὸ προκαλεῖ μοι-
ραίες συνέπειες στὴν ἴδια τὴ συγκρό-
τησή του: Ἐκεῖ πού περιμένει κανεῖς
νὰ ξεσπάσει ἡ τελικὴ σύγκρουση πα-

ρεμβαίνει τὸ τυχαῖο περιστατικόν—τὸ
χαλάζι—κι' ἀντὶ ὁ πατέρας νὰ ἔρβει
σὲ ρῆξή μὲ τὴν κόρη, ἀναγκάζεται νὰ
ὑποχωρήσει στὰ αἰσθηματὰ τῆς βλέ-
ποντας τὸν πλοῦσιο γαμπρὸ νὰ στρί-
βει μόλις καταστράφηκε ἡ προίκα. Μ'
ἄλλα λόγια λείπει ἀπ' τὸ ἔργο τὸ δρα-
ματικὸ κορύφωμα πού εἶναι τὸ κλειδί
γιὰ νὰ ἐνώσει καὶ νὰ κατευθύνει ὅλα
τὰ δραματικά στοιχεῖα, γιὰ νὰ θεθεῖ
καθαρὰ τὸ θέμα καὶ νὰ ὁλοκληρωθοῦν
οἱ χαρακτήρες. Ἀλλὰ γιὰ νὰ ὑπάρξει
γνήσιο κορύφωμα πρέπει ἡ μετατόπιση
τῶν δυνάμεων νὰ μὴ γίνεται ἀπὸ τυ-
χαία περιστατικά μ' ἀπὸ βαθύτερα κοι-
νωνικά κι' ἀνθρώπινα αἰτία.

Ὁ ἡθοποιὸς κ. Θάνος Κωτσόπου-
ρος δοκιμάστηκε στὸ «Χαλάζι» καὶ
σὰν σκηνοθέτης. Ἡ παράσταση κύλησε
γοργὰ καὶ μὲ συνοχή, ὥστόσο τὸ ἔργο
δὲν βοηθοῦσε νὰ διακριθοῦν οἱ ξεχω-
ριστὲς ἱκανότητες τοῦ σκηνοθέτη. Θὰ πε-
ριμένουμε μιὰ συνθετικότερη ἐργασία
του. Ἀπ' τοὺς ἐρμηνευτὲς ἀναφέρουμε
τὴν ἀπόδοση τοῦ κ. Ι. Αὐλωνίτη (πα-
τέρα), τοῦ κ. Ἀρῆ Μαλλιαργού (θείου
Στέφου), τῆς Κυρίας Λέλας Ἡσαΐα
(θεία Ἀννίκα), τῆς Κυρίας Καίτης Λαμ-
προπούλου (Βασούλα) καὶ τοῦ κ. Χ.
Πλακούδη (γαμπροῦ). Ἡ σκηνογραφία
τοῦ κ. Κλώνη τόνισε πολὺ χαρακτηρι-
στικά τὴν ἀτμόσφαιρα τοῦ νηιοῦ.

Στὸ θέατρο «Κωτοπούλη» ὁ κ. Ἀ-
λέκος Λιδωρίκης—ὕστερα ἀπὸ μακρό-
χρονη ἀπουσία του στὴν Ἀμερικὴ μᾶς
παρουσίασε τὸ νέο του ἔργο πού τὸ
τιτλοφοροῦσε «Χωρὶς γάντι». Ὅσοι
παλιότερα εἶχαν ἐκτιμήσει τὴν σκη-
νικὴ γνῶση τοῦ κ. Λιδωρίκη καὶ τὴν
προσπάθειά του νὰ ἐκφράσει κάποιες
ἀνθρώπινες ἀνησυχίες στὸ θέατρο,
ἀπογοητεύτηκαν. Τὸ «Χωρὶς γάντι» ἐ-
πιχειροῦσε νὰ σατιρίσει ἕναν χρεο-
κοπημένο κόσμο, τοὺς ξεπεσμένους
ἀριτοκράτες, παίρνοντας ὀφρμὴ
ἀπ' τὶς γνωστὲς «κρουαζιέρες». Ἀλ-
λὰ ὅτι καὶ νὰ πεῖ κανεῖς γι' αὐτοὺς,
ἔχουν τόσο ἐπεσεῖς στὴν κοινὴ συνεί-
δηση, ὥστε δύσκολα μπορεῖ νὰ ἱκα-
νοποιήσει τὰ αἰσθηματὰ μας ὅποια-
δήποτε γελοιοποίηση. Σήμερα τὴ θέση
τῶν «τιτλοῦχων» τὴν πῆρνε οἱ μεγά-
λοι «μπίζνεσμεν» πού θέλουν νὰ δια-
φεντέψουν μ' ὅλα τὰ μέσα τὸ μέλλον
τοῦ κόσμου, κατασκευάζοντας πρὸς
ἐξυπηρέτησή τους καὶ σχετικὲς «βιο-
θεωρίες»! Μιὰ σύγχρονη σάτιρα ἔδ-
χε πολλὰ ν' ἀποκαλύψει γιὰ τοὺς
πιδὲ πάνω κυρίου...

Ἡ παραμονὴ τοῦ κ. Λιδωρίκη στὴν
Ἀμερικὴ, θάπρεπε, νομίζουμε, νὰ τοῦ
κατευθύνει τὴ σατιρικὴ του διάθεση σὲ
οὐσιαστικώτερος στόχους, ὅπως ἤδη
ἐκάναν ἀρκετοὶ σύγχρονοι ἀμερικανοὶ

ἐκάναν ἀρκετοὶ σύγχρονοι ἀμερικανοὶ
συγγραφεῖς ὅταν υπερνιμούσαν τοὺς

μακκαρθτικούς περιορισμούς. Δὲν τὸ
προσπάθησε. Παράλληλα ὅμως δὲν
φρόντισε ν' ἀνανεώσει καὶ νὰ πλου-
τίσει τὶς θεατρικὲς του γνώσεις. Τὸ
«Χωρὶς γάντι» καὶ σὰν κατασκευή
δὲν καταφέρει ν' ἀναδείξει οὔτε
σκηνές μ' ἐφευρετικότητα, οὔτε χα-
ρακτήρες. Τὰ περισσότερα πρόσωπα
εἶναι σκίτσος καμωμένα χωρὶς τὸ ἀ-
παραίτητο μπρίο καὶ ἡ κομψότητα
τοῦ διαλόγου δὲν φτάνει γιὰ νὰ δια-
σκεδάσει σὲ πολλὰ σημεία τὴν
ἐντύπωση τῆς φλυαρίας. Ἡ φροντι-
σμένη παράσταση καὶ ἡ παρουσία
στελεχῶν τοῦ θεάτρου μας σὰν τὴν
Κυρία Μιράντα, τὸν κ. Μυράτ καὶ τὸν
κ. Λ. Κωνσταντάρ, τί μπορούσαν
νὰ προσθέσουν; Ἀγωνίστηκαν νὰ μᾶς
διασκεδάσουν μὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦ-
ταν πενιχρό.

* * *

Καὶ τὸ ἐπόμενο ἔργο πού ἀνέβασε
τὸ θέατρο «Κωτοπούλη» δὲν φαίνεται
ν' ἀποτελεῖ ἐπιτυχημένη ἐκλογή.
Πρόκειται γιὰ τὸ δράμα τοῦ Οὔγκο
Μπέτι «Ἡ Βασίλισσα καὶ οἱ ἐπανο-
στάτες». Πρώτῃ φορὰ ἡ ἑλληνικὴ σκη-
νὴ παρουσιάζει αὐτὸν τὸν σύγχρονο
Ἰταλὸ συγγραφέα πού θεωρεῖται στὴ
Δυτικὴ Εὐρώπη ἀπὸ τοὺς πιδὲ σημαν-
τικούς. Ὁ Οὔγκο Μπέτι ἐκφράζει
στὸ θέατρό του τὶς ξεπερασμένες πιά
«υπαρξιστικὲς» θεωρίες γιὰ τὴν ἀτο-
μικὴ ἐλευθερία. Εἶναι βέβαια ἕνας
δραματογράφος μὲ ποιητικὴ ἰδιουσυ-
κρασία κι' ἀξιοσημείωτες ἀρετές,
ἀλλὰ τὸ δραματικὸν τοῦ ὀλὶκό δὲν ἔ-
χει τὴ φλόγα καὶ τὴν ἔκταση τοῦ
Σάρτρ, δὲν πιά σὲ βάθος γιὰ ν' ἀ-
ποκαλύψει ἔστω τὶς ἀνησυχίες τοῦ
«σκεπτομένου ἀνθρώπου». Γιὰ νὰ ἐπι-
βάλλει τὶς θεωρίες του διαλέγει ἀδι-
σταχτα ὅσα γεγονότα καὶ περιστά-
τικα τὸν ἐξυπηρέτοῦν καὶ τὸ χειρό-
τερο, τὰ ὁδηγεῖ σύμφωνα μὲ τὶς προ-
σωπικὲς του ἀπόψεις, χωρὶς νὰ πεί-
θει τὸν θεατὴ πὼς εἶναι ἡ ἀντι-
κειμενικὴ πραγματικότητα.

Στὸ ἔργο «Ἡ Βασίλισσα» κι' οἱ ἐ-
παναστάτες θέλονται ν' ἀποδείξει
πόσο μάταια εἶναι κόθε προσπάθεια
γιὰ μιὰ καλύτερη ἀνθρώπινη ζωὴ καὶ
πόσο δυναστεύουν τὸ άτομο οἱ κοι-
νωνικὲς δυνάμεις χωρὶς ἐξαιρέση.
συγκεντρώνει μὴνὸν ομάδα «ἀγανακτοῦ-
ντων λαοῦ» πού μόνο... ἐπαναστάτης
δὲν μπορεῖ νὰ χαρακτηριστεῖ. Ἀπὸ
τελείται ἀπὸ ὀρριβιότες, ἀπὸ ἀνθρώ-
πους χωρὶς αἰσθηματὰ. Κανεὶ δὲν
ξεχωρίζει. Ἐτοί ὁ συγγραφέας δὲν
τὸ κρύβει πὼς βλέπει τὴν ἐπαναστά-
ση σὰν ἀντεπαναστάτης. Ἀλλοιὸς
ἀναγνώριζε ἀν ἤθελε τουλάχιστον νὰ
γίνει πειστικός, πὼς γιὰ νὰ ἐπικρα-

31/4/38.

Άπόκομμα ΝΕΑΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΣ

Χρονολογία

15 ΟΚΤ. 1971

Από την χθεσινήν ἀνάγνωσιν τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Θεοφανώ» τὸ ὁποῖον θὰ παρουσιάσῃ τὸ «Ἐθνικὸν Θέατρον» κατὰ σκηνοθεσίαν Κώστη Μιχαηλίδου, μετὰ τὸ «Πένθος ταῖς αἰσέσει σὴν Ἡλέκτρα». Διακρίνονται οἱ σκηνοθέτης καὶ ἡθοῦριοι οἱ ὅποιοι θὰ λάβουν μέρος εἰς τὸ ἔργον, Ἐλένη Χατζηαργύρη, Σ. Βάκοβιτς, Ν. Τζόγιας, Ε. Παπανίκας, Φ. Ταξιάρχης, Μαρία Σκούνη, Παπακωνσταντίνου, Κουτσουδάκη, Βεάκης, Μπουλάλης, Μαλιέτας, Δεδρινός, Διμαλᾶς, Ἀδαγιανού, Διαμαντοπούλου κ. ἄ.

31/4/39.

'Απόκομμα ΑΥΓΗΣ

Χρονολογία

17 MAR. 1957

ΛΕΓΑΜΕ χθές ότι οι 'Αμερικανοί συγγραφείς χρησιμοποιούν επιμόλως σαν κύριο θέμα πολλών έργων τους τ' ανικανοποίητα, εξέλλα κι' αρρωσασμένα ενστικτα μεμονωμένων γυναικών, κι' αν τέτοια θέματα μπορούν να σκεπθούν ή βάση για μια πραγματική καλλιτεχνική δημιουργία. Η απάντηση δίνεται απροσδόκητα από τον κ. Άγγελο Τερζάκη — απροσδόκητα γιατί είναι γνωστός οι απόψεις του κι' οι προτιμήσεις του στις αρχές του «ελευθέρου κόσμου». Φαίνεται όμως ότι εσκέθηκε να βλέπει επί σκηνής περιπτώσεις κατάλληλες γ' απασχολήσουν την ψυχιατρική και παίρνοντας άφαιρη απ' το έργο του Φόκνερ «Ρέκβιεμ για μία μοναχή», σημειώνει χαρακτηριστικά: «Μιά ολοκληρωμένη λογοτεχνία τρέφεται σήμερα με τις σεξουαλικές και ψυχικές διαστροφές που υποτίθεται πως αντιπροσωπεύουν αυθεντικά την εποχή μας. Ως ποιο σημείο είναι αυτό ελπίθνο; Κι' ως ποιο σημείο μπορούν να γίνονται οι υποθέσεις του αρρωστημένου υποναστήριου μας κύρια θέματα θεάτρου;»

'Απόκομμα ΒΡΑΔΥΝΗΣ

Χρονολογία 29 MAR. 1956

Θεατρικά

Με επιτυχίαν έβλεπε χθές βράδυ εις τὸ Βασιλικὸν Θεάτρον ἡ πρώτη τοῦ ἔργου τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη «Θεοφανὴς».

— τὸ νέον ἑλληνικὸν ἔργον θα παίζεται εἰς τακτικὰς ἀπογευματινὰς καὶ βραδυνὰς παραστάσεις μέχρι τῆς 22ας Ἀπριλίου.

'Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία 24 MAR. 1956

Με τὴν πρεμιέρα τῆς «Θεοφανῶς», ποὺ δίδεται τὴν προσεχῇ Πέμπτῃ, κλείνει ὁ κύκλος τῆς παρουσιάσεως νέων ἔργων κατὰ τὸν μῆνα Μάρτιο. Ἡδὴ, ἕως τὸ τέλος τῆς αἰσθῆς, δὲν διαφαίνεται ἡ πιθανότης νὰ ἀνεδοσθοῦν ἄλλα ἔργα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ δύο ποὺ θὰ παρουσιάσῃ τὸ Ἑθνικόν, — ἑνα ἡ Κυρία Σκηνὴ καὶ ἑνα ἡ Δευτέρα — καθὼς καὶ τὸ «Αὐγουστινικὸ φεγγάρι» ποὺ θὰ ἀνεβάσῃ ἐντὸς τοῦ Ἀπριλίου ὁ Κάρολος Κουν.

— Στὸ ἔξῃς, τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατρικοῦ καὶ θεατροφίλου κοινοῦ ἀπασχολοῦν οἱ ζυμώσεις τῶν θιάσων καὶ ἀνακατατάξεις τῶν καλλιτεχνικῶν δυναμειῶν ποὺ γίνονται τόσο γιὰ τὴν καλοκαιρινήν περίοδο ὅσο καὶ γιὰ τὴν χειμερινήν περίοδο 1956—57.

— Οἱ διεξαγόμενες διαπραγματεύσεις θὰ ἐνταθοῦν τὴν ἐρχομένην ἐβδομάδα καὶ προβλέπεται ὅτι, ἕως τὸ τέλος τοῦ Μαρτίου, θὰ ἔχῃ ἀποσαφηνισθῇ ποιοὶ θὰ εἶναι οἱ πρωταγωνιστὰ καὶ τὰ βασικὰ στελέχη τῶν κυριωτέρων θιάσων τῆς πρὸς

'Απόκομμα ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ

Χρονολογία 29 MAR. 1956

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΜΕΝ τὴν ἀπομνην 8.30 μ. μ. ἀπώγευ τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ἔργου τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη «Θεοφανὴς» στὸ Ἑθνικὸν Θεάτρον. Τὸ ἔργο, ποὺ ἀνακλύεται κατὰ σκηνοθεσίαν Κωνσταντίνου, θὰ παιζέται ἀπὸ 22 Ἀπριλίου.

'Απόκομμα ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΗΡΥΚΟΣ

Χρονολογία 30 MAR. 1956

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ «ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ»

Ὁ Θάνατος Κωτσόπουλος καὶ ἡ Ἑλσα Βεργῆ σὲ μίαν σκηνὴν τοῦ ἔργου τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου «Θεοφανὴς» τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη.

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία . 29. ΜΑΡ. 1956.....

ΠΡΟΫΠΕ ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΣΤΟ «ΒΑΣΙΛΙΚΟ» ΜΕ ΤΗ «ΘΕΟΦΑΝΩ» ΤΟΥ ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ

Απόψε στο «Βασιλικό» θα δοθεί η πρεμιέρα του βυζαντινού δράματος του Αγγέλου Τερζάκη «Θεοφάνω», που είναι και το μοναδικό Έλληνικό έργο που παρουσιάζει εφέτος η Κυρία Σκηνή του Έθνικού Θεάτρου. Η «Θεοφάνω» ανεβαίνει κατά σκηνοθεσία του Κ. Μιχαηλίδη, με σκηνογραφίες του Κλ. Κλώνη και με κοστούμια του Άντ. Φωκά. — Τους τρεις κεντρικούς ρόλους του

Ο διακεκριμένος πρωταγωνιστής του Έθνικού Θεάτρου κ. Θάνος Κωτσόπουλος, όπως εμφανίζεται έφιππος σε μία σκηνή της «Θεοφανούς» του Αγγέλου Τερζάκη, που ανεβάζεται απόψε στο Έθνικό.

Έργου υποδύονται: η Έλσα Βεργή την Θεοφάνω, ο Θάνος Κωτσόπουλος τον Ιωάννη Τσιρισκή και ο Βασ. Διαμαντόπουλος τον Νικηφόρο Φωκά. Στο έργο λαμβάνουν επίσης μέρος οι Ι. Άποστολίδης, Άλ. Δεληγιάννης, Γκιόκας Μπιλιάρης, Γρ. Βαφίος, Άγγ. Γιαννούλης, Β. Παπανίκας, Ελένη Σαφειρίου, Πόπη Παπαδόκη, Βιδέτα Τσιούνη, Μ. Βούλγαρη και άλλοι.

— Η «Θεοφάνω» πλαισιώνεται από τέσσερις σκηνογραφίες του έμπεικτου σκηνογράφου Κλ. Κλώνη, από τις οποίες η πρώτη παρουσιάζει φρούριο στην Κασοβία, η δεύτερη εξώστη στα ανάκτορα της Βασιλεύουσας και οι άλλες δύο τα Κουδούκλια των αυτοκρατόρων.

— Γενικώς το έργο αυτό του κ. Τερζάκη αναδίδεται σκηνογραφικώς και ενδυματολογικώς με πολλή στοργή και επιμέλεια.

Απόκομμα ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ

Χρονολογία 29. ΜΑΡ. 1956.....

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΜΕΝ την απομνημόνευση, 8.30 μ. μ., «πρώτη» του νέου ελληνικού έργου του κ. Αγγέλου Τερζάκη «Θεοφάνω» στο Έθνικό Θεάτρο. Το έργο, που αναφέρεται κατά σκηνοθεσία του Κ. Μιχαηλίδη, θα παίζεται στην Κρατική Σκηνή ως τις 22 Απριλίου, σε τακτικές απογευματινές και βραδινές παραστάσεις.

— Σήμερα και αύριο, απογευμα και βράδυ, θα δοθούν στο Έθνικό Θεάτρο οι τελευταίες παραστάσεις του έργου του Α. Τολστόι «Το ζωντανό πτώμα».

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία 23 ΑΠΡ. 1956.....

Το ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ άρχει σήμερα και αύριο, προκειμένου την Τετάρτη ν' ανεβάσει το τελευταίον έργον της εφετινής χειμερινής περιόδου, που θα είναι, σε γκαρντά, η Ερατώ των Συναγματούργων του Πάπυ Ουστίνωφ. Η εορτασμούσα αυτή σκηνηκή δημιουργία ανεβαίνει κατά μετάφρασι του κ. Δ. Κωνσταντινίδη και με σκηνοθεσίαν του Αλέξη Σολομού. Εκτός από την Μαίρη Αρώνη που υποδύεται την βασική ηρώδα έχουν ενδιαφέροντας ρόλους ο Βασίλης Διαμαντόπουλος και η Αλέκα Κατσέλη, παίζουν δε τους «Τέσσερες Συναγματούργους» ο Αλεξανδράκης, ο Μακρίνορας, ο Ζερβός και ο Ανδρέας Φιλίππιδης. Λαμβάνουν επίσης μέρος η Δέσπω Διαμαντίδου και η Πόπη Παπαδάκη, καθώς επίσης και ο κ. Λορέν Βλαχόπουλος. Η «Θεοφάνω» του Αγγέλου Τερζάκη ετερομίστρε ως την σταδιοδρομία της με δύο ασφαιτικές πιένες και με εξαιρετον συνολικην επιτυχίαν. Η πρωταγωνίστρια του βραβίου αυτού έργου, η Έλσα Βεργή χθες την νύκτα μετά την παράστασιν έδεξιώθη, παρουσία στενού κύκλου ανθρώπων των Γραμμάτων και της Τέχνης τόν συγγραφέα και όλους τους συναδέλφους της που έπαιζαν εις την «Θεοφάνω» εις εορτασμόν της επιτυχίας που εχώρασε το βυζαντινόν δράμα. Ας σημειωθή ότι ο Αγγέλος Τερζάκης που όπως είχε αναγγέλει, έπαιζε πρό τινος από την Εταιρία Ελλήνων Θεατρικών Συγγραφέων επανήλθεν ήδη εις την δυνάμιν της οργανώσεως. Ο κ. Τερζάκης απέσυρε την παραίτησιν του αφού ικανοποιήθη πλήρως, με δήλωσιν της Εταιρείας, ότι η πρότασις που υπεδείλθη προς το ύπουργειον της Παιδείας όπως δημιουργηθή θέατρο δραματούργου εις την Κρατικήν Σκηνήν δεν είχε χαρακτήρα επικρίσεως διά τόν εισηγητήν του δρα

ματολογίου του θεάτρου — θέσιν που κατέχει ο δημιουργός της «Θεοφανούς» — αντίθετως μάλιστα το συμβούλιον της οργανώσεως διηκρόνησεν ότι θα ήταν ευκατόν ν' αναλάβη ο κ. Τερζάκης τις αρμοδιότητες της

Απόκομμα ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ

Χρονολογία 24 ΜΑΡ. 1956.....

— Σήμερα και αύριο, απογευμα και βράδυ, θα δοθούν στο Έθνικό Θεάτρο οι τελευταίες παραστάσεις του έργου του Α. Τολστόι «Το ζωντανό πτώμα».

Η δνίς Άννα Συνοδινού και ο κ. Ν. Χατζίσκος σε χαρακτηριστική σκηνή της διασκεδαστικής κωμωδίας τών κ.κ. Ν. Τσιφόρου και Π. Βασιλειάδη «Ο διάβολος κι' η θύρα του», που παίζεται με εξαιρετική επιτυχία στο θέατρο «Κεντρικόν».

την Πέμπτη, 29 Μαρτίου, 8.30 μ. μ.

6 WEXEIA
"AYΓH" →

επὶ τοῦ αἵματος ἐπὶ τὴν ἀπὸ τὴν περὶ τὴν τὰ δύο πρώτα ἱστορικά του δράματα «Οὐτοκράτωρ Μιχαήλ» καὶ τὸ «Εὐαγγέλιον καὶ Σπασί» εἶναι δύο γενναῖες — πρέπει γὰρ ἀναγνωρίσθαι — προσπάθειες νὰ συγκεντρωθῶν τὴν ἑλληνικὴν σκηνὴν δραματικῆς καταστάσεως ἐμπνευσμένους ἀπὸ τὸ πολυτάραχον Βυζάντιον. Δύο προσπάθειες, ποὺ γιὰ τὴν νῆα δραματογραφία μας ἀποτελοῦν θετικὴ συμβολὴ στὴν ἐξέλιξιν τῆς. Ἡ «Θεοφανὴς», εἶναι τὸ τρίτον ἱστορικὸν ἔργον τοῦ κ. Τερζάκη — μιλάμε γιὰ ὅσα παρὰ ἔχθηκαν — ἀλλὰ καθὼς μᾶς πληροφορεῖ ὁ ἴδιος ὁ συγγραφεὺς, τὰ ἄλλα τὰ εἶναι νὰ φεῖται ἀπὸ τὰ ἱστορικὰ πλαίσια, παίρνει ὅταν ἀφαιρηθῇ τὰ ὁρισμένα πρόσωπα καὶ περιστατικὰ τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας γιὰ νὰ ἐκδομηθεῖ εἰς ἔργον ποὺ οἱ βασικαὶ τοῦ χαρακτῆρες νὰ προβάλλονται μετὰ κάποια καθολικώτερη σημασία, νὰ ξεχωρίζουν ἀπὸ τὸ ἄσπερον σημερινόν.

Φυσικὰ στὰ χέρια ἐνὸς δραματοῦ, γοῦ ὁποιοῦδήποτε ὀλίγου, ἀποκτείνει ἱλικίαν τοῦ ὑπόστασις καὶ αὐτοτέλεια, μὴ πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐλευθερὰ. Ἡ ἱστορικὴ νὰ εἶναι οἱ πηγὲς τοῦ τεχνικὰ θὰ κριθεῖ ὅχι μὲ τὰ μέτρα τῆς ἱστορίας ἀλλὰ τῆς δραματικῆς Τέχνης — ἂν δὲν ὁλοκληρωθεῖ ἐκεῖ, ὅλα τὰ ἄλλα μένουσιν ἀποτελέσματα. Καταλήγουμε δηλαδὴ στὴν μόνιμην ἀπαιτήσιν αὐτῆς τῆς Τέχνης, ἀνεξάρτητα ἀπὸ δοσμένα χρονολογία, παραλληλισμοὺς κλπ. Στὴ «Θεοφανὴς» περιορίζει ὁ κ. Τερζάκης ὅλο τὸ ἐνδιαφέρον μας πρὸς τρία πρόσωπα τῆς «ἱστορίας» τοῦ: Στὴν Νικηφόρον Φωκά, στὴν Θεοφανὴν καὶ στὴν Ἰωάννην Τσιμισκή. Αὐτὰ τὰ πρόσωπα θαρρεῖς πὺς τὰ τοποθέτησε ἐν μίᾳ σκοτεινῇ αἰθούσῃ γιὰ νὰ τὰ φωτίσει ἀντίστοιχα μετὰ ἰσορροπίαν ξεχωριστοῦ προβάλλοντες. Δὲν ἀρνεῖται νὰ διακρίνουμε οὐτε τὸ περίγυρον ποὺ θάγγιζε ἡ αἰκία τοῦ. Τὰ θέλει ἐντελῶς ἀπομονωμένα. Ταυτόχρονα, τὰ τοποθετεῖ ἐν ὁλοῦ τοῦ θάους τῆς τραγωδίας. Πᾶσι δυνάμει θὰ τὰ ἀντιμετωπίζωμε. Κρατοῦν ἀπὸ μίαν ἀκτὴν τὴν κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς αὐτοκρατορίας. Ὡστόσο ἡ αὐτοκρατορία, εἰς ἀπομόνωσιν ἀπὸ τὰ δράματα. Ὑπάρχουν ἄλλοι μᾶς ἡ «ἐλευθερία» ἡ «Θεοφανὴς» μετὰ τὴν ἀποστολὴν τῆς γιὰ τὴν ἐλευθερίαν καὶ γιὰ τὸν ἔρωτα ὁ Νικηφόρος Φωκάς, ὁ ἀκαταμάχητος πολεμιστὴς ποὺ γέγραψε ἐντὶ περὶ τὸν μηχανὸν καὶ οἱ οὐλοδοξίες τοῦ καποὶ περιορίζονταν στὴν ἐξασφάλισιν τοῦ μοιχικοῦ θύου — πρὶν σαγηνευθεῖ ἀπὸ τὴν Θεοφανὴν — καὶ ὁ Ἰωάννης Τσιμισκής, ὁ τέως πολιτιστὴς ποὺ μπαίνει θυελλώδης ἐντὶ προσκήνιον. Ἔτσι γίνεται ἡ διαμάχη τοῦς ἰδιωτικῇ ὑπόθεσιν. Ἡ Θεοφανὴς ἀπὸ τὴν ἀπὸ τὸν θάνατον τὸν Φωκά γιὰ νὰ κερδίσει τὸν Τσιμισκή. Καὶ αὐτὸ πάλιν, γιὰ τὴν αἰσθητικὴν τὴν καθάρσιν ἀπὸ τὴν ἀρχήν. Ἡ ἴδια «μοῖρα» θὰ τὴν καταδικάσῃ ἐν τῷ τέλος ἐν μοιχίᾳ καὶ ἐν κατατάσει. Δὲν θὰ δοῦμε τὸ τέλος. Ἐκεῖνη θὰ τὸ προαντιμετωπίζῃ καὶ θὰ μᾶς τὸ πείσῃ. Ἐν ὅσον μόνολογον καὶ καθυστερώντας ὡς νὰ τελειώσῃ τὸ κλῆσιμον τῆς Αὔλας... Ἄν ἡ κυριαρχία τοῦ Τσιμισκῆ ἐν ἀσχύρῃ καὶ ἀπὸ τὴν κατακράτησιν τοῦ κόσμου ἐναντὶν τοῦ Φωκά ποὺ εἶχε ἐπιβάλῃ βαρυστατὸς φορολογίας γιὰ νὰ διατηρῇ τὴν πολεμικὴν τοῦ μηχανή. αὐτὸ ἀναφέρεται μᾶλλον «παρεμπιπτότως». Ὁ συγγραφεὺς ἐπιμένει, ἀπὸ τὴν ψυχολογικὴν διαγραφὴν τῶν προσώπων τοῦ ἐκτὸς ὁποιοῦδήποτε τοποῦ καὶ χρόνου. Καὶ τὸ ἀφῆλσε ἀπὸ τὴν ἐπιβίωσιν νὰ ὑπερασπίζον μίαν ὑπόθεσιν ἱκανὴ νὰ προσελ-

Ἡ ΕΛΕΝΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ καὶ ἡ ΕΛΣΑ ΒΕΡΤΗ στὴ «Θεοφανὴς» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη.

ἔργον γραμμένον ἀπὸ ὥριμον τεχνικὴν τοῦ θεατρικοῦ λόγου, μετὰ γνώσιν καὶ μαστορίαν θαυμάστην. Ὁ κ. Τερζάκης, προσφέρει ἑκτακτὴν καὶ βάθος στὴν ὁπωσδήποτε δραματικὴν μας παραγωγὴν, τὴν ἀνεβάζει ἀπὸ τὸ πεσοῦρόν οἱ εἶναι πνευματικὸν ἐπίπεδον. Στὴν εἰς σκηνὴν ἀνέτα, μὲ ἀπλοχρῆμα καὶ τὴς διασπῶνται στέρεα, τὴς ἰσορροπεῖ χωρὶς δισταγμοῦ, καὶ διαγράφει τὰ πρόσωπα τοῦ ἐπιβλητικῶς. Στὴ «Θεοφανὴς» χαίρεται κανεὶς ἀρκετὴς ἀπὸ τὴν πρὸς συγκροτημένους καὶ πληθωρικούς ἀπὸ λόγον σελίδας τῶν θεατρικῶν μας κειμένων. Παρ' ὅτι αὐτὰ καὶ ἐνὶ δὲν ἀπονοῦσιν τὸ γενικὸν ἐνδιαφέρον, ἡ ἀίσθησις τοῦ δράματος τῆς σκηνῆς, δὲν μπόρεσε νὰ μᾶς μεταδώσῃ τὸν ἀναλογισμὸν κραδασμοῦ. Συχνὰ εἰσώθεος ἀμετοχος παρατηρητὴς τῶν γεγονότων. Καὶ αὐτὸ νομίζομεν ὀφείλεται στὴν προσπάθειά νὰ μείνουν οἱ ἥρωες μοιχαῖ, μετὰ τὸν ἄσπερον τοῦ, χωρὶς νὰ κρατιοῦνται ἀπὸ πονηρίας. Δὲν εἶναι σημασία ἡ «ἱστορικότης» τοῦ θέματος. Καὶ σύγχρονον γὰρ ἦταν τὸ ἔργον θὰ χρειαζόταν νὰ καθάρισται τὸ περιβάλλον τοῦ, καὶ νὰ τοποθετηθεῖ μετὰ αὐτὸ τὰ ὁποιαδήποτε πρόσωπα τοῦ.

Ἡ σκηνοθεσία τοῦ κ. Κωνσταντίνου Μιχαήλ κρέμας τὸ κλίμα καὶ τὸ ὅσον τοῦ ἔργου αὐτὸ ἐν ὅσον ἐπιβλητικόν. Ἡ κυρία Ελσα Βερτὴ (Θεοφανὴς) δοκιμασμένη ἐν τῷ γενικῷ ὅσον εἶχε τὴν ἀπαραίτητη ἀντοχή, ὅσον μάλιστα καὶ ἐν τῇ σκηνῇ ποὺ χρειαζόταν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν θερμότητα καὶ τὴν θηλυκότητα τῆς Θεοφανῆς. Οἱ κ. κ. Β. Διαμαντοπούλου καὶ Θ. Κωτσόπουλος ἀνταποκρίθηκαν χωρὶς ξεχωριστὴν προσπάθειαν ἐντὶ διαγραφῇ τοῦ Νικηφόρου Φωκά ὁ πρῶτος καὶ τοῦ Ἰωάννη Τσιμισκῆ ὁ δεύτερος, ὅπως τοὺς καθόρισε ὁ συγγραφεὺς. Ἀεὶ ἀκούει νὰ ἀναφερθεῖ ἡ ἀπόδοσις τῆς σκηνῆς ἀπὸ τὴν κυρία Ελσάν Ζαφειρίου. Τὰ σκηνοθετικὰ τοῦ κ. Κλωνί εἶχαν μίαν ὑπερβολικὴν λιτότητα, ἴσως γιὰ νὰ ὑπογραμμιστοῖ καλὺτερα τὸ κλίμα τοῦ ἔργου. Ἡ «Θεοφανὴς» τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη, παρὰ τὴς ὁποίας παρατηρήσεις μᾶς, εἶναι ἕνα ἔργον ποὺ ἀντὶ τῆς ἐνέργειάς τῆς δραματικῆς μας παραγωγῆς, τὴ βοηθεῖ νὰ θρεῖ τὸ δρόμον τῆς καὶ νὰ προχωρήσῃ. Ἐδῶ μᾶς ἐπιτραπεί νὰ τοῖς δοῦμε πρὸς τέτοια ἔργα προσφέρωμεν περισσώτερα καὶ ἐντὶ «ἔθιμον» καὶ ἐντὶ θεατρικῆς μας καλλιέργειας ἀπὸ τὴς διαφορᾶς «Νεραϊδὲς» καὶ τῆς «Στρατηγίᾳς Ἐραστῶν»...

Γ. ΣΤΑΥΡΟΥ

εφ' Εθνους, Τάρος - 13/5/56
3

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΥΟ ΛΑΜΠΡΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

Η «Θεοφανώ» του Άγγ. Τερζάκη στο Έθνικόν Θέατρον
και «Τὸ Αὐγουστιάτικο φεγγάρι» τοῦ Τζῶν Πάτρικ
στὸ «Θέατρο Τέχνης».

ΑΘΗΝΑΙ, 1 (Τοῦ ἀνταποκρι-
τοῦ μας). — Τὰ δύο νέα ἔργα
ποῦ ἀνέβασαν τὰ δύο πρὸ σημαν-
τικὰ ἀπὸ τὰ θεατρά μας θὰ μᾶς
ἀπασχολήσουν στὸ σημεῖωμα αὐ-
τό: Ἡ «Θεοφανώ» τοῦ Ἑθνικοῦ
Θεάτρου καὶ «Τὸ Αὐγουστιάτικο
Φεγγάρι» τοῦ «Θεάτρου Τέχνης».
Εἶναι καὶ τὰ δύο μιὰ συμβολή
στὴ θεατρικὴ μας τέχνη, σὰν πα-
ραστάσεις, μὰ καὶ δύο νέα ἔργα,
γραμμένα ἀπὸ σύγχρονους καὶ
λαμπρὰ προικισμένους θεατρικοὺς
συγγραφεῖς.

Ἡ «Θεοφανώ», εἶναι τὸ τελευ-
ταῖο θεατρικὸ ἔργο τοῦ Ἀγγέλου
Τερζάκη, τοῦ συγγραφέως μας
ποῦ προσέφερεν ἤδη πολλὰ στὰ
ἑλληνικὰ γράμματα, καὶ ἰδιαίτε-
ρα στὸ νεοελληνικὸ θέατρο. Γραμ-
μένο στὰ χρόνια τοῦ μεσοπολέμου,
δὲν δόρυκε τὴν εὐκαιρίαν γὰ παρουν-
σιασθῆ ἀπὸ σκηνῆς, γιὰτὶ παρουν-
σίαζε σκηνοθετικὰ καὶ ὑποκριτι-
κὰ δυσχερεῖες ποῦ μονάχα ἀπὸ
θεατρικὰ συγκροτήματα θὰ ἤμπο-
ροῦσαν νὰ ὑπερπλήρουν. Βυζαν-
τινὴς ὑποθέσεως, εἶναι τὸ τρίτο
τῆς σειρᾶς τοῦ συγγραφέως, ὕ-
στερα ἀπὸ τὸν «Αὐτοκράτορα Μι-
χαῆλ» καὶ τὸ «Σταυρὸς καὶ τὸ
σταθί», ποῦ παρουσίασε προπολε-
μικὰ τὸ Ἑθνικὸν Θέατρον. Ἡ
«Θεοφανώ» τοῦ εἶναι τὸ δράμα
τῆς τραγικῆς Βασιλίσσας Θεοφα-
νῶς, ποῦ βαρύνεται μὲ τὸν φόνον
τῶν δύο Βασιλέων σκύλων τῆς.
Τραγικὴ μυσφί, ποῦ πάντα ἔθε-
λε νὰ τὴν ἐνσαρκώσῃ στὴ σκηνή
ἡ ἀξέχαστη Μαρίκα, ποῦ παρεκί-
νησε μάλιστα τὸν συγγραφέα νὰ
γράψῃ τὴν τραγωδίαν. Δὲν πρό-
λαβεν ὅμως νὰ τὴν παίξῃ.

Τὸ Ἑθνικὸν Θέατρον τὴν ἀνέ-
βασε μὲ ἐξαιρετικὴ ἐπιμέλεια,
χρησιμοποιώντας μερικὰ ἀπὸ τὰ
καλύτερά του στελέχη. Ἡ τρα-
γωδία διαδραμεῖται σὲ 4 ἐπεισόδια,
ἐσκηνοθετήθη δὲ ἀπὸ τὸν Κ. Μι-
χαήλιδην. Οἱ σκηνογραφίαι εἶναι
τοῦ Κλ. Κλώνη καὶ οἱ ἐνδυμασίαι
τοῦ Ἀντ. Φωκά. Στὸ ρόλο τῆς
τραγικῆς ἡρωίδας δημιουργήσε
μιὰ ἀληθινὰ ἔξοχη ἐπιτυχία ἡ δρα-
ματικὴ καλλιτέχνης Ἑλσα Βερ-
γῆ, ποῦ τόσο λίγο ὅμως βλέπου-
με ν' ἀξιοποιεῖται τὸ δραματικὸ
τῆς ταλέντο. Ἦταν μὰ Θεοφα-
νὴ πέρα γὰ πέρα, λαμπρὴ σ' ὅ-
λες τῆς δυσκολώτερες μεταπτώ-
σεις τῆς, ἀπὸ τὴν τρυφερότητα
στὴν ἀγριότητα, ἀπὸ τὸ μεγαλεῖο
στὴν κατάπτωση, ἀπὸ τὸ ἡρωϊκὸ
στοιχείο στὸ ἐγκληματικόν. Δίπλα
τῆς, περίφημοι μὲ τὴν καλλιτε-
χνικὴ ὀριμότητά τους, ὁ Βασι-
λῆς Διαμαντόπουλος σὰν Βασιλέ-
ας Νικηφόρος Φωκάς καὶ ὁ Θαν.
Κωτσόπουλος σὰν Ἰωάννης Τσι-
μισκῆς. Μὰ καὶ οἱ ἄλλοι ἡθοῖται,
ἄνδρες καὶ γυναῖκες, στάθηκαν
βαρύνοντες στὸν ρόλον των. Εἰς

μερικανοί, ἀπελευθερώνοντας διά-
φορα ἐδάφη ἢ ἐγκαθιστάμενοι σὲ
διάφορες χώρες, ἐπεχείρησαν νὰ
τῆς «ἐκπολιτίσουν». Εἶναι μιὰ
κανονικὴ σάτιρα τῆς Ἀμε-
ρικάνικης νοοτροπίας, ποῦ φαντά-
στηκε πῶς μὲ τυποποιημένα συ-
στήματα καὶ «φόρμουλες», θὰ ἤμ-
πορούσε νὰ ἰσοπεδώσῃ λαοὺς καὶ
χώρες μὲ παράδοσιν αἰώνων, κά-
τω ἀπὸ τὰ καλοῦνται τῆς «Δημο-
κρατίας» καὶ τοῦ «Ἀμερικανικοῦ
τρόπου ζωῆς». Ἡ Ὀκινάδα, τὸ
μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ νησιά τοῦ
συμπλέγματος Ρίου — Κίου, στὸν
Εἰρηνικόν, εἶναι τὸ πλῆσιον τοῦ
ἔργου. Δύο λαοὶ καὶ δύο πολιτι-
σμοί, ὁ Ἀμερικανικὸς καὶ ὁ Φι-
λιππινέζικος, συναντήθηκαν ξα-
φνικά. Οἱ κάτοικοι τοῦ Τομπάκι,
τοῦ μικροῦ χωριοῦ τῆς Ὀκινάδας,
ποῦ δάλλθηκαν νὰ «ἐκπολιτίσουν»
οἱ Ἀμερικανοί, ἤμπορεῖ νὰ μὴ
ξέρουν τί θὰ πῇ Πεντάγωνο ἢ Δη-
μοκρατία, ἔχουν ὅμως τὴ σοφία
ἐνὸς παλινοῦ πολιτισμοῦ ποῦ ἔζη-
σε στὸ νησί τους. ἔχουν
τῆς συνήθειες, τὰ ἔθιμα καὶ τὸν
τρόπο ζωῆς τους, ποῦ κανένα σο-
φὸ «Σχέδιο Β» τῆς Οὐάσιγκτον
δὲν θὰ ἤμπορεῖ νὰ ξεριζώσῃ.
Τοῦναντίον, θὰ καταφέρουν νὰ
παρασύρουν τοὺς δύο καλοπροαί-
ρετους κατὰ τὰ ἄλλα Ἀμερικα-
νοὺς λοχαγοὺς, ποῦ στάλθηκαν
γὰ νὰ ἐμφυσησουν τὴν Ἀμερικα-
νικὴ «κοινοτομία». Ἱστορία, δη-
λαδή, πολλὰ παλιὰ καὶ πολλὰ γνω-
στὴ. . . . Ὁ νοῦν νοεῖται. . . .

Ὁ Κάρολος Κούν, ὁ λαμπρὸς
αὐτὸς δάσκαλος τοῦ Θεάτρου, ἐ-
δίδαξε τὸ ἔργο αὐτὸ μὲ ἀληθινὴ
καλλιτεχνικὴ ἐμπνευση καὶ τὸν
ἀρμόζοντα τόνο. Σάτιρα μὰ ὅχι
χοντροκομμένη κομωδία, ἔργο μὲ
βαρύτερον περιεχόμενον καὶ σοφὴ
διαγραφή, δόρυκε στὸν τρόπο δι-
δασκαλίας τὴν ἰδεωδὴ ἰσορροπία.
Μεταφρασμένο ἀριστοτεχνικὰ ἀ-
πὸ τὸν Στάθη Σπληντόπουλου
καὶ μὲ σκηνικὸ διάκοσμον τοῦ Γ.
Βακαλό, δόρυκε τὸ ἔργο μὰ ἰδε-
ωδὴ ἐμπνευσιὰ ἀπὸ τοὺς νέους
καλλιτέχνες τοῦ Θεάτρου Τέ-
χνης. Ὁ Δημήτριος Χατζημάρ-
κος, ποῦ ἀνενεργάστηκε στὸ ἔργο
αὐτό, δόρυκε στὸ ρόλο τοῦ ἰθα-
γεννοῦ διερχομένου Σακίν, ψυχῆς
καὶ μοχλοῦ τοῦ ἔργου καὶ σὰν
κομπέρ ποῦ εἰσάγει καὶ συνδέει
τῆς διάφορες σκηνές, μὰ ἀπὸ τῆς
ιδεωδέστερες ἐπιτυχίαις τῆς τόσο
πλούσιας καλλιτεχνικῆς του στα-
διοδρομίας. Ὁ Κ. Μπάκης, σὰν
συνταγματάρχης Πέροντο, ἀπέδω-
σεν ἔξοχα τὴ στενὸκαρδὴ νοο-
τροπία τοῦ Ἀμερικανοῦ ἀξιωμα-
τικοῦ, ποῦ ἐφαρμόζει κατὰ γράμ-
μα τῆς «ὁδηγίας» τοῦ κέντρου. Ὁ
Δημ. Μπάλλας, σὰν λοχαγὸς Φί-
μυ, ποῦ πρόκειται νὰ «ἐκπολιτί-
στῃ» τὸ χωριὸ Τομπάκι, ἔξοχος πέ-

Ζωηκὴ Τίτυς

ΚΡΙΤΙΚΗ τοῦ Θεάτρου

Η «ΘΕΟΦΑΝΩ»

Τοῦ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Ὁ Ἀγγέλος Τερζάκης κατέ-
χει δικαιοδικατικὰ μίαν ἀπ' τῆς
πρώτης θέσεις στὴν ἱστορίαν τῆς
Λογοτεχνίας τῆς Νεωτέρας Ἑλ-
λάδος. Ἐγκέφαλος λαμπρὸς, αὐ-
στηρα ὀρθολογισμένος καὶ δυνα-
μωμένος ἀπὸ καλλιέργειαν πλα-
τεῖα καὶ βαθεῖα. Ψυχικὸς ἐντο-
νισμὸς, συνεχὴς δονουμένη καὶ μετα-
φραζομένη σὲ ἄκραν εὐαίσθησιαν.
Φαντασία ὑπερτροφικὴ καὶ γονί-
μως δημιουργικὴ. Μ' ἓνα λόγο
πρόκειται γὰρ ἄνθρωπον προικι-
σμένο μὲ ὅλα τὰ ἐφόδια γὰρ λο-
γοτεχνικὴ δημιουργία ὑψηλῆς ποι-
ότητος.

Τὸ μεγάλο κι' ὠραῖο ταλέντο
τοῦ Τερζάκη ὁρίσκει ἐπιτυχὴ διέ-
ξοδο στὴ μυθοπλαστικὴ πεζογρα-
φία, μὲ συνέπεια τῆς συγγραφῆς
μερικῶν μυθιστορημάτων ἀρι-
στοτεχνικῶν. Συγκεκριμένως,
ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ μυθι-
στόρημά του «Ἰζαμπά» εἶνε ἔργο
κεφαλαιώδες, ὅπου ὁ συγγραφεὺς
κατάρωσε νὰ μεταουσιώσῃ λογο-
τεχνικῶς τὴν ὀχι κοινὴν ἱστορικὴν
τεν γνῶσι. Ἡ ἐπιτυχὴς μυθιστο-
ρηματοποιημένη ἱστορία δὲν εἶνε
διόλου εὐκόλῃ ὑπόθεσις. Ἡ ἴδια
ἀκριβὴς παρατήρησις ἰσχύει καὶ
γὰρ τὴν θεατροποιημένην ἱστο-
ρίαν.

Ὁ Τερζάκης, μυθιστοριογράφος
ἰδιοσυγκρασιακῶς νοιάζει ἐκ-
κατενίκην. ἔλκει πρὸς τὸ θέα-
τρο, καὶ προσπαθεῖ, δίπλα στὸ
μυθιστορηματικὸν ἔργον του, νὰ δι-
μουρφήσῃ καὶ θεατρικὰ. Ὅταν
ἔχῃ κανεὶς τὸ θεατικὸν ταλέντο
ἐνὸς Τερζάκη, σὲ κανένα εἶδος
τοῦ λόγου δὲν μπορεῖ νὰ ἀποτύ-
χη. Πλὴν ἡ μὴ ἀποτυχία δὲν ἀνι-
στρεφίται πάντοτε μὲ θετικὴν ἐ-
πιτυχίαν. Τὰ πάντα εἶναι σχετικὰ,
ἡ δὲ κριτικὴ ὀφείλει νὰ εἶναι
συγκριτικὴ τῶν διαφορῶν παρα-
γόντων ποῦ ἀποτελοῦν ἓνα τάλα-
τον. Ἄν ὁ Τερζάκης δὲν εἶχε γρά-
ψῃ τὰ θεαματικὰ μυθιστορηματά
του, θὰ ἦμεν πολὺ πρὸς ἐπικρί-
σιν αὐτοῦ στὴ θεατρικὴν του πα-
ράδοσιν. Ἡ ὑπαρξὶς ὅμως τῆς
«Ἰζαμπά» καὶ τοῦ «Χωρὶς Θεὸν»
— τοῦ ἀδικομένου αὐτοῦ ἀριστοτε-
χνικοῦ — ἀναγκάζουν τὸν ἐκ-
συνείδητο κριτικὸν νὰ τοποθετήσῃ
ἄλλου τὴ σκοπία του.

Ὁ Τερζάκης ἐδῆλωση γραπτῶς
καὶ προφορικῶς πῶς γὰρ τὴ συλ-
λημὴ τῆς «Θεοφανῶς» του, ἡ ἱ-
στορικὴ πλεῖρα τὸν θεματοῦ δὲν
τὸν ἐνδιέφερε. Ἀπλῶς τὰ ἱστο-
ρικὰ γεγονότα ὑπῆρξον ἡ ἀφορμὴ
νὰ ἐρεθισθῇ μὲν ἡ δημιουργικὴ
φαντασία του, ἀλλὰ ν' ἀκολου-
θήσῃ δρόμος ἀσχετοῦς ἀπὸ τὴν
ἱστορικὴν πραγματικότητα. Διη-
λθὼ οἱ ἥρωες του — ποῦ τυχαίαι
νὰ εἶναι καὶ ἥρωες τῆς ἱστορίας
— ἐνεργοὺν στὴ «Θεοφανῶ» ὅχι
ὅπως ἐνῆργουν στὴν πραγματι-
κότητα, ἀλλὰ ὡς ὅπως θὰ ἦ-
θαι εἰς τὴν συγγραφὴν αὐ-
τοῦ. Ὁ ἄλλος εἶναι τεράστιος. Διότι
ὁ Τερζάκης δὲν περιορίζεται
στὴ λογοτεχνικὴ ἀνάπλασι τῆς
ἱστορίας, ἀλλὰ στὴ δημιουργίαν
ἐν ἑαυτῇ φανταστικῶν ἡρώων
καὶ ἐν ἑαυτῇ φανταστικῶν γε-
γονότων. Ἡ δὲ δικαίωμα τοῦ
κριτικῆ δὲν ἔχει τὸ δικαί-
ωμα νὰ τοῦ τὰ ἀρνήσῃ, ὑπὸ τὴν
ὁμολογίαν προϋποθέσεως: 1) ὅτι
οἱ συγγραφεῖς θὰ τοποθετήσῃ τὰ
φανταστικὰ γεγονότα τοῦ
ἔργου τοῦ σὲ κάποια ἱστορικὴ
γῆ, 2) εἴτε, ἐφόσον περιορίσῃ
τὴ φαντασίαν του μὲτὰ τὴν ἱστο-
ρικὴν πλῆσιν, νὰ μᾶς πείσῃ καὶ
ἡ συμφωνία μὲ τὴν πραγματικότητα
μὲ τὰ πλῆσιν τῆς ἱστορίας
καὶ γεγονότων. Ὁ Τερζάκης
κατὰ τὰς ἀνωφερὰς ἐνδείξεις
ποῦ αὐτὰ ταῦτα τὰ γεγονότα, ὅ-
πως ἀκριβὴς συνέβησαν. Ἀλλὰ
καὶ μὲ τῆς ἐνδείξεις πῶς ἡ ἱστο-
ρία εἶναι μυθοπλαστὴς ἀνάστασις.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ

Αριθ.

Ο Άργος του Τί της Ανατολή

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 191

ΘΑΟΣ ΙΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ.

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 36-518

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Απόκομμα ΑΥΓΗΣ

- 5 ΜΑΡ. 1957

Χρονολογία

ΕΝΑΣ μονάχα από τους παλιούς έκδοτικούς οίκους εξακολουθεί να «βιβλίζει» αποκλειστικά νεοελληνικές συγγραφείς. Η «Εστία», αυτή είναι ο έκδοτικός οίκος, εγκαίνισσε μία νέα σειρά εφόσον με το γενικό τίτλο: «Νεοελληνική Λογοτεχνία», που θα περιλάμβανε, όπως φαίνεται, κυρίως πεζογράφους σημερινούς. «Ηδη έχουν κυκλοφορήσει έξι τόμοι σε μικρό σχήμα, λιτή εμφάνιση και χαρτανάκι θεσμο: του Καρακώστα «Ο Αρχαίολόγος» και τα «Επιγράμματα», του Καραγάτση: «Ο Κοιτάχτης» του Καραγιάννη, του Τερζάκη: η «Μενεξεδένια Πολιτεία», του Θεοδοίου: η «Αργώ». Όπως βλέπει ο αναγνώστης μας, επανεκδίδονται μυδιαστορήματα συγγραφέων της γενιάς του 30. Είναι η γενιά που περνάει στην ιστορία και — στο πεπρωμένον φύγειν φθύνοντα, όπως σημειώσανε και στα «Επιγράμματα» των κοριτσιών άλλοτε — στα περασμένα (δχι μόνο χρόνια, μα και πρόγμματα). Ήρθε ο καιρός του απολογισμού και για τη γενιά του 30.

ΕΝΩ η δραστηριότητα του βιβλιοπωλείου της «Εστίας» έχει ενταθεί, ένας άλλος έκδοτικός οίκος επανεκδόσει σε πλήρη μαρμαίω. Ο «Αετός» (πρώην «Πυρσός»), είναι ο έκδοτικός οίκος που γύρω απ' τα 1935 γινόταν στο αναγνωστικό κοινό τους συγγραφείς της γενιάς του 30 με τις προσεγμένες εκδόσεις των έργων τους — κυρίως μυθιστορημάτων. Η τελευταία αξιολογία από κάποιες πλευρές προσπάθειά του με τη σειρά των 48 τόμων της «Βασιλικής Βιβλιοθήκης» ήταν μοιραία φαίνεται να κακοπαθήσει σε ξένα χέρια. Οι τελευταίοι τόμοι της «Βασιλικής Βιβλιοθήκης», που εκδόθηκαν από τον έκδοτικό οίκο Ι. Ζαχαρόπουλου, με τη φτηνή διοργανωμένη διέλιξη, τα μειωμένο αριθμό των τυπογραφικών φύλλων κλπ., προκαλεί τη θλίψη σε κείνους που παρακολούθησαν από την αρχή τις εκδόσεις της «Βασιλικής Βιβλιοθήκης». Τι τα θέλετε, τι τα γυρεύετε, ο έκδοτής δεν μπορεί να είναι μόνο ένας μικρός κυνηγός του ολικού κέρδους. Άλλα δυστυχώς εδώ ερθύνονται και άλλοι έξω από τους εκδότες, ερθύνονται και τα πρόσωπα της Συναρτητικής «Επιτροπής που υποτίθεται πως δεν είναι επιχειρηματίας. Έστω και την τελευταία στιγμή κάτι πρέπει να κάνουν τουλάχιστον αυτά τα πρόσωπα ώστε να μην πάει ως το τέλος η «Βασιλική Βιβλιοθήκη» χεμωτερεύοντας.

Ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

« Η ΘΕΟΦΑΝΩ »

ΣΤΟ « ΒΑΣΙΛΙΚΟ » ΘΕΑΤΡΟ

Του συνεργάτου μας κ. ΒΑΣΟΥ ΒΑΡΙΚΑ

Γεγονός, που αξίζει ιδιαίτερα να εξαρθ, αποτελεί, νομίζω, το ανέδασμα της βυζαντινής τραγωδίας «Θεοφάνω» του κ. Αγγελου Τερζάκη, από το «Βασιλικό». Εδώ πια δεν έχουμε να κάνουμε απλώς με «καλές προθέσεις» και «ευόαινες υποσχέσεις», που συνοδεύουν την κρίσι μας κάθε φορά που μιλάμε για ελληνικό έργο, όταν ίσχυι να απομακρυνθ από την περιοχή της «ελαφρής κωμωδίας». Ούτε η επίεικεια, ούτε η συγκατάβασι έχουν εδώ τη θέση τους. Η νέα δημιουργία του κ. Αγγελου Τερζάκη μπορεί και θα πρέπει να αντιμετωπισθ με τα πιδ αυστηρά κριτήρια. Είναι ένα θεατρικό έργο με όλη τη βαρύτητα, που ο λόγος αυτός παίρνει όταν μιλάμε για τη σύγχρονη, και όχι μονάχα αλλοίμονο την ελληνική παραγωγή. Αντιρρήσεις και παρατηρήσεις μπορεί να υπάρχουν πολλές. Το γεγονός όμως της γνησιας δραματικής προσφοράς, παραμένει ακέραιο. Και είναι αυτό που κατά πρώτο λόγο θα πρέπει να υπογραμμισθ.

Στη βυζαντινή Ιστορία, την τόσο πλούσια σε δραματικά γεγονότα και εκρήξεις σκοτεινών παθών, προσφεύγει και τη φορά αυτή ο συγγραφέας του «Αυτοκράτορα Μιχαήλ». Όχι όμως, όπως ο ίδιος το υπογραμμίζει στο σημειολογικό του σημείωμα, για να αναστήσει μία εποχή, αλλά για να δώσει μία όψη του ανθρώπινου δράματος, αυτού που παραμένει αναλλοίωτο μέσα στο χρόνο, η τουλάχιστο θα παραμείνει στο βαθμό, που η ανθρώπινη φύσι δεν πράττει να υποστεί σημαντικές μεταβολές. Αν στα εξωτερικά καθέκαστά του το έργο άντλη ιά στοιχεία του από το παρελθόν, ο' ότι αφορά το εσωτερικό δράμα των ήρώων του μας οδηγεί στα κέντρα της εποχής μας. Το έχω σημειώσει επανειλημμένα και θα το επαναλάβω και σήμερα με την ευκαιρία της «Θεοφάνω». Η προσπάθεια ανάδειξης του ιστορικού παρελθόντος, μέσω της τέχνης, κατά την αντίληψή μου τουλάχιστο, αποτελεί μία άγονη, και στο βαθμό, που θα επιτύγχανε, άνωφελη περιπέτεια. Το παρελθόν μονάχα ως ανφορη να προβληθ έντονότερα το σήμερα, να δώσει δηλαδή στον συγγραφέα τη δυνατότητα να συγκεκριμενοποιήσει το άτομικό του δράμα για τη ζωή, μπορεί να έχει μία δικαίωση. Είναι αυτό ακριβώς, που φαίνεται να επιδίωξε και επέτυχ ο κ. Τερζάκης.

Στην εποχή των Μπαρδόκων, της διανοητικής που έχει συνδέσει το όνομά της με την ακμή του βυζαντινού σ' όλους τους τομείς της κρατικής ζωής της υπέρτατης αυτοκρατορίας, διαδραματίζεται η τραγωδία του κ. Τερζάκη. Κεντρικοί ήρωες τρία από τα γνωστότερα πρόσωπα της περιόδου: Ο Νικηφόρος Φωκάς, ο Ιωάννης Τσιμισκής και η Θεοφανώ. Η προσοχή εν τούτοις του συγγραφέα στρέφεται κατά πρώτο λόγο στην τελευταία. Η δράσι της είναι γνωστή. Ο συγγραφέας εν τούτοις, ζητεί να βρθ στο ίδιο εσωτερικό της ηρωίδας την εξήγησι των πράξεών της, να αποκαλύψ το εσωτερικό της δράμα, που θα μπορούσε να δικαιώση στα μάτια του «ερμηνεύου» δ,τι για τον ανυποψίαστο τρίτο θα μπορούσε να λογαριασθ ε δικαιολόγητη εγκληματική ενέργεια. Γιατί το τραγικό δεν βρίσκεται από την πλευρά του θύματος. Ο θάνατος για τον Νικηφόρο Φωκά, που τον συγκλονίζει θα βεί αθησκευτική κρίσι, αποτελεί ένα ελ-

δος απολυτρώσεως. Η όρη και η συνείδησι των δικαιωμάτων που του προσφέρει ο δυναμισμός της προσωπικότητάς του, βρίσκουν τρόπο να εξαφανισουν τις τύψεις του Τσιμισκή. Δεν μένει παρά ο απεγνωσμένος αγώνας της Θεοφανώς να επιτύχη και να σταθεροποιήσ αυτή που η θηλυκότητα και η φιλοδοξία την οδηγούν να δλέπει σαν δολοκλήρωσι της ζωής της και που το δλέπει εν τούτοις συνεχώς να φεύγει μέσα από τα χέρια της: Τον έρωτα και την αυτοκρατορική πορφύρα. Το δαυτάτο τούτο συναισθήμα της «αδίκημένης», της «καταδικασμένης» από τη μοίρα, αποτελεί τον πυρήνα του εσωτερικού δράματος της ηρωίδας του κ. Τερζάκη τον «αποκρινόμενο λόγο», αλλά και την δικαίωσι των πράξεών της.

Δεν ξέρω αν το κατάρθωσε η ακριβέστερα αμφιβάλλω αν μπόρεσε να ολοκληρώση την προσωπικότητα της ηρωίδας του, που στάθηκε και ο κύριος αντικειμενικός του σκοπός αφού οι δυο άλλοι ήρωες, λιγότερο ο Νικηφόρος και περισσότερο ο Τσιμισκής, κρατήθηκαν μωλών στη σκιά. Γιατί ουσιαστικά το εσωτερικό αυτό δράμα ο' έλη την όψι. τητά του δεν αποκαλύπτεται παρά στην τελευταία πράξη μέσω ενός άρκετα σχοινοτενούς και πολύ λίγο θεατρικού μονολόγου. Ο θεατής κληροφορείται από την ηρωίδα δ,τι θα έπρεπε να έδω ως συνέπεια της δράσης. Πρόκειται άσφαλώς για το κυριότερο μειονέκτημα του έργου, που διαφορετικά και στην όλη του δομή αλλά και στις λεπτομέρειες υπογραμμίζει την παρουσία ενός ώριμου θεατρικού συγγραφέα. Την ώριμότητα τούτη και στη σύλληψι δραματικών συγκρουσών αλλά και στην απόδοσί τους, τη χορήγαμε ιδιαίτερα στη τρίτη πράξη, που είναι άσφαλώς και η άριστη του έργου. Μαζι μ' αυτό χαρήκαμε και κάτι άλλο δχι λιγότερο σημαντικό: Την καλλιτεχνική έκφρασι, το μεστό και καθαρό λόγο, που διέθετε τέτοιο βάρος και εσωτερική μουσικότητα, που συχνά μας έδινε την εντύπωσι ότι δεν έπρόκειτο για πεζό αλλά για ποιητικό κείμενο. Όμολογώ πως σπάνια σε έργα σύγχρονου δραματολογίου, δοκίμασα την ευχάριστη αυτή έκπληξι.

Άρτιο από κάθε άποψι ήταν και το ανέδασμα του έργου. Ο κ. Μιχαηλίδης μπορεί και πρέπει να είναι απόλυτα ικανοποιημένος για δ,τι επέτυχ. Η παράστασι είχε και συνέπεια και ρυθμό και άτμόσφαιρα. Και το κατάρθωσε χωρίς να προσφύγ σε έντυπωσιακά μέσα. Τον βοήθησαν σημαντικά και οι ήθοισι. Ο κ. Διαμαντόπουλος απέδωσε τις αμφιβολίες και τις τύψεις την εσωτερική κρίσι του Νικηφόρου Φωκά κατά τον πιδ άρτιο τρόπο. Η αυτοπεποίθησι και ο δυναμισμός του Τσιμισκή ενσπάρθηκαν ζωντανά από τον κ. Κωστόπουλο. Αν από την κ. Βεργή έλειπε η θηλυκότητα, ένα από τα κυριότερα γνωρίσματα της Θεοφανώς, μας αποζημιώσε ωστόσο, με τον τρόπο που απέδωσε τις άλλες πλευρές του πολυσυνθέτου χαρακτήρα της ηρωίδας. Ιδιαίτερα θα πρέπει να εξαρθθ η συμβολή της κ. Ζαφειρίου στο ρόλο της σκιάδας και τιμητικά να αναφερθούν οι κ.κ. Δελγιάννης, Γιαννούλης, Αποστολίδης, Μπινιέρης και Βαφιάς, που υποδύθηκαν τους επεσοδικούς ρόλους.

ΒΑΣΟΣ ΒΑΡΙΚΑ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

"ΘΕΟΦΑΝΩ"

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ

Ἡ περίοδος τῆς Μακεδονικῆς Αυτοκρατορίας, σὴν Βυζαντινῇ Αυτοκρατορίᾳ, ὑπῆρξε ἡ πιο λαμπρὴ ἐποχὴ τῆς πολιτικῆς τῆς ζωῆς. Πολεμικοὶ θριαμβοὶ στεφανώσαν τὴν Βασιλευσσαν καὶ τὸ Βυζάντιον δλέπει ἡμερες δόξης. Ὁ θριαμβὸς κορυφώνεται μὲ τοὺς τρεῖς Αυτοκράτορας Νικηφόρο Φωκά, Ἰωάννη Τσιμισκή καὶ Βασίλειον Βουλγαροκτόνον. Γράφονται τότε οἱ λαμπρότερες σελίδες τῆς στρατιωτικῆς ιστορίας τῶν ἀγώνων ἐκείνου τοῦ Ἰσλαμ.

Σ' αὐτὴ ἀκριβῶς τὴν περίοδο ἐμφανίζεται καὶ παίζει σπουδαῖο ρόλο ἡ Θεοφανώ. Τὸ πραγματικὸν τῆς ὄνομα ἦταν Ἀναστασῶ καὶ κατόπιν τὸ ἀλλάξε σε Θεοφανώ. Ἦταν κόρη ἐνὸς πανδοχέως, παρὰ πολὺ ὁμορφὴ καὶ ὅπως ἀναφέρουν οἱ χρονογράφοι τῆς ἐποχῆς ἡ φύσις τὴν ἔκανε σάν ὡραῖο ἀγαλμα. Ἡ Θεοφανώ λοιπόν, ἔγινε συζυγὸς ἡ ἐρωμένη τριῶν Αυτοκρατόρων. Ἠμεῖς διὰ βασιλείων, μίας Αυτοκρατορίας τῆς Δύσεως καὶ μίας τῆς Ρωσίας.

Ἦταν ἀρχομένη, καὶ ἀμφιδόλου ὑπολήψεις, διεσπασμένη στήν ψυχὴ. Ὁ λαὸς δὲν τὴν ἀγαποῦσε. Πανδρεύθηκε τὸ Ρωμανὸ Β' (959-963). Ὅταν αὐτὸς πέθανε, ἀφῆκε τὴν Θεοφανώ μὲ δύο ἀνῆλικα παιδιὰ τὸν Βασίλειον καὶ τὸν Κωνσταντῖνον. Κατόπιν ἡ Θεοφανώ πανδρεύθηκε τὸν στρατηγὸν Νικηφόρο Φωκά πού γέννησε Αυτοκράτορα. Ἡ Θεοφανώ δὲ μὲς δάξει τὸν Ἰωάννη Τσιμισκή νὰ τὸν σκοτώσῃ. Ἔτσι ὁ θρόνος περὶ ἦλθε στὸν Τσιμισκή πού ἔγινε αὐτοκράτωρ χάρις στὸν γάμον του μὲ τὴν Θεοφώρα, ἀδελφὴ τοῦ Ρωμανοῦ Β' καὶ κόρη τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογέννητου. Ἀς σημειωθῇ ὅτι ὁ Πορφυρογέννητος δηλητηριάστηκε, τὴν ὑποδείξει τῆς Θεοφανούς. Φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ ὁ θάνατος τοῦ Ρωμανοῦ ὤφειλετο σὲ δηλητήριο. Ἡ Θεοφανώ ἦταν τότε 20 ἐτῶν καὶ ὁ Νικηφόρος Φωκάς 50. Γιὰ τὸ Φωκά μάλιστα ἐγρήθη καὶ τὸ γνωστὸν ἐπίγραμμα ἀπὸ τὸν ἐπίσκοπον Ἰωάννην Μελιτινιάτη δτι:

εὐπρόθετος νικηφόρος ἐν πάσι, πλὴν γυναικός.
Ὁ Νικηφόρος Φωκάς ἔγινε ἐμφερόμενος μορφή καὶ ἀπὸ ἀνθρωπιστικῆς ἀπόψεως. ἔχει ἀρχοληθῇ καρίως μὲ τὸ μοναχικὸ βίον καὶ εἶχε συνδεθῇ μὲ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιο τὸν Ἰδρυτὴ τῆς Μονῆς Λαύρας τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Ὁ Φωκάς δολοφονήθηκε στίς 10 Δεκεμβρίου 969. Τοὺς δολοφόνους τοὺς δοῆθῃσε ἡ ἴδια ἡ Θεοφανώ νὰ μπουὶν στὰ ἀνάκτορα. Ὁ αὐτοκράτωρ, ἀφοῦ εἶχε διαβάσει τὴν Ἀγία Γραφή, κουράσθηκε καὶ κοιμήθηκε στὸ πάτωμα. Οἱ δολοφόνοι μπήκαν καὶ τὸν ζήτησαν. Μόλις τοὺς εἶδε φώναξε: «Θεοτάκε δοῦθα μοι». Τότε χύπησαν τὸ Νικηφόρο στὸ μέτωπον καὶ κατόπιν τὸν βασάνισαν.

Ἀς σημειωθῇ ἀκόμα δτι ὁ Τσιμισκὴς κατόπιν ἐπιμονῆς τῆς Ἐκκλησίας βέτελε τὴν Θεοφανώ σὲ ἔξορίαν, σ' ἓνα μοναστήρι τῆς νήσου Πρώτης. Οἱ περιπέτειές τῆς, ὅμως δὲν σταμάτησαν. Μόνο μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Τσιμισκῆ, γύρισε στὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἔζησε ἔσχατον σάν Βασίλισσιν.

Ἀυτὴ τὴν Θεοφανώ πῆρε ὁ Ἅγιος Τερζάκης, γιὰ νὰ συνθέσῃ τὴν τραγωδίαν του. Αὐτὴ τὴν ὁμορφὴν μὰ ἀσυνείδητη γυναῖκα, πού εἶχε μέσα στὸ αἷμα τῆς τὸ ἔγκλημα. Δίπλα τῆς ἡ μάλλον παράλληλῃ μ' αὐτὴν κινεῖται ὁ Φωκάς μὲ τὸν Τσιμισκή. Ὁ κ. Τερζάκης στὸ ἔργο του δὲν ξεφεύγει ἀπὸ τὴν ἴση

ρικὴ ἀλήθεια. Βρίσκονται μέσα στὰ πλαίσια τῆς ιστορίας οἱ ἥρωές του. Κάπου-κάπου ὅμως, φαίνεται πὺς ἡ Θεοφανώ, ὁ Φωκάς καὶ ὁ Τσιμισκὴς, σκεπτόνται σάν ἀνθρώποι τῆς ἐποχῆς μας. Αὐτὸ δὲν κάνει νὰ πλησιάζουν περισσότερο πρὸς τὸ σύγχρονον θεατὴ καὶ νὰ τοῦ ἀποκαλύπτουν τὶς πτυχές τῶν σκέψεων των.

Μήπως ὅμως χρειάζονται κάποια περισσότερα φαντασία, μὴ λεπτομερέστερη ψυχολογικὴ τοποθέτησις τῶν ἡρώων; Βρισκόμαστε σὲ μὴ ἐποχὴ, πού μιλοῦν τὰ γεγονότα. Ὁ συγγραφεὺς ἔδωσε δέδια τὴν ἀπαιτούμενη ποιητικὴν χροιά στίς μορφές τους, τοὺς ἔκανε τύπους θεατρικοὺς, τοὺς ζωντανεῖ με μὴ λέξι. Ἰσως δὲ μπόρεσε νὰ τοὺς ἐκκαθαρίσῃ καὶ νὰ τοὺς παρουσιάσῃ πρὸ ἀνάγλυφους στὸ Κοινόν.

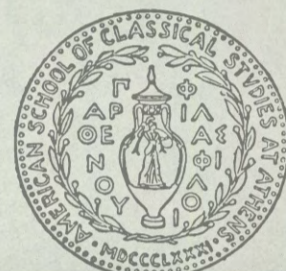
Ἐκεῖ ὅμως πολλὰ πρόσωπα τὸ ἔργο: Ἐῖναι καθαρή τέχνη, παρουνισμένη ἀπὸ ὄξιο συγγραφία. Ὁ διάλογός του εἶναι στρατός. Ἡ σκηνοθεσία τοῦ οἰκονομίου ὁλοκληρωμένη. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ λαμπρά. Ὁ λόγος τοῦ ἄριστος. Ἰσως στήν τελευταία πράξι, ἐξενίει μερικοὺς ὁ μονόλογος τῆς Θεοφανούς. Ὁχι δὲ μὴς! Ἐῖναι τόσο καλὰ δοσμένους καὶ γραμμένους πὺς ἀκούγεται εὐχάριστα. Κάποια ψυχολογικὴ ἀσάφεια πὺς μὴ μπορεῖ νὰ παρατηρήσῃ κανεὶς στήν τελευταία πράξι. καλύπτεται ἀπὸ τὸ ὅραο σύνολο.

Ἡ «Θεοφανώ» εἶναι ἀπὸ τὰ καλὰ λίτερα ἔργα τοῦ Ἑλληνικοῦ δραματολογίου.

Ὁ σκηνοθέτης κ. Κωστῆς Μιχαηλίδης, ἔδωσε στὸ ἔργο ὅλη τὴν ψυχὴ του καὶ τὴν τέχνην του, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ παρουσιάσῃ μὴ ὁραία σκηνοθετικὴ γραμμὴ. Τὰ σκηνοκτικὰ τοῦ κ. Κλῶνη, μέσα στὸ πλῆθος τοῦ ἔργου, ὅλα στὴ θέσι τους. Λαμπρές οἱ ἐνδυμασίες τοῦ κ. Φωκά.

Ἡ Ἐλσα Βεργῇ (Θεοφανώ) μὰς ἐπείσε γιὰ μὴν ἑκὼν ἀκόμα γιὰ τὶς δυνατότητές τῆς στήν τραγωδίαν. Ὁ Βασίλειος Διδυμάντοπουλος (Νικηφόρος Φωκάς) ἔδωσε ὅλες τὶς δυνάμεις τοῦ δυνατοῦ Αυτοκράτορα. Ἐπίσης ὁ κ. Κωστόπουλος (Τσιμισκὴς) κράτησε θαυμαστὰ τὸ ρόλο τοῦ γενναίου πατριώτη καὶ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἀδυναμίαν του. Πολλοὶ καλοὶ ἑπίσης οἱ κ.κ. Ἀποστολίδης, Παπανίκας, Δελγιάννης, Μπινιάρης, Καλλιδικῆς, Βαφίας, Μαυρογενής καὶ Γιαννούλης καὶ οἱ κυρίαι Ζαφειρίου καὶ Νόπη Παπαδοῦκα.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Μετά το Θέατρο στο μικρόφωνο ΣΤΟ ΡΑΔΙΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Τού κ. ΑΧ. ΜΑΜΑΚΗ

Τὰ ἑλληνικὰ ἔργα καὶ ἡ διαμάχη τῶν θεατρικῶν συγγραφέων μας μετὰ τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον.—Ἡ ἀλήθεια εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον...

ΕΠΙΔΗΜΙΑ ἑλληνικῶν ἔργων! Οἱ περισσότεροὶ Ἀθηναῖκοι θέασι παίζουσι ἢ ἐτοιμάζουσι σκηνικὰς δημιουργίας τῆς ἐγχωρίου πνευματικῆς παραγωγῆς. Ἐπὶ τῶν δέκα θεάτρων τῆς πρωτευούσης μόνον δύο τὸ «Θέατρο Τέχνης» καὶ ἡ τριάδα Λαμπέτη-Μουσούρη-Χόρν παρουσιάζουσιν ξένα ἔργα. Ὅλα τὰ ἄλλα συγκροτήματα ἔχουσιν ἑλληνικὰ προγράμματα. Καὶ τὸ Ἐθνικὸν ἐμφανίζει τὸν «Ἀρχοντα» ἀπὸ τὴν Δεύτερη Σκηνή.

Μιά σκηνή ἀπὸ τὴν κωμῶδιαν τοῦ Δημήτριου ΨΑΘΑ «Ἐνας βλάκας καὶ μισός», μετὰ τὸν Βασίλη ΛΟΓΟΘΕΤΙΔΗ καὶ τὴν Ἰλνὰ ΛΙΒΥΚΟΥ. Ἡ κωμῶδια αὕτη εἶναι μιὰ ἀπὸ τὰς μεγαλύτερας ἐφευρετικὰς ἑλληνικὰς ἐπιτυχίας πού παροῦσιν εἰς τὸ Ἐλευθερον Θέατρον.

νὴ του, ἐτοιμάζει δὲ παράλληλα διὰ τὰς 29 Μαρτίου τὴν «Θεοφανῶν» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη. Τὸ Βυζαντινὸ αὐτὸ δράμα τοῦ συγγραφέως πού πρὶν 20 χρόνια τοῦ ἀνέβασε ἡ κρατικὴ σκηνὴ τὸν «Αὐτοκράτορα Μιχαήλ», εἶναι τώρα πολὺς καιρὸς πού περίμενε νὰ ἰδῇ τὰ φῶτα τῆς ράμπας. Ὁ δημιουργὸς τοῦ τῷ πρωτοδιαβάσει στὴν Μαρίκα Κοτοπούλη πρὸ 8 τῶν καὶ ἡ ἀξέχαστη μεγάλῃ τραγωδίᾳ ἐνθουσιάσθηκε. Δὲν μπόρεσε ἐν τούτοις νὰ τὸ παίξει γιὰτὶ τὸ ἱστορικὸν πλαίσιο τοῦ χρειάζεται σκηνικὰς δαπάνες διὰ ν' ἀναπαρασταθῇ μετὰ σκηνικὰ καὶ κοστούμια ἐποχῆς. Κατόπιν ὁ Τερζάκης ἐπρόκειτο νὰ ἰδῇ τὴν ἥρωίδα του ζωντανεμένη ἀπὸ τὴν Μελίνα Μερκούρη—πού εἶναι πάλι στὸ ἐξωτερικὸν προκειμένου νὰ ρυθμίσει τὸ γύρισμα μιᾶς ταινίας μετὰ τὸν Ζύλ Ντασέν—ἀλλὰ ἐκ νέου τὰ μεγάλα ἐξοδα ἀνεβάσματος στάθηκαν ἀνυπέβλητο ἐμπόδιο διὰ νὰ παρουσιασθῇ ἡ «Θεοφανῶν» στὸ Ἐλευθερον Θέατρο.

Υπάρχον ὅμως δυσχέρειες καὶ εἰς τὸ νὰ παιχθῇ τὸ Βυζαντινὸ δράμα εἰς τὸ θέατρο τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου. Ὁ συγγραφεὺς τοῦ εἶναι ὁ ἐισηγητὴς τοῦ δραματολόγιου τοῦ κρατικοῦ ὀργανισμοῦ καὶ φυσικὰ δὲν μποροῦσε νὰ...εἰσηγηθῇ ὁ ἴδιος νὰ παιχθῇ

τὸ ἔργο του. Καὶ ὅταν ἄλλοι τοῦ ἐπρότειναν (ἀφοῦ παρεκάμφθη ἓνα σχολαστικὸν νομικὸν ἐμπόδιον πού ὑπῆρχεν) ὁ Ἀγγέλος Τερζάκης δὲν τὸ δεχότανε. Εὐτυχῶς τελικὰ ὅλα αὐτὰ ὑπερπηδήθησαν καὶ ἔλειψαν, ἔτσι δὲ σὲ 20 ἡμέρας ἡ «Θεοφανῶν» θὰ ἐμφανισθῇ στὸ Βασιλικὸν Θέατρο μετὰ τὴν Ἑλσα Βεργῆ, τὸν Θάνο Κωτσόπουλο, τὸν Βασίλη Διαμαντόπουλο καὶ τὴν Ἑλένη Ζαφειρίου στοὺς κεντρικοὺς ρόλους. Καὶ θ' ἀνέβῃ στὴν κεντρικὴ σκηνή, ἐνῶ παράλληλα ἡ Δεύτερη Σκηνὴ θὰ ἐτοιμάσει τὸ «Χαλάζι» τοῦ Βασίλη Ἡλιάδου.

Μ' ὅλον ἐν τούτοις αὐτὸν τὸν ὄργασμὸν οἱ Ἕλληνες θεατρικοὶ συγγραφεῖς...δὲν εἶναι εὐχαριστήμενοι! Φωνάζουσιν, διαμαρτύρονται, χαλοῦν τὸν κόσμον ἐπειδὴ τὸ Ἐθνικὸν Θέατρο παίξει—λένε— πολὺ λίγα πρωτότυπα ἔργα καὶ ἔχει—ἰσχυρίζονται—ὕπο διωγμὸν τὴν ἐγχώριον πνευματικὴν παραγωγὴν. Εἰς μάτην ἀντιτάσσεται ὅτι τελευταίως δημιουργήθηκε καὶ εἰδικὴ σκηνὴ στὸν κρατικὸ ὀργανισμό μ' ἀποκλειστικὴ σχεδὸν ἀποστολὴ τὴν διδασκαλίαν ἑλληνικῶν ἔργων. Οἱ συγγραφεῖς μας χαρακτηρίζουσιν τὸ πρᾶγμα σὰν προσβολὴ ἐναντίον τους καὶ σὰν ἐμπαιγμὸ. «Δὲν θέλουμε—φωνάζουσιν—νὰ μπαίνομε ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρο. Τὸ κράτος ὅταν τὸ ἐφτιαξέ καθώρισε στὸν ἱδρυτικὸ νόμον ὅτι σκοπὸς του εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις τῆς ἐθνικῆς δραματικῆς παραγωγῆς. Ἐδῶ ὅμως καὶ 25 χρόνια πού λειτουργεῖ ἡ κρατικὴ σκηνὴ ἐξυπηρετεῖ μόνον τὴν ξέναν παραγωγὴν καὶ ἐλάχιστα, ἐλαχιστότατα πρωτότυπα ἔργα ἀνέβασε καὶ ἐὰν ἡ τωρινὴ διεύθυνσις τῆς δημιουργήσῃ τὴν λεγομένην Δευτέρα σκηνὴν τὸ ἔκαμε γιὰ νὰ μᾶς ἐξευτελίσῃ.

Ἀνεβάζει ἔργα πρωτότερον πού εἶναι μοιραῖο καὶ φυσικὸ νὰ μὴν εἶναι καλὰ καὶ ἔτσι στιγματίζεται ὅλη ἡ ἑλληνικὴ παραγωγὴ». Αὐτὰ καὶ ἄλλα παραπλήσια ἀναφέρουσιν στὰς διαμαρτυρίας τους οἱ ὁποῖοι ὅμως δὲν χωρεῖ ἀμφιβολία ὅτι εἶναι ὑπερβολικὰ καὶ ἀδικαιολόγητες. Δὲν θέλω νὰ πῶ ὅτι ἔχουσιν ἐντελῶς δίκον. Ἡ ἀλήθεια ὅμως στὴν διαφορὰ ἀνάμεσα στοὺς Ἕλληνας θεατρικοὺς συγγραφεῖς καὶ στὸ Ἐθνικὸν θέατρο εὐρίσκεται εἰς τὸ μέσον. Εἶναι, δηλαδή, γεγονός ὅτι τὸ Ἐθνικὸν θέατρο ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια πού λειτουργεῖ δὲν εἶδε μετὰ καλὸ μάτι τὰ ντόπια ἔργα. Δὲν εἶδε ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἀπαιτούμενη στοργή. Θὰ μπορούσε νὰ ἔχη ἀνεβάσει, περισσότερας δημιουργίας παλαιότερων, θὰ μπορούσε νὰ ἐπαναλαμβάνει καθετὸς καθιερωμένους ἐπιτυχίας τοῦ νεοελληνικοῦ ρεπερτορίου καὶ ἀκόμη θὰ ἦταν δυνατόν νὰ παρουσιάσῃ κάθε χρόνον ἓνα καὶ ἓνα νέο ἑλληνικὸν ἔργο. Παράλληλα ὅμως εἶναι γεγονός ὅτι ἐκεῖνοι πού γράφουσιν γιὰ τὸ θέατρο ἔχουσιν ὑπερβολικὰς ἀξιώσεις. Διότι εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ ἐπιδιώκουν νὰ ἐπιβάλουν νὰ παίζωνται ὅπως οἱ ἄλλοι ἀπὸ τὸν ἐπίσημον θεατρικὸν ὀργανισμόν καὶ ἔργα ἀσήμαντα. Ἡ θεωρία κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Βασιλικὸν πρέπει νὰ ὑπαχρεωθῇ νὰ ἀνεβάσῃ ὅπως οἱ ἄλλοι ἓνα ὅρισμένον ποσοστὸν ἑλληνικῶν ἔργων κάθε χρόνον ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν τὰ χειρόγραφα πού ὑποβάλλονται εἶναι καλὰ ἢ μέτρια, εἶναι κάτι πού δὲν ἔχει νὰ τὸ δεχθῇ ὅποιοσδήποτε ἀντικειμενικὸς παρατηρητής. Ἀτυχῶς δὲ χωρὶς διάθεσιν ὑποτιμῆσεως τῆς ἀξίας ἢ τοῦ μόχθου τῶν εἰς αὐτὸν γεγονότων ὅτι τὰ ἑλληνικὰ ἔργα πού ὑποβάλλονται εἰς τὴν ἐθνικὴν σκηνὴν κατὰ κανόνα δὲν λένε μεγάλα πράγματα. Ἀλλ' ὅμως ἐὰν ἔλεγον θὰ ἐπαίζοντο καὶ εἰς τὸ Ἐλευθερον θέατρο. Πολὺ λίγα ἔχουσιν εἰδικὰς ἀξιώσεις—ὅπως καὶ εἴπαμε ἡ «Θεοφανῶν»—ὥστε νὰ μὴν εἶναι δυνατόν νὰ τὰ παρουσιάσουν ἐλευθεροὶ θέατροι. Δὲν θὰ πῶ τίποτε καινούργιον ἐὰν σημειώσω ὅτι τὸ Ἐλευθερον θέατρο ἀποβλέπει μετὰ ἰδιαίτην εὐμένειαν στὴν ντόπια παραγωγὴ. Τὸ δείχνει ἄλλωστε ἐκεῖνο πού ἀνέφερα καὶ στὴν ἀρχή, ὅτι δηλαδή αὕτη τὴν στιγμὴν τὰ ὀκτώ ἀπὸ τὰ δέκα ἀθηναϊκὰ θέατρα ἔχουσιν ἑλληνικὰ προγράμματα. Ἡ αἰτία πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ κοινὸν μᾶς δέχεται μετὰ ξεχωριστὴ ἱκανοποίησιν τὰς κωμῶδους ἀκόμη καὶ τὰ δράματα τὰ βγαλμένα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν καὶ ἀπὸ τὴν ντόπια πραγματικότητα.

ἈΧ. ΜΑΜΑΚΗΣ

Η ΧΘΕΣΙΝΗ "ΠΡΩΤΗ..
ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ
"ΘΕΟΦΑΝΩ..
ΤΡΑΓΩΔΙΑ

Εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον

Δὲν εἶναι μόνον ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία, ποὺ ἀποτελεῖ ἀστείρευτη πηγὴ θεματογραφίας. Ὁλόκληρὴ ἡ ἱστορία τῆς Ἑλλάδος γέμει καὶ στὸ σύνολό της καὶ σὲ κάθε λεπτομέρεια ἀπὸ στοιχεῖα, θυνάμενα νὰ χρησιμεύσουν ὡς καμβὰς καὶ ἱστοριογραφικῶν καὶ δραματογραφικῶν συνθέσεων. Οἱ Ἕλληνες συγγραφεῖς, ὅμως, ἄλλως, ἔδοξαν, ἀριθμοῦνται στὰ δάκτυλα ὅσοι ἔκυσαν μὲ ψυχὴ, μὲ ἐνδιαφέρον, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοὺς πρὸς τὴν ἀνεξάντλητὴ πηγὴ ποὺ λέγεται Ἑλληνικὴ ἱστορία. Περιώρισαν τὸν δυναμισμό του; στὸ πρόχειρο σκιτσάρισμα εὐκόλων θεμάτων, ποὺ, κατὰ κανόνα, θὰ σατυρίζουν μὲ κοινωνικὴ συνήθεια ἢ θὰ ἀποκαλύπτουν κάποια σεξουαλικὴ ἀδυναμία. Ὅλο τὸ ἄλλο βάρος τῆς δυναμικότητός τους τὸ ἔρριξαν, γιὰ νὰ ἐπικρίνουν καὶ διαψηφίζουν τὶς ἐκάστοτε διοικησεῖς τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου, γιὰτὶ παραγκωνίζει τὴν ἑλληνικὴν θεατρογραφίαν. Ἀλλὰ ποῖα ἔργα ν' ἀνεδόσαν τὸ Ἑθνικό;

Τὶς κωμωδίες, ποὺ, κατὰ καιροὺς καλούμεθα νὰ παρακολουθήσουμε στὰ θερινὰ θεάτρα καὶ ποὺ ἀποτελοῦν πρόχειρες δουλειές ἀποτελέσματα καὶ ρηχῆς σκέψεως ἀποκυήματα;

Ἐνα ἑλληνικὸ ἔργο ἀνέβασαν ἐφέτος ἡ κύρια Κρατικὴ Σκηνή. Τὴν «Θεοφανώ», τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη. Διότι ἀποτελεῖ ἔργο. Ἔργο, μὲ ἀριότητα, μὲ διδακτικὴ σημασία — ἀπὸ ἱστορικῆς καὶ ἁπλῶς, πλευρᾶς, διότι, ὡς βᾶθρο ἡθικὸ δὲν στέκει καὶ θὰ δοῦμε, γιὰτὶ — μὲ ἱστορικὸ ἐνδιαφέρον, μὲ τεχνικὴν ποὺ ἐκπλήσσει, μὲ διαγραφὴν τύπων καὶ χαρακτήρων, ποὺ δύναται νὰ ἀποτελέσῃ πρότυπον, μὲ διάλογο δοντελένιο, ποὺ δύναται νὰ κοσμήσῃ, ἂν δὲν ἀποτελῇ μνημεῖο, καὶ τέλος, μὲ πειστικὴ συγκίνησι, ποὺ ἱκαθελώνει τρεῖς δλόκληρες ὥρες τὸν θεατὴ καὶ τὸν ὑποχρεώνει νὰ ἀνακαλῇ — ματαίως, ὅμως, λόγῳ σεμνότητος — κάθε τόσο τὸν συγγραφέα, γιὰ νὰ τὸν χειροκροτήσῃ καὶ ἐπευφημήσῃ, ἀφ' οὗ ἀδυνατεῖ νὰ τοῦ σφιχτῇ τὸ χεῖρ.

Ὁ κ. Τερζάκης, πρέπει νὰ τὸ γνωρίζῃ. Πρόσφερε στὴν ἑλληνικὴ θεατρικὴ παραγωγὴ ἕνα ἀνεκτίμητο διαμάντι...

Ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία δὲν ἔχει νὰ ἐμφανίσῃ διαυγὴ σύνθεσι. Καὶ ἡ Παλατιανὴ δράσι καὶ ὁ μοναχικὸς φανατισμὸς μειώ-
νον τὸ κλῆος τῶν νικῶν καὶ τὴν προσπάθεια ἐπεκτάσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὅπως, ἀκριβῶς, ὁροθετοῦν τὰ πραγματικὰ αἷτια τῆς πτώσεως τοῦ μεγαλείου τοῦ Βυζαντίου καὶ τῆς ὑποδουλώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ στὸ βαρβαρικὸ ἔρεβος. Ὁ καλογηρισμὸς καὶ τὸ γυναικεῖο φῶλο πρόσφεραν ἀρνητικὴ ὑπηρεσία, μὲ τὴν παρουσία τους. Οἱ Βασιλεῖδες ὠργω-

πάστρευμα τῶν Κυρίων τοὺς, δ-
ταν τοὺς ἐδαρύνοντο καὶ ὁ κα-
λογηρισμὸς, ἐμπεποτισμένος ἀπὸ
τῆς ἀκηρία — τὴν ἀνασταλτικὴ
παρόρμησι ὠρθωνόταν ἐμπό-
δια στὶς αὐτοκρατορι-
κὰς βουλές. Μιὰν πτυχὴ καὶ ὄχι
ἀπὸ τὶς σπανιώτερες καὶ πλέον
στυγερὰς ἀποκαλύπτει μὲ τὴν
«Θεοφανώ» τοῦ κ. Τερζάκης.
Ἡ αὐλικὴ μισαλλοδοξία, ποὺ
πολλὰς φορὰς ὠδηγοῦσε καὶ στὸ
ἔγκλημα, ὁ ρυπαρὸς κόσμος τῶν
μηχανογράφων εὐνοῦχων καὶ ἡ
ἀκόρεστη φιληθονία καὶ φιλοδο-
ξία, ποὺ ἐκέντριζε τὶς «ἀδγού-
στες» τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς,
ἀντικατοπτρίζεται στὸ ἔργο, μὲ
συνοπτικὴν βέβαια, ἀλλὰ τό-
σο ἐπιγραμματικὴ καὶ ἐνδελεχῇ,
ποὺ ζωντανεῖ στὸ θυμικὸ τοῦ
θεατῆ, τοῦ μεγαλείου θύμα
ὕψηξε τὸ Ἑλληνικὸ γένος. Ἄν
ἡ Θεοφανὼ καὶ ἡ Ζωὴ καὶ μερι-
κὰς ἄλλες ἀκόμα, ποὺ ἐκλάδευαν
σὰν ἄχρηστα κλαριά τὸ δένδρο
τῶν αὐτοκρατόρων, μόνον καὶ
μόνο, γιὰ νὰ αἰσθανθοῦν ἀνένο-
χλητα τὴν θαλπωρὴ μιᾶς δεύτε-
ρης ἀνδρῆς ἀγκαλιᾶς, δὲν εἴ-
χαν ὑπάρξῃ στὸ Βυζάντιο — σή-
μεραθὰ βασίλευσε τὸ κόσμος τὸ Ἑλ-
ληνικὸ ἔθνος καὶ Ἕλληνας θὰ
ἦτο ὁ κοσμοκράτωρ...

Θὰ ἀποφύγουμε νὰ δώσουμε
περίληψιν τῆς πλοκῆς καὶ σχέδιο
τῆς ἐκτυλίξεώς της. Ἡ λύσι,
ποὺ προτίμησεν ὁ κ. Τερζάκης
καὶ τοῦ ἔργου του καὶ τῆς σατα-
νικῆς παρουσίας τῆς Θεοφανῶς,
πρέπει νὰ παραμείνῃ ἀγνωστὴ
στὸν θεατῆ. Ἡ ἀγωνία ποὺ κατα-
λαμβάνει καὶ τὴν ἡφαιστειακὴν
ἀγούστα στὸ φινάλε ἀντανάκλα
τὴν ἀγωνία τοῦ θεατῆ καὶ δὲν
πρέπει νὰ χαθῇ ἡ συγκίνησι τῆς.

Ἔτσι νὰ δοῦμε εἶναι προτι-
μώτερο τὴν ἐρμηνεία. Καὶ ὁ
σκηνοθέτης κ. Μιχαηλίδης καὶ
οἱ ἐκτελεσταὶ ἀνταπεκρίθησαν
πλήρως καὶ στὶς ἀνάγκας τῆς
τετράπρακτης τραγωδίας καὶ
στὶς προθέσεις τοῦ συγγραφέως.
Ἀπόδειξι δτι μετουσιώθη σὲ
δραματικὸ στοιχεῖο, ἡ κατ' ἐπι-
ταγὴν τῆς συντίσεως τοποθέτη-
σι τῶν τεσσάρων θυγατέρων τοῦ
Κωνσταντίνου Ζ' ὑπὸ μορφήν
χοροῦ. Παρὰ τὸ γεγονός, δτι με-
ταξὺ αὐτῶν περιελαμβάνετο καὶ
ἡ Ζωὴ, ποὺ ἀργότερον θὰ δια-
δεχθῇ τὴν φόνισσαν Θεοφανὼ
στὸν κατήφορο τῆς ἀκόλαστης
ἀγούστας, ὁ θεατῆς προδιατί-
θεται διὰ τὸ ψυχικὸν ἄλγος τοῦ
περιβάλλοντος τῆς ἡρώδους. Ἡ-
το δὲ σὲ ἔπακρο ἐπιτυχῆς ἡ θε-
μελίωσι τοῦ δάρους τῆς τραγω-
δίας, ἀντὶ στὸ ἕνα ἐκ τῶν πολ-
λῶν θυμάτων της, τὸν Νικηφόρο
Φωκά, σ' αὐτὴ τὴν ἰδίαν, ποὺ ἡ
δικαίη τιμωρία της ἀπὸ τὸ τρί-
το θύμα της Ἰωάννη Τσιμισκῇ
ἀποτελεῖ καὶ τὸ φινάλε τῆς τρα-
γωδίας. Ἡ φιλοδοξία καὶ ἀσυγ-
κρηματικὴς πράξεις ἀγούστα
βρίσκει ἐπὶ τέλος τὸν δάσκαλό

καταφανῆς ἡ ἐνοχὴ της; στὴν
νέα δολοφονία αὐτοκράτορος.
Τὴν ἐξορίζουν, ἀναμειγνύεται αὐ-
τὴ σὲ στάσεις, γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ
τὸν Τσιμισκῇ, ἀλλὰ στὸ τέλος
ἀποτυγχάνει καὶ ἀποσύρεται
ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ καὶ κρατικὴ
ζωή. Ὁ κ. Τερζάκης διανθίζει
τὸ τέλος τῆς περιφημίας. Θὰ τὸ
δῇτε ὅσοι — ΚΑΙ ΔΕΝ ΠΡΕ-
ΠΕΙ ΝΑ ΜΕΙΝΗ ΕΛΛΗΝΑΣ
ΜΟΥ ΝΑ ΜΗ ΔΗ ΤΟ ΕΡΓΟ
ΑΥΤΟ.

Ἡ Κα Βέργη, ἀσφαλῶς, θὰ
εἶρῃ στὸν ἀνοικτό, ἀκόμα καλ-
λιτεχνικὸ τῆς δρόμο ἐπιτυχίας
πολλές. Μὰ ἡ χθεσινὴ θὰ παρα-
μείνῃ σὰν κορωνίς... Εἶχε
στιγμὲς, ποὺ σκόρπισε πλούσια
τὴν καλλιτεχνικὴ συγκίνησι, πα-
ρὰ τὴν ἀναπόφευκτὴ ἀντιπάθεια
τοῦ ἐρμηνευομένου ρόλου τῆς.

Ἡ πρώτη μάλιστα εἰκόνα καὶ
ἰδιαίτερα ἡ τελευταία ἀποτελοῦν
δημιουργίες... Μὲ περισκεψι
ἀντιμετώπισα τὴν δυνατότητα
νὰ ἐρμηνεύσῃ ἀρτίως τὸν ρόλο
τοῦ Φωκά ὁ κ. Διαμαντόπουλος.
Ὅχι — πρὸς Θεοῦ, — δτι δια-
τηρῶ ἐπιφυλάξεις γιὰ τὴν ἀξία
καὶ τὴν πολυμέρεια τοῦ ταλέν-
του του. Μὰ γιὰτὶ ἔχει δημιουρ-
γήσῃ τὴν ἐντύπωσι, δτι ἔχει
ἐθισθῇ στὴν ἐρμηνεία τύπων
τοῦ Βορρά καὶ βορεινῶν συγγρα-
φῶν. Καὶ χθὲς ὁ κ. Διαμαντό-
πουλος μᾶς προσέφερε τὰ
ἐπίχειρα τοῦ ἐλαφροῦ δι-
σταγμοῦ μας. Ἐδημιούργησεν
ἀληθῆ ἀτμόσφαιρα καὶ προεκά-
λεσε τὰ δίκαια χειροκροτήματα
τοῦ πολυπληθοῦς καὶ ἐκλεκτοῦ
κοινοῦ. Κεντὰ τοῦ κ. Κωτσό-
πουλος ἔδωσε καὶ πάλι τὸ μέ-
τρο τῆς καλλιτεχνικῆς ἀριότη-
τός του στὸν ρόλον τοῦ Τσιμι-
σκῇ, ὁ κ. Ἰω. Ἀποστολίδης, ὡς
Κουροπαλάτης, ὁ κ. Ἀλ. Δελη-
γιάννης, μὲ τὴν ἀπαράμιλλήν φι-
νέσσαν του, ὡς Λέων Βαλάντης,
ἡ Κα Ἐλένη Ζαφειρίου, ἡ πὸ
πιστὴ καὶ ἐκφραστικὴ μάσκα τῆς
βραδυᾶς, ὡς σκλάβος, ὁ Ἀγγ.
Γιαννούλης, ὡς καλόγηρος, ἡ
Ἀνὴ Πόπη Παπαδάκη, ὡς κοι-
τνίσσα καὶ αἱ εἰδὲς Μαρτὰ
Βούλαρη, Β.δέττα Τσιούνη, Στ.
Κατσαρὸς Α. Παναγιωτοπούλου
καὶ Β. Μεριδιώτου, ὡς κόρες τοῦ
Κωνσταντίνου τοῦ Ζ'.

Οἱ κ. κ. Κλ. Κλώνης καὶ Ἀντ.

Ἡ Βυζαντινὴ ἱστορία δὲν ἔχει νὰ ἐμφανίσῃ διαυγῆ σύνθεσι. Καὶ ἡ Παλατινὴ δρᾶσι καὶ ὁ μοναχικὸς φανατισμὸς μειώ- νουν τὸ κλέος τῶν νικῶν καὶ τὴν προσπάθεια ἐπεκτάσεως τοῦ Ἑλ- ληνισμοῦ. Ὅπως, ἀκριβῶς, ὁρο- θετοῦν τὰ πραγματικὰ αἷτια τῆς πτώσεως τοῦ μεγαλείου τοῦ Βυ- ζαντίου καὶ τῆς ὑποδουλώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ σὲ βαρβαρικὸ ἔρεβος. Ὁ καλογηρισμὸς καὶ τὸ γυναικεῖο φύλο πρόσφεραν ἀρνη- τικὴ ὑπηρεσία, μὲ τὴν παρου- σία τους. Οἱ Βασιλεῖδες ὤργω- ναν τὶς ἀπέραντες ἐκτάσεις γιὰ τὴν ἐξάπλωσι καὶ τῆς ἑλληνι- κῆς δυνάμεως καὶ τοῦ ἑλληνιστι- κοῦ πνεύματος. Ἐνῶ οἱ γυναῖκες κυλιόνταν στὴν ἀκολασία καὶ τὶς μηχανορραφίες, γιὰ τὸ ξε-

στὸν κατήφορο τῆς ἀκολασίας Αὐγούστα, ὁ θεατὴς προδιατί- θεται διὰ τὸ ψυχικὸν ἄλγος τοῦ περιβάλλοντος τῆς ἡρωίδος. Ἡ- το δὲ σὲ ἑπακρο ἐπιτυχῆς ἡ θε- μελίωσι τοῦ θάρους τῆς τραγω- δίας, ἀντὶ τοῦ ἕνα ἐκ τῶν πολ- λῶν θυμάτων τῆς, τὸν Νικηφόρο Φωκᾶ, σ' αὐτὴ τὴν ἰδίαν, ποῦ ἡ δίκαιη τιμωρία τῆς ἀπὸ τὸ τρί- το θῦμα τῆς Ἰωάννης Τσιμισκῆ ἀποτελεῖ καὶ τὸ φινάλε τῆς τρα- γωδίας. Ἡ φιλόδοξη καὶ ἀσυγ- κράτητη σὲ ἀκόλαστες καὶ ἐγ- κληματικὰς πράξεις Αὐγούστα βρίσκει ἐπὶ τέλους τὸν δάσκαλό της. . . .

Ὁ κ. Τερζάκης ἐμφανίζει ἀλληγορικὰ τὴν ἐξέλιξί της. Ὁ τότε πατριάρχης δὲν ὥρμιζε τὸν Τσιμισκῆ, ἀν δὲν ἀπεμάκρυ- νε τὴν Θεοφανῶ, διότι ἦταν

τὸς τοῦ στὸν ρόλον τοῦ Τσιμι- σκῆ, ὁ κ. Ἰω. Ἀποστολίδης, ὡς Κουροπαλάτης, ὁ κ. Ἀλ. Δελη- γιάννης, μὲ τὴν ἀπαράμιλλη φι- νέτσα του, ὡς Λέων Βαλάντης, ἡ Κα Ἑλένη Ζαφειρίου, ἡ πῶ- πιστὴ καὶ ἐκφραστικὴ μάσκα τῆς δραδυᾶς, ὡς σκλάβα, ὁ Ἄγγ. Γιαννούλης, ὡς καλόγηρος, ἡ Ἀντὶ Πόπη Παπαδάκη, ὡς κοι- τώνισσα καὶ αἱ διδασκαλὶα Μαρία Βούλγαρη, Βιδέττα Τσιούνη, Στ. Κατσαροῦ Α. Παναγιωτοπούλου καὶ Β. Μεριδιώτου, ὡς κόρες τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ζ'

Οἱ κ. κ. Κλ. Κλώνης καὶ Ἀντ. Φωκᾶς, σκηνογράφος καὶ ἐνδυ- ματολόγος, ἔθεσαν καὶ πάλι τὴν ἀλάνθαστη ἱστορικῶς καὶ ἀπα- ράμιλλη αἰσθητικῶς σφραγίδα των.

Κ. ΦΡ.

Ο γνωστός θεατρικός συγγραφέας «Αγγελος Τερζάκης, του οποίου το νέο έργο «Θεοφανής» θα ανεβεί στην Πέμπτη της Βασιλικής Θεάτρων με την «Ελσα Βεργή, τον Θάνο Κωτσόπουλον και τον Βασίλη Διαμαντόπουλον εις τους βασικούς ρόλους.

Η κ. ΚΥΒΕΛΑΣ ώμλησε χθές από ραδιοφωνία κατά την έκπομπή «Το θέατρο στο μικρόφωνο» — που εκδόθηκε, λόγω της «Εθνικής Εορτής», μετέδοθη εις τας 15.45 — επί της εμψυκτικώς της, την οποίαν πραγματοποιεί από σήμερα εις τον ελληνικόν κινηματογράφον. Ως γνωστόν, η μεγάλη πρωταγωνίστρια ερμηνεύει στην όδον την παλαιάν εξαίρετον θεατρικόν ηθοποιόν της «Η. Αγγικαστος». Η κ. Κυβέλα ανέρε εις την ραδιοφωνικήν της συνέντευξιν ότι προτίθει, το έργο αυτό του Μπυσόν εις ηλικίαν 23 ετών και ήταν το διάδοσε δεν ήθελε να το παίξει με κανένα τρόπο. Καί τοῦτο πιστά δεν την επέκειν καθόλου ο τύπος της ηρώδους, που καταλήγει να είνε μορφωμένης. Τό ίδιο δεν ήθελε να παίξει το έργο και η Μαρίκα Κοτοπούλη. Τελικά όμως η κ. Κυβέλα, κατόπιν επιμονής του θεατρικού επιτηρηματίου κ. Θεοδορίδη, έπαιξε την «Αγγικαστος», η οποία και γυμνασία, μοναδική επιτυχία, διότι, όπως έζησαν, απέδειξε έργο που απεικονίζεται και πώς τον καλλιτεχνικόν θεατήν και πώς το μεγάλο Κοινων, εις όλους όσους έχουν καρδιά, όπως ποσούσε είνε η κ. Κυβέλα. Πραγματικά απέδειξε ότι παλαιότερα η «Αγγικαστος» εις τον θεατοκόν κόσμον ήταν γνωστή ως συναισθηματική, διότι ήταν τα έρπον που έδινε εκ του ασφάλους μεγάλης εισπράξεως όπου επάξει και την αποκαλέσαν ακόμη και «απομυμνία», διότι πάντοτε προκαλούσε άφωνα δάκρυα εις το άναστητόν. Έν συνεχεία η κ. Κυβέλα ανέφερε ότι ούσιαστικώς η «Αγγικαστος» είνε η πρώτη της ταίνια, διότι δεν υποεί να υπακούσθ. Ως κινηματογραφικό ντυματικό της αυτή ταίνια που γυρίσαν σε τουρκικό στούντιο μαζί με την Μωϊκα πινύ από είκοσι χρόνια και ήταν απεικονίσε άπαικνυμένη. Τέλος είνε ότι είνε πολύ εύνοιστήν από την ηλιποστατική γυμνασία της με την «Ελσά Τένι» και ότι ληπειται διότι δεν της έδωκε εύνοια εις το είδομνί, το τόπο διαμοστικώς από το θέατρο, το οποίον δικαί δεν στερείται έ-διαφέροντος διά τον εμψυκτικόν.

Η ΜΑΙΡΗ ΑΡΩΝΗ θα πρωταγωνιστήσ εις το έργον το Ουστίνω «ΟΙ έρωτες των τεσσάρων συνταγματάρχων», το οποίον θ' ανεβεί εις το «Εθνικόν θέατρον ύστερα από την «Θεοφανή» του Αγγέλου Τερζάκη. Ο γενικός διευθυντής της κρατικής σκηνής, άφω κατέβη στην οριστική απόφασιν να μεταβεί τον ελάρω του Τσίγκου διά την ερχόμενη σαζόν και προέκρινε ως τελευταίον έργον του έφετεινύ δραματολογίου τους «Έρωτες των τεσσάρων συνταγματάρχων» επικοινωνή με την λελεκτήν πρωταγωνίστριαν και η Μαίρη Αρώνη έδήλωσε ότι η κατάστασις του στήθους της βαίνει συνεχώς βελτιωμένη και έκλειν εις της διαδασιν του θεάτρου διά την άμεσον έναρξιν δοκιμίου. Το έργον το Ουστίνω θα παιχθή κατά σκηνοθεσία του Αλέξη Σολζούμ και κατά πσαν πιθανότητα τον μάγο που ύπαιον εις αυτό θα υποβλή ο Γιώργος Παππάς. Ο Βασίλης Διαμαν-

Θεατρικά νέα

Η κ. ΚΥΒΕΛΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ «ΑΓΓΙΚΑΣ ΤΟΝ». — ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΑΣ ΤΩΝ «ΤΕΣΣΑΡΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ» ΘΑ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΗΝ Η ΜΑΙΡΗ ΑΡΩΝΗ. — ΜΙΑ ΡΑΔΙΟΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ ΔΙΑ ΤΗΝ «ΘΕΟΦΑΝΗ». — ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΑΛ. ΛΙΔΩΡΙΚΗ ΕΙΣ ΤΑΣ ΔΥΣΜΕΝΕΙΣ ΚΡΙΣΕΙΣ ΔΙΑ ΤΟ «ΧΩΡΙΣ ΓΑΝΤΙ». — Η ΤΖΑΣ ΤΟΥ ΓΚΙΛΕΣΠΥ ΘΑ ΕΜΦΑΝΙΣΘΗ ΕΠΙ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟΝ ΕΙΣ ΤΟ «ΑΚΡΟΠΟΛ». — ΤΟ «ΦΙΔΙΟ ΤΟΥ ΛΕΒΑΝΤΕ» ΕΠΑΙΧΘΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΕΙΞΙΣ ΑΜΠΕΜΠΛΑ.

τόπουλος θα παίξει τον Ρώσο συνταγματάρχη, ο Αλ. Αλεξανδράκης τον Γάλλον και ο Αλ. Μακιαγρος τον Αμερικανόν. Ο κ. Σολζούμ δεν προσδιώρισε ακόμη ποιός θα υποδυθ τον Άγγλον. Πάντως αναμένεται ότι εντός της ημέρας ή το πολύ της αύριον θα ολοκληρωθ ή διασύν, προκειμένου εύως μετά την «Θεοφανή» να άρχίσουν οι πρόβες του τελευταίου αυτού έργου της σαζόν.

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ, έν τω μεταξύ, από σήμερα άρχει, προκειμένου άπώως, αύριον και μεθαύριον να γίνων τρεις γενικές δοκιμές εις το βυζαντινόν δρώμα του Αγγέλου Τερζάκη, που θα παρουσιάσθ η βασική σκηνή του κοστικού Οργανισμού την Πέμπτη το δρώμα. Ο συγγραφέας του νέου ελληνικού έργου εις ραδιοφωνικήν συνέντευξιν του, όταν ήρωτήθη ένν είνε έλπίσι η κατέδυσσις του εις τα τρία βυζαντινής υποθέσεως θεατρικά έργα που έχει γραφεί — ο «Αυτοκράτωρ Μιχαήλ» που ανέθηκε στα 1936, ο «Σταυρός και το σταβί», που έπαίχθη το 1939, και τώρα η «Θεοφανής» — έδωκε χθές από τον σταθμόν Αθηνών την εξής απάντησιν:

«Μάλλον όχι. Με τα δύο πρώτα, είχα θέλσει να δώσω όχι μόνον το δράμα μερικόν κεντρικόν προσώπων, αλλά και να εικονογραφώ — ως πρῶτε έτσι — μίαν ιστορικήν εποχή. Τιποτα τέτοιο στη «Θεοφανή». Έδώ, το δράμα εντοπίζεται ήλπιμένα στο τρία κεντρικά πρόσωπα, για να έξωρθ. Αποφασίζω καθε περιγραφική παρέκδοσι, κάθε διακοσμητικό στοιχείο, δεν επιδιώκω ν' αναπαραστήσω μίαν εποχή. Το ύλικό που μου έδωσε για την «Θεοφανή» η Ιστορία, το είδα σαν άπό το έυδοιμο, άπλησφορή — τίποτ' άλλο. Έπηρεα τον έρω από το βυζαντινό, όπως θα μπορούσα να τον έχω πάρει από την σύγχρονη ζωή, από τις ειδήσεις των εφημερίδων ή κι από το άστυντοκό δελτίο ακόμα...»

Εις άρώτησιν ένν αυτό σημαίνει ότι θα παιχθ μιά «Θεοφανής» συγγρονισμένη, ο Αγγελος Τερζάκης είπε τα εξής:

«Δέν ακολουθώ την μέθοδο κάποιων νέων συγγραφέων της εποχής μας που χειρίζονται τους παλαιούς μύθους μ' άπόλυτη αυθαίρεσι, για να δείξουν πως είνε άσχετοι με τις συγκεκριμένες ιστορικές συνθήκες. Πιστεύω ότι το νόημα — όταν ύπάρχη — πρέπει να γίνεται αίσθητό ανεξάρτητα από τα κοστούμια που φοράν τα πρόσωπα. Τα βελωδία προβλήματα του ανθρώπου και της Μοίρας του ύπάρχουν σε κάθε εποχή. Έκείνο που χρειάζεται, είνε να τα βλέπουμε με το μάτι της δικής μας, να τους δίνουμε μιά προσωπική έρμηνεία, όχι ν' αλλάζουμε δικά το πλαίσιο. Στην «Θεοφανή» διατρέψ, το ιστορικό πλαίσιο, αλλά δέν επιμένω σ' αυτό — να ή στάσις μου, με δύο λόγια.

Ο συγγραφέας της «Θεοφανής» άνέφερε περαιτέρω ότι το νόν του αυτού έργου έγράφη πριν από όκτω χρόνια και πώς ποτέ δεν διάσθηκε να το ίδθ παιγμένο, πωρ' όλο που η άείμνηστη Μαρίκα Κοτοπούλη κάθε φορά που τον συναντούσε του το θυμίζε. Ο κ. Τερζάκης έπεκάλεσε τέλος ότι το βυζαντινό αυτό δρώμα θα έγραφε κατά επιθυμίαν της άρχαιστής μεγάλης τραγωδία με την διαφορά πως πέρασαν έκα παροίον χρόνια από την στιγμή που του το είπε, ως την στιγμή που το έργο έγραφε, και αυτό δικά δέν ύπάρχη λόγος να θεωρηθ άφω το έργο αυτού του τύπου δύσκολα αμείβουν...

ΕΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΗΘΗ χθές την άπν άποφασιστήν άκείνην του γενικού διευθυντού του Εθνικού Θεάτρου κ. Χουρμούζιου και του μονίμου σκηνογράφου της κρατικής σκηνής κ. Κλώνη διά το ζήτημα της άνεγέρσεως της θερινής σκηνής του εθνομ. θεατρικού οργανισμού. Ο κ. Κλώνης έθεσεν ότι ο κ. Χουρμούζιου θα προκαταστή σχέδια της εργασίας και έλατ την έντολήν

πως έλθν πλέον εις επικοινωνίαν με άριμους άρχιτέκτονα διά τα περαιτέρω. Βάσει της γνωματευσως που θα γίνη από το μέλλοντα να χορηγοποιηθ τεχνικόν θα καταστήσθ ο οριστικός προϋπολογισμός του έργου και θα διαπιστωθ ένν θα ύπάρχη η χρονική δυνατότης η ύπαίθρια σκηνή του Εθνικού Θεάτρου να λειτουργήσ από την επεκειμένην θερινήν περίοδον. Μέχρι στιγμής η προεργασία άποβλέπει εις το να καταστή έφικτή αυτή η προέβας.

Ο ΑΛ. ΛΙΔΩΡΙΚΗΣ άπάντησε χθές διά του σταθμού ένδομην δύναμιν εις τας επικρίσεις που διετυπώσαν διά το νόν του έργου «Χωρίς γάντι» που παρουσιάσθ στο θέατρο Κοτοπούλη. Ο συγγραφέας του νέου ελληνικού έργου άνεκείνην κυρίως εις δύο κριτικώς που τον κατέκριναν διά το κοσμοπολιτικόν γούστα του έργου και απέκρινε με δριμύτητα τας άποψεις των. Παράλληλα άνήγγειλεν ότι έκτός από τη «Αμερική που πρόκειται ν' ανεβή το φθινόπωρο το «Χωρίς γάντι» έξεδιόλωθ ένδιαφέρον διά να παρουσιασθ το έργον του και εις την Αγγλίαν προτού παρυσταθ εις τον Νέον Κόσμον.

ΟΡΙΣΤΙΚΩΣ νουαγεί η κίνησις όπως ο Φωτόπουλος και ο Ηλιόπουλος κάκων την τελευταίαν κοινή έμφανισιν των τον Αύγουστον κατόν Σεπτέμβριον από της σκηνής του ΡΕΡΕ. ΟΙ δύο δημοφιλείς κωμικοί θα επιτερίσκουν κατά το διήμερον αυτό περιόδον εις τας έσπορας και κατόπιν θα χωρίσων. Μετά από της Οκτωβρίου ο Ηλιόπουλος θα συμτρέψ μόνος εις τον θίασον του Θεάτρου Κοτοπούλη — ύπεργρην ήν την νύκτα της Παρασκευής το σκετικόν συμβόλαιον — ο δέ Φωτόπουλος θα ήρωθ προσωπικού θίασου. Ο θίασος αυτός συντίθει να ατεγασθ ή εις το θέατρον Αλγυροπούλου ή εις το «Κεντρικόν» ένν νουαγίσουν οι συνεννοήσεις που διεάγονται μεταξύ του θεατοκόν και της δίδως Λαμπήτη-Χών.

Ο ΜΑΝΟΣ ΚΑΤΡΑΚΗΣ συνεχίζει μ' επιτυχία τις παραστάσεις του εις την Θεσσαλονίκη. Κατά πληροφωρίαν μεταδίδουσά από την μακεδονικήν πρωτεύουσιν την έσπορην σκετοποιήσαν ο ύπουργός Βασίλης Έλλάδος κ. Παπαρηγόπουλος. Ο κ. Γενικός Διοικητής άνέλεν εις το παρασκήνιο και συνέταξε το στέλεχ του Ελληνικού Λαϊκού Θεάτρου διά την άσπίαν άπόδασιν του έλμου σάνδαλου, ο οποίος άποτέλει το εμαρκτήριον έργον του θίασου.

Ο ΜΙΜΗΣ ΚΟΚΚΙΝΗΣ που έπρόκειτο να τιμηθ σήμερα το άπόγευμα με πανθεατρικήν παραστάσιν εις το θέατρον «Ακροπόλ» ύπενθυμίζεται ότι θα έρωσάσθ τα 35 χρόνια της καλλιτεχνικής του σταδιοδρομίας μετά 15 ημέρας. Η αναβολή αυτή της τιμητικής εκδήλωσεως διά τον δημοφιλή κωμικόν, η οποία τελικά θα πραγματοποιηθ εις τας 9 Απριλίου, άφωθ άπαραιτήτως λόγω του ότι άοισμένοι πρωταγωνισταί του Εθνικού Θεάτρου είνε άπασοι λημένοι σήμε εις παραστάσιν της Έργατικής Εστίας.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ του Θεάτρου «Ακροπόλ» άνοικειν ότι έντός του Μαΐου και για ένα δεκάημερον θα παρουσιάσθ από της σκηνής το θέατρον της την προίονην δριμύτητα της Ντίτλ Γκίλεσπι, με τους έξαιρετους σολίστες της. Τα είκοσι δύο στέλεχ της πλέον γνωστής αυτής μοντέρνας όκμήτρας της Αμερικής επιτερίουν, όπως άνηγγέθη ήν, περιόδον εις την Εύρωπην και παντού η έμφανισις των προκαλεί ζωήν ένδιαφέρον.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ άείας δόκιμους έπαγγελματίους ήθοποιού έπαικτο προέβς να έξέτασθ τους ύποψίτους μούσους του έπαισθοίου Μπελιντάρ και Λάνας Μπέλλας και να έκασθ την άπόφασιν της. Λόγω όμως άπουσίας του παρόντος κ. Πατάρου δέν επέτυθη η άναγκαία άπαστις της προηγούμενης ανθέσεως και δέν έγινε ανθέστασις. Το ζήτημα θα έξέτασθ κατά την προσέχ συνεδρίασιν της επιτροπής.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣ ΑΜΠΕΜΠΛΑ μετά δίδεται ότι ύπο την παραστάσιν της σύζυγος του έκεί Έλληνας ποσάδου κ. Α. Παππά με συνεννοήσιν της σύζυγος του Α. γραμματέως κ. Τουλούπα έχει ασυτή εκ νύκτων με-

Η Μαίρη Αρώνη, η οποία τέλη Απριλίου θα κώμη την επανεμφανισιν της εις το Εθνικόν θέατρον πρωταγωνιστήσ εις το ένδιαφέρον έργον το Ουστίνω «ΟΙ έρωτες των τεσσάρων συνταγματάρχων».

Με τον πυρήνα αυτόν και την ένεργον συμμετοχήν της κ. Τουλούπα έσχηματίσθ ο θίασος, ο οποίος μενοι σήμερα έδωκε δύο θεατρικά έργα. Το πρώτον ήτο το άνεκδοτον έργον του κ. Αγγέλου Τερζάκη «Ο υίος της άπαιξας», το οποίον έπαίχθη προ μηνών τώσον εις Αυστρία πάλιν άσπν, και εις την κοινότητά της Ντιοίντασ. Όπως άνεκείνη και τότε α εισπράξεις της πρώτης αυτής παραστάσεως επέτελεσαν την βάση της ίδρυσεως ήν πρωτοβούλια της κ. Α. Παππά δανεικτικής διδασκαλίας της κοινότητος. Το δεύτερον έργον το οποίον παρουσιάσθ από σκηνής ο έρασιτεχνικός θίασος την 1 Μαριόν ήτο το Φιδίε του Λεβάντε του Γρ. Ξενοπούλου. Έλαδον μέσος ο κ. και η κ. Τολάνου, ο κυρίως Τουλούπα και Λύπη, αϊ δίδες Γκόμη και Δερόζα και οι κ. κ. Α. Παπαγιάννου, Β. Φόδος, Γ. Θεοχάρης, Φ. Γιαννιπούλας και Γ. Πολίτης. Καί η δεύτερη αυτή παραστάσις έσημειώσε πολλήν επιτυχία, οι παραστάτες δέ πολυπληθείς παρόικαι κατεκτειροκράτησαν τον έρασιτεχνικόν θίασον, τον σκετοποιήσαν και ήθοποιον κ. Τολάνου και τη άσπασία σκενικά του κ. Γεωργίου. Α εισπράξεις της παραστάσεως διετίθησαν ύπό του κοινωτικού ταμείου.

Ο ΘΙΑΣΟΣ Γιώργου Ολυμπίου μετά από επιτυχίως παραστάσεις που έδωκε στο Ναυπλιο, Τρίπολι, Σπάρτη και Γύθειο εύρίσκειται τώρα εις τους Πύργον προτιθέμενος να μεταβή μετά εις την Αμαλιάδα, Ζακύνθο και Κεφαλονία για να έκασθ την σαζόν. Ο κ. Ολυμπίος καλοκαίρι έχει προτάσεις να συνεγασθ μ' ένα από τους κεντρικόν θίασους.

(ΟΥΝΕΧΕΙΟ)

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ
"ΕΘΝΟΥΣ")

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΝΤΙΣ ΑΜΠΕΜΠΑ μετα-
δίδεται ότι υπό την προστασίαν της
σύζυγος του έκει Έλληνας πρεσβευ-
του κ. Α. Παππά με συνοδείαν της
σύζυγος του Α. γραμματέως κ. Του-
λούπα έχει συστήσει εκ νέων με-
λών της παροικίας ερασιτεχνικός
θεατρικός όμιλος διά την υπέρ δια-
φάντων εὐαγών σκοπὸν ὁργανῶσαι θεα-
ταϊκῶν παραστάσεων. Ὡς γνωστὸν
ἔκει εἶνε ἐγκατεστημένος ὁ καλλιτέ-
χνης κ. Γ. Τσαλάνος μετὰ τὴν σύζυγόν
του, παλαιὸι καὶ οἱ δύο ἡθοποιοὶ τοῦ
Ἑθνικοῦ Θεάτρου, οἱ ὅποιοι καὶ κα-
τὰ τὸ παρελθὸν εἶχον ὁργανῶσαι πα-
ραστάσεις. Παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ζωγράφος
τῆς Αὐτοκρατορικῆς Αἰῶλης κ. Β.
Γεωμενῆς ἀνέλαβε προθύμως νὰ φιλο-
τεχνῇ τὰ σκηνικά τῶν παραστάσεων.

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Αριθ. 24

Ο Ἄργος τοῦ Τύπου

Ἐκδόσεις

ΜΙΑ ΦΟΡΑ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΤΑ «ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΝΕΑ» ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ

ΕΘΝΟΣ

24. ΜΑΡ. 1956.....

Θεατρικά νέα

ΑΠΟΦΕ Η «ΠΡΩΤΗ» ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΩΣ» ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ. — ΟΡΙΣΤΙΚΩΣ ΑΝΤΙΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ Ο Κ. ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ. — ΚΑΤΟΠΙΝ ΤΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΣ ΛΕΒΑΝΤΗ — ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΕΠΑΥΣΕ ΝΑ ΥΦΙΣΤΑΤΑΙ ΘΕΜΑ ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ Ε.Λ.Σ. — Ο ΡΟΥΣΣΟΣ ΓΡΑΦΕΙ ΝΕΑΝ ΚΩΜΩΔΙΑΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑ. — Ο ΜΙΜΗΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΑΤΡΙΚΩΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΥΣ. — ΔΙΑΒΑΖΕΙ ΑΥΡΙΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΙΑΣΟΝ ΤΗΣ «ΓΚΛΟΡΙΑ». — ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ ΘΑ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΘΗ ΕΙΣ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ.

ΠΡΕΜΙΕΡΑ άπόψε εις τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον μετὰ τὴν «Θεοφανῶς» τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη. Χθὲς ἐγένεν ἡ γενικὴ δοκιμὴ τοῦ νέου κανονικῆς παραστάσεως, ἡ ὁποία προεκάλεσε τὴν πλέον εὐνοϊκὴν ἐντυπώσεως. Τὸ νέον αὐτὸ ἑλληνικὸν ἔργον πλασιώ- νεται ἀπὸ 4 σκηνογραφίαις. Ἡ πρώτη παριστάνει φρουρίον στὴν Καππα- δοκίαν, ἡ δευτέρα ἐξώστη στὰ Ἀνά- κτορα τῆς Βασιλευσέως καὶ αἱ δύο ἄλλαι κοινὸν τὸν Αὐτοκράτορα. Ἡ «Θεοφανῶς» ἀναδίδεται μετὰ τὴν γνωστὴν στοργὴν καὶ ἐπιμέλειαν, με-

τὰ Ἐθνικὸν Θέατρον, ἀλλ' ἡ διδασκαλί- α του μετετέθη διὰ τὴν ἄλλην σαῖζον. Τὸ «Ἐγκλημα στὸ Κατακονήσι» ἐ- πρόκειτο νὰ παιχθῇ ἐπίσης πρόπερσι εἰς τὸ «Ντὸ - Ρε» ἀπὸ τὸν θίασον Ἑλένης Χατζηαργύρου - Νίκου Τζο- γία καὶ ἔπειτα εἰς τὸ Θέατρον Ἀ- θηνῶν ἀπὸ τὴν Κατρίνα Παζινού καὶ τὸν Ἀλέξη Μινωτή. Ἐστὶ, ἡ πρώτη ἐπαφὴ τοῦ κορυφαίου αὐτοῦ Ἰταλοῦ συγγραφέως μετὰ τὸν ἑλληνικὸν Κοινόν, θὰ γίνῃ μετὰ τὴν «Ἡ Βασίλισσα καὶ οἱ ἐπαναστάτες», διὰ τὸ ὁποῖον ἀρχίζουν σήμερον οἱ δοκιμῆς.

Ἡ ΚΑΤΕΡΙΝΑ διὰ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ θίασου τῆς κ. Γιολάσης — δὲ ποῖος ἀναχωρεῖ σήμερον ἐπιστρέφων εἰς τὴν Θεσσαλο- νίκην — ἐκλεῖσιν ὁριστικὴν συμφωνίαν μετὰ τὸν Χρή- στα Τσαγανέα, τὴν Μαίρη Λαλο- πούλου, καθὼς ἐ- πίσης καὶ τὸν Γε- ὠργο Φούντα, πρὸς προτίθεσιν νὰ χρη- σιμοποιήσῃ εἰς ἕ- ναν εἰδικὸν ρόλον. Ἡ δὲ ἀκεκριμένη πρωταγωνίστρια ἔχει προκρίνει κατ' ἀρχὴν ὡς ἔργον ἐνάρξεως μίαν γαλλί- ναν.

Ἡ Ἑλσα Βεργή καὶ ὁ Θάνος Κωτσά- πουλος ὅπως θὰ ἐμφανισθοῦν ἀπόψε εἰς τὸ βυζαντινὸν δράμα τοῦ Ἀγγέλου Τερ- ζάκη «Θεοφανῶς».

τὰς ὁποίας τὸσον ὁ σκηνογράφος κ. Κλ. Κλώνης, ὅσον καὶ ὁ ἐνδυμα- τολόγος κ. Ἀντ. Φωκάς ἔχουν ὡς τώρα παρουσιάσει ὅλα τὰ βυζαντινὰ ὑπο- θέσεως ἔργα, πρὸς ἐδιδάχθησαν ἀπὸ τὴν Κρατικὴν μας Σκηνήν. Εἰς τὴν νέαν αὐτὴν σκηνικὴν δημιουργίαν τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη λαμβάνουν μέρος κ. Κ. Ἑλσα Βεργή (Θεοφανῶς), οἱ κ. Κ. Θάνος Κωτσάπουλος (Ι. Τσιμι- σκῆς), Β. Διαμαντόπουλος (Νικη- Φωκάς), Α. Δελγιάννης, Γρηγ. Βα- φειάς, Γκίκας Μπινιάρης, Ἑλένη Ζα- φειρίου, Π. Παπαδάκη κ. ἄ.

Ὁ Ἀγγέλος Τερζάκης, ὁ συγγραφεὺς τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ἔργου πρὸς ἀνέβασιν ἀπόψε τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον, φωτογρ- αφεύμενος μαζί μετὰ τὸν σκηνογράφον τῆς ἐθνικῆς Σκηνῆς κ. Κλώνη, πρὸς φιλοτέ- χνησιν τῆς σκηνογραφίας τῆς «Θεοφανῶς».

κὴ κομωδία, δὲν ἀποκλείεται ἔργον τελικὰ ν' ἀρχίσῃ μετὰ τὸν ἑλληνικὸν θίασον. Πρὸς τοῦτο, ὁ κ. Γιολάσης συντηρή- μετὰ τὸν Γεώργιον Ραῦσσον, ὁ ὁποῖος ἔ- χει ὑποσχεθῇ νὰ χάσῃ καὶ ἑαυτὸς

ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ ΘΑ ΚΛΕΙΣΗ ΤΗΝ ΣΑΙΖΟΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΕΡΩΤΑΣ ΤΩΝ ΤΕΙΣΣΑΡΩΝ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΑΡΧΩΝ, ΤΟΥ ΟΥΣΤΙΝΩΦ. — Η ΛΥΡΙΑΝΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΝ ΘΕΡΙΝΗΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΣΚΗΝΗΣ. — ΟΙ ΜΝΩΤΗΣ ΚΑΙ ΚΛΩΝΗΣ ΕΙΣ ΕΠΙ- ΔΑΥΡΟΝ. — ΘΑ ΕΛΘΗ ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΑΘΗΝΩΝ Η ΟΠΕΡΑ ΤΗΣ ΒΙΕΝΝΗΣ ΠΑΙΖΟΝΤΑΣ «ΜΑΓΕΝΕΝΟ ΑΥΛΟ» ΤΟΥ ΜΟΖΑΡΤ. — ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΕΜΦΑΝΙΣΕΩΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΜΑΡΘΑ ΓΚΡΑΧΑΜ. — Η ΚΙ- ΝΗΣΙΣ ΔΙΑ ΘΙΑΣΟΝ ΚΥΒΕΛΗΣ - ΠΑΠΠΑ. — ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟ- ΜΑΔΟΣ ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΣΧΕΔΙΑ ΛΑΜΠΕΤΗ - ΧΟΡΝ. — Ο ΝΤΙΝΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ ΕΚΛΕΙΣΕ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΜΕ ΤΟ «ΡΕΞ».

ΤΟΥ Κ. ΑΧ. ΜΑΜΑΚΗ

Υστέρᾳ ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ Ἀλέκου Λιδωρίκη πρὸς ἀνέβασιν ἀπὸ χθὲς τὸ δράμα, τρία ἀκόμη ἑλληνικά ἔργα θὰ παιχθοῦν στὴν ἀθηναϊκὴ Σκηνή μέχρι τῶν ἡμερῶν τοῦ Πάσχα. Καὶ τὰ τρία θὰ ἀνέβουν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον. Τὸ ἕνα εἶναι ἡ «Θεοφανῶς» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη, πρὸ ἡ προέμι- α τῆς ἔχει προσδιορισθῇ διὰ τὴν Πέμπτην πρὸς μᾶς ἔρχεται. Θὰ ἀκολου- θήσῃ στὴς 9 Ἀπριλίου ἀπὸ τὴν Δευ- τέραν Σκηνὴ τὸ «Χαλάζι» τοῦ Βασί- λη Ἡλιάδη, μετὰ τὸ ὁποῖον κάνει τὸ

Ἡ γνωστὴ καλλιτέχνης Μαρία Παύλου, ἡ παλαιὰ μας γνώριμος Ροζαλίνα, μετὰ τὸν Ἀγγέλον καλλιτέχνην τὸν ὁποῖον ἐ- μμφαύει αὐτὴν τὴν ἐβδομάδα εἰς τὸ Λονδίον.

σκηνοθετικὸν τοῦ ντεμπουτὸ ὁ Θάνος Κωτσάπουλος. Τέλος, στὴς 7 Μαΐου, πάλιν ἀπὸ τὴν Δευτέραν Σκηνὴ τοῦ κρατικοῦ Ὀργανισμοῦ θ' ἀνέβῃ καὶ τὰ σκηνοθεσίαν Κωστῆ Μιχαηλίδου ἡ «Κλυταίμνηστρα» τοῦ κ. Μάτσα. Ὑστερα ἀπὸ τὴν «Θεοφανῶς», ἡ Κρα- τικὴ Σκηνὴ θὰ κλείσῃ τὴν σαῖζον μ' ἕνα ἀκόμη ἔργο. Τὸ ἔργο αὐτὸ θὰ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ δύο πρὸς ὑπολεί- πονται ἀπὸ τὸ ἐγκεκριμένον ἐφετει- νὸν ρεπερτόριον τοῦ Ἰδρύματος. Τε- λικὰ ἢ ὁ «Γλάρος» τοῦ Δε- λιάδη ἢ τὸ μοντέρνο ἔργο «Οἱ ἔρωτες τῶν τεσσάρων συνταγματάρ- χων» τοῦ Οὐστίνωφ. Τὸ πιθανώτερον εἶναι, ὅτι ἐπειδὴ ἡ Κατρίνα Παζινού εἶναι ἀπὸλυτὴν μετὰ τὴν προετοι- μασίαν τῆς «Μήδειας», ὁ «Γλάρος» θ' ἀναβληθῇ διὰ τὴς ἀρχῆς τῆς ἄλ- λης σαῖζον καὶ θ' ἀνέβῃ μάλ- λον τὸ ἔργον τοῦ Οὐστίνωφ. Θὰ τὸ σκηνοθετήσῃ ὁ Ἀλέξης Σολομός καὶ οἱ προκαταρκτικὲς σκέψεις πρὸς ἔχουν γίνῃ ἀναφερόμεν, ὅτι τὴν κεντρικὴν ἡρωίδα θὰ τὴν παίξῃ ἡ Μαίρη Λαλο- πούλη ἢ, ἐάν ἡ ἐκλεκτὴ πρωταγωνί- στρια, λόγω τῆς συνεχیزουσας ἀ- σθενείας τοῦ Θεοδώρου Ἀρώνδην μὴ μπορῇ ἀκόμη νὰ κάμῃ δοκιμῆς, τότε θὰ πρωταγωνιστήσῃ ἡ Ἀντιγόνη Βα- λάκου. Ἀναφέρεται, ὅτι θὰ παίξῃ ἐπίσης ὁ Βασίλης Διαμαντόπουλος, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν «Θεοφανῶς» τὴν Τερ- ζάκη θὰ κάμῃ τὴν ἐπανευφάνισιν του στὸ Θέατρον τῆς οδοῦ Ἀγίου Κων- σταντίνου. Ἀξίζει ν' ἀναφερθῇ, ὅτι οἱ «ἔρωτες τῶν τεσσάρων» συντα-

βάλλεται σχετικὴ προσπάθεια. Ἐν τῷ μεταξῷ, σήμερον καὶ αὔριον ἀπάγνυται καὶ δρᾶν δίδονται εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον — οἱ τελευταῖες παραστάσεις τοῦ ἔργου τοῦ Τολστόι «Ζωντανὸ Πτώμα». Ἐνεκα τῆς εἰδι- κῆς ποιητικῆς ἀπογευματινῆς πρὸς τὴν δόξιν αὐρίου Κυριακῆς εἰς τὰς 4 μ. μ. ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς Ἑθνικῆς Ἑορ- τῆς, οἱ αὐριανὲς παραστάσεις θὰ ἀρχίσουν ἡ ἀπογευματινὴ εἰς τὰς 6 μ. μ. καὶ ἡ ἑσπερινὴ εἰς τὰς 9 μ. μ. Ἀπὸ τὴν Δευτέραν τὸ θέατρον θὰ ἀσκήσῃ ἐπὶ σήμερον διὰ τὴς γενι- κῆς δοκιμῆς τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ἔρ- γου τοῦ Ἀγγ. Τερζάκη «Θεοφανῶς», πρὸς ὅπως εἰπαμε, ἡ πρώτη του δι- ἀτακτὴ τὴν Πέμπτην. Ὁ πρωταγωνί- στῃς τοῦ «Ζωντανοῦ πτώματος», ὁ ὁρῶς Παππάς, θὰ ἐμφανίζεται ὁ- τὸ μεθαύριον, μαζί μετὰ τὴν κ. Κυβέ- λην, εἰς τὴν «Ἀγνωστον», τὴν ταί- νειαν, τὴν ὁποῖαν ἐγύρισεν ὁ Ὀρέ- ττης Λάσκος, μετὰ τὴν μεγάλην πρω- ταγωνίστρια στὸν βασικὸν ρόλον. Σχε- τικὰ μετὰ τὸ εἶλμα αὐτὸ ὁ δημιουργὸς τοῦ γράσει τὰ ἑξῆς:

Ἀγαπᾷ τὸν κ. Μαρακὴ, ἀκολουθῶντες τὴν παραδοξὴν πρὸς τὴν προ-πρεμιερὰν ἐπιστῆλῃς τοῦ δι-ευθυντοῦ τοῦ ἔργου πρὸς τὸ Κοινόν, καὶ ἐτείνω λίγα λόγια σχετικὰ μετὰ τὸ μου εἶλμα «Ἡ ἄγνωστος» πρὸς τὴν ἀπὸ σήμερον εἰς 4 κεντρικοὺς κινη-ματογράφους. Στὴν ταίνια μου αὐτὴ, κ. Μαρακὴ, εἶχα τὴν μεγάλην τιμὴ νὰ συν-εργασθῶ μετὰ τὴν κορυφαίαν πρωταγωνί-στριν τῆς ἑλληνικῆς Σκηνῆς, τὴν πρώτην ἡρωίδα τοῦ Θεάτρον μας, τὴν Κυβέλην, πρὸς τὴν καταπληκτικὸν ταλέντο της, καὶ δυναμικὴν τῆς προσωπικότητάς της, ἀποκρίθη σὺν τῇ, δημιουργήσας σὺν Κι-νηματογράφῳ, ὅπως ἄλλοτε στὸ Θέατρο, ἕνα ρόλον (τὸν ρόλον τῆς «Ἀγνωστούς» τοῦ θ' ἀμείνῃ κλασικὸς στὰ κινηματογρ-αφικὰ χρονικά.

Ἐκτός ἀπὸ τὴν κ. Κυβέλην, εἶχα τὴν ἡλικίαν νὰ ἔχω συνεργάτες μου στὴν υπερπαραγωγὴ αὐτῆς τῆς «Φίλις» τὸν Γεώργιον Παππά, τὸν Κωνσταντῆν, τὸν Ἀλεξανδρῆν, τὸν Ἑλὴν Ζαφειρί-ου, τὸν Μπινιάρη, τὸν Πάλλη, τὸν Χοι-ροφωρίδην, τὸν Τζιαννῆν, τὴς δύο ἐγ-γόνες τῆς μεγάλης πρωταγωνίστριας, τὴν Κυβέλην Θεοχαρή καὶ Βανὰ Φιλιππίδου,

Ο Άλ. Αλεξανδράκης και η Άννα Κυριακού, που θα ηγηθούν το καλοκαίρι του θιάσου πράκτορες που θα παίξουν εις την «Ελλάδα», κατά χθεσινήν φωτογραφίαν των.

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ Ούγκο Μπέττι
«Η Βασίλισσα και οι επαναστάτες»
θα είνε ορίστικώς
εκείνο που θα δια-
σεχθή την κωμωδία
το υ κ. Λιδωρίκη
«Χωρίς γάντι», η
όποια παίζεται
τώρα εις το θέα-
τρον Κοτοπούλη.
Εις την σκηνικήν
αυτήν δημιουργίαν
του Μπέττι, η ο-
ποία θ' ανεδαρθή
κατά μετάφρασιν
Μάριου Πλωρίτη
και σκηνοθεσίαν
Δ. Μυράτ, θα λάβουν μέρος η κ. Βού-
λα Ζουμπουλάκη και οι κ.κ. Δ. Μυ-
ράτ, Ν. Τζόγιας και Χρ. Τσαντανέας.
Η «Βασίλισσα και οι επαναστάτες»,
σημειωτέον, είνε το πρώτον έργον
του Μπέττι, που ανεβαίνει στην έλ-
ληνική Σκηνή. Παλαιότερα είχε γίνει
λόγος γιά το έργο του «Εγκλημα
στό Κατσικονήσι», το όποιον είχε πε-
ριλάβει και στο ρεπερτόριό του το

Ο Άγγελος Τερζάκης, ο συγγραφέας
του νέου ελληνικού έργου που ανεβαίνει
απόψε το Έθνικόν Θέατρον, φωτογρα-
φούμενος μαζί με τον σκηνογράφο της
εθνικής Σκηνής κ. Κλώνη, που έφιλότη-
χως τας σκηνογραφίας της «Εσθραφά».

κή κωμωδία, δέν αποκλείεται όμως
τελικά ν' αρχίσω με ελληνικόν έργον.
Πρός τούτο, ο κ. Γιολάσης συνιτήθη
με τον Γιώργον Ρούσσον, ο οποίος έ-
χει ύποσχεθή νά γράψω και έφετος
μιά κωμωδία διά την Κατερίνα. Κα-
τά την συνάντησιν αυτήν συνεζητήθη
ή περίπτωσης του ν' ανεβή πρώτη ή
καινούργια κωμωδία του συγγραφέως
του «Πρώτου ψέματος». Έν τώ μετα-
ξύ, ή Κατερίνα, που ανεβάσει τώρα
την 8ην γυναίκα του Κυανοπώγωνος»,
θα μείνι εις την μακεδονικήν πρωτεύ-
ουσιν έως τας 8 'Απριλίου και κα-
τόπιν θα φύγω διά την Καβάλαν.
Δράμαν και τας Σέρρας, όπου και θα
τελειώσω ή τουρνέ της.

if you instructions to renew, so delivery of your magazine has now been
you. Please ignore this letter.
We can only assume you have been away
by credit card.

URGENT
Tower House, Sovereign Park, Lathkill Street, Market Harborough.
shire LE16 9EF Fax 01858 434958

λάκου. Αναφέρεται, ότι θα παίζει
έπίσης ο Βασίλης Διαμαντόπουλος,
ο οποίος με την «Εσθραφά» του Τεο-
ζάκη θα κάνει την επανεμφάνισιν του
στο θέατρον της οδού Αγίου Κων-
σταντίνου. Άρξει ν' αναφερθή, ότι
οι «Εσθρες των τεσσάρων συντα-
γματάρχων» εκτός του ότι έχουν έ-
ναν Αμερικανόν, έναν Ρώσον, έναν
Γάλλο και έναν Άγγλον γιά κεντρι-
κούς ήρωας διασπίζονται και με τέσ-
σερις σκληρές έργων αντιπροσωπευ-
τικών της νύκτας του καθεός. Υπό-
χουν, δηλαδή, σαν μικρά σκέτα, μιά
σκηνή από έργο του Σαίξπηρ, του
Τσέχοφ, του Μολιέρου και από ένα
αμερικανικό έργο με γκαγκστερική
υπόθεσι. Έν τώ μεταξύ, ή Κρατική
Σκηνή έντεινι την προεργασία της
διά το άνοιχόν δράμα. Προέκειται,
μάλιστα, την Άλλη Κυριακή νά πάν-
στην Επίδαυρον διά την πρώτη επί τό-
που σύμπαισιν ώσιαμένων λεπτομερειών
δ' Άλφρεδ Μινωτικής και δ' Κλέου-
λος Κλώνης. Οριστικώς, έξ άλλου,
πριν από την «Μήδεια» και τ' Άλλα
Έργα του θεατρίδαλ της 'Επιδάυρου,
το κλιμάκιον άρχαίας τραγωδίας
του Έθνικού Θεάτρου, θα δώση εις

Η Μπελίντα έφυγε χθές το μεσημέρι δι-
'Ιταλίαν και Γαλλίαν. Η δημοφιλής
θεατρίτσα του θεατρικού τραγουδιού — η
όποια το καλοκαίρι θα ήνίκη εις το συγ-
κρότημα του «Ακροπόλ» — έχει φωτο-
γραφηθή κατά την άναχώρησιν της από
το αεροδρόμιον του Έλληνικού. Την Τρί-
την φεύγουν διά το Παρίσι και ο κορυ-
φαίος σκηνογράφος και ένδυματολόγος
Γιώργος Άνεμογιάννης καθώς και ο θεα-
τρικός επιχειρηματίας κ. Μπουρνέλλης.

τάς 15 ή στας 16 Μαΐου μιά παρά-
στασι του «Οιδίποδος» σέ κλειστό
χώρο.
Όπως έχει ήδη άναγγελθή, ή πα-
ράστασις αυτή θα δοθή προς τιμήν
του Προέδρου της γερμανικής Δημο-
κρατίας κ. Χόις, ο οποίος τώ μέσα
Μαΐου θα έλθη γιά μερικές ημέρας
εις τας Άθήνας, και θα προσλάβη
ιδιαιτέρως, παιηγγορικών χαρακτή-
ρα. Ο επίσημος ξένος και οι Βασι-
λείς μαζί με τους αλλοίους και τ' α-
διπλωματικόν Σώμα και τ' α μέλη
φυσικά της Κυβερνήσεως θα λάβουν
θέσιν εις τον πρώτον εξώστην του
θεάτρου. Θα γίνη, όπως είνε ευνόητον
ειδική διαρρύθμισις, αφού άφαισθούν
δύο σειρές καθισμάτων. Έξ άλλου,
στην πλατεία — βάσει προσκλησεων
του Αύλαρχείου — θα λάβουν θέ-
σιν όλοι οι πολιτικοί και στρα-
τιωτικοί τίτλουχοι του Κράτους
με μεγάλες στολές, παράσημα
κ.τ.λ. Τό υπόλοιπον Κοινόν, θα
μπορέσθ νά παρακολουθήσθ την
παράστασιν μόνον από τον δεύτερον
εξώστην. Και εκεί όμως τό ένδυμα θα
είναι επίσημον και ή τιμή του είσιτη-
ρίου πολύ υψηλή. Οι δε εισπράσεις
θα διατεθούν όλες υπέρ φιλανθρω-
πικού σκοπού.

Θα κλείσω την ειδησεογραφίαν την
σχετικήν με τό Έθνικόν Θέατρον,
αναφέροντας ότι άπρίον τό άπόγευ-
μα θα συγκροτηθή ειδική συσκεψις
διά το ζήτημα της δημιουργίας
κολοκαιρινής στέγης που έχει άπο-
φασίσει ο κ. Χουρμούζιος νά ίδρυσθ.
Κατ' αυτήν, ο κ. Κλώνης θα υποβάλη
τά σχετικά σχέδια και θα μελετηθή
με τους άσποδίους τεχνικούς τό θέ-
μα. Αυτό έντοπιζεται εις τό έάν τό
υπαίθριον Έθνικόν Θέατρον που θα
άνοικοδομηθή εις τό οικόπεδον που
υπάρχει εις τό πίσω μέρος του γει-
τονίου, θα είνε δυνατόν νά γίνη και
νά λειτουργήσθ έφέτος όπως κατα-

Ο Ντίνος Ήλιόπουλος υπέγραψε χθές τ
των θεάτρων εις μεταμεσονύκτιον συνάντ
έλλαιον συνεργασίας από 1ης 'Οκτωβρ
έκονίζονται ο διευθυντής του Θεάτρου Κε
κωμικός μετά την έπείδα

τον έξοχο μικρό Νίκο Πιλάδιο, την Μά-
ρια Μελάγια, την Μπουμπούκα κι άκό-
μα τους λαοφιλείς κωμικούς τον Μίμη
Φωτόπουλο και τον Χρήστο Ελευθίου.
Τους ευχαριστώ όλόφωνα όλους, γιαν
ρούδωσαν τον καλύτερο άυτό τους και
με βεβήσαν με την τέχνη τους στην προ-
ηματοποίησι της ταινίας μου αυτής.
Κι' άκόμα, ευχαριστώ τους τεχνικούς
της «Φίνος - Φίλμς» που με την πείρα
τους, παρουσιάζουν, όπως θα ήθελε, μίαν
έμφωγη, από τεχνικής πλευράς, ταινία.
Και τώρα δύο τελευταία λόγια, εν εί-
δει άπολογίας:
Δηλώνω άπεριφράστως, ένόπιον Θεού
και ανθρώπων, ότι στην «Άγνωστος έν
κανα ευφηλήν τέχνην» κι' ούτε και βάς
πονηριότητα γιά φεστιβάλ.
Έκανα, άπλώς μιά ταινία γιά τό πλά-
ν Κοινόν, μιά ταινία που, άς έλπίσω-
με, ότι θα έχη την ίδια μεγάλη επιτυ-
χία που είχε και τό παλίο θεατρικό έρ-
γο, άπ' όπου είνε παρμένο τό σενάριο.
Ευχαριστώ γιά τή φιλοξενία
ΟΡΕΙΤΗΣ ΛΑΣΚΟΣ

Detach here and return with your payment

Είστε σήμερα: Είς τας 8.30 μ.μ. θί-
νεται εις τὸ Ἑθνικὸν θεάτρον ἡ
πρῶτη τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ἔρ-
γου τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκου: «Θεοφάνης».
Εἰς τας 7.30 μ.μ. θί-
νεται ἐν Πειραιῶν Συνεδρίῳ ὁ Ἀμερι-
κανὸς πιενίστας κ. Έρβιν Λάβερ.
Τὴν ἰδίαν ὥραν θά ἀμιλήσονται εἰς
τὸ ἐπικρατεῖον ἐκ μέρους τῆς ἱ-
στορικῆς καὶ λογογραφικῆς Ἑταιρεί-
ας τῶν Θεσσαλῶν ὁ πρόεδρος τοῦ
Συνεδρίου Ἑλλήνων Λογοτεχνῶν κ.
Γ. Σταμπολῆς, με θέμα: «Εἰσαγω-
γῆς Ὀλύμπιος, τὸ καὶν καὶ τῆς τι-
μῆς καὶ τῆς θυσίας», με ἀπαγγελί-
ας τῆς καλλιτέχνιδος τοῦ θεάτρου
Ἀθηνᾶς Κασσαβέτη. Εἰς τὴν Ἑται-
ρίαν τῶν Φίλων τοῦ Λαοῦ ὁ κ. Δ.
Πετρόπουλος με θέμα: «Ἀθροιστικὴ
καὶ προσωπικὴ ποίησις» τῇ συνο-
δεῖα ἡχογραφημένων ἀσμάτων. Εἰς τὸ
ἀμφιθέατρον τῆς Φιλοσοφικῆς Σχο-
λῆς ὁ καθηγητὴς κ. Κ. Μουτούσης
με θέμα: «Ζωὴ καὶ Ὑγεία». Εἰς τὸ
ἀμφιθέατρον τοῦ Χημεῖου, Σόλωνος
104, ὁ κ. Ἀν. Κώνστας με θέμα:
«Αἱ τεχνικαὶ πρόοδοι τῆς διανοη-
τικῆς περὶ πετρελαίου». Εἰς τὴν αἴθουσαν
Ἑτρείς Ἱεράρχαις, Μενάνδρου 104,
ὁ φυσιοθεραπευτὴς κ. Δ. Χρόνης με
θέμα: «Ἀσκήσεις βοθείας χαλαρώ-
σεως καὶ ἐπίδρασις τῆς ἐπὶ τῆς ὑ-
γείας». Εἰς τὴν αἴθουσαν Διεθνῶν
Μελῶν θά ἀμιλήσῃ ὁ κ. Δ. Σακα-
λῆς περὶ Ἑτεροδικίας. Ἀπὸ τὸ Ρα-
διόφωνο στὴς 8.45 μ.μ. Διασήμε-
νος. Εἰς τὸ Δεύτερον Πρόγραμμα
ἀκούστε στὴς 9 μ.μ. τὴν ἐλαφρὰ ὀρ-
χήστρα τοῦ Ε.Ι.Ρ. καὶ ἀπὸ τὸ Τρί-
τον Πρόγραμμα ἀκούστε στὴς 11.05
μ.μ. προλαϊκούς συνθέτας.

Ο ΦΑΚΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Απόκομμα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ

Χρονολογία 2.9. ΜΑΡ. 1956.....

Σήμερον εἰς τας 8.30 μ.μ. τὸ
Βασιλικὸν θεάτρον θίβει τὴν
πρῶτην τοῦ νέου ἑλληνικοῦ ἔρ-
γου τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκου: «Θεο-
φάνης», κατὰ σκηνοθεσίαν Κ.
Μισσηλίου, με σκηνογραφίαν Κλ.
Κλάου καὶ ἐκδυμνάειαν Ἀντ.
Φωκᾶ.

— Ἡ νέα αὐτὴ δημιουργία τοῦ
ἐκλεκτοῦ συγγραφέως θά παίζε-
ται εἰς τὴν Κρατικὴν Σκηνὴν ἕως
τὴν 22αν Ἀπριλίου εἰς τακτικὰς
ἀπογευματινὰς καὶ ἑσπερινὰς
προστάσεις.

Μία σκηνὴ ἀπὸ τὸ νέο ἔργο τοῦ Ἑθνικοῦ εἰσαγωγῆς τοῦ κ. Ἀγγ. Τερ-
ζάκου με τὸν κ. Κατσόπουλον καὶ τὴν ἑλπίδα Βεργή.

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Η "ΘΕΟΦΑΝΩ"

ΤΟ ΝΕΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΕΝΟΥ,

Ἦταν ἀπὸ καιρὸ γνωστὸ ὅτι ὁ
κ. Τερζάκης ἦταν ἀπὸ τοὺς πρώτους
μυθιστοριογράφους μας. Ἡ «Θεοφά-
νης» τοῦ—ποῦ παίζοντι τὴν πρῶ-
την ἐξέδομάδα ἀπὸ τὸ Ἑθνικὸν θε-
άτρον—ἐπιβεβαιώνει τὴν ὑπόθεσιν
εἶχαν δημιουργήσει τὰ δύο προηγώ-
μενα θεατρικὰ τοῦ ἔργου, ὅτι εἶναι
καὶ ἑνὸς ἀπὸ τοὺς πρῶτους μας
ερασιματογράφους. Στὸ θεάτρο περὶ
εἶχε καιρὸ νὰ ἀνεκδοθῇ τὸ ἔργο ἐν-
ληνικὸ πού νὰ ἀτελεῖται τόσο γέφυ-
ρὸν τῇ σκηνῇ με ἕνα τόσο ὁπλοῦς καὶ
περιεκτικὸ κείμενον, γραμμένον με μὴ
τέτοια γνώσις τῆς δραματικῆς τέ-
χνης. Ὁ θεατὴς δὲ καμμία σκηνὴν
τοῦ ἔργου δὲν καλεῖται νὰ ἐπιδείξῃ
ἐπιεικειὰς ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ ἔρ-
γον Ἑλλήνων συγγραφέων ὅπως συμ-
βαίνει τόσῳ σπάνιον. Ὁ κ. Τερζάκης
δὲν ἐπικαλεῖται τὴν ἐπιεικειὰν μας.
Πρόκειται τὴν ἀκρίβειαν μας—ἀκρι-
βειᾶ καὶ τὸν σεβασμὸν γιὰ τὴν προσπάθει-
αν—καὶ εἶναι ἀκριβὲς ἐπειδὴ μὴς
ἀνέγκειται νὰ τὸν ἐκτιμήσουμε τόσο
πολύ, πού μπορούμε νὰ ἐκπεράσωμε
μετὰ μερικὰ παράπονα. Μετὰ τὴν
«Θεοφάνην» καὶ αὐτὸ ἔπρεπε νὰ ἐπι-
πῇ, τὸ ἑλληνικὸν θεάτρον ἀπὸ τὰ ἐν-
αντὶ τοῦ ἐλαχίστου δυστυχῆς, ὁ-
τι ὅσον ἔργον.

Φυσικῶς, τὸ ἔργο αὐτὸ τοῦ κ. Τερ-
ζάκου μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ ἐπιφυλά-
ξεις. Ὅχι ὅτι προδίδῃ καμμία ἀ-
γνοία τῆς ἱστορίας. Ἀπὸ δὲα μπο-
ρούμε νὰ ἐξομώμε, ὅτι κ. Τερζάκης
καὶν ἱστορικὸν γένος δὲν διαστρέ-
βλωνε, ἀλλὰ φέρει ἐν, ὅπως εἶναι ἀ-
πόλυτὸ δικαίωμα τοῦ μεταπλάσ-
τη ἡρωικοῦ κατὰστασις καὶ προσθετὴ
ἐπιεικειὰ γιὰ νὰ μπορῇ νὰ κινή-
θῃ. Ὅχι, ὅμως, ἐπειδὴ εἶναι πάλι
καὶ ἡμεῖς, αἱ πομπικαὶ δὲν ἐπα-
ρμόναι καὶ ἐν κατὰ ὑπόθεσιν
τοῦ προδίδει εἶναι ὁ τονισμὸς πού
δίδει στὸ ἔργο τὸν. Γιατὶ ὅπως εἶ-
πεν δ. κ. Τερζάκης τὸ ἔργο τοῦ

με μίαν ἐπιμονὴν στὴν ψυχρογραφί-
αν τῶν ἡρώων. Ἀλλὰ καὶ μίαν εὐχὴν ἀ-
πὸ τὰ ἐξωτερικὰ γεγονότα καὶ ἀπὸ
τὴν περιγραφήν τοῦ ἱστορικοῦ πε-
ριβάλλοντος μέσα στὸ ὅποιο εἶναι, κιν-
εῖται τὸ ἔργο ἀπὸ τὴν μίαν στί-
γμιν στὴν ἄλλη νὰ μεταμορφώσῃ σὲ
ἕνα δράμα ἐταίγιονος διακρινόμενον
μόνο ἀπὸ τὴν ἐποχὴν στὴν ὁποία ἐκ-
τυλίσσεται.

Θὰ ἦταν εὐκὸς νὰ εἰπῇ κανεὶς
ὅτι ἡ «Θεοφάνης» κατόλγει κατὰ
αὐτὸ τὸ ὁρισμὸν. Τὴν στιγμὴν ἀκριβῶς
πὺς πᾶμε νὰ ἐκλάβωμε τὸ ἔργο σὺν
ἐνᾷ ἀκούσῃ ἐστικῶς δράμα. ὁ κ. Τερ-
ζάκης προσφέρει τὴν λεπτομέρεια
τὴν ἀποχρᾶσιν τὸ σῆμα πού θά
μᾶς θυμίσῃ ὅτι ἔχομε μπροστὰ μας
μὴν ἀσφάλεια τοῦ Βυζαντίου, ἡ ὁ-
ποία δίδει ἕναν ἀσταθμὸν νὰ δολο-
φονήσῃ τὸν ἀνδρα τῆς καὶ παντρεύ-
σῃ μετὰ τὸν δολοφόνον. Τὸ θέμα,
ὅπως ἀντιλαμβάνεται εὐκόλως κανεὶς,
ἔχει ἐνδιαφέρον καὶ εἶναι πλοὴν πού
συγκρατεῖ τὴν προσοχήν. Στάνει πολὺ
στάνει παραπάτῃ. Ὁ θεατὴς μένει
προσκολλημένος στὴν σκηνὴν ἀκόμα
καὶ στίς τελευταῖες στιγμῆς τῆς τε-
λευταίας πράξης, ὅποτε ὁ κ. Τερζά-
κης ὑποπέφτει καὶ στὸ μόνο φοβερὸ
ἀμαρτημὰ τοῦ: Τὸν μακροσκελεστό-
τον μόνολογον τῆς Θεοφάνους. Ἐνᾷ
μονόλογος δραματικῶς αἰτιολογημένος
καὶ ἀπὸ τὸν ὁποῖο δὲν λείπει οὐτε
καὶ αὐτὸ ἀκόμα τὸ μεγαλόφωνον—ἡ πέν-
να τοῦ κ. Τερζάκη εἶναι καὶ ἐδῶ ὁ-
πως καὶ σὲ δόλοισιν τὸ ἔργο πολὺ
γερὸν—ἀλλὰ ὁ ὁποῖος κορυφᾶται. Κο-
ρυφᾶται ἀλλὰ δὲν μεῖνεται τὸ ἐνδιαφε-
ρόν πού παρουσιάζει τὸ ἔργο.

Ὁ κ. Κ. Μισσηλίου σκηνοθετῶν
τὸ ἔργο με εὐσυνείδησιν, τόσον ἐκ-
δηλῶ καὶ μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἐν-
δομῇ. Δὲν τοῦ προσδίδει τὴν ἀπερι-
τήρη ἐνότητά τόνον. Σὲ αὐτὸ θά
εἶται δέδοται ὅπως τῆς—ἡ κυρία
«Ἑλσα Βεργή, Πάο» ὅλο ὅτι εἶναι μίαν
ἀπὸ τῆς καλύτερας μας ἡθοποιῆς
παρ' ὅλο ὅτι εἶναι καὶ σπάνια εὐ-
φραδίστρια ἐξαιρετικῶς στὴν σκηνήν.
στὸ ἔργο αὐτὸ δὲν φαίνεται νὰ ἐπι-
δομασθῇ τὸ πρόσωπον πού ὑποδύεται
καὶ γι' αὐτὸ πιθανότατα δὲν εἶναι ἐ-
πιβαλεῖ καμμία πιεστική στὴν φων-
ήν τῆς ἡ ὁποία συχνὰ ἐκφεύγει σὲ
τόνους ἀπαρδεύτους. Ὁ δὲ Κλαῦς
πᾶντο παίζει τὸν ἱστορικὸν τεχνιστὸν
ἡθικῶς, ἀλλὰ δὲ καὶ κατὰ ἀναισθη-
σίαν. Τὸν θέλουν ἀνθρώπινον—ἴσως πᾶν
ἀνθρώπινον ἀπὸ ὅτι ἐπὶ τοῦ. Μετὰ
τέλειμα νὰ ἀποδοθῇ τὴν ὁμιλίαν
γιὰ ἀνθρώπινον ἐπαιτικὸν δράμα
τὸς πού παρουσιάζει τὸ ἔργο. Ὁ
κ. Διαμαντόπουλος ἐπιδείκνυται τὴν
Μηχορὰ Φωκᾶ. Δραματικῶς καὶ με-
τὰ τὸν ἀκριβέστατον πού δὲν ἐκπε-
ρίδω σὲ καμμία στιγμήν τὸ μένος
τοῦ. Σκηνογράφος καὶ ἐκδυμνά-
τος συνέβαλαν ὅπως ἡ παράστασις
αὐτὴ ἐνὸς ἑλληνικοῦ ἔργου—τὸν ὁ-
μοῦτοιστον ἐρπετίνον στὴν κεφαλὴν σκηνήν
τοῦ Ἑθνικοῦ—νὰ εἶναι ἀπὸ τίς πῃ
ἐκτελεστέας τῆς νέας περιόδου. Ἐ-

(Συνεχὴς πῖδω)

περίπου που εκδόθηκε η 'Ανθολογία μας, με μερικούς άλλους λογοτέχνες, τον Ούρανη, τον Γιάννη Μηλιάδη, τον Παπατσώνη, τον Πάνο Καραβία, τον 'Ηλία Τσιριμώκο, πήραμε μέρος, Λευκοπαρίδης κ' εγώ, στην έκδοση του «Σήμερα», περιοδικού τόσο... «αντιφιλελεύθερου» ώστε το χτυπούσε όλος ο άστικός συντηρητικός τύπος. 'Αντά είχε όλ' αυτά 'π' όψιν του τότε δίκαια μου προσάπτεται αντιφιλελευθερισμό ο κ. Π. και θα τον δικαιώσουν όλοι όσοι θελήσουν — με καλή πίστη — να κρίνουν. Σε τέτοια ζητήματα, μόνο με κείμενα μπορεί κανείς ν' απαντήσει κ' εγώ παρέπεμψα σε μερικά κείμενά μου και θα μπορούσα να παραπέμψω και στις μελέτες μου γι' αυτόν... αντιφιλελεύθερο Κώστα Βάρναλη, που δημοσιεύτηκαν στην «'Αναγέννηση» του... αντιφιλελεύθερου... Γληνού (το 1928 νομίζω) και στην «Ν. 'Εστία», 1935 (η δεύτερη πριν τυπωθεί διαβάστηκε στο «'Ελληνικό 'Ωδειο»). 'Αλλο τίποτε δεν έχω ούτε θάρρεπε βέβαια να πω γι' αυτό το ζήτημα τούτο.

Θα ήθελα μονάχα να κάνω μερικές πρόσθετες παρατηρήσεις σχετικές με την άποψή μου σχετικά με την «'Εστία» του Κάλβου στην ανθολογία μας. Τις έξις: 'Η σελίδα της ανθολογίας (41) όπου περιέχεται η στροφή από το «Εὐχάι», περιέχει και δύο στροφές από την ὁδὴ «Εἰς Ψαρά», κι όταν διαβάσει κανείς τις τρεις αυτές στροφές κυλόπιστα η τουλάχιστον κάπως προσεχτικά, καταλαβαίνει ότι και οι τρεις είναι «ἐπιγράμματα» και ότι διαλέχθηκαν και δημοσιεύτηκαν και οι τρεις σὺν δείγματα της «ἐπιγραμματικότητας» του Κάλβου. 'Η δεύτερη παρατήρηση αναφέρεται στο νόμιμο ή όχι της ποίησης που ὑπηρετεί ένα κοινωνικό ή πολιτικό ιδανικό. Τη νομιμότητα αυτή κανείς δεν την ἀρνείται, με την προϋπόθεση το κοινωνικό ή πολιτικό ιδανικό να γίνεται ποίηση (ὅπως λ. χ. συμβαίνει στὸν Σολωμό) και να μὴ μένει σὸμα ξένο, ξέω ή «καλλιτεχνικό» που δὲν ἔγινε ποίηση. Αυτό το ὁμολογεί και ο κ. Π. «'Αν ὁ ποιητής, γράφει, τὴν ἀγάπη του στὴν πατρίδα, στὴν πρόοδο, στὸ κόμμα...» — «Οἱ» αὐτὰ ἐρχεται ἡ μεγάλη στιγμή που γίνονται ἔνα κατορθῶναι να τὴ δώσει με ἔκφραση καλλιτεχνική...» Γιὰ τὸν ταυτισμὸ τοῦ κόμματος με τὰ καθολικά αἰτήματα, που τὸν δέχεται ο κ. Π. ἔχω πάρα πολὺ μεγάλες ἀντιρροήσεις, τὸ ζήτημα ὅμως εἶναι μεγάλο (ἀθηναϊκή ἀριστοκρατία στὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμο, γαλλικὴ ἀριστοκρατία στὸν ἐπαναστατικὸν πόλεμον καὶ στὴν πτώση τοῦ Ναπολέοντα, Μικρασιατικὴ Καταστροφὴ κτλ.) καὶ ποὺ νὰ κάθεται κανεὶς νὰ τὸ συζητῇ ἐδῶπέρα! Τέλος, ἡ τρίτη μου παρατήρηση ἀναφέρεται στὸ ζήτημα τῆς παράθεσής στίς ἀνθολογίες κομματικῶν ἀπὸ ποιήματα καὶ ὅχι ὁλόκληρων τῶν ποιημάτων. 'Ο κ. Π. ισχυρίζεται ὅτι καὶ οἱ ὠραιότερες στροφές παίρνουν τὴν ἀξία τους ἀπὸ τὴ συνάρτησή τους με τὸ ὅλο ποίημα καὶ ὅτι κομματιάζοντας ἔνα ποίημα ἀφαιρούμε τὴν ψυχὴ του, τὸ νόημά του. Σε ὅτι ἀφορᾷ τὰ καλὰ ποιήματα ἀσφαλῶς νάι. Στὰ μέτρια ὅμως, ὅπου φανερά ποίηση πραγματώνεται σὲ λίγες μονάχα στροφές ἢ καὶ σὲ λίγους στίχους

καὶ ὅλο τὸ ἄλλο ποίημα εἶναι ρητορεία καὶ ἀπλή στιχουργία καὶ ἐκφράζει τίς κακὲς ἢ τίς μέτριες στιγμές τοῦ ποιητῆ, ἐκεῖ ὁ ἀνθολόγος ὅχι μόνον ἔχει τὸ δικαίωμα παρὰ κάνει καὶ ἀγαθοεργία παραλείποντας τὸ κακὸ ἢ τὸ μέτριο καὶ σώζοντας μόνον τὸ καλὸ. Τόσο δὲ περισσότερο ἔχει τὸ δικαίωμα καὶ τὸ χρέος αὐτό, ὅσο τὰ κριτήριά του εἶναι «καθαρὰ» καὶ ἀπόλυτα «ποιητικά», ὅπως ἦσαν τοῦ Λευκοπαρίδη καὶ τὰ δικά μου ὅταν φτιάσαμε τὴν ἀνθολογία μας.

Με τίς εὐχαριστίες μου γιὰ τὴ φιλοξενία.

ΚΛΕΩΝ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

Μιά ἑλληνικὴ τραγωδία καὶ μιὰ ἑλληνικὴ κωμωδία

'Εθνικὸ Θέατρο: 'Αγγ. Τερζάκης, «Θεοφάνω», τραγωδία σὲ τέσσερα ἐπεισόδια. — Κοτοπούλη, θίασος Δ. Μυράτ: Δ. Διδωρίκη, «Χωρίς Γάντι». σατυρικὴ κωμικὴ σὲ τρεῖς πράξεις, ἑξὶ εἰκόνες.

'Ο κ. 'Αγγ. Τερζάκης ὅταν καταπίνεται με τὸ θέατρο ἑλκύεται συχνὰ ἀπὸ τὴ βυζαντινὴ ἱστορία, τὴν ἱστορία αὐτὴ τὴν πλεγμένη με σφοδρὲς ἀντιθέσεις κ' ἀντιφάσεις, προσηλωσὶς στὴ θρησκευτικὴ καὶ στὰ θεῖα καὶ σφοδρὰ γήινα πάθη που φέρουν ἴσως τὸ ἐγκλημα, τὴ διασπαθισμένη ἀπὸ περιπέτειες. 'Η «Θεοφάνω» εἶναι ἡ τρίτη τοῦ βυζαντινῆ τραγωδία, διαφέρει ὅμως οὐσιαστικά ἀπὸ τίς πρώτες. 'Ενῶ στὸ «Σταυρὸ καὶ στὸ Σπαθί» καὶ περισσότερο ἀκόμα στὸν «Αὐτοκράτορα Μιχαήλ» ἐσχώριζε προπάντων τὰ πρόσωπα τὰ συγγενικά με κείνα που ἔχει πλάσει στὰ μυθιστορηματά του, τὰ πρόσωπα που βασανίζονται ἀπὸ κατωτερότητες κ' ἀνεπάρκειες, καὶ παλεύουν μάταια νὰ τίς ὑπερικήσουν, στὴ «Θεοφάνω» ἔχει ἀπαλλαχθεῖ ἀπὸ κάθε, ἂς πούμε, ὑποκειμενικὸ στοιχεῖο, καὶ ἐνδιαφέρεται ἀποκλειστικά νὰ ψυχογραφήσει χαραχτήρες, νὰ ἀναλύσει καὶ νὰ κατανοήσει ἀνθρώπους γιὰ νὰ τοὺς καταστήσει ἔτσι καὶ στὸν ἑαυτὸ του καὶ σὲ μᾶς γνωρίμους. 'Η ἱστορία συνήθως περιορίζεται νὰ ἀναφέρει τίς πράξεις τους.

'Επειδὴ πάντα μ' ἀρέσει νὰ ἀκούω σὲ κάθε λογοτεχνικὸ ἔργο, σ' ὅποιον εἶδος κ' ἂν ἀνήκει, τὴ λυρική — πῶς ἄλλοιως νὰ τὴν ὀνομάσουμε; — φωνή, γιὰ τὸν ἴδιο λόγο που προτιμῶ ἀπὸ τὴ λαμπρὴ ἐπίτευξη τοῦ κ. Τερζάκη στὴν «'Ιθαμπώ», τὰ μυθιστορηματά του «'Ημενεξεδένια πολίτεῖα» καὶ «Δίχως Θεὸ» που ἔστω κ' ἔμμεσα ἐκφράζουν τὸν βαθύτερο ἑαυτὸ του, δονίζομαι καὶ συγκινοῦμαι περισσότερο ἀπὸ τὸν «Αὐτοκράτορα Μιχαήλ», καὶ τὸ «Σταυρὸ καὶ στὸ Σπαθί», ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ ἀρνηθῶ ὅτι ἡ «Θεοφάνω» εἶναι ἔνα ἔργο μεγαλειότητος ὠριμότητος. Πρωταρχικὸς σκοπὸς τοῦ γνήσιου, τοῦ ὀρθόδοξου μυθιστοριογράφου εἶναι νὰ δημιουργή

γήσει ανεξάρτητους από τον εαυτό του, ανθρώπους, πού, όπως τὸ λέει κάποιος ὁ ἴδιος ὁ κ. Τερζάκης (δὲν θυμάμαι ἀκριβῶς τὴ φράση, καὶ μπορεῖ κάπως νὰ παραλλάξω τὴ διατύπωση, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι τὸ νόημα) «θὰ σταθοῦν πλάι στὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ, ἰσοτίμα τους». Σὲ κάθε ἔργο ἐκεῖνο πού πρέπει πρωταρχικά νὰ ἐξετάσουμε εἶναι ἂν ὁ συγγραφέας ἐπέτυχε νὰ πραγματοποιήσῃ ἐκεῖνο πού ἐπεδίωξε. Ἡ «Θεοφάνω» πού διαπιστώνει ἀνάγλυφα ἐκεῖνο πού ἀπὸ καιρὸ ὑποπτεύομαι ὅτι ὁ κ. Τερζάκης ἀνταποκρίνεται ὅσο λίγοι λογοτέχνες στὸν ὀρισμὸ «ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων» εἶναι δηλαδὴ ὁ συγγραφέας πού χάρις στὴν ἰδιοσυγκρασία του βέβαια, ἀλλὰ προπάντων χάρις στὴν πνευματικότητα του, στὴ γερή του κατάρτιση, στὰ ἐφόδια του, μπορεῖ καὶ χωρὶς νὰ τὸν παρακινήσει μιὰ ἐντονη ἐσωτερικὴ παρόρμηση, νὰ ὑποχρεώσει τὴν ἐμπειρία του σ' ἄλλους πότε ἐρχεται καὶ πότε δὲν ἐρχεται, νὰ ξυπνήσῃ καὶ νὰ τοῦ παρασταθῇ, πού μπορεῖ νὰ δώσει ἓνα ἔργο ἀριστ., ὄχι μόνον μορφικὰ ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικά, πού νὰ φαίνεται καὶ νὰ εἶναι γραμμένο μὲ κέφι, σ' ὅποιο εἶδος καὶ μ' ὅποιο θέμα καταπιασθεῖ, ἀπαντᾷ καταφατικὰ σ' αὐτὸ τὸ αἶτημα. Δύο τουλάχιστον ἀπὸ τὰ κύρια πρόσωπα, ἡ Θεοφάνω κι' ὁ Νικηφόρος ἀποχτοῦν ὅλη τὴ ζωτάνια πού ὁ συγγραφέας ἀπέβλεψε νὰ ἐμφυσῇ μέσα τους. Εἶναι πλάσματα, ὅπως ἐκεῖνα τοῦ Θεοῦ, καθόλου στατικά καὶ σχηματοποιημένα. Ἔχουν μεταπτώσεις καὶ διάφορες ἰδιότητες ἀπαρτίζουν τὴν προσωπικότητά τους. Ὅλες φωτίζονται, ἄλλες σταθερότερα κι' ἄλλες ἀσταραπιαῖα. Τὰ πρόσωπα ζωγραφίζονται μὲ τοὺς κυριασμούς τους. Ὁ κ. Τερζάκης κατορθώνει καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμα τὸ πολὺ δύσκολο: ἰσορροπεῖ χωρὶς καμιά πτώση, ἀλλ' οὔτε καὶ κλίση, τὰ μοντέρνα στοιχεῖα μὲ τὰ στοιχεῖα ἐποχῆς. Τὶς πράξεις τῶν προσώπων του τὶς ἐρμηνεύει μὲ μοντέρνα ψυχολογία, ἀλλὰ δὲν τοῦ διαφεύγει, γιατί πρόθεσή του εἶταν ν' ἀποφύγει τὴν φαντασί, καὶ ἡ αὐτοπειθαρχία του δὲν λασκάρησε οὔτε στιγμή, κανένας χτυπητὸς ἀναχρονισμὸς, καμιά ὑπερβασία. Τὸ κλίμα πού περιβάλλει τὸ Νικηφόρο καὶ τὴ Θεοφάνω εἶναι βυζαντινὸ.

Αἰσθητὰ ἀχνότερη εἶναι ἡ προσωπογραφία τοῦ Τσιμισκῆ. Ὁ Τσιμισκῆς παραμένει συμβατικός. Ἡ μεταστροφή του, ἡ ἀπόφασή του μόλις ἐφῆψε στὸ ὄρονο νὰ ἐκδιώξῃ ἀπὸ κοντὰ του τὴ Θεοφάνω δὲν ἐξηγεῖται. Βέβαια καταλαβαίνουμε ὅτι στὸν ἀνταγωνισμὸ ἔξουσας καὶ ἔρωτα νίκησε ἡ ἔξουσία, ὅτι ὁ Τσιμισκῆς δίστασε νὰ φορτωθεῖ μιὰ γυναῖκα ἐπιβαρυνμένη μὲ ἐγκλήματα καὶ πού εἶχε ἀρχίσει νὰ προκαλεῖ, καὶ θὰ προκαλοῦσε ὀλοένα περισσότερη, κατακραυγή, καὶ προτίμησε νὰ τὴ θυσιάσει. Ἀλλ' ὅλα αὐτὰ τὰ συμπεραίνουμε κι' ὅταν διαβάσουμε τὴν ἱστορία. Ὁ κ. Τερζάκης στὸ σημεῖο τοῦτο δὲν πρόσθεσε τίποτε στὰ δεδομένα γιὰ τὸ ὅπερ μᾶς πληροφορεῖ ἡ ἱστορία, ἓνα ἔργο τέχνης πρέπει νὰ μᾶς παρουσιάσει τὴν ἐρμηνεία τοῦ συγγραφέα γιὰ ὅλες τὶς πράξεις τῶν προσώπων του.

Ἡ ἀδυναμία ὅμως αὐτῇ, ἡ λεπτομερειακὴ, δὲν εἶναι βέβαια ἀρκετὴ γιὰ νὰ ἐπισκιάσει ὅλα τὰ ἄλλα σημαντικὰ προσόντα τοῦ ἔργου πού τοποθετοῦν τὴ «Θεοφάνω» σὲ μιὰ κορυφαία βαθμίδα τῆς θεατρικῆς μᾶς παραγωγῆς. Ἀνάμεσα στὰ ἐλάχιστα ὀλοκληρωμένα, ἀξιόλογα, ὑπολογίσιμα ἔργα πού ἔχει νὰ παρουσιάσει ἡ παραγωγή μᾶς στέκεται ἀναμφισβήτητα σὲ μιὰ δεσποζούσα θέση ἡ «Θεοφάνω». Τὰ προσόντα αὐτὰ εἶναι, ὅπως τὸ εἶπα κι' ὅλας, ἡ διαγραφή τῶν δύο κύριων χαρακτήρων, καὶ παράλληλα ἡ ἐξαιρετὴ, ἡ θαυμαστὴ ποιότητα τοῦ λόγου, ἡ ἐξοχὴ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ θεατρικότητα ὅλων τῶν σκηνῶν τοῦ ἔργου, ὁ διακριτικὸς τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἀνασταίνεται ὁ ἀρχαῖος χορὸς· ὁ κ. Τερζάκης ὑποδεικνύει μιὰ πολὺ πειστικὴ λύση στὸ πρόβλημα τοῦ πῶς εἶναι δυνατό νὰ χρησιμοποιηθεῖ ὁ ἀρχαῖος χορὸς τὸν ὁποῖο συχνὰ ἐπιθυμοῦμε ἀλλὰ καὶ δὲν παραδεχόμεθα νὰ καίξῃ πᾶς ὅπως ἄλλοτε ἓνα ρόλο πρωταγωνιστῆ, νὰ προβληθεῖ ἀνάγλυφα καὶ ζωνρὰ στὸ προσκήνιο.

Δυστυχῶς ἡ ἐρμηνεία δὲν στάθηκε στὸ ὅψος τοῦ ἔργου. Δὲν τὸ πρόδωσε, δὲν τὸ ἀδίκησε ἀλλὰ δὲν τὸ ἀνέδειξε. Ὑπῆρξε ἀπλᾶ εὐπρόσωπη, ἴσως γιατί ἔγιναν σφάλματα στὴν διανομή, ἴσως καὶ γιατί ὁ θίασος τοῦ Ἑθνικοῦ παρ' ὅλο ὅτι διαθέτει πολλὰ δυναμικὰ στελέχη δὲν ἔχει τοὺς κατάλληλους ἡθοιοποιούς γιὰ νὰ ἐνσαρκώσουν τοὺς εἰδικούς ρόλους πού διέπλεσε ὁ συγγραφέας. Ἡ κ. Βεργῇ εἶναι μιὰ τραγῳδὸς μὲ πολλὰς ἱκανότητες, ὅπως συχνὰ τὸ ἀπέδειξε, ἀλλὰ πού δὲν εἶναι προορισμένη ἀπὸ τὴν ἰδιοσυγκρασία της νὰ διαπρέψει σὲ ρόλους ὅπου κυριαρχεῖ τὸ πάθος, καὶ ἰδιαίτερα ἡ ἡδυσπάθεια. Ἀναδείχθηκε σὰν Κλυταιμνήστρα, ὑστέρησε σὰν Φαίδρα. Εἶναι σκληρή, αἰσθητὰ ἀλύγιστη, ἀφλογη. Δὲν μπόρεσε καθόλου νὰ ἀποδώσῃ καὶ νὰ μεταδώσῃ τὴ δαιμονικότητα τῆς Θεοφάνως, τὴν γοητεία πού ἀναδίνεται ἀπ' ὅλους τοὺς πόρους της. Στὴν τελευταία προπάντων σκηνή πού δὲν εἶναι τόσο ἓνας συγκινητικὸς μονόλογος, ὅσο ἓνας διάλογος μὲ τὸ πτώμα τοῦ Νικηφόρου πού ὁδηγεῖ βαθμιαία στὴν κάθαρση, λύγισε, δὲν εἶχε κλιμακώσεις, φάνηκε πολὺ ἀνεπαρκὴς.

Ἡ κ. Βεργῇ ὅμως παρ' ὅλες τὶς ἀδυναμίες της εἶχε πιάσει τὴ σωστὴ νότα, εἶταν μέσα στὸν τόνο τῆς τραγωδίας. Δὲν μποροῦμε νὰ ποῦμε τὸ ἴδιο γιὰ τὸν κ. Διαμαντόπουλο. Ὁ κ. Διαμαντόπουλος εἶναι ἓνας ἑξοχος ἡθοιοποιός, ἀλλ' ἡ μακριὰ του φοίτηση κοντὰ στὸν κ. Κούν πού διδάσκει τὴν ὑποστασιακότητα κι' ἀγαπᾷ τὰ μουντὰ σβυσμένα χρώματα δὲν τὸν προετοίμασε γιὰ νὰ ἐγκλιματισθεῖ εὐκολὰ καὶ γρήγορα στὴν τραγωδία πού ἀπαιτεῖ πλάτος στίς κινήσεις καὶ στὸ λόγος, ἐπιβλητικὴ σκηνικὴ παρουσία. Διέπλεσε ἓνα Νικηφόρο Φωκά πολὺ μίζερο, πολὺ κακομοῖρη· ὁ Νικηφόρος Φωκάς του δὲν εἶταν τίποτε περισσότερο ἀπὸ ἓνας ἀνθρώπος. Προβάλλει ἀποκλειστικὰ τὴν ἀσκητικὴ του ροπή, παραβλέποντας ὅτι ὁ Νικηφόρος εἶταν ἓνας πολυσύνθετος βυζαντινὸς ἀρχοντας, συνδύαζε μὲ τὴν καλογεριστικὴ του νοοτροπία

καὶ ψυχροσύνησιν τὴν ὁρμὴ ἐνὸς θριαμβευτῆ στρατηλάτη.

Ὁ κ. Κωτσόπουλος εἶταν ὅπως πάντα ἄψογος, ἀλλ' ὁ πολὺ λίγο σκαμμένος του ρόλος εἶταν αὐτῇ τῇ φορᾷ σχετικὰ εὐκολός. Περισσότερο ἀπὸ τοὺς πρωταγωνιστὰς ἀναδείχθηκαν οἱ ἡθοιοποιοὶ πού ἔπαιξαν τοὺς δευτέρους ρόλους, οἱ κ. Ἀγ. Γιαννούλης, Γρ. Βαριᾶς, Ἀλ. Δεληγιάννης, Γκ. Μπινιάρης, ἡ κ. Π. Παπαδάκη, οἱ κοπέλλες πού ἀπαρτίσανε τὸ χορὸ, καὶ ἐντελῶς ἰδιαίτερα ἡ κ. Ἐλ. Ζαφειρίου πού στὸ ρόλο τῆς σκλάβας, μέσα στὰ στενά ὄρια ὅπου εἶχε περιορισθεῖ, κατόρθωσε, προπάντων στὴν πρώτη πράξη, νὰ παρουσιάσει μιὰ δημιουργία.

Οἱ σκηνογραφίες τοῦ κ. Κλώνη εἶσαν κι' αὐτὲς μόνον εὐπρόσωπες. Ὁ κ. Κλώνης ὅταν διαμορφώνει ρεαλιστικὰ σκηνικά στὰ ὁποῖα ἔχει εἰδικευθεῖ, — πιθανὸν ἀκριβῶς γι' αὐτὸ — δείχνει ἐκδηλὰ σημεῖα ληθάργους· χρειάζεται νὰ ὑποχρεωθεῖ νὰ ἀνανεωθεῖ γιὰ νὰ φανερώσῃ ὅτι ὁ δημιουργικὸς ὀίστρος καὶ ἡ φαντασία δὲν ἔχουν στερῆσει μέσα του.

Τὰ κοστοῦμα τοῦ κ. Φωκά εἶσαν κ' εὐφάνταστα καὶ καλαίσθητα.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ ΜΙΑΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ

Η ΛΥΚΑΙΝΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

ΜΟΙΡΑ ΚΑΙ ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ

... νυχτα της
... την Πέμπτην θά διεξαχθή η
... ψηφοφορία.

Η ΛΥΚΑΙΝΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

(Συνέχεια εκ της 1ης σελίδος)
στην υπόθεση, αλλά και με την κυ-
ριώτερη σκηνή του έργου ή τρίτη
και αποκαλυπτική, ανθρώπινη και
«ψυχαναλυτική» ή τετάρτη.

Τέτοιες οι 4 πράξεις, κάθε μία ξε-
χωριστά πλαισιωμένες άλλοτε σ' ένα
φантаσμαγορικό διάκοσμο, άλλοτε
σ' άλλο πύλο, ανάλογο με τις
ψυχολογικές στιγμές του έργου, σκη-
νογραφημένες όλες από τον μάγο
του φωτός και του χρώματος, τον
παλιό Πειραιώτη, τον αξεχαστο,
φίλο μας κ. Θρ. Κλώνη. Και το
παίξιμο των έρμηνευτών άντάξιο
του έργου και του θεάτρου.

Ιδιαίτερα ο κ. Β. Διαμαντόπου-
λος, σάν Νικηφόρος Φωκάς, πέτυχε
μια δημιουργία διεθνούς αξίας σ' ένα
ρόλο, που θά αποδειχθή από
τους δυσκολότερους του δραματολο-
γίου. Το ίδιο και η δις Έλσα Βερ-
γύ, που συνταιρίαζε την σκληρότητα
και το βασιλικό παράστημα με τις
γυναικείες ευαισθησίες και αδυναμίες.

Ο κ. Κωτσόπουλος ήταν ένας συ-
ναισθηματικός στρατηγός και βασι-
λικός έρραστής, με το μέτρο που έπι-
βαλλόταν.

Ξεχωρίσαμε επίσης το παίξιμο
της κ. Έλ. Ζαφειρίου, σάν σκλάβας
και τον καλόγηρο, που θά θέλαμε
τον κ. Αγγ. Γιαννούλη λιγότερο ά-
φελή.

Θάθελα νά σταθώ και νά χαρα-
κτηρίσω κάθε πρόσωπο του έργου
και κάθε καλλιτέχνη μ' άρκεσθώ
σέ μιάν έκφραση, που τ' συνοψίζει
όλα: Έρμηνεία άψογη... Και λη-
σμονώ και τ' θανμάσιο ένδυματολό-
γιο και δέ θά ξεχάσω ποτέ την ά-
ληθινή αισθητική απόλαυση που πή-
ρα με την ποίηση, τη γλώσσα και τη
διανομή του χορού, που ήσαν οι κό-
ρες του Κωνσταντίνου του VII.

ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Στά χρόνια της πιο μεγάλης δύ-
ναμης της Βυζαντινής Αυτοκρατο-
ρίας, όποτε ή κυριαρχία των Έλλη-
νων Βασιλέων άπλωνόταν από τ'ο
Μπάρι της Ιταλίας και τη Σικελία,
μέχρι τ'ο βάθος της Μικράς Ασίας
και από τ'ο Καρπάθιο σχεδόν, μέ-
χρι την Κύπρο και την Παλαιστίνη,
μεταξύ 957 και 969, μια γυναικεία
ύπαρξη ξεχωρίζει μαζί με τις θρυλι-
κές μορφές των Αυτοκρατόρων Νι-
κηφόρου Φωκά και Ιωάννη Τσιμι-
σκή. Άνάφερα την Αυτοκράτειρα
Θεοφανώ, σύζυγο του Ρωμανού του
Β', πρώτα και των παραπάνω κατό-
πιν, του πρώτου συζύγου, του δευ-
τέρου έρωμένης.

Τ'ο δράμα της μοίρας της δαιμόνι-
ας αυτής γυναίκας, της «Λακαίνας»,
(Λύκαινας), όπως τ'ο βάπτισε ή έπο-
χή της, μάς παρουσίασε την περα-
σμένη Πέμπτη ή «Θεοφανώ» του κ.
Αγγ. Τερζάκη στο Βασιλικό.

Και είδαμε, επί τέλους, μιάν ά-
ληθινή τραγωδία, ένα έργο δηλαδή,
όπου τ'ο πρόσωπά του, παρ'όλη τους
τη γιγάντια αντίσταση, είνε παίγνια
και ήττα στα χέρια του πεπρωμέ-
νου.

Μοίρα και πεπρωμένο: όρίστε δυό
λέξεις, που δέν έπίστευα και πού,
όμως, πιστεύω, από τότε που είδα
τη «Θεοφανώ». Οι πραγματικότητες
αυτές, υπάρχουν στη ζωή, αφού
τόσο καλά τις ζωντάνεψε στο θέα-
τρο ο κ. Τερζάκης και τ'ο έργο του,
όχι μόνο δέ βγαίνει έξω από την Ι-
στορική αλήθεια, μά ούτε κι' από
την απόλυτη.

Τώρα, πώς κατάφερε αυτό τ'ο κα-
τόρθωμα ο συγγραφέας; Μέ τη δη-
μιουργία μιας άτμόσφαιρας τραγι-
κής, που είνε και ή μεγάλη τέχνη
του έργου του και όπου ο λογοτέχνης
έβαλε τ'ο πρόσωπά του νά κινηθούν,
νά δράσουν με κινήσεις και πράξεις
μεστές από σημασία. Κι' αυτό γίνη-
κε κατορθωτό, λόγω του πλαισίου
που δημιούργησε ο συγγραφέας και
όπου ζούν τ'ο δημιουργήματά του με
τ'ο φόβο, μήπως κάθε στιγμή μιá
τοιος χειρονομία, μιá τους λέξη ξεπε-
ράσει τ'ο όριά του. Έτσι, τ'ο δράμα
φαίνεται βασισμένο στη δημιουργία
ένος κλοιού, που δέν είνε άλλο, πα-
ρά τ'ο μέγεθός των, όπου τ'ο πρόσω-
πα του έργου είνε αδύνατο νά δρά-
σουν, νά κινηθούν, δίχως φόβο ν'άλ-
ληλοσυγκρουθούν.

Αυτό επέτυχε ο κ. Τερζάκης και
είνε ό,τι πρέπει νά επιτύχη τ'ο ιστο-
ρικό δράμα, πρ'ο παντός με ήρωες
των διαστάσεων των πρωταγωνι-
στών της «Θεοφανώς».

Δρούν, λοιπόν, και περιφέρονται,
ανάπνουν, ζούν τ'ο δημιουργήματα
του κ. Τερζάκη σ' ένα κλίμα έξαιρε-
το.

φαίνονται μοιραία και τραγικά. Κά-
θε απόφαση, τί λέγω, κάθε λέξη ά-
κόμα λιγότερο, κάθε κίνηση, κάθε
άπλο σκίτσημα από τέτοια παντοδύ-
ναμα πρόσωπα καμωμένα, μάς κρα-
τά καθηλωμένους σ' ένα διαρκές ά-
γνάντεμα της μοίρας.

Τέτοια ήταν ή ψυχική διάθεση
του θεατή, που μέσα κεί παίχτηκε τ'ο
δράμα της μοίρας της Θεοφανώς
και του Νικηφόρου Φωκά. Κι' ήταν
οι τρόποι αυτοί, οι καλύτεροι, ό-
στε χειροπιαστά π'ο νά νοιώσει ό κα-
θεός σ' όλη τη διάρκεια της παρα-
στάσεως, πώς πραγματικά υπάρχει
ένα πεπρωμένο για τόν καθένα και
που κανείς δέ μπορεί νά τ'ο ξεφύγη.

Αυτή την άκαταμάχητη δύναμη
θέλησαν νά έκμηδενίσουν και ο Νικη-
φόρος Φωκάς και ή Θεοφανώ και
δέν μπόρεσαν. Ο κ. Τερζάκης, μά-
λιστα, σέ μιá μεγαλοφυή σκηνική
έμπνευση μάς παρουσιάζει τη μοίρα
της Θεοφανώς δεμένη στο πρόσωπο
μιάς μάγισσας από την Αυτοκράτει-
ρα την ίδια, που διασθανόντων ήταν
τ'ο πεπρωμένο της. Άδικα
Θεοφανώ, έδεσες τη μάγισσα και δι-
άταξες επί ποινή θανάτου ν' αλλάξει
τ'ο ριζικό σου. Σου ήταν γραφτό νά
διωχθής από τ'ο Θρόνο όπωσδήποτε.
Μάταια ή θέλησή σου, ή τόλμη σου
μπροστά στο έγκλημα, στη μοιχεία,
την όργη του Θεού, μάταιη κι' ή ό-
μορφιά σου, μάταια όλα. Ήταν τ'ο
πεπρωμένο σου νά χάσης την έξου-
σία.

Κυνήγησε ή μοίρα τη Θεοφανώ,
μά τ'ο ίδιο κυνήγησε και τ'ο Νικηφό-
ρο. Ή πρώτη άμάρτησε, γιατί πο-
λύ αγάπησε, τόν έαυτό της, ο δεύτε-
ρος, γιατί πολύ άποσυχάθηκε την ά-
σκήμια του. Ή μοίρα του Αυτοκρά-
τορα ήταν νά μη ξεφύγη ποτέ από
την απέχθεια που είχε ο ίδιος απέ-
ναντι στα ίδια του τ'ο μάτια, από ένα
σύνπλεγμα τρομαγμένης κατωτε-
ρότητας μοιραίας. Άδικα κι' αυτός
πάλαψε κι' άδικα γέννηκε στρατη-
γός, άναστήλωσε την Αυτοκρατορία,
έστέφθηκε κι' έσφιξε στην παλάμη
του την όμορφότερη Βασίλισσα της
έποχής του και κατά 30 χρόνια νεώ-
τερή του, Θεοφανώ. Έλύγισε κι' αυ-
τός κάτω από τ'ο πεπρωμένο του, που
ήταν νά προσφέρει τόν μιστ'ό έαυ-
τό του στο μαχαίρι των έχθρων του,
νά τόν εκτελέσουν, έν'ω στο χέρι
του ήταν νά τούς συντρίψη.

Μιά τραγωδία όλ' αυτά και μιá
μοντέρνα τραγωδία, τη στιγμή που
τ'ο πεπρωμένο δουλεύει από τ'ο μέ-
σα κι' όχι από τ'ο ψηλά. Κι' ή οικο-
νομία της άρτιότητας: Συμβολική
και διαφωτιστική ή πρώτη πράξη,
τιτάνια ειδυλλιακή ή δεύτερη, άφιε-
ρωμένη, σχεδόν καθ' όλοκληρία,
(Συνέχεια εις την 2αν σελίδα).

Ελλάδα
Ο ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

(2) 3
Αριθ.

Ο "Αργος του Τύπου της Ανατολής

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911

ΘΑΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 5
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 36-518

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Περιεχόμενα
Απόκομματα

ΑΚΤΙΝΕΣ

Χρονολογία

5 MAR 1957

31/4/51-1

ΕΝΑΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΑΤΑ ΤΟ 1956

Β'. ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΙ Η ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Στην προηγούμενη επισκόπηση έπροσπαθήσαμε να βρούμε και να επισημάνουμε τα γενικότερα χαρακτηριστικά των πνευματικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων του περασμένου χρόνου. Θα δοκιμάσουμε σήμερα να ρίξουμε τη ματιά μας ξεχωριστά στις διάφορες εκδηλώσεις, που παρουσίασαν οι δύο κυριώτεροι τομείς, του θεάτρου και της λογοτεχνίας, με την προσπάθεια να σημειώσουμε τα αντίστοιχα επιτεύγματα ή τις ελλείψεις, τις επιτυχίες ή τις αποτυχίες, και να βγάλουμε τα σχετικά συμπεράσματα και διδάγματα.

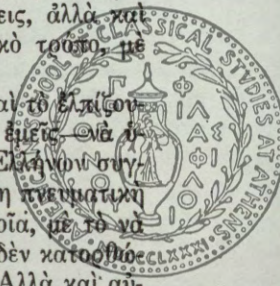
Στόν τομέα του Θεάτρου ο χρόνος που πέρασε παρουσίασε την μεγαλύτερη και ζωηρότερη κίνηση. Νέοι θίασοι έδημιουργήθηκαν, περισσότερα από κάθε άλλη φορά θεατρικά έργα έπαιχθηκαν, αξιόλογες παραστάσεις σε κλειστές και υπαίθριες σκηνές έπραγματοποιήθηκαν, το θεατρόφιλο κοινόν αυξήθηκε σημαντικά. Άλλα όλη αυτή ή ευφορία ήταν πού πολύ ποσοτική παρά ποιοτική. Άν εξαιρέση κανείς τα επιτεύγματα του Έθνικού Θεάτρου στην έρμηνεία και την γενικότερη απόδοση της αρχαίας τραγωδίας, μόνο σποραδικές και μοναχικές καλλιτεχνικές επιτυχίες μπορεί κανείς να ξεχωρίσει μέσα σε όλην αυτή την κίνηση. Και αν μπορεί κανείς επίσης να θεωρήσει ευόωωνην εκδήλωση τόν καταρτισμό διακοιματικής επιτροπής θεάτρου, για να μελετήσει και να εισηγηθή στο κράτος ένέργειες και μέτρα για την πρόοδο και την ανάπτυξη της θεατρικής ζωής του τόπου, δέν υπάρχουν αξιόλογα άλλα γεγονότα ή εκδηλώσεις που να δείχνουν γενικότερο και βαθύτερο ενδιαφέρον της πολιτείας, του κοινού ή και αυτού του θεατρικού κόσμου για την ποιοτική άνοδο της θεατρικής στάθμης.

Είκοσι νέα Έλληνικά έργα πρόζας και

δώδεκα μουσικά έχουν παρουσιασθή. Και όμως από τα τριανταδύο αυτά έργα μόνο ένα μπορείς να ξεχωρίσεις άδίστακτα και να τό προβάλης ως νέαν πνευματικήν πραγμάτωση: την «Θεοφανώ» του Άγγελου Τερζάκη. Άνάμεσα στα άλλα μπορείς ακόμα να βρεις μερικές καλές προσπάθειες, όπως τό συμπαθητικό «Χαλάζι» του Βάσου Ήλιάδη, ή ζωντανή ήθογραφία του Νίκου Τσεκούρα «Ο Μονοσάνδαλος», τό ευόωονο πρωτόλειο του Πάνου Σαμαρά «Ο Άρχοντας». Τα άλλα, και όταν ακόμη δέν είναι Ολιβερες αποτυχίες, όπως ή «Εβδόμη ήμέρα της δημιουργίας» του Ίακ. Καμπανέλλη και ή «Κλυταιμνήστρα» του Άλεξάνδρου Μάτσα είναι είτε άσήμαντες ή μέτριες θεατρικές απόπειρες, είτε επιδέξιες φαρσοκωμωδίες που άδικόσπαταλουν, για έμπορικούς κυρίως λόγους, την γνήσια πολλές φορές ευφυΐα και την τεχνικήν ικανότητα των συγγραφέων τους. Δέν λογαριάζουμε βέβαια τις λεγόμενες «επιθεωρήσεις», που είναι σαχλά και άνούσια, δταν δέν είναι και αντίπνευματικά κατασκευάσματα.

Στις αποτυχίες της χρονιάς πρέπει να σημειώσουμε και την παράσταση των «Εκκλησιαζουσών» του Άριστοφάνη, όχι μόνο γι' αυτό καθαυτό τό έργο, που τό παρουσίασμά του στο σύγχρονο θέατρο προσκρούει δυσάρεστα στις σημερινές αισθητικές και πνευματικές αντιλήψεις, άλλα και για τόν άστοχο επιθεωρησιακό τρόπο, με τόν όποϊον έπαιχθηκε.

Δέν αποκλείεται βέβαια—και τό έλλειψαν και τό ευχόμαστε αυτό κι' εμείς—να υπάρχουν στα συρτάρια των Έλλήνων συγγραφέων και έργα με άνώτερη πνευματική και καλλιτεχνική αξία, τα όποια, με τό να ύστερούν σε «έμπορικότητα», δέν κατορθώνουν ν' ανέβουν στην σκηνή. Άλλά και αυ-

τὸ εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ ζητήματα, πού πρέπει νὰ μελετηθοῦν καὶ ν' ἀντιμετωπισθοῦν μὲ σοβαρότητα ἀπὸ ἐκείνους, πού ἔχουν τὴν ἀποστολὴ καὶ τὴν εὐθύνη γιὰ τὴν ἐνίσχυση καὶ τὴν πρόοδο τῆς θεατρικῆς παραγωγῆς στὸ τόπο μας.

Ἡ Β' Σκηνὴ τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου, πού βρίσκεται ἀκόμη στὰ πρῶτα βήματά της, δύσκολα καὶ ἀνώμαλα κατ' ἀνάγκη, μπορεῖ, μὲ τὴν καλύτερη δλοένα συστηματοποίηση καὶ ἐξέλιξή της, νὰ προσφέρει μεγάλες ὑπηρεσίες σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Ἀπὸ τὰ ξένα ἔργα πού παρουσιάσθηκαν καὶ πού ἦσαν περισσότερο μύλικά καὶ ἀπὸ τὰ Ἑλληνικά (38 πρόζας καὶ 4 μουσικά), ἐλάχιστα ἐπίσης εἶναι ἐκεῖνα πού ξεχωρίζουν γιὰ τὴν καλλιτεχνικὴ καὶ πνευματικὴ τους ἀξία, ὅπως τὰ τέσσερα (σὺν πολλὰ πάντως δὲν εἶναι μέσα σ' ἓνα χρόνο;) ἔργα τοῦ Σαίξπηρ («Ὀνειρο θερινῆς νύκτας», «Δωδεκάτη νύκτα», «Ἡ στρίγγλα πού ἔγινε ἀρνάκι» καὶ «Ὁθέλλος»), ὁ «Φάουστ» τοῦ Γκαίτε, ἡ «Ἀγριόπαπια» τοῦ Ἰψέν, ὁ «Ἐξηνταβελόνης» τοῦ Μολιέρου.

Ἄλλο δὲν μπορεῖ κανεὶς παρὰ μὲ κάποια ἐλαστικότητα νὰ σημειώσῃ τὴν «Ἀναστασία» τῶν Μπρέτ καὶ Μπόλτον, ὅχι γιὰ τὸ ἴδιο τὸ ἔργο, πού δὲν ἔχει ἰδιαίτερη ἀξία, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἐξαιρετικὴν ἠθοποιία τῶν δύο πρωταγωνιστῶν, τῆς Κυβέλης καὶ τῆς Κατερίνας, καθὼς καὶ μερικὰ ἄλλα, πού, τὸ καθένα στὸ εἶδος του καὶ στὶς εἰδικές του προθέσεις, ἐκράτησαν κάποια χωριστὴ θέση στὴν θεατρικὴ κίνηση τοῦ χρόνου, ὅπως «Ἡ Βασίλισσα καὶ οἱ ἐπαναστάτες» τοῦ Οὐγκο Μπέττι, τὸ «Ἡμερολόγιο τῆς Ἄννας Φράνκ» τῶν Γκούντριχ καὶ Χάκκετ, ὁ «Βροχοποῦδος» τοῦ Ρίτσαρντ Νῶς, ἴσως καὶ ἐλάχιστα ἄλλα.

Εἶχαμε ὅμως καὶ μερικές ἐξαιρετικές... ἀποτυχίες, ὅπως ὁ «Σιμόν» τοῦ Λένορμαν, καὶ περισσότερο ἀκόμη «Ὁ Ἀνδροκλῆς καὶ τὸ λιοντάρι» τοῦ Μπέρναρ Σῶ.

Φτωχὸς καὶ ἀνεπαρκὴς στὸ σύνολό του ἀμμήτος, πού ὀφείλεται βέβαια πρῶτα-πρῶτα στὴν ἀδιαφορία ὄλων τῶν λεγομένων «ἀρμοδίων» (ἐπισήμων καὶ μὴ) γιὰ τὴν ἀνύψωση καὶ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῆς θεατρικῆς ζωῆς τοῦ τόπου (πού ἐντοπίζεται

καὶ τελματώνεται ἀποκλειστικῶς σχεδὸν στὴν πρωτεύουσα), ἀλλὰ ὀφείλεται συγχρόνως καὶ στὴν ἀγωνιώδη καὶ σφαλερὴ (διότι τὰ πράγματα διδάσκουν τὸ ἀντίθετο) προσπάθεια ὅχι μόνο τῶν ἐπιχειρηματιῶν καὶ τῶν θιασαρχῶν τῶν θεάτρων μας, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν συγγραφέων (μὲ λίγες δυστυχῶς ἐξαιρέσεις καὶ στὶς δύο πλευρές) ν' ἀναζητοῦν καὶ νὰ ἐπιδιώκουν τὴν ἐπιτυχία (τὴν ἐμπορικὴ δηλαδὴ ἐπιτυχία) μὲ ἀδιαφορία, μὲ παραγκωνισμὸ ἢ καὶ μὲ πλήρη θυσία τῆς πνευματικῆς ποιότητος καὶ τῆς οὐσιαστικῆς καλλιτεχνικῆς ἀξίας.

★

Στὸν τομέα τῆς λογοτεχνίας ἡ ἐκδοτικὴ παραγωγὴ ἦταν ἐξαιρετικὰ ἄφθονη, τόσο ἄφθονη, πού ξεχύθηκε ἀπὸ τὰ βιβλιοπωλεῖα, ἀπλώθηκε στὰ πεζοδρομία, σκαρφάλωσε στοὺς τοίχους, τρύπωσε στὰ γραφεῖα, τὰ καταστήματα καὶ τὰ σπίτια. Ἡ Ἀθήνα κατακλύσθηκε κυριολεκτικὰ ἀπὸ βιβλία ὄλων τῶν σχημάτων καὶ χρωμάτων, ὄλων τῶν εἰδῶν καὶ προελεύσεων, ὄλων τῶν ποιητῶν—τόσο πολλῶν καὶ ποικίλων ποιητῶν, πού κάτω ἀπὸ τὸ σῶρό τους καὶ τὸν ὄγκο τους ἐπαιγὰν κι' ἔθαβαν τὴν ποιότητα.

Μαζὺ μὲ τὴν φθίνια στὴν τιμὴ τῶν βιβλίων, πού τὴν ἔφερε, ὅπως ἦταν φυσικό, ὁ ἐμπορικὸς νόμος τῆς ἀλόγιστης ὑπερπαραγωγῆς καὶ τῆς δυσανάλογης πρὸς τὴν ζήτηση προσφορᾶς, ἦρθε, συνδυασμένη ἀναπόφευκτα, καὶ ἡ φθίνια στὸ περιεχόμενον τῶν βιβλίων, στὴν πνευματικὴ τους ἀξία. Ξεπεσμὸς κυριολεκτικὸς καὶ μεταφορικὸς.

Ἄγνωστοι, τυχαῖοι καὶ ἀσύδοτοι ἐκδότες τῆς στιγμῆς καὶ τοῦ ποδαριοῦ, συνδυασμένοι κατὰ τὸ πλεῖστον μὲ μεταφραστές τὸ ἴδιο συμπωματικούς καὶ ἀνεύθυνους, «ξεφούρνιζαν» (εἶναι ἡ κυριολεξία) διαρκῶς μεταφράσεις, ἀπὸ τίς ὁποῖες πολλές—ἴσως οἱ πιὸ πολλές—ἦσαν τῆς κακῆς ὥρας, μὲ αὐθαίρετες περικοπές καὶ μὲ γλωσσικὲς καὶ νοηματικὲς ἀλλοιώσεις, ἀπὸ ἔργα διαλεγμένα μὲ στενὰ καὶ χαμηλὰ ἐμπορικὰ κριτήρια (πῶς μὲ τὸ τύπωμα παλιῶν ἐκδόσεων ν' ἀποφύγουν τὰ ποσοστὰ τῶν συγγραφέων καὶ πῶς νὰ ἱκανοποιήσουν τὰ κατώτερα γούστα τοῦ μεγάλου κοινοῦ). Καὶ εἶναι

βέβαια αὐτονόητη ἡ βλαβερώτατη ἐπίδραση τέτοιων ἐκδόσεων στὴν διαμόρφωση τοῦ καλαισθητικοῦ καὶ ἠθικοῦ συναισθήματος τοῦ ἀναγνωστικοῦ κοινοῦ.

(Στὸ σημεῖο αὐτὸ πρέπει νὰ ξεχωρίσουμε τιμητικὰ τὴν ἀναδημιουργικὴ μετάφρασι τῶν «Φύλων Χλόης» τοῦ Οὐίτμαν ἀπὸ τὸν ποιητὴ Νίκο Προεστόπουλο).

Ὡς πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ λογοτεχνικὴ παραγωγὴ, ἡ γενικὴ θεώρηση τῶν ἐκδοθέντων κατὰ τὸ 1956 βιβλίων δείχνει πῶς δὲν ὑστέρησε καὶ αὐτὴ σὲ ἀφθονία καὶ ποικιλία, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ, κάτω ἀπὸ τὸν προσοτικὸν ὄγκο, δὲν μπόρεσε ν' ἀνεβάσῃ τὸ συνολικὸ ποιοτικὸ ἐπίπεδό της σὲ ἀξιόλογο καὶ σημαντικὸ ὕψος.

Πρέπει ὅμως ν' ἀναγνωρίσουμε ὅτι οἱ καλὲς κι' ἱκανοποιητικὲς ἐκδηλώσεις, πού ὑψώνονται πάνω ἀπὸ τὴν στενὴ καὶ χαμηλὴ γενικὴ στάθμη, ἦσαν τὸν περασμένο χρόνον πιὸ πολλές καὶ πιὸ εὐδαίμονες.

Ποῦ ὀφείλεται ἡ ἀνωμαλία καὶ ἡ δυσκολία αὐτῆς τῆς Ἑλληνικῆς λογοτεχνικῆς παραγωγῆς, σὺν σύνολο, νὰ ἐξαρθῇ σὲ ἀνώτερες πνευματικὲς καὶ καλλιτεχνικὲς σφαίρες; Τὸ εἶπαμε πολλές φορές. Ἀς τὸ ξαναποῦμε ὅμως ἀκόμη μιὰ φορὰ μὲ λίγα λόγια: Ὀφείλεται προπάντων στὴν σύγχυση πού ὑπάρχει—θεληματικὰ ἢ ἀθέλητα—ἀνάμεσα στοὺς λογοτέχνες μας σχετικὰ μὲ τὸ νόημα καὶ τὴν ἀποστολὴ τῆς Τέχνης, πού ἄλλοι τὴν ὑποτάζουν δουρικὰ σὲ πολιτικὲς ἐπιταγές, ἄλλοι τὴν περιορίζουν καὶ τὴν πνίγουν μέσα σὲ στενὲς καὶ ἀσφυκτικὲς θεωρίες πού θεοποιοῦν τὴν μορφή καὶ ἐξαφανίζουν τὴν οὐσία, ἄλλοι τὴν παραμορφώνουν καὶ τὴν νοθεύουν μὲ τὴν μίμηση ἑνὸς στὴν Ἑλληνικὴ ζωὴ καὶ ψυχρὸν ἐκδοτικὸν ἐμπνεύσεων καὶ τεχνοτροπιῶν.

Ἔτσι ἡ Ἑλληνικὴ λογοτεχνικὴ παραγωγὴ ξεπέφτει στὴν προπαγανδιστικὴ προσοῦρα, στοὺς ἀκατανόητους καὶ ἀνόητους ἐξωφρενισμούς τῶν λεγομένων «μοντέρνων», στὰ ἄπνοα καὶ ἄψυχα κατασκευάσματα τῆς λογοτεχνικῆς «ονομαρίας». Ἔτσι καὶ θὰ μείνῃ, ἂν δὲν ξαναγυρίσῃ στὶς ἀστείρευτες καὶ πάντα ἀνανεωτικὲς πηγές τῆς καθαρῆς, τῆς γνήσιας καὶ τῆς ἀληθινῆς ἐλευθέρης ἐμπνεύσεως καὶ δημιουργίας, κι' ἂν δὲν ἐμποτισθῇ βαθειὰ καὶ

ρίζικα ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸ νόημα τῆς Τέχνης καὶ ἀπὸ τὴν ὑπεύθυνη συνείδηση τῆς πολιτιστικῆς ἀποστολῆς της.

Καὶ γιὰ νὰ ξαναγυρίσουμε στὴν περυσινὴ παραγωγὴ, ὡς προσπαθήσουμε νὰ ξεχωρίσουμε (ἀνάμεσα βέβαια ἀπὸ τὰ βιβλία πού εἶπε μᾶς ἔστειλαν οἱ συγγραφεῖς εἴτε μᾶς δόθηκε ὀπωδὴποτε ἡ εὐκαιρία νὰ τὰ διαβάσουμε), ἐκεῖνα, πού, σὲ διάφορες φυσικὰ διαβαθμίσεις καὶ διακυμάνσεις, ἀνταποκρίνονται ὀπωδὴποτε, κατὰ τὴν γνώμη μας, στὴν πραγματικὴ ἔννοια τοῦ λογοτεχνικοῦ ἔργου.

Τέτοια ἔργα μᾶς ἔδωσαν ὁ Παντελῆς Πρεβελάκης μὲ τὴν ἐμπνευσμένη καὶ ρωμαλέα δημιουργία του «Τὰ χέρια τοῦ ζωντανοῦ Θεοῦ» (πού εἶναι ἡ δραματικὴ καὶ καθαρτήρια πάλῃ πού γίνεται μέσα στὴν συνείδηση ἐνὸς ἀνθρώπου). Ὁ Σῶτος Χονδρόπουλος μὲ τὸ γεμᾶτο ἀπὸ ἀγάπη, εὐγένεια κι' ἔξαρση μυθιστόρημά του «Ἡ βακτηρία». Ὁ Κώστας Σούκας μὲ τὸ μυθιστόρημά του «Τὸ ποινικὸ μητρώο μιᾶς ἐποχῆς», μὰ πλατεῖα κοινωνικὴ σύνθεση, πού ζωντανεῖ μὲ στοχασμὸ καὶ μὲ πνοὴ τὸν ἀγῶνα τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς καὶ σκέψεως· ὁ Ἡλίας Βενέζης, πού μὲ τὸν «Ὠκεανὸς» του μετουσιώνει κι' ἀναδημιουργεῖ μὲ λεπτὴν εἰσδυτικότητα καὶ εὐαίσθησία χαρακτηριστικὲς μορφές τῆς μεγάλης θάλασσας καὶ τῆς δεμένης μ' αὐτὴν ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου· ὁ Λουκῆς Ἀκριτάς μὲ τὴν ἐξαιρετικὴν δραματικὴν δημιουργία του «Ὀμηρος», πού, ἐνῶ ἀποπνέει μὲ δύναμη καὶ ὀρμὴ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐλευθερίας, ἀποτελεῖ συγχρόνως ἀπὸ τὴν ἀποψη τῆς μορφῆς μιὰ πολὺτιμη ἀνανεωτικὴ συμβολὴ στὴν Ἑλληνικὴ θεατρικὴ τέχνη· ὁ Γιάννης Μαγκλῆς μὲ τὰ διηγήματά του «Δὲν ὑπάρχουν ἀμαρτωλοὶ», ὅπου μὲ τὸ ζωντανὸ προσωπικὸν τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τὴν ρωμαλέα του ἐκφράση, δίδει, κάτω ἀπὸ μιὰ λαμπερὴν ἠθοποιικὴ μορφή, τὸ ἀγαθὸ ὑπόστροφμα τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς, πού καὶ θὰν ἀκόμα ἡ δυνάμει καὶ ἡ σκληρότητα τῆς ζωῆς τὴν κάνουν νὰ φαίνεται ἀμαρτωλὴ, εἶναι στὸ βάθος γέννησις ἐν γενικῇ καὶ καλῇ· ὁ Γιάννης Πιερὶ δὲς μὲ τὰ λεπτά κι' ὑποβλητικὰ διηγή-

ματά του «Ὁ χεῖμωνας δὲν πέρασε», πού, με ψυχολογικὴ δύναμη καὶ με εὐγένεια μορφῆς, περιγράφουν βαθιὲς καὶ χαρακτηριστικὲς ψυχικὲς καταστάσεις· ἡ Καίτη Πικρούλη, πού, με τὸν σεμνὸ τίτλο «Ξεκίνημα», δὲν ξεκινᾷ ἀπλῶς, ἀλλὰ προχωρεῖ με μεγάλα καὶ σταθερά βήματα, με ἀπλότητα, εὐαισθησία καὶ αὐθοιμητισμό, με ἀγάπη καὶ στοργή πρὸς τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν ζωὴ, σὲ ἀξιόλογα καὶ εὐόωνα λογοτεχνικὰ ἐπιτεύγματα· ὁ Δεῖμος Φλεγύας, Κύπριος ποιητὴς καὶ πεζογράφος στὴν Ἀλεξάνδρεια, με τὸ μυθιοτόρημά του «Νῦν ἀπολύεις», πού διαποτίζεται ἀπὸ λεπτὴ ποιητικὴ πνοὴ καὶ ἀπὸ βαθὺν κοινωνικὸ στοχασμό.

Ἀπὸ τίς ποιητικὲς συλλογὲς ξεχωρίζουν «Ὁ μέγας πόθος», ὕμνος πρὸς τὴν ζωὴ καὶ τὴν ἀγάπη, πού ἀναβρῦζει ἀπὸ τὴν ἀγέραςτη καὶ ἀστείρευτη ποιητικὴ ψυχὴ τοῦ Ἀγῆ Θεόρου· τὰ «Περάσματα πονητῶν» τῆς Ἀθηνᾶς Ταρσοῦλη, πού στὰ ἀνάλαφρα φτερά τους φέρνουν πνοὲς καὶ βιολήσεις ἀπὸ ὠραῖες ἀγαπήσεις καὶ λεπτὰ αἰσθημάτων· τὰ «Ποιήματα» (1929-1951) τοῦ Νικηφόρου Βρεττάκου, πού ἀποτελοῦν χαρακτηριστικὴ σύνθεση ἀπὸ τὸ ὠραῖο, εὐγενικὸ καὶ ἐμπνευσμένο ποιητικὸ τοῦ ἔργου· οἱ «Ρυθμοὶ» τοῦ Γιώργου Καλαματιανοῦ ποιήματα με ἔντονο Ἑλληνικὸ χρῶμα, ρωμλεῖαν ἐμπνευση καὶ δωρικὴ μορφὴ· οἱ «Νέοι Κένταυροι» τοῦ Γεράσιμου Ἀμπάτη, πού, με πηγαῖο λυρισμό, με γνήσια φιλοσοφικὴ διάθεση καὶ με πνεῦμα αἰσιοδοξίας, ἐκφράζει τὴν ἀγωνία καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου με τοὺς σύγχρονους Κενταύρους τοῦ μίσους, τῆς κακίας καὶ τῆς ὕλης· τὸ «Χεῖμερινό» τοῦ Λώρου Φαντάζη με τὴν εὐγενικὴ μελαγχολία του, τὴν λεπταίσθητη ποιήσῃ του καὶ τὸν ἄρτιο στίχο του· ὁ «Ἐπικὸς λόγος» τοῦ Κώστα Καλαντζή, ποίημα μεγάλου στομο καὶ μεγαλόπνοο, πού ὑμνεῖ τὸ ἔπος τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ κατὰ τοὺς τελευταίους πολέμους καὶ τὴν κατοχὴ· τὰ «Μεσημέρια» τοῦ Γάκη Τσιάκου, γεμάτα πράγματι ἀπὸ φῶς καὶ ζέση, πού ἀναδίδονται ἀπὸ ἀγνή ποιήσῃ καὶ ἀπὸ εὐαίσθητη ψυχὴ· ἡ «Ἀθόρυβη φλόγα» τοῦ

Σίμωνος Κυρηναίου, πού με φωνὴ σεμνὴ καὶ θερμὴ (τόσο ταιριαστὴ με τὸν τίτλο τῆς συλλογῆς) τραγουδᾷ—ὑμνεῖ ἢ θρηνεῖ—διάφορες ἐκδηλώσεις, ἀποχρώσεις καὶ εἰκόνες τῆς ζωῆς, δοσμένες με ἀγάπη καὶ στοχασμό· ἡ «Χειραφία» τοῦ νέου ποιητοῦ Λημ. Σταθοπούλου, πού ἐμπνέεται ἀπὸ βαθὺ θρησκευτικὸ αἶσθημα καὶ τὸ ἐκφράζει με γνήσια ποιητικὴ πνοή· ἡ «Καρμάλα» τοῦ Δημήτρη Τσιτσιπῆ, πού φέρνει καὶ συνθέτει μ' ἐπιτυχία καθαρὲς αὖρες ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸ ὑπαιθερο καὶ ἀληθινὲς φωνὲς δημοτικοῦ τραγουδιοῦ.

Ἀπὸ τὰ βιβλία μελέτης καὶ κριτικῆς σημειώσαμε τίς «Μορφὲς καὶ ἰδέες» καὶ τὴν «Εὐρωπαϊκὴ πεζογραφία καὶ ποίηση» τοῦ Κλέωνος Παράσχου, πού με τὸ γνῶριμο προσωπικὸ του τόνο, τὴν λεπτὴν αἰσθαντικὴ καὶ τὸν λυρικὸ παλμό μᾶς προσφέρει νέους κύκλους μελετῶν τοῦ πάνω σὲ διάφορα θέματα τῆς πνευματικῆς ζωῆς καὶ σὲ δημιουργικὲς μορφὲς δικῆς μας καὶ ξένες· τὰ «Ἑλληνικὰ κείμενα» τοῦ Γιάγγη Χατζίνη, πού, με ἤρεμη πάντα ἀντικειμενικότητα, νηφάλια κριτικὴ σκέψη καὶ φωτεινὴ διαύγεια, παίρνει στὸ ἔργο του αὐτὸ διάφορες πλευρὲς καὶ ἀπόψεις ἀπὸ τὴν προσωπικότητα καὶ τὸ ἔργο ὀρισμένων Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ τίς φωτίζει βαθιὰ καὶ ἔντονα. Τὸν γεμᾶτο ἀπὸ νοσταλγικὸ καημό, μετουσιωμένο σὲ λόγο καὶ τέχνη, πού συγκινοῦν βαθιά, «Τμνο καὶ θοῖνο τῆς Σμύρνης» τοῦ Χρήστου Σολομωνίδη τὴν περιspoύδαση καὶ ἐμπεριστατωμένη μελέτη τοῦ Χρ. Εὐελπίδη «Πολιτισμός καὶ πολιτισμοί»· τίς πάντα εὐσυνειδητὲς, προσεγμένες καὶ ἀξιόλογες νέες βιβλιογραφικὲς ἐργασίες τοῦ Γ. Κ. Κατσιμπαλή.

Πρέπει ἐπίσης ν' ἀναφέρουμε τιμητικὰ τίς εὐστοχες ἐπανεκδόσεις διαφόρων ἐκλεκτῶν ἔργων, ὅπως τὸ «Τραγούδι τῆς γῆς» καὶ τὸ «Πράσινο βιβλίον» τοῦ Στράτη Μυριβήλη, τὰ «Ταξείδια στὴν Ἑλλάδα» καὶ «Δικοί μας καὶ ξένοι» τοῦ Κώστα Οὐράνη, τὰ «Παρισινὰ γράμματα» τοῦ Ζαχαρία Παπαντωνίου καὶ τὸ ἔργο τοῦ Μιχ. Μητσάκη.

Ξεχωριστὰ σημειώνουμε τὴν ἐμπνευσμένη μουσικὴ σύνθεσιν «Ὁ κοινωνικός» (δρατῆριο γιὰ σόλοιστ καὶ γυναικεῖα χορωδία) τῆς Ἑλένης Οἰκονομοπούλου πάνω στὴν μεγαλόπνοη ὁμώνυμη ποιητικὴ δημιουργία τοῦ ἀξέχαστου Γ. Βερίτη.

Ἡ Κύπρος, πού εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ διαλεχτὰ καὶ γόνιμα πνευματικὰ κέντρα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δὲν παρουσίασε, γιὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους, νέαν λογοτεχνικὴ παραγωγή. Παρουσίασε ὅμως καὶ ἐπραγματοποίησε ἓνα ὑπέροχο θαῦμα πνευματικῆς δημιουργίας, τὸ ὠραιότερο καὶ ὑψηλότερο ἔπος, τὴν λαμπρότερη πνευματικὴ κατάκτηση: τὸν μεγάλο καὶ ἱερὸν ἀγῶνα τῆς

γιὰ τὴν Ἑλευθερία. Στεκόμαστε με συγκίνηση, με θαυμασμό καὶ με σέβας μπροστὰ του.

Γι' αὐτὸ καὶ ἀντικρύζουμε με ἰδιαιτέρη χαρὰ ὀρισμένα βιβλία, πού ἀναφέρονται στὴν Κύπρο καὶ τὸν ἀγῶνα τῆς, ὅπως τὸ πολύτιμο ἔργο τῆς Ἀθηνᾶς Ταρσοῦλη «Κύπρος», τὸ ὠραιότατο χρονικὸ τοῦ Θανάση Πετσάλη «Ἐξαρσις τῆς γλυκειᾶς χώρας Κύπρου», τὰ ἡθογραφικὰ διηγήματα τοῦ Ἀπ. Ζορμπᾶ «Στὴν Κύπρο τὴν ἀέρινη», τὰ ἐμπνευσμένα ποιήματα τοῦ νέου ποιητῆ Ἀντῶνη Καραγιαννίδη «Ἀνοιχτὰ τῆς Λευκωσίας».

ΜΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΥΠΑΡΧΕΙ ΠΟΛΛΗ ΦΤΩΧΕΙΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Ἐνα πιάτο φαί—λόγια πολὺ ἀπλᾶ—

Ἐνα πιάτο φαί,

λίγο ψωμί,

λίγη ἀγάπη.

Νὰ νοσταλγοῦν ἓνα πιάτο φαί, λίγη ἀγάπη.

—Πολλὴ φτώχεια εἶναι στὸν κόσμον.

Σφίγγεται ἡ καρδιά δταν βλέπεις στὸν κόσμον....

Ὅταν ξεχνᾷς τὰ δικά σου....

καὶ βλέπεις στὸν κόσμον.

Φτώχεια πού εἶναι στὸν κόσμον!

πόνος,

λύπη,

κρύο... πού εἶναι στὸν κόσμον!

Κάτι βαρὺ πολὺ—

σφίγγει, ἐδῶ, τὴν καρδιά,

δταν ξεχνῶ τὰ «δικά μου»

καὶ βλέπω στὸν κόσμον....

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΠΟΛΕΤΣΗΣ

Ο κ. Θ. Κωτσόπουλος, Έλληνας, αέ σκηνή τοῦ έργου τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη «Θεοφανία», τοῦ ὁποῦ τοῦ ἐπιδρώτη ἐδῶν πρῶτος στο
ἐθνικὸ θέατρο.

θεύγοντας προχέει από τη
 παρόσταση του έθνικου ακούσα
 με δύο νέους, προσφώνω φοιτη
 τας, νά λένε: «Αυτό είναι το κα
 λύτερο έργο του Τεζάκης». Θέ
 λταν δόσκαλο ν' αποφανθούμε κι

ελπίε με τὴν ἴδια καρτερικότητι. Ἐπειδὴ ἀποφασίζω τὴν παροῦσάν μοι λειτουργίαν, ἐπειδὴ καὶ μετὰ τὴν ἐπομένη γιομένην τὴν τῶν θεσπῶν. ὁποῖον καὶ πάλιν ἀποφασίζω ἐλπίε στὸ Κωνσταντῖνον καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ κ. Τερζάκη. Ἐπειδὴ διὰ πᾶσαν τὴν ἐκ γὰρ τὴν θεσπῶν τὴν τοῦ προσέβου μετὰ ἀρριστημένης σκέψης τοῦ εἶναι ἀπὸ τῆς ἀσφαλιστικῆς καὶ πρὸ αὐτῆς

Από τους ήθροπισμους ξεχωρίζουμε τόν κ. Θ. Καρασουλιά (Ταξιμάρη), τόν κ. Β. Δισμετρίου (Νικηφόρου), τήν κ. Βασιλική (Θεοφανή) όχι σ' όλες τές τίς σελίδες τήν κ. Ε. Τ. Ζαφειρίδου (Σουλιά), τόν κ. Γ. Βασιλά (Βασιλάκη) καί τόν κ. Α. Δελιγιάννη (Βασιλάκη). Ἐπειδή τήν τήν σελίδα τοῦ κ. Κίλιου καί θύμωκα τήν κοστούμια τοῦ κ. Φωκᾶ. Τέλος ἡ μουσική τοῦ κ. Κουλιάνδρου ἀκούε διακριτικῇ γιά νά ἦ ἡμίση τήν ἀπό πόνο τήν μουσικιστοῦ κείμενο τοῦ κ. Γερᾶκη.

ΔΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

— 4 —

ΚΡΙΤΙΚΗ
ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

«ΘΕΟΦΑΝΩ»

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

‘Ολόκληρο το μεγαλοπρεπές και αιματοβαμένο Βυζάντιο έπισημής. “Ένα άστιο έργο, αληθινό θέατρο, γραμμένο από έναν από τους καλλίτερους μας πεζογράφους, παρεδόθη εἰς τὸ κοινόν, που έκτιμά τις αξιολογές τῶνάς του.

[illegible]

Ο άγιος Τερτυλιανός έγρα-
πτε ότι ο πρώτος λόγος κατά
συνήθειαν Θεοσάνου, τον εκλύει,
υπονοώντας της ηξέζε. "Μταν ά-
ποδοστικής και κακή στην φυγή."
Έρριπασμετο πολλά δια την ζω-
νν τών-σύνωγης της. Κατ' άλλους
επτα έλλητισσεν τον πέπλον της
Κωνσταντίνου τον Πορφυρο-
γενήτην, αυτά και τόν σύζυγον
της Ρωμανών τον Β' και αυτή
την γυναίκα, απανθελή την σαφηνί-
αν του έσφαιρμένου από τήν
αυτοκαταπολέμηση σύζυγον της
της Νικηφόρου Φωκά, από τόν ά-
νθρωπον του Ίωάννη Τρισηκν
τόν οποίον απαήσεν και από τόν
όπτεον εξεδίωχεν σέ μοναστήρι,
τόν Πριζ-κινθουόν. Μετά τόν
θάνατον του Τρισηκν, επανέλ-
θεσαν εξεδίωχθ από τόν Βασι-
λεως Βυζαντινόν και γιτί της
Ενα μοναστήρι στην Προντινί-
τις.

[illegible][illegible]

(Guvēxela nīṭw)

...των οποίων ηγάπησε και από τον οποίον εξεδίωχθη σε μοναστήρι των Πριγκιπων. Μετά τον θάνατον του Τσιμισκή, επανέβησε εξεδίωχθη από τον Βασίλειο Βουλγαρίας και γύρισε σ' ένα μοναστήρι στην Περδικαντιδα.

Η μορφή της Θεοφανούς έχει δοθεί από τον δυνατό χέρι του κ. Τερζάκη. Το θέατρο μας είχε χρόνο να κορή ένα παρόμοιο έργο και άρπιας ο συγγραφέας απέσπασε πίσω από τις καλύτερες τράβες χειροποίητα των θεατών. Ο συγγραφέας ήλπιζε να δώσει πιστά την ιστορία χωρίς να ξεφυγή από αυτήν και χωρίς να διαμορφώσει τα πρόσωπα. Μια ζωντανή Θεοφάνη κυκλοφορούσε ολόκληρη 3 ώρες μέσα στα δωμάτια του παλατιού του Νικηφόρου Φωκά, μηχανοκίνητη σάτιρα τεχνάσματα για να εξολοθρεύσει τον κατά πολύ μεγαλύτερο της Νικηφόρου Φωκά, μόνον και μόνον διότι η απλοσύνη των απεικονιζόμενων... Ο σάτιρας, ή κακία, ή πόθος, ή στυγνότητα της χειροτέρας απ' όλες της άλλας Θεοφανούς παρουσιάζονται από τον συγγραφέα δυνατά και ολοζώντανα. Ο θεατής έχει ενόπιόν του το Βυζάντιο και τα ιστορικά πρόσωπα, που έζησαν την εποχή αυτή δοσμένα τόσο δεξιά τεχνικά, που τον πείθουν ότι η ιστορία ζωντανεύει αυτή ως ήταν. Αναλύσεις ψυχολογικές δεν επιχείρη να κάνει ο συγγραφέας. Τον ενδιαφέρει περισσότερο η ιστορία και το έργο έχει μια τόσο στήριξη αρχιτεκτονική, έχει ένα τόσο λαμπρό διηγημένο με ποιήση και φιλοσοφία διάλογο, έχει τόσο δράση, που δεν σου δίνει καιρό να σκεφθείς διόλου μικρολεπτομέρειες. Φανερό είναι ότι ο συγγραφέας προσπαθεί να παρομοιάση το δράμα του με τις αρχαίες. Αυτή η εισαγωγή με τις κόρες τις μαυροφορεμένες, που κλαίει τον χαμό του πατέρα τους Κωνσταντίνου του Πορφυρογέννητου σε εισάγουν στα επόμενα ως χορός αρχαίου δράματος, δεν θα μπορούσε να είχε άλλη εξέγηση από ότι ο συγγραφέας ταίπειται προς το αρχαίο δράμα.

Ένα είναι σήμερα το αίτημα: Ότι ο κ. Τερζάκης μετά τον «Αυτοκράτορα Μιχαήλ» και τον «Σταύρο και Σπασί» χάρισε στο ελληνικό θέατρο, ένα έργο που θα συγκινήση, που θα διδάσκη, που θα κρήνη τον θεατή όλες αυτές τις ώρες δαμένο στο καθίσμα του, παρακολούθωντας την οριστική δράση της σκύλας αυτής αυτοκράτειρας, που για την ικανοποίηση των κακών ενστίκτων της έβρισκε μέλη στα έγκλημα, με τη βοήθεια πάντοτε των άλλων, που έφεταν στα γόνατά της δίχτυα.

Με σπουδαία συνοχή, ο κ. Μιχαήλδης παρουσίασε το έργο, πλουσιο και ζηλευτό. Ο κ. Κλώνης πόλι έδωσε 4 ώρες σκηνογραφίες και ο κ. Φωκάς εντύσε με πολύ γραφικά κοστούμια τους ηθοποιούς. Ο κ. Κουνιάδης συνέθεσε άριστα και υπέροχα την μουσική υπόκρουση.

Η εκτέλεση υπήρξε υποδειγματική. Ως Θεοφάνη η Έλσα Βέργη επέδειξε καταγωγή του ρόλου της. Ήταν μια στυγνή, φιληθική μηχανοκίνητη και αληθινά δαιμονική Βασίλισσα. Θα την ήθελαμε περισσότερη γοητευτική και γυναική. Θα έπαιθε περισσότερα. Ο Βασίλης Διαμαντάκος έδωσε ζωή στον θρυλικό ήρωα τον Νικηφόρο Φωκά, παρουσιάζοντας την ψυχολογική και ήθικη του πτώση, εξ αιτίας της γοητείας της γυναικας αυτής, που δε μπορούσε να αποτινάξη. Ο Ιωάννης Τσιμισκής έμνησται με τη γνωστή κατανοή του κ. Θ. Κωτσόπουλου. Αρκετά καλή η Έλ. Ζαφείριου ως σκλάβας και όλες οι υπόλοιποι που πεοβάλλουν τους πρώτους καταβάλλουν φιλότιμες προσπάθειες για να παρουσιάση το έργο φιλοτιμια και αξιοσχηματισμών. Το Έθνικό θέατρο σήμερα είναι πραγματικά Έθνικό. Το έργο του Άγγελου Τερζάκη ταιριάζει στον τίτλο του.

ΠΕΡΙΣΤΕΙΣ ΑΘΗΝΑΙΟΙΣ

ΕΝΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ
ΕΠΙΤΕΥΓΜΑ

Η "ΘΕΟΦΑΝΩ" ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Υπό του Κ. ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

ΜΕ την Βυζαντινή τραγωδία «Θεοφανώ» ο Άγγελος Τερζάκης δεν έδωσε απλώς ένα εξαιρετικό ιστορικό δραματικό έργο. Έδωσε προπάντων ένα βαθύ και δυνατό ανθρώπινο δράμα, το αιώσιο δράμα, που τα σκοτεινά και άκαταγώνιστα πάθη συνθέτουν μέσα στις ψυχές και πραγματοποιούν στη ζωή των ανθρώπων όλων των εποχών.

Ο Νικηφόρος Φωκάς, ο Ίωάννης Τσιμισκής και η Θεοφανώ — οι τρεις βασικοί ήρωες του έργου — είχαν φορέσει το στέμμα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και είχαν παίξει μεγάλο και δραματικό ρόλο στην ιστορία της. Άλλα κάτω από το στέμμα έτρεχαν η ανήσυχη και θολή ανθρώπινη σκέψη. Και πού κάτω, πού βαθιά, έσπασε και αϊμάτωσε η αναστατωμένη και πονεμένη ανθρώπινη ψυχή. Έτσι η ιστορία της Αυτοκρατορίας συμπλέκεται και συνδέεται με τη ζωή. Και γίνεται η ίδια η ζωή στα πύ μυστικά και πύ βαθιά γνωρίσματά της.

Η Θεοφανώ προπάντων, που αποτελεί το κέντρον δράματος του έργου, προβάλλει απ' αυτό δλοζώνταν και σπαρταριστή, μιά αληθινή ανθρώπινη ύπαρξη, γυναίκα πύ πολύ παρά βασίλισσα, πατώντας πύ πολύ στη γή παρὰ στὸν θρόνο, ακολουθώντας περισσότερο τις παρορμήσεις του κοχλαστικού ψυχικού της κόσμου παρὰ τις επιταγές της συνειδήσεως και του καθήκοντος. Γι' αυτό και είναι ένας γνήσιος δραματικός άνθρωπος, πύ δονείται και συγκλονίζεται από τις μέσα του συγκρούσεις, πύ φλογίζεται και λιώνει από τις άκνανοποίητες έπιθυμίες του και τὰ καπτά του πάθη, πύ ποθεί και πάσχει, χαίρεται και βασανίζεται από την άπέραντη φιλοδοξία και την άχόρητη άμαρτία. Ψυχή πύ βρίσκεται σε άδιάκοπη έκρηξη και δράση, και από τὰ φλογερά της έγκατα ανάδινει λάμψεις και καπνούς, έκτοφλωτικό φῶς και άδιαπέραστο σκοτάδι, ανάλαφρα και καθαρά κομμάτια από την ίδια της ύπσταση, πύ έκτοξεύονται στὸν οὐρανό, και βαρεία και πηχτή λάβα, πύ σέρνεται στο χῶμα.

Πανίσχυρη βασίλισσα και μαζι άδύναμο ανθρώπινο πλάσμα, γεμάτη δόξα και μεγαλείο από τή μιά, άγωνία και εντέλεια από την άλλη, ευτυχισμένη στην έρωτική της ικανοποίηση και συγχρόνως μιά μοναξιασμέ-

και δικά σου, όπως κάθε άνθρωπος κάθε εποχής.

Έξαιρετικό επίτευγμα, πύ μόνο με την μαγική δύναμη της αληθινής Τέχνης είναι δυνατόν να πραγματοποιηθῇ. Και τὸ έργο του Άγγελου Τερζάκη είναι άναμφισβήτητα αληθινή Τέχνη.

Και είναι όχι μόνο στην κεντρική και μεγάλη αυτή πνευματική πραγμάτωση — τὸ νὰ δώση δηλαδή στὸν χαρακτήρα και στις εκδηλώσεις των προσώπων και τὸ περιβάλλοντός τους τὸ νόημα και την οὐσία του αιώσιμου ανθρώπινου στοιχείου —, αλλά και σ' όλα τὰ άλλα στοιχεία μορφής και τεχνικής.

Άδιστακτα πιστεύω ότι σπάνια άκούστηκε στην σύγχρονη Έλληνική σκηνή ένας τόσο γνήσια καλλιτεχνικός λόγος, ώραιος, μεστός και ώριμος, συνδυάζοντας σε μιά άρμονική και άδιάσπαστη ένότητα τὸ βάρος του πνεύματος με την Έξαρση της ψυχής, την πυκνότητα του στοχασμοῦ με τὰ πετάγματα της ποιήσεως, όσο ο λόγος πύ έδονούσε και έθέρμαινε την «Θεοφανώ». Και σπάνια επίσης παρουσιάστηκε τόσο άποστολικά θεατρικό έργο, όσο τὸ έργο αυτό, όχι μόνο στην ὅλη σκηνακή του σύνθεσης, αλλά και στην αυτοδύναμη άξία των σκηνών, στην μαστορική εξέλιξη και ανάπτυξη του μύθου, στη διαγραφή των χαρακτήρων, στην Έκφραση των έσωτερικών και έξωτερικών τους συγκρούσεων.

Γενικά μπορεί νὰ πῇ κανείς ότι ο Άγγελος Τερζάκης έδωσε με τὸ νέο του έργο στὸν πνευματικό πολιτισμό του τόπου μιά πολύτιμη προσφορά, μιάν έξαιρετική πνευματική και καλλιτεχνική κατάκτηση, πύ θ' άποτελέσει σταθμό και μπορεί νὰ γίνη άφετηρία για νέα επιτεύγματα και εξέλιξεις.

* * *

Η έρμηνεία από τὸν θίασο του Έθνικού μπορεί νὰ μὴν εστάθῃ ως σύνολο σε ίξαιο του έργου ὕψος. Μπορεί οί τρεις καλλιτέχνες, πύ ανέλαβαν τὸ βαρὺ φορτίο των πρώτων ρόλων — ἡ Έλσα Βεργή (Θεοφανώ), ὁ Βασίλειος Διαμαντόπουλος (Νικηφόρος Φωκάς) και ὁ Θάνας Κωτσόπουλος (Ίωάννης Τσιμισκής) — μαζί με τις εὐτυχισμένες, κάποτε και έξαισιες στιγμές τους, νὰ είχαν και στιγμές άδυναμίας: ἡ Έλσα Βεργή δὲν μπόρεσε νὰ δώση στην ίδια ένταση και με

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΘΕΟΦΑΝΩ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Με τὴ «Θεοφανώ» ὁ Άγγελος Τερζάκης έδωσε στὸ νεοελληνικό θέατρο ένα έργο πλούσιο σε θεματικούς χῶμους, χτισμένο με σοφία σκηνακή, πύ χαρακτηρίζεται όχι μόνο από γραφικότητα και ποιηση, αλλά και από ένα δοῦτερο ανθρωπισμό. Από σεβασμό πύς, τι φωτεινό και σκοτεινό άποτελεί την ιστορική μάζα πύ ονομάζομε άνθρωπο ξεχωριστό: πύς τὰ βάθη της ψυχής του, τὰ ανεξίτηλα, και πύς τὸ πῆπρωμένο του.

Τὸ ταλέντο του νὰ κινῆται με τὴ φαντασία άνετα μέσα στὸ μεσαιωνικό κόσμο, τὸν βυζαντινό και τὸν φράγκικο, και νὰ ζωντανεύη πύσωπα και περιστατικά της μακρινῆς εκείνης εποχής με δύναμη και πλαστικότητα, τὸ έχει δείξει ὁ Άγγελος Τερζάκης τόσο στὸν περὶ ὁ λόγο, με την έξαιρετική «Ποιγητική» ἴσχυρή, όσο και στὸ θέατρο, με τὸ «Σταυρὸ και τὸ Σπαθί» και τὸν «Αὐτοκράτορα Μιχαήλ» πύ έγνωρίσαν την επιτυχία πρίν από τὸν πόλεμο. Αὐτὴ τὴ φορά έπληωσε και παρουσίωσε σκηνακή ένα άλλο πάλι δραματικό επεισόδιο της Βυζαντινῆς ἱστορίας με ἥρωες δύο μεγάλους αὐτοκράτορες, τὸν Νικηφόρο Φωκά και τὸν Ίωάννη Τσιμισκή, και μιά θελατική και φοδερή μαζί γυναίκα, πύ ζυμώνει με ἥβον και αίμα τὴ ζωή τους, τὴ Θεοφανώ. Άλλοι συγγραφείς, γράφει στὸ προλογικό του σημείωμα ὁ ίδιος, εἴνουν την κεντρική θέση στὸν πρῶτο (τὸν Νικηφόρο Φωκά), τὸ θύμα. Είναι ὁ συμπαθέστερος. Τὸν υπογράφονο τὸν κέντρισε σιμῶς από την άρχὴ τὴ διάθεση νὰ σκῆπῃ πάνω στὸ δράμα ὁχι τὸ θύματος, αλλά τὸ έννοχου. Η Θεοφανώ λοιπὸν γίνεται τὸ πρόβλημα του. Τὴν ἀπλήστη ζωτικότητα, τὸ μένος πύ δηλικὸ ζῶμο πύ τὰ ἡμῶσια δὲν τὸ σβήνουν, αλλά τὸ ἀνομιέλουν περισσότερο, τὸ πάθος για τὴ διαρκή προδολή, πύ κάνουν αὐτὴ τὴ γυναίκα γοητευτική και μαζί επικίνδυνη, δέλει νὰ ἐξηγήση. Νὰ ἐξηγήση καλλιτεχνικά — γιατί παρουσιάζει τὴν ἡρωίδα του νὰ διατρέχη ἀλώληρη τὴν τροχιά του πεπρωμένου της, από τὸ θριαμβεῖς εἰς τὴν κατάρρευση, έτσι ώστε ὁ θεατὴς (ὅπως γίνεται στις κλασσικές τραγωδίες) νὰ νιώσῃ ἀπέναντι στὸ δράμα τούτου τὸν αἰώνου ἀνθρώπου τὸ φόβο, αλλά και τὸν «Έλκος» τὸν τραγικό.

Στὴν έντέωση του σχεδίου του (ἀπὸ τὴ σύλληψη εἰς τὴν πραγμάτωση κάθε έργου ἡ ἀπόφαση είναι πάντοτε πύ πολύ μεγάλη) ὁ Άγγελος Τερζάκης έχει βέβαια κοντὰ στις δυνατός και τις αδύνατες στιγμές του. Έξαιρετὴ λ.χ. και για τὸ θέσιμο και για τις μεταπτώσεις της είναι ἡ τρίτη πρῶτη τὸ δράματος: ἀντίθετα ἐπιμῆνεται πύ πολύ ἡ τελευταία, έτσι πύ βάζει σε κίνδυνο τὴν ένταση του τίθους. Ἰσως ἀκόμη και οί κύριοι χαρακτήρες νὰ παρουσιάσουν κάποια ἀνισότητα στὸ πλῆθος: ὁ Νικηφόρος Φωκάς έχει τεχνουργηθῇ με πύλλη προσοχή και ἀγάπη, ὁ Ίωάννης Τσιμισκής με λιγώτερη. Κ' έτσι ἡ πύς τὸν Νικηφόρο πύλωρ της Θεοφανῶς είναι πύ πολύ έντονώτερα φωτισμένη από την ὅλη, τὴ στραμμένη πύς τὸν Ίωάννη. Περ' αὐτὸ αὐτὸ έργο έχει στὰ μέσα του μιάν ὑποδειγματική, κλασσική λιτότητα και άνίκη στις θεατρικές δημιουργίες ἀνωτέρου επιπέδου.

Άξια εἰπαινοῦ ὑπῆρξε και ἡ έρμηνεία του από τὸν θίασο του Έθνικού Θεάτρου (σκηνοθέτης ὁ κ. Κ. Μιχαηλίδης). Με τὰ μεγάλα δραματικά προσοίτα και με τὴν άκρα επιμέλεια του ὁ κ. Βασ. Διαμαντόπουλος έδωσε ένα Νικηφόρο Φωκά έξαιρετό: με βάθος έσωτερικό και δλοζώντανή αἰσθησία. Λιγώτερο επιδλητικός, αλλά γραφικός και βέβαιος ὑπῆρξε στὸ ρόλο του Ίωάννη Τσιμισκή ὁ κ. Θ. Κωτσόπουλος. Η Θεοφανώ ἦταν πύ πολύ βαρεία για τὸς άμους της κυρίας Έλσας Βεργή, αλλά κανείς δὲν θ' άρνήθῃ ότι είχε μερικῆς καλῆς στιγμῆς στην προχθεσινή πρῶτη και ότι εργάστηκε φιλότιμα για ν' ανταποκριθῇ στις μεγάλες απαιτήσεις αὐτοῦ του δύσκολου ρόλου. Εὐσυνείδητα έπαίσαν και οί ἥθοποιοι πύ υποδύθηκαν τὸς αἰώνους ρόλους του έργου. Μεγαλώτερη ἀιτυχία είχε ἡ κυρία Έλενη Ζαφειροῦ ὡς Σπύλδα και μικρότερη ὁ κ. Άγγ. Γιαννοῦλης ὡς Καλῆτος.

Από τις συνθέσεις του κ. Κ. Κωνσταντίνου καλῶτερη ἀσφαλῶς είναι ἡ ὁργανοποίηση της Β' πρῶτης γιατί ἀπὸ τὴν ὁργανοποίηση. Ὡς πύς τὰ ὁργανοποίησε τὸν κ. Άντ. Φωκά, νομίζω ότι ξεχωριστὸ το φῶμα της Θεοφανῶς στὴ Β' πρῶτη ἡ ὁμψίση του Νικηφόρου Φωκά στην Γ' από τὰ ἄλλα λείπει ἡ εἰσαγωγή.

(βυνέχεια πύδω)

τη έκρηξη και θάση, και από τα φλογερά της έγκατα ανάδινει λάμψεις και καπνούς, έκτυφλωτικό φώς και αδιαπέραστο σκοτάδι, ανάλαφρα και καθαρά κομμάτια από την ίδια της ύπωση, που έκτοξεύονται στον ουρανό, και βαρεία και πηχτή λάβα, που σέρνεται στο χώμα.

Πανίσχυρη βασίλισσα και μαζί αδύναμο ανθρώπινο πλάσμα, γεμάτη δόξα και μεγαλείο από τη μιά, αγωνία και ετέλεια από την άλλη, εύτυχημένη στην έρωτική της ικανοποίηση και συγχρόνως μιά μοναξιασμένη και δυστυχισμένη άμαρτωλή. Μιά βασανισμένη, τραγική ανθρώπινη ύπαρξη, που μέσα στον αυτοβασανισμό της και την αυτοτιμωρία της, μέσα στο ένσυνειδητο ψυχικό μαρτύριο της βρίσκει στο τέλος τη λύτρωση.

Η Θεοφανώ αυτή — όπως την συνέλαβε, την διαμόρφωσε και την παρουσίασε με τη φαντασία του και με τη ψυχή του ο "Άγγελος Τερζάκης — μπορεί να μην έχει, πιστά και αυτούσια, τα καθιερωμένα από την ιστορία χαρακτηριστικά. Έχει όμως τόση ζωντάνια, τόση πλαστικότητα, ένότητα και πειστικότητα, ώστε να θεβαιώνεται κανείς άπόλυτα ότι αυτή ακριβώς είναι ή γνήσια Θεοφανώ, όπως την είδε και την ένοιωσε, πολύ βαθύτερα και πολύ πισότερα από τους ιστορικούς, δ σημερινούς άναδημουργούς της.

* * *

Το ίδιο ανθρώπινο — το μόνο — και το αιώνιο — στοιχείο υπάρχει και στην όλη ατμόσφαιρα, σ' όλο το περιβάλλον του έργου. Μεταφέρεται πραγματικά στην ώραία και παράδοση, την υπέροχη και βαρεία εκείνη εποχή, που με τόσην έναργεια και αναγλυφικότητα ξαναζωοτανεύει ο συγγραφέας, με τις φωτεινές της εκλάμψεις και τα καταθλιπτικά της σκοτάδια, με τις ύψηλές της έξάρσεις και τις φοβερές της πτώσεις, με την πίστη, τον ήρωισμό και την αυτοθυσία και μαζί τις δεισιδαιμονίες, τα λάθη και τα μύση. Άλλά ενώ τα παρακολουθείς όλα αυτά έχει μπροστά σου ν' άνατηδούν και να σφύζουν πάνω στη σκηνή, δέν τα άναπολείς σαν ένα μακρινό παρελθόν, αλλά τ' άντικρύζεις σαν ένα άμεσο και ζωντανό παρόν, τα ζής και τα νοιώθεις κοντά σου και γύρω σου, κάτι περισσότερο άκόμη: μέσα σου. Και τ' άναγνωρίζεις, τα αισθάνεσαι

* * *
Η έορηνεία από τον θάσο του Έθνικού μπορεί να μην έστάθηκε ως σύνολο σε ισάξιο του έργου ύψος. Μπορεί οι τρεις καλλιτέχνες, που ανέλαβαν το βαρύ φορτίο των πρώτων ρόλων — ή Έλσα Βεργή (Θεοφανώ), ο Βασίλης Διαμαντόπουλος (Νικηφόρος Φωκάς) και ο Θάνος Κωτσόπουλος (Ιωάννης Τσιμισκής) — μαζί με τις εύτυχιμένες, κάποτε και έξαισιες στιγμές τους, να είχαν και στιγμές αδυναμίας: ή Έλσα Βεργή δέν μπόρεσε να δώσει στην ίδια ένταση και με το ίδιο πάθος τις διάφορες πλευρές (την έρωτική λ. χ.) του πολυσύνθετου ρόλου της. ο Βασίλης Διαμαντόπουλος, θέλοντας προφανώς να δώσει έσωτερικότητα στο παίξιμό του, κατέβασε πέραν του δέοντος τον τόνο και στένεψε την κλίμακα των έκφραστικών του μέσων και ο Θάνος άκαμπτos και μονότονος. Άλλά και με τ' αδύνατα αυτά σημεία, ή παράσταση είχε και ένότητα και άρμονία και ατμόσφαιρα, προπάντων ατμόσφαιρα. και αυτό βέβαια όφείλεται σε όλους τους παράγοντες της παραστάσεως: τους διακεκριμένους ήθοποιούς, τον έξαίρετο σκηνογράφο Κλώνη, τον λαμπρό ένδυματολόγο Φωκά, αλλά περισσότερο απ' όλους στον έκλεκτο σκηνοθέτη Κωστή Μιχαηλίδη, που έναρμόνισε, ένώνθεσε και έζήτησε όλους τους παράγοντες αυτούς με κατανόηση και με έμπνευση.

ΕΝΟΙΚΙΑΣΙΣ ΟΙΚΙΑΣ ΕΝ ΚΑΡΑΒΑ

Ένοικιάζεται άνώγειος οικία έν Καραβά, άποτελουμένη εκ 4 κυρίων δωματίων, πλήρως έπιλωμένων, κουζίνας και μπάνιου, με άρτίαν ύδραυλικήν έν κατάστασιν. Ένοίκιον 10 λ. μηνιαίως. Θά προτιμηθί όλιγομελής οικογένεια. Πληροφορία παρά τῷ έν Κυρηναίᾳ γραφέϊ ταξί «ΚΤΗΡΟΣ», τηλέφ. 273.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

δύο οικίαι έδρισκόμεναι εις την Λεωφόρον Στροβόλου, αρ. 46 και 48, έκάστη άποτελουμένη εκ τεσσάρων δωματίων, με έρμάρια εις τους τοίχους, κουζίνας, μπάνιου, διαδρόμου, πλυσταρίου, γκαράζ και κήπου και με έγκατάστασιν κρύου και ζεστού νερού. Πληροφορία από τον κ. Άδάμον Άντωνιάδη, τηλέφ. 4172, έν Λευκωσίᾳ.

Απόκομμα

31 MAR. 1956

Χρονολογία

La Théophano de Romain (Romanos) II, celle de Nicéphore Phocas, celle de Jean Tsimiskis — il en est encore deux ou trois autres à Byzance — est une de ces protagonistes de l'Histoire qui sont destinées à induire les auteurs dramatiques à succomber à leur tentation. L'Histoire n'a pas bien souvent couché sur ces tablettes des noms de femmes, mais toutes les fois où il leur a été donné de jouer un rôle de premier plan, elles ont fourni des patrons idéaux aux créations qu'elles peuvent faire mouvoir sur le plateau.

«Lakaina» — et il entendait par là Iykaina, louve — c'est ainsi que l'a nommée Léon le Diaconos, le chroniqueur de Byzance. C'est là un nom qui qualifie bien mieux que tout le reste la femme qui a présidé à tant de crimes. Non pas de ses propres mains, mais grâce à son esprit satanique. Elle a ainsi envoyé ad patres son beau-père, son premier mari, son second aussi, et peut-être même son presque troisième mari!

Elle était d'une grande beauté — d'ailleurs sans cette qualité fondamentale elle n'aurait guère pu sortir de la pénombre de l'Histoire — et, par dessus le marché, ambitieuse, littéralement grisée par l'ivresse du pouvoir, diabolique au possible. Et, telle qu'elle était, elle répondait bien à l'idée qu'allait se faire Nietzsche de l'être dominateur. La «morale des seigneurs» ses instincts à jamais inassouvis, pas plus du reste que toutes ces passions de bête saine qui était logée en elle. Tout cela dictait sa loi, était sa loi. Aucun obstacle ne l'en pouvait écarter, aucun remords. Elle «digerait» ses crimes avec une aisance purement physiologique.

Elle était fort jeune lorsqu'elle commença à déployer sa néfaste activité. Elle avait à peine quinze ans lorsqu'elle épousa Romain II. Romanos était un être insignifiant, malingre, et il lui fit don, dans sa médiocrité, de quatre enfants. Le premier à naître était un louveton digne de cette louve: Basile le Bulgaroctone. La jeune mère à la nombreuse progéniture n'eut rien de plus pressé que de se défaire de son époux. En usant de ce même poison dont elle avait régalez son beau-père, Constantin, pour se frayer une voie jusqu'aux marches du trône. L'étoile de Nicéphore Phocas brillait alors du plus vif éclat au firmament de la gloire. Il avait emporté tant de victoire qu'il fut proclamé empereur. Le roi-soldat était de beaucoup l'ainé de Théophano, presque vieux. Il s'en éprit passionnément. Théophano n'eut aucune difficulté à en faire son mari. Dans l'intervalle un autre astre s'était levé dans le ciel de la popularité. Celui de Jean Tsimiskis. Celui-là était jeune, joli garçon, d'une bravoure de légende. Il avait fait la guerre aux côtés de Nicéphore et était son ami. Théophano savait regarder loin. Elle comprit que Tsimiskis ne tarderait point à supplanter Nicéphore. Elle se dé-

LA VIE ARTISTIQUE

Théâtre National

Théophano

d'Angelos Terzakis

cida donc à le prendre dans ses rêts, et elle fit tant et si bien qu'elle l'amena à égorger de ses propres mains le vieil empereur, qui s'était déjà mis en règle avec son Créateur et vivait au palais une vie quasi-monacale.

Théophano tenait évidemment pour certain qu'elle aurait régné aux côtés du nouvel empereur. Mais elle se trompa dans ses calculs. Devant elle s'éleva tout à coup une barrière qu'elle n'avait pas prévue. L'Eglise intervint et mit définitivement fin à la carrière de la «Louve». Le Patriarche Polyeucte refusa net de sacrer Tsimiskis emment Théophano. Et Tsimiskis la confia dans un monastère situé dans les Pringhiponissa, pour l'exiler en suite encore plus loin, à Proconissos, au cœur de la Propontide.

Des trois hommes que connut Théophano, il n'y en eut qu'un qui se fut montré digne d'elle: le dernier. Il existait entre eux une liaison amoureuse, mais Tsimiskis, tout comme Théophano, était mu par la volonté du pouvoir. Aussi est-ce bien cet instinct qui a fini chez lui par avoir le dessus. Le nouvel empereur prouva que sa promesse de «ramasser l'épée que les Romains avaient laissée choir de leurs mains» n'était pas vaine et qu'il était bien décidé à mettre sur pied la défense de l'Etat contre les envahisseurs. Il sut en somme prouver que ce n'était point là un simple prétexte destiné à justifier le meurtre de Nicéphore Phocas. Profitant d'une sédition, qui avait éclaté à Byzance, Théophano s'échappa de sa résidence d'exil, rentra à Constantinople et parvint à se glisser dans le palais. Tsimiskis, qui voulait avoir un héritier, avait dans l'intervalle épousé Théodora la sœur du premier mari de Théophano. Théophano lui fit alors de but en blanc une scène en règle. Tsimiskis, sans s'embarrasser de vaines considérations, l'exila ipso facto aux confins de l'Etat, en Arménie.

Mais il était écrit que lui aussi devait mourir, emprisonné, probablement avec la complicité de Théophano. Basile le Bulgaroctone accéda alors au trône. Théophano rentra aussitôt au palais, où elle fut reçue avec tous les honneurs dus à une reine-mère. Et, jusqu'à la fin de sa vie, elle se berna désormais à ce seul rôle. Peut-être en raison de la tendresse que lui inspirait son fils aîné ou, tout simplement, parce que les vicissitudes l'avaient mûrie. Toujours est-il que l'épilogue du drame n'était

guère à la hauteur de cette houleuse carrière de femme.

C'est dans cette mine, dont les veines dramatiques sont prodigieusement riches, qu'Angelos Terzakis est allé choisir, de toutes les autres, celle qui était d'un rendement insurpassable: le triangle ibsénien Théophano-Nicéphore-Tsimiskis.

Que pouvions-nous savoir au sujet de la psychologie qui prévalait il y a près de mille ans (L'action de «Théophano» s'étend sur la décennie où elle a été impératrice, de 959 à 969)? Comment pourrait-il nous être donné de pénétrer au tréfonds de leur âme et de sonder les mobiles de leurs actes? Dès que nous voudrions modeler des personnages historiques, nous ne pourrions que fatalement nous laisser entraîner par la tendance qui consistera à les mettre sur pied en usant d'un matériel que nous irons puiser dans le présent qui, lui, est bien vivant. Il est assurément vrai que de l'époque de l'homme des cavernes à la nôtre l'âme humaine — et les problèmes qu'elle pose — demeure inaltérable, mais cela ne pourrait aucunement signifier que nous pourrions remonter le courant qui nous mène vers le passé sans que cela n'implique a priori la persistance d'un sceau qui sera celui de notre époque.

Angelos Terzakis s'est en tout cas expliqué sans ambages sur ce point: avec sa «Théophano», il n'a point tenté de procéder — cette fois-ci encore — à une reconstitution de l'histoire, comme il l'avait fait dans ses deux premières pièces à sujet byzantin: «L'Empereur Michel» et «La Croix et l'Épée». Il a en somme placé un contenu psychologique propre à notre époque dans une intrigue d'essence historique à laquelle il a conservé son ambiance. C'est d'un regard que rien ne dissocie de l'époque où il s'est passé qu'il a vu le drame de Théophano — ainsi que lui-même l'avoue — mais il a cherché à en interpréter le sens en faisant appel à des critères qui ressortissent à notre temps. Anouilh, avec son «Antigone», avait fait quelque chose d'analogue, en intensifiant l'actualisation de ce thème de toujours et en habillant ses personnages de vêtements actuels. Il avait fait cela pour mieux souligner que la valeur des thèmes qui agitent l'âme humaine est éternelle.

L'Esprit souffle où bon lui semble et quand bon lui semble. Il ne faut pas par conséquent que nous nous étonnions du fait que Théophano, et les deux hommes qui

l'encadrent, pensent et s'expriment comme des êtres de notre époque, en ne se pliant qu'à la seule discipline des exigences du cadre historique. Angelos Terzakis a traité son thème en authentique poète, avec une entière indépendance, dans l'effort de création, sans recours à l'arbitraire, sans trahisons commises à l'endroit de la vérité historique. Il confère à son œuvre le ton du drame antique, en réservant au Destin un rôle dominant. Il se sert d'un chœur implacable composé par les cinq filles de l'empereur Constantin. Elles sont des religieuses confinées dans un monastère, commises au soin de se lamenter sur l'injuste trépas de leur père. Ce sont elles qui ouvrent et qui ferment le cycle implacable de la justice immanente. C'est peut-être même cette intention prise par l'auteur de ramener sur scène le chœur de ces chœphores, qui est à la base des défaillances que l'on décèle au dernier acte de l'œuvre.

Le metteur en scène, Costis Michailidis, a fourni une contribution hautement consciencieuse et a su faire intensément revivre l'atmosphère de l'époque, surtout celle du Palais.

Elsa Verghi, une des meilleures tragédiennes du Théâtre National, fait intelligemment vivre sur le plateau la femme de tête à l'indomptable volonté. Mais il manque à sa Théophano son arme principale: la féminité, le peu velouté du felin qui tourne autour de sa mâle, ce sans quoi le visage qu'elle a revêtu dans l'histoire ne saurait être complet.

Basile Diamantopoulos souligne avec plus d'intensité que de raison la misère psychologique, l'ennui, la décadence de Nicéphore Phocas, et cette exagération porte à n'en pas douter préjudice à l'interprétation du rôle.

Mieux favorisé, Thanos Cotsoyopoulos, nous donne de Jean Tsimiskis un portrait conforme à celui imaginé par l'histoire: un grand gars éclatant, assez primitif mais, avec une entière conscience de ses responsabilités, et un constant esprit de suite dans les idées.

Nous détacherons, du nombre des autres artistes, Hélène Zaphiriou (L'Esclave), Alécos Déliyiannis (Léon Valantis), Grégoire Vafias (Michel Vourtsis) et Angelos Yanoulis (Le Moine).

En ce qui concerne les décors de Cl. Clonis, bien que beaucoup trop sobres pour un palais byzantin, la chambre à coucher de la Reine a réuni tous les suffrages, alors que celle du Basileus ressemblait à une cellule de prison. Les costumes d'Antoine Phocas irréprochables, comme d'habitude.

Nous terminerons en exprimant la joie que nous avons ressentie en voyant une œuvre grecque, une authentique création de l'art le plus pur.

...ισήσαν τεσσαρες εργάται και τραυ-
ισθη σοβαρώς εις έτερος.

Ο στρατού

ΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΥΣ ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

αι οι κ.κ. Γωγούσης,
ρεττός, δυνατόν, δ-
και νεώτεροί των.
Ε ΑΡΧΗΓΟΣ ΤΟΥ ΓΕΣ

Ο νέος αρχηγός του γενικού έ-
πιτελείου στρατού, αντιστρά-
τηγος κ. Δημ. Σειραδάκης, δ-
τις ανέλαβε χθές τὰ καθή-
κοντα.

αδειών εις κάθε δημιουργικόν τομέα,
εκεί όμόνοιαν και πλήρη πειθαρχίαν,
ευ των όποιων, ως λέγει, δεν υπάρ-
ει στρατεύμα.

ΟΥΣ ΕΔΕΧΘΗ Ο Κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 22.— 'Ο πρόεδρος της κυ-
νήσεως κ. Καραμανλής, έδέχθη την με-
μβρίαν, παρουσία του ύφυπουργού έ-
κ της άμύνης κ. Θεμελή, των νέων αρ-
γών του γενικού επιτελείου στρατού αν-
τστράτηγον κ. Σειραδάκη και των ά-
χωρουμένων άρχηγών του ΓΕΣ αντιστρά-
τηγον κ. Νικολόπουλον. 'Ο πρωθυπου-
ρς συνεχάρη τον κ. Σειραδάκη επί τη
αλήψει των καθηκόντων του και εξέ-
ασε τας εύχαριστίας του προς τον αν-
τστράτηγον κ. Νικολόπουλον διά τας ύ-
πηρεσίας τας όποιας προσέφερεν ούτος
τό στρατεύμα ως αρχηγός του ΓΕΣ.

Σ ΤΟΥ ΑΪ ΖΕΝΧΑΟΥΕΡ ΕΠΙ ΔΩΡΟΔΟΚΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΝ ΤΟΥ

ν να έμεινε τας πιθανότητας τας ό-
ίας έχει τό κόμμα των ρεπουμπλικά-
ν να κερδίση κατά τας έκλογάς του
εμβόριον, προσέθεσε δε ότι ήτο λίαν
σκόλον δι' αυτόν να λάβη ολιανθήποτε
όφασιν. Συνεχίζων ό 'Ανταμς απέκα-
ψεν ότι υπέβαλε την παραιτήσιν του
τά την σημερινήν συνάντησιν του μετά
υ κ. 'Αϊζενχάουερ και ότι ό πρόεδρος
εδέχθη αυτήν. 'Ο 'Ανταμς θα άποσυρ-
της θέσεως του ευθύς ως μεταδιδά-
σούν πλήρως εις έτερον άτομον τὰ κα-
κόντα και οι έυθύναι του.

...ρος την χαραχθείσαν υπό του ε-
νάρχου Κύπρου, νών καταβύθισαν
της ανεξαρτησίας της νήσου. Αί ά-
πό κυβερνητικής πλευράς αντιτά-
σεις επί της νέας γραμμής του έ-
θναρχου Κύπρου, δεν άναμένεται να
εξοηλωθούν από της επανόδου την
Πέμπτην εκ Νέας Τόρκης του ύ-
πουργού εξωτερικών κ. 'Αβέρωφ.

Η ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΚΑΡΙΟΥ

'Η δήλωσις του έθναρχου Μακαρίου έ-
γένετο εις συνέντευξιν του προς την αν-
τιπρόεδρον του βρετανικού εργατικού
κόμματος κ. Βαρβαρα Κάσλ, ήτις έχει
και την ιδιότητα της ανταποκριτρίδας του

δικαιώματα έπί της Κύπρου, είτε δια
δικοτομήσεως είτε δι' άλλου μέσου. Το-
το θα καταστήσει αδύνατον την λύσιν του
κυπριακού προβλήματος. Είμεθα πάντο-
τε της γνώμης ότι τό πρόβλημα της Κύ-
πρου έπρεπε να ήτο αντικείμενον συζη-
τήσεων μεταξύ του κυπριακού λαού και
της βρετανικής κυβερνήσεως. Διά της
πολιτικής της ή βρετανική κυβερνήσις
περίπλεξεν άνευ λόγου την κατάστασιν
και μετάβαλε τό ζήτημα εις μίαν διένε-
ξιν μεταξύ της ελληνικής και της τουρ-
κικής κυβερνήσεως εις την όποιαν διένε-
ξιν έπικειρεί να έμφανισθί ως δικαιητής.
'Αλλά κατά την γνώμην μας άποτελεί

ΣΥΝΕΧΕΙΑ
εις την 8ην σελίδα

...ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΕΞ ΑΚΟΜΗ ΑΠΟΒΑΤΙΚΑ ΕΧΟΡΗΓΗΣΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΙ ΗΝ, ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ

ΑΘΗΝΑΙ, 22.— Συμφώνως πρός άνα-
κοίνωσιν της 'ΜΟΣΒΗΝΤΕ', ή άμερικα-
νική κυβερνήσις έχορήγησεν εις την 'Ελ-
λάδα εξ άκόμη άποβατικά σκάφη. Ταύτα
άφικνούνται εις Πειραιά επί του πλοίου
'Εξελλένσου. Τά άποβατικά σκάφη θα
παραδοθούν εις τό ναυτικόν, δάσει του
άμερικανικού προγράμματος στρατιωτι-
κής βοήθειας.

Αί καλλιτεχνικαί έορταί της Θεσσαλονίκης ΑΠΟΨΕ ΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ «ΡΟΤΟΝΤΑΝ» Η ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»

Προβλέπεται άνευ προηγουμένου έπιτυχία Θά παραστούν όλαι αι άρχαί της πόλεως Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΑ ΠΡΟΣΨΥΓΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ;

Την 8.30 μ.μ. σήμερα θα
δοθί εις την ροτόνταν, ή πρώ-
τη επίσημος παράστασις της
'Θεοφανούς' εκ των διοργανώ-
σεων καλλιτεχνικών έορτών,
εις την όποιαν θα παραστούν
ό ύπουργός δορείου 'Ελλάδος,
οί εκπρόσωποι όλων των άρχών
της πόλεως και πολλοί αφι-
χόντες εξ 'Αθηνών.

Χθές έγένετο ή γενική δοκιμή του έρ-
γου κατά την όποιαν κατεβλήθη προσπά-
θεια όπως εξουδετερωθί τελείως ή με-
γάλη άντηχησις της ροτόντας, εξ ής αρ-
κικώς δεν διεχωρίζετο πλήρως ή άθρο-
σις των φράσεων των ήθοποιών. 'Επίσης
εξεδόθη και εκκυκλοφόρησεν εις καλλιτεχνι-
κόν σχήμα και με πλουσίαν εικονογράφη-
σιν, τό λεύκωμα των έορταστικών εκδη-
λώσεων, περιέχον τό αναλυτικόν πρό-
γραμμα αυτών, συνοπτικές διογραφίας
των καλλιτεχνών, καταποιστικὰ σημει-
ώματα περί των θεατρικών και μουσικών
Εργων, καθώς επίσης κρίσεις και γνώ-
μας του ύπουργού κ. Θεολογίτη και του
προέδρου της ΔΕΘ περί της σημασίας
των εν λόγω εκδηλώσεων του πνεύματος
και της τέχνης. Χθές την έσπέραν άφι-
κοντο 30 δημοσιογράφοι των 'Αθηνών,
διά να παραστούν εις την πρώτην πα-
ράστασιν της 'Θεοφανούς'.

'Ο ύπουργός δορείου 'Ελλάδος κ. Θε-
ολογίτης εκάλεσε χθές παρ' αυτώ τον
δήμαρχον κ. Πατρίκιον και τό εξέφρα-
σε τας εύχαριστίας του διά την συμ-
δρομήν και την συμπαραστάσιν του δή-
μου Θεσσαλονίκης εις την προσπάθειαν
της οργανώσεως του έορτασμού.

ΘΑ ΠΡΟΣΨΥΓΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ

'Ο εύρισκόμενος εις 'Αθήνας παν. μη-
τροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεή-
μων, εις τηλεφωνικήν συνέντευξιν του
προς άπογευματινήν εφημερίδα, είπε τά
έξης σχετικώς με τας εν συνεχεία ένερ-
γείας του επί του ζητήματος των θεα-
τρικών παραστάσεων εις την ροτόνταν:

—Ποιαι τά τελευταία ένέργειαι σας,
παναγιώτατε, επί του θέματος της Ρο-
τόντας;
—'Εξηγητήθησαν όλα τά μέσα, αλλά
δυστυχώς υπάρχουν και άναρχικά στοι-
χεία εις την πόλιν μας. Δεν θα μείνι δ-
μως τό πρόβλημα έτσι. Θά έλθι ό βασι-
λεύς, όστις είναι προστάτης της έκκλη-
σίας, και θα φθάσωμεν μέχρις αυτού.
—'Η γνώμη της 'Ιερής Συνόδου;
—Είναι σαφής και κατηγορηματική.
—Και τό προηγούμενον της 'Θυσίας
του 'Αβραάμ; Πώς επιτρέπεται την πα-
ράστασιν της ένα μόλις μήνα από του
ένθρονισμού σας;
—'Η 'Θυσία του 'Αβραάμ' έπαίχθη
κατά λάθος. 'Ημουν ακόμη σχεδόν ζαλι-
σμένος. Δεν ήξερα τότε τί θα πη Ρο-
τόντα.

—Δεν νομίζετε όμως ότι ούτω έδημι-

Μία σκηνή από την «Θεοφανών», ή πρώτη παράστασις της όποιας θα
δοθί σήμερα εις την ροτόνταν.

ουρηθή προηγούμενον;
—Δεν υπάρχει προηγούμενον.
—Πώς τό αιτιολογείτε αυτό, παναγι-
ώτατε;

—'Αλλο πράγμα ή 'Θυσία του 'Α-
βραάμ, και άλλο ή 'Θεοφανών. 'Όταν
μία γυναίκα διαπράττει επί σκηνής το-
σαύτα άνοσιουργήματα, και την δολοφο-
νίαν του Φωκά άκόμη, δεν πρέπει να
'επαϊζώμεν' τον βίον της εις την εκκλη-
σίαν.

—Και ή 'Μήδεια', παναγιώτατε; 'Η
Κλυταιμνήστρα;

—'Η Μήδεια δεν ενδιαφέρει την εκ-
κλησίαν.

—'Ο κ. Προκοπίου όμως λέγει ότι...
—Ναι, διάβασα. 'Εχει άραδίσει το
κόσμον τά ψέμματα, και δεν μπορώ να
τον παρακολουθήσω.

—'Επιμένει όμως ότι ό 'Άγιος Γεώρ-
γιος δεν καθηγιάσθη ως χριστιανικός
ναός.

—Τον διαφεύδα. Πλήν των άλλων μαρ-
τυριών, υπάρχει έπιζών συνοδικός σύνε-
δος, όστις και παρήστη εις τον καθα-
γισμόν. 'Εχω μαρτυρίας, και θα τας
χρησιμοποίησω όπου δεί.

—Σκοπεύετε να καταφύγετε εις τά δι-
καστήρια;

—'Εξαρτάται από την τροπήν των
πραγμάτων. Πάντως, μόνον αυτά θα ή-
το δυνατόν να καταδείξουν εάν ό κ. Προ-
κοπίου είναι ή όχι σώως τας φρένας.
Πάντως, δυσχερεστήθη πάρα πολύ, διότι
με 3λα αυτά ό κ. Προκοπίου απέκλυσε
τον κακόν έσωτερικόν του κόσμον.

—Και τί προβλέπετε διά την έκδοσιν

του άγώνος σας, παναγιώτατε;
—Θά ίδωμεν άργότερα τι δρόμον θα
πάρι.

ΟΙ ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

'Η έταιρεία 'Ελλήνων θεατρικών συγ-
γραφέων απέστειλε προς τον ύπουργόν
Βορείου 'Ελλάδος τό κατωτέρω τηλεγρά-
φημα:

'Ε'Η έταιρεία 'Ελλήνων θεατρικών
συγγραφέων χαιρετίζει την έναρξιν των
καλλιτεχνικών έορτών Θεσσαλονίκης.
'Η εύτυχής έμπνευσις του προέδρου της
κυβερνήσεως και ή πραγματοποιήσις
ύφ' ύμών των έορτών αυτών εγκαινιά-
ζει θεσμών πνευματικής εκδηλώσεως ύ-
ψιστης έθνικής σημασίας διά την συμ-
πρωτεύουσάν και την ευζαντινήν μας
μητρόπολιν. Παρακαλούμεν όπως άνα-
γνωσθή τό παρόν την έσπέραν, καθ'
ήν ή 'Θεοφανών', του διακεκριμένου μέ-
λους της ήμετέρας έταιρείας 'Αγγελου
Τερζάκη, θ' άνοιξη την αύλειαν των
έορτών, εύχόμεθα την μονιμοποίησιν
του θεσμού και την πραγματοποίησιν
παλαιότερας εισηγήσεως ήμών περί έ-
δρύσεως έθνικού θεάτρου Θεσσαλονί-
κης».

Παραλλήλως ή έταιρεία 'Ελλήνων
θεατρικών συγγραφέων κατόπιν άπο-
φάσεως λειψθείσης κατά την τελευταί-
αν συνεδρίαν του διοικητικού αυτής
συμβουλίου προέβη εις ένέργειαν, δια-
ρά τη κυβερνήσει όπως άποσθί μονιμο-
έθνική σκηνή εις την άμεσότητα προς
τεύουσας.

"ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ" - 23/9/1958.

31/4/55.

"ΤΑ ΝΕΑ"
25/9/1958

Είναι λυπηρό για τους ανώτατους ιεράρχες της 'Εκκλησίας μας — αντί να εμπνέουν τον βαθύτερο σεβασμό του ποιμνίου τους, να προκαλούν την θυμωδία. Γιατί, δυστυχώς, απ' ό,τι είδα επί τόπου μόνο την θυμωδία προέκλεσε ή άποψη — αν δεν έπρόκειτο για ιεράρχες βάλεγα άκαταλόγηστη — έκστρατεία του σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης εναντίον των καλλιτεχνικών έορτών που ώργανώθηκαν στην λεγομένη Ροτόντα του 'Αγίου Γεωργίου. Έγκύκλιοι, συνεντεύξεις, δριμύτατες επιθέσεις κατά των ανθρώπων που έχουν μοχθήσει για να φτιάξουν κάτι καλό στην δεύτερη πρωτεύουσα της 'Ελλάδος στάθηκαν τ' άποτελέσματα του άποπου και άνεδαφικού έννευρισμού του όργιλου ιεράρχη, για λογαριασμό ενός ρωμαϊκού κτίσματος που αποτελείται από ένα μαυσωλείο, χρσσίμευσε για χριστιανικός ναός εδώ κι' έκατοντάδες χρόνια, εξακολουθεί να έχη την μορφή τζαμιού, με τον μισογκρεμισμένο μινάρé του και που μέχρι πρό λίγου καιρού ακόμα είχε έγκαταλειφθή και ξεχασθή σε τέτοιο βαθμό ώστε να μην άπείχη πολύ από κοπρώνα! Θα φανταζόταν, λοιπόν, κανείς ότι την ανάπλαση και την καλλιτεχνική άξιοποίηση αυτού του κτίσματος — που έγινε με τον μόχθο τσών ανθρώπων της τέχνης και του πνεύματος — χαρακτήρισε σαν... δεδήλωση ιερού χώρου(!) ο σεβασμιώτατος; Τό πράγμα καταντά έκπληκτικό. Όχι μόνο για την άστοχη αίτία του θυμού του σεβασμιωτάτου αλλά και για την άξιοβρήνητη καθυστερημένη αντίληψη με την όποιαν ώρισμένοι κληρικοί μας που κατέχουν ύπατα αξιώματα της Πολιτείας εξακολουθούν να βλέπουν τα πράγματα και τα πρόσωπα της σημερινής ζωής. Διότι ο σεβασμιώτατος στην όργιλη έγκυγκλιο του θεωρεί φοβερό τό γεγονός ότι σέπαγγελματíαι ήθo-ποιοίς πρόκειται να παίξουν μέσα στόν ιερό χώρο της Ροτόντας ένα θεατρικό έργο. Δηλαδή ούτε λίγο ούτε πολύ ο ιεράρχης θεωρεί τους ήθοποιούς σαν πρόσωπα περίπου στιγματισμένα και έκφράζει την ιερή του αγανάκτηση γιατί... δεδήλωσαν ένα χώρο όπου μέχρι προχτές ακόμα μπορούσαν να μπαίνουν και να δγαίνουν ελεύθερα άνθρωποι και ζώα και να κάνουν ότι θέλουν. 'Επί πλέον ο σεβασμιώτατος ιεράρχης προσεπάθησε να ξεσηκώση και τους καλογέρους του 'Αγίου Όρους για να προστατέψουν την μνήμη ιερών προσώπων του Βυζαντίου που κακομεταχειρίστηκε — λέει — ο Τερζάκης στο έργο του.

Όλα, όμως, αυτά είναι φαιδρά. Τό λέω, ειλικρινά με βαθύτατη λύπη μου μαζί με τους χιλιάδες Χριστιανούς Όρθόδοξους Έλληνες, που βλέπουν καταπληκτοι κατά καιρούς αυτές τις περιέργες εκδηλώσεις μερικών ιεραρχών μας. Δεν μιλώ, φυσικά, για τους κληρικούς εκείνους που στέκονται στο ύψος του αξιώματός τους — άνώτερους και κατώτερους — και που εμπνέουν την αγάπη και τον σεβασμό στο ποίμνιό τους με την φωτισμένη τους διάνοια και τις συγχρονισμένες αντιλήψεις τους, που καταλαβαίνουν ότι ή θρησκεία μας δεν μπορεί να είναι μόνο λόγoι και τύποι άπρηχαιωμένοι. Μιλώ για ώρισμένους μόνο ιεράρχες που ενώ κάνουν τα στραβά μάτια σε τόσα και τόσα σοδαρά προβλήματα της σύγχρονης ζωής και ζούν μέσα στην μακαριότητα που τους εξασφαλίζει τό ύψηλό αξίωμά τους, ξαφνικά έκστρατεύουν έξαλλοι για πράγματα άσημαντα ή συνήθειες και εκδηλώσεις καθιερωμένες απ' την ίδια τη ζωή, με τρόπο που κλονίζει όχι μονάχα τό κύρος αλλά και την ίδια την σοβαρότητα του ύψηλού τους λειτουργήματος, και μαζί, δυστυχώς, τό κύρος και την σοβαρότητα της 'Εκκλησίας μας.

Επέμενα πολύ στο σημείο αυτό γιατί είδα ότι στην Θεσσαλονίκη — και έπειτα σ' όλη την Μακεδονία — δημιουργήθηκε σάλος στην ψυχή των ανθρώπων με τό μαχητικό δαιμόνιο του σεβασμιωτάτου. Άν οι άρχές δεν έπαιρναν τά μέτρα τους θα μπορούσαν να γίνουν και έπεισόδια θλιβερά γιατί δεν λείπουν βέβαια οι φανατικοί θησκόληπτοι και τά γραΐδια που παίρνουν κατάκαρδα τις εκρήξεις των ιεραρχών σε παρόμοιες περιστάσεις. Και να έπρόκειτο, βέβαια, για άνεύθυνους συλλόγους δεν θα έπείραζε. Άλλά να έπροκαλούντο άσχημίες με την ύποκίνηση ενός μητροπολίτη τό πράγμα θα ήταν πραγματικά άποκαρδιωτικό.

Εύτυχώς, όλόκληρος ο κόσμος της Θεσσαλονίκης δέχτηκε με τόση ψυχρότητα και άδιαφορία τις όργιλες παραινήσεις του σεβασμιωτάτου κι' ήταν τόσο γενική ή άποδοκιμασία ώστε κανένας δεν τόλμησε να κινηθή και οι γιορτές άρχισαν μέσα στην Ροτόντα με άπόλυτη ήσυχία και χωρίς διατάραξη.

Η δραστηριότητα του σεβασμιωτάτου άπασχόλησε σήμερα όλόκληρη σχεδόν την στήλη μου και δεν μου μένει χώρος ν' άσχοληθώ με τό κύριο θέμα των καλλιτεχνικών αυτών εκδηλώσεων που αποτελούν μία ώραία άρχη για την τόνωση της πνευματικής ζωής της συμπτωτεύουσας και συμπληρώνουν την κίνηση που δημιουργείται με την Διεθνή Έκθεση. Αυτό που μπορώ, όμως, να σημειώσω προκαταβολικά είναι ότι σαν πρώτο δήμα οι εκδηλώσεις αυτές πέτυχαν άπολύτως, χάρις στην προσπάθεια πλήθους ανθρώπων της τέχνης και του πνεύματος που στά γρήγορα — μέσα σ' ένα μήνα μόνο έτοιμασθήκαν όλα — κατέφεραν να παρουσιάσουν μία έργασία άξιόλογη. Άλλά γι' αυτό θα γράψω σε δεύτερο σημείωμα.

Δ. ΨΑΘΑΣ

στην οργάνωσή, ανεφάρθη όμως, ότι οι
απρόσμενοι συμφορές υπερασπίσαν από την
έναντι του παρακλιτικού 'Ιουδαίου επανα-
στασαν του έπεισε την Μεγάλην Βρεταν-
νικάν και τας 'Ηνωμένας Πολιτείας, ότι
οι Γάλλοι έχουν δικαίον υποστηρίζοντες
αυτήν η επέκτασις των αντιδυτικών αίσθη-
μάτων εις την Μέσην 'Ανατολήν, δεν θα
ηδύνατο να αναχαιτισθῇ ἀπλῶς διὰ τῆς
επιδείξεως ψυχρότητος ἐναντίον τοῦ 'Ισρα-
ήλ. Διπλωματικοὶ κύκλοι ἀνέφερον τὰς
ἐξελίξεις ταύτας κατὰ τὴν μεταβολὴν τῆς
δυτικῆς πολιτικῆς θέσεως ἐναντίον τῆς Μέ-
σης 'Ανατολῆς.

ΑΡΘΟΥΡ ΓΚΑΒΣΟΝ

ΑΙ ΙΕΡΟΔΟΥΛΟΙ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ Ο ΚΛΕΙΣΙΜΟΝ ΤΩΝ «ΟΙΚΩΝ» ΘΟΝ ΕΙΣ ΤΑ ΑΝΑΜΟΡΦΩΤΗΡΙΑ

Ἡ πλειοψηφία συνεχίζει...

— Μόνον μία
ἐν Ιερουσαλὴμ τῆς
ὅπως εἰσαχθὼν ἐπὶ
ἀνὰ ναυοφόρῳν καὶ
παρὰ τὸν ἐκ τῶν
αὐτῶν. Ἐκτετατικὸς ὁ
ἐν σήμερον λειτουργί-
ᾳ φέρει μετὰ ἀπὸ
ἐτῶν. Ἡ ἀστυνομία
ὡν 250 γυναικὲς τῶν
τῶν περὶ τὸν ἱερόν
τῶν ὅπως εἰσα-
χθῶν ἰδούμετα. Ἡ
τῶν 2.600 ιερουσαλι-
τῶν 5.000 γυναι-
κῶν, αἱ ὁποῖαι εἴ-
κοι τοῦ διδασκίου, φέ-
ρουν συνεχίζον τὸ

πορίον τῶν ὑπὸ τὴν νέαν νομοθεσίαν
περὶ πορνείας. Ὅπως καὶ εἰς τὰς ἄλ-
λας χώρας τῆς δυτικῆς Εὐρώπης, ἡ νέα
νομοθεσία προβλέπει ποινὰς φυλα-
κικὰς καὶ προστίμων διὰ γυναικῶν, αἱ
ὁποῖαι δὲ ἐπιδικεῖται δημοσία σκανδα-
λώδης συμπεριφορά. Κατεστράφησαν ἐπι-
σημὰ εἰς εἰδικὰ κάρτα 10.000 πρὶν ἱε-
ροδούλων, αἱ ὁποῖαι ἀπεφασίσαν ὅπως
ἐργασθῶν πλέον ἐντὶμος. Κατόπιν τού-
του τὰ τέκνα τὰς θῶνται πλέον ἐν
ἐργασίᾳ εἰς ὁρισμένους κλάδους τῶν
κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ τῶν ὁποίων
ἀπεκρίναντο προηγουμένως, οἱ ἀδελφοί
τῶν θῶνται νὰ ἀνομαζῶνται ἀξιω-
ματικοὶ καὶ αἱ ἰδίαι δὲν θὰ ὑποχρε-
οῦνται εἰς τακτικὴν ἱατρικὴν ἐξέτασιν.

ΙΣ. ΔΟΛΛΑΡΙΩΝ ΑΝΕΡΧΟΝΤΑΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΔΥΘΕΝΤΑΙΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΝ

20. (Ἀσπ. Πρές). —
ὁ ὑπουργεῖον ὑποτροφί-
ας μέχρι τέλους τοῦ
εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ
εἰς 37 δισηκατομμύ-
ρια 4 δισηκατομμύρια
ἀπὸ τὰ ἐπενδύ-
ματα. Ἡ ἐπένδυσις ἀμέ-
σως εἰς τὸ ἐξωτερικόν
ἀπὸ τὸν τρέχον ἔτος εἰς
ὅσους. Οὕτω κατὰ τὸ
ἔτος εἰς τὸ ἐξω-
τερικόν Πολιτικὸν δὲ
κεφάλαια ἀνῆλθον εἰς
κατομύρια δολλάρια.

Αἱ ὁμοσὶ ἐπενδύσεις, ἐν συγκρίσει μὲ
τὸ Ἀ' ἔξοχον τοῦ 1957, ἐσημείωσαν
σχετικὴν μείωσιν, παραμένοντες ὅμως
εἰς ἱκανὴν ἀποδοτικότητα. Ἡ ἄξια
τῶν δισηκατομμυρίων εἰς 'Ηνωμένας Πολιτε-
ίας ἐξῆλθεν ὑπερβαίνει τὴν 700 ἑκατομ-
μύρια δολλάρια. Μὲγα μέρος τῆς αὐ-
τῆς ἀμέσως ἐπενδύσεως εἰς τὸ ἐξω-
τερικόν κατὰ τὸ 1957, ὀφείλεται εἰς τὴν
ἐπένδυσιν κεφαλαίων ἐκ μέρους ἀμερι-
κανικῶν ἐταιρειῶν πετρελασιδίων. Τὰ
ἑσόδα ἐκ τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὸ ἐξω-
τερικόν ἀνῆλθον εἰς 3,7 δισηκατομμύρια
δολλάρια τὸ 1957.

ΟΛΑΝΤΣ ΕΠΗΡΡΙΠΤΕΙ ΤΗΝ ΕΥΘΥΝΗΝ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ ΤΗΣ ΦΡΑΝΚ ΣΙΝΑΤΡΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΝ

20. (Ἀσπ. Πρές). —
ἡ Νέας 'Ὑρκης' δη-
λωτικὴς φίλων τῆς
κατὰ τὴν ὁποία αὐ-
τῆς εὐθύνης διὰ τὴν
μου τῆς, εἰς τοὺς φί-
λες, τραγουδίστριας καὶ
κινηματογράφου, Φράνκ
Μάρτιν. Ἡ ἐφημε-
ρίδα φίλοι τῆς Ντέμ-
πυ διὰ τὴν διάλυσιν τοῦ
ἐν προκειμένη ἀνὰ πρῶ-
ν εἰς δηλώσεις πρὸς
αὐτὴν ἐδηλώσαν, ὅτι
ἐν τελευταίᾳ πολλὰς
ἀνὰ καὶ Μάρτιν καὶ
τὸν εἰς τὴν χαρτοποι-
αίαν. Τὸ αὐτὸ ἐπα-
φίκεν ὅτι ἐν ἔξ-
-

τοῦσαν ἀπὸ τὴν σύζυγόν τοῦ ὅπως δια-
τῆς πολλὰ καὶ ἀκριβὰ ἐνδύματα, δὲν
ἦτο πρόθυμος νὰ τὰ πληρώσῃ, πρῶτον
τὸ ὅποιον ἀνάγκη τὴν Ντέμπυ νὰ ἔ-
λθῃ τὴν οικονομικὴν ἐνίσχυσιν τῆς μη-
τρὸς τῆς. Συνεχίζων ὁ φίλος οὗτος τῆς
Ρέινολτς ἀνέφερεν ὅτι αὐτὴ ἀφωσιμένη
εἰς τὰ δύο τέκνα τῆς παρέμενε διαρ-
κὴ εἰς τὴν οἰκίαν τὴν, ἐν ὃ ὦσε
διαρκὴ καὶ περισσώτερον συναντρεφέ-
καὶ ἡ Λιζ Ταινίερ, ἡ ὅποια, μετὰ τὸν
θάνατον τοῦ συζύγου τῆς, ἤρριψε νὰ ἐ-
μφανίζετο μετὰ τοῦ Φίσερ εἰς διάφορα
νυκτερινὰ κέντρα καὶ εἰς δεξιώσεις.
Τοῦτο ἦτο τὸ τελευταῖον πλῆγμα ἐναν-
τίον τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ τοῦ 'Εντ
Φίσερ καὶ τῆς Ντέμπυ Ρέινολτς.

ΕΘΝΟΝ Η ΕΘΝΟΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ

20. (Ἀσπ. Πρές). —
ἐνέλεγκτος συνεληλθὲν διὰ
τῆς ἐκείνης τῆς οὐγγρικῆς
ἐν τῇ πληροφάνᾳ ὅτι
κ. Φέρντες Μύνιχ, ὁ
ἐν ὁποίᾳ τῆς συνελέ-
ου καὶ ἐξωτερικῶν ἐπὶ
αὐτῶν τῶν χώρων τοῦ
τῆς ἐκείνης τῆς ἀπό-
φασος ὅπως διεξάγονται
τοῦ Ὀκτωβρίου. Οὐγγρικὴ
ἐκλογαὶ ἐκλογαὶ διε-
3, ἀλλοίως μῆνας μετὰ

τὸν θάνατον τοῦ Στάλιν. Ἡ θητεία τοῦ
κοινοβουλίου, ἡ ὅποια ἐξέπνευσε κατὰ
τὸ 1957, παρετάθη ἐπὶ διετίαν λόγω τοῦ
ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ κατάσταση ἦτο ἀκόμη
συγκυνημένη ἐπὶ τὴν Οὐγγαρίαν τὴν ἐ-
παυρίαν τῆς ἐπανοστάσεως τοῦ Ὀκτω-
βρίου τοῦ 1956.
Οἱ οὐγγρικὸι πολιτικοὶ κύκλοι πιστεύ-
ουν ὅτι ἡ καθύστερις τοῦ κ. Μύνιχ καθο-
ρίζουσα ὅπως αἱ ἐκλογαὶ διεξάγονται τὸν
προσέχῃ Ὀκτωβρίον ἐπιθυμῶν νὰ προβῇ
εἰς ἐπιδείξει τῆς σταθεροποιήσεως τῆς
ἐξουσίας τῆς.

καθημέριον τοῦ. Ἐπὶ λαὶ λαοὶ ἡ πληρο-
φορία αὐτὴ ὑποβλήσεται καὶ σκοποῦν
ἐν τῇ γῇ. Ἑλλάς σημαντικὴν βέβαιον
καὶ γυμναστικὴν, ἀρχιτεκτονικὴν καὶ ζω-

φωτογράφιαν ὅπο μινυόλερα ὁ-
σηματα.

ΕΝΤΑΤΙΚΑΙ ΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΑΙ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΘΑΔΟΘΟΥΝΕΙΣ ΤΗΝ «ΡΟΤΟΝΤΑ»

Ἀφίκοντο οἱ καλλιτέχναι ἐξ Ἀθηνῶν. — Ἦρχισαν αἱ δοκιμαὶ τοῦ ἔρ-
γους «Θεοφανῶν». — Καὶ τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας Θεσσαλονικῆς. —
Δεξιώσεις ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, τοῦ δήμου καὶ τῆς Ἐκθέσεως.

Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ
βορείου Ἑλλάδος κ. Θεολογίτη συνε-
κροτήθη χθὲς μακρὰ σύσκεψις κατὰ τὴν
ὅποian ἐρρυθμίσθησαν αἱ λεπτομερεῖ-
αι τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν καλλιτεχνικῶν
ἐκδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ λάβουν χώ-
ρον ἀπὸ 23 - 30 Σεπτεμβρίου εἰς τὴν
ροτόνταν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου.

Εἰς τὴν σύσκεψιν μετέστη ὁ γενι-
κὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου βορείου
Ἑλλάδος κ. Παπαγεωργίου, ὁ δήμαρ-
χος κ. Πατρίκιος, ὁ ἀστυνομικὸς διευ-
θυντὴς κ. Μήτσος, ὁ γενικὸς διευθυ-
ντὴς τοῦ προγράμματος καὶ τῶν ἐκπο-
νῶν τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν
κ. Προκοπίου, ὁ διευθυντὴς τοῦ ὑ-
πουργείου Β. Ἑλλάδος κ. Σκουδάκης,
ἐκπρόσωπος τοῦ Γ' σώματος στρατοῦ,
ὁ διευθυντὴς τῶν πολιτικῶν ὑποθέσεων
τοῦ ὑπουργείου κ. Τσουρκὰς καὶ ὁ δι-
ευθυντὴς τοῦ γραφείου τύπου Β.Ε. κ.
Παπαγιάννης. Κατ' αὐτὴν ἐξεδη-
λώθη ἀμέσως τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ὑ-
πουργοῦ Β.Ε. κ. Θεολογίτη διὰ τὴν
ἐπιτυχίαν τῶν καλλιτεχνικῶν ἐργῶν,
αἱ ὁποῖαι θὰ τελοῦνται κατ' ἔτος εἰς
τὴν Θεσσαλονικὴν, κατὰ τὴν περίοδον
τῆς λειτουργίας τῆς Διεθνούς Ἐκθέ-
σεως.

Εἰς τὸν κ. ὑπουργὸν ἀναφέρθη ὅτι ἡ
διασπορά τῆς ροτόντας τοῦ Ἁγίου
Γεωργίου ἐγένετο βάσει τῶν δοθεισῶν
ἐντολῶν τοῦ μετὰ πάσης προσοχῆς καὶ
ἐπιμελείας, οὕτως ὥστε, ἡ πρώτη τῆς
δυσαντιῆς τραγωδίας «Θεοφανῶν» τοῦ
Ἀγγέλου Τερζάκη, εἰς τὴν ὁποίαν λομ-
βάνουν μέρος οἱ κορυφαῖοι Ἀθηναῖοι
καὶ Μακεδόνες καλλιτέχναι, νὰ στεφῇ
ὁ πλῆθος ἐπιτυχίας. Ἐπίσης ἐξη-
ραφίσθη ὁ ἐντενός καὶ παρυσταγμα-
τικὸς φωτισμός τῆς ροτόντας, ὁποῖος
καὶ ἐξωτερικῶς, εἰς τὸν ὅσον αὐτὴ
δὲν ἀντιπροσώπευε τὸ ὑποδραστήριον
περιβάλλον τοῦ ὁποίου ἀπαιτεῖται διὰ
τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐρμηνείαν ἐνός δυ-
σαντιῆ ἔργου, ὡς εἶναι ἡ «Θεοφανῶν».

Τοὺς ἀφίχοντες Ἀθηναῖους καὶ Θεσ-
σαλονικεὺς κορυφαίους καλλιτέχναι, ὡς
καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔθνους καὶ
ἐγκρίτους τοῦ Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλο-
νικῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ παρακολουθήσουν
τὰς καλλιτεχνικὰς ἐορτάς καὶ ἐκδηλώ-
σεις, θὰ δεξιωθῇ ὁ ὑπουργὸς βορείου
Ἑλλάδος κ. Θεολογίτης μετὰ τὸ πέρα-
σιν τῆς παραστάσεως τῆς «Θεοφανῶν»
τὴν προσέχῃ Τρίτην, εἰς τὴν στρατιω-
τικὴν λέσχην. Ἐπίσης πρὸς τιμὴν τῶν
ἀνωτέρω θὰ δώσῃ δεξιῶσιν τὴν ἐπο-
μένην 24ην τρέχοντος ὁ δήμαρχος κ.
Πατρίκιος εἰς τὴν αἴθουσαν δεξιώσεων
τοῦ δήμου.

Οἱ καλλιτέχναι καὶ οἱ ἀντιπροσώποι
τοῦ τύπου τὴν προσέχῃ Τετάρτην θὰ
ἐπισκεφθῶν ἐν σώματι τὴν Διεθνήν Ἐκ-
θεσιν, μετὰ δὲ τὸ πέρασ τῆς ἐπιτελε-
φῆς αὐτῆς ὁ πρόεδρος τοῦ συμβουλίου
τῆς Ἐκθέσεως κ. Γεωργιάδης μετὰ
τῶν μελῶν τοῦ συμβουλίου θὰ δεξιωθῇ
αὐτοὺς ἐν τῇ τῇ «Ἐκθέσει».

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν καλλιτεχνι-
κῶν ἐκδηλώσεων τὰ κεντρικὰ σημεῖα
τῆς πόλεως θὰ εἰναι φωταγωγημένα.

ΗΛΘΟΝ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

Τὴν 1,30 μεσημερινὴν χθὲς ἀφίκετο
ἐξ Ἀθηνῶν τὸ πρῶτον κλιμάκιον τῶν κο-
ρυφαίων Ἀθηναίων καὶ Θεσσαλονικέων
ἄσπερων οἱ ὁποῖοι θὰ λάβουν μέρος εἰς
τὰς καλλιτεχνικὰς ἐορταστικὰς ἐκδηλώ-
σεις καὶ εἰδικότερον εἰς τὰς παραστά-
σεις τοῦ δυσαντιῆ ὁράματος «Θεοφανῶν»
μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὴν πρωταγωνίστριαν τοῦ
ἐθνικοῦ θεάτρου κ. Ἐλσα Βεργή. Μετα-
ξύ αὐτῶν περιλαμβάνονται οἱ δύο πρω-
ταγωνισταὶ κ.κ. Νίκος Τζόγιας καὶ Ἰορ-
δάνης Μαρῖνος, ἡ Μπέμπε Μωραϊτοπού-
λου, ὁ Γρηγόριος Βασιτάς, ὁ Πέτρος
Φίσιος καὶ αἱ καλλιτέχνιδες Ἄννα Σαρή,
Ὀλυβία Κουφόου καὶ Μαίρη Μπουριάδου
αἱ ὁποῖαι μετὰ τῶν καλλιτεχνικῶν Πα-
ποδούκων καὶ Χροντοπούλου θὰ ὑποδύ-
νουν ῥόλους τῶν θυγατέρων τοῦ Κωνσταν-
τίνου.

Ἐπίσης ἀφίχοντες ἡ προϊσταμένη τῶν
γενικῶν ἐκπομπῶν τοῦ ΕἰΡ. κ. Ρηγοπού-
λου, ἡ προϊσταμένη τοῦ τμήματος θεά-
τρου δ. Φρασιλῆ καὶ ἡ κυρία Προκο-
πίου.

Τοὺς ἀφίχοντες καλλιτέχναις ὑπεδέ-
χθησαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ἐκ μέρους τοῦ

Ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου βορείου Ἑλλάδος κ. Παπαγε-
ωργίου μετὰ τῶν ἀφίχοντων χθὲς ἐξ Ἀθηνῶν καλλιτεχνῶν, τοὺς ὁ-
ποίους ὑπεδέχθη εἰς τὸ ἀεροδρόμιον. Εἰς τὸ μέσον ὁ κ. Προκοπίου καὶ
παρ' αὐτὸν αἱ Θεσσαλονικεὶς καλλιτέχνιδες διδῶν Ἄννα Σαρή, Ὀλυβία
Κουφόου καὶ Μαίρη Μπουριάδου.

ὁ ὑπουργὸς βορείου Ἑλλάδος ὁ γενικὸς
γραμματεὺς κ. Παπαγεωργίου μετὰ τῆς
κ. Παπαγεωργίου, ὁ κ. Προκοπίου καὶ
ἐκπρόσωποι τῶν ὁργανώσεων καὶ τοῦ
καλλιτεχνικοῦ κόσμου τῆς πόλεως.

ΔΟΚΙΜΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αἱ δοκιμαὶ τοῦ ἔργου «Θεοφανῶν» ἤρ-
χισαν ἀπὸ χθὲς τὴν Τετάρτην εἰς τὴν Ρο-
τόνταν, ὅπου τὴν διέδωκαν τὸν σκηνο-
θέτην κ. Λυγίζου καὶ μετὰ συμμετοχὴν ὁ-
λων τῶν ἀφίχοντων Ἀθηναίων καὶ Θεσ-
σαλονικέων ἡθοποιῶν.

Ἐξ ἄλλου συνεχίζονται πυρετωδῶς αἱ
ἐργασίαι κατασκευῆς τοῦ ἀμφιθέατρου,
ὅπου θὰ τοποθετηθῇ εἰς τὴν Ροτόνταν καὶ
διεραμθῶν τῶν ἄλλων ἐσωτερικῶν
καὶ ἐξωτερικῶν χώρων αὐτῆς. Αἱ ἐργα-
σίαι αὗται θὰ συνεχισθῶν ἀνεὺ διακο-
πῆς διὰ νὰ καταστῇ δυνατόν νὰ ἐτοιμα-
σθῶν ὅλα μέχρι τῆς 8.30 ἐπερινεῖ τῆς
προσεχούσης Τρίτης ὅποτε θὰ δοθῇ ἡ πρῶ-
τὴ ἐπίσημος καὶ πανηγυρικὴ παραστάσις
τοῦ ἔργου «Θεοφανῶν».

Ἰδιαίτερα ἐπίσης προσπάθεια κατα-
βάλλεται διὰ τὴν ἀκουστικὴν τῆς Ροτόν-
τας.

Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Γίνονται ἐπίσης δοκιμαὶ τῆς συμφωνι-
κῆς ὀρχήστρας Θεσσαλονικῆς διὰ τὰς συ-
ναυλίας τῆς, αἵτινες θὰ δοθῶν ἐν τῇ αὐ-
τῇ, ἡ μίαν τῆς 8.30 μ.μ. τῆς προσεχού-
σης Τετάρτης ὑπὸ τὴν διέθυνσιν τοῦ κ. Εὐ-
αγγελάτου καὶ ἡ ἑτέρα τῆς 8.30 μ.μ.
τῆς 29ης τρέχοντος μηνὸς ὑπὸ τὴν δι-
εύθυνσιν τοῦ κ. Παριῆ.

Ἡ ἐμφάνισις τῆς συμφωνικῆς ὀρχή-
στρας Θεσσαλονικῆς καὶ τῶν τριῶν
Θεσσαλονικέων καλλιτεχνικῶν εἰς τὴν
«Θεοφανῶν» ἀποτελεῖ τὴν συμμετοχὴν
τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου τῆς Θεσσαλο-
νικῆς εἰς τὰς διδομένας ἐορτάς.
Ὅπως ἀνεκοινώθη, εἰς τὰς ἐορτάς
αὐτάς, αἵτινες θὰ ἐπαναληφθῶν τὸ προ-
σέχῃ ἔτος, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ἐκ-
θέσεως, ἥτις καὶ διαθέτει διὰ τὴν ἀνα-
γωγὴν καὶ ἔλκεσιν τῶν 200.000 καὶ πλε-
ον δοχμῶν θὰ καταβληθῇ προσπάθεια,
ὅπως συμμετάσχον περισσότεροι καλ-
λιτέχναι ἐκ Θεσσαλονικῆς.

ΤΑ «ΥΠΕΡ» ΚΑΙ ΤΑ «ΚΑΤΑ»

Οἱ ἐνορίται τῆς ἐνορίας Ἀναλήμης
κ.κ. Μηνῆς Γεωργιάδης, Κων. Πηγιν.
Γιῶν, Ζαχαροπούλας, Γεώργ. Κασιπίδης,
Νικόλ. Χριστοδούλου, Σατ. Ἰωαννίδης,
Κορνηλία Τορλιὰ καὶ Γεώργ. Παρασκευ-
αίδης ἀπέστειλαν εἰς τὸν πρόεδρον τῆς
κυβερνήσεως τηλεγράφημα διὰ τοῦ ὁποῖ-
ου διαμαρτυροῦνται διότι αἱ καλλιτεχνι-
καὶ ἐορταὶ θὰ δοθῶν εἰς τὴν ροτόνταν τοῦ

Ἁγίου Γεωργίου, ζητοῦν δὲ τὴν μα-
ταίωσιν τῶν.
Ἐπίσης ὁ κ. Ν. Κοντογούρης, πρό-
εδρος τοῦ «Χριστιανικοῦ ἀγώνος», ἀπέ-
στειλεν ἐπιστολήν, διαμαρτυρούμενος διὰ
τὸν ἴδιον λόγον.

Παύτως ὁ σύλλογος πολιτικῶν Θεσ-
σαλονικῶν ἀπέστειλε εἰς τὸν κ. πρωθυ-
πουργόν, τοὺς ἀρμόδιους ὑπουργοὺς καὶ
τοὺς δουλεύτας τηλεγράφημα διαμαρτυ-
ρίας διὰ τὸν ἴδιον λόγον, ζητῶν δὲ ὅπως
αἱ ἐορταὶ γίνωνται εἰς ἄλλον χώρον. Τὸ
τηλεγράφημα ὑπογράφει ὁ πρόεδρος τοῦ
συνλόγου κ. Γ. Μαργαρίτης.

ΤΑ ΥΠΟ ΤΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Ἐπίσης καὶ ἡ ἁγία σύνοδος τελοῦνται
ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ παν. μητροπο-
λίτου ἐξέδωσαν προκηρύξεις καὶ ἀπεστεί-
λαν τηλεγράφημα διαμαρτυρούμενα διὰ
τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ροτόντας διὰ τὰς
καλλιτεχνικὰς ἐορτάς.

1) Ἡ χριστιανικὴ ἀδελφότης Ἀπολύ-
τῃς ἀπέστειλε τηλεγράφημα εἰς τὸν
κ. πρωθυπουργόν καὶ τοὺς ἀρμόδιους ὑ-
πουργοὺς. Ἡ ἰδία ἐβασεν εἰς κυκλοφο-
ρίαν μακρὰν ἐντύπου διακηρύξιν, ἀπευθυ-
νομένην εἰς τὸν λαόν τῆς Θεσσαλονικῆς.
Εἰς ταύτην καυτηριάζεται ἡ χρησιμοπο-
ίησις τῆς ροτόντας ὡς χώρος θεατρικῶν
παραστάσεων καὶ προστίθενται μετὰ
ἄλλων τὰ ἑξῆς:

«Ἐμπρὸς λοιπὸν εἰς τὸν ἀγῶνα, Ὅλοι
εἰς τὴν ἱερὰν παράδοξιν τῆς στρατευ-
ομένης ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἰς τὰς ἡ-
μέρας μας δαλλεῖται ἀπὸ τὴν βύλη τῆς
ἐπιστάσεως. Κανείς εἰς τὸ βεβήλην
κατὰς καὶ τὸ ἀνάθεμα τῶν πατέρων
τῆς ἐκκλησίας θὰ ἐπιπέσῃ οὐ μόνον εἰς
τὴν διοργανώσεως τῶν φεστιβάλ ἐν τῇ
ἱερᾷ ναοῦ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκείνους οἱ
ὁποῖοι, ἐν ὧν εἰναι βαπτισμένοι χριστι-
ανοί, δὲν ἀκούουν τῶν φωνῶν τῆς ἐκ-
κλησίας διὰ τὸν στόματός τοῦ ποιμε-
νάρχου, ὅστις δι' ἐγκύκλιον πρὸς τοὺς
χριστιανούς καταγγέλλει τὴν πρᾶξιν ὡς
δεβήλωσιν καὶ ἀνευέλθειαν. Ἄλλὰ δὲν
εἰναι ἀρκετὸν οἱ ἴδιοι νὰ μὴ δεβήλωσ-
ται τὸν ἱερὸν ναὸν ἐισερχόμενοι ὡς θεα-
ταί, ἀλλὰ πρέπει καὶ ἄλλους νὰ πείσ-
θω νὰ μὴ μεταβολῇ Πρέπει νὰ κηρύξωμεν
γενικὸν «μπούκοτας».

Ὡς αὐτὸς τὸ ἐθνικὸν θρησκευτικόν
σώματιον τῶν ΓΟΧ Θεσσαλονικῆς δια-
μαρτυρεῖται διὰ τὸν ἴδιον λόγον καὶ προ-
τείνει ὅπως αἱ ἐορταὶ γίνωνται εἰς τὸ
Βασιλικὸν θέατρον. Τὴν διαμαρτυρίαν ὑ-
πογράφει ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ σω-
ματίου κ. Α. Παπαδόπουλος.

Ἐπίσης ἡ ὁδοδόχος χριστιανικὴ ἀ-
δελφότης κυρίως καὶ διδῶν «Ὁδηγήτρια»,

ΣΥΝΕΧΕΙΑ

εἰς τὴν 11ην σελίδα

"ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ" - 21/9/1958

31/4/58

ΟΙ ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΟΙ
ΥΠΕΣΧΕΘΗΣΑΝ
ΝΑ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ
ΔΙΚΑΙΑΣ ΤΙΜΑΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΝ ΚΑΠΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ, 20.— Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ὑπουργοῦ ἔμπορίου ἐξαγματοποιήθη ὁ μύρον (χρῆς) μαρὰ σύσκεψις κατὰ τὴν ὅσων ἐξήκοιστο τὸ θέμα τῆς ἀγορᾶς καὶ διὰ τὴν ἐξουσίαν τῶν κατὰ λωερικὴν κατασκευῶν, εἰς τὴν συσκεψιν μετέστησαν οἱ ἐκπαιδευτοὶ τῶν ἑλλήνων κανονισμικῶν. Ὁ καὶ τοῖς ἐπὶ τῆς συστάσεως εἰς αὐτοὺς ὅπως προέβλεπον εἰς τὴν ταχείαν ἀποφασίσαν τῶν κατὰ λωερικὴν κατασκευῶν, προσφέροντες λωερικὴν τιμὴν εἰς τοὺς παραγωγούς. Ὁ καὶ ἐνεκοινώθη ὑπὸ τοῦ Δ. Αὐτῆς, οἱ ἐκπαιδευτοὶ τῶν κανονισμικῶν συνεφώνησαν πρὸς τὰς υποδείξεις τοῦ καὶ ἐπαρτίσθησαν διὰ τὰς πράξεις πᾶν τὸ δυνατόν.

ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟΝ
ΘΑ ΠΑΡΑΤΗΡΗ
ΕΙΣ ΑΠΟΣΤΑΣΕΙΣ
6.000.000 ΕΤΩΝ!

ΒΑΣΙΛΕΥΣ, 20. (Ἄσπ. Πρίς). —

...ποσότητας του ναυτικού του Ηνωμένου Βασιλείου. Ο κ. Μπάρκλεϊ δήλωσε ότι οι Πολίτες άνοιξαν χρέος της κυβέρνησης ότι πορεύεται να κατασκευασθεί συνολικά 60.000 οπλίσματα, το οποίο θα είναι το μεγαλύτερο εις τον κοσμον ναυτικό. Το έργο έρχον τον οποίον πρόκειται να εκτελεσθεί τη συνεργασία τριών εταιρειών υπολογίζεται ότι θα κοστίσει 60.000 βόλλαιρα.

Κατά τον δρ Ρόμπερτ Πέιτς, διευθυντή των εγκαταστάσεων έρευνών του ναυτικού, η διακέρση του εν λόγω οπλισμού θα είναι το άνωταίον 120.000 βόλλαιρα.

Οι κατασκευασταί του έλπίσιν ότι ο έργο του θα επιτρέπη την παραστήσει, οφραβάν σπύταιν ευρισκόμενον εις κατασκευάσιν 6.000.000 άτων φώτος έλαδίου, μίαν όστίαν, η οποία θεωρείται ότι θα ώσπύταιν πορεύς ως το όριον του άπαικτος.

ΑΙ ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ
ΖΗΤΟΥΝ ΔΥΞΗΣΙΝ
ΤΗΣ ΤΙΜΗΣ
ΤΩΝ ΣΙΓΑΡΕΤΤΩΝ

ΘΥΝΑΙ, 20 — Ὡς ἐγκώσθη, ὑπὸ τῶν
νομοθυμίων Πατριάρχων, Ματθαῖον
Καρόλια καὶ Κεράνη, ἐπεβλήθη ὁ
νόμος εἰς τὸν ὑπουργὸν καὶ τὸν ὑφυ-
πουργὸν τῶν οἰκονομικῶν κ.κ. Παπανω-
ντίου καὶ Ἀλιπράντου, διὰ τοῦ ὅ-
που ἀναπτύσσονται οἱ λένοι τῆς ἀνάγ-
αφῆς τῆς τιμῆς τῶν σιγαρέττων
ὅπου τὴν υποτροφίαν τῶν νέων συλ-
λων συμβάσκει ἰσχυρὰς καὶ τῆς συ-
νὰ ταύτης αὐξήσεως τῶν μισθῶν καὶ
κ.κ. κ.κ.

εὐὸν νὰ σ-μειωθῇ, ὅτι διὰ τὴν αὐξησιν
 τιμῆς τῶν σιγασθέντων ἀπαιτεῖται ἡ
 ς νομισματικοῦ μέτρου.

ΟΙ ΛΕΥΚΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ
ΤΟΥ ΛΙΤΑ ΡΟΚ
ΔΙΑΦΩΝΟΥΝ
ΡΟΣ ΤΟΝ ΦΑΟΥΜΠΟΥΣ

ΤΑ ΡΟΚ, 20, (Ἰ. Ἀσφ. Ποιέ). —
 ἡ μαθητὰ τοῦ Λυκίου Χάλλου τῶν
 Ροκ, τοῦτον εἰς ἴσταντι τὸν ὁ-
 ρισθῆσαν εἰς τὸν κυβηθηθῆσαν Φω-
 οῦ τῆς πολιτείας τοῦ Ἀρκάνσας, τὴν
 ἰσταν τὴν εὐνοῖαν τὴν ἐπαύσαν
 τὰ μαθητὰ τὸν πᾶσι καὶ ἄν-
 ὁρῶν τὰ γίνοντα δεκτοῖς εἰς τὴν
 τὸν καὶ γένοιτο μαθητὰ, συγ-
 γοντες τὰ ἀπαιτούμενα προσοφάν.
 ἀνομινοῦνται ὡς πᾶσι τὸ κλειστόν τοῦ
 Χάλλου, ἀνατοχῶς τὸν οὐδὲν τοῦ
 ὡς καὶ, ἡ καθυστάσις αὐτὴν ὡς
 ἀναφάν, ὁ μαθητὰ εἰς τὴν
 τὸν τῶν. Φρονούει ὅτι πρὸς τὸν
 τὸν ὡς καὶ πᾶσι τὸν σφερόν
 ὡς καὶ, ἐπιβάλλεται ἡ ἀμεσὸς
 ὡς τῶν μαθητῶν τοῦ Λυκίου

**ΜΕΤΑΒΟΛΑΙ
ΑΝΑΤΟΛΗΣ
Σ ΔΥΣΕΩΣ**

Ο ΙΣΡΑΗΛ
Ο ΝΑΣΣΕΡ

ήρσαν ἐν περισσώτερον ἀγκυρο-
λοσούντων ἰσχύος μετὰ τοῦ
καὶ τοῦ Ἀρβένου. Ὅθεν ἔχου-
παθὲν, ἀνεσέρχῃ οὖν, ὅτι οἱ
σύμμαχοι ἐπηρεάζονταν ἀπὸ τῶν
παραλθόντων Ἰουλίου ἐναντί-
ου Ἰράκ. Ἡ ἐπανάστασις αὕτη
νὰ ἐπείσει τὴν Μεγάλῃν Βρετανί-
αν, Ἡμετέρας Πολιτείας, ὅτι
οἱ ἔχουν δίκαιον ἀντισηπρίζοντες
ἐκτέταστος τῶν ἀντιδυτικῶν ἀσθεν-
ήτων τῆς Μίσην Ἀνατολῆς, ὅθεν θὰ
νὰ ἀναγκασθῇ ἄλλως διὰ τῆς
ἐκείνης ψυχροτήτης ἐναντί τοῦ Ἰσρα-
ελιτικοῦ κύκλου ἀνέροντες τὰς
ταύτας κατὰ τὴν μεταβολὴν τῆς
πολιτικῆς θέσεως ἐναντί τῆς Με-
ταπολιτῆς.

“Ανευ λόγου προεκλήθη πνευματικὸν ζήτημα
ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ὁ καθηγητὴς κ. "Αγ. Προκοπίου ἀπαντᾷ
εἰς τὰς κατηγορίας τοῦ μητροπολίτου

Ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΣ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, έι έπιστολήν του προς τας έφημερίδας και δι' έγκυκλιόν του, την οποίαν διένειμε, κατά χιλιόδακτυλίστας όδους της Θεσσαλονίκης και την οποίαν ανόδοησιν εις όλόκληρον ή «Μακεδονία» της 18ης Σεπτεμβρίου, ήγειρε πνευματικόν ήήτημα προκειμένου να λειτουργήσθ ό καλύτερ-νικός έορτασμός Θεσσαλονίκης εις την ρωμαϊκόν ροτόντα της. Η βασική αντίρρησης της παναγιωτάτου είναι ότι ή ροτόντα Θεσσαλονίκης αποτελεί χριστιανικόν ναόν και ότι συν-ντάς ή χρησιμοποιήσις αυτής διά σκότους μη έκκλησιαστικόν, είναι απαράδεκτος.

H ΘΕΙΣ ΑΥΤΗ του ζητήματος είναι παρ' ολίγον και δογματική απάντηση. Η ροτότα ούτε αποπνέει, ούτε απελευθερώνει χριστιανικών ανων. Άλλωστε το έτος 2000 επί καίσαρος Γαλιλαίου, διά ν' απόλυση τμήμα ανατολικού συνδυασμού της ταπεινότητας αυτοκράτορος των Ρωμαίων Μανουέλων η αίθουσα μνηστών, βρεμειώληψη εξ εβραϊκού λόγου μνηστών, εξ είσοδον μεσημβρινή και ψηφιδωτά, λίσκοις συνδοχών παραστάσεων, ό ποιοι διαδοχάται άνωθεν της παλαιάς σάουδα, καθ' όλον το πλάτος της άποστατής κάμαρας της. Ένα αιώνα άριστην ροτότα μετατρέπη εις χριστιανικόν κερτίριον, δηλαδή εις Μανουελαν νεκρήν προστέθησαν αι υπέρβαται κόγχαι, αι όποιαι δικοσμηθήν εν μη ψηφιδωτογράφημας πρόβαις, σύλλα νεκρικά.

Όπως συνέβη και με άλλα προύπαντα ειδωλοκρατικά κτήρια, λ.χ. τον αρχαιναό και τὸ Θησείον, ἡ ροτότητα ἐν κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους ἰσχυρισμῶν νὰς. Οὐδεὶς ποτὶ ἐπέκρηθη διατήρησιν τὸν ἐκκλησιαστικὸν χρῆαντικὸν χαρακτὴρ τοῦ Παρθενῶν καὶ τὸ Θησείον μετὰ τὴν ἀποκαταστάσιν τοῦ Ἀνθικῶ ἔθνος. Καὶ τὰ μνημεῖα αὐτὰ ἐδόθησαν εἰς τὸν ἀρχαιολογικὸν τὸν ὀρισμόν. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μετὰ τὸν ὄντα Θεσσαλονικὴς Λατινικῶ νὰς σταυροφόρων, τζέρμι ἐπὶ τοὺς κροκατοὺς, στρατῶν καὶ σταυλοῦ κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ 1912 καὶ 1914 μέχρι 1918, κτήρη τὸν ἀρχαιολογικὸν τὴν προοριον πρὸ 40 ἐτῶν καὶ ἀποτέλει ἄκτε τοῦ σείον καὶ δημόσιον κτήρη.

πληροφορία την οποία έδωσαν εις παναγιωτάτων ότι την 5ην Μαρτίου 4 η' ροτόνα κατήχησθη και πάλιν έγκαινίων και μετεστράφη διά δευτεροφαν, εις την ιστορίαν της, εις γτιανικών ναών είναι άνακρίδες και καμμίαν είδησιν των έφημερίδων η' γρηστών μαρτυρίων της περιόδου της δεν επιβεβαιώνεται.

η επίσημη του παναγιωτάτου, η
 θεωρία αυτή αναγράφεται οριστικά:
 «Μετά την απελευθέρωση της πόλεως
 1912, γραφεί, ελευθέρω της προ-
 η υπό της ιεράς μητροπόλεως Θε-
 σσαλονίκης, ως χριστιανική νάος, ή θ-
 ως πληροφόρησε την ιερών σύνο-
 συνουχικών σφαιρών, καλώς νυαρίαν
 ιστορίαν της Θεσσαλονίκης και της
 οσίας αυτής, έστειλε να τελέση νεα
 την εγκαίνιον του καθολικίου εκ νέου.
 την εγκαίνιον του ο παναγιωτάτου
 βαλάντιον (προνομήαν) των εγκαί-
 νων νάος τελεσάντι η συντάξις της
 σης μόνον άρας άπείχε της αναγραφής
 άρθρου του: «... γράφει, πλέον
 η μητροπολις Γενναίου μετε του ιερού
 ναι και του λαού άποκαθηλίαντα
 ναι των ιερών νάων του Αγίου
 νης της ποτιάντης.

και θα γνωρίζω ο παναγιώτατος, ο
 αναισθητός ένας ναού αποτελεί ιε-
 ρότητα ειδικού χαρακτήρος με δι-
 στοίχισον την έκθεση τιμών και
 αυτοπιστον της άγιας τρα-
 πίζης όμως βυθολογεί ότι να-
 θέτως την πράξη της έχει καθορι-
 σμένο το αρχαιολογικόν και ότι η
 ανεύρεση εσθλότην. "Αλλωστε
 ηρσία ουδέποτε θα έσunter, να με-
 τὰ το έγκλημα της ναός εις να-
 μετα την απελευθέρωσιν της Θεσ-
 σονίης, εάν ποτέ, είχε λάβει κά-
 ποιούτος έγκληνισμός. Ούτε ήτο
 να παρανεύσει οίς χριστιανικόν
 μινάρει και ναυαγία χριστιανικόν
 κατά την ποσειδον του επανα-
 στήτου. Είναι λοιπόν η πληρο-
 σότη υποβλήσισια και σκοπόν

ἔχει νὰ περιπλέξη τὸ ζήτημα τῆς βο-
τάντας.

Ε ΟΛΩΝ ΑΥΤΩΝ τῶν στοιχείων προκύπτει ὅτι ἡ ροτάνθ θεσσαλονίκης, ἔχει παύσει νὰ εἶναι χριστιανικός ναός τῆς ὁρθοδόξου ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ ἔτους 1204 καὶ ὅτι συνεπῶς ὁ θρόνος ὁ ὁποῖος ἡγέρθη διὰ τὴν δόξαν ἐπαπειλούμενην δεδηλώσας τῆς, δὲν ἀφίεται εἰς λόγους βοήσεως καὶ ἰατρικῆς καὶ ἐκκλησιαστικῆς.

Το πνευματικό ζήτημα το οποίον ε-
δημιουργούν ἐκ πάσης καὶ υπερβαλί-
της Ζήτησις το πανανθρώπου υποπολι-
τικῆ Θεωολογικῆς θέτει ἐπὶ τῆς πρῆ-
της γραμμῇ τοῦ ἔθνικοῦ τοῦ ἐπικρατοῦς,
τὰς σχέσεις ἐκκλησίας καὶ τέχνης, δι-
ὅτι τὸς εἰς τὴν ἐκκλησίᾳ τὸν ὅσον
καὶ εἰς τὰς ἐπιστολάς του, ὁ παναν-
θρώπος διαιεῖ περὶ φερροντικῶν ἀπὸ τὰς
«θεατρικῶν παραστάσεων περὶ τὰς ὁ-
ποίας δὲν λείπει το πνεύμα τοῦ κόσμου
καὶ εἰς τὰς οποίας δὲ λάβου μέρους
ἐπαγγελματίαι μουσικοὶ καὶ ἡθοῖοιαι,
ἐνδρες καὶ γυναῖκες διὰ τὰ παίζου-
ντα θεατρικά». Πέραν τοῦ υποτιμητι-
κοῦ τῶν τέχνης διὰ τοὺς καλλιτέχνη-
ς, ὁ πανανθρώπος ἐπιχειρεῖ μίαν κατακρί-
σιν τοῦ ἔθνος. Ἐργον τοῦ κ. Ἀγγελῶ
Τερζάκη «Θεσφάσι», μὲ τὴν σκένιν δι-
ὰ ὑπόστασιν τοῦ Βασιλείου Β' τοῦ Βουλ-
γαροκτονῶν τοῦ μεγαλύτερου αὐτο-
κράτορος τοῦ Βυζαντίου, ὑπέρει-
σαν ὑπὸ ἡθικῆν κατηγορίαν. Καὶ μὰς
πρωτὰ: «Διὰ τί ἐξέλεξεν ὁ «Θεσφα-
σί» ἀντὶ τῆς ἁγίας Ἐλένης ἡ τῆς Ἐ-
λεώνας τῆς Ἀθηναίας ἢ τῆς ἁγίας Εὐ-
δώρας;»

Ὁ λόγος τῆς ἐκλογῆς τῆς «Θεοφάνους», εἶναι ἀπλός: Πρῶτον διότι δὲν ἀπορρίπτει θεατρικὸν ἔργον Ἀγίας Ἐφραίμ, Ἐφραίμ «Ἀθηναίς», Ἀγίας Θεοφάνους κλπ. οὔτε εἰς τὴν ἑλληνικὴν, οὔτε εἰς τὴν ξένην θεατρικὴν παραγωγὴν. Ἐν δὲ ὅπρῃ, ποῦς δὲ ἡμποῖε τὸν τυγχάνει ἑνὸς τοιοῦτου ἔργου, ν' ἀποκαλύπτει ἡ Ἐφραίμ ἐπιφανὸς τὸ αἰεὶ τῆς Δευτέρου, διότι ἡ «Θεοφάνους» ἵνα τοὺς καλλιτέχναις θεατρικὸν ἔργον ὡς ἑλληνικὸν γραμματικῶς τῆς τελευταίας περιόδου. Ἐν ἡ «Θεοφάνους» ἐβίβλεν ὡς συζυγίου τῆς διαδοχικῆς ὡς καλλιτέρας στρατηλάτης τῆς ἀποκαταστάσεως, τὸν Νικηφόρον Θεοκλή καὶ τὸν Ἰωάννην Τοιμιοκὴν, αὐτὸ ὄφειλεν εἰς τὸ ἀσθμα τῆς πολιτικῆς ἐνδύσεως ποῦ εἶχε ἡ κρατὴρ ἐπερὶ τὸ σταθμὸν τῶν Ἑλλήνων. Ἀπὸ τὸν δρόμον τῆς ἐκλογῆς τῆς δικαιοσύνης ἀνακαλύπτεται εἰς τὴν τέλος τῶν ἔργων τὴν θέαν δυνάμειν. Αὐτὴ ἐστὶν ἡ δικαιοσύνη τῆς καὶ ἡ θεοσύνη ταύτης.

Τὴν Ἐνδοσίαν θυμὸς ἐκεῖ· καὶ τοὺς σὺς ἵππους
 ἵρι τῆς ἡθικῆς ἀκαταπόνητος τὸν γυ-
 γανὸν ποτὶ βῆλαίσουσεν εἰς τὸν ἄλκιον·
 Ἄν' ἀρχίσκω καὶ μετρώμεν τὸν ποδὸς
 ὀδεκαμέτρον τῆς ἡθικῆς τῆς ἡρώδης
 τοῦ βεαυτρου, τὴν Μήδειαν, τὴν Ἰά-
 λαν καὶ τὴν Κλυταιμνήστραν, τότε
 ἔμπροτε καὶ ἀκριστομένημεν ἑλθὼν τὴν
 κυματιστὴν κληρονομίαν τῶν Ἑλλήνων
 τῶν καὶ πρῶτον καὶ ὁ ὁσφάτων ἀνέκει
 ἢν τραγῶν αὐτῇ γονὰ τῶν ἡρώδων
 ἡ ἑλληνικὴν βεαυτρου. Σωγραφισμένην
 τὸν ρίγος μίαν γραφίδος δοκίμιον καὶ
 τοῦ ποιητοῦ, οὗτος ὁ ἄγγελος τῶν
 ἡρώδων.

Ο ΘΕΙΟΝ διδάγμα πού προκύπτει από την δραματική ζωή των θεατρικών ήρώων, είναι η καθάρτης μοίρα των. Τη καθάρσιον αυτήν άρχαιος Έλληνικός λαός, ίκευον ο χριστιανισμός εις την εύστην κλίμακα του ανθρώπου γένος, μέ την δοκιμασίαν της άμαρτίας την εξελίσσων της τελευταίας κλίμακας. Είς το βάθος της χριστιανικής ήθειας του προπατορικού άμαρτήματος, του εὐαγγελικού δράματος της άρσεως και της μεταφυσικής προόδου της Αετέρας Παρουσίας, άπαρά το δημιουργική σύνθεσις ενός έργου, η χριστιανική θρησκεία κρατά πλωμένης τάς ψυχάς μας εις άχρίαν της πην καλλιτεχνικήν άπορροήν της πόλεως του έπους της σωτηρίας. Ή τέχνη και η θρησκεία πηλύν πάντοτε από το σκόνον φέρει οίκτου και της έλπίδος.

ὁ ἑλληνικὸς λαὸς εἶναι ἠθροσκευ-
 ρός, εἶναι διότι ἔζησαν ὡς καλλι-
 λὰς. Εἰς τὴν συνειδήσειν τοῦ ἡ-
 κεία ἐνώταται μὲ τὴν τέχνην. Εἰ-
 δὺς πανάραχαι ἀδελαφὰν τὴν ὁπ-
 κοινὴν πορεία διὰ τῆς ἱστορίας τοῦ
 γένους, δίδει τὴν ἐννοίαν τῆς πνευμα-
 τικῆς ἀποστάσεως τοῦ ἑθνικοῦ μας, εἰς τὰ
 ἀκαταμάχητα τῆς οὐκουμένης. Αἱ ὅλα τὰ
 τῆς γῆς. Ἑλλάς σημαίνει βᾶτρον

γραφικών (ψευδογραφία ή τοικονομική), τραγούδι και φιλοσοφία. Ερμηνεύεται και μυθολογία, δημοκρατία και μαθηματικά, αυτοκρατορία και δογματική, έλασση, έλασση μορφή και σκίνογραφία προνομήματα των ζωικών και των τρώλλων, το πνεύμα της Έλληνικής αρχαιότητας και του οικουμενικού συνειδητού. Είμεθα λαός καλλιτέχνης και φιλόσοφος από την πρώτη ήμερα που έπαιρουσάμεν εις την γένεσιν αυτήν την Μεταστοίαν. Ο καταστάς μας εις την ιστορίαν, ο εξαγνισμός μας εις την πάσιν και τους πυρετούς της συλλογικής ιστορίας μας υπέρτης, έγινε διά της λειτουργίας της τέχνης

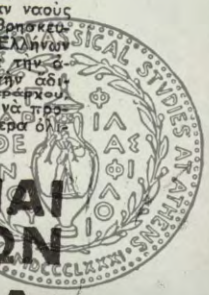
ΟΙ Παρθένους και οἱ ῥοτόντες ἔγι-
ναν κάποτε χριστιανικοὶ ναοί, ἀλλὰ ἔ-
ξιζον ὡς σύμβολα τέχνης ἐπὶ τὸν πο-
λισμικόν καὶ σωματικόν. Ἄν ἡ Ἑλλάς κα-
τασθῇ καὶ σώσεται κάθε φορά ἀπὸ
τῆς τρικυμίας ἢ τῆς ἐπιβουλῆς ἐκείνων
τοῦ τὴν τριγυρίζουν, εἰς τὸ γεωγραφι-
κὸν τῆς σταυροβάθμης, αὐτὸ δεξιέται
τὸ φῶς ποτὶ καὶ ἐντὸς τῆς, φῶς
Αἰχμάλων καὶ Ἰπτανών, Ἀνδρῶν καὶ
Πισιδῶν, Γερμαστῶν καὶ Θεοσκοποῦ-
ν.

[illegible]

ΑΥΤΟΙ είναι οι λόγοι δια-
 τους οποίους η περιφρο-
 νητική στάσις απέναντι
 της τέχνης ενός Ισραήλου της
 περιώτερης του παναγιωτάτου
 μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ξο-
 νίζει. Χωρίς ιστορικούς και δο-
 ματικούς δικαιολογίων, επίση-
 μται να επιτοκρατησεί η απα-
 ρθείαν των καθυστατημένων μο-
 νόδων του πληθυσμού της Θεσ-
 σαλονίκης, δια να την στρέψω
 έναντιον ενός καλλιτεχνικού ε-
 ροτισμού, ο αποκλειστικός
 σκοπός του οποίου είναι η α-
 νύψωσις του πνεύματος και του
 συναισθημάτων του ελληνικού
 λαού της βορείου Ελλάδος, πε-
 ριστοιχιζόμενου από πάσης φύ-
 ρως άπειλας κατά της εθνικής
 του ύπαρξης.

Εὐλκρινῶς λυπούμαι διότι
ἵμαι ὑπερχωμένους να δώσω
ἐξηγήσεις αὐτοήτοιους. Αἱ καλ-
τεχνικαὶ ἑσώται Ἑσσοαλονικῆς
ἐν ἀνεμένον το πικρὸν τίμημα
ὅ ῥοπίον τὰς ἐπεφύλασσαν ἐν
ῥοιμενάρχης τῆς πόλεως τοῦ
Ἁγίου Δημητρίου. Ἀποτελεῖ ὁ-
ως ἀντιστάθμισμα τῆς πικρί-
μας ἡ παρηγορὸς σκέψις ὅ-
τι ὁ λαὸς τῆς βορείου "Ελλά-
δος, δὲν εἶναι μὲ το μέρος μιᾶς
ἀλγῆς. Εὐρίσκειται ὁλοκληρὸς
τὸ μέρος τῆς ἀλγῆτιδας. Δι-
τὴ ἑτέχη εἶναι ὕψηλον λει-
τούργημα διὰ τοὺς "Ελληνας
εἶ δυνατόν νὰ στεγαζήται εἰς
αὐτοῖς ὡς ἡ ῥοτόνια, ἔστω
εἰ ἂν αὐτὰ ἀπετέλεσαν ναοὺς
ὅ δὲ αἰῶνων. Ἡ ῥοτόνια
ἐκ συνείδησις τῶν "Ελλήνων
μας συγχάρηται διὰ τὴν ἐ-
κνήστιν αὐτὴν πρὸς τὴν ἀδύ-
νη κατηγόρησαν ἐκαστὸν
ἐν ὅποιον ἐπιθυμοῦμεν νὰ προ-
σέλθωμεν ἀπὸ μεγαλύτερα ὀφεί-
ληματα.

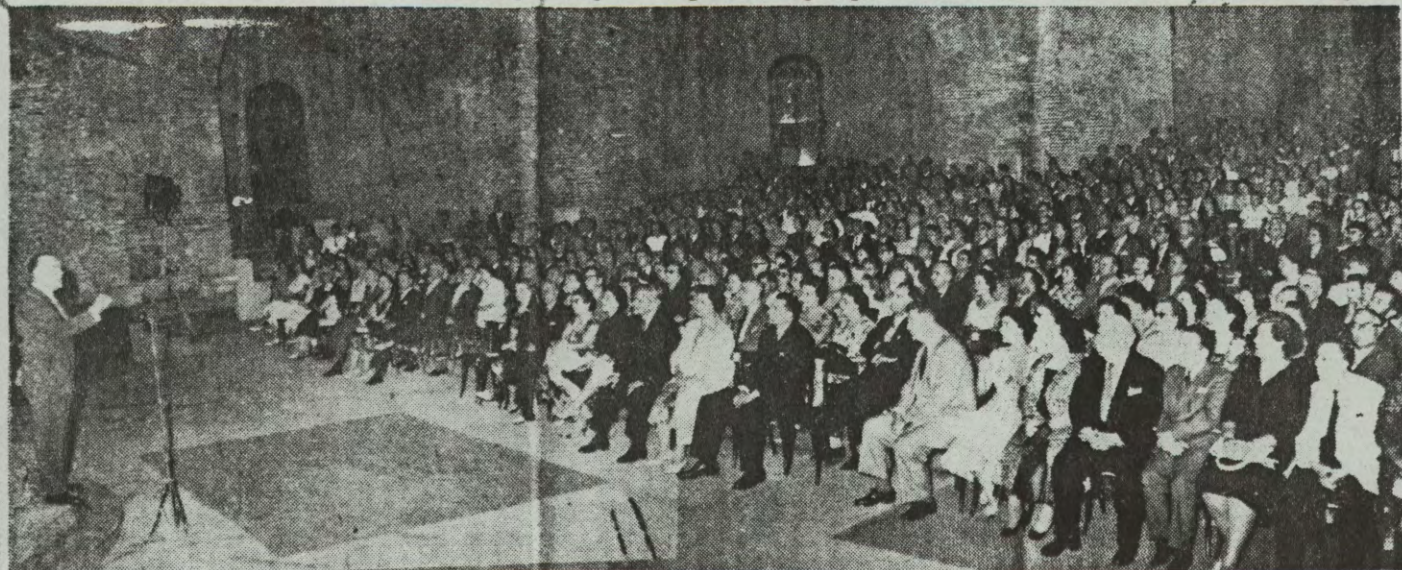
**ΕΝΤΑΤΙΚΑΙ ΑΙ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑΙ
ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ
ΘΑ ΔΟΘΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ «ΒΟΥΛΗΝ»**

Με αξιοθαύμαστον επιτυχίαν

ΕΔΟΘΗ ΧΘΕΣ ΤΗΝ ΕΣΠΕΡΑΝ Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ
ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

'Η νυκτερινή δεξίωσις ή δοδείσα υπό του δήμου

Οι παρακολουθήσαντες την πρώτην παράστασιν της «Θεοφάνους» προσκεκλημένοι. Εις την πρώτην σειράν ο ύπουργός βορείου Ελλάδος κ. Θεολόγιτης και αι λοιπαι άρχαι.

Χθές την εσπέραν εις την ροτόνταν του αγίου Γεωργίου, εδόθη με εξαιρετικήν επιτυχίαν, ή πρώτη συναυλία της συμφωνικής ορχήστρας Θεσσαλονίκης υπό την διεύθυνσιν του κ. 'Αντ. Εύαγγελάτου. Παρέστησαν εις αυτήν ο ύπουργός βορείου Ελλάδος κ. Θεολόγιτης, ο νομάρχης κ. Νικόλου, ο δήμαρχος κ. Πατρίκιος και εκπρόσωποι όλων των άρχων. 'Η δευτέρα συναυλία θα δοθῇ τήν 8.30 μ.μ. τῆς Δευτέρας, υπό την διεύθυνσιν του κ. Παρίδη.

Τήν 8.30 μ.μ. σήμεραν θα δοθῇ εις την ροτόνταν ή πρώτη παράστασις του χοροδράματος, με την «Ερωςφίλην».

Η ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Τήν 11ην νυκτερινήν χθές ο δῆμος δεξιώθη εις την ταρατσαν της λέσχης των αξιωματικών τούς εκπροσώπους των άρχων και τούς καλλιτέχνας. Παρέστησαν εις την δεξίωσιν ο ύπουργός, οι αντιπρόσωποι όλων των άρχων, ο δήμαρχος και οι δημοτικοί σύμβουλοι και πλήθος κόσμου. Κατά την διάρκειαν της δεξιώσεως οι παραστάντες εις αυτήν έχομεν διαφόρους ελληνικούς χορούς, παιονιζούσης τῆς φιλαρμονικῆς του δήμου.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ

Σήμεραν την μεσημβρίαν οι καλλιτέχναι θα ἐπισκεφθῶν την 'Εκθεσιν, μετά την ἐπισκεψιν δε θα δεξιώθῃ αὐτοὺς ή διοικήσις τῆς 'Εκθέσεως.

Η ΑΝΤΗΧΗΣΙΣ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ

Πολλοί παρακολουθήσαντες την προχθεσινήν πρώτην παράστασιν της «Θεοφάνους» εις την ροτόνταν ἐξεδήλωσαν την δυσφορίαν των διότι δὲν ἔκουν εὐκρινὲς τούς ἡθοποίους, πράγμα το ὁποῖον οφείλεται εις το ὅτι δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐξουδετερώσουν οι εἰδικοί τὴν βαρεῖαν ἀντήχησιν τῆς ροτόντας.

Πολλοὶ θεαταὶ τῶν τελευταίων σειρῶν τῶν καθισμάτων κατέβαλλον προσπάθειαν διὰ νὰ ἀκούσουν τούς ἡθοποίους, ὅλλοι δὲ δὲν ἤκουον καθόλου αὐτοὺς. 'Ιδίως δὲν ἤκούοντο οἱ ἡθοποιοὶ ὅταν εἰρίσκοντο εις τὸ δεξιὸν τμήμα τῆς σκηνῆς. 'Η εὐθύνη διὰ τοῦτο βαρύνει τούς εἰδικούς, οἵτινες ἀνέλαβον νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν ἀντήχησιν χωρὶς νὰ τὸ κατορθώσουν.

'Αντιθέτως οἱ ἡθοποιοὶ ἦσαν ἀριστοὶ καὶ ἄσχοι εις τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου, ἡ σκηνοθεσία θαυμαστὴ καὶ ὁ φωτισμὸς ἐσωτερικὸς καὶ ἐξωτερικὸς τῆς ροτόντας, περίφημος.

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Ο σύλλογος μουσικῶν βορείου Ελλάδος ἀπεβύνη τὴν κάτωθι ἐπιστολήν πρὸς τὸν παν. μητροπολίτην Θεσσαλονίκης:

Παναγιώτατε, Ἡ ὑμετέρα ἐγκύκλιος, ή κατά χιλιάδας κυκλοφορήσασα εἰς ἅπαντα τὰ σημεῖα τῆς Θεσσαλονίκης, ἀναφορικῶς με τὰς καλλιτεχνικὰς ἐορτὰς τῆς Ροτόντας, ἀνεγνώσθη καὶ παρ' ἡμῶν καὶ ὁμολογοῦμεν ὅτι, τὸ ὀλιγώτερον, μὰς κατέπληξεν. Δὲν ἀρνούμεθα κατ' ἀρχὴν τὸ δικαίωμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν νὰ ἐπιλαμβάνεται παντὸς ζητήματος, ὅπερ φρονεῖ, ὅτι ἐμπίπτει εἰς τὴν ἀρμοδιότητά της, οὔτε εἰμεθα ἡμεῖς οἱ ἀρμόδιοι νὰ κρίνωμεν ἱστορικῶς καὶ ἐρησκευτικῶς τὴν ἀρρότητα τῶν προβαλλομένων ὑπ' αὐτῆς ἐπιχειρημάτων. 'Εν τούτῳ εἰμεθα ὑποχρεωμένοι καὶ ἀπὸ ἐκπολιτιστικῆς ἀποφύσεως, καὶ ἀπὸ ἐπαγγελματικῆς ἀξιοπρεπείας κινούμενοι, νὰ ἐκφράσωμεν τὴν πικρίαν καὶ τὰς διαμαρτυρίας ὁλοκλήρου τοῦ καλλιτεχνικοῦ κοσμοῦ καὶ ἰδιαίτερως τῆς τάξεως τῶν ἐπαγγελματιῶν μουσικῶν, διὰ τὴν ἀστοχὴν φράσιν τῆς ἐγκυκλίου τῆς Υ.Π., καθ' ἣν: «ἐπὶ τὰς καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ροτόντας δὲν λείπει τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου καὶ εἰς τὰς ὁποίας θὰ λάβουν μέρος ἐπαγγελματίαι μουσικοὶ καὶ ἡθοποιοὶ, ἄνδρες καὶ γυναῖκες κλπ.». Ὡς φράσις αὕτη καθ' ἡμᾶς ἐνέχει κατὶ τὸ σκεπτικὸν διὰ τούς ἐπαγγελματίαις καλλιτέχνας καὶ ὑπονοεῖ, ὅτι ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐκκλησίας τῆς βορείου Ελλάδος στηλιτεύεται καὶ ἀπεμπαλεῖται τὸ καλλιτεχνικὸν ἐπάγγελμα. 'Εξω λοιπὸν οἱ καλλιτέχναι. 'Εξω ή μουσική! 'Εξω τὸ θεάτρον! 'Ερρετίσαν οἱ φοιτῆς, οἱ σκαπανεῖς, οἱ θεμελιωταὶ τῆς προόδου, τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς ἐξημερώσεως τῶν ἡθῶν, τῆς διαπαιδαγωγήσεως καὶ τῆς κοινωνικῆς μορφώσεως ἐκατοντάδων γενεῶν!

Παναγιώτατε, με ὅλον τὸ ὀφειλόμενον σέβας πρὸς ὑμᾶς, τὸν ἀρχηγὸν τῆς βορειοελλαδικῆς ὁρθοδόξου ἐκκλησίας, διαμαρτυρούμεθα ἐντονωτάτα διὰ τὸν κατενεχθέντα καθ' ἡμῶν κλάφον, ἀποτελούντα συνέχισιν σχεδιασμένης πολυετῆς ἐκμεροῦς τῆς ἐκκλησίας, ἐκδηλωθείσης καὶ ἄλλοτε διὰ τῆς ἐξαποστρακίσεως ἐκ μέρους ὑμῶν τῶν χοροδιδῶν ἀπὸ ὅλους τούς ναοὺς. Με τὸ προσήκον εὐλαδικὸν σέβας.

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΠΑΘΗΣ

πρόεδρος τοῦ συλλόγου μουσικῶν Β.Ε.

Η ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ

Κύριε διευθυντά, Παρευρέθη κατὰ τύχην, ἀπρόσκλητος, χόρις εἰς ἕνα φίλον μου πού διέθετε δύο θέσεις, εἰς τὸ περίφημον φεστιβάλ τῆς Θεσσαλονίκης, πού ἀποτελεῖ, κατὰ τὸ πρόγραμμα καὶ τὰς δηλώσεις τῶν διαφόρων ἀρμόδιων, σταθμὸν εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν καὶ ἀφετηρίαν νέας καλλιτεχνικῆς ζωῆς τῆς συμπατριεύσεως. Καὶ εὐρέθη πρὸ μίας παραστάσεως μετρίας, ἀσφαλὲς κατωτέρας ἀπὸ ἐκείνας πού μὰς προσέφερε τὸ 'Εθνικὸν Θεάτρον ἢ ὀρισμένοι καλοὶ ἐλεύθεροὶ θίασοι περιοδεύοντες. 'Η ἐπιλογή τῷ χώρῳ εἶχε τὴν καλὴν πλευρὰν της, ἀλλὰ καὶ τὴν κακὴν. Χώρις εἰς τούς προβολεῖς ἡδυνήθημεν νὰ ἀποθρασυώμεν τὰ ὠραίατατα ψηφιδωτὰ τοῦ δόλου, καὶ αὐτὸ ἦτο ἴσως τὸ κυριώτερον κέρδος τῆς βραδείας 'Αλλὰ λόγω τῆς χειρίστης ἀκουστικῆς τῆς χαώδους καὶ γυμνῆς αἰθούσης, δὲν

ἤκούσαμεν οὔτε τὸ ἦμισυ τοῦ ἔργου, οἱ δὲ καθήμενοι εἰς τὰς τελευταίας σειρὰς (ὅπως μοῦ ἔλεγε κάποιος) δὲν ἤκουον σχεδὸν τίποτε, πράγμα πού κατεδικάσε τούς θεατὰς πρὸς πολλὴν κουραστικὴν παρακολούθησιν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ ἔργον εἶχε μακροσκελεῖς διαλόγους καὶ μονολόγους καὶ ὀλίγην σχετικῶς σκηνικὴν δράσιν. Αἱ ἐνδύμασιν ἦσαν πραγματικῶς ὠραῖαι καὶ τὰ σκηνικά ὀρεκτὰ καλαισθητά, ἀλλὰ εἶχον τὸ μειονεκτημα, με τὴν μονολιθικὴν στατικότητα τῶν, νὰ δημιουργοῦν μίαν ἐνσπάρσεων ἐντύπωση ἀσφυκτικῆς εἰς τὸν θεατὴν, ὁ ὁποῖος διηρτητό: Πῶς συμβαίνει ὥστε τὸ κάστρο τῆς Καισαρείας τοῦ πρώτου ἐπεισοδίου με τὸν πραγματικὸν δρόμον τῆς Θεσσαλονίκης πού ἐφαίνετο φωτισμένος εἰς τὸ βάθος, νὰ εἶναι τὸ ἴδιον με τὸ «λαϊκωτὸ» τοῦ παλαιοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως (τοῦ ἁμέως ἐπομένου ἐπεισοδίου), ὅπου ὁ δρόμος τῆς Θεσσαλονίκης ἐξακολουθοῦσε νὰ προβάλῃ ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα; Εἰς μίαν θεατρικὴν σκηνὴν τὸ πρᾶγμα δεδαιώς θα διωρθωνέτο. 'Επειτα, ή ἀνομοιότης τῶν ἡθοποιῶν, οἱ ὁποῖοι προσελήθησαν, φαίνεται, ἐκ τῶν ἐνόντων, ἦτο ἐμφανέστατη, ἰδίως εἰς τὰς σκηνὰς ὅπου ή μελωδική φωνὴ τῆς Θεοφάνους ἐνῆλάνετο καὶ ἐγρονθοκοπεῖτο με τὴν ἀρχαίαν ὁμιλίαν τοῦ Τσιμισκῆ.

Δὲν εἰμαι ἀσυνείδητος, κύριε διευθυντά, διὰ νὰ γράψω περισσότερα διὰ τὴν πρώτην αὐτὴν ἐκδήλωσιν τοῦ φεστιβάλ. Το ἐκλεκτὸν καὶ πολυάνθρωπον κοινὸν τῶν ἐπισήμων προσκληθέντων ἀσφαλὲς θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κρίνῃ καλλίτερον. 'Απὸ πρὸς ἤθελα νὰ σὰς μεταδώσω διὰ τῆς παρῶσης μερικὰς σκέψεις πού μοῦ ἐγέννησαν ή ἀπόδοσις τῆς παραστάσεως ἐν συγκρίσει με τὴν τυμπανοκρουσίαν καὶ τὰς ἐξόλους δηλώσεις πού ὁδημοσυνεῖσαν εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ εἰς τὰ προγράμματα. Νομίζω, ὅτι χαμηλότερος τόνος θὰ ἤρμυε περισσότερον.

Μετὰ τιμῆς

ΑΘ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Συν.οικ. 40 'Εκκλησιῶν

ΝΕΩΝ

2.4.ΣΕΠ.1958...

ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΑΡΧΙΣΑΝ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Όπως μεταδίδει ο άπεσταλμένος των θεατρικών «Νέων» στην Θεσσαλονίκη, έσημείωσε επιτυχίαν ή χθεσινωδραυνή έ-

Η Έλσα Βεργή και η Έλένη Ζαφειρίου σέ μια σκηνή από την «Θεοφανώ» με την οποία έγκαι- νιάστησαν χθές οι Καλλιτεχνικές Έορτες της Θεσσαλονίκης

ναρχίς στην Ροτόντα του Αγίου Γεωργίου των Καλλιτεχνικών Έορτών της Θεσσαλονίκης, με την τραγωδία του Άγγ. Τερζάκη «Θεοφανώ».

— Την χθεσινή έναρκτήρια παράστα- σι παρακολούθησαν ο ύπουργός Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτης, οι βουλευτές Θεσσαλονίκης, ο Δήμαρχος κ. Πατρίκιος και οι άλλες τοπικές αρχές, ο διευθυ- ντής Γραμμάτων και Θεάτρου του ύπουρ- γείου Παιδείας κ. Γ. Κουρνούτος και πολλοί εκπρόσωποι του πνευματικού και καλλιτεχνικού κόσμου, τόσο από την Θε- σαλονίκη, όσο και από την Αθήνα. Πρίν από την έναρξη της παραστάσεως μίλη- σαν ο συντονιστής των έορτών Άγγ. Προκοπίου και ο συγγραφέας του έργου Άγγ. Τερζάκης και ανεγνώστη συγχα- ρητήριο τηλεγράφημα της Έταιρείας Θεατρικών Συγγραφέων.

— Η παράστασις έσημείωσε επιτυ- χία τόσο από πλευράς οργανώσεως, όσο και από πλευράς θεάματος. Οι φωτισμοί ήσαν λαμπροί και ο χώρος, με τα Βυ- ζαντινά ψηφιδωτά, δημιούργησε ατμό- σφαιρα μεγαλειώδη. Τό μόνο ελάττωμα ήταν, ότι λόγω της άντηχήσεως, δεν ύ- πήρχε καλή ακουστική.

ΑΠΟΨΕ ΘΑ ΔΟΘΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΣΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑ

Οι έορτές συνεχίζονται με συμφωνι- κή συναυλία που θα δοθί απόψε στην Ροτόντα Αγίου Γεωργίου ύπο την διεύ- θυνσι του Αντίοχου Εύαγγελάτου και με σολίστ την Μιρέτς Φλερύ. Τό πρόγραμ- μα περιλαμβάνει, στο πρώτο μέρος, έρ- γα Βέμπερ και Μπετόβεν και στο δέυ- τερο μέρος έργα Σ. Μιχαηλίδη, Λώρη

Μαργαρίτη, Άντ. Εύαγγελάτου και Μα- νώλη Καλομοίρη.

ΘΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΗΘΗ Η ΙΔΡΥ- ΣΙΣ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ ΣΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ο ύπουργός Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτης, σέ συνομιλία του με τόν άπεσταλμένο των Θεατρικών «Νέων», έ- τόνισε ότι καταβάλλεται σύντομη προσ- πόθεια ώστε να πραγματοποιηθή η έ- δρυσις του Έθνικού Θεάτρου Θεσσαλο- νίκης.

— Έξ άλλου ο κ. Θεολογίτης έτό- νισε ότι οι Καλλιτεχνικές Έορτές που άρχισαν χθές, θα αποτελέσουν μόνιμο θεσμό.

Αί καλλιτεχνικά έορτα

ΕΔΟΘΗ ΜΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑΝ Η ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»

Υπήρξεν άφθογος ή έκτέλεσις του έργου.— Οί ήθοποιοί άπεθεώθησαν.— Πότε θα γίνουν αί άλλαι παραστάσεις της.— Σήμερον ή συ- ναυλία της όρχήστρας.— Καί αύριον τό έλ- ληνικόν χορόδραμα.

ΟΛΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑΝ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Μία σκηνή από την «Θεοφανώ».

Χθές την έκπέραν έδόθη ή επίσημος πρώτη παράστασις της «Θεοφανούς» εις την ροτόνταν του Αγίου Γεωργίου, εις την όποιαν παρέστησαν ο ύπουργός Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτης, ο νο- μάρχης κ. Νικόλπου, ο δήμαρχος κ. Πα- τρίκιος, ο πρόεδρος του συμβουλίου της Έκθέσεως κ. Γεωργιάδης, οι εκπρό- σωποι όλων των αρχών και πολλοί άλ- λοι. Παρέστη επίσης, επί τούτω άφι- χθείς έξ Αθηνών, ο δευθυντής γραμμα- των και τεχνών του ύπουργείου παιδεί- ας κ. Κουρνούτος. Οι παρακολούθησαν- τες την χθεσινήν παράστασιν εισήλθον εις την ροτόνταν με ειδικές προσκλη- σεις, ύπήρξε δέ αύτη άφθογος από άπό- ψεως έκτελέσεως, διότι οι ήθοποιοί ά- πέδωσαν ως πραγματικοί καλλιτέχναι και με όλην την ψυχήν των τό έργον, άπεθεώθησαν δέ ούτοι από τους παρα- στάντας εις την παράστασιν. Ο ύπουρ- γός Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτης εξέ- φρασε την άπόλυτον Ικανοποίησιν του, διά την από πάσης άπόψεως άφθογον έκτέλεσιν του έργου. Η παράστασις δι- ήρκισε 3½ περίπου ώρας. Δέν είχε μό- νον έξουδετερωθή άπολύτως ή θαρεία άντήχησις της ροτόντας, οι καθήμενοι δέ εις τάς τελευταίας σειράς δέν ήκου- ον εύκρινώς τούς διαλόγους. Κατά την διάρκειαν της παραστάσεως ούδέν έ- πεισόδιον έσημειώθη και ούτω δέν εύ- ρεν άνήχησιν ή άντίδρασις του μητρο- πολίτου.

Την 12ην του μεσονυκτίου, όποτε και είχε λάβει ή παράστασις, ο ύπουργός Βορείου Ελλάδος έδεξιώθη εις την τα- ράταν της λέσχης των αξιωματικών τούς καλλιτέχνας και εκπροσώπους του τύπου. Εις την δεξίωσιν παρέστησαν και εκπρόσωποι των αρχών.

Η «Θεοφανώ» θα επαναληφθή εις την ροτόνταν, την 6.30' μ.μ. και 9.30' μ.μ. της Παρασκευής, την 9.30' μ.μ. του Σαββάτου, την 6.30' μ.μ. και 9.30' μ.μ. της Κυριακής και την 6.30' μ.μ. και 9.30' μ.μ. της Τρίτης.

Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

Την 8.30' μ.μ. σήμερον θα δοθί εις την ροτόνταν ή πρώτη συναυλία της συμφωνικής όρχήστρας Θεσσαλονίκης. Η δευτέρα συναυλία της θα δοθί την 8.30' μ.μ. της Δευτέρας.

ΔΙΑΦΩΝΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΜΝΙΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΙΕΡΑΡΧΗΝ ΤΟΥ Η ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΩΡΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ «ΡΟΤΟΝΤΑ» ΔΕΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΑΣΕΒΕΙΑΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΕΙΣ

ΟΛΟΚΛΗΡΟΝ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΤΗΣ ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΩΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ ΔΙΑ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΣΥΝΙΣΤΑΤΑΙ ΑΠΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 19 (Τού ανταποκρίτου μας).— Ενώ όλοι σχεδόν είναι έτοιμα για την έναρξιν των καλλιτεχνικών εορταστικών εκδηλώσεων της Θεσσαλονίκης — που καθιερώθηκαν από έφετος σαν «παρακολούθημα» της εκδόσεως, όπως συμβαίνει άλλωστε με όλες τις δι-εθνείς εμποροπανηγυρεις — μία βαρεία σκιά πέφτει επάνω στην μεγάλη αυτή προσπάθεια: οι αντιρρήσεις του Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης για την χρησιμοποίησιν της «Ροτόντας» σαν χώρου όπου θα τελεσθούν οι εκδηλώσεις αυτές.

Ακαδημαϊκή ωροφή είχαν ως προχθές οι αντιρρήσεις του Μητροπολίτου. Χθές όμως πέρσι μία κατεβύβησι ούσιαστικότερη, αφού ο Παναγιώτατος, με μία έντυπη προκήρυξιν του καλεί τον λαό της Θεσσαλονίκης να αγωνισθί για την ματαιώσει της «ε-κδηλώσεως» του ιερού χώρου.

Αξίζει τον κόπο να μάθουν οι αναγνώστες της «Απογευματινής» το πλήρες κείμενο της προκήρυξεως:

«Είπες τον Θεοεὐδὴ λαὸν τῆς πόλεως Θεσσαλονίκης.

Τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά, μετὰ λύπης μας πληροφοροῦμεν ὑμᾶς ὅτι, παρὰ τὰς ἐπιμονὰς ἐκκλησίας καὶ διαμαρτυρίας ἡ-μῶν, θὰ δοθῶν θεατρικαὶ παραστάσεις καὶ χοροδράματα καὶ μουσικαὶ συναυλίαι μετὰ συμφωνι-κῆς ὀρχήστρας εἰς τὸν ἐν τῇ πό-λει ἡμῶν ἀρχαιότατον ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, τὸν γυν-στον καὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ρο-τόντας».

«Ὁ ἱερὸς οὗτος ναὸς διὰ τὴν μεγάλαν αὐτοῦ ἱστορικὴν ἀξίαν, ἔχει, ὡς γνωστὸν ἀνακηρυχθῆ εἰς ἀρχαιολογικὸν μνημεῖον καὶ θεωρεῖται ὑπὸ τὸν ἀρμόδιον ὡς μνημεῖον. Τοῦτο ὅμως οὐδὲν ἐ-κφάνισε τὴν ἱερὰν χριστιανικὴν ἱστορίαν τοῦ ναοῦ καὶ οὐδὲν ἐμείωσε τὴν ἀγιότητα αὐτοῦ καὶ τοῦ χώρου αὐτοῦ ὥστε νὰ θεωρῇ

θῆ δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησις αὐ-τοῦ διὰ πράγματα μὴ καθαρὰς θεατρικῆς καὶ μάλιστα θεατρι-κῆς παραστάσεως καὶ χοροδρά-ματα καὶ συναυλίαις μετὰ μουσικῆς ὀρχήστρας.

«Ὡς γνωρίζετε, τὸ ἱερὸν τοῦ-

τὸ μνημεῖον εἶναι πλήρως ἀπὸ ὑπερχοῦς ψηφιδωτῶν ἀγιογρά-φιας τοῦ πέμπτου αἰῶνος, τοῦθ' ὅπερ μαρτυρεῖ ὅτι, ἔκτοτε, ἐν τῇ καὶ πολὺ πρὶν, τὸ μνημεῖον εἶχε διασκευασθῆ εἰς χριστιανικὸν ναόν, ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὸ προ-

σθεὲν εἰς τὸ ἀρχικὸν κτίριον ἱε-ρὸν ἔθμα καὶ τὴν σωζομένην εἰ-σὶ θεὸν τῆς Ἁγίας Τράπεζης καὶ τὴν ἐπ' αὐτὴν ἥκην τῶν μαρτυρικῶν ἀγίων λειψάνων.

«Εἶναι κατὰ ταῦτα, ὁ Ἅγιος Γεωργίος, ἔστω καὶ εἰς τὴν ση-μερινὴν αὐτοῦ μορμαστικὴν μορ-φήν, σκῆμα ἱερὸν, ἡγιασμένον ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν λατρίαν αἰῶνων, ἀξίον εὐλαθείας καὶ σε-βασμοῦ καὶ μετ' εὐλαθείας πρέ-πει νὰ εἰσέρχεται εἰς αὐτὸν πᾶς ἐπισκεπτής.

«Ὡς εἶναι, λοιπὸν δυνατόν, οἱ Θεσσαλονικεῖς τῆς σημερῆ-ς, ὁρθόδοξοι καὶ ἡμεῖς χριστιανοὶ ἀπὸ τὴν χριστιανικὴν λατρίαν προ-γόνων, οἱ ὅποιοι ἐπὶ αἰῶνας ἐλά-τρισαν τὸν Θεὸν εἰς τὸν ναόν αὐτὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὁνο-μαζόμενον κατ' ἀρχαίαν ὡν τοῦ Χριστοῦ Σωτῆρος καὶ τῶν Ἀ-γίων Ἀσωμάτων (ἀγγέλων) νὰ χρησιμοποιοῦμεν αὐτόν διὰ πράγματα ἐνὰ πρὸς τὴν ἀγιαν ἡμῶν θρησκείαν καὶ τὴν θεῖαν λατρίαν καὶ νὰ μεταβάλλωμεν αὐτόν εἰς τόπον θεατρικῶν παρα-στάσεων, ἀπὸ τὰς ὁποίας δὲν λεί-πει τὸ πνεῦμα τοῦ κόσμου καὶ εἰς τὰς ὁποίας θὰ λάβουν μέρος ἐπαγγελματίαι μουσικοὶ καὶ ἡθο-ποιοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, διὰ νὰ παίζου ἐργα θεατρικά;

«Ἡμεῖς τὰς τοιαύτας ἐκδηλώ-σεις, διὰ τὰς ὁποίας παντελῶς ἡγνοήθημεν καὶ οὐδὲν ἡρωήθη-μεν, δὲν διατάξομεν νὰ χρησ-τηριοῦμεν ὡς πρωτοφανὴ ἀνευ-λάβειν κατὰ τῆς ἀγιαν ἡμῶν θρησκείας καὶ ὡς ἀμάρτημα, διὰ τὸ ὅποιον πρέπει νὰ ἐπιβῇ πολὺ ἡ ἱστορικὴ διὰ τὸ θεοσεβές αὐ-τῆς παραλὸν καὶ ἀειτάπητος διὰ τὴν σύγχρονον θρησκευτικό-τητα αὐτῆς, Θεσσαλονικί.

«Χρὶς, λοιπὸν, τῶν Θεσσαλο-νικῶν εἶναι, ὅπως συναισθανό-μενοι τὸ ἀμάρτημα τοῦτο καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ, ἐκκληρώσου, εἰς τὴν προκειμένην θλίβεραν περι-πτώσιν, τὸ καθῆκον αὐτὸν ὡς Ἑλλήνων χριστιανῶν ὁρθόδοξων ἀποφεινόντες νὰ μεταβῶσι καὶ παρυστωθῶσι εἰς τὰ ἀνωτέρω θεά-ματα καὶ ὑπὲρ τούτου ποιούμεθα πατρικὴν, ἐν Χριστῷ, ἐκκλησίαν πρὸς πάντας.

«Ἄλλοι λαοὶ εἰς ἄλλους τό-πους, ὅπου, ὁμῶς ἡ ἐμμενὸς διώκεται ἡ θρησκεία, μεταβάλ-λουν σκῆματα τοῦ ἱεροῦ ναοῦ εἰς μουσεῖα καὶ θέατρα καὶ ἀπο-θήκας. Οἱ ἀληθεῖς ὅμως Ἕλλη-νες, ἀπὸ χιλιάδων ἐτῶν καὶ πρὸ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χριστοῦ, καὶ ὅλην τὴν μακρὰν καὶ ἐνδοξὴν ἱ-στορίαν των, μόνον νὰ θυσιάζων-ται γνωρίζον, ὅπερ βεβαίον καὶ ἐστὶν καὶ ἱερὸν καὶ ὅσιον.

Πρὸς Θεὸν εὐχέσθε

† Ὁ Θεολόγος ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ
«Υ.Γ. Εἶχεν ἐκτυπωθῆ ἡ ὡς ἂν ἐγκύκλιος, ὅτε ἀνεκοινώθη ὅ-τι αὐτοὶ συναυλία καὶ τὰ χοροδρά-ματα θὰ δοθῶν εἰς κοινὰ θέα-τρα καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἱερὸν ναόν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ὅπου θὰ παύσῃ μόνον τὸ θεατρικὸν ἔργον «Θεοφανείας». Τοῦτο δὲν θεραπεύει τὸ κακὸν καὶ δὲν ἐκφανίζει τὴν ἑλθὶν τῆς ἐκκλησίας. Ἐπ' αὐτῇ ὁ ἱερὸς ναὸς θὰ χρησιμοποιοῖ ὡς θέατρον ἐστὶν δὲ ἥδη ἡ εἰ-σαγωγὴ σκηνῆ καὶ μάλιστα ἐπὶ τοῦ χώρου οὗ, τοῦ Ἁγίου Βήμα καὶ τῆς Ἁγίας Τράπεζας καὶ ὅτι αὐτὴν μαρτυρία ἀγία λέ-γεται ὡς ἡμεῖς ἱεροὶ ἀντιπροσώ-ποι καὶ τὸ ἐπὶ ἐξέλεγχ, ὅπως πα-ρὰ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ ἱεροῦ χώ-ρου ΠΡΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΝ ΑΝΑ-ΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΛΑΟΥ, ἔργον τὸ ὁ-ποῖον κύριον πρόσωπον ἔχει τὴν γνωστὴν γυναῖκα ἡ ὁποία ὅλην ἄλλαν κατηγορεῖται ὅτι τῆς ἱστορίας καὶ ὡς ἡθικὸς αὐτοσυρ-γὴς τῆς διολοφονίας τοῦ Βασιλε-ως νεώτερου αὐτῆς καὶ τῶν διὰ τῶν πρώτων βασιλέων συζύγων αὐ-τῆς Ρωμανοῦ καὶ Νικηφόρου ὧς καὶ. Εἰς τὸ ἐν λόγω ἔργον, ἐκέρ-χονται ἀπὸ τοῦ στόματος τῆς θε-οφανείας καὶ φωνῆς ἀσέβειας κατὰ τοῦ πατρὸς τοῦ Ἀγιορεί-του μοναχικοῦ Ἁγίου Ἀθανά-σιου τοῦ Ἀθωνικοῦ ἀσκητικοῦ ἀδελφοῦ καὶ φίλου τοῦ Νικηφό-ρου.

«ΑΝΑΓΝΩΣΘΗΤ ἡ ἐκκλη-σία μετὰ τὸ ἱερὸν Εὐαγγέλιον τῆς Κυριακῆς 21ης Σεπτεμβρίου 1958».

Αὕτη εἶναι ἡ προκήρυξις τοῦ Μητροπολίτου. Τὴν ἰδίαν μερὰ ὅμως, τὸ ὑπουργεῖον Βορείου Ἑλλάδος, μετὰ ἀνακοινώσιν του, τὸνίζει ὅτι οἱ γνωστὲς θὰ τε-λεσθῶν ἐν τῇ «Ροτόντα», ὅπου οἱ ἐργασίες διασυνδεδεμέναι εὐ-ρίσκονται στὸ τέλος τους.

Υπάρχουν μερικοὶ ποὺ δοί-σκουν πῶς ὁ Μητροπολίτης ἔ-χει δίκαιον καὶ ὅτι, ἡ «Ροτόν-τα», μ' ὅλο πὺ εἶναι ἀπὸ χρό-νια πιά μουσειακὸς χώρος, δὲν ἔπαυε ποτὲ νὰ εἴη τὴν ἐκέρση-τα ἐνὸς κεντρικοῦ οἴκου. Τού-το ὑπεστηρίζεται καὶ ἀπὸ δια-φόρους βοσκοπευτικούς συλλό-γους, οἱ ὅποιοι μετὰ προκήρυξιν των ἐτάχθησαν κατὰ τὸν ἑορ-τῶν.

Ἡ μεγαλύτερη, ὅμως, μετὰ τῆς κοινῆς τῆς Θεσσαλο-νίκης ἔχει τὴν γνώμην πῶς, στὴ μερὰ, τουλάχιστον, ἐπικρατέ-στερος εἶναι ὁ μουσειακὸς χα-ρακτήρας τοῦ χώρου καὶ ὅτι μὴ ἐκδηλωσὶ τέχνης ἀνωτέρας ποῆς εἶναι ἀκριβὲς καὶ πῶς προσομοῦνται ἀπόλυτα πρὸς

νὰ διατυπωθῇ καμμία ἀπόλυ-τος ἀντίρρηση ἀπὸ τὸν μακα-ρίτη μεγάλῳ ἱεράρχῳ Γενναίῳ. Οἱ ἴδιοι πιστεύουν, ὅμως, ὅτι ἡ τέλεσις τῶν γιορτῶν στὴ «Ροτόντα» οὐκ ἔστι μόνον δὲν ἀπο-τελεῖ βεβήλωσιν τοῦ χώρου, ἀλλὰ τουναντίον θὰ προσβάλῃ τὸ μνημεῖον αὐτό, πού, ἐν εἰ-ρή, μοναδικὸν στὸν κόσμον — οἱ δύο «Ροτόντες» τῆς Βενετίας καὶ τῆς Ραβέννας εἶναι πολὺ μικρότερες καὶ ἀνεκὲς χτισμέ-νες — εἶναι ἀγνωστὸν σχεδόν, ἀκόμα καὶ στοὺς ἰδίους τοὺς Θεσσαλονικεῖς, ἔστι ὅπως πνι-γεται ἀπὸ τὴν μίαν πλευρὰ μέ-σα στὰ στενοσόκακα καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην μέσῃ στὸ θανάσιμον «λοῖδ» τῶν πενηντῶν πολυκα-τοικιῶν πού ἀνεγείρονται γιὰ νὰ τὸ κρύψουν ἀπὸ τὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων.

Ὁπωσδήποτε προέβλεπε κά-ποιον ἐκπᾶλξιν τὸ γεγονός ὅτι ὁ ἱεράρχης δεικνύει ἕνα τέτοιον ἔλλο γιὰ ἕνα χώρο πού δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἀραιοδίωτῃ τῆς ἐκκλησίας ἀλλὰ ἐν τῇ δι-καιοδοσίᾳ τοῦ υπουργείου Παιδείας, ἐνὸς μὲν ἀσυγκλη-τοῦ ὅταν, χώρῳ ἐπίσημα κα-θιγασμένῳ καὶ ἀνεμυσθῆται ἱεροῖ, μεταβάλλονται σε οἰ-κόπεδα γιὰ νὰ ἀνεγερθῶν πο-λυκατοικίες, ὅπως συμβαίνει μετὰ ἕνα μικρὸν ἰδιωτικὸν ναὸν κοντὰ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀ-ναλήψεως, τὸν ὁποῖο ἀπὸ τοῖ-πνευρον κατεδαφίσει ὁ ἰδιοκτή-της του — πού εἶναι μάλιστα καὶ ἄγχιος ὑπὸ κτύπον — γιὰ νὰ χτίσῃ μέγαρον ἐπ' αὐτὸν στὸν τόπο πού δὲν προκίχῃ ἀπὸ τὸ γκρέμισμα.

Αἱ ἑορταὶ εἰς τὴν «Ροτόντα» ἀρχίζουν τὴν προσεχῇ Τρίτην προβλεπεται δὲ, ὅτι θὰ σημει-ώσω ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν παρὰ τὴν σημειουμένην ἀντίδρα-σιν ἐκ μερὸς μελῶν βοσκοπε-υτικῶν ὁργανώσεων.

ΔΗΜ. Ι. ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεῖμων, ὁ ὁποῖος δὲν προκήρυξεν τὸν συνάρπαστον τὴν ἀποχὴν τοῦ κοινού ἀπὸ τὰς καλλιτεχνικὰς εορτὰς εἰς τὴν «Ροτόντα».

⊗ τὴν φύσιν τοῦ μνημείου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖο, ἀλλωστὲ, χρησιμοποιοῦντοκε πρὶν λίγα μόλις χρόνια γιὰ τὴν εὐτέλεσθ ἑνὸς «Κονσέρτου» τῆς συμφωνικῆς ορχήστρας Θεσ/νίκης, χωρὶς...

“Ηρχισαν χθές
παινηγυρικώς οι εορτές
εις την Θεσσαλονίκην
Πλήρης η τάξις

ΜΕΓΑΛΗΝ επιτυχίαν εσημείωσαν
ή χθεσινή έναρξις των καλλιτεχνικών
εορτών Θεσσαλο-
νίκης εις την έ-
κει Ροτόντα του
Αγίου Γεωργίου.
Πλέον των χιλίων
θεατών κατέκλυ-
σαν ασφυκτικώς
τον χώρον, παρέ-
στσαν δέ εις την
πανηγυρικὴν έ-
ναρξιν ο ύπουρ-
γός Βορείου Έλ-
λάδος κ. Θεολο-
γίτης, ο δήμαρ-
χος κ. Πατρίκιος
καί ολαι αι τοπι-
καί Αρχαί, κα-
θώς και οι γνωστότεροι εκπρόσωποι
του κόσμου των Γραμμάτων και της
Τέχνης. Παρά τας αντίθετους σχε-
τικές διαδόσεις — αι όποιαί είχαν
υποχρεώσει την Άστυνομίαν να λά-
βη έκτακτα μέτρα τάξεως — ούδεις
όπαδός θρησκευτικού σωματείου εδη-
μιούργησε ζήτημα ή έπεσδιον και,
τόσον ή ένακοιτήριος τελετή, όσον
και ή επακολουθήσασα παράστασις
της «Θεοφανώς» διεξήχθησαν απόλυ-
τως ήρεμα. Έν αρχή ώμίλησε διά
τον θεσμόν των καλλιτεχνικών εορ-
τών ο εικονιζόμενος γενικός συντα-
νιστής της οργανωτικής επιτροπής
κ. Άγγελος Προκοπίου, έν συνεχεία
δέ έλαβε τον λόγον και έπρόλογισε
την παράστασιν του έργου του ο
συγγραφέας της «Θεοφανώς» Άγγε-
λος Τερζάκης. Μετά ταύτα ο κ. Δ.
Χρονοπούλος ανέγνωσε χαιρετιστήρι-
ον τηλεγράφημα της Έταιρίας Θεα-
τρικών Συγγραφέων εις τό όποίον
έγένετο λόγος περί δημιουργίας ιδι-
αιτέρου Έθνικού Θεάτρου Βορείου
Έλλάδος.

Μέτρα διά την
άκουστικήν της Ροτόντας
“Η δημιουργία ιδιαιτέρου
«Έθνικού» Θεσσαλονίκης

ΕΠΗΚΟΛΟΥΘΗΣΕΝ ή παράστα-
σις της «Θεοφανώς», ή όποια απέ-
δωξε εξαιρετικά από την Έλσα Βερ-
γύη, τον Ντίνο Τζόνια, τον Ιωάν-
νη Μαρίνο και τους άλλους καλλι-
τέχνους που έλαβον μέρος εις τό έρ-
νον του Άγγελου Τερζάκη. Μόνον
—όπως μεταβίβει ο παρακολουθών
τάς εορτάς απέσταλμένος του «Ε-
θνους» κ. Γ. Καραγιώργας» — ή
ροτόντα απέδειξε έλαττωματικής
άκουστικής και παρουσίαζεν αντίλη-
σιν ή όποια πολλάς φορές δέν έπέ-
τρεπεν εις τους θεατάς ν’ άκούσουν
ευκρινώς τό κείμενον. Τό μειονέκτη-
μα έλπίζεται ότι από σήμερον θα
υπερνηκθώ με τεχνικά μέτρα που
θα ληφθούν από ειδικόν συνεργείον.
Μετά την παράστασιν, που κατεχει-
ροκροτήθη, άργαυώθη δεξίωσις των
έπιστημών και των Αθηναίων προσκε-
κλημένων έκ μέρους του ύπουργού
Βορείου Έλλάδος. Κατά την διάρ-
κειάν της ο κ. Θεολογίτης ανακοίνω-
σε προς τους δημοσιογράφους ότι
αντικειμενικός σκοπός πλέον είναι
—μετά τό πρώτον σημειούμενον έ-
πιτυχές οργανωτικόν δόγμα — ή μο-
νιμοποίηση του θεσμού των καλλι-
τεχνικών εορτών, ο όποιος θα προσ-
δίδη κατά την περίοδον της Διε-
θνούς Έκθέσεως την απαιτούμενην
πνευματικήν ακτινοβολίαν εις την ο-
λην ατμόσφαιράν της. Ο κ. Θεολο-
γίτης εδώνισε περαιτέρω ότι παρολ-
λήλως με την συνέχισιν των έκδη-
λώσεων και την μονιμοποίησιν του
θεσμού θα καταβληθώ κάθε προσπά-
θεια διά την δημιουργίαν κρατικού
θεάτρου εις την πρωτεύουσά της
Βορείου Έλλάδος.

ΔΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ (ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΙ ΑΣΤΗΡΙΚΤΟΙ ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 19 Σεπτεμβρίου. — “Η αντίδρασις του
Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κατά των οργανουμένων εορτών εις
Ροτόνταν του Αγίου Γεωργίου, εντέλειται. Κατά των εορτών ετά-
χθησαν επίσης και οι διάφοροι θρησκευτικοί σύλλογοι.

Παρά ταύτα, αι προετοιμασίαι συνεχίζονται και αι εορταί, αι
όποιαί θ’ άρχίσουν την προσεχή Τρίτην, προβλέπεται ότι θα ση-
μειώσουν εξαιρετικήν επιτυχίαν, διότι ή έκδηλουμένη αντίδρασις
περιορίζεται μόνον εις τους κόλπους μελών των των θρησκευτι-
κών οργανώσεων.

Έκ μέρους της οργανωτικής επιτρο-
πής των καλλιτεχνικών εορτών Θεσσαλο-
νίκης ανακοινώθη χθές την εσπέραν ότι,
συμφώνως προς έπίσημον ανακοινωθέν,
έκδοθέν έν Θεσσαλονίκη υπό του ύπουρ-
γείου Βορείου Έλλάδος, από της προ-
σέχους Τρίτης 23ης τρεχόντος άρχίζουν
εις την Ροτόνταν Αγίου Γεωργίου αι
μεγάλαι καλλιτεχνικαί εορταί της μα-
κεδονικής πρωτεύουσας. “Η έναρξις των
έκδηλώσεων αυτών θα γίνη, ως γνωστόν,
με την δυνάστην τραγωδίαν του “Άγ-
γελου Τερζάκη “Θεοφανώς”, θα επακο-
λουθώσιν ή συνάλλαι της Συμφωνι-
κής “Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και πα-
ράστασις του ελληνικού Χοροδράματος.
Τό ανακοινωθέν προσθέτει ότι ήδη αι
εργασίαι διαρρυθμίσμεν της Ροτόντας
αυρίσκονται εις τό τέμα των, ούτως
όστε τό έν λόγω μνημείον της Θεσσα-
λονίκης να καταστή μία πρωτότυπος αί-
θουσα, ή όποια θα εξυπηρετήση από
έπάρκειας άκουστικής, φωτιστικής και
διακοσμητικής την απόδοσιν των έργων
τά όποια πρόκειται να έρμηνευθώ.

Τό ανακοινωθέν αυτό του ύπουργείου
Βορείου Έλλάδος εξέδωθε κατόπιν της
διανεμηθείσης από της πρώτης της χθές
εις χιλιάδας αντίτυπων έγκυκλίου του
Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης Παντελεή-
μονος, ο όποιος έτάχθη έναντίον των
καλλιτεχνικών εορτών Θεσσαλονίκης, έ-
σχυρίζόμενος ότι ο χώρος της Ροτόντας
δέν έπιτρέπεται να διατεθώ διά θεατρι-
κάς παραστάσεις κ.λπ., λόγω του ό-
τι χρησιμοποιήθη ως ναός. “Έν συνε-
χεία ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ά-
πήλυνε χθές έπιστολάς προς τας μακε-
δονικάς έφημερίδας ύποστηρίζων τας ά-
πόψεις του.

“Επειδή διά της έγκυκλίου του Μη-
τροπολίτου Παντελεήμονος καλείται ο
Λόγος της μακεδονικής πρωτεύουσας να
άποφυγή την παρακολούθησιν των εορ-
τών και επειδή εδημιουργήθη ήδη σοβα-
ρόν ζήτημα μεταξύ αυτού και του ύπουρ-
γείου Βορείου Έλλάδος, άλλωλρος ο
Τύπος της Θεσσαλονίκης, τά πνευματι-
κά σωματεία και οι μακεδονικαί όργα-
νώσεις εξέδωλσαν ζωηροτάτην αντίθε-
σιν κατά της άναληφθείσης υπό του Μη-
τροπολίτου έκτακταίρας. “Ηδη ή όργα-
νωτική επιτροπή έχει λάβει σωρείαν τη-
λεγραφημάτων και έπιστολών έκ μέρους
πνευματικών ανθρώπων και οργανώσεων
των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης, διά
των όποιων έκδηλούται έντονος διαμαρ-
τυρία διά την καταβαλλόμενην προσπά-
θειαν τορπιλλισμού των εορτών, διά των
όποιων ή “Έκθεσις Θεσσαλονίκης θ’ ά-
ποκτήση πνευματικόν περιεχόμενον και
διά των όποιων διά πρώτην φοράν ή μα-
κεδονική πρωτεύουσα θέ προβληθώ ως

πνευματικόν κέντρον. Ειδικώτερον ένονί-
ζετο έκ μέρους της οργανωτικής επι-
τροπής ότι διά της καθιερώσεως των εορ-
τών παρέχεται εργασία εις καλλιτέ-
χνους, υπαλλήλους και εργάτας της Θεσ-
σαλονίκης και των Αθηνών, ενώ ή προ-
σπάθεια τορπιλλισμού των εορτών στρέ-
φεται αποκλειστικώς έναντίον της εξυ-
πηρετήσεως των συμφερόντων έκαστου
άνθρώπου, οι όποιοι ήδη άσχολούν-
ται με την προετοιμασίαν.

Οι συντονιστής της οργανωτικής επι-
τροπής κ. Άγγελος Προκοπίου μετά του
άρχιμουσικού κ. Ευσταθίου και των
λοιπών συνεργατών των αναχωρούν ση-
μερον εις Θεσσαλονίκη, όπου ο κ. Προ-
κοπίου θα έχη έντός της ήμέρας συνε-
ργασίαν μετά του ύπουργού Βορείου Έλ-
λάδος κ. Θεολογίτη, με αντικειμενικόν
σκοπόν την ήλην όλων έκείνων των μέ-
τρων τα όποια θα καταστήσουν άνίσχυ-
ρον την προσπάθειαν τορπιλλισμού των
εορτών.

Εκτενέστερον τον κ. ύπουργόν και τους
λοιπούς έπιστημούς θα άπασχολήση ή
έξαγγελθείσα άπόφασις του Μητροπολί-
του Θεσσαλονίκης όπως ή έναντίον των
εορτών έγκυκλίος του αναγνωσθώ την
Κυριακήν εις όλους τους μακεδονικούς
ναούς.

Συμπληρωματικώς έκ μέρους της όρ-
γανωτικής επιτροπής παρεσχέθη ή διευ-
κρίσις, εις άπάντησιν του Μητροπολί-
του Θεσσαλονίκης, ότι ή Ροτόντα έκτί-
στη τό 300 μ.Χ. ως άνάκτορον του Γα-
λερίου, τό 400 μ.Χ. έγινε Χριστιανικόν
μικροναών και επί έν διάστημα πρό
της άλλώσεως έγινε ναός, κατ’ άρχάς
μην ελληνιστός, κατόπιν δέ λατινικός.
Τό 1590 ή Ροτόντα έγινε τζαμί και εις
την άποχήν μας μουσίον, υπαγόμενον
εις την αρμοδιότητα του ύπουργείου Παι-
δείας.

Ο κ. Θεολογίτης

“Έν τώ μεταξύ χθές τό δρόμο έ-
πεκοινώνησεν ή διοργανωτική επιτρο-
πή τηλεφωνικώς μετά του ύπουργού
Βορείου Έλλάδος κ. Θεολογίτη, ο ό-
ποιος παρέσχε την διαβεβαίωσιν ότι
παρά πάσαν αντίδρασιν τό πρόγραμ-
μα των έκδηλώσεων θα έκτελεσθώ ό-
πωσδήποτε εις την Ροτόνταν, μη έπι-
τρεπομένης της διασπάσεως του. Πα-
ρολλήλως, ο κ. ύπουργός διεβεβαίω-
σε την επιτροπήν ότι θα ληφθούν μέ-
τρα άσφαλείσεως της τάξεως.

31/4/61-1

Απόκομμα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΕΣΣΟΝΙΚΗΣ

Χρονολογία 19 Σεπ. 1958

ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

Παρά την έντονον αντίδρασιν του μητροπολίτου θα δοθῇ ἡ «θεοφανώ» εἰς τὴν Ροτόνταν καὶ δὲν πρόκειται αἱ ἐορταὶ νὰ τορπιλισθοῦν

ΣΗΜΕΡΟΝ ΑΦΙΚΝΕΙΤΑΙ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ ΚΑΛ-
ΛΙΤΕΧΝΩΝ.- ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗΣ ΕΠΙ-
ΤΡΟΠΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ-ΜΕΤΡΑ ΤΩΝ ΑΡΧΩΝ

Θὰ ἀφίχθῃ πιθανῶς καὶ ὁ ὑπουργὸς τῆς Δημοσίας Τάξεως

ΕΚΠΛΗΞΙΝ ΕΠΡΟΚΑΛΕΣΕΝ ΕΙΣ ΤΟ ΚΟΙΝΟΝ Η ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Ἐκπλήξιν ἐπρόκαλεσεν εἰς τὸ κοινὸν τῆς Θεσσαλονίκης ἡ ἐγκυκλίος τοῦ π. μητροπολίτου, διὰ τῆς ὁποίας αὐτὸς ἀποδοκιμαζει τὴν ἀποφασιν ὅπως αἱ μεγάλαι καλλιτεχνικαὶ εορταὶ, ἐπ' ευκαιρίᾳ τῆς Ἐκθεσῆς, γίνουσι εἰς τὴν ροτόνταν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου καὶ συνιστᾶ νὰ σαμποταρισθοῦν αὗται.

Παραγόντες τῶν ὁργανισμῶν καὶ ὁργανισμῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἀπεκρίθησαν ὅτι ἡ ἐμμονὴ τοῦ π. μητροπολίτου εἰς τὴν ἀντίδρασιν αὐτοῦ καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ἐκθεσὶς καὶ διανομὴ ἐγκυκλίου τοῦ ἴτου δυνάτων καὶ σκοπὸν νὰ μὴ γίνουσι, ἐφ' ὅσον στρέφονται ἐναντίον ἔργου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀφαιρῶνται ὅπως δηλοῦται ἡ Ἐκθεσίς, ὁ λαὸς τῆς πόλεως καὶ ἡ πνευματικὴ τῆς κινήσεως, χωρὶς ἀδυστάστως νὰ παραδίδεται ἡ ἐκθεσίς.

Ἀπὸ τῶν ἰδίων κύκλων προστίθεται ὅτι ὁ φανατισμὸς τῶν ὁποίων ἐπιδικνύει ὁ μητροπολίτης καὶ τῶν ὁποίων προσπαθεῖ νὰ μεταβῇ εἰς τὸν λαόν, ἀποτελεῖ ἀναρχικὴν ἐκδηλώσιν, ἐφ' ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ διαταραχῇ

ἡ τάξις κατὰ τὴν ἐντέλεσιν τοῦ προγράμματος τῶν ἐορτῶν, τὴν ὁποίαν ἀπεφασισεν τὸ κράτος καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἐπιμένει τοῦτο, μὲ τοὺς ἀρμοδίους ὑπουργούς του.

Περὶ τούτου, ἀποσπρίσκειται ἀπὸ τῶν ἰδίων, δὲν ἤξιζε τὸν κόπον νὰ ἐκθέσῃ ὁ π. μητροπολίτης τὴν ὁμηλικίαν, ἐπὶ ζητήματος ὅπου ἡδύναται νὰ παροραθῇ ἀζημίως δι' ἑαυτὸν χωρὶς νὰ δημιουργηθῇ ὁ σκῆλος ὅπου προηγουμένως.

ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ἐπιτελείας τοῦ ὑπουργείου δορυφ. ὁλόκληρος ἀνεκκωλύσαν χῆλες τὰ ἐξῆς:

Ἐνὲ συντονισμῶν συνεχίζονται αἱ προετοιμασίαι διὰ τὰς μεγάλας καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Θεσσαλονίκης, τῶν ὁποίων ἡ κατ' ἐξοχὴν καθιερωμένη περὶ τὴν ἀναστέλλειν τοῦ πνευματικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ τῆς μακεδονικῆς πρωτεύουσας.

Ἡ καταρτισθεὶσα ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ, ἀποτελουμένη ὡς γνωστὸν, ἐξ ἐκπροσώπων τῶν ὑπουργείων ἑκτὸς Ἑλλάδος, καὶ ἀποδρίαις ὑπερτέλει, τοῦ

Ε.Π. τοῦ Γ. Σ. Στρατοῦ, καὶ ἄλλων ὁργανισμῶν, ἐργάζεται μὲ ζήλον καὶ διοδεύσιν ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν καὶ ἐπιστείαν τοῦ ὑπουργοῦ κ. Θεολογίτη, διὰ νὰ παροραθῇ εἰς τὸ φιλοτιμὸν κοινόν τῆς Θεσσαλονίκης, μιαν αἰσαν ἀνιέται ποιότητος θεάματος καὶ ἀποράματα ποῦ θὰ ἀποτελέσουν σταθμὸν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ζωὴν τῆς ὑπερτίμου πόλεως τοῦ Ἀγίου Δημητρίου.

Ἀλύριον ἀναμένεται ἡ ἀφίξις τοῦ πρώτου κλιμακίου τῶν κορυφαίων καλλιτεχνῶν καὶ λογίων, αἱ ὁποῖαι θὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις, καὶ καὶ τοῦ προέδρου τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς αὐτῶν κ. Προκοπίου, προκειμένου νὰ ρυθμίσῃ τὰς τελευταίας λεπτομερείας, δεδομένου ὅτι τὴν Τρίτην ἀρχίζει εἰς τὴν ροτόνταν, ἡ ἐντέλεξις τοῦ καλλιτεχνικοῦ προγράμματος, μὲ τὴν πρῶτην ἐπισημὸν παραστάσιν τοῦ ζυγαντινοῦ δράματος τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Θεοφανώ».

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία 22 Σεπ. 1958

ΜΕ ΑΘΡΟΑΝ ΠΡΟΣΕΛΕΥΣΙΝ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΕΒΔΟΜΑΣ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 22 Σεπτεμβρίου. Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. — Ἀπὸ σήμερον ἡ 23ῃ Διεθνῆς Ἐκθεσίς Θεσσαλονίκης εἰσέρχεται εἰς τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν ἐβδομάδα ἀπὸ τῆς λειτουργίας της. Αὕτη προβλέπεται ὅτι θὰ εἶναι ἐξ ἴσου ἐπιτυχὴς ὡς καὶ αἱ προηγουμέναι ἀπὸ πλεωρᾶς προσελεύσεως ἐπισκεπτῶν. Ἐν τῷ μεταξύ χθὲς Κυριακὴν ὁ χώρος τῆς Ἐκθεσῆς ἐνεφάνιζεν ὄψιν ἀληθοῦς ἀνθρωποθαλάσσης μὲ δεκάδας χιλιάδων λαοῦ αἱ ὁποῖαι τὴν κατέκλυσαν ἀπ' ὅρου εἰς ὅρον. Ἐπίσης ἡ κίνησις εἰς τὰ διάφορα περιπετήρα ὅπου ἦσαν ἐξαιρετικῶς ζωηρά, αἱ δὲ εἰσπράξεις ὑπερέβησαν κάθε προ-

γούμενον. Ἀλύριον Τρίτην ἐξ ἄλλου ἀρχίζουν εἰς τὰ πλαίσια τῆς λειτουργίας τῆς Ἐκθεσῆς μεγάλαι καλλιτεχνικαὶ ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀποτελέσουν σταθμὸν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ζωὴν τῆς πόλεως. Ἡ ἐνάρξις αὐτῶν θὰ γίνῃ μὲ τὴν παραστάσιν τοῦ ζυγαντινοῦ δράματος «Θεοφανώ» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη εἰς τὴν Ροτόνταν τοῦ Ἀγίου Γεωργίου. Εἰς αὐτὴν θὰ παραστοῦν ὅσοι αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως. Δεόν νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ διαρρυθμίστις τοῦ μνημείου τῆς Ροτόντας ἀφίνει τεχνίους ἀδελτοὺς τὸν καθηγιασμένον χώρον τοῦ ἱεροῦ καὶ τῆς κόγχης, ὁποῖα ἔχει περιφραχθῇ.

Απόκομης ΒΡΑΔΥΝΗΣ
Χρονολογία 19.ΣΕΠ.1958

ΑΝΕΚΟΙΝΩΘΗ ΕΠΙΣΗΜΩΣ Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΝ ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ ΔΙΑΝΕΜΟΝΤΑΙ ΚΑΤΑ ΧΙΛΙΑΔΑΣ ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Σύμφωνα με χθεσινή επίση-
μον ανακοίνωσιν του υπουργείου
Βορείου Ελλάδος, από την προ-
σεχή Τρίτην αρχίζουν εις την
Ροτόνταν (Αγίου Γεωργίου) αι
μεγάλαι καλλιτεχνικαί εορταί
της Μακεδονικής πρωτεύουσας.

Η έκδοσις της ανακοινώσεως
θεωρήθη απαραίτητος, κατόπιν
της διανεμομένης από χθες κα-
τά χιλιάδας αντιτύπων εγκυκλί-
ου του Μητροπολίτου Θεσσαλο-
νίκης κ. Παντελεήμονος, ο όποι-
ος έχει ταχθή, ως γνωστόν, έ-
ναντιον των καλλιτεχνικών εορ-
τών διότι δεν επιτρέπεται κατά
την άποψίν του ο χώρος της Ρο-
τόντας, να διατεθή δια θεατρι-
κάς παραστάσεις. Εγνώσθη επί
πλέον ότι η ίδια εγκύκλιος πρό-
κειται να αναγκασθή την Κυρια-
κήν τή πρώτῃ εἰς όλους τούς να-
ούς της Μακεδονικής πρωτεύου-
σης.

Εν τῷ μεταξύ ἀνεχώρησαν σή
μερον διά Θεσσαλονικὴν ὁ συντα-
κιστὴς τῶν εορτῶν κ. Ἀγγ.
Προκοπίου καὶ ὁ ἀρχιμουσικός κ.
Εὐαγγελάτος. Οὗτοι ἐν συνεργα-
σίᾳ μετὰ τὸν ὑπουργὸν Βορείου
Ἑλλάδος κ. Θεολογίτην, θὰ λά-
βουν ὅλα τὰ μέτρα διὰ τὴν
πραγματοποίησιν τῶν εορτῶν.

Ταυτοχρόνως, εἰς ἀπάντησιν
τῆς ἐγκυκλίου, ἡ ὀργανωτικὴ ἐπι-
τροπὴ τῶν εορτῶν, διευκρινίζει
ὅτι ἡ Ροτόντα ἐκτίσθη τὸ 300
μ. Χ., τὸ 400 μ. Χ. ἔγινε Χρι-
στιανικὸν Μουσικεῖον καὶ ὀλί-
γον πρό τῆς Ἀλώσεως ἔγινε να-
ός κατ' ἀρχὰς Βυζαντινός καὶ
κατόπιν Λατινικός. Τὸ 1890 με-
τετράπη εἰς τζαμί μέχρι τοῦ
1911 καὶ τελευταίως μετετράπη
εἰς Μουσεῖον ὑπαγόμενον εἰς τὴν

ἀρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου Παι-
δείας.

Ἡ ἐναρξίς τῶν εορτῶν τῆς
Θεσσαλονίκης θὰ γίνῃ μετὰ τὴν δυ-
ζαντινὴν τραγωδίαν τοῦ κ. Ἀγ.
Τερζάκη «Θεοφανῶς», ποῦ θὰ παι-

Οἱ θεατρικοὶ συγγραφεῖς κ.κ.
Ἀλ. Σκελλάρης καὶ Χρ. Γιαν-
νακοπούλου, κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν
τοῦ νέου ἔργου των «Ὁς Ἀμερι-
κανικὸς Ἰσλαός», ποῦ θὰ ἀνεβα-
σθῇ εἰς τὸ νέον ἐπὶ τῆς ὁδοῦ
Πατισίων θέατρον Φωτοπούλου. Δε-
ξιά ὁ δημοφιλὴς διασάρχης

ῥθῇ εἰς πέντε παραστάσεις. Θὰ
ἐπακολουθήσουν δύο συναυλίαι
τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας τῆς
Θεσσαλονίκης καὶ δύο παραστά-
σεις τοῦ «Ἑλληνικοῦ Χοροδρά-
ματος» διὰ τὴν προετοιμασίαν
τῶν ὁποίων ἀνεχώρησε σήμερον
διὰ τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύου-
σαν καὶ ἡ κ. Ραλλοῦ Μάνου.

Θεολογικὸν

Ἐκ μέρους τῆς ὀργανωτικῆς ἐ-
πιτροπῆς τῶν καλλιτεχνικῶν εορ-
τῶν τῆς Θεσσαλονίκης ἀνεκοινώ-
θη χθὲς διὰ συμφωνίας πρὸς ἐπι-
μὸν ἀνακοινωθέν ἐκδοθὲν ἐν Θε-
σσαλονικῇ ἀπὸ τοῦ ὑπουργείου Βο-
ρείου Ἑλλάδος ἀπὸ τῆς προσεχού-
σης Τρίτης ἀρχίζουν εἰς τὴν Ροτόνταν
Ἀγίου Γεωργίου αἱ μεγάλαι καλ-

Ὁ κ. Ἰσίδωρος Μουσούρης, ὁ ὁποῖ-
ος ἀνέλαβε τὴν καλλιτεχνικὴν διευ-
θυνσιν τοῦ διασίου τῆς κ. Ζωροῦ-
λας Γαυλῆ, ποῦ θὰ πειθεύσῃ κατὰ
τὸν ἐρχόμενον χειμῶνα ἀνα τὰ ε-
παρχιακά κέντρα

λιτεχνικαὶ εορταί τῆς μακεδονικῆς
πρωτεύουσας.

Ἡ ἐναρξίς τῶν ἐκδηλώσεων
αὐτῶν θὰ γίνῃ, ὡς γνωστόν, μετὰ
τὴν Βυζαντινὴν τραγωδίαν τοῦ Ἀγ-
γελοῦ Τερζάκη «Θεοφανῶς» θὰ ἐ-
πακολουθήσουν δὲ συναυλίαι τῆς
Συμφωνικῆς ὀρχήστρας Θεσσαλο-
νίκης καὶ παραστάσεις τοῦ Ἑλ-
ληνικοῦ Χοροδράματος.

Τὸ ἀνακοινωθέν αὐτὸ τοῦ ὑ-
πουργείου Βορείου Ἑλλάδος ἐξε-
δόθη κατόπιν τῆς διανεμομένης
ἀπὸ τῆς πρώτης τῆς χθὲς εἰς χι-
λιάδας ἀντιτύπων ἐγκυκλίου τοῦ
μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παν-
τελεήμονος, ὁ ὁποῖος ἐκφράζει ἐναν-
τίον τῶν καλλιτεχνικῶν εορτῶν
Θεσσαλονίκης, λαχρυσίζοντας ὅτι ὁ
χώρος τῆς Ροτόντας δὲν ἐπιτρέπε-
ται νὰ διατεθῇ διὰ θεατρικὰς πα-
ραστάσεις κλπ., λόγω τοῦ ὅτι ἐ-
χρησιμοποίηθῃ ὡς ναός. Ἐν συ-
νεχείᾳ ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονι-
κῆς ἀπεθύμησε χθὲς ἐπιστολάς πρὸς
τάς μακεδονικὰς ἐφημερίδας, ὑπο-
στηρίζων τὰς ἀποψεις του.

Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐγκυκλίου
τοῦ κ. Παντελεήμονος καλεῖται ὁ
λαὸς τῆς μακεδονικῆς πρωτεύου-
σης νὰ ἀποφύγῃ τὴν παρακολού-
θησιν τῶν εορτῶν καὶ ἐπειδὴ ἐδη-
μοσιεύθη ἡ ἡσυχαστικὴ ζήτημα
μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ὑπουργείου
Βορείου Ἑλλάδος, ἀλλόκληρος ὁ
τύπος τῆς Θεσσαλονίκης, τὰ πνευ-
ματικὰ σωματεῖα καὶ αἱ μακεδο-
νικαὶ ὀργανώσεις ἐξεδήλωσαν ζω-
πρὸς τὴν ἀντίθεσιν κατὰ τῆς ἀνα-
ληφθεῖσης ὑπὸ τοῦ μητροπολίτου
ἐκστρατείας.

Ἡ δὲ ὀργανωτικὴ ἐπιτρο-
πὴ ἔχει λάβει σωρεῖον τηλεγρα-
φημάτων καὶ ἐπιστολῶν ἐκ μέρους
πνευματικῶν ἀνδρῶπων καὶ ὀργαν-
ώσεων τῶν Ἀθηνῶν καὶ τῆς Θε-
σσαλονίκης, διὰ τῶν ὁποίων ἐκδη-
λοῦται ἔντονος διαμαρτυρία διὰ
τὴν καταβαλλομένην προσπάθειαν
τορπιλισμοῦ τῶν εορτῶν διὰ τῶν
ὁποίων ἡ Ἐκθὲσις Θεσσαλονικῆς
θὰ ἀποκτήσῃ πνευματικὸν περιεχό-
μενον καὶ διὰ τῶν ὁποίων διὰ
πρώτην φορὰν ἡ μακεδονικὴ προ-
τεύουσα θὰ προβῇ ὡς πνευμα-
τικὸν κέντρον.

Εἰδικότερον ἐτονίζετο ἐκ μέ-
ρους τῆς ὀργανωτικῆς ἐπιτροπῆς,
ὅτι διὰ τῆς καθιέρωσιν τῶν εορ-
τῶν παρέχεται ἐργασία εἰς καλλι-
τέχνας, ὑπαλλήλους καὶ ἐργάτας
τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν Ἀθη-
νῶν, ἐνῶ ἡ προσπάθεια τορπιλλί-
σμου τῶν εορτῶν στρέφεται ἀπο-
κλειστικῶς ἐναντίον τῆς ἐξυπρε-
πέσεως τῶν συμφερόντων ἑκατον-
τάδων ἀφώρων, οἱ ὁποῖοι ἤδη
ἀσχολοῦνται μετὰ τὴν προετοιμα-
σίαν.

Ὁ συντονιστὴς τῆς ὀργανω-
τικῆς ἐπιτροπῆς κ. Ἀγγελὸς Προ-
κοπίου μετὰ τοῦ ἀρχιμουσικοῦ κ.
Εὐαγγελάτου καὶ τῶν λοιπῶν συν-
εργατῶν τοῦ ἀναχωρεῖ σήμερον εἰς
Θεσσαλονικὴν. ὅπου θὰ ἔχῃ ἐντός
τῆς ἡμέρας συνεννόησιν μετὰ τοῦ
ὑπουργοῦ Βορείου Ἑλλάδος κ. Θε-
ολογίτη μετὰ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν
τὴν λήψιν ὧν ἐκείνων τῶν μέ-
τρων τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν ἀ-
νίσχυρον τὴν προσπάθειαν τορπιλ-
λισμοῦ τῶν εορτῶν. Εἰδικότερον,
τὸν κ. ὑπουργὸν καὶ τοὺς λοιποὺς
ἐπιστήμους θὰ ἀσπασθῇ ἡ ἐπι-
γλωττὶς ἀπόφασιν τοῦ μητροπολί-
του Θεσσαλονίκης ὅπως ἡ ἐναντι-
ον τῶν εορτῶν ἐγκύκλιος τοῦ ἀ-
ναντιωσθῇ τῇ Κριατικῇ εἰς ὅλους
τοὺς μακεδονικοὺς ναοὺς.

Συνελευσιστικῆς ἐπιτροπῆς πα-
ρεστῆ ὁ διευκρινιστικὸς εἰς ἀπάντη-
σιν τοῦ μητροπολίτου Θεσσαλονι-
κῆς, ὅτι ἡ Ροτόντα ἐκτίσθη τὸ 300
μ.Χ. ὡς ἀνάκτορον τοῦ Γαλερίου,
τὸ 400 μ.Χ. ἔγινε χριστιανικὸν
Μουσικεῖον καὶ ἐπὶ ἐν διαστήματι
τῆς ἀλώσεως ἔγινε ναός, κατ'
ἀρχὰς μέν Βυζαντινός κατόπιν δὲ
Λατινικός. Τὸ 1560 ἡ Ροτόντα ἐ-
γίνε τζαμί καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν μας
Μουσεῖον ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀρ-
μοδιότητα τοῦ ὑπουργείου Παι-
δείας.

Μιά φορά την εβδομάδα

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

Η πόλη του Μυροβλήτη, η πρωτεύουσα της Βορ. Ελλάδος βρίσκεται σ' ένα γιορταστικό κύκλο, που της δίνει υποβλητική δύναμη, την ύψώνει σε σύμβολο δραστηριότητας της φυλής. Η Διεθνής Έκθεση συγκεντρώνει δι' αυτήν την πόλη, την επιδείξη ή χώρα μας σε οικονομική και καλλιτεχνική οντότητα. Ιδιαίτερα φέτα δημιουργήθηκε ένα κλίμα πύθνητος καλλιτεχνικό, μία ατμόσφαιρα πύθνητος καλλιτεχνική. Έγινε δηλαδή μία προσπάθεια προβολής και των καλλιτεχνικών και πνευματικών επιτευχών, παράλληλα προς τις παραγωγικές μας δυνάμεις και τον οικονομικό μας πλούτο. Υπάρχει η αίσθηση πια ότι:

«Τό περιβάλλει εὐδίασσε και λουλουδιὰς ἀπ' ἀστρά».

Συγκροτήματα καλλιτεχνικά, θεατρικά, μουσικά, χορευτικά δίνουν ένα τόνο ανώτερης ύψης σ' όλες τις εκδηλώσεις, συνθέτουν μία ζωή εθνική και ανώτερη, που τείνει προς τη γνώση του αληθινού πολιτισμού.

Ιδιαίτερα πρέπει να υπογραμμισθεί το ανέδασμα στη Ροτόντα, στην οποία γίνονται ήδη σχετικές εργασίες, του βυζαντινής υποθέσεως έργου «Θεοφανώ» του λογοτέχνη κ. «Αγι γέλου Τερζάκη με την Έλσα Βεργή και τους Κωνσταντίνου και Τζάνη» σπουδών του Φωκά και του Τσιμισκή.

Η Θεσσαλονίκη θα ζήσει μερικές μέρες απ' την ευζαντινή της αγωγή. Θα κινηθεί στο κλίμα παλαιών θρησκειών, θα κάνει συσχέτιση, θα ύψωθεί, θα καλλιεργηθεί. Η πεζολογική άγνοια, η αδιαφορία για τις τέχνες και τα γράμματα θα φαίνονται σαν ένα κακό όνειρο και στη θέση τους θα ύψωθεί το αίτημα μιας ιδιαίτερης σπουδής της βορειοελλαδικής ποιητικής στον τομέα αυτόν.

Παρακολουθήσαμε μερικά χορευτικά συγκροτήματα. Μας σταμάτησαν της Σιατίστης και της Βλάστης που με την ιδιαιτερότητα τους την Μακεδονική, με την μουσική τους και την ένδυμασία τους προκάλεσαν το θαυμασμό του κοινού. Επίσης τα

θρακικά συγκροτήματα με τα δημοτικά τους τραγούδια και τους χορούς που την καταβολή τους πρέπει να την αναζητήσουμε στον

ΑΡΑΧΝΟΎΦΑΝΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΑΠΟ ΧΡΥΣΟΥ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ (Τράνς 'Ηστ).

Τά πλέον αξιόλογα έκθεσας μέσας έκθεσας, ή οποία έχει οργανωθή εις την αΐθυσαν χρυσού του Σίτυ, θα είναι πέντε αντικείμενα από χρυσό ύφασμα ειδικώς κατασκευασθέν διά την εν λόγω ευκαιρίαν υπό Βρετανών χρυσούχων. Η έκθεσις αυτή οργανώθη από τον Βρετανικόν Συνδεσμον κοσμηματοπωλών διά να δείξη την υπήλην ποιότητα του συγχρόνου βρετανικού σχεδίου και της επίδεξεως εις την αρχαίαν αυτήν διουμανισμόν. Τά έκθεματα τά εκ χρυσού ύφασματος είναι ένα θρακικό, ένα περιδέραιο, ένα ζευγάρι ακούλαρ, ένα ρολόι του χεριού και μία τσάντα, όλα από χρυσό ύφασμα 18 καρωτίων. Τό πρώτον δῆμα της κατασκευής αὐτοῦ τοῦ «ύφασματος», είναι ή παραγωγή εξαιρετικῶς λεπτοῦ χρυσοῦ σύρματος. Τό σύρμα αὐτό ύφαινεται ὡς τό νῆμα καί τό ἀποτέλεσμα εἶναι ἕνα πολύ μαλακό ύφασμα ὁμοιοῦν με λεπτό χρυσό ζερσεύ. Η ἔργασια αὐτή γίνεται ἀπό δύο γυναῖκες, μία πρόσφυγα ἐξ Οὐγγαρίας, ἡ ὁποία ἦλθε τό 1956 εἰς τήν Ἀγγλίαν καί ἀπό μίαν Ἀγγλίδα. Ὅταν τό ύφασμα ἐτοιμασθῇ, τό τε κόπτεται εἰς τό σχῆμα τοῦ θέλουε διά τήν κατασκευήν διαφόρων ἀντικειμένων.

ληνισμό της Ἀνατ. Ρωμυλίας, ἔκαμαν ἐξαιρετική ἐντύπωση. Ὁ πλοῦτος αὐτός, μουσικός καί χορευτικός, πού ὡς τώρα μόνο θέμα τῆς λαογραφίας ἦταν, ἀρχίζει καί γίνεται κτήμα δῶν, με τό ραδιόφωνο ἔμαθαν οἱ Ἕλληνες ὅλα τά νησιώτικα καί στεριανά τραγούδια ἔμαθαν καί εἰδον ὅλους τοὺς ἑλληνικοὺς χορούς καί ἀρχίζουν νά νοιώθουν τί πλούτος καί τί θέματα ὑπάρχουν γιά τοὺς συνθέτες καί τοὺς χορογράφους πού πράγματι ἀγαποῦν τό ἑλληνικό πνεῦμα καί τόν πολιτισμό καί δέν κόλλησαν ἀπ' τήν χολέρα τῆς ζούγκλας καί τῶν ἄλλων σχιζοφρενικῶν ἐνδείξεων.

Τό εὐρύτερο κίνητρο σ' όλες αυτές τις λαϊκές εκδηλώσεις δέν είναι μόνο μία συμμετοχή στην Διεθνή Έκθεση, ἀλλά είναι ή προσβολή τοῦ ἑλληνικοῦ, τοῦ νεοελληνικοῦ ζωντανού στοιχείου πού ζεῖ καί κινεῖται στήν ὑπαίθρο καί διατηρεῖ τήν παράδοση, τή μοῖρα τοῦ ἔθνους.

Πολλά βιβλία μας ἔχονται ἀπ' ἐλπί τήν Ἑλλάδα. Η στήλη αὐτή δέν είναι κριτικές ἀξιώσεις, κι' ἄν κάποτε ἐπεκτείνεται ἐνα σκόλιό της πάνω σ' ἕνα κείμενο τό κάνει γιατί νομίζε ότι ἔπρεπε νά θυγῇ κάποιο σημεῖο τοῦ ἔργου. Φυσικά ὑποδείξεις ἀπό πρόσωπα πού δέν ἔχουν τῶ «τοῦ οἴκου τους» εἶναι περιττά. Μά τό πῦμα δέν ἔχουμε ποῦθε ν' ἀνακατευθῶμε ποτέ. Στήν ἐνεάχρονη τῆς πορείας ή στήλη αὐτή ἔκαμε τό κρῖος της χωρίς νά λάβῃ ἀπ' ὅσες τῇ φίλια κάποιου πού πικρήθηκε ἀπό τήν ἀλήθεια. Ἀν ὁ ἐπικριτής μας εἶχαν ἀληθινά ἀνάστημα καί τά γίνονταν. Ὅμως εἶναι πρόσωπα χωρίς σημασία καί γι' αὐτό περιττή καί ή συζήτηση πού ἤθελαν νά προκαλέσουν.

Εἶναι τό δεύτερο βιβλίο πού ἐκδίδει ὁ κ. Τάσος Σανάλατος οἱ «Μελωδίες» του. Πρόκειται γιά μιά συλλογή γιά παραδοσιακά ποιήματα πού δειχνουν μιά εὐαίσθητη καί λεπτή ψυχή πού προσπαθεῖ νά διεκδοκῇ στό μυστήριο τῆς φύσης καί

τῆς ζωῆς καί νά τό κάνει ποίηση. Μία μουσική πνοή, ἕνα λιτό καί χωρίς ἔξαρση κάποτε ποίημα τοῦ σταματᾷ τόν ἀναγνώστη με τή στοχαστική του διαθεση ὅπως στό ποίη-

μα «Τά λουλούδια καί ή μουσική» καί σέ πολλά ἄλλα. Γενικώτερα ὁ νέος ποιητής ἔχει μιά αἴσθηση ἐντονα θερηκευτική ἔχει περισσότερο διαθέσεις φιλοσοφικές, ἀλλά με τό ρυθμικό στίχο καί τήν παραδοσιακή τεχνική εἶναι κάπως δύσκολα νά πετύχει ἐκεῖνο πού θέλει. Ὡστόσο ἐπιχειρεῖ καί ἐμπνέεται ἀπό θέματα ὅπως «Η Λιτανεία», «ΟΙ θρησκείες», «Τό Φῶς», «Η Σιωπή», «Η Ἐκκλησία», «Ο θάνατος», «Ο Βωμός», «Ο θῖαςος» κλπ. Υπάρχει θαυμαστή καθάρτητα καί διαύγεια στίς σκέψεις του καί οἱ εἰκόνες του εἶναι καλές. Ἐκεῖνο πού πλεονάζει εἶναι μία διαειδιά συναισθηση τῆς ματαιότητας τῶν πάντων. Παντοῦ ἐνεδρεῖ ὁ θάνατος. Αὐτή ή ἐλεγειακή ὕψη κάνει κάπως μελοχολικό τό κλίμα καί ὁ λυρικός τόνος χάνει ἔσχατος. Ὅμως γενικά ὁ κ. Σανάλατος ἔχει ποιητική φλέβα καί ὑπόσχεται πολλά ή νέα του συλλογή.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΟΣ ΚΑΥΣΙΜΩΝ

ΧΑΡΓΟΥΕΛ (Τράνς 'Ηστ).— εἰς τήν Ἑκθεσιν Ἀποδοτικότητος Καυσίμων, ή ὁποία θά ὁργανωθῇ τόν τρέχοντα μήνα, ή Ἐπιτροπή Ἀτομικῆς Ἑνεργείας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, θά ἐπιδείξη μεθόδους πού μειώνουν τό κόστος τοῦ ηλεκτρισμοῦ τῶν ἀτομικῶν ἀντιδραστήρων, διά τῆς χρησιμοποίησης βελτιωμένων καυσίμων. Ἐάν μποροῦμεν νά κατασκευάσωμεν καύσιμα, τά ὁποία θά καίγωνται βρδύτερα καί νά δίδουν ὑψηλότερας θερμοκρασίας, ή ἀποδοσις τῶν ἀντιδραστήρων θά εἶναι μεγαλύτερα. Θά ἐπιδείχθουν δειγμάτων νέων τυπων καυσίμων καί θά τοισθῇ ή ἀνεμενομένη ἐπίδρασις τῶν ἐπὶ τῶν ἀντιδραστήρων. Θά ἐπιδείχθουν ἐπίσης μοντέλλα τοῦ Ἀντιδραστήρος Ὑλικῶν τοῦ Νέωφραι, ὡς καί τῆς ΖΗΤΑ (τῆς συσκευῆς θερμοπυρηνικῆς ἐνεργείας μηδέν) τοῦ Χαρούελ, εἰς τήν ὁποίαν οἱ ἐιδικοί ἐπέτυχον καί διετήρησαν ἐπὶ σημαντικῶς περιόδους θερμοκρασίας μέχρι 5.000.000 βαθμῶν ἐκατονταδύδμου. Τά μοντέλλα αὐτά θά εἶναι ἀρκετᾶ μεγάλα, ὥστε νά δειχνοῦν τάς λεπτομερείας τῶν πρωτύπων καί τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας τῶν. Τό πρῶτον μοντέλλο, δηλαδή τὸ Νέωφραι, θά ἔχῃ ὕψος 6 ποδῶν καί τῆς ΖΗΤΑ τό 113 περίπου τῶν πραγματικῶν διαστάσεων.

— Προερχόμενος ἐξ Ἀθηνῶν, ἐμενε καί στή Θεσσαλονίκη μερικές μέρες ὁ Καβαλιώτης ποιητής κ. Γιώργος Στοιγαννίδης ὁ ὁποῖος ἤρθε στή ἐπαφή με ὁρίσμενους λογοτέχνες τῆς πόλεως μας.

— Ἐπίσης ἐπίστρεψε ἀπό τό ταξίδι της στίς διαφορες εὐρωπαϊκές πόλεις ὅπου πῆγε γιά ἐπίσκεψη ὁ Μουσών με ὑποτροφία τοῦ Διεθνούς Ρόταρυ ή καλλιτεχνία δις Ἀλίκη Χατζή, γνωστή γλύπτρια τόσο ἀπ' τις ἐκθέσεις της ὅσο κι' ἀπ' τά ἔργα της πού στολίζουν ἀρκετές πόλεις τῆς Βορ. Ἑλλάδος.

— Ὁ λογοτέχνης κ. Γιώργος Δέλιος δημοσιεύει στὸν «Ἑλληνικό Βορρά» μιά σειρά ἐντυπώσεων ἀπό τή Χολκιδική.

— Τό Σάββατο στίς 3.15 θά μεταδοθῇ ἀπό τόν Ραδιοσταθμό Θεσσαλονίκης ή τακτική ἐκπομπή πνευματική καί καλλιτεχνική κινεστική Βόρειο Ἑλλάδας πού ἐπιμελεῖται ὁ κ. Τάκης Γκοσιόπουλος.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

Από τις δοκιμές της βυζαντινής τραγωδίας του "Αγγελου Τερζάκη" "Θεοφανώ", με την οποία θ' αρχίσουν οι Γιορτές Θεσσαλονίκης στις 23 Σεπτεμβρίου

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΤΗΝ 23ΗΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Απόκομης ΕΛΛΗΝ. ΒΟΡΡΑΣ Θ)ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία 21 ΣΕΠ.1958

ΔΙΑ ΤΑΣ ΕΟΡΤΑΣ ΤΗΣ «ΡΟΤΟΝΤΑΣ»

ΕΦΘΑΣΕ ΤΟ ΠΡΩΤΟΝ ΚΛΙΜΑΚΙΟΝ
ΤΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»Η διεργουμένη διαρρύθμισις του μνημείου ούδως θίγει
τόν καθηγιασμένον χώρον του 'Ιερού και της κόγχης. —

Η μεγάλη σύσκεψις υπό την προεδρίαν του κ. Θεολογίτη.

— Μόνιμον θεσμόν θα αποτελέσουν αι εκδηλώσεις

ΑΙ ΧΘΕΣΙΝΑΙ ΔΟΚΙΜΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑΝ

Αφίκετο χθες εξ Αθηνών το πρώτον κλιμάκιον των 'Αθηνών και Θεσσαλονικέων ηθοποιών οι οποίοι θα λάβουν μέρος εις τας καλλιτεχνικάς θεαματικές εκδηλώσεις και ειδικότερον εις τας παραστάσεις του Βυζαντινού Δράματος «Θεοφάνης» με επί κεφαλής την πρωταγωνίστριαν του 'Εθνικού Θεάτρου κ. Έλσαν Βεργή. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται οι δύο πρωταγωνισταί κ.κ. Νίκος Τζόγιας και Γεώργιος Μαρίνος, η Μπέμμη Μωραϊτοπούλου, ο Γρηγόριος Βασιτιάς, ο Πέτρος Φισκούν και οι καλλιτέχνιδες Άννα Καρή, Ολβία Κούδου και Μίρρα Μπουριόπου, οι οποίοι μετά των καλλιτεχνικών Παπαδοπούλου και Χρονόπουλου θα υποδυθούν τόν ρόλον των θυγατέρων του Κωνσταντίνου.

Επίσης άφικησαν η προετοιμασμένη των γενικών εκπομπών του Ε.Ι.Ρ. κ. Ρηγαπούλου, η προετοιμασμένη του τμήματος Θεάτρου της Ταρσούλη και η κυρία Προκοπίου.

Τούς άφικέντας άπεδέχθησαν εις τήν άεροδρόμον έκ μέρους τού 'Υπουργού Β. Έλλάδος, ο γεν. γραμματέας κ. Παπαγεωργίου μετά της κυρίας Παπαγεωργίου, η οποία πρόεδρεν άποβόσκην εις την κυρίαν Έλσαν Βεργή, ο γεν. διευθυντής Έκ πομπών και Προγράμματος τού ΕΙΡ κ. Προκοπίου, ο διευθυντής τού Γραφείου Τύπου Β.Ε. κ. Παπακωνσταντίνου, ο διευθυντής τού Ραδιοφωνικού Σταθμού Θεσσαλονίκης και τού Ραδιοσταθμού Έκτίλων Διονύσιον Χ.ε. Φάκας και Άλεξάνδρος, εκπρόσωποι των άργανώσεων και τού καλλιτεχνικού κόσμου της πόλεως και πλήθος κόσμου.

ΘΑ-ΤΟΥΣ ΔΕΞΙΩΘΗ
Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ Β. ΕΛΛΑΔΟΣ

Τούς Άθηνάϊους και Θεσσαλονικείς καλλιτέχνας, άς και τούς αντιπροσώπους τού Έθνου και τού Έργαρίου τύπου Θεσσαλονίκης και Άθηνών οι οποίοι θα παρακολουθήσουν τας καλλιτεχνικάς εορτάς και εκδηλώσεις, θα δεξιωθή ο άπουργός Β. Έλλάδος κ. Θεολογίτης μετά τόν πάρος της παραστάσεως της «Θεοφάνους» την Τρίτην, εις την Στρατιωτικήν Αδόχην. Επίσης πρὸς τιμήν

των άνωτέρω θα δώση άδείξιον την άκομένην 24 τρέχοντος, ο άμπαρχος Πατριάρχης εις τήν αίθουσαν δεξιῶν τού Δήμου.

Οι καλλιτέχναι και οι αντιπρόσωποι τού τύπου την προσηύχον Τετάρτην 25 τρέχοντος θα άποβόσκην έν σώματι την Δ. Έκδοσιν, μετά δε τόν πάρος της επισκέψεως αυτής θ' προέδρος τού Δ.Σ. της Δ. Έκδόσεως κ. Γεωργιάδης μετά των μελών τού συμβουλίου θα δεξιωθή αὐτούς έντός της Έκδόσεως.

Κατά την διάρκεια των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων τα κεντρικά σημεία της πόλεως θα είναι φωταγωγημένα.

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ

Υπό την προεδρίαν τού 'Υπουργού Β.Ε. κ. Θεολογίτη, συνεκλήθη την πρωίαν χθες μακρά σύσκεψις καί τήν όποιαν έρρυθμίθησαν οι λειτουργικαί εκδηλώσεις, οι όποιαι θα λάβουν χώραν άπο 23—30 Σεπτεμβρίου εις τήν Ροτόντα τού 'Αγίου Γεωργίου.

Εις τήν σύσκεψιν μετόχον ο Γεν. Γραμματέας τού 'Υπουργείου Β.Ε. κ. Παπαγεωργίου, ο άμπαρχος κ. Πατριάρχης, ο άστυνομικός δ/ντής κ. Μήτσου, ο γεν. δ/ντής τού Προγράμματος και τού Έκτακτου τού ραδιοφωνικού Σταθμού 'Αθηνών κ. Προκοπίου, ο δ/ντής τού 'Υπουργείου Β.Ε. κ. Σκουδάκης, εκπρόσωποι τού Γ' Σ.Ε., ο δ/ντής των Πολιτικών 'Υποθέσεων τού 'Υπουργείου κ. Τσούρας και ο δ/ντής τού Γραφείου Τύπου Β.Ε. κ. Παπακωνσταντίνου.

Καί' αὐτήν εξεδηλώθη άμείριστον τά ένδιαφέρον τού 'Υπουργού Β.Ε. κ. Θεολογίτη διά τήν επιτυχίαν των καλλιτεχνικών εορτῶν, οι όποιαι άς γνωστόν κατόπιν επιθυμίας τού Προέδρου της Κυβερνήσεως, Καραμανλή, θα τελοῦνται καί' Έτος εις τήν πόλιν μας, κατά τήν περίοδον της λειτουργίας της Δ. Έκδόσεως.

Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΣ
ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ

Εις τήν ά. άπουργόν άντεφώνη έτι η διαμόρφωσις της Ροτόντας τού 'Αγίου Γεωργίου, έγινετα έσται των δοκίμων έντολῶν του μετά πάσης προσοχής και επιμέλειας, ούτως άσται, η πρώτη της Βυζαντινής Γραμμίας «Θεοφάνης» τού Άγγλου Τερζάκη, εις τήν όποιαν λαμβάνονται υπό κρίσιν οι 'Αθηναίοι και Βορείοι καλλιτέχναι, να στεφθῇ ύπό πλήρους επιτυχίας. Επίσης έ. ερμηνεύθη δ' έντονος και φαντασμαγορικός φωτισμός της Ροτόντας, έσται δ' αὐτοίς και έξωτερικός, εις τρόπον ώστε να δημιογραφηθῇ τό όμοειδον έντονον περιβάλλον τά όποιον απαιτείται διά τήν έκτέλεσιν και έρμηνείαν ένδε δοχάνων Έργου, άς η «Θεοφάνης».

Αέον να σημειωθῇ ότι η διαρρύθμισις τού Μνημείου της εΡοτόντας άπομονώνει πλήρως και άμνησιν τελείως άδικοτον τήν καθηγιασμένον χώρον τού προσθέτου Ιερού και της κόγχης, η όποια έχει τελείως περιφραχθῇ.

ΑΙ ΧΘΕΣΙΝΑΙ
ΔΟΚΙΜΑΙ

Τό άποπρας χθες έγινετο, πρὸς τίς τήν καλλιτεχνικήν και τήν άμνησιν τήν Ροτόνταν, έσται η «Θεοφάνης». 'Ιδιαίτερον έδοκιμάσθη η δικτύωσις τού φωτισμού έξωτερικού και έξωτερικού, άς και τό σύστημα μεταδόσεως τού ήχου, έγινετο, δε, επίσης και δοκιμή της σκηνης της άείσεως τού ήχου. Τονιστήν πλέοντιμῶν τού τούτος νεαρούς του.

Τας δοκιμάς παρακολούθησαν έντονα πλήθος κόσμου.

Ο άμπαρχος Πατριάρχης Έλλάδος κ. Θεολογίτης υπό τήν ιδιότητά του άς προέδρου της 'Οργανώσεως 'Επιτελής των πρῶτων καλλιτεχνικών εκδηλώσεων τήν άκομήρη της Δ.Ε.Θ., έπέλεξε χθες τούς άντιπροσώπους τού Τύπου και προέβη εις τας κάτωθι δηλώσεις:

«Επειδή οι ήμέραι της ένάφρεως των καλλιτεχνικών εορτῶν Θεσσαλονίκης πλησιάζουν, επιθυμῶ να δηλώσω πρὸς τόν Τύπον της Βορείου Έλλάδος, ότι τόνος τού προγράμματος, όσον και οι τεχνικοί προϋποθέσεις διά τήν άρίστην έκτέλεσιν των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων έχουν ήδη άποπερατωθῇ και καί' αὐτός θα κυλοφορήσουν εις τό κύριον κοινόν τά προγράμματα και οι σχετικές καλλιτεχνικές διαφημίσεις διά να ένημερωθῇ τό φιλότεχνον κοινόν και επί των λεπτομερειῶν τού Έρτασμού. Πρέπει να τονισθῇ, ότι ο Έρτασμός ούτος άκούσιν λόντιν καί' άπομονωμένον διακόσμον λόντιν και καλλιτέχναι έκ των καλύτερων τού άποβόσκην τήν στιγμήν ταύτην η πατρις δεν έχει τό προηγουμένον του εις τήν πνευματικήν και καλλιτεχνικήν ζωή της Βορείου Έλλάδος. Απαστοι αϊ έκδηλώσεις, θεαματικά, μουσικά, χοροδραματικά άς λάβουν χώραν εις τόν παρακοινοῦντα χώρον της «Ροτόντας» τού 'Αγίου Γεωργίου, οι όποιοι άξιοποιείσιν άς μνημόν και στόγη καλλιτεχνικών εκδηλώσεων κατά τόν καλύτερον τρόπον, εις τρόπον ώστε, και η άρχιτεκτονική αὐτή να άναδεικνύεται δι' έντέχνον φωτισμό, όπευθύνως μελετημένου, και η έξωτερική αὐτοῦ, χριστιανική διακόσμσις και η άκουστική του, να εξυπηρετήσουν τήν άπόδοσιν των Έργων, τά όποια πρόκειται να έρμηνεύθουν.

«'Ελλήρη ειδική μέριμνα να δοθῇ άποκεντραμένη παραστάσις με λαϊκές τιμές εισιτηρίων, εις τρόπον ώστε να δυνήθουν αϊ έργαζόμενοι τάς εις τήν ύπαιθρον και τάς πόλεις να παρακολουθήσουν τας καλλιτεχνικάς αὐτάς εορτάς και να έμφοκλήθουν της εὐκαιρίας να έπωκωνήσουν με τούς Έργα επί τούς έρμηνεύτας των. Τελευταίως συμπληρώνεται τό πόσιον μεγάλον θέμα της άλοκλήσεως της Διεθνούς Έκδόσεως Β. Ε.

Θεσσαλονίκης και δημιοφνούνται αϊ πρώτοι έθελαι μες καλλιτεχνικήν και πνευματικήν παραστάσις εις τήν Βορείαν Έλλάδα, τήν όποιαν εύχομαι να συνεχίσουν με τόν έντον ένδοξασμόν οι μεταγενέστεροι μας».

Μετά τούτα ά άφίχθεις εξ 'Αθηνών κ. Προκοπίου, έκ τού μελόν της οργανώσεως έκπαιτῆς, προέβη εις σχετικές άνακοινώσεις επί τού προηγουμένου των εκδηλώσεων και άμνησιν εις διαφόρους έρωτήσεις των δημοφώνων.

Συνεχῶς άνακοινώθη ότι η άνάγκη προκύρει με ταύτατα ρυθμόν και ότι γίνονται ήδη αϊ έργασια διασκευῆς τού χώρου της Ροτόντας πρὸς καλύτερον έκμετάλλευσιν των πλεονεκτημάτων του. 'Εδηλώθη ότι 1300 πρόσβεις τών 2.000 άστ με δικτύωσιν 6.000 μέτρων θα χρησιμοποιηθῇ διά τόν έξωτερικόν και έξωτερικόν φωτισμόν τού μνημείου και ότι ειδικόν σύστημα μικροφώνων και μεγαφώνων θα έξελείψη κάθε νεκρόν άκουστικῶν χώρον.

Τήν 20/9/58 άφικνούνται οι καλλιτέχναι εξ 'Αθηνών και τήν 21ην θα άρξουν αϊ δοκιμαί έντός της Ροτόντης.

Τό άναλυτικόν πρόγραμμα περιλαμβάνει τά εξής μέρη:

α) «Θεοφάνης» Βυζαντινή τραγωδία τού Έλίου, με πρωταγωνιστή τήν Έλσαν Βεργή, τόν Νίκον Τζόγια, τόν 'Ελλήν Τζαμαρλόν, τόν 'Ιωάννη Μαρίνον και τόν Γον. Βεργή. Θα δοθῇ 5 δράματα τήν 23, 26, 27, 28 και 30 Σεπτεμβρίου με έννάστιν τήν 9.30' μ.μ. πλην της πρῆμιας πού θα άρχισιν τήν 8.30' μ.μ. Θα δοθῇ επίσης τρεῖς λαϊκαί άποκρινάται με ήλαττωμένον εισιτήριον τήν 26, 28 και 30/9/58 με έννάστιν τήν 6.30' μ.μ.

β) Συναυλία 1η με μαέστρον τόν Άντιόχον Εὐαγγελάτον και σολίστ τήν Μπέμμη Φλερύ, τήν Τετάρτην 24/9/58 και άρον 8.30' μ.μ.

γ) Συναυλία 2α με μαέστρον τόν Α. Παρίση και σολίστ τόν Βύρωνα Κολάση.

δ) Το χορόδραμα της Παλλας Μάκου με θέμα τήν 'Ερωφίλην τού Χαρταύου τήν Πέμπτην 25 (άρα 8.30' μ.μ.) και τό Σάββατον 27/9/58 (άρα 6.30' μ.μ.).

ε) Αὐτογραφική Έκδοσις τού Υ.

 ν δραματικὴν ζωὴν τῶν θεατρικῶν ἡρώων, ἐπαι-
 κάδαρις τῆς μορφῆς τῶν. τῶν κάδαρις αὐτῶν
 τῆς...

'Απόκομμα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία: 2.9.ΣΕΠ.1958.....

Με μεγάλην, ως προβλέπεται, επιτυχίαν ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΤΗΝ ΤΡΙΤΗΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑΝ ΑΙ ΜΕΓΑΛΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΑΝΕΚΟΙΝΩΘΗ ΤΟ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 'Η τιμή τῶν εἰσιτηρίων 30, 20 καὶ 10 δραχμαὶ

Ὁ ὑπουργὸς βορείου Ἑλλάδος κ. Θεολογίτης συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ γενικοῦ γραμματέως τοῦ ὑπουργείου κ. Παπαγεωργίου καὶ ὑπὸ μελῶν τῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τῶν καλλιτεχνικῶν εορτῶν μετέβη τὴν πρωΐαν χθὲς εἰς τὴν ροτόνταν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἡ-
λεγξεν τὸν ρυθμὸν τῶν ἐργασιῶν δια-
μορφώσεως αὐτῆς, δώσας τὰς δευτέρας ἐντολὰς διὰ τὸν ἐξωραϊσμὸν καὶ τὸν εὐ-
τρεπισμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ χώρου τῆς ροτόντας, ὁ ὁποῖος δι' εἰδικὸν φωτισμὸν
θα παρουσιάσῃ ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῶν
ἀρχαιοτήτων τοῦ μουσείου.

Ὁ κ. ὑπουργὸς ἔμεινεν ἀπολύτως ἰκα-
νοποιημένος ἀπὸ τὰς συντελουμένας ἐρ-
γασίας διαμορφώσεως τοῦ μουσείου, εἰς
τὸ ὅποιον ὡς γνωστὸν ἀπὸ 23 ἕως 30
Σεπτεμβρίου θα λάβουν χώραν αἱ καλ-
λιτεχνικαὶ εορταί, αἵτινες ὀργανοῦνται
ἐπ' ἐκκαίρῃ τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως,
ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου βορείου Ἑλλάδος
μέτ' τὴν συμπαραστάσιν τοῦ ὑπουργείου
παιδείας, τοῦ ὀργανισμοῦ ἰθνηκοῦ θεά-
τρου, τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλο-
νίκης καὶ τοῦ ΕἰΡ.

Ἡ προμερία τοῦ βυζαντινοῦ ἔργου
«Θεοφανὴς» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη ὤρισθη
τὴν προσεχῇ Τρίτῃ 8.30 μ.π. καὶ αὐτὴν
θα παραστοῦν ἅπαναι αἱ ἀρχαὶ τῆς πό-
λεως καὶ προσωπικότητες ἐξ Ἀθηνῶν.
Αἱ γενικαὶ δοκιμαίαι τοῦ ἔργου θα ἀρ-
χίσουν σήμερον τὴν ἐσπέραν ἀφικνου-
μένων πρὸς τοῦτο τῶν κορυφαίων καλ-
λιτεχνῶν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, οἱ
ὅποιοι θα λάβουν μέρος εἰς τὸ ἔργον.
Σκηνοθέτης τοῦ ἔργου εἶναι ὁ κ. Μήτσος

Λυγίζος με σκηνογράφον τὸν κ. Σπύρον
Βασιλείου. Αἱ ἐνδυμασίαι τοῦ ἔργου ἐ-
πελεγήσαν ὑπὸ τοῦ κ. Ἀντῶν Φωκά,
ἡ δὲ μουσικὴ αὐτοῦ ἀφείλεται εἰς τὸν κ.
Ἀντωνίου Λαδά. Εἰς τὴν «Θεοφανῶ»,
πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἑλσα Βεργῆ, ὁ Νίκος
Τζώνις, ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου, ὁ Ἰορδα-
νης Μαρῖνος καὶ ὁ Γρηγόριος Βαφίας.
Ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισεν ἀπὸ χθὲς ἡ δια-
θεσις τῶν εἰσιτηρίων ὧν τῶν καλλι-
τεχνικῶν ἐκδηλώσεων αἱ ὁποῖαι θα λά-
βουν χώραν εἰς τὴν ροτόνταν τοῦ Ἁγίου
γεωργίου. Ταῦτα θα πωλοῦνται εἰς τὸ τα-
μεῖον τοῦ βασιλικοῦ θεάτρου, εἰς τὸ ἐπὶ
τῆς οδοῦ Τσιμισκῆ καὶ Ἀριστοτέλους
εἰδικὸν περίπτερον καὶ εἰς τὴν ἐν τῇ
Διεθνῇ Ἐκθεσὶν φωτογραφικὴν ἔκθεσιν
τοῦ ὑπουργείου βορείου Ἑλλάδος, ἡ ὁ-
ποία στεγαζέται εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. «5»
περίπτερον τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως, ἀπὸ
ώρας 9 ἕως 1.30 μ. καὶ 5-10 μ.μ.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου βορείου Ἑλλά-
δος ἀνεκοινώθη τὸ πρόγραμμα τῶν εορ-
τατικῶν ἐκδηλώσεων εἰς τὴν ροτόνταν
ἕως ὥς ἑξῆς:

Ἡ ἐναρξίς τῶν εορτατικῶν ἐκδηλώ-
σεων θα γίνῃ τὴν Τρίτῃ 23ην Σεπτεμ-
βρίου καὶ ὥραν 8.30 μ.π., ὁπότε θα
παίξῃ ἡ γνωστὴ βυζαντινὴ τραγωδία
«Θεοφανὴς», τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη.

Τὴν ἐπομένην, 24ην Σεπτεμβρίου θα
δοθῇ συναυλία τῆς συμφωνικῆς ὀρχή-
στρας ὑπὸ τῆν διευθύνσιν τοῦ Ἀντί-
χου Εὐαγγελάτου, με σολίστ τὴν Μιρέϊ
Φλερύ. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἐρ-
γα Βέμπερ καὶ Μπετόβεν, τὴν συμφω-
νικὴν εἰκόνα τοῦ Σόλωνος Μιχαηλίδη τὸ
«Παρηγύρι τῆς Κακάδας», τὰ «Μακεδο-
νίτικα» τοῦ Λάβη Μαργαρίτη, τὴν συμ-
φωνικὴν μπαλάντα εἰς Λυγερὴ καὶ ὁ Χά-
ρις τοῦ Α. Εὐαγγελάτου καὶ τὸ συμ-
φωνικὸν ποίημα τοῦ Μ. Καλομοίρη ὁ
«Θάνατος τῆς Ἀντρεϊωμένης».

Τὴν Τρίτην ἡμέραν τῶν εορτῶν, δη-
λαδὴ τὴν 25ην Σεπτεμβρίου θα δοθῇ
παράστασις τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδράματος
τῆς Ραλλοῦς Μάνου, ποὺ θα ἀποτε-
λῇται εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἀπὸ τὴν «Ερ-
ωφίλη», ποὺ εἶναι ὀγαλμένη ἀπὸ τὸ
ὁμώνυμο κρητικὸν δράμα τοῦ Γεωργίου
Κορτάτζη. Ἡ χορογραφία θα εἶναι τῆς
Ραλλοῦς Μάνου καὶ τῆς Ντόρας Τσά-
τσου, με μουσικὴν τοῦ κ. Θεοδωράκη
καὶ σκηνογραφίαν καὶ κοστούμια τοῦ Γι-
άννη Μόραλη. Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ
προγράμματος καλύπτεται ἀπὸ τὴν «Μή-
δειαν» με μουσικὴν τοῦ Σάμουελ Μπάρ-
μπερ καὶ με χορογραφίαν τῆς Ραλλοῦς
Μάνου. Τέλος τὸ τρίτον μέρος τῶν ἐκ-
δηλώσεων τοῦ χοροδράματος περιλαμβά-
νεται τὴν «Ερμιᾶ» με μουσικὴν τοῦ Μά-
νου Χατζηδάκη, χορογραφίαν τῆς Ραλ-
λοῦς Μάνου καὶ σκηνογραφίαν καὶ κο-

στούμια τοῦ Γιάννη Μόραλη.

Ἡ «Θεοφανὴς» θα ἐπαναληφθῇ σὲ δύο
παραστάσεις, ἀπογευματινὴν καὶ βρα-
δυνὴν, τὴν 26ην, 28ην καὶ 30ην Σεπτεμ-
βρίου καὶ τὸ χοροδράμα εἰς ἀπογευ-
ματινὴν παράστασιν τὸ Σάββατον 27ην
Σεπτεμβρίου. Τέλος θα δοθῇ καὶ δευ-
τέρα συναυλία ὑπὸ τὴν διευθύνσιν τοῦ
Ἀνδρέου Παρίδη με σολίστ τὸν Βύρω-
να Κολάση, τὸ δὲ πρόγραμμα θα πε-
ριλαμβάνῃ ἔργα Γκλουκ, Μότσαρτ,
Μπαρμς καὶ Μενελάου Βυζαντίου.

Ἡ τιμὴ τῶν εἰσιτηρίων ὥρισθη εἰς
30, 20 καὶ 10 δραχμάς.

ΔΙΕΝΕΜΘΗ ΚΑΙ ΧΘΕΣ

Ἡ ἐγκύκλιος τοῦ σεβ. μητροπολίτου
Θεσσαλονίκης διὰ τῆς ὁποίας οὗτος κα-
λεῖ τὸν λαὸν ὅπως συμμετάσθῃ τὰς καλ-
λιτεχνικὰς παραστάσεις εἰς τὴν ροτόν-
ταν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, διενεμήθη καὶ
χθὲς κατὰ χιλιάδας εἰς καταστήματα,
ἐργοστάσια, τραπεζὰς καὶ ἄλλους τό-
πους ἐργασίας.

ΠΟΛΛΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἡ «Μακεδονία» διαθε χθὲς πολλὰς
ἐπιστολὰς διὰ τὸ ζήτημα τῆς τελείσεως
τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων εἰς τὴν
ροτόνταν, θα δημοσιεύσῃ ὅμως μόνον
τὰς ἐνυπογράφους ἐξ αὐτῶν καὶ τὰς
ἀφουράσας τὰς διευθύνσεις τῶν ἀποστο-
λῶν των.

21/9/1958

Αφίκντο οι καλλιτέχναι ἐξ Ἀθηνῶν. — Ἦρχισαν αἱ δοκιμαὶ τοῦ ἐργασίου «Θεοφανῶς». — Καὶ τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας Θεσσαλονίκης. — Δεξιώσεις ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου, τοῦ δήμου καὶ τῆς Ἐκθέσεως.

[illegible]

Εως τὸν κ. ὑπουργὸν ἀναφέρῃ ὅτι ἡ διαφοροποίησις τῆς τροποτικῆς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐγένετο ὥστε τὸν δόξαν ἐντολῶν τὸν μετὰ πάσης προσέχει καὶ ἐμπειρίας, οὕτως ὥστε, ἡ πρώτη τῆς θυγατρὸς τῆς τραγῳδίας «θεοφάνης» τοῦ Ἀγγέλου Τροβὰ, εἰς τὴν ὁποῖαν λαμβάνουν μέρος οἱ ἑξῆς καί: Ἀθηναῖοι καὶ Μακεδόνας καλλιτέχναι, νὰ στεφθῇ ἀπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἐπίσης ἐξασφάλισι δ' ἐντυχῶν καὶ φαντασματογραφικὸς φωτισμὸς τῆς τροποτικῆς, ὁποῦντις καὶ ἐξωστραφικῶς εἰς τὴν

[illegible]

ΟΙ καλλιτέχναι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ τόπου τὴν προσεχὴ Τετάρτην θὰ ἐπισκεφθῶσιν ἐν σώματι τὴν Διεθνήν Ἐκθεσιν, μετὰ δὲ τοῦ πέρας τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς δ' ἐπρόδεξοι τοὺς συμβουλευτοὺς τῆς Ἐκθέσεως κ. Γεωργιάδους μετὰ τὴν μελάν τοῦ συμβουλευτοῦ θὰ δεξιωθῇ αὐτοὺς ἐντός τῆς Ἐκθέσεως.

Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων καὶ κεντρικὰ σημεῖα τῆς πόλεως θὰ εἶναι φωταγωγημένα.

ΗΛΘΟΝ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

[illegible]

Επίσης άφίχθησαν ή προϊσταμένη των γενικών εκπαιδευτικών του ΕΙΡ κ. Ρηγοπούλου, ή προϊσταμένη του τμήματος άσπιδου κ. Γαρσούλη και ή κυρία Προκοπίου.

Τοὺς ἀφικθέντας καλλιτέχνας ὑπεδέ-
χθησαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ἐκ μέρους τοῦ

Ο γενικός γραμματέας του υπουργείου θορείου Έλλάδος κ. Παπαγεωργίου μεταξύ των άσθεντων χθες εξ Αθηνών καλλιτεχνών, τους όποιους υπέδεχθη τόν ό δροδρομόν. Είς τή μέσον ό κ. Προκοπίου και Κουτίου και Μαίρη Μπουραδου.

... του υπουργού θορείου 'Ελλάδος δ
γραμματεὺς κ. Παπαγεωργίου με
κ. Παπαγεωργίου, δ κ. Προκοπί
ἐκπρόσωποι τῶν ὁργανώσεων κ
καλλιτεχνικοῦ κόσμου τῆς πόλεως

ΔΟΚΙΜΑΙ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

Αι δοκιμαίαι του έργου Θεοφανούς η-
χισαν από χθές την έσπεραν εις την Ρα-
ββήτου κ. Λυγίζου και με συμμετοχήν δι-
δων των αφιχθέντων Αθηναίων και Θεσ-
σαλονικίων ήθροταιών.

Ε'ς άλλου συνεχίζονται πυρετωδώς οι εργασίες κατασκευής του λιμενικού έργου, όπως διαπιστώνεται από τοποθετημένους εις την Ροτόντα και διαρρηκτικούς των άλλων εξωτερικών και εσωτερικών χώρων αυτής. Οι εργασίες αυτές θα συνεχισθούν έναντι διακοπής δια να καταστεί δυνατόν να εξοικονομηθεί μέχρι της 8.30 ελευθέρως της προαχθείσης Τρίτης, όποτε θα δοθεί η πρώτη επίσημος και πανηγυρική παραστάσις του έργου εορταστικής φύσεως.

Ἰδιαίτερα ἐπίσης προσπάθεια κατα-
βάλλεται διὰ τὴν ἀκουστικὴν τῆς Ρωτόν-
ης.

Η ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Γίνονται επίσης δοκιμαίες της συμφωνίας αρχηγότατος Θεσσαλονίκης διά της συν-
ουσίας της, αττικής δια δούκων επί αυ-
της, ή μια την 8.30 μ.μ. της προσεχούς
Τετάρτης υπό την διεύθυνσιν του κ. Εδ-
αγγελάτου και ή τέταρτα την 8.30 μ.μ.
της 29ης τρέχοντος μηνός υπό της δι-
εύθυνσιν του κ. Παπιά.

«Η θεοφάνεια της συμφωνικής ορχή-
στρας Θεσσαλονίκης καὶ τῶν τριῶν
«Θεοφανείων» αποτελοῦν τὴν συμμετοχὴν
τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου τῆς Θεσσαλο-
νίκης εἰς τὴν 8.2.2019

Όπως ανακοινώθηκε, οι τās Εορτās αὐτās, αὐτίνες θὰ ἐπανεληφθοῦν τὸ πρὸς-εἰς ἔτος, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς Ἑ-
θεσμενικῆς καὶ διαθετικῆς διὰ τὴν ἀσφα-
λυσιν καὶ τῆς ἐξουσίας τῶν 200.000 καὶ πλε-
ον δοκιμῶν θὰ καταβληθῇ προσπάθεια,
ὅπως συμπεριληφθῶν περὶ σὺντομος καὶ
ἀποδοτικῆς ἐκ θεσμοδοτικῆς.

ΤΑ «ΥΠΕΡ» ΚΑΙ ΤΑ «ΚΑΤΑ»

Οι ένορτοι της ένοριος 'Αναλήφους
ε.ε. Μηνός Γεωργιάδης, Κων. Πηκτών.
Γρηγ. Ζαχαρόπουλος, Γεωργ. Καζέπιδης,
Νικολ. Χριστόδουλος, Στυλ. Ίωαννίδης,
Καρηνία Τορλιλά και Γιώργ. Παρσσευ-
αδής απέστειλαν εις τόν πρόεδρον της
κυβερνήσεως τηλεγράφημα διά του οποί-
ου διαμαρτυρούνται διότι α) ταυτότητα
έσται διά δοθούν εις τόν ρωτόντων τοῦ

Ἁγίου Γεωργίου, ζητοῦν δὲ τὴν μα-
ταιωσίν των.
Ἐπίσης ὁ κ. Ν. Κοντογούρης, πρόε-
δρος τοῦ «Χριστιανικοῦ ἀγῶνος», ἀπέ-
στειλεν ἐπιστολὴν, διαμαρτυρούμενος διὰ
τὸν ἴδιον λόγον.

Ἰσαυτὸς ὁ σύλλογος πολυτέκνων Θεο-
σλοχιστῆς ἀπέστειλεν εἰς τὸν π. πρῶτον
παιδρὸν, τοὺς ἀρμόδιους ὑπουργοὺς καὶ
τοὺς βουλευτὰς τηλεγράφημα διαμαρτυ-
ρίας διὰ τὸν ἴδιον λόγον, ζητεῖ δὲ ὅπως
αἱ ἐξοταὶ γίνωνται εἰς ἄλλον χώραν. Τὸ
τηλεγράφημα ὑπογράφει ὁ πρόεδρος τοῦ
συνλόγου π. π.

ΤΑ ΥΠΟ ΤΟΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ
ΣΩΜΑΤΕΙΑ

Ἐπίσης τὰ κάτωθι σωματεῖα τελοῦνται
ὕπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ παν. μητροπο-
λίτου ἐξέδωσαν προκηρύξεις καὶ ἀποστεί-
λαν τηλεγραφήματα διαμαρτυρόμενα διὰ
τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ροτότας διὰ τῆς
καλλιτεχνικῆς ὁδοῦ.

71) Ἡ χριστιανικὴ ἀδελφότης ἐ'Απολύ-
τως ἀπέστηκε τηλεγράφημα εἰς τὸν
κ. πρωθυπουργὸν καὶ τοὺς ἀρροβίους ὁ-
πουργούς. Ἡ Ἰβία ἔβασεν εἰς κυκλοφο-
ρίαν μακρὸν ἔντυπον διακήρυξιν, ἀπειθυ-
νόμενην εἰς τὸν λαόν τῆς Θεσσαλονίκης.
Εἰς ταύτην κεντηρίζεται ἡ χρησιμοποί-
ησις τῆς ροτόνης ὡς χώρος θεατρικῶν
παραστάσεων καὶ προστίθεται μετὰ
ἄλλων τὰ ἑξῆς:

[illegible]

Ποσούτων τῶν ἐθνικῶν θρησκευτικῶν
μαρτυριῶν τῶν ΓΟΧ Θεσσαλονίκης δια-
κρίνεται διὰ τὴν ἰδίαν λόγον καὶ προ-
σέλιον ὅπως αἱ ἐκκλησίαι γίνονται εἰς τὴν
οὐσιαστικὴν θέσιν. Τῇ διαστασίῳ ἡ
συμφωνία ὁ γενικὸς γραμματεὺς τῶν συ-
νεδρίων κ. Α. Παπαδόπουλος.

Ἐπίσης ὁ ἀρχιεπίσκοπος χριστιανικὴ ἀ-
λάφης κυρίαν καὶ δίδων ὁ Ἐβραϊστὴς.

ἐπέστειλεν εἰς τὸν κ. Καραμανλῆ, τη-
γράφημα διαμαρτυρίας, τὸ ὅποιον ὁ
τογράφειν ἡ πρόεδρος αὐτῆς κ. Β. Μπα-
κίριζόγλου καὶ ἡ γραμματεὺς κ. Μ. Ἀγ-
ρίνη

Παρόμοιος τηλεγράφημα απέστειλεν
 ἐν τὸν κ. πρωθυπουργὸν καὶ ἡ πανελλή-
 νιος ἐνωσις γόντων Ἐχριστιανικὴ ἀγω-
 γή, ὑπογραφομένον ὑπὸ τοῦ προέδρου
 τοῦ κ. Α. Τζούφα καὶ τοῦ γ. γραμματέως
 τοῦ κ. Α. Τζούφα

ὁ δὲ κ. Α. ἀπαύτια,
ὁ δὲ κ. Θ. Ζησόπουλος ἐπαινεῖς
ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, ἐπαινεῖς τὴν πληροφориαν ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ, διὰ τὴν ἀποικίαν τοῦτον
ἐπαινεῖς τὸ πλεονεξία τοῦ παν. μαθητοῦ
καταδικάζει τὴν ἀπόφασιν, ὅπως αἱ
ὁρταὶ γίνονται ἐν τῇ Ρωμανίᾳ.

KAI TA «KATA»

[illegible]

ΤΟΝ ΠΡΟΤΙΜΟΥΝ ΤΕΜΕΝΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ, 20.— Ὁ συντονιστὴς τῶν
ἐκτεχνικῶν ἑορτῶν τῆς Θεσσαλονι-
κῆς, πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς του, θηλῶν
πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου,
ἀνίσταται μετὰ τὴν ἐκτίμησιν.

—Μ' ἀντίρρησης, τὴν ὁποίαν εἰσέλασαν ὁ παναγίατος διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ροτότας, μετὰ τὸν λασχιστικὸν αὐτῆς ἀπετέλεσε χριστιανικὸν ἔργον, ἀπαρροβέκτος. Ἡ θέσις τὴν ὁποίαν ὁποστροφεῖται εἶναι πεπλανημένη, ὡς ἀπὸ ἱστορικῆς, ὅσον καὶ ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀποδείξεως.

Και αφού ανέφερε την Ιστορία της
πόλεως δ κ. Προκόπιου Εβασίου
πρωτοδικάρχη πληροφόριαν.

Ενδομήχης, εἶπεν, ὁ παραγγέλλων
ἔχει ἀμφιβολίας περὶ τῆς ἀκριβο-
σύνης τῶν πληροφοριῶν του. Ἄλλως δὲ
ἐβλάπυνεν εἰς προσωπικὴν μαζὶ μου
νομίαν, ἐνώπιον μαρτύρων, ὅτι συ-
νέπε με τὸς Τούρκους διὰ τὴν τοῦ
τοῦσιν τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὴν ἀντι-

...ωση την ρετόντα και να την κά-
νουν και παλιν τζαμί και ότι προτιμά
την Γδη μουσουλμανικόν τέχνης, πα-
... τῶπος καλλιτεχνικῶν ἐρευνῶν

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ

Το τρίτο δεκάημερο του Σεπτεμβρίου στη ροτόντα του 'Αγίου Γεωργίου θα δοθεί η προαγγελθείσα παράσταση με την «Θεοφανώ» του Αγγέλου Τερζάκη, στην οποία πρωταγωνιστεί η Έλσα Βεργή.

Επίσης τις μέρες εκείνες θα εμφανισθεί στην πόλη μας και το περίφημο χοροδράμα της Ραλλούς Μάνου, που είναι αναμφισβήτητα το καλύτερο της Ελλάδος.

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Θεσσαλονίκη επεφύλαξε θεαματική υποδοχήν το απόγευμα του παρελθόντος Σαββάτου εις τους ήθοποιους, οι οποίοι θα παίξουν μέσα εις τα πλαίσια των καλλιτεχνικών εορτών την «Θεοφανώ» του Αγγέλου Τερζάκη. Εκ μέρους του υπουργού Πολιτισμού της Ελλάδος υπεδέχθη τους καλλιτέχνες ο γεν. γραμματέας κ. Παπαγεωργίου, εκπρόσωποι των καλλιτεχνικών και πνευματικών οργανώσεων Θεσσαλονίκης, ο συντονιστής του εορτασμού κ. Αγγελος Προκοπίου, τα μέλη της οργανωτικής επιτροπής και πλήθος φιλοτεχνών.

Το βράδυ του Σαββάτου καθώς και προηθείς Κυριακή έγιναν εις την Ροτόνταν δύο δοκιμαίδια την «Θεοφανώ» εις ρυθμόν παραστάσεως υπό την επίδρασιν του σκηνοθέτου κ. Μήτσου Αυγίζου, του σκηνογράφου κ. Βασιλείου και του ρυθμιστού των ήχητικών και φωτιστικών εγκαταστάσεων κ. Β. Κροντηρά. Η γενική δοκιμή επανελήφθη χθές με όλες τις δυζαντινές ένδυμασις του έργου.

Εκ παραλλήλου, η συμφωνική ορχήστρα Θεσσαλονίκης υπό την διεύθυνσιν του αρχιμουσικού κ.

Ευαγγελάτου ηρξισε δοκιμάς των έργων που θα εκτελεσθούν κατά την συναυλίαν της προσεχούς Τετάρτης.

Εξ άλλου, απόψε μετά την δεδησμένην προείρεσιν της «Θεοφανούς» ο υπουργός Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτης θα παραθέσῃ γεύμα προς τιμήν των καλλιτεχνών που μετέχουν των εορτών, των μελών της οργανωτικής επιτροπής και των δημοσιογράφων οι οποίοι θα παρακολουθήσουν τας εκδηλώσεις.

Το βράδυ της Τετάρτης μετά την πρώτην συναυλίαν παραθέτει ανάλογον γεύμα ο Δήμαρχος Θεσσαλονίκης κ. Πατρικίος, την δε μεσημέριαν της Πέμπτης οργαζούται δεξιώσεις υπό της Διεθνούς Έκθεσεως.

Σημειωτέον ότι εις την Θεσσαλονίκην παρατηρείται μεγάλη ζήτησις εισιτηρίων δια τας εκδηλώσεις της Ροτόντας, αι οποίαι, όπως προβλέπεται, θα σημειώσουν εξαιρετικήν επιτυχίαν. Τα μέλη του ελληνικού χοροδράματος και οι δημοσιογράφοι που θα παρακολουθήσουν τας εκδηλώσεις, άνεχώρησαν χθές την 9 μ.μ. αεροπορικώς δια Θεσσαλονίκην.

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΣΗΜΕΡΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΕΠ' ΕΚΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 23 Σεπτεμβρίου. (Το απόγευμά μας). — Με εξαιρετική μεγαλοπρέπειαν και επισημότητα εγκαινιάζονται σήμερον αι καλλιτεχνικαί εορταί Θεσσαλονίκης, αι οποίαι αποτελούν την εφρασιν σποργής και ενδιαφέροντος του πρωτοβουργού κ. Κ. Καραμανλή προς την πρωτεύουσαν της Βορείου Ελλάδος. Παράλληλως τονίζουν την επιθυμίαν του όπως η Θεσσαλονίκη καταστή, κατά την περίοδον της Έκθεσεως, πανελλήνιον κέντρον δημιουργικών δυνάμεων, πνεύματος και τέχνης.

Προβλέπεται ότι η σημερινή εκδήλωση με το Βυζαντινόν δράμα του κ. Αγγέλου Τερζάκη «Θεοφανώ», θ' αφύση εποχήν εις τα καλλιτεχνικά χρονικά της Ελλάδος. Την προείρεσιν θα τιμήσουν αι αρχαί της πόλεως, εκπρόσωποι του καλλιτεχνικού και πνευματικού κόσμου, ως και εκπρόσωποι του τύπου.

Χθές το βράδυ άφίχθησαν εξ Αθηνών 30 δημοσιογράφοι και ανταποκριταί ξένων εφημερίδων, οι οποίοι θα παρακολουθήσουν την προείρεσιν της «Θεοφανούς». Την 9ην βραδυνήν έδόθη εις το πολυτελές ξενοδοχείον «Μεντινιέρ» δεξίωσις προς τιμήν των καλλιτεχνών, των εκπροσώπων του τύπου και του πνεύ-

ματος κόσμου. Το πρόγραμμα των εορτών περιλαμβάνει εκτός του έργου του κ. Τερζάκη, το οποίον θα επαναληφθή την Παρασκευήν, το Σάββατον, την Κυριακήν και την Τρίτην, συναυλίαν της Συμφωνικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης, α οποίαι θα δοθούν αβριον υπό την διεύθυνσιν του κ. Ευαγγελάτου, με σολίστ την κ. Μιρέϊν Φλερ και την Δευτέραν υπό την διεύθυνσιν του κ. Παρίση με σολίστ τον Βύρωνα Κολάσην. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει επίσης παραστάσεις χοροδράματος της κ. Ραλλούς, αι οποίαι θα δοθούν το βράδυ της Πέμπτης και το απόγευμα του Σαββάτου.

— Με ιδιαίτερον ενδιαφέρον άναμένεται η σημερινή έναρξις των εορτών της Θεσσαλονίκης, που ώργανώθηκαν υπό του υπουργείου Βορείου Ελλάδος, με την συμπράξιν του υπουργείου Παιδείας, του Οργανισμού Έθνικού Θεάτρου, της Διεθνούς Έκθεσεως και του Ε.Ι.Ρ.

— Ως γνωστόν, οι έν λόγω εκδηλώσεις θα γίνουν στην περίφημη ροτόντα του 'Αγίου Γεωργίου, σήμερα δέ θ' αρχίσουν με παράστασι της βυζαντινής τραγωδίας του Αγγέλου Τερζάκη «Θεοφανώ».

— Στο έργο αυτό θα πρωταγωνιστήσουν η κ. Έλσα Βεργή, ο κ. Ν. Τζόγιας, ο κ. Γιορδ. Μαρίνος κ. ά.

— Σήμερον, 1 μ.μ., στο θέατρο «Κοτοπούλη» θα δοθή πρὸς κόμφοραν προς τους αντιπροσώπους του τύπου, με θέμα συζητήσεως την νέα περίοδο του έν λόγω θεάτρου.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ "ΦΩΤΕΙΝΗΝ ΠΟΛΙΝ".

Η 23^Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΙΣΕΡΧΕΤΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

'Από μεδαύριον αἱ καλλιτεχνικά ἔορτα

Ἡ 23^η Διεθνὴς Ἐκθεσίς Θεσσαλονίκης ἀνεπλήρωσε τὰς δύο πρώτας ἐβδομάδας τῆς λειτουργίας καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν τρίτην καὶ τελευταίαν ἐβδομάδα, ὑπὸ τοὺς αἰσιμαίους αἰῶνας.

Ἡ κοσμοπλήμυρ ἀνεκρίνεται καθ' ἡμερὰς ἀδίστακτος, οἱ πρῶτοι εἰς τὰς ἐκθέσεις, παρέχοντες ἐξαιρετικὰ ἀντάστατα ὀνόματα ἐπίπεδα καὶ οἱ ἔπειτοι ἀκούονται ἀπὸ πόσης πλειόρας ὁλοκλήρως ἐνθουσιαστικώτεροι.

Ὅλα αὐτὰ τὰ στοιχεῖα, συνθέτονται τὴν ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκθετικῆς Ἐκθέσεως, παρέχοντες εἰς τοὺς ὁργανωτάς της τὸ θάρρος νὰ ἐργασθῶν ἐντατικώτερον διὰ τὴν ἀποκλήρωσιν τῆς ἐμφανιστικῆς, εἰς τὴν ὥστε νὰ ἐπιτεθῇ ἔτι περισσότερον ἢ φήμῃ της, καὶ νὰ τομῶν τὸ ἐνδιαφέρον τῆς πόλεως τὴν σχετικῶς στενὴν ἐννοίαν εἰς τὴν ὅποια περιορίζεται ἡδῶ.

Αἱ ἀπὸ τοῦδε κατευθύνονται μελέται καὶ τὸ ἀποκλόμενον ὑπὸ πλείστων ἐξέων χωρῶν ἐνδιαφέρον διὰ τὴν μόνιμον ἐκπροσώπησιν των εἰς τὴν Δ.Ε.Θ. ἀνοίγουν εἰς αὐτὴν νέας εὐρύτερας ὁρίζοντες, ποὺ δὲ τὴν καταστήσουν μοναδικὴν εἰς τὸ εἶδος εἰς τὰ Βαλκάνια καὶ τὴν Ἀνατολίαν Μεσογείων.

Συμφώνως πρὸς χθεσινὰς ἀνακοινώσεις οἱ εἰσπράξεις τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς ἀνῆλθον εἰς τὸ πρῶτον τῶν 66946 δραχμῶν ἐναντὶ 61447 τῆς ἀντιστοιχοῦ περυσινῆς ἡμέρας.

ΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΑΓΡΟΤΟΠΑΙΔΩΝ

Χθὲς τὴν ὡρ 8.31, εἰς τὸν πρῶτον περὶ τῆς Ἐθνικῆς Γεωργικῆς Παραγωγῆς χωρὸν, ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς βραβεύσεως τῶν ἀγροτοπαίδων καὶ ἀγροτονεαίδων, εἰς τὴν ὅποιαν παρόν-

τησαν οἱ Ὑπουργὸς Βορ. Ἐλ. Λάδας κ. Θεολογίτης ὁ Νομαρχὴς κ. Νικόλαος, 3 βουλευτὲς κ. Γ. Σποδάρης, ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν καὶ προεστώτων τῶν ὑπηρεσιῶν, ὁ διευθυντὴς τῆς Ἀμερικανικῆς Γεωργικῆς Σχολῆς κ. Λάνσβου ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου «Κόρνελ» τῆς Νέας Ὑόρκης κ. Φίλντελ, ὁ καθηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου μας κ. Λέππας καὶ ἄλλοι.

Τοὺς ἀγροτοπαίδας καὶ ἀγροτονεαίδας προσεφώνησεν ὁ δὲ τῆς Γεωργίας Ἰωάννου Θεσσαλονίκης κ. Κωσταντίνου νίδης καὶ ἐπικολούθησεν ἡ ἐπίδοσις τῶν βραβείων καὶ δαμῶν.

Εἰς 19 Μορφωτικῶν Σιλλόγους Ἀγροτοπαίδων ἀνενομήθη τὸ πρῶτον βραβεῖον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, εἰς 25 τὸ χρυσὸν μετάλλιον τῆς Π.Ε.Θ., εἰς 15 τὸ ἀργυρῶν καὶ εἰς 10 τὸ χαλκῶν.

Ἐπίσης εἰς 29 ἀγροτοπαίδας καὶ 11 ἀγροτονεαίδας τῶν Μορφωτικῶν τούτων Σιλλόγων, ἀνενομήθη τὸ πρῶτον βραβεῖον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, καὶ εἰς 28 ἀγροτονεαίδας τὸ δεύτερον βραβεῖον.

Ἐπειτα τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἀνενομήθησαν εἰς 48 ἀγροτοπαίδας καὶ 39 ἀγροτονεαίδας τῆς δὲ Ἐκθέσεως εἰς 252 ἀγροτοπαίδας καὶ 193 ἀγροτονεαίδας διαφόρων περιφερειῶν τῆς Χώρας.

Μετὰ τὴν τελετὴν οἱ ἐπίσημοι ἐπισκέφθησαν τὸ περίπτερον τῆς Βασιλικῆς Προνοίας, ὅπου ἐθαύμασαν τὰ ἐκτεθῆκενα ἔργα χειροτεχνίας τῶν τρωφίμων τῶν Ἐσπιτῶν τοῦ Παίδου, τὸ περίπτερον τοῦ Λυκείου Ἐλληνίδων, ὡς καὶ τὸ περίπτερον τῆς «ΣΗΜΕΝΣ».

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ

Β.Ε. κ. Θεολογίτη ἀνεκροτήθη χθὲς τὴν πρῶτην μακρὰ σύσκεψις κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξευθύνθησαν οἱ λεπτομέρειαι τῶν καλλιτεχνικῶν ἐδηλώσεων, αἱ ὁποῖαι θὰ λάβουν χώραν ὑπὸ 23—30 Σεπτεμβρίου εἰς τὴν Ροτόνδα τοῦ Ἀγίου Γεωργίου.

Εἰς τὴν σύσκεψιν μετέσχον ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Β.Ε. κ. Παπαγεωργίου, ὁ Διευθυντὴς κ. Πατρίκιος, ὁ ἀστυνομικὸς διευτὴς κ. Μήτσου, ὁ γεν. διευτὴς τοῦ Προγράμματος καὶ τῶν Ἐκπομπῶν τοῦ Ραδιοσταθμοῦ Ἀθηνῶν κ. Προκοπίου, ὁ διευτὴς τοῦ Ὑπουργείου Β. Ἐλλάδος κ. Σκουδερῆς, ἐκπρόσωπος τοῦ Γ' Σ. Στρατοῦ, ὁ διευτὴς τῶν Πολιτικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Ὑπουργείου Β.Ε. κ. Τσουκάκης καὶ ὁ διευτὴς τοῦ Γραφείου Τύπου κ. Πατρίκιος.

Εἰς τὸν κ. Ὑπουργόν, ἀνεφέρθη ὅτι ἡ διακοσμητικὴ τῆς Ροτόνδας ἐγένετο ἔσσει τῶν ἐντολῶν του μετὰ πόσης προσοχῆς καὶ ἐπιμελείας, οὕτως ὥστε ἡ πρώτη τῆς βυζαντινῆς τοῦ αἰῶνος «Εκθεσὶς» τοῦ Ἀγίου Τερσίου, εἰς τὴν ὁποίαν λαμβάνουσιν μέρος Ἰταλῶν καὶ Μακεδόνες καλλιτέχναι, νὰ στεφθῇ ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Ἐπίσης ἐξηκολούθη ὁ φαντασμαγορικὸς φωτισμὸς τῆς Ροτόνδας, ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς εἰς τὴν ὥστε νὰ δημιουργηθῇ τὸ ὑποβλητικὸν ἐκτενὲς περιβάλλον τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ ἐρμηνείαν ἐνὸς ἔργου με βυζαντινὴν ἀκροπολίαν εἶναι εἴρηκα ἡ «Εκθεσὶς».

Ἐπίσης χθὲς τὴν 1.30 μ.μ. ἀφίκετο εἰς Ἀθῆνας τὸ πρῶτον κλιμακίον ἡθοποιῶν καὶ ὁλοκλήρων καλλιτεχνῶν οἱ ὁποῖοι θὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις καὶ εἰδικότες.

ΣΥΝΧΕΙΣΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 2^{ΗΝ} ΣΕΛΙΔΑ

ρον εἰς τὸς ποσότητας τῆς ἐκθετικῆς τοῦδ' ἐπὶ κεφαλῇ τὴν πρωταγωνιστήσαν μὲ Ἐθνικὸν Θεάτρον κ. Ἐλσα Βεργῆ. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνονται οἱ δύο πρωταγωνισταὶ κ.κ. Νίκος Τζογιά καὶ Ἰωάννης Μορίνης, ὁ Μπαρτὴ Μαραϊτοπούλου, ὁ Γρηγόριος Βασιλάς, ὁ Πέτρος Φαῶν καὶ οἱ καλλιτέχνιδες Ἀννα Χαρή Ὀλβία Κουτσοῦ καὶ καλλιτεχνίδων Παπαδοῦκα καὶ Χρονοπούλου ὅς ὑποδοχῶν τὸν ῥόλον τῶν δι. Μαίρη Χουριάδου, οἱ ὁποῖαι μετὰ τῶν γατέρων τοῦ Κωστατίνου.

Ἐπίσης ἀφίχθησαν ὁ διευτὴς ἐκπομπῶν τῶν Ε.Ι.Ρ. κ. Προκοπίου, ὁ μαέστρος κ. Εὐαγγελῆτος, ὁ πρῶτος μὲν τῶν γενικῶν ἐκπομπῶν τοῦ Ε.Ι.Ρ. κ. Ρηγαπούλου, ὁ πρῶτος μὲν τῶν ματῶν Θεάτρου δι' ἡς Τερσίου καὶ ὁ κ. Προκοπίου.

Τοὺς ἀφίχθοντας καλλιτέχνους ἐπισκέφθησαν εἰς τὸ ἀεροδρόμιον ἡμερῶς τοῦ Ὑπουργοῦ Βορ. Ἐλλάδος ὁ Γεν. Γραμματεὺς μετὰ τῆς κυρίας Παπαγεωργίου ὁ ὁποῖος προσέλαυν ἀνδοξομένη εἰς τὴν κυρίαν Ἐλσα Βεργῆ, ὁ γεν. διευτὴς Ἐκπομπῶν καὶ Προγράμματος τοῦ Ε.Ι.Ρ. κ. Προκοπίου, ὁ διευτὴς τοῦ Γραφ. Τύπου Β.Ε. κ. Παπαγιαννίδη, οἱ δι' αὐτοῦ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ραδιοσταθμοῦ Ἐνδόμων Δυνάμεων κ.κ. Φαῶν καὶ Ἀλέξανδρος καὶ ἐκπρόσωποι τῶν ὁργανώσεων καὶ τοῦ καλλιτεχνικοῦ κόσμου τῆς πόλεως μας.

Τὴν προσεχῆ Τρίτην καὶ μετὰ τὴν ποσότητα τῆς «Θεοφάνους» ὁ Ὑπουργὸς Βορ. Ἐλλάδος κ. Θεολογίτης θὰ δεξιῶν τοὺς καλλιτέχνους καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἔγχωρου, ἀθηναικοῦ καὶ ἔξω Τύπου εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Αἴθρην.

Τὴν Τετάρτην 24^{ην} τρέχοντος θὰ δεξιῶν δεξιῶν ὑπὸ τοῦ Δημάρχου κ. Πατρίκιου εἰς τὴν αἴθυσαν δεξιῶν τῆς Δημοφίας.

Ἐπίσης τὴν προσεχῆ Τετάρτην οἱ καλλιτέχναι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Τύπου, θὰ ἐπισκεφθῶν ἐν σάματι τὴν Δ. Ἐκθεσιν, μετὰ δὲ τὸ πρῶτον τῆς ἀποσκέψεως αὐτῆς, ὁ πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. τῆς Δ. Ἐκθέσεως κ. Γεωργιάδης μετὰ τῶν ῥόλων τοῦ Συμβουλίου θὰ δεξιῶν αὐτοὺς.

Ἐπὶ τὴν διάρκεια τῶν καλλιτεχνικῶν

κὼν ἐκδηλώσεων τῶν ἐκθετικῶν σημείων τῆς πόλεως θὰ εἶναι ἐκτετατωμένη.

ΧΘΕΣΙΝΑΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατικῆς Ἐνώσεως κ. Τσιφάκης ἀννοδοχόμενος ἀπὸ τοὺς βουλευτὰς κ.κ. Λουδοβίκου, Βασιλάδου, Πατρίκιου, Ἀνδρεῆ καὶ Καλλιδοπούλου ἐπισκέφθη τὴν μεσημέριαν τὴν Διὰ τῆς Ἐκθετικῆς Παραγωγῆς ἀπὸ τῶν διευθυντῶν οὗτος κ. Σχορῶν τῆς συστάσεως τοῦ ὁποῖου περιήλθον τὰ περίπτερα Ἐκθετικῆς Παραγωγῆς, τὸ Βιοτεχνικὸν καὶ ἄλλα περὶ πλεονάζοντες ἐκδηλώσεις.

'Απόκομμα

'Η ΑΥΓΗ

Χρονολογία

24 ΣΕΠ. 1958

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΟΙ ΓΙΟΡΤΕΣ ΤΗΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 23. Τού αποσταλμένου μας).— Σήμερα το βράδυ στην Ιστορική Ροτόντα του 'Αγ. Γεωργίου, αρχίζουν οι καλλιτεχνικές γιορτές της Θεσσαλονίκης με το δραματικό δράμα του κ. 'Αγγελου Τερζάκη «Θεοφανών». 'Η δὴ προσπάθεια αποδίδει στην καθιέρωση και διεύρυνση αὐτῶν τῶν ἐκδηλώσεων κάθε χρόνο, στὰ πλαίσια τῆς Διεθνούς ἑορταστικῆς, ὅπως ἐτάνισε σὲ σύντομη ὁμιλία τοῦ πρὶν ἀπὸ τὴν παράσταση ὁ κ. 'Αγγ. Προκοπίου, συντονιστῆς τοῦ ἑορτασμοῦ. Ἐπίσης μίλησε ὁ κ. 'Αγγ. Τερζάκης καὶ διαβάσθηκε χαιρετιστήριο τηλεγράφημα τῆς ἑταιρίας Θεατρικῶν Συγγραφέων. Κατὰ τὰ χθεσινὰ ἐγκαινία παρευρέθησαν ὁ ὑπουργὸς Βορ. Ἑλλάδος κ. Θεολογίτης, ὁ δημάρχος κ. Πατρίκιος, πολλοὶ παράγοντες τῆς πόλεως, καθὼς καὶ ἑκπρόσωποι τοῦ πολιτικοῦ καὶ πνευματικοῦ κόσμου. Οἱ γνωστὲς ἀντιδράσεις τοῦ μητροπολίτη Θεσσαλονίκης γιὰ τὴν μὴ χρησιμοποίησιν τῆς Ροτόντας δὲν ἐκαρποφόρησαν ἀν καὶ συνεχίζονται. Πάντως εἶχαν ληφθεὶ ἀστυνομικὰ μέτρα γιὰ κάθε ἐνδεχόμενον.

'Η ἀξιοποίηση τοῦ χώρου ἔγινε μὲ πολλὴ φροντίδα καὶ ἡ παράσταση ἐσημείωσε ἐπιτυχία, εἶχε ὅμως τὸ μειονέκτημα νὰ μὴν ἔχει ἀκουστικὴ ἀπόδοση σὲ σημείον πού νὰ δημιουργοῦνται πολλὲς συγχύσεις μέσα στὴν τεράστια αἴθουσα καὶ νὰ μὴν ἀκούονται καθαρά τὰ λόγια τῶν ἡθοποιῶν. Αὐτὸ τὸ ζήτημα ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπισθεῖ τὸ ταχύτερον γιὰτὶ ἔτσι ὁ χώρος εἶναι ἀχρηστος γιὰ θεατρικὴν παράσταση. Γενικῶς ἡ ἐντύπωση ὅλων εἶναι ὅτι ἡ καθιέρωση τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων στὴν Θεσσαλονίκη θὰ ἐνισχύσει τὴν πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ ζωὴ τῆς Μακεδονίας, ἀν καταβληθεῖ προσπάθεια νὰ ἀξιοποιηθοῦν ὅλες αἱ ὑπάρχουσες καλλιτεχνικὲς δυνατότητες. Ἐδῶ δὲ σημειώθη ὅτι οἱ πνευματικοὶ καὶ καλλιτεχνικοὶ κύκλοι τῆς Θεσσαλονίκης δὲν προσκλήθηκαν νὰ λάβουν μέρος στὴν καλλιτεχνικὴ ἐπιτροπὴ καὶ ἐκφράζονται σχετικὲς δυσαρέσκειες. Ἐξ ἄλλου παρατηρεῖται μεγάλη κίνησις εἰσιτηρίων γιὰ ὅλες τὶς παραστάσεις τῆς «Θεοφανῶν» καθὼς καὶ γιὰ τὶς ἐμφανίσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος τῆς Ραλλοῦς Μάνου.

ΓΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΥ

'Απόκομμα ΦΩΤΟΣ Θεο)νίκης

Χρονολογία

23 ΣΕΠ. 1958

ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ σὴ μειώσουν ἐπιτυχίαν αἱ ἑορταὶ τοῦ φεστιβάλ. Θὰ συμρῶσουν οἱ κομμουνιστὰ καὶ οἱ ποικίλοι ἄριστοί. διὰ νὰ τονισθῇ τὸ γεγονός διὰ τὴν μισαίνετα ἓνα μνημεῖον. Τὸ περιεργον δὲ καὶ τὸ δέμωρον εἶναι ὅτι αἱ ἑορταὶ ἀπεφασίσθησαν, ἐν ὀνόματι τῆς. ἐθνικοφροσύνης ὡς φαίνεται, διὰ νὰ μὴ μᾶς παρουν στὰ χέρια τὴν καλλιτεχνικὴν κίνησιν» οἱ ἄριστοί. Καὶ διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἀντὶ νὰ δοθῶν αἱ παραστάσεις εἰς τὸ Βασιλικὸν Θεᾶτρον διδόνται εἰς τὸν ναὸν τοῦ 'Αγίου Γεωργίου. Καὶ διὰ νὰ μὴ μᾶς παρουν οἱ ἄριστοί τὴν κίνησιν τὴν καλλιτεχνικὴν, διεπομπεῖται ὁ γον καὶ ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, - καὶ μάλιστα, ἀπὸ ἓνα τεχνικόν, - καὶ μάλιστα, ἐκτιμώμενον ὅπὸ τοὺς ζωγράφους. Ἀκόμη δὲ καὶ διὰ νὰ μὴ μᾶς παρουν οἱ ἄριστοί τὴν καλλιτεχνικὴν κίνησιν εἰς τὰ χέρια ὁ κομμουνιστικὸς δῆμος τὰς δώσῃ εἰς τοὺς ὁργανωτὰς τῶν «εἰσοτήτων» γεῦμα πρὸς τιμὴν τῶν! Καὶ τὸ ἄριστορον κοινὸν θὰ χειροκροτήσῃ τὴν «Θεοφανῶν» ἔργον ὅχι εὐσεβῆς, τὸ ὅποιν ἀπὸ δὲν ἐσημείωσε καμμίαν ἐπιτυχίαν εἰς ἑᾶς, ὅπου ἔπρεπε, ὕστερον ἀπὸ ἑλάχιστας παραστάσεις, παρουσιάσῃ εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ὡς ἀριστοτεχνικὸν βυζαντινὸν ἔργον. Αὐτὰ συμβαίνειν ὅταν ἀνακατεῖται - εἰς τὴν ἐπαρχίαν - ἡ Πολιτεία μὲ τοὺς εὐνοούμενους τῆς.

ΠΡΟΚΕΙΜΕΝΟΥ

Προκειμένου νὰ γίνων αἱ ἑορταὶ εἰς τὸν Ναὸν τοῦ 'Αγίου Γεωργίου καλὸν εἶναι νὰ μᾶς δώσουν περιττὰς ἀφορμὰς. Νὰ γνωρίζωμεν, δηλαδή, πᾶσι ὅτι εἶναι ἡ ἀπομὴ ἐκείνων οἱ ὅποιοι ὁργάνωσαν τὰ φεστιβάλ καὶ ἀντὶ ποίου ποσοῦ ἡγοράσθησαν τὰ σκηνικά πού ἦσαν ἐξῆμα. Δὲν πρέπει νὰ τὰ καλύψῃ ὅλα ἡ σιωπὴ ἐν ὀνόματι τῆς ἐθνικοφροσύνης.

'Απόκομμα ΦΩΤΟΣ Θεο)νίκης

Χρονολογία

20 ΣΕΠ. 1958

'Η ΘΕΟΦΑΝΩΝ

'Απὸ τῆς Τρίτης, ἀρχίζουν εἰς τὴν εἰσοτήν τοῦ 'Αγίου Γεωργίου αἱ μεγάλοι καλλιτεχνικοὶ ἑορταὶ τῆς Θεσσαλονίκης, αἱ ὁποῖαι ὡς ἐτονίσθη ἤδη, δὲν θὰ ἔχουν τὸ προηγούμενον τοῦ εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ζωὴν τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

'Η ἐναρκτὶς τῶν ἐν λόγω ἐκδηλώσεων θὰ γίνῃ μὲ τὴν παράστασιν τῆς Βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ 'Αγγελου Τερζάκη «Θεοφανῶν», θὰ ἐποικουλοῦνται δὲ αἱ συναλλαγὴ τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Θεο)νίκης καὶ αἱ παραστάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος.

'Απόκομμα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ

Χρονολογία

23 ΣΕΠ. 1958

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ
ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σήμερα ἀρχίζουν στὴν Θεσσαλονικὴ αἱ ὁργανούμεναι ὑπὸ τοῦ ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδος, μὲ συμπαραστάσει τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, τῆς Διεθνούς ἑορταστικῆς καὶ τοῦ Ἰδρυματὸς Ῥαδιοφωνίας, αἱ καλλιτεχνικαὶ ἑορταὶ, αἱ ὁποῖαι θὰ δοθῶν εἰς τὴν περιήρησιν «Ροτόντα» τοῦ 'Αγίου Γεωργίου. Ἡ ἐναρκτὶς τῆς Βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ κ. Ἀγγελου Τερζάκη «Θεοφανῶν», τὸ ἔργον ἀνεβαίνει κατὰ σκηνοθεσίαν τοῦ Μήτσου Λυγίζου, σκηνογραφίαν τοῦ Σπύρου Βασιλείου, ἐνδυμασίαν τοῦ Ἀντώνη Φωκὰ καὶ μουσικὴν τοῦ Ἀντώνη Λάδδα. Πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἑλσα Βερνί, ὁ Νίκος Τζόγιας, ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου, ὁ Ν. Ὀρδάνης Μαρῖνος, καὶ ὁ Γρηγόρης Βασιλάς.

Call of the North...

by Basil Kazandzis

Snug is our life and comfortable in this capital city, gentle reader; but I am afraid that come next Tuesday you had better pack up your travelling kit and hope over to Salonica. This is where you will find anybody that counts, — including, I hope, the Prime Minister.

It is no secret to all informed that Mr. Constantine Karamanlis not only hails from Macedonia, but also leaves no opportunity to bolster up any activity which might be conducive to the progress and welfare of Northern Greece. Trade and land improvement projects are one side of the picture; culture and the fine arts are the necessary complement.

To the already important series of events that mark the flow of life in and around the Fair, is now added a week of Drama, Ballet and Music under the general supervision of our distinguished author and art critic, Angellos Prokopiou, who has also been recently appointed Programme Director of the National Broadcasting Network.

All events will take place within the precincts of what is known in Salonica as the «Rotonda», which is a fine pre-Christian edifice with a long and varied past. It was once the chapel of St. George, but also a mosque, a transit hospital and a quarters for soldiers headquarters. Now, properly restored, it may prove yet another pivot of cultural activities in the ever alert and alive second capital of Greece.

The opening night will be devoted to a presentation of «Theophano», a byzantine tragedy by Angellos Terzakis with Elsa Vergi in the main part. Our leading tragedian has now left the National Theatre and, after a successful tour abroad, is bracing herself for the hard task of running her own theatre. «Theophano», therefore, may prove an inspiring interlude, as well as an im-

portant artistic achievement.

The following day (Wednesday, also at 8.30 p.m.) is earmarked for a concert of the Salonika Symphony Orchestra conducted by Antiochos Evangelatos, supported by twenty more instruments from Athens. Beside Weber and Beethoven, there is an all-Greek programme with works by Solon Michaelidis, Loris Margaritis, and Manolis Kalomiris and by the conductor himself, who is a well-known and universally acclaimed composer. The soloist will be one of the leading sopranos of our National State Opera, Mme Miralille Fleury.

ΦΩΤΟΣ Θεοφάνης

20 ΣΕΠ. 1958

ΠΑΡΑΔΟΞΟΝ

Εορμιάζει κάτι το παράδοξον. Το κράτος, δηλαδή η Δημοσία Αρχή έβγηκε με συνθήματα αποδοτικὰν δόξων και ανέλαβε την υποστήριξιν και τον οργανισμόν τῶν Θεσπιδῶν τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ὁποίων εἶναι καθ' ὁλοκληρίαν ἀχρηστοί. Ἡ Ἀρχὴ ἦλθεν εἰς σύγκρουσιν μετὰ τὸν Μητροπολίτην καὶ ἐν συνεχείᾳ μετὰ πολλὰ χριστιανικὰ σωματεία, τὰ ὁποία ἀποδοκιμαzoῦν τὴν παράστασιν καὶ τοὺς χοροὺς εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ὁ κ. Καλαντζῆς μάλιστα, πού εἶναι ὁ ἐπὶ τῆς τάξεως ὑπουργός, ἐτόνισεν ὅτι θὰ εἴδῃ καὶ ὁ ἴδιος εἰδῶ διὰ τὴν τηρήσιν τῶν τάξεων καὶ μὴ γίνων ἐπεισόδια κατὰ τὴν παράστασιν. Ἔτσι ὁ κ. Καλαντζῆς παίρνει τὸ μέρος τῶν ἀριστέρων, οἱ ὁποῖοι θέλουν τὴν διαπάρτευσιν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν ὁσίων καὶ στρέφεται ἐναντίον τῶν εὐσεβεστέρων χριστιανῶν τῆς Θεσσαλονίκης. Καὶ αὐτὰ ὅλα διότι μερικοὶ καλλιτέχναι πού ἦλθαν εἰς τὴν Θεσσαλονίκην μετὰ ὁμηγμένων, εἶχαν τὴν ἰδέαν νὰ μὴ δάσων τὰς παραστάσεις των εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον, ἀλλὰ εἰς τὸν ἱερὸν ναόν.

Η "ΘΕΟΦΑΝΟ",

Ἐπειδὴ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ παιχθῇ εἰς τὸν ἱερὸν Ναόν, ἐλέγχθη ὅτι εἶναι «βυζαντινόν» ἀνέστησαν καὶ μερικοὶ πού ἠγάπησαν εἰς ποῖον αἰῶνα ἤμωσαν ὁ Τερζάκης, ὁ βυζαντινὸς αὐτὸς συγγραφεύς.

Λοιπὸν δὲν πρόκειται περὶ βυζαντινοῦ ἔργου, ἀλλὰ περὶ ἔργου μετὰ βυζαντινὴν ὑπόθεσιν καὶ ὁ Τερζάκης εἶναι ἕνας σύγχρονος συγγραφεὺς πού μόλις πέρασε τὸ πενήντα ἔτος καὶ ἀσχολεῖται μετὰ τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον. Αὐτὰ διὰ νὰ πηροφορηθοῦν οἱ ἀμύητοι.

Ἀρχίζει ἀπὸψε εἰς τὴν Θεσσαλονίκην ὁ ἐκτάκτως ἐνδιαφέρων κύκλος τῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν πού ὁργανοῦνται εἰς τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσάν μετὰ τὴν εὐκαιρίαν τῆς ἐκεῖ διεθνούς ἐκθέσεως. Ἡ ἐναρξίς θὰ γίνῃ μετὰ τὴν «Θεοφάνω», τὴν βυζαντινὴν ὑπόθεσιν τραγωδία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ἀντικεῖν ὁ συγγραφεὺς τοῦ ὅραίου αὐτοῦ ἑλληνικοῦ ἔργου καὶ μαζί ἡ πρωταγωνίστρια τοῦ «Ἐλσα Βεργί», πού θ' ἀναεῶση σήμερον εἰς τὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τὴν ἐπιτυχία πού εἶχε σημειώσει παίζοντας τὴν «Θεοφάνω» πρὸ διετίας εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον.

ΠΑΡΑ ΤΑΣ ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΕΤΟΙΜΑΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 20 Σεπτεμβρίου. Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας. — Ἀφίκετο σήμερον τὴν μεσημβρίαν ἐνταῦθα ἐξ Ἀθηνῶν τὸ πρῶτον κληρικὸν καλλιτεχνικόν, οἱ ὁποῖοι θὰ λάβουν μέρος εἰς τὰς ἐορταστικὰς ἐκδηλώσεις πού θὰ ἀρχίσουν τὴν προσεχῇ Τρίτην μετὰ τὸν διευθυντικὸν δρῶμα ἢ «Θεοφάνω» τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη. Ἐν τῷ μεταξὺ συνεχίζεται ἡ ἐκτενὴς ἐκκαθαριστικὴ Θεσσαλονικὴς κατὰ τῆς ἀποφάσεως ὅπως χρησιμοποιοῖται διὰ τὰς ἐν λόγω ἐκδηλώσεις ὁ κυκλικὸς ἐσωτερικὸς χώρος τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Τὸν Μητροπολίτην βοηθοῦν ἐν προκειμένῳ καὶ αἱ βοηθητικαὶ ὁργανώσεις τῆς πόλεως μας, χωρὶς ὅμως ἡ ἀντίδρασις αὐτὴ νὰ εὐρίσκη ἐμφανὴ ὑποστήριξιν μεταξὺ τῆς πλειονότητος τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης.

ΛΥΤΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

''ΘΕΟΦΑΝΩ''

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

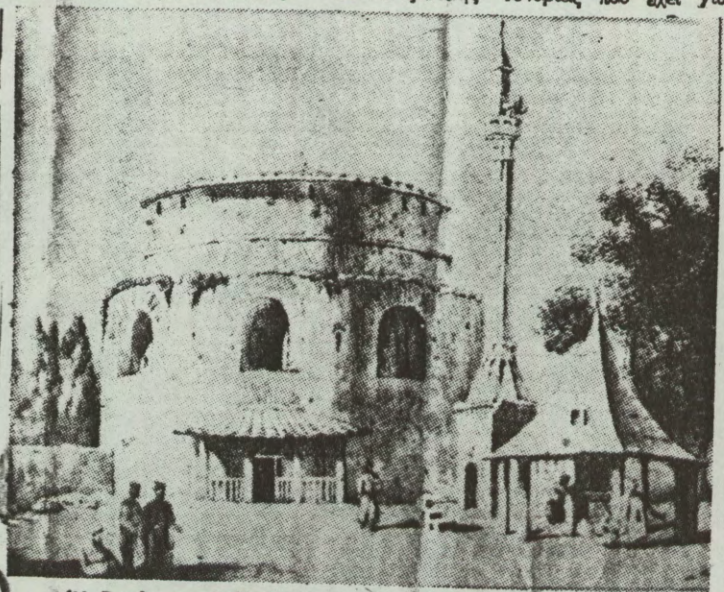
Δέ, ξέρω τίποτα πιο άχαρο από ΄να συγγραφέα που πιάνει να μιλή-
σει για το έργο του. Γιατί ΄να από
τά δυο θα είναι άβυσσος: ΄Η δ,π
είχε να πει, το είπε όσο καλύτερα
μπορούσε μέσα στο ίδιο το έργο, ή
δεν κατάφερε να εκφραστεί, και τό-
τε είναι μάταιο, δ,π κι΄ αν προσ-
θέσει έκ των ύστερων.

Το έθιμο ώστόσο θέλει να ειπωθούν
από τις σελίδες τουπες δυο — τρία
λόγια για το δράμα που παρουσιάζ-
εται άπ'όψε. Θα τ' αναζητήσω τα
λόγια αυτά στο περιθώριο. ΄Αφελέ-
στατος είναι ο πειρασμός να θεωρείς
το θνητό έργο σου σαν είδος μνη-
μείο άξιο για σχολιασμούς, και μά-
λιστα από σένα τον ίδιο....

΄Η ΄Θεοφανώ΄ ξεκίνησε από μια
τυχαία κουβέντα της Μαρίκας Κοπο-
πούλη, έδω και πολλά χρόνια. — ΄Θέ-
λω να μου γράψεις μια βυζαντινή
αυτοκρατορία σου, μου είχε πει ή ε-
ξοχή εκείνη γυναίκα. ΄Ομολογώ πάλι

πέρα το πράγμα σαν μια άπλη φι-
λοφρόνηση. Τέτοιαι λόγια, ξεπεύσμε-
τα καλλιτεχνικού ένθουςοισμοού, λέ-
γονται κάθε μέρα στον κόσμο του

συγγραφέα αυτή τη λεπτομέρεια: Εί-
ναι παρατηρημένο πως όσοι γοητεύον-
ται από το δραματικό έπαισόδιο της
Βυζαντινής ΄Ιστορίας που έχει για

΄Η Ροτόντα του ΄Αγίου Γεωρ γίου (παλαιά χαλκογραφία)

μαίηρου, τον κόσμο αυτό, που είναι
ή ιδανικότερη μετάφραση του πρα-
γματικού μόνο και μόνο γιατί κατα-
φέρει, με περισσότερη ίσως λάμψη,
να είναι άπ'όψε πιο άφημερος από κοι-
νον, άπ'όψε πιο άπονηλός. Το παρά-
δοξο στην περίπτωση της ΄Θεοφανώς
είναι πως αν ο υπογραφόμενος δεν
έπιμέμει στη συγγραφή της ΄Μαρί-
κας Κοποπούλη, ή Μαρίκα Κοπο-
πούλη όμως έπιμέμει. Κατά και-
ρούς, σε μεγάλα ή μικρά διαστήμα-
τα, τυχαίες συναντήσεις, ή κουβέν-
τα ξαναγενάτον, κάποτε μάλιστα
επισημαστική. Τα χρόνια καλοούσαν. Κι΄
έτσι είναι που κάποια στιγμή, άπο-
ρημένος κι΄ ο ίδιος ο συγγραφέας,
είπε το πρώτο κύτταρο της ΄Θεοφα-
νής ν' αναθεωρείται άπ'αποδόκηται μέ-
σα στο νού του.

Κάπου μια δεκαετία πέρασε από
τον άρχικό εκείνο λόγο ως τη στι-
γμή που το έργο στρώθηκε στο χαρ-
τί — με την θεοαπόκτητη άλλωστε πως
ποτέ δέ, θα παζόταν. Πολύ πιθανό,
πως έχει ειπωθεί, οι ύλικές συνθη-
κες να το άπαγόρευαν. Γενικότερα
άλλωστε, δεν είναι ή ζήτηση που πα-
ρακινεί τους άμετασλήτους να γρά-
φουν έργα αυτού του πύου. ΄Η ΄Θεο-
φανώ΄, που με τα χρόνια, άνειδοποίη-
τα, είχε κατακτήσει στοχευό μέσα
στη φαντασία του φορέα της, έπρε-
πε κάποια στιγμή να φύγει από τη
μέση, να πάρει σάρκα, για να κα-
ταπείθι άμέσως στη βασίλική της
κρύπτη, το σιντάρι. Δέκα χρόνια λοι-
πόν από το άρχικό ένδοξιο ίσομε
τη συγγραφή του έργου, κι΄ όχτώ ά-
πό τη συγγραφή του ίσομε σήμερα.
΄Αθροισμα δεκαετηχών. Κανένας δεν
θα κατηγορήσει την άμειπταλή ή-
ρωίδα μου γι΄ άνυπομονησία.

Από τον καιρό που ή πρώτη ιδέα
του έθνους θαιμποχάρως στο νού μου

ήρως του τον Νικηφόρο Φωκά, τον
΄Ιωάννη Τσιμισκή και τη Θεοφανώ΄

δένει την κεντρική θέση στον πρώ-
το τόμο. Είναι ο σημειώσεως.
Την άπογοήτευση του κέντρου άμέ-
σως από την άρχή ή διάθεση να σκύ-
ψει πάνω στο δράμα έχει το θωμα-
τος, αλλά του έθνους. Μά και πάλι,
το έπαισόδιο τούτο δεν έιχ με στοιχα-
τούσε ίσως σαν μια σελίδα μονάχα
ιστορική, αν δεν νόμιζε πως έέκρινε
μέσα του κάποια άλλη, έξωιστορική,
άποστολικάτερη σημασία....

Μά γιατί ή ΄Θεοφανώ΄ δέ, άναδο-
μήθηκε σαν ΄να μέγα με κάποιες
άλλες δράματες, ιστορικά, τοί ίδιου
συγγραφέα. Κι΄ αν δεν κάποις θεο-
μετρικός, υπογραμμισμένος, τους έξω-
ιστορικούς δεσμούς της με την ιστορι-
κή πραγματικότητα — όπως συνηθί-
ζει σήμερα, κάποις κατ'εξοχήν δια-
κρί, σε παλαιά έργα τού έθνους θεά-
τρου — ο λόγος είναι πως ο συγγρα-
φέας της θεωρεί τη μέθοδο τούτη ύ-
περβολικά προγραμμοποιητή. Είμαστε
έτσι, τόσο άσφαιχτικά άλεσμένοι μέ-
σα στην εποχή μας, στον κεντρικό έ-
ρωτισμό μας, πού να μην καταλαβαί-
νουμε τον άνδρα με άλλα ρούχα
πιο τα ίδια μας κι΄ άλλες έξωτερι-
κές συνθήκες από

σήμερας;
Α. ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Απόκομμα ΒΗΜΑΤΟΣ

Χρονολογία 24. ΣΕΠ. 1958.....

ΗΡΧΙΣΑΝ ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 23 Σεπτεμβρίου.
του άναποκριτού μας. — ΄Ηρχισαν ση-
μεραν αι καλλιτεχνικαί εκδηλώσεις της
Θεσσαλονίκης με την παρόστασιν εις
την ροτόντα του ΄Αγίου Γεωργίου του
βυζαντινού δράματος ΄Θεοφανώ΄ του κ.
΄Αγγέλου Τερζάκη, την όποιαν παρηκο-
λούθησαν ο άνωθεν Βορείου ΄Ελλάδος,
αι άρχαι της πόλεως, εκπρόσωποι του
καλλιτεχνικού, πνευματικού και δημοσι-
γραφικού κόσμου της πόλεως μας και
πολλοί άλλοι προσκεκλημένοι. ΄Η πρώτη
του έν λόγω έργου είχε πανηγυρικόν χα-
ρακτήρα, ή δέ έπιτυχία της υπήρξε έπι-
σημειωτική.

ΑΠΟ 23-30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ ΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

ΘΕΑΤΡΟΝ-ΜΟΥΣΙΚΗ-ΧΟΡΟΔΡΑΜΑ

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΟΥ ΜΑΣ

Αδελφοί Τρίτην ώρα 5.30 π.μ. διακοπή η ερώτηση. Ο κ. Παναγιώτης Παπαδόπουλος, μέλος της Επιτροπής, ανακοινώνει ότι η συζήτηση της ερώτησης μετατίθεται στην επόμενη συνεδρίαση. Ο κ. Παναγιώτης Παπαδόπουλος, μέλος της Επιτροπής, ανακοινώνει ότι η συζήτηση της ερώτησης μετατίθεται στην επόμενη συνεδρίαση.

Στο μικρόφωτο περιβάλλον της Ρατόνας μία ζωή θα ζυμώθηκε με τους ήχους της συμφορητικής μιας όρχης σπας με μαρτύρους του "Αντίοχ Εύαγγελιστά του τόν "Ανδρέα Παρίση. Και η «Μέριδα» και η «Ερωφύλη» θα γίνονταν ρυθμός και κίνηση στο χορόδραμα της Ραύλου Μάνου.

Με το Υπουργείο Βορείου Ελλάδας και της συμπαράστασης του Υπουργείου Παιδείας, το Έθνικό Θεάτρο, του Εθνικού Ιδρυματος Ραδιοφωνίας και της διεθνούς Έκθεσης ως το Έθνος τώρα θα έχη το έργο

Μάρουλη, ο οποίος έφαιτο τέχνητος και τα σπηνάκια της «Θεσσαλονίκης».

Τα τεχνικά συλλήματα του Ραδιοφωνικού Συστήματος Θεσσαλονίκης υπό την επίβλεψη των κ.κ. Β. Κωνσταντίνου και Δ. Μήκα, τοποθετήσαν τις μικροφωνικές και ηλεκτρονικές εγκαταστάσεις, ενώ της μεταδόσει της απευθείας μουσικής της «Θεσσαλονίκης» την οποία συνθέτει ο νέος εξαίρετος συνθέτης κ. Άνδρας Λιάβας και της μουσικής των χοροπαράφων.

Αἱ δοκιμασίαι τῆς «θεοφανῶς» ἔχουν
ἀρχαίαι ἡδὴ ὡς μορφήν κοινονικῶν
παροιστάσεων μετὰ τῆς ἐπιβλήτου τοῦ
συναρπάξαντος κ. Μητσοῦ, Ἀγυζίου. Ἐπι-
στῆς δὲ ἤρχοντο οἱ δοκιμαῖοι τῆς Συμ-
φωνίας ὀρχήστρας μας μετὰ τὸν κ. Ἀν-
τίοχο Εὐαγγελίδη διὰ τῶν πρώτων
συναρπάξεων.

Αύριον στις 8.30 π.μ. θα γίνει
η πανηγυρική έναρξης των καλλιτεχνι-
κών εορτών με την «Θεοφανεία» του
Άγγελου Τσιτσάνη.

Είς άλλην στήλην δημοσιεύεται ση-
μαίματα του συγγραφέως δια το έρ-
γος του. Η Βουλγαρική τραγωδία έ-
δεται με σκηνοθεσία του Μήτσου Λυ-
γιάου, σκηνοζήτου του Σπύρου Βασί-
λειου, κοσμημάτων του Αντώνη Βασίλ
του Έθνικού Θεάτρου, και σκηνοθε-
τικής του Αντώνη Αλεξάνδρου Λαμνά-
του φίλος του Έλσα Βεργή, ο Νίκος

της Συμφωνικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης με διευθυντή τον Αντίλοχο Εύαγγελιότο και σολίστ την λυρικη σοπράνο Μυρέϊ Φλερέ.

[illegible]

«Ἡ Λυγαρή κι' ὁ Χάρος» συμφωνοῦν
καὶ μεταλλάσσονται γιὰ μιὰ φωνὴ καὶ ὁρ-
χίζονται καὶ τέλος τὸν «Θάνατον τῆς
Ἀνδριωμένης» συμφωνοῦν καὶ ποιήματα.

Η δευτέρα συνάντηση θα δοθεί την προσεχή Δευτέρα 29η Σεπτεμβρίου ώρα 8.30 π.μ. με διεύθυνση οργάνωσης των Άνδρας Παρίση και σολίστ τον εθνικό Βύρανη Κολιάτη. Το πρόγραμμα της συνάντησης θα περιελάβει την εισαγωγή «Άλσος» του Γκιόρνι, την Σουίτα σε πάλινδοστο του Μενελάου Παυλιανού, το «Κοντσέρτο για βιολί και όργανο» αρ. 4 σε Ρεμ. του Μότσαρτ και την 4η Συμφωνία του Μπετόβεν.

Τὸ Ἐλθὺς καὶ Χορτάξαι τῆς Πα-
λαιοῦ Μόου θὰ πορευτοῦν εἰς τὴν
ἐκείνην τῶν καλλιτεχνικῶν ἐπιδημι-
ῶν καὶ Χορτάξαι τῆς Ἐρωτικῆς με-
μουσῆς Μικτῆ Θεοδωρίας, χορογραφί-
ας Παλαιοῦ Μόου· Ἡ Νῆρως Τὰς
τοῦ καὶ σπηγιογραφίης καὶ κομποποι-
μίας τοῦ Γαλνὴ Μόου. Ἐπίσης θὰ
πορευτοῦν καὶ τῆς ἐκείνης μετὰ
σπῆγ τοῦ Ἀμερικανοῦ συνθέτου Σά-
μουελ Νῆρως καὶ χορογραφίης τῆς
Παλαιοῦ Μόου.

θα βαθύν, τῇ Πέμπτῃ καὶ τὸ
δοτον.

'En' εὐκορίαις ἐξ ἑλλίου φησι Διο-
 θόδοις 'Εκδοτικὰς καὶ τῶν ἑορτῶν ἐπι-
 γωνίῃ φωτογραφικῇ 'Εκδοτικὰς
 ὅποια λειτουργεῖ εἰς τὸ 5ον Παιδεί-
 ρον Δ.Ε.Β., ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου
 Β. 'Ελλείδους καὶ τῆς κομμάτι-
 δεικτικῆς Τροφῆς Δημηκοπολίτου
 φωτογραφίας ἐκδοτικῶν ὁ Δ. Χαρτο-
 ῦς, Σπ. Μελισσῆς καὶ τὸ Γ. Σ.
 Στρατοῦ.

Ἐλπίζετε οἱ καθ' ἡμετέραν καὶ ἡμεῖς
να σπεύθωμεν ὑπὸ ἐπιτυχίαις καὶ νύ
τὰς προποικιλουμένη πληθυσίας κόποι.
Αἱ προποικιλουμένη τὰς ἡμετέρας

[illegible]

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΙΘΕΤΟΝ ΠΕΡΙΤΕΤΕΡΩΝ ΤΗΣ ΠΑ-
ΤΕΙΟΣ ΑΓΙΟΤΕΤΕΛΟΥΣ ΗΓΧΥΣΤΟΝ Η ΟΥΔΕΝΑ
ΣΤΙΣ ΕΙΣΤΗΡΕΙΣ, ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΚΤΕ
ΥΝΑΙΣ ΕΠΙΘΕΤΩΣΑΙ. ΕΙΣΤΗΡΕΙΣ ΕΠΙΘΕΤΩ
ΟΥΔΕΝΑΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΡΥΛΑΒΟΝ ΘΕΙΟΝ
ΚΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΤΩΝ. ΑΙ ΤΙΜΑΙ ΤΩ
ΕΙΝΑΙ 30 ΚΑΙ 20 ΔΡΑΧΜΑΙ.

*Η κ. Έλσα Βεργή στη φωτογραφία

στικό του παρὸν στήν Πόλη τοῦ Ἁγίου
Δημητρίου, ὅπως ἔχει στήν Ἐπίδουρα
καί στο Ὡδεῖο Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ.

[illegible]

Η Ροτόντα χρησιμοποιήθηκε δια-
κριπτικώς, εκδηλώνοντας υπό τω-
ν Γερμανών, οι όποιους έδωσαν άρκεστές
συναυσιολίες και υπό του θύσανος των
φουγιτην της Φυλασοφικής σχολής του
Πανεπιστημίου μας. Ό κοσμητήτης κ.
Λίνος Παλάνης χρησιμοποιώντας τας
ισχύρας της Ροτόντας με άπαιχτους
είς το άνδραβόνο της εθνικής του
Ανδραγαθ, υπό του Φουγιτην θύσανος

Με ἀρχαίους εἰς τὴν Ροδόνην διδ-
τὴν διαρρυθμίσαν τοῦ χώρου καὶ τὴν
κοινοποιήσαντες ἐξέδρας ἔχον προχωρή-
σαν θέσαν σχεδίων τοῦ καθηγητοῦ κ.
Μιχαήλ καὶ τοῦ κ. Σπ. Βασιλείου.
Ἐπίσης ἐμελετήθη ὁ φαινομῆς τῆς
δυνάμειος καὶ καὶ τὸν κ. Καλαϊτσόπουλον καὶ ἡ
ποσέθησις τῶν σκελετῶν ἀπὸ τοῦ κ.

Τσίμωτος. Έβλην Ζαφειρίου τοῦ Ἐ-
θνομ. Θεάτου, ὁ ἱερὸν τῆς Μαρίας
Γρηγορίου. Βασίλειος καὶ τίμος Ἀθ-
ναίος καὶ Θεοτοκόπουλος καὶ ἀλλοῖτοι.
Ἡ Θεοτοκός δὲ ἀναπαύσθη ἐν
Καρπύῳ 18ην, τοῦ Ἰαννουαρίου 27ην
Καρπύῳ 20ην καὶ Τρίτῃ 30ην εἰς
κατακλιμένη καὶ βραδύνην ἀναπαύ-
σθη.

Την Τετάρτη 24ην Σεπτεμβρίου
ώρα 8.30 π.μ. 1996 η ομάδα των

Ἡ συμφωνία Θεσσαλονίκης μὲ τὸν κ. Ἀντόνιο Εὐγενέστα

Αί καλλιτεχνικαί έορταί τής Θεσσαλονίκης ΑΠΟΨΕ ΔΙΔΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ «ΡΟΤΟΝΤΑΝ» Η ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»

**Προβλέπεται άνευ προηγουμένου έπιτυχία
Θά παραστούν όλαι αί άρχαί τής πόλεως
Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ;**

Τήν 8.30 μ.μ. σήμερον θά δοθῇ εἰς τήν ροτονταν, ἡ πρώτη ἐπίσημος παράστασις τῆς «Θεοφανούς» ἐκ τῶν διοργανωθεισῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν, εἰς τήν ὁποίαν θά παραστούν ὁ ὑπουργός βορείου Ἑλλάδος, οἱ ἐκπρόσωποι ὅλων τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καί πολλοί ἀφιχθέντες ἐξ Ἀθηνῶν.

Χθές ἐγένετο ἡ γενική δοκιμή τοῦ ἔργου κατὰ τήν ὁποίαν κατεβλήθη προσπάθεια ὅπως ἐξουδετερωθῇ τελείως ἡ μεγάλη ἀντήχησις τῆς ροτοντας, ἐξ ἧς ἀρχικῶς δέν διεκρίζετο πλήρως ἡ ἀρρωστία τῶν φράσεων τῶν ἡθοποιῶν. Ἐπίσης ἐξεδόθη καί ἐκυκλοφόρησεν εἰς καλλιτεχνικόν σχῆμα καί μέ πλουσίαν εἰκονογράφειαν, τὸ λεύκωμα τῶν ἐορταστικῶν ἐκδηλώσεων, περιέχον τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα αὐτῶν, συνοπτικὰς βιογραφίας τῶν καλλιτεχνῶν, κατατοπιστικὰ σημειώματα περὶ τῶν θεατρικῶν καί μουσικῶν ἔργων, καθὼς ἐπίσης κρίσεις καί γνώμας τοῦ ὑπουργοῦ κ. Θεολογίτη καί τοῦ προέδρου τῆς ΔΕΘ περὶ τῆς σημασίας τῶν ἐν λόγῳ ἐκδηλώσεων τοῦ πνεύματος καί τῆς τέχνης. Χθές τὴν ἑσπέραν ἀφίκοντο 30 δημοσιογράφοι τῶν Ἀθηνῶν, διὰ νὰ παραστούν εἰς τὴν πρώτην παράστασιν τῆς «Θεοφανούς».

Ὁ ὑπουργός βορείου Ἑλλάδος κ. Θεολογίτης ἐκάλεσε χθές παρ' αὐτῶν τὸν δῆμαρχον κ. Πατρικίον καί τοῦ ἐξέφρασε τὰς εὐχαριστίας του διὰ τὴν συνδρομὴν καί τὴν συμπαράστασιν τοῦ δήμου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς ὁργανώσεως τοῦ ἐορτασμοῦ.

ΘΑ ΠΡΟΣΦΥΓΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ

Ὁ ἐδρισκόμενος εἰς Ἀθήνας παν. μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, εἰς τηλεφωνικὴν συνέντευξιν του πρὸς ἀπογευματινὴν ἐφημερίδα, εἶπε τὰ ἐξῆς σχετικῶς μέ τὰς ἐν συνεχείᾳ ἐνεργείας του ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν θεατρικῶν παραστάσεων εἰς τὴν ροτονταν:

— Ποίαι αἱ τελευταῖαι ἐνεργεαί σας, παναγιώτατε, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Ροτοντας;

— Ἐξηγητήθησαν ὅλα τὰ μέσα, ἀλλὰ δυστυχῶς ὑπάρχουν καί ἀναρχικὰ στοιχεῖα εἰς τὴν πόλιν μας. Δέν θά μείνῃ ὁ μῦθος τὸ πρᾶγμα ἔτσι. Θά ἔλθῃ ὁ βασιλεὺς, ὅστις εἶναι προστάτης τῆς ἐκκλησίας, καί θά φθάσωμεν μέχρις αὐτοῦ.

— Ἡ γνώμη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου;

— Εἶναι σαφὴς καί κατηγορηματικὴ.

— Καί τὸ προηγουμένον τῆς «Θυσίας τοῦ Ἀβραάμ»; Πῶς ἐπιτρέψατε τὴν παράστασιν τῆς Ἰνα μόλις μῆνα ἀπὸ τοῦ ἐνθρονισμοῦ σας;

— Ἡ «Θυσία τοῦ Ἀβραάμ» ἐπαίχθη κατὰ λάθος. Ἦμουν ἀκόμη σχεδὸν ζαλισμένος. Δέν ἤξερα τότε τί θά πῇ Ροτοντα.

— Δέν νομίζετε ὅμως ὅα οὕτω ἐδῆμι-

Μία σκηνή ἀπὸ τὴν «Θεοφάνω», ἡ πρώτη παράστασις τῆς ὁποίας θά δοθῇ σήμερον εἰς τὴν ροτονταν.

συρῇθῃ προηγουμένον;

— Δέν ὑπάρχει προηγουμένον.

— Πῶς τὸ αἰτιολογεῖτε αὐτό, παναγιώτατε;

— Ἄλλο πρᾶγμα ἡ «Θυσία τοῦ Ἀβραάμ», καί ἄλλο ἡ «Θεοφάνω». Ὅταν μία γυναῖκα διαπραττεῖ ἐπὶ σκηνῆς τοσαῦτα ἀνοσιουργήματα, καί τὴν δολοφονίαν τοῦ Φωκᾶ ἀκόμη, δέν πρέπει νὰ ἐπαίξωμεν τὸν δῖον τῆς εἰς τὴν ἐκκλησίαν.

— Καί ἡ Μήδεια, παναγιώτατε; Ἡ Κλυταιμνήστρα;

— Ἡ Μήδεια δέν ἐνδιαφέρει τὴν ἐκκλησίαν.

— Ὁ κ. Προκοπίου ὅμως λέγει ὅτι...

— Ναι, διάβασα. Ἐχει ἀραδιάσει τοῦ κόσμου τὰ ψέμματα, καί δέν μπορῶ νὰ τὸν παρακαλοῦθῃ.

— Ἐπιμένει ὅμως, ὅτι ὁ Ἅγιος Γεώργιος δέν καθηγιάσθη ὡς χριστιανικὸς ναός.

— Τὸν διαφεύδω. Πλὴν τῶν ἄλλων μαρτυριῶν, ὑπάρχει ἐπιζῶν συνοδικὸς σύνεδρος, ὅστις καί παρίστη εἰς τὸν καθαγιασμόν. Ἐχω μαρτυρίας, καί θά τὰς χρησιμοποιοῦν ὅπου δεῖ.

— Σκοπεῖτε νὰ καταφύγετε εἰς τὰ δικαστήρια;

— Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν τροπὴν τῶν πραγμάτων. Πάντως, μόνον αὐτὰ θά ἦτο δυνατόν νὰ καταδείξουν ἔαν ὁ κ. Προκοπίου εἶναι ἡ δὲ σῶς τὰς φρένας.

Πάντως, δυσηρεστήθη ἡμῶν πάρα πολύ, διότι μέ ὅλα αὐτὰ ὁ κ. Προκοπίου ἀπεκάλυψε τὸν κοκκὸν ἐσωτερικῶν του κόσμου.

— Καί τί προβλέπετε διὰ τὴν ἔκδοσιν

τοῦ ἀγῶνος σας, παναγιώτατε;

— Θά ἰδωμεν ἀργότερα τὴν δρόμον θά πάρῃ.

ΟΙ ΘΕΑΤΡΙΚΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Ἡ ἔταιρεία Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων ἀπέστειλε πρὸς τὸν ὑπουργὸν βορείου Ἑλλάδος τὸ κατωτέρω τηλεγράφημα:

«Ἡ ἔταιρεία Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων χαίρει τὴν ἐναρξιν τῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν Θεσσαλονίκης. Ἡ εὐτυχὴς ἐμπνευσις τοῦ προέδρου τῆς κυβερνήσεως καί ἡ πραγματοποιήσις ὅφ' ὧν τῶν ἐορτῶν αὐτῶν ἐγκαινιάζει θεσμὸν πνευματικῆς ἐκδηλώσεως ὑψίστης ἐθνικῆς σημασίας διὰ τὴν συμπτωθεύσαν καί τὴν βυζαντινὴν μας μητρόπολιν. Παρακαλοῦντες ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ παρὸν τὴν ἑσπέραν, καθ' ἣν ἡ «Θεοφάνω», τοῦ διακεκριμένου μέλους τῆς ἡμετέρας ἑταιρείας Ἀγγέλου Τερζάκη, θ' ἀνοίξῃ τὴν αὐλαίαν τῶν ἐορτῶν, εὐχόμεθα τὴν μονιμοποίησιν τοῦ θεσμοῦ καί τὴν πραγματοποιήσιν παλαιότερας εἰσηγήσεως ἡμῶν περὶ ἐδρύσεως ἐθνικοῦ θεάτρου Θεσσαλονίκης».

Παραλλήλως ἡ ἔταιρεία Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων κατόπιν ἀποφάσεως λειψιδίσεως κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν του διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου προέβη εἰς ἐνεργείας παρὰ τῇ κυβερνήσει ὅπως ἰδρυθῇ μόνιμος ἐθνικὴ σκηνὴ εἰς τὴν μακεδονικὴν πρωτεύουσάν.

Απόκομμα *ΜΕΛΕΣ... ΑΠΟΚΟΜΜΑ*
 Χρονολογία *22 ΣΕΠ. 1958*

ΕΝΩ ΔΙΑΝΥΕΙ ΤΗΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

ΑΝΘΡΩΠΟΘΑΛΑΣΣΑ ΕΠΛΗΜΜΥΡΙΣΕ ΧΘΕΣ ΤΟΝ ΧΩΡΟΝ ΤΗΣ Δ. ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΑΙ ΚΑΙ ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡΕΒΗΣΑΝ ΚΑΘΕ ΠΡΟΗΤΟΥΜΕΝΟΝ

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΑΥΡΙΟΝ ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΕΙΣ «ΡΟΤΟΝΤΑ» ΜΕ ΤΗ
 «ΘΕΟΦΑΝΩ».— ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ.— Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

Καταπληκτική εἰς ἀριθμὸν ἐπισκεπτῶν καὶ εἰς εἰσπράξεις ὑπῆρξεν ἡ χθεσινὴ Κυριακὴ διὰ τὴν Ἐκθεσιν, ἡ ὁποία κυριολεκτικῶς ἐπλημμύρισεν ὑπὸ κόσμον, ὁ ὁποῖος κατέκλυσεν ὅλον τὸν τεράστιον χώρον τῆς καὶ ἔδιδε συχνά, ἰδίως τὰς ἀπογευματινὰς καὶ ἑσπερινὰς ὥρας, τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι παραδιάξεται ὁ νόμος τοῦ ἀδιαχωρήτου.

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΕΙΣ ΡΟΤΟΝΤΑ

Αὐριον μὲ πᾶσαν ἐπισημότητα ἀρχίζουσιν εἰς Ροτόνταν αἱ καλλιτεχνικαὶ εορταὶ τῆς Θεσ/νίκης διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων κατεβλήθησαν μεγάλοι προσπάθειαι ἐκ μέρους τοῦ ὁργανώσαντος αὐτὰς Ὑπουργείου Β. Ἑλλάδος τῇ συμπαραστάσει τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ Ὁργανισμοῦ τῆς Ἑθνικῆς Σκηνῆς, τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως καὶ τοῦ Ε.Ι.Ρ.

Ἡ ἐναρξίς τῶν ἐκδηλώσεων, θὰ γίνῃ, ὡς γνωστὸν, μὲ τὸ Βυζαντινὴς ὑποθέσεως θεατρικὸν ἔργον τοῦ κ. Ἀγ. Τερζάκη «Θεοφανὴς» καὶ τὸ ὁποῖον ἀπερρηγοῦσιν οἱ Ὑπουργοὶ Β. Ε. κ. Θεολογίτης, ἅπανσαι αἱ ὁρχαὶ τῆς πόλεως καὶ πλείοται προσωπικότητες τῆς πρυτανεύουσας, ἀφικνούμενοι πρὸς ταῦτα ἐνταῦθα αὐριον τὴν μεσημβρίαν.

Αἱ γενικαὶ δοκιμαὶ τοῦ ἔργου, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν ἀπὸ τὸ ἑσπέρας τοῦ Σαββάτου καὶ ἐσυνεχίσθησαν καὶ χθὲς εἰς τὴν Ροτόνταν ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ σκηνοθέτου κ. Μ. Λυγίζου καὶ τὰς ὁποίας παρακολούθησαν πολλοὶ περιέργοι οἱ ὁποῖοι συνεκτενώθησαν ἐκεῖ, ὑπῆρξαν ἄφογοι προδιαγράφουσαι τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τῶν παραστάσεων.

Χθὲς, ἐξ ἄλλου, ἐπεσκέφθη ἐκ νέου τὴν Ροτόνταν ὁ κ. Θεολογίτης, τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ὁποίου, ὡς γνωστὸν, ἐνδηλώνεται παντοιοτρόπως διὰ τὴν πλήρη ἐπιτυχίαν τοῦ φεστιβάλ καὶ ἔδωκε τὰς τελευταίας ὁδηγίας διὰ τὴν πληρεστέραν καὶ καλυτέραν διαρρύθμισιν αὐτῆς, οὕτως ὥστε νὰ μὴ προκύψῃ καὶ ἡ παραμικρὰ ἀκαμαλία διὰ τὴν τελείαν ἀναδίδασαν τοῦ ἔργου.

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙΣΗΜΩΝ

Χθὲς τὴν πρωίαν ἐπεσκέφθη τὴν Διεθνή Ἐκθεσιν ὁ ἀντιπρόεδρος τοῦ Αὐστριακοῦ Ὁμοσπονδικοῦ Συμβουλίου καὶ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς

Οἰκονομικῆς Ὁμοσπονδίας τῆς Αὐστρίας κ. Φρίτς Ἑκερτ, ὁστις περιελθὼν τὰ Ἑλληνικὰ περίπτερα ἐξέφρασεν εὐμενέστατα διὰ τὰς προόδους τῆς Ἑλληνικῆς βιομηχανίας καὶ βιοτεχνίας καὶ συνεχάρη τὸν Πρόεδρον αὐτῆς διὰ τὴν ἀριστατὴν ὁργάνωσιν τῆς. Ὑπεγράμμισε δὲ μετὰ ἰδιαίτερης ἱκανοποιήσεως τὸ γεγονός, ὅτι, ἡ ἐπιτυχία τῶν συναλλαγῶν τῶν Αὐστριακῶν ἐκθετῶν ὑπῆρξε καὶ ἐξόχως ἐξαιρετικῶς ἱκανοποιητικὴ, καὶ, ὅτι, τοῦτο ἀποτελεῖ τρανὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ἡ Ἐκθεσις ἐξελήφθησε πλήρως τὸν προορισμὸν τῆς συσφύγγασαι τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς μεταξὺ τῶν δύο χωρῶν. Καταλήγων, ο. κ. Ἑκερτ, ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν, ὅπως ἐμφανισθοῦν καὶ ἐκ θέματα τῆς Ἑλληνικῆς οἰκονομίας εἰς μίαν Αὐστριακὴν Ἐκθεσιν, εἰπόν, ὅτι ταῦτα θέλουσι τὴν ἐνδοτικὴν ὑποδοχὴν.

«ΤΣΑΛΑ — ΝΙΣΛ»

Μεταξὺ τῶν πλουσίων ἐπιθεμάτων τοῦ Αὐστριακοῦ περιπτέρου ἐξέχουσιν θέσιν κατέχουσιν τὰ προϊόντα τοῦ

Ὁίκου «Στάντарт Τέλεφον» τοῦ γνωστοῦ ἐν Ἑλλάδι Οἴκου «Τσαία — Νίσλ» τοῦ ὁποίου τὰ τηλεφωνικὰ κέντρα λειτουργοῦν ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς τὰς πλείστας καὶ μεγαλυτέρας ἐπιχειρήσεις τῆς χώρας, νοσοκομεία ὁργανισμοὺς κλπ.

Ἡ Τσαία — Νίσλ διαθέτει ἐπίσης καὶ ἀνεξάρτητον περίπτερον εἰς τὴν Δ.Ε.Θ. καὶ εἰς τὸ ὁποῖον στρέφει καὶ τὰ τηλεφωνικὰ κέντρα αὐτῆς μέσθ τῶν ὁποίων ἐξυπηρετοῦνται καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς Ἐκθέσεως καὶ οἱ ἐκθετῶν.

Απόκομμα **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ**

Χρονολογία **2. ΟΚΤ. 1958**

— Τελειώνουν σήμερα οἱ Καλλιτεχνικὲς Ἑορτὲς τῆς Θεσσαλονίκης μετὰ παραστάση τῆς «Θεοφανῶς» τοῦ Τερζάκη.

Μετὰ τὴν ἐπιτυχίαν, ποὺ σημείωσαν οἱ Ἑορτὲς αὐτὲς, ἀφρασίσθηκε νὰ δημιουργηθῇ αὐτόνομος «Ὁργανισμὸς Καλλιτεχνικῶν Ἑορτῶν Θεσσαλονίκης», γιὰ νὰ προετοιμάσῃ τὶς ἐκδηλώσεις τοῦ 1959, πρὶν ἂν ἀρχίσουν τὴν 1 Σεπτεμβρίου καὶ θὰ κρατήσουν ἕνα μῆνα.

Απόκομμε ΝΕΩΝ

Χρονολογία

23. ΣΕΠ. 1958...

ΥΠΟ ΤΗΝ ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΚΡΑΥΓΗ ΑΠΕΧΩΡΗΣΕ ΑΠΟ ΤΗΝ ΛΥΡΙΚΗ Ο ΝΤ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΚΡΑΤΙΚΟΥ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΟΣ ΩΡΙΣΘΗ Ο ΣΠ. ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΑΠΟΨΕ ΣΤΗ ΡΟΤΟΝΤΑ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ο Αμερικανός σκηνοθέτης Ντίνος Γιαννόπουλος, έπαισε από χθες να διευθύνει την Λυρική Σκηνή. Η παραίτησή του, που οριστικοποιήθηκε μετά την πρώτη συνάντησή του με τον υπουργό των Οικονομικών, έγινε δεκτή με ανακοίνωση στους καλλιτεχνικούς κύκλους, και ιδιαίτερα στο προσωπικό της Λυρικής, το οποίο είχε αντίληψη σε ποιο όλισηρό κατήφορο οδηγούσε το Ίδρυμα ο Ντίνος Γιαννόπουλος με την αλόγιστη σπατάλη του.

«ΕΔΩ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗ»

Πριν ζητήσει από το Διοικητικό Συμβούλιο της Λυρικής να γίνει δεκτή η παραίτησή του, ο Ντίνος Γιαννόπουλος έπεσκέφθη τον υπουργό των Οικονομικών

της Ε.Α.Σ. κ. Μιχ. Σπακινόπουλου, προτάθηκε η ανάθεση των καθηκόντων του διευθύνοντος συμβούλου στον αντιπρόεδρο του Συμβουλίου 'Ηλ. Βενέζη.

— Ο 'Ηλ. Βενέζης εξήγησε την αποδοχή του από την συνέχισι της συνεργασίας του Ντίνου Γιαννόπουλου με την Λυρική ως σκηνοθέτου, και ειδικότερα για το ανέβασμα των μελοδραματικών έργων «Τουραντζή», «Ετσι κάνουν όλες» και «Μητρώμ», τα οποία είχε αρχίσει να προετοιμάζει και είχε προγραμματίσει να ανέβασθουν στις 8, 9 και 11 Οκτωβρίου αντίστοιχως.

— Είς απάντησι ο Αμερικανός σκηνοθέτης δήλωσε ότι δεν έχει συμβόλαιο που να τον δεσμεύει να ανέβαση αυτές

4 πρώτα έργα, δεδομένου ότι έχουν μετακληθεί ξένοι και Έλληνες λυρικοί καλλιτέχναι από το εξωτερικό.

ΤΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΣΩΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΟΝΤΑΙ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΠΑΤΑΛΕΣ ΝΤ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

Κατά την διάρκεια της συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου της Λυρικής, εξήγησαν και έγιναν δεκτές αντιπροσωπείες των συμβουλίων του Σωματείου 'Ηθοποιών και του Σωματείου 'Ηθοποιών Μελοδράματος — 'Οπερέτας οι οποίες διαμαρτυρήθηκαν για την διασπίδασι του χρήματος της Λυρικής Σκηνής εκ μέρους του Ντίνου Γιαννόπουλου.

— Συγκεκριμένα ανέφεραν η περίπτωση του προσληθέντος εκτάκτως Μουτσιού, ο οποίος για την συμμετοχή του σε 20 παραστάσεις εντός του μηνός, στα 4 πρώτα έργα, θα λάβει αμοιβή 12.000 δραχμών, ενώ ο πρώτος μισθός στην Λυρική είναι 6.000 και αυτόν τον παίρνουν μόνον η Ζωή Βλαχοπούλου και η 'Ανθή Ζαχαράτου.

— Ούτω, ο επίλογος της σύσκεψης άλλα τόσο πλούσιες σε σφάλματα, γκάφες, αμυχολόγητες ενέργειες και αλόγιστες σπατάλες διελεύσεως του Ντίνου Γιαννόπουλου από την διοίκει της πολυπαούς Λυρικής Σκηνής, εγράφη υπό την γενική κατακραυγή των καλλιτεχνών του μελοδράματος.

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΔΕΧΟΝΤΑΙ ΤΡΙΜΗΝΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

Οι επιτροπές των συνδικαλιστικών οργανώσεων δήλωσαν εν συνεχεία ότι οι καλλιτέχναι δέχονται παράτασι των συμβάσεών τους επί τρίμηνο, ήτοι έως τις 31 Δεκεμβρίου, με το μισθολόγιο που ισχύει σήμερα, υπό τον όρον ότι θα περιορισθι το ωράριο εργασίας στα κανονικά πλαίσια.

ΘΑ ΕΠΙΣΠΕΥΣΗ ΤΗΝ ΑΝΑΧΩΡΗΣΙ ΤΟΥ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΗ

Υπήρχε σήμερα η πληροφορία ότι ο Ντίνος Γιαννόπουλος θα επισπεύσει την αναχώρησή του στην Αμερική και θα φύγη πριν από τις 13 Οκτωβρίου. Στην επίσκεψι της αναχωρήσεώς του δηγείται, κατά τις ίδιες πληροφορίες, από την πρόβλεψη αποτυχίας του ποιμπώδους εξαγγελθέντος προγράμματός του.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΣΥΣΚΕΨΙΣ

Υπό την προεδρία του νέου διευθύνοντος συμβούλου της Λυρικής Σπ. Φαραντάτου, θα συγκροτηθι σήμερα σύσκεψι στην οποία θα λάβουν μέρος, εκ των μελών του συμβουλίου, οι 'Ηλίας Βενέζης, Μαρία Περ. Ράλλη και Ανδρέας Παρίδης καθώς και ώρισμένα καλλιτεχνικά στελέχη του Κρατικού Μελοδράματος.

— Κατά την σύσκεψι θα αποφασισθι η λήψις επειγόνων μέτρων για την περισυλλογή των οικονομικών της Λυρικής, έπειτα από το αδιέξοδο που δημιουργήσε ο Ντίνος Γιαννόπουλος με τις αλόγιστες σπατάλες του.

‘Η Έλσα Βεργή και η ‘Ελένη Ζαφειρίου σε μία σκηνή από την «Θεοφανώ» του Άγγ. Τερζάκη, με την οποίαν αρχίζουν απόψε οι καλλιτεχνικές εορτές της Θεσσαλονίκης.

νομικών κ. Παπακωνσταντίνου, με τον σκοπό να επιτύχη την έγκρισι προσθέτου κονδυλίου, από την χορήγησι του οποίου είχε εξαρτήσει την παραμονή του στο Κρατικό Μελοδράμα. Στην συνάντησι παρίστατο και ο κ. Σακκάς, εκπρόσωπος του υπουργείου Οικονομικών στην Λυρική.

— Κατά τις πληροφορίες μας, ο κ. υπουργός έτόνισε στον Αμερικανό σκηνοθέτη ότι «η Ελλάδα δεν είναι Αμερική» και ότι πέραν του προϋπολογισμού των 21.000.000 δεν πρόκειται να χορηγηθι πρόσθετο κονδύλιο στην Λυρική.

Η ΠΑΡΑΙΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΔΕΚΤΗ

Το αποτέλεσμα της συναντήσεώς του με τον υπουργό των Οικονομικών ο Ντίνος Γιαννόπουλος εξέθεσε στο Διοικητικό Συμβούλιο της Λυρικής, το οποίο συνήλθε σε συνεδρίασι χθες το μεσημέρι. Έν συνεχεία παρεκάλεσε όπως γίνει δεκτή η παραίτησίς του, την οποία είχε υποβάλει πρό τριημέρου.

— Τα μέλη του Συμβουλίου προσπάθησαν να πείσουν τον Αμερικανό σκηνοθέτη να ανακαλήσιν την παραίτησί του και να παραμείνι στην Λυρική Σκηνή με τις υπάρχουσες οικονομικές συνθήκες. Η απάντησις του Γιαννόπουλου υπήρξε άρνητική. Κατόπιν αυτού, έγινε δεκτή η παραίτησίς του.

ΔΕΝ ΔΕΧΕΤΑΙ ΝΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΗ ΤΗΝ ΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ

Έν συνεχεία και με πρωτοβουλία του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου

της όπερας» και ότι επί 30.000 δραχμές που έχει λάβει ως προκαταβολή θα τις επιστρέψι στο ταμείο της Λυρικής Σκηνής.

ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ Ο Σ. ΦΑΡΑΝΤΑΤΟΣ

Μετά την απάντησι του Ντίνου Γιαννόπουλου, ο οποίος εγκαταλείπει τα καθήκοντά του προς την Λυρική για δεύτερο φορά, το Διοικητικό Συμβούλιο του Κρατικού Μελοδράματος ώρισε διευθύνοντα σύμβουλο τον Σπ. Φαραντάτο και του έδωσε έντολή όπως προβή στην περικοπή των περιττών εξόδων που είχε δημιουργήσει ο παραιτηθείς Αμερικανός σκηνοθέτης.

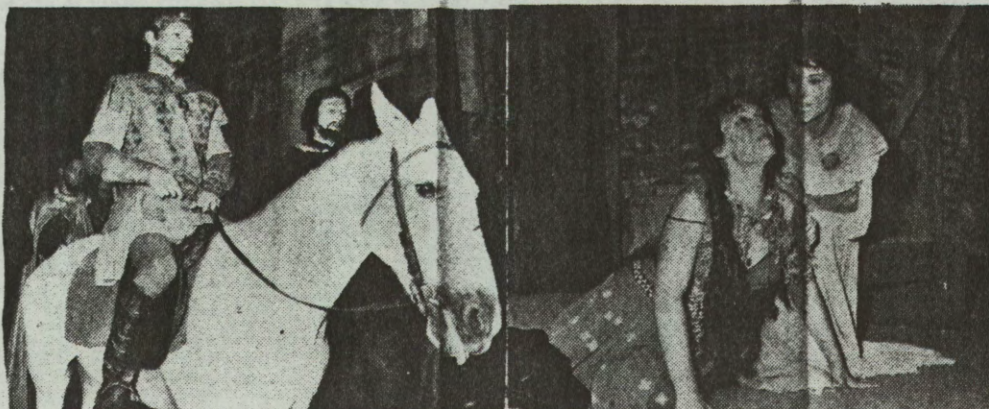
— Επίσης, έληφθη απόφασις όπως πάση θυσία ανέβασθουν στις ημερομηνίες που έχουν ταχθι τα εξαγγελθέντα

ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑΝ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΡΧΟΝΤΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΜΕ ΠΑΣΑΝ ΕΠΙΣΗΜΟΤΗΤΑ ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΘΑ ΑΦΗΣΗ ΕΠΟΧΗΝ Η "ΘΕΟΦΑΝΩ,"

ΠΟΙΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ

Δύο απόψεις από την τελευταία γενική δοκιμή της «Θεοφανώ» που έγινε με όλες τις λεπτομέρειες και κατά την οποία οι Αθηνοί έβλεπαν τα κοστούμια του έργου. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: Ο Ίωάννης Τσιμασής (Ν. Τζόγιας) καθ' ην στιγμήν προσέγγιζε έφιππος με χαρσότητα την Αλγούστην «Θεοφανώ». ΔΕΞΙΑ: Η Έλενη Ζαφειρίου και η Έλσα Βεργή εις μίαν από τας δραματικώτερας σκηνάς του έργου.

Με την επιβλητικήν επισήμη-
τητα και μεγαλοπρέπειαν οργανω-
νται σήμερον αι λαμπραί καλλιτεχνι-
και εορταί της Θεσσαλονίκης, αι ό-
ποια αποτελούν την έκφρασιν του
ένδιαφέροντος και της στοργής του
Πρόεδρου της Κυβερνήσεως κ. Καρα-
μανλή προς την δορικαλλήσαν προ-
τέουσαν και εκδήλωσην της επιθυ-
μίας του όπως καταστήται την υπέ-
ριμον πλέον του Αγίου Δημητρίου
κατά την διάρκεια της λειτουργίας
της Διεθνούς Έκθεσης της, κέντρον
υψηλότερας ανάπτυσεως των ποικί-
λων δημιουργικών δυνάμεων του πνεύ-
ματος και της τέχνης.

Χάρη εις τας φιλοτίμους και συν-
τόνους προσπάθειας των οργανωτών
των εν λόγω εορτών, και την έδω-
μον συμπαράστασιν του υπουργού
Β. Ε. κ. Θεολογίτη, η επιτυχία των
προβλεπεται ότι θα υπερβή κάθε
προσδοκίαν και θα αποτελέσθι σταθ-
μόν εις την πνευματικήν και καλλι-
τεχνικήν ζωήν της Μακεδονικής προ-
τεύουσας.

Μή έχουν συμπληρωθῇ διαί αι
προετοιμασίαι και έρρυθμίσθησαν τά
παστα μέχρι και της τελευταίας των
λεπτομερειών, ώστε η σημερινή προ-
τή του δυζαντινού δράματος του Αγ-
γέλου Τερζάκη «Θεοφανώ» εις την
«Ροτόνταν» του Αγίου Γεωργίου, να
δωθή επισημήν εις τας καλλιτεχνικάς
χρονικάς όνι μόνον της πόλεως, αλλά
και όλου έθνους της χώρας. Εις αυ-
τήν θα παραστούν ό υπουργός κ.
Θεολογίτης, άπαντες αι άρχαι της
πόλεως, οι εκπρόσωποι του καλλι-
τεχνικού και πνευματικού κόσμου και
πολλοί προσωπικότητες ΕΞ Αθηνών,
αι όποιαι άφιχθήσαν ένταύθα προς
τόν σκοπόν τούτον χθές τό από-
γευμα.

Αι γενικά δοκιμαί του έργου, αι
όποιας άρχισαν τό Σάββατον και
συνεχίσθησαν προχθές και χθές, έ-
στίθησαν υπό πλήρους επιτυχίας
και έπικράσαν τάς ελπίδας κρί-
σεις των ειδίκων και των ένθουσιό-
δους εκδηλώσεις του πλῆθους, τό ό-
ποιον συνεκέντρωθι εις την «Ροτόν-
ταν» και παρακολούθησεν αύτάς μετά
ένδιαφέροντος.

Μή εξέδθη και εκκυλοφόρησεν
εις καλλιτεχνικών σχήμα και με πλου-
σίαν εικονογράφειν, τό λείψμα
των Ιστορικών εκδηλώσεων, περιέ-
χον τό αναλυτικόν πρόγραμμα αυ-
τών, συνοπτικής διογραφίας των καλ-
λιτεχνών, κατατοπιστικά σημειώμα-
τα περί των θεατρικών και μουσι-
κών έργων, καθώς επίσης κρίσεις
και γνώμας του υπουργού κ. Θεο-
λογίτη και του προέδρου της ΔΕΘ
περί της σημασίας των εν λόγω εκ-
δηλώσεων του πνεύματος και της
τέχνης.

Εξ άλλου, χθές την έσπέραν άφι-
κοντο 30 δημοσιογράφοι των Αθηνών
και ανταποκριταί του ξένου Τύ-
που, διά να παραστούν εις την πρώ-
την παράστασιν της «Θεοφανώ».

Ο υπουργός Βορ. Ελλάδος κ.
Θεολογίτης εκάλει χθές παρ' αυ-
τώ τον δημαρχον κ. Πατρίκιον και
του εξέφρασε τάς θερμάς του εύχα-
ριστίας διά την συνδρομήν και την
συμπαραστάσιν του δήμου εις την
προσπάθειαν της οργανώσεως του
Ιστορικού.

Γενικώς δύναται να λεχθῇ, ότι η
σοβαρά και επιμελημένη προεργασία
ή όποια συνετελέσθη από όλους τους
άρμοδιους, προοιωνίζει μίαν λαμ-
πράν επιτυχίαν του όλου καλλιτεχνι-
κού προγράμματος του Ιστορικού.

Η σκηνοθεσία της Θεοφανώς εί-
ναι του Μήτσου Λυγίου, η σκηνο-
γραφία του Σπύρου Βασιλείου, αι
ένδυμασίαι του Άντων Φυλά και η
Μουσική του Άντων Λάδδα.

Η προείσα της «Θεοφανώ» θα
άρχισθι την 8.30 μ. μ. άκριδός.
Πρωτογωνιστούν οι καλλιτέχναι
Έλσα Βεργή, Γιορβάκης Μορίνης,

Νίκος Τζόγιας, Ν. Αελοδης, Θαν.
Χριστογιαννόπουλος, Έλενη Ζαφει-
ρίου, Νότης Περγιάδης, Μπέκη Μα-

ροίτοπούλου, Γρη. Βαφίος, Πέτρος
Φυσούν, Κ. Παλός, Γ. Ράης, Πέ-
τρος Τσουμπής, Όλμυ. Παπαδού-

κα, Όλγία Κουίδου, Μοίρη Μπου-
ριάδου, Άννα Σαρή και Καίτη Χρο-
νοπούλου.

Απόκομμη

Χρονολογία

«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

2 ΟΚΤ. 1958

ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

Σήμερον εις την Θεσσαλονικην
διδονται οι δυο τελευταίες παρ-
στάσεις της «Θεοφανώ» του
Αγγέλου Τερζάκη, με τις οποίες
και κλείνει ο κύκλος των καλλι-
τεχνικών εκδηλώσεων που έγιναν
εις την πρωτεύουσά της Βασι-
ου Ελλάδος. Αύριον οι καλλιτέ-
χνη που έλαβον μέρος εις τις
επιτυχείς αυτές θεατρικές πα-
ρστάσεις επιστρέφουν εις τας
Αθήνας. Άς σημειωθῇ ότι και
τά τους γενομένους ύπολαγι-
σμούς, μέχρι στίγμης παρρηκο-
λούθησαν τις καλλιτεχνικές έφο-
ρές Θεσσαλονίκης 15 χιλιάδες
άτομα. Σημειωτέον επίσης, ότι
δια τα είσιτήρια και δια τις
σημερινές εκδηλώσεις έχουν προ-
βλεφθῇ. Μεταβιβάζεται σχετικώς,
ότι η σημασία επιτυχία προ-
έκυψε μεταξύ των αρμοδίων την
σκέψιν όπως ιδρυθῇ εις τό μέ-
λον αυτόνομος Οργανισμός καλ-
λιτεχνικών εορτών Θεσσαλονίκης,
άνω κρατικής επιχορηγήσεως.

Κατά τας ίδίας πληροφορίες,
θα αναληφθῇ δια τό μέλλον η
φροντίς όπως αι καλλιτεχνικαί
εκδηλώσεις της συμπτωτευούσης
«αλφών» όλην την διάρκειαν της
ελέσεως και μη περιορισθούν μο-
νον εις την τελευταίαν έδομοδά,
όπως συνέβη έφ'ετος.

Απόκομμα

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΥΠΟΥ
23 ΣΕΠ. 1958

Χρονολογία

ΜΕΣΑ εις τὰ πλαίσια τῶν καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν τῆς Θεσσαλονίκης, ποὺ διὰ πρῶτην φοράν λαμβάνουν χώραν ἐφέτος καὶ θὰ πραγματοποιηθῶσι εἰς τὸ αὐτὸ κάθε χρόνο, δίδεται ἀπὸς εἰς τὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γε...

Οἱ πρωταγωνιστὰς τῆς ταινίας μέσῳ τῶν Κητῶν ποὺ ἀφιέρωσα μέρος εἰς τὸ γύρισμα ὡσεὶ μιστοῦ ἄλλων οἱ ἄριστοι Τζέιμς Νέξερ, Καλογιάννης, σκηνοθέτης τῆς τ...

αργίῳ τῆς συμπρωτεύουσας, ἡ πρεμιέρα τῆς Βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ Ἁγγ. Τζορτζή «Θεοφανῶς» μετὰ πρωταγωνιστὰς τοὺς Ε. Βεργῆ, Ν. Τζόνια, Ε. Ζαχαρίου, Γ. Μορίνο καὶ Γ. Βασιλά. Ἡ «Θεοφανῶς» θὰ ἐπαναληθῇ τὴν 26, 27, 28 καὶ 30 Σεπτεμβρίου. Ἐν τῷ μεταξύ αὐτοὶ θὰ δοθῇ ἡ πρώτη συναυλία μετὰ διευθυντὴν ὀρχήστρας, τὸν ἀρχιμουσικόν Α. Εὐαγγελάτο καὶ σολίστ τὴν Μιρέντ Φλερύ. Θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν Πέμπτην καὶ τὸ Σάββατον οἱ παραστάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος τῆς Ραλλῆς Μανου καὶ τὴν προσεχῇ, Δευτέραν θὰ δοθῇ ἡ δευτέρα συναυλία μετὰ τὸν ἀρχιμουσικόν κ. Α. Παρίδη καὶ σολίστα τὸν Β. Κολάση.

Ἐν τῷ μεταξύ γὰρ θρόδι ἡ ἐκχώρηση ἀεροπορικῶς διὰ τὴν Θεσσαλονικὴ καὶ οἱ ὑπόλοιποι καλλιτέχναι τοῦ συμμετέχοντες εἰς τὰς ἑορτὰς καθὼς καὶ οἱ προσκληθέντες, νὰ παρακολουθήσουν τὸ ἑλὸν πρόγραμμα «Ἑλλήνων καὶ ἑσθὶ δημοσιογράφοι.

ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΕΡΑΣ ΤΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΤΟΥ κ. ΠΑΝΟΥ ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΠΟΥΛΟΥ

Οἱ Καλλιτεχνικὲς ἑορτὲς τῆς Θεσσαλονίκης (τὸ κλοῦ) τῆς σαζόν ποὺ μετὰ πόση ἐπιτυχία συνεχίζονται εἰς τὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἔδωσαν τὴν εὐκαιρίαν εἰς πολλοὺς δημοσιογράφους καὶ κριτικούς γράφοντες τῆς πόλεως μας καὶ τῆς πρωτεύουσας νὰ ἀσχοληθοῦν μετὰ αὐτὰς καὶ νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις καὶ τὰς κρίσεις τῶν ἐπὶ τῆς προσπάθειας αὐτῆς τὴν ἀναλαβόντων τὴν ὀργάνωσίν των.

Οἱ ἀσχοληθέντες μετὰ τὰς ἑορτὰς, εἰς ἐκτενὴ σημειώματά των ἐκαρακτήρισαν τὸ γεγονός ὡς τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς κοινούργιας καλλιτεχνικῆς κινήσεως διὰ τὴν συμπρωτεύουσαν ἡ ὁποία πόσον τῆς ἔλπει καὶ τῆς ὁποίας πόσον εἶχε ἀνάγκη. Ἔτσι, μετὰ τὴν καθέρωσιν τῶν καλλιτεχνικῶν αὐτῶν ἐκδηλώσεων, οἱ ὁποῖες θὰ λαμβάνουν χώραν κάθε χρόνο εἰς τὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως, ἡ Θεσσαλονικὴ θὰ ἀποκτήσῃ τὴν αἰγλήν τῆς μεγαλουπόλεως, ὅπως ὀφείλου καὶ εἶναι.

Ὅπως οἱ ἑορτὲς νὰ παρουσιάσῃ μερικὲς μικροσυνέπειας, ἴσως νὰ μὴ ἔγινον ὅπως τὴς ἠθέλει ὁ καθ' ἑαυτὸν ἡμῶς. Τίποτις δὲν εἶναι τέλειον καὶ ἀτελείωτον ἐν τῇ ἀρχῇ του. Κόστος ἀρχὴ γὰρ κατὰ τὸ ὥραϊον παρουσιάζει πολλὰς δυσκολίας. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ ἀνησυχούμε γι' αὐτά. Τὴν ἐπομένη χρονίᾳ, ἡ ὀργάνωσις τῶν ἑορτῶν αὐτῶν θὰ γίνῃ κατ' ἀναλογίαν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς Θεσσαλονικεῖς, καὶ τότε θὰ διερωτώμεθα, ὅτι νομίζομεν ἀόρητον.

Ἐκεῖνο, πάντως ποὺ ὁ πρῶτος κόστος διεπίστωσε, εἶναι ὅτι οἱ ἑορτὲς ἐπέτυχον κατ' ἀναλογίαν. Γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ συγχαροῦμε τὸν πρόεδρον τῆς μεγάλης ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν Ὑπουργὸν Βορείου Ἑλλάδος κ. Αἰ. Γιουσὸν Θεολογίτην, ὁ ὁποῖος πόσον ἐμάχηθη γιὰ νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ μεγάλο αὐτὸ ἔργον, τὰ μέλη τῆς Μεγάλης Ἐπιτροπῆς, καθὼς καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ὁποῖα ἐργάσθησαν ὑπεράνω πάντων, ἀντιπαύτως καὶ μετὰ μεγάλο ἐνθουσιασμὸν γιὰ νὰ πετύχουν οἱ ἑρτὲς. Οἱ Κα...

λιτεχνικὲς αὐτὲς ἑορτὲς στὸ σύνολόν τους παρουσίασαν σημαντικὴ ἐπιτυχία.

Ἡ «Θεοφανῶς» ἡ ρεαλιστικὴ αὐτὴ τραγωδία τοῦ διαπρεποῦς συγγραφέως κ. Ἀγγελῶ Τζορτζή, ποὺ μετὰ τὸς ἐπιτυχία ἐδόθησαν οἱ παραστάσεις τῆς, παρουσιάσθηκε ὁλοζώντανη μπροστὰ στὰ μάτια μας ἀπὸ τοῦ ἐκλεκτοῦ καλλιτέχνη τοῦ Ἑθνικοῦ μας Θεάτρου, τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου πρόξας καὶ τοῦ Κινηματογράφου.

Ἀξιοθαύμαστη ὑπῆρξε ἐπίσης καὶ ἡ ἐμφάνισις τῆς Συμφωνικῆς μας Ὀρχήστρας. Οἱ Θεσσαλονικεῖς καλλιτέχνες καὶ ἡ σολίστ Μιρέντ Φλερύ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ διεθνούς φήμης μαέστρου κ. Ἀντιόχου Εὐαγγελάτου συνήρτησαν τὸ φιλόμουσον κοινὸν τῆς πόλεως μας καὶ ἀπέδειξαν ὅτι εἶναι ἓνα σύνολον πεπαιδευμένων καλλιτεχνῶν, οἱ ὁποῖοι δικαίως ζήτουν τὴν ὀριστικὴν καὶ μόνιμον συγκρότησιν Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας εἰς τὴν πόλιν τῆς Θεολογίας. Ἀς ἐπισημάνωμε ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Β. Ἑλλάδος κ. Θεολογίτης κατὰ τὴς τῶς φροντίδας γιὰ τὴν προώθησιν καὶ ἐπιπλέον τὴν προώθησιν τῆς περιφέρειας του, θὰ ἀντιμετωπίζῃ καὶ τὸ θέμα αὐτό.

Τὸ Ἑλληνικὸν χοροδράμα ἐξ ὅλου ἀπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς Ραλλῆς Μανου ὑπῆρξε μέγα ἀποδοτικὸν γιὰ τὸ πάλαι κοινόν. Χάρη, ρυθμὸς, κομψὴ καὶ ψυχολογικῶς καλὴ παρουσίασις ἔναι τέλειον καλλιτεχνικὸν δημιούργημα μέσα σὲ μίαν ἀτμόσφαιραν μεγάλου ἐνθουσιασμοῦ.

Τὴν εἰρήνη καὶ τὴν ἐπιτυχία τῆς δευτέρας συναυλίας τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Θεολογίας κατὰ τὴν ὁποῖαν ὁ συμπόλις μας διεπρόεδρε σολίστ κ. Βύρων Κολάσης συνεκίνησε, ἐγοητήσας καὶ συνήρτησε μετὰ τὴν δεξιοτεχνίαν του τὰ φιλόμουσα κοινά.

Μετὰ τὴν ἐπίσης δεξιοτεχνίαν διηρμήνευσε τὸ πεπαιδευμένον καλλιτεχνικὸν σύνολον τῶν μουσικῶν τῆς Συμφωνικῆς μας Ὀρχήστρας ὁ διαπρεπὴς μαέστρος κ. Α. Παρίδης.

Π. ΠΑΣΧΑΛΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

"ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ" - 1/10/1958

ΑΙ ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΕΣ ΤΗΣ «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ»

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ...

ΥΠΟ ΤΟΥ κ. ΑΝΔΡΕΑ ΚΑΡΑΝΤΩΝΗ

Ἐνα κομμάτι ἀπὸ τὴν πνευματικὴν, καλλιτεχνικὴ καὶ δημοσιογραφικὴ Ἀθήνα, μετοίκησε γιὰ λίγες μέρες στὴ Θεσσαλονικί. Ἄνθρωποι τοῦ Τύπου, τῶν γραμμάτων, τῆς τέχνης, τῆς μουσικῆς, τοῦ θεάτρου, ἦρθαν νὰ πάρουν μέρος καὶ νὰ παρακολουθήσουν τὰς καλλιτεχνικὰς ἑορτὰς, ποὺ διοργανώθηκαν ἐπ' εὐκαιρίαν τῆς ἐφετινῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως, ὥστε ἡ μεγάλη αὐτὴ ἐτήσια οικονομικὴ ἐμπορικὴ ἐκδήλωση ποὺ γίνεται τὴν πρωτεύουσαν τῆς Μακεδονίας, νὰ παρὶ ἀπὸ ἐφέτος καὶ μίαν μορφήν πνευματικὴν. Ὅχι ἄρα μόνον ζήσεται ἄνθρωπος. Τὸ αἷμα τοῦτο γίνεται πρὸς ἐπιτακτικὸν, ὅσο ἀναβαίνει ἡ ὕλη στὰ δάμνη τῆς ζωῆς τῶν λαῶν. Στὰ ὅρα περιπτερά τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης, μόνον ψωμὶ δὲ βλέπει κανεὶς — ἂν ἐξαιρέσωμεν τὰ ἐκλεκτὰ εἶδη τῶν ἐλληνικῶν γεωργικῶν προϊόντων ποὺ ἐκτίθενται. Ἀλλ' αὐτὰ τὰ

καμμένα δὲν ἔχουν καμμιὰ θαυμαστικότητά, καμμιὰ προκλητικότητά, ἀλλὰ καὶ ταπεινά, ὅπως εἶναι ὅλες οἱ οὐσίαι καὶ οἱ πρῶτες ὕλες τῆς ζωῆς, δὲν προκαλοῦν τὸ δεισιδαιμόνιον ἐνδιαφέρον τῶν ἐπισκεπτῶν τῆς Ἐκθέσεως. Ὁ ἄνθρωπος ἔλκειται πάντα ἀπὸ τὸ θαυμαστικόν, τὸ περίτεχνον, τὸ ἐκπληκτικόν, τὸ πολυσύνθετον, τὸ γυαλιστερόν, τὸ θαυματουργόν, τὸ ὑπερμυθεῖον, κ' ἐντυχὸς καὶ ἡ ἐποχὴ μας καὶ πολλὰ πρὸς τὰ ὅρα περιπτερά τῆς Ἐκθέσεως ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν πάρα πολλὰ ἀπὸ τὰς τεχνικὰς ἐπιτεύξεις τῆς ἐποχῆς μας καὶ τῆς βιομηχανίας: παντοῦ εἶδος τελειοποιημένων γεωργικῶν μηχανῶν, αὐτοκίνητα, πλεκτικά μηχανήματα, ηλεκτρικὰ πλυντήρια καὶ κουζίνας, ἀσύλληπτες γιὰ μὰς καὶ ἀπρόσιτες γιὰ τὰ βαλάντια μας τεχνικὲς κατασκευές, μετὰ δὲ λόγια, εἰς τὴν ποὺ τὰ χαίρειται καὶ τὸ μάτι καὶ ἡ φαντασία καὶ ἡ δρεξὴ μας. Βγαί-

νοντας κινεῖς ἀπὸ τὴν Ἐκθεσὴ τῆς Θεσσαλονίκης αἰσθάνεται ἀπ' ἐνὸς μεγάλην περηφάνειαν γιὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος καὶ γιὰ τὸ δημιουργικόν του δαιμόνιον, ἀλλὰ καὶ μὴ νοιώθει πόσο πίσω εἶναι σὰν Ἕλληνας καὶ πόσο φτωχὸς, πόσο ἀσθενὴς, πόσο ἀνυπαρκτός εἶναι σὰν ἄτομον. Ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει ἀκόμη βιομηχανία ποὺ νὰ μπορέσῃ νὰ προκαλέσῃ ἐντύπωσιν, συναγωνισμόν, μελέτην, σύγκρισιν. Κι' ἐμεῖς, τὸ πλῆθος τῶν ἐπισκεπτῶν, τί μπορούμε νὰ ἀγοράσωμε ἀπ' αὐτοὺς τοὺς λογχοὺς ἐκπληκτικῶν καὶ ἐμφαντικῶν θησαυρῶν ποὺ εἶναι μετὰ τῆς αἰσθητικῆς φροντίδας παρατεταγμένοι σὲ τὰς περίπτερας; Τίποτε, ἐκτὸς ἀπὸ κανένα παγαλτὸ γυνάκι καὶ ἀπὸ κανένα σάντουιτς ποὺ προσφέρονται ἀντὶ διδράκμων ἀπὸ ἀνερπύματα μόντερινά κυκλικά. Καὶ νὰ δοκιμάσωμε ἴσως τὴ σκοπευτικὴν μας δεινότητα, σηματοδοτήσωμε μεμβρίδεια ἐκείνης τῆς ρωματοστῆς φυγούρας τῶν σκοπευτῶν τῶν τῆς Ἐκθέσεως, μετὰ τὴν ἐλπίδα πὼς θὰ κερδίσωμε κανένα κουτί μισκότα, καμμιὰ τασσάρα τῆς δραστικῆς ἡ τιπτοτα χρωματιστῆς καραμέλλας, ἀπ' αὐτὴς ποὺ ἀπαγορεύει νὰ τρώμε ὁ κ. Ἰωακείμουλου, γιὰτὶ υποστηρίζει ὅτι οἱ περισσότερες ἀπὸ τὴς ἐγχώριες οὐσίαι εἶναι φορέαι τοῦ καρκίνου. Ἀλλὰ φέυ, τὰ βόλια μας πάνε στὸ γάδο τοῦ Καραγιάννη, ὅπως λέει ὁ λαός. Κι' ἐμεῖς, οἱ ἥρωες τοῦ 40, φεύγουμε ντροπισσμένοι ἀπὸ τὰ σκοπευτήρια. Οὔτε μίαν καραμέλλα γιὰ

ἐπάθλο! Ἔτσι ὁμως γλυτεύουμε ἀπὸ μίαν πιθανότητα καρκίνου. Εὐτυχὴς νὰ τὰ ηλεκτροκίνητα αὐτοκίνητάκια ποὺ συγκροτοῦνται ἀναμάρκτως μετὰ τῶν τους. Ἀς υποθέσω κ' ἐν ἑαυτῇ αὐτὰ. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν πολυχρόνην, φαντασμαγορικὴ καὶ πλουσιώτατη Ἐκθεσὴ, τὸ τί προσφέρει ἡ Θεσσαλονικὴ σὰν πόλις σ' ἐν ἑαυτῇ ἐπισκέπτῃ — καὶ μάλιστα... Ἀθηναῖο — εἶναι γνωστὸ ἡ μάλλον θὰ πρέπει νὰ γίνῃ γνωστὸ σ' ὅλο τὸν κόσμον. Πρῶτα-πρῶτα, προσφέρει μίαν ἀληθινὴν σύγχρονον πολιτείαν, πράγμα ποὺ στὴν Ἀθῆνα εἶναι τμηματικὸς μόνον γνωστὸ. Ἡ Θεσσαλονικὴ μὲς ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὸ συναίσθημα τῆς ἀνωτερότητος ὅτι τάχα εἴμαστε «πρωτεύουσάνα». Βέβαια, εἴμαστε πρωτεύουσάνα, ἀλλὰ χωρὶς προτείουσα. Γιὰ νὰ τὸ νοιώσῃ αὐτὸ καδὲ Ἀθηναῖος, ἔστω κ' αὐτὸς ποὺ κάθεται στὴν πρὸ ἀνεπτυγμένην ἀρχιτεκτονικὰ καὶ πολεοδομικὰ περιοχὴν, θὰ πρέπει νὰ κάνει ἐναντὶ πρὸς τοὺς δρόμους ποὺ λέγονται Ἑγνατίας, Τσιμισκή, Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, Ἁγίας Σοφίας, Βερμύου, νὰ σταθῇ σὲ μερικὲς φορές τὴν παραστάσιν τοῦ ὅπως καὶ ἰδίως τὸ νεοπρωτεύουσαν ἐκεῖ ἀνοιχθὲν πρὸς τὸν ἄνθρωπον, νὰ ἰσχυρὸν ἐκεῖ ἄλλοις ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀντιπροσώπῳ, νὰ περιδιαβάσῃ τὸν ὅσον ποὺ ἐνὶ πιστημίῳ, νὰ μελετήσῃ τὰ μυστήρια τῆς ἐγκαταστάσεως τοῦ νῦν, νὰ περιπατήσῃ ἐν τῇ παλαιᾷ πόλει τῆς Θεσσαλονίκης ποὺ εἶναι ἀκόμη μίαν παραμυθίαν καὶ δὲ μίαν ἀνεκμύνησιν ἐν τῇ

Η ΕΚΘΕΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Περίπτερο από όλην την Ελλάδα, το εξωτερικό και από την Θεσσαλία. — Η καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στην Ροτόντα.

Το άπεσταλμένο μας κ. ΤΑΣΟΥ Κ. ΖΕΡΙΓΓΑ

Η χαρούμενη μικρή πολιτεία των 23 ημερών, ή 23η Διεθνής έκθεσις Θεσσαλονίκης, έκλεισε τις πύλες της. Μία ανθρώπινη θάλασσα που την επισκέφθηκε κατά την βραχυχρόνιο ζωή της, θα θυμάται ξεχωριστά όλην την χαρούμενη ατμόσφαιρα που συνάντησε εκεί. Η μικρή αυτή περιουσιούπολις ήταν 23 ημέρες στολισμένη στα νυχτικά της. Χρώματα πολλά και ευχάριστα, κόσμος γελαστός, μουσική, χορευτικές επιδείξεις, τραγούδια. Η έκθεσις της Θεσσαλονίκης ζούσε τις ημέρες της έντονα. Ήταν ένα χαμόσυνο άγγελμα στη ζωή και μία περιφρόνηση προς τον θάνατο που ερχόταν.

Όποιος μπήκε μέσα στο χώρο της έκθεσεως μπορεί να καταλάβει πόσο ζωή είχε. Γυναίκες, παιδιά, ηλικιωμένοι, πλούσιοι και φτωχοί, ντόπιοι και ξένοι, όλος ο κόσμος πήγε περιεργαστήκε τα καλλιτεχνικά περίπτερα, το εμπόρευμα που διαφώνιζαν. Είδε, ρώτησε, άκουσε, θάυμασε. Ίσως και ν' αγόρασε από την ποιησία των εμπορευμάτων κι' ύστερα έφυγε μορφωμένος! Είδε την ντόπια παραγωγή στο περίπτερο της Ελληνικής Γεωργικής παραγωγής και στα άλλα τα ιδιωτικά. Τις ελληνικές βιομηχανίες που έχουν προκύψει σ' όλους τους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας. Είδε και τα εκθέματα των ξένων χωρών. Παρατήρησε και συνέκρινε κι' ευχαρίστηθηκε. Δεν πάμε λοιπόν πίσω πάμε μπροστά, συνεχώς εξελισσόμεθα.

Η διεθνής έκθεσις είναι μία παραστατική εικόνα της παραγωγικότητας όλου του κόσμου.

Εκεί ανάμεσα στις ξένες χώρες και στους Έλληνες έκθετας είδαμε και την Θεσσαλική δραστηριότητα. Επισκεφθήκαμε το άρτιο σέ εμφάνιση περίπτερο της καπνοβιομηχανίας Μ. Αποστόλου που από χρόνια προσφέρει στο καπνιστικό κοινό τα εκλεκτά του σιγάρια. Την ιδεώδη μάσκα του καπνιστού το «άριστο» και την τελευταία λέξη της εξέλιξης της καπνοβιομηχανίας, το φίλτρο «Ντελίς» και «Ιντεάλ».

Πιο πέρα είδαμε το καλλιτεχνικό περίπτερο της βιομηχανίας χρωμάτων «Χρωτέχ» του συμπατριώτου μας κ. Γ. Τομπούκη.

Η βιομηχανία αυτή που ξεκίνησε πριν από 10 — 12 χρόνια από το μηδέν έχει φθάση σήμερα εις περίφημα ύψη καταναλώσεως των προϊόντων. Έχει κατακτήσει την ελληνική και ξένη αγορά με τα εξαιρετικά χρώματά της.

Το Artex, πλαστικό χρώμα για όλες της δουλειές. Το Ultralac, Mobilac, Celolac και την Velatura. Είναι τα προϊόντα της βιομηχανίας «Χρωτέχ». Πολύ από τα περίπτερα της έκθεσεως είναι βαμμένα με τα στερεά αυτά χρώματα και δείχνουν, όχι μόνον στην θεωρία αλλά και στην πράξι πόσο αξίζουν.

Ακόμη το περίπτερο της βιομηχανίας Ύμαρικών Βόλου «Ντεβέτα» του Γ. Σκαρίμπα. Και σ' αυτόν τον τομέα ή Θεσσαλία δεν υστερεί καθόλου. Με τα τέλεια μηχανήματα που διαθέτει

το εργοστάσιο ταρκακευάζονται προϊόντα που ακολουθούν σταθερή γραμμή προς την αύξηση της καταναλώσεως. Πράγμα που δείχνει ότι ή ποιότης είναι άριστή.

Επίσης τα γεωργικά μηχανήματα των υιών Μ. Κ. Σταματοπούλου. Είναι από τα μηχανήματα που καλλιεργούν την ερμιάδα Θεσσαλία. Σκάβουν το χώμα και δίνουν το ψωμί στον άγρότη. Είναι και άλλα περίπτερα. Αντιπροσωπεύει μηχανημάτων από την Θεσσαλία. Τρακτέρ, μηχανές γεωργικές παντός είδους άλλα εργαλεία και όργανα για τους γεωργούς. Όλα αυτά μαζί μας δείχνουν το πώς και ή Θεσσαλία μας προοδεύει. Πάει πιά ή εποχή που οι άγρότες παιδεύονταν με τα ζώα και τα χέρια τους. Τώρα ή μηχανική πρόοδος σημαίνει αύξηση της παραγωγής. Άσχετα αν ή αύξησι αυτή παρεμυνηνέται από τους κυβερνώντας τις περισσότερες φορές. Κανονικά αύξησις της παραγωγής είναι αύξησις του βιοτικού επιπέδου του γεωργού.

Από λοιπόν ο επισκέπτης περιδιαβάσει τον χώρο της έκθεσεως με τα ευχάριστα σπιτικά του μπορεί και ν' ψυχαγωγηθή. Αυτό είναι το σωστό. Υπήρχαν ακροβατικά νούμερα, επιδείξεις στο περίπτερο της ΔΕΗ με τον Νίκο Γισκορλεφ στο ηλεκτρονικό του πιάνο που αποδίδει πιστά όλους τους ήχους που υπάρχουν στην φύση και παίζει σαν μιά όρχηστρα αποτελούμενη από πολλά όργανα, και ή Μαίρη Λώ με το τραγούδι της. Υπήρχε επίσης και ένα μεγάλο «Λούνα Παρκ» με τις κούνιες, τις αυτοκινητοδρομίες και την περιέργη αίσουσα των κρυστάλλων στην όποιαν αν έμπαινες αγωνιζόσουν για νά βγής.

Η Θεσσαλονίκη τώρα με την έκθεση προσέφερε και καλλιτεχνικό πρόγραμμα στη Ροτόντα. Μέσα στο ναό του Αγίου Γεωργίου από τόση φασαρία έγινε για τη ματαιώσή του από τον Άγιο Θεσσαλονίκης, παρουσιάστηκε ή «Θεοφανώ» του κ. Άγγελου Γερζίκη. Ένα ιστορικό δράμα της ζωής της δυναμικής δηλητηριάστρας του Βυζαντίου (Σχετικό άρθρο για την αποκατάσταση της μνήμης της έγραψε ο συμπατριώτης μας λογοτέχνης κ. Μ. Καραγάτσης — Ροδόπουλος). Κλασσική μουσική από όρχηστρα Θεσσαλονικέων με 68 όργανα και διευθυντή τον κ. Άντιοχο Εύαγγελτο και σολιστ την κ. Μιρέι Φλερύ. Επίσης και χορό από το μπαλέτο της κ. Ραλλούς Μάνου.

Βρέθηκα ανάμεσα στους προσκεκλημένους μαζί με τον πολυτάξειδο συνάδελφο κ. Σωτ. Καραθάνο σέδσο από τις τρεις προμέρες. Στην παράσταση της «Θεοφανούς». Το έργο άριστο ανεβασμένο, άλλα υστερούσε σέ ήχητική απόδοσι. Η Ροτόντα κατά την προμέρα αυτή δεν είχε άκουστική καλή. Πέραν από την 7η και 8η σειρά δεν άκουγόταν λέξη. Την άλλη μέρα όμως στη συμφωνική συναυλία ή ά-

Ἡ Βιομηχανία πού ἀκο-
λουδεῖ τόν ρυθμό τῆς ἐ-
ποχῆς μας καί φέρνει τόν
πολιτισμό στό Ἑλληνικό
σπίτι.

ΙΣΟΛΑ

ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΕΡΙΑ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΠΙΤΙΑ

ζωῆς καί νά...
ναί ἡ πρώτη φορά, κατά τήν με-
πολεμικήν περίοδον, κατά τήν ὅ-
αν ἡ Κυβέρνησις αἰσθάνεται
ἐλλείψιν καί τήν ἀνάγκην καλῶς
μελιωμένου οἰκονομικοῦ προγρ-
ματος καί εἶναι ἡ πρώτη φορά
τά τήν ὁποίαν Κυβέρνησις δια-
ρῦσσει ὅτι συνεπεί τῆς καθυστέρη-
σεως τῆς Ἑθνικῆς ζωῆς ἀδικεῖται
ὁ λαός. Εἶναι σημαντική καί παρή-
γορος αὕτη ἡ διακήρυξις καί διαπί-
στῶσις, διότι μόνον κατόπιν αὐτῆς
μπορεῖ νά ἀναμένεται ἡ βελτίωσις
τῆς καταστάσεως.

Η ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΙΣ ὅμως ἑνός γε-
γονότος δέν φθάνει. Πρέπει νά
προχωρήσῃ ἡ Κυβέρνησις καί στήν
λήψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων γιά νά
μεταβληθοῦν οἱ ἀγαθές προθέσεις
εἰς ἔργα. Ἀλλά πέρασμα ἀπό τὰ λό-
για στά ἔργα δέν μπορεῖ νά γίνη με-
24 εἰδικές Ἐπιτροπές (ἐκ τῶν ὁποί-
ων μόνον οἱ 17 ἐλειτούργησαν) τῶν
ὁποίων τό πορίσματα θά μελετη-

χουστική ἦταν περίφημη. Ὁ κ.
Ἀντίοχος Εὐαγγελάτος κατεχει-
ροκροτήθηκε γιά τήν διεύθυνσιν
τῆς ὁρχήστρας καθὼς ἐπίσης καί
ἡ σολίστ κ. Μιρέιγ Φλερύ.

Στίς πρεμιέρες αὐτές κόσμος
ἀπό τήν Θεσσαλονίκη καί παρε-
πιδημοῦντες εἰς τήν πόλιν ἔδω-
σαν τό παρόν τους στίς καλλιτε-
χνικές ἐκδηλώσεις. Πολλοί ἄν-
θρωποι τῶν γραμμάτων καί τῶν
τεχνῶν ἀπ' ὅλη τήν Ἑλλάδα
παρακολούθησαν τό Φέστιβαλ
αὐτό τῆς Θεσσαλονίκης ἐπ' εὖ-
καιρία τῆς διεθνοῦς ἐκθέσεως.

Κί' ὅταν τὰ πολύχρωμα φῶ-
τα τῆς ἐκθέσεως σβύνουν γιά
τήν περίοδον πού πέρασε ἀρχίζει
ἀμέσως μία ἐντατική προπαρα-
σκευαστική ἐργασία γιά τήν πε-
ρίοδον πού ἔρχεται. Καί χρόνον
μέ τόν χρόνο ἡ ἐκθεσις παίρνει
καί πῶς μεγάλη αἴγλη. Ἀκριβῶς
ὅπως τήν ὁραματίστηκε ὁ πρῶ-
τος δημιουργός της ὁ Γερμανός,
ὁ πλούσιος ἐκεῖνος ὁραματιστής
ἀλλά φτωχὸς διευθυντής τοῦ πα-
λαιοῦ ζωολογικοῦ κήπου τῶν
Ἀθηνῶν.

ΤΑΣΟΣ Κ. ΖΕΡΙΓΓΑΣ

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΣΤΡΑΤΟΣ

ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΣ ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΟΣ

Γαμβέττα 6 (Α' ὄροφος)

Τηλέφωνον 27-564

Δέχεται: 4-9 μ.μ.

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΚΩΝ. Δ. ΤΣΑΚΑ

ὁδὸς Κανάρη 7α τηλ. 612 892

γραμμα πού ἐπιθυμεῖ νά ἔχη. ἡ τὸ
Πρόγραμμα θά εἶναι ἡ ἐπιστημονι-
κή δικαίωσις τῆς σημερινῆς κατα-
στάσεως διὰ τῆς ὁποίας «ἀδικεῖται
ὁ λαός».

ΕΚΕΙΝΟ λοιπόν, πού χρειάζεται
τὸ Κράτος γιά νά ἀποκτήσῃ κα-
λοθεμελιωμένην οἰκονομικοκοινωνι-
κήν πολιτικήν, εἶναι, ἐμπνευσίς, τόλ-
μη, φαντασία, νοῦς. Πρῶτα χαράσ-
σεται ἡ γενική πολιτική καί ἔπειτα
οἱ τεχνικές Ἐπιτροπές ἔρχονται νά
προσδιορίσουν πάνω σ' αὐτὴ τὰς
λέπτομερείας. Τὸ ἀντίθετον μετα-
βάλλει τὰς τεχνικάς Ὑπηρεσίας εἰς
Κυβερνήσιν καί τήν Κυβέρνησιν εἰς
ἐκτελεστικὸν ὄργανον καί φερέφω-
νον τῶν Ὑπηρεσιῶν. Καί αὐτὸ ἀκρι-
βῶς συμβαίνει μεταπολεμικῶς, με-
τὴν κρατικὴν μηχανήν. Ἐργάζεται
κατὰ τὸν τρόπον πού τὴν κουργίζουν
οἱ Ὑπηρεσίες. Τὰ ἀποτελέσματα εἶ-
ναι γνωστά. Τὸ θέμα τώρα εἶναι νά
ἀντιστραφοῦν οἱ ὁδοί. Ἀν αὐτὸ δέν
ἐπιτευχθῇ, τίποτε δέν θά ἐπιτευχθῇ
μέ τὰς Ἐπιτροπὰς καί τὰς μελέτας
των.

ΑΛΛΑ ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι με' Ἐ-
πιτροπὰς ἡ καί χωρὶς Ἐπιτρο-
πὰς καταλήγουν κάπου οἱ μελέτες
καί βγαίνουν τὰ τελικά συμπερά-
σματα. Ἀπομένει ἡ ἐφαρμογὴ τῶν
πορισμάτων καί ὁ τρόπος ἐφαρμο-
γῆς τῶν. Πολλοὶ καλαὶ καί χρήσιμοι
ἀποφάσεις ἔχουν ληφθῇ κατὰ και-
ρὸν σὲ διαφοροῦς τομεῖς τῆς οἰκο-
νομίας, τῆς διοικήσεως, τῆς παιδείας
κλπ. Ἀλλὰ ἡ δέν ἐτυχον ποτὲ ἐφαρ-
μογῆς, ἡ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν κα-
τέστησαν ἀγνώριστοι, σὲ τέτοιον ση-
μεῖο πού στὸ τέλος εὐχεται κανεὶς,
νά ἔλειπαν καί οἱ ἀποφάσεις καί τὸ
καλὸ τους. Ὑπάρχουν, δυστυχῶς, οἱ
ἐνεδρεῦοντες καί βυσοδομοῦντες ἐν
αντίον κάθε ἀγαθῆς προσπάθειας
βελτιώσεως τῆς καταστάσεως καί δρ-
αθῶν τὰ μέσα καί τὴν δύναμιν
νά ἐπιβάλλουν τὴν ἀντίδρασίν των.
Εἶναι οἱ πιστεύοντες εἰς τὴν σκοπι-
μότητα τοῦ χαμηλοῦ βιοτικοῦ ἐπι-
πέδου καί τῆς οἰκονομικῆς ἐξαθλι-
ώσεως.

Π. Γ.

Μνημόσυνα

ΑΡΓΥΡ. Κ. ΚΩΤΟΥΛΑ

Τὴν 29 Αὐγούστου εἰς τὸν ἱερὸν
ναὸν τῆς Ἀγ. Παρασκευῆς Ἑλληνο-
πόργου—Καρδίτσης ὑπὸ τοῦ κ. Ἰ.
Κωτούλα ἀντιγιν. ἐ. ἀ. ἐτελέσθη
ἱεροργεῖντος τοῦ ἱερέως κ. Βασίλ.
Γερμανοῦ, 40 θήμερον μνημόσυνον
ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ
θανόντος ἀδελφοῦ τοῦ Ἀργυρ. Κω-
τούλα Ἀγοροπώλου. Ἐν αὐτῷ ὁ
αἰδ. Βασίλ. Γερμανὸς ἀνεφέρθη σχε-
τικῶς καί εἰς τὸ ἐπιτελεσθὲν ἔργον
τοῦ ἀποδημήσαντος Ἀργ. Κωτούλα
ὡς ἀρίστου δικαστικοῦ καί ὑπερῶν
ἀνθρώπου.

Εἰς μνήμην τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ

ΔΥΝΕΧΕΙΑ. →
"ΘΕΣΣΑΛ. ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ"
8/10/1958.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 23^{ΗΝ} ΠΕΡΙΟΔΟΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ ἐπεκτάσεως τοῦ χώρου τῆς Ἑκδόσεως, διευρύνσεως τῶν ξένων καὶ ἑλληνικῶν συμμετοχῶν, συμπληρώσεως κτιριακῶν, τεχνικῶν κ. λ. π. ἔργων

ΟΜΙΛΕΙ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ Δ.Ε.Θ. κ. Γ. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

διμήνην. ἡνιχέσθω, εἶναι μικρὸν το
 χρόνιον διάστημα οὗτο ἐν οὐσίᾳ
 πρὸς ὃ,τι ἐφαρμόζεται ἀπὸ τῶν
 Διεθνείων Ἐμπορτικῶν Συμβολῶν ὅτι ὁ
 ποῖαι ὀρίζουν τρίμηνον καὶ τετράμη-

Τὸ γεγονός δὲ ἔτ', τόσον τὸ Βιο-
χημικὸν Ἑπ' μελητήριον, ὅσον καὶ ἡ
Εὐλαβὴ Χρυσόχοῦν - Ἀργυροχοῦν
Ἀθηνῶν, ὁμιλοῦν ἀπὸ τοῦδε περὶ δι-
εξαίσιον χώρου διὰ τὰς ἀντιστοι-
χίας συμπετοχὰς τὰν κατὰ τὸ ἐπὶ μα-
κρὸς ἀκρόν δὲ προκείμενον περὶ
τὸ δευτέρου, περὶ ὁμιγοῦς συμπε-

1000

Οι Σύροι, λόγω χά-
ροι καταστάσεως
οι επαγγελματίαι,
αμένως, την εθνικο-
ποιησάντων.
Εξέται η επιρροή
του 'Αραβικού κό-
... είναι νευραλγι-
ας το χωρίσμεν

πέναντί του, πεινώνοντες ούτω
την θέσιν του. Προσκληθείς υπό
του Τίτο πρέσβε το γαστρίον του
εις τα μάτια των Αράβων. Τον
θεωρούν ως άνθρωπον παγκοσμι-
ου αναστήματος, ως τον μοναχι-
κόν μέγαν ηγέτην της Μέσης Α-
νατολής, που είναι αρκετά ισχυ-
ρος δια να «άνεμετοθή» με την
Δύσιν.

6') 'Αραβικά τινα κράτη α-

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ

ΕΝΑΣ ΧΡΥΣΟΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΣ ΚΡΙΚΟΣ ΔΕΝΕΙ ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΙ ΝΕΑ ΕΛΛΑΔΑ

Η ΕΜΠΝΕΥΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΚΑΡΑΜΑΝΛΗ ΚΑΙ Η ΑΠΗΧΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ
ΒΟΡΕΙΟΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ 15 ΑΙΩΝΩΝ ΞΥΠΝΑΕΙ

ΤΗΣ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΗΣ ΜΑΣ κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΛΑΛΑΟΥΝΗ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Σεπτέ-
μβριος.—Κάθε τέτοια εποχή, η
ώραία Μακεδονική πρωτεύου-
σα, λαμπροστολισμένη, πεντα-
κάθετη, ολόφωτη, υποδέχεται
τους ξένους της που έρχονται
από κάθε γωνιά της Γης, άλ-

τέτοια γοργή και πετυχημένη
πραγματοποιήσι. "Όλοι οι
πνευματικοί και πολιτικοί πα-
ράγοντες του έθνους έσπευσαν
να προσφέρουν τη δόθεισα, τη
συνεργασία τους: Το ύπουρ-
γείο Βορείου Ελλάδος που εί-
χε την πρωτοβουλία το ύπουρ-
γείο 'Εθνικής Παιδείας, το 'Ε-
θνικό Θέατρο, το 'Εθνικό 'Ι-
δρυμα Ραδιοφωνίας, η διοίκηση
της Διεθνούς 'Εκθέσεως Θεσσα-
λονίκης —που ανέλαβε και δ-
λες τις δαπάνες. "Ετσι με τις
καλλιτεχνικές εορτές ή "Εκθε-
σις Θεσσαλονίκης, δεν είναι πιά
μονάχα ένα έμπορικό πανηγύ-
ρι που παρουσιάζει τα τεχνικά
έπιτεύγματα —δικά μας και
ξένα— αλλά και τις πνευματι-
κές και καλλιτεχνικές μας επι-
τεύξεις, δημιουργώντας έναν
«θεσμός» που ίσως, αύριο, με-
θαύριο, θα καλέση και ξένους
καλλιτέχνες σε μια εγγενική
πνευματική αμιλλά παρόμοια
μ' εκείνη που γίνεται στο τε-
χνικό πεδίο: Το Φεστιβάλ της
'Επιδαύρου, το Φεστιβάλ των
'Αθηνών θα δρίσκη τώρα τη συ-
νέχισί του στο Φεστιβάλ Θεσ-
σαλονίκης —ή αρχαία Ελλάδα
δ' ανανεώση το δεσμό της με
τη σύγχρονη Ελλάδα με το
χρυσό κρίκο ανάμεσα της Βυ-
ζαντινής, της Μ-σαιωνικής 'Ελ-
λάδας.

μείο όταν βρεθήκαμε κάτω απ'
τον παμμέγιστο θόλο του, όταν
σηκώνοντας τα μάτια αντίκρύ-
σαμε άποστόλους και αγγέ-
λους που λές και κύτταξαν κι'
αυτοί περιεργοί κι' έκστατικοί
μέσα απ' τα ψηφιδωτά τους.
Μιά ιστορία δέκα πέντε αιώ-
νων ζωντάνευε εκεί μέσα κι' η
κοιμισμένη ήχώ ξυπνούσε· απ'

ΣΥΝΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 2αν ΣΕΛ.

Η "Ελσα Βεργή (Θεοφανώ) και
δ' Ιορδάνης Μαρίνος (Νικηφόρος
Φωκάς)

λά και απ' όλη την Ελλάδα,
για να επισκεφθούν την Διε-
θνή της "Εκθεσι και πολλές φο-
ρές, στα περασμένα χρόνια, ε-
τυχε να είμαι κι' εγώ ένας απ'
αυτούς τους επισκέπτες. 'Ως
όσο, φέτος δρίσκω τη Θεσσα-
λονίκη όσο ποτέ ώραία, με
τους ανακαινισμένους δρόμους
της και τα καινούρια της κτί-
ρια τα φουντωμένα της πάρκα
και τα λευκούδια της, γεμάτη
ζωή και κίνησι, αληθινή Εύρω-
παϊκή μεγαλούπολι. Και επί-
πλέον, φέτος, για πρώτη φο-
ρά, τη Διεθνή "Εκθεσι συμπλη-
ρώνει και ολοκληρώνει μια ε-
βδομάς από καλλιτεχνικές ε-
ορτές που συγκεντρώνουν εξέ-
χοντες καλλιτέχνες του θεά-
τρου, της μουσικής, του χορού.

Ήταν μια εμπνευσις του
πρωθυπουργού κ. Καραμανλή
και σπάνια, θερμά μια ιδέα
βρεγμένης ζωής και άμεση α-
πήχυνσι, τέτοια συμπαράστασι,

Και κάτω απ' αυτό το έμβλη-
μα άρχισαν οι "Εορτές της Θεσ-
σαλονίκης, αφού δόθηκαν στο με-
γαλόπρεπο βυζαντινό μνημείο,
την θουλική «Ροτόντα του 'Α-
γίου Γεωργίου» με την βυζαντι-
νή τραγωδία «Θεοφανώ» του
"Αγγελου Τερζάκη.

Δεν θα επιμείνω στις αφάν-
ταστες δυσκολίες και αντιδό-
ητες, ούτε στις γνωστές αντι-
δράσεις που προσέκρουσαν οι
οργανωτές των "Εορτών και
κυρίως ο γενικός συντονιστής
κ. "Αγγελος Προκοπίου, κατωρ
θώνοντας, ως τόσο να τις υπερ-
νικήσουν με αληθινά υπερανθρώ-
πους κόπους και χίλιες προσ-
πάθειες. Θα πώ μονάχα το δέ-
ος, τη βαθύτατη συγκίνησι που
μας κατέλαβε όλους όταν πλη-
σιάσαμε στο φωταγωγημένο—
με το πιο λεπτό γούστο—μνη-

ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ Τ ΑΝΕΚΑΛΥΦΘΗ Η Ν ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤ

ΕΙΧΕ-ΚΑΛΥΦΘΗ

ΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΠΟΥ ΩΔΗΓΗΣ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ, Σ)δριος. ('Ι-
δαιτ. ύπηρ.). —"Ο Πάπ Α. "Αν-
τεργούντ, διευθυντής του Βυζαν-
τινού "Ινστιτούτου της Ουάσιγ-
κτων, ανέκοίνωσεν ότι ανευρέθη
εικών του Βυζαντινού Αυτοκράτο-
ρος "Αλεξάνδρου ο οποίος εδασί-
λευσε κατά το τέλος του ενάτου
και τας αρχάς του δεκάτου αιώ-
νος.

Από καιρό, οι ασχολούμενοι με
τα Βυζαντινά άριστουργήματα,

Ο ναός της "Αγίας Σοφίας, Στ

Χρονολογία - 4. ΟΚΤ. 1958

Η Ροτόντα, οι παραστάσεις και το Βυζαντινό δαμβος

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

«Υμέναιος» παρόντος και παρελθόντος...

Η ΕΞΑΡΣΙ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΣΤΟΙΧΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΦΥΣΕΩΣ - ΡΟΤΟΝΤΑ: Η ΒΕΝΤΕΤΑ... ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΕΙ ΠΟΛΕΜΟ!

Του άπεσταλμένου μας κ. Νίκου Φώσκολου

Στην μαγευτική Θεσσαλονίκη, την «λευκάνη» των Ρωμαίων και «αγιατάνη» των Βυζαντινών, γράφτηκε τις ημέρες αυτές ο πρόλογος ενός λαμπρού ύμνου, «Υμέναιος ανάμεσα στο έμποριο και την τέχνη. Στην μηχανική και τον στοχασμό. Στην απόφαση του θετικισμού και του θρησκευτικού μυστικισμού.

Πρόκειται για την δημιουργία, παράλληλα με την «Έκθεσι», του Καλλιτεχνικού Έξοτασμού Θεσ-

σάλωνικης, με την γιγαντιαία και λιτή της αρχιτεκτονική, με το ημίφως και την έντονη μυριάδα του λιθανίου που εκκρίνει στην σκηνή, η Ροτόντα ήταν μία μαγική κορυφή, μέσα στην οποία ο τοσχος του χρόνου άρχισε να γυρίζει άναποδα έτσι, ώστε να δρεθούμε όλοι μας πίσω στην εποχή του βυζαντινού κλέους.

Μεσα στην Ροτόντα, η «Θεοφανία» δόθηκε το φυσικό της πλαίσιο. Η παραστάσι, φροντισμένη εξαιρετικά απ' τον σκη-

νογράφο, έδωσαν και το κοινό, το πλατύ κοινό πήγε, τις είδε και τις χειροκρότησε. Και έπεδα έτσι την μονιμοποίησιν τους.

Αλλά η διαμάχη θα ήταν καλώς να είχε λειψει. Πρώτον, γιατί οι καλλιτεχνικές έφορές είχαν σκοπό να ολοκληρώσουν το ενδιαφέρον, που παρουσιάζει η Θεσσαλονίκη κατά την περίοδον της Έκθεσως και συνεπώς να αύξησουν την οικονομική δραστηριότητα της πόλεως. Δεύτερον,

Οι έρμηνευταί της «Θεοφανείας» υποκλίνονται πρό του κοινού. Έξ άριστερών: Φυσούν, Βασιλάς, Μαρίνος και Έλσα Βεργή.

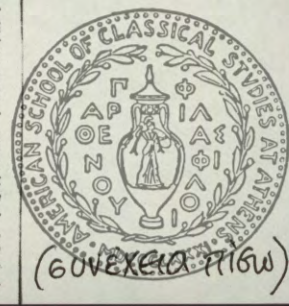
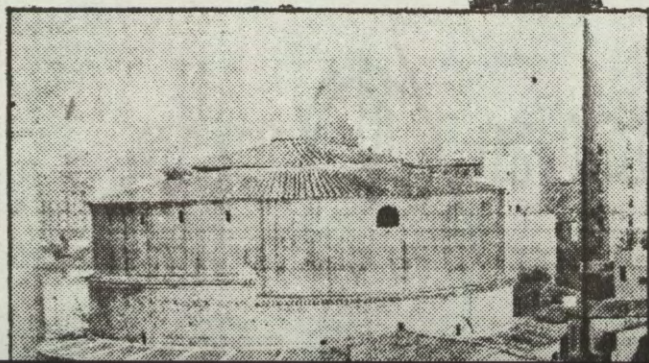
σάλωνικης. Ένός θεσμού, που έφ'ετος υπήρξε μία μεγάλη υπόσχεσι και που θα μπορούσε στο μέλλον να εξελιχθή σε μία ώριμα πραγματικότητα.

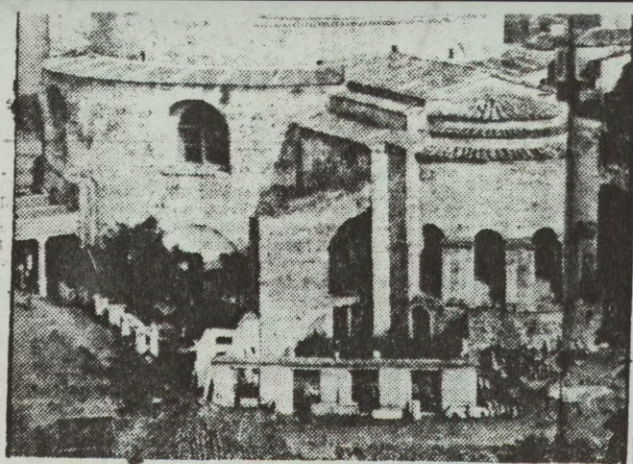
Θα πρέπει να ομολογήη ότι πρόκειται για μία πραγματικά ευστοχη πρωτοβουλία του κράτους, που τιμά ιδιαίτερος τον πρόεδρον της κυβέρνησεως κ. Καραμανλήν, ο οποίος είχε την ιδέα και διατάξε την δημιουργία του έξοτασμού.

Με την συνεργασίαν όλων των άρμοδίων όργάνων, η προσπάθεια έπέτυχε και δόθηκε τον στόχον της. Παράλληλα με το έμπορικό

νοθέτη Μήτσο Λυγίζο, ήταν έντελώς προσαρμοσμένη στον χώρο και το νόημα του έργου. Λιτή, νευρώδης και υποδλητική, χωρίς και στην ύπεροχη μουσική, που έγραψε ο νεός συνθέτης Άντώνης Λαδάς, άνεδυε όλο το πάθος της άδιστακτης ήρωίδας, που επιχειρούσε να άναντηθή στην μοίρα της θοράς και συγχρόνως υπεγραμμίζε με ευστοχο τρόπο την υπερανθρώπη πάλη του γερασμένου Φακά να ξεπεράση το ανθρώπινο και το άφημερο και να εξαρθή στο αιώριο και το ένθεο. Τραγωδία της προαιώνιας και άκατάλυτης πάλης άνάμεσα

γιατί βασικός τους σκοπός είναι να προβάλλουν και να εξάρουν τον βυζαντινό χαρακτήρα της πόλεως και μέσω αυτού ολοκληρώ το βυζαντινό παρελθόν του έλληνισμού. Τρίτον, γιατί η Ροτόντα δεν είναι καθ' εαυτή χριστιανικός ναός, μία και δημιουργήθηκε σαν ειδωλολατρικό κτίσμα της εποχής του Γαλερίου, έγινε μετά χριστιανικός ναός, μετά την άλωσι μετεδληθή σε τζαμί και ύστερα απ' την άπελευθέρωσι της Θεσσαλονίκης ήταν καθ' εφήμιμον εμουσειόν και στην πραγματικότητα ένα λησμονημένο και γεμάτο άράχνες έρείπιον. Και τέταρτο, γιατί άνάμεσα στο θέατρο και τους χριστιανικούς ναούς — αλλά και στους ναούς κάθε θρησκείας — υπήρχε άνεκαθεν στενή σχέσις. Από την εποχή του Αρίωνος άκόμα, η «δόχοπτρα» και ο δαμός συνυπήρχαν. Στους πρώτους μάλλιστα χριστιανικούς αιώνας, η θρησκεία χρησιμοποίησε το «έντυπωσιακό» θέατρο, για να προσέλκυη όπαδούς και για να διαδώη τα μυστήρια της νέας λατρείας, με άποτέλεσμα την γένεσι του λειτουργικού δράματος, του κυριολεκτικώς έκκλησιαστικού θεάτρου. Είναι άδυσωστο γινώστες οι «σκηνές», που ύπήρχαν μέσα στα ποσάλλια των χριστιανικών ναών, σκηνές μυστικές στην άρχή και ταύ-

Ἡ περίφημη Ροτόντα ὅπως εἶναι σήμερα. Στὴ βάση τὸ ἀρχαῖο κυκλικὸ κτίσμα τοῦ Γαλερίου.

καὶ τεχνικὸ γεγονὸς τῆς Ἐκθέσεως, ἡ Θεσσαλονικὴ ἀπέκρινε ἕνα πνευματικὸ γεγονός. Οἱ καλλιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις τοῦ ἐορτασμοῦ, κυριαρχημένες ἀπὸ τὸ βυζαντινὸ στοιχεῖο, ἦλθαν νὰ συμπληρώσουν ἰσοκρινὰ τὴν Ἐκθεσὶν καὶ νὰ ἀσκηλώσουν τὸ ἐνδιαφέρον, ποὺ παρουσιάζει τὴν ἐποχὴν αὐτὴν. Ἡ βυζαντινὴ νύμφη τοῦ Θερμαϊκοῦ. Τώρα, μὲ τὴν λήξιν τῶν ἐκδηλώσεων καὶ τὸ κλείσιμο τῆς Ἐκθέσεως, πληροφόρηθε ἀπὸ τὴν ἀρχαῖα ἐπιτροπὴ τοῦ ἐορτασμοῦ κατὰ τὴν ἐνστάτην ἀπόφασιν νὰ προσεκταθῇ διὰ τὸ μέλλον ἡ δημιουργία ἑνὸς αὐτονόμου οργανισμοῦ, ποὺ θὰ διοργανώσῃ τὰς ἐορτὰς τῆς συμπροτείνουσας, χωρὶς τὴν κρατικὴν οἰκονομικὴν ἀσφάλειαν. Οἱ παραστάσεις θὰ ἀρχίζον μετὰ τὴν Ἐκθεσὶν καὶ θὰ διαρκέουν ὅσο κι' αὐτή. Ὅτι ἔχουν περισσοτέρη ποικιλία καὶ θὰ προσδίδουν μὲ πῶς σύστημα τὸν βυζαντινὸν χαρακτὴρ τῆς πόλεως.

Πρὶν ἐπιχειρήσωμε νὰ κάνωμε μίαν γενικώτερη σκιαγράφην τῆς σημερινῆς Θεσσαλονικῆς, ὅπου δρεθήκαμε κατὰ τὴν ἐναρξιν τοῦ ἐορτασμοῦ, ὡς προσκεκλημένοι τοῦ ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδος, θὰ πρέπει νὰ πούμε λίγα πράγματα γιὰ τὸ πρόγραμμα τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων, ποὺ ἐγίναν στὴν πασιγνωστὴν τῶν Ροτόντα. Αἱ ἐκδηλώσεις αὐταί, ποὺ ἐγίναν ὅλες μετὰ τὴν εἰδικὰ διασκευασμένην Ροτόντα, ἀρχισαν στὴν 23 Σεπτεμβρίου καὶ ἐληξαν, ὡς ἐπὶ τὸ διήμερον παράστασι, πρὸς τὴν 25. Κατὰ τὴν διάρκειαν τούτων ἐδόθησαν παραστάσεις τῆς βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ Γαλερίου ἡ «Θεοφανὴς» καὶ τῆς Συμφωνικῆς Θεσσαλονικῆς. ὑπὸ τὴν ἀγευσίαν τοῦ Ἀντιάρχου Εὐαγγελάτου καὶ τοῦ Ἀντιάρχου Παυλίου καὶ δύο παραστάσεις τοῦ χοροδράματος Ραλλοῦς Μανίου.

Οἱ παραστάσεις τῆς «Θεοφανῆς», ποὺ ὑπῆρξαν καὶ τὸ κυριώτερον στοιχεῖο τοῦ προγράμματός, ἐδόθησαν μετὰ σὲ ἕνα θαυμάσιο, λιτὸ καὶ ἐμπνευσμένον βυζαντινὸ σκηνικὸ τὸ Σπύρου Βασιλείου, ποὺ εἶχε στηθῇ σὲ τρεῖς κόγχας τῆς Ροτόντας καὶ εἶχε φωτισθῇ μὲ ἐκφυρετικώτατο τρόπο. Στὸς κορυφαίους ρόλους ἐπαιζοῦν ἡ Ἑλένη Βεργὴ (Θεοφανὴς), ὁ Ἰωάννης Μαρίνος (Φωκάς), ὁ Νίκος Τζούγας (Τσιμισκὴς), ὁ Γρηγόριος Βασιλείας (Βουρτσης) καὶ ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου (Σκλάβος).

Ἦταν πραγματικὰ μίαν σπάνια ἀπόλαυσιν νὰ βλέπῃ κανεὶς τὰς βυζαντινὰς φιγούρας τοῦ ἔργου. Αὐτοκράτορες, Δομέστιχους, κυροπαλάτας, ντυμένους μὲ τοὺς πορφύρεους καὶ γαλάζιους χιτῶνες, νὰ κινούνται, νὰ πᾶσχουν καὶ νὰ συγκροκύνονται μετὰ σὲ ὑποδύτικον κτίσμα τῆς Ροτόντας, περὶ σπῆν, πανάρχαιο, γυμνὸ, μὲ τοὺς ἀγίους καὶ τοὺς ἀρχαγγέλους, τοῦ παμμεγίστου ὑψηλοῦ βόλου, σκυμμένους στοχαστικὰ πάνω ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν θεατῶν. Κι' ὅταν, σὲ μίαν στιγμὴν, ἀκούσθηκε ἔξω ἀπὸ τὴν Ροτόντα, σὲ παλὶον καλντεριμὶ τοῦ δρόμου, τὸ ἀλογερόν τιμα τῆς συνοδίας τοῦ Τσιμισκῆ καὶ σὲ λίγο ἡ βυζαντινὴ κοστωδία φάνηκε ἐπιδητικὴ ὑπὸ τὴν ἀνοικτὴν πύλιν τῆς Ροτόντας, νομίσσαμε ὅλοι μᾶς πῶς ζούσαμε μετὰ σ' ἕνα θαυμάσιο δνείρο. Πῶς τάχα, μὲ τὰ ψηφιδωτὰ καὶ τοὺς ἀγίους τῆς,

στὸν ἄνθρωπον καὶ τὴν φθαρτὴ μοῖραν του, μὲ ὀλιγώτερη ὄρασι καὶ περισσότερον στοχασμὸν, πάνω ἀπ' ὅλα ὅμως ποτ' ἐμὴν ἀπὸ τὸ ὕψος καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ Βυζαντίου, ἀπ' τὸ πῶρος, τὸ μεγαλεῖο, τὸν μυστικισμό, τὸν θρησκευτικὸν πυρετὸν, τὸ φῶς καὶ τὸ σκοτάδι του, ἡ Θεοφανὴς ἀφάγισε τὸ ντεμποῦτο τοῦ καλλιτεχνικοῦ θεσμοῦ τῆς Θεσσαλονικῆς μὲ τὴν πορφύρα καὶ τὸν θάμβος τοῦ βυζαντινοῦ παρελθόντος τῆς...

Ὅτι ἦταν παράλειψις, ὅμως, ὑστερὰ ἀπὸ ὅσα σημείωσαμε, ἂν δὲν μιλούσαμε λίγο καὶ γιὰ τὴν «πρώτη γενετὰ» τοῦ ἐφετινοῦ ἐορτασμοῦ. Τὴν βυζαντινὴν Ροτόντα τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ποὺ ἐπέταξε τὴς παραστάσεις, ἔπαυσε ἀσφαλῶς τὸν σπουδαιότερον «ρόλον» καὶ προσέλασε ὁλόκληρη διαμάχην ἀντίθετα στὶς κοσμικὰ καὶ ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς τῆς Θεσσαλονικῆς.

Ὁ Μητροπολίτης τῆς συμπροτείνουσας δὲν θέλησε νὰ γίνουν οἱ παραστάσεις στὴν Ροτόντα.

Τὸ κτίσμα ἀπὸ τὸν δὲν αἰῶνα ὡς τὴν κατάληψιν τῆς Θεσσαλονικῆς ἀπὸ τοὺς Τούρκους (1430) ἦταν χριστιανικὸς ναὸς καὶ ὁ ποιμενάρχης τῆς Θεσσαλονικῆς θεώρησε «εὐεβήλωσι» τὴς παραστάσεις, ποὺ ἐπρόκειτο νὰ δοθῶν. Δημιουργήθηκε ἔτσι ὁλόκληρη διαμάχη. Ὁ ποιμενάρχης ἐξέδωσε λιθέλλους, γράφθηκαν καὶ ἀκούστηκαν «ἀναβήματα».

Ὅλα αὐτὰ, ὅμως, κατέληξαν σὲ ἥττα τοῦ Μητροπολίτου. Οἱ

κρίσεις καὶ ἐκκλήσεις τοῦ ἁγίου Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας τοῦ ὁποῦντος μετὰ σὲ πρῶτον τῶν χριστιανικῶν ναῶν, σκηνῆς μνηστροφῆς στὴν ἀρχὴ καὶ... τοῖς ὁμοφύτοις ἀποστόλοις, γιὰ νὰ δείξουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τὴν συνέβαινε στὴν γῆ, στὸν οὐρανὸν καὶ στὸν Ἄδην. Ἡ ἱστορία τῶν χριστιανικῶν «σκηνῶν» στὴν Γαλλίαν, στὴν Ἰταλίαν καὶ στὴν Ἀγγλίαν, μᾶς διαφωτίζει ἐπὶ τὸ πῶς ἐπὶ τοῦ ποικειμένου. Ἀλλὰ εἶπαμε. Ἡ διαμάχη ἐγίνε. Καὶ ἡ βλάβη ἐγίνε πρὸς ὅλες τὰς κοτεθυσίας, χωρὶς, εὐτυχῶς, νὰ βλάψῃ τὸν ὡραῖον θεσμόν, πάνω σὲ ἐκκλήσιν του...

Ποῖν κλείσωμε τὸ σημεῖόν μας αὐτό. Θὰ πρεπε, φυσικὰ, νὰ παραθέσωμε μερικὰς γενικὰς παρατηρήσεις πάνω στὴν ἴδιαν τὴν Θεσσαλονικὴν.

Καὶ πρῶτα πρῶτα, πρέπει νὰ σταθούμε σὲ ὁικονομικὸ φαινόμενον τῆς συμπροτείνουσας. Εἶναι ἐντυπωσιακὸ καὶ ἐξαιρετικόν. Ἡ Θεσσαλονικὴ ἔχει καλύτερους δρόμους, καλύτερη, πῶς εἶπαμε, καὶ ἀνετὴν πολιορκία καὶ κυρίως πῶς οὐκ ἔχει καὶ πῶς ὑπάρχουν οἰκοδομῆς ἀπὸ τὴν Ἀθήναν. Ὅλα αὐτὰ εἶναι ὀλιγώτερα καὶ συγκρινόμενα μετὰ τὴν Ἀθήναν εἶναι καλύτερα, μεγαλύτερα, ἐντυπωσιακότερα. Σαπφωμένη στὸν μαγευτικὸν μυθὸ τοῦ Θερμαϊκοῦ, ὡς ἐμὴν ἀπὸ τὰ τεῖχη τῆς σημαδεμένη ἀπὸ τὰ ἀμετρήτα βυζαντινὰ τῆς μνημεῖας, μεγαλόπολιν ἐδῶ καὶ τοις κίχιν καὶ λίγα μέτρα πῶς κάτω, ἀμφιταλαντευομένη ἀνάμεσα στὴν ἀσφάλτον καὶ τὸν καλντεριμὸν, ἡ πολιτεία ποὺ ἔχτισε τρεῖς ἐκατονταετηρίδες π.Χ. ὁ Μακεδὼν βασιλεὺς Κάσσανδρος, βαπτίζον τὰς τὴν μὲ τὸν ὄνομα τῆς συζύγου τοῦ Θεσσαλονικῆς, σημεῖον δυομισητάς χρόνια μετὰ τὸ χτίσιμόν της, σφύζει ἀπὸ ζωὴ καὶ δόξα.

Εἶναι ἀλήθεια γεγονὸς πῶς τὸ λημάνι τῆς Θεσσαλονικῆς εἶναι ἔρημον, γιὰ τὸ ἀεροπλάνο, ὁ σιδηρόδρομος καὶ ὁ παμφάγος Πειραιεύς τοῦ ἀφῆρσαν κάθε κίνησιν. Εἶναι ἐπίσης ἀλήθεια ὅτι δὲν ἔχει ἀξίολογην, τοπικὴ καλλιτεχνικὴ ζωὴ. Ἀκόμη εἶναι ἀλήθεια ὅτι ἐφέτος ἡ Ἐκθεσὶς ἦταν φτωχότερη σὲ ἐκθέματα. Ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι παρά οἱ «μοιραῖες» γκρίζες πινελιὲς πάνω σὲ ἕνα λαμπρὸ πινάκον, στὸν ὅποιον κυριαρχεῖ ὁ τόπος τῆς δυνάμεως, τῆς πρῶτου καὶ τῆς αἰσιοδοξίας. «Μακαρίων γῆ», ἔλεγαν στὰ ἀρχαῖα χρόνια τὴν πόλιν τοῦ Κάσσανδρου. Ἄν ὅχι σήμερα, ἴσως αὐτοῖς θὰ μπορούμε νὰ ἐπαναλάβωμε καὶ μεῖς τὸν εὐτυχὴ χαρακτηρισμόν...
Ν. ΦΩΣΚΟΛΟΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑΝ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΛΑΜΠΡΑ ΥΠΗΡΕΞΗ Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ

Η «ΘΕΟΦΑΝΩ», ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΟΙ ΕΠΙΚΡΙΣΕΙΣ ΚΑΙ Η
ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΟΙ ΑΛΛΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΗΣ ΜΑΣ ΔΙΔΟΣ Ν. ΓΙΑΓΚΑΚΗ

Μία ομάδα δημοσιογράφων και το χορευτικό συγκρότημα της Ραλλούς Μάνου, μπήκαμε τη Δευτέρα το βράδυ στο τετρακίνητήριο αεροπλάνο της 'Ολυμπιακής αεροπορίας με...

...αέρα για τη Θεσσαλονίκη, όπου θα γίνονταν με την ευκαιρία της Διεθνούς Έκθεσεως, οι καλλιτεχνικές γιορτές της «Ροτόντας».

Δέν ξέρω πώς τα καταφέρνουν οι Ρωμηοί πιλότοι και

προσφέρουν στους επιβάτες τους τόσο μεγάλη συναίσθηση σιγουριάς και ασφάλειας. Το αεροπλάνο, κάτω από τα επίδεξια χέρια των πιλότων μας, με κυβερνήτη τον κ. Μιγάδη, συγκυβερνήτη τον κ. 'Αντωνιάδη και ιπτάμενο μηχανικό τον κ. Μουρμουρή, μάς πήγε μία χαρά. Σε μία ώρα φθάσαμε στη συμπρωτεύουσα.

Ο διευθυντής προγράμματος του Ε.Ι.Ρ. Θεσσαλονίκης, κ. 'Αγγ. Προκοπίου, ο οποίος είχε αναλάβει την καλλιτεχνική επίβλεψη των εορτών στη θρυλική πιά «Ροτόντα», μάς υποδέχθηκε και μάς καλωσόρισε. Εκείνο, όμως, που προσέξανε όλοι από την πρώτη στιγμή, ήταν η τέλεια διοργάνωσή των.

Όλα κανονισμένα στην εντέλεια, ως και οι πιο μικρές λεπτομέρειες, καλά μελετημένες. Κάτι, που ίσως δεν περιμέναμε και που ομολογουμένως οφείλεται στον κ. Προκοπίου. Ένα μεγάλο «εύγε» του αξίζει, γιατί η επιτυχία των εορτών στη Ροτόντα του 'Αγίου Γεωργίου είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος προσωπική δουλειά του.

Την Τρίτη παίχτηκε στη Ροτόντα η «Θεοφανώ» του 'Αγγελου Τερζάκη. Ένα υπέροχο αληθινά έργο, που μόνο στο Βυζαντινό περιβάλλον της Ροτόντας, μπορούσαμε να απολαύσουμε. Καταλληλότερο μέρος δε μπορούσε να υπάρξει.

Η παράστασις ήταν πολύ καλή. Μόνο μεγάλη ή ήχητική, που δημιούργησε κάποια δυσχέρεια. Φυσικά, όμως, επειδή αυτό ήταν το μοναδικό, ή παράστασις «κύλησε» ωραιότατα. Η πρωταγωνίστρια του 'Εθνικού μας Θεάτρου, 'Ελσα Βεργή ως Θεοφανώ και ο Νίκος Τζόνις ως Τσιμισκής, υπήρξαν άφαστοι. Ο Μορμνος, επιτυχημένος Νικηφόρος Φωκάς, εξαιρετική η 'Ελένη Ζαφειρίου ως σκλάβο. Ο Φυσσούν, ή Μπέμπα Μωραϊτοπούλου, ο Νότης Περγιάλης, ο Θανάσης Χορτογιαννόπουλος και οι άλλοι ήθοισμοί, απέδωσαν υπέροχα τους ρόλους τους. Οι νεαρές Παπαδούκα, Καίτη Χορτοπούλου, Σαρρή, Κονίδου, Μπουριάδου, έκαναν μία επιτυχημένη εμφάνιση.

Καλοβαλμένη ή μουσική του 'Αντώνη Λάβδα, ωραίο το σκηνικό του Βασιλείου καθώς και τα κοστούμια του Φωκά. Έτσι, όλοι όσοι παρακολούθησαν την

παράστασι της «Θεοφανούς», με τον ύπουλο Βορείου 'Ελλάδος κ. Θεολογίτη επικεφαλής, μέιναν απόλυτα ικανοποιημένοι. Και ο ίδιος... ο Τσιμισκής, αν παρακολουθούσε κρυφά από κάποια γωνίτσα την παράστασι, παρέα

την Πέμπτη το συγκρότημα της Ραλλούς Μάνου έδωσε το χορόδραμα «Μήδεια».

Στα εστάμενα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, είχαν και τρεις δεξιότητες. Η πρώτη στη Λέσχη των 'Αειπρωτών από τον ύπουλο Βορείου 'Ελλάδος κ. Θεολογίτη και τον

Απόκομμα
2 ΟΚΤ. 1958

* ΣΗΜΕΡΑ στη Θεσσαλονίκη δίδεται η τελευταία παράστασι της Βυζαντινής Τραγωδίας «Θεοφανώ» και παράλληλα κλείνει ο κύκλος των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων που έγιναν στη Μακεδονική πρωτεύουσα.

Οι εκδηλώσεις αυτές, όπως γράφει ο απεσταλμένος καλλιτεχνικός συνεργάτης μας κ. Ν. Ματσός έλα μείωσαν εξαιρετική επιτυχία κι' όπετέλεσαν μια καλή αρχή, ώστε να γίνουν σιγά-σιγά θεσμός. 'Ιδιαίτερμα πολύτιμος υπήρξε η συμμετοχή του Ε. Ι. Ρ., του διευθυντού Προγράμματος κ. Α. Προκοπίου και του διευθυντού 'Υπηρεσίας Μελετών κ. 'Επικαίρων κ. Δ. Χρονόπουλου. Οι προετοιμασίες για τον προσεχή 'Εορτασμό θ' αρχίσουν έγκαιρως, ώστε οι εορτές του 1959 να σημειώσουν ακόμη μεγαλύτερη επιτυχία.

(ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ)

(ΟΙ ΕΝΤΟΠΙΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΚΑΙ ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ)

Κύριε διευθυντα, Οι αποκαλούμενοι «Καλλιτεχνικοί» εορταστικοί θεσσαλονίκης εορταζόμενοι 2 κύρια ζητήματα. Το πρώτο ήταν, αν θα έπρεπε ή όχι να χρησιμοποιηθεί η ροτόντα καλώς ληπτική, ύστερα ερωτήθηκε ναός που υψώτερος έγινε ταυρίκι-κά τιμωρός και σήμερα είναι μουσείο. Αυτό ήταν το δεύτερον θέμα και οι συζητήσεις γύρω του, εξακολουθούν σφοδρές.

Πρώτος, δημιουργήθηκε και ένα άλλο θέμα, που δε συζητήθηκε καθόλου και συνιστάται στην υποδοχή του ερχόμενου στη της οργανώσεως των εορτών σε Αθηνάιους ειδικούς, καλλιτεχνικούς και συγγραφείς, ενώ οι Θεσσαλονικείς συνάδελφοι τους αγνοούσαν εντελώς, απ' αυτούς αναβέβαιε, που δε έπρεπε πρώτα να τους υπολογίσουν, από την ΔΕΘ, το υπεύθυνο βόρειο Έλλαδος και άλλους τοπικούς παράγοντες, οι οποίοι χειρίστηκαν το θέμα.

Είναι μια μοναδική ευκαιρία απασχολήσεως των Θεσσαλονικέων καλλιτεχνών συγγραφέων κ.λ.π. με μια Ιστορία, που, είναι και θέσει, ανέκδοτο, για μια ακόμη φορά την οικειοποιήθηκαν ξένοι: Αθηνάιοι φυσικά. Τα συγκεκριμένα πρόσωπα που περνούσαν με το αεροπλάνο εδώ και εν μια νυκτί σχεδίασαν, έφτιαξαν και ρομάρεν τα πάντα, χωρίς να τους πει το τακτ του μέσου, να μην να πάρουν και τη γνώμη, έτσι ένας μόνο συνάδελφος των, δεν έχουν σημασία. Σημασία έχει η εκχώρηση και η υπαρκτή κατάσταση που αποκλύπτεται απ' αυτή.

Απορρίπτονται οι «συμπληρωματικές» υπεύθυνοι — η ΔΕΘ έχει θεμελιώδη ερώτημα εδώ το ότι σ' αυτή την πόλη, την φιλόνοματι... συμπτωμένους, με τα μεγάλα στίγματα της και τη μικρή ασφυκτική επαρκιστική ζωή της, υπάρχουν άνθρωποι με δυνατότητες, οι οποίες φθάνονται και χάνονται καθημερινά, γιατί δε βρίσκουν που και πώς να τις χρησιμοποιήσουν. Γι' αυτούς τους ανθρώπους — που στο βάθος είναι η πνευματική υπαρκτή και το πνευματικό μέλλον της πόλης και συνεπώς εκπαιδευτικών και πολύ σημαντικότερο από τα άτομα τους — οι χορτές αυτές, «ελαστικές» ή «έναν» μόνον πολιτιστικό θέμα, που θα καλυπτεί όλα, κληρονομία βόρειο Έλλαδος, θα μπορούσαν να καταστούν σημαντικό μέσο για την αξιοποίηση αυτών των δυνατοτήτων. Έν τούτοις τους αφησαν πάλι στα περιθώρια, με τα χέρια δεμένα. Το ίδιο έγινε και με τον ραδιοφωνικό σταθμό Θεσσαλονίκης, ο οποίος υποβιβαστηκε σε σταθμό αναμεταδόσεως των αθηναϊκών ραδιοπρογραμμάτων, με αποτέλεσμα, να χάσουν τη δουλειά τους οι Θεσσαλονικείς συνεργάτες του. Η επίσημη δικαιολογία του μέτρου ήταν «λόγος οικονομίας». Στην πραγματικότητα πλουτιστήκαν τα προγράμματα του ραδιοφωνικού σταθμού Αθηνών, αναλωμασι των ραδιοφωνικών συνδρομητών της Θεσσαλονίκης και όλης της επαρκιστικής Έλλάδος. Άλλ' αυτή είναι μία άλλη ιστορία.

Ας ίδουμε, όμως, αν υπήρχαν εδώ άνθρωποι ικανοί ν' αναλάβουν τις γιορτές, την οργάνωση και την εκτέλεσή τους. Φρονώ, ότι η οργάνωση μπορούσε να ανατεθεί σε Θεσσαλονικείς. Όσο αφορά την εκτέλεση, αυτή θα στηριζόταν ανάγκαια στο μέγιστο μέρος της, στη συνεργασία των Αθηναιών καλλιτεχνών. Άλλω ό καθορισμός του προγράμματος και των προσώπων που θα το εκτέλουσαν, θα ήταν δουλειά των Θεσσαλονικέων. Αν γινόταν αυτό, ίσως 'δεν θ' ανάκυπτε και ο φοβερός θόρυβος γύρω απ' τη χρησιμοποίηση της ροτόντας, γιατί η επιλογή του χώρου των εορτών θα γινόταν από πρόσωπα που έχουν βαθειά γνώση των τοπικών συνθηκών, που γνωρίζουν αν είναι σωστό ή όχι, να χρησιμοποιηθεί η ροτόντα, αν είναι ανέκδοτο ή όχι να περιλάβει τα μπλετίτα της κ. Ραλλούς Μανού — που το απαγγέλλομενο έλλοιπτε πρόγραμμα τους στο μεγαλύτερο μέρος του ξαναπαίχτηκε στη Θεσσαλονίκη προ τριετίας, αν καλά θυμούμαι και μοιάζει με εκείνα τα ελαττωματικά προϊόντα της Δύσης που προπο, λερικά παίρνουν τον δρόμο για την Ανατολή με την ενδεχόμενη «έκρηξη» — ή την «εξοργιστική» του κ. Τερζάκη. Γιατί απωσθήσατε τα έργα των κυριών και των κυριών αυτών είναι καταλλήλα να παιχτούν στη ροτόντα; Μήπως γιατί ο χώρος της είναι καταλλήλος; Και αν καταλληλή ήταν λ.χ. και η Ακρόπολη ή η κατενόλη του Μιλάνου, τότε, με την ίδια λογική, θα μπορούσαν να παιχτούν κι' εκεί!! Άλλα φυσικά η ροτόντα άρρισε στον κ. Τερζάκη και δεν έχει κανένα λόγο να υψωθεί, αν τις παρωμυκίδες της υπερέβαινε.

Άλλα μάλιστα ερώτα στενότεροι τοπικοί, Όμως το αίτημα, αυτή η πόλη ν' άρρηκ κατ' άρχην στους πολίτες της, νομίζω ότι είναι φανερό και φυσικά δικαίο. Κι' αυτό πρέπει να το αντιληφθούμε πρώτοι εμείς — ή καλλίτερα πρώτον εμείς, γιατί οι άλλοι, δεν έχουν κανένα λόγο να ένοχουν κάτι τέτοιο και να το σκεφτούν.

Είναι σωστό αυτό που είπε ο κ. Κουρνούτσος, ότι η συμμετοχή στις καλλιτεχνικές απολαύσεις πρέπει να πάση να είναι αποκλειστικό προνόμιο των Αθηνών. Αυτό όμως, δεν σημαίνει ότι, η Αθήνα πρέπει να καταβροχθίσει και την καλλιτεχνική «άγρια» της Θεσσαλονίκης, δεν πρέπει να καταλήξει στην δημιουργία και ενός πνευματικού υδροκεφαλισμού. Πρέπει να αποτραπεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο που ήδη οσον αφορά τις «καλλιτεχνικές εορτές» είναι πιο ένα γεγονός. Και η ΔΕΘ, αν δεν είναι... Δ. Ε. Αθηνών, φεύγει, στον ερχόμενο χρόνο, να τις αναθέσει στους φυσικούς φέρεις των, στους πνευματικούς ανθρώπους της Θεσσαλονίκης. Να το επιπαισμε; Β. ΝΗΣΙΩΤΗΣ Θεσσαλονίκη.

Η Έλσα Βεργή με τον Νίκο Τζόγια, Μαρίνο και Βασίλ, ενώ υποκλίνεται πρό του κοινού που παρακολούθησε την παράσταση της «Θεοφανούς» του Άγγελου Τερζάκη.

με την Θεοφανή, θα έρθουν σ' Ιδμήαρχο Θεσσαλονίκης κ. Παζότανε.

Φαντάζεστε, λοιπόν, με πόση κατάλληλη διάβασα σε Μακεδονικές εφημερίδες εντελώς αντίθετα πράγματα. Η παράσταση — γράφανε — ήτανε μέτρια από το... μπουλούκι των ηθοποιών που κατέβησε στην Θεσσαλονίκη. «Ε, όχι!». Αυτό πάλι πολύ. Μπουλούκι ή Έλσα Βεργή; Μπουλούκι ή Νίκος Τζόγια; Μπουλούκι οι υπόλοιποι ηθοποιοί μας; Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί κατακρίνανε μια τόσο καλή δουλειά. Τι θέλουμε δηλαδή; Να μη γίνουνε ξανά καλλιτεχνικές εορτές; Γιατί αν αποκάλουν μπουλούκια ηθοποιούς άξιας, τότε ποιος θέλουμε;

Όταν, όμως, δεν πηγαίνουν καλλιτεχνικά συγκροτήματα από την Αθήνα παραπονούνται και λένε ότι δεν δίδεται κοινή προσοχή στην συμπεριφορά τους. Κι' αν ακόμα, όμως, υπήρχαν μερικές ελλείψεις, πάλι θα έποπε να συγχωρηθούν, μία που για πρώτη φορά γίνονται τέτοιες εορταστικές εκδηλώσεις. Εύτυχώς, το κοινό της Θεσσαλονίκης που έβρε να εκτιμή το ωραίο, δεν υπομείριστη τις μεμνημορίες και τους απορριμμούς. Προσέθηκε και χάσκει μια καλοπαιγμένη παράσταση. Την Τετάρτη, δόθηκε στη Ροτόντα, συναυλία με μέσοτρο τον Άντιοχο Εύαγγελότο και σαλίστη την Μυρένυ Φλεού και

με την ελκεία της Διέθνους της φουντίδας, παντού ή έεση ρέτρη, παντού ή τέλεια διοργάνωση.

Φυσικά, όλα αυτά έγιναν με την ευκαιρία της Διέθνους Έκθεσεως της Θεσσαλονίκης, ή οποία, παρότι την άπασια των δύο μεγάλων — Αμερικής και Ρωσίας — παρουσίασε αρκετά ενδιαφέρον.

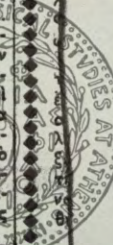
Τα κράτη που μετέσχον παρουσίασαν αξιόλογα εκθέματα.

Ποιν τελώσω θέλω να προσέχω λίγα λόγια:

Οι καλλιτεχνικές γιορτές στο Βυζαντινό νού της Ρωτόντας που έγιναν φέτος για πρώτη φορά, πρέπει να επαναληφθούν, χωρίς οι υπεύθυνοι να απογοητευθούν από άδικες κρίσεις και σχόλια. Η κριτική είναι κι' αυτή ένα γνώρισμα του Ρωμικού. Ας μη ξεχνάμε ότι κάθε άσχη είναι πάντοτε δύσκολη. Έλπιζω, λοιπόν, ότι ο κ' Άγγ. Προκόπιου θα συνεχίσει τη δουλειά του και του χρόνου θα μας παρουσιάσει στη Θεσσαλονίκη ακόμη ωραιότερες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

N. ΓΙΑΓΚΑΚΗ

Χρονολογία 2.0.ΣΕΠ.1958

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ "ΕΣΤΙΑΝ,

Η ΘΕΟΦΑΝΩ ΕΙΣ ΤΟΝ ΝΑΟΝ

Κύριε Διευθυντά,
 «Η «Εστία» έθετρεν ήμεις, έν χορο-
 ραφισμώ, διότι διεφώνησαν πρός
 τας «αρθρούσους» επί του σοβαρού ζή-
 ματος τής χρησιμοποίησης του έν-
 σπασολογική Ιερού μουσειείου Ναού του
 γαίου Γεωργίου διά θεατρικά παρα-
 γίσματα καί χοροδράματα καί συναυλίας
 μουσικής ορχήστρας. Είς ταύτα καί
 άλλα, είμεθα ύποχρεωμένοι να δι-
 νήσωμεν διά των κάτωθι:

1) Ἐλευθέρωσαν καθύπερθε ὅμιν, ὡς ἡ-
κράτους Ὀρθόδοξον καὶ Ἑλληνικὴν ἑπὶ
σύστασιν, ἵνα μὴ χρησιμοποιοῦν διὰ
το Φεστιβάλ τῆς Θεσσαλονίκης ὁ ἱερός
Ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, διότι ἡ τοιαύ-
τη χρησιμοποίησις εἶναι θρησκευτικὴ καὶ
ἐθνικῆς ἐπιδημιᾶς. Ναὸς, χρησιμοποιοῦ-
σιν ἐπὶ τῇ τῇ Ὀρθόδοξον Χριστιανι-
κῇ Ἀναστάσει, ἀπὸ τοῦ 100 μίλλιοι
1570 π.Χ. καὶ μεταγενέστερῃ νῦν δι-
εγκρίσιν, τοῦ 1912, πληρῶς καὶ μὴ με-
χρὶ τῆς σήμερον, ὑπερέχον ἡμετέρας
γιορτῶν, δὲν ἐπὶ τρεῖς, οὐτε ἀπο-
ταῖς ἱερῶν κοινῶν, ἀλλ' ὅλη καὶ ἀπὸ
τῇ πατριάρχῃ τῶν Ὀρθόδοξων ἐ-
λευθεῖαν πρὸς τὰς, μὴ μεταβολὴν εἰς
θεῖον.

[illegible][illegible]

φάνιαν τὴν βασιλείαν πεντηθρὺν αὐτῆς καὶ τὴν δύο διακοσμίαν αὐτῶν αὐτῆς. Ῥωμανοὺς καὶ Βασιλέφους Φωκᾶς, αἱ πλέον, ὅμως, εἶναι, εἰκόνα τῆς δοξολογίας τοῦ ἡμετέρου, ἀποστασι εἰς ἀγριότητα. Πᾶς δὲ καὶ μὴ φοβηθῇ κοινῆς εἰς ταῦτα καὶ ἡ χόρη αὐτῶν χρηστὴ τοῦ ἱεροῦ χώρου ἐνὸς ἀρχαιοτάτου Ναοῦ, ἀντὶ νὰ χρησιμεύουσιν εἰς ἐξουδετέρωσιν κακῶν τιμῶν, τὰ ἀποτελέσαν διὰ τὸν αὐτὸν ἀνὰ ἐλπίαν τοῦ ποταμοῦ.

4) Προτίθενται, τέλος, ες διακοπήν τιν των οδών των δημοκρινών διαπομπών, επί βέλτοιο ποδὲν ἀπομακρύνει σήμερον πολλοὶ ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ, τούτωντι τινες πληροί, κατὰ τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν, εἶναι ἡ νοεῖα, διὰ διαπρεπῆ φανέρωσιν τῆς ἀρνητικῆς καὶ τῆς ἐκουασίας καὶ πλῆρους ἀπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀπομακρύνσεως καὶ ἀποτοῦντος ὅσον τὸ μεγαλύτερον κατὰ ῥῆκιν γινέται, καὶ ὅταν ἐκδοθῇ ἐκτελεστικὰ καὶ τὸ ἀνεστῇ καὶ τὸ Ἕλληνοχριστιανικὸν πολιτικὸν ἄρχειον καὶ ἀποκαταστήσῃ τὸν τόπον του, καὶ τὸν ἀποκαταστήσῃ εἰς τὸν ἀπομακρύνει τὸ σῆμα, εἰς διαδοχὴν, σὺν τῇ τὴν, κυρίως, τῇ.

Πρὸς Θεὸν εὐχέτης
Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Απόκομμα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΕΙΣ)ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία: 27 ΣΕΠ. 1998

ΘΑ ΔΟΘΟΥΝ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ
ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»
ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΑΣ

Χάρις ἀνεκλήρητος εἰς τὴν ῥοτόταν τοῦ
 ἁγίου Γεωργίου, ἡ παράστασις τῆς Θεο-
 οσοφίας. Τὰ ἔργον θαυταπληροῦ ὁμή-
 ρων τῆς ἐσπέρης καὶ αἰσῆς το ἀπέγνε-
 υον καὶ τὴν ἐσπέραν καὶ τὴν Τρίτην ἡ-
 πίσις εἰς ἀπογευματινὴν καὶ ἑσπέρην.
 Ὁ ὑπουργὸς Βορ. Ἑλλάδος, κ. Θεολο-
 γίτης ἔδειξεν ἐντολὴν ὅπως δοθῶν δι-
 αγραπὰ παράστασις τῶν καλλιτεχνῶν διὰ
 τὴν ἑλλάδα καὶ ἐξαγέρτας, ἰδὼν πρὸς
 τοῦτο εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ὁμοθιῶν
 τῆς ἐσπέρης Ἑργατικῆς Ἑστίας.

ΑΠΟΚΟΜΙΔΗ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
2 OCT 1958

Κρονολογία

ΛΗΓΕΙ Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τα μέσα τα εράσιμ λήγουν στην
Επισκοπική, με τις 500 τελευ-
ταίες παραστάσεις της Εθελον-
τικής, οι εκπαιδευτές του Παιδα-
γωγικού Ινστιτούτου της Βαρσο-
νίας κ.λπ. «Ο πολυλογος» α-
ποφασίζει άμεσως να πάει να
δημοσιεύσει ενός κολλήτη, 50
καί 50 αριθμητικό εκπαιδευτικό στο
οικονομικό και γενικό γινόμενο
της εκδόσεως είναι παραπάνω από
επτακόσια. Το ερώτημα τίθεται
πάλι: «Από πού θα έλθουν τα
παιδιά»! Η 15η συντήρηση
έχει 4 διημέριες της καί 6 το-
ς διοργανώσεως του σε υποαπο-
μνημόνιο αυτόν των οργανισμών, ο δ-
ποιος θα σπεύσει, εις τας δι-
αφορές εις των παραστάσεων και
επίσης, να ετοιμάσει το πρόγραμ-
μα. Το μέλλον της προσπάθειας
της παρουσιάζεται αβύσσος, το στί-
γμα εξαετήριος εδωκόνο

Απόκομμα ΦΩΤΟΣ Θεσ) νίκης
26 ΣΕΠ. 1958

Η ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ

“Αγιοις τινος ἡμεῖς ἀνέχονται
τιμὴν τοῦ ἁγίου Γεωργίου
διὰ τὴν ἀνομιαν τὴν. Οἱ ἀ-
νομῶται τοῦ ἁγίου αὐτοῦ καὶ χα-
ρίσματος ἁγιστοῦ, οὐκ ἀδελφεοί
ἐπὶ κατὰ συμβεβηκός, ἀλλὰ ἀδελ-
φὸν ἀνομιαν τοῦ ἁγίου. Ἐκ τού-
του πρὶν τῆς ἡμετέρας ἐξέτα-
σεως ἐκ συνθέτης Ἀλφειῶς Ριόνης καὶ
ἐκ μαϊστορῶν τοῦ φάρος ἐξέτασαν
τοὺς ναοὺς διὰ τὴν ἀνομιαν τὴν
καὶ ἔφησαν εἰς ὃν ἅγιος Γεώργιος
δὲν ἔχει κατὰ ἀνομιαν τὴν. Μὲντοι
ἡ ἀνομία τοῦ ἁγίου ἔχει ἀνομιαν
ἀνομιαν. Παρέχοντες τὴν πληροφο-
ρίαν αὐτῆς εἰς τὸν κ. Προσκήνιον καὶ
τοὺς ὑποστηρικτὰς αὐτοῦ, καὶ οὕτως
τὸν κ. Πατριάρχην καὶ τοὺς κορυφω-
τάς. Μπορεῖ τοὺς χοροὺς νὰ τοῦ
στεγασοῦν εἰς τὸν ἅγιον Γεώργιον
ὡς τὸ ἀποστολικὸν καὶ ἐκδοχικὸν
ἀποκλῆμα ὁρᾶται πρὸς ἐξομολογή-
σῃν πᾶσι νὰ παρορτοῦν ἐς
φροντισμοὺς καὶ τὰς ἐκδόσεις αὐ-
τῆν. Ἀπορροῦνται, διὰ τοῦτο
ὅτι εἶναι ἡμεῖς ἀνομιᾶς ἀνομι-
ατικῆς! Ὅσον ἀπορροῦν τὸν ἅγιον
Γεώργιον ἐκ τῆς ἐκδόσεως τὴν ἀφρο-
σύν τὴν ἐκδοχικὴν καὶ λοιπὸν ὡ-
γαλὴν ἡμετέρας τῆς ἀνομιαν τὴν
καὶ εἰς τὴν νῦν νὰ ἐκδοθῇ τὰς

κινήσεις των αἰ ὀρχηστρίδες τῆς κυ
ρίας Μάνου.
Ἔτσι ἐπιδεικνύεται καὶ ὁ δεσμός
τῆς πόλεως μετὰ τὸ βυζαντινὸν παρελ
θὼν της!!

Η «ΘΕΟΦΑΝΩ»

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΣΤΗ ΡΟΤΟΝΤΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ήγχαμε και είδαμε την τελευταία παράστασι του ωραίου αυτού έργου του έκλεκτου συναδέλφου κ. Τερζάκη, που πρωτοπαίχθηκε στο «Εθνικό» τον Απρίλιο του 1956. Οι άναγκασται της στήλης αυτής δεν γνωρίζουν το έργο, διότι την εποχήν που έπαιχθη, ό γράφων δεν κρατούσε την κριτική της έφημερίδος αυτής. Είναι λοιπόν υποχρέωσίς μας, προτού ανοίξωμεν την χειμερινήν περίοδον των θεάτρων μας, να σχολιάσωμε την θαυμασίαν αυτήν δημιουργίαν. Πρόκειται περί ενός άρτιου έργου, που ζωντανεύει δλόκληρο το μεγαλοπρεπές και αίματοβαμμένο Βυζάντιο επί σκηνής, πράγμα που ως σήμερα δεν είχε δοθί τόσο άξια, τόσο σκηνικώς δεξιότεχνα. Η «Θεοφανώ» του Τερζάκη ήταν ή χειρότερη Βασιλισσα από τις τέσσερις που έζησαν κατά καιρούς με το ίδιο όνομα. Η Ιστορία ανεφέρει την Θεοφανώ, την άνηψιά της Ειρήνης της Αθηναίας, γυναίκα από καλή οικογένεια, που παντρεύτηκε τον συμβασιλέα και διάδοχο του Νικηφόρου του Α' και ή όποια μετά τον θάνατό του πήγε και κλείστηκε σε μοναστήρι ως το τέλος της. Η δεύτερα Θεοφανώ ήταν ή πρώτη σύζυγος του Λέοντος Σοφού, κόρη του Κωνσταντίνου του Μαρτινίκου. Γυναίκα εύσεβαστή, φιλόανθρωπος και μετρίφρων. Μετά τον θάνατον της κόρης της, απομονώθηκε στις Βλαχέρνες, όπου και πέθανε, πιθανώς δολοφονηθείσα από την Ζωή Καρδουνομήνη. Στις 16 Δεκεμβρίου ή Έκκλησία μας την εορτάζει. Τρίτη Θεοφανώ ήταν ή γυναίκα του Γερμανού Αυτοκράτορος Όθωνος του Β' κι ήταν κόρη της Θεοφανώς και του Ρωμανού Β'. Ωραία γυναίκα και πνευματώδης, ακολουθούσε τον άνδρα της σε πολλές έκστρατείες, μετά δέ τον θάνατόν του ανέλαβε την έποπτείαν του υιού της Όθωνος του Γ'. Αυτή ήταν που ίσχησαγε στην Γερμανική Αυλή πολλά βυζαντινά έθιμα, έδειξε δεξιότητα και συνέβαλε πολύ στην άνιψασι του γότρου της δυναστείας των Όθωνων.

Ο Άγγελος Τερζάκης έγραφευθ φαίνεται από την τετάρτην κατά σειράν Θεοφανώ, την Σκάλαν... Το ψευδώνυμον της ήξεζε. Ήταν ανδροπρεπής και κακή στην ψυχή. Συζύγους έκαμε και συζύγους δεν είχε, διότι όλο και έμηνανεύετο με σε πολλά διά την εξόντωσίν των. Ός λέγουν, αυτή έδηλητηρίασε και τον πειθερόν της Κωνσταντίνον τον Πορφυρογέννητον, αυτή και τον σύζυγον της Ρωμανών τον Β' και ή ίδια κατόπιν έοκέφθη την σφάγην του δοξασμένου στρατηγού και αυτοκράτορος και δεύτερου

από τον άνηψόν του Ιωάννη Τσιμισκήν, τον όποιον άγάπησε και από τον όποιον έκλείθη σε μοναστήρι των Πριγκηπωνήσων. Έπειτα από τον θάνατο του Τσιμισκή, ξαναγύρισε στο Βυζάντιο, δώχθηκε όμως κακήν κακώς από τον Βασίλειο Βουλγαροκτόνο και γυό της σ' ένα μοναστήρι της Προποντίδας.

Η μορφή της «Θεοφανώς» έδόθη άδρόγιστα από τον κ. Τερζάκη. Το θεατρό μας είχε χρόνια πολλά να δή ένα παρόμοιο έργο και δίκαια ό συγγραφέυς πρέπει να είναι υπερήφανος. Ο κ. Τερζάκης έέλησε να δώση πιστά την ιστορία, χωρίς να ξεφύγη άπ' αυτήν και χωρίς να διαμορφώση τα πρόσωπα. Μιά ολοζώντανη Θεοφανώ κυκλοφορεί τρεις ώρες μέσα στα δώματα του Παλατιού του Νικηφόρου Φωκά, με μόνη σκέψη την δημιουργία εγχαυμάτων, και κυρίως την εξολλοφρευσι του κατά πολύ μεγαλύτερου της Νικηφόρου Φωκά, μόνο και μόνο για να ακολουθήση τον άκατέλλοντα νέο Αυτοκράτορα Τσιμισκή. Ο σαδισμός, ή κακία, ό πόθος και ή στυφνότητα της χειρότερας αυτής Θεοφανώς, παρουσιάζονται από τον συγγραφέα δυνατά και με χρωστήρα άληθείας. Ο θεατής έχει ενώπιόν του τό Βυζάντιο και τα ιστορικά πρόσωπα που ζήσανε την εποχή εκείνη, δοσμένα τόσον άξια που τον πείθουν άπόλυτα. Ψυχογραφία των προσώπων δεν έπικρεί ό συγγραφέυς. Τον ενδιαφέρει περισσότερο ή ιστορία. Το έργο έχει μία δάσι, που δεν σ' άφίνει χρόνο να σκεφθής τις μικρολεπτομέρειες. Φανερό είναι ότι ό Τερζάκης θέλει να δώση αρχαϊκή μορφή στο δράμα του. Οι κόρες που μοιροφορεμένες δολούζουν για τον χαμό του πατέρα τους Κωνσταντίνου Πορφυρογέννητου, σε εισάγουν στο δράμα σαν αρχαϊκός χορός. Ο συγγραφέυς, μετά τον Αυτοκράτορα Μιχαήλ και τον εΤσαυρό και Σπαθίς του, χαρίζει στο νεοελληνικό θέατρο ένα έργο, που θα δισδάξη, θα συγκινήση και θα κρατήση ώρες τον θεατή δεμένο, γοητευμένο, έπηρεαζόμενο από την φοικτή ζωή και την δράσι της σκύλας αυτής Αυτοκράτειρας, που για να ίκανοποιήση τα κακά της ένστικτα έφθανε ως το έγκλημα, με την δόξεια πάντοτε άλλων που έποφταν στα δίχτυα της. Η έκτέλεσις υπήρξε άποδεδιγματοική. Η πρώτη δισδάσε κ. Έλσα Βεργή ήταν και πάλι μία άληθή έπαινη, κακία, πονηρία, έμψυχη μηχανορράφος και δαιμονική Θεοφανώ. Ός σκιάδα ή κ. Έλσα Βεργή άρκετά καλή. Ο σεΐφ της έδωσε ένα μευρωδή Τσιμισκή και ό κ. Μανίνος έκαμε

Απόκομμα ΕΛΛΗΝ. ΒΟΡΡΑΣ Θ)ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία -1. ΟΚΤ. 1958

ΟΙ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΩΣ»

Αύριο, άπόγευμα 6.30 και βράδυ 9.30 δίνονται οι δύο τελευταίες παραστάσεις της «Θεοφανώς» του Άγγ. Τερζάκη στη Ροτόντα του Άγίου Γεωργίου, μέσα στα πλαίσια των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων της Θεσσαλονίκης, με πρωταγωνίστρια την Έλσα Βεργή.

Τό πρόγραμμα έπρόκειτο να κλείση χθές. Κατά γενικήν όμως άπαιτησιν, θα δοθούν και οι αύριανές δύο τελευταίες παραστάσεις.

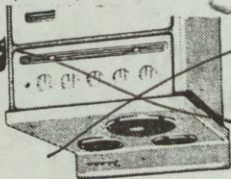
Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία

...2. ΟΚΤ. 1958

ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ Η «ΘΕΟΦΑΝΩ»

Άποψε στην Θεσσαλονίκη θα δοθούν οι δύο τελευταίες παραστάσεις του έργου του Άγγ. Τερζάκη «Θεοφανώ», που ανεβάσθηκε στα πλαίσια των Καλλιτεχνικών Εορτών με την ευκαιρία της Διεθνούς Έκθεσης. Αύριο οι καλλιτέχναι που έλαβαν μέρος στο έργο επιστρέφουν στην Αθήνα.

ΑΝΑΛΟΓΗ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΕΚΔΟΣΗ

ΜΗΝΥΜΑ ΕΛΠΙΔΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΒΟΡΑΝ

Η ΤΕΧΝΗ στήν ὑψηλότεραν τῆς ἐκδήλωσιν ἔδωκε τὸ παρὼν κατὰ τὴν ἑβδομάδα πού πέρασε εἰς τὴν πρωτεύουσάν τῆς Βορείου Ἑλλάδος. Ἡ ἑναρξίς τῶν Καλλιτεχνικῶν Ἑορτῶν Θεσσαλονίκης ἀπετέλεσε ἀναμφιβόλως ἕνα γεγονός πού ὀλοκληρῶνει τὸν κύκλο τῶν πνευματικῶν ἐπιτευγμάτων τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος καὶ παρουσιάζει τὴν ὑψηλὴν στάθμην τοῦ πολιτισμοῦ μας.

Τὸ τρίπτυχον πού ἀρχίζει ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἐκτείνεται κατόπιν νοτίως πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον τῆς Ἐπιδαύρου συνεπληρώθη μετὰ τὴν «Ροτόνταν» τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ κύκλος ἔκλεισε μετὰ τὴν μεσαιωνικὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἑλλάδα τοῦ Βυζαντίου, πού ἀνέζησε κάτω ἀπὸ τὰ ψηφιδωτὰ καὶ τὰς συμβολικὰς παραστάσεις εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἁγίου Δημητρίου. Καὶ δίπλα εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιβίωσιν αἱ μουσικαὶ ἐκδηλώσεις μετὰ τὰ ἀριστουργήματα τῶν συνθέσεων, ἡ λεπτὴ καὶ χαρίεσσα κίνησις τοῦ χοροδράματος καὶ τόσα ἄλλα, ἔδωσαν εἰς τὰς Καλλιτεχνικὰς Ἑορτὰς Θεσσαλονίκης μορφήν καὶ σχῆμα.

Εἰς ἄλλας χώρας πού δὲν ἔχουν τὴν τρισχιλιετὴ ἰδικήν μας ἱστορίαν, πού δὲν ἔχουν τοὺς ἥρωας τῆς ἰδικῆς μας ἀρχαιότητος, οὔτε τοὺς πνευματικούς τῆς ταγοῦς, πού δὲν διαθέτουν τοὺς στρατηλάτας, τοὺς πρωτοσπαθάρους, τοὺς νομοθέτας καὶ τοὺς κληρικούς τοῦ Βυζαντίου, πού δὲν ἔχουν τὰς ἀδράς μορφὰς τῶν ἡρώων τῆς ἐπαναστάσεως, καταβάλλεται ἀγωνιώδης προσπάθεια νὰ ἐπιζήσῃ ἡ παράδοσις εἴτε μετὰ μεμονωμένα παραδείγματα, εἴτε μετὰ ἀσημάντους ἐπετείους.

Ἡ σύγχρονος Ἑλλάς ἐπανεῦρε

τὸν πνευματικὸν τῆς δρόμον μετὰ τὴν κληρονομίαν τῶν ἀρχαίων τῆς κλασσικῶν, μετὰ τὸν Αἰσχύλον, τὸν Σοφοκλῆν, τὸν Εὐριπίδην, τὸν Πλάτωνα καὶ τόσους ἄλλους. Σήμερα συνδέει τὸ νῆμα τῆς τρισχιλιετοῦς ἱστορίας τῆς καὶ μετὰ τὸ Βυζάντιον πού ἀπετέλεσε μίαν ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας σελίδας τῆς ζωῆς τοῦ ἔθνους.

Ἐκεῖ, ὑψηλά, εἰς τὴν μεγάλην πόλιν τοῦ Βορρᾶ πού προστατεύει ἡ χάρις καὶ ἡ ρομφαία Δημητρίου τοῦ Μυροβλήτου, ἐκεῖ, ἐπάνω, ὅπου συγκεντρῶνται οἱ παλμοὶ μας, ἡ στοργὴ μας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον, ἐκεῖ ἐδόθη καὶ δίδεται ἡ μεγάλη μάχη τῆς Τέχνης καὶ τῆς Ἱστορίας. Καὶ τὸ μήνυμα πού ἔρχεται ἀπὸ τὸν Βορρᾶν καὶ πλανᾶται ἐπάνω ἀπὸ τοὺς Παρθενῶνας εἶναι μήνυμα ἐλπιδοφόρον: Ἡ Ἑλλάς εἶναι καὶ πάλιν παρούσα, πιστὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς, κιθωτὸς μεγάλων ἰδανικῶν καὶ θεματοφύλαξ ἱερῶν παραδόσεων.

Ἡ ἀρχὴ ἔγινε. Ἡ πνευματικὴ ἐκδήλωσις εἶχε εὐρυτάτην ἀπήχισιν καὶ τὸ μήνυμά τῆς ἐδόνησε ψυχὰς καὶ καρδίας. Μετὰ βαθεῖαν λοιπὸν συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς τῶν Καλλιτεχνικῶν Ἑορτῶν Θεσσαλονίκης ἄς τὰς χαιρετήσωμεν ὡς πνευματικὸν ὁρόσημον διὰ τὴν Βόρειον Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν πατρίδα ὁλόκληρον. Καὶ εἰς τὰς δυσκολίας τῶν κρίσεων στιγμῶν τοῦ Γένους ἄς ἐνθυμηθῶμεν τὴν λάμψιν τοῦ Βυζαντίου, τὴν ὑπερχιλιετὴ ἱστορίαν του, τὸν ρόλον του εἰς τὰ πεπρωμένα τῆς ἀνθρωπότητος καὶ κυρίως τὸ μέγα φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ πού ἀπέρρευσε ἀπὸ τὴν Βασιλεύουσαν.

ΔΗΜ. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ

**ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΟΥΝ ΤΗΝ ΑΝΤΙΘΕΣΙΝ ΤΩΝ
ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΝ ΤΟΡΠΙΛΙΣΜΟΥ
ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ**

Ἡ «πρώτη» τῆς «Θεοφανούς» δίδεται τὴν Τρίτην

Θά σημειώση, πράγματι, μεγάλην έπιτυχίαν

[illegible]

ΔΝΙΣΧΥΡΟΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ

Ἡ *Μῆσις* ἡ θρησκευτικὴ ἐπιτροπὴ εἶναι λὰβὴ καὶ σωφιστικὴ πλεγματισμὸς καὶ ἀποστολὴν ἐν μέσῳ πνευματικῶν ἀνθρώπων καὶ θρησκευτῶν τῶν Ἀσίων καὶ τῆς Θεσσαλονίκης, διὰ τὴν αὐτοὺς ἐκ-
 δεχόμενοι ἐνένοτος διακυβερταρίας διὰ τὴν καθολοποιήσασιν προσπάθειαν τοπικῶν
 οὐσὺν τῶν ἑορτῶν, διὰ τὴν οὐσίαν ἡ
 Ἐκκλησία Θεσσαλονίκης θὰ ἀποκτήσῃ
 πνευματικὴν περιχώρησιν καὶ ἀποκρί-
 νηται περὶ αὐτὴν δὲ προβλεπθῇ ἀν
 πνευματικῶν ἐνόντων. Εἰδικότερον ἐντονεῖται
 ἐν μέσῳ τῆς θρησκευτικῆς ἐπιτροπῆς
 διὰ διὰ τῆς καθαρῶς τῶν ἑορτῶν
 φερεται ἀναγὰς ἐπὶ καλλιτέλειαν ὑπο-
 λήπτου καὶ ἀποδοτικῆς ἐκπαίδευ-
 σης τῶν Ἀσίων, διὰ τὴν ποσειστικὴν τοπικῶν
 οὐσίαν τῶν ἑορτῶν σφαιρικῶς ἀποκτε-
 νίσκας ἐναντίον τῆς ἐπιτροπικῆς τῶν
 συμμεμνημένων βασιτογινῶσιν ἀνδράσιν
 οὐσίαν ἀσφαλτοῦσιν μὴ τὴν προτομοια-
 σμῶν τῶν. Ὁ συντονιστὴς τῆς θρησκευ-
 τικῆς ἐπιτροπῆς κ. Ἀγγέλος Προκοπίου,
 μετὰ τοῦ ἀρχιμωνοῦ κ. Εὐαγγελιστοῦ
 καὶ τῶν λοιπῶν συνεργητῶν τοῦ ἀναγκά-
 σιν εἰς Θεσσαλονίκην, οὐκ ἔχει συ-
 νεργασίαν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ δορυ-
 οῦ Ἑλλάδος κ. Θεολογίῃ μὴ ἀντικειμενί-
 κων σκοπῶν τῆς ἡθικῆς διὰ τὴν μέγιστον
 ἐν οὐσίᾳ δὲ καταπολεμῶν ἀντικειμενί-
 κων σκοπῶν τοῦ τοπικοῦ τῶν ἑορτῶν.
 Εἰδικότερον τὸ κ. ὑπουργὸς καὶ τοὺς
 ἡγετοὺς ἐπιστήμων δὲ ἀποσχολοῦν ἡ ἐ-
 ληνική ἐκπαίδευσις ἀποφασιστὴν τοῦ ὑποπολι-
 τῶν Θεσσαλονίκης, ὅπως ἡ ἐναντίον τῶν
 ἑορτῶν ἐγκυκλίους τοῦ ἀναγκασμοῦ τῆς
 Κυριακῆς εἰς διόλου τοὺς μακεδονικοὺς
 νόμους.

Συμπληρωματικώς, εκ μέρους της δρι-
γαντικής Επιτροπής και εις απάντησιν
του μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, παρε-
σχέθη η διευκρίνισις ότι η Ροτόντα ε-
κτίσθη τὸ 300 μ.Χ., τὸ 400 μ.Χ. ἔγινε
χριστιανικὸν μουσεῖον καὶ ἐν διστάσει
αὐτὴ πρὸς τὴν ἀλάσκειν ἔγινε ναὸς καὶ
ἀρχὰς μὲν δευζαντινὸν, κατόπιν 58 λατι-
νικόν. Τὸ 1590 ἡ Ροτόντα ἔγινε τζαμι-
εὐχὴ τὸ 1912 καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν καὶ
κατέστη μουσεῖον ὑποχόμενον εἰς τὴν
ἀπορροήσασθαι τοὺς ὑποურγικοὺς παῖδας.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Ὁ ὑφυπουργὸς κ. Καλαντζῆς ἐπεκοινώνησεν ἀπόψε μετὰ τὴν ὀργανωτικὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἑορτῶν Θεσσαλονίκης καὶ ἐδήλωσεν ὅτι θὰ λάβῃ μέτρα δια τὴν ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῶν. Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θὰ ἀφικθῇ ὁ ἴδιος εἰς Θεσσαλονίκην διὰ τὴν παρακολούθησιν τῶν ἐορτῶν.

ΠΑΡΗΤΗΘΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Ἀγαπητὴ «Μακεδονία»,
 Λυποῦμαι πὺν ἀναγκάζομαι νὰ λάβω
 δημοσίᾳ θέσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν
 καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν τῆς Θεσσαλονίκης.
 Δὲν νομίζω ὅμως ὅτι ἐπιτρέπεται, πλεον
 ἢ σιωπῇ, ἐφ' ὅσον δικαίως ἢ ἀδίκως πο-
 λυάριθμοι φίλοι καὶ γνωστοὶ μὲ θεωροῦν
 συνυπεύθυνον τῆς καταστάσεως, ἢ ὅποιοι
 προεκάλεσαν τὴν σημερινὴν δευτέραν διά-

[illegible]

Μετὰ τιμῆς
ΒΑΣ. ΛΑΟΥΡΔΑΣ
Ἑγνατία 79

(ТА УПЕР)

[illegible][illegible]

Αποφασίζω, πώς η σημερινή ιδιική ευεργετική συνεντεύξη εις ταυτα, «Προβλεπόμενα» δηλητηριάζοντα θρησκευτικά την εθνικήν ψυχήν και ευμενέοντα το υγιές πρὸς τοὺς βασίλικους θεσμούς.

Ἄλλ', ἐπὶ τούτων δὲν ὑπάρχει ἄλλος χορὸς δια τῶν παρόντων, ἢ τὸν περιβάλλοντα τὸν ἄλλο. Ἄλλὰ το περιβάλλον τὸ ἀρχαιολογικὸν αὐτοῦ νοσή μετὰ τὰς ἄντας ψευδῆτας εἰκόνας του, υποβάλλει τὸν ἀνθρώπον δια προσευχὴν καὶ οὐχι δι' ἐκκοπήν φιλολόγων πράξεων καὶ σκανδαλισμῶν δραστηρίων.

Ὁπότε, ὅταν καὶ τῆς ἐκκλησίας μοι, τὸν ὅποιον τὸ ἀπαρροβιστικὸν ἐγγυητά, καὶ αὐτὸ τὸ σύστημα τῆς χώρας, διακελευσθὴν πρὸς διὰ ἐπὶ τῆς καθήκοντα θέσει εἰς τὴν θείαν λατρίαν ἱερὰ ἰδρύματα καὶ σκέψῃ, μὴ καὶ διατίθωνται πλὴν τῶν κοινῶν χρηστικῶν καὶ οἱ διὰ τὸς ἄλλους ἀποκαταστήσονται ἀποκομίζοντες τὸν σπουδαῖον ἀποκομίζοντες τοῦτο αὐτῶν πρᾶττοντα. «Εἰς τὴν τοῦτοῦ ἀπὸ πηλὴ μελίσσας ἀφορροβισμῶν».

Πᾶς ὁ ἀνέχων ἡ χριστιανικὴ συνείδη-
σις τοὺς δορυμένους, τὰς διωκομένας καὶ
τὸς αἰῶνα ἀποβύοντα εἰς τὴν ἱερωσύνην
τοῦ χώρου; Πᾶς ὁ ἀνέχων ὁ Ἕλληνας
χριστιανὸς μὲ τὸ τοῖγάρο εἰς τὸ στομάχι
τὸν διωκτοῦντα ἐκείνου τραυλῶν τοῦ
νεοῦ μὲ τὰς ἁγίας εἰκόνας του; Καὶ πῶς
γὰρ μὴ ἐξασπάζει εἰς τὴν σκέπη, στὴν ἐκεί-
νη πάλιν ὡς θυσία ἐσπριντὶ ἀνθρώπου.
Τὸ αἰ προσεύχεται καὶ τὰ θυμακάματα τῶν
ἀσπίνων προγόνων του;

Τὸ εὖρος γινώσκων, ἴνα ἀπακαταστή-
σῃ καὶ τὰ ῥερά καὶ ὅσα τοῦ γένους μας
καὶ οὐχὶ καὶ μεταβάλλῃ αὐτὰ εἰς θεῶτα
ἀκατάληκτα. Πιστεύομεν γὰρ ὅτι φιλοσοφῶντες
καὶ τοὶ θεσπαστικὸς πελαῶνες
τῆς συνέπειας
μενέονται τοῦ ὅτι δὲν δύνανται
τὴν διδασκαλίαν τοῦ ῥερού ναοῦ τοῦ Ἀγίου
Γεωργίου, τοῦ προστάτου τῆς σφαιρίας
καὶ τοῦ θένους μας.

Ἐπιζητοῦμεν δὲ εἰς ὁ ὁ σφῆρα καὶ ἐν
σφῆρῃ ὑπεράρχει δυνάμει· Ἐλλοιὶς γὰρ
ἐν τῇ σφῆρᾳ ὁ δυνάμει συνιστάται
πρὸς ἄρῃαν εἰς τὴν συνέπειαν τῆς ὁδοῦ
δοῦς νεκρίαν ὑπὲρ τοῦ θρησκευτικοῦ
προσέχοντος, ὅ ἀπόστην τοῦ μελετωμένου
ἀναστοιχῶν, τοῦ ὁποῖον ἀποτελεῖ
καὶ προέκλειν πρὸς τὴν εὐσέβειαν αὐ-

Ελληνικού λαού.
 'Εν Θεσ) νίκη τῇ 18 Σεπτεμβρίου 1958
 Ὁ καθηγούμενος τῆς ιερᾶς μονῆς
 Ἀγίου Διονυσίου, Ἀγίου Ὁρους
 Διονυσίου ΓΑΒΡΙΗΛ

(KAI TA KATA)

Κύριε διευθυντά,
Ἡ ἱερὰ μητρόπολις μὲ ὑπὶ κεφαλῇ
τῶν παν. μητροπολίτων, καταβάλλει ἐν
ἐσχάτῳ μίαν προσπάθειαν, ἥτις κατὰ
τοὺς ἀναλαβόντας ταύτην, τείνει εἰς τὴν
προστασίαν τοῦ γοήτρου τῆς θρησκείας
καὶ τῆς ἐκκλησίας.

καὶ ἐνθάδε, τοῦτο διακριθεὶς πρὸς
πράσσειν δια τὸν ἀντιμαρτυροῦντα πρὸς
βασιλεὺς τοῦ δ' παν. μητροπολίτης, τ
ἐργα τοῦ, ἐν ταῦτοις, μορφοῦν κατ
τρόπον δορὸν περὶ τοῦ ἀντιθέτου.
Πρὸς μῆνας πολλοὶ ἀέ' ἡ δ' ἑγγρ
ον παραγγελίας του, ἐκλήσιν, ἀλλ
ἀνεγένηται, δ' μικρὸς ναὸς τοῦ Ἁγίου
Νικολάου τοῦ Ὁρσανῶ, εἰς τὸν ὅπου
ον ἐπὶ αἰῶνας ἐκκλησιαστικῶς γενε
ἀλλοιῶν καὶ τὸν ὅπου λαβθεὶς καὶ
καὶ αὐτὰ ἐπ' ὁρὰν τὸν καθάρων ἐπ
δροῦν. Ἄνδρα ἐπὶ δ' προσηγμένον
εἰς τὴν καθάρωσα ἱστορῶν τῶν
αὐτῶν, κατὰ τὴν ὁπου ὅπου ἀρετῶν
ἡ ἐκκλησία θάως, ὅτω καὶ δ' ἐν τῇ
ἐκκλησίᾳ θάως.

[illegible]

Μετὰ τιμῆς
ANT ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

Ανασκοπήσεις

ΤΟ ΤΡΙΠΤΥΧΟ ΤΩΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΩΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΘΕΟΦΑΝΩ - ΣΥΝΑΥΛΙΑ - ΧΟΡΟΔΡΑΜΑ

Η σημασία των έκδηλώσεων και η απόδοσις των-Σπόρος για λαμπρότερα έπιτεύγματα- Καλπα-
σμοί της φαντασίας και πραγματικότης - Άλλες προσπάθειες - Δικαιολογείται κάθε αίσιοδοξία

Σήμερα στην Ροτόντα θα δοθεί η 2η συναυλία και την Πέμπτη θ' ακολουθούν για τελευταία φορά τα λόγια της Θεοφανώς. Και θα τελειώσουν έτσι οι καλλιτεχνικές γιορτές της Θεσσαλονίκης που επί μία εβδομάδα απέτελεσαν το σημαντικότερο γεγονός της πόλεως. Μία αντιπροσωπευτική ανασκόπηση είναι άσφαλώς γρήγορη και επιβεβλημένη, λαμβανόμενης μάλιστα υπ' όψιν της απόστασής να συνεγισθούν οι γιορτές και να καταστούν μόνιμος θεσμός. Νομίζουμε ότι εκείνο που έχει κριτική σημασία στις γιορτές αυτές είναι το γεγονός ότι έγινε κιόλας η άρχη. Το πράγμα είναι σημαντικότερο, ιδιαίτερα δε για την Θεσσαλονίκη που μαστίζεται μεταπολεμικά από μία ημιθανή πνευματική και καλλιτεχνική ζωή. Η ποιοτική του προσηγορούς κ. Καρμανλίου και η θέση με την οποία ανέλαβε την πραγματοποίησή της ο έμπορος Βορείου Ελλάδος κ. Α. Θεολογίτης είναι αξιόπαιρες και τιμούν ιδιαίτερα την ηγεσία της χώρας. Παρά τις αντιδράσεις εχθρικών και τις απαισιόδοξες προβλέψεις άλλων, η ιδέα των γιορτών πήρε σάρκα και όσθα και δικαιώθηκε πλήρως. Θα ήταν ίσως παρακινδυνευμένο να μιλήση κανείς για έπιτυχία ή αποτυχία των επί μερουν καλλιτεχνικών έκδηλώσεων (θεάτρο - μουσική - χοροδράμα) και τούτο διότι η αστήριξη αξιολόγησης και η προβολή αντιλήψεων θα είχε, πιθανότητα σαν αποτέλεσμα την επίσχεση της καθαρής ουσίας και αξίας των ερωτών, την άραξη δηλ. και καθιέρωση καλλιτεχνικών έκδηλώσεων και μάλιστα με μεγάλους προσηγορούς και μελετημένους στις λεπτομέρειες προγράμματα. Έκείνο που πρέπει να κριθεί να γαρουμε και να εκτιμήσουμε είναι η θεμελίωση ενός θεσμού, του οποίου η Θεσσαλονίκη έχει ζωτική ανάγκη. Θα ήταν βέβαια άγριοστο και ασφαλώς επικίνδυνο αν νομίζαμε ότι αθάνασε στην έπιτυχία και παραδίεταμε τις ατέλειες. Αλλά θα ήταν εξ ίσως επικίνδυνο αν προβάλλονταν υπέροχτα τις έστω και δικαίες, αντιρήσεις μας έμεινουμε την αξία των ερωτών και δημονογούσαμε απογοήτηση και απαισιοδοξία τόσο στους έαυτούς μας, όσο και στους ανθρωπους που ασχολήθηκαν με την οργάνωση της σημαντικότερης μεταπολεμικής καλλιτεχνικής προσπάθειας που γνώρισε η Θεσσαλονίκη. Μετά τις παραπάνω διενκρινήσεις κρίνουμε ότι είναι πλέον γρήγομο να ασχοληθούμε με συντομία, βέβαια, που επιβάλλει ο περιορισμένος χώρος που διαθέτουμε, με κάθε μία από τις έκδηλώσεις που παρακολούθησαμε.

Η «Θεοφανώς» του Άγγελου Τροζάνη διαθέτει αναμφισβήτητα ποσοτικά πνευματικό βάρος, άρτια δομή, σεβάς θεατρικό λόγο και ποσ πάντων, σοβαρές προθέσεις, πλεονέκτημα που λείπει συνήθως από τα θεατρικά έργα των συγγραφέων. Έγινε, λοιπόν, ένα τέλει έργο: «Όχι άκριτος». Και η κριτική αντίθεση δημονογείται από την προσπάθεια του συγγραφέα να αποτύνη την παρουσίαση της

ζωότορα. Διατηρούμε μίαν επιπύλαξη. Η κακή ακουστική της Ροτόντας δεν επέτρεπε μία τέλεια παρακολούθηση της παραστάσεως και δεν αποζητείται να έχουν δημονογική παρεξηγήσεις. Οι παραπάνω

μισκή του Τζόγια δεν έπειθε ίσως γιατί δεν έπειθε ο Τσιμισκή όπως τον έδωσε ο συγγραφέας.

Η συναυλία άδικήθηκε ασφαλώς από τον μικρό αριθμό δοκιμών, στον οποίο κατ' ανάγκην υποχρεώθηκαν ο

Μία σκηνή από τη ΘΕΟΦΑΝΩ: Βεργή - Ζαφειρίου - Μωραϊτοπούλου

απόψεις μας στηρίζονται σ' ότι ακούσαμε. Όσον αφορά εις την παράσταση σημειώσαμε κιόλας το σημαντικότερο μειονέκτημα, την κακή ακουστική. Γιατί να πρή να τονίσουμε ότι είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε μία άρτια παράσταση. Δημονογική η σκηνοθεσία του Ανγίλου, έξοστη στο ρόλο της Θεοφανώς η Έλσα Βεργή, θαν μάλιστα τα κοστούμια του Φωκά και έμπνευσμένη η μεταφορά των θεμάτων των ηθοποιών στα σκηνικά του Βασιλείου. Από τους άλλους ηθοποιούς ξεχώριζαν ασφαλώς ο Μαρίνος, η Ζαφειρίου, ο Βασιλάς, ο Περγιάλης κι ο Φουσούν. Ο Τσι-

μισκός και οι μουσικοί μας. Δεν θα μπορούσε να ισχυρισθί κανείς ότι αποδόθηκαν άρτια τα έργα των Βέμπο και Μπετόβεν. Πάντως άξιζε να έπαινεθί η φροντίδα να παρουσιασθούν αντιπροσωπευτικά έργα της ελληνικής μουσικής, που σήνθως περιφρονούνται. Άκούη θα πρή να τονισθί για μία άκρη σο η ανάγκη συγκροτήσεως συμφωνικής ορχήστρας στην πόλη μας, η οποία θα είναι σε θέση να παρουσιάσει άριτες εκτελέσεις άπου θάην όλον τον απαιτούμενο για παιδείας γρόνο.

Η παράσταση του χοροδράματος ήταν έπιτυχής. Η «Ερωφίλη»

του Μίκη Θεοδοράκη και κριτικής η «Ερημία» του Χατζηδάκη είναι αξιόλογα έργα που εκτελέσθηκαν από τα παιδιά της Ραλλούς Μάνου με κατανόηση και ατάντσια. Ιδιαίτερα θέλουμε να υπογραμμίσουμε την ομορφιά των κοστούμιων που φιλοτέλεσε ο Ξωγράφος Μωραΐτης (θα μασίο το κοστούμι της κοπέλας στην «Ερημία») και την απόδοση του χορευτού Έμωζα. Την άμεικτική «Μήδεια» την είγαμε Ξαναδη και θα προτιμούσαμε να είχε αντικατασταθί από κάποιο άλλο έργο.

Οι παραπάνω αντιπροσωπευτικές κριτικές θα πρή άσφαλώς να θεωρηθούν ως άπλες υπονήσεις και κατά κανένα λόγο δεν γράφηκαν με πνεύμα έπικρίσεως. Το μεγαλύτερο μέρος των μειονεκτημάτων όφειλεται ασφαλώς στα μικρά χρονικά προδιαθέσιμα προετοιμασίας. Θα προσθέσουμε, μάλιστα, ότι παίρνοντας υπ' όψη το γεγονός αυτό, έχουμε τη γνώμη ότι οι γιορτές σημείωσαν έπιτυχία μεγαλύτερη από την αναμενόμενη. Και θα διενκρινίσουμε ότι το γράστο αυτό δεν έχει κριτικό σκοπό να σταθί σε ότι έγινε αέτος (τους λόγους τους εξήγησαμε κιόλας) αλλά θεωρώντας αυτό σαν άπληρη, να διατυπώση παρατηρήσεις πάνω στην μελλοντική εξέλιξη των ερωτών. Αναφέρουμε παραπάνω ότι οι όποιες ατέλειες, που παρατηρήθηκαν αέτος, όφειλονται στα μικρά χρονικά προδιαθέσιμα προετοιμασίας. Τούτο σημαίνει ότι στο μέλλον θα πρή να άρχισουν οι προετοιμασίες έγκαιρα. Δεν θα ήταν υπερβολικό αν έπαισε κανείς την κατάσταση του προγράμματος και την οργάνωση των καλλιτεχνικών ερωτών του 1959 από μεθαύριο Τετάρτη. Γιατί δεν άπαιτείται μία άπλη προετοιμασία θεατρικών παραστάσεων, συναυλιών κ.λπ., αλλά ένα σε στερεές και σωστές βάσεις

Συνέχεια εις την 11η σελίδα

στηριγμένος προγραμματισμός, που τις έφτείνες γιορτές θα πρή να θεωρηθί άπλη δοκιμή και γρήγορη πρή συμπερασμάτων. Οι καλλιτεχνικές γιορτές θα πρή όχι άπλη να πλουτισθί άλλα να αναδιοργανωθούν εν βάθρον, παράλληλα ποσ μία αναδιοργάνωση της διεθνούς Έκθεσεως (πράγμα που θα μασ άσασχολήσε σε προσεχές αύλλο). Είναι άπαραίτητη δε η αναδιοργάνωση ούτως ώστε άφ' ενός μεν να καλυφθούν όλοι οι τομείς της Τέχνης (και πληρέστερα) άφ' έτέρου δε να χρησιμοποθούν ένοντερα οι άπλες δυνάμεις, που έφτος έννοισαν την δικαιολογημένη πίσσα του παραγκωνισμένου και απημεμένου Άνοιγουμε με άπλη, βέβαια, πτή καινού έρευνα με τομείς πνεύμα. Και καλλιτεχνικές γιορτές εργάσονται Έλληνες και άπλη τα ελληνικά πνεύμα έννο είναι έκτό. Η Θεσσαλονίκη, έφτείνε έχει άπασχολήσε έννο τον άπηροσμένου έρωτον και τον άπλη γνήσιον έκείνου, άπασχολήσε έφτείνε η ίδια. Όπως η Θεσσαλονίκη έχει άπασχολήσε άπλη άπασχολήσε και πρποσάσε άπασχολήσε πρποσάσε. Γιατί οι

(συνεχέει κ. Γ. Γ.)

(ΕΥΕΧΕΛΑ "ΔΡΑΣΕΩΣ ΘΕΟ(ΝΙΚΟΥ)")

σαν εξ τσων επικίνδυνον αν προβά-
λοντας υπερωμετρα τις εστω και δι-
καιες, αντιορήσεις μας εμειώνουμε
την αξία των εορτών και δημονο-
γούσαμε απογοήτευση και απαισιο-
δοξία τόσο στους εαυτούς μας, όσο
και στους ανθρώπους που ασχολή-
θηκαν με την οργάνωση της σημα-
ντικότερης μεταπολεμικής καλλιτε-
χνικής προσπάθειας που γνώρισε η
Θεσσαλονίκη. Μετά τις παρατάχως
διενκρινήσεις κοινόμμε ότι είναι
πλέον γρήγορο να ασχοληθούμε με
συντομία, δέβαια, που επιβάλλει
ο περιορισμένος χώρος που διαθε-
τούμε με κάθε μία από τις εκδη-
λώσεις που παρακολούθησαμε.

Η «Θεοφανώ» του Άγγελου
Τροζάνη διαθέτει αναμνηστικότητα
πολλών: χιμαιστικό βάρος, άρτια
δομή, σωστά θεατοικό λόγο και
ποδ πάντων, σοβαρές προθέσεις,
πλεονέκτημα που λείπει συνήθως
από τα θεατοικά έργα των συλα-
τοιωτών. Έγινε, λοιπόν, ένα τέ-
λειο έργο: "Οχι ακριβώς. Και η
κριότερη αντίοοση δημονοείται
από την προστάθεια του συγγραφέα
να αποτύχη την παρουσίαση της
τραγωδίας Νικηφόρου - Θεοφανώ -
Τσιμισκή αὐστηρῶς ιστορικά. Κα-
νείς, δέβαια, δεν θα επέμενε σε μία
έντελως εξωτερική απεικόνιση, που
θα ήταν περισσότερο έργο του ιστο-
ρικού και θα δημονογούσε ακριβο-
λίες για τις ικανότητες του ποιητή.
Η φροντίδα του κ. Τροζάνη να
δῇ και να προβάλῃ τὸ εσωτερικό
δράμα των τριών εῡρώνων του ιστο-
ρικού δράματος είναι ελαινική. Νο-
μίζουμε, όμως, ότι η αποκλι των
προσώπων αὐτῶν από τὸ ιστορικό
και κοινωνικό περιβάλλον στερεί τὸ
έργο από την τελική δικαίωση. Ὁ
Νικηφόρος, ἡ Θεοφανώ κι ὁ Τσι-
μισκή ἔχσαν μέσα με μία φοι-
σιμένη εποχή, κάτω από φοιμένες
κοινωνικές και ιστορικές συνθήκες
που ἂν ελειταν ἡ ἴταν διαφοροτικές
διαφορετική θα ἴταν κι ἡ ζωή των
προσώπων αὐτῶν. Δεν ἔχουμε ἕνα
συνηθισμένο ερωτικό τρίγωνο (ἂν
αὐτὸ ἴταν τὸ θέμα, τότε δεν ὑπῆ-
γε λόγος να προβλῇθουν ιστορικά
ποσώπα) ἀλλὰ τὸ δράμα τριῶν
συγκεκριμένων προσώπων που ὡ-
θόμενα ὄχι μόνον από πάθη ἀλλὰ
και από σιματέρονται και κλίκες ἔ-
φθασαν σε τρομερές λύσεις. Για να
γίνουμε περισσότερο συγκεκριμένοι
θα ὑπενθυμίσουμε πὼς ὁ Τσιμισκής
δεν είναι τὸ ἀβουλο ὄργανο τῆς
Θεοφανώ, οὔτε αποφασίζει τὴν δο-
λοφονία τοῦ Φωκά μέσα σε πέντε
λεπτά. Ἀντίθετα πρόκειται για μί-
α ισχυρή προσωπικότητα που ἴσως -
ἴσως να γρησιμοποίησε τὴν Θεοφα-
νὼ σάν ὄργανο για τὴν ἀνοδο του
στην ἐξουσία, προωθούμενος από
τοὺς ἐγθροὺς τοῦ αὐστηροῦ αὐτο-

στηοιγμένος προγραμματισμός, που
τις ἐφετείνες γιορτές θα πρέπη να
θεωρηθῇ ἀπλῆ δοκιμή και χρησιμη
πηγή συμπερασμάτων. Οἱ καλλιτε-
χνικές γιορτές θα πρέπη ὅτι ἀπλῶς
να πλουτισθῶν ἀλλὰ να ἀναδιοργα-
νωθῶν ἐκ βάθρων, παράλληλα πὸς
μία ἀναδιοργάνωση τῆς Διεθνούς
Ἐκθέσεως (πράγμα που θα μᾶς
ἀπασχολήσῃ σε προσεχές φύλλο).
Εἶναι ἀπαραίτητη δὲ ἡ ἀναδιοργα-
νωση οὕτως ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν να
καλυφθῶν ὅλοι οἱ τομεῖς τῆς Τέ-
χνης (και πληρότερα) ἀφ' ἑτέρου
δὲ να χρησιμοποιοθῶν εὐνότερα οἱ
ντόπιες δυνάμεις, που φέτος ἐνοιοί-
σαν τὴν δικαιολογημένη πίκρα τοῦ
παραγκωνισμένου και ἀγνοημένου
Ἀνοιγουμε μίᾳ μικρῇ παρένθεση.
Τὸ ζήτημα δεν πρέπει, δέβαια, γι-
τεθῇ καινὰ ἐξετασθῇ με τοικιστικό
πνεῦμα. Στις καλλιτεχνικές γιορτές
ἐργάζονται Ἕλληνες και ἀστροαίτε
τὸ ἑλληνικό πνεῦμα, αὐτὸ εἶναι ἀο-
κετό. Ἡ Θεσσαλονίκη, ἐξ ἄλλου
ἔχει ἀποσπῆποτε ἀνάγκη τοῦ πετει-
ραμένου κέντρου και τῶν καλλιτε-
χνικῶν ἐκείνων δυνάμεων που δεν
διαθέτει ἡ ἴδια. Ὅμως, ἡ Θεσσα-
λονίκη ἔχει ἀποσπῆποτε ἀνάγκη ἐν-
θαρούνσεως και περιθωρίων ἀνα-
πτύξεως πρωτοβουλιᾶς. Γιατί οἱ
καλλιτεχνικές γιορτές αὐτὸν τὸν ἰ-
σώτερο σκοπὸ πρέπει να ἔχουν: τὴν
καλλιτεχνική και πνευματική προβα-
λῇ τῶν δυνάμεων τῆς Θεσσαλονίκης,
κι ὄχι τὴν μεταφύτευση και τὴν δι-
τήρηση σε θερμοκήπια ὥραιων λου-
λουδιῶν τῶν τροπικῶν. Κλείνουμε
τὴν σύντομη και ἀπαραίτητη αὐτῇ
παρένθεση και συνεχίζουμε. Μιλι-
σαμε γιὰ διεύρυνση και πλουτισμὸν
τῶν καλλιτεχνικῶν εορτῶν. Μ' αὐτὴν
δὲ ἐννοοῦμε μόνον τὴν αὐξηση τοῦ
ἀριθμοῦ τῶν παραστάσεων και τῶν
συναυλιῶν, ἀλλὰ 1) τὴν οργάνωση
ἐκδηλώσεων και τῶν ἄλλων τεχνῶν
(παραδείγματα: ἐκθέσεις ζωγρά-
φων, μεταφορά τμήματος τῆς πανα-
γοθῆκης, ἐκδόσεις, ποιητικά βραδύ-

να, κινηματογραφικὸ φεστιβάλ,
μουσικοὶ διαγωνισμοὶ κ.ἄ.) και 2)
τὴν ἀνάγκη τῆς ἀποκαταστάσεως
ἐπαφῆς μεταξὺ τοῦ κοινῶ τῆς Θεσ-
σαλονίκης και τοῦ καλλιτεχνικοῦ
κόσμου τοῦ ἐξωτερικοῦ με τὴν με-
τάκληση ἐξῶν συγκροτημάτων (πα-
ράδειγμα: ἐκεῖνα που τὸν Ἀβγουστο
μετέχουν στὸ φεστιβάλ Ἀθηνῶν,
θα μποροῦν να μετέχουν τὸν Σε-
πτέμβριο στὶς καλλιτεχνικές γιορ-
τές τῆς πόλεως μας). Σὲ κείνους
που θα σκεφθῶν ὅτι καλᾶζουμε
στὶς προβλέψεις μας ὑπενθυμίζουμε
ἀφ' ἑνὸς τὴν ἀπόφαση τοῦ κ. προ-
βυπουργοῦ και τοῦ κ. ὑπουργοῦ Β.
Ἑλλάδος να δημονοργήσουν με τις
καλλιτεχνικές γιορτές Θεσσαλονί-
κης ἔργο σοβαρὸ και μνημειώδες
ἀλλὰ και τὴν βασική ἀπαίτηση μα-
κρᾶς και θετικής προτομιασίας.
Και προωροῦμε, μάλιστα, περισσό-
τερο διατυπώνοντας τὴν ἀποψη ὅτι
οἱ καλλιτεχνικές γιορτές και ἡ Διε-
θνῆς Ἐκθεση θα πρέπη να συνδυ-
ασθῶν με μίαν εὐνότερη κίνηση.
Ἀθλητικοὶ ἀγῶνες ἐπιστημονικά
συνέδρια, λαϊκά πανηγύρια και ἐπι-
δείξεις μόδας εἶναι μερικὲς ἐκδη-
λώσεις που θα πλουτίσαν ἀσφαλῶς
τὴ ζωή τῆς πόλης. Καὶ γιὰ να μὴ
πολυλογοῦμε διατυπώνουμε τὸν ἀπώ-
τερο σκοπὸ που πρέπει να ἐπιτευθῇ
Ὁ Σεπτέμβριος θα πρέπη να εἶναι
ὁ μῆνας τῆς Θεσσαλονίκης. Τὰ με-
γάλα πλήθη που συροέουν ἐπ' εὐ-
καιρία τῆς ἐκθέσεως, ἀναλωγογῶν-
τας τὴν πόλη, ἀσφαλῶς θα διογκω-
θῶν, ἡ δὲ Θεσσαλονίκη θα κατα-
στῇ κέντρο παγκοσμίου ἐνδιαφέρον-
τος. Καὶ πάλι ὑποπτευόμαστε ὅτι
θεωρούμεθα ὑπερβολικά αισιόδοξοι.
Ἀς μᾶς ἐπιτραπῇ να ὑπενθυμίσου-
με ὅτι ἡ πρώτη ἐκθεση ἴταν μίᾳ σει-
ρᾷ από ἄθλια και πρόχειρα οἰκῆμα-
τα που ἔδωσαν λαβὴ σε εἰρωνίες
και ἀπαισιόδοξες σκέψεις. Τὸ ση-
μερινὸ θάβημα τῆς φωτεινῆς πολι-
τείας, που δεσπάζει τῆς Θεσσαλονί-
κης, εἶναι ἡ ἀπάντηση μας στοὺς
ἐπικριτὲς και τοὺς ἀπαισιόδοξους.
ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΛΑΣ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

Η ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΣΤΕΦΘΗ ΥΠΟ ΠΛΗΡΟΥΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ

Με τη συγκίνηση που επικρατεί στον άνθρωπο σε στιγμές που θεμελιώνει ένα έργο του, με την ίδια συγκίνηση έθεμελιώθηκαν οι καλλιτεχνικές γιορτές της Θεσσαλονίκης, με τη προχθεσινή πρεμιέρα στη Ροτόντα.

Όσοι αντίληφθηκαν από κοντά τον σάλον και τον σάλαγον των προπαρασκευών διά την προσπάθειαν προς επιτυχίαν καταλαβάνομεθα από ένα δέος ως προς την πιθανότητα τοιούτου επιτεύγματος. Και όμως η νίκη επί όλων των αντιζητήτων που παρουσιάζοντο εις το από αιώνων μουχλιασμένο μνημείο του Γαλερίου έγινε αντίληπτη και από τον πιο δύσπιστο. Ξέχωρα από το καλλιτεχνικό στοιχείο της προβολής οι τεχνικές δυσκολίες ήταν τόσες εκεί μέσα ώστε να φοβούμενται ότι δεν θα υπερβληθούν. Αλλά στις 8 μ. μ., λίγη ώρα πριν από τη παράσταση τα πάντα ήταν έτοιμα κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον. Ακόμα και οι θέσεις των θεατών ήταν ταξινομημένες χωρίς την ελαχίστη άταξία, η οποία δεν λείπει και από επαγγελματικές αίθουσες θεαμάτων. Ενώ το πρωί της ίδιας μέρας δεν είχαν φέριε ακόμα καθίσματα στη Ροτόντα, την ώρα της παραστάσεως υπήρχαν εις αξιοζήλευτη θέση τοποθετημένα και αριθμημένα, σύμφωνα με τα πλάνα. Για να φθάσουν όμως οι οργανωταί στο τελευταίο αυτό κατόρθωμα, φαντάζεται ο καθένας τι δυσκολίες αντιμετώπισαν από τεχνικής απόψεως σε όλα. Η "Εκθεσις με τον μηχανισμόν της κ. Κατόπην και το συγκρότημα των ειδικών που ήλθαν από την Αθήνα, μπορούν να είναι υπερήφανοι γι' αυτόν όλον των εν τω συνόλω του. Αν επιτύχουν αργότερα οι ειδικοί και την απόλυτη της διαρρύθμισης ηχητικής που ήταν καταφανής από άρισμένες θέσεις, θα φύγει το μειονέκτημα αυτό.

Πριν από την έναρξιν της διδασκαλίας του έργου, ο γενικός συντονιστής των εορτών και Διευθυντής του ΕΙΡ κ. Άγγελος Προκοπίου άμειλε γι' αυτόν όλον των εν τω συνόλω του. Αν επιτύχουν αργότερα οι ειδικοί και την απόλυτη της διαρρύθμισης ηχητικής που ήταν καταφανής από άρισμένες θέσεις, θα φύγει το μειονέκτημα αυτό.

Πριν από την έναρξιν της διδασκαλίας του έργου, ο γενικός συντονιστής των εορτών και Διευθυντής του ΕΙΡ κ. Άγγελος Προκοπίου άμειλε γι' αυτόν όλον των εν τω συνόλω του. Αν επιτύχουν αργότερα οι ειδικοί και την απόλυτη της διαρρύθμισης ηχητικής που ήταν καταφανής από άρισμένες θέσεις, θα φύγει το μειονέκτημα αυτό.

Όσοι αντίληφθηκαν από κοντά τον σάλον και τον σάλαγον των προπαρασκευών διά την προσπάθειαν προς επιτυχίαν καταλαβάνομεθα από ένα δέος ως προς την πιθανότητα τοιούτου επιτεύγματος. Και όμως η νίκη επί όλων των αντιζητήτων που παρουσιάζοντο εις το από αιώνων μουχλιασμένο μνημείο του Γαλερίου έγινε αντίληπτη και από τον πιο δύσπιστο. Ξέχωρα από το καλλιτεχνικό στοιχείο της προβολής οι τεχνικές δυσκολίες ήταν τόσες εκεί μέσα ώστε να φοβούμενται ότι δεν θα υπερβληθούν. Αλλά στις 8 μ. μ., λίγη ώρα πριν από τη παράσταση τα πάντα ήταν έτοιμα κατά τον καλύτερον δυνατόν τρόπον. Ακόμα και οι θέσεις των θεατών ήταν ταξινομημένες χωρίς την ελαχίστη άταξία, η οποία δεν λείπει και από επαγγελματικές αίθουσες θεαμάτων. Ενώ το πρωί της ίδιας μέρας δεν είχαν φέριε ακόμα καθίσματα στη Ροτόντα, την ώρα της παραστάσεως υπήρχαν εις αξιοζήλευτη θέση τοποθετημένα και αριθμημένα, σύμφωνα με τα πλάνα. Για να φθάσουν όμως οι οργανωταί στο τελευταίο αυτό κατόρθωμα, φαντάζεται ο καθένας τι δυσκολίες αντιμετώπισαν από τεχνικής απόψεως σε όλα. Η "Εκθεσις με τον μηχανισμόν της κ. Κατόπην και το συγκρότημα των ειδικών που ήλθαν από την Αθήνα, μπορούν να είναι υπερήφανοι γι' αυτόν όλον των εν τω συνόλω του. Αν επιτύχουν αργότερα οι ειδικοί και την απόλυτη της διαρρύθμισης ηχητικής που ήταν καταφανής από άρισμένες θέσεις, θα φύγει το μειονέκτημα αυτό.

καλλιτέχναι "Ελσα Βεργή, Έλένη Ζαφειρίου, Μαρίνος Τζόγιας, Λεωνίδης, Χριστογιαννόπουλος, Περγιάλης, Μωραϊτοπούλου, Βαφίας, Φυσσούν, Παλμός, Ρόης, Τσουμπής, Παπαδούκα, Κονέου, Μπουριάδου, Σαρρή, Χρονοπούλου.

Εις την παράστασιν παρευρέθη, άφισθείς επί τούτω, ο έκτων μελών

το φεστιβάλ Αθηνών στην άρχή είχε άτέλειες. Αυτό που έγινε σε τόσο λίγο χρονικό διάστημα είναι μέγα επίτευγμα. Θα χρειασθώ όμως διά το μέλλον πολλή εργασία. Όπως ή "Εκθεσις εργάζεται από τον χειμώνα να οργανώσει τη λειτουργία της και να τη καταστήσει γνωστή στο Έξωτερικό με άγγελίες, προπαγάνδα, καλλιτεχνικά έντυπα κ.τ.λ.

Από την πρεμιέρα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων εις την Ροτόνταν

της Εκτελεστικής Επιτροπής των εορτών, Γενικός Διευθυντής Γραμμάτων και Τεχνών του Υπουργείου Παιδείας κ. Γ. Κορνούτσος, ο οποίος, εις τον τομέα της αρμοδιότητός του, προσέφερε πολλά, εις την δημιουργίαν και επιτυχίαν των εορτών, κατανικήσας πολλὰς δυσχερείας. Ο κ. Κορνούτσος, τον οποίον είδα γιά λίγο, μου είπε ότι η καλή αυτή άπαρχή των καλλιτεχνικών εορτών στη Θεσσαλονίκη έφ' όσον παρέχει το ενδιαφέρον, δεν θα έληκθουν εις το μέλλον με άριστα άποτελέσματα. Και

Έτσι και το φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης έχει ανάγκην προεργασίας από τον χειμώνα διά να οργανωθεί καλότερα.

Ο κ. Κορνούτσος με την ευκαιρίαν της άφίξεώς του ήσυχολήσεν και με άλλα ζητήματα άφορώντα το Υπουργείον Παιδείας, εν τη αρμοδιότητι του, έπεσκέφθη δέ και τα άρχαία τείχη της Θεσσαλονίκης, όπου συντελείται έπισκευή άρισμένων τμημάτων του βυζαντινού τείχους.

ΝΙΚ. ΣΦΕΝΔΟΝΗΣ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΙΚΟΝ ΓΕΓΟΝΟΣ

— Η Επίσημη πρώτη του βυζαντινού δράματος του Άγγ. Τερζάκη «Θεοφανώ» που άνοιξε την σειρά των καλλιτεχνικών εορτών Θεσσαλονίκης με άφάνταστη κοσμοσυρροή την Τρίτη βράδυ εις την περίφημη Ροτόντα του Αγίου Γεωργίου, υπήρξε ένα εξαιρετικόν καλλιτεχνικό και συγκρονωσ κοσμικό γεγονός διά την Θεσσαλονίκη.

— Η Ροτόντα με την θαυμασία αρχιτεκτονική και τα άριστουργηματικά ψηφιδωτά της, Ιδανικά φωτισμένη. Ο έσωτερικός ίδιος φωτισμός ήτο ένα θαύμα φαντασίας και τεχνικής άνέδειξε όλη την θηλυκότητα της γυναικείας. Με την κομψότητα που την διακρίνει άνέδειξε όλα τα θαυμάσια βυζαντινά κοστούμια που ετοίμασε ο Φωκας σε άπίθανα άραια χρώματα και συνδυασμούς.

— Τα σκηνικά του Στ. Βασιλείου εις την αρχιτεκτονική και τα χρώματα των ψηφιδωτών, και τα κοστούμια του Άντ. Φωκά πανδασία διά τό μάτι. Αμφιβάλλω αν θα μπορούσαν να ήσαν τελειότερα.

— Η Έλσα Βεργή, που είναι μία από τις μεγαλύτερες δυνάμεις του ελληνικού θεάτρου και εκεράρισε τον ρόλο με την αυτή μεγάλη επιτυχία πριν δύο χρόνια εις το Βασιλικό θέατρο, υπήρξε μία Ιδανική Θεοφανώ. Είχε όλο το μεγαλείο της Αιγυπτίας και όλη την θηλυκότητα της γυναικείας. Με την κομψότητα που την διακρίνει άνέδειξε όλα τα θαυμάσια βυζαντινά κοστούμια που ετοίμασε ο Φωκας σε άπίθανα άραια χρώματα και συνδυασμούς.

— Η παράστασις, παρ' όλες τις μεγάλες δυσκολίες που είχε να συναντήσει ο σκηνοθέτης και την σύντομη ετοιμασία της, είχε πνοή και συναρπαστικότητα.

— Απορώ όμως πως δεν έμε-

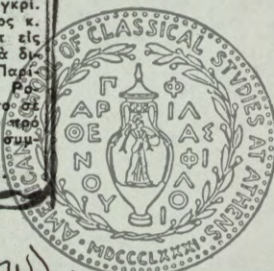
κ. και την κ. Μουτούση, τους παραινόμενους κ. και κ. Σ. Ρέστη, τον κ. και την κ. Τ. Αντωνίου, την κ. Κική Φλόκα, τον κ. και την κ. Σαράνη, τον κ. και την κ. Κατόπην, τον κ. και την κ. Νικολαΐδου, τον κ. Μ. Οικονόμου, την κ. Νινή Μιχαηλίδου, τον κ. και την κ. Καμπάνη, τον κ. και την κ. Καζάζη, τον κ. και την κ. Ρηγοπούλου, τις διίδες Φρ. Τριανταφύλλου, Α. Τζηρίδου, Ε. Γεωργιάδου, Σ. Βασιλικού, Μ. Κακλαμάκη, Καραμανώλη, Άλ. Δαδικοπούλου, τους κ. Χριστοδούλου, και Κουρμούλη, τους κ.κ. Κοντών, Κοπα νά, Μίχα, τον διευθυντήν του Ωδείου και την κ. Σ. Μιχαηλίδη, τον κ. και την κ. Π. Ξανθοπούλου.

— Μεταξύ των κομψοτέρων ή κ. Γ. Κώφα με υπερέ από παγιέτες όρνθς και μαύρο σύνολο, ή κ. Ρέστη με μπλε σύνολο, ή κ. Μ. Γεωργιάδη με θαυμασίαν κάπ- έτόλ από διζόν μπριγιάν, ή κ. Α. Καρύδη με φόρεμα σατόν μπλέ και τόλ γκρί.

— Γνωρίζετε ότι ο διρεκτορας κ. Α. Κολάσης θα είναι ο σολίστ εις την δευτέραν συμφωνικήν που θα διευθύη ο άρχιμουσικός κ. Α. Παρίδης την δευτέρα βράδυ εις την Ροτόντα και θα παίξη το κονσέρτο σε ρε μείζονα του Μόσαρτ; Εις το πρόγραμμα της ίδίας συναυλίας ή συμφωνία άρ. 4 του Μπαχ.

ΣΚ.

(6WEXEIA NISW)

Η ΕΛΛΑΣ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΣΤΙΒΟ

Ο «ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΩΝ ΚΟΥΡΕΛΗΔΩΝ» ΚΑΙ ΟΙ «ΑΘΗΝΑΪΚΕΣ» ΝΥΧΤΕΣ ΕΠΕΛΕΓΗΣΑΝ ΔΙΑ ΤΟ «ΠΡΕΜΙΟ ΙΤΑΛΙΑ»

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ ΚΑΙ ΤΟ
ΝΤΟΚΥΜΑΝΤΙΡ ΤΟΥ Δ. ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

Πληροφορούμεθα ότι η άριστη κριτική Επιτροπή του Ε.Ι.Ρ. δια την εκλογήν των καλύτερων ραδιοφωνικών έργων, δια των οποίων θα συμμετάσχη η Ελλάς εις τον διεθνή διαγωνισμόν «Πρέμιο Ιταλία», επέλεξε ως το έργον της και εξέδωκε την απόφασίν της.

Σύμφωνα με αυτήν επελέγησαν δύο ραδιοφωνικά έκπομπαι που όντως, μία εκ του θεατρικού τομέως και μία εκ του τομέως του ραδιορεπορτάζ-ντοκυμαντιέρ. Δια την πρώτην κατηγορίαν επελέγη το Βυζαντινόν δράμα του Αγγέλου Τερζάκη «Ο Βασίλης των Κουρεληδών», το οποίον έσκηνοθέτησεν ο Μήτσος Αυγός, με πρωταγωνιστάς τόν Θ. Κωτσόπουλο, τήν Ελσα Βρυγί, τόν 'Ιορό Μαρτίνο, τόν Καραύσο, τόν Καλλέργη και άλλους και με μουσικήν σύνθεσιν του άημ. Τερζάκη, υιού του συνρα-

φέως. Δια την έτεραν κατηγορίαν επελέγη το ραδιορεπορτάζ-ντοκυμαντιέρ του Δημήτρη Χρονοπούλου «Αθηναϊκές νύχτες», με σκηνοθεσίαν 'Ιωάνος Μταϊφά και άφηγητάς τόν Δημήτρη Μυράτ και τήν Τόνια Καραλή. Οι «Αθηναϊκές νύχτες» είναι μία ραδιοφωνική περιπέλεια στα συκτερινά κέντρα, θέαματα και ταβέρνες τών Αθηνών με έντονο έλληνικό χρώμα και αθηναικές ήχογραφήσεις που επάκουστοίσε ο 'Ηλίας Διδάκης. Τήν τεχνική επεξεργασία και τόν άκρον τών δύο έκπομπών που προεκρίθησαν, είχε η ειδικευμένη τεχνικός Νίτσα Λουγγή.

Αι ήχογραφήσεις τών δύο έργων, μαζί με κείμενα εις τήν γαλλικήν και αγγλικήν, άπεστάλησαν ήδη αεροπορικώς εις τήν 'Ιταλίαν. Ο διεθνής διαγωνισμός θα διεξαχθή τόν προσεχή Σεπτέμβριον.

— Απορώ όμως πώς δεν εμελετήθη το ζήτημα της ακουστικής και των δεινών ή σπηλ εις τόν μέσον κατά τόν πρότυπον του κυκλικού θεάτρου. Τό θέαμα θα ήτο δεδοίως δλιγώτερο έντυπωσιακό, θα ήκούετο όμως ο λόγος που ήρπει να προέχνη εις τόν δράμα. Είναι ζήτημα άν μετά τήν δεκάτη σειρά άκούσθηκαυ λείψεις, και εις τις πρώτες όμως σειρές οι φράσεις ήχόταν συγκεχυμένες και δεν άκούσθηκαυ εύκρινώς παρά μόνον οι ήθοισιαι με τελείαν άδρωσθη.

— Μεταξύ τών πολλών παρευρεθέντων σημειώνω: τόν άουρύνον Β. 'Ελλάδος κ. Α. Θεολογίτην, τόν Νομάρχην και τήν κ. Νικόλπου, τόν Δήμαρχο και τήν κ. Μ. Πατρικίου, τόν στρατηγό και τήν κ. Κετούα, τόν διοικητή της Βάσεως Σίδες και τήν κ. Καρύθη, τόν στρατηγό και τήν κ. Τριανταφύλλου, τόν Κεντρικό Αιμενάρχη κ. Μωρατίτη, τόν Διευθυντή 'Αστυνομίας και τήν κ. Μήτσου, τόν Διευθυντή Γραμμάτων Τεχνών άουρύνου Παιδείας κ. Κουρνούτση, τούς καθηγητάς και τας κυρίας Παξινού, Καβάσιανού, Σιγάλα, Βαρόβουλη, Καραβιά, τόν 'Αγγλον πολιτευτήν κ. Νόελ Μπαίκερ, τούς καθηγητάς κ. κ. Κυριαζόπουλου, Αλεξανδρίτην, τόν Γεν. Πρόξενον της 'Αγγλίας και τήν κ. Πέρκινς, τόν Γεν. Πρόξενον της 'Ιταλίας και τήν κ. Λό Γιούκο, τόν Γεν. Πρόξενον της Γερμανίας και τήν κ. 'Ερλεβάν, τόν γεν. πρόξενον της Γιουγκοσλαβίας και τήν κ. Πόποβιτς, τόν άουρύνου της Γαλλίας και τήν κ. Περαυρόν, τόν πρόξενον Δι' 'Αμερικανικού γραφείου Τύπου και τήν κ. Μπισμπι, τούς άουρύνου τών 'Ηνωμένων Πολιτειών και τας κ. κ. Μακάσκη, Μπέρκ, τόν πρόξενον της Δανίας και τήν κ. Λειβαδά, τόν πρόξενον της Αυστρίας και τήν κ. Κούφα, τόν πρόξενον τών Κάτω Χωρών και τήν κ. Λαδά, τόν πρόξενον της Φιλανδίας κ. Α. Τσίτση, τόν πρόξενον της 'Εκθέσεως και τήν κ. Γ. Γεωργιάδου, τούς συγγραφείς κ. κ. Καραντώνη, Ψαβάν, τούς κριτάς κ. κ. Θ. Προκοπίου και Μ. Πλωρίτη, τόν άρχιμουσικό και τήν κ. Εύαγγελάτου, τήν κ. Μιρέι Φαρού, τόν κ. και τήν κ. Α. Λέσσα, τόν κ. και τήν κ. Τζαρίδου, τόν κ. και τήν κ. Οικονομίδου, τήν κ. Ελένη Γεωργιάδην, τήν κ. Κ. Καλλιδοπούλου, τήν κ. Σ. Άμπρο, τόν κ. και τήν κ. Α. Μιχαηλίδου, τόν κ. και τήν κ. Σ. Βέλτσου, τόν κ. και τήν κ. Π. Κώφα, τήν κ. Α. Κώφα, τήν κ. Τ. Ρέντη, τόν κ. και τήν κ. Γ. Βιδάλη, τόν κ. και τήν Ρεγκούκου, τόν κ. και τήν κ. Βεζύρογλου, τήν κ. και τήν κ. 'Ανδρεάδη, τόν κ. και τήν κ. Παπαγεωργίου, τόν κ. και τήν κ. 'Αλαμανή, τόν κ. και τήν κ. Ν. Βασιλικού, τόν κ. και τήν κ. Ε. Βασιλειάδου, τόν κ. και τήν κ. Τ. Νάστου, τόν κ. και τήν κ. Ζαχαριάδου, τόν

Δια την άπόδοσιν τών ρόλων τού έργου δεν έχω παρά να εύχαριστήσω έκ μέρους τού κοινού τήν φιλότιμον επιθυμίαν όλων τών καλλιτεχνών να δώσουν όλη τήν ψυχή των δια τήν πλήρη έπιτυχίαν τού έργου. Για τόν σκηνοθέτην κ. Αυγίζον, όπως έγραφα και προχθές οι δυσκολίες ήσαν μεγάλες αλλά τις κατενίκησε και έσκηνοθέτησε τόν έργον στή Ροτόντα κατά τόν καλύτερον τρόπον. Μεγάλως έδοθήσε εις αυτό και ο σκηνογράφος κ. Βασιλείου, ο οποίος έφιλοτέκνησε τα σκηνικά με μοτίβα από τήν ίδια τήν Ροτόντα. Όταν έβλεπε τα σκηνικά και άντικρύζεσθαι όλο τού μνημείου με τήν άμφιούτα, έννοιωδες τήν άρμονία σκηνογραφίας και περιβάλλοντος. Ο φωτισμός τών όποιον επέτυχε επίσης ο κ. Καλαντζόπουλος, τόνσον δια τόν έργον όσον και δια τόν όλον μνημόνιο άξιος πολλού έπαίνου. Έτσι μισά σ' ένα τέτοιο άρμονικό περιβάλλον, έν τώ συνόλω της, η παράσταση επέτυχε πλήρως, και έχει οκροτήθησαν με ένθουσιασμόν οι

Απόκομμα ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ

26 ΣΕΠ. 1958

Χρονολογία

— Κατά πληροφορίας εκ Θεσσαλονίκης γράει το έρθε εις όψη στήν «Ροτόντα» του Άγιου Γεωργίου η πρώτη παράσταση του «Ελληνικού Χοροδράματος» της Ραλλούς Μανου, που περιλαμβάνεται στον κύκλο των εκδηλώσεων των καλλιτεχνικών εορτών Θεσσαλονίκης, με άεσπετική έπιτυχία.

— Σημειώσων ότι η ίδια έπιτυχία έσημειώθη τόν προηγουμένον βράδι, όταν ο Άντιόχος Εύαγγελάτος διηύθυνε τήν πρώτη συναυλία της Συμφωνικής Όρχήστρας Θεσσαλονίκης, με σολίστ τήν Μιρέι Φλερύ.

— Άλλά εκείνο τόν όποιον έπροκάλεσε άληθινή κατάπληξη ήτο η προγεσινή παράσταση της «Θεοφανείας» του Άγγελου Τερζάκη, η οποία επαναλαμβάνεται σήμερα τόν άπόγευμα και τόν βράδι σε δύο παραστάσεις.

ΑΔΕΛ

29 SEP 1958

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΠΡΟΣ «ΤΑ ΝΕΑ»

**Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΔΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ**

Κύριε Διευθυντά,

Κύριε Διευθυντα,
Εμπικριθέντες αδίκως εις δύο χρονογραφήματα τὰ
ἐφημερίδας ὁμῶν, ἀπὸ τὰ ὅποια δὲν ἔλειψαν καὶ τινὲς
εἰς βάρος ἡμῶν χαρακτηρισμοί, οὐδόλως τιμῶντες τὰς
χρονογράφους, ἀπαντῶμεν, χάριν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς
δικαιοσύνης, διὰ τὴν κατὰ τὸν περὶ τύπου νόμον ὁμολο-
γούμεν, διὰ τῶν κάτωθι:

VED[illegible][illegible]

ταους (α «Μουσείο» και αποστολή) και
Τα χρονογραφηματα, εις τινα σημεια, ελπιουν-
ται εις θεσμον, θα ελαγχι τιν, οτι «αποφασισ-
θουν να αποδοσιν εις ημεις ανυπερστος κατηγορησις.
Αεν πρεπει να παροικουλοθωμεν, ινα μη δυσχε-
ρανουμε την ελπίαν του κ. χρονογραφου και διότι το
εξισυνημον και το γεγονός εις εμεις βλαβερων νοσησιν
εξισυνημον των «Ελλληνων λαου, επιβαλλουσιν ημιν την σπασιν
ταυτην. Δεν δυναμεθα θυμω να μη κερασανται κατω
την ημων δια, εις ζητηματα καθωρως
εκαθολισαστικα, οχι μόνον ανγειναι και δεν ερωσται η
«Εκκλησια, αλλα και γινεσθαι ολητη στοχασ εδωικων και
αγριων επιβηστων, προσ των μηδενων αρμοδιότητα
και μηδεν οικειότητα προς τουτο εχοντων, όταν η
«Εκκλησια συναισθησθαι των υποπερσωπων και των
υποπερσων αυτης, ετολμα να πληροσρηση την αλλη-
λωση και να ζητησθαι το ανηκον αυτη δικαιοσιν.
Οι ανθρωποι αυτοι, οτι και αν ησαν, οτι και αν ησαν
περισσώτερον λυπηρον είναι δι πολλω να ησαν
τουτων οδωμων οδωστικων σπείων και των θρησκειων.
συμφεσει εχουν μη την «Εκκλησιαν και των θρησκειων.
Και ταυτα, εις Κράτος, «Ορθόδοξον Χριστιανικον και
την «Ορθόδοξον Χριστιανικην θρησκειαν εχον και θεω-
ρουσιν ως φιλικωμεν, εις το όποιον παντες δυναται
ελασθωμεν να κερασανται και να κινωται, πλην τω
«Εκκλησιας και δι ην ζητηματα καθωρως εκκαθιστι-
κων και θρησκειων.

Πρὸς Θεὸν εὐχέτης

+ 'Ο Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

6WEXEID "KADHMERIN#Σ"

σάν τόσα πολλά καὶ τόσῳ ὁμομορφῳ
«εὐθείας» τεχνουργίας. Δὲ πρέπει αὖ-
τις νὰ εἶχε γίνει καλύτερα ἐκμετα-
λεῦσις μὲν σπανίας καλλιτεχνίας, ἀ-
πο τῆς ἀρσιτέρας φωνῆς τοῦ διατέτο-
υ, τῆς ὑψηλότερης «μικρῆς φωνῆς». Ἐ-
κλήθῃ νὰ τραγουδήσῃ τὴν συμφωνικὴν
ἐκπαίδευσιν. Ἡ «λύγρη» εἰς ἄχαρος τοῦ
ἐξουγγελλομένου, γιατί ὅμως δὲν τῆς ἀνε-
τέθη παραχρῆμα καὶ ἡ ἀρμενική
μὲν ἄρια τοῦ Γκιόκο, τοῦ Μόστρετς
τοῦ Μπετόβιν; Ἐλπίω αὐτὰ νὰ μὴ
θεωρηθῶν ὡς ἀσκοπικὴ δεοντολογία ἀ-
ποφαινοῦσα ἐπὶ μαθημάτων· μαθημάτων
γὰρ οὐκ ἐστὶν ἐν μέλλουσῃ πορεῖα τῶν
ἑσπέρων.

«Ο κύκλος των εκπαιδευμένων Έλλήνων με την τεχνική παραγωγή της «Ερμούδα» ληφθεί ηρώδεια και «Ερμούδα» από το «Ελληνικό Χορόγραμμα της Ραλλούς Μάου». Τα έργα είναι γνωστά από την αθηναϊκή προβολή τους και η παρόμοια στήλη είχε τότε διακολληθεί με αυτά διεισδυτικά. Στον «επιτελικό χώρο» της Ροτόντας με τόν φαντασμογραφία παρουσιάζει από των χορευτικών μορφών παρουσίαση στην ιδιαίτερη ποσειδωνική γοητεία. «Οφέλιμο» με την πρόσθεση ακόμη πως η μουσική του Χαρτήδου στην «Ερμούδα», κατασταλαχμένη τώρα στην τελεωτική της μορφή, προβάλλει, παρά την εκδότη-λή εκκίνηση ποικιλίας, εκπαιδευτική δύναμη, που παρέδωσε το κοινό να έντονα εκπαιδευτική ένδοξησας. «Ο συνθέτης διέγραψε από την αρχική παρουσία του άρκετες επεμβάσεις και παραπομπασφαιρικής σφαιρικής και παραπομπάσφαιρικής, διότι οι ελπίες, λείψαντα της παρουσίας της, διότι οι ελπίες, νομίζω, κανείς άνθρωπος. «Ο Γιάννης Έμμερς στο πόδι της κεντρικής μορφής προβάλλει ένα θαυμάσιο χορευτικό ταλέντο. Πόσο θα κέρδιζε σε εκπαιδευτικό περιεχόμενο ο ρόλος του, αν δεν ήταν εκ γενετής τόσο ανεπτυγμένος και άπονη-νικός.

Σε λίγες μέρες τελειώνουν οι γιορ-
τές της Θεοφαιώνιας. Από σήμερ
γενετική των Θεοφάωντος, η Διεθνής Έκ-
θεση θα κλείσει τις πύλες της και η
μεγαλόπολις του Θερμαϊκού μετα την
Έξοχον του πυρετού θα επανέλθει στην
παλιά κανονική της ζωή. Από τις γιορ-
τές θα μείνι η ώραία αντανάησις, η Ι-
κανοποίησις μιας καλλιτεχνικής επιτυ-
χίας και η έλπις καθιέρωσις του βελι-
ού εις το μέλλον. Ο σπασμός της βί-
εποσι εις γόνιμην. Το ίδιο έδαφος που
απέδωκε πλούσιον το όλικο άγρως, πρέ-
πει τώρα να προσφέρει άφθονότητα και
την πνευματική τροφή ο Ένα πληθύνον
δωρικής σταθερότητος, άγρυστικ και ά-
ξιώτατον.

Μ. ΔΟΥΝΙΑΣ

ΜΕ ΕΝΤΟΝΑ ΔΙΑΒΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΕ ΕΓΚΥΚΛΙΟΥΣ

ΑΝΕΝΔΟΤΟΣ Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΔΡΑ ΚΑΙ ΑΓΩΝΙΖΕΤΑΙ ΑΚΟΜΗ ΝΑ ΜΑΤΑΙΩΣΗ ΤΑΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΣ ΕΟΡΤΑΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑΝ

ΘΑ ΑΡΧΙΣΟΥΝ ΕΝ ΤΟΥΤΟΙΣ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΤΡΙΤΗΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 19. (Του ανταποκριτού μας). — Αί καλλιτεχνικά έκδηλώσεις της πόλεως μας, αἱ ὁποῖαι θὰ λάβουν χώραν εἰς τὸ πλαίσιον τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως διέτρεξαν τὰς ἡμέρας αὐτάς κίνδυνον ματαιώσεως, ὅταν ὁ μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ.κ. Παντελεήμων δι' ἐγκυκλίου του, τὴν ὁποίαν ἐκυκλοφόρησεν εἰς τὸν λαὸν τῆς μακεδονικῆς Πρωτευούσης, ἐζήτη δι' ὅπως τὸ ποίμνιόν του συντελέσῃ εἰς τὴν ἀποτυχίαν αὐτῶν.

Ἐκ τοῦ γεγονότος αὐτοῦ ἐδημιουργήθη σάλος, τὸσον μεταξύ τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης, ὅσον καὶ μεταξύ τῶν χιλιῶν Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπισκεπτῶν τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως, οἱ ὁποῖοι ἀνέμενον τὴν ἐναρξιν τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν.

Ἡδὴ, ἀνακοίνωσις, ἐκδοθεῖσα ὑπὸ τῆς οργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν Θεσσαλονίκης, ἀναφέρει ὅτι αἱ ἐορταστικαὶ καὶ καλλιτεχνικαὶ ἐκδηλώσεις θὰ γίνωνται ὅπωςσδήποτε.

Τὸ ζήτημα, τὸ ὁποῖον προέκάλυψε τὴν ἐπιθεσιν τοῦ Μητροπολίτου τῆς Θεσσαλονίκης κατὰ τῶν ἐορτῶν αὐτῶν, ἦτο ὅτι χάρος διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν εἶχεν ἐπιλεγῇ ἡ ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τῆς πόλεως. Τοῦτο ὑπῆρξεν ἡ ἀφορμὴ τῆς ἐπιθέσεως, διότι ἡ ἀντίθεσις τοῦ σεβαστοῦ ἱεράρχου ἐξελίχθη εἰς ἐπιθεσιν τῆς τελευταίας ἡμέρας.

Ἀρχικῶς, ὁ Μητροπολίτης διημαρτυρήθη εἰς τὸ ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ἀλλὰ ἔλαβε τὴν ἀπάντησιν ὅτι αἱ ἐορταὶ θὰ γίνωνται ὅπωςσδήποτε.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι τὰς ἐορταστικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς ἐκδηλώσεις καθιέρωσεν ἡ κυβέρνηση διὰ τὴν τόνωσιν τῆς ἐπιτυχίας τῆς ἐκθέσεως.

Οὕτω, μὴ εὐρὼν ἀπήχησιν μεταξύ τῶν ἀρμοδίων ἀρχῶν ὁ μητροπολίτης διὰ τὴν ματαιώσιν τῶν ἐορτῶν ἐκυκλοφόρησεν ἐγκύκλιον εἰς χιλιάδας ἀντιτύπων, εἰς τὴν ὁποίαν μεταξύ ἄλλων ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

«Πῶς εἶνε δυνατόν οἱ Θεσσαλονικεῖς, ὀρθόδοξοι χριστιανοί, νὰ χρησιμοποιοῦσιν τὸν ἱερὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου διὰ πράγματα ξένα πρὸς τὴν Ἀγίαν ἡμῶν θρησκείαν καὶ νὰ μεταβάλλωμεν αὐτὸν εἰς τόπον θεατρικῶν παραστάσεων, εἰς τὰς ὁποίας θὰ λάβουν μέρος ἐπαγγελματίαι μουσικοὶ, ἡθοιοί, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, διὰ νὰ παίξουν ἔργα θεατρικά; Ἡμεῖς τοιαύτας ἐκδηλώσεις δὲν διίσταμεν νὰ τὰς χαρακτηρίσωμεν

ὡς πρωτοφανῆ ἀνευλάβειαν κατὰ τῆς θρησκείας μας καὶ ὡς ἀμάρτημα. Χρέος τῶν Θεσσαλονικέων εἶνε ὅπως συναισθανόμενοι τὸ ἀμάρτημα τοῦτο καὶ τὴν ἔκτασιν αὐτοῦ, ἐκπληρώσουν εἰς τὴν προκειμένην θλίδερὰν περίπτωσιν τὸ καθήκον αὐτῶν, ἀποφεύγοντες νὰ μεταβούν καὶ νὰ παραστούν εἰς τὰ ἀνωτέρω θεάματα».

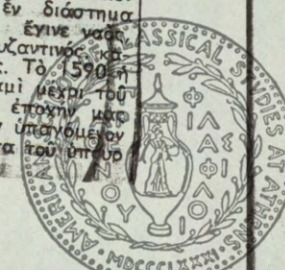
Τὴν ἐν λόγω ἐγκύκλιον ὁ Μητροπολίτης ἀπέστειλε καὶ εἰς τοὺς ἱερατικούς προϊσταμένους τῶν ἐκκλησιῶν, μετὰ τὴν ἐντολήν νὰ τὴν ἀναγνώσουν εἰς τὰς ἐκκλησίας τῇ προσεχῇ Κυριακῇ.

Ἐξ ἄλλου, ἐκ μέρους τῆς οργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν Θεσσαλονίκης ἐγκωταποιοῦντο ὅτι ὁ Μητροπολίτης ἀπέστειλε καὶ εἰς τοὺς ἱερατικούς προϊσταμένους τῶν ἐκκλησιῶν, μετὰ τὴν ἐντολήν νὰ τὴν ἀναγνώσουν εἰς τὰς ἐκκλησίας τῇ προσεχῇ Κυριακῇ.

Ἡ ἐναρξιν τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν θὰ γίνῃ ὡς γνωστὸν μετὰ τὴν βυζαντινὴν τραγωδίαν τοῦ Ἀγγέλου Τεοδόκη «Θεοφανῶς», θὰ ἐπακολουθήσουν δὲ συναυλίαι τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας Θεσσαλονίκης καὶ παραστάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος. Ἡ ἀνακοίνωσις προσθέτει ὅτι ἤδη αἱ ἐργασίαι ἀρρυθμίσσεως τῆς Ροτόντας γίνονται εἰς τὸ τέμας των, ὅπως, ὅστε τὸ ἐν λόγω μνημεῖον τῆς Θεσσαλονίκης νὰ καταστήται μίαν πρωτότυπον αἰθουράν ἣ ὁποία θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἀπὸ ἀπόψεως ἀκουστικῆς, φωτιστικῆς καὶ διαρρυθμίσεως τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἐρμηνευθῶν.

Ἡδὴ, ἀναμένεται σήμερον ἐνταῦθα ὁ συντονιστὴς τῆς ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἀγγελος Προκοπίου μετὰ τοῦ ἀρχιμουσικοῦ κ. Εὐαγγελάτου καὶ τῶν λοιπῶν συνεργατῶν τοῦ ὅπου θὰ ἔχῃ συνεργασίαν μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ Βορείου Ἑλλάδος κ. Θεολογίτη μετὰ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν λήψιν ὧν ἐκείνων τῶν μέτρων, τὰ ὁποῖα θὰ καταστήσουν ἀνίσχυρον τὴν προσπάθειαν ματαιώσεως τῶν ἐορτῶν. Εἰδικώτερον τὸν κ. ὑπουργὸν καὶ τοὺς λοιποὺς ἐπισημοὺς θὰ ἀπασχολήσῃ ἡ ἐξαγγελθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης ὅπως ἡ ἐναντίον τῶν ἐορτῶν ἐγκύκλιός του ἀναγνώσῃ τὴν Κυριακὴν εἰς ὅλους τοὺς μακεδονικοὺς ναοὺς.

Συμπληρωματικῶς, ἐκ μέρους τῆς ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰς ἀπάντησιν τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης παρεσχέθη ἡ διευκρίνισις ὅτι ἡ Ροτόντα ἐκτίσθη τὸ 300 μ.Χ., τὸ 400 μ.Χ. ἐγίνε χριστιανικὸν μαυσωλεῖον καὶ ἐν διάστημά πρὸ τῆς ἀλώσεως ἐγίνε ναὸς κατ' ἀοχὰς μὲν βυζαντινός, κατόπιν δὲ λατινικός. Τὸ 1590 ἡ Ροτόντα ἐγίνε τζαμί μέχρι τοῦ 1912 καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν μαρκατέστη μουσεῖον ὑπαγόμενον εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τοῦ ὑπουργείου Παιδείας.

ΑΠΟ ΤΗΣ 23ης - 30ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΚΚΑΙΝΙΑΖΕΤΑΙ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΙΣ ΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

Ποια καλλιτεχνικά έκδηλώσεις θα γίνουν

ΑΙ ΧΘΕΣΙΝΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΩΝ

Πρωτοβουλία του υπουργείου Βορείου Ελλάδος και τη συνεργασία του υπουργείου Παιδείας, του Οργανισμού Εθνικού Θεάτρου, του Εθνικού Ιδρυματος Ραδιοφωνίας και της Διοικήσεως της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, οργανώνεται εις την Μακεδονικήν πρωτεύουσάν από της 23ης μέχρι της 30ης Σεπτεμβρίου καλλιτεχνικά έκδηλώσεις, επί ευκαιρία της 23ης Διεθνούς Έκθεσης. Αι έκδηλώσεις αὐταί, αι οποίαι καθιερώνονται από του παρόντος έτους ως καλλιτεχνικός θεσμός εις την Θεσσαλονικην κατ' επιθυμίαν του Προέδρου της Κυβερνήσεως, θα παρουσιασθούν εις την ονομαστήν «Ροτόντα» του Αγίου Γεωργίου, η οποία διετέθη προς τόν σκοπόν αὐτόν υπό του υπουργείου Παιδείας.

Αι έποτα της Θεσσαλονίκης θα περιλαμβάνουν θεατρικά παραστάσεις, συναυλίαν, παράστασιν χοροδράματος ως και φωτογραφικήν έκθεσιν, η οποία λειτουργεί ήδη εις τόν Σοι περιπτερον της Διεθνούς Έκθεσεως. Συγκεκριμένως, τὸ πρόγραμμα τῶν έκδηλώσεων θα εἶναι τὸ ἑξῆς: Ἡ ἑνάρξις θα γίνῃ τὴν 8.30 π.μ. τῆς 23ης Σεπτεμβρίου, ὅποτε θα παιχθῇ ἡ Βυζαντινὴ τραγωδία τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Θεοφάνης», ἡ ὁποία εἶχε παρουσιασθῇ εἰς τὸ Βασιλικόν Θέατρον. Τὸ ἔργον σκηνοθετίζεται ἀπὸ τὸν Μήτσον Λυγίζον καὶ δὲ παρουσιασθῇ μετ' σκηνογραφίας τοῦ Στ. Βασιλείου. Αἱ ἀνδραγαδίσαι, ποὺ παρεχωρήθησαν ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον, ἀνήκουν εἰς τὸν Ἀντ. Φωκῶν, ἡ δὲ μουσικὴ σύνθεσις ἔγινεν ἀπὸ τὸν Ἀντ. Λαδβαν. Εἰς τὸ Βυζαντινὴν ὑπόθεσιν ἔργον, τὸ ὁποῖον εἶναι ὡς ἐκ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ προσωποποιημένου πρὸς τὸν μεσαιωνικὸν χαρακτῆρα τῆς Θεσσαλονίκης, πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἑλσα Βεργῆ, εἰς τὸν ρόλον τῆς Βασιλίσσης Θεοφανούς, ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου, ὁ Ν. Τζόγγας, ὁ Ἰωάν. Μαρτίνος, ὁ Γρ. Βασιλάς καὶ οἱ Πέτρος Θεοδωρῆ, Γ. Ράφης, Μιχαὴλ Μαραντινοπούλου, Ὁμογενὴς Παπαδοπούλου κ.λ.τ. Ἐπίσης μετεχνοῦν αἱ καλλιτέχνιδες τῆς Θεσσαλονίκης Ὀλίβια Κονίδου, Μαίρη Μπουμπέσσου καὶ Ἄννα Σαρρή, τελειόφοιτοι τῶν δραματικῶν σχολῶν Θεσσαλονίκης, αἱ ὁποῖαι θα ἐκποδωθῶν τὰς βυγατέρας τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου. Αἱ τρεῖς αὐταὶ καλλιτέχνιδες ἀφίχθησαν ἤδη εἰς Ἀθήνας, φιλοξενούμεναι ὑπὸ τῆς Ὁργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, τῶν ἑορτῶν, διὰ νὰ συμμετάσχουν εἰς τὰς δοκιμὰς τοῦ ἔργου.

Εἰς τὴν πρώτην συναυλίαν, ἐξ ὅλου, τῆς Συμφωνικῆς Ὁρχήστρας Θεσσαλονίκης, τὴν ὁποίαν θὰ διευθύνῃ ὁ Ἀντίοχος Εὐαγγελάτος, σολίστ θα εἶναι ἡ Μιρέιτ Φλερύ, τὸ δὲ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἔργα: Μπετόβεν, Βέρνερ, τὸ Ἀπηνγυρι τῆς Καυκάδας (συμφωνικὴν εἰκόνα τοῦ Σόλωνος Μιχαηλίδου), τὰ «Μακρονίτικα» τοῦ Λώρη Μαργαρίτη, τὴν συμφωνικὴν μπαλλάντα τοῦ Ἀντ. Εὐαγγελάτου «Ἡ Λυγερὴ καὶ ὁ χορὸς» καὶ τὸν «Θάνατον τῆς Ἀντρεϊάμνης» (συμφωνικὸν ποίημα τοῦ Μανώλη Καλομοίρη). Εἰς τὴν δευτέραν συναυλίαν, τὴν ὁποίαν θὰ διευθύνῃ ὁ Ἀνδρ. Παρίδης, σολίστ θὰ εἶναι ὁ Βύρων Κολάσης, τὸ δὲ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἔργα: Γκλουκ, Μότσαρτ, Μπέρνις καὶ Μενέλαιου Παλλαντίου.

Τὸ Ἑλληνικὸν Χορόδραμα τῆς Παλλοῦς Μάνου θὰ παρουσιάσῃ ἕνα τρίπτυχον, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελεῖται εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἀπὸ τὴν «Εὐωφίαν», ἀπὸ τὸ ὁμώνυμον Κρητικὸν δράμα τοῦ Γεωργίου Χορτάτζη. Ἡ χορογραφία εἶναι τῆς Παλλοῦς Μάνου καὶ τῆς Ντόρας Τσάτσου, ἡ μουσικὴ τοῦ Μίκη Θεοδωράκη καὶ ἡ σκηνογραφία - κοστούμια τοῦ Γιάννη Μόραλη. Τὸ δευτέρον μέρος τοῦ προγράμματος καλύπτεται ἀπὸ τὴν «Μήδειαν», μετ' μουσικῆν τοῦ Ἀμερικανοῦ συνθέτου Σάμουελ Μπάρνερ καὶ μετ'

χορογραφίαν τῆς Παλλοῦς Μάνου, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ καὶ τὴν σκηνογραφίαν ἐπιμέλειαν. Τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον μέρος τοῦ χοροδράματος περιλαμβάνει τὴν «Ερμιάν», μετ' μουσικὴν τοῦ Μάνου Χατζηδάκη, χορογραφίαν τῆς Παλλοῦς Μάνου καὶ σκηνογραφίαν - κοστούμια τοῦ Γιάννη Μόραλη.

Ἐξ ἄλλου, ἡ Φωτογραφικὴ Ἐκθεσις εὐρίσκειται ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν διευθύνσιν τῆς Τζούλειας Δημακοπούλου καὶ περιλαμβάνει φωτογραφίας τῶν: Δ. Χαρσιλάου, Στ. Μελεντζή καὶ τοῦ Γ. Σώματος Στω. τῶν καλλιτεχνικῶν έκδηλώσεων θὰ γίνωνται προβολαὶ ἐγχρώμων φωτεινῶν εἰκόνων, ὑπὸ τὴν διευθύνσιν τοῦ Κ. Κυριαζή.

Διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν έκδηλώσεων συνεκροτήθη ὀργανωτικὴ ἐπιτροπὴ μετ' προέδρον τὸν ὑπουργὸν Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτην καὶ ἑκτελεστικὴν ἐπιτροπὴν μετ' συντονιστὴν τὸν διευθυντὴν τοῦ προγράμματος τοῦ Ε.Π.Ρ. κ. Προκοπίου καὶ μέλη τὸν διευθυντὴν Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν τοῦ υπουργείου Παιδείας κ. Κουρμούττον, τὸν σύμβουλον τοῦ ὑπουργείου Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Πουλῶν καὶ τὸν προϊστάμενον τῶν ἐπικαίρων τοῦ Ε.Π.Ρ. κ. Χρονόπουλον.

Ὁ κ. Προκοπίου, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν έκδηλώσεων εἶπεν ὅτι εἰς τὴν «Ροτόντα» τοῦ Ἀγίου Γεωργίου θὰ ὑπάρχῃ θέατρον διὰ 750 θεατῶν, ἡ ἐξήμισι καὶ μεταλλικὴ κατασκευὴ ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος καθηγητοῦ τῆς Σχολῆς Καλῶν Τεχνῶν κ. Π. Μυλωνά, τὸ ὁποῖον λύεται ἐντὸς 24 ὥρων. Σχετικῶς μετ' τὴν «Ροτόντα», εἶπεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1204 δὲν ἀνέγει εἰς τὴν Ὁρδόδοξον Ἐκκλησίαν. Μέχρι τοῦ 1912 ἦτο ὁπὸ τοῦς Τούρκους τζαμί καὶ μεταπολεμικῶς ἐξακατηρήθη ὡς ἀρχαιολογικὸς χώρος, γεγονός, τὰ ὁποῖα δὲν δικαιολογοῦν τὴν ἀντιδράσειν ἀριστῶν κύκλων διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς. Ἀνέφερεν ἐπίσης ὅτι τὸ θεατρίδον, ὡς ἐπινωμοσθῇ, θὰ κινηματογραφηθῇ εἰς ἐγχρώμων ταινίαν, ἡ ὁποία θὰ περιλαμβάνῃ καὶ τὴν Ἐκθεσιν τῆς Θεσσαλονίκης, θὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἔκδοσις βιβλίου μετ' θέμα τὰς έκδηλώσεις αὐτάς. Ἡ ἐκτελεστικὴ ἐπιτροπὴ, συνέχισεν, ἡ μετακίνησις καὶ ἡ στέγασις τῶν 200 καλλιτεχνῶν ποὺ θὰ μεταδοῦν εἰς τὴν Θεσσαλονικην, καθὼς καὶ ἡ στέγασις τῶν ἐπισκεπτῶν καὶ γενικότερον ἡ τουριστικὴ ἀντιμετώπισις τῶν έκδηλώσεων. Τὸ θεατρίδον θὰ δύναται νὰ τὸ παρακολουθήσουν, ἀντὶ μικροῦ εἰσιτηρίου, εὐρείαν μάζαν, καθὼς θὰ ἔχῃ λαϊκὸν χαρακτῆρα. Περισσότερον ὅτι ἡ Διεθνὴς Ἐκθεσις τῶν Βρυξελλῶν ἀποτελεῖ ἕνα παράδειγμα τοῦ τί πρέπει νὰ κάμωμε καὶ ἐμεῖς εἰς τὸν τόπον μας. Αἱ έκδηλώσεις γίνονται εἰς τὰ πλαίσια τῆς Ἐκθεσεως, τὴν ὁποίαν ἐπισκέπτονται περὶ τὰ 1.500.000 ὄντομα ἐτησίως, μετ' τὰ χρήματα δὲ ποὺ ἀφῆνον καλύπτονται ἐπὶ 4-5 μῆνας τὰ ἔξοδα τῆς πόλεως. Αἱ έκδηλώσεις ἔχουν σκοπὸν νὰ ἀποκαθάρσιν τὰς πνευματικὰς καὶ καλλιτεχνικὰς έκδηλώσεις ἐπ' ευκαιρίαν τῆς Ἐκθεσεως καὶ νὰ δώσουν εἰς αὐτὴν ἔντονον διειδυτικὸν χαρακτῆρα. Ἐξ ἄλλου, προσέθετε, αἱ Βυζαντινὰ μελέται ἔχουν λάβει διεθνὴ εὐρύτητα, κατὰ τὴν περίοδον δὲ τῶν Βυζαντινῶν χαρακτῆρος έκδηλώσεων τῆς Θεσσαλονίκης, θὰ γίνονται συνέδριον τῶν Βυζαντινῶν νὰ νὰ σπουδῶν εἰς τὸ Μόναχον. Πρὸ δύο ἐτῶν τὸ συνέδριον τοῦτο εἶχε συνελθεῖ εἰς τὴν Θεσσαλονικην καὶ οἱ ἐξῆς συνέδριοι ἐξέφασαν τότε τὸν θεμασμὸν τῶν διὰ τὸν Βυζαντινὸν πλοῦτον τῆς πόλεως. Αἱ έκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι ἔχουν καὶ ἐθνικὸν χαρακτῆρα, ἀποτελοῦν μέσον διὰ νὰ ἀναπληρῇ ὁ λαὸς περισσώτερον τὴν ιστορίαν του.

ΤΖΟΡ.

ΕΥΘΥΜΑ ΚΑΙ ΣΟΒΑΡΑ

ΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΚΕΝΤΡΟ

ΤΟΥ ΔΗΜ. ΨΑΘΑ

Ἡ παρεμβολὴ ἐνὸς χρονογραφήματος γιὰ τοὺς νέους — ποὺ εἶχα γράφει προτὸ φύγῃ γιὰ τὴν Θεσσαλονικὴν — διέκοψε τὴ συνέχεια τῶν ἐντυπώσεων μου ἀπ' τὴς γιορτῆς τῆς Θεσσαλονίκης. Συνεχίζω, λοιπόν, σήμερα γιὰ νὰ κλείσω τὸ θέμα ποὺ ἀρχισα προχθὲς μετ' ὅσα σημείωσα γιὰ τὴν λεγομένη Ροτόντα Ἀγίου Γεωργίου.

Καὶ πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ πῶ — ἐρμηνεύοντας, νομίζω, τὴν γνώμην τοῦ κοινῶ τῆς δευτέρας πρωτεύουσας τοῦ κράτους μας — ὅτι κατ' ἀρχὴν ἡ ἰδέα τῆς ὀργάνωσις τῶν καλλιτεχνικῶν έκδηλώσεων στὴν Θεσσαλονικὴν ἦταν ὀρίστη καὶ ὁ κόσμος τὴν δέχτηκε μετ' πραγματικὴν ἱκανοποίησιν. Δὲν εἶναι σωστὸ νὰ συγκεντρώνεται ἐκτὸς τῶν ἄλλων καὶ ὅλη ἡ καλλιτεχνικὴ κίνησις τοῦ τόπου μας στὴν Ἀθήνα. Ἡ Θεσσαλονικὴ μετ' τὴν ἀματάωδὴν ἐξέλιξιν ποὺ πῆρε τὰ τελευταῖα χρόνια εἶναι σήμερα μιὰ πραγματικὴ μεγαλοπόλη καὶ δὲν ἐπιτρέπεται στὸν καλλιτεχνικὸν τομέα νὰ διαδῆται μόνο τὸντες ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Χρειάζεται νὰ ἔχῃ δικὴ τὴν αὐτετελή καὶ εἰδικὰ ὀργανωμένη καλλιτεχνικὴ ζωὴ ποὺ ν' ἀνταποκρίνεται στὴς σημερινὲς ἀπαιτήσεις τῶν κατοίκων τῆς.

Μὲ τὴν συμπαραστάσιν, λοιπόν, τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ ἐθνικοῦ Θεάτρου, τῆς Διεθνούς Ἐκθεσεως Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρυματος Ραδιοφωνίας, τὸ ὑπουργεῖο Βορείου Ελλάδος — ὑστερα ἀπὸ ἀδέκτειμον σὲ κεφάλαιον τοῦτο ἰδιαίτερον τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Καραμανλῆ — ἀποφασισε νὰ ὀργανώσῃ σειρά καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν σὲ ἀρχαῖο ρωμαϊκὸ μαυσωλεῖο καὶ γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸν διέλεξε τοὺς καταλλήλους πνευματικούς καὶ καλλιτεχνικούς ἐργάτες. Ἀνασκομψόμενος ὁ κ. Προκοπίου μετ' πλῆθος συνεργῶν ἀνάμεσα στοὺς ὁποῖους πρέπει νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς τὸν σκηνοθέτη κ. Μήτσον Λυγίζο τοῦ ὁποῖου τὸ ταλέντο ἔδωκε λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Ἡ ἐκλογὴ τῆς βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ Τερζάκη «Θεοφάνης» — ἐνὸς ἔργου ἐμπνευσμένου, δυνατοῦ καὶ ἀρτιοῦ ἀπὸ κάθε ἀποψη — ἦταν κατὰ παραπάνω ἀπὸ ἐπιτυχίαν. Τὸ μόνον ποὺ θὰ μπορούσε νὰ πῇ κανεὶς εἶναι ὅτι ἡ ἀντηχητικὴ ἀκουστικὴ τῆς αἰθουσας δὲν βοήθησε πολὺ τὴν παράστασιν καὶ γι' αὐτὸ οἱ ὀργανωτῆς ἀποφασισαν νὰ πάρουν καὶ ἄλλα τεχνικὰ μέτρα ὥστε τὰ λόγια τῆς πρὸς νὰ μὴ χάνωνται καὶ νὰ μὴ συγχέονται μέσα στὸν ἀντίλαλο. Ἡ συναυλία ποὺ δόθηκε τὴν δευτέρην θραυδὴ μετ' αὐτὸν τὸν κ. Εὐαγγελάτο καὶ μετ' μικτὴ ὀρχήστρα — ἐρατικῆς καὶ τοπικῆς — βοήθησε περισσότερο ἀπὸ τὸν χώρο. Φαντάζομαι ὅτι καὶ τὸ χοροδράμα μετ' ὁμορφίαν τῆς κ. Παλλοῦς Μάνου θὰ βοήθησῃ ἐξ ἰσοῦ καὶ ἀπὸ τὴν αἶθουσα.

Ἐλλείψεις, φυσικὰ, δὲν ἦταν δυνατόν νὰ μὴ παρουσιασθῶν ἀπὸ μιὰ κολλοσιαία δουλειὰ ποὺ ὀργανώθηκε μέσα σὲ ἕνα μῆνα μόλις. Αὐτὸ, ὅστόσο, ποὺ ἐνδιαφέρει καὶ ποὺ μπορεῖ νὰ λεχθῇ χωρὶς ἐπιφυλάξεις εἶναι ὅτι οἱ καλλιτεχνικὲς αὐτὲς έκδηλώσεις ἦσαν ἐμπρόσδεκτες στὴν Θεσσαλονικὴ καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι ὅταν καθιερωθῶν σίγουρα θὰ βελτιωθῶν καὶ θὰ δώσουν μιὰ νέα ζωὴ στὴν συμπλευσούσα κατὰ τὴν περίοδον τῆς διεθνούς Ἐκθεσεως.

Ἡ ἐπιλογὴ τοῦ χώρου στάθηκε μιὰ ἰδέα ἐπιτυχῆς. Ὅπως ἡ Ἀθήνα ἔχει τὸ ἀρχαῖον θεάτρο τῆς καὶ τὸ χρησιμοποιοῖ γιὰ τὴς παραστάσεις ἀρχαίων τραγωδιῶν καὶ κωμωδιῶν, ἡ Θεσσαλονικὴ μπορεῖ θαυμάσια νὰ χρησιμοποίησῃ καὶ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν δικὴ τὴν Ροτόντα ποὺ ἦταν τελείως ἐγκαταλειμμένη τόσα χρόνια. Ἡ Ἀθήνα εἶναι τὸ κέντρο τῆς κλασσικῆς παράδοσης. Ἡ Θεσσαλονικὴ μπορεῖ νὰ γίνῃ τὸ κέντρο τῆς βυζαντινῆς. Ὅταν θὰ ὑπάρξῃ περισσότερος καιρὸς τὸ θέμα μπορεῖ νὰ μελετηθῇ καλύτερα καὶ οἱ καλλιτεχνικὲς αὐτὲς έκδηλώσεις νὰ σταθεροποιηθῶν καὶ νὰ μονιμοποιηθῶν ὥστε ἡ συμπεριφερομένη μας νὰ στέκεται πλῆθι στὴν Ἀθήνα ἰσάξια, σὰν δευτέρον κέντρο δχι μόνον ἐμπορικὸ ἀλλὰ καὶ καλλιτεχνικὸ - πνευματικόν.

Γραφικὴ εἶναι ἡ περιοχή ὅπου βρίσκεται τὸ ρωμαϊκὸ μαυσωλεῖο — ἕνα τμήμα τῶν ἀνακτόρων τοῦ Γαλερίου — ποὺ μετ' ὁ μισογυρεμένο ἀπ' ἐνὸς μινάρε τοῦ καὶ τὰ ὑπέρροχα βυζαντινὰ ψηφιδωτὰ τοῦ ποὺ προβάλλουν ἐσωτερικὰ στὸν οὐρανὸ τοῦ τροῦλλο, μαρτυρᾷ τὸ πέρασμα τῶν αἰώνων καὶ τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἀφῆσαν τὰ ἴχνη τοὺς μέσα σὲ πανάρχαιον τοῦτο μνημεῖο. Οἱ καλλιτεχνικὲς γιορτῆς ποὺ ἀποφασίσθηκε νὰ δύνωνται μέσα ἐκεῖ ἀποτελοῦν μιὰ συνέχεια τῆς ἱστορίας τοῦ καὶ έκδήλωσις τοῦ πνεύματος τῆς σημερινῆς Ελλάδος. Τί τὸ ἀραιότερον καὶ τί τὸ φυσικώτερον;

Δ. ΨΑΘΑΣ

ΑΠΟ 23 ΕΩΣ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
ΟΙ ΕΟΡΤΕΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η χθεσινή πρέσ-κόνφερανς. Τό πρόγραμμα

Από τις 23 ως τις 30 Σεπτεμβρίου, την τελευταία εβδομάδα της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, θα γίνουν στη μεσαιωνική πρωτεύουσα οι Καλλιτεχνικές Εορτές, που έχουν αναγγελθεί ως εφεστιάδα Θεσσαλονίκης. Η οργάνωση, οι σκοποί και το πρόγραμμά των εορτών αυτών, που υπάγουν από θεση να γίνουν μόνιμος έθιμος πολιτισμικός θεσμός, υπήρξαν το θέμα της χθεσινής πρέσ-κόνφερανς, στα γραφεία του Εθνικού Ίδρυματος Ρεσιονισίας.

Μετά τον κ. Χρονόπουλο του Ε.Ι.Ρ., ο οποίος ανέπτυξε το καλλιτεχνικό πρόγραμμα των εορτών, που περιλαμβάνει παρακάτω, ο διευθυντής Γραμμάτων και Θεάτρου του Υπουργείου Παιδείας κ. Γ. Κουρνούτος και ο διευθυντής Εθνικού προγράμματος του Ε.Ι.Ρ. κ. Άγγελος Προκοπίου, που είναι και γενικός συντονιστής της Έκτελεστικής Επιτροπής των εορτών, ανέπτυξαν τη σημασία και τους σκοπούς των καλλιτεχνικών αυτών εκδηλώσεων.

Ο Κ. ΚΟΥΡΝΟΥΤΟΣ

Ο κ. Κουρνούτος στάθηκε ιδιαίτερα στο ευχυντικό χαρακτήρα των εορτών και τη σημασία της προβολής των ευχυντικών στοιχείων, που διακρίνονται στη Θεσσαλονίκη για τον εμπλουτισμό της καλλιτεχνικής μας ζωής. Αυτός εί-

πελό της Θεσσαλονίκης. Κτίστηκε το 300 μ. Χ. επί Διοκλητανού σαν τμήμα των ανακτόρων και κατόπιν Γαλιανού. Αποστέλλεται από μια άδρια, την αίσθηση κατέκλυσε και το κυκλικό κτίριο, που ήταν η αίθουσα του θρόνου. Το 400 μ. Χ. ο Θεοδοσιός, ο οποίος ήταν ένας χριστιανικός μαρτυρικός, την έδωσε στον αυτοκράτορα. Ο αυτοκράτορας έγινε λατρευτικός ναός. Επί τουρκικής κυριαρχίας χρησιμοποιήθηκε ως τζαμί. Τέλος, μετά την απελευθέρωση από τον τουρκικό ζυγό έμεινε ως αρχαίο μνημείο, αλλά και μουσείο. Οι αρχαιολόγοι αποκάλυψαν τα μνημεία στην αρχική τους μορφή — εκτός των άλλων υπάρχουν εκεί τείχη του 1204, 6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447-2448-2449-2450-2451-2452-2453-2454-2455-2456-2457-2458-2459-2460-2461-2462-2463-2464-2465-2466-2467-2468-2469-2470-2471-2472-2473-2474-2475-2476-2477-2478-2479-2480-2481-2482-2483-2484-2485-2486-2487-2488-2489-2490-2491-2492-2493-2494-249

27 ΣΕΠ. 1958

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑΝ ΤΟΥ ΓΑΛΕΡΙΟΥ

Είς ποίους όφείλεται ή ιδέα καί πώς ώργανώθησαν αί έορταί.— Θά καθιερωθούν ώς θεσμός καί θά γίνωνται τήν τελευταίαν έβδομάδα του Σεπτεμβρίου έκάστου έτους.— Δυσγέρειαι, αντίδράσεις καί ή έπιτυχία των.— Πρόγραμμα με θεατρικάς παραστάσεις, συναυλίας καί χοροδράμα.

ΤΟΥ ΑΠΕΣΤΑΛΜΕΝΟΥ ΜΑΣ κ. Τ. ΠΗΛΕΙΔΗ

Φαίνεται ότι οι Θεσσαλονικείς άγαπούν με πάθος την όμορφη πολιτείαν τους —δικαιολογημένα, άλλωστε, αφού είναι εύνοημένη από φύσι, θέσι και Ιστορία. Έτσι, έξηγείται γιατί τόσο την φροντίζουν, την στολίζουν και την όμορφαίνουν ώστε ακόμα και ο περυσινός επισκέπτης της να έχη να θαυμάζη καινούρια πράγματα, αλλαγές και πλουσία. Αν όμως ή Θεσσαλονίκη κοντεύη να ξεπεράση την 'Αθήνα στην όφι σύγχρονης μεγαλόπολεως με τά επίδηλικά κτίρια, τις πλατείες, τά πάρκα και τους καλοστρωμένους δρόμους της, της έλειπεν ώστόσο ή πνοή του περιττού που θα έζωντανεύη τη μονότονή ζωή και τις ψυχές των φιλόπονων κατοίκων της. 'Η δεύτερη πόλι της 'Ελλάδος, ή συμπατεύουσα, αισθάνεται τά βράδια, μετά τον καθημερινό μόχθο διά τον άρτον, την ανάγκην να φαίδρυνη την εκάσις της ήμέρας με θέαματα...

Οι πνευματικές καί καλλιτεχνικές οργανώσεις της πόλεως έχουν βέβαια από καιρό καταβάλει φιλότιμες καί αξιόλογες προσπάθειες να δώσουν πνευματική καί καλλιτεχνική αήλη στην άγαπημένη πολιτείαν τους. Τό μεγάλο όμως έπίσημο πανηγύρι, ή διεθνής έκθεσι, που συγκεντρώνει τόσο κόσμο καί ζωντανεύει την Θεσσαλονίκη για ένα σχεδόν μήνα, κοστίζουν πάλιν από άποψιν προσφοράς καλλιτεχνικής ψυχολογίας. Στην μεγάλη αυτήν έλλειψη έθεσε, φέτος, τέρμα ή έμπνευσμένη πρωτοβουλία του πρωθυπουργού κ. Κ. Καραμανλή που απέφασινε να δημιουργήση το θεσμό των Καλλιτεχνικών Έορτών Θεσσαλονίκης, οι όποιες θα γίνωνται, καθ' έτος, από τις 23—30 Σεπτεμβρίου, ώστε να συμπιπτούν, περίπου, με το τέλος της Έκθεσεως. Κατά το νόμα της πρωθυπουργικής έμπνεύσεως καί των οργανωτών της, οι γιορτές αυτές θα στεφανώνουν την Έκθεσι κορυφώνοντας την κίνησι καί το ενδιαφέρον του κοινού που μαζί με τά παραγωγικά έπιτεύγματα της χώρας θα έχη την ευκαιρία να δη καί τις καλλιτεχνικές έπιδόσεις της.

Οι έφετινές πρώτες γιορτές ώργανώθηκαν από το υπουργείον Βορείου 'Ελλάδος με την συμπαραστάσι του υπουργείου Παιδείας, του Έθνικού Θεάτρου, της Διεθνούς Έκθεσεως Θεσσαλονίκης καί του Έθνικού 'Ιδρύματος Ραδιοφωνίας. 'Αν καί ή ιδέα αυτή διευτυλίσθη κάπως άργά καί πρέκυπε ζήτημα άκόμη καί για την δυνατότητα της πραγματοποιήσεως της, πρέπει να όμολογηθί ότι, ίσως για πρώτη φορά στα Ιστορικά των δημό-

σίων ύπηρεσιών, όλα έγιναν με άσυνήθιστη ταχύτητα, συντονισμό καί έντελεια. Οι πρωτοβούροι του πραγματικού αυτού άθλου υπήρξαν ή έπιμονή του κ. Καραμανλή, ή δραστηριότης του υπουργού Βορείου 'Ελλάδος κ. Αύγ. Θεολογίτη καί το όργανωτικόν δαιμόνιον του γενικού συντονιστού κ. Αγγέλου Προκοπίου. Έτσι, σε λίγες μέρες καί χωρίς καμιά καθυστέρησι από τις προβλεπόμενες ημερομηνίες, οι Θεσσαλονικείς, οι ξένοι καί οι επισκέπτες από την 'Αθήνα είδαν μ' έκπληξι ένα άρτιό σύνολο καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, που δεν είχε τίποτε να ζηλήψη από τά διάφορα Φεστιβάλ που γίνονται στις ξένες χώρες, άλλ' ούτε καί... από το Φεστιβάλ των 'Αθηνών!

Κι' όμως δεν έλειπον οι μύριες αντικειμενικές καί... ύποκειμενικές δυσκολίες. 'Η Θεσσαλονίκη δεν διαθέτει, όπως ή 'Αθήνα, ένα 'Ωδείο 'Ηρώδου 'Αττικού που έγινε τό τόσο κατάλληλο έπίκεντρο των εκδηλώσεων του Φεστιβάλ 'Αθηνών. 'Υπάρχει όμως ή περίφημη ροτόντα του Αγίου Γεωργίου έπίδηλτικό καί όγκώδες κτίσμα του Γαλερίου που σόθηκε σχεδόν άκέραιο στα 1600 χρόνια της ζωής του. Το περίεργον αυτό στρογγυλό κτίριο —μοναδικό στο είδος του στην 'Ελλάδα— που έγινε έκκλησις από τους χριστιανούς καί τζαμί από τους Τούρκους ενώ ο Γαλέριος το προορίενε ίσως για μασσαλέα των κρήνης από τους άργανωτές σαν κατάλληλος χώρος για τις γιορτές. Το άρχαιο αυτό κτίριο μετά τις άνακατασκευές, την αποκάλυψιν των μωσαϊκών καί την διαρρύθμισιν του εσωτερικού του έγινε μουσείο, ένα μάλιστα από τά πιο ενδιαφέροντα της πόλεως. Έπειδή όμως κάποτε υπήρξεν έκκλησις, ο μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, έκρινε την τελευταία στιγμή ότι δεν θα έπρεπε να χρησιμοποιήθι σαν χώρος έορτα καλλιτεχνικών θεαμάτων, αν καί αρχικά δεν είχαν αντιρρήσεις. 'Η... βυζαντινή αυτή παραφωναία παρά λίγο να ματαιώσιν τη γιορτή όταν μάλιστα ο μητροπολίτης άπέλησε ένεργον αντίδρασι καί... άφορισμό!

'Η οργανωτική έπιτροπή βρόθηκε για μία στιγμή σε δύσκολη θέσι γιατί δεν ήθελε με κανένα λόγω να έλθι σε σύγκρουσι με την Έκκλησιαν που έντελώς άδικαιολόγητα πήρε την στενόμυχη αυτή στάσι. Τά πράγματα έφθασαν σε όξύτητα καί άδιέοδο, την όποια έτερμάτισεν ή προσωπική παρέμβασις του κ. πρωθυπουργού καί ή

θεατρικάς στάσεις του υπουργού κ. Θεολογίτη, οι όποιοι διάταξαν τις άρχες να λάβουν όλα τά κατάλληλα μέτρα ώστε να γίνουν οι γιορτές άνευόχλητα. Παράλληλως ο 'Υπτος άντέδρασεν ένεργώς στην έκτός τόπου καί χρόνου έπίδειξι αυτή του καλογερικού μεσαιωνικού φανατισμού, που δεν βρόκε, άλλωστε, καμμία άπήχησι στους κατοίκους της πόλεως. Κανένας Θεσσαλονικεύς από τη σημερινή γενιά δεν έκκλησιόσθηκε στη ροτόντα καί ή άλήτη προσήλωσι τους στην Έκκλησιαν οι κάτοικοι δεν έβρισαν ότι ήθιγόταν ή θρησκεία από την χρησιμοποίησιν της ρωμαιοκρατικής ροτόντας που ένοι την θεωρούν σαν μουσείο καί άξιοθέατο της πόλεως.

Τό πρόγραμμα των εορτών περιλάμβανει θεατρικές παραστάσεις με τη βυζαντινή τραγωδία του 'Αγγελου Τερζάκη 'Εσθραφών, συναυλίες της Κρατικής 'Ορχήστρας Θεσσαλονίκης καί παραστάσεις του 'Ελληνικού Χοροδράματος της κ. Ραλλούς Μάνου.

'Απόκομμα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία 28 ΣΕΠ. 1958

(Η ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ)

Κύριε διευθυντά,
Παρακολούθησα τας καλλιτεχνικάς έορτάς της Ροτόντας καί διαπίστωνα ότι ή έκλογή της τοποθεσίας της σκηνής καί τά την γνώμην μου υπήρξεν άστοχος. Διά τον λόγον αυτόν πάλιν άλλων παραμαρτούντων ατίων καί ή συναυλία της Τετάρτης υπήρξεν άτονος άλλα καί ή παράστασις της εσθραφώνος άκοναχμένη λόγω παντελούς έλλείψεως άκουστικής.

Κατά τας διδομένας έπ' κατοχής συμφωνικάς αυναυλίας ή όρχήστρα ήτο τοποθετημένη εις τον όντικρυ της σημερινής θέσεως της σκηνής θολών χώρον, εις τρόπον ώστε οι ήχοι συναντώντες άντίστασιν εις τον θόλον άνέπτυσσον ήχητικήν διασχομένην εις την, ως την χαρακτηρισμέν, αίσθυσαν του άκραστηρίου. 'Αντιθέτως εκ του τόπου ένθα έχει σημερον τοποθετηθί ή σκηνή οι ήχοι χάνονται διασχομένοι μέσα εις τό χάος της όροφής καί εις τον έκπνέοντων εύρύτατον άνοικτόν χώρον της περιόχης του κτιρίου. Τό πόσον θα έκέρδιζαν ήχητικώς οι έκτελέσεις, ένν ως χώρος της σκηνής εξέλεγετο ο άνωτέρω ύποδεικνύμενος, κατεφάνη καί κατά την παράστασιν του χοροδράματος της έσπερας της Πέμπτης, κατά την όποιαν ή μουσική μετά της χορωδίας ήκούτο έντόνως άπανταχού της αίσθουσας, διότι είχε τοποθετηθί αυτή εις ένα τών άπέναντι θολών χώρων.

Νομίζω ότι αν πρόκηται να χρησιμοποιήθι καί εις τό μέλλον ή Ροτόντα διά παρομοίας καλλιτεχνικάς έορτάς καί συναυλίας, πρέπει κατόπιν μελέτης καί δοκιμών της όλης άκουστικής να τοποθετηθί ή σκηνή εις τον άπέναντι της σημερινής τοποθεσίας της σκηνής θολών χώρον διά να εξασφαλισθί ή πλήρης ήχητική απόδοσις καί ή έπιτυχία των παραστάσεων καί συναυλιών, αίντινες άτυχώς δεν ένεφάνισαν την άναμενόμενη καί τόνον διαφημισθείσαν προκαταβολικώς έπιτυχίαν.

Με πολλήν έκτίμηση καί πολλάς εύχαριστίας διά την φιλόξενον καταχώρησιν.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

έπίτιμος πρόεδρος του διοηγορικού συλλόγου Θεσσαλονίκης

(ΩΝΕΧΕΙΕΚ ΝΙΩΩ)

2.8.ΣΕΠ. 1958

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΡΟΤΟΝΤΑΣ ΠΑΡΕΤΑΘΗΣΑΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΠΕΜΠΤΗΣ

Θά επαναληφθῇ ἡ «Θεοφανῶ» τὴν Τετάρτην διὰ τὸς ἐργάτας, τὴν Πέμπτην διὰ τὸ κοινόν

Κατόπιν ἐντολῆς τοῦ ὑπουργοῦ Βορείου Ἑλλάδος, ἀπεφασίσθη, ὅπως αἱ καλλιτεχνικαὶ εἰσιτήρια παραταθῶν ἐπὶ διήμερον, διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατόν νὰ παρακολουθήσῃ τὴν παραστάσιν τῆς «Θεοφανῶς» οἱ ἐργάται καὶ ἄλλοι κάτοικοι τῆς πόλεως.

Οὕτω ἀπεφασίσθη, ὅπως διοργανωθῶν τὴν Τετάρτην παραστάσις τῆς «Θεοφανῶς» τὴν ὅποιαν θὰ παρακολουθήσῃ ἐργάται με εἰσιτήρια τῆς ἐργατικῆς ἐστίας. Ἐκτὸς τούτου, ἀπὸ χθὲς διὰ κάθε παραστάσιν τῶν εἰρηθῶν, διατίθενται 200 περίπου θέσεις δι' ἰσαριθμοὺς ἐργάτας, ἐμφωδισμένους με εἰσιτήρια τῆς ἐργατικῆς ἐστίας, ἥτις πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν διχάσσε ποσὸν 25.000 δραχμῶν.

Ὡσαύτως ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ «Θεοφανῶ» ἐπαναληφθῇ εἰς ἀπογευματινὴν καὶ ἑσπερινὴν παραστάσιν τὴν Πέμπτην διὰ τὸ κοινόν τῆς πόλεως. Σχετικῶς ἡ ἐπι-

τροπὴ τῶν καλλιτεχνικῶν ἐσθῶν ἐξέδωκε χθὲς ἀνακοίνωσιν διὰ τῆς ὁποίας καθίστα γνωστὸν ὅτι θὰ δοθῶν τὴν Πέμπτην εἰς τὴν Ροτόνταν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου δύο παραστάσεις μὴ τιν 6.30' καὶ ἑτέρα τὴν 9.30' μ.μ. με εἰσιτήρια, ἀτὶ νὰ παλῶνται εἰς τὸ βασικὸν θεάτρον καὶ εἰς τὴν Ροτόνταν.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Χθὲς τὴν ἑσπέραν ἐπανεληφθῇ εἰς ἀπογευματινὴν παραστάσιν ἡ «Ἐρωφίλη» καὶ ἡ «Μήδεια» ὑπὸ τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδράματος. Τὴν ἑσπέραν ἐπανεληφθῇ ἐπίσης ἡ «Θεοφανῶ». Σήμερον θὰ δοθῶν δύο παραστάσεις τῆς «Θεοφανῶς», τὴν 6.30' καὶ 9.30' μ.μ. Αὐριὸν τὴν 8.30' θὰ ἐπαναληφθῇ ἡ συναυλία τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας Θεσσαλονίκης.

ομα ΕΛΛΗΝ. ΒΟΡΡΑΣ Θ/ΝΙΚΗΣ

28 ΣΕΠ. 1958

Η 5^Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ ΑΥΡΙΟΝ Η 2^Α ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ

Με μίαν βραδυνὴν τῆς «Θεοφανῶς» καὶ με μίαν ἀπογευματινὴν τοῦ χοροδράματος τῆς Παλλοῦς Μάνου ἐκαλύφθη τὸ πρόγραμμα τῆς χθεσινῆς 5ης ἡμέρας τοῦ κύκλου τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τῆς «Ροτόντας».

Ἀμφότεραι αἱ παραστάσεις ἐσημείωσαν ἐπιτυχίαν, οἱ δὲ καλλιτέχναι ἀπέσπασαν θερμὰς ἐκδηλώσεις.

Ἡ χθεσινὴ ἀπογευματινὴ τοῦ χοροδράματος ἦτο ἡ τελευταία ἐμφάνισις τοῦ χοροδραματικοῦ αὐτοῦ δόλου, ὃ ὁποῖος ἀφῆκε θαυμαστὰς ἐντυπώσεις.

ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟΝ ΚΑΙ ΑΥΡΙΟΝΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Αἱ καλλιτεχνικαὶ ἐκδηλώσεις συνεχίζονται σήμερον εἰς τὴν «Ροτόνταν» με δύο παραστάσεις τῆς «Θεοφανῶς» — ἀπογευματινὴν καὶ βραδυνὴν — εἰς τὰς 6.30 καὶ 9.30 μ.μ.

Αἱ τελευταῖαι παραστάσεις τῆς «Θεοφανῶς» θὰ δοθῶν τὴν Τρίτην.

Ἐξ ἄλλου αὐριὸν καὶ ὥραν 8.30 μ.μ. ἀκριβῶς δίδεται ἡ δευτέρα συναυλία τῆς Συμφωνικῆς ὀρχήστρας τῆς Θεσσαλονίκης με διευθυντὴν τὸν Α. Παρίδην καὶ σολίστ τὸν βιολιστὴν Βύρωνα Κολάσση.

Τὸ πρόγραμμα τῆς συναυλίας περιλαμβάνει τὴν εἰσαγωγὴν ἀπὸ τὴν «Ἀλκηστιν» τοῦ Γκαούκ, τὴν «σοῦτα σὲ παλὸν στυλ» τοῦ Μενέλδου

Παλλάντιαν, τὸ κοντσέρτο γιὰ βιολὶ καὶ ὀρχήστρα ἀριθ. 4 εἰς τὰς ματίνες (Ἀλέγκρο, Ἀντάντε, Καντάτα, πίκε, ρόντο) καὶ τὴν συμφωνίαν εἰς μίανόρε τοῦ Μπράμς (Ἀλλέγκρο νῶν τρόπο, Ἀντάντε μοντεράτο, Ἀλλέγκρο τζιοκόζο, Ἀλλέγκρο ἐνέρτζικο ε πασιονάτο).

ΚΑΙ ἈΛΛΑΙ ΔΥΟ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»

Ἡ ὀργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ Καλλιτεχνικῶν Εἰρηθῶν, κατόπι τῆς μεγάλης ζήτησεως τῶν εἰσιτηρίων καὶ ἐπιμόνων παρακλήσεων, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ τῆς, δὲ, νὰ ἱκανοποιήσῃ πλήρως τὸ θεατρόφιλον κοινόν τῆς Θεσσαλονίκης, ἀπεφάσισεν δημοφώνως νὰ δοθῶν, ἐκτὸς τῶν κεκαυονισμένων παραστάσεων καὶ ἑτεραι δύο τὴν Πέμπτην με τὴν «Θεοφανῶ» τοῦ Τεράκη.

Αἱ δύο παραστάσεις τῆς Πέμπτης θὰ εἶναι ἀπογευματινὴ (6.30 μ.μ.) καὶ βραδυνὴ (9.30 μ.μ.), θὰ δοθῶν δὲ, φυσικὰ καὶ αὐταὶ εἰς τὴν «Ροτόνταν».

Εἰσιτήρια διὰ τὰς ἀνωτέρω παραστάσεις διατίθενται εἰς τὸ Βασικὸν Θεάτρον κατὰ τὰς ὥρας 9-1.30 μ.μ. καὶ εἰς τὴν «Ροτόνταν» κατὰ τὰς ὥρας 5-10 μ.μ.

Τὸ πρόγραμμα τῶν εἰρηθῶν περιλαμβάνει θεατρικὰς παραστάσεις με τὴν βυζαντινὴν τραγωδίαν τοῦ Ἀγγελου Τεράκη «Θεοφανῶ», συναυλίαι τῆς Κρατικῆς Ὀρχήστρας Θεσσαλονίκης καὶ παραστάσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος τῆς κ. Παλλοῦς Μάνου. Ἡ «Θεοφανῶ» τοῦ κ. Τεράκη με σκηνοθεσίαν τοῦ κ. Μ. Λυγίζου, σκηνογραφία Σπ. Βασιλείου, ἐνδυμασίαι Α. Φωκὰ παραχωρηθείσας ὑπὸ τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρον καὶ μουσικὴ Α. Λάβδα δόθηκε ἀπὸ διαφόρους γνωστὸς καλλιτέχναι με ἐπὶ κεφαλῇ τὴν ἐκλεκτὴν καλλιτέχνιδαν κ. Ἐλσα Βεργῇ. Μέσα στὸ θαυμαστὸ πλαίσιο τῶν σκηνικῶν τοῦ κ. Βασιλείου (εὐφυέστατα ἐμμελή τὰ ἐκηνικά) τῶν βυζαντινῶν μουσικῶν τῆς ροτόντας) ἡ ἐρμηνεία τῆς βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ Τεράκη ἀπὸ τὴν τραγῶδον κ. Ἐλσα Βεργῇ καὶ τοὺς ἄλλους ἡθοποιοὺς ἐσημείωσε θριαμβευτικὴν ἐπιτυχίαν παρ' ὅλο πὺ ἡ ἀκουστικὴ τῆς ροτόντας — φωτισμένης ἐσωτερικὰ καὶ ἐξωτερικὰ κατὰ τὸν πιὸ ὑποδληκτὸν τρόπο, ὥστε νὰ ἀξιοποιηθῇ καλλιτεχνικῶς τὸ μνημεῖον — δὲν φαίνεται κατ'ἀλλήλη γιὰ τὸν θεατρικὸν λόγο. Τὸ φαινόμενο μελετᾶται ἤδη καὶ ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐξουδετερωθῇ. Πάντως, τὸ γεγονός εἶναι ὅτι, παρ' ὅλο τὸ μειονέκτημα αὐτὸ, τὰ εἰσιτήρια τῶν παραστάσεων προπουλήθηκαν καὶ ἄρχισε μάλιστα καὶ μαῦρη ἀγορά!

Μεγάλῃ ἐπιτυχίᾳ ἐσημείωσαν ἐπίσης τὰ μπαλέτα τῆς κ. Μάνου πὺ ἔδωκε σὲ μίαν παράστασιν τὰ χοροδράματα «Ἐρωφίλη» ἀπὸ τὸ δράμα τοῦ Χορτάτζη με μουσικὴ Μ. Θεοδωράκη, «Μήδεια» με μουσικὴ τοῦ Σάμουελ Μπάρμπερ καὶ τὴν «Ἐρμιῶς» τοῦ Μάνου Χατζηδάκη πὺ προκάλεσε ἀπερίγραπτον ἐνθουσιασμόν.

Θὰ ἦταν παράλειψις νὰ μὴ σημειωθῇ ἡ ἐξαιρετικὴ ἐμφάνισις τοῦ προγράμματος σὲ σχέδιο τοῦ ζωγράφου κ. Γιάννη Στυροπούλου καὶ τῶν διαφημιστικῶν παντῶ τῶν εἰρηθῶν πὺ ἔκανεν ὁ ἴδιος καὶ ὁ χαρακτὴς κ. Λάμπρος Ὀρφανός.

Ὁ ἀπολογισμὸς τῶν πρώτων τριῶν ἡμερῶν τῆς ἀρτίας, ἀφύου καὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου καλλιτεχνικῆς αὐτῆς ἐπιδείξεως γιὰ τὴν ὅποιαν ἐμὸχθησαν με πάθος καὶ αὐταπάρνησι ὀργανωταί, καλλιτέχναι καὶ τεχνικοί, ἐξέπασσε κάθε προσδοκία. Οἱ ἐπίσημοι καὶ ἀνεπίσημοι Θεσσαλονικεῖς πὺ παρακολούθησαν με ἀληθινὴ στοργὴ τὴν δραματικὴ αὐτὴ προσπάθεια κατὰ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ... βυζαντινισμοῦ, χαιρέτησαν μ' ἐνθουσιασμό τὴν ἐπιτυχίαν τῶν Καλλιτεχνικῶν Εἰρηθῶν πὺ τὴν θεωροῦν πιὰ σὰν τὸ Φεστιβάλ τῆς Θεσσαλονίκης.

Ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτὸς τοῦ λαοῦ, ὅς ἐλπίσωμε ὅτι θὰ πείσῃ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς τῆς πόλεως καὶ τὴ διευθύναι ἕνος ἀπὸ τοὺς συμμετασχόντας ὀργανισμοὺς — πὺ ἔδειξε κάποια λιποψυχία στῆς πρώτες δυσκολίες καὶ ἀντιδράσεις — ὅτι οἱ Καλλιτεχνικῆς Εἰρηθῆς τῆς Θεσσαλονίκης θὰ ἀποτελέσουν ὁχι μόνο μίαν ἐπίδειξιν τῆς συμπτωτευούσης, ἀλλὰ γενικώτερον χαρακτηριστικὴ ἐκδήλωσι τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ τόπου μας.

ΤΕΡΠΟΣ ΠΗΛΕΪΔΗΣ

ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Θά άρχίσουν στις 23 τρέχοντος
Τό πλήρες πρόγραμμα τών έορτών

Σε ειδική συγκέντρωσι άντιπροσωπών του τύπου στα γραφεία του Ραδιοφωνικού Σταθμού Αθηνών, έγιναν προχθές ανακοινώσεις για τίς καλλιτεχνικές έορτές που οργανούνται στην Θεσσαλονίκη από 23—30 Σεπτεμβρίου επ' ευκαιρία της 23ης Διεθνούς Έκθεσης. Ως γνωστόν ή διοργάνωσις τών έορτών αύτών οφείλεται εις έκφρασθεισαν έπιθυμίαν του προέδρου της Κυβερνήσεως κ. Καραμανλή, στην οποίαν δίδουν τώρα σάρκα και όστά τó ύπουργείον Βορείου Ελλάδος, τó ύπουργείον Ιατρικής, ó οργανισμός Έθνικού

πυγχο τó όποιον θά αποτελήται εις τó πρώτον μέρος από την Έρωφίλη που είναι δγαλμένη από τó όμώνυμο κρητικόν δράμα του Γεωργίου Κορτατζή. Η χορογραφία θά είναι της Ραλλούς Μάνου και της Ντόρας Τσάτσου, με μουσικήν του κ. Θεοδωράκη και σκηνογραφία και κοστούμια του Γιάννη Μόραλη. Τó δεύτερον μέρος του προγράμματος καλύπτεται από την «Μήδειαν» με μουσικήν του Σάμουελ Μπάρμπερ και με χορογραφίαν της Ραλλούς Μάνου. Τέλος τó 3ον μέρος τών εκδηλώσεων του χοροδράματος πε-

Ο Διευθυντής του Προγράμματος κ. Άγγελος Προκοπίου, ενώ εκτελεί εις τούς άντιπροσώπους του τύπου τó πρόγραμμα τών εκδηλώσεων του Φεστιβάλ.

Θεάτρου, ή έκθεσις Θεσσαλονίκης και τó Έθνικόν Ίδρυμα Ραδιοφωνίας, που εργάζονται πυρετωδώς προς την κατεύθυνσιν αυτήν.

Αί έορταί της Θεσσαλονίκης θά περιλαμβάνουν διάφορες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, ήτοι θέατρον, συναυλίαν, χορόδραμα, φωτογραφικήν έκθεσιν, όμιλίαν κλπ. Φιλοδοξία δέ όσων εργάζονται για την πραγματοποίησιν των, είναι να καθιερωθούν ως μόνιμος θεσμός, δηλαδή κάτι σαν φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

Αν και ή σχετική απόφασις έλήφθη μόλις πρό μηνός, έν τούτοις μέχρι τώρα χεϊ γίνει μία μεγάλη εργασία και έχουν κινητοποιηθή για την άρτιωτέραν διοργάνωσιν τών έορτών ό,τι καλύτερον έχουν να παρουσιάσουν οι Τέχνες και τά Γράμματα. Ακόμη έχει σχηματισθή μία οργανωτική επιτροπή με πρόεδρον τόν ύπουργόν Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτην και μία έκτελεστική επιτροπή με γενικόν συντονιστήν τόν διευθυντήν προγράμματος της Ραδιοφωνίας κ. Άγ. Προκοπίου στην οποίαν μετέχουν από της πλευράς των Αθηνών ό διευθυντής Γραμμάτων τού ύπουργείου Παιδείας κ. Κουρνούτος και οι κ. κ. Πουλκάκος και Χρονόπουλος.

Σκοπός τών έορτών, όπως ειπε προχθές στην συγκέντρωσιν ό κ. Κουρνούτος, είναι να γίνη εύρύτερα γνωστό τó βυζαντινόν πνεύμα που είναι διάχυτον στην Θεσσαλονίκη και γενικότερα στην Βόρειον Ελλάδα. Είναι έπιβεβλημένον, προσέθεσεν, να εκμεταλλευθώμεν τόν βυζαντινόν χαρακτήρα της περιοχής και σκοπός μας είναι όχι να διδάσωμεν την Βόρειον Ελλάδα αλλά να διδοχώμεν από τόν βυζαντινόν χαρακτήρα της περιοχής της. Η βυζαντι-

ριλαμβάνει την «Έρμητα» με μουσικήν του Μάνου Χατζηδάκι, χορογραφίαν της Ραλλούς Μάνου και σκηνογραφίαν και κοστούμια του Γιάννη Μόραλη.

Η «Θεοφανώ» θά επαναληφθή σε δύο παραστάσεις, άπογευματινήν και βραδυνήν, την 26ην, 28ην και 30ην Σεπτεμβρίου και τó χορόδραμα εις άπογευματινήν παραστάσιν τó Σάββατον 27 Σεπτεμβρίου. Τέλος θά δοθή και δεύτερα συναυλία υπό την διεύθυνσιν του Ανδρέου Παρίδη με σολιστ τόν Βύρωνα Κολάση, τó δέ πρόγραμμα θά περιλαμβάνη έργα Γκλουκ, Μότσαρτ, Μπράμς και Μενελάου Βυζαντίου.

Όλα αυτά θά γίνουν στην όνομαστή «Ροτόντα» τού Αγίου Γεωργίου και ακριβώς από τó σημείον αυτό άρχίζουν οι... μεμφοίριες. Συγκεκριμένα όλίγα εύτυχώς άτομα διετύπωναν κατηγορίες ό,τι θήθεν δεδηλώνεται ó χώρος, άφοϋ θά παιχθή θέατρον εκεί, θά γίνη συναυλία και θά παρουσιασθή χορόδραμα.

Τό θέμα τó έθισε χθές ό κ. Προκοπίου αναφέρον τά έξης: Η «Ροτόντα» κτίσθηκε τó 300 μ.Χ. για να χρησιμεύη ως ανάκτορον τού Καίσαρος Γαλερίου. Έπειτα τó 400 μ.Χ. έγινε επί Θεοδοσίου μουσικαίον χριστιανικόν, όπου προσέθεσαν και ένα ιερό άργότερα οι χριστιανοί. Έπί βυζαντινών μετετράπη σε ναόν της όρθοδοξίας, ενανών τών Άγγέλων, όπως έλεγαν, και τó 1204 έγινε λατινικός ναός. Στην συνέχεια έπί τουρκοκρατίας μετετράπη σε τζαμί και μετά την άπελευθέρωσιν περιήλθε στην πολιτείαν ως αρχαιολογικός χώρος. Δηλαδή, από άμνημονεύτων χρόνων δέν έλειπούσαν ως ναός και τó έτι-

ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΩΗΝ

Η ΡΟΤΟΝΤΑ

Ο Σάβ. Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης έπιφύλλησεν έναντίον του Φεστιβάλ, έπειδή πρόκειται να δοθή εις την «ροτόντα», ή οποία έ χρημάτισε κάποτε, μεταξύ άλλων, και ως ναός, μία φορά κι έναν καιρό... Αλλά έχρημάτισε και ως είδωλολατρικό μνημείο και ως...σταυλός, κατόπιν δέ υπήρξε αρχαιολογικός χώρος... Καταλαβαίνει κανείς τó ζήλο των ιερωμένων να προφυλάξουν τούς ιερούς χώρους από βεβηλώσεις. Αλλά ούτε ή ροτόντα είναι πιά ιερός χώρος, ούτε τó Φεστιβάλ είναι βεβήλωσις: Πρόκειται ν' άκουσθω μουσικά δημιουργήματα, όφειλόμενα σε ιερείς της τέχνης, σε συνθέτες πνοής, τραγούδια του λαού έθνικής έμπνεύσεως, όμιλίαις κι' επί πλέον ένα βυζαντινόν δράμα, γραμμένο από συγγραφέα περιωπής. Η μήπως ό Άγιος Θεσσαλονίκης έξενίσθη, έπειδή πρόκειται να δοθή ένα χορόδραμα με θέμα την Έρωφίλη; Αλλά δέν πρόκειται για κόρδακα, ούτε για «ρόκεντρόλλ!» Είναι σεμνότατη όρηχητική απόδοσις Κρητικού μεσαιωνικού δράματος. Πρός τί, λοιπόν, ή αντίδρασις;...

Δέν πρόκειται όμως, ακριβώς, γι' αυτή την περίπτωσι που θέλω να μιλήσω. Τό θέμα είναι γενικώτερο. Υπάρχει μία τάσις, τελευταίως, να παίρνουν οι Ιεράρχαι των έπαρχιών στάσιν άρνητική και αντίδραστική έναντίον μερικών διασκεδάσεων τού λαού, που δέν έχουν κανένα αντίθρησκευτικόν χαρακτήρα. Τά φεστιβάλ, τά καλλιστεία και ή άποκρηάτικες δημόσιες διασκεδάσεις άποτελούν τόν άστοχο στόχο των έπισκόπων μερικών περιοχών.

Και δέν μπορεί μόν να μην άναγνωρίση κανείς στους Ιεράρχας τó δικαίωμα (και τó καθήκον) να ενδιαφέρονται ζωηρότατα μάλιστα, για την εξέλιξη των ήθών τού ποιμνίου των. Αλλά ό πιο κατάλληλος τρόπος, για να εκδηλώνεται τó ενδιαφέρον της Εκκλησίας, δέν είναι ή αντίδρασις και ή αντίθεσις προς της διασκεδάσεις τού πλήθους. Τό έμπρακτον ενδιαφέρον για την συντήρησι αγνών ήθών πρέπει να εκδηλώνεται μ' έντατική χριστιανική διδασκαλία, με κήρυγμα και άμεση πνευματική ένέργεια και θετική έπιρροή στο πλήρωμα. Ο άμβων και ή καθημερινή έπαφή των οργάνων της Εκκλησίας με τούς πιστούς μπορούν να δώσουν πραγματικά άποτελέσματα. Η αντίδρασις και ή αντίθεσις δημιουργούν, άλλως, αντίπαθεία και δυσφορία. Και απομακρύνουν την νεολαία από της εκκλησίας. Τό φαινόμενον είναι άνάγλυφο στην Τουρκία. Γερμανός δημοσιολόγος, που περιγράφει σημερινή κατάστασι στην Τουρκία, παρατηρεί, ό,τι από την στιγμή που τó καθεστώς Μεντερές, με αντίδραστικές μεθόδους, προσεπάθησε να επαναφέρη την νεολαία στον Μασαθεανισμό, άδειασαν τά τζαμιά.

Δέν πιστεύω, ό,τι είναι δύσκολο στο σόν Υψιστο, να διασκεδάσουν οι πιστοί του, έστω και αν, καμμία φορά, τó ρίχνουν τολό έξω. Και δέν πρέπει ό,τι έπίγειο, άσπιτροσωπό του να νομίζουν, ό,τι κάνουν έργο θεάρεστο, όταν ζητούν έν όνόματι Του, να χαλούν τó κέφι

(δυσχερία νίσω)

(δυσχερία νίσω)

"ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ" (ΒΟΥΛΕΥΕΙΑ

Ακολουθώντας ωμίλησεν ὁ κ. Προκοπίου ἀναλύσας τὸ πρόγραμμα τῶν ἑορτῶν, ἀφοῦ προηγουμένως ἐτόνισε ὅτι μετὰ τὴν καθιέρωσιν τῶν συμπληροῦται ἕνα κενόν, δεδομένου ὅτι ἡ Διεθνὴς Ἐκθεστὶς ἐκάλυπτε μέχρι τώρα τὶς ἐξελίξεις τῆς οἰκονομίας οὐκ ὁμῶς καὶ τὸν κόσμον τοῦ πνεύματος.

Ἡ ἑναρξίς τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων θὰ γίνῃ τὴν Τρίτην 23 Σεπτεμβρίου καὶ ὥραν 8.30 μ.μ. ὁπότε θὰ παιχθῇ ἡ γνωστὴ βυζαντινὴ τραγωδία «Θεοφανὴς» τοῦ Ἀγγέλου Τεοδόκη, μετὰ σκηνοθεσίαν τοῦ κ. Μητσοῦ Λυγίζου, σκηνογραφίας τοῦ κ. Σ. Βασιλείου, ἐνδυμασίας τοῦ κ. Α. Φωκᾶ καὶ μουσικὴν τοῦ κ. Α. Λάβδα. Στὰ βυζαντινὰ αὐτὰ ἔργα ποὺ εἶναι τόσον προσαρμοσμένο πρὸς τὸν μεσαιωνικὸν χαρακτῆρα τῆς Θεσσαλονίκης θὰ πρωταγωνιστήσουν ἡ Ἑλσα Βεργῆ, ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου, ὁ Νίκος Τζόγιας, ὁ Ἰορδάνης Μαρίνος, ὁ Γρηγόρης Βαφιάς, ἡ Μπέμμη Μωραϊτοπούλου, ἡ Ὀλυμπία Παπαδοῦκα, ὁ Πέτρος Φυσούν, ὁ Γεώργιος Ρόης κ. ἄ. μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τρεῖς νεαὶ καλλιτέχνιδες τελειοφοῦνται τῶν δραματικῶν σχολῶν Θεσσαλονίκης ἡ Ὀλίδια Κονίδου, Μαίρη Μπουριάδου καὶ Ἄννα Σαρρῆ.

Τὴν ἐπομένην 24ην Σεπτεμβρίου θὰ δοθῇ συναυλία τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀντιόχου Εὐαγγελάτου μετὰ σολίστ τὴν Μιρέϊν Φλερύ. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἔργα Βέρνερ καὶ Μπετόβεν, τὴν συμφωνικὴν εἰκόνα τοῦ Σάλωνος Μιχαηλίδου τὸ «Πανηγύρι» τῆς Κακάδας, τὰ «Μακεδονίτικα» τοῦ Λώρη Μαργαρίτη. Τὴν συμφωνικὴν μπαλάντα «ἡ Λυγερὴ καὶ ὁ Χάρις» τοῦ Α. Εὐαγγελάτου καὶ τὸ συμφωνικὸν ποίημα τοῦ Μ. Καλομοίρη ὁ «Θάνατος τῆς Ἀντρείωμένης».

Τὴν τρίτην ἡμέραν τῶν ἑορτῶν, δηλαδὴ τὴν 25ην Σεπτεμβρίου θὰ δοθῇ παράστασις τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδράματος τῆς Ραλλοῦς Μάνου ποὺ θὰ παρουσιάσῃ ἕνα τρί-

στιανικὸν ναοὶ καὶ τώρα εἶναι ἀρχαιολογικοὶ χώροι καὶ μόνον.

Συνεπῶς, διδῆλωσις δὲν ὑπάρχει καὶ ἡ «Ροτόντας» ὁρῶς ἀποδίδεται τώρα στὴν τέχνη γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ἕνα σκοπὸς: νὰ διαδωθῇ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Μεσαιωνικὸν Ἑλληνισμόν μετὰ τὶς ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις τῆς Θεσσαλονίκης. Ἔτσι, μετὰ τὴν ἐντεχνογραφίαν τοῦ Σπύρου Βασιλείου, τὸ δῶμα ποὺ περιλαμβάνεται ἀνάμεσα σὲ τρεῖς πύλεις τῆς «Ροτόντας», μετετρέπη σὲ σκηνή, ἐνῶ συγχρόνως γίνετα, ἐκμετάλλευσις θεατρικῆς κ' αὐτῆς ἀκόμῃ τῆς... πόλεως τῆς Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένα ἀπὸ τὴν κεντρικὴν πύλην οἱ θεαταὶ θὰ βλέπουν ἕνα μῆμα τῆς παλαιᾶς πόλεως, ἀπ' τὴν ὁποίαν θὰ εἰσορᾷ ὁ Τσιμισκὴς μετὰ τοὺς ἱππεῖς του, δίδοντας τὴν εὐκαιρίαν στοὺς θεατὰς ν' ἀπολαμβάνουν ἕνα μεγαλοπρεπὲς θέαμα.

Στὸ κέντρον τῆς «Ροτόντας» ἐγκατεστάθη μία λυόμενη ἐξέδρα ποὺ θὰ ἔχῃ 750 θέσεις καὶ ἡ ὁποία δύναται νὰ λυθῇ μέσα σὲ 24 ὥρες, ὥστε νὰ μὴν παραβλάπτεται ἡ σημασία τῆς «Ροτόντας» ὡς ἀρχαιολογικοῦ χώρου. Τέλος, σημειώονμεν, ὅτι στίς διάφορες ἐκδηλώσεις θὰ λάβουν μέρος ἢ θὰ προσφέρουν τὶς ὑπηρεσίας τοὺς περισσότεροι ἀπὸ 200 καλλιτέχνες, ἡθοποιοί, μουσικοί, ζωγράφοι κλπ. Εὐχόμεθα καλὴν ἐπιτυχίαν.

Ν. ΠΑΠ.

μεθόδους, προσεπάθησε νὰ ἐπιναφέρῃ τὴν νεολαίαν στὸν Μωσαϊσμό, ἀδειάσαν τὰ τζαμιά.

Δὲν πιστεύω, ὅτι εἶναι δυσάρεστο στὸν Ὑψιστο, νὰ διασκεδάξουν οἱ πιστοὶ του, ἔστω καὶ ἄν,

"ΕΣΤΙΑΣ" (ΒΟΥΛΕΥΕΙΑ

καμμιὰ φορὰ, τὸ ρίχνουν πολὺ ἔξω. Καὶ δὲν πρέπει οἱ ἐπίγειοι ἀντιπρόσωποι του νὰ νημίζουν, ὅτι κάνουν ἔργο θεάρεστο, στὰν ζητοῦν, ἐν ὀνόματι Του, νὰ χαλοῦν τὸ κέφι τοῦ ποιμνίου των. Δὲν εἶναι σωστό, οὔτε ὠφέλιμο νὰ συγχέωμε τὴν θρησκευτικὴν μετὰ τὴν θρησκοληψίαν. Ὅταν πρόκειται, μάλιστα, γιὰ ἐκδηλώσεις πνευματικῆς, ὅπως αὐτὲς ποὺ πρόκειται νὰ προσφερθοῦν στὸν λαόν, εἰς τὸ Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης, εἶναι καὶ ἀντίθετο πρὸς αὐτὴν τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τοὺς κόλπους τῆς ὁποίας, κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀκμῆς τῆς, ἀνεγεννήθησαν τὸ θέατρο καὶ ἡ ποίησις καὶ ἡ μουσική.

Ἀξίζει, λοιπόν, ἐντὶ «ναὶ» τοῦ ἱεράρχου τοῦ Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης καὶ οὐκ ἕνα παρὰ ὅγο καὶ ἀνεπίκαιρο «οὐκ» !...

ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

Ἀπόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία 2.7.ΣΕΠ.1958.....

Ἀπόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία 29.ΣΕΠ.1958.....

Παρατείνονται κατόπιν τῆς ἐπιτυχίας ἐπὶ διήμερον αἱ ἑορταὶ τῆς Θεσσαλονίκης

ΚΑΤΟΠΙΝ ἀποφάσεως τοῦ ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ ἑθνικοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Θεσσαλονίκης θὰ παρατείνονται ἐπὶ διήμερον, διὰ νὰ καταστήθῃ δυνατόν νὰ παρακολουθήσουν τὴν «Θεοφανή» τοῦ Ἀγγέλου Τεοδόκη οἱ ἐργάται, καθὼς καὶ ἄλλοι κατόικοι τῆς μακεδονικῆς πρωτεύουσας, ποὺ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἀποκτήσουν εἰσιτήρια τῶν μετὰ τούδε παραστάσεων. Συγκεκριμένως, μεθ' αὐτῶν θὰ δοθῇ ἐιδικὰς παραστάσεις διὰ τοὺς ἐργαζομένους μετὰ εἰσιτήρια ποὺ θὰ διαθέσῃ ἡ «Εργατικὴ Ἑστία». Ὡς αὐτῶς ἀπεφασίσθη ὅπως δοθοῦν δύο ἀκόμῃ παραστάσεις τῆς «Θεοφανῆς» τὴν πέμπτην διὰ τὸ Κοινὸν τῆς Θεσσαλονίκης.

Ἡ Ἑλσα Βεργῆ, ὁ Νίκος Τζόγιας, ὁ Ἰορδάνης Μαρίνος καὶ ἄλλοι στέλη τῆς ἐρμηνείας τῆς «Θεοφανῆς» τοῦ Ἀγγέλου Τεοδόκη ποὺ σημειώνει ἑλὼς ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὸν συνδυασμὸν εἰς τὴν ἀποστολὴν τῆς θρησκευτικῆς κύκλου καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν.

...29. СЕН. 1958...

[illegible]

ΣΕΙΡΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ
ΑΡΧΙΖΕΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

ΕΙΣ ΤΗΝ "ΡΟΤΟΝΤΑΝ" ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία... 12 ΣΕΠ 1958...

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ
Εορταί της Θεσσαλονίκης
Το όριστικόν πρόγραμμα
"Εναρξίς με «Θεοφανώ»ΘΩΣΣ ἀνηγγέθη ἤδη, πρωτοβου-
λία τοῦ ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδοςκαὶ μετὰ τὴν συμπαραστάσιν τοῦ ὑ-
πουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας, τοῦ
Ὑπουργείου Ἑθνικοῦ Θεάτρου,
τοῦ Ἑθνικοῦ Ἰνστιτούτου
Ραδιοφωνίας καὶ τῆς
Διεθνούς Ἐκθέσεως
Θεσσαλονίκης
οργανοῦνται εἰς τὴν μακεδονικὴν
πρωτεύουσάν καλλιτεχνικαὶ εορταίἀπὸ 23 - 30 Σεπτεμβρίου ἐπ' εὐκαι-
ρίαν τῆς 23ης Διεθνούς Ἐκθέσεως.
Αἱ εορταί, αἱ ὁποῖαι οφείλονται εἰς
ἐκφρασθεῖσαν ἐπιθυμίαν τοῦ Προέ-
δρου τῆς Κυβερνήσεως κ. Καραμαν-
λῆ, θὰ γίνωνται εἰς τὴν ὀνομαστὴν «Ρο-
τόνταν» τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἡ ὁ-
ποία διετέθη πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ ὑ-
πουργείου Ἑθνικῆς Παιδείας. Ἡ σει-
ρὰ τῶν ἐκδηλώσεων ἔχει ὡς ἑξῆς :
«Εναρξίς θὰ γίνῃ τὴν Τρίτην 23ην
Σεπτεμβρίου καὶ ὥραν 8.30' μ.μ., ὁ-
πότε θὰ παιχθῇ ἡ «Θεοφανώ» τοῦ εἰ-
κονιζομένου Ἀγγέλου Τερζάκη μετὰ τὴν
«Ἑλσα Βεργὴ» εἰς τὸν βασικὸν ρόλον.
Τὴν Τετάρτην 24 Σεπτεμβρίου καὶ ὥ-
ραν 8.30' μ.μ. θὰ δοθῇ συναυλία τῆς
Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Θεσσαλονί-
κης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀντίο-
χου Εὐαγγελάτου (διὰ τὴν ὁποίαν
δημοσιεύονται περισσότερες λεπτομέ-
ρειες ἀνωτέρω εἰς τὴν εἰδικὴν μουσι-
κὴν στήλην). Τὴν Πέμπτην 25 Σε-
πτεμβρίου θὰ δοθῇ παράστασις τοῦ
Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος τῆς Ραλ-
λούς Μάνου. Ἡ «Θεοφανώ» θὰ ἐπανα-
ληφθῇ εἰς ἀπογευματινὴν τὴν Παρα-
σκευὴν 26 Σεπτεμβρίου καὶ ἑσπερι-
νὴν τὴν Κυριακὴν 28 Σεπτεμβρίου καὶ
τὴν Τρίτην 30 Σεπτεμβρίου ἐπίσης
εἰς δύο παραστάσεις. Ἡ δευτέρα συ-
ναυλία θὰ δοθῇ τὴν 29ην Σεπτεμβρί-
ου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀνδρέα
Παρίδη. Τέλος, ἡ παράστασις τοῦ
χοροδράματος θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς ἀ-
πογευματινὴν τὸ Σάββατον 27 Σε-πτεμβρίου καὶ ἑσπερινὴν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου καὶ ὥραν 8.30' μ.μ., ὁ-
πότε θὰ παιχθῇ ἡ «Θεοφανώ» τοῦ Ἀν-
γέλου Τερζάκη. Τὴν Τετάρτην 24ην
τρέχ. τὴν 8.30 μ.μ. θὰ δοθῇ συναυλία
τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Θεσσα-
λονίκης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀντ.
Εὐαγγελάτου. Τὴν ἐπομένην θὰ δοθῇ
παράστασις τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδρά-
ματος τῆς κ. Ραλλούς Μάνου. Ἡ
«Θεοφανώ» θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς ἀπο-
γευματινὴν παράστασιν τὴν Παρα-
σκευὴν 26ην καὶ ἑσπερινὴν, τὴν Κυ-
ριακὴν 28ην καὶ τὴν Τρίτην 30, ἐπίσης
εἰς δύο παραστάσεις. Ἡ δευτέρα συ-
ναυλία θὰ δοθῇ τὴν 29ην τρέχ. ὑπὸ
τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀνδρέα Παρίδη.
Τέλος, ἡ παράστασις τοῦ χοροδρά-
ματος θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς ἀπογευμα-
τινὴν παράστασιν τὸ Σάββατον 27ην
τρέχοντος.Οἱ διημιτῆται ἐτόνισαν ὅτι, πρωτο-
βουλία τοῦ ὑπουργείου Βορ. Ἑλλάδος
καὶ μετὰ τὴν συμπαραστάσιν τοῦ ὑπουρ-
γείου Παιδείας, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑ-
θνικοῦ Θεάτρου, τοῦ Ε.Π.Ρ. καὶ τῆς
Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλονίκης,
οργανοῦνται εἰς τὴν μακεδονικὴν πρω-
τεύουσάν καλλιτεχνικαὶ εορταί ἀπὸ
23 - 30 τρέχοντος, ἐπ' εὐκαιρίαν τῆς
23ης Διεθνούς Ἐκθέσεως. Αἱ εορταί
αὗται θὰ γίνωνται εἰς τὴν ὀνομαστὴν
«Ροτόνταν» τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ
θὰ περιλαμβάνουν θεατρικὰς παραστά-
σεις, συναυλίαν, παραστάσιν χορο-
δράματος καθὼς καὶ φωτογραφικὴν
ἐκθεσιν, ἡ ὁποία ἔχει ἀρχίσει ἤδη λει-
τουργεῖν εἰς τὸν 5ον Περύπτερον τῆς
Ἐκθέσεως.Ἡ σειρά τῶν ἐκδηλώσεων τούτων
ἔχει ὡς ἑξῆς : «Εναρξίς θὰ γίνῃ τὴν
Τρίτην 23ην τρέχοντος 8.30 μ.μ., ὁ-
πότε θὰ παιχθῇ ἡ «Θεοφανώ» τοῦ Ἀν-
γέλου Τερζάκη. Τὴν Τετάρτην 24ην
τρέχ. τὴν 8.30 μ.μ. θὰ δοθῇ συναυλία
τῆς Συμφωνικῆς Ὀρχήστρας Θεσσα-
λονίκης ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀντ.
Εὐαγγελάτου. Τὴν ἐπομένην θὰ δοθῇ
παράστασις τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδρά-
ματος τῆς κ. Ραλλούς Μάνου. Ἡ
«Θεοφανώ» θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς ἀπο-
γευματινὴν παράστασιν τὴν Παρα-
σκευὴν 26ην καὶ ἑσπερινὴν, τὴν Κυ-
ριακὴν 28ην καὶ τὴν Τρίτην 30, ἐπίσης
εἰς δύο παραστάσεις. Ἡ δευτέρα συ-
ναυλία θὰ δοθῇ τὴν 29ην τρέχ. ὑπὸ
τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀνδρέα Παρίδη.
Τέλος, ἡ παράστασις τοῦ χοροδρά-
ματος θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς ἀπογευμα-
τινὴν παράστασιν τὸ Σάββατον 27ην
τρέχοντος.Ἀναλυτικώτερον δύναται νὰ λε-
χθῇ τὰ ἑξῆς διὰ τὰς προαναφερθεί-
σας ἐκδηλώσεις : Ἡ «Θεοφανώ» εἶναι
ἡ γνωστὴ δοξαντὴν τραγῳδία τοῦ
Ἀγγέλου Τερζάκη, ἡ ὁποία εἶχε παι-
χθῇ μετὰ ἐπιτυχίαν εἰς τὸ Βασιλικὸν
Θέατρον. Σκηνοθετεῖται τὴν φορὰν
αὐτὴν ἀπὸ τὸν κ. Μήτσον Λυγίζον καὶ
παρουσιάζεται μετὰ σκηνογραφίας Σπύ-
ρου Βασιλείου. Αἱ ἐνδυμασίαι ποῦ
παρεχωρήθησαν ἀπὸ τὸ Ἑθνικὸν Θεά-
τρον ἀνήκουν εἰς τὸν Ἀντώνιον Φω-
κᾶν, ἡ δὲ μουσικὴ σύνθεσις τοῦ ἔρ-
γου ἐγένετο ἀπὸ τὸν κ. Α. Λάβδα. Εἰς
τὸ δοξαντίνον αὐτὸ ἔργον, ποῦ εἶναι
τόσον προσηρμοσμένον πρὸς τὸν με-
σαιωνικὸν χαρακτῆρα τῆς Θεσσαλονί-
κης, πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἑλσα Βερ-
γῆ, ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου, ὁ Νίκος Τζο-
φιάς, ὁ Ἰωάννης Μαρίνος, ὁ Γρ. Βα-
φιάς, παίζουν δὲ καὶ ἄλλοι ἐκλεκτοὶ
καλλιτέχναι, μετὰ τῶν ὁποίων ἡ
Μπέττη Μωραϊτοπούλου, ἡ Ὀλμπία
Παπαδοῦκα, ὁ Πέτρος Φυσούν, ὁ Γε-
ώργιος Ρόγος καὶ ἄλλοι. Μετέχουν ἐ-
πίσης αἱ νεαὶ καλλιτέχνιδες τῆς
Θεσσαλονίκης, Ὀλβία Κονίδου, Μαί-α Μπουριάδου καὶ Ἄννα Σαρρή, ποῦ
εἶναι τελειόφοιτοι τῶν δραματικῶν
σχολῶν Θεσσαλονίκης.Εἰς τὴν συναυλίαν τῆς Συμφωνι-
κῆς Ὀρχήστρας Θεσσαλονίκης, ποῦ
θὰ διεύθυνῃ ὁ Ἀντ. Εὐαγγελάτος, σο-
μιστὴ θὰ εἶναι ἡ Μιρέλλ Φλερύ. Τὸ
πρόγραμμα περιλαμβάνει ἔργα Βέμ-
περ, Μπετόβεν καὶ συμφωνικὴν εἰκόνα
τοῦ Σόλωνος Μιχαηλίδου, τὸ «Παρα-
μῦθον τῆς Κακῆρας», τὰ «Μακεδονίτι-
κα» τοῦ Λάου Μαργαρίτη, τὴν συμ-
φωνικὴν Μπαλάντα «Ἡ Λυγερὴ καὶ ὁ
Χάρος» τοῦ Ἀντίοχου Εὐαγγελάτου
καὶ τὸ συμφωνικὸν ποίημα τοῦ Μανώ-
λη Καλομοίρη «Ὁ Θάνατος τῆς Ἀν-
τρείωμένης».Εἰς τὴν δευτέραν συναυλίαν ποῦ θὰ
διεύθυνῃ ὁ Ἀνδρέας Παρίδης, σολιστ
θὰ εἶναι ὁ Βύρων Κολάσης, τὸ δὲ πρό-
γραμμα περιλαμβάνει ἔργα Γκλὺκ,
Μενελάου Παλλαντίου, Μότσαρτ καὶ
Μπραμς.

Τὸ χοροδράμα

Τὸ ἑλληνικὸν χοροδράμα, ὑπὸ τὴν
διεύθυνσιν τῆς κ. Ραλλούς Μάνου, θὰ
παρουσιάσῃ ἕνα τρίπτυχον, ποῦ θὰ
ἀποτελεῖται εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἀ-
πὸ τὴν «Ἐρωφίλην», ποῦ εἶναι βγαλ-
μένη ἀπὸ τὸ ὁμῶμο κρητικὸν δρά-
μα τοῦ Γεωργίου Χορτάτζη. Ἡ μου-
σικὴ εἶναι τοῦ Μίκη Θεοδωράκη. Ἡ
σκηνογραφία τῆς κ. Ραλλούς Μάνου
καὶ τῆς Ντόρας Τσάτσου, ἡ δὲ σκη-
νογραφία καὶ τὰ κοστούμια τοῦ Γιάν-
νη Μόραλη. Τὸ δεύτερον μέρος τοῦ
προγράμματος καλύπτεται ἀπὸ τὴν
«Μήδεια» μετὰ μουσικὴν τοῦ Σάμουελ
Μπάρμπερ καὶ μετὰ σκηνογραφίαν τῆς
Ραλλούς Μάνου, εἰς τὴν ὁποίαν οφεί-
λεται ἐπίσης καὶ ἡ σκηνογραφικὴ ἐ-
πιμέλεια. Τὸ τρίτον καὶ τελευταῖον
μέρος τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ χοροδρά-
ματος περιλαμβάνει τὴν «Ἐρμιάδα»
μετὰ μουσικὴν τοῦ Μάνου Χατζιδάκι, σκη-
νογραφία τῆς κ. Ραλλούς Μάνου καὶ
σκηνογραφίες καὶ κοστούμια τοῦ κ.
Γιάννη Μόραλη.Τέλος, φωτογραφικὴ ἐκθεσις λει-
τουργεῖ ἤδη εἰς τὸ πλαίσιον τῆς δι-
εθνούς Ἐκθέσεως καὶ εὐρίσκεται ὑπὸ
τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τῆς
Γεωργίας Δημοσκοπούλου καὶ περιλαμ-
βάνει φωτογραφίας Δημήτρη Χαρι-
τιάδου, Σπύρου Μελέντζη καὶ τοῦ Γ'
Σώματος Στρατοῦ. Ἐπίσης, κατὰ
τὴν διάρκειαν τῶν καλλιτεχνικῶν εορ-
τῶν, θὰ γίνωνται προβολαὶ ἐγχρώμων
φωτεινῶν εἰκόνων ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν
τοῦ κ. Κώστα Κυριαζή.ΑΘΗΝΑ-ΙΤΚΗΣ
29 ΣΕΠ. 1958
Χρονολογία— Ἀφίον ὅτι «Ροτόνταν» τῆς μα-
κεδονικῆς πρωτεύουσας θὰ δοθῇ
οἱ τελευταῖες παραστάσεις τῆς
τραγῳδίας τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη
«Θεοφανώ».
— Ὡς γνωστὸν ἐπὶ ἔργον αὐτῆς
πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἑλσα Βεργῆ καὶ
Ν. Τζοφιάς, ἡ Ἑλένη Ζαφειρίου
καὶ ὁ Ἰωάννης Μαρίνος καὶ ὁ Γρη-
γόρης Βαφιάς.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΟΠΩΣ ΔΕΝ ΕΓΡΑΦΗ

ΘΕΟΦΑΝΩ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΜΗΝΗΣ

ΤΟΥ Κ. Μ. ΚΑΡΑΓΑΤΣΗ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ έχει πολύ κακομεταχειριστή την Θεοφανώ, την Βυζαντινή βασίλισσα... Μια παρέκβαση: Συνηθίζουμε να αποκαλούμε «αυτοκράτορες» τους ηγεμόνες του Βυζαντίου. Πραγματικά, ως το 630 μ.Χ. αυτός ήταν ο τίτλος τους. Εκείνη όμως τη χρονιά, ο αυτοκράτορας Ηράκλειος κατερόπωσε τον βασιλέα της Περσίας Χοσρόη, τον επίσημως αποκαλούμενο Βασιλέα των Βασιλέων. Καί, κοντά στα τεράστια έδαφη και πολιτικά όφελή που απέκλυσε από τη μεγάλη αυτή νίκη, ήταν και ο σφετερισμός του Περσικού βασιλικού τίτλου. Από το 630 μ.Χ. κι ύστερα, ο ηγεμόνας του Βυζαντίου τιτλοφορείται επίσης «Βασιλεύς και Αυτοκράτωρ των Ρωμαίων». Το βασιλικό αξίωμα βρίσκεται ψηλότερα απ' το αυτοκρατορικό, και δεν έχει καμμία αντιστοιχία με το αξίωμα του Γάλλου Roi ή του Ιταλού Ré. Αυτόν, οι Βυζαντινοί δεν τον αποκαλούν βασιλέα αλλά «ρήγα», και τον θεωρούν πολύ κατώτερό του έθιμο-τυπικά.

Λοιπόν, η Θεοφανώ κατηγορείται φρικτά από την Ιστορία. Δηλητηρίσσε, λέει, τον πρώτο άντρα της, τον βασιλιά Ρωμανό. Πήρε δεύτερον άντρα, λέει, έναν άσχημόγερο — τον Νικηφόρο Φωκά — παρακινημένη από νοσηρή άρχομανία. Τέλος, μαζί με τον έρραστή της — τον Ιωάννη Τσιμισκή — ώργανωσε την δολοφονία του Νικηφόρου, για να ικανοποιήσει ακόμα περισσότερο την έξαλλη άρχομανία της.

Μια προσεκτική μελέτη των γεγονότων, μάς φέρνει στο συμπέρασμα πώς άδικα η Ιστορία κακομεταχειρίστηκε αυτή τη γυναίκα. Κάτι περισσότερο: ότι αντί να την ψέξουμε για τις πράξεις της, πρέπει να την ευγνωμονούμε. Κι' αυτό γιατί χάρις στην πολιτική της δραστηριότητα (δραστηριότητα που έφτασε ως το έγκλημα), ανέθηκε στον θρόνο ένας βασιλιάς που δόξαζε τη Ρωμιοσύνη όσο κανένας άλλος!

Άλλ' άς πάρουμε τα γεγονότα ένα-ένα. Στην Πόλη του 850 μ.Χ. είχε μετοικήσει κι' εγκατασταθή ένας «βανιάτης» — ο Κρατερός — κάπελας το επάγγελμα.

ραίτητο για να κατανοήσετε το δράμα της Θεοφανώς.

Η Θεοφανώ αποκτά δυό αγόρια: τον Βασίλειο και τον Κωνσταντίνο. Μόλις έγιναν πέντε χρόνων ο πατριάρχης τὰ έστειλε «Βασιλείς των Ρωμαίων». Έτσι, στον θρόνο υπήρχαν έξι συμβασιλείς, δηλαδή: 1) Ο Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος, που έξασκούσε — μόνος αυτός — την βασιλική έξουσία. 2) Η σύζυγος του Έλένη. 3) Ο γιός του Ρωμανός. 4) Η σύζυγος του Ρωμανού, Θεοφανώ, και 5 — 6) Ο Βασίλειος και ο Κωνσταντίνος, παιδιά του Ρωμανού και της Θεοφανώς. Μόλις όμως ο Κωνσταντίνος Πορφυρογέννητος πέθανε, η κρατική έξουσία συγκεντρώθηκε στα χέρια του γιου του Ρωμανού. Οι υπόλοιποι τέσσερις συμβασιλείς ήταν πρόσωπα προς το παρόν δίκαιοσμητικά, που θα έπαιζαν το ρόλο τους όταν έρχόταν ή ώρα τους.

Ο Ρωμανός πέθανε πρώτος.

νηση — είναι ο στρατηγός Νικηφόρος Φωκάς.

Η Θεοφανώ πληροφορείται πως ο Νικηφόρος, έχοντας την υποστήριξη του λαού, ετοιμάζει πραξικόπημα για να έκθρονίση εκείνη και τους δυό γιούς της. Η έκθρονίση, εκείνο τον καιρό, σήμαινε, για μὲν τη Θεοφανώ, κλείσιμο σὲ μοναστήρι, για δὲ τὰ δυό αγοράκια της, τύφλωση, εύνουχισμὸς ή και θανάτωση. Πώς, λοιπόν, να άποτρέψη τὸ φοβερό αυτό ένδεχόμενο; Πώς, σάν καλή μητέρα, να σώση τὰ παιδιά της από τον φοβερό και επικείμενο κίνδυνο; Άλλος τρόπος δὲν υπήρχε παρά να παντρευτή τον Νικηφόρο Φωκά.

Ο πολιτικός έλιγμός της πέτυχε. Οντας «βασιλεύς βασιλέων», η Θεοφανώ διέταξε τον πατριάρχη να στέψη τὸν Νικηφόρο βασιλέα. Κατόπιν τον παντρεύτηκε και τὸν μεταδίδασε τὴν ἀ-

πό, οὐδέποτε η Θεοφανώ θά στοχαζόταν να τον ξεφορτωθῇ.

Άλλά ο Νικηφόρος, μολονότι κυβερνούσε τὸ κράτος περίφημα, έγινε φοβερά αντιδημοτικός (οἱ Έλληνες τὰ πάντα συγχωροῦν στον κυβερνήτη τους, έξδὸν ἀπ' τὴν... αξιοσύνη!). Οντας δύσπιστικά δημοκράτης, χτύπησε αλύπητα τὴν πλουτοκρατία τὴν μεγαλοτσιφλικάδων. Κι' εκείνοι, καλά ώργανωμένοι, έξαπόλυσαν μιὰ άγρια δυσφημιστική και συκοφαντική έξστρατεία εναντίον του. Οπως συμβαίνει συνήθως, ὁ λαός — τυφλός και άνόητος — έπεσε στην πλεκτάνη που τὸν έστήσαν οἱ έχθροί του, οἱ τσιφλικάδες και ζητοῦσε ἐπὶ πινάκι τὴν κεφαλήν του Νικηφόρου Φωκά, τὸν ευεργέτη του...

Η Θεοφανώ δσμιζεται τὸν άνεμο κι' άνησυχεί. Πραξικόπημα άπειλείται. Κάποιος στρατηγός — ποίος; — σκοπεύει να άνατρέψη τὸν Φωκά, εκείνη και τὸς

ρια. Έπρόκειτο για τὸν θρόνο τὴν παιδιών της. Κάτι περισσότερο: Για τὴ ζωή τους! Έγκαταλειμμένη από τὸν Νικηφόρο Φωκά, δὲν είχε άλλη λύση παρά να προλάβη, με δικὸ της πραξικόπημα, τὸ πραξικόπημα τοῦ άγνωστου στρατηγού. Να παραμείνῃ μόνη της στὸ θρόνο, άποκλειόταν άπολύτως. Η κοινή γνώμη άπαιτοῦσε άντρα για κυβερνήτη τοῦ κράτους και μάλιστα άντρα ικανό. Ο Ιωάννης Τσιμισκὴς ήταν, άπωσδιήποτε, τὸ πῶς κατάλληλο πρόσωπο. Έρωτας σφοδρός τὸν ένωνε με τὴν Θεοφανώ. Άνεβαίνοντας στὸ θρόνο, θά σεβόταν άπόλυτα τὰ δικαιώματα τὴν παιδιών της.

Τὰ μίλησαν, τὰ συμφώνησαν. Έπρεπε να δισατοῦν να προλάβουν προτὸν ὁ Φωκάς κάνει καμμιὰ άνοησία. Και άλλος τρόπος από τὸ φόνο του δὲν υπήρχε.

Μὲ τὴ βοήθεια τὴς Θεοφανώς, ὁ Τσιμισκὴς δολοφόνησε τὸν Φωκά. Κατὰ τὸ Σύνταγμα τὸν Βυζαντίου, έπρεπε ὁ Θεοφανώ (μοναδικὸς πῶς οὐσιαστικός φορεὺς τὴς πολιτικῆς έξουσίας) να διατάξη τὸν πατριάρχη να στέψη βασιλιά τὸν Τσιμισκή. Άλλά ὁ Τσιμισκὴς, πονηρότατα φερόμενος, ένήργησε έντελὸς διαφορετικά. Άμέσως μετὰ τὸ φόνο τοῦ Φωκά πήγε στὰ Πατριαρχία χωρίς τὴ Θεοφανώ και έπεισε τὸν πατριάρχη να τὸν στέψη βασιλιά, ενεργώντας, λέ, ἰδίως, πρωτοβουλίας. Ο πατριάρχης, ενεργώντας έτσι, ανέλαβε πολιτικὸς εὐθύνες. Σκέφθηκε πὸς μετὰ τὸν θάνατο τοῦ Φωκά, έπρεπε τὸ γρηγορώτερο να περματισθῇ ἡ κυβερνητική κρίση, πρὶν εκφυλισθῇ σὲ πολιτικὴ άνωμαλία. Μοναδικὸς τρόπος ήταν ν' ανεβῇ στὸ θρόνο

ΜΟΝΟΤΕΛΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Ἄλλ' ὅς πάρουμε τὰ γεγονότα ἕνα - ἕνα. Στὴν Πόλιν τοῦ 850 μ.Χ. εἶχε μετοικήσει κι' ἐγκατασταθῇ ἔως Μανιάντης — ὁ Κρατερὸς — κάπελας τὸ ἐπάγγελμα. Αὐτὸς ὁ Κρατερὸς εἶχε μιὰ θυγατέρα πεντάμορφη, τὴν Ἀναστασῶ. Τὸ πῶς ὁ διάδοχος τοῦ θρόνου, ὁ Ρωμανὸς, ἐρωτεύθηκε τὴν Ἀναστασῶ καὶ τὴν παντρεύθηκε, δὲν τὸ ξέρουμε. Τὸ ἔθιμο ἐκείνου τοῦ καιροῦ ἀπαιτοῦσε ὁ βασιλιάς νὰ παντρεύεται τὴν πιὸ ὁμόρφη κοπέλλα τοῦ βασιλείου τῶν, ἄσχετα ἀπὸ φαμίλια, μόρφωση, πλοῦτο κ.λ.π. Γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτὸν ὠργάνωνονταν ἐπίσημα καλλιστεῖα. Λοιπόν, δὲν ἀποκλείεται ἡ Ἀναστασῶ νὰ ἦρθε πρώτη στὰ καλλιστεῖα ποὺ ὠργανώθηκαν γιὰ νὰ δοῦν νύφη ὁ Ρωμανός. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ὄνομά της — Ἀναστασῶ — ἦταν πολὺ... τσοκαρία, τῆς τὸ ἀλλάξαν μετὰ τὸ πολὺ ἀριστοκρατικῶς

— Ποῦ μὰς παρατὰς, ἐμένα καὶ τὰ παιδιὰ μου;
— Ἀδιαφορῶ...

Στὸ Βυζάντιο, δὲν ἴσχυε ἐπίσημα ἡ κληρονομικὴ διαδοχὴ τοῦ ἡγεμόνα. Δηλαδή δὲν ὑπῆρχε τὸ ἀξίωμα τοῦ διαδόχου, ἀλλὰ μὲν οὖν τοῦ βασιλιά. Καὶ βασιλιάς γινόταν μόνον ἐκεῖνος ποὺ ὁ πατριάρχης τὸν ἔστεφε στὸν ἄμβωνα τῆς Ἁγίας Σοφίας. Ποιόν, ὅμως, ἔστεφε βασιλιά ὁ πατριάρχης; Ἐδῶ τὸ πρᾶγμα εἶναι λίγο περίπλοκο...

Ὁ πατριάρχης ἦταν δουλικὰ ὑποταγμένος στὸν βασιλιά· συνεπῶς ἔστεφε βασιλιά ἐκεῖνον ποὺ τὸν διέτασσε ὁ... βασιλιάς! Ὅπως ἦταν φυσικὸ, ὁ ἐκάστοτε βασιλιάς ἐπιθυμοῦσε νὰ τὸν διαδεχθῇ στὸν θρόνο ὁ πρωτότοκος γιουὸς του. Μόλις, λοιπόν, τὸ βασιλόπουλο γινόταν πέντε χρόνων, ὁ βασιλιάς πρόσταζε τὸν πατριάρχη νὰ τὸν στέψῃ σὺ μ ἑ α σ ἰ λ ε α. Ἔτσι, τυπικὰ, ὑπῆρχαν δὺ ὁ βασιλιάδες, συμβασιλεύοντες ἁρμονικὰ· ἀλλὰ, στὴν πραγματικότητα, μόνον ὁ πατέρας ἐξασκοῦσε τὴν ἐξουσία. Τῇ στιγμῇ, ὅμως, ποὺ πέθανε ὁ πατέρας, ὑπῆρχε κιόλας ἄλλος βασιλιάς — ὁ γιουὸς — ποῦ, δι-καιωματικὰ, ἀνελάμβανε τὴν ἐξουσία τοῦ πεθαμένου πατέρα του.

Καὶ κάτι ἄλλο, πολὺ σοβαρό: Ἡ ἀρραβωνιαστικίαν τοῦ βασιλιά πρὶν αὐτὴν στεφθῆναι βασιλίσσα ἀπὸ τὸν πατριάρχη, κι'

τὴν ἀντιβασιλεία ὥσπου νὰ ἐνηλικιωθῇ ὁ γιουὸς της, ὁ βασιλιάς.

Πρέπει νὰ προσθέσουμε ὅτι σ' αὐτὸ τὸν συνταγματικὸ μηχανισμό, οἱ πολιτικὲς ἀνάγκες ἐπέβαλλαν μερικὲς παρεκτροπές. Καὶ τοῦτο γιὰ τὸ Βυζαντινὸς βασιλιάς ἦταν μονάρχης ἀπόλυτος, ποὺ κυβερνοῦσε δικτατορικὰ. Συνεπῶς, ἄσχετα ἀπὸ νομιμότητα, ἡ πραγματικότης ἀπαιτοῦσε ὁ βασιλιάς νὰ εἶναι ἱ κ α ν ὁ ς κ υ β ε ρ ν ῆ τ η ς. Αὕτῃ ἡ σύγκρουσις τυπικῆς νομιμότητος καὶ ρεαλιστικῆς ἀνάγκης δημιουργοῦσε ἀμύητους πολιτικὲς κρίσεις, ποὺ ἄλλοτε ἐξομαλύνονταν μετὰ συμβιβασμούς, κι' ἄλλοτε ξέσπαγαν σὲ ἐπαναστάσεις καὶ πραξικοπήματα.

Γυρεύω συμπάθεια γι' αὐτὸ τό... μάθημα Βυζαντινοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου· μὰ ἦταν ἀπα-

μὲ συμπτώματα δηλητηριάσεως. Ὑποψιάσθηκαν, τότε, πῶς τὸν φαρμάκωσε ἡ γυναίκα του, ἡ Θεοφανῶ. Ὑποψίες κακόβουλες, διότι: 1) Ἡ Θεοφανῶ, ὄντας ἐξυπνάτη, ἤξερε πῶς δὲν εἶχε κανένα συμφέρον ἀπὸ τὸν θάνατο τοῦ ἀντρα της καὶ 2) Τὰ συμπτώματα τοῦ θανάτου τοῦ Ρωμανοῦ, κρινόμενα μετὰ τὰ σημερινὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα, μὰς πείθουν πῶς ἐπρόκειτο γιὰ διάτρησις τοῦ στομάχου ἀπὸ ἔλκος τοῦ δωδεκαδακτύλου.

Χίρα τώρα «ὁ βασιλεὺς» Θεοφανῶ ἐξασκεῖ τὴν ἐξουσία, δεδομένου ὅτι οἱ δὺο γιοὶ της — καὶ συμβασιλεῖς της — εἶναι ἀνήλικοι. Καταλαβαίνει, ὅμως, τὴν ἀδυναμία της νὰ κυβερνήσῃ ἱκανοποιητικὰ. Βλέπει πῶς ἡ κοινὴ γνώμη, ἀνησυχώντας, ἀπαιτεῖ ἡ κυβερνήσις νὰ ἀνατεθῇ σὲ κάποιον ἱκανώτερο. Κι' αὐτὸς ὁ ἱκανώτερος — ποῦ ἡ κοινὴ γνώμη τὸν προωθεῖ πρὸς τὴν κυβερ-

νησιν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας. Φρόντισε ὅμως νὰ μὴν κάνῃ παιδιὰ μαζί του. Καὶ τοῦτο ἐπειδὴ ὁ Νικηφόρος φυσικὸ ἦταν νὰ εὐνοήσῃ τὰ δικὰ του παιδιὰ, εἰς βάρος τῶν παιδιῶν τοῦ μακαρίτη Ρωμανοῦ.

Πεντητάρης ὁσημέραντας ἦταν ὁ Νικηφόρος. Εἰκοσιπεντάχρονη καλλονὴ ἡ Θεοφανῶ. Ἄπο συμφέρον τὸν παντρεύτηκε... Διόλου λοιπὸν περίεργο ὅτι ἐρωτεύθηκε καὶ ἔγινε ἐρωμένη τοῦ στρατηγοῦ Ἰωάννη Τσιμισκῆ, αὐτοῦ τοῦ γοητευτικοῦ σαραντάρη! Μὲ τὴν διαφορὰ πῶς ποτὲ ὁ ἔρωτας δὲν μποροῦσε νὰ ἐπηρέασῃ τὴν πολιτικὴ γραμμὴ αὐτῆς τῆς διαδοχουσαίνας. Σκοπὸς της ἦταν νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ζωὴ, ἡ σωματικὴ ἀκεραιότης καὶ ὁ θρόνος τῶν παιδιῶν της. Ἐφ' ὅσον ὁ δεῦτερος σύζυγός της — ὁ Νικηφόρος Φωκάς — ἐγγυόταν αὐτὸ τὸ σκο-

δὺο γιουὸς της, γιὰ νὰ σφετερισθῇ τὸ θρόνο. Εἶται ὅμως αἰσιόδοξη. Πιστεύει ὅτι ὁ δυναμικὸς Φωκάς θὰ συντρίψῃ τοὺς ἐχθρούς του.

Δυστυχῶς, ὁ Φωκάς πέφτει ἔξαφνα σὲ κρίση νευρασθένειας καὶ ἡττοπάθειας (μπρεκντόν, ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα). Ἀηδισμένος ἀπὸ τὴν ἀγνωμοσύνη τοῦ λαοῦ, διαδηλώνει τὴν ἀπόφασή του νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τὸν θρόνο καὶ νὰ καλοερέψῃ στὸ Ἅγιον Ὅρος.

— Ποῦ μὰς παρατὰς, ἐμένα καὶ τὰ παιδιὰ μου; τοῦ λέει ἡ Θεοφανῶ. Ἄν παραιτηθῇς, κάποιος ἄλλος στρατηγὸς θὰ ἀναρριχηθῇ στὸ θρόνο πραξικοπηματικὰ καί, μᾶλλον, δὲν θὰ σεβασθῇ τὰ δικαιώματά καὶ τὴ ζωὴ τῶν παιδιῶν μου...

— Ἀδιαφορῶ! ἦταν ἡ ἀπάντησις τοῦ Νικηφόρου Φωκά.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι, ἡ Θεοφανῶ δὲν μποροῦσε νὰ μείνῃ μετὰ σταυρωμένα χε-

γώρτερο νὰ τερματισθῇ ἡ κυβερνητικὴ κρίσις, πρὶν ἐκφυλισθῇ σὲ πολιτικὴ ἀνωμαλία. Μοναδικὸς τρόπος ἦταν ν' ἀνεβῇ στὸ θρόνο ὁ Τσιμισκῆς — ὡς ὁ καταλληλότερος — ὅχι ὅμως «διὰ» τῆς Θεοφανῶς. Αὐτὸ τὸ ἐνδεχόμενο θὰ εἶχε συνέπεια τὸν γάμο τῆς χήρας τοῦ Φωκά μετὰ τὸν δολοφόνου του, λίγες μόνον ὥρες ὕστερα ἀπὸ τὴν δολοφονίαν! Τὸ σκάνδαλο θὰ ἦταν τρομερό! Ἐπὶ πλέον ὁ πατριάρχης παραδέχθηκε νὰ στέψῃ τὸν Τσιμισκῆ μόνον ἀφοῦ οἱ συνενοχοὶ του ὁμολόγησαν ὅτι ἐκεῖνοι σκότωσαν τὸν Φωκά, κι' ὅτι ὁ Τσιμισκῆς ἔκανε τ' ἀδύνατα δυνατὰ γιὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ φονικόν. Ἔτσι σώθηκαν τὰ προσχήματα... Καὶ κάτι ἄλλο: ὁ πατριάρχης ἀπαίτησε νὰ ἐξορισθῇ ἡ Θεοφανῶ.

Ὁ Τσιμισκῆς θὰ ἦταν πολὺ ἀνόητος νὰ μὴ δεχθῇ τοὺς ὄρους τοῦ πατριάρχη. Οὐσίασε τὸν ἔρωτα στὴν πολιτικὴ ἀνάγκη. Τὸν ἔρωτα; Πολὺ ἀμφίβολο ἀν πρᾶγμα ἀγαποῦσε τὴν Θεοφανῶ...

Τὸ γκρέμισμα τῶν ὁνείρων τῆς Θεοφανῶς ἦταν τραγικόν! Ἐφυγε λυσσώντας γιὰ τὴν ἐξορία, μολοντὶ ὁ τέως ἑραστής της, τῆς ὠρκίσθηκε ὅτι θὰ σεβασθῇ τὰ δικαιώματά τῶν παιδιῶν της. Τί ἐγγύησις ὅμως εἶχε ὅτι ὁ Τσιμισκῆς θὰ κρατοῦσε τὸν ὄρκο του;

Κι' ὅμως τὸν κράτησε. Ὁταν πέθανε, μετὰ ὀχτῶ χρόνια, ἡ κρατικὴ ἐξουσία ἤρθε ὁ μ α λ ὁ τ α τ α στὸν πρωτότοκο γιουὸ τῆς Θεοφανῶς, τὸν Βασίλειο τὸν Β'.

Πρώτη φροντίδα τοῦ νέου «βασιλεύοντος» βασιλιά, ἦταν ν' ἀνακαλέσῃ τὴν Θεοφανῶ ἀπὸ τὴν ἐξορία καὶ νὰ τῆς ξαναδώσῃ ὅλες τὶς τιμὲς τῆς βασιλικῆς τῆς ἰδιοτήτας. Ἀπόδειξη πῶς ὁ γιουὸς ἐδικαίωσε πέρα ὡς πέρα τὴ μὴτέρα του. Ἀναγνώρισε ὅτι στὴ μάνα του χρωστοῦσε τὸν θρόνο καὶ τὴ ζωὴ του.

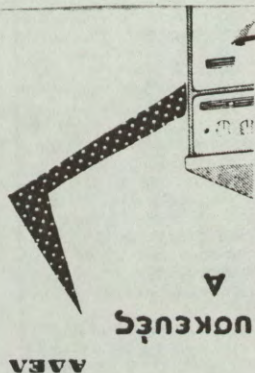
Κι' αὐτὸς ὁ γιουὸς, δὲν ἦταν ὁ πρῶτος τυχὸν βασιλιάς ποὺ ἀνέβηκε στὸν θρόνο μόνο γιὰ τὴν κληρονομίαν του. Ἦταν ὁ Βασίλειος ὁ Β' ὁ Βουλγαροκτόνος. Μὴ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες προσωπικότητες τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας!

ΛΟΓΟΙ ΚΙ' ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ ΣΤΗ «ΡΟΤΟΝΤΑ»

Βυζαντινές Γιορτές και «βυζαντινισμός»

ΤΟΥ Κ. Μ. ΠΛΩΡΙΤΗ

Αναγεννημένη ή Θεσσαλονίκη—ύστερ' από δουλείες, πολέμους, κατοχές, πυρκαγιές, κινήματα — θυμίζει πάλι και δικαιοδοσία, όλο και περισσότερα, το παλιό περιδέραιο των επιθέτων που της χάρισαν: «η παλαιότατη, περίφημη, μεγάλη, πολυάνθρωπη, όμορφότατη και έμπορικώτατη πόλις»... Και δεν είναι τόσο τα μεγάλα χτίρια κι' η ζωηρή κίνηση, που δικαιώνουν το χαρακτηρισμό της «μεγαλούπολης», όσο η άνεση κι' η απλα της πολεοδομίας και της ρυμοτομίας της. 'Η μακεδονική πρωτεύουσα είχε την «τύχη» να πάρη φωτιά, εδώ και 40 χρόνια—κι' η καταστροφή εκείνη στάθηκε η ευκαιρία να λυτρωθή η πόλη απ' την «τουρκόπολη», απ' τους δαιδαλούς των καλντεριμιών κι' απ' το συρφετό των χαμόσπιτων. Τέτοια «εὐλογία» δεν τη γνώρισε η Αθήνα, που γιγαντώνεται πάνω σε στενωπόκακα και ασφυκτιά μέσα στο τσιμέντο. Αντίθετα, η Θεσσαλονίκη με τις πλατείες της άρτηριες, τους κήπους και τα πάρκα της, και τον άζετιμτο «πνεύμονα» της θάλασσας, ανασαίνει κι' απλώνεται, όλη ύγεια κι' άρχοντιά.

Κι' αυτό, χωρίς η «παλαιότατη πόλις» να χάση το «χρώμα» της. 'Αν η Αθήνα είν' η καρδιά της κλασσικής Ελλάδας, η Θεσσαλονίκη μένει πάντα η βυζαντινή έκφρασή της. Τ' άμετρητα μνημεία της χριστιανικής αυτοκρατορίας, διάσπαρτα σε κάθε γωνιά της πόλης θυμίζουν αδιάκοπα την πιο τρανή ώρα του μεσαιωνικού έλληνισμού. Κι' αν η οικοδομική παραφροσύνη της Αθήνας κουτεύη να καταπνίξη κάθε θύμηση του «χρυσού αιώνα», η Θεσσαλονίκη καταφέρνει να διατηρή την ισορροπία άναμεσα στο «έργωδες» παρόν και στην πολυάκριδη, άναντικατάστατη μνήμη των Περσάμενων...

Άλλα η συμπτωτούσα έχει κι' άλλες τύχες. 'Εγινε, τα τελευταία χρόνια, πυρήνας σημαντικός, όχι μόνο έμπορικής, μά και πνευματικής, έπιστημονικής, καλλιτεχνικής ζωής. Το λαμπρό της Πανεπιστήμιο συγκέντρωσε δασκάλους φωτισμένους κι' αλoύωντανους, που εργάζονται με γνώση κι' αγάπη για την αληθινή Παιδεία των νέων—οι έπιστημονικές και πνευματικές της 'Εταιρίες και Σύλλογοι δίνουν με αληθινό πάθος στη μελέτη του μακεδονικού πολιτισμού και στην καλλιέργεια του γόνιμου κοινού, που, σε κάθε ευκαιρία, δίνει δείγματα πνευματικής και καλλιτεχνικής ώριμότητας ζηλευτής. 'Ετσι, η Θεσσαλονίκη καταφέρνει να δουλεύη δυσί Κυρφοίς (στον Κερδών και στον Λόγιον), χωρίς να προδίη ούτε τον έναν ούτε τον άλλον. Αντίθετα, τους ένωσε σε αξιόπαινους «Ερμάς»...

Μιάν έκφραση του ύμναιου αυτού θέλουν να δώσουν οι «Καλλιτεχνικές 'Εορτές Θεσσαλονίκης», που καθιερώνονται από φέτος. Τοποθετημένες στο πλαίσιο της «Διεθνούς Έκθεσης», φιλοδοξούν ν' αποτελέσουν το πνευματικό και καλλιτεχνικό συμπλήρωμά της, και το Βυζαντινό αντίπαρο των «Κλασσικών» 'Εορτών της 'Επιδάουρου. 'Η ιδέα είναι λαμπρή. Κι' ο τόπος, που διαλέχτηκε για «στίβος» της — η «Ροτόντα» του Αγίου Γεωργίου — σχεδόν ιδανικός (θα έξηγησουμε, πιο κάτω, το «σχεδόν»). Γι' αυτό, με κατάρτηξη παρακολούθησαμε την έκστρατεία, που έεσήκωσε ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, για να έμποδισή τη «δεβήλωση του Ιερού χώρου» από τις εορτές των εκκοσμικών.

Πρώτ' απ' όλα, γιατί η Ροτόντα έχει πάψει από αιώνας νάναι «ιερός χώρος». Χτισμένη το 300 μ.Χ. για άνάκτορο του Γαλερίου, έγινε, ύστερ' από 100 χρόνια, χριστιανικό μαυσωλείο και, για μικρό μόνο διάστημα (πριν απ' την «Άλωση»), χρησιμοποιήθηκε σαν έκκλησια, πρώτα ορθόδοξη κι' έπειτα καθολική. Στα 1590 έγινε τζα-

μι και τώρα ήταν μουσείο... Την «καθαγιάση» της την έχει, σίγουρα, ξεχάσει κι' η ίδια...

Μά κι' έτσι να μην ήταν, γιατί αυτή η μήνις του Σεβασμιώτατου ενάντια στο Θέατρο; Πώς ξεχνάει, αυτός ο «έχόμενος των βυζαντινών», ότι το νεώτερο θέατρο γεννήθηκε μέσα στις έκκλησίες με τη «δραματοποίηση» κομματιών της λειτουργίας («Λειτουργικό Δράμα»); Πώς άγνοεί τις βυζαντινές θρησκευτικές άναπαραστάσεις — της εισόδου του 'Ιησού στην 'Ιερουσαλήμ π.χ., ή της τελετής του Νιπτήρος (όπου ο «Χριστός» έπλενε τα πόδια των δώδεκα «μαθητών»); 'Ο Σπ. Λάμπρος, ο Φ. Κουκουλές, τόσοι άλλοι, μνημονεύουν πλήθος τέτοιες «θεατροποιήσεις», που γίνονταν μέσα ή έξω απ' τις έκκλησίες, κι' όχι μόνο από κληρικούς, άλλα κι' από «λαϊκούς». Κι' ο Συμεών, 'Επίσκοπος στον ίδιον αυτόν θρόνο της Θεσσαλονίκης, άναφέρει ακόμα και θεατρικά «τρύκα», που χρησιμοποιήθηκαν στην άναπαράσταση των «ετρίων παιδών εν καμίνω»... Γιατί, λοιπόν, αυτή η Ιερή άγανάκτηση για παραστάσεις σοβαρές και, μάλιστα, σ' ένα χώρο που έχει πάψει να Ιεουργήται από αιώνας;

Ο καλογερίστικος όμως φανατισμός, που παρακίνησε αυτή την «άντιπολίτευση», ώδηγησε και σε άπίθανους έξωφρενισμούς: Σε μιάν εγκύκλιο του προς το χριστεπώνυμον πλήρωμα της μακεδονικής πρωτεύουσας, ο Μητροπολίτης φρικιά έπειδή θα δοθούν «θεατρικά παραστάσεις από έπαγγελματίας ήθοποιούς» — και ξαναγυρίζει, έτσι, στη σκοτεινή εποχή, όπου οι «εὐποκριταί, μίμοι, άρχησται και θωματοποιοί» θεωρούνταν άτιμα και άσχερά πρόσωπα, «λύμη της κοινωνίας» και άφορίζονταν συλληθην απότους έπίγειους «άγίους». Άλλά η εποχή αυτή πέρασε για πάντα, κι' είναι άπορίας άξιον πώς δεν το πληροφορήθηκε ακόμα ο Σεβασμιώτατος Θεσσαλονίκης. Όπως δεν έχει, φαίνεται, πληροφορηθή και κάτι άλλες «έξελξεις» — αφού γράφει, με άνάλογο άποτροπισμό, ότι στην Ροτόντα θα δοθούν «συμφωνικά συναυλία έκτελούμεναι υπό μουσικών οργάνων»!! Το δίχως άλλο, θα είχε την άξίωση οι συναυλίες να δίνονται από δεξιούς και άριστερούς ψαλτάδες!...

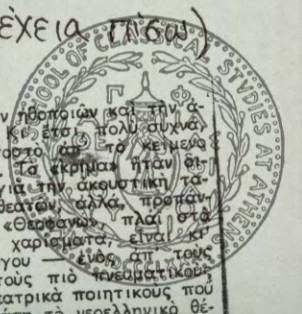
Αυτά, όμως, είναι θλιβεροί και φαιδροί, μαζύ, «βυζαντινισμοί» (στη χειρότερη έννοια του όρου)— που, ευτυχώς, δεν παράσυσαν κανένα, κι' οι παραστάσεις δόθηκαν μέσα σε άπόλυτη ήρεμία.

Γι' αυτό, άς ξαναγυρίσουμε στη Ροτόντα. Το παλιό τούτο χτίσμα, μ' όλη τη ρωμαϊκή καταγωγή του και τον μινερέ που το σκιάζει, είναι, σήμερα, όσο γίνεται «βυζαντινό»: τα στριφτά καλντερίμια που οδηγούν ως εκεί, τα παλιά σπιτόπουλα με την άμφίβολη ισορροπία που το πλαισιώνουν, ο περίβολός του, κατάσπαρτος από κιονόκρανα και χριστιανικές έπιγραφές, ή αώστηρή, σχεδόν μυστηριακή άρχιτεκτονική του με τους θαρειούς τοίχους και τα έλάχιστα άνοίγματα, δίνουν άμέσως την «ατμόσφαιρα» του χριστιανικού μυστικισμού. 'Αποκορύφωμα του βυζαντινού «κλίματος» και, μαζύ, «άνασας» και χαρά του ματιού ύστερ' απ' το τεφρό πλαίσιο, τα έξοχα ψηφιδωτά, πουάνα σκαφαλωμένα στους πανώφλους βόλους της Ροτόντας. 'Εργα του Ε' αιώνα, Ισάξια με τα μωσαϊκά της Ραβέννας, άν και άγρια σακατεμένα από το χρόνο και τη μαγία των Τούρκων δανδάλων, διατηρούν όλο το αίσθηρό μεγαλείου και την επιβλητική λαμπρότητα της ότερης βυζαντινής τέχνης. Περνών

μέσ' απ' τα τοξωτά παράθυρα της Ροτόντας, ο ήλιος «άναβε», κείνο το πρωί, το χρυσάφι απ' τις στολές και τα άμφια των άγιων και των άγγέλων, που με άπορρημένα μάτια παρακολουθούσαν κάτω στο δάπεδο την ανθρώπινη μερμηγκιά καθώς προσπαθούσε άνα να ξεναγήσει ζωή στο σι-

δεύ το λόγο των ήθοποιών και την άκοή των θεατών. Κι' έτσι, πολύ συχνά, μικρό μόνο ποσοστό απ' το κείμενο έφτανε ως έμάς. Τα «κείμενα» ήταν άπλο: όχι μόνο για την ακουστική ταπεινότητα των θεατών, άλλα, προπάντων, επειδή η «θεοφανία» υπάα στα δραματικά της χαρίσματα, είναι έργο ύψηλού λόγου — ένας απ' τους πιο μετσίους, τους πιο πνευματικούς και τους πιο θεατρικά ποιητικούς που έζησε ποτέ ο έλληνικός θέ-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ)

ΘΥΕΧΕΙΑ
"ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ"

μέσ' απ' τα τοξωτά παράθυρα της Ροτόντας, ο ήλιος «άναβε», κείνο το πρωί, το χρυσάφι απ' τις στολές και τα άμφια των αγίων και των αγγέλων, που με άπορημένα μάτια παρακολουθούσαν κάτω στο δάπεδο την ανθρώπινη μερμηγκιά καθώς προσπαθούσε αλαφιασμένη να ξαναδώσει ζωή στο σιωπηλό, ξεχασμένο ναυαγείο...

Το ίδιο θράδυ, με τη μαγική θαυματοποιία που έχει πάντα το θέατρο, όλα το πρωινό χάος είχε μεταμορφωθεί σε τάξη και γαλήνη. Κι' εκεί, μπροστά στις τρεις Κόγχες της Ροτόντας, που το υπόλοιπο εσωτερικό της είχε μεταμορφωθεί σε αμφιθεατρική «πλατεία», παίχτηκε η «Θεοφανώ» του κ. Άγγελου Τερζάκη. Δέ χρειάζεται να ξαναμιλήσουμε για το ωραίο τούτο έργο: το συζητήσαμε διεξοδικά, όταν πρωτοπαίχτηκε στο Έθνικό Θέατρο, πριν από δυο χρόνια. Όστόσο, η «Θεοφανώ» πήρε, στη Ροτόντα, μιάν άλλην αύλη. Μένοντας πάντα εν' απ' τα σημαντικότερα δημιουργήματα του νεωτάτου θεάτρου μας, πλουτίστηκε, εδώ, με το «βάρος», με την υποβολή με το μαγνητισμό θάλαγα, του πανάρχαιου χώρου. Το σκηνικό, (καλύτερα, τα «στοιχεία σκηνικού») που έστησε μπροστά στις τρεις Κόγχες ο κ. Σπ. Βασιλείου είχε, δυζαντινή λιτότητα, σε σχήμα και χρώμα, που «τόδεχνε» με το αρχιτεκτονικό πλαίσιο του, χωρίς να του ελαττώνει τη θεατρική του πρακτικότητα. Ήταν μιὰ λύση σωστή, σοφή και καλαίσθητη — πράγμα, φυσικά, δυσκολότατο. Κι' άξιο για κάθε έπαινο.

Ο κ. Μ. Λυγίζος χρησιμοποίησε μ' επιδεξιότητα τον τόσο δύσχεστο χώρο (οι Κόγχες δεν επικοινωνούν μεταξύ τους, δεν υπάρχουν «παρaskηνία» κι' οι ήθοιοι, όσο δεν παίζουν, μένουν άρρες «άποκλεισμένοι» μέσα εκεί). Κι' έκμεταλλεύθηκε έντυπωσιακά την κεντρική πύλη για την είσοδο του έφιππου Τιμισκή και της ακολουθίας τους.

Σ' ένα τέτιο πλαίσιο, λοιπόν, μ' ένα τόσο ταιριαστό και τόσο άξιο έργο, με πετυχημένη την οργάνωση του χώρου — η έντύπωση θάπρεπε να ντι έξαισθη. Όστόσο, η παράσταση της Ροτόντας ζημιώθηκε απ' τη Ροτόντα την ίδια. Ό,τι ήταν θαυμάσιο όπτικά, άποδείχτηκε ελαττωματικό ακουστικά. Η Ροτόντα έχει μεγάλην άντληση και, μ' όλες τις «λύσεις» που έπινοήθηκαν, εξακολουθώσε να παγι-

δευη το λόγο των ηθοποιών και την άκοη των θεατών. Κι' έτσι, πολύ συχνά, μικρό μόνο ποσοστό απ' το κείμενο έφτανε ως έμάς. Το «κρίμα» ήταν διπλό: όχι μόνο για την ακουστική ταλαιπωρία των θεατών, αλλά, προπάντων, επειδή η «Θεοφανώ», πλαι στα δραματικά της χαρίσματα, είναι κι' έργο ύψηλου λόγου — ενός απ' τους πιο μετούς, τους πιο πνευματικούς και τους πιο θεατρικά ποιητικούς που χει να παρουσιάσει το νεοελληνικό θέατρο. Κι' αυτός ο λόγος, σ' ένα μεγάλο μέρος του, πήγε χαμένος...

Η ελαττωματική ακουστική έμπόδιζε και την απότιμηση της απόδοσης των ήθοποιών. Βέβαια, μερικοί απ' αυτούς — ή κ. Έλσα Βεργή, ή κ. Έλένη Ζαφειρίου, ή κ. Γρ. Βασιλάς — ήταν και «πρώτοι διδάξαντες» και, δε άχε να προσθέσει κανένας τίποτα σ' όλα γράψαμε στην πρώτη διδασκαλία του έργου. Για τους άλλους όμως, μόνο κατά προσέγγιση μπορεί κανένας να μιλήσει: για τον παλμικό Τιμισκή του κ. Ν. Τζόγια, για το βασανισμένο Νικηφόρο Φωκά του κ. Ι. Μαρίνου, για τον κ. Π. Φυσσούν, τον κ. Ν. Περγιάλη. Χωρίς πλήρη γνώση του λόγου τους, πώς μπορείς ν' αξιολογήσεις την έρμηνεία τους;

Μ' όλ' αυτά, η Ροτόντα μένει πολύτιμος «θεατρικός» χώρος. Τα ελαττώματα της ακουστικής της μπορούν, σίγουρα, να διορθωθούν, με τη δημιουργία διεξόδων για τον ήχο και «άποροφητικών» έπιφανειών — χωρίς να παραβλαφθεί, φυσικά, η αρχιτεκτονική της. Κι' οι Γιορτές της Θεσσαλονίκης πρέπει να γίνουν θεσμός. Η πρώτη τους εμφάνιση ήταν ένα «κατόρθωμα» — αν αναλογιστεί κανένας το συντομώτατο διάστημα της προετοιμασίας τους, και την άρτια οργάνωση, που παρουσίασαν. Κι' αποτελεί την άποδείξη πως και η ιδέα βρήκε γόνιμο έδαφος και τα μέσα υπάρχουν, για να γίνουν σύντομα οι Γιορτές αυτές λαμπρή έκφραση μιās μεγάλης ελληνικής περιόδου, που τόσο θαυμάσια ένσαρκώνεται στην «όμορφότατη» πολιτεία του Θεσσαλονίκου...

Μ. ΠΑΩΡΙΤΗΣ

Υ.Γ.: Η έπιτυχία της πρώτης αυτής δοκιμής θα ήταν άκόμα μεγαλύτερη αν — εκτός απ' την κακή ακουστική — είχαν άποφευχθεί και μερικά άλλα «λάθη»: Πρώτ' απ' όλα, δεν έπρεπε ν' άγνοηθούν οι ντόπιοι πνευματικοί και καλλιτεχνικοί παράγοντες και να παρουσιάζονται οι Γιορτές της Θεσσαλονίκης, σαν παράρτημα της αθηναϊκής καλλιτεχνικής ζωής. Τόσο στην οργάνωση, όσο και στο καλλιτεχνικό υλικό των έορτών, έπρεπε η συμμετοχή της ίδιας της συμπρωτεύουσας να είναι πολύ πλουσιώτερη.

Έπειτα, θα μπορούσαν να λείψουν μερικές «υπερβολές» που φιγουράρησαν στο επίσημο πρόγραμμα των έορτών. Έκείνα τα «δίνουμε φλόγα και αίμα στη δεύτερη πρωτεύουσα της μακεδονικής μας αυτοκρατορίας» είναι, άπλοκοί ναρκισσισμοί. Κι' εκείνα τα «όλες οι λεβεντιές της τέχνης μας δίνουν εδώ το είναι τους...» και τα «η Θεοφανώ ενσαρκώνεται στην Έλσα και τραγουδά το πάθος της με τη μουσικώτερη δραματική φωνή του ελληνικού θεάτρου...» άποτελούν αυθαίρετες άξιολογήσεις αλλά και «προγασφές» όλου του υπόλοιπου ελληνικού θεάτρου, μουσικής κλπ., που και η υοδαρότητα τους λείπει και, όποσδήποτε, καμιά βέση δεν έχουν στο επίσημο πρόγραμμα έπίσημων έορτών...

Μ. Π.

Απόκομμα ΕΛΛΗΝ. ΒΟΡΡΑΣ Θ)ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία 26. ΣΕΠ. 1958.....

Η ΔΕΞΙΩΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Από την προχθεσινή δεξίωση του Δήμου Θεσσαλονίκης εις την Στρατιωτικήν Λέσχην πρὸς τιμὴν τῶν καλλιτεχνῶν οἱ ὅποιοι ἐλαβον μέρος εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς Ροτόντας. Περὶ τὸ τέλος τῆς δεξιώσεως ἐχορεύθησαν ἑλληνικοὶ χοροὶ ὑπὸ τοῦς ἦχους τῆς μουσικῆς μπάντας τοῦ Δήμου. Εἰς τὴν φωτογραφίαν διακρίνεται ἡ πρωταγωνίστρια τῆς «Θεοφανῶς» Έλσα Βεργή (εἰς τὸ μέσον) χορεύουσα τὸν Καλαματιανόν.

Απόκομμα "ΑΝΕΞΑΡΤ... ΤΥΠΟΥ"
Χρονολογία 12. ΣΕΠ. 1958.....

ΖΗΗΡΟΤΑΤΗ Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΕΘΝΗ ΕΚΘΕΣΙΝ ΘΕΣΣ)ΝΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 12. (Τού ανταποκριτού μας).— Η κίνησις των επισκεπτών εις την Διεθνή Έκθεσιν Θεσσαλονίκης παρουσιάζεται ζωηροτάτη.

Ως ανακοινώθη, κατά την προσηχ περίοδον ο χώρος της Έκθεσεως θα αζήθη κατά 40.000 τ. μ. όπου θα ιδρυθούν μόνιμα περίπτερα των Η.Π.Α., της Ε. Σ.Σ.Δ. και πιθανόν της Ιταλίας.

Χθές την εσπέραν έδόθη δείξις εις το περίπτερον της Ανατολικής Γερμανίας. Ο αρχηγός της αντιπροσωπείας κ. Κλάιν, όμιλών, ανέφερε τα στοιχεία της αναπτύξεως των βιομηχανικών συναλλαγών μεταξύ των δύο χωρών και προσέθεσεν ότι η Ανατ. Γερμανία εισάγει ίδιαιτέρως μεγάλης ποσότητας ελληνικών γεωργικών προϊόντων και μεταλλευμάτων.

Ες άλλου, ανακοινώθη το πρό-

γραμμα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων τού θα λάβη χώραν κατά την διάρκειαν της Έκθεσεως. Αι εκδηλώσεις θα αρχίσουν την 23ην Σεπτεμβρίου με τη έρμηνεία της βυζαντινής τραγωδίας «Θεοφανώ», τού κ. Τερζάκη.

Την 24ην Σεπτεμβρίου θα δοθί συμφωνική συναυλία υπό την διεύθυνσιν τού κ. Ευαγγελιδάτου και σολίστ την κ. Μιρένι Φλερύ. Αι όρτοι θα συνεχισθούν την 25ην τού μηνός με το Έλληνικόν Χοροδρόμα της κ. Ρ. Μάνου.

Η «Θεοφανώ» θα επαναληφθή την 26ην, 28ην και 30ην Σεπτεμβρίου. Επίσης θα δοθί και δεύτερα συναυλία υπό την διεύθυνσιν τού κ. Α. Παρίδη και με σολίστ τόν βιολονίστα κ. Β. Κολάση. Είς τας έν λόγω εκδηλώσεις θα λάβουν μέρος άνω των 200 καλλιτεχνών.

Απόκομμα "ΕΘΝ. ΚΗΡΥΚΟΣ"
Χρονολογία 19 ΣΕΠ. 1958.....

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΕΙΣ Θ)ΝΙΚΗΝ

Την προσεχή Τρίτην 23ην τρέχοντος αρχίζουν εις Θεσσαλονίκην εις την Ροτόνταν τού 'Αγίου Γεωργίου, αι καλλιτεχνικαί εορταί της συμπρωτεύουσας. Ήδη αι εργασίαι της διαρρυθμίσεως της Ροτόντας εύρίσκονται εις το τέμα των, ώστε τó έν λόγω μνημείον της Θεσσαλονίκης νά καταστή μία πρωτότυπος αίθουσα διά καλλιτεχνικάς εκδηλώσεις.

Η έναρξις των εκδηλώσεων θα γίνη, ως γνωστόν, με την βυζαντινήν τραγωδίαν τού 'Αγγ. Τερζάκη «Θεοφανώ», θα επεκταθούν δέ συναυλίαι της συμφωνικής ορχήστρας Θεσσαλονίκης και παραστάσεις τού Ελληνικού χοροδράματος.

Απόκομμα ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ
Χρονολογία 13. ΣΕΠ. 1958.....

Η «ΘΕΟΦΑΝΩ» ΕΙΣ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑ

Είς άποσπασμόν των άποφάσεων τού μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, θεωραύτου, ται άποσπασί δεδωκεν η έρμηνεία των βυζαντινών εκδηλώσεων, έν ειδικότητι της Έκθεσεως, ται ροτόντα τού 'Αγίου Γεωργίου, υπό άρροδίας επιστήμονας, διευθύνοντας τας εκδηλώσεις αυτές, έδόθησαν προς δημοσίευσιν τα ακόλουθα ιστορικά στοιχεία:

Η ροτόντα τού 'Αγίου Γεωργίου έκτισθη τό 300 μ.Χ. διά νά χρησιμεύσ ης ανάκτορον τού Καίσαρος Γαλερίου. Τό 400 μ.Χ. επί Θεοδοσίου, έγινεν αύτη μουσικήον χριστιανικόν, άργότερα δέ οι χριστιανοί προσέθεσαν και ένα ιερόν. Επί Βυζαντινών μετετράπη εις νούν της ορθοδοξίας ενός των άγγέλων και τό 1204 έγινε λατινικός ναός. Επί τουρκοκρατίας μετετράπη εις τζαμί και μετά την άπελευθέρωσιν παρεδόθη ως αρχαιολογικός χώρος.

Αιτιώδης άπό άμνημονεύτων χρόνων, δέν ελεγχόνησιν ως ναός, τό ότι άε κόποτε έχρησιμοποιήθη ως εκκλησία δέν σημαίνει τίποτε, διότι και ο Παρθενών και τό Θησεϊόν, ελεγχόνησιν ως χριστιανικοί ναοί και ήδη είναι μόνον αρχαιολογικοί χώροι.

Συνεπώς, δεδήλωσις δέν υπάρχει με την χρησιμοποίησιν της ροτόντας, η όποία εξέλεγη διά την τέχνην, προς τόν σκοπόν, όπως εκδηλωθί η άγάπη προς τόν μεσαιωνικόν έλληνισμόν, διά των βυζαντινών εκδηλώσεων της Θεσσαλονίκης.

Ήδη, με μίαν έντεχον σκηνογραφίαν, ένα τμήμα, περιλαμβανόμενον μεταξύ τριών πυλών της ροτόντας, μετετράπη εις σκηνήν, διά την «Θεοφανώ», ένδ συγχρόνως, γίνεται εκμετάλλευσις θεατρική και αυτής της πόλεως Θεσσαλονίκης. Συγκεκριμένως, άπό την κεντρικήν πυλιν οι θεαταί θα βλέπουν ένα τμήμα της καλαίας πόλεως, άπό την όποιαν εδ εισορμά ο Τσιμισκής με τούς άπτεϊς του και έτσι οι θεαταί θα έχουν την ελπίαν, νά απολαμβάνουν ένα μεγαλοπρεπές θέαμα.

Είς τό κέντρον της ροτόντας, επίσης, εγκοστώσθη μία λυομένη εξέδρα, ήτις θα έχη 700 θέσεις και θα δύναται νά λυθί έντός 24 ώρων, ώστε νά μή παραλείπεται η σημασία της ροτόντας, ως αρχαιολογικός χώρος.

Απόκομμα ΦΩΤΟΣ Θεσ)νίκης
Χρονολογία 11. ΣΕΠ. 1958.....

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Κατά πληροφορίας έξ 'Αθηνών, κομητρίαση τό άριστικό, πρόγραμμα των καλλιτεχνικών εορτών, αι όποιαί θα γίνουν εις την πόλιν μας έπ' εόκαιρία της ΔΕΘ καιθα προσλάβουν χαρακτηριστικά πραγματικού φεστιβάλ.

Τούτο έχει ως εξής:

Η έναρξις αυτών θα γίνη την Τρίτην 23ην τρέχοντος και ώραν 8.30 έσπερινήν καθ' ην θα παιχθί «Η Θεοφανώ» τού κ. 'Αγγελού Τερζάκη. Την Τετάρτην 24ην ίδιου ώραν 8.30 μ.μ. θα δοθί συναυλία της Συμφωνικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης άπό την διεύθυνσιν τού κ. 'Αντ. Εύαγγελιδάτου. Την Πέμπτην 25ην θα δοθί η παράστασις τού 'Ελληνικού χοροδράματος της κ. Ραλός Μάνου. «Η Θεοφανώ» θα επαναληφθί εις λαϊκή άπογευματινήν και έσπερινήν παράστασιν την Παρασκευήν 26ην Σεπτεμβρίου. Την Κυριακήν 28ην θα νήσουν δύο παραστάσεις όπως και την Τρίτην 30 Σεπτεμβρίου. Η δεύτερα συναυλία θα δοθί την 29ην Σεπτεμβρίου άπό την διεύθυνσιν τού κ. 'Ανδρέα Παρίδη. Τέλος η άφάνισις τού χοροδράματος, θα επαναληφθί εις παράστασιν άπογευματινήν τό Σάββατον 27ην Σεπτεμβρίου.

ΩΝ "ΝΕΑ"
15. ΣΕΠ. 1958.....

Η Έλσα Βεργή και ο Νίκος Τζόγιας στην δοκιμή μιās σκηνής άπό την «Θεοφανώ» τού 'Αγγ. Τερζάκη, πού θα παιχθί στό Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης.

Χρονολογία ...2.7.ΣΕΠ.1957...

Χρονολογία2.8.ΣΕΠ.1957

Κατά την χθεσινή 4ην ημέραν του εκκλησίου των καλλιτεχνικών εορτών της Ροτόντας εδόθησαν δύο παραστάσεις της «Θεοφανώς» του Άγγελου Τερζάκη, με πολύ μεγαλύτεραν επιτυχίαν, όσον ή επερίμεναν, από ακουστικής έννοιας πλεονός. Από πλευράς αποδόσεως των καλλιτεχνικών αι δύο παραστάσεις — απογευματινή και βραδυή — ήσαν άνογοι.

Η «Θεοφανώς» επαναλαμβάνεται σήμερα εις βραδυήν παράστασιν την 9.30 μ.μ. ακριβώς.

Αύριον θα δοθών επίσης δύο παραστάσεις της «Θεοφανώς», την 6.30 μ.μ. απογευματινή και την 9.30 μ.μ. βραδυή.

Κατά τας παραστάσεις του δυζαντινού αυτού δράματος, έκτος των άλλων, επραγματοποίησαν εξαιρετικήν εμφάνισιν αι εκ Θεσσαλονίκης καλλιτέχνιδες του δραματικού θεάτρου Μαίρη Μπουριάδου, Ολίβια Κοΐδου και Άννα Σαρρή.

Κοντεύει να τελειώσ η Έκθεσις. Αυθ - τρεις μέρες ακόμη. Ας κάνουμε λοιπόν έναν σύντομον απολογισμό από καλλιτεχνική πλευρά. Μία τέτατη αξιολόγησι δεν μπορεί παρά να είναι χρησιμη.

οι φιλόμουσοι Θεσσαλονικείς. Αιτή νομίζω πως πρέπει να είναι η στάση κάθε πνευματικού ανθρώπου της Βαρείου Έλλάδος. Κι' όχι οι μικρόφυτες μεμφισμοίς για ένδεχόμενες άτέλειες της οργανώσεως, που εν νομίζουμε, πως είναι δύσκολο να υπερπηδηθούν.

ΟΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Αρχίζουμε από τις «καλλιτεχνικές εκδηλώσεις», που πραγματοποιήθηκαν στη Ροτόντα του Αγίου Γεωργίου και για τις όποιες έγινε τόσος θόρυβος.

Δεν πρόκειται να μάς απασχολήσ η διαφορά μεταξύ του Παναγιωτάτου μας και των οργανωτών των εκδηλώσεων αυτών. Έχουν γραφή τόσα πολλά, έχει επιδειχθ τέτατη δέσση! Ας θεωρήσουμε το έπεισόδιο ως λήξαν. Νομίζουμε, πως αυτό είναι προτιμώτερο.

Μιό αφηνιδια άπουσία μας από τη Θεσσαλονίκη μάς εμπόδισε να γράψουμε εγκαίρως κριτικό σημείωμα για την παράστασι της «Θεοφανώς» του Άγγελου Τερζάκη. Το σημείωμα αυτό θα δημοσιεύουμε στο φύλλο της Τρίτης.

Θωρούμεν όμως απαραίτητο να χαιρετίσουμε μ' όλη μας την καρδιά την οργάνωσι αυτών των καλλιτεχνικών εορτών στη Θεσσαλονίκη.

Για μία πόλη, που εξελίσσεται αλματωδώς, που μέρα με τη μέρα άποκτά όλο και περισσότερο έθωποϊκό ρυθμό, σε μία πόλη 400.000 κατοίκων, που είναι ή δεύτερη πόλη της Έλλάδος κι' όπου το κοινό διψάει σ' αλήθεια για πραγματική Τέχνη, οι εμπνευσται κι' οι οργανωται τέτοιων καλλιτεχνικών εορτών προσφέρουν σ' αλήθεια πραγματική εύεργεσία. Κι' είναι άξιοι όχι μόνο συγχαρητηρίων, αλλά και της εύγνωμοσύνης μας.

Από άποψη αξιολογήσεως των τριών καλλιτεχνικών εκδηλώσεων, το θέμα είναι δυσκολώτατο. Τόσο το άσιν κριτο χορόδραμα της Ραλλούς Μάνου, όσο κι' ή άρτιώτατη συναυλία της συμφωνικής όρχήστρας κι' ή παράστασι της «Θεοφανώς» βρίσκονται σ' ένα επίπεδο ίκανοποιητικώτατο. Εύχόμεθα μαζί με την έταιρία Έλληνων Θεατρικών Συγγραφέων, της όποιας το τηλεγράφημα χειροκροτούμε, η' άποκτήσ η γονηρώτερο ή Θεσσαλονίκη μας μόνιμο Έθνικό Θέατρο και μόνιμη συμφωνική όρχήστρα. Για να μη άποτελούν οι καλλιτεχνικές αυτές εορτές άλλες παρεμβάσεις σε μία καλλιτεχνική αποτελεσματώπη, αλλά μία μόνιμη κατάσταση, που θα άπολαμβάνουν τακτικά

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία 1.2.ΣΕΠ.1958.....

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Προχθές το μεσημέρι ή γενικός συντονιστής των καλλιτεχνικών εορτών Θεσσαλονίκης Άγγελος Προκοπίου έδόχθη στή γραφεία του Ε.Ι.Ρ. τους δημοσιογράφους καθ' τους ένημέρωσε επί όλων των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων που θα γίνουν στην πρωτεύουσα της Βαρείου Έλλάδος με την ευκαιρία της Διεθνούς Έκθέσεως Θεσσαλονίκης. Στην επής κόνφερανς παρίστατο ή διευθυντής Γραμμάτων και Θεάτρου του όπουργείου Παιδείας κ. Κουρνούτος.

Οι εορτές που οργανώνονται πρωτοβουλία του όπουργείου Βαρείου Έλλάδος και με την συμπάρασιν του όπουργείου Παιδείας, του Όργανισμοΰ Έθνικού Θεάτρου, του Έθνικού Ίδρυματος Ραδιοφωνίας και της Διεθνούς Έκθέσεως Θεσσαλονίκης, θα διαρκέσουν από 23 έως 30 Σεπτεμβρίου και θα γίνουν στην όνομαστή Ροτόντα του Αγίου Γεωργίου. Περιλαμβάνουν θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, παράστασι χοροδράματος καθώς και φωτογραφική έκθεσιν ή όποις έχει άρχισι ήδη.

— Η σειρά των εκδηλώσεων έχει ως εξής: Έναρξις θα γίνει την Τρίτην 23 Σεπτεμβρίου και άραν 8.30 μ.μ., όποτε θα παιχθ ή «Θεοφανώς» του Άγγελου Τερζάκη. Την Τετάρτην 24 Σεπτεμβρίου και άραν 8.30 μ.μ. θα δοθ συναυλία της Συμφωνικής Όρχήστρας Θεσσαλονίκης υπό την διεύθυνσιν του Αντίοχου Εύαγγελάτου. Την Πέμπτην 25 Σεπτεμβρίου θα δοθ παράστασις του Έλληνικού Χοροδράματος της Ραλλούς Μάνου. Η «Θεοφανώς» θα επαναληφθ σε απογευματινή την Παρασκευήν 26 Σεπτεμβρίου και βραδυή την Κυριακήν 28 Σεπτεμβρίου και την Τρίτην 30 Σεπτεμβρίου σε δύο παραστάσεις. Η δεύτερα συναυλία θα δοθ στίς 29 Σεπτεμβρίου υπό την διεύθυνσιν του Ανδρέα Παρίδη. Έίλος ή παράστασις του Χοροδράματος θα επαναληφθ σε απογευματινή το Σάββατον 27 Σεπτεμβρίου.

ΠΩΣ ΘΑ ΠΑΙΧΘΗ Η «ΘΕΟΦΑΝΩ»

Η «Θεοφανώς» σκηνοθετείται από τον Μήτσο Λυγίκο και παρουσιάζεται με σκηνογραφίες Σπύρου Βασιλείου. Οι ένδυμαστές, που παρεκωρήθησαν από τον Έθιμο Θέατρο, έχουν φιλοτεχνηθ από τον Άντ. Φωκά, ή δε μουσική έγινε από τον Άντ. Λάβδα.

— Η τραγωδία του Άγγελου Τερζάκη θα παιχθ με την εξής διανομή: Βασίλισσα Θεοφανώ ή Έλσα Βεργή, Νικηφόρος Φωκάς ή Ιορδάνης Μαρίνος, Ιωάννης Τσιμισκής Νίκος Τζόγιας, κουροπαλάτης Λέων Φωκάς ή Νικόλαος Αζούδης, πρωτοσπαθάριος ή Θανάσης Χριτογιαννόπουλος, σκλάβος ή Έλένη Ζακείριου, καλόγερος ή Νότης Περγιάλης, ισιόνισσα ή Μπέμμη Μωραϊτοπούλου, Αιχαήλ Βούρτσος ή Γρηγόρης Βαφίας, Λέων Βαλάντης ή Πέτρος Φυσούν, Λέων Ιεδιάσμιος ή Κώστας Παλιός, Ιωάννης Ατζιποθεόδωρος ή Γεώργιος Ράης, Ισαάκ του Βαχράμ ή Πέτρος Τσουμπής, Ξωή ή Όλυμπία Παπαδοΰκα, Θεοώρα ή Όλίβια Κοΐδου, Θεοφανώς ή Μαίρη Μπουριάδου, Άννα, ή Άννα Σαρρή, Άγάθη, ή Καίτη Χρονοπούλου.

Απόκομμα *ΑΝΕΞΑΡΤΗ...ΤΥΠΟΥ.

Χρονολογία ...5.ΣΕΠ.1958.....

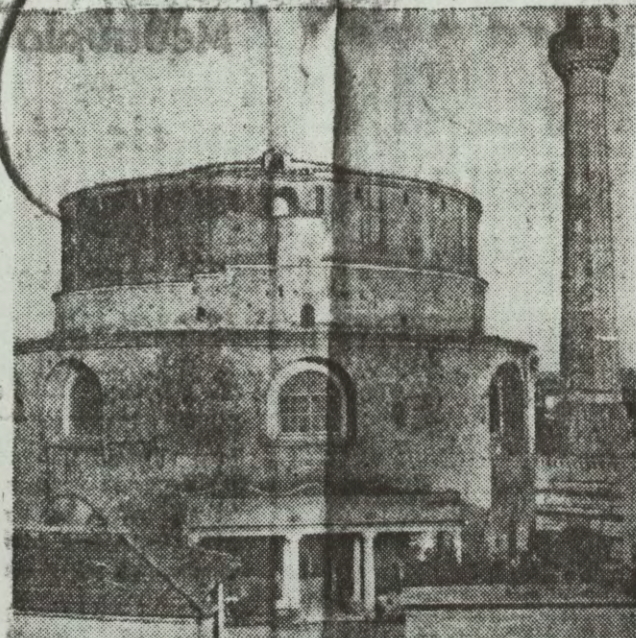
ΠΡΟΒΕΣ ΣΤΗ ΘΕΟΦΑΝΩ

Στήν οικία της έκτελης πρωταγωνιστριας Έλσας Βεργή συνεχίζονται έντατικά από τον σκηνοθέτη Μήτσο Λυγίκο οι πρόβες του θέατρου που θα επεδόσιν στίς

24 του μηνός «Θεοφανώς» στην Θεσσαλονίκη. Χθες προσεβήθη στο θέατρο και ή μετεχούσα ως άρα στον όμιλο άρχαιας τραγωδίας Κωστή Λαβδαβία γνωστή ήθοποιος Μπέμμη Μωραϊτοπούλου. Στο θέατρο μετέβη ως γυνώγων πλην της Βεργή, ή Νίκος Τζόγιας, ή Γεργαρινή Βασιλεία, ή Πέτρος Φυσούν, ή Έλένη Ζακείριου, οι Γ. Ράης, Τσαμπος κ. ά. Σήμερα ακολουθαί την επόμενη κας για να συμμετάσχουν στίς πρόβες, πέντε νεαρές καλλιτέχνιδες από την Θεσσαλονίκη. Ο θέατρος θα άναχρήσ η για την Μακεδονική πρωτεύουσα στίς 21 Σεπτεμβρίου.

Καλλιτεχνικά νέα

Η περίφημος «Ροτόντα» της Θεσσαλονίκης, γύρω διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ὁποίας ἔχει ἀνακύψει ὁξεία ἀντίθεση μεταξύ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς ὁργανωτικῆς Επιτροπῆς

Η ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΝΤΙΤΙΘΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΝ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΣ ΕΟΡΤΑΣ

ΤΑ ΓΕΝΟΜΕΝΑ ΔΙΑΒΗΜΑΤΑ

Το δρώμενον ζήτημα ἔχει δη-
μιουργηθῆ μετὰ τῆς κυβερνήσεως
καὶ τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλο-
νίκης κ. Παντελεήμονος συνεπέ-
σης ὁξείας ἀντιθέσεως τοῦ τε
λαϊκοῦ ὅπως ὁ ἐξαγγελθε-
νὸς ἐκείνῃ τῆς Διεθνούς Ἐκθε-
σεως Θεσσαλονίκης καλλιτεχνικῆς
ἐορτασμοῦ Θεσσαλονίκης μετ-
ετῆ ἀπὸ τὴν Ροτόνταν τοῦ ἁ-
γίου Γεωργίου εἰς ἄλλον τόπον.
Ὁ ἐορτασμός αὐτός γίνεται
ἀρ γινώσκον κατόπιν ἐπιθυμίας

«Θεοφανῶς» μετὰ τὴν Ἑλσα Βεργή,
ἐνὶ δὴ τὰς συναυλίας καὶ τὸ
χοροδρόμιον ἔπρεπε νὰ ἐξαιρεθῶν
ἄλλοι χώροι.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ Μητροπολίτης
Θεσσαλονίκης ἀνέκρινεν ἀπὸ
τὴν Μακεδονίαν πρωτεύουσάν
καὶ ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ὅπου
ἀναφέρθη εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον
ζητῶν τὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀπο-
φάσεων αὐτοῦ.

Σημειώτεον ὅτι ἡ «Ροτόντα»
εἶναι σήμερον Μουσεῖον καὶ ὁ-
πάγεται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα
τοῦ ὑπουργείου Παιδείας τὸ ὁ-
ποῖον παρέχώρησε τὴν ἄδειαν
χρησιμοποίησώς της. Κατόπιν
τούτου ἡ ἀνάμιξις τῶν ἐκκλη-
σιαστικῶν κύκλων κρίνεται ὡς
ἀδίκαιολογητος.

Πρὸς κατατόπισιν τῆς Ἱερᾶς
Συνόδου ὁ διευθυντὴς τοῦ Ε.
Π. κ. Ἄγγελος Προκοπίου ἀ-
πεσκέφθη χθὲς τὴν 6 μ.μ. τὸν
Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλη-
τον πρὸς τὸν ὁποῖον ἐξηγήσεν
ὅτι ἡ ὁξεία ἀντίθεσις τοῦ Μη-
τροπολίτου Θεσσαλονίκης πρὸς
τὸν καλλιτεχνικὸν ἐορτασμὸν δη-
μιουργεῖ σοβαρὸν ζήτημα καί,
ὡς εἶναι φυσικόν, προκαλεῖ δυ-
σμενεῖς κρίσεις εἰς βάρος προ-
καθημένου τῆς Μητροπόλεως τῆς
Μακεδονικῆς πρωτεύουσας.

Ὁ κ. Προκοπίου υπέμνησεν ὅ-
τι ἡ «Ροτόντα» ἀπὸ τοῦ 1204,
ἤτοι πρὸ ἑπτακοσίων ἐτῶν, ἐπαύ-
σε νὰ χρησιμοποιοῦται ὡς ναὸς
βραδυτέρου δὲ ἐκρημοποίηθη
ὡς αἰθουσα θρόνου τῶν Βυζαν-
τινῶν Ἀυτοκρατόρων διὰ νὰ κα-
ταλῇ εἰς Μουσεῖον. Κατὰ αὐ-
τὴν ἐκείνην δὲν ὑφίσταται ὅμιλος
ἐκείνης τῆς ἐποχῆς.

Σημειώτεον ὅτι ὁ Ἀρχιεπι-
σκοπος Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος τὰ
παρελθόν Σάββατον εἶχε προβῆ
ἐν τῇ ἐκείνῃ ἐκείνῃ πάλιν

Ὁ συντονιστὴς τῆς ὁργανωτικῆς
ἐπιτροπῆς τῶν ἐορτῶν κ. Προκο-
πίου, ὁ ὁποῖος χθὲς ἐπισκέφθη τὸν
Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ
τὸν κατέπεισεν ἐπὶ τοῦ δημιο-
υγμένου ζητήματος

τοῦ προέδρου τῆς κυβερνήσεως κ.
Καραμανλὴ μετὰ τὸν σκοπὸν ὅπως
δοθῇ πνευματικὸν περιεχόμενον εἰς
τὴν Ἐκδοσὶν Θεσσαλονίκης. Πρὸς
πραγματοποίησιν ἐπεστράτευθη
σαν τὸ ὑπουργεῖον Παιδείας, τὸ
ὑπουργεῖον Βορείου Ἑλλάδος, τὸ
Ἐθνικὸν Θεάτρον, τὸ Ἐθνικὸν
Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας καὶ ἡ Διε-

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ
Χρονολογία 13 ΣΕΠ. 1958

Ὁ Μητροπολίτης
Θεσ) νίκης ἦλθεν ἐδῶ
Ἐζήτησε παρέμβασιν
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ
τὸ θέμα τῆς Ροτόντας

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ τῆς παρουσιάσεως
τῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν τῆς μα-
κεδονικῆς πρωτεύουσας εἰς τὴν Ρο-
τόνταν τοῦ ἁγίου Γεωργίου ἔλαβεν
ἀπρόβλεπτον ἐξέλιξιν λόγῳ τῆς πε-
ριέργου καὶ ἀδικαιολογήτου ἐμμονῆς
τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ.
Παντελεήμονος εἰς τὴν ἀσπῆρικτον
ἀντίληψιν ὅτι τὸ νὰ δοθῶν θεατρι-
καὶ παραστάσεις καὶ συναυλίας εἰς
τὸν χώρο τῆς Ροτόντας ἀποτελεῖ
ἀνέρον πρᾶξιν, δοθέντος ὅτι μέχρι
τὰ 1.200 μ.Χ. εἶχε δι' ὠρισμένον
χρονικὸν διάστημα χρησιμεύει καὶ
ὡς χριστιανικὸς ναός. Μετὰ τὰς δι-
αφωτιστικὰς καὶ πειστικὰς ἐξηγή-
σεις πού ἐδόθησαν ἐκ μέρους τῆς
ὁργανωτικῆς ἐπιτροπῆς καὶ τὰς ἐ-
πικρίσεις πού ἐγράψαν εἰς τὰς
ἐφημερίδας τῆς Θεσσαλονίκης ἐναν-
τίον τῶν ἀποφάσεων τοῦ Μητροπολί-
του, ὁ ἱεράρχης ἦλθε χθὲς εἰς τὰς
Ἀθήνας καὶ προέβη εἰς διαδήμα-
τος πρὸς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν.
Ὁ Σεβασμιώτατος Θεσσαλονίκης ἐ-
ζήτησεν ὅπως τὸ θέμα ἀχθῇ ἐνώπι-
ον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μετὰ ἀντικει-
μενικὸν σκοπὸν τὴν ἐκδοσὶν ἐπιστή-
μου διαμαρτυρίας τῆς Ἐκκλησίας
καὶ ἀποτροπὴν τῆς ἐκτελέσεως τοῦ
προγράμματος εἰς τὴν Ροτόνταν.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
ἐδέχθη τὸν κ. Προκοπίου

Τελικῶς αἱ ἐορταὶ θὰ
γίνον εἰς τὴν Ροτόνταν

ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΣ ὁμοῦ παρουσιάζ-
σθαι χθὲς ἐνώπιον τοῦ Ἀρχιεπισκό-
που Ἀθηνῶν καὶ ὁ γενικὸς συντονι-
στὴς τῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν Θεσ-
σαλονίκης κ. Ἄγγελος Προκοπίου,
ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ ὅλον θέμα καὶ
ὑπενύμωσεν εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς
Ἐκκλησίας ὅτι ἡ Ροτόντα ἀπὸ 750
ἐτῶν ἔχει νὰ χρησιμοποιοῦται ὡς Ὁ-
δοφόρος ναός καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ 1912
ποὺ ἀπληλευρώθη ἡ πρωτεύουσα τῆς
Βορείου Ἑλλάδος ὁ χώρος ἐχαρα-
κτηρίσθη ὡς ἀρχαιολογικὸς καὶ πα-
ρεδόθη εἰς τὴν κοσμητικὴν ἐξουσίαν.
Μετὰ τὰς ἐξηγήσεις αὐτὰς ἡ ὁργα-
νωτικὴ ἐπιτροπὴ προχωρεῖ εἰς ἐφαρ-
μογὴν τῶν ἀποφασισθέντων. Δέον νὰ
σημειώθῃ ὅτι ὁ Ραδιοφωνικὸς Στα-
θμὸς Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς
ἐνάρξεως τῶν ἐκδηλώσεων θὰ μετα-
δώσῃ δι' ἁπ' εὐθείας συνδέσεως με-
τὰ τὴν Ροτόνταν τοὺς λόγους πού θὰ
ἐκφωνηθῶν καθὼς καὶ ἡχογράφῃ
τῆς «Θεοφανῶς» τοῦ Ἀγγέλου Γεω-
ργίου πού θὰ δοθῇ — ὡς γνωστὸν —
μετὰ πρωτογωνίστριαν τὴν Ἑλσα
Βεργή.

(δωρεῖα πῖσω)

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΣΤΙΣ 23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

**ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ. ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ.—ΤΟ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ ΤΟΥ ΠΡΟΕ-
ΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ κ. ΚΑΡΑΜΑΝ-
ΛΗ.—200 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ ΘΑ ΛΑΒΟΥΝ ΜΕΡΟΣ**

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΛΚΟΥ

Εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ραδιοφω-
νικοῦ Σταθμοῦ προσελκίσθησαν
προχθὲς οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ
Τύπου, πρὸς τοὺς ὁποίους ἐγγε-
νοντο ἀνακοινώσεις σχετικαὶ με-
τὰς καλλιτεχνικῶν εορτῶν ποὺ
πρόκειται νὰ γίνωσι στὴν Θεσσα-
λονίκη, καὶ τὴν ἐκκαιρία τῆς ἐφε-
τεινῆς 23ης Διεθνούς Ἐκθέσεως.

Οἱ ἐκδηλώσεις αὐτὲς θὰ πα-
ρουν χαρακτῆρα Φεστιβάλ γιὰ τὴν
συμπρωτεύουσα καὶ θὰ συντε-
λέσωσι ὥστε ἀπὸ τῶρα καὶ σὺν-
εξῆς οἱ Διεθνεῖς Ἐκθέσεις νὰ ἀποκτήσωσι ἀκόμη μεγαλύτε-
ρη λαμπρότητα καὶ τουριστικὴ
σημασία.

Ὁ ἴδιος ὁ Πρόεδρος τῆς Κυ-
βερνήσεως κ. Καραμανλῆς ἔχει
ἐκφράσει τὴν ἐπιθυμίαν γιὰ τὴν
καθιέρωσιν τῶν καλλιτεχνικῶν αὐ-
τῶν ἐκδηλώσεων στὴν Θεσσαλονί-
κη, τῶν ὁποίων γίνονται ἀρχὴ ἀπὸ
ἐφέτος.

Ἡδὲ ἔχει συντελεσθῇ ἡ σχετι-
κὴ προεργασία γιὰ τὴν ὀργάνωσιν
τοῦ «Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης»,
τοῦ σχετικοῦ προγράμματος κα-
ταρτισθέντος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργεί-
ου Βορείου Ἑλλάδος καὶ τῆς
ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουρ-
γείου Παιδείας, τοῦ Ὁργανισμοῦ
Ἑθνικοῦ Θεάτρου, τοῦ Ἑθνικοῦ
Ἰδρυματός Ραδιοφωνίας καὶ τῆς
Διεθνούς Ἐκθέσεως Θεσσαλο-
νίκης.

Καταβάλλονται προσπάθειαι
καὶ μελετῶνται τὰ πάντα μετὰ τὴν
ἐκτελεστικὴν προσοχὴν, ὥστε ἡ ἑναρ-
χίς τοῦ «Φεστιβάλ Θεσσαλονί-
κης» νὰ ἐπιτύχῃ ἀπὸ κάθε πλευρᾶς.

Οἱ καλλιτεχνικαὶ αὐτὲς ἐκδη-
λώσεις θὰ εἴναι ποικίλης μορφῆς,
μετὰ θεατρικὰς παραστάσεις, συ-
ναυλίας, χοροδράματα, φιμίες,
φωτογραφικὰς ἐκθέσεις καὶ γενικῶς
κάθε τί πού ἀποτελεῖ τὸν οὐσίω-
δη παράγοντα ἀξιοπρεπείας καὶ
αισθητικῆς προβολῆς ὅλων τῶν
τομέων τῆς τέχνης.

Ἡ Ὁργανωτικὴ Ἐπιτροπὴ ὅ-
ποτελεῖται ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν
Βορείου Ἑλλάδος κ. Θεολογίτην,
ὡς πρόεδρον, τὸν Διευθυντὴν Προ-
γράμματος τῆς Ραδιοφωνίας κ.
Ἀγγ. Προκοπίου, τὸν Διευθυντὴν
Γραμμάτων τοῦ Ὑπουργείου Παι-
δείας κ. Κουρνούτον καὶ τοὺς
κ. Παυλάκον καὶ Χρονόπουλον.
Στὴν ἐπιτροπὴν ὀργανώσεως
μετέχουν καὶ πολλοὶ Θεσσαλονι-
κεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τῶν Τεχνῶν
καὶ τῶν Γραμμάτων.

Ὅπως ἀνέφερεν κατὰ τὴν προ-
χθεσινὴν συγκέντρωσιν ὁ κ. Κουρ-
νούτος, σκοπὸς τῶν εορτῶν εἶναι
νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ διάδοσις
τοῦ βυζαντινοῦ πνεύματος, τὸ ὁ-
ποῖον ἀποτελεῖ τὸ κύριον χαρακτη-
ριστικὸν τῆς Μακεδονικῆς Προ-
τεύουσας.

«Ὁφείλομεν—εἶπεν ὁ κ. Κουρ-
νούτος—νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν
τὸν βυζαντινὸν χαρακτῆρα τῶν
περιοχῶν. Δὲν ἐπιδιώκουμε νὰ δι-
δάσωμε πᾶν ὅς αὐτὸ τὴν βό-
ρειον Ἑλλάδα, ἀλλὰ νὰ διδα-
χθῶμε ἀπ' αὐτὴν τὴν βυζαντινὴν
παράδοσιν, ἡ ὁποία διατηρεῖται μέ-
χρι σήμερον ἀκέραιη. Πρὸς τὰ ἐκεῖ-
λοιπὸν τείνουν οἱ προσπάθειές
μας».

Ὁ κ. Προκοπίου ἐν συνεχείᾳ ἀ-
νέλυσε τὸ πρόγραμμα τῶν εορ-
τῶν, ὑπογραμμίσας τὴν σημασίαν
αὐτῶν, τὴν καλλιτεχνικὴν, τὴν του-
ριστικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν.

Οἱ παραστάσεις θὰ ἀρχίσουν
τὴν μετὰπροσέχῃ Τρίτην, 23ην
Σεπτεμβρίου στὰς 8.30 π. μ., μετὰ
ἐρμηνείαν τῆς βυζαντινῆς τραγω-
δίας «Θεοφανῶς» τοῦ κ. Ἀγγ.

Τερζάκη, ἀπὸ τοὺς ἡθοποιοὺς
«Θεοφανῶς», Ν. Τζόγια, Ἰορδ.
Μαρίνη, Γ. Βασιλῆ, Μ. Μωραϊτο-
πούλου, Ὁλ. Παπαδοῦκα, Π. Φου-
σούνη καὶ Γ. Ρῶν. Οἱ σκηνογραφεῖς
θὰ εἴναι τοῦ κ. Βασιλείου, οἱ ἐν-
δυμασίαι τοῦ κ. Φωκᾶ καὶ ἡ μου-
σικὴ ὑπάρχουσιν τοῦ κ. Λάδδα.

Στὴς 24 Σεπτεμβρίου θὰ δοθῇ
συμφωνικὴ συναυλία μετὰ τὸν κ. Α.
Εὐαγγελάτον διευθυνόντα καὶ τὴν
ορχήστρην κυρίαν Μιρέϊν Φλερὺ ὡς
σολίστ. Τὸ πρόγραμμα περιλαμ-
βάνει ἔργα Βέρνερ καὶ Μπετό-
βεν, Ἑλλήνων συνθετῶν καθὼς καὶ
Μακεδονικὰ τραγουδιὰ.

Οἱ εορτὲς θὰ συνεχισθοῦν στὰς
25 τρέχοντες μετὰ παραστάσιν τοῦ
Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος τῆς κυ-
ρίας Παλλοῦς Μάνου.

Στὰς 26, 28 καὶ 30 Σεπτεμ-
βρίου θὰ ἐπαναληφθῇ ἡ «Θεοφα-
νῶς» καὶ ἐπίσης θὰ δοθῇ μία δεύ-
τερη συναυλία μετὰ τὸν κ. Παρίδη
διευθυνόντα, στὴν ὁποία θὰ συμ-
πράξῃ ὡς σολίστ ὁ διαλονίστας κ.
Βυρων Κολάσης. Τὸ πρόγραμ-
μα περιλαμβάνει ἔργα Γκλουκ,
Μότσαρτ, Μπερλίν καὶ Παλιαντίου.

Οἱ καλλιτεχνικαὶ αὐτὲς εορτὲς
θὰ γίνωσι στὴν ἑξακοσιτὴ «Ροτόν-
τα» τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἡ ὁ-
ποία κτίσθηκε στὰ 300 μ. Χ. γιὰ
νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀνάκτορον τοῦ
Καίσαρος Γαλερίου.

Ἐκεῖ τώρα τοποθετήθηκε μιὰ
ἐξέδρα λυομένη μετὰ 750 θέσεις.

Συμπληρωματικῶς ἀναφέρουμε
ὅτι στὸ ἐγκαινιαζόμενον ἐφέτος
«Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης» θὰ λά-
βωσι μέρος συνολικὰ πᾶν ἀπὸ
200 καλλιτέχναι, μουσικοί, ἡθο-
ποιοί, ζωγράφοι κλπ., οἱ ὁποῖοι
ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν προπαρα-
σκευάζονται, ὥστε τὸ σύνολο τῶν
καλλιτεχνικῶν αὐτῶν ἐκδηλώσεων
νὰ παρουσιασθῇ ἀρτίον ἀπὸ πά-
σης ἀπόψεως.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΚΟΣ

«Θεοφανῶς» Θεάτρου, τὸ Ἑθνικὸν
Ἰδρυμα Ραδιοφωνίας καὶ ἡ Διε-
θνὴς Ἐκθεσις Θεσσαλονίκης. Τὸ
Ὑπουργεῖον Παιδείας διέθεσε πᾶ-
σιν 300.000 δραχμῶν καὶ ἡ Διε-
θνὴς Ἐκθεσις Θεσσαλονίκης 200.000
δραχμῶν καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς
λυομένης ἐξέδρας ἡ ὁποία θὰ στη-
θῇ ἐντὸς τῆς Ροτόντας. Τὸ Ἑ-
θνικὸν Θεάτρον διέθεσε τοὺς ἡθο-
ποιοὺς του καὶ τὸ βραβειολογί-
ον, τὰ δὲ Ἑθνικὰ Ἰδρυμα Ρα-
διοφωνίας μαζί μετὰ τὸν τεχνικὸν
ἐξοπλισμὸν του καὶ τὸ προσωπί-
κόν του ἀνέλαβε νὰ προετοιμά-
σῃ τὴν ἐκτέλεσιν ὁλοκλήρου
τοῦ προγράμματος. Τέλος, τὸ Ὑ-
πουργεῖον Βορείου Ἑλλάδος ἀνέ-
λαβε γενικὴν ἐπὶστροφήν τοῦ ὅλου
ἐορτασμοῦ διαθέσαν ὅλα τὰ ἀ-
παιτούμενα πρόσωπα καὶ μέσα.

Παρὰ ταῦτα μόλις ἀνεκοινώθη-
σαν αἱ ἀποφάσεις αὐταὶ ὁ Σεχ.
Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης ἀ-
πέστειλεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ὑ-
πουργὸν Βορείου Ἑλλάδος κ. Α.
Θεολογίτην ἀπειλὸν ὅτι θὰ τη-
λεγραφίσῃ εἰς τὸν κ. πρωθυπουρ-
γὸν διαμαρτυρούμενος διὰ τὴν ἐι-
ρησουλαν τῆς χρησιμοποιοῦσας
τῆς Ροτόντας, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν
ἀποψιν του, ἦτο χριστιανικὸς
ναός.

Αἱ ἀπόψεις τοῦ Μητροπολίτου
διεβιβάσθησαν εἰς τὸν κ. πρωθυ-
πουργὸν ὅστις ὁμῶς ἐξεδίωκε
τὴν δυσφορίαν του καὶ ὅταν ἀφί-
κετο εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν διὰ
νὰ παραστῇ εἰς τὴν τελετὴν τῶν
ἐγκαινίων τῆς Διεθνούς Ἐκθέσε-
ως ἀφῆκε νὰ νοηθῇ ὅτι ἀποδοκί-
μαζεῖ τὴν ὑποκινουμένην ἀντιδρα-
σιν. Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. πρωθυπουρ-
γὸς ἔδωκεν ἐντολὴν πρὸς τὸν
συντονιστὴν τῆς ὀργανωτικῆς ἐ-
πιτροπῆς κ. Ἀγγελὸν Προκοπίου
Διευθυντὴν Ἐκπομπῶν καὶ Προ-
γράμματος τοῦ ΕἰΡ, νὰ προχω-
ρήσῃ εἰς τὸ ὅλον ἔργον του μετὰ
προοπτικὴν ὁλοκλήρου ὁ εορτα-
σμός νὰ πραγματοποιηθῇ εἰς τὴν
Ροτόνταν.

Παρὰ ταῦτα, ὁ Μητροπολίτης
Θεσσαλονίκης δὲν ἀνίσταται τὰς
ἐνεργείας του, μετὰ ἀποτέλεσμα
ἡ διένεξις αὐτὴ ἡ ὁποία, ἔως τὴν
τε εἶχε κρατηθῇ εἰς τὸ παρασκή-
νιον, νὰ εἴδῃ εἰς τὸ φῶς τῆς δημ-
σιότητος εἰς τὴν προχθεσινὴν φύλ-
λιν τῆς «Μακεδονίας», ἡ ὁποία
ἐτόνιζεν ὅτι ἐπ' ὁνόματι τοῦ Μη-
τροπολίτου ἐπρωκόλεσεν ὀργισμένην
ἐντύπωσιν εἰς τὸν λαὸν τῆς Θεσα-
λονίκης.

Παρὰ ταῦτα ἀπὸ τῆς πλευρᾶς
τοῦ Μητροπολίτου ἐδηλώθη ὅτι
χρησιμοποίησις τῆς «Ροτόντας»
εἶναι δεκτὴ μόνον διὰ τὴν παρό-
υσαν τοῦ βυζαντινοῦ δράματος

σκοπὸς Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος τὸ
παρελθὼν Σάββατον εἶχε προβῇ
εἰς σχετικὸν διάδημα πρὸς τὸν
Ὑπουργὸν τῆς Παιδείας κ. Βο-
γιατζίην — ὅτε ἀκόμη δὲν ἦτο
πλήρως ἐνημερωμένος ἐπὶ τοῦ
θέματος — ἀνεγνώρισεν τὴν ὀρ-
θότητα τῶν ἀποφάσεων τοῦ κ.
Προκοπίου καὶ ὑπεσχέθη νὰ προ-
βῇ εἰς τὰς ἀπαραίτητους συστά-
σεις ὥστε νὰ ἀνακοπῇ ἡ ἀντί-
δρασις τοῦ Μητροπολίτου Θεσα-
λονίκης.

Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γε-
γονός ὅτι παρὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ
Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης εἰς
Ἀθήνας καὶ παρὰ τὴν ἀσκουμέ-
νην πίεσιν τῶσον ὁ Μακ. Ἀρχι-
επίσκοπος ὅσον καὶ ἡ Ἱερά Σύ-
νοδος ἀπέφυγεν νὰ προβοῦν εἰς
οἰονόηποτε νέον διάδημα.

Ἐναντὶ ὅλων αὐτῶν τῶν ἐξε-
λίξεων, ἡ ἐντολὴ τοῦ κ. πρωθυ-
πουργοῦ εἶναι ὅπως ἡ Ὁργανω-
τικὴ Ἐπιτροπὴ προχωρήσῃ εἰς
τὸ ἔργον τῆς καὶ ἐτοιμάσῃ τὸν
ἐορτασμὸν διὰ τὴν ἐβδομάδα ἀ-
πὸ 23—30 Σεπτεμβρίου, ἀσχε-
τως οἰσθησόμενοι ἀντιδράσεις.

Πιστεύεται ὅτι πρὸ τῆς ἐκδη-
λώσεως οἰσθησόμενοι τοῦ τύπου
καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Θεσσαλονίκης
ὁ Μητροπολίτης τῆς Μακεδονί-
κης πρωτεύουσας θὰ ἀναθεωρή-
σῃ τὴν στάσιν του.

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ
"ΒΡΑΔΥΝΗΣ")

17/9/1958

Απόκομμα ΒΡΑΔΥΝΗΣ

Χρονολογία

.....17 ΣΕΠ. 1958

Ο συντονιστής του προγράμματος των καλλιτεχνικών εορτών της Θεσσαλονίκης, καθηγητής των Καλών Τεχνών κ. Προκοπίου, απευθείας εις τὰς Ἀθήνας καθώρισεν όλες τις λεπτομέρειες των παραστάσεων που θα δοθούν, εντός του Ὀκτωβρίου, εις τὸν χώρον τῆς Ροτόντας.

Ἐγνώσθη ὅτι ὁ χώρος τῆς Ροτόντας, δι' εἰδικῶν ἐγκαταστάσεων πρόκειται νὰ φωτισθῇ με 130 ἰσχυροὺς προβολεῖς καὶ ἄλλα φωτιστικά ἐφέ, οὕτως ὥστε νὰ φωτίζεται πλήρως ὁ παμμέγιστος θόλος αὐτῆς, διὰ νὰ παρουσιάσῃ φαντασμαγορικὸν θέαμα.

Εἰς τὸν χώρον τῆς Ροτόντας θὰ δοθῶν αἱ παραστάσεις τοῦ θεατρικοῦ ἔργου «Θεοφανῶν» με ἡβοποιῶν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου, δύο συναυλίας τῆς συμφωνικῆς ὁρχήστρας Θεσσαλονίκης καὶ δύο παραστάσεις τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδράματος τῆς κ. Ραλλοῦς Μάνου.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΩΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΣ ΕΠΙΖΗΜΙΟΣ Η ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΗΣ ΡΟΤΟΝΤΑΣ ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΟΥ ΧΑΟΥ ΕΙΣ ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΔΕΝ
ΑΙΡΕΙ ΤΗΝ ΑΓΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

ΙΣΧΥΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΟΝΙΚΗΣ Κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Ἐν σχέσει με δσα ἐγράψαμεν εἰς τὸ φύλλον τοῦ Σαββάτου διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς Ροτόντας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου κατὰ τὰς καλλιτεχνικὰς ἐορτὰς τῆς Θεσσαλονίκης, ὁ Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμων, μὰς ἀπέστειλε τὴν ἀκόλουθον ἀπάντησιν :

Μὴ δυνάμενοι, λόγω τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, νὰ ἀντιπαρῆλθωμεν τὰς ἀναληθείας τοῦ δημοσιευθέντος ἄρθρου, ἐν σγέσει πρὸς τὴν ἴνευ γνώσεως ἡμῶν. ληφθεῖσαν, ὑπὸ τινῶν «ἀρμόδιων», ἀπόφασιν περὶ τῆς χρησιμοποίησεως τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀρχαιοτάτου ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγ. Γεωργίου διὰ χοροδραμάτων καὶ θεατρικὰς παραστάσεις καὶ συναυλίας με μουσικὰ ὄργανα, γράφομεν, κατὰ καθήκον καὶ χάριν τῆς ἀληθείας, τὰ κάτωθι :

1) Δὲν ἤλθομεν εἰς Ἀθήνας διὰ νὰ ἀσκήσωμεν πίεσιν καὶ

ἐπιδιώκωμεν τὴν ἐν τῷ ὑπ' ὄψιν ζητήματι συμπαραστάσιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου, ἀλλὰ διὰ νὰ μετὰσχωμεν τῶν ἐνοχασίων αὐτῆς, διότι ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ εἰμεθα Συνεδρικοὶ Συνεδρος. Ἡ ἱερὰ Σύνοδος, ποῖν ἡμεῖς ἔλθωμεν εἰς Ἀθήνας, ἐπράξε τὸ καθήκον αὐτῆς ἀποστείλασα πρὸς τὸ ἀσπασίον ὑπουργεῖον ἐγγράφον διαμαρτυρίας δι' ὅσα ἐσχεδιάζοντο εἰς βάρος τῆς ἱερότητος τῶν χώρων τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ.

2) Οὐδόλως ἔκτοτε ἡ ἱερὰ Σύνοδος μετέδωκε τὴν ἐπὶ τοῦ σοδαροῦ τούτου ζητήματος κοινωνικὴν καὶ δικαστικὴν γνώμην αὐτῆς, ὡς τὸ ἄρθρον, πρὸς παραπλάνησιν τῆς κοινῆς γνώμης, ἰσχυρίζεται, ἀλλὰ, ταυταῖον, ἐν τισι σημείοις, ὑπεροδεύαται, μετὰ δὲ τὰ ἐν τῇ ἐκδόσει.

οὐκ ἔστιν ἡ ἐκδοτικὴ ἀποφάσις τοῦ ἀσπασίου προνομήματα τῶν ἐν Θεσσαλονικῇ ἐορτῶν, ἀπέστειλε τηλεγράφημα διαμαρτυρίας πρὸς τὸν κ. ὑπουργὸν Βορείου Ἑλλάδος, ἀντιγράφον δὲ τοῦ τηλεγραφήματος τούτου μετὰ νέου ἐγγράφου διαμαρτυρίας ἀπέστειλε πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων.

3) Βάσει ἱερῶν κανόνων, οὐδεὶς ἡμεῖς, θεατρικὴν ἢ ἄλλην, μὴ θρησκευτικὴν, ἐπίδειξιν ἐν τῷ ἱερῷ Ναῷ ἐπετρέψαμεν, ὡς ἀναληθὲς πληροφοροῖ τὸ ἄρθρον. Πολὺ περισσότερον, δὲν ἠδυνάμεθα νὰ ἐπιτρέψωμεν ἔργον «Θεοφανῶν», τὸ ὁποῖον ὁ κ. Προκοπίου καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐνδιαφερόμενοι ὑπὲρ τῆς πνευματικῆς, καλλιτεχνικῆς καὶ ἐθνικιστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ λαοῦ τῆς Βορείου Ἑλλάδος ἐξέλεξαν, πρακτικῶς, τὴν δυσφήμου καταγωγῆς Θεοφανῶν ἀντὶ τῆς ἀγίας Ἑλένης, ἢ τῆς Εἰρήνης τῆς Ἀθηναίας, ἢ τῆς ἀγίας Θεοφανούς, ἢ τῆς εὐσεβοῦς Θεοδώρας, διὰ νὰ περιορισθῶμεν μόνον εἰς αὐτάς. Διότι ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Προκοπίου καὶ τῶν συνεργῶν αὐτοῦ προσαγομένη εἰς Θεσσαλονικὴν πρὸς ἐξουδετέρωσιν, ὡς λέγετε, μερικῶν κακῶς ἐχόντων πραγμάτων, «Θεοφανῶν», εἶναι πρόσωπον κατηγορούμενον ὑπὸ τῆς ἱστορίας ὡς ἐνεχόμενον, ἐνεκα ἠθικῆς αὐτοσυρίας καὶ συνεργασίας, εἰς τὰς δολοφονίας τοῦ Βασιλέως πενθεροῦ αὐτῆς, τοῦ Ρωμανοῦ καὶ τοῦ εὐσεβοῦς καὶ ἀσκητικῶν τῶν Βίων Νικηφόρου Φωκά. Τούτων ἕνεκα καὶ ἡ Πατριαρχία, μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Νικηφόρου, ἀνέβη νὰ στείλῃ αὐτοκράτορα τὸν Νικάνην Τσιμισκὴν, ὃς αὐτὸς ἐσκόπευε νὰ ἔχη ὡς ἀποκρῆστὴν τὴν Θεοφανῶν, ἀπὸ τῶν ἐνοχῶν τῆς ὁποίας, κατὰ τὴν ἐκ τῶν σοφιστικῶν σταθμῶν Ἀθηνῶν ἐκπομπὴν τοῦ ἔργου, ἐπὶ τῶν ἀσείει ἀνευλαβεῖς καὶ κατὰ τὸν

Απόκομμα

Χρονολογία

26 ΣΕΠ. 1958

ΟΙ ΓΙΟΡΤΕΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

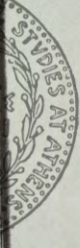
Κατὰ πληροφορίαν ἀπὸ τῆς Θεσσαλονίκης, ἡδὲ τὸ βράδυ δόθηκε ἐπὶ Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἡ πρώτη παράστασις τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδράματος τῆς Ραλλοῦς Μάνου, μέσα στὸν κύκλο τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τῶν ἐορτῶν Θεσσαλονίκης.

Τὸ χοροδrama παρουσίαζε τὴν «Ἑρμιόνη» με μουσικὴ Μίση Θεοδωράκη, χορογραφίες Ραλλοῦς Μάνου καὶ Ντάρας Τσάτσου καὶ σκηνογραφίες καὶ κοστούμια Γιάννη Μόραλη. Ἀκολούθησε ἡ ἐκδήλωση τοῦ Σάμουελ Μπάρμερ καὶ χορογραφία Ραλλοῦς Μάνου. Ἡ ἐπίδειξη τοῦ ἑλληνικοῦ χοροδράματος ἔληξε με τὴν «Ἑρμιόνη» τοῦ Μάνου Χατζηδάκη, με χορογραφία Ραλλοῦς Μάνου καὶ κοστούμια Γιάννη Μόραλη.

— Σήμερα τὸ ἀπόγευμα καὶ τὸ βράδυ ἐπανελαμβάνεται ἡ «Θεοφανῶν» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη.

— Οἱ ὀργανισμοὶ παράγοντες τῶν ἐορτῶν εἶναι ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τῶν ἐκδηλώσεων καὶ θεωροῦν ὅτι ἡ ἐπιτυχία αὕτη θεμελιώνει ὀριστικὰ τὸ θέσμιον. Ἡδὲ ὁ ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος κ. Θεολόγιος εἶχε συνεργασία με τὸ γενικὸ συντονιστὴ τῶν ἐκδηλώσεων κ. Ἀγγέλου Προκοπίου, γιὰ τὸν καθορισμὸ τῆς μελλοντικῆς πορείας τῶν ἐορτῶν καὶ γιὰ τὴν χάραξη τῶν γενικῶν γραμμῶν τοῦ προγράμματος τοῦ 1959. Ἐπίσης ὁ γενικὸς διευθυντὴς γραμμάτων καὶ θεάτρου τοῦ ὑπουργείου Παιδείας κ. Κουρνούτσος πρὸς ἐπιστρεφὲ ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικὴν, ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν του.

(Συνέχεια νῆσ)

[illegible]

Απόκομμα

ΔΡΑΣΕΩΣ Θεσ/νικής

Χρονολογία

1 ΣΕΠ. 1958

Κατά την διάρκεια του Φεστιβάλ το οποίο θα οργανωθεί την τελευταία εβδομάδα της εκθέσεως θα παρουσιασθεί στον Άγιο Γεώργιο (Ροτόντα) η «Θεοφανώ» του Άγγελου Τερζάκη. Το έργο θα ανέβει κατά σκηνοθεσία Μήτσου Λαγύρου θα πάρουν δε μέρος οι καλλιτέχνες Έλσα Βεργή, Νίτσα Ζαφειρίου, Νίκος Τζόγιας, Ιορδάνης Μαρίνης, Πέτρος Φυσσούν, κ.ά. Καταβάλλονται προσπάθειες ώστε να καταστή δυνατή η συμμετοχή στις παραστάσεις του Τάκη Καρούσου (στο ρόλο του Νικηφόρου Φωκά), αλλά δεν είναι βέβαιο εάν θα επιτευχθεί τούτο, διότι ο εκλεκτός αυτός καλλιτέχνης δεσμεύεται δια συμβολαίων με τον θίασο Δημήτρη Μυράτ.

91-2.

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία

10 ΣΕΠ. 1958

Οι προετοιμασίες για τας παραστάσεις της «Θεοφανώς» Τερζάκη
Αι άλλαι εκδηλώσεις

ΕΠΕΣΤΡΕΨΑΝ από την Θεσσαλονίκη, όπου είχαν μεταβή δια την οργάνωσιν του «Καλλιτεχνικού εορτασμού», που θα γίνη εις Θεσσαλονίκην επ' ευκαιρία της εκθέσεως ο εικονιζόμενος διευθυντής Έκπομπών και Προγράμματος του Ε.Ι.Ρ. κ. Άγγελος Προκοπίου, ο προϊστάμενος Έπικαίρων κ. Δ. Χρονόπουλος και ο προϊστάμενος Πνευματικής Καλλιέργειας κ. Ντίμης Άποστολόπουλος, μαζί με τους ειδικούς καλλιτεχνικούς συνεργάτας των. Κατά την διάρκεια της εκεί παραμονής των παρέστησαν εις σύσκεψιν, της οποίας προήδρευεν ο ύπουργος Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτης και μετέσχον οι άνωτατοι υπάλληλοι της Γεν. Διοικήσεως, ο πρόεδρος του Πανεπιστημίου κ. Κακριδής και άλλαι πνευματικαί προσωπικότητες. Εις την σύσκεψιν μετέσχε και ο πρόεδρος του Δ. Σ. της Διεθνούς Έκθέσεως κ. Γεωργιάδης, ο οποίος ανέκοινωσεν ότι η Έκθεσις Θεσσαλονίκης δια να μετάρχη εις τον καλλιτεχνικόν εορτασμόν προσφέρεται να αναλάβη ολόκληρον την δαπάνην κατασκευής της υπεαλλίνης εξέδρας, η οποία θα στηθῇ εις την «Ροτόνταν» του Μουσείου του Αγίου Γεωργίου, επί τη βάσει σχεδίου που εξέπότησεν ο καθηγητής κ. Μυλωνάς, ο οποίος επίσης μετέσχε της συσκέψεως. Την αιτιητικήν διαμόρφωσιν του σκηνικού — όπου θα παιχθῇ ἡ «Θεοφανώ» του Άγγελου Τερζάκη και θα δοθύν αι δύο συναυλιαί και αι δύο παραστάσεις του «Ελληνικού Χοροδράματος» της Ραλλούς Μάνου — ανέλαβεν ο ζωγράφος Σπύρος Βασιλείου. Σημειωτέον ότι ολόκληρος ο Τύπος και ο πνευματικός κόσμος της μακεδονικής πρωτεύουσας υπεδέχθησαν ένθουσιωδώς την άναγγελίαν του «Καλλιτεχνικού εορτασμού», ο οποίος θ' αποτελέσῃ την άπαρχήν ενός μονιμότερου θεσμού. Ἡ πρόδος των σχετικών έργων ανέφ'ερθη τηλεφωνικώς εις τον έν Ρόδω εύρισκόμενον Πρόεδρον της Κυβερνήσεως κ. Καραμανλῆν — εις τον οποίον οφείλεται ἡ αρχική ιδέα — ο δε κ. Πρωθυπουργός εξέφρασε την ἄκραν εύαρέσκειάν του και υπεσχέθη πάσαν κρατικήν ένίσχυσιν δια την παραλλήλως πρὸς τὸ οικονομικὸν δημιουργίαν πνευματικὸν κλίματος κατὰ την διάρκειαν της Έκθέσεως Θεσσαλονίκης.

Απόκομμα

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ

Χρονολογία

10 ΣΕΠ. 1958

ΔΙΑΝΟΜΗ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»

Στις 23 Σεπτεμβρίου θα δοθῇ δριστηκῶς ἡ πρεμιέρα της «Θεοφανώς» του Τερζάκη στὴ Θεσσαλονίκη. Τελικὰ ἡ διανομὴ τοῦ έργου καθορίσθη ὡς ἑξής: Θεοφανώ Έλσα Βεργή, Τιμιμισίς, Νίκος Τζόγιας, Νικ. Φωκάς, Ιορδάνης Μαρίνης, Καλόγερος Ν. Περγιάδης, Σιλβάδα Έλ. Ζαφειρίου, Μιχ. Βούρτσος Γρη. Βαρελάς, Λέων Βαλάντης ο Πέτρος Φυσσούν. Συμμετέχουν επίσης οί θανάσης Χριστογιαννόπουλος, Λελοῦδης, Άννα Σαρρή, Ολυμπία Παπαδόπουκα, Μαίρη Γαυριδάου, Ουλβία Γκούλντου, ἡ νέα καλλιτέχνης της πρῶτης Καίτη Χουσιόπουλου κ.ά. Σκηνοθεσία Μήτσου Λαγύρου. Μουσική Άντση Λάβδα. Καστομία Φωκά. * Ὁ Σπύρος Βασιλείου φιλοτεχνεῖ γιὰ τὴν «Θεοφανώ» τρία σκηνικά τὰ ὁποία θα στηθῶν σὲ τρία διαφορετικὰ σημεία της ροτόντας τοῦ Αγίου Γεωργίου. Τα σκηνικά δὲν θα ἀποσυναρμολογῶνται ἀλλὰ θα φωτιστῶν καὶ ἀρὰ ἑκάστη πού απαιτεῖ ἡ δράσις τοῦ έργου. * Στὴν πρεμιέρα της «Θεοφανώς» θα παραστῶν πολλοὶ ὑπουργοὶ καὶ ἐπίσημοι καὶ πινθακάτα ο κ. πρωθυπουργός. * Ἐγνώσθη ὅτι μετὰ τὴν πρεμιέρα τοῦ έργου στὴ Θεσσαλονίκη οί Ραδιοσταθμοὶ Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης θα μεταδώσων ἡχογράφου της «Θεοφανώς».

Απόκομμα

Η ΑΥΓΗ

Χρονολογία

17 ΣΕΠ. 1958

ΟΙ ΓΙΟΡΤΕΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Τὸ ἐρχόμενο Σάββατο ἀναχωροῦν γιὰ τὴ Θεσσαλονίκη οί ἡθοποιοὶ ποὺ θὰ ἐρμηνεύσων τὴ «Θεοφανώ» τοῦ Άγγελου Τερζάκη κατὰ τὴς ἐορτῆς της Θεσσαλονίκης, ποὺ ἀρχίζουν τὴν Τρίτη. Τὴν Τρίτη θὰ ἀναχωρήσων γιὰ τὴν πρωτεύουσα της Βορ. Ελλάδος τὰ μέλη τοῦ Ἑλληνικοῦ Χοροδράματος καὶ οί μουσικοὶ ποὺ θὰ συμπράξων με τὴν ὀρχήστρα στίς δύο συναυλίες τοῦ προγράμματος.

Απόκομμα

ΕΛΛΗΝ. ΒΟΡΡΑΣ Θ)ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία

10 ΣΕΠ. 1958

Η ΘΕΟΦΑΝΩ

Στὴ ροτόντα τοῦ Αγίου Γεωργίου θὰ δοθῇ σύντομα παράστασις με τὸν «Θεοφανώ» τοῦ Άγγελου Τερζάκη επ' ευκαιρία της Έκθέσεως. Ἡ παράστασις αὐτὴ καθὼς καὶ δὲ οί ἄλλαι καλλιτεχνικῆς ἐκδηλώσεις, γιὰ τίς ὁποίας ἔχουμε μιλῆσει ἐν ἐκτάσει σὲ προηγούμενα σημείωματα, ἀναμένονται με ζωρὸν ένδιαφέρον ἀπὸ τὸ φιλόμουστο κοινὸ τῆς Θεσσαλονίκης.

Μιά φορά την εβδομάδα

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΧΡΥΣΟΥ

— Τό περιοδικό που προβάλλει την πνευματικότητα της Βορ. Ελλάδος και υπογραμμίζει κάθε δημιουργική τάση και άνοδική πορεία στον τόπο μας, είναι αναμφίβολα το λογοτεχνικό περιοδικό «Νέα Πορεία», που επί τέσσαρα χρόνια τώρα εκδίδει στην πόλη μας ο ποιητής κ. Χρήστος Ντάλιος, με επιμελητή της ύλης τόν λογοτέχνη κ. Τηλέμαχον Αλαδέραν.

Η «Νέα Πορεία» είναι περιοδικό ποιότητας με αξιώσεις και θεωρείται ένα από τα καλύτερα λογοτεχνικά περιοδικά.

— Στο τεύχος Σεπτεμβρίου που κυκλοφόρησε συνεργάζονται οι: Γιώργης Κάτσιρας με αποσπάσματα ποιητικά από την τ'Αυτόγνωσία, Γιώργης Θέμελης με τό «Πρώτο Διάστημα» από τό ανέκδοτο ποίημα «Τό πρόσωπο και τό είδωλο» που έχει τίτλο «Επιστροφή», Στέργιος Σκιαδάς με τό ποίημα «ΟΙ κουρασμένες ώρες», δ Κλείτος Κύρου με τη μετάφραση του ποιήματος του Μπερνάρ Μπατιέ «Εξουσία» και δ Κώστας Λαχάς με τό ποίημα «Ανοίξεις» και «Μας ρώτησαν».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί στους πνευματικούς κύκλους της Ελλάδος ή συζήτηση που γίνεται στο περιοδικό πάνω στη σύγχρονη πεζογραφία μας και που ως τώρα πήραν μέρος, κατά σειρά οι: Τάσος Αθανασιάδης, Μανώλης Αναγνωστάκης, Άλκης Γιαννόπουλος, Άλκης Θρύλος, Βασίλειος Λαούρδας, Στέλιος Εφελούδας, Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος, Γιώργος Θεοτοκάς, Μπάμπης Νίντας, Μιχαήλ Περάνης, Πέτρος Σπανιδάκης, και στο τεύχος που κυκλοφόρησε άπαντούν—για την σύγχρονη πεζογραφία μας και τη ροή της μέσα στο παγκόσμιο πνευματικό κλίμα, τό πνευματικό βάρος της

πεζογραφίας και έν αυτή αντίπροσωπεί την ελληνική πραγματικότητα, όσον άφορά τήν ζωή, τήν εποχή τόν ελληνικό άνθρωπο, τό χρώμα και ποιοί είναι οι πεζογράφοι που ξεχωρίζουν σήμερα—οι λογοτέχνες κ. κ. Τόκης Δόξας, Γιώργης Κάτσιρας και Πέτρος Άρολογας.

Ο κ. Γιώργος Κάτσιρας μιλάοντας για τούς πεζογράφους της νέας γενεάς γράφει μεταξύ άλλων «...Ο Τηλέμαχος Αλαδέρας και μερικοί άλλοι σημάδεψαν ήδη και άρκετά τό χάραγμα του δρόμου της τελευταίας γενιάς. Νομίζω μάλιστα ότι τό «Ρολόγι» Ένα πρόσφατο πεζογράφημα του Αλαδέρρα, κινείται μέσα στο σύγχρονο πνευματικό κλίμα και εκφράζει Ένα βαθύτερο «νόημα» ζωής στην εσωτερική της αναδίπλωση, και όχι στο εξωτερικό της μόνο καθέκαστα.

Τό πεζογράφημα αυτό (που συζητήθηκε εύρύτατα, προφορικά και γραπτά, με άρκετες επινεύσεις και άλλες τόσες άρνήσεις) δέν υποτάσσεται στην εξωτερική «πραγματικότητα» αλλά την υποτάσσει και την αφομοιώνει για να την αναπλάσσει σφαιρικά στους χώρους ένός «Εξωλογικού» ποιητικού γίνεσθαι από όπου θα την εκφράση και θα την αποδόσει περισσότερο συγκεντρωμένη, περισσότερο συμπυκνωμένη.

— Ο γνωστός κριτικός του Ίωνα Δραγούμη κ. Πέτρος Άρολογας μιλώντας για τούς νεωτέρους πεζογράφους γράφει: «Ανάμεσα σ' αυτούς που ήλθαν, που εκδηλώθηκαν ύστερα από Έένα, ύστερα από 20 χρόνια μετά τό τριάντα, δέν είναι ίσως κανείς που να έχη τό πλατό τάλαντο μερικού προγενετέρων. Άρκετοί όμως είναι έκείνοι που έχουν ποιότητα καλύτερη. Είναι οι μερικοί έκδηλοι (Αλαδέρας) ή παρουσία του φώκνερ

που είναι δ μεγαλύτερος και δ πιο μοντέρνος πεζογράφος—έν θέλουμε να παράμελίσουμε δλότελα τούς συγγραφείς τών «Έκδόσεων του Μεσανακτίου, στο θέμα του μοντέρνου. Για τούς συγχρόνους, τούς άνηκοντας στις νέες λογοτεχνικές ηλικίες της Ελλάδος, τό έργο είναι πολύ περισσότερο δύσκολο, γιατί τό κοινό είναι πιά προσανατολισμένο, πιά καταταπισμένο και δέν έχει την παρθένα άνυποψία του κοινού του 1930 που έπαιρνε κάτι κόλοφωτιές για μέτωμα...».

— Μετά τις άπαντήσεις στη συζήτηση για τήν πεζογραφία τό περιοδικό δημοσιεύει πεζογράφημα του Γιάννη Σφακιανάκη, σχόλια για τήν καθιέρωση του καλλιτεχνικού προγράμματος στη Διεθνή Έκθεση με κύριο χαρακτηριστικό «τήν άγνοία και τόν ολοκληρωτικό παραμερισμό τών λογοτεχνών και καλλιτεχνών της τέλει».

Τό περιοδικό κάνει δριμύτατη έπιθεση κατά τών άρμοδίων της Δ. Έκθέσεως για τήν έκχώρηση του καλλιτεχνικού προγράμματος της Δ. Ε. Θ. στους άνοιχτομάτες έμπορους της τέχνης Αθηναίους... και χαρακτηρίζει τήν ενέργεια σάν πρωτοφανή άδικία σέ βάρος τών πνευματικών ανθρώπων της Θεσσαλονίκης.

— Έν συνέχεια κρίνεται τό διέλλο του κ. Άντρία Καραντών «Εισαγωγή στη νεώτερη ποίηση καθώς και πολλά νέα διέλλα από τόν κ. Πέτρο Σπανιδάκη και τόν Μπάμπη Νίντα.

Τό τεύχος δημοσιεύει έναν θαυμάσιον πίνακα του συμπόλιτη μας ζωγράφου κ. Μανώλη Γιαννούση που έχει τίτλο «Έκκλησία Καστοριάς».

Ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Νίκ. Ι. Σπυρόπουλος άπήυθυσε θερμήν έπιστολή στον

κ. Τάκη Γκοσιόπουλο με τήν ευκαιρία που άσχολήθηκε με τό έργο του «Μυθολογικά Άρχαίας Αιτωλίας».

Μεταξύ τών άλλων δ συγγραφέας γράφει «Κολακεύομαι, μα τήν άλλη θεία, όταν βλέπω εργάτες του πνεύματος της Ίδκιης έκλεκτής περιωπής να βρίσκουν πραγματικά γνήσιο και ζωηρό ενδιαφέρον στα ποιήματά μου. Σας παρακαλώ να δεχθήτε και πάλιν τήν θερμή μου εϋχαριστίες για όσα έγράψατε και γράφετε για μένα».

— Κυκλοφόρησε τό 25ον τεύχος του μηνιαίου Δελτίου της Μακεδονικής Καλλιτεχνικής Έταιρείας «Η Τέχνη» στη Θεσσαλονίκη, με κριτικά κείμενα και σχόλια στις πρόσφατες θεατρικές μουσικές και λοιπές εκδηλώσεις. Τό περιοδικό κυρίως είναι δργάνο κριτικής.

— Όπως πληροφορούμεθα από τόν Καβαλιώτη ποιητή κ. Κώσταν Όρφανίδη, κατά τήν τελευταία συνέδριση του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Γραμμάτων και Τεχνών συζητήθηκε ή κατάσταση του χειμερινού προγράμματος τών εκδηλώσεων του Συνδέσμου. Σύμφωνα με με τις πληροφορίες δ εύρισκόμενος στην πόλη μας λογοτέχνης κ. Άγγελος Τερζάκης θα πάη στην Καβάλα όπου θα δώση διάλεξη με θέμα «Τό θέατρο στον αιώνα μας».

— Πρόσκληση επίσης για μία διάλεξη, στη σειρά τών διημιών του Συνδέσμου Γραμμάτων και Τεχνών Καβάλας, άπετέχθη και δ λογοτέχνης κ. κ. Γιώργος Θεοτοκάς.

— Ο ποιητής κ. Ήλίας Κατσόγιαννης είναι δ δημοτικώτερος Έλληνας ποιητής. Παντού, σ' όλο τό περιοδικό και ήμερησιο Τύπο αναδημοσιεύονται ποιήματά του όπως και στον Τύπο τών αποδήμων. Τε-

λευταία δ Ραδιοσταθμός Αθηνών άσχολήθηκε με τό έργο και τήν προσωπικότητα του ποιητή της Θεσσαλονίκης ποιήματά του δε άπήγγειλεν δ μεγάλος καλλιτέχνης του θεάτρου κ. Γιώργος Γληνός.

— Η Θεσσαλονίκη φιλοξενεί πολ- λούς λογοτέχνες μεταξύ τών οποίων και τούς Άγγελον Τερζάκη, Μη- τσον Αυγίζον, Νέστορα Νέστορα, Γεραλήν κ. ά.

— Έπειδή πολλοί φίλοι της στή- λης αυτής εξακολουθούν να στέλνουν περιοδικά διέλλα και γράμματα στην παλαιά μας διεύθυνση παρακαλούμε να σημειώσουν τήν νέα μας διεύθυνση: Στέφανον Χρυσόν, Ίωννου Μιχαήλ άρ. 7 Θεσσαλονίκη. Έτσι αποφεύγονται άνωμαλίες και χρονοτριβές.

— Μεθαύριο Σάββατο 27 Σεπτεμ- βρίου και ώρα 3.15 μ. μ. στην τα- κτική του έκπομπή «Συγγραφείς και διέλλα» του Ραδιοφωνικού Σταθμού Θεσσαλονίκης δ λογοτέχνης και κρι- τικός κ. Γιώργος Δέλιος θα παρουσι- άση και θα σχολιάση τις άκόλουθες έκδόσεις. Θ. Δ. Φραγκοπούλου «Τά άλλα ποιήματα» και τό Ίδιου τό θεατρικό «Καρτερίνα».

— Στο τελευταίο φύλλο της Νέας Καστοριάς που διευθύνει δ κ. Άν- δρέας Δούκνης, συνεργάζονται με μελέτες οι κ. κ. Πηγιών, Άντ. Κα- λοφατίδης και μέ ποίημα ή κ. Ίφι- γένεια Διδασκάλου.

— Ελάσαμε ώριμένα διέλλα τό όποια λόγω πληθώρας ύλης θα τα άναγγείλωμε εις τό έπόμενο δελτίο μας.

— Επίσης θα άσכולηθώμε και με μία εργασία του κ. Βουλγαράκη που δημοσιεύθηκε στον Τύπο της Λαρ- σης.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΜΕ ΘΡΙΑΜΒΟΝ ΑΛΗΘΗ

ΗΡΧΙΣΑΝ ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΗΣ «ΡΟΤΟΝΤΑΣ» ΧΘΕΣ ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΠΙΤΥΧΕΣΤΑΤΗ Η ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΤΗΣ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ

Από χθές, η υπέρτιμος βορεία πρωτεύουσα της Ελλάδος, έχει τον Ιδίων της «κύκλον» καλλιτεχνικών εορτών και καθίσταται πολυς πνευματικής εξέως μεγαλύτερας πλέον ακτινοβολίας.

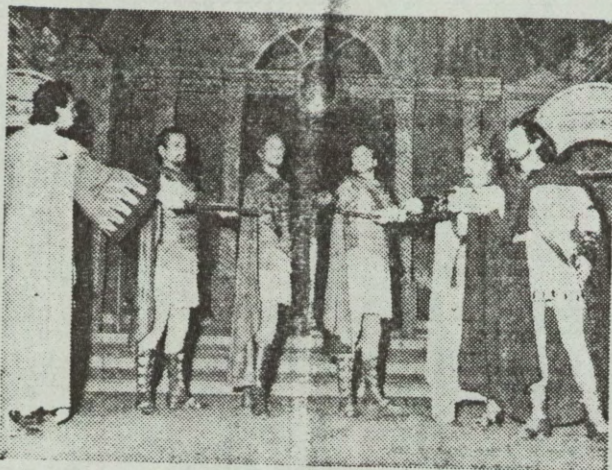
Με τας καλλιτεχνικάς ατάς εορτάς, η Θεσσαλονίκη πραγμα-

της: Πέτρος Φυσούν. Λέων Πεδιάδης: Κ. Παλός. Ι. Ατζιποδόω-ρος: Γ. Ρώης. 'Ισαάκ του Βαχράμ: Πέτρος Τσουμπής.

Τας θυγατέρας του Κωνσταντίνου του Ζ' υπεδύθησαν αι καλλιτέχνιδες Ολυμπία Παπαδούκα, 'Ολύβια Κουί-δου, Μαίρη Μπουριάδου, Άννα Σα-

λίαν της συμφωνικής ορχήστρας της Θεσσαλονίκης, υπό την διεύθυνσιν του κ. 'Αντίχου Εύαγγελάτου και με σολίστ την σοπράνο Μιρέιγ Φλερύ.

Η συναυλία θα άρχισή την 8.30 μ.μ., τὸ δὲ πρόγραμμα περιλαμβάνει τὴν εἰσαγωγὴν ἀπὸ τὴν «'Ομπερόν» τοῦ Βέμπερ, τὴν 5ην συμφωνίαν τοῦ Μπετόβεν, τὴν συμφωνικὴν εἰκόνα ἐπὶ πανηγύρι τῆς Κακάδας τοῦ Σόλωνος Μιχαηλίδου, τὰ «Μακεδονίτικα» τοῦ Λώρη Μαργαρίτη, τὴν συμφωνικὴν μπαλλάντα «'Η λιγερὴ καὶ ὁ Χάρος» τοῦ 'Αντίχου Εὐαγγελάτου καὶ συμφωνικὸ ποίημα «'Ο θάνατος τῆς 'Ανδρειωμένης» τοῦ Μανώλη Καλομοίρη.

Από τὴν πρεμιέρα τῆς «Θεοφανούς». Ἡ σκηνὴ τῆς ἀρκυμοσίας τῶν συνωμοτῶν, ὀλίγον πρὸ τῆς δολοφονίας τοῦ Νικηφόρου Φωκά. Τρίτος ἐξ ἀριστερῶν ὁ 'Ιωάννης Τσιμισκῆς (Ν. Τζόγιας)

τοποιεῖ ἓνα σοβαρώτατον θέμα πρὸς τὴν ἀσκήσιν ἡγετικῶν πνευματικῶν ρόλων εἰς ὁλόκληρον τὸν ἑλληνικὸν χῶρον, ἐπανευρίσκουσα τὴν ἀρχαίαν ἀγλήν τῆς καὶ εὐθυφραμιζομένη πλήρως μετὰ τὴν πρωτεύουσάν.

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΠΡΩΤΗ ΤΗΣ «ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ»

Θριαμβευτικὴν ἐπιτυχίαν εἶχε χθὲς πρεμιέρα τῆς «Θεοφανούς» μετὰ τὴν ὁποίαν ἤρχισαν αἱ καλλιτεχνικαὶ εορταὶ τῆς Θεσσαλονίκης.

Μέσα εἰς τὴν ὑποβλητικὴν αὐτοῦ σφαῖραν τῆς «Ροτόντας», ἡ ὁποία ἐκτείνεται ἀκόμη περισσότερον μετὰ τὰς σοφὸν σύστημα ἐναλλαγῆς φωτῶν, οἱ χιλιοὶ περίπου προσκεκλημένοι ἔχουσιν στιγμὰς πραγματικῆς καλλιτεχνικῆς συγκινήσεως καὶ ψυχικῆς ἀνατάσεως.

Ἡ πρεμιέρα ἤρχισεν τὴν 8.30 μ.μ. ἀκριβῶς. Πρὸ τῆς ἐνάρξεως, ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς 'Οργανωτικῆς 'Επιτροπῆς κ. 'Αγγελος Προκοπίου ἀνέγνωσε τὸ νόημα τῆς καθιερώσεως τῶν εορτῶν αὐτῶν καὶ ἔφηρε τὴν ἐμπνευσιν τοῦ Πρωτοπνεύτου κ. Καραμανλῆ ὡς καὶ τὴν τεραστίαν συμβολὴν τοῦ ὑπουργοῦ Βορείου 'Ελλάδος κ. Θεολογίτη εἰς τὴν ὁλοποίησιν τῆς πρωτοπνευστικῆς ἐμπνεύσεως.

Μετὰ ταῦτα προέβη εἰς εἰσηγήσιν ὁ συγγραφεὺς τῆς «Θεοφανούς» κ. 'Αγγελος Τερζάκης, τόνισας ὅτι θεωρεῖ ὡς ὑψίστην τὸ ἀνέδασμα τοῦ ἔργου του μέσα εἰς τὸ ἐντόνως διζαντινὸν πλαίσιον τῆς δευτέρας πρωτευούσης τοῦ κράτους.

Ἀκολούθως ἀκρινώσθη συγχαρητήριον τηλεγράφημα τοῦ Συνδέσμου Θεατρικῶν Συγγραφέων.

Ἡ παράστασις ἦτο ἀφοργὴ ἡ δὲ ἐρμηνεία τῶν ρόλων ὑπῆρξεν ὑποδειγματικὴ. Ἀρτία ὑπῆρξεν ἐπίσης ἡ σκηνοθεσία, τῆς ὁποίας μερικὰ «ἐφ' ἑ» ἐνεποίησαν μεγάλην αἰσθήσιν.

Πρέπει νὰ δηλογηθῇ, ὁποσοῦν τε, ὅτι ἀπὸ πλεονὸς ἡχητικῆς ἡ παράστασις ἐχάλασεν αἰσθητῶς, προφανῶς διότι δὲν ἐγένετο καλὴ ἐκμετάλλευσις τῆς ὑπερέχου ἀκουστικῆς τῆς «Ροτόντας». Οἱ ἀρμόδιοι δὲ μὴς, διεβεβαίωσαν ὅτι θὰ πράγματι τοῦτο θὰ διορθωθῇ ἐντὸς τῆς ἡμέρας διὰ καταλλήλων ἐνεργειῶν, ὥστε αἱ ὑπόλοιποι παραστάσεις νὰ εἶναι αἱ εἰς τὸ σημεῖον αὐτῶ ἀφογοί.

Τοὺς ρόλους ὑπεδύθησαν οἱ ἑξῆς καλλιτέχναι:

Θεοφάνω: 'Ελσα Βερνῆ. Νικηφόρος Φωκάς: 'Ιορδάνης Μαρίνος, 'Ιωάννης Τσιμισκῆς: Ν. Τζόγιας, Λέων Φωκάς: Ν. Αελοῦδης. Πρωτοπαθάριος: Θαν. Χρηστογιαννῆς. Σκλάβας: 'Ελένη Ζαφειρίου. Καλόγερος: Νότης Περγιάλης. Κοιτάνισσα: Μπέμπε Μωραϊτεπούλου. Μιχ. Βοῦρ-τοῦ: Γρηγ. Βαφίας. Λέων Βαλάν-

ρῆ καὶ Καίτη Χρονοπούλου.

Οἱ καλλιτέχναι ἀπεθεώθησαν μετὰ τὸ πέρας τῆς παραστάσεως.

Τὴν πρεμιέραν ἐτίμησεν ὁ ὑπουργὸς Βορείου 'Ελλάδος κ. Αἰγούστος Θεολογίτης, ὁ Νομάρχης κ. Νίκα-γλαυ, ὁ Δήμαρχος κ. Πατρίκιος, ἐκπρόσωποι τῶν λοιπῶν ἀρχῶν, πολλοὶ βουλευταὶ, ἀνώτατοι κρατικοὶ λειτουργοί, ὁ πρῶτος καὶ πλείστοι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, οἱ πρό-εδροι τῶν 'Συλλόγων Δικηγορικῶν, 'Ιατρικῶν κλπ., οἱ πρόεδροι τῶν 'Επιμελητηρίων καὶ 'Οργανώσεων, πλείστοι ἐκπρόσωποι τοῦ πνευματικοῦ κό-σμου τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐκλεκτὸν μέρος τῆς κοινω-νίας τῆς βορειοελλαδικῆς πρωτευού-σης.

ΣΗΜΕΡΟΝ Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ

Αἱ καλλιτεχνικαὶ εορταὶ συνεχί-ζονται σήμερον μετὰ τὴν πρώτην συναυ-

31/4/93-1

Απόκομμα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Χρονολογία

25 ΣΕΠ. 1958

ΘΕΑΤΡΟ

— Προχθές το βράδυ, άρχισαν οι «Καλλιτεχνικές Έορτες Θεσσαλονίκης», που οργανώθηκαν από το υπουργείο Βορ. Ελλάδος με την συμπαραστροφή του υπουργείου Παιδείας, του Έθνικού Θεάτρου, της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης και του Ε.Ι.Ρ. Στην «Ροτόντα» του Αγίου Γεωργίου, παίχθηκε η βυζαντινή τραγωδία του κ. «Αγγ. Τερζάκη» «Θεοφανώς» — έργο που συντάχθηκε λαμπρά με το πλαίσιο και το χώρο, διαρρυθμισμένο με επιτυχία από τον σκηνογράφο κ. Σπ. Βασιλείου. Την «Θεοφανώς» σκηνοθέτησε ο κ. Μ. Λυγίζος και την ερμήνευσαν οι κ. «Ελσα Βεργή και Έλενη Ζαφειρίου, οι κ.κ. Νίκος Τζούγας, Γεώργιος Μαρίνος, Γρηγόρης Βαφιάς, Πέτρος Φυσούν, Νότης Περγιάλης, Γ. Ρώτας κ. ά. Τα κοστούμια ήταν του κ. Άντ. Φωκά και η μουσική του κ. Άντ. Λάδδα. Πρίν απ' την παράσταση, μίλησαν ο γεν. συντονιστής των εορτών κ. Άγγελος Προκοπίου και ο συγγραφέας της «Θεοφανώς» κ. Άγγελος Τερζάκης, τονίζοντας τη σημασία των εκδηλώσεων αυτών στην καλλιτεχνική ζωή της Μακεδονικής πρωτεύουσας.

ΑΔΕΛ

ΑΔΕΛ

ΑΝΕΞΑΡΤ

ΤΥΠΟΥ.

Απόκομμα

24 ΣΕΠ. 1958

Χρονολογία

ΑΡΧΙΣΑΝ χθές εις τόν ιστορικών χώρων της ροτόντας Θεσσαλονίκης αι εκδηλώσεις του καλλιτεχνικού εορτασμού εις την σκεδονικήν πρωτεύουσάν επ' ευκαιρία της έκθεσης.

Κατά την χθεσινήν πρώτην ήμεραν, όμως εκλεκτών ήθοσιών εξ Αθηνών έρηντευσε την «Θεοφανώς» του Άγγελου Τερζάκη, με βασικούς πρωταγωνιστάς την Ε. Βεργή, τον Ι. Μαρίνο, τον Ν. Τζούγα, τον Γρ. Βαφιά και την Ε. Ζαφειρίου. Την παράστασιν παρακολούθησε μετά πλθους θεοτών το άπειρον κατέκλυσε τον χώρο της ροτόντας. Επίσης παρευρέθησαν ο υπουργός Β. Ελλάδος κ. Θεολόγιτης, εκπρόσωποι των υπουργείων Παιδείας και Προεδρίας κ.κ. Κουντούρος και Κονιτοπούλου, ο νομάρχης και ο δήμαρχος Θεσσαλονίκης, ο πρύτανης του εκει Πανεπιστημίου και εκπρόσωποι του μακεδονικού και αθηναϊκού τύπου.

Ο χώρος της παραστάσεως έφρουρείτο υπό ισχυράς δυνάμεως πυροφυλακής δια τόν φόβον προέλευσε απειροδύων εκ μέρους φανατικών θρησκοθήτων, οι όποιοι, ως γνωστόν, είχαν ταχθί έναντίον της χρησιμοποίησεως της ροτόντας δια καλλιτεχνικάς εκδηλώσεως. Πρὸ της παραστάσεως ώμίλησεν ο κ. Άγγ. Προκοπίου, γενικός συντονιστής του εορτασμού, ο συγγραφέας της «Θεοφανώς» κ. Άγγ. Τερζάκης, ο δέ κ. Δ. Χρονόπουλος άνέγνωσε τηλεγράφημα της Έταιρίας Θεατρικών Συγγραφέων το όποιον συνέφερε τούς οργανωτάς δια την

άριαν πρωτοβουλίαν.

Κατά το διάλειμμα ο υπουργός Β. Ελλάδος έδήλωσε πρὸς θεατρικών συνεργάτην μας ότι άποφεί ηδη άπόφασιν της Κυβερνήσεως η μονιμοποίησις του θεατρού των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων Θεσσαλονίκης, διότι άνευ αυτών «Έκθεσις παραμένει άνάπνοσα». Επίσης έδήλωσεν ότι επρὸς μονιμωτέρων και άρτιωτέραν οργανώσεων του θεατρού αντιμετώπιζεται η πρόθεσις του θέματος της δημιουργίας Έθνικού Θεάτρου Θεσσαλονίκης. Χθές, μετά την παράστασιν, ο υπουργός έδεξάθη τούς αντιπροσώπους του Τύπου της Θεσσαλονίκης. Σήμερον εις την ροτόντα θα δοθῇ συνουσία υπό της διευθύνσεως του αρχιμουσικού Α. Ευσταθίου, εν συνεχεία δε θα παρακολουθήσῃ δεξίωσις οργανωμένη υπό του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Κατά γενικήν άποψη, ως μεταδίδει ο άπσταλμένος μας, η παράστασις της «Θεοφανώς» υπήρξεν άρίστη από πλευράς ερμηνείας και σκηνοθεσίας, άλλ' άστέρησεν εμφάνει εις άκουστικήν δεδομένην ότι η Ροτόντα έχει μεγάλην αντίησιν δια τόν περρασμόν της όποιος άναζητούνται άποψευμένως λύσεις.

Απόκομμα

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Χρονολογία

25 ΣΕΠ. 1958

ΕΛΘΟΝ προχθές εις την «Ροτόντα» της Θεσσαλονίκης νυν έπεισοδιόν της «Θεοφανώς». Ο Παναγιώτατος Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης έπικολορήσε βέβαια μίαν εγκύκλιον δια της όποιας έκάλεισε τούς Θεσσαλονίκεις όπως συναισθανόμενοι το άνάστηγμα του και την έκτασιν αυτού άποφύγουν να μεταδώσι και παραστάσιν εις τα άνωτέρα θέατρα.

Το φέγγ βολάν αυτό άπέτέλεσε πρώτης τάξεως παρορητικόν παράγοντα. Η «Ροτόντα» με τα περίφημα μουσικά έπλημύρισεν από παραδάτας της μητροπολιτικής άπαγορεύσεως. Το μόνον έλαφρυντικόν δια το «άνάστηγμα» ήτο ότι όλοι ήσαν τζαμπατζήδες.

Πρὸ της έναρέσεως της εν λόγω παραστάσεως ώμίλησεν ο κ. Προκοπίου, ο όποιος άπεκάλεσε τόν μέν κ. Καρμανλήν έμπνευστήν των εορτών, τόν δέ υπουργόν Βορείου Ελλάδος παλληκάρι. Και ήκούσθη κάποιος να ψιθυρίζη στὸν πλαιόν του: «Άς όφονται εν ήμέρα κρίσεως».

ΕΑΝ οι Θεσσαλονικείς που παρακολούθησαν την θεατοικήν παράστασιν της «Ροτόντας» δέν ήκουσαν την άπαγορευτικήν ποιμαντορικήν εγκύκλιον και κατέκλυσαν τόν ιερὸν χώρον, έτιμωρήθησαν διότι... δέν ήκουσαν ούτε την «Θεοφανώς».

Η άκουστική του ναού - τεμένους μουσειού άπεδείχθη πολύ κακή. Οι κόγχες και ο βόλος έδημιούργησαν σύγχυσιν εις τας φράσεις των ήθοποιών.

Απόκομμα

Χρονολογία

23 ΣΕΠ. 1958

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Ένώ άνασταράσσεται εις τας Αθήνας το «κρατικό» μουσικόν θέατρον, εις την Θεσσαλονικήν έγκαινιάζεται άπόψε ο κύκλος των καλλιτεχνικών εορτών που θα γίνωι εις την εκει Ροτόντα του Αγίου Γεωργίου. Ως γνωστόν, η έναρέσις γίνεται με την «Θεοφανώς» του Άγγελου Τερζάκη, που θα παιχθῇ με την Έλσα Βεργή εις τόν ρόλον της Ιδιόμορφης αυτής Βυζαντινής.

νής αυτοκράτειρας. Ο Ραδιοφωνικός Σταθμός Αθηνών εις το έθνικόν του πρόγραμμα θα συνδεθῇ το βράδυ με τόν χώρον της παραστάσεως, απ' όπου απ' ευθείας θα γίνῃ μετάδοσις των λόγων που θα εκφωνηθούν. Έν συνεχεία το ραδιόφωνον θα μεταδώσῃ ολόκληρον την «Θεοφανώς» κατά ειδικήν ηχογράφισιν με τούς καλλιτέχνας που θα την έρμηνεύσουσι σήμερον εις την Μακεδονικην πρωτεύουσάν.

Απόκομμα ΦΩΤΟΣ Θεο)νίκης

Χρονολογία 18 ΣΕΠ. 1958

Ο κ. ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ ΠΡΩΤΟΣ ΟΜΙΛΗΤΗΣ
ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΙΛΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΤΕΧΝΩΝ

Παναγυρική προκηρύσσεται η έναρέσις της δράσεως του Συνδέσμου Φίλων Γραμμάτων & Τεχνών κατά την νέαν περίοδον. Το Συμβούλιον εν τη προσπάθειά του να παράσχη εις τὸ κοινόν της πόλεως μας όσον τὸ δυνατόν έκλεκτοτέραν πνευματικήν τροφήν μετεκάλεισεν όμιλητάς έπιφανείς πνευματικούς ανθρώπους της πρωτεύουσας.

Ούτω την προσεχή Τετάρτην, 24ην τρέχοντος, άφικνείται εις την πόλιν μας ο κορυφαίος λογοτέχνης κ. Άγγελος Τερζάκης εκ Θεσσαλον-

κής, ένθα θα μεταβῇ δια να παρακολουθήσῃ εις την Ροτόνταν του Αγίου Γεωργίου την πρεμιέραν του έργου «Θεοφανώς» από το Βασιλικόν Θέατρον.

Η διάλεξις με θέμα ένδιαφέρον: «Τὸ θέατρον εις τὸν αἰώνα μας» θα δοθῇ πανηγυρικός εις την αίθουσαν της Μεγάλης Λέσχης, την όποιαν προθύμως και εύγενώς παρέχωρησε το Διοικητικόν Συμβούλιόν της, δια να δυνηθούν περισσότεροι συμμετοχῇ να άκούσουν τὸν έξοχον λογοτέχνην και όμιλητήν.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η «ΘΕΟΦΑΝΩΣ»
Απὸ της Τρίτης, άρχίζουν εις την «Ροτόντα» του Αγίου Γεωργίου αι μεγάλοι καλλιτεχνικοί έορταί της Θεσσαλονίκης, οι όποιαι ως έταγίσθη ήδη, ένθα θά ερουν το προσηγορικόν του εις την πνευματικήν και καλλιτεχνικήν ζωήν της Βασιλείας. Έλλάδος.

Η εναρέσις των εν λόγω εκδηλώσεων θα γίνῃ με την παράστασιν της Βυζαντινής τραγωδίας του Άγγελου Τερζάκη «Θεοφανώς», θα έπικολοθήσῃ καὶ η συνουσία της Συμφωνικής Ορχήστρας Θεο)νίκης και αι παραστάσεις που η Λημική Χοροδρόμος.

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ

Αύριον αρχίζουν εις την Θεσσαλονικην... α οργανοῦνται ὑπὸ

τοῦ ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδος μετὰ τὴν συμπράξιν τοῦ ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ Ὁργανισμοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως καὶ τοῦ Ε. Π. καλλιτεχνικαὶ εορταί, αἱ ὁποῖαι θα διαρκέσῃν μέχρι τῆς 30ῆς τρέχοντος. Αἱ εορταὶ θα λάβωσιν χώραν εἰς τὴν περίφημον ροτόνταν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τὴν παρουσίαν τῆς βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Θεοφανῶς». Ἐπὶ τῇ

ἐνάρξει τῶν καλλιτεχνικῶν αὐτῶν ἐκδηλώσεων ἡ Ἑταιρία Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων ἀπέστειλε πρὸς τὸν ὑπουργὸν Βορείου Ἑλλάδος τὸ κατωτέρω τηλεγράφημα:

«Κύριον Αὐγουστον Θεολογίτην, ὑπουργὸν Βορείου Ἑλλάδος, Θεσσαλονικὴν. Ἡ Ἑταιρία Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων χαιρετίζει τὴν ἐνάρξιν τῶν καλλιτεχνικῶν εορτῶν Θεσσαλονικῆς. Ἡ εὐτυχὴς ἐμπνευσις τοῦ κ. Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ πραγματοποίησις ὑμῶν τῶν εορτῶν αὐτῶν ἐγκαινιάζει θεσμόν πνευματικῆς ἐκδηλώσεως ὁμοῦς ἐθνικῆς σημασίας διὰ τὴν συμπτωτεύουσάν καὶ βυζαντινὴν μας μητρόπολιν. Παρακαλοῦντες ὥς ἀναγνωσθῇ τὸ παρὸν τὴν ἐσπέραν καθ' ἡ «Θεοφανῶς» τοῦ διακεκριμένου μέλους τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας Ἀγγέλου Τερζάκη θὰ ἀνοίξῃ τὴν αὐλαίαν τῶν εορτῶν, εὐχόμεθα τὴν μονιμοποίησιν τοῦ θεσμοῦ καὶ τὴν πραγματοποίησιν παλαιότερας ἐισηγήσεως ἡμῶν περὶ ἰδρύσεως Ἐθνικοῦ Θεάτρου Θεσσαλονικῆς. Ὁ πρόεδρος Γεώργιος Ἀσημακόπουλος, ὁ Γεν. Γραμματεὺς Δημήτριος Γιαννουκάκης, Παραλίην καὶ Ἑταιρία Ἑλλήνων Θεατρικῶν Συγγραφέων κατόπιν ἀποφάσεως ληφθεῖσης κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τοῦ διοικητικοῦ αὐτῆς συμβουλίου, προσέειπε ἐν ἐνεργείᾳ πρὸς τὴν Κυβερνήσει ὅπως ἰδρυθῇ μόνιμος Ἐθνικὴ Σκηνὴ εἰς τὴν Μακεδονικὴν πρωτεύουσιν.

Αύριον ἀρχίζουν αἱ εορταὶ Θεσσαλονικῆς Θερμὴ ὑποδοχὴ τῶν ἀφιχθέντων ἐκεῖ καλλιτεχνῶν

ΘΕΡΜΟΤΑΤΗ ὑποδοχὴ ἐπεφυλάχθη εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν εἰς τοὺς ἀφιχθέντας ἐκεῖ προχθὲς Σάββατον καλλιτέχνας τοῦ Θεάτρου, ποὺ θ' ἀποδώσωσιν τὴν βυζαντινὴν τραγωδίαν «Θεοφανῶς» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη, ποὺ θὰ παιχθῇ αὐρίον εἰς τὰ πρῶτα τῶν εορταστικῶν ἐκδηλώσεων τῆς συμπτωτεύσεως. Τοὺς καλλιτέχνας ὑποδέχθησαν ὁ γενικὸς γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Βορείου Ἑλλάδος κ. Παπαγεωργίου, ἐκπρόσωποι τῶν πνευματικῶν ὁργανῶν Θεσσαλονικῆς κ. ἄ., τοὺς προσεφώνησαν δὲ καὶ ἀνθοδίσματα. Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ἐπὶ τόπου δοκιμαεῖς τὴν «Θεοφανῶς» ἤρχισαν ἀπὸ τοῦ Σαββάτου καθημερινῶς καὶ συνεχίζονται καὶ σήμερον Δευτέραν εἰς τὴν Ροτόνταν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, εἰς ῥοθμόν καλλιτεχνικῆς παραστάσεως. Παραλίην τῆς συμφωνικῆς ὀρχήστρας, τῆς ὁποίας ἡ πρώτη συναυλία δίδεται μεθαύριον Τετάρτην. Δίον κα σημειώθη ὅτι κατηρίσθη πλήρης πρόγραμμα δεξιώσεων καὶ γευμάτων πρὸς τιμὴν τῶν καλλιτεχνῶν καὶ τῶν ἐπισήμων προσκεκλημένων τῶν εορτῶν. Αὐρίον Τρίτην τὸ βράδυ, μετὰ τὴν ἐπεμερίαν τῆς «Θεοφανῶς», παραθετὶ γεῦμα ὁ ὑπουργὸς Βορείου Ἑλλάδος κ. Θεολογίτης. Μεθαύριον τὸ βράδυ, μετὰ τὴν συναυλίαν, παραθετὶ γεῦμα ὁ δήμαρχος τῆς Θεσσαλονικῆς κ. Πατρικίος καὶ τὴν Πέμπτην τὸ μεσημέρι δίδεται δεξίωσις ἐκ μέρους τῆς ἐπιτροπῆς τῆς Διεθνούς Ἐκθέσεως. Ἐν τῷ μεταξὺ ἀπόψε φεύγουσιν μετὰ εἰδικὸν ἀεροπλάνον τὰ μέλη τῶν ἑλληνικῶν Χοροδράμας, μετὰ ἐπὶ κεφαλῇ τὴν Ραλλοῦ Μάνου καὶ τὸν καλλιτεχνικὸν διευθυντὴν τοῦ συγκροτήματος Μ. Χατζηδόκι, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ ὁμιλος τῶν προσκεκλημένων Ἑλλήνων καὶ ξένων δημοσιογράφων. Τέλος, μεταδίδεται ὅτι ἐκδηλωθεὶς ἀδικαιολόγητος καὶ ἀσχηρὸς ἀντίδρασις διὰ τὰς παραστάσεις εἰς τὴν Ροτόνταν ἔχει κοπασεῖ καὶ περιορίζεται μόνον εἰς μεμονωμένας ἐκδηλώσεις ὁμιλιῶν καὶ συζητήσεων. Διὰ τὸν ὅλον κύλον — σημειώται — τῶν εορτῶν σημειοῦται τερατὶα ζήτησις εἰσιτηρίων.

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

Παραπόνον νὰ μὴν ἔχωμεν! Αἱ Ἀθῆναι μᾶς ἐστειλαν τὴν τρίτῃν προκοσίον. Ἀνγίζον καὶ Ἐδαγγελῶν. Πρόκειται περὶ τριῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ε.Π.Ρ. Ἐστειλαν τὸν πρῶτον διὰ νὰ σχηματίσῃ ἐκ τοῦ προχθέρου ἑνα θίσσον ἀπὸ ἡθοποιῶν μὴ ἀπασχολημένων, τὸν δεύτερον διὰ νὰ κάμῃ τὴν σκηνογραφίαν μετὰ τὴν σκημὰ — ὅπως λέγουσιν — τοῦ «Ρωμαίου καὶ Ἰουλιέττας» τραπεζομαρμένα ἐπὶ τῷ βυζαντινότερον, καὶ τὸν τρίτον διὰ νὰ συλλέξῃ ἀπὸ δὴ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μουσικοὺς καὶ νὰ τοὺς διευθύνῃ ὡς μασέτρος ἐνὶ εἰς δόξον τὸν κόσμον ὑπάρχον ὠργανοῦμαι καὶ ὀρχήστραι, ποὺ ἔχουν ἀσκηθῇ καὶ διευθύνονται μονίμως ἀπὸ ἑνα μασέτρον. Συμβαίνει καμμίαν φορά νὰ ἔχῃ διευθύνῃ ὁ Μητροπόουλος τὴν ὀρχήστραν τῆς Βιέννης, ἀλλὰ ἡ ὀρχήστρα αὕτη ἀποτελεῖ σύνολον ἑστιον. Εἰς τὴν Θεσσαλονικὴν ὅμως ποὺς ξέρει ἀπὸ τέτοιοι;

Η ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Ἐπὶ τῇ λειπῶν, ἡ ἐπιτυχία τῆς παραστάσεως εἰς τὴν Ροτόνταν. ἔαυεν προηγουμένους. Ἐπιτυχία θεωρεῖται διότι ἐπετυχεθῇ συγκέντρωσις πλήθους. Κατὰ τὰ ἄλλα δὲν λέγεται τίποτε διότι δὲν μπόρεσαν νὰ ἀκούσῃν οἱ θεαταὶ τοὺς ἡθοποιούς. Ὅταν ἤχισεν ἡ παράστασις ἀνεκαλύφθη ὅτι ἡ ροτόντα, ποὺ προτιμήθη διὰ τὴν ἀκουστικὴν δὲν ἔχει διόλου ἀκουστικὴν. Ἀν φανῇ καμμία εἰς τὸ μέρος ὅπου ἔχει τοποθετηθῇ σκηνή, ἂν δὴ τὴν ἐπιφώνημα, ἡ ἡχώ θὰ τὴν ἐπαναλάβῃ τὸ ἐπιφώνημα αὐτὸ ἐξάκις!! Καὶ ὅγινεν ἡ διαπίστωσις διακαλῶς τῆς παραστάσεως, ὅταν οἱ θεαταὶ κατὰ λαβὼν μετὰ μὲγαν ἐκπλήξιν εἰς δὲν ἀκούουν τίποτε.

Ἀλλὰ δὲν ἔγινεν οὕτε μία πρῶτα, δὲν πῆγεν ὁ κ. Προκοπίου οὕτε μ' ἂν φερὼν διὰ νὰ δοκιμῇ ὁ Ε.Π.Ρ. τὴν προοπτικὴν ἔχει ὁ Ναὸς ἑκείνος; Διὰ τὴν λειπῶν ἐπιτιμήσῃ ὁ Ναὸς, ἀπὸ τὸ καλὸν Βασιλικὸν Θεάτρον; Διὰ νὰ γίνῃ μπουγιο μούγα!

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ

Τὴν σκηνὴν εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου εἰς ἐποθέτησαν οἱ ἐξ Ἀθηνῶν ἀπέναντι τοῦ ἱεροῦ. Ὅταν ὁμιλῇ κανεὶς ἀπὸ τὸ ἱερὸν ἀκού-

εται καλὰ. Ὅταν ὁμιλῇ ἀπὸ ἄλλας σημεία ἡ ἡχώ ἐπαναλαμβάνει τὴν φωνὴν πάντε ἡ ἔξ φορές. Τὶ θαφρότητα πρέπει νὰ ἔχουν ὅλοι ἐκεῖνοι οἱ ὁργανοῦται, μουσικοὶ καὶ σκηνοθέται καὶ συγγραφεῖς, ὥστε νὰ προτιμήσωσιν τὸν ναὸν διὰ νὰ ὑποστοῦν τελικῶς ἀπὸ τὸν Ναὸν τὸν ἴδιον τὴν προχθεσινὴν γελοιοποίησιν.

31/4/94-1

'Απόκομμα

Χρονολογία

22.ΣΕΠ.1958.....

'ΔΡΑΣΗ ΘΕ6/ΝΙΚΗΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

ΟΙ καλλιτεχνικές γιορτές Θεσσαλονίκης-Θεοφανώ-Πολλοί θίασοι θα έπισκεφθούν κατά τούς προερχείς μήνες την πόλη μας Τον 'Οκτώβριο Κατράκης και Φωτόπουλος -Το όριστικό ρεπερτόριο του 'Εθνικού Θεάτρου

• 'Η Έναρξ των καλλιτεχνικών εορτών Θεσσαλονίκης θα πραγματοποιηθεί αύριο ώρα 8.30 μ.μ. στην ΡΟΤΟΝΤΑ όπου θα δοθεί παράσταση με την «Θεοφανώ» του 'Αγγελου Τερζάκη. Το έργο θα σκηνοθετηθεί από Μήτσου Αυγίζος το σκηνηκίο θα είναι του Σπύρου Βασιλείου, τα κοστούμια του 'Αντώνη Φωκά και η μουσική του 'Αντώνη Δάβδα. Στο έργο θα πάρουν μέρος η 'Ελσα Βέργη, η 'Ελένη Ζαφειρίου, ο Νίκος Τζόγιας, ο 'Ιωάννης Μαρίνος, ο Πέτρος Φυσσούν και άλλοι μεταξύ των οποίων οι συμπολίτιδες 'Ολβία Κοϊδού, Μαίρη Μπουριάδου και 'Αννα Σαρρή.

• Την 1η 'Οκτωβρίου θα εγκατασταθεί στο «Παλλάς» το 'Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο του Μάνου Κατράκη που θα αρχίσει με τον «'Ηλίο» του Ντοστογιέφσκυ κατά διασκευή Μανώλη Σκουλούδη και σκηνοθεσία Τάκη Μουζενίδη. Τους βασικούς ρόλους ερμηνεύουν ο Μάνος Κατράκης, η Ειρήνη Παππά, η Μαρία 'Εγυπιδίου, η 'Αλέκα Παϊζη ο Γιώργος Παππάς ο Ντίνος Βασταρδής, η Νανά Παπαδοπούλου κ.ά. 'Ως δεύτερο έργο το 'Ελληνικό Λαϊκό Θέατρο θα ανεβάσει την «Βασίλισσα 'Αμαλία» του Γιώργου Ρούσου.

• Μετά δυο μέρες, δηλαδή στις 3 'Οκτωβρίου, θα αρχίσει τις παραστάσεις του στο «Βασιλικό» ο θίασος Μίμη Φωτόπουλου. 'Αθηναϊκή εφημερίδα ανέγραψε ότι έναρκτηριο έργο θα είναι η διασκευή του «Καλού στρατιώτη Σβέικ» που έχει κάνει ο γνωστός διηγηματογράφος και θεατρικός συγγραφέας Σωτήρης Πατατζής. Το έργο θα ανεβασθεί κατά σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη και με καινούργια σκηνηκία. 'Ο Μίμης Φωτόπουλος θα παρουσιάσει επίσης στο κοινό της Θεσσαλονίκης τις δύο επιτυχίες «'Ο Φανούρης και το σόι τους» και «'Ο καλός μας άγγελος». 'Υπενθυμίζουμε ότι ο Σβέικ πραγματοποιήσε στην 'Αθήνα 454 παραστάσεις τις οποίες παρακολούθησαν 350.000 θεατές!

• Κατά όρισμένες πληροφορίες για τον Νοέμβριο το «Βασιλικό» παραχωρήθηκε σε έναν θεατρικό όμιλο νέων μαθητών του Καρόλου Κούν, που απεφάσισαν να δημιουργήσουν δικό τους συγκρότημα και να παρουσιάσουν διαλεχτά έργα του διεθνούς ρεπερτορίου. Θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί πιθανή η εγκατάστασις στην πόλη μας για όρισμένα χρονικά διαστήματα κατά την διάρκεια του χειμώνα των θιάσων Σμαρούλας Γιάουλ (συμμετοχή Κρινιώς Παππά

Σπύρου Μουσούρη) και Λάμπρου Κωνσταντάρα (συμμετοχή Καίτης Λαμπροπούλου).

• Συνεχίζονται με έντατικό ρυθμό οι δοκιμές στο θέατρο Θεσσαλονίκης που θ' αρχίσει σύντομα τις παραστάσεις στο κοινό θέατρο του ΡΙΣΕΒΕ με τον «Κυκλώνα» του Σώμερσετ Μάι.

• Συνεχίζονται με μεγάλη επιτυχία και συρροή του θεατροφιλικού κοινού οι παραστάσεις του έργου «Νυφικό Κρεβάτι» στο οποίο πρωταγωνιστούν η 'Ελλη Λαμπέτη και ο Δημήτρης Χόρν. Για το έργο γράψαμε αναλυτικά στο προηγούμενο φύλλο μας.

• 'Ο φοιτητικός θεατρικός όμιλος εργάζεται έντατικά υπό την διεύθυνση του σκηνοθέτη κ. Σίζου Χαρατσάρη ούτως ώστε να καταστή δυνατόν να πα

'Απόκομμα

ΕΘΝ. ΚΗΡΥΚΟΣ

Χρονολογία

20.ΣΕΠ.1958.....

ΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Χθες ανεχώρησαν αεροπορικώς διά Θεσσαλονίκης ο Διευθυντής Προγράμματος του Ε. Π. και συντονιστής του καλλιτεχνικού εορτασμού Θεσσαλονίκης κ. 'Αγ. Προκοπίου, 'Επίσης ανεχώρησαν και ο έλεγκτής αρχιμουσικός κ. 'Αντ. Ευσταθιάδης, ο οποίος έχει την εύθυνη του μουσικού μέρους των εορτών αυτών που αποτελούν το κύριο καλλιτεχνικών γεγονόσ της Μακεδονικής πρωτεύουσας.

'Ες άλλου, εις Θεσσαλονίκη παρτρείται ζωηρότατα ενδιαφέρον διά το φεστιβάλ αυτό που θα προσδώσει ιδιαίτερα καλλιτεχνική κίνησις εις την συμπρωτεύουσα.

• Όπως είναι γνωστόν η έναρξ των εορτών θα γίνη την προσεχέ Τρίτην, με την παρουσίαν του Βυζαντινού δράματος του 'Αγγελου Τερζάκη «Θεοφανώ», το οποίο ανεβαίνει κατά σκηνοθεσίαν Μήτσου Αυγίζου και με τη διακεκριμένη τραγωδή 'Ελσα Βέργη εις τον βασικόν ρόλον της Βυζαντινής αυτοκράτειρας.

Θα ακολουθήσουν μουσικά και χορευτικά εκδηλώσεις.

Παράλληλα την προσεχή Δευτέρα αναχωρεί αεροπορικώς εξ 'Αθηνών διά Θεσσαλονίκη όμας διακεκριμένων συγγραφέων και κριτικών διά να παρακολουθήσιν τας εορτάς.

ΤΟ ΠΛΗΡΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩ
ΘΕΣΣΑΛΟ

Τρίτη 23 Σεπτεμβρίου	8.3
Τετάρτη 24 Σεπτεμβρίου	8.3
Μαίεστρος: Α. Ευσταθιάδης —	
Πέμπτη 25 Σεπτεμβρίου	8.3
Παρασκ. 26 Σεπτεμβρίου	6.3
	8.3
Σάββατο 27 Σεπτεμβρίου	6.3
	8.3
Κυριακή 28 Σεπτεμβρίου	6.3
	8.3
Δευτέρα 29 Σεπτεμβρίου	8.3
Μαίεστρος: Α. Παρίσης — Σο	
Τρίτη 30 Σεπτεμβρίου	6.3
	8.3
ΣΗΜ. 'Όλες οι εκδηλώσεις θα	
(Μουσείον 'Αγίου Γεωργίου). ΟΙ	
ματινές καθωρίσθησαν 15 και 10	
30 και 20 δρχ.	

ρουσιασθή μέχρι τα Χριστούγεννα το πρώτο από τα τρία έργα που ετοιμάζονται. Συγκεκριμένα πρόκειται για μία κωμωδία του Μολιέρου.

• Πάλι η «Πρωινή» της Καβάλας μας πληροφορεί ότι πέρασε απ' εκεί ο κ. 'Ανδρέας Βέρμος ο οποίος διεξήγαγε για πραγματοποιήσις με τον 'Ιδιοκτήτη του νηματοθέατρου «'Αττικόν» για μία σειρά παραστάσεων του 'Ελληνικού Λαϊκού Θεάτρου του Μάνου Κατράκη.

'Απόκομμα

'Η ΑΥΓΗ

Χρονολογία

2.3.ΣΕΠ.1958.....

'Η 'Ελσα Βέργη και η 'Ηλσα Ζαφειρίου σε μία δοκιμή της «Θεοφανώ» του 'Αγγελου Τερζάκη, με την οποία αρχίζουν άποψε οι εορτές Θεσσαλονίκης στη Ροτόντα 'Αγίου Γεωργίου

Χρονολογία 22. ΣΕΠ. 1958

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία 22. ΣΕΠ. 1958

Προσκήνιον και παρασκήνια ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Η Έταιρεία Έλλήνων Θεατρικών Συγγραφέων ζητεί μονιμοποίηση του θεατρού των εορτών Θεσσαλονίκης. — (Επίσης προέβη εις ενέργειες δια την ίδρυση μόνιμου εθνικού σκηνής στην συμπρωτεύουσιν). Η Κρήτη θα ξαναζήσει τις ημέρες της αντίστασης. — Η κ. Τασώ Καθεδρία απέχωρησεν από το «Θέατρον Τέχνης» και θα ασχοληθή με τον κινηματογράφον.

Ο ΓΚΑΡΥ ΚΟΥΠΕΡ ΘΑ ΠΡΩΤΑΓΟΝΙΣΤΗΝ ΣΕ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥ ΠΟΥ ΘΑ «ΤΥΡΙΣΘΗ» ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ.

Με την ευκαιρία της εναρξίας των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στην Θεσσαλονίκη, η Έταιρεία Θεατρικών Συγγραφέων απέστειλε προς τον υπουργό Βορείου Ελλάδος κ. Αβδ. Θεολογίτην το ακόλουθον τηλεγράφημα, που υπογράφουν ο πρόεδρος κ. Γ. Ασπμακόπουλος και ο γενικός γραμματέας κ. Δημ. Γιαννουκάκης: «Η Έταιρεία Έλλήνων Θεατρικών Συγγραφέων χαιρετίζει την εναρξιν των καλλιτεχνικών εορτών της Θεσσαλονίκης. Η εύτυχης επιτυχίας του κ. προέδρου της κυβερνήσεως και η πραγματοποίησις υφ' ημών των εορτών αυτών εγκαινιάζει θεσμών πνευματικής εκδηλώσεως ουρίστης σημασίας δια την συμπρωτεύουσιν και θυζαντινήν μας μητρόπολιν. Παρακαλούμεσθα όπως αναγνωσθή το παρόν την επομένη καθ' ην η «Θεοφανής» του διακεκριμένου μέλους της ημετέρας εταιρίας «Αγγ. Τερζάκη» θα ανοίξη την αula των εορμών με την μονιμοποίησιν του θεατρού και την πραγματοποίησιν παλαιότερας εισήγησεως ημών περί ιδρύσεως Εθνικού Θεάτρου Θεσσαλονίκης».

—Παράλληλως, η Έταιρεία Έλλήνων Θεατρικών Συγγραφέων κατόπιν αποφάσεως ληφθείσης κατά την τελευταίαν συνεδρίαν του διοικητικού της συμβουλίου, προέβη σ' ενέργειες στην κυβέρνησιν, όπως ιδρύσθι μόνιμη εθνική σκηνή στην παλαιάν πρωτεύουσιν.

—Οι καλλιτεχνικές εορτές της Θεσσαλονίκης αρχίζουν αύριο Τρίτη, στην Ροτόντα του Αγίου Γεωργίου και θα συνεχισθούν ως την Τρίτη, 30 Σεπτεμβρίου.

—Το πρόγραμμα, εκτός από την θεατρική παράστασιν με την θυζαντινή τραγωδίαν του κ. Αγγ. Τερζάκη «Θεοφανής» στην οποία θα πρωταγωνιστήσουν η κ. Έλσα Βεργή, ο κ. Ν. Τζόγιας, η κ. Έλενη Ζαχαρίου, ο κ. Γορδ. Μαρτίνος και ο κ. Γρ. Βασιλάς περιλαμβάνει δύο συναυλίας που θα δοθούν με την Συμφωνική Ορχήστρα της Θεσσαλονίκης και με σόλοισ την κ. Μιρέλυ Φλερύ και τον κ. Β. Κολάση.

Την πρώτη συναυλία που θα δοθή μεθαύριο, θα διευθύνη ο κ. Αντ. Εξαγγελιάς και την δεύτερα, που θα δοθή την Δευτέρα, 29 Σεπτεμβρίου, ο κ. Ανδρ. Παρίδης.

—Στις εκδηλώσεις που οργανώνονται από το υπουργείον Βορείου Ελλάδος, με την συμπράξιν του υπουργείου Παιδείας, του Οργανισμού Εθνικού Θεάτρου, της Διεθνούς Έκθεσεως Θεσσαλονίκης, του Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας, θα συμπράξη το Έλληνικόν Χορόδραμα, θα λειτουργήσθι δέ στο πλαίσιο του προγράμματος, ειδική φωτογραφική έκθεσις.

—Στις 5 Οκτωβρίου αρχίζει στην Κρήτη το εγύρισμα της πρώτης σινεμασκοπικής ταινίας της Ελλάδος, που προσωρινά, τυλοφορήθηκε «Λόδοι που νίκησαν τον θάνατο—Κρήτη, το νησί των γενναίων».

—Το σενάριο της ταινίας αυτής οφείλεται στον συνεργάτη μας κ. Γιάννη Β. Ιωαννίδη, η δέ έπεξεργασία της θα γίνει στα στούντιο «Αλφας», με όλα τα σύγχρονα μέσα που διαθέτουν οι κινηματογραφικές αυτές εγκαταστάσεις των Αθηνών.

—Μας γράφουν από την Ν. Ύδρην ότι ο εκεί διαμένων παραγωγός κινηματογραφικών ταινιών κ. Αγγελος Λάμπρου, είχε πρό ημερών συνάντησιν με τον δημοφιλή πρωταγωνιστή του κινηματογράφου Γκάρυ Κούπερ.

—Σκοπός της συναντήσεως αυτής ήταν η προτασίς προς τον Γκάρυ Κούπερ όπως λάβη μέρος στην ταινία που θα εγυρίσθι εδώ ο Αγγελος Λάμπρου από τον τίτλο «The Land of Many Lands».

—Το ευχάριστο είναι ότι ο Γκά-

ρυ Κούπερ δέχθη την πρότασιν του Αγγέλου Λάμπρου και δήλωσε ότι θα χαρή ιδιαιτέρως που θα έχη την δυνατότητα να μείνη αρκετά και να γνωρίσθι την Ελλάδα, προς την οποία, είπε, δλοίμας λίγο-πολύ οφείλουμε κάτι.

—Η φράσις αυτή του Γκάρυ Κούπερ αναφέρεται πιθανόν στο γεγονός ότι η ανωτέρω ταινία θα αποτελέσθι μεγίστην τουριστικήν προπαγάνδα για την Ελλάδα.

—Η εκλεκτή πρωταγωνίστρια της πρόζας κ. Τασώ Καθεδρία απέχωρησεν οριστικώς από το Θέατρο Τέχνης και κατά των ερχομένων χειμώνα θ' απασχοληθή με το εγύρισμα των κινηματογραφικών ταινιών, στις οποίες πρωταγωνιστεί.

—Παράλληλως, η κ. Τασώ Καθεδρία συζητεί πρότασιν συμπτύξεως της με αθηναϊκόν θέσσαν πρόζας για το έργο του ρεπερτορίου της ερχομένης καλλιτεχνικής περιόδου.

Γ. ΜΑΛΛΟΥΧΟΣ

Η Έταιρεία Έλλήνων Θεατρικών Συγγραφέων έπειτα από απόφασιν που ελήφθη κατά την τελευταία συνεδρίαν του Διοικητικού Συμβουλίου της, αρχισε σειρά ενεργειών στην κυβέρνησιν για την ίδρυσιν μόνιμου κρατικού θεάτρου στην Θεσσαλονίκη.

—Κατά τις πληροφορίες μας, οι ενέργειες αυτές βρίσκουν εύμενη απήχυσιν στην κυβέρνησιν, δεδομένου ότι έχει ωριμάσει πλέον στους αρμοδίους η απόφασις ότι πρέπει να παύσθι η Αθήνα να είναι το μοναδικόν ελληνικόν πνευματικόν και καλλιτεχνικόν κέντρο.

ΟΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εξ άλλου η Έταιρεία Θεατρικών Συγγραφέων απέστειλε τηλεγράφημα προς τον υπουργόν Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτη, με το οποίο χαιρετίζει την εναρξιν των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στην Θεσσαλονίκη, που θα γίνοντι στην Ροτόντα του Αγίου Γεωργίου.

—Ως γνωστόν, οι εορτές θα αρχίσουν αύριο με το ανέβασμα της θυζαντινής τραγωδίας του Αγγ. Τερζάκη «Θεοφανής». Ήδη χθες ανέχθησθι στην Θεσσαλονίκη, για να ρυθμίσουν τις τελευταίες λεπτομέρειες του ανέβασματος του έργου και της έναρξεως των εκδηλώσεων, ο συγγραφέας Αγγέλος Προκοπίου και ο σκηνοθέτης της «Θεοφανής» Μήτσος Λυγίζος.

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

22 ΣΕΠ. 1958

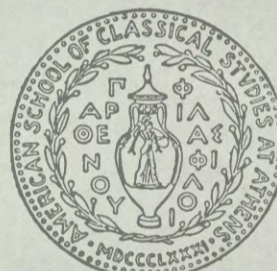
Χρονολογία

ΖΗΗΡΟΤΑΤΗ Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 22 Σεπτεμβρίου. — Συνεχίζεται θοισαυετική ή λειτουργία της διεθνούς έκθεσεως Θεσσαλονίκης, η οποία χθες εισήλθεν εις την τελευταίαν εβδομάδα της. Η χθεσινή κίνησις και αι εισπράξεις υπήρξαν άνευ προηγουμένου. Τόσον πρωτοφανής εις ογκόν ητο η χθεσινή συρροή επισκεπτών εις τον χώρον της έκθεσεως, ώστε κατά τας εσπερινάς κυρίως ώρας ήγγισε το άδισχώρητον.

Εν τω μεταξύ, αύριον εις την Ροτόνταν του Αγίου Γεωργίου, αρχίζουν αι μεγάλαι καλλιτεχνικαι εκδηλώσεις με τας παραστάσεις του Βυζαντινού δόαματος του Αγγέλου Τερζάκη «Θεοφανής», εις την πρώτην δε παράστασιν έκλήθησαν να παραστούν άπαναι αι Αρχαι της πόλεως.

Ως ανεφέρθη, κατά την γενομένην διαρρυθμισιν της Ροτόντας ού δόλως εθίγησαν η Κόγχη και ο καθ' γ ασμένος χώρος του Ιερού πύλου.

ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΟΠΩΣΔΗΠΟΤΕ ΣΤΗ ΡΟΤΟΝΤΑ ΟΙ ΕΟΡΤΕΣ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εκ μέρους της 'Οργανωτικής 'Επιτροπής των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων Θεσσαλονίκης ανακοινώθηκε χθες το βράδυ ότι σύμφωνα προς πρόταση ανακοινωθεί το υπουργείου Βορείου Ελλάδος, την ερχόμενη Τρίτη αρχίζουν στην Ροτόντα 'Αγίου Γεωργίου οι μεγάλες καλλιτεχνικές εορτές, με την βυζαντινή τραγωδία του 'Αγγέλου Τερζάκη «Θεοφανώς». Θα επκολουθήσουν συναυλίες της Συμφωνικής 'Ορχήστρας Θεσσαλονίκης και παραστάσεις του 'Ελληνικού Χοροδράματος.

Το ανακοινώθεν προσθέτει ότι ήδη οι εργασίες διαρρυθμίσεως της Ροτόντας βρίσκονται στο τέταρτο τους, ούτως ώστε το εν λόγω μνημείον να καταστή μία πρωτότυπη αίθουσα, ή οποία θα εξυπηρετήση από απόψεως ακουστικής, φωτιστικής και διακοσμήσεως την απόδοσι των έργων, τα οποία πρόκειται να ερμηνευθούν.

Το ανακοινώθεν του υπουργείου Βορείου Ελλάδος εξεδόθη κατόπιν της διαμνημείσεως χθες το πρωί εις χιλιάδας αντιτύπων εγκυκλίου του Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος, ο οποίος ετάχθη εναντίον των καλλιτεχνικών εορτών Θεσσαλονίκης, ισχυριζόμενος ότι ο χώρος της Ροτόντας δεν επιτρέπεται να διατεθή για θεατρικές παραστάσεις κλπ., λόγω του ότι εχρησιμοποιήθη ως ναός. 'Εν συνεχεία, ο Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης απήντησε χθες προς τις μακεδονικές εφημερίδες επιστολές, με τις οποίες υποστηρίζει τις απόψεις του. 'Εξ άλλου, και πολλοί θρησκευτικοί σύλλογοι ετάχθησαν κατά των εορτών.

Εν τώ μεταξύ, ολόκληρος ο Τύπος της Θεσσαλονίκης και τα πνευματικά σωματεία εξέδωσαν ζωηροτάτην αντίθεσιν προς την εικοστία του Μητροπολίτου. Ήδη η 'Οργανωτική 'Επιτροπή έχει λάβει σφαίαν τηλεγραφημάτων και επιστολών εκ μέρους πνευματικών ανθρώπων και οργανώσεων των 'Αθηνών και της Θεσσαλονίκης, διά των οποίων εκδηλώνεται έντονη διαμαρτυρία για την καταβαλλόμενη προσπάθεια τορπιλισμού των εορτών, με τις οποίες η 'Εκδοσις Θεσσαλονίκης θα αποκτήσῃ πνευματικό περιεχόμενο και με τις οποίες για πρώτη φορά η μακεδονική πρωτεύουσα θα προβληθῇ ως πνευματικό κέντρο. Ειδικότερα ἐννίσταται εκ μέρους της 'Οργανωτικής 'Επιτροπής, ότι με την καθιέρωσι των εορτών παρέχεται εργασία σε καλλιτέχνες, επαγγελματίους και εργάτες της Θεσσαλονίκης και των 'Αθηνών, ενώ η προσπάθεια ματαιώσεως των εορτών στρέφεται εναντίον των συμφερόντων εκατοντάδων ανθρώπων.

Ο συντονιστής της 'Οργανωτικής 'Επιτροπής 'Αγγελος Προκοπίου με τον αρχιμουσικό 'Αντ. Εξαγγελάτο και τους λοιπούς συνεργάτες του αναχωρεί σήμερα στην Θεσσαλονίκη, όπου θα εχη εντός της ημέρας συνεννόησι με τον δ.π.ο. Βορείου Ελλάδος κ. Θεολογίτη, με αντικειμενικό σκοπό την λήψι των μέτρων που θα καταστήσουν άνισχυρη την προσπάθεια τορπιλισμού των εορτών. Ειδικότερα, τον κ. δ.π.ο. Βορείου και τους λοιπούς επισήμους θα απασχολή-

ση η εξαγγελθείσα απόφασις του Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, όπως η έναντιον των εορτών εγκυκλίος του αναγνωσθῇ την Κυριακή σε όλους τους ναούς.

Συμπληρωματικώς εκ μέρους της 'Οργανωτικής 'Επιτροπής παρεσχέθη η διευκρίνισις, εις απάντησιν του Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης, ότι η Ροτόντα εκτίσθη το 300 μ.Χ. ως ανάκτορον του Γαλβρίου, το 400 μ.Χ. έγινε Χριστιανικόν μυσωλείον και επί εν διάστημα πρό της άλωσώς έγινε ναός, κατ' αρχάς μὲν βυζαντινός, κατόπιν δὲ λατινικός. Το 1590 η Ροτόντα έγινε τζαμί και στην εποχή μας μουσείον, υπαγόμενον στην αρμοδιότητα του υπουργείου Παιδείας.

ΑΥΡΙΟ Η «ΘΕΟΦΑΝΩΣ» ΣΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑ

Ενώ η αντίθεσις των θρησκευτικών της Θεσσαλονίκης πνευματικών σωματείων και ήδη έχει εκδηλωθῇ εις σφοδρικούς ανακωχισμούς και εκατέρωθεν η 'Οργανωτική 'Επιτροπή του Καλλιτεχνικού Εορτασμού της συμπρωτεύουσας προχωρεί εις την ολοκλήρωσιν των τελευταίων σημείων του προγράμματός της. Ματά τον κ. Προκοπίου, ο οποίος μετέβη εις Θεσσαλονίκην την Παρασκευήν, το Σάββατο αρχίθησαν στην Μακεδονική πρωτεύουσα οι ήθησοι που θα παίξουν αύριο βράδι την «Θεοφανώ» του Τερζάκη. Από το Σάββατο βράδι αρχίθησαν στην Ροτόντα οι πρόβες της «Θεοφανούς» προκειμένου σήμερα το βράδι να γίνει γενική δοκιμή. Παράλληλως στο 'Οδείο Θεσσαλονίκης η Συμφωνική της πόλεως άρχισε υπό τον αρχιμουσικό 'Αντίοχο Εξαγγελάτο δοκιμές στα έργα που θα παχθώθον μεσούριον Τετάρτη. Σήμερα το βράδι, εξ άλλου, αναχωρούν αεροπορικώς εξ 'Αθηνών το Χοροδρόμαμα Ραλλούς Μάνου μετά του συνθέτου Μάνου Χατζηδάκη και οι προσκεκλημένοι 'Ελληνες και ξένοι δημοσιογράφοι. Τέλος πληροφορούμεθα ότι η ζήτησις των εισιτηρίων διά τας καλλιτεχνικάς εκδηλώσεις της Ροτόντας είναι τεραστία. γεγονός που προαναγγίζει μεγάλην επιτυχίαν της διοργανώσεως.

Απόκομμα ΚΛΗΜΕΡΙΝΗΣ

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΙΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΣΗΜΕΡΟΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 22. (Του ανταποκριτού μας).—Αύριον εγκαινιάσονται με πολλήν επισημότητα αι καλλιτεχνικαί εκδηλώσεις Θεσσαλονίκης των οποίων η επιτυχία προβλέπεται ότι θα αποτελέσῃ σταθμόν εις την πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ζωὴν τῆς μακεδονικῆς πρωτεύουσας. Εἰς τὴν Ροτόνταν τοῦ 'Αγίου Γεωργίου δίδεται αὐριον ἡ πρώτη παράστασις τοῦ βυζαντινῆς ὑποθέσεως δράματος τοῦ 'Αγγ. Τερζάκη «Θεοφανώς», εἰς τὴν ὁποίαν θα παραστήσῃ ὁ ὑπουργὸς Β. 'Ελλάδος κ. Α. Θεολογίτης, ἀρχαὶ τῆς πόλεως καὶ εκπρῶσοι τοῦ πνευματικοῦ καὶ καλλιτεχνικοῦ κόσμου ὡς καὶ πολλοὶ προσωπικότητες καὶ 30 δημοσιογράφοι τῶν 'Αθηνῶν καὶ ἀνταποκριταὶ ξένων ἐφημερίδων ἀφικθέντες σήμερον τὴν ἐσπέραν.

'Ενώ αρχίζουν αι καλλιτεχνικαί έορται

ΤΡΕΙΣ ΩΡΕΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΑΣ

'Η άφιξις και ή ύποδοχή - 'Εξέχουσαι προσωπικότητες τής τέχνης
"Όλοι βέβαιοι για την μεγάλη έπιτυχία-Γεῦμα σέ φιλική ατμόσφαιρα

'Η Θεσσαλονίκη ζει τις μέρες της προετοιμασίας μιας μεγάλης εκπολιτιστικής προσπάθειας που θα αρχίσει αύριο τὸ θράδυ και θα διαρκέσει επί μίαν εβδομάδα. Πρόκειται για τις καλλιτεχνικές γιορτές για τις οποίες έχει δημιουργηθῇ τόσος θόρυβος. Δεν θα άσχοληθούμε με την αττία του θορύβου αυτού αλλά θα περιορισθούμε να αναφέρουμε ότι κατά τὸ εὐδέν κακὸν άμιγές καλῶς, ὅλος αὐτὸς ὁ θόρυβος θα άποδῇ τελικά ὑπέρ των γιορτῶν. Καί τούτο διότι τὸ ενδιαφέρον τοῦ κοινού έχει κεντρίσθῃ σὲ τέτοιο σημείο, ὥστε να είναι εξασφαλισμένη ή μεγάλη έπιτυχία των καλλιτεχνικῶν εκδηλώσεων, ἀπὸ ἀπόψεως, βέβαια, προσελύσεως των Θεσσαλονικέων.

Νομίζουμε ότι ή έπιτυχία αὐτή είναι άποσδιόποτε άπαραίτητος διότι ἀπὸ αὐτὴν θα έξαρτηθῇ κατὰ πόσον οι γιορτές αὐτές θα καταστούν μόνιμος θεσμός για την Θεσσαλονίκη. "Όπως είναι γνωστό, ή προοπτική είναι νὰ συνεχισθῶν και νὰ πλουτίζονται διαρκῶς οι γιορτές αὐτές. 'Εν τούτοις, είναι άποσδιόποτε άπαραίτητη ή ἀπὸ μέρους τοῦ κοινού τής πόλης μας έπίδειξη αγάπης και ενδιαφέροντος. Διότι έχουμε ζωτική άνάγκη αὐτῶν των γιορτῶν και μάλιστα τής καθιερωσέως των ὡς μόνιμου θεσμοῦ. 'Η Θεσσαλονίκη πρέπει νὰ δῇ ὅσο τὸ δυνατόν γρηγορώτερα ἀπὸ τὸ καλλιτεχνικὸν τέλμα μέσα σὲ ὅποιο βρίσκεται. Κι' ὅταν λέμε Θεσσαλονίκη έννοούμε ὅχι μόνο τοὺς πνευματικούς ανθρώπους και τοὺς καλλιτέχνες ἀλλὰ τὸ μεγάλο κοινὸ, τὴ νεολαία, τοὺς ἐργάτες, τοὺς ὑπαλλήλους τοὺς ἐπιστήμονες.

Τὸ θέμα, ἐν τούτοις, τοῦ κειμένου αὐτοῦ είναι ή ύποδοχή των καλλιτεχνῶν και των κυριωτέρων συντελεστῶν τής μεγάλης αὐτῆς προσπάθειας, πού πραγμα-

'Η πρωταγωνίστρια 'Ελσα Βεργῆ ποζάρει λίγο μετὰ την άφιξή της με τὸν συνεργάτη μας

τοποιήθηκε τὸ μεσημέρι τοῦ Σαββάτου. 'Ο ὑποφαινόμενος, ὡς προσκεκλημένος τής συντονιστικῆς Επιτροπῆς των ἑορτῶν, μετέβη τις μεσημβρινές ὥρες τοῦ Σαββάτου μετὰ των κ.κ. Παπαγεωργίου γενικοῦ γραμματέως τοῦ 'Υπουργείου Βορείου 'Ελλάδος Β. Βλαχοπούλου, 'Αγ. Προκοπίου, 'Αλ. 'Αλεξιάδη, Πασχαλινούπουλου και Γουργούτη, σὲ τὸ αεροδρόμιο ὅπου τὴν 1.20 μ.μ. άφίχθησαν οι καλλιτέχνες με ἐπὶ κεφαλῆς τὴν 'Ελσα Βεργῆ και τὸν ἐκλεκτὸ πεζογράφο μας κ. 'Αγγελὸ Τερζάκη, τοῦ ὁποίου θα παιχθῇ τὸ ἔργο «Θεοφάνης». 'Ανάμεσα στούς άφικθέντες διακρίσαμε γνωστές προσωπικότητες ὅπως τὸ Νίκο Τζόγια, τὸν 'Ιορδάνη Μαρῖνο, τὸν Πέτρο Φυσσοῦν, τὸν Νότη Περγιάλη κ.ά.

Τοὺς καλλιτέχνες ὑποδεχθήκαμε στὴν κλίμακα τοῦ αεροπλάνου. 'Ακούσθηκαν πολλοὶ θερμοὶ λόγοι εκατέρωθεν, και οι φωτορεπόρτες δὲν ἔχαναν εὐκαιρία νὰ άποθανατίσουν τις στιγμές ἐκείνες. 'Ακολουθῶνς οι καλλιτέχνες ὡδηγήθησαν στὴν αἴθουσα ἀναμονῆς τοῦ αερολιμένος για συντομη ἀνάπαυση. 'Εκεῖ ῥήκαμε τὴν εὐκαιρία νὰ ἀνταλλάξουμε μερικὰ λόγια με τὸν κ. 'Αγγελὸ Τερζάκη. Δυστυχῶς δὲν ὑπῆρχαν συνθήκες συνάντησεως ή συννετῆσεως τόσον διότι ἔπρεπε νὰ τακτοποιηθῶν ἀπὸ κάθε άποψη οι καλλιτέχνες ὅσο και διότι ἔπρεπε νὰ διαστοῦμε για τὸ γεῦμα πού θα παρέθετε ὁ ὑπουργὸς κ. Α. Θεολογίτης σὲ κέντρο «Παράδεισος». Πάντως, ὑπῆρχε παντοῦ διέχυτο πνεῦμα εὐδιαθεσίας και χαρᾶς, πράγμα πού ἀποδίδουμε κατὰ μέγα μέρος σὲ γεγονὸς ὅτι οι ἐκλεκτοὶ ἐπισκέπτες μας ἐνωσθῶν ὅτι ἤρθαν στὴν πόλη μας για μία σημαντικὴ καλλιτεχνικὴ προσπάθεια τής παρίας ή σημασία είναι μεγαλύτερη ἀπὸ μίαν ἄλλη σειρά θεατρικῶν παραστάσεων.

'Ετοιμαζόμαστε γρήγορα, κυρίως οι καλλιτέχνες, και με τὴν καθοδήγησιν τοῦ γνωστοῦ ἠθοποιοῦ κ. Κώστα Σαντοριναίου, ὁ ὁποῖος έχει ἀναλάβει τὴν τακτοποίησιν των ἑνῶν, μπαίνουμε στίς καθόρους και καταβυθνόμεθα στὸν «Παράδεισο» ὅπου ὁ κ. 'Υπουργὸς ὑποδέχεται τοὺς καλλιτέχνες. Στὸ πλῆθος γεῦμα παρεκάθησαν πολλὰς δεκάδες άτομων, κυριάρχησε δὲ σὺντομη ατμόσφαιρα φιλίας και οικειότητος. Οι καλλιτέχνες θαμῶνουν τὴν θέλῃσά τής 'Αρετοῦς και ἀκούν με ενδιαφέρον τὴν κολεοδομική πρόοδο πού παρουσιάζει ή συμπτωτεύουσα στὰ τελευταία χρόνια. Σὲ λίγο καταθάνει και ὁ σκηνοθέτης Μήτσος Λυγίζης πού εκφράζεται με ένθουσιασμό για τὸ ἔργο πού ἐπιτελεῖται. 'Απὸ τοὺς λόγους τοῦ ἐκλεκτοῦ σκηνοθέτου ἀλλὰ και των ἄλλων παραγόντων τής καλλιτεχνικῆς αὐτῆς ἐξορμήσεως συμπεραίνουμε πὺ ἐπιτελεῖται κάτι τὸ μεγάλο. 'Ο κ. Γουργούτης εκθέτει με ένθουσιασμό τοὺς πρωτοτύπους φαιτισμούς πού θα ἀναγεννήσουν πραγματικά και τὸν ἐσωτερικὸν χῶρο τής Ροτόντας και οι ἠθοποιοὶ εκφράζουν με δεδαίτητα τὴν γνώμη ὅτι ή παράσταση τοῦ διζωντικοῦ δράματος «Θεοφάνης» θα ἀποτελέσῃ σταθμὸν για τὴν καλλιτεχνικὴν ζωὴ τής Θεσσαλονίκης.

Κάποια στιγμή δρικόμαστε μόνοι με

'Ο κ. Τερζάκης ἐνῶ συνομιλεῖ φιλικῶτα με τὸν συνεργάτη μας Νίκο Μπακόλα

τὸν ἐκλεκτὸ πρωταγωνιστὴ Νίκο Τζόγια, στιγμὴ πραγματικὰ πολυτιμὴ για ἕνα δημοσιογράφο πού ξεκίνησε για συνέντευξη.

- 'Εχετε ξαυάρθῃ στὴν Θεσσαλονίκη; ρωτοῦμε
- Πολλὰς φορές.
- Μὲ ποιους θιάσους;
- Μὲ τὴν Κατερίνα, τὸ Μουσούρη κ.ά.
- Πᾶς βλέπετε τὴν δημιουργία καλλιτεχνικῶν ἑορτῶν;
- Πρόκειται ἀσφαλῶς για ἕνα μεγάλο ἔργο.

Συμφωνοῦμε και ὀπογραμμίζουμε ὅτι ή Θεσσαλονίκη έχει ζωτική άνάγκη μίας τέτοιας προσπάθειας.

— Βεβαίως, συμφωνεῖ ὁ ἐκλεκτὸς πρωταγωνιστής. Τὰ πάντα ἔχουν συγκεντρωθῇ στὴν 'Αθήνα. Θα πρέπει και ή Θεσσαλονίκη νὰ ἀποκτήσῃ ζωντανή καλλιτεχνική ζωή.

Μετὰ τὸ τέλος τοῦ γεῦματος ἀπεχώρησε ὁ κ. 'Υπουργός, οι ἠθοποιοὶ δὲ με τις δηγίες πάντοτε τοῦ κ. Σαντοριναίου, τακτοποιήθηκαν στίς οικίες ὅπου θα διαμείνουν κατὰ τὴν εβδομάδα 23-30 Σεπτεμβρίου. Πρὶν χωρισθῶν ὁ κ. Σαντοριναίος τοὺς εἰδοποιεῖ

— Στίς 7.30 τὸ ἀπόγευμα ὁλοι στὴν Ροτόντα.

Και κάποιος ἀπ' ὅλους χαριτολογῶντας

— Θα ἔλθουμε... ρωτῶντας

Μέχρι αὐριο τὸ θράδυ οι συντελεστές τής μεγάλης ἐξορμήσεως θα ἐργάζονται συνεχῶς για νὰ εξασφαλισθῇ μιά ένσφιγη έπιτυχία. Εὐχόμεθα ή έπιτυχία αὐτή νὰ είναι ὅσο τὸ δυνατόν μεγάλη. Γιατί θα είναι μιά δίκαιη των τόσων προσπαθειῶν και κόπων, ἀλλὰ και μιά ἀνεπείρα καλλιτεχνικῆς ναγενήσεως τής Θεσσαλονίκης.

ΝΙΚΟΣ ΜΠΑΚΟΛΑΣ

'Απόκομμε ΦΩΤΟΣ Θεοφάνης

Χρονολογία 19 ΣΕΠ. 1958

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η «ΘΕΟΦΑΝΗΣ»

'Απὸ τής Τρίτης, άρχίζου εἰς τὴν Ροτόντα τοῦ 'Αγίου Γεωργίου αι μεγάλοι καλλιτεχνικαί ἑορταί τής Θεσσαλονίκης, οι ὁποῖαι ἀε γίνονται ὅσοι δὲν ἔχουν τὸ προνόμιον τοῦ εἶναι πρὸς τὴν ἀναμνηστικὴν και καλλιτεχνικὴν ζωὴν τής Βορείου 'Ελλάδος.

'Η ἑορτὴ των ἐν ἡμῶν ἐκδηλώσεων θα γίνῃ με τὴν παράστασιν τής Βυζαντινῆς τραγωδίας τοῦ 'Αγγέλου Τερζάκη «Θεοφάνης», θα ἐπικολοποῦνται αὐτὴν συνανταί τής Συμφωνικῆς 'Ορχήστρας Θεοφάνης και αι παραστάσεις τοῦ 'Ελνινικού

Χρονολογία 19 ΣΕΠ. 1958

ΣΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ ΖΩΗΡΟΤΑΤΗ Η ΔΙΕΝΕΞΙΣ

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΘΑ ΚΑΤΑΦΥΓΗ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΑΣΙΛΕΑ ΔΙΑ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ „ΡΟΤΟΝΤΑΣ”

ΕΝ ΤΩ ΜΕΤΑΞΥ ΑΙ ΧΘΕΣΙΝΑΙ ΔΟΚΙΜΑΙ ΕΓΕΝΟΝΤΟ ΜΕ ΠΛΗΡΗ
ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ, ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ Κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ Β. Ε. ΚΑΙ ΠΛΗΘΟΥΣ
ΚΟΣΜΟΥ. - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΙΣ ΜΕΤΑ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΥ

Χθες άρχα τὸ ἱεράς συνάκτης τῆς «Δράσεως» ἐπεκρινήθησαν τηλεφωνικῶς μετὰ τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. κ. Παντελεήμονος, μὲ σκοπὸν νὰ πληροφορηθῇ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ συνεχιζομένου θορύβου διὰ τὸ θέμα «Ροτόντας», δεδομένου ὅτι τὸ ζήτημα ἔλαβε τοιαύτην ἐκρύτητα, ὥστε νὰ ἀνομιχθῶν εἰς τοῦτο ἀναγκάσῃ καὶ πνευματικοὶ ἄνθρωποι ἀπὸ ὁλοκλήρου τὴν χώραν.

Ἡ παρακληθεῖσα τηλεφωνικῶς συνέντευξις ὅπῃ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἔχει ὡς ἀκολούθως:

Ποιαι αἱ τελευταῖαι ἐνέργειαι σας, Παναγιώτατε, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς Ροτόντας;

— Ἐξηγήθησαν ὅλα τὰ μέσα, ἀλλὰ δυστυχῶς ὑπάρχουν καὶ ἀνάρχικα στοιχεία εἰς τὴν πόλιν μας. Δὲν θὰ μείνῃ διὰ τὸ πρῶτον ἐκεῖ. Θὰ ἴδῃ ὁ Βασιλεὺς, ὅστις εἶναι προστάτης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ θὰ φθάσωμεν μέχρι αὐτοῦ.

— Ἡ γνώμη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου;

— Εἶναι σαφὴς καὶ κατηγορηματικὴ. — Καὶ τὸ προηγούμενον τῆς «Θυσίας τοῦ Ἀβραάμ»; Πῶς ἐντιφύεται τὴν παράστασιν τῆς ἑνῆ μολὴς μῆνα ἀπὸ τοῦ ἐνθρονισμοῦ σας;

— Ἡ «Θυσία τοῦ Ἀβραάμ» ἐπαίχθη κατὰ λάθος. Ἦμουν ἀκόμη σχεδὸν ζαλισμένος. Δὲν ἤξερα τότε τί θὴ πῶς Ροτόντα.

— Δὲν νομίζετε διὸς ὅτι οὕτω ἐδημιουργήθη προηγούμενον;

— Δὲν ὑπάρχει προηγούμενον.

— Πῶς τὸ εἰτιολογεῖτε αὐτό, Παναγιώτατε;

— Ἄλλο πρῶτον ἡ «Θυσία τοῦ Ἀβραάμ», καὶ ἄλλο ἡ «Θεοφανεία». Ὅταν μία γυνὴ διαπράττει ἐπὶ σκοπῶς τοιαύτα ἀνοσιειάνηματα, καὶ τὴν βολα-

φονίαν τοῦ Φωκᾶ ἀκόμη, δὲν πρέπει νὰ ἐπιστρώμεν τὸν βίον τῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

— Καὶ ἡ «Μήδεια», Παναγιώτατε; Ἡ Κλυταιμνήστρα;

— Ἡ Μήδεια δὲν ἰνδιαφέρει τὴν Ἐκκλησίαν.

— Ὁ κ. Προκοπίου διὸς λέγει ὅτι...

— Ναί, διάβασα. Ἐκεῖ ἀραδιάσει τοῦ κόσμου τὰ ψέματα, καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὸν παρακολουθῶ.

— Ἐπιμένει διὸς ὅτι ὁ Ἅγιος Γεώργιος δὲν καθηγιάσθῃ ὡς χριστιανικὸς ναός.

— Τὸν διαμερῶ, πλὴν τῶν ἄλλων μαρτυριῶν, ὑπάρχει ἐπιζὼν συνοδικὸς σύνεδρος, ὅστις καὶ παρίσταται τὸν καθολογισμὸν. Ἐχω μαρτυρίαν, καὶ θὰ τὰς χρησιμοποιοῦμαι ὅπου δεῖ.

— Σκοπεύετε νὰ καταφύγετε εἰς τὰ δικαστήρια;

— Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν τροπὴν τῶν πραγμάτων. Πάντως, μόνον αὐτὰ θὰ ᾔτο δυνατόν νὰ καταβῇσαν ἐὰν ὁ κ. Προκοπίου εἶναι ἡ δὲ αὐτὸς τὰς φρένας. Πάντως, δυσχερεστὴν πάρα πολὺ, διότι μὲ ὅλα αὐτὰ ὁ κ. Προκοπίου ἀπεκάλυψε τὸν κακὸν ἐσωτερικὸν του κόσμον.

— Καὶ τί προβλέπετε διὰ τὴν ἔκβασιν τοῦ ἀγῶνος σας, Παναγιώτατε;

— Θὰ ἴδωμεν ἀργότερα τί δρόμον θὰ πάρῃ.

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΑΥΡΙΟΝ ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Αἱ καλλιτεχνικαὶ εορταὶ τῆς Θεσσαλονίκης, διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ὁποίων κατεβλήθησαν μεγάλοι προσπάθειαι ἐκ μέρους τοῦ ἀργαζώντος αὐτὰς ὁπουργείου Βορείου Ἑλλάδος τῆ συμπαράστασις τοῦ ὁπουργείου Παιδείας, τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, τῆς Διευθύνσεως Ἐκδόσεως καὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ραδιοφωνίας, ἀρχίζουν αὐριον μὲ

δὴν τὴν ἐπιβαλλομένην μεγαλοπρέπειαν καὶ ἐπιστημότητα εἰς τὴν «Ροτόντα» τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ ὁπουργοῦ Β. Ε. κ. Θεολογίτη, ἀπασῶν τῶν ἀρχῶν τῆς πόλεως καὶ πλείστον προσωπικότητων τῆς πρωτευούσης, ἀφικνουμένων πρὸς τοῦτο ἐνταῦθα αἰθρίον τὴν μεσημέριαν.

Ἡ ἐναρξίς τῶν ἐκδηλώσεων θὰ γίνῃ ὡς γνωστὸν μὲ τὸ βυζαντινὸν ἔργον τοῦ Ἀγγέλου Τροάκη «Θεοφανῶς», εἰς τὸ ὁ-

ποίων πρωταγωνιστοῦν οἱ ἐκλεκτοὶ καλλιτέχναι καὶ πρωταγωνισταὶ τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου καὶ κινηματογράφου κυρία Ἑλένα Βεργῆ, Νίκος Τζόγιας, Ἑλένη Ζαφειρίου, Ἰορδάνης Μαρῖνος καὶ Γρηγόριος Βαφίας. Ἐπίσης τοῦ ἔργου συμμετέχουν ἡ Μπέμμη Μωραϊτοπούλου, ὁ Πέτρος Φυσσοῦν, καὶ αἱ Θεσσαλονικεῖς καλλιτέχνιδες Μαίρη Μυυριάδου, *Ολ.

Καίτοι καὶ ἂν ἱκανοὶ αἱ ὁποῖαι μετὰ τῶν καλλιτεχνιδῶν Παπαδοῦκα καὶ Χροντοπούλου θὰ ὑποβῶνται τοὺς ρόλους τῶν θυγατέρων τοῦ Κωνσταντίνου.

Αἱ γενικαὶ δοκιμαὶ τοῦ ἔργου, αἱ ὁποῖαι ἤρχισαν ἀπὸ τῆς ἱερέρας τοῦ Σαββάτου καὶ συνεχίσθησαν καὶ χθὲς εἰς τὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐκτελέσθησαν ἀπὸ τοὺς ὁποῖους Βορείου Ἑλλάδος, τοῦ ἐκπαιδευτοῦ κ. Μήτσου Λυγίζου καὶ τὰς ὁποίας ἐκτὸς τῶν ἀμφοτέρων παρεκλήθησαν πλείθυ κόσμου, ἐγγυῶνται διὰ τὴν μεγάλην ἐπιτυχίαν τοῦ ἔργου.

Ὁ ὁπουργὸς Β. Ε. κ. Θεολογίτης, τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ὁποίου ἐκδηλώνεται ἀμέριστον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν καλλιτεχνικῶν εορτῶν, ἐπεσκέψθη χθὲς τὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου καὶ ἔδωκε τὰς τελευταίας ἀδείας διὰ τὴν ὥραιον τὴν καλλιτέραν ἐμφάνισιν αὐτῆς, οὕτως ὥστε νὰ μὴν παρατηρηθῇ οὐτε ἡ παραμικρὰ ἀνωμαλία εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου.

ΠΩΣ ΕΧΕΙ ΤΟ ΘΕΜΑ

Τὸ ζήτημα τῆς παρουσιάσεως τῶν καλλιτεχνικῶν εορτῶν τῆς Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐκτελέσθησαν ἐξέλιξις, λόγῳ τῆς ἐμμονῆς τοῦ Παναγιωτάτου Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ.κ. Παντελεήμονος εἰς τὴν ἀντίληψιν ὅτι τὸ νὰ δοθῶν θεατρικὰ παραστάσεις καὶ συναυλίαι εἰς τὸν χώρον τῆς Ροτόντας ἀποτελεῖ ἀνείρον πρᾶξι, δοθέντος ὅτι οὕτω ἔχει χρηματισεῖ καὶ χριστιανικὸς ναός.

ἀμφοτέρων ὁπουργείων ἐγγράφων διαμαρτυρίας δι' ὅσα ἐσχεδιάζοντο εἰς βάρος τῆς ἱερότητος τῶν χώρων τοῦ ἱεροῦ ναοῦ.

Ἰδωμεν πρῶτον τὰς ἀπόψεις τοῦ Μητροπολίτου: Ἡ Θεοφανῶς εἶναι πρόσωπον κατηγορούμενον ὅπῃ τῆς ἱστορίας ὡς ἐνεχόμενον, ἔνεκα ἠθικῆς αὐτοσυρίας καὶ συνεργασίας εἰς τὰς δολοφονίας τοῦ βασιλέως καὶ πενθεροῦ αὐτῆς, τοῦ Ρωμανοῦ καὶ τοῦ ἐδσεβῆ καὶ ἀσκητικοῦ τὸν βίον Νικηφόρου Φωκᾶ, πρόσωπον δηλοῦν (διὰ νὰ συμπληρώσωμεν ἡμεῖς) θρησκευτικῶς καὶ ἠθικῶς ἀνυπόληπτον.

Αὐτὰ ὡς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Θεοφανῶς. Ὁ Παναγιώτατος διὸς καταγγέλλει ὅτι ἐκατὰ τὴν ἐκ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν ἐκπομπὴν τοῦ ἔργου ἐξήλθον φράσεις ἀνευλαθεῖς καὶ κατὰ τὸν πατέρα τοῦ Ἀγιορείτικοῦ Μοναχισμοῦ ἁγίου Ἀθανασίου τοῦ Ἀθανῆναι, πνευματικοῦ ἀδελφοῦ καὶ φίλου τοῦ Νικηφόρου Φωκᾶ.

Αὐτὰ ὡς πρὸς τὸ ἔργον. Ὡς πρὸς τὸν χώρον δὲ, εἰ ἀνακρίμεις ἐνὸς ἱεροῦ ναοῦ λόγῳ τῆς ἱστορικῆς αὐτοῦ ἀξίας εἰς ἀρχαιολογικὸν μνημεῖον ἢ καὶ θρησκευτικὸν μουσεῖον, ὡς εἶναι ὁ ἱερός ναὸς τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, δὲν σῆμαίνει κατάργησιν ἡ ἐξάλειψιν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ καὶ τῆς ἱερότητος τοῦ χώρου αὐτοῦ.

Τρία λοιπόν, κατὰ τὸν Παναγιώτατον, τὰ συνεργοῦντα εἰς τὴν ἀποτροπὴν τῆς ἐκεί παραστάσεως: Τὸ πρόσωπον τῆς ἡρώιδος Θεοφανῶς εἶναι ἱστορικῶς ἀνυπόληπτον, τὸ ἔργον «Θεοφανῶς» τοῦ Τροάκη περιέχει «φράσεις ἀνευλαθεῖς» καὶ ὁ χώρος τοῦ ναοῦ ἀνυπόληπτος.

καὶ τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ὑπερμάχων τῆς:

Ἡ κυβέρνησις, κατὰ τὴν ἀρμόδιαν ἀνακοίνωσιν, ἐπιθυμεῖ ἐνὰ παρουσίᾳ εἰς τὸ φιλότεχνον κοινὸν τῆς Θεσσαλονίκης μίαν σειράν ἀνωτέρας ποιότητος θεάματος καὶ ἀκροάματα ποῦ θ' ἀποτελέσουν σταθμὸν εἰς τὴν καλλιτεχνικὴν ζωὴν τῆς ὑπερτίμου πόλεως τοῦ Ἁγίου Δημητρίου.

Ἄλλοι προχωροῦν περισσότερο. Ὁμιλοῦν περὶ ἀνταρσίας τοῦ Μητροπολίτου κατὰ τὸν Κράτους. Ὁ βοηθὸς ἐπισκοπὸς Τάλαντιν κ.κ. Στέφανος διὸς, μετὰ τὸ ὁποῖον εἴχαμεν πρὸς διήμερον ἀποκλειστικὴν ἐπ' αὐτοῦ συζήτησιν, ἀντιτείνει ἐπ' αὐτοῦ τὸ ὅτι ὁ ἐκάστοτε μητροπολίτης, λέγει, εἶναι μὲν διοικητικὸν ἔργον τὴν διακριτικὴν ἐξέλιξιν νὰ κρίνῃ πολλὰς ἀνάγκας μόνος του κατὰ τὸ δοκὸν δικαίον. Ἐφ' ὅσον δὲ ἐκτελεσθῇ κατ' αὐτὸν εἶναι ἡ μὴ παραρρηστικὴ ἐκεί τῶν παραστάσεων, καὶ ἐφ' ὅσον μὴ χρεὶ στιγμῆς χρησιμοποιοῖ τὸν ὅσον ὑπερβάλλοντα νὰ τὸν κατακρίνῃ διὰ τοῦτο. Ἄλλος ποιμενάρχης διὸς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς, οὐδεὶς διὸς ἀναγκάσει νὰ μεταβῇ τὸν νῦν ποιμενάρχην νὰς θ' αὐτὴν τὴν σκέψιν.

Η «ΘΥΣΙΑ ΤΟΥ ΑΒΡΑΑΜ»

Καὶ ἡ «Θυσία τοῦ Ἀβραάμ» μα πόλις ἐπαίχθη εἰς τὸν αὐτὸν ἔνα μῆνα μετὰ τὴν ἐξέλιξιν τῆς κ.κ. Παντελεήμονος;

Ὁ κ. Παντελεήμων ἐνέθρονισεν

περίοδ.

ΕΙΚΟΝΕΣ

13/10/1958.

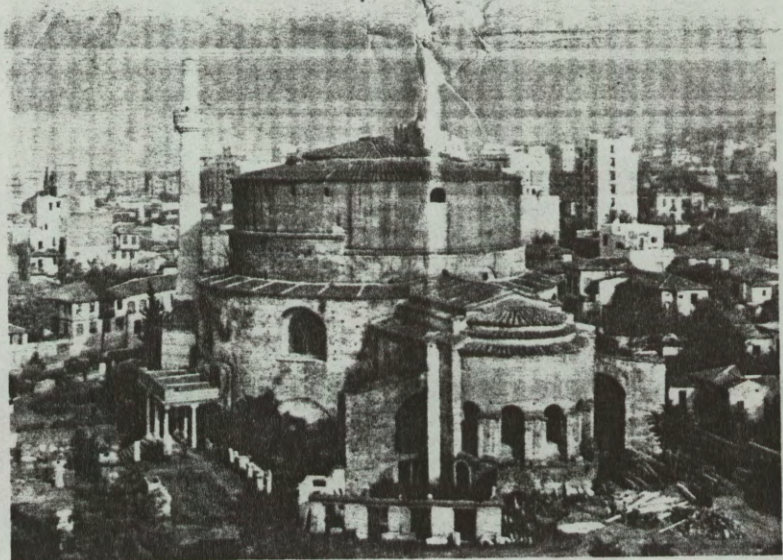

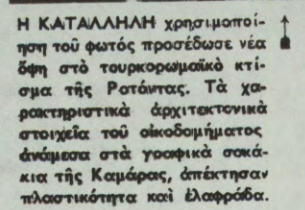
ΜΕ ΤΗΝ «ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ» τοῦ Ἀγγε-
λου Τερζάκη, ἐγκαινιάζονται οἱ καλ-
λιτεχνικὲς ἐκδηλώσεις τῆς Θεσσα-
λονίκης, στὴν Ροτόντα τοῦ Ἁγίου
Γεωργίου. Ὁ Νίκος Τζόγιας, ὡς Ἰ-
ωάννης Τσιμισκής, ἐμφανίζεται Ἐ-
φιππος μετὰ τὴν ἀκολουθία του, μέχρι
τὴν πρόσβαση τῆς σκηνῆς. Στὸ πλα-
κόστρωτο τῆς Καμάρας, καὶ χάρις
στὸν ὑποβλητικὸ φωτισμὸ καὶ τὴν
σοφὴ ἐκμετάλλευση τοῦ χώρου, ἀνε-
βίωσαν σκηνὲς βυζαντινοῦ μεγαλείου

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΣΤΗ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Υπάρχει στὴν Θεσσαλονίκη μιὰ σφύζουσα πνευματικὴ κίνηση, πὺν χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴν ἐρηδική, ἀλλὰ νόμιμη ἀνυπομονηρία νὰ δημιουργήσῃ τὴν δική της παράδοση. Μέ-
χρι σιγμῆς, μοναδικὴ διέξοδος γι' αὐτὸν τὸν ἐνδιάθετο πνευματικὸ ὁρρασμό. Ἐκδὸς ἀπὸ τὸν ἰσχυρὸ τύπο, ἦσαν τὰ παρατηρήματα τῶν ἱστοιούτων ξένων γλωσσῶν, ἡ ἐρασιτεχνικὴ προσπάθεια τοῦ πανεπιστημιακοῦ ὁμίλου «Τέ-
χνη», ἡ «Ἐταιρία Μακεδονικῶν Σπου-
δῶν» καὶ οἱ ἀθηναῖκοι θῆσοι πὺν εὗρισκαν πάντα μιὰ ἐνθουσιώδη ὑποδοχή. Οἱ καλλι-
τεχνικὲς δοσιτὲς ἀποφασίστηκαν μὲ τὸν ἐφέ-
τος. Κ' ἡ ἐπιτυχία τους ἐξησφάλισε τὴν καθιέρωσή τους. Ἔτσι κάθε χρόνος, παρὰ-
ληλὰ μετὰ τὴν Ἐκδοση, ἕνας κύκλος καλλιτε-
χνικῶν ἐκδηλώσεων θὰ ἀποτελῇ γιὰ τὴν συμπεριφεύουσα β,τι καὶ τὸ Φεστιβάλ Ἀθη-
νῶν γιὰ τὴν Ἀθήνα. Καὶ ἐπειδὴ, μέχρις
διοτι συμπληρωθῇ ἡ ἀνέγερση τοῦ μεγάλου,
ὑπερμοντέρνου θεάτρου τῶν 2.000 θέσεων
ἀπέναντι στὸν Λευκὸ Πύργο, δὲν ἦσαν δυ-
νατὸν νὰ βρεθῇ χώρος κατὰλληλος γιὰ τὶς
ἐκδηλώσεις αὐτές, ἐπιστρατεύθηκε τὸ μου-
σεῖο τοῦ Γαλερίου, ἡ περὶ τὴν «Ροτόντα»

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΡΟΤΟΝΤΑ, ΣΤΟ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ χρησιμοποιή-
ση του φωτός προσέδωσε νέα
δύση στο τουρκορωμαϊκό κτί-
σμα της Ροτόνδας. Τά χα-
ρακτηριστικά αρχιτεκτονικά
στοιχεία του οικοδομήματος
ἀνάμεσα στα γραφικά σκα-
κια της Καμάρας, ἀπέκτησαν
πλαστικότητα και έλαφρόδα.

ΥΠΟ ΤΗΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ τῶν ἀρχιμουσικῶν κ. Α. Εὐαγγελτάτου δόθηκε ἡ πρώτη συμφωνική συναυλία μεῖ ἔργα Ἑλλήνων κυρίως συνθετῶν. Ἡ ἀκουστικὴ εἶδη, ἀντίθετα μετὰ τὰς ὁδοιπορίας ποὺ παρουσιάσθη κατὰ τὴν θεατρικὴν παράστασιν, ὑπῆρξε ἐξαιρετικὴ.

Μιά πρωτοβουλία που ή επιτυχία της πείδει ότι πρέπει να

Η ΕΛΣΑ ΒΕΡΓΗ ΣΤΟΝ ΡΟΛΟ ΤΗΣ ΘΕΟΦΑΝΩΣ

(Φωτ. Μεγαλοκονόμου και Μακρυγιάννη)

Ο ΓΙΩΡ. ΕΜΠΡΖΑΣ ΣΤΟ ΜΠΑΛΛΕΤΟ «ΕΡΗΜΙΑ»

Η ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΩΣ ΣΚΛΑΒΑ ΤΗΣ ΘΕΟΦΑΝΩΣ

Κτίσιμα μεγάλο και άρχαιο, μία θόλος καλά κρυμμένη ανάμεσα σε παμπάλαιες, αλλά γραφικές διάφορες κατοικίες. Οι άνασθηλωτικές προσπάθειες των νεωτέρων το περιέβαλαν μ' ένα μικρό, χαριτωμένο εκήπιο. Έξω κ' έκει, ένα-δυό εσπεριδοειδή με μαυροπράσινο φύλλωμα και μερικές σπασμένες καλώνες και κιονόκρανα, έδρανα για τον άποκαμωμένο τουρίστα που θα σηκώσει το βλέμμα του προς τα ύψη ενός μινιρέ, που με αθάνατα στρουθοκαμήλου προβάλλει πίσω από τον πλίκινο τρούλλο. Χρόνια δλόκληρα ή Ροτόντα, που ο θόλος της στολίζεται έσωτερικά από ύπεροχα ύπολειμματα μωσαϊκών με χρυσαφένιο φόντο (πώς να μη συλλογισθ ή κανείς το ΒΑΤΤΙΣΤΕΡΟ τής Φλώρεντίας;) ήταν καταφύγιο νυκτεριδών κι άγριουπιδιών. Την καθάρισαν, την φωταγωγήσαν και την μετέτρεψαν σε μουσείο πρώτα και τώρα σε μία παράδοση νυκτερινή φαντασμαγορία. Από τις πρώτες δοκιμές οι τεχνικοί αντιμετώπισαν μιάν επανάσταση. Την... επανάσταση των ήχων. Η κάθε συλλαβή των ήθσοπιών έπαναλαβαίνονταν τουλάχιστον δώδεκα φορές, αλλοιωμένη, τελείως ξένη από τον ήχο εκείνο στον οποίο ο νους είχε συνθίσει να ξεχωρίζει κάποιο νόημα. Χρειάστηκαν μεγάλες προσπάθειες και μία δλόκληρη στρατιά τεχνικών του Ε.Ι.Ρ. για να ύποτάξουν σχετικά τους ήχους.

Το δράδυ τής επεμείρας ή Ροτόντα έμοιαζε με καλοβαλμένο σαλόνι εύκατάστατου σπιτιού, έτοιμο να δεχθ ή ένα πλήθος έξχειλο από ευδιάθετη προσμονή.

ΘΕΑΤΡΟ

Σ τα χειροκροτήματα, με τα όποια τόν πλήθος τής πρώτης βραδυάς ύποδέχτηκε τις άνακτιήριες όμιλίες των πρωτεργατών των έδελώσεων και σκέπασε την άπόγνωση του προδομένου και-σαρδασιλίκου αίλουροειδούς —τής Θεοφανώς του κ. Τερζάκη— ύπήρχε κάτι περισσότερο από έθουσιασμός. Ήταν ή νόμιμη άμοιβή τής άγωνίας των ανθρώπων αυτών, που ήδεραν ότι το κοινό τους έβλεπε σαν δημιουργούς μιάς αύριανής παραδύσεως. Οι θεατρικοί κριτικοί μίλησαν κιόλας για το μουσικό πάθος τής φωνής, που δά-νεισε ή «Έλσα Βεργή στον πραγματικό άρριδισμό τής «Λάκανας» —μιάς φωνής που θύμιζε την ροή ενός μεσοτού από νοήματα συμφωνιακού μέλους— και για την συναρπάζουσα πειστικότητα με την όποια ο Γορδόνης Μαρίνος και ο Νίκος Τζόγιας απέδωσαν ο πρώτος τόν σταυρικό ρασοφόρο Καίσαρα κι ο δεύτερος τόν φίλο του, που πατά πάνω στο πτώμα του για ν' άνεθ ή στον θρόνο τής Βασιλεύουσας.

Στους δευτερεύοντες ρόλους ξεχώρισαν ή «Έλένη Ζαφειρίου (σκλάβα) και ο Πέτρος Φυσούν (Λέων Βαλάντης). Ακόμη, ή σκηνοθεσία του κ. Λυγίζου, το άραστότο σκηνικό του κ. Βασιλείου, έμπνευσμένο από τα ψηφιδωτά του θόλου τής Ρατόντας και ή άπόλυτα προσαρμωσμένη στο πνεύμα του έργου μουσική του κ. Λάδδα, στάθηκαν σημαντικάτοι σιντέλεστοι τής επιτυχίας του έργου. Το έργο δόθηκε σε όκτω έν δλω παρσάσεις, άπογευματινές και βραδινές.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ίδια αυστηροτάτη εύσυνειδησία χαρα-κτιρίζει και την συμφωνική συναυλία τής δεύτερης βραδυάς, υπό την διεύθυνση του κ. Αντίχου Ευαγγελάτου, με σολιστ την κ. Μιρέϊγ Φλερύ. Μιά εύσυνειδησία που μάς δίνει το δικαίωμα όχι μόνο να εύχώμαστε, άλλα και να έλπίζουμε ότι μία μέρα ή Συμφωνική τής Θεσσαλονίκης θα γί-νιη το δεύτερο μεγάλο συμφωνικό συγκρότημα τής Ελλάδος.

Το πρόγραμμα τής συναυλίας άποτελείτο από δυό μέρη: Το πρώτο ήταν άφιερωμένο στον Βέμπερ και στον Μπετόβεν. Το κόρνο του «Όμπερον» είναι θαυμάσιο για ένακτιήριο σάλπισμα μιάς συμφωνικής συναυλίας και όσο για την 5η Συμφωνία του Μπετόβεν είναι ένα από τα μεγάλα έκενα έργα που ή Ιδιότητά τους να συναρ-πάξουν το κοινό δέν άφαιρεί τίποτε από την πο-ότητά τους. Το δεύτερο μέρος τής συναυλίας ή-

ταν άφιερωμένο σε έργα Έλλήνων συνθετών: Παίχθηκε ή συμφωνική εικόνα «Τό παγγύρι τής Κασκάδας» του κυπριακής καταγωγής μουσου-ργού κ. Σόλωνος Μιχαηλίδη, διευθυντό του Γ. Βείου Θεσσαλονίκης —έργο έμπνευσμένο από το «Δωδεκάλογο του Γύφτου» του Κωστή Παλαμά— τέσσερα «Μακεδονίτικα» του άλησμόνητου Λώρη Μαργαρίτη, μικρές εικόνες για όρχήστρα, έμ-πνευσμένες από Ισάριθμα λαϊκά μακεδονικά με-λίσματα, ή συμφωνική μπαλλάντα του κ. Αντί-χου Ευαγγελάτου «Η Λυγερή και ο Χάρος», με σολιστ την κ. Μιρέϊγ Φλερύ, και το συμφωνικό ποίημα του Μανώλη Καλομοίρη «Ο θάνατος τής Ανδρειωμένης» με το όποιο και έκλεισε ή πρώ-τη αυτή συναυλία.

Η δεύτερη συναυλία, με σολιστ τόν κ. Βύ-ρωνα Κολάση και διευθυντή όρχήστρας τόν κ. Ανδρέα Παριδη, περιελάμβανε την εισαγωγή ά-πό την «Άλκηστι» του Γκούκ, την «Σούιτα σε παλιό στυλ» του Μενέλαου Παλλαντίου, το Κομ-παέρτο για βιολά κι όρχήστρα όριθ. 4 του Μο-ρσαρτ, το δε δεύτερο μέρος τής κατελάμβανε η πρωταίχ ή Τετάρτη Συμφωνία του Μπεράμς.

ΧΟΡΟΣ

Η διατύπωση κρίσεων πάνω στην άξία τής χο-ρογραφικής προσφοράς τής κ. Ραλλούς Μάνου δά κινδύνευε ίσως να χαρακτηρισθ ή σαν δελταπισ-σισμός. Άνεξάρτητα, όμως, από την προσφορά αυτήν, ή κ. Μάνου έχει προσφέρει στην σύγχρονη έλληνική μουσική δημιουργία υπηρεσίες άνόλο-γες προς εκείνες που προσέφερε έδώ και 40 χρό-νια στην ευρωπαϊκή ή πολλούς εκείνος Ντιαγκήλεφ. Χάρης σ' αυτήν, οι νέοι συνθέτες μας, που είχαν βαρβαρή να μεταφράζουν τη γλώσσα του λαϊκού μέλους στην άρχαία μουσική διάλεκτο των έ-πιγόνων του Φράνκ, του Βόγκνερ κλπ., επέβαλαν την προτίμησή τους για την διάλεκτο του Στρα-βίνσκυ και του Προκόφιεφ. Χάρης στα μπαλλέτα τής δημιουργήθηκε στην έλληνική μουσική μία μι-κρή επανάσταση, που κάπως πρόωρα ώριμωσε σε μία παράδοση, πρόσφατη δέδοια άκόμη.

ΠΑΘΟΣ

Αυτό, όμως, δέν μεκώνει διάλου την άξία τής προσωπικής προσφοράς ούτε τής κ. Μάνου, ού-τε των σπτελών του Έλληνικού Χοροδράματος, που έργήνευσαν κινησιολογικά την μοναδική έ-κείνη «Ηλέκτρα» του Σάμουελ Μπάρντερ και τα δυό άραιότατα έλληνικά μπαλλέτα, την «Έρωφι-λη» του Μίχη Θεοδωράκη και την «Έρμηιάς του Μάνου Χατζιδάκι. Το πρώτο ήταν ένα θαυμάσιο συμφωνικό ποίημα, περισσότερο άφηγηματικό πα-ρα χορευτικό. Όσο για το δεύτερο... Ένα άλύ-τωτο αυτοσχεδιασμένο πάθος, που κάποτε άναζητά μία ποικιλία στην έκφρασή του, άλλα σύντομα παραπέφτει από την προσπάθεια αυτή έπειδή πρέμει μήπως ή παραμικρή άναζητηση πλαστικότητας το έσοφύλιση. Έργο στο όποιο θα δέχζε να άφιερωνθ ή δλόκληρη αισθητικό δοκι-μιο —όσο κι αν σ' αυτό ένας γραφειοκράτης τής μουσικής θα εύρισκε πολλά να προσάμει...

Στην έρμηγία του, όπως και στην έρμηγία των άλλων δυό χοροδραμάτων, ή κ. Μάνου, ο Γ. άργος Έμπερζας, ή Ρένια Καμπυλλάδου, ή Ράνια Παπαδάκη και οι άλλοι καλλιτέχνες δέξιζαν μία μεγαλύτερη μερίδα από τα χειροκροτήματα που, καθώς να πρέπει να όμολογώσαμε, άπειλούν-ταν περισσότερο στον συνθέτη...

ΘΕΣΜΟΣ

Οι γιορτές τελείωσαν και τα κτίρια τής Έκθέσεως, σωστό δάσος από μπετόν, φαίνον-ται κι αυτά να περιμένουν την έλευση του μακεδονικού χειμώνα. Ο έπισκέπτης που φεύ-γει, άναμφισβήτητα Ικανοποιημένος, εύχεται ή φετινή πρωτοβουλία να γίνιη πραγματικά ένας θεσμός, ή άπαρχή μίας παραδόσεως καλλιτεχνικής με διαρκώς εύρύτερη άκτι-νοβολία. ■ ■ ■

μονιμοποιηθῇ γιὰ νὰ μεγαλώσῃ ἡ ἀκτινοβολία τῆς μακεδονικῆς πρωτεύουσας

ΒΑΣΙΚΟΣ συντελεστής τῆς ἐπιτυχίας τῶν καλλιτεχνικῶν ἐορτῶν τῆς Θεσσαλονίκης ὑπῆρξε καὶ τὸ χορευτικὸ συγκρότημα τῆς Ραλλοῦς Μάνου ποὺ ἀπέδωσε τὴν «Ἑρμεία» τοῦ Μάνου Χατζιδάκι, τὴν «Μήδεια» τοῦ Σάμουελ Μπόςμπερ, καθὼς καὶ τὴν «Ἐρωφίλη» τοῦ Μίκη Θεοδωράκη.

ΤΟ ΚΟΙΝΟ τῆς Θεσσαλονίκης συνέδραμε, μετὰ τὴν ἐνθουσιώδη παρουσία του, τὸ ἔργο τῶν καλλιτεχνῶν καὶ ἔθεσε τὰ θεμέλια γιὰ τὴν καθιέρωση τῶν καλλιτεχνικῶν ἐοδηλώσεων στὴν πρωτεύουσα τῆς Βορείου Ἑλλάδος.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΤΟΥ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΗΜΗ "ΡΟΤΟΝΤΑ" ΤΟΥ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η «Ροτόντα» του Αγίου Γεωργίου.

Οι καλλιτεχνικές εορτές Θεσ)νίκης θ' άρχισουν
μέ το Βυζαντινό δράμα του ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

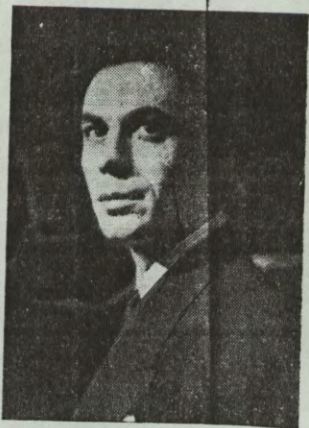
“ΘΕΟΦΑΝΩ”

ΜΙΑ από τις βασικές επιδιώξεις της επιτροπής που ανέλαβε να οργανώσει τις «Καλλιτεχνικές εορτές» της Θεσσαλονίκης, ήταν να δώσει στις εορτές αυτές ένα χαρακτήρα όσο το δυνατόν πιο ταυριστικό με την φυσιογνωμία της πολιτείας του Αγ. Δημητρίου. Μία πόλη όπου το κάθε τι, από τους δρόμους και τα κάστρα της ως τις εκκλησίες και τα πανηγύρια της, σου θυμίζει τη χιλιόχρονη βυζαντινή αυτοκρατορία είναι το πιο κατάλληλο πλαίσιο για να παρουσιαστεί ένα ιστορικό δράμα εμπνευσμένο από το Βυζάντιο. Και μέσα στα τόσα έργα του νεώτερου ελληνικού δραματολογίου που πήραν το θέμα τους από την βυζαντινή ιστορία, η «Θεοφάνω» του Άγγελου Τερζάκη θα έχει την τιμή να παιχθεί πρώτη στις πρώτες Καλλιτεχνικές Εορτές της Θεσσαλονίκης.

Η αινιγματική αυτή γυναίκα που σφράγισε με τη μορφή της μία από τις ένδοξότερες περιόδους του μεσαιωνικού ελληνισμού έχει εμπνεύσει πολλούς ποιητές, ξένους και δικούς μας, που προσπάθησαν ο καθένας με τον τρόπο του να την καταδικάσουν ή να την δικαιώσουν, ή, ακόμη δυσκολώτερο, να την αντικρύσουν αντικειμενικά. Κοντά στην Θεοφάνω ζουν και κινούνται και δρουν κι' άλλα πρόσωπα, ο πολεμιστής και άσκητικός βασιλεύς Νικηφόρος Φωκάς, ο ένδοξος και παραμερισμένος στρατηγός Ίωάννης Τσιμισκής, οι πέντε κόρες του αυτοκράτορα Κωνσταντίνου Ζ', βασιλοπού-

λες τρυφερές σαν τα κρίνα, που μόλις η κόρη του κάπελα ανέθηκε στο θρόνο του Κωνσταντίνου τις έκούρευε και τις έκλεισε στο μοναστήρι.

Όλες αυτές οι ιστορικές μορφές παρουσιάζονται με ξεχωριστή ενέργεια στο έργο του Άγγελου Τερζάκη, που σαν βαθύς μελετητής και γνώστης της εποχής εκείνης, μεταφέρει τη δράση του έργου του από το στρατόπεδο του αυτοκράτορα

Ο Νίκος Τζόγιας.

ΤΗΝ ΕΡΧΟΜΕΝΗ ΤΡΙΤΗ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΣΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΟΙ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ που οργανώθηκαν με την πρωτοβουλία του Υπουργείου Βορείου Ελλάδος και με την συμπαράσταση του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας, του Οργανισμού Εθνικού Θεάτρου, του Εθνικού Ιδρύματος Ραδιοφωνίας και της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, η οποία και κατέβαλε την όλη δαπάνη. Οι εορτές αυτές που φελλονται σ' έκφραση επίθυμια του κ. Προέδρου της Κυβερνήσεως θα διαρκέσουν από της 23ης μέχρι της 30ης Σεπτεμβρίου και θα διεξαχθούν στην περίφημη «Ροτόντα» του Αγίου Γεωργίου Θεσσαλονίκης η οποία διετέθη προς τούτο υπό του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας.

Το πρόγραμμα των εορτών της Θεσσαλονίκης περιλαμβάνει θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες, παραστάσεις χοροδράματος και φωτογραφική Έκθεση η οποία άρχισε ήδη να λειτουργεί στο 5ον περιπτερο της Διεθνούς Έκθεσης.

Η έναρξίς θα γίνει την Τρίτη 23 Σεπτεμβρίου στις 8.30 μ. μ. όπου θα παιχθεί η «Θεοφάνω» του κ. Άγγελου Τερζάκη. Την Τετάρτη 24 Σεπτεμβρίου και ώραν 8.30 μ. μ. θα δοθεί συναυλία της Συμφωνικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης υπό την διεύθυνση του κ. Αντίοχου Ευαγγελάτου. Την Πέμπτη 25 Σεπτεμβρίου θα δοθεί παράσταση του Ελληνικού Χοροδράματος της κ. Ραλλούς Μάνου. Η «Θεοφάνω» θα επαναληφθεί σε απογευματινή την Παρασκευή 26 Σεπτεμβρίου και εσπερινή, την Κυριακή 28 Σεπτεμβρίου και την Τρίτη 30 Σεπτεμβρίου επίσης σε δύο παραστάσεις. Η δεύτερη συναυλία θα δοθεί στις 29 Σεπτεμβρίου υπό την διεύθυνση του κ. Ανδρέα Παρίδη. Τέλος, η παράσταση του Χοροδράματος θα επαναληφθεί σε απογευματινή το Σάββατο 27 Σεπτεμβρίου. Με όλες αυτές τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις ασχολούνται αναλυτικά στο τεύχος αυτό του «Ραδιοπρογράμματος», ειδικοί συνεργάται μας. Σχετικά με τις καλλιτεχνικές εορτές της Μακεδονικής πρωτεύουσας έγινε προ ημερών στα γραφεία του Ε.Ι.Ρ. «πρές κωφωράν» κατά την οποίαν ο συντονιστής των Εορτών Διευθυντής Προγράμματος του Ε.Ι.Ρ. κ. Άγγελος Προκοπίου, ο Διευθυντής Γραμμάτων και Θεάτρου του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας κ. Γ. Κουρνούτος και ο Προϊστάμενος της Υπηρεσίας Επικοινωνίας κ. Δημ. Χρονόπουλος, ενημέρωσαν τους εκπροσώπους του αθηναϊκού τύπου επί του σκοπού των καλλιτεχνικών εορτών που θα διεξαχθούν στην πρωτεύουσα της Βορείου Ελλάδος. Ιδιαίτερα ο κ. Άγγ. Προκοπίου έτόνισεν ότι οι οργανούμενες καλλιτεχνικές εκδηλώσεις της Θεσσαλονίκης δεν αποτελούν εθνικό γεγονός μοναχά, αλλά και διεθνές λόγω της Διεθνούς Έκθεσης. Η Έκθεση — έλεγε ο κ. Προκοπίου — παρουσιάζει μέχρι σήμερα ένα μειονέκτημα στον τομέα των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Με τις εφετινές εορτές παρουσιάζεται πλέον ολοκληρωμένη Έκθεση και όχι έμποροπανηγυρίς.

στην Καισάρεια στους άνακτορικούς κήπους της Βασιλεύουσας κι' από το χρυσοποικίλο κουβούκλιο της Θεοφάνως στο άσκητικό δωμάτιο του Νικηφόρου Φωκά, ενώ ταυτόχρονα περιζώνει τους ήρωές του με τα όργανα της Μοίρας, τη μαύρη σκιάδα, τον Άθωνιτή καλόγερο, τους συναγόμετες...

Όταν η «Θεοφάνω» πρωτοπαίχθηκε στο Εθνικό Θέατρο τον χειμώνα του 1956, ετύχησε να έχει μιά εξαιρετική έρμηνεύτρια, την καλλιτεχνίδα Έλσα Βεργή. Η ίδια αυτή, η πρώτη διδάσκα, θα παρουσιάσει την βυζαντινή βασίλισσα στο κοινό της Θεσσαλονίκης. Και κατά της ο σκηνοθέτης Μήτσος Λυγίζος έβαλε ένα εκλεκτό επίτελειό από καλλιτέχνες διαλεγμένους με ξεχωριστή επιμέλεια: τον Ίορδάνη Μαρίνο που θα ζωντανέψει τη δραματική μορφή του Νικηφόρου Φωκά, τον Νίκο Τζόγια ιπποτικό κι' έραυμένο Τσιμισκή που ωστόσο βλέπει πολύ πιο μακριά από τον έρωτά του, την Έλενη Ζαφειρίου στο ρόλο της Σκλάβας που ήταν μιά από τις μεγάλες της επιτυχίες, όπως ήταν κι' ο ρόλος του Βούρτση για τον Γρηγόρη Βαφιά, ενώ ο Πέτρος Φουσούν μιά από τις μεγάλες ελπίδες του θεάτρου μας θα βάλει όλη την νεανική του φλόγα στον παθητικό ρόλο του Βαλέντη. Η Μπέμμη Μαυραϊτοπούλου θα δώσει την πιστή κι' έμπειρη κοινώνισσα, κι' ο Νότης Περγιάλης τόν αινιγματικό καλόγερο από τον Άθω. Μα και η Θεσσαλονίκη η ίδια δεν ξεχάστηκε στη διανομή: Από τις πέντε κόρες του Κωνσταντίνου Ζ', τις τρεις θα τις παίξουν Θεσσαλονίκες: η Άννα

Σαρρή, η Όλβια Κονίδου και η Μαίρη Μπουριάδου, ειδικά καλεσμένες για τον σκοπό αυτόν στην Αθήνα όπου έγιναν οι πρώτες δοκιμές.

Δίπλα στην εξαιρετικά φροντισμένη έρμηνεία θα υπάρχει και η ιδιαίτερα φροντισμένη εμφάνιση. Το Εθνικό Θέατρο θέλοντας να συμβάλει σ' αυτή την εθνική και καλλιτεχνική προσπάθεια, όχι μόνον έδωσε την άδεια σε τέσσερα εκλεκτά στελέχη του να λάβουν μέρος στην παράσταση της Θεσσαλονίκης, αλλά προσέφερε και τα κοστούμια, αληθινά έρ-

Η Έλενη Ζαφειρίου.

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΧΗ ΤΡΙΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΟΡΤΕΣ

Από την «πρὲς κοινὴν» πού ἔγινε στὰ γραφεῖα τοῦ Ε.Ι.Ρ. γιὰ τὶς καλλιτεχνικὲς ἐορτὲς τῆς Θεσσαλονικῆς. Ὁ συντονιστὴς τῶν ἐορτῶν Διευθυντὴς Προγράμματος τοῦ Ε.Ι.Ρ. κ. Ἀγγελος Προκοπίου, ὁ Διευθυντὴς Γραμμάτων καὶ Θεάτρου τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Γ. Κουρνούτος καὶ ὁ Προϊστάμενος τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπικαίρων κ. Δημ. Χρονόπουλος, ἀναπτύσσουν πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ ἀθηναϊκοῦ Τύπου τὸν σκοπὸν τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τῆς Μακεδονικῆς πρωτεύουσας.

γιὰ τέχνης τοῦ Ἀντὼν Φωκά καὶ ὅσα σκηνικά μπόρουν νὰ χρησιμοποιοῦν. Ἡ «Θεοφανῶς» ὅμως δὲν θὰ παιχθῇ σὲ μιὰ ὁποιαδήποτε σκηνή. Θὰ παιχθῇ στὴν «Ροτόντα» τοῦ Ἁγίου Γεωργίου, ἓνα κτίριο κυκλικό, μὲ κόγχες γύρω γύρω. Αὐτὲς τὶς κόγχες κατ'ὀρθὴν νὰ χρησιμοποιοῦνται μὲ τὸν ἐπιτυχέστερο τρόπο ὁ ἐκλεκτὸς ζωγράφος Σπύρος Βασιλείου, ἔτσι ὥστε χωρὶς χρῆση αὐλαίας, μόνον μὲ τὴν μετατόπιση τοῦ φωτισμοῦ, νὰ μετατοπίζεται καὶ ἡ δράση ἀπὸ τὴν μιὰ πρὸς τὴν ἄλλη. Καὶ γιὰ συμπλήρωμα τῆς ὅλης προσπάθειας ἐρχεται ἡ μουσικὴ τοῦ Ἀντὼν Λάβδα πού θὰ παιχθῇ ἀπὸ τὴν Συμφωνικὴ Ὀρχήστρα τοῦ Ε.Ι.Ρ. ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Ἀντιχοῦ Εὐαγγελάτου, ἐνῶ τὴν ὅλη εὐθύνη γιὰ τὴν διδασκαλία καὶ τὴν παρουσίαση τοῦ ἔργου ἀνέλαβε ὁ Μήτσος Λυγίζος.

Ὅσοι βρίσκονται στὴ Θεσσαλονικὴ τὴν τελευταία ἐβδομαδα τοῦ Σεπτεμβρίου — καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους θὰ τὴν ἐπισκεφθοῦν ἐκεῖνες τὶς ἡμέρες — θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρία νὰ ἴδουν τὴν «Θεοφανῶς» ἀπὸ τὴν Τρίτη 23 Σεπτεμβρίου, πού θὰ μεταδοθῇ κί ἀπὸ τὸ Ραδιόφωνο ὡς τὴν Τρίτη 30 Σεπτεμβρίου.

Ἀναλυτικότερα ἀναφέρω πῶς ἡ πρεμιέρα τοῦ ἔργου θὰ δοθῇ σὲ βραδυνὴ δέξια παράσταση τὴν Τρίτη 23. Ἡ δευτέρη παράσταση θὰ δοθῇ στὶς 26 ἀπόγευμα καὶ βράδυ, στὶς 27 μόνον σὲ βραδυνή, στὶς 28 ἀπόγευμα καὶ βράδυ καὶ στὶς 30 πάλι ἀπόγευμα καὶ βράδυ.

Ὅλ' αὐτὰ μὲ κάθε λεπτομέρεια θὰ παρουσιαστοῦν στὸ πολυτελὲς στοὺς πρόγραμμα πού στολίζεται

Ὁ σκηνοθέτης κ. Μ. Λυγίζος.

καὶ μ' ἓνα θαυμάσιο δυζαντινὸ ἐξώφυλλο τοῦ Γιάννη Σπυρόπουλου, πού δὲν ὑπόφερε ὅτε ἐκεῖνος ν' ἀποφύγῃ τὴ γοητεία τῆς Θεοφανῶς, καὶ στολίσαι τὴν σύνθεσιν τοῦ μετὰ τὴν μορφὴ τῆς κόρης τοῦ λαοῦ πού στενήθηκε διὰ φορεῖς βασίλισσα τῶν Ρωσίων, πού ὑπῆρξε μητέρα τοῦ Βασιλείου τοῦ Βουλγαροκτόνου, τῆς πρώτης χριστιανῆς βασίλισσας τῆς Ρωσίας καὶ τῆς πρώτης Ἑλληνίδας αυτοκράτειρας τῆς Γερμανίας.

Γεωργία ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ἡ Ἑλσα Βεργή.

ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ ΕΣΗΜΕΙΩΣΕ Η Ι ΤΗΣ "ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ", ΤΟΥ ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΗΜΗ "ΡΟΤΟΝΤΑ", ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ Γ

ΟΙ ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΧΟΡΟΔΡΑΜ

ΤΗΝ ΠΕΡΑΣΜΕΝΗ εβδομάδα, καθώς στο φεγγαρολουσμένο πέτρινο προαύλιο της πα-
νάρχαιας «Ροτόντας» της Θεσσαλονίκης ακού-
στηκε το αλογοκρότημα της συνοδείας του Τσι-
μισκή και σε λίγο φάνηκε και ο ίδιος ντυμένος με
το Λωρίκιό και τον πορφύρο χιτώνα των Βυζαντι-
νών στρατηγών, όλοι όσοι είχαμε την σπάνια τύ-
χη να χαρούμε το θέαμα, νιώσαμε σαν να ζού-
σαμε ένα όνειρο. Σαν να ζωντάνευε γύρω μας
μία παλιά, μεγαλόπρεπη εποχή. Σαν να νεκρα-
ναστήθηκε το Βυζάντιο κι' ήλθε γύρω μας γεμά-
το μαγεία, μυρωδιά λιθανιού, ψαλμούς, σπαθιά
και πορφύρα. Στά πλάγια και πάνω από τα κε-
φάλια μας, καρφωμένοι στα γαλάζια ψηφιδωτά
διαζώματα, οι λιπόσαρκοι άγιοι των πρώτων χρι-
στιανικών χρόνων μάς κυττούσαν με τα πελώρια
και θαυστόχαστα μάτια τους κι' έτσι, καθώς η
μαγεία μεγάλωνε από στιγμή σε στιγμή, δεν εί-
χε κανείς παρά να άφουγκρασθή για λίγο με
προσοχή για να ακούσει μακριά την χλαπαταγή
απ' το στρατόπεδο των 'Αδάρων, που ώρμουναν
με λύσσα εναντίον του μεγάλου τείχους που έζω-
νε την «άγιωτάτη» των πόλεων...

ΜΕΣΑ ΣΕ ΦΥΣΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΔΕΝ ΞΕΡΩ αν όλοι όσοι είδαν την «Θεοφάνω»
στην Ροτόντα της Θεσσαλονίκης ένοιωσαν κά-
τι παρόμοιο. Το βέβαιο όμως είναι ένα. Ότι μέ-
σα στο θαυμάσιο αυτό κτίσμα η βυζαντινή τρα-
γωδία του Τερζάκη δρῆκε ένα φυσικό πλαίσιο.
Βρήκε τον χώρο, την ατμόσφαιρα και την υποβο-
λή που δεν μπορούσε να της δώσει κανένα θέα-
τρο και καμιά σκηνή στον κόσμο. Βέβαια, την
πρώτη μέρα, η αντίληψη του απέραντου θόλου έ-
δωσε την παράσταση. Άλλα το μειονέκτημα
αυτό ξεπεράστηκε γρήγορα κι' έτσι η Θεοφάνω,
ο Φωκάς και ο Τσιμισκής μπόρεσαν να κινηθούν
άνετα και να ζήσουν το βαθύ δράμα τους μέσα
στο αυθεντικό πλαίσιο που τους ταίριαζε. Είναι
γενική ή εντύπωση ότι οι εκδηλώσεις του «Καλ-
λιτεχνικού Έορτασμού Θεσσαλονίκης», που ώρ-
γάνωσε το Υπουργείο Βορείου Ελλάδος πραγ-
ματοποιώντας επιθυμία του Προέδρου της Κυβερ-
νήσεως κ. Καραμανλή, σε συνεργασία με το Υ-
πουργείο Παιδείας, το Έθνικό Θέατρο και το
Έθνικόν Ίδρυμα Ραδιοφωνίας, αποτέλεσαν μία
ωραία και έντελως επιτυχημένη πρωτοβουλία.
Κάθε χρόνο τέτοια εποχή, η συμπτωτεύουσα, που
σφυζει από ζωή, έχει την μεγάλη διεθνή Έκθεση.
Άλλα η Έκθεση αυτή είναι ένα γεγονός έμπορι-
κό. Μία εκδήλωση οικονομική, τεχνική και μηχα-
νική. Κατά την φράση του Υπουργού Βορείου
Ελλάδος κ. Θεολογίτη, η Έκθεση αυτή είναι
«ανάπηρη» χωρίς μία παράλληλη καλλιτεχνική
εκδήλωση. Κάτι που να είναι το αντίδοτο του με-
γάλου έμπορικού γεγονότος της Έκθέσεως και
να του δίνει χρώμα, ποιότητα και πνευματικότητα.

Από την διαπίστωση αυτή, γεννήθηκε η ιδέα
του «Καλλιτεχνικού έορτασμού Θεσσαλονίκης».
Και από την στιγμή που γεννήθηκε η ιδέα, η ίδια
ή Θεσσαλονίκη, με την απέραντη ιστορία της και
το ιδιαίτερο βυζαντινό χρώμα της, καθώρισε το
ύφος των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων που έπρεπε
να γίνουν. Έπρεπε να είναι σοβαρές, λιτές εκδη-
λώσεις, με υψηλό καλλιτεχνικό περιεχόμενο και
με κυρίαρχο στοιχείο το Βυζαντινό. Οι συμφω-
νικές συναυλίες που έδόθησαν, οι θαυμάσιες πα-
ραστάσεις του Χοροδράματος και κυρίως το ανέ-
δρασμα της Βυζαντινής τραγωδίας του Άγγελου
Τερζάκη «Θεοφάνω», απέδειξαν ότι εκείνοι που
ένελαβαν το βάρος της οργάνωσης των καλλι-
τεχνικών εκδηλώσεων της συμπτωτεύουσας κατε-
νόησαν πλήρως τις ιδιαίτερες απαιτήσεις του έρ-
γου που έπρεπε να εκπληρωθούν και δρῆκαν
τόν στόχο τους. Η «ανάκαλυψη» μάλιστα της
Ροτόντας, του περίφημου αυτού ρωμαϊκού κτί-
σματος με τα εξαιρετικά πρωτοβυζαντινά ψηφιδω-

τά και η αξιοποίησή της με τόσο δημιουργικό
τρόπο υπήρξε μία αναμφισβήτητη επιτυχία ή ο-
ποια προσέδωσε σε όλες τις εκδηλώσεις του
έορτασμού έναν ιδιαίτερα υποδλητικό τόνο.

Η ΠΕΡΙΦΗΜΗ «ΡΟΤΟΝΤΑ»

ΓΙΑ ΤΗΝ ΡΟΤΟΝΤΑ αυτή αξίζει να ασχοληθώ
κανείς ιδιαίτερα. Είναι ένα παμμέγιστο κυκλικό
κτίσμα με τρεις σειρές κόγχες. Χτισμένο περί
τον τέταρτο μ. Χ. αιώνα, πιστεύεται ότι έχει ά-
μεση σχέση με την γνωστή αψίδα του Γαλερίου,
που βρίσκεται άλλωστε δίπλα της και έπικρα-

νός η Βάπτισις και γύρω της στεφάνη με παρα-
στάσεις, κατά πάσαν πιθανότητα, Άποστόλων.
Η διασωθείσα κάτω ζώνη του θόλου διαιρείται
σε 8 τμήματα, το καθένα από τα όποια αντιστοι-
χεί σε μία θαυεία κόγχη που υπάρχει από κάτω.
Στη ζώνη αυτή εικονίζονται άγιοι σε στάση δεή-
σεως με γραμμένα δίπλα τα ονόματα και την έ-
ποχή που έορτάζουν (π. χ. «Άριστάρχου Έπι-
σκόπου μηνι Άπριλίους»), πίσω δε από τους ά-
γίους υπάρχουν παραστάσεις τεραστίων οικοδο-
μημάτων, εκκλησιών, αψίδων κλπ.

Το 1430, μετά την κατάληψη της Θεσσαλονί-

Από την παράστασιν της «Θεοφάνους» που έδόθη μέσα εις τα πλαίσια των καλλιτεχνικών
έορτών της Θεσσαλονίκης. Έξ αριστερών προς τα δεξιά, οι πρωταγωνιστάι του Έργου Γρ. Βα-
φίας, Ίορδ. Μαρίνος, Έλσα Βεργή, Νίκος Τζόγιας και Πέτρος Φυσούν.

τεί η γνώμη ότι χτίστηκε κι' αυτή από τον Γα-
λέριο πιθανότατα ως τόπος ειδωλολατρικής λα-
τρείας ή ως αίθουσα θρόνου. Αργότερα, περι-
τά μέσα του 5ου αιώνας, οι χριστιανοί πήραν το
κτίσμα και το μετέβαλαν σε ναό, κάνοντας ώρι-
σμένες τροποποιήσεις, οι κυριότερες από τις ό-
ποιες ήταν η προσθήκη ενός Ίερού προς τα ανα-
τολικά, το χτίσιμο υψηλού περιβόλου σε από-
σταση 8 μέτρων από το κτίσμα και — κυρίως —
η πλούσια διακόσμηση των τοίχων, των κογχών
και του τεραστίου θόλου με ψηφιδωτά μεγάλης
αξίας, όμοια των όποιων βρίσκονται στη Ραβέ-
να της Ιταλίας. Τα ψηφιδωτά αυτά, κατασκευα-
σμένα στον 5ο αιώνα, ανήκουν ακόμα στην μετα-
βατική περίοδο μεταξύ αρχαιοέτος και Βυζαν-
τιού και η επίδραση της αρχαίας τέχνης επ' αυ-
τών είναι έκδηλη, ιδίως στις παραστάσεις των
διαφόρων μεγαλοπρεπών οικοδομημάτων, αψίδων,
εκκλησιών κλπ., που είναι όμοιες με τις παρα-
στάσεις που ανευρέθησαν στις τοιχογραφίες της
Πομπηίας. Στις κόγχες τα ψηφιδωτά παρασταί-
νουν πτηνά, καρπούς, άνθη κλπ. Στον θόλο ό-
μως, όπου, δυστυχώς, διασώζεται μόνο το κάτω
διαζώμα, θα υπήρχε, κατά το παράδειγμα της
Ραθένας, κάποια σκηνή του Ευαγγελίου, πιθα-

κς από τους Τούρκους, το κτίσμα μετεβλήθη σε
Τζαμί και προσετέθη ένας τεράστιος και πανψη-
λος μιναρές, που σώζεται μέχρι σήμερα. Τέλος,
από την απελευθέρωση και έντευνεν η Ροτόντα
μετεβλήθη σε μουσείο και υπάγεται στο Υπουργεί-
ο Παιδείας.

Η ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ

ΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ του «Καλλιτεχνικού έορ-
τασμού Θεσσαλονίκης» απέτελεσαν αναμφι-
σβήτητα μία μεγάλη επιτυχία. Έπιτυχία καλ-
λιτεχνική και οργανωτική. Η «Θεοφάνω» του
Τερζάκη με την Έλσα Βεργή, τον Ίορδάνη Μα-
ρίνο, τον Νίκο Τζόγια, τον Γρηγόρη Βαφιά, την
Έλένη Ζαφειρίου και τόσους άλλους λαμπρούς
καλλιτέχνες, με την φερερετικότητα και νευρώδη
σκηνοθεσία του Μήτσου Λυγίζου και την θαυμά-
σια μουσική του Αντώνη Λάδδα, έχάρισε στους
θεατάς της μία σπάνια πνευματική και καλλιτε-
χνική απόλαυση. Το ίδιο και οι δύο συναυλίες,
η πρώτη με διευθυντή ορχήστρας τον Άντιοχα
Ευαγγελάτο και σολίστ την Μιρέιγ Φλερύ και η
δεύτερη με διευθυντή τον Ανδρέα Παριδίη και ο-
λίστ τον Βύρωνά Κολάση. Τέλος, ιδιαίτεραν έπι-

(συνέχεια πιδω)

περιοδ. ΡΑΔΙΟ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - 5/10/1958

ΑΡΑΣΤΑΣΗ ΩΡΓΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

τυχίαν έσημείωσαν και οι παραστάσεις του Χοροδράματος της Ραλλούς Μάνου, το όποιον απέδωσε με αριτώτατο τρόπο μερικά δυσκολώτατα χορευτικά κομμάτια, όπως η «Ερωφίλη», η «Μήδεια» και η «Ερμιόνη». Χαρακτηριστική της μεγάλης έπιτυχίας των «Καλλιτεχνικών εκδηλώσεων της Θεσσαλονίκης», για την οποία το Έθνικόν Ίδρυμα Ραδιοφωνίας μαζί με τους υπόλοιπους οργανισμούς που συνέδραμαν στην πραγματοποίησή της δικαιούται να σεμνυνείται ιδιαίτερα, υπήρξε, πλην των κολακευτικών εκδηλώσεων των παραγόντων της Μακεδονικής πρωτεύουσας και των εύμενестάτων κριτικών του Αθηναϊκού και του Μακεδονικού Τύπου, η πλατειά άγάπη με την όποιαν άγκάλιασε τις εκδηλώσεις αυτές το κοινό της Μακεδονικής πρωτεύουσας που κατέκλυσε, καθ' όλο το διάστημα του έορτασμού, τον υποδλητικό χώρο της Ροτόνας.

Η θερμή αυτή συμπάρασταση του κοινού απέτέλεσε άσφαλώς την καλύτερη αξιολόγηση της προσπάθειας και απέδειξε ότι η «Libera civitas», η περίφημη «Ελευθέρη πόλις» των Ρωμαίων, η «άγιωτάτη» των Βυζαντινών και η κεκοσμημένη με το δηλωτικό τώσαν προνομίων εγράμμα έρυθρογράφων των Νορμανδών Βασιλέων περιούσια πόλις, εξακολουθεί να ύπαρξη, να ζή και να πάλλεται στην σημερινή πρωτεύουσα του Βορρά ή όποια είναι πάντως έτοιμη να δεχθή και να άγαπήσει το ώραιότερο και το καλύτερο.

Νίκος ΦΩΣΚΟΛΟΙΣ

Στις φωτογραφίες: "Ανω: Ο συγγραφέας της «Θεοφανούς» κ. Άγγελος Τερζάκης προλογίζει την παράστασιν.— Κ ά τ ω: Η κυρία Έλσα Βεργή και η κυρία Έλένη Ζαφειρίου σε μια δραματική σκηνή της «Θεοφανούς».

ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Έκθέσεις * Καλλιτεχνική Κίνησης * Λογοτεχνικά Νέα * Όμιλεις

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ

Τόν άλλο μήνα κυκλοφορεί σε πολυτελή έκδοσι με 600 σελίδες και σε 25.000 αντίτυπα υπό του γνωστού δημοσιογράφου και ραδιοσχολαστού κ. Κυριάκου Καραμάνου το «Κυτρίσκον Ήμερολόγιον».

Ο προετοιμαζόμενος αυτός με κάθε επιμέλεια τόμος περιέχει, μεταξύ άλλων, συνεργασίες του Έθνάρχου Μακαρίου, του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος Θεοκλήτου, των Ακαδημαϊκών Ήλ. Βενέζη και Γ. Άθανασιάδη - Νόβα, ως επίσης και των Ι. Μ. Παναγιωτοπούλου, Π. Χάρη, Μελέη Νικολαΐδη, Θανάση Πετσάλη, Ν. Κρανιδιώτη και άλλων υπερδιακοσίων λογοτεχνών και διανοουμένων.

Μεταδίδεται ότι και το Συμβούλιον Έρετών Αθηνών, κατά την συνεδρίασιν του της 1ης Σεπτεμβρίου έ. έ. άπέριψε την έφεσιν του καθηγητού του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Λίνου Πολίτη, κατά της από 14 Ιουλίου έ. έ. αποφάσεως του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Αθηνών, δια της όποιας έκρίθη ως άπαράδεκτος ή μήνυσις του κ. Λίνου Πολίτη κατά του κ. Μαρίνου Σιγούρου επί κλοπή πνευματικής Ιδιοκτησίας έξ άσφορμής της έκδόσεως υπό του δευτέρου, των Άπάντων του Σολωμού.

Κατά πληροφορίας από την Χαϊδελβέργη, ο έκδοτικός οίκος Wolfgang Rothe έθεσε σε κυκλοφορία το νέο διδλίο — το δεύτερο που εκδίδεται — του άκαδημαϊκού Ήλίας Βενέζη. Πρόκειται για ένα τόμο διηγημάτων, που περιλαμβάνει μετάφραση των έξι διηγημάτων του διαλεκτού μας λογοτέχνη: «Δάφνη», «Το Λιός», «Όρα του τέλους», «Ακθή», «Στιγμή του Σαρανικού», «Παραμύθι του Αλγαίου», «Θεώνυχος και Μνησαρέτη», «Αναστάσιμος». Η μετάφρασις έγινε από την κ. Ίσιδωρα Ρόζενταλ - Καμρινά. Τα πρώτα αντίτυπα του διδλίου ήρθαν ήδη στην Ελλάδα.

Τα Χριστούγεννα κυκλοφορούν «Οι Λυρικοί της Ρούμελης», που είναι δέκα δοκίμια του Δημήτρη Γιάνκου, που διερευνούν και αξιολογούν το όλο πνευματικό έργο των Σπυρ. Τρικούτη, Κ. Παλαμά, Κ. Χατζόπουλου, Μιλτ. Μαλακάση, Γιάννη Βλαχάκη, Ζαχ. Παπαντωνίου, Ρήγα Γκόλφη, Γ. Άθана, Ι. Μ. Παναγιωτοπούλου, Έπαμ. Μαλαίνου, Μινου Ζώτου, Άθ. Κυριακή, Στάθη Ζαρκιά κ. ά.

ΦΟΥΣΙΚΗ

Στις 24 Όκτωβρίου, με την έναρξιν της έλληνοφινλανδικής έβδομάδος φίλιας, θα δοθι στο έρεξ παληγυρική συναλία της Κρατικής Ορχήστρας Αθηνών, την όποιαν θα διευθύνι ο μάεστρος και γαμβρός του μεγάλου Φινλανδού συνθέτου Σιμπέλιους, Γιούση Γιόλας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει άποκλειστικά έργα Σιμπέλιους και συγκεκριμένως σε πρώτη έκτέλεσι στην Ελλάδα, την «Συμφωνία της Φινλανδίας, την 1η συμφωνία και άλ.

Κατά πληροφορίας που μεταδίδει το Καλλιτεχνικόν Γραφείον Αθηνών, περί τα τέλη Φεβρουαρίου πρόκειται να έλθι και να έμφανισθι εις τας Αθήνας ο διάσημος βιολιστάς Γεχούντι Μενουχίν. Ο διάσημος καλλιτέχνης θα έμφανισθι έδώ, καθώς θα περνά για να παίη στο Τέλ Αβίβ και να συμπράξη με την συμφωνική ορχήστρα της πόλεως.

— Πριν από μέρες ήλθε στην Αθήνα — άνεχώρησε ήδη για την Αυστραλία — ο διευθυντής της Όρχήστρας του Σίδνεϋ, Τίμπορ Πώλ, ο όποιος πρόκειται να συνοδεύσι τον έκλεκτό μας πιανίστα Γιώργα Θέμελη, στις συναλίες που θα δώσι στο Σίδνεϋ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΝΕΑ

Στις 24 Όκτωβρίου θα έλθι εις τας Αθήνας ο Υπουργός της Παιδείας της Φινλανδίας, προκειμένου να παραστή εις τα έγκαινια της έκθέσεως Φινλανδών ζωγράφων και γλυπτών, που θα διοργανωθι εις το Ζάππειον, εις τα πλαίσια των εκδηλώσεων έλληνοφινλανδικής φίλιας που οργανώνι το φινλανδικό Προξενείο.

Για την έδρα του προκαταρκτικού της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών υπέβαλαν υποψηφιότητα τελικός ο έξης έννεα καλλιτέχνες: οι Κ. Γιαννακοπούλου, Δ. Δάδης, Α. Δανιήλ, Γ. Μανροΐδης, Α. Παπαγεωργίου και Π. Τέσης (που είχαν έκθεσι υποψηφιότητα και παλαιότερα), καθώς και οι Α. Καραφυλάκης, Δ. Καφής και Χ. Ντούμας.

Περί τα τέλη του μηνός πρόκειται να διοργανωθι εις την Νέαν Όρκην από την Όμοσπονδία των Ισραηλιτικών φιλανθρωπικών οργανώσεων Νέας Όρκης διεθνής έκθεσις ζωγραφικής, με την συμμεταχή 33 χωρών, εις την όποιαν λαμβάνει μέρος έπίσημως και ή Ελλάς. Κάθε χώρα θα στείλι όκτώ έργα. Από έλληνικής πλευράς θα εκπροσωπηθού με έργα τους οι καλλιτέχναι Γ. Μπουζιάνης, Όρ. Κανελλής, Ι. Σπυρόπουλος και Ν. Χατζηκυριάκος - Γίκας. Ο τελευταίος θα παρουσιάσι δύο έργα, από εκείνα που είχε έκθεσι εις άτομικην έκθεσιν που έκαμ εις την Νέαν Όρκην προ καιρού.

Έπέστρεψεν εις τας Αθήνας ύστερα από όκτώ μηνών περίπου ταξίδι σ' ολόκληρο τον κόσμο ο διακεκριμένος μας ζωγράφος Ν. Χατζηκυριάκος - Γίκας. Ο έκλεκτός καλλιτέχνης, που έπισκέφθη κατά τον γυρισμό του στην Ελλάδα, την Ιαπωνία, Ίνδοκίνα, Κίνα, Ίνδίες και άλλες χώρες, προ μηνών είχε έκθεσι με μεγάλη έπιτυχία έργα του στο Παρίσι και στην Νέα Όρκη και άπέσπασε ένθουσιάζεις κριτικές.

Ο Λάκης Σκέλλιας που έμφανίστηκε στην ταινία του Άλ. Σακελλαρίου, ε'Η βία μου ή Μαμήμ με τον Μακρή και την Βασιλειάδου.

Thu. April 20, 1961

THE KANSAS CITY STAR

Modern Greek Drama in Kansas.

By Ed O'Malley.
(The Emporia Gazette.)

EMPORIA, KAS., April 20. (AP)—An interest in modern Greek literature and an experiment in inter-departmental co-operation will lead to a world premiere production in English of "Theophano" at the College of Emporia Saturday.

The production, a translation of the original modern Greek play, is the result of collaboration between two professors in the college's modern language department and drama department.

Last fall George C. Crocker, associate professor of drama, asked Dr. Michael Rethis, head of the then newly-installed modern Greek program for ideas on a modern Greek play that could be translated and adapted for a College of Emporia production.

Dr. Rethis, a native of Greece, suggested "Theophano," a play by the Greek playwright, Angelos Terzakis, that ran for three years in the government-sponsored National Theater of Athens.

"We talked about the play, which is set in the Tenth-century Byzantine empire of Constantinople, and realized it probably would be the most ambitious production the college ever had attempted," Crocker said. "Translating the work from the Greek and rewriting it into idiomatic English seemed to be only a small part of the job."

"But 'Theophano' sounded so good when Dr. Rethis described it that I said, 'Let's do it,' and we did."

Crocker is directing the production.

THE 2-month task of translating "Theophano" into a literal translation was finished by Dr. Rethis last Christmas, and Crocker began adapting and rewriting the lines. By the middle of February the script was ready for casting.

"Theophano" and its author are both well known in Greece, but as far as we know 'Theophano' is the first modern Greek drama to be translated and performed in the

A JUNIOR AND A PROFESSOR'S WIFE have the leads in "Theophano," a modern Greek drama of the ancient Byzantine empire of Constantinople, which will have its world premiere in English April 22 at the College of Emporia. The stars are William Teed of Wichita and Mrs. Lili Rethis, whose husband, Dr. Michael Rethis, is head of the modern Greek program at the college—(Associated Press photograph).

United States," Crocker said.

He pointed out that "we think the play is significant because it gives us something of the Byzantine philosophy, and this is important, for most people today think the Greek contribution to culture ended with the Hellenistic period."

"However, Greeks today know there was a continuous flow of culture from the Hellenistic period. The Byzantine greatly influenced our Western culture."

In Terzakis's drama, Theophano is the empress of the Byzantine empire of Constantinople and the play tells of her attempts to unseat her emperor husband and replace

him with a young warrior whom she has taken as her lover.

A refreshing alternative to the stark realism of much American theater today, Crocker described "Theophano" as "approaching Greek classic tragedy far closer than

(ADVERTISEMENT)

New 'Beacon Wax'
Won't Yellow Floors

**Is Only Wax Needed
For All Floors**

Science marvel 'Vinyl-Plus' is now in 'Beacon Wax'. Beacon won't yellow; it's the only wax needed for a long shine on all floors.

anything being written today. It even includes elements of Shakespeare."

The lead role of Theophano will be played by Mrs. Lili Rethis, wife of Dr. Rethis. Mrs. Rethis is a veteran actress who played roles in the Athenian theater before her marriage.

After the premiere before an invited audience, "Theophano" will run from April 24 through April 29 for the public.

AN OIL SEIZURE STEP.

Ceylon May Take Over Three Western Companies.

Colombo, Ceylon, April 20. (AP)—Commerce Minister T. B. Llangaratne has opened debate in the lower house on a government bill to give the commerce minister power to take over operations of three western oil companies and create a tribunal to decide how much to pay them.

The U. S. and British governments have protested to Mrs. Sirimavo Bandaranaike, prime minister, over the bill to ac-

FOR EXTRA DELICIOUSNESS

ADD FAMOUS

Maull's

BARBECUE SAUCE

Blue Label Regular • Red Label Smoky

Since 1926 the taste that can't be beat. Lively, fragrant, rich and tangy.

At Your Favorite Store

GET THIS SPECIAL GOLDMAN DIAMOND BONUS NOW!

Goldman's gift to Mother, the Graduate, the Spring Bride!

"The Emporia Gazette" - Wed. 26/4/1961

is normally placed for pickup.

☆ ☆
**"Theophano" to Run
 Four More Nights**

Four nights are left for Emporians to see the College of Emporia production of the modern Greek play "Theophano." The play, which is having its premiere in English at C. of E., will close Saturday night.

Translated and adapted by two College of Emporia faculty members, "Theophano" is being performed by the College Drama Department. The author, playwright and novelist Angelos Terzakis, has flown here from Athens, Greece, for the run of the play. The C. of E. production is the first time "Theophano" has been performed outside of Greece, where it ran for three years at the National Theater in Athens.

31/4/101-1

THE COLLEGE OF EMPORIA

presents the English world premiere of

Theophano

by Angelos Terzakis

translated and adapted by

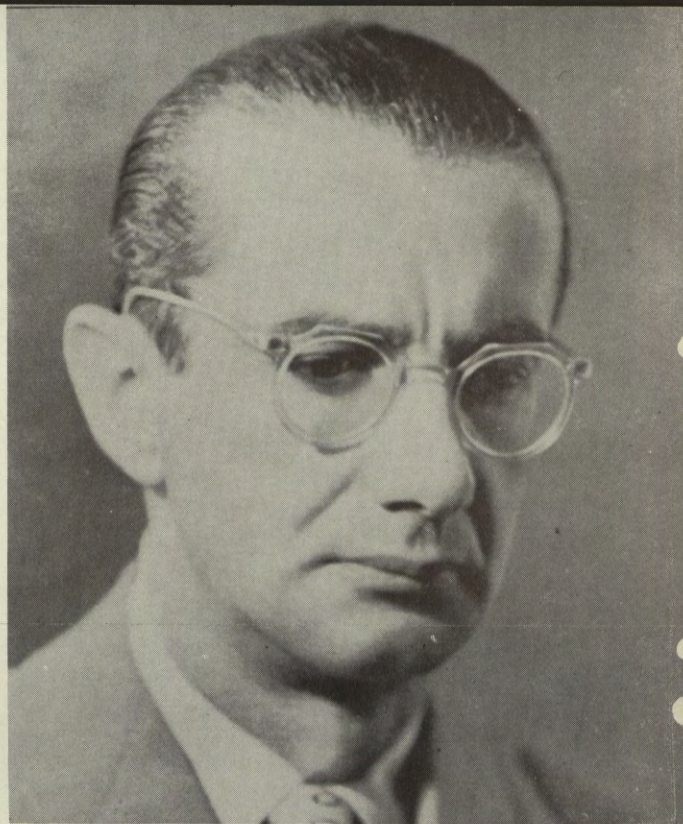
Dr. Michael Rethis and George C. Crocker

directed by

George C. Crocker

costumes designed by Ann Crocker

settings by Joseph P. Rossillon

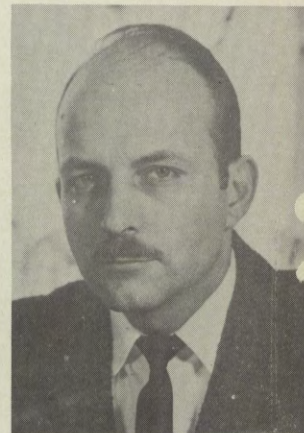

The author, Angelos Terzakis, has devoted his life to the literary field. His works include short stories, novels and plays. Mr. Terzakis is director of the repertoire of the National Theater of Greece.

Tsimiskis and Empress Theophano

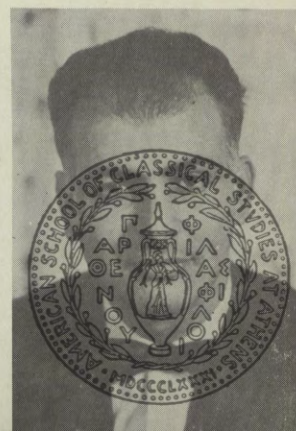
GEORGE C. CROCKER
Director

JERI SHOWALTER
Assistant Director

DR. MICHAEL RETHIS
Translator

The Cast

EMPRESS THEOPHANO	Lili Rethis
EMPEROR NICEPHORUS PHOCAS	Stafford Studer
GENERAL JOHN TSIMISKIS	Bill Teed
LEON PHOCAS, brother of the Emperor, chief of palace guard	William K. Barnett
A LIEUTENANT, to chief of palace guard	Raymond Mosser
A FEMALE SLAVE	Alfomila Avecilla
A NURSE, a confidant of the Empress	Chris Barnett
A MONK	John Acomb

Five Conspirators:

MICHAEL VOURTSIS	Fred Nebrig
LEON VALADIS	Ed O'Malley
IAON PEDIASIMOS	Richard Wright
JOHN ATZPOTHEDEOS	Bill Settle
ISSAC VACHRAM	Chester Beutler

Five Daughters of Constantine The VII:

ZOE	Sheila Thompson
THEODORA	Gayle Rundell
THEOPHANO	Jeanne Nordstrom
ANNA	Janet Duxtator
AGATHA	Holly Van Horn
SOLDIERS	Mike McCarty, Stanley Hess

THE CONSPIRATORS

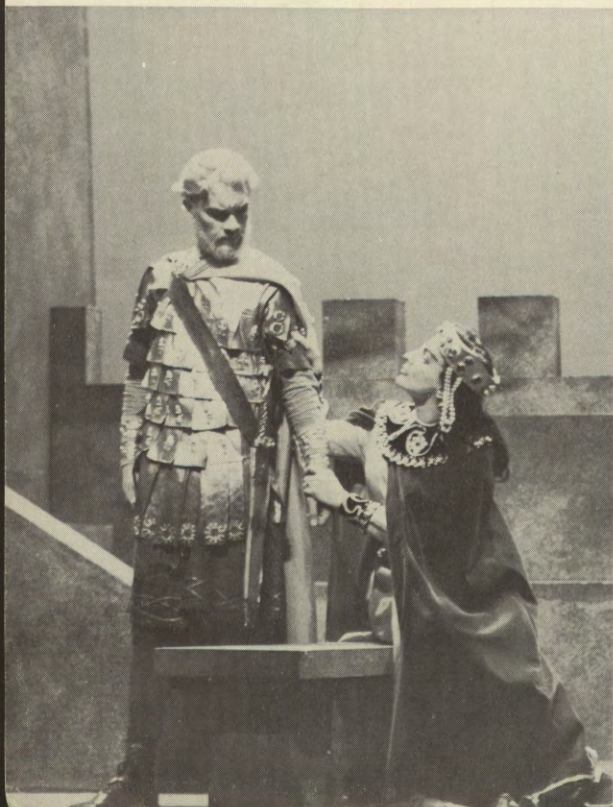
Vachram, Valadis, Tsimiskis, Vourtsis, Pediasimos, Atzpothedros
 "On whom shall we swear"

The Five Daughters of Constantine and Theophano

Empress Theophano and Tsimiskis

The Slave
and
The Monk

101-3.

Η ΤΕΧΝΗ

στη Θεσσαλονίκη

ρης καὶ τῇ μοιραίᾳ ἀπόφαση τῆς γυναικας «νὰ κἀνῇ τῇ ζωῇ της»), ἀλλὰ ποὺ ὁ συγγραφέας τίς ἐξομαλύνει μὲ τὸν γερὸ σύνδεσμο καὶ τὴν ἀφοσίωση πού, ὅ,τι κι' ἂν συμβῇ, ἐνώνει τοὺς δύο. Μεγάλος ἐπαινος ταιριάζει στὸν σκηνοθέτη καὶ σκηνογράφο Πῶλ Σύλμπερτ, πού κράτησε τὴ βασικὴ αὐτὴ νότια τῆς εὐγένειας σὲ ὅλο τὸ ἔργο, πρόσθεσε ὅμως καὶ ἀφθονοὺς τοὺς χρωματισμοὺς τῶν χαριτωμένων σκηνῶν καὶ τῶν μικρότερων εὐρημάτων.

Ἀλλὰ τὸ κέντρο τοῦ βάρους ὅλης τῆς παράστασης τελικὰ πέφτει στὴ μεγάλῃ δημιουργία τῶν δύο πρωταγωνιστῶν. Τὸ κάτω-κάτω, ὅταν εἶναι ν' ἀκούσουμε τὸν Λίστ καὶ τὸν Παγκανίνι, σπουδαῖο βέβαια εἶναι νὰ μᾶς παίξουν τὴ σονάτα τοῦ Κροῦτσερ, ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ δεχτοῦμε μὲ χαρὰ καὶ ὁποιοδήποτε ἄλλο κομμάτι δεξιοτεχνίας; Μᾶς συναρπάζει στὴν περίπτωσιν αὐτὴ ἡ ἐκτέλεση, πού εἶναι κι' αὐτὴ τέχνη. Τὸ «Νυφικὸ Κρεβάτι» δὲν μπορεῖ νὰ παιχτῇ παρὰ μόνο ἀπὸ δυὸ ἡθοιοποιοὺς μὲ τὴ χάρη, τὴ γοητεία καὶ τὴν ἀσύλληπτη μαγεία πού σκορποῦν οἱ δυὸ ἀγαπημένοι τοῦ κοινοῦ πρωταγωνιστές. Κι' ἔδωσαν καὶ οἱ δυὸ στὸ ἔργο ὅλο τοὺς τὸ τάλαντο. Ἡ διαφορικὴ μεταμόρφωση καὶ τῶν δυὸ ἦταν καταπληκτικὴ, καὶ ὁ Χόρν καὶ ἡ Λαμπέτη, μὲ ἀπόλυτη σιγουριά, μ' ἓνα παίξιμο τοῦ ματιοῦ, μ' ἓνα ἀνεπαίσθητο κίνημα τοῦ κεφαλιοῦ, ἤξεραν ἀσφαλτα νὰ δημιουργήσουν ἀμέσως τὴν κατάλληλῃ ἀτμόσφαιρα. Τί νὰ θυμηθῇ κανεὶς ὁρισμένα σημεῖα, ὅταν σὲ ὅλη τὴν παράσταση δὲν ὑπῆρχε, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς, οὔτε ἓνα κενό, οὔτε ἓνα ἀδύνατο σημεῖο. Μὰ τί ἄλλῃ ἀπόδειξη χρειάζεται, ὅταν τὸ κοινὸ παρακολουθεῖ μὲ ἀδιάπτωτο ἐνδιαφέρον ἐπὶ δύο ὄρες δύο μόνο ἀνθρώπους στὸν περιορισμένο χώρο τῆς σκηνῆς; Τὸ «Νυφικὸ Κρεβάτι» ἦταν μιὰ λαμπρὴ ἐπίδειξη δεξιοτεχνίας (σὲ ἀπόλυτα ἄνωτερο καλλιτεχνικὸ ἐπίπεδο), πού ἔχει τὸ φυσικὸ τέλος στὰ θερμὰ καὶ παρατεταμένα χειροκροτήματα καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τοῦ κοινοῦ—καὶ τῆς κριτικῆς.

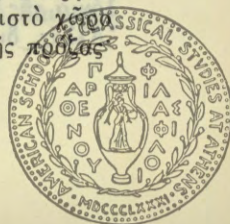
«ΘΕΟΦΑΝΩ»

Τὴ γνώμη μας γιὰ τὶς Καλλιτεχνικὲς Ἑορτὲς Θεσσαλονίκης καὶ γιὰ τὴ χρησι-

μοποίηση τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγίου Γεωργίου εἰδικότερα τὴν εἶπαμε κιόλας σὲ ἄλλῃ στήλῃ. Ἐδῶ δὲν ἔχουμε νὰ ἰδοῦμε παρὰ τὴν ἐκτέλεση τῆς «Θεοφανῶς» τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη ἀπὸ τὴν καθαρὰ θεατρικὴ τῆς πλεονείας. Κι' ὅμως καὶ πάλι δὲν μποροῦμε νὰ μὴ μιλήσουμε γιὰ τὴν ἔμπνευση τῶν ὁργανωτῶν τῶν ἐορτῶν νὰ παρουσιάσουν τὸ ἔργο μέσα στὸ μεγάλῳπερο καὶ σεβάσμιο περιβάλλον τῆς «ροτόντας». Γιατὶ νομίζουμε πῶς ἡ ἔμπνευση αὐτὴ δὲν ἀδίκησε μονάχα τὴν ἱερότητα τοῦ χώρου, ἀδίκησε καὶ τὸ ἴδιο τὸ ἔργο.

Ἡ «Θεοφανῶ» τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη δὲν εἶναι μιὰ καθαρὸ ἱστορικὴ τραγωδία, ἓνα χρονικὸ δηλ. σὲ θεατρικὴ μορφή, πού ξαναδίνει τὴν «ἐποποιίᾳ» τῆς μακεδονικῆς δυναστείας, τίς λαμπρὲς μάχες μὲ τοὺς Σαρακηνοὺς στὶς ἄκρες τῆς ἀπέραντης αὐτοκρατορίας, τὸν παλμὸ μιᾶς μεγάλης ἐποχῆς σὲ γοητευτικὲς, πολυπρόσωπες καὶ φανταχτερὲς εἰκόνες. Εἶναι ἓνα δράμα βαθύ, ἐσωτερικὸ, στήνει μπροστὰ μας, ἀπογυμνωμένους ἀπὸ κάθε λάμψη, τρεῖς, πλὴν πολλὸ δυὸ ἀνθρώπους, μὲ ψυχὴ βασανισμένη καὶ αἰνιγματικὴ κάτω ἀπὸ τὴ βασιλικὴ πορφύρα, τὴ Θεοφανῶ καὶ τὸν Νικηφόρο. Τὸ ἐσωτερικὸ δράμα τῶν δυὸ αὐτῶν ἀνθρώπων πασχίζει νὰ μᾶς δώσῃ ὁ Τερζάκης, τὴν τραγικὴ σύγκρουση τῆς ἀξεδίψαστης «Λάκαινας», πού ὁ «δαίμονας» τῆς τρώει τὰ σπλάχνα» καὶ πού «χτυπάει μὲ τὸ κούτελο τὸν οὐρῶνιο θόλο», καὶ τοῦ Νικηφόρου, τοῦ καλὸγερο - πολεμιστῆ, πού ζῇ τὴ ζωὴ μὲ μιὰ ἐνταση πού ἔχει γιὰ ἀκραῖα ὅρια τοὺς στρατιωτικοὺς θριάμβους, τὸν γυναικωνίτη τῆς Θεοφανῶς καὶ τὸ μοναστήρι τοῦ ἀδελφικοῦ του φίλου Ἀθανασίου. Βάραγγοι καὶ κουροπαλάτες καὶ δομέστικοι πλαισιώνουν τοὺς κεντρικοὺς ἥρωες, τοὺς δίνουν τὸν «ὑποστατικὸν ἴσκιον», ὅμως τὸ κέντρο τῆς τραγωδίας στηρίζεται πάνω στὶς δραματικὲς συγκρούσεις τοῦ Νικηφόρου καὶ τῆς Θεοφανῶς ἢ τῆς Θεοφανῶς καὶ τοῦ Τσιμισκῆ, ἔξοχα δοσμένες στὸν μεστό, στιβαρό, ποιητικὸ λόγο τοῦ Τερζάκη.

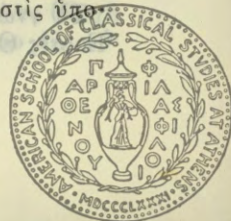
Ὁ βασικὸς αὐτὸς χαρακτήρας τοῦ ἔργου φυσικὸ εἶναι ν' ἀπαιτῇ τὸν κλειστὸν χώρο τοῦ συνηθισμένου θεάτρου τῆς πόλεως.

τὰ δύο τελευταῖα ἐπεισόδια παίζονται στὸ «κουβούκλι», τὸν κοιτώνα δηλ. τῆς βασιλίσσας καὶ τοῦ βασιλέα, μακριὰ ἀπὸ τὰ τρικλίνια καὶ τὶς αἰθουσες τοῦ θρόνου· οἱ πρωταγωνιστὲς μένουν ἐκεῖ μόνοι τους, μιλοῦν χαμηλόφωνα, ψιθυριστά, ἐξομολογητικά. Πῶς νὰ δαμαστῇ ὁ τεράστιος χώρος καὶ τί νόημα ἔχει ἡ χρησιμοποίησή του; Ἔτσι «οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ Ἀγγελοι τοῦ παμμέγιστου θόλου ποὺ ἀνοίγουν ὀρθάνοιχα τὰ μαῦρα μεσογειακά τους μάτια καὶ μᾶς κοιτᾶζουν ἀπὸ τὸ ὕψος τῶν δεκαπέντε τους αἰώνων» (ὅπως, σὲ ὕψος πολὺ ἀμφισβητούμενου γούστου, κηρύχνει στὸ πρόγραμμα ὁ Γενικὸς Συντονιστὴς τῶν Ἑορτῶν) δὲν ξέρουμε ἀν ἐνδιαφέρθηκαν καὶ πολὺ γιὰ τὶς ρεαλιστικὲς ἐρωτικὲς ἐξομολογήσεις τῆς Θεοφανῶς, ἢ μήπως κίόλας φανερὰ ἐνοχλήθηκαν. Βέβαια, σκηνοθέτης καὶ σκηνογράφος ἔκαμαν κάθε προσπάθεια νὰ δαμάσουν τ' ἀδάμαστα καὶ δημιουργήσαν τρεῖς μικρότερες σκηνὲς ἀντὶ γιὰ μία — γιατί ὅμως ὅλ' αὐτά; Καὶ γιατί νὰ στηθῇ ἡ σκηνὴ στὴν εἴσοδο τοῦ ναοῦ καὶ ὄχι ἀπέναντι, στὸ ἱερό, ὅπου ἦταν ἡ φυσικὴ τῆς θέσης; Γιὰ ν' ἀνοίξῃ ἡ πόρτα καὶ νὰ ἰδοῦν οἱ λίγοι θεατῆς ποὺ κάθονταν στὴ μέση (γιατὶ αὐτοὶ μονάχα μπορούσαν νὰ τὸ ἰδοῦν) τὸ ἄλογο τοῦ Τσιμισκῆ νὰ φτάνῃ ὡς τὴν πόρτα, συνοδευμένο ἀπὸ τοὺς σημερινοὺς χωροφύλακες καὶ τὶς γειτόνισσες ποὺ πρόβαλλαν στὰ παραθύρια τῶν σπιτιῶν τους; Γιὰ τέτοια ἐξωκαλλιτεχνικά «ἐμφερῆ» ἀδίκηθηκε σὲ πολὺ οὐσιωδέστερα σημεῖα τὸ ἔργο (ὡς ἀφήσουμε ποὺ ἡ μετατόπιση αὐτῆς τῆς σκηνῆς χειροτέρεψε ἀσφαλῶς κατὰ πολὺ καὶ τὴν ἤδη κακὴ ἀκουστικὴ τοῦ χώρου). Ὁ συγγραφέας ζητᾷ στὸ Α' ἐπεισόδιο «πλάτωμα στὸ κάστρο», μὲ μιὰ πελώρια τέντα νὰ σκεπάζῃ τὰ τρία τέταρτα τῆς σκηνῆς, θέλει «ζωηρὸ φῶς ἀπὸ λιακάδα παχιά, βαριά, στὴ λουρίδα τ' οὐρανοῦ», καὶ τὰ θέλει βέβαια (κάτι θὰ ξέρῃ) ὄχι γιὰ στοιχεῖα διακοσμητικά, ἀλλὰ γιὰ νὰ δώσουν τὸ βαρὺ χαρακτήρα τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς μακρινῆς Καισάρειας καὶ νὰ πλαισιώσουν τὰ πρῶτα λόγια τῆς σκλάβας: «Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Ἀλλάχ, διψᾶω... διψᾶω». Τὸ Β' ἐπεισό-

διο παρουσιάζει «λιακωτὸ τοῦ παλατιοῦ ἐξέσκεπο», τὸ Γ' καὶ τὸ Δ', εἴπαμε, τὴν κλειστὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ κοιτώνα. Πῶς νὰ δημιουργηθῇ ἡ κατάλληλη ὑποβολή, ὅταν βαριές, ἀλύγιστες, ἐπιβάλλοντες τὴν ἀνελέτη παρουσία τους, παραστέκαν σὲ ὅλες τὶς κινήσεις τῶν τοὺς ἡθοποιούς οἱ κόγχες τοῦ αὐτοκράτορα Γαλέριου; καὶ ἐκδικητικὲς ἔκαναν νὰ χάνωνται στὰ ὕψη τοῦ θόλου ἢ νὰ ξαναγυρίζουν διπλὲς καὶ τριδιπλὲς στ' αὐτιά τῶν ταλαίπωρων θεατῶν τὶς ὁμιλίες τῶν ἀδύναμων, ὅς ἦταν κι' ἐστεμμένων, ἀνθρώπων καὶ τὶς ἐφήμερες λαχτάρεις καὶ τὰ βάσανά τους; Ἡ παράσταση τῆς «Θεοφανῶς» μέσα στὸ χώρῳ τῆς «ροτόντας» δὲν ἔχει καμιὰ δικαίωση μὲ κριτήρια καλλιτεχνικά· τὰ ἔξω-καλλιτεχνικά δὲν ἐνδιαφέρουν αὐτὴ τὴ στήλη, καθὼς —ἐλπίζουμε— καὶ ὅσους τὴ διαβάζουν.

Ἡ «Θεοφανῶ» εἶχε παρουσιαστῇ πρὶν ἀπὸ μερικὰ χρόνια στὸ Βασιλικὸ Θέατρο. Ἡ σημερινὴ παράσταση δὲν ἦταν ἐπανάληψη τῆς παλιᾶς ἐκείνης, καὶ ὁ ἐλάχιστος διαθέσιμος χρόνος γιὰ τὴν προπαρασκευὴ ἄφησε φανερὰ τὰ σημάδια του. Καὶ ὁ Μαρῖνος (Φωκᾶς) καὶ ἡ Βεργῇ (Θεοφανῶ) μᾶς ἔχουν δώσει ἄλλοτε καλύτερα δείγματα τοῦ ταλέντου τους· ἐδῶ ἦταν φανερὴ καὶ στοὺς δυὸ (περισσότερο στὴ Βεργῇ) κάποια ἀκαμψία καὶ τραχύτητα, ἐξὲν πρὸς τὴν ποίηση τοῦ ἔργου, κι' ἀκόμη μιὰ ἔλλειψη προσαρμογῆς ἀνάμεσά τους, ποὺ μόνο ἐντατικότερες δοκιμὲς θὰ μπορούσαν νὰ εἶχαν δώσει. Ὅσο γιὰ τὸν Τζόγια (Τσιμισκῆ), ἡ μακρόχρονη θητεία του στὸ σύγχρονο ρεαλιστικὸ θέατρο τὸν ἔκανε νὰ ξεχωρίσῃ παράταιρα μέσα στὸν κόσμον τῆς τραγωδίας. Ἰδιαίτερα πρέπει νὰ σημειωθῇ ἡ ἐπιτυχία τῆς Ζαφειρίου στὴ διάπλαση τοῦ ρόλου τῆς σκλάβας. Ὅλ' οἱ ἄλλοι ἡθοποιοὶ ἔχουν πολὺ μικροὺς ρόλους καὶ θὰ ἦταν περίεργο νὰ μὴν τοὺς κρατοῦσαν ἱκανοποιητικά, ὅταν μάλιστα ἀνάμεσά τους ὑπῆρχαν ὀνόματα ὅπως τοῦ Γρ. Βαφία ἢ τοῦ Π. Φυσσοῦν (πολὺ καλὸς καὶ ὁ καλὸς γερὸς τοῦ Νότη Περγιάλη). Ἀρμονικὰ κινημένες ἀπὸ τὸν σκηνοθέτη καὶ φωνητικὰ συντονισμένες οἱ πέντε κόρες τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Ζ'· σὲ τὶς ὑποβλητικὲς σκηνὲς τους.

Απόκομμα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
Χρονολογία 19 ΜΑΙ. 1966

Τὰ Παλαιολόγια στὸν Μυστρά 28 καὶ 29 Μαΐου

Η ΑΛΕΚΑ ΚΑΤΣΕΛΗ ΑΝΤΙ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ

ΤΟ μεταπροσεχές Σαββατοκύριακο 28 καὶ 29 Μαΐου θὰ γίνουν γιὰ πρώτη φορά ἐφέτος στὸν Μυστρά τὰ «Παλαιο-
λογία».

Οἱ διήμερες αὐτὲς καλλιτεχνικὲς καὶ πνευματικὲς ἐκδηλώσεις περι-
λαμβάνονται στὸ πρόγραμμα τῶν
ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργα-
νισμοῦ Τουρισμοῦ καὶ θὰ ἀρχίσουν
τὸ Σάββατο τὸ ἀπόγευμα μὲ τὴν
γενικὴ δοκιμὴ τῆς δραματικῆς σκη-
νῆς τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη κ' Ὁ θρύ-
λος τοῦ Μυστρά».

Ἡ δοκιμὴ αὐτὴ θὰ δοθῇ σὲ ρυ-
θμὸ κανονικῆς παραστάσεως καὶ θὰ
τὴν παρακολουθήσουν δωρεὰν μαθη-
ταὶ γυμνασίων τῆς περιοχῆς καθὼς
καὶ ἀπὸ διάφορες ἄλλες πόλεις τῆς
Πελοποννήσου.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Οἱ ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις τῆς
Κυριακῆς θὰ ἀρχίσουν στὶς 10.30
π.μ. μὲ ἕνα ἀρχιερατικὸ μνημόσυ-
νο στὴν Μητρόπολη τοῦ Μυστρά,
Ἅγιος Δημήτριος.

Θὰ ἀκολουθήσῃ δωρεὰν ξενάγησις
τοῦ κοινοῦ ἀπὸ ἐπιστήμονες ξενα-
γούς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὀργανισμοῦ
Τουρισμοῦ, στὸν χώρο τοῦ ἀρχαίου
Μυστρά καὶ στὶς 12 τὸ μεσημέρι
θὰ γίνωνται τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς
προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαι-
ολόγου, στὴν πλατεία τῆς Κοινότη-
τος Μυστρά.

Ἡ προτομὴ φιλοτεχνήθηκε καὶ το-
ποθετήθηκε μερίμνῃ τοῦ Γενικοῦ Ἐ-
πιτελείου Στρατοῦ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς θὰ
δοθῇ ἡ ἐπίσημη παράστασις τοῦ ἔρ-
γου κ' Ὁ θρύλος τοῦ Μυστρά» τὴν
ὁποία ὀργανώνει ὁ Ἑλληνικὸς Ὀρ-
γανισμὸς Τουρισμοῦ μὲ τὴν Ἀλέκα
Κατσελὴ, τὸν Ἰορδάνη Μαρίνο, τὴν
Μαρία Μοσχολοῦ στοὺς βασικοὺς
ρόλους, καὶ μὲ συμμετοχὴ χοροῦ ὁ
ὁποῖος ἀποτελεῖται ἀπὸ καλλιτέχνες
τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς μὲ ἐπι-
κεφαλὴ τὴν Μαρία Μουτσίου.

Ἡ παράστασις θὰ δοθῇ στὶς 8
μ.μ., θὰ διαρκέσῃ δύο ὥρες καὶ ἡ
γενικὴ εἴσοδος θὰ εἶναι δέκα δρα-
χμῆς.

Στὸ πλαίσιο τῶν ἑορταστικῶν
αὐτῶν ἐκδηλώσεων προβλέπεται ὅτι
θὰ φωτογραφηθῇ ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ
Μυστρά καὶ θὰ προκηρυχθῇ διαγωνι-
σμός ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ Ὀργανισμὸ
Τουρισμοῦ καὶ τὸν Δήμο Σπάρτης.

Τὸ θέμα τοῦ διαγωνισμοῦ εἶναι
«Ὁ Μυστράς καὶ οἱ Παλαιολόγοι»,
μποροῦν δὲ νὰ λάβουν μέρος σ' αὐ-
τὸν μαθηταὶ τῶν δύο τελευταίων τά-
ξεων τῶν γυμνασίων Λακωνίας.

Τὸ ἐπῆλο τοῦ διαγωνισμοῦ εἶναι
χρηματικόν.

Απόκομμα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ
Χρονολογία - 6 ΜΑΙ. 1966

Καλλιτεχνικαὶ ἐκδηλώσεις στὸν Μυστρά

Ἑορταὶ καλλιτεχνικοῦ καὶ
πνευματικοῦ περιεχομένου ὑπὸ
τὸν τίτλον «Παλαιολόγια» θὰ
γίνωνται τὸ Σαββατοκύριακο 28
καὶ 29 Μαΐου στὸν Μυστρά.
Ὁργανοῦνται στὸ πλαίσιο τῶν
ἀνά τὴν χώρα καλλιτεχνικῶν
ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ
Ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ καὶ
μὲ τὴν συνεργασίαν τῆς Νο-
μαρχίας Λακωνίας, τοῦ Δή-
μου Σπάρτης, τῆς Κοινότητος
τοῦ Μυστρά, τῆς τοπικῆς ἐ-
πιτροπῆς Τουρισμοῦ καὶ τῆς
τουριστικῆς Ἀστυνομίας.

Κατὰ τὸ πρόγραμμα, θὰ
παιχθῇ ἡ δραματικὴ σκηνὴ
τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη κ' Ὁ
θρύλος τοῦ Μυστρά κατὰ
σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη
καὶ μὲ εἰδικῶς γραμμένη μου-
σικὴ τοῦ Ἀργύρη Κουνάδη.
Πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἄννα Συ-
νοδινού, ὁ Θ. Κωτσόπουλος ἡ
Ἄννα Ραυτοπούλου, ἡ ὑψίφωνος
Μαρία Μουτσίου κ. ἄ. στε-
λέχη τοῦ θεάτρου μας.

Τὸ ἔργο ἔχει καὶ χορό, ποῦ
θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ χορωδοὺς
τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς
κ. ἄ. καὶ θὰ ἐκγυμνασθῇ ἀπὸ
τὸν μάετρο Π. Τριανταφυλ-
λίδη.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώ-
σεων ἀρχίζει μὲ τὴν γενικὴ
δοκιμὴ τοῦ ἔργου τοῦ κ. Τερ-
ζάκη, ποῦ θὰ γίνῃ τὸ Σάβ-
βατο 28 Μαΐου 7.30 — 9
μ. μ., μέσα στὴν Νεκρόπολι
τοῦ Μυστρά καὶ συγκεκριμέ-
ως στὸν περίβολο τοῦ Ἀνα-
κτόρου τῶν Παλαιολόγων, θὰ
τὴν παρακολουθήσουν δὲ μα-
θηταὶ γυμνασίων τῆς περιο-
χῆς καὶ ἀπὸ διάφορες πόλεις
τῆς Πελοποννήσου.

Τὴν Κυριακὴ 29 Μαΐου π.μ.
θὰ γίνῃ τὸ τελεούμενο ἐκεῖ κα-
θε χρόνο μνημόσυνο τοῦ Κων-
σταντίνου Παλαιολόγου στὴν
Μητρόπολι Ἅγιος Δημήτριος
τοῦ Μυστρά. Κατόπιν ἐπίση-
μον ξενάγοι ἐξ Ἀθηνῶν θὰ
ξενάγησουν τὸ κοινὸ καθ' ὁ-
μᾶδας.

Τὸ ἀπόγευμα — 7—9 μ.
μ. — τῆς αὐτῆς ἡμέρας θὰ
δοθῇ ἡ ἐπίσημη παράστασις
τοῦ «Θρύλου τοῦ Μυστρά»,
ποῦ θὰ τὴν παρακολουθήσουν
οἱ μέλλοντες νὰ παραστοῦν
στὰ «Παλαιολόγια» ἐπίσημοι
καὶ τὸ κοινόν, μὲ ἐλευθέραν εἴ-
σοδο.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι, θὰ
τελεσθοῦν καὶ ἀποκαλυπτήρια
προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου
Παλαιολόγου, ποῦ ἐφιλοτεχνή-
θη καὶ τοποθετεῖται μὲ πρω-
τοβουλία τῶν στρατιωτικῶν
Ἀρχῶν.

ομμα ΑΥΓΗΣ

ρολογία

..6 ΜΑΙ. 1966.....

28 ΚΑΙ 29 ΜΑΪΟΥ ΤΑ «ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ» ΣΤΟ ΜΥΣΤΡΑ

ΘΑ ΠΑΙΧΘΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟ
ΤΟΥ ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ

Γιορτὴ καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευμα-
τικοῦ περιεχομένου μὲ τὸν τίτλο
«Παλαιολόγια» ὀργανώνει ὁ ΕΟΤ
γιὰ τὶς 28 καὶ 29 Μαΐου στὸ Μυ-
στρά, μὲ τὴν συνεργασίαν τῆς νομαρ-
χίας Λακωνίας, τοῦ δήμου Σπάρ-
της καὶ τῶν τοπικῶν ἐπιτροπῶν
τουρισμοῦ.

Κατὰ τὸ πρόγραμμα, θὰ παιχθῇ
ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγέλου
Τερζάκη κ' Ὁ θρύλος τοῦ Μυστρά»
σὲ σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη καὶ
μὲ μουσικὴ τοῦ Ἀργύρη Κουνάδη.
Πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἄννα Συνοδι-
νού, ὁ Θ. Κωτσόπουλος, ἡ Ἄννα
Ραυτοπούλου, ἡ ὑψίφωνος Μαρία
Μουτσίου κ.ἄ. στελέχη τοῦ θεάτρου
μας.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων
ἀρχίζει μὲ τὴν γενικὴ δοκιμὴ τοῦ
ἔργου τὸ Σάββατο, 28 Μαΐου, 7.30
— 9 μ.μ., ποῦ θὰ τὴν παρακολουθή-
σουν μαθητὲς γυμνασίων τῆς πε-
ριοχῆς, καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Πε-
λοποννήσου.

Στὶς 20 Μαΐου τὸ πρωὶ θὰ γί-
νῃ μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου
Παλαιολόγου στὴ Μητρόπολι Ἅ-
γιος Δημήτριος τοῦ Μυστρά. Κατό-
πιν ἐπιστήμονες ξεναγοὶ ἀπὸ τὴν
Ἀθήνα θὰ ξενάγησουν τὸ κοινόν.

Τὸ ἀπόγευμα 7—9 μ.μ. θὰ δοθῇ
ἡ ἐπίσημη παράστασις τοῦ «Θρύ-
λου τοῦ Μυστρά», ποῦ θὰ τὴν πα-
ρακολουθήσουν ἐπίσημοι, καὶ τὸ
κοινόν, μὲ ἐλευθέραν εἴσοδο.

ΑΛΛΑΓΗ ΠΡΩΤΑΓΩΝΙΣΤΩΝ

Η 'Αλέκα Κατσέλη καὶ ὄχι ἡ Συνοδινού στὰ «Παλαιολόγια»

ΠΛΟΥΣΙΩΤΑΤΟΝ ΕΙΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΟΡΤΩΝ

Η 'Αλέκα Κατσέλη, ὁ 'Ιορδάνης Μαρίνος καὶ ἡ Μαρία Μοσχολιού θὰ εἶναι τελικὰ οἱ πρωταγωνιστές — ἀντὶ τῆς 'Αννας Συνοδινού, τοῦ Θ. Κωτσόπουλου καὶ τῆς 'Αννας Ραυτοπούλου, ὅπως εἶχε ἀναγγελθῇ ἀρχικὰ καὶ οἱ ὅποιοι ἀδυνατοῦν νὰ μετᾶσχουν λόγω τῆς συμμετοχῆς τους στὶς δοκιμὲς τοῦ θερινοῦ ρεπερτορίου τῆς «Ἑλληνικῆς Σκηνῆς» — τῆς δραματικῆς σκηνῆς τοῦ 'Αγ. Τερζάκη «Ὁ θρύλος τοῦ Μυστρά», ποὺ θὰ παιχθῇ στὶς 28 καὶ 29 Μαΐου στὸν Μυστρά, στὸ πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ΕΟΤ.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων αὐτῶν, ποὺ ἔχουν τὸν γενικὸ τίτλο «Παλαιολόγια», περιλαμβάνει ἀρχαιολογικὸ μνημόσυνο στὴν Μητρόπολι τοῦ Μυστρά, τὸ πρωτὶ τῆς 29ης τρέχοντος, δωρεὰν ἐξέλιξη τῶν ἐπισκεπτῶν ἐν συνεχείᾳ στὰ μεσαιωνικὰ μνημεῖα τῆς περιοχῆς, καὶ, τέλος, τελετὴ ἀποκαλυπτῶν τῆς προτομῆς τοῦ

Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στὴν πλατεία τῆς Κοινότητος τοῦ Μυστρά. Τὸ ἀγάλμα, τοποθετεῖται κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ ΓΕΣ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας θὰ δοθῇ στὸν περίβολο τῶν ἀνακτόρων τῶν Παλαιολόγων ἡ ἐπίσημη παράστασις τοῦ ἔργου τοῦ Τερζάκη, με' τούς προσαναφερθέντες ἠθοποιούς καὶ με' συμμετοχὴ καὶ στελεχῶν τῆς χορωδίας τῆς ΕΛΣ.

Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὴν προηγουμένη, τὸ ἔργο θὰ παιχθῇ σὲ παράστασις ὑπὸ μορφῇ γενικῆς δοκιμῆς καὶ ἐνώπιον κοινού ἀποτελουμένου ἀπὸ μαθητὰς τῆς περιοχῆς καθὼς καὶ ἄλλων Πελοποννησιακῶν πόλεων, με' δωρεὰν εἴσοδο.

Στὴν διάρκεια τοῦ ἑορτασμοῦ θὰ φωταγωγηθῇ ἡ ἀσκαία πόλις τοῦ Μυστρά. Ἐς ἄλλου, ὁ ΕΟΤ καὶ ὁ Δήμος Σπάρτης ἔχουν προκηρύξει διαγωνισμὸ ἐκθέσεως γιὰ τοὺς μαθητὰς τῶν δύο τελευταίων τάξεων τῶν γυμνασίων Λακωνίας, με' θέμα: «Ὁ Μυστράς καὶ οἱ Παλαιολόγοι». Τὸ ἔπαιθλο θὰ εἶναι χρηματικόν.

Γιὰ τὴν διευκόλυνσι τοῦ κοινού, ὁ Δήμος Σπάρτης, ἡ Κοινότης Μυστρά, ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ Τουρισμοῦ κλπ. καταβάλλουν σημαντικὰ προσπάθειες. Ἐτσι, ἐκτός ἀπὸ τὸ πρόγραμμα ὑποδοχῆς καὶ φιλοξενίας τοῦ κοινού, ἐπισημάνθη τὸς στὴν Σπάρτη ἀπὸ καὶ στὸν Μυστρά σημαντικὸς ἀριθμὸς δωματίων.

Απόκομμα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Χρονολογία

- 6 ΜΑΙ. 1966

«ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ» εἶναι ὁ τίτλος ἐορτῶν καλλιτεχνικῶν καὶ πνευματικῶν περιχομένου, ποὺ θὰ γίνοντο τὸ Σάββατο-Κυριακόν, 28ην καὶ 29ην Μαΐου, εἰς τὸν Μυστρά καὶ ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἀνα τὴν χώραν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ΕΟΤ. Κατὰ τὸ πρόγραμμα, θὰ παιχθῇ ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ 'Αγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρύλος τοῦ Μυστρά», κατὰ ἀποφασισμένην Πέλου Κατσέλη καὶ με' εἰδικῶς γραφίσαν μουσικὴν τοῦ κ. 'Αργύρη Κουναδῆ. Πρωταγωνιστοῦν οἱ 'Αννα Συνοδινού, Θ. Κωτσόπουλος, 'Αννα Ραυτοπούλου, ἡ ὑψίφωνος Μαρία Μουταίου καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ θεάτρου μας. Τὸ ἔργον ἔχει καὶ χορόν, ποὺ θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ χορωδίας τῆς 'Εθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς κ.ά., θὰ ἐκγυμνασθῇ δὲ ὑπὸ τοῦ μαέστρου κ. Π. Τριανταφυλλίδη. Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων ἀρχίζει με' γενικὴν δοκιμὴν τοῦ ἔργου τοῦ κ. Τερζάκη τὸ Σάββατον 28ην Μαΐου, 7.30 — 9 μ.μ., ἐντὸς τῆς Νεκροπόλεως τοῦ Μυστρά καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸν περίβολον τοῦ 'Ανακτόρου τῶν Παλαιολόγων, θὰ τὴν παρακολουθήσουν δὲ μαθηταὶ γυμνασίων τῆς περιοχῆς καὶ ἀπὸ διαφόρους πόλεις τῆς Πελοποννήσου. Τὴν Κυριακὴν 29ην Μαΐου θὰ γίνῃ (πρὸ μεσημβρίας) τὸ τελεσόμενον ἐκεῖ κατ' ἔτος μνημόσυνον τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, εἰς τὴν μητροπόλιν 'Αγίου Δημητρίου τοῦ Μυστρά. Κατόπιν, ἐπιστήμονες ξεναγοὶ ἀπὸ τὰς 'Αθήνας, θὰ ξεναγήσουν τὸ κοινὸν καθ' ὁμάδας. Τὸ ἀπόγευμα (7—9 μ.μ.) τῆς αὐτῆς ἡμέρας, θὰ δοθῇ ἡ ἐπίσημος παράστασις τοῦ «Θρύλου τοῦ Μυστρά», ποὺ θὰ τὴν παρακολουθήσουν οἱ μέλλοντες νὰ παραστοῦν εἰς τὰ «Παλαιολόγια» ἐπίσημοι καὶ τὸ κοινόν, με' ἐλευθέραν εἴσοδον. Σημειωτέον, ὅτι θὰ τελεσθῶν καὶ ἀποκαλυπτῆρια προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ποὺ ἐπιλοτεχνήσῃ καὶ τοποθετεῖται πρωτοβουλία τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν. Διὰ τὴν δογάνκασιν τῶν «Παλαιολογιῶν» συνειργάσθησαν μετὰ τοῦ ΕΟΤ ἡ Νομαρχία Λακωνίας, ὁ Δήμος Σπάρτης, ἡ Κοινότης τοῦ Μυστρά, ἡ τοπικὴ Ἐπιτροπὴ Τουρισμοῦ καὶ ἡ Τουριστικὴ Ἀστυνομία.

των εκπαιδεύσεων του Ε.Ο.Τ. σ' όλη τη χώρα και με τη συνεργασία των τοπικών Αρχών. Μεταξύ άλλων θα παίχσει ή δραματική σπήκη του 'Αγίου Τερζάκη «Ο θρύλος του Μυστρά», κατά σκηνοθεσία Πέλου Κατσάλη και με μουσική του 'Αργυρίου Κουνιάδη ειδικά γραμμένη. Πραγματοποιούνται ή 'Αννα Συνοδινού, ο Θ. Κωτσάπουλος, ή 'Αννα Ραυτοπούλου, ή υψίστους Μαρία Μουστίου και άλλα θεατρικά στήλεχ. Στό έρχο μετέχει και χορωδία γυναικωμένη από τών Π. Τριανταφυλλίδη. Το πρόγραμμα τών εορτών αρχίζει το Σάββατο, 7.30—9 μ.μ., στην νεκρούπολη του Μυστρά και συγκεκριμένα τών περίβολο του ανακτόρου τών Παλαιολόγων, μέ γενική δοκιμή του έργου του 'Αγγ. Τερζάκη, που θα παρακολούθησαν μεθόθεν ή Γυναικωμένη ής περιοχής και διαφόρων πελοποννησιακών πόλεων. Την Κυριακή τών 'Αγιο Δημήτριο του Μυστρά θα γίνει το τακτικό μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου που γίνεται κάθε χρόνο. Το απόγευμα 7—9, θα δοθεί ή επίσημη παραστάση του «Θρύλου τών Μυστρά», παραστάση έπσημη, καί κοινού, μέ εισαφορά ή λευτέρη. Έργισι θα γίνουν απόκοι λυπτήρια πρσώστη του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Στις 28-29 Μαΐου θα γίνουν τὰ «Παλαιολόγια»

ΓΙΟΡΤΕΣ καλλιτεχνικού και πνευματικού περιεχομένου με τὸν τίτλο «Παλαιολόγια», θὰ γίνουν τὸ Σάββατοκύριακο 28 καὶ 29 Μαΐου στὸν Μυστρά. Ὄργανώνονται ἀπὸ πλῆθος τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ΕΟΤ καὶ μετὰ τὴν συνεργασία τῆς Νομαρχίας Λακωνίας, τοῦ Δήμου Σπάρτης, τῆς Κοινότητος τοῦ Μυστρά, τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς Τουρισμοῦ καὶ τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας.

Κατὰ τὸ πρόγραμμα, θὰ παιχθῇ ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Ὁ Θρύλος τοῦ Μυστρά» κατὰ σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη καὶ μετὰ εἰδικῶς γραμμένη μουσικὴν τοῦ Ἀργύρη Κουνάδη. Πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἄννα Συνοδινού, ὁ Θ. Κωτσόπουλος, ἡ Ἄννα Ραυτοπούλου, ἡ Ὑψίφωνος Μαρία Μουτσίου καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ θεάτρου.

Τὸ ἔργο ἔχει χορὰ, ποὺ θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ χορωδοὺς τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς καὶ ἄλλους καὶ θὰ ἐκγυμνασθῇ ἀπὸ τὸν μάστορα Π. Τριανταφυλλίδη.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων ἀρχίζει μετὰ τὴν γενικὴν δοκιμὴν τοῦ ἔργου τοῦ Α. Τερζάκη, ποὺ θὰ γίνῃ τὸ Σάββατο 28 Μαΐου, 7.30—9 μ.μ., μέσα στὴ Νεκρόπολιν τοῦ Μυστρά καὶ συγκεκριμένα στὸν περίβολο τοῦ ἀνακτόρου τῶν Παλαιολόγων. Θὰ τὴν παρακολουθήσουν μαθητὲς γυμνασίων τῆς περιοχῆς καὶ ἀπὸ διάφορες πόλεις τῆς Πελοποννήσου.

Τὸ πρωὶ τῆς Κυριακῆς 29 Μαΐου θὰ γίνῃ τὸ τελοῦμενο ἐκεῖ κάθε χρόνο μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στὴν Μητρόπολιν Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυστρά. Κατόπιν ἐπιστῆμονες ξεναγοῦ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα θὰ ξεναγήσουν τὸ κοινὸ κατὰ ομάδας.

Τὸ ἀπόγευμα (7—9 μ.μ.) τῆς ἑξῆς ἡμέρας θὰ δοθῇ ἡ ἐπίσημη παράσταση τοῦ «Θρύλου τοῦ Μυστρά», ποὺ θὰ τὴν παρακολουθήσουν οἱ ἐπίσημοι καὶ τὸ κοινὸ μετὰ ἐλευθέρου εἰσοδοῦ. Ἐπίσης θὰ γίνουν τὰ ἀποκαλυπτήρια προσηλυτικῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Απόκομμα ΕΛΕΥΘ. ΛΑΟΥ Θ)ΝΙΚΗΣ

Χρονολογία8.ΜΑΙ.1966

ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΙΔΗΣΕΙΣ

— «Παλαιολόγια» εἶναι ὁ τίτλος ἑορτῶν καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ περιεχομένου, ποὺ θὰ γίνωνται τὸ Σάββατοκύριακο, 28 καὶ 29 Μαΐου, εἰς τὴν χώραν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ΕΟΤ. Κατὰ τὸ πρόγραμμα, θὰ παιχθῇ ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Ὁ Θρύλος τοῦ Μυστρά», κατὰ σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη καὶ μετὰ εἰδικῶς γραφείσαν μουσικὴν τοῦ κ. Ἀργύρη Κουνάδη. Πρωταγωνιστοῦν οἱ Ἄννα Συνοδινού, Θ. Κωτσόπουλος, Ἄννα Ραυτοπούλου, ἡ Ὑψίφωνος Μαρία Μουτσίου καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ θεάτρου μας. Τὸ ἔργον ἔχει καὶ χορὸν, ποὺ θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ χορωδοὺς τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς κ.ά., θὰ ἐκγυμνασθῇ δὲ ἀπὸ τὸν μάστορα κ. Π. Τριανταφυλλίδη. Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων ἀρχίζει μετὰ τὴν γενικὴν δοκιμὴν τοῦ ἔργου τοῦ κ. Τερζάκη τὸ Σάββατον 28 Μαΐου, 7.30—9 μ.μ., ἐντὸς τῆς Νεκροπόλεως τοῦ Μυστρά καὶ συγκεκριμένως εἰς τὸν περίβολον τοῦ Ἀνακτόρου τῶν Παλαιολόγων, θὰ τὴν παρακολουθήσουν δὲ μαθηταὶ

γυμνασίων τῆς περιοχῆς καὶ ἀπὸ διάφορους πόλεις τῆς Πελοποννήσου. Τὴν Κυριακὴν 29 Μαΐου θὰ γίνῃ (πρὸ μεσημβρίας) τὸ τελοῦμενον ἐκεῖ κατ' ἑτος μνημόσυνον τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, εἰς τὴν μητρόπολιν Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυστρά. Κατόπιν ἐπιστῆμονες ξεναγοῦ ἀπὸ τὰς Ἀθήνας, θὰ ξεναγήσουν τὸ κοινὸν καθ' ομάδας. Τὸ ἀπόγευμα (7—9 μ.μ.) τῆς αὐτῆς ἡμέρας, θὰ δοθῇ ἡ ἐπίσημος παράστασις τοῦ «Θρύλου τοῦ Μυστρά», ποὺ θὰ τὴν παρακολουθήσουν οἱ μέλλοντες νὰ παραστοῦν εἰς τὰ «Παλαιολόγια» ἐπίσημοι καὶ τὸ κοινόν, μετὰ ἐλευθέρου εἰσοδοῦ. Σημειωτέον, ὅτι θὰ τελεσθῶν καὶ ἀποκαλυπτήρια προσηλυτικῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ποὺ ἐπιτελεσθῇ καὶ τὸν τοποθετεῖται πρωτοβουλία τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν. Διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν «Παλαιολογιῶν» συνεργάσθησαν μετὰ τοῦ ΕΟΤ ἡ Νομαρχία Λακωνίας, ὁ Δήμος Σπάρτης, ἡ Κοινότης τοῦ Μυστρά, ἡ τοπικὴ Ἐπιτροπὴ Τουρισμοῦ καὶ ἡ Τουριστικὴ Ἀστυνομία.

Απόκομμα ΒΡΑΔΥΝΗΣ

Χρονολογία6.ΜΑΙ.1966

ΤΑ «ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ»

Μετὰ τὸν τίτλον «Παλαιολόγια» καὶ εἰς τὰ πλαίσια τῶν ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ε. Ο.Τ., θὰ λάβουν χώραν εἰς τὸν Μυστρά τὴν 28 καὶ 29 Μαΐου, ἑορταὶ καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ περιεχομένου. Θὰ παινθῇ τὸ δραματικὸ ἔργο τοῦ κ. Ἀγ. Τερζάκη «Ὁ Θρύλος τοῦ

Μυστρά» κατὰ σκηνοθεσίαν τοῦ κ. Π. Κατσέλη καὶ μουσικὴν τοῦ Ἀγ. Κουνάδη. Τὸ ἔργον θὰ περιλαμβάνῃ καὶ χοροὺς μετὰ σολίστ τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς. Ἡ Ἄννα Συνοδινού, ὁ Θάνας Κωτσόπουλος, ἡ Ἄννα Ραυτοπούλου, ἡ Ὑψίφωνος Μαρία Μουτσίου καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ θεάτρου θὰ ἐμπνεύσουν τοὺς βασικοὺς ὁλοῦς

Απόκομμα ATHENS DAILY POST

Χρονολογία6.ΜΑΙ.1966

«THE PALEOLOGIA» series of performances will be held in the city of Mystra on May 28, 29, under the patronage of the Greek Tourist Organization. The «Paleologia» programme will include the performance of Terzakis' «The Legend of Mystra» with Anna Synodinou and Thanos Kotsopoulos co-starring.

«Παλαιολογία» στις 28-29 Μαΐ με έργο "Αγγ. Τερζάκη στον Μυστρά"

ΝΕΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟΥΣ ΡΟΛΟΥΣ ΣΤΟ «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΓΟΥΡΝΕΝ»

Εορτές καλλιτεχνικού και πνευματικού περιεχομένου με την επωνυμία «Παλαιολογία», θα γίνουν το Σάββατο-Κυριακό 28 και 29 Μαΐου στον Μυστρά. Οργανώνονται στο πλαίσιο των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, ανά την χώρα, και με την συνεργασία της Νομαρχίας Λακωνίας, του Δήμου Σπάρτης, της Κοινότητας του Μυστρά, της τοπικής επιτροπής Τουρισμού και της Τουριστικής Αστυνομίας.

— Στά Παλαιολογία θα παιχθεί η δραματική σκηνή του Αγγέλου Τερζάκη «Ο θρύλος του Μυστρά» κατά τον οποίον ο Πέλος Κατσέλης και η ελπίδα γραμμένη μουσική του Αργύρη Κουνάδη. Πρωταγωνιστούν η Άννα Συνοδινού, ο Θ. Κωτσόπουλος, η Άννα Ραυτοπούλου, η Ύψιφανος Μαρία Μουτσίου και παίρνουν μέρος και άλλα στελέχη του θεάτρου. Το έργο έχει και κόρο, που θα αποτελεσθεί από χορωδούς της Λυρικής κ.α. και θα εκγυμνασθεί από τον μαέστρο Π. Τριανταφυλλίδη.

— Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων αρχίζει με την γενική δοκιμή του έργου του Τερζάκη, που θα γίνει το Σάββατο, 27 Μαΐου, 7.30—9 μ.μ., μέσα στη Νεκρόπολη του Μυστρά και συγκεκριμένα στον περίβολο του Ανακτόρου των Παλαιολογίων. Την δοκιμή θα παρακολουθήσουν μαθητές γυμνασίων της περιοχής, και από άλλες πόλεις της Πελοποννήσου.

— Το πρωί της Κυριακής 29 Μαΐου θα γίνει το καθιερωμένο μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στην Μητρόπολη «Άγιος Δημήτριος του Μυστρά».

— Το βράδυ, 7—9, θα δοθεί η επίσημη παράσταση του «Θρύλου του Μυστρά», που θα την παρακολουθήσουν έπιστατοι και κοινό, με ελεύθερα εισόδια.

— Επίσης θα τελεσθούν και αποκαλυπτήρια προτομής του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου που έφιλαντεχνή και τοποθετείται με πρωτοβουλία των στρατιωτικών Αρχών.

Απόκομμα

«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

Χρονολογία

.....6.ΜΑΪ.1966.....

Εορτές στο Μυστρά κατά την 28-29 Μαΐου

ΘΑ ΠΑΙΧΘΗ ΤΟ ΕΡΓΟ «Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ»

ΕΟΡΤΑΙ καλλιτεχνικού και πνευματικού περιεχομένου υπό τον τίτλον «Παλαιολογία», θα γίνουν το Σάββατο-Κυριακό 28 και 29 Μαΐου στον Μυστρά. Οργανώνονται στο πλαίσιο των ανά την χώραν καλλιτεχνικών εκδηλώσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, και με την συνεργασία της νομαρχίας Λακωνίας, του Δήμου Σπάρτης, της Κοινότητας του Μυστρά, της τοπικής επιτροπής Τουρισμού και της τουριστικής Αστυνομίας.

Κατά το πρόγραμμα, θα παιχθεί η δραματική σκηνή του Αγγέλου Τερζάκη «Ο θρύλος του Μυστρά», με σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη και με ειδικώς γραμμένη μουσική του Αργύρη Κουνάδη. Πρωταγωνιστούν η Άννα Συνοδινού, ο Θ. Κωτσόπουλος, η Άννα Ραυτοπούλου, η Ύψιφανος Μαρία Μουτσίου κ.α. στελέχη του θεάτρου. Πρέπει να σημειωθεί, ότι θα τελεσθούν και αποκαλυπτήρια προτομής του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, που έφιλαντεχνή και τοποθετείται με πρωτοβουλία των στρατιωτικών Αρχών.

Η ΟΠΕΡΑ ΣΤΟΥΤΓΑΡΔΗΣ ΣΤΟ ΦΕΣΤΙΒΑΛ 67

Η ΟΠΕΡΑ της Στουτγάρδης θα εμφανισθεί του χρόνου στις εκδηλώσεις του Φεστιβάλ Αθηνών. Το περίφημο συγκρότημα πρόκειται να δώσει παραστάσεις εφέτος εις το Ηρώδειον αλλά η σχετική απήχηση δεν υπεβλήθη εγκαίρως.

ΑΡΧΙΖΑΝ ΟΙ ΔΟΚΙΜΕΣ ΣΤΟ «ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ»

ΧΘΕΣ οι συγγραφείς Ν. Νικολαΐδης και Ηλ. Λυμπερόπουλος παρέδωκαν στο Θέατρο Βλαχόπουλου — Κωνσταντίνου — Βογιατζή τα πρώτα νούμερα της επιθεώρησης «Ο γάιδος του Χότζα» που ανεβαίνει στο θέατρο «Μετροπολιταν» στο τέλος του τρέχοντος μηνός.

ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΔΟΚΙΜΕΣ ΣΤΟ «ΜΙΝΩΑ»

ΑΡΧΙΖΟΥΝ σήμερα εις το «Μίνωα» οι δοκιμές της κωμωδίας του Αλ. Σακελλάριου «Μία κυρία άτυχισμένη» την οποίαν θα παρουσιάσει ο Λάμπρος Κωνσταντάρης με την «Ελλην. Λαϊκή Σκηνή» και με σκηνοθεσία Μ. Μπούχλη. Η προ-

Σε ρυθμό παραστάσεως συνεχίζονται οι δοκιμές του έργου «Σταυρός και σπαθί» του Αγγέλου Τερζάκη, που θα ανεβασθεί στις 2 Ιουνίου στο Ηρώδειο από τον θίασο «Βεργή—Κατράκη».

μιάρα του έργου έχει προσδιορισθεί για τις 21 Μαΐου. Έν τώ μεταξύ επέστρεψε χθες από το ταξίδι της εις το εξωτερικό η πρωταγωνίστρια του θιάσου Χρίστη Σύλβα.

Ο σκηνοθέτης Τάκης Μουζενίδης, η Αλέκα Κατσέλη, ο Γιώργος Μπιγιάρης, ο Θεόδωρος Μοριδής, ο Νίκος Καζής, ο Βασίλης Κανάκης, η Ζέττα Κονδύλη και ο Στέλιος Βόκοιτης κατά την χθεσινή ανάλυση στο Εθνικό Θέατρο της τραγωδίας του Εσχύλου «Ικέτιδες», γνωσι στο Ηρώδειο με την οποίαν θ' αρχίσουν τα φετινά «Επιδαύρεα».

Απόκομμα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Χρονολογία

... 6 ΜΑΪ 1966 ...

ΣΤΙΣ 28 ΚΑΙ 29 ΜΑΪΟΥ ΤΑ «ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΙΑ»

**Θά παιχθῇ ὁ «Θρύλος τοῦ Μυστρά» τοῦ Ἀγγ.
Τερζάκη μετὴν Συνοδινού, τὸν Κωτσόπου-
λο, τὴν Ραυτοπούλου καὶ τὴν Μουτσίου**

ΜΕΤΕΧΟΥΝ ΚΑΙ ΧΟΡΩΔΟΙ ΤΗΣ ΛΥΡΙΚΗΣ

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 28 καὶ τὴν Κυριακὴ 29 Μαΐου θὰ γίνουν στὸν Μυστρά γιορτὲς καλλιτεχνικοῦ καὶ πνευματικοῦ περιεχομένου μετὰ τίτλο «Παλαιολόγια».

Οἱ γιορτὲς αὐτὲς ὁργανώνονται στὸ πλαίσιο καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑποθησίου Τουρισμοῦ, μετὰ τὴν συνεργασίαν τῆς Νομαρχίας Λακωνίας, τοῦ Δήμου Σπάρτης, τῆς Κοινότητος τοῦ Μυστρά, τῆς τοπικῆς ἐπιτροπῆς Τουρισμοῦ καὶ τῆς Τουριστικῆς Ἀστυνομίας.

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει τὴν δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ Θρύλος τοῦ Μυστρά» σὲ σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη καὶ μετὰ μουσικὴν τοῦ Ἀργύρου Κουνιάδη. Πρωταγωνιστοῦν ἡ Ἄννα Συνοδινού, ὁ Θ. Κωτσόπουλος, ἡ Ἄννα Ραυτοπούλου, ἡ ὑψίφωνος Μαρία Μουτσίου κ.ά. στέλεχη τοῦ θεάτρου μας.

Τὸ ἔργο ἔχει καὶ χορὸν, ποὺ θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ χορωδοὺς τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς σκηνῆς κ.ά. καὶ θὰ ἐκγυμνασθῇ ἀπὸ τὸν μαέστρο Π. Τριανταφυλλίδη.

Τὸ πρόγραμμα τῶν ἐκδηλώσεων ἀρχίζει μετὰ τὴν γενικὴ δοκιμὴ τοῦ ἔργου τοῦ Α. Τερζάκη, ποὺ θὰ γίνη τὸ Σάββατο, 28 Μαΐου (7.30 — 9 μ.μ.) μετὰ τὴν Νεκρόπολιν τοῦ Μυστρά καὶ συγκεκριμένα στὸν περίβολο τοῦ Ἀνακτόρου τῶν Παλαιολόγων. Θὰ τὴν παρακολουθήσουν μαθηταὶ γυμνασίων τῆς περιοχῆς καὶ διαφόρων πόλεων τῆς Πελοποννήσου.

Τὴν Κυριακὴ 29 Μαΐου θὰ γίνη τὸ πρῶτὸ τὸ μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου τὸ ὁποῖο τελεῖται κάθε χρόνῳ στὴν Μητρόπολιν Ἁγίου Δημητρίου τοῦ Μυστρά. Κατόπιν ἐπιστῆμονες ξεναγοὶ ἀπὸ τὴν Ἀθῆνα θὰ ξεναγήσουν τὸ κοινὸ κατὰ ὁμάδες.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς Κυριακῆς ἀπὸ τις 7 μέχρι τις 9 μ.μ. θὰ δοθῇ ἡ ἐπίσημη παράστασις τοῦ «Θρύλου τοῦ Μυστρά», ποὺ θὰ τὴν παρακολουθήσουν οἱ μέλλοντες νὰ παραστοῦν στὰ «Παλαιολόγια» ἐπίσημοι καὶ τὸ κοινὸ, μετὰ ἐλεύθερη εἴσοδον.

Θὰ τελεσθοῦν ἐπίσης καὶ τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου ποὺ φιλοτεχνήθηκε καὶ τοποθετήθηκε μετὰ πρωτοβουλία τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν.

Μὲ τὸ ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ Σταυρὸς καὶ τὸ Σταθί» θὰ ἐγκαινισθοῦν ἐφέτος οἱ θεατρικὲς παραστάσεις τοῦ Φεστιβάλ Ἀθηνῶν στὸ Ἡρώδειο. Θὰ τὸ παρουσιάσῃ ὁ θίασος Μάνου Κατράκη — Ἐλσα Βεργῇ στὲς 2, 3, 4 καὶ 5 Ἰουνίου. Στὴν φωτογραφίαν εἰκονίζονται οἱ δύο θιασάρχες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς γθ' σκηνῆς δοκιμῆς. Τὸ ἔργο τοῦ Τερζάκη θὰ παιχθῇ ἐπὶ πρῶτὴν φορὰν στὸ Φεστιβάλ Ρόδου καὶ στὰ «Δημητρία» ποὺ ὁργανώνονται ἐφέτος γιὰ πρώτη φορὰ στὴν Θεσσαλονίκην, στὰ πλαίσια τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑποθησίου Τουρισμοῦ.

'Απόκομμα

ΗΜΕΡΑΣ

Χρονολογία

- 6 ΜΑΙ. 1966

28 ΚΑΙ 29 ΜΑΪΟΥ
ΣΤΟΝ ΜΥΣΤΡΑ
ΤΑ "ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ,"

Εορτές καλλιτεχνικού και πνευματικού περιεχομένου με τον τίτλο «Παλαιολογία», θα γίνουν το Σάββατοκύριακο 28 και 29 Μαΐου, στον Μυστρά. Οργανώνονται δε στα πλαίσια των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων του Τουρισμού και με την συνεργασία της Νομαρχίας Λακωνίας του Δήμου Σπάρτης, της Κοινότητας του Μυστρά, της Τοπικής Επιτροπής Τουρισμού και της Τουριστικής Αστυνομίας.

Στο πρόγραμμα, θα παρουσιασθή το έργο του "Αγγέλου Τερζάκη «Ο Θρύλος του Μυστρά» σε σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη και με ειδικά γραμμένη μουσική του Αργύρη Κουνάδη. Θα πρωταγωνιστήσουν οι: Άννα Συνοδινού, Θάνος Κωτσόπουλος, Άννα Ραυτοπούλου, ή υψίφωνος Μαρία Μουτσίου και στελέχη του θεάτρου μας. Ο χορός θα αποτελεσθή από στελέχη της Λυρικής Σκηνής και θα εκγυμνασθή από τον μαέστρο Π. Τριανταφυλλίδη.

Το πρόγραμμα των εκδηλώσεων αρχίζει με την γενική δοκιμή του έργου του Τερζάκη που θα γίνει το Σάββατο 28 Μαΐου στις 7.30—9 μ.μ., μέσα στη Νεκρή Πολιτεία του Μυστρά και συγκεκριμένα στον περίβολο του Ανακτόρου των Παλαιολόγων. Το έργο θα παρακολουθήσουν μαθηταί Γυμνασίων της περιοχής και από διάφορες πόλεις της Πελοποννήσου. Την Κυριακή στις 29 Μαΐου θα γίνει το τελούμενο εκεί κάθε χρόνο μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στην Μητρόπολη Αγίου Δημητρίου. Το απόγευμα της ίδιας ημέρας στις 7 θα δοθή ή επίσημη παράσταση του Θρύλου του Μυστρά, που θα την παρακολουθήσουν οι επίσημοι και το κοινό. Η εκδήλωση θα κλείση με τα αποκαλυπτήρια της προτομής του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

24

ΤΗΛ. 310-310 'Αριθ.
**Ο Άργος του Τύπου
της Ανατολής**

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 7

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 236-518

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

'Απόκομμα ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗΣ

Χρονολογία 6. ΜΑΙ. 1966..

Τὰ «Παλαιολόγια»
θ' ἀρχίσουν
μὲ ἔργο
τοῦ Τερζάκη

Ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρύλος τοῦ Μυστρά» κατὰ σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη, μουσικὴ Ἀργύρη Κουνάδη καὶ πρωταγωνιστὲς τοὺς Ἄννα Συνοδινού, Θάνο Κωτσόπουλο, Ἄννα Ραυτοπούλου, Μαρία Μουτσίου καὶ ἄλλους, θὰ παιχθῇ στὰ «Παλαιολόγια», ποὺ θὰ γίνωνι στὸν Μυστρά τὸ Σάββατοκύριακο 28 - 29 Μαΐου.

ΣΤΙΣ 30 ΙΟΥΝΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ Β. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ

Τὴν Πέμπτη «Σταυρός καὶ Σπαθὶ» τοῦ Ἀγγ. Τερζάκη στὸ Ἡρώδης.
Μιά σκηνὴ ἀπὸ δοκιμὴ μὲ τὰ κοστούμια.

Τὴν Πέμπτη αὐταυρός καὶ σταβίς τοῦ Ἀγγ. Τερζάκη στὸ Ἡρώδιο
Μιά σκηνή ἀπὸ δοκιμὴ μὲ τὰ κοστούμια.

ὁ δὲ Κώστας Παπαγεωργίου καὶ ὁ
Α. Γ. Γεωργίου Ἀσκήσιος Ἐπισκοπῆς

name of "Eaton Bryansville, Kent. Dis.

**30 ΙΟΥΝΙΟΥ ΑΠΟ ΤΟ ΝΗΡΑ-
ΚΛΕΙΟ ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΠΕΡΙΟ-
ΔΕΙΑ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Στις 30 Ιουνίου, από το Ηράκλειο της Κρήτης, αρχίζει την περιόδειά του ο θίασος Βασ. Διαμαντοπούλου, ο οποίος θα δώσει σειρά παραστάσεων στα επαρχιακά κέντρα, στα πλαίσια των καλλιτεχνικών εκδηλώσεων του Ε.Ο.Τ. Συνοδικά, θίασος θα επισκεφθεί 36 πόλεις και θα παρουσιάσει τα έργα «Η τύχη της Μαρούλας» του Δ. Κορεμλά και «Αθάνατη πολυαγαπημένη» του Γ. Ρούσσου.

**«ΜΟΥΣΟΥΡΗ» — «ΑΚΡΟΠΟΛ»
ΚΑΙΝΟΥΝ ΑΥΡΙΟ**

Απόψε και αύριο τα θέατρα «Κώστα Μουσούρη» και «Ακρόπολη» δίνουν τις τελευταίες παραστάσεις τους της εφειμένης χειμερινής περιόδου. Το «Μουσούρη» με την κομεντί του Άλ. Λιδωρίκη «Ουράνιο τόξο» και το «Ακρόπολη» με την επιθεώρηση των Άσπυρακοπούλου, Σπυροπούλου, Παπαδόπουλου «Ραντεβού στις κόλπες».

**ΣΥΓΚΡΟΤΟΥΝΤΑΙ ΠΡΟΧΕΙΡΩΣ
ΟΙ ΘΙΑΣΟΙ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ ΑΛΛΑ
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΠΟΥΛΟΥΚΙΑ**

Ο πρόεδρος του Σωματίου Ήθο παιδών Βασ. Μασολογγίτης, διαφεύδει από το πού γράφηκε σε απογευματινή εφημερίδα ότι έχαρακτήρισε εμπουλούκια τους θιάσους που πηγαίνουν για παράστασεις στη Γερμανία. Διευκρινίζοντας τις απόψεις που εξέθεσε, μας έστειλε την ακόλουθη επιστολή:

«Αγαπητά «Νέα».

Με μεγάλη μου έκπληξη ανέγνωσα σε απογευματινή εφημερίδα ότι κατά την προχθεσινή πρέσ-κόνφρενς της Εργατικής Έστιας, έχαρακτήρισα τους θιάσους που μεταβαίνουν εις Γερμανία ως εμπουλούκια. Τέτοιος χαρακτηρισμός ούτε έγινε, ούτε ήτο δυνατόν να γίνει από εμέ και λυπούμαι πολύ για την ανακρίβεια αυτή της εφημερίδας. Τό αληθές είναι ότι ύπεστηρίξα κατά την όμιλία μου, και αυτό είναι και η γνώμη της Δ)σεως του ΣΕΗ, ότι επειδή οι αναχωρούντες για την Γερμανία θιάσοι συγκροτούνται κατά το πλείστον προχει-

«λαϊκών Μπαλλέτων», εκτός των δυο ταμείων του θεάτρου, διευθύνονται και από το κεντρικό ταμείο του θεατρικού Άθηνων (τηλέφ. 221.459).

Η ΚΑΡΕΖΗ ΣΤΟ ΠΑΡΙΣΙ

Η Τζένη Καραζή έφυγε χθές στο Παρίσι όπου θα κάρσσει ένα δεκαπενθήμερο διακοπών. Στην γαλλική πρωτεύουσα η έκλεκτη πρωταγωνίστρια θα συναντηθεί με τον σκηνοθέτη Μαρσέλ Καμύ, ο οποίος εργάζεται πάνω στο σενάριο της «Εις τον άστρο των Αγγέλων» του Ίάκωβου Καμπανέλη. Το γύρισμα της ταινίας με πρωταγωνίστρια την Τζένη Καραζή έχει αναβληθεί, λόγω άσθενείας του σκηνοθέτου για την άνοιξη του 1967.

**ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΦΕΡΤΗΣ
ΓΙΑ ΤΑΙΝΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΤΑ**

Η Σένια Καλογεροπούλου και ο Γιάννης Φέρτης αναχωρούν σήμερα στην Αρτα, όπου θα γυρισθεί η κατοχικής εποθεως ταινία «Με τη λαμπή στα μάτια», στην οποία πρωταγωνιστούν.

Στην Αθήνα θα επιστρέψουν κατά τα μέσα Ιουνίου και θα επιδοθούν στην προετοιμασία της χειμερινής θεατρικής τους εξορμήσεως. Ως γνωστόν οι δύο έκλεκτοι πρωταγωνιστές θα εμφανισθούν τον χειμώνα επικεφαλής θιάσου πρόζας, με καλλιτεχνικό διευθυντή και σκηνοθέτη τον Τίτο Παράκη, στο θέατρο «Α. Κάδμος».

**«Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΠΑΡΘΕΝΑ» :
ΤΑΙΝΙΑ Φ. ΦΥΛΑΚΤΟΥ**

Ο σκηνοθέτης Φιλ. Φυλακτός άρχισε το γύρισμα μιας νέας ταινίας με τίτλο «Τελευταία Παρθένα». Παιζουν οι Α. νίστης Βλάχος, Μπέττη Αρβανίτη, Κώστας Πρέκκας, Τέκης Μηλιάδης, Γιώργος Λέζος, Κώστας Παπαγεωργίου και ο Γιάννης Αργύρης. Εμφανίζονται επίσης οι Έρση Βαλασάκη, Κική Διάκου, Αίνα Λαμπράκη, Μαίρη Χαλκιά, Κατερίνα Μημού, Στέφανος Θεωμάκης, Μιχάλης Μπαλής, Λάκης Τσάκης, Θανάσης Παπαγεωργίου κ.ά.

Ο Μάκος Λοΐζος ανέλαβε να γράψη τη μουσική στην στανία «Επιχειρήσεις Δούρειας Ίππος», της οποίας τέλειωσε το γύρισμα στο Ναύπλιο με σκηνοθεσία Γρ. Ρουμανά.

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ "ΝΕΟΝ")

108-2.

19 ΜΑΙ. 1966

31/4/109.

Απόκομμα

Χρονολογία

ΑΝΕΝΔΟΤΟΥ

28 ΜΑΙ. 1966

'Απόγε και αύριον τὰ «Παλαιολόγεια» εἰς τὸν Μυστρά

ΜΕ ΤΗΝ ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΤΟΥ ΑΓΓ.
ΤΕΡΖΑΚΗ «Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ»

ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ τῶν καλλιτεχνικῶν καὶ πνευματικῶν ἐκδηλώσεων, τῆς Σπάρτης, με τίτλο «Παλαιολόγεια», θὰ παιχθῇ ἀπόγε καὶ αύριο στὸν Μυστρά ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Ο Θρύλος τοῦ Μυστρά», σὲ σκηνοθεσίᾳ Πέλου Κατσέλη καὶ μουσικὴ ἐπένδυσι Ἀργύρη Κουνάδη. Στὴν διανομὴ τοῦ ἔργου μετέχουν ἡ Ἀλέκα Κατσέλη, ὁ Ἱορδάνης Μαρίνος, ἡ Μαρία Μοσχολιού, ἡ Κυβέλη Μυράτ κ.ἄ.

Ἡ ΑΠΟΨΙΝΗ παράστασις, ὑπὸ μορφὴ γενικῆς δοκιμῆς θὰ δοθῇ παρῶν μαθητῶν τῶν γυμνασίων τῆς περιοχῆς καθὼς καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Πελοποννήσου, με δωρεάν εἴσοδο. Ὁ «Θρύλος τοῦ Μυστρά» θὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένη, σὲ ἐπίσημη παράστασι, πού θὰ παρακολουθήσει τὸ κοινόν.

Ἐπίσης, τὰ «Παλαιολόγεια» περιλαμβάνουν καὶ τίς ἀκόλουθες ἐκδηλώσεις:

ΤΟ ΠΡΩ-Ι- τῆς Κυριακῆς, στίς 11, θὰ τελεσθῇ στὴν Μητρόπολιν τοῦ Μυστρά μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

ΑΚΟΛΟΥΘΩΣ θὰ γίνωνται ἀποκαλυπτῆρια τῆς προτομῆς τοῦ Παλαιολόγου, ἡ ὁποία ἐφιλοτεχνήθη κατὰ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν.

ΤΟΥΣ ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ τῆς Σπάρτης καὶ τοῦ Μυστρά, με τὴν εὐκαιρίαν τῶν «Παλαιολογείων» πού ὀργανώνει ὁ ΕΟΤ, θὰ ξαναγῇ δωρεάν στὰ ἀρχαία καὶ βυζαντινὰ μνημεῖα τῆς περιοχῆς, ὅσας ἐπιστημόνων ξεναγῶν, ἡ ὁποία δρίσκεται στὴν Σπάρτη γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Ἐξ ἄλλου, τὸ θέμα τῆς στεγαστικῆς τῶν ἐπισκεπτῶν ἐντιμετωπίσθη ἐπιτυχῶς, χάρι στὴν παραχώρησι 1.000 δωματίων καταλλήλων οἰκίῶν ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ τοῦ Σπάρτης ὅσο καὶ τῶν γειτονικῶν Κοινοτήτων.

Τὰ «Παλαιολόγεια» θὰ πραγματοποιηθῶν, ὡς ἀνγγέλλῃ ἤδη, τὸ προσεχὲς Σαββατοκύριακο, 28 καὶ 29 Μαΐου, στὸν Μυστρά, στὸ πλαίσιο τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἀρχιερατικὸν μνημόσυον στὴν Μητρόπολιν τοῦ Μυστρά (Ἅγιος Δημήτριος) περὶ ὥραν 10.30 π.μ. τῆς 29ης τρέχοντος. Θὰ ἀκολουθῇ δωρεάν ξενάγησις τοῦ Κοινοῦ ὑπὸ ἐπιστημόνων ξεναγῶν τοῦ Ε.Ο.Τ. στὸν χώρο τοῦ ἀρχαίου Μυστρά καὶ στίς 12 τὸ μεσημέρι θὰ τελεσθῶν τὰ ἀποκαλυπτῆρια προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στὴν πλατείαν τῆς Κοινοῦτος Μυστρά, πού ἐφιλοτεχνήθη καὶ τοποθετεῖται μερίμνῃ τοῦ Γ.Ε.Σ.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 29ης Μαΐου θὰ δοθῇ παράστασις με τὴν δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Ο Θρύλος τοῦ Μυστρά» με τοὺς πρωταγωνιστὰς τοῦ ἑλληνικοῦ θεάτρου Ἀλέκα Κατσέλη, Ἱορδάνη Μαρίνο καὶ Μαρία Μοσχολιού καὶ με συμμετοχὴ χοροῦ ἀποτελουμένου ἀπὸ καλλιτέχνες τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς. Ἡ παράστασις θὰ δοθῇ ἀπὸ 8 ἕως 10 μ.μ. με γενικὴ εἴσοδο δωρ. 10.

Στὸ πλαίσιο τοῦ τριήμερου ἐορτασμοῦ, θὰ φωτογραφηθῇ ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ Μυστρά (27 ἕως 29 Μαΐου) καὶ προκηρύσσεται διαγωνισμός ὑπὸ τοῦ Ε.Ο.Τ. καὶ τοῦ Δήμου Σπάρτης, στὸν ὁποῖον θὰ μετὰσχουν μαθηταὶ τῶν δύο τελευταίων τάξεων τῶν γυμνασίων Ἀσκανίας με θέμα: «Ο Μυστράς καὶ οἱ Παλαιολόγοι». Τὰ ἐπαθλοῦν θὰ εἶναι χρηματικόν.

Απόκομμα ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗΣ

Χρονολογία

26 ΜΑΙ. 1966

Τὰ «Παλαιολόγεια» τὸ Σαββατοκύριακο

Τὰ «Παλαιολόγεια» πού θὰ γίνωνται τὸ ἐρχόμενο Σαββατοκύριακο στὸν Μυστρά ἐτοιμάζονται πυρετωδῶς. Ὅπως εἶναι ἤδη γνωστὸ θὰ παρουσιασθῇ ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Ο Θρύλος τοῦ Μυστρά», σὲ σκηνοθεσίᾳ Πέλου Κατσέλη, μουσικὴ Ἀργύρη Κουνάδη καὶ με τοὺς ἡθοποιούς Ἀλέκα Κατσέλη, Ἱορδάνη Μαρίνο, Μαρία Μοσχολιού, Μαρία Μουτσίου καὶ πολλούς ἄλλους.

Στὸ πρόγραμμα τῶν «Παλαιολογείων» περιλαμβάνεται, ἐπίσης, ὡς ἤδη γράψαμε, ἀρχιερατικὸ μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, ἀποκαλυπτῆρια τῆς προτομῆς τοῦ τελευταίου Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος καὶ ξενάγησις τοῦ κοινού στὸν χώρο τοῦ ἀρχαίου Μυστρά.

ΔΙΟΡΓΑΝΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
ΣΤΟΝ ΜΥΣΤΡΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Ε. Ο. Τ.

Σάββατο και Κυριακή τὰ «Παλαιολόγεια»

• ΘΑ ΠΑΙΧΘΗ ΤΟ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ ΤΟΥ
ΤΕΡΖΑΚΗ "Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ"

ΜΕ ΕΝΤΑΤΙΚΟ ρυθμό προετοιμάζονται οι καλλιτεχνικές και τουριστικές εκδηλώσεις «Παλαιολόγεια», που θα γίνουν το ερχόμενο Σάββατο-Κυριακή στον Μυστρά. Όπως είναι γνωστό, στο πλαίσιο των «Παλαιολογείων», που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα των εκδηλώσεων του ΕΟΤ σ' όλη την Ελλάδα, θα παιχθεί η δραματική σκηνή «Ο θρύλος του Μυστρά» του Άγγελου Τερζάκη (Σάββατο και Κυριακή 8—10) μ.μ. Στο έργο πρωταγωνιστούν οι ηθοποιοί: Αλέκα Κατσέλη, Ιορδάνης Μαρίνος, Μαρία Μοσχολιού. Έμφανίζονται επίσης:

Γιούλη Σταυρουλάκη, Έλενη Έρμου, Λούκα Κατσέλη, Χαρά Κανδρεβιώτου, Άγγελικη Ανδρουλάκη και άλλες. Επίσης μετέχει χορός που τον αποτελούν μέλη της χορωδίας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και τραγουδά η ύμφονας Μαρία Μουτσίου.

του Λόμπρου Κωνσταντάρου λαμβάνουν μέρος στην «Αντιλήσασα κυρία» οι Λαυ. Τέρης Βουρνάς, Βίκτωρα Παγουλάτος, Μίση Κωνσταντάρου, Βαγγελής Κωνσταντίνος και ο Βαγγέλης Βουλγαρίσης.

Το έργο του Τερζάκη θα παιχθεί κατά σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη, μουσική του Αργύρη Κουνιάδη και διεύθυνση χορωδίας Π. Τριανταφυλλίδη. Οι δύο παραστάσεις θα δοθούν στον περίβολο του Ανακτόρου των Παλαιολόγων. Την πρώτη θα την παρακολουθήσουν μαθητές γυμνασίων της περιοχής και διαφόρων πελοποννησιακών πόλεων. Η δεύτερη είναι για το κοινό.

Το πρόγραμμα των «Παλαιολογείων» εκτός των παραστάσεων του «Θρύλου του Μυστρά», περιλαμβάνει μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στις 10.30 π.μ. στην Μητρόπολη Αγίου Δημητρίου του Μυστρά, και κατά την διάρκεια ξενάγηση του κοινού στο χώρο του αρχαίου Μυστρά, από επισημικές ξεναγούς. Στις 12 το μεσημέρι της Κυριακής θα γίνουν τα αποκαλυπτήρια προταμής του τελευταίου Βυζαντινού αυτοκράτορα, που τοποθετείται στην πλατεία της κοινότητας του Μυστρά.

Για την διευκόλυνση του κοινού που ενδιαφέρεται να παρακολουθήσει τις εκδηλώσεις των «Παλαιολογείων», εξασφαλίστηκαν δωμάτια σε κωμοπόλεις της γύρω περιοχής (πληροφορίες—κρατήσεις, τηλ. 5.44).

Απόκομμα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Χρονολογία 28 ΜΑΙ. 1966
(ΒΙΒΛΙΟΝ - ΘΕΑΤΡΟΝ - ΚΙΝ)

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ δίδεται σήμερα Σάββατο και αύριο Κυριακή 8 μ.μ. εις τον περίβολο του Ανακτόρου των Παλαιολόγων του Μυστρά, κατά την οποίαν θα παιχθεί η δραματική σκηνή του κ. Α. Τερζάκη «Ο θρύλος του Μυστρά», εις το πλαίσιο των εκδηλώσεων «Παλαιολογείων». Το έργο αναδίδεται κατά σκηνοθεσίαν Π. Κατσέλη, μουσικήν Αργ. Κουνιάδη, κίνησην χορού Γ. Έμμερζα και μουσικήν διδασκαλίαν Π. Τριανταφυλλίδη. Έμφανίζονται οι ηθοποιοί Αλέκα Κατσέλη, Ιορδάνης Μαρίνος, Μαρία Μοσχολιού, Κυδελή Μυράτ, μετέχει πολυμελής γυναικείος χορός εαρχοντισσών του Μυστρά και τραγουδά η ύμφονας της Λυρικής κ. Μαρία Μουτσίου.

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία 28 ΜΑΙ. 1966

Τὰ «Παλαιολόγεια»

Το έργο του Άγγελου Τερζάκη «Ο θρύλος του Μυστρά» παύσει να είναι άβυσσος στο Ανακτόρο των Παλαιολόγων στον Μυστρά, και στα πλαίσια του τριήμερου του εορτασμού «Παλαιολόγεια», που οργανώνει ο ΕΟΤ.

Το έργο του Τερζάκη θα παιχθεί κατά σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη, μουσική Αργύρη Κουνιάδη και πρωταγωνιστές την Αλέκα Κατσέλη, τον Ιορδάνη Μαρίνο, την Μαρία Μοσχολιού, την Μιράντα.

Τραγουδά η Μαρία Μουτσίου και παίρνει μέρος δεκαπεντάμε-

λής χορός από καλλιτέχνιδες της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και του ελεύθερου θεάτρου.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΣΤΟΝ ΜΥΣΤΡΑ

Σήμερα και αύριο οργανώνονται στον Μυστρά καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, τα «Παλαιολόγια». Θα παιχθεί το ιστορικό έργο του Άγγελου Τερζάκη «Ο θρύλος του Μυστρά» με συμμετοχή των ηθοποιών, Αλέκα Κατσέλη, Ιορδάνη Μαρίνου, Μαρίας Μοσχολιού κ.ά. Το έργο έχει σκηνοθετήσει ο Πέλος Κατσέλης.

Απόκομμα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ

Χρονολογία 27 ΜΑΙ. 1966

Οι καλλιτεχνικές και τουριστικές εκδηλώσεις «Παλαιολόγια» που θα γίνουν το προσεχές Σάββατο-Κυριακή 28 και 29 Ιουνίου, στον Μυστρά, ετοιμάζονται πυρετωδώς. Ως γνωστόν, στο πλαίσιο των «Παλαιολογείων», που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα των ετών στην Ελλάδα, εκδηλώσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, θα παιχθεί η δραματική σκηνή «Ο θρύλος του Μυστρά» του Άγγελου Τερζάκη (Σάββατο και Κυριακή 8—10 μ.μ.). Στο έργο πρωταγωνιστούν οι ηθοποιοί: Αλέκα Κατσέλη ως Α' Κορυφαία, Ιορδάνης Μαρίνος ως Άγγελος και Μαρία Μοσχολιού ως Β' Κορυφαία. Έμφανίζονται επίσης οι: Γ. Σταυρουλάκη, Ε. Έρμου, Α. Κα.

Ο Κώστας Χατζηχρήστος, η Καίτη Ντιριντάου και η Ντόρα Γιαννακοπούλου στις δοκιμές της νέας επιθεωρήσεως «Άλλος για ύπνυργείο», που θα παρουσιαστεί το θέατρο «Πάρκ»

τσέλη, Χ. Κανδρεβιώτου, Α. Ανδρουλάκη και άλλες. Επίσης μετέχει χορός εμφανίζων Αρχόντισσες του Μυστρά. Τον αποτελούν μέλη της χορωδίας της Εθνικής Λυρικής Σκηνής και τραγουδάει η ύμφονας Μ. Μουτσίου.

Το έργο του κ. Τερζάκη θα παιχθεί κατά σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη, μουσική του Αργύρη Κουνιάδη και με διεύθυνση χορωδίας Π. Τριανταφυλλίδη.

Χρονολογία 2.6.ΜΑΙ., 1966.....

**ΣΗΜΕΡΑ ΕΓΚΑΙΝΙΑΖΕΤΑΙ
Η ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ**

Τὸ Σαββατοκύριακο τῆς «Παλαιολόγεια»

Σήμερα το βράδυ στο θέατρον «Μιχαλάς» έγκαινιάζεται η έβδομη ή όγδοη περίοδος: Ο θίασος Λαμπρού Κωνσταντάνου με τη «Ελληνική Λαϊκή Σκηνή» της Χορτίνας Σάλβα ανεβαίνει την κωμωδία των Σκακελάρη, Γιαννάκου, τουλου, «Μιά κυρία άτυχισμένη...» κατά σκηνοθέτην Μιχαήλ Μπυγλή. σκηνογραφείαν Βαγγέλη Οικονομίδη και μουσικήν επιμέλειαν Σοφίας Μιχαηλίδου. Λαμβάνουν επίσης μέρος στο έργο οι Λευτέρους Βουράνης, Βίκτωρ Παγουλάτος, Μίτση Κωνσταντάνου, Βαγγέλης Ίωαννίδης και Βαγγέλης Βουλγαράκης.

«Παλαιολογία»

Οι καλλιτεχνικές και τουριστικές εκδηλώσεις «Γαλατολογίας» που θα γίνουν το προσεχές Σάββατο, 28 και 29 Μαΐου στον Μυστρά, ετοιμάζονται πυρετωδώς. Ως «πρώτον» στο πλαίσιο των «Γαλατολογιών» που πραγματοποιούνται στο πρόγραμμα των ανά της Ελλάδας εκδηλώσεων του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού, θα παιχθεί η δραματική σκηνή «Ο θύλος του Μυστρά» του Αγγελού Τσακλή (Σάββατον και Κυριακή 8 — 10 π.μ.). Στο έργο, πρωταγωνιστούν οι ηθοποιοί: Άλκη Κατσέλη ως Α' κορυφαία, Ιορδάνης Μαρίνος ως Άγγελος, Μαρία Μαρκοπούλου ως Β' κορυφαία και Κυβέλη Μυσράτ. Εμφανίζονται επίσης: Γιούλι Σταυρουλάκη, Έλενη Ερίμου, Λούκα Κατσέλη, Χάρη Κανδρεβίτση, Άγγελική Αναδρουλάκη και άλλες. Επίσης μετέχει χορός ξανθών σκηνιστριών του Μυστρά. Τον αποτελούν μέρη της χοροδίας της Έθνικης Αιρικίας Σκηνής και τραγουδιστή η υψίφωνος Μαρία Μουτσίου.

Τὸ ἔργον τοῦ κ. Τεοδόσιου θὰ παύσῃ κατὰ σκηνοδοσίαν, Πέλου Κατσέλη, μουσικῆν Ἀρχὴν Κου-
ράβη καὶ διευθυντὴν χορωδίας Π.
Τσιανταφυλλῆ. Οἱ δύο ποσότη-
σεις - τὰ δοθέντ' αὐτὸν περιόλου-
τον Ἀνακτόρου - εἰς Παλαιολο-
γόν. Τὴν πρώτην θὰ τὴν παρακο-
λοῦσθαι μετὰ τὴν Γυναικίαν τῆς
περιοχῆς καὶ διαφορὰν πελοποννη-
σιακῶν πόλεων. Ἡ δεύτερη εἶναι
γὰρ τὸ Κοινόν. Τὸ ποσόμαζον
τῶν ἐπαλειολογῶν πλὴν τῶν ἀνα-
ραρταστέων τοῦ εὐόλου τοῦ Μυ-
σῶς περαιλαβέναι ἀποκερατικὴν
μνημοσύνην τοῦ Κωνσταντίνου Πα-
λαιολόγου περὶ ὧραν 10.30 π.μ.
σπὴν Μητρόπολιν Ἅγιος Δημη-
τρίου τοῦ Μυστρά καὶ κατόπιν δι-
ορῶν ἐνεργείας τοῦ Κοινοῦ σπὴν
χώρῳ τοῦ ἀρχαίου Μυστρά ὑπὲρ
ἐπιτροπικῶν ἐκκενῶν. Τέλος,
στὴς 12 τὸ μεσημέρι τῆς Κυρια-
κῆς θὰ γίνωσι τὰ ἀπεκαλυπτήρια
ποτοῦσι τοῦ τελευταίου Βυζαν-
τινοῦ Αυτοκράτορος ποῦ υποθε-
τεῖται ποσοδοβουλία τῶν στρατιω-
τικῶν Ἀρχῶν σπὴν πλατεία τῆς
Κοινοῦτῆτος τοῦ Μυστρά. Γὰρ τὴν
διεκλιδουσι τοῦ Κοινοῦ, ποῦ ἐν-
διαφερέται νὰ παρεκκολληθῇ τὴ
ἐκκλησίαν τῶν «Παλειολογῶν»
ἐξασφαλισθῶσι διώματα σὲ κοινῶν
ποδεὶς τῆς γῆς γῶν περιοχῆς (πλη-
ροφορία - κρατῶσι - πηλ. 5.44).

Χρονολογία 26 MAI. 1966...

**ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ
«Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΟΥ ΜΥΣΤΡΑ»
ΣΤΑ «ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ»**

ΜΕ ΕΝΤΑΤΙΚΟ ρυθμό συνεχίζονται οι πρόβες της δραματικής σκηνης του "Αγγέλου Τερζάκη «Ο θρύλος του Μυστρά», που θα παηχθή το Σεβάρ και την Κυριακή στο Μυστρά, στο πλαίσιο των καλλιτεχνικών και πνευματικών εκδηλώσεων «Παλαιο-λογεια».

ΤΟ ΕΡΓΟ του Τερζάκη ανέβαινε με σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη, μουσική 'Αργύρη Κουαδάκη και διεύθυνση χορωδίας Π. Τριανταφυλλίδη. Πρωταγωνιστούν οι: 'Αλέκα Κατσέλη, 'Ιωάννης Μαρinos, Μαρία Μοσχολιού και εμφανίζονται επίσης οι: Γιούλη Σταυρουλάκη, 'Ελένη 'Ερμού, Λούκα Κατσέλη, Χαρά Κανδρέβιτς. 'Αγγελική 'Ανδρουλάκη κ.ά.

Απόκομμα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ
26 ΜΑΙ. 1966

Χρο/ 20 ΜΑΡΤΙΟΣ
Παλαιολόγια 66..
Σάββατο
καὶ Κυριακὴ
στὸν Μυστρά

Απόκομμα ΒΡΑΔΥΝΗΣ

ρονολογία 23 MAI. 1966.....

ΤΑ «ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ»

Τὴν Παρασκευὴν ἀρχίζει ὁ τρι-
ήμερος ἑορτασμός τῶν Παλαιολο-
γαίων εἰς τὸν Μυστρά ὅπου τὸ
Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν, ὡ-
ρα 7.30 θὰ παρουσιασθῇ εἰς τὸν
χώρον τῶν ἀνακτόρων τῶν Πα-
λαιολόγων ἡ δραματικὴ σκηνή
τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη «Ὁ θρό-
νος τοῦ Μυστρά».

Οι καλλιτεχνικές και τουριστικές δραστηριότητες «Παλαολογία», που θα γίνουν τον προσεχέ Σαββατοκύριακο, 28 και 29 Μαΐου, στον Μυστρά έτοιμάζονται πυρετωδώς. Ός γνωστόν, στο πλαίσιο των «Παλαολογιών», που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα των ανά την Ελλάδα εκδηλώσεων του «Ελληνικού Όργανισμού Τουρισμού», θα παηχθί η δραματική σειρά η «Ό θρύλος του Μυστρά» του Άγγλου Τερζάκη (Σάββατο και Κυριακή 8-10 μ.π.). Θα έργο πρωταγωνιστούν οι ήθοιοι: «Άλκα Κατέλν, «Ιορδ. Μαρίνος, Μαρία Μοσχολού και Κυβέλη Θεοχαρή. Έπίσης μάχηη χορός από «Αρχοντίσες του Μυστρά. Τόν αποτέλεσμα μέλη της χορωδίας της Έθνικής Λυρικής Σκηνής και τραγουδισί η ύψιστος Μαρία Μουστάση.

Το έργο του κ. Παράκη θα παυθεί κα-
τά σχεδόν ομοθυμαδόν Πέλου Κατσούλη, μουσική
του 'Αργύρη Κουβάκη, και με Σιδεράκη
χορωδίες Π. Τριανταφυλλίδη. Οι δύο πα-
ρυστάσεις θα δοθούν στον περίβολο του
Ανακτόρου των Παλαιολόγων. Την πρώ-
τη θα την παρακολουθήσουν μαθητές γυ-
μνασίων της περιοχής και διαφόρων πε-
λοποννησιακών πόλεων. Ή δεύτερη ε-
ίναι για το κοινό.

Ἀπόκομμα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Χρονολογία 26 MAI. 1966

.....
ΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ - ΜΥΤΣΙΚΗ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΙΣ που θα δοθούν το προσεχές Σαββατοκύριακο, έτοιμα πλαίσια των εκπαιδευτικών Επιστήμης για τις περιόδους των θερινών διακοπών της μεσογειακής άνοιξης. Τα πλαίσια, ως επιπλέον Τ.Ε.Κ. (Τομείς Επιστήμης και Τεχνολογίας) του Ομίλου του Μουσείου, είνε των οποίων ευκαιρία είναι η κ. Άλκη Κατσέλη ως Α. Κορυφαία, ό κ. Ιορδάνης Μανρίος ως Α. Άγγελο, ή κ. Μαρία Μοσχολά ως Β. Κορυφαία κ.ά. Το έργο θα παιχθεί κατά σκεπασμένη Π. Κατσέλη, που σκίπη Α. Κουμάρ και με διεύθυνση χορού βίας Π. Τσιανταμυλίου.

THE PALEOLOGIA Festival will be held in Mystra next week end, May 28, 29. A company of the National Theatre of Greece will perform on that occasion Angelos Terzakis' drama «The Legend of Mystras». The cast will include Aleka Katseli, Jordan Marinos, Maria Moscholiou. The performance of the drama will be held in the court of the Paleologos' Castle. The Festival will open with a memorial service in memory of the late Emperor of Byzantine Constantine Paleologos, the last Greek Emperor of the Byzantine Empire. At noon on Sunday the unveiling ceremony of a statue of the late Emperor will take place.

Anghelos Terzakis' "The Legend of Mystras" will be performed by a theatre group headed by Aleca Katseli, Maria Moscholiou and Iordanis Marinos, with the choir of the National Lyric Stage, in the yard of the palace of the former rulers of Mystras in the necropolis of Mystras, on May 29. The event will be presented within the Palaiologhgia festivities organized by the Greek Tourist Organization (EOT) in Mystras on May 28 and 29.

Έορταί θα πραγματοποιηθούν εις τὸν χώρον τοῦ ἀρχαίου Μυστρά

ΠΛΗΡΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝΤΑΣ
ΝΑ ΜΕΤΑΒΟΥΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΝ ΠΟΛΙΝ

ΑΘΗΝΑΙ, 20.— Τὰ Παλαιολόγεια θα πραγματοποιηθῶν, ὡς ἀνηγγέλη ἤδη τὸ προσεχές Σάββατοκύριακο 28 καὶ 29 Μαΐου εἰς τὸ Μυστρά καὶ στὸ πλαίσιο τῶν ἐν τῇ χώρα καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἀρχιερατικὸν μνημόσυνον εἰς τὴν Μητρόπολιν τοῦ Μυστρά ("Ἅγιος Δημήτριος) περὶ ὥραν 10.30 π.μ. τῆς 29ης τρέχ., θὰ ἀκολουθήσῃ δωρεάν ξενάγησις τοῦ κοινοῦ ὑπὸ ἐπιστημόνων ξεναγῶν τοῦ ΕΟΤ εἰς τὸν χώρον τοῦ ἀρχαίου Μυστρά καὶ τὴν 12ην μεσημβρινὴν τῆς αὐτῆς ἡμέρας θὰ τελεσθῶν τὰ ἀποκαλυπτήρια προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, εἰς τὴν πλατείαν τῆς κοινότητος Μυστρά, πού ἐφιλοτεχνήθη καὶ τοποθετεῖται μερίμνῃ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ.

Ἐπίσης τὸ ἀπόγευμα τῆς 29 Μαΐου θὰ δοθῇ καὶ ἡ ὀργανομένη ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ παράστασις μετὰ τὴν δραματικὴν σκηνὴν τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά» μετὰ πρωταγωνιστὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου καὶ μετὰ συμμετοχὴν χοροῦ ἀποτελουμένου ἀπὸ καλλιτέχνων τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς. Ἡ παράστασις θὰ δοθῇ ἀπὸ 8 ὡς 10 μ.μ. μετὰ γιγαντιαίας εἰσοδοῦ δρχ. 10.

Πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὴν προηγουμένη (Σάββατο 29 Μαΐου) θὰ παιχθῇ τὸ ἔργο εἰς παράστασιν ὑπὸ τὴν μορφὴν γενικῆς δοκιμῆς τὴν ὁποίαν θὰ παρακολουθήσουν δωρεάν μαθηταὶ γυμνασίων τῆς περιοχῆς καὶ ἀπὸ διαφόρους πόλεις τῆς Πελοποννήσου.

Στὸ πλαίσιο τοῦ τριήμερου ἑορτασμοῦ, θὰ φωτοαγνηθῇ ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ Μυστρά (27 ὡς 29 Μαΐου), καὶ προκηρύσσεται διαγωνισμὸς ὑπὸ τοῦ ΕΟΤ καὶ τοῦ δήμου Μυστρά εἰς τὸν ὁποῖον θὰ μετέσχουν μαθηταὶ τῶν δύο τελευταίων τάξεων τῶν γυμνασίων Λακωνίας μετὰ θέμα: «Ὁ Μυστράς καὶ οἱ Παλαιολόγοι». Τὸ ἔπαθλον θὰ εἶναι χρηματικόν.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ σημαντικὰς προσπάθειες καταβάλλουν ὁ δήμος Μυστρά, ὁ δήμος Σπάρτης καὶ ἡ τοπικὴ ἐπιτροπὴ τουρισμοῦ κλπ. αἱ ἐνέργειαι τῶν ὁποίων συντονίζονται ἀπὸ τὴν νομαρχίαν Λακωνίας. Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῶν ἐκδηλώσεων, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, κατηρτίσθη πρόγραμμα ὑποδοχῆς καὶ φιλοξενίας τοῦ κοινοῦ ἐξοφλήσθη δὲ εἰς Σπάρτην, Μυστρά καὶ τὰς γύρω κοινοπόλεις σημαντικὸς ἀριθμὸς καταλλήλων δωματίων χάριν τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἀπόψε ἡ αὐριό τελοῦνται εἰς τὸν Μυστράν τὰ «Παλαιολόγεια» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ τουρισμοῦ. Κατὰ τὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς θὰ

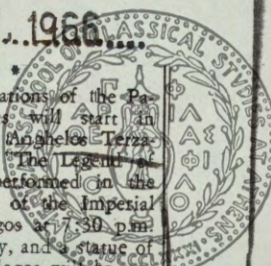

Τὸ μπαλέτο τοῦ θιάσου τῆς Ν. ἐμφανισθῇ τὸ καλοκαίρι εἰς τὸ Ὁ θίασος, μετὰ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν παράστασιν τὴν περὶ

παιχθῇ «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη κατὰ σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη, μετὰ μουσικὴν Ἀργύρης Κουνιάδης, κίνησιν χοροῦ Γ. Ἐμπερζα καὶ μουσικὴν ἐκγύμνασιν Κ. Τριανταφυλλίδης.

★ Οἱ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΕΣ καὶ τουριστικὲς ἐκδηλώσεις «Παλαιολόγεια», πού θὰ γίνων τὸ προσεχές Σάββατοκύριακο 28 καὶ 29 Μαΐου στὸν Μυστρά εἰσιμῶνται ὡς ἑξῆς: Ὅπως εἶναι γνωστὸ, στὰ πλαίσια τῶν «Παλαιολόγειων», θὰ παιχθῇ ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά». Στὸ ἔργο πρωταγωνιστοῦν οἱ καλλιτέχνες: Ἀλέκα Κατσέλη, Ἰορδάνης Μαρίνος καὶ Μαρία Μοσχολίου. Ἐμφανίζονται ἐπίσης οἱ: Γιούλη Σταυρούλακη, Ἑλένη Ἐρμού, Α. Κατσέλη, Χαρὰ Κανδοδιώτου, Ἀγγελικὴ Ἀνδρουλάκη κ.ά. Ἐπίσης μετέχει χορὸς τῶν ἀποτελοῦν μέλη τῆς χορωδίας τῆς Ἑθνικῆς Λυρικῆς Σκηνῆς καὶ τραγουδᾷ ἡ ὑψιφωνὸς Μαρία Μουτσίου. Τὸ ἔργο τοῦ Τερζάκη θὰ παιχθῇ σὲ σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη, μουσικὴ Ἀργύρης Κουνιάδης καὶ μετὰ διέθυνσιν χορωδίας Π. Τριανταφυλλίδης. Οἱ δύο παραστάσεις θὰ δοθῶν στὴν περίβολο τοῦ Ἀνακτόρου τῶν Παλαιολόγων. Τὴν πρώτην θὰ τὴν παρακολουθήσουν μαθηταὶ γυμνασίων τῆς περιοχῆς ἐν τῇ δευτέρῃ τὸ κοινόν.

Three day celebrations of the Palaiologhgia festivities will start in Mystras tomorrow. Angelos Terzakis' dramatic play "The Legend of Mystras" will be performed in the yard of the Palace of the Imperial Family of Palaiologos at 7.30 p.m. Saturday and Sunday, and a statue of the Emperor Palaiologos will be unveiled on Sunday.

19 ΜΑΙ. 1966

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΛΙΣ !

Είς τὰς σημερινὰς ἐφημερίδας δημοσιεύονται λεπτομέρειαι τῶν ἐκδηλώσεων, ποὺ θὰ γίνωνται ἀπὸ τὸν Ε. Ο.Τ., τὴν 28ην καὶ 29ην Μαΐου, εἰς τὸν Μυστράν, ὡς «Παλαιολόγια».

«Εἰς τὰ πλαίσια τοῦ τριήμερου ἑορτασμοῦ — διαδύμενον — θὰ φωταγωγηθῇ ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ Μυστρά. Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν Παλαιολόγιων, οἱ ἐπισκεπταὶ τοῦ Μυστρά θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν, ἐάν θελήσουν, νὰ παρακολουθήσουν ἐκδηλώσεις καὶ ἀνθεστήρια εἰς τὴν Καλαμάτα, ὅπου θὰ πραγματοποιηθῶν ἀπὸ τὴς 21 ἕως τὴς 31 Μαΐου χορευτικαὶ καὶ θεατρικαὶ παραστάσεις, συναυλίαι, βαρκαρόλες, πυροτεχνήματα κ.λ.π.»

Δεδομένου, ὅμως, ὅτι ἡ 29η Μαΐου

εἶναι ἡμέρα ἐθνικοῦ πένθους, δὲν καταλαμβάνομεν τι θέσιν ἔχουν οἱ ἑορτασμοί, τὰ ἀνθεστήρια, τὰ πυροτεχνήματα καὶ ἡ βαρκαρόλες! Τούλαχιστον ὁ Λουδοβίκος ΙΔ', κατὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου οἱ Παρισινοὶ ἤρριψαν νὰ χορεύουν εἰς τοὺς δρόμους. Ἴιχε κούρασει τὸν λαὸν μὲ τὴν σπατάλην του ἐνῶ ὁ δυστυχὴς Παλαιολόγος ἔπεσεν ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων, καὶ εἶναι ἄξιος περισσώτερου σεβασμοῦ.

Απόκομμα ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗΣ

1.9.ΜΑΙ.1966

Τριήμερος
ἐορτασμός
στὸν Μυστρά

«Ο ἄρχλος τοῦ Μυστρά» τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη θὰ παιχθῇ στὴς 29 Μαΐου στὴν αὐλὴ τοῦ παλατιοῦ τῶν Παλαιολόγων τῆς νεκρουπόλεως τοῦ Μυστρά, στὴς ἐορτὲς τῶν «Παλαιολόγιων», ποὺ ὁργανώνονται ἀπὸ τὸν Ε.Ο.Τ. Τὸ ἔργο θὰ σκηνοθετήσῃ ὁ Πέλος Κατσέλης, τῇ μουσικῇ ἔγραψε ὁ Ἀργύρης Κουνάδης καὶ θὰ παίξουν οἱ ἡθοιοὶ: Ἀλέκα Κατσέλη, Ἰορδάνης Μαρῖνος, Μαρία Μοσχολοῦ καὶ χορὸς ἀπὸ καλλιτέχνες τῆς Λυρικῆς μὲ τὴν ὑψίφωνο Μαρία Μουτσίου.

Τὸ ἔργο θὰ παιχθῇ καὶ τὸ ἀπόγευμα τοῦ Σαββάτου, 28 Μαΐου, γιὰ τοὺς μαθητὰς τῶν γυμνασίων τῆς περιοχῆς καὶ τῶν διαφόρων πόλεων τῆς Πελοποννήσου.

Στὸ πρόγραμμα τῆς 29ης Μαΐου περιλαμβάνεται μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στὴς 10.30 π.μ., στὴν μητρόπολιν τοῦ Μυστρά Ἅγιος Δημήτριος, θὰ ἀκολουθήσῃ δωρεὰν ξενάγησι τοῦ κοινοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ τελεσθῶν τὰ ἀποκαλυπτήρια προτομῆς τοῦ τελευταίου Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορος, ποὺ φιλοτεχνήθηκε καὶ τοποθετεῖται κατόπιν πρωτοβουλίας τοῦ ΓΕΣ.

Ἐπίσης, κατὰ τὸ τριήμερο 27, 28, 29 Μαΐου θὰ φωταγωγηθῇ ὁ Μυστράς καὶ θὰ γίνῃ διαγωνισμοὶ τῶν μαθητῶν τῶν δύο τελευταίων τάξεων τῶν γυμνασίων Λακωνίας μὲ θέμα «Ο Μυστράς καὶ οἱ Παλαιολόγοι» μὲ χρηματικὸ ἐπῆλο.

19 ΜΑΙ. 1966

ΤΡΙΗΜΕΡΟΙ ΕΟΡΤΑΙ
ΕΙΣ ΜΥΣΤΡΑΝ
ΔΙΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ, 18.— Τὴν 28ην καὶ 29ην Μαΐου, θὰ πραγματοποιηθῶν εἰς Μυστράν τὰ «Παλαιολόγια», εἰς τὰ πλαίσια τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ε.Ο.Τ. Τὸ πρόγραμμα, περιλαμβάνει ἀρχαιολογικὰ μνημόσυνα εἰς τὴν μητρόπολιν τοῦ Μυστρά, ξενάγησιν τοῦ κοινοῦ ὑπὸ ξενάγησιν τοῦ Ε.Ο.Τ. εἰς τὸν ἄρχαιον Μυστρά, ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου εἰς τὴν πλατείαν τῆς κοινότητος Μυστρά καὶ παραστάσιν μὲ τὴν δραματικὴν σκηνὴν τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Ο ἄρχλος τοῦ Μυστρά».

Εἰς τὰ πλαίσια τοῦ τριήμερου ἑορτασμοῦ, θὰ φωταγωγηθῇ ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ Μυστρά καὶ προκηρύσσεται διαγωνισμός ἐκθέσεως μεταξὺ τῶν μαθητῶν τῶν δύο τελευταίων τάξεων τῶν γυμνασίων Λακωνίας μὲ θέμα «Ο Μυστράς καὶ οἱ Παλαιολόγοι». Τὸ ἐπῆλον θὰ εἶναι χρηματικόν.

Απόκομμα ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ

19 ΜΑΙ. 1966

Τὰ «Παλαιολόγια»
στὸν Μυστρά

Τὰ «Παλαιολόγια» θὰ πραγματοποιηθῶν στὸν Μυστρά, τὸ μετὰπροσέχες Σαββάτου 28 καὶ 29 Μαΐου, στὸ πλαίσιο τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ὄργανισμοῦ Τουρισμοῦ. Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει δωρεὰν ξενάγησιν τοῦ κοινοῦ στὸν ἄρχαιον Μυστρά, καθὼς καὶ τελεσθῶν ἀποκαλυπτηρίων τῆς προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Παλαιολόγου.

Στὰ πλαίσια τοῦ τριήμερου ἑορτασμοῦ 27-29 τρέχ., θὰ φωταγωγηθῇ ὁ Μυστράς, προκηρύσσεται δὲ διαγωνισμός ὑπὸ τοῦ Ε.Ο.Τ. καὶ τοῦ δήμου Σπάρτης, στὸν ὁποῖον θὰ μετέσχουν μαθηταὶ τῶν δύο τελευταίων τάξεων, τῶν γυμνασίων Λακωνίας, μὲ θέμα «Ο Μυστράς καὶ οἱ Παλαιολόγοι» καὶ θὰ δοθῇ ὡς ἐπῆλον, χρηματικὸν ἐπῆλον.

Θεατρικὴ παραστάσις, μὲ τὴν δραματικὴν σκηνὴν τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη «Ο ἄρχλος τοῦ Μυστρά» καὶ μετὰμνημονεῖον πρωταγωνιστῶν τοῦ θεάτρου καὶ τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς, θὰ δοθῇ τὸ ὄραδον τῆς Κυριακῆς ὥραν 8-10 μ.μ. μὲ γενικὴν εἴσοδον ἐρχ. δέκα ἐνῶ, τὴν τελικὴν γενικὴν τῆς δοκιμὴν τοῦ Σαββάτου θὰ τὴν παρακολουθήσουν δωρεὰν οἱ μαθηταὶ τῶν γυμνασίων τῆς περιοχῆς.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῶν «Παλαιολόγιων», οἱ ἐπισκέπται τοῦ Μυστρά, θὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ παρακολουθήσουν καὶ τὰ ἀνθεστήρια τῆς Καλαμάτας ποὺ θὰ πραγματοποιηθῶν ἀπὸ 21-31 Μαΐου καὶ περιλαμβάνουν ἕνα πλούσιο πρόγραμμα, χορευτικῶν καὶ θεατρικῶν παραστάσεων, συναυλιῶν, βαρκαρόλες, πυροτεχνήματα κ.λ.π.

Απόκομμα ΒΡΑΔΥΝΗΣ

19 ΜΑΙ. 1966

Εἰς τὴν σειρὰν τῶν διημέρων ἐκδηλώσεων τοῦ Ε.Ο.Τ. ποὺ ἐπιτελορήθησαν «Παλαιολόγια», θὰ παιχθῇ τὸ ὄραδον τῆς 29ης Μαΐου, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ παλατιοῦ τῶν Παλαιολόγων τῆς νεκρουπόλεως Μυστρά, τὸ ἀνέκδοτον ἔργον τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη «Ο ἄρχλος τοῦ Μυστρά» κατὰ σκηνοθεσίαν τοῦ κ. Π. Κατσέλη θὰ λάβουν μέρος ἡ Ἀλέκα Κατσέλη, ὁ Ἰορδάνης Μαρῖνος ἡ Μαρία Μοσχολοῦ καὶ χορωδία τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς μὲ ἐπὶ κεφαλῇ τὴν ὑψίφωνο Μαρία Μουτσίου.

Τὸ ἔργον θὰ παιχθῇ αὐτὴ καὶ τὴν προηγουμένην εἰς τὴν αὐλὴν τῶν μαθητῶν τῶν γυμνασίων τῆς περιοχῆς.

ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΑΥΡΙΟ

Τὰ «Παλαιολόγεια» εὐτὸ Μυστρά

Διήμερες ἐκδηλώσεις σήμερα καὶ αὐριο μετὸν τίτλο «Παλαιολόγεια» ὁργανῶνται στὸν Μυστρά ὁ Ε.Ο.Τ. σὲ συνεργασία μετὰ τοὺς ἐκεῖ τοπικοὺς Δήμους Μυστρά καὶ Σπάρτης. Κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐκδηλώσεων θὰ παιχθεῖ σήμερα καὶ αὐριο στὶς 8 μ.μ. στὸ Ἀνάκτορο τῶν Παλαιολόγων τοῦ Μυστρά ἡ δραματικὴ σκηνὴ τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά». Τὸ ἔργο δίνεται σὲ σκηνοθεσίᾳ Πέλου Κατσέλη, μουσικὴ Ἀργ. Κουνάδη, κίνηση χοροῦ Γ. Ἐμιρζὰ καὶ μετὰ πρωταγωνιστὲς τὴν Ἀλέκα Κατσέλη, Ἰορδάνη Μαρίνο, Μαρία Μοσχολιού, Κυβέλη, Μυράτ καὶ τὴν ὑψίφωνο Μαρία Μουτσίου.

Τὸ πρόγραμμα τῶν «Παλαιολογείων» περιλαμβάνει ἐπίσης ἀρχιερατικὸ μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, στὴν Μητρόπολιν τοῦ Μυστρά Ἅγιον Δημήτριο, ξενάγηση, καὶ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ τελευταίου Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορα.

Ἀπόκομμα

ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ

Χρονολογία

2.6.ΜΑΙ. 1966

ΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΟΤ

Οἱ καλλιτεχνικὲς καὶ τουριστικὲς ἐκδηλώσεις «Παλαιολόγεια», ποὺ θὰ γίνουν τὸ προσεχὲς Σάββατοκαὶ ῥικο, 28 καὶ 29 Μαΐου, στὸν Μυστρά ἐτοιμάζονται πυρετωδῶς. Ὡς γνωστόν, στὸ πλαίσιο τῶν «Παλαιολογείων», ποὺ περιλαμβάνονται στὸ πρόγραμμα τῶν ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ, θὰ παιχθεῖ ἡ δραματικὴ σκηνὴ «Ὁ Θρόνος τοῦ Μυστρά» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη (Σάββατο καὶ Κυριακὴ 8-10 μ.μ.).

Ἀπὲρ, στὸ Ἡρώδειο, στὶς 8.30 μ.μ. ὁ ἱγκὼρ Στραβίνσκυ θὰ ἐγκαταστήσει τὴν φετινὴν καλλιτεχνικὴν ἐκδηλώσει τῶν Ἑλληνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ ὑπὸ τὴν διπλὴν ἰδιότητά του — σὰν, συνθέτης καὶ σὰν ἀρχιμουσικός.

Μὲ τὴν ὁποία — ὁρατόριο σὲ δύο πράξεις «Οἱδύπους Τύραννος» τὴν ὁποία θὰ διευθύνῃ ὁ ἴδιος καὶ μετὰ τὴν «Συμφωνία σὲ τρία μέρη» ποὺ θὰ διευθύνῃ ὁ στενὸς συνεργάτης καὶ φίλος του ἀρχιμουσικός Ρόμπερτ Κράφτ.

Ἀπόκομμα

ΑΛΛΑΓΗΣ

Χρονολογία

1.9.ΜΑΙ. 1966

Ἡ διανομὴ στὸ «Θρόνο τοῦ Μυστρά»

Ἡ Ἀλέκα Κατσέλη, ὁ Ἰορδάνης Μαρίνος καὶ ἡ Μαρία Μοσχολιού, θὰ ἐρμηνεύσουν τελικὰ τοὺς βασικοὺς ρόλους τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά», ποὺ θὰ παιχθεῖ στὸν Μυστρά στὶς 29 Μαΐου στὸ πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων τῶν «Παλαιολογείων». Θὰ συμμετάσχῃ χορὸς ἀποτελούμενος ἀπὸ καλλιτέχνες τῆς Λαρινεῖς Σκηνῆς.

Ἀπόκομμα ΜΕΣΗΜΒΡΙΝΗΣ

Χρονολογία

2.8.ΜΑΙ. 1966

Τὰ «Παλαιολόγεια»

Διήμερες ἐκδηλώσεις μετὰ τίτλο «Παλαιολόγεια» ὁργανῶνται στὸν Μυστρά, κατὰ τὸ Σάββατοκαὶ ῥικο, ἀπὸ τὸν Ε.Ο.Τ., σὲ συνεργασία μετὰ τοὺς τοπικοὺς Δήμους.

Περιλαμβάνουν παράστασι, σήμερα καὶ αὐριο 8 μ.μ., τῆς δραματικῆς σκηνῆς τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά» (σκηνοθεσίᾳ Πέλου Κατσέλη καὶ πρωταγωνιστὲς τὴν Ἀλέκα Κατσέλη καὶ τὸν Ἰορδάνη Μαρίνο), ἀρχιερατικὸ μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στὸν Ἅγιον Δημήτριο, δωρεὰν ξενάγησι καὶ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ τελευταίου Βυζαντινοῦ αὐτοκράτορα.

Ἀπόκομμα

ATHENS NEWS

Χρονολογία

2.8.ΜΑΙ. 1966

Anghelos Terzakis' "The Legend of Mystras" will be performed by leading Greek actors, within the framework of the Pelaiologhia festivities in Mystras, at 8 p.m. today and tomorrow.

Ἀπόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία

1.9.ΜΑΙ. 1966

Ἡ Ἀλέκα Κατσέλη, ὁ Ἰορδάνης Μαρίνος, ἡ Μαρία Μοσχολιού καὶ ὁ ὑψίφωνος Μαρία Μουτσίου, μετὰ συνοδείᾳ χοροδίας θὰ ἐρμηνεύσουν τελικὰ τὸ ἔργο τοῦ Ἀγγ. Τερζάκη «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά» ποὺ περιλαμβάνεται στὶς ἐκδηλώσεις «Παλαιολογείων» καὶ θὰ ἐρμηνεύθῃ μετὰ μουσικὴ Ἀργύρη Κουνάδη.

Ὅπως ἔχει ἤδη ἀναγγελθῇ, τὰ «Παλαιολόγεια» θὰ πραγματοποιηθοῦν τὸ μετὰπροσεχὲς Σάββατοκαὶ ῥικο 28 καὶ 29 Μαΐου στὸ Μυστρά καὶ στὰ πλαίσια τῶν καλλιτεχνικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ.

Τὸ πρόγραμμα περιλαμβάνει ἀρχιερατικὸ μνημόσυνο στὴν Μητρόπολιν τοῦ Μυστρά, δωρεὰν ξενάγησι τοῦ κοινοῦ ἀπὸ ἐπιστήμονες ξενογούς τοῦ Ε.Ο.Τ. στὸν χώρο τοῦ ἀρχαίου Μυστρά, τὰ ἀποκαλυπτήρια προτομῆς τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, παράστασι τῆς δραματικῆς σκηνῆς τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Ὁ θρόνος τοῦ Μυστρά».

Στὰ πλαίσια τοῦ τριήμερου ἑορτασμοῦ, θὰ φωτογραφηθῇ ἡ ἀρχαία πόλις τοῦ Μυστρά (27 ἕως 29 Μαΐου), καὶ προκηρύσσεται διαγωνισμός ἀπὸ τὸν Ε.Ο.Τ. καὶ τὸν Δήμο Σπάρτης στὸν ὁποῖο θὰ μετάσχουν μαθηταὶ τῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ τάξεων τῶν γυμνασίων καὶ κοινῶν μετὰ τὴν «Ὁ Μυστρά» καὶ τὰ Παλαιολόγεια. Τὸ ἔπαινον θὰ εἶναι χρηματικόν.

Γιὰ τὴν διευκόλυνση τῆς ἀφίξεως καὶ διαμονῆς τοῦ κοινοῦ ὁργανισμὸς προσπαθεῖ καταβάλλων ὁ Δήμος Μυστρά, ὁ Δήμος Σπάρτης καὶ ἡ Τακτικὴ Ἐπιτροπὴ Τουρισμοῦ.

Απόκομμα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Χρυσόλευκο 28 ΜΑΪ. 1966

Εορτάζονται στην Νεκρούπολη του Μυστρά

ΣΗΜΕΡΑ ΚΑΙ ΑΥΡΙΟ ΤΑ «ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΙΑ»

Καλλιτέχνες του Έθνικού και της Λυρικής θα παρουσιάσουν τον «θρύλο του Μυστρά» του Άγγ. Τερζάκη

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ

ΑΠΟΨΕ, στὸν χώρο τοῦ Μυστρά, ἀρχίζουν οἱ ἐκδηλώσεις τῶν «Παλαιολογίων» ποὺ ὀργανώνει ὁ τουρισμὸς σὲ συνεργασία μὲ τὶς τοπικὲς ἀρχὲς τῆς Λακωνίας.

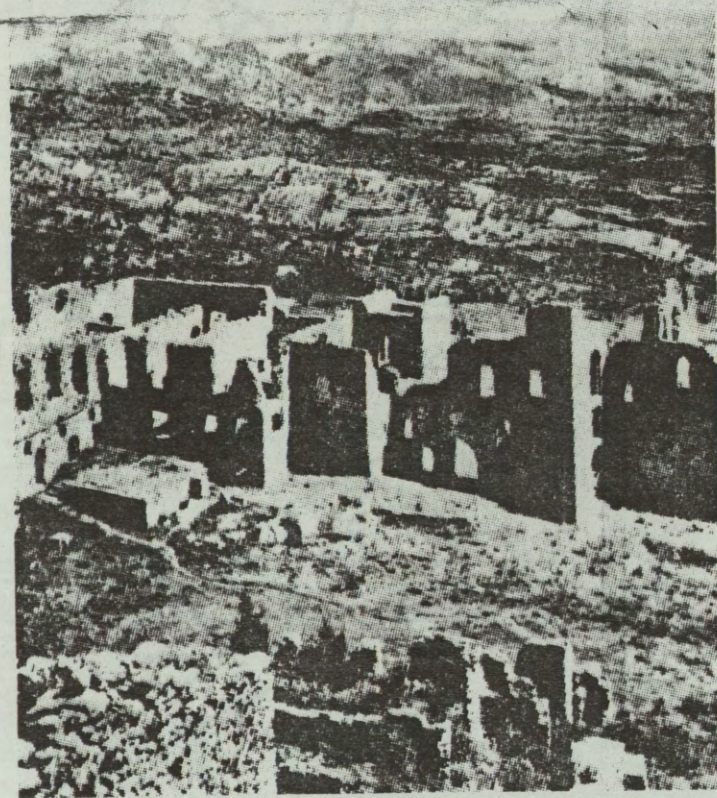
Μὲ καλλιτεχνικὲς καὶ πνευματικὲς ἐκδηλώσεις καὶ τὴν τέλεση μνημοσύνου τὰ τιμηθῇ ἡ μνήμη τοῦ τελευταίου Αὐτοκράτορος τοῦ Βυζαντίου Κωνσταντίνου Παλαιολόγου.

Οἱ ἐκδηλώσεις περιλαμβάνουν τὰ ἑξῆς: Παράσταση τοῦ ἔργου «Ὁ θρύλος τοῦ Μυστρά» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη ποῦ θὰ ἐρμηνεύσουν ἀπόψε

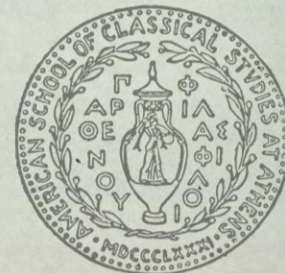
καὶ αὔριο οἱ καλλιτέχναι τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου Ἀλέκα Κατσέλη, Ἰορδ. Μαρίνος, Μαρία Μοσχολίου, ἡ ὑψίφωνος Μαρία Μουτσίου καὶ ἄλλα στελέχη τοῦ Θεάτρου. Τὸ ἔργον θ' ἀνεβῇ κατὰ σκηνοθεσίαν πέλου Κατσέλη καὶ μὲ μουσικὴν τοῦ Ἀργύρη Κουνάδη. Τὸ ἔργον περιλαμβάνει καὶ κόρο, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποτελεσθῇ ἀπὸ χορωδούς τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς καὶ ἔχει ἐκγυμνασθῇ ἀπὸ τὸν μάεστρο Π. Τριανταφυλλίδη.

Ἡ παράστασις θὰ δοθῇ στὸ Παλάτι τῶν Παλαιολόγων ἀπόψε γιὰ τοὺς μαθητὰς τῶν γυμνασίων τῆς περιοχῆς καὶ ἄλλων πόλεων τῆς χώρας, μὲ τὴν μορφή τῆς γενικῆς δοκιμῆς. Ἡ ἐπίσημος παράστασις θὰ δοθῇ στὸν ἴδιον χώρον αὔριο καὶ θὰ τὴν παρακολουθήσουν ἐπίσημοι προσκεκλημένοι καὶ τὸ κοινόν.

Αὔριο στὶς 11 π. μ. θὰ τελεσθῇ στὴν Μητρόπολη τοῦ ἀρχαίου Μυστρά μνημόσυνο τοῦ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου καὶ στὴν συνέχεια θὰ γίνουν τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορος ποὺ φιλοτεχνήθηκε καὶ τοποθετήθηκε μὲ πρωτοβουλία τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν.

Τὸ ἡμερησίως ἀνάκτορον τῶν Παλαιολόγων στὸ προαύλιον τοῦ ὁποίου θὰ παρουσιασθῶν σήμερον καὶ αὔριο ἡ σημαντικὴ δημιουργία τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη ὁ «θρύλος τοῦ Μυστρά».

Απόκομμα ΕΣΤΙΑΣ
Χρονολογία 28 ΜΑΙ. 1966
ΕΙΣ ΜΙΣΤΡΑΝ

ΣΗΜΕΡΟΝ ΚΑΙ ΑΥΡΙΟΝ ΤΑ «ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ»

Αρχίζουν σήμερα αι καλλιτεχνικά και τουριστικά εκδηλώσεις «Παλαιολογείας», αι οποίαι θα γίνουν εις τον Μυστράν. Ως γνωστόν, εις τό πλαίσιον τών «Παλαιολογείων», τά όποια περιλαμβάνονται εις τό πρόγραμμα τών ανά την Ελλάδα εκδηλώσεων του Έλληνικού Όργανισμού Τουρισμού, θα παιχθή ή δραματική σκηνη «Ο Θρύλος του Μυστρά», του Άγγελου Τερζάκη (Σάββατον και Κυριακήν 8—10 μ.μ.). Εις τό έργον πρωταγωνιστούν οι ήθοιοι: Άλέκα Κατσέλη, ως Α΄ Κορυφαία, Ιορδάνης Μαρίνος, ως Άγγελος, Μαρία Μοσχολιού, ως Β΄ Κορυφαία. Επίσης, μετέχει χορός από μέλη της χορωδίας της Έθνικής Λυρικής Σκηνής, και τραγουδά ή ύψιφωνος Μαρία Μουτσίου.

Τό πρόγραμμα τών «Παλαιολογείων», πλην τών παραστάσεων του «Θρύλου του Μυστρά», περιλαμβάνει, την Κυριακήν, άρχιερατικών μνημόσυνων του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου, περί ώραν 10.30 π.μ., εις την Μητρόπολιν Άγιος Δημήτριος Μυστρά, και κατόπιν, δωρεάν ξεναγήσιν του κοινού εις τόν χώρον του αρχαίου Μυστρά, υπό επίσημων ξεναγών. Τέλος, την 12ην μεσημβρινήν της Κυριακής, θα τελεσθούν τά άποκαλυπτήρια προτομής του τελευταίου Βυζαντινού αυτοκράτορος, ή όποια τοπθετείται πρωτοβουλία τών Στρατιωτικών Άρχών εις την πλατείαν της Κοινότητος του Μυστρά.

Απόκομμα ΒΡΑΔΥΝΗΣ

Χρονολογία 26 ΜΑΙ. 1966

ΕΙΣ ΤΟΝ «ΜΥΣΤΡΑ»

Μεθαύριον θα γίνουν εις τόν Μυστρά υπό την αίγίδα του Τουρισμού, τά «Παλαιολογείας» τά όποια θα επαναληφθούν και την Κυριακή. Κατά την διάρκεια της διήμερου αυτής εκδηλώσεως θα παιχθή «Ο Θρύλος του Μυστρά» του Άγγελου Τερζάκη κατά σκηνοθεσίαν Πέλου Κατσέλη, μουσική Άργύρης Κουνάδης και διεύθυνσι χορωδίας Π. Τριανταφυλλίδη. Λαμβάνουν μέρος οι, Άλέκα Κατσέλη, Ιορδ. Μαρίνος, Μ. Μοσχολιού, ή ύψιφωνος Μαρίας Μουτσίου κ.ά.

Απόκομμα ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ

Χρονολογία 28 ΜΑΙ. 1966

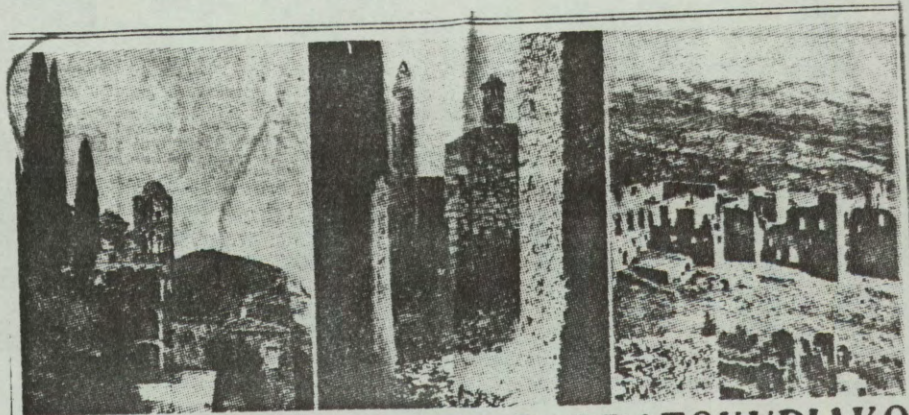
Σήμερα και αύριο από Μυστρά οι εκδηλώσεις τα «Παλαιολογεία»

ΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗ ΑΝΟΙΓΕΙ ΤΟ ΘΕΡΙΝΟ «ΜΠΟΥΡΝΕΛΛΗ»

ΜΕ την δραματική σκηνη του Άγγ. Τερζάκη «Ο Θρύλος του Μυστρά» πραγματοποιούνται σήμερα και αύριον εις τό ανάκτορον τών Παλαιολόγων του Μυστρά οι άναγγελθείσες εκδηλώσεις τών «Παλαιολογείων». Η παράστασις θα δοθι κατά σκηνοθεσίαν Π. Κατσέλη και λαμβάνουν μέρος Α. Κατσέλη, Ι. Μαρίνος, Μ. Μοσχολιού, Κ. Μιράτ, Μ. Μουτσίου και χορός γυναικών.

Απόκομμα ΒΗΜΑΤΟΣ

Χρονολογία 26 ΜΑΙ. 1966

ΤΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Παραστάσεις μέ τόν «Θρύλο του Μυστρά» του Άγγ. Τερζάκη

Οι καλλιτεχνικές και τουριστικές εκδηλώσεις «Παλαιολογείας», που θα γίνουν τό Σάββατοκυριακό, 28 και 29 Μαΐου στον Μυστρά ετοιμάζονται πυρετωδώς. Ως γνωστόν, στό πλαίσιο τών «Παλαιολογείων», που περιλαμβάνονται στό πρόγραμμα τών ανά την Ελλάδα εκδηλώσεων του Έλληνικού Όργανισμού, θα παιχθή ή δραματική σκηνη «Ο Θρύλος του Μυστρά» του Άγγελου Τερζάκη (Σάββατο και Κυριακή 8—10 μ.μ.).

Στό έργο πρωταγωνιστούν οι ήθοιοι:

Άλέκα Κατσέλη ως Α΄ Κορυφαία, Ιορδάνης Μαρίνος ως Άγγελος, Μαρία Μοσχολιού ως Β΄ Κορυφαία. Τόν χορό ό όποιος εμψυχώνει αγρόντισσες του Μυστρά, αποτελούν μέλη της χορωδίας της Έθνικής Λυρικής Σκηνής, και τραγουδά ή ύψιφωνος Μαρία Μουτσίου.

Τό έργο του κ. Τερζάκη θα παιχθή και τό σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη, μουσική του Άργύρη Κουνάδη, και μέ διεύθυνση χορωδίας Π. Τριανταφυλλίδη. Οι δύο παραστάσεις θα δοθούν στον περίβολο το Άνακτορου τών Παλαιολόγων.

Τό πρόγραμμα τών «Παλαιολογείων» έκτός από τίς παραστάσεις του «Θρύλου του Μυστρά» περιλαμβάνει άρχιερατικό μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Τέλος, την Κυριακή, 29 τριχονίου, θα τελεσθούν τά άποκαλυπτήρια προτομής του τελευταίου Βυζαντινού αυτοκράτορος.

Απόκομμα

ΗΜΕΡΑΣ

Χρονολογία

.....28 ΜΑΙ. 1966

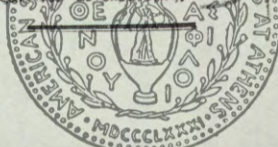
ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ Ε.Ο.Τ. ΑΝΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΤΑ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΕΙΑ, ΑΠΟΨΕ ΚΑΙ ΑΥΡΙΟ ΣΤΟΝ ΜΥΣΤΡΑ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ, ΜΝΗΜΟΣΥΝΟ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ

ΣΗΜΕΡΑ και αύριο, θα γίνουν στον Μυστρά οι καλλιτεχνικές εκδηλώσεις «Παλαιολογείων» που περιλαμβάνονται στό πρόγραμμα τών ανά την Ελλάδα εκδηλώσεων του τουρισμού.

Όπως είναι γνωστό, άπόψε στις 8 μ.μ. και αύριο την ίδια ώρα θα παιχθή εις τό ανάκτορον τών Παλαιολόγων ή δραματική σκηνη του Άγγελου Τερζάκη «Ο Θρύλος του Μυστρά», που θα παρουσιάσουν οι καλλιτέχνες: Άλέκα Κατσέλη Α΄ Κορυφαία, Ιορδάνης Μαρίνος Άγγελος, Μαρία Μοσχολιού Β΄ Κορυφαία και Κυβέλη Μυράτ Γ΄ Κορυφαία. Θα εμφανισθούν επίσης οι: Γιούλη Σταυρουλάκη, Έλένη Έρσην, Λούκα Κατσέλη, Χαρά Κανδρεδιάτου, Άγγελική Άνδρουλάκη κ. ά. Επίσης μετέχει χορός, τόν όποιο αποτελούν μέλη της χορωδίας της Έθνικής Λυρικής Σκηνής και τραγουδά ή ύψιφωνος Μαρία Μουτσίου. Τό έργο του Τερζάκη παρουσιάζεται σε σκηνοθεσία Πέλου Κατσέλη, μουσική Άργύρης Κουνάδης, κίνηση χορού Γιώργου Έμιρζα και μέ διεύθυνσι χορωδίας Πάνου Τριανταφυλλίδη. Την πρώτη παράστασι θα παρακολουθήσουν μαθητές Γυμνασίων της περιοχής και διγόρους Πελοποννησιακών πόλεων. Η δεύτερη είναι για τό κοινό. Τό πρόγραμμα τών «Παλαιολογείων» έκτός της παραστάσεως του «Θρύλου του Μυστρά» περιλαμβάνει: άρχιερατικό μνημόσυνο του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στις 9.30 π.μ. στην Μητρόπολιν Άγιος Δημήτριος του Μυστρά. Επίσης, στις 12 μ.μ. αύριο, θα γίνουν τά άποκαλυπτήρια προτομής του τελευταίου Βυζαντινού αυτοκράτορος.

'Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία 19 ΑΠΡ. 1968.....

'Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚ

ΕΡΓΟ ΤΕΡ
ΣΤΑ ΓΕΡΜΑ

Κασομούλη «'Ημε

Από τον μεγάλο έρ
κο της Βιέννης «Φύνι
τιτσόν» εξέδωθε και έ
σε σε γερμανική μετά
δραματικό έργο του
Τερζάκη «Θωμάς ο Δίφυκ
τό είχε πρωτοπαίξει ο Δ
Χόρν.

Έξ άλλου, σύμφωνα
σινές είδησεις από το Βι
στι, η «Πριγκίπισσα 'Ιζαμ
πασίνγνωστο μυθιστόρημα
'Αγγελου Τερζάκη, που κ
ρησε εκεί σε ρομανική μετ
της Πολυξένης Καραμπη κ
πρώτη έκδοση από 25.000
επιπλέον, σημειώνει πρωτοφανή
τική επιτυχία. Είκοσι μέρες
την έκδοσή του, τα αντίτυπα
διβάλλονται.

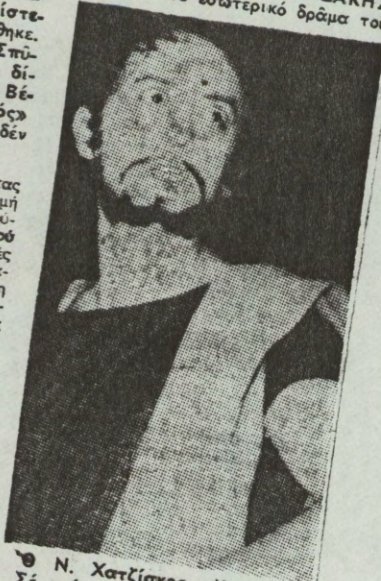
Δύο αξιόλογες σκηνικές δημιουργίες ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΟΥ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΥ ΣΤΟ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

«'Ιούδας» του Μελά, «Θωμάς» του Τερζάκη

ΤΟ ΘΕΙΟ ΔΡΑΜΑ τό άγγιξαν δύο μονάχα έργα Νεοελλήνων συγγραφέων, που παίχθηκαν στην αθηναϊκή σκηνή. Κι' αυτά, όχι σαν κύριο θέμα αλλά σαν πλαισίο ή σαν βάθρο για την προβολή του εσωτερικού δράματος δυό από τούς μαθητάς του: Τού 'Ιούδα που έπρόδωσε τόν Διδάσκαλο και τού Θωμά που δέν πιστέψανε ότι ό Κύριος άναστήθηκε. Τόν «'Ιούδα» τόν έγραψε ό Σπύρος Μελάς. Τόν «Θωμά» τόν διέφυξε ό 'Αγγελος Τερζάκης. Βέβαια, υπάρχει και ό «Χριστός» τού Ν. Καζαντζάκη — αλλά δέν είδε τό φώς τής σκηνής.

πό πλήρη παρασύρθηκε σ' αυτό που έκαμε τότε «εσκεπάζεται στα έκθαμβά μάτια τού 'Ιούδα ή θεία, παντογνώστρια μορφή τού 'Ιησού και τό φρικτό παραπάτημα τής προδοσίας τού». Καί άπελθών άπήνεζε...

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ κοιτάζει τό εσωτερικό δράμα τού

Ο Ν. Χατζίσκος «'Ιούδας»: Σέ μία από τίς τελευταίες έπαναλήψεις τού έργου τού Μελά

Ο ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ άναζητώντας τά κίνητρα τής προδοσίας και μή θέλοντας νά παραδεχθή πως ό 'Ιούδας ήταν ένας διεστραμμένος, πού πούλησε τόν Κύριο για τό εφελές, με τή διαίσθησή του, μίαν άλλη μορφή: «Μού παρουσιάστηκε — γραφει ό ίδιος — σαν ένας 'Ιουδαίος πατριώτης, πού ποθούσε, μ' όλη τη δύναμη τής ψυχής του, τήν άπελευθέρωση τού 'Ισραήλ από τούς Ρωμαίους, πού τούς μισούσε θανάσιμα, όχι μόνο σαν δυνάστες τής φυλής του αλλά κι' από προσωπικούς λόγους. "Όταν ό 'Ιησούς θγαίνει στό κήρυγμα, γελλιέται για τόν σκοπό του" τόν παίρνει για έπαναστάτη κατά τών Ρωμαίων. πού εργάζεται για τήν άνατροπή τους, κρύδοντας τόν σκοπό του, κάτω από τό πρόσχημα μίας θρησκευτικής αναμόρφωσης. "Όταν όμως τόν άκούσε στήν επί τού "Όρους όμίλια νών", — μία βασιλεία άγάπης και συγγνώμης, νά μακαρίζη τούς αδυνάτους, τούς φτωχούς και τούς κατατρεγμένους, γιατί αυτοί θά τά έχουν όλα σε μία βασιλεία, πού ό 'Ιούδας θεωρεί χιμαιρική" όταν πρό πάντων, τόν άκούη νά λήη, στήν περίφημη μάχη με τούς Γραιματείς και τούς Φαρισαίους όπν πρέπει νά δίνουν τά ετού Καίσαρος τω Καίσαρι» — νά δέχεται, μ' άλλα λόγια, τήν ύποταγή στούς Ρωμαίους — τότε άποστα- ται ψυχικά από τό Δάσκαλο. Καί μ' όσο φανατισμό τόν είχε άγαπήσει κι' άκολουθήσει, με τόση δύναμη και τον τη φυλή τού 'Ισραήλ, όπν θά την άποκομίσει με τό παραμύθι τής αώνιας βασιλείας και δέν θάχη ευνημούς. Καί προσχωρεί στούς έξουθρούς του" και δουλεύει για τήν έξουσία του». "Όσο για τά τριάντα λατρήσιο ένα λογικό και πιστευτό έ- λατρήσιο τής προδοσίας. 'Αλλά όταν μετά τήν 'Ανάσταση άκουσε τή Μα- γδαληνή και τόν Πέτρο νά εθεώ- ρούν ότι είδαν τόν 'Ιησού, όπν τούς μίλησε και ότι τούς έλεγε πως τόν έ- νει παναλήψει τόν 'Ιούδα, γιατί ά-

Θωμά με τό πρίσμα ενός ανθρώπου τής εποχής μας. Τόν βλέπει νά τυραννιέται από τήν άδελαιότητα και τήν άμφιβολία. Οί άλλοι βλέπουν τόν Κύριο πού ανέστη έκ νεκρών. 'Ο Θωμάς, δέν τόν βλέπει. Καί δέν πιστεύει. Δέν είναι κοντόφθαλμος σκεπτικιστής, δέν είναι άρνητής. 'Αναζητεί τήν αλήθεια, μά οι άπαντή- σεις πού παίρνει στα έρωτημα- τικά του δέν τόν ικανοποιούν. Θέλει νά πιστέψη. Μά δέν μπο- ρεί. Βρίσκεται σ' ένα τραγικό αδιέξοδο. Σπαράζει. 'Ο θάνατος πού έρχεται είναι γι' αυτόν ό λυ- τρώμός.

ΑΥΤΑ είναι τά δύο νεοελληνικά σκηνικά πού άγγιξαν τό Δράμα τού Θεανθρώπου. Καί τά δύο ση- μαντικά, και τά δύο τιμή για τή λογοτεχνία μας.

Φ. ΚΛΕΑΝΘΗΣ

1964.

CHRISTMAS EDITION

THE HELLENIC CHRONICLE. ANNUAL

Chronology -

... Georgia Noble was elected Helicon president, and Westfield honored George A. Varelas on his police appointment ... Chronicle Publisher Peter Agris returned from Washington where he had been a guest at a White House luncheon honoring Premier Papandreou. ...

JULY

U Thant met with Premier Papandreou and heard the latter call for a Cyprus plebiscite ... Papandreou, continuing on towards Athens, paid courtesy call upon French President DeGaulle in Paris and welcomed his aid in Cyprus problem ... Clergy-Laity Congress was setting for Bishop Meletios Diacopoulos conseration ... Grivas was making his presence felt on Cyprus, assuming troop leadership, though not formally. ...

At Hote 128, Basil Varkas of Manchester, NH, was honored as NE's top biology teacher ... And the Rev. Peter B. Koskores was named Eastern Orthodox chaplain for VA Hospitals in Greater Boston and environs ... Greek Playwright Angelos Terzakes, here for English premiere of his "Thomas of Two Souls" at Tufts, was on Norton TV show on Channel 2 ...

ANGELOS TERZAKES

USN minesweeper was turned over to Greece at Charlestown ... Archbishop Iakovos told the Denver congress that English the Orthodox services was not too far off ... Sen. Keating urged UE support for majority rule on Cyprus, and in Geneva Tuomioja and Greek and Turkish representatives were closeted over Cyprus.

Cambridge broke ground for new education center ... Arlington Orthodox agreed to buy Universalist church property ... And Lexington Orthodox passed papers on purchase of historic Church of the Redeemer, Lexington ... Cyprus was astir with reports of Greek and Turkish troop infiltrations ... Poisoned koliva in Stylia, Greece, cost the lives of 22 mourners ... James J. Karalekis of Waltham made news by refusing to bow to a shakedown on low-number plates and he set a Registry investigation in motion.

Arms smuggling and other buildup of military forces on Cyprus concerned the UN and others ... 13th annual international conference of GOYA was convened in New Orleans, and the Pan-Macedonian Federation was in session in Salonica, Greece ... At Harvard, Ted Alvarez, folksinger-librarian, was appointed librarian of Lamont Library ... Turkey admitted to frustrations she suffered on Cyprus ... Pan-Arcadians wind up San Francisco parley ... Abp. Makarios, after quick visit to Athens, reports the Cyprus question would be put on the UN General Assembly agenda ... Abp. Iakovos, meanwhile, was visiting the Patriarch ... And Greece and Bulgaria reached agreement to renew normal relations after 20-year rift. ...

AUGUST

The big news this month was the crowning of Kyriaki Tsopeli as Miss Universe ... Turkey did it again, jailing a 76-year-old Peabody retired farmer, John

'Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία

27. MAR. 1968...

ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΡΓΟ ΤΕΡΖΑΚΗ
ΣΤΑ ΓΕΡΜΑΝΙΚΑ

Κασομούλη «Ημερολόγιο»

Από τον μεγάλο εκδοτικό οίκο της Βιέννης «Ούνιβεرسال Έντιτσίον» εξέδωθη και εκυκλοφόρησε σε γερμανική μετάφραση το δραματικό έργο του Αγγελου Τερζάκη «Θωμάς ο Δίψυχος», που τό είχε πρωτοπαίξει ο Δημήτρης Χόρν.

Εξ άλλου, σύμφωνα με χθεσινές ειδήσεις από τό Βουκουρέστι, η «Πριγκιπέσσα Ίζαμπά», τό πασίγνωστο μυθιστόρημα του Αγγελου Τερζάκη, που κυκλοφόρησε εκεί σε ρουμανική μετάφραση της Πολυξένης Καραμπή και σε πρώτη έκδοση από 25.000 αντίτυπα, σημειώνει πρωτοφανή εκδοτική επιτυχία. Είκοσι μέρες μετά την έκδοσή του, τὰ αντίτυπα τού βιβλίου, γίνονται δυσεύρετα στα βιβλιοπωλεία.

Merry Christmas

We wish you and your loved ones
all the joys of
a Merry Christmas
and a Happy New Year!

Κυριακή των

Την Κυριακή των Βαΐων, 11 'Απριλίου, κατά το επικρατούν έθιμο, ληγει η χειμερινή θεατρική περίοδος της Αθήνας. Την ημέρα εκείνη, εκτός από τον θίασο Γκιαννίση, Σάββα, Μιχαλόπουλου, Στεφανίδου, Σάββα, δόκιμοι ήδη τις παραστάσεις του στην «Άλματσα» και δρiscεται στη

Θεσσαλονίκη, θα διακόψουν έξη τουλάχιστον αθηναϊκοί θίασοι.

— Από τα υπόλοιπα θεατρα περισσότερα θα παρατείνουν τις παραστάσεις τους μόνο για την εβδομάδα του Πάσχα (21 έως 28 'Απριλίου) και ελάχιστοι θα συνεχί-

Δ. Μποργή «Καινούργια ζωή» στο Δημοτικό Πειραιώς: Ρί. Μυράτ — Νίτα Παγώνη

ΕΝΑ ΠΛΟΥ

150 έκδωλώ

ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜ

ΤΟ ΕΦΕΤΕΙΝΟ 21ο Όλλυ Φεστιβάλ, που αρχίζει στί 10 Ιουνίου και τελειώνει στις 9 Ιουλίου, έχει περιλάβει στο πρόγραμμά του 150 θεατρικές και μερικές έκδηλώσεις ξένων και ο δικών συγχροτημάτων.

ΑΠΟ τις έκδηλώσεις αυτές κυριώτερες θα είναι:

● Η ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ της ρας του Βέρντι «Μακβέθ» σκίση, την χορεύει και τη χάρηται του φημισμένου «Τε Λά Φενίτσε» της Βενετίας.

● Τό αντίσπασμα ού μελοδισ του Ζαϊνπεργκ «Μωσής» 'Αρσόν από την Γερμανική ρα του Ρήνου.

● Η παρουσίαση από την τική 'Ολλανδική 'Οπερα, με κερσάσια της φημισμένης Σουηδικής 'Ορχήστρας του Κοντσεργκέμπερ, των έξης δύο μελομάτων: της «Σαλώμης» του χαρτίν Στράους και «Πλάτω» Ραβμά, υπό την διεύθυνση του σσημου αρχιμουσικού Μπρούνο Ντόνερ.

ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ των συμφωνικών συνυλιών θα μετασχηματιστούν οι Κοντσέρτυκεμ της Ρεζίναντες, του Ράττερ και της 'Ολλανδικής Ραδίνιας. Μαέστρου στίς συνυλίες της παρα πάνω ορχήστρας είναι: ο Πιέρ Μπουλέξ, ο Φράνσουα Ντεκερ, ο Ζαν Φουρ, Μπέρναρντ Χαϊντίν, ο Βίτορ Βίτσι και ο Έντο ντε

Μουσική ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

«ΤΡΕΙΣ; ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑΚΕΣ; ΟΠΕΡΕΣ;». Μέ των τίτλων αυτό, ε-τελεσμένο από τρεις λέξεις κι' ισάριθμα ερωτηματικά, πρωτοπορια-κός θίασος οπερας στο Λονδίνο, παρουσιάζει τρεις μουσικοσκηνικές δημιουργίες. Τα τρία έργα, που δημιουργήσαν στην κριτική... ε-ρωτηματικά πολύ περισσότερα α-πό τρία, ήταν τα έξης: 1ον) ΟΙ «ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ» και «ΝΕΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ» του Τζωρτζ Λίγκεντι (Ούγγρου έλ-καταστήμένου στην Βιέννη), όπου τρεις τραγουδιστές εκτελούν σειρά φωνητικών «έφε», από το ουρλιαχτό ως το φιδιούσμα, πα-νω σ' ένα εφέστατο ηχητικό φόντο από παραδοσιακά μουσικά όργανα. Η χαριτωμένη υπέρη που έπαιζε κρουστά, φορούσε ένα ασπίδιο παλίο καπέλο από πού-χα! 2ον) Το «ΕΠΙ ΣΚΗΝΗΣ»

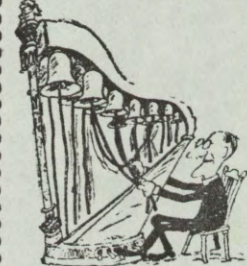
του Μασουρίτσιο Κάγκελ ('Αργεντινού εγκαταστημένου στην Κολωνία), όπου επί 50 λεπτά διάφορα «μουσικολογικά» κορακίσια εκτελούνται πάνω σ' ένα φόντο από ήχοργανα «χαπενινγκς»! 3ον) ΟΙ «ΣΧΟΛΙΚΕΣ ΣΥΝΘΕΣΕΙΣ» του Καρντίου ('Αγγλου), όπου ένας κύριος πετούσε τεμπέλικα... μπαλλάκια του πίνγκ-πόνγκ πάνω σ' ένα αναλόγιο μουσικού, στολισμένο με χαρτίνες κορδέλλες! Η κριτική τα χαρακτήρισε όλα αυτά σαν ένα δίχως νόημα νεο-ντανταισμό και οι εφημερίδες αφιέρωναν τό φωτογραφικό ρεπορτάζ των καλλιτε-χνικών των σελίδων στην ελάχιστη γνωστή μονόπρακτη οπερα του Λέοναρντ Μπέρνσταϊν «ΦΑΞΑΡΙΑ ΣΤΗΝ ΤΑΙ-ΤΗ», με θέμα ένα γάμο δά' αμερικανικά, που παρουσιάζει η τηλεόραση του Μπί-Μπί - Ση. Αύτα...

ΤΟ «ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ» της Άννας Φράνκ στάθηκε μία από τις με-γαλύτερες εκδοτικές επιτυχίες των μεταπολεμικών ετών, έγινε θεατρικό έργο, που μεταφράσθηκε και παίχθηκε σ' ένα σωρό γλώσ-σες, έγινε κινηματογραφική ται-νία. Κάπως καθυστερημένα, τό τόσο συγκινητικό κείμενο της 14χρονης 'Εβραίσουσας που, κλεισμένη με τους δικούς της, για τον φόβο των Ναζιτών, επί δυό χρόνια σ' ένα ακίνητο του 'Αμστερνταμ, φυγογραφεί με σπανία διειδυτικότητα τον μικρόκο-σμο γύρω της, εμπνέει την μου-σική: Ο Ιταλός συνθέτης Λεοπόλδος Γκαμπ-ερίνι συνέθεσε μία συμφωνία για χορδές, ορχήστρα και ηλεκ-τρονικούς ήχους πάνω στο «Η-μερολόγιο» της Άννας Φράνκ. Το έργο θα εκτελεσθί σε παγκόσμια πρεμιέρα, κατά τό Φεστιβάλ Σύ-χρονης Μουσικής του Βερολίνου.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ: Χολωμένος με τόξο διεδύνοντας τά μουσικά πράγματα της πα-ρούσας τριτο, ο πολυς Γάλλος συνθέτης και αρχιμουσικός Πιέρ Μπουλέξ, γράφει πως στην παύση του επί κεφαλής ζήτησε ορχήστρας: της 'Ορχήστρας της 'Εξέλιξης» της Χαρς. Την διεύθυνε επί κεφαλής ο Γάλλος συνθέτης της 'Εξέλιξης» έργο 21 και τον Πέντε κομμάτια για ορχήστρα έγχορνων, έργο 5 ήταν κατά τό βασισμένο και δικα του: Μεταξύ των τελευταίων, η «Αλμα-τα» και οι «Φ.Υ.Σ.Ε.Σ.» για μεγάλη ορχήστρα σε πρώτη πα-ρουσία έκδοσης, έρσιτολογημένα άναγνωσμού, σκληρού άλλ' όχι απάνθρωπου κυ-ρισμού, μ' ένα είδος ανεκούς άλλ' έρσιτε Βίαι που δρiscεται άπολυτά από μέτρο του ανθρώπου. ● ΜΠΑΧ και... ΑΝΤΑΜΟ: Δεκαέκτα συναυλίες διοργα-νώνε τό θέατρο των Παρισίων Προσπίτη, έπιχειρώντας να... σμείδωσιν α-τά τό δύο άσμείδεσσαν σ' ένα πρόγραμμα: Στο ένα μέρος, ένα συγκροτήμα έγχορνων έπαιζε (μετρια) έργα της οικογενείας Μπάχ, πατρός και υιόν. Στο άλλο, ο Άνταμο, έπαιζε τά δικά του! 'Εγώσθ ή πρόθεση, άλλ' όλα αυτά άπο-τελόν κομικαρές μορφωτικής δραστηριότητας έγραψε ο Ζάκ Λονάν, κρι-κός της εφάντα.

ΕΝΑΣ ΕΥΤΥΧΕΣΙΤΑΤΟΣ συνδυασμός: Ο Ζάν-Πιέρ Ραμπάλ, πού θεωρείται σαν ένας από τους μεγαλύτερους φλαουτίστες του κό-σμου, και ο Νικάνωρ Θαμ-παλέτα, πού άναγνωρίζεται

ται σαν ο μεγαλύτερος όρπι-στές του κόσμου, έφανεσθήσαν μαζί σαν σολίστ σε μία συνυ-λία που δόθηκε τελευταία στο παρισινό θέατρο των 'Ηλυσίων Πατίων. Σ' αυτή την συνυλία, πού διεύθυνε ο αρχιμουσικός Πά-ουλ Κούντς (ο κριτικός του «Φιγαρό», πού την σχολιάζει ύ-μνητικώτατα, ξεχνά να... αναφέ-ρη τό όνομα της ορχήστρας!), ο Ραμπάλ και ο Θαμπαλέτα έπαι-ξαν τό περίφημο «Κοντσέρτο για φλαουτο και άρπα» του Μότσαρτ. Στην ίδια συνυλία, ο Θαμπα-λέτα χάρισε στο κοινό και μία

αίθρια ερμηνεία της σπάνια έκτελούμενης «Εισαγωγής και αλ-λέγκρο» για άρπα, κουαρτέτο έγχορνων, φλαουτο και κλαρινέτο, του Μωρίς Ροβλά.

Τό Ξυλόφωνο

1-
2-
3-
4-
5-
6-
7-
8-
9-
10-
11-
12-

1-
2-
3-
4-
5-
6-
7-
8-
9-
10-
11-
12-

22 FEB 1962

ΤΟ ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΘΩΜΑΣ Ο ΔΙΨΥΧΟΣ

Τοῦ συντάκτητος μας κ. ΒΑΣΙΟΥ ΒΑΡΙΚΑ

[illegible][illegible]

2014-12-12

1944-1945
 1946-1947
 1948-1949
 1950-1951
 1952-1953
 1954-1955
 1956-1957
 1958-1959
 1960-1961
 1962-1963
 1964-1965
 1966-1967
 1968-1969
 1970-1971
 1972-1973
 1974-1975
 1976-1977
 1978-1979
 1980-1981
 1982-1983
 1984-1985
 1986-1987
 1988-1989
 1990-1991
 1992-1993
 1994-1995
 1996-1997
 1998-1999
 2000-2001
 2002-2003
 2004-2005
 2006-2007
 2008-2009
 2010-2011
 2012-2013
 2014-2015
 2016-2017
 2018-2019
 2020-2021
 2022-2023
 2024-2025
 2026-2027
 2028-2029
 2030-2031
 2032-2033
 2034-2035
 2036-2037
 2038-2039
 2040-2041
 2042-2043
 2044-2045
 2046-2047
 2048-2049
 2050-2051
 2052-2053
 2054-2055
 2056-2057
 2058-2059
 2060-2061
 2062-2063
 2064-2065
 2066-2067
 2068-2069
 2070-2071
 2072-2073
 2074-2075
 2076-2077
 2078-2079
 2080-2081
 2082-2083
 2084-2085
 2086-2087
 2088-2089
 2090-2091
 2092-2093
 2094-2095
 2096-2097
 2098-2099
 2100-2101
 2102-2103
 2104-2105
 2106-2107
 2108-2109
 2110-2111
 2112-2113
 2114-2115
 2116-2117
 2118-2119
 2120-2121
 2122-2123
 2124-2125
 2126-2127
 2128-2129
 2130-2131
 2132-2133
 2134-2135
 2136-2137
 2138-2139
 2140-2141
 2142-2143
 2144-2145
 2146-2147
 2148-2149
 2150-2151
 2152-2153
 2154-2155
 2156-2157
 2158-2159
 2160-2161
 2162-2163
 2164-2165
 2166-2167
 2168-2169
 2170-2171
 2172-2173
 2174-2175
 2176-2177
 2178-2179
 2180-2181
 2182-2183
 2184-2185
 2186-2187
 2188-2189
 2190-2191
 2192-2193
 2194-2195
 2196-2197
 2198-2199
 2200-2201
 2202-2203
 2204-2205
 2206-2207
 2208-2209
 2210-2211
 2212-2213
 2214-2215
 2216-2217
 2218-2219
 2220-2221
 2222-2223
 2224-2225
 2226-2227
 2228-2229
 2230-2231
 2232-2233
 2234-2235
 2236-2237
 2238-2239
 2240-2241
 2242-2243
 2244-2245
 2246-2247
 2248-2249
 2250-2251
 2252-2253
 2254-2255
 2256-2257
 2258-2259
 2260-2261
 2262-2263
 2264-2265
 2266-2267
 2268-2269
 2270-2271
 2272-2273
 2274-2275
 2276-2277
 2278-2279
 2280-2281
 2282-2283
 2284-2285
 2286-2287
 2288-2289
 2290-2291
 2292-2293
 2294-2295
 2296-2297
 2298-2299
 2300-2301
 2302-2303
 2304-2305
 2306-2307
 2308-2309
 2310-2311
 2312-2313
 2314-2315
 2316-2317
 2318-2319
 2320-2321
 2322-2323
 2324-2325
 2326-2327
 2328-2329
 2330-2331
 2332-2333
 2334-2335
 2336-2337
 2338-2339
 2340-2341
 2342-2343
 2344-2345
 2346-2347
 2348-2349
 2350-2351
 2352-2353
 2354-2355
 2356-2357
 2358-2359
 2360-2361
 2362-2363
 2364-2365
 2366-2367
 2368-2369
 2370-2371
 2372-2373
 2374-2375
 2376-2377
 2378-2379
 2380-2381
 2382-2383
 2384-2385
 2386-2387
 2388-2389
 2390-2391
 2392-2393
 2394-2395
 2396-2397
 2398-2399
 2400-2401
 2402-2403
 2404-2405
 2406-2407
 2408-2409
 2410-2411
 2412-2413
 2414-2415
 2416-2417
 2418-2419
 2420-2421
 2422-2423
 2424-2425
 2426-2427
 2428-2429
 2430-2431
 2432-2433
 2434-2435
 2436-2437
 2438-2439
 2440-2441
 2442-2443
 2444-2445
 2446-2447
 2448-2449
 2450-2451
 2452-2453
 2454-2455
 2456-2457
 2458-2459
 2460-2461
 2462-2463
 2464-2465
 2466-2467
 2468-2469
 2470-2471
 2472-2473
 2474-2475
 2476-2477
 2478-2479
 2480-2481
 2482-2483
 2484-2485
 2486-2487
 2488-2489
 2490-2491
 2492-2493
 2494-2495
 2496-2497
 2498-2499
 2500-2501
 2502-2503
 2504-2505
 2506-2507
 2508-2509
 2510-2511
 2512-2513
 2514-2515
 2516-2517
 2518-2519
 2520-2521
 2522-2523
 2524-2525
 2526-2527
 252

[illegible][illegible][illegible]

A dark, grainy, black and white photograph of a textured surface, possibly a book cover or a piece of fabric, with some faint, illegible markings.

1. The first thing I noticed when I stepped
 out of the plane was the cold. It was a
 sharp contrast to the heat of the tropics.
 I had heard that the weather was bad, but
 I didn't realize it would be this cold.
 The wind was blowing hard, and the rain
 was coming down in sheets. I was
 soaked within minutes. I had to run
 for my life. I was in a bad way.
 I had to get out of there as fast as I
 could. I was in a bad way. I had
 to get out of there as fast as I could.
 I was in a bad way. I had to get out
 of there as fast as I could. I was in a
 bad way. I had to get out of there as
 fast as I could. I was in a bad way.

[illegible][illegible]

ΒΑΣΟΣ ΒΑΡΚΑΙ

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ "ΠΡΩΤΑΙ"

“ΘΩΜΑΣ Ο ΔΙΨΥΧΟΣ”

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

(ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ)

"H KADHMERINH"

24 FEB. 1962

[illegible]

Ποι. ἄλλὰ μὲς ἀπὸ τὰς Ἑβραίων
 τὴν τοιαύτην ἀπὸ τῶν ἑλλήνων
 ἔβλεπον ἀποκρίσεις ἀδύνατον. Ὁ
 Ἰωάννης ἀντιτάττει (Κ' 19 29) ὅτι
 ἐκ τῆς ἀπὸ τὰς μεταπολίτισιν ἐνέργειαι,
 ὡστε τὸν Ἰησοῦ σὺν ὅλοις μαθηταῖς του,
 ὁ Θεὸς ἔλπει καὶ ἵσταν τοὺς ἀνέκταν
 ἵνα τὸν ἐκείνην ἐξέλθῃ τὸν Κύριον.
 Ὁ Ἰωάννης ἀντιτάττει τὴν ἀδύνατον
 τοῦτο τοῦ τῶν τῶν ἁγίων, καὶ
 ἵσταν τοὺς ἀνέκταν ἵνα ἐκ τῶν τῶν
 τῶν ἁγίων καὶ ὁλοῦν τὴν χεῖρα μου
 εἰς τὴν πλεῖστον αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύω,
 ὡς καὶ διηγεῖται ἀκόμη ὁ Ἰωάννης
 ἐκ τῆς ἀπὸ τῶν ὅλων μέρων ἀναγνώσεως
 τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο
 τοῦτο καὶ τὸν Ἰησοῦ αὐτὴν καὶ τὴν
 τοῦτο καὶ ὁ Θεὸς καὶ ὁ Ἰησοῦ τοῦ
 τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο
 τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο τοῦτο

καὶ ἡ ἀποκρίσις τοῦ ἁγίου ἀποστόλου
καὶ ἀποστόλου τοῦ θεοῦ καὶ ἐκείνου
τοῦ "Ὁ Κύριός μου καὶ ὁ Θεός μου.
Λέγει αὐτὸς ὁ ἴσχυος δι' ἑαυτοῦ καὶ
περισσότερον μακάριος ὁ ἡ ἰσχυρὸς
καὶ πιστοποιῶντες. ἄλλος δὲ τελευ-
ταῖος, τοῦτον τὸν πιστοποιῶν δι' ἐπι-
ρησμοῦ τοῦ Παύλου (Ἐβρ. ΙΑ' 1-3).
« Ἐστὶ δὲ πιστὸς ἐλπίσμενος ὑπόστα-
σις (πιστοποιῶν), πραγμάτων ἐλεγχος
(βελτιώσις) καὶ βελτιώσις ».

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Επιδεικνύου Τεχνή
 Απόκομμε...
 - - - - - ΑΥΓ 1959 - - - - -
 Χρονολογία

Θέατρο Κατερίνας: Γ. Ρούσσου, 'Αγγ. Τερζάκη, Δημ. Ψαθά: α' Ασπρο-Μαύρο-Κόκκινο». (Τρία Μονόπραχτα.)

Η Κατερίνα έχει συγκροτήσει έναν κομψό θίασο κι ανεβάζει κομψά κι ευχάριστα έργακια, χωρίς μεγάλες απαιτήσεις, που στέκονται ωστόσο πάντα σ' ένα όρισμένο επίπεδο και μπορεί να τα παρακολουθεί κανείς, χωρίς να έχει τύψεις πώς πήγε ή βραδυά του τζάμπα. Τέτοια η περίπτωση τέτοια είναι και τα τρία μονόπραχτα τ' ού έδωσε με τὸ γενικό τίτλο «'Ασπρο-Μαύρο-Κόκκινο». Τὸ ἄσπρο ἀντιστοιχεί στὴ «Γούνα τῆς ἄλλης» τοῦ Γ. Ρούσσου. Τὸ μαύρο σ' ἄ «Λύτρα τῆς Εὐτυχίας» τοῦ Ἀγγελου Τερζάκη. Τὸ κόκκινο στὴ «Διπλωμάτισσα» τοῦ Δημ. Ψαθά. Τὸ πρῶτο καὶ τὸ τελευταῖο εἶναι τὰ παιδρὰ μικροδραματάκια τῆς καθημερινῆς ζωῆς τοῦ ἀστικού σπιτιοῦ. Τὸ δεύτερο ἔχει κάποιο βαθύτερο προβληματισμό.

Στὴ «Γούνα» ὁ Γ. Ρούσσος θέλησε νὰ διηγηθεῖ μιὰ κωμικὴ ἱστορία, γιὰ τὸν μικρὸ κοινωνικό διαβόλακο, πὺ ἀναστατώνει πολλὰ σπῆτια, μὲ τὸ νὰ θέλει μιὰ γυναίκα ν' ἄχει ὅ,τι κι ἡ ἄλλη—ἐτσι μᾶς ἐξηγεῖ τὸ σκοπὸ τοῦ στὸ προγραμματικὸ σημειώμα τοῦ, ὁ ἴδιος ὁ συγγραφέας. Μιὰ γυναίκα τῶν σαλονιῶν, θέλει κι αὐτὴ ν' ἄχει μιὰ βαρύντιμη γούνα, ὅπως κι ἡ σύζυγος τοῦ συνεταίρου τοῦ ἀνδρός της. Στὸ τέλος, μὲ κάποια ἱντριγκα, μὲ μιὰ «λευκὴ ἀπιστία» καὶ μὲ πολλὰ ἄλλα ἀπίθανα πράγματα, καταφέρνει τὸ σκοπὸ της. Ἡ πραγματοποίηση τοῦ συγγραφέα εἶναι ἀνάλογη μὲ τὴν ἰδέα: φτωχὸς λόγος, φτηνὸ πνεῦμα, τριμένα λογοπαίγνια...

Ἡ «Διπλωμάτισσα» τοῦ Ψαθά στέκεται σίγουρα πολὺ πὺ πάνου ἀπὸ τὴ «Γούνα». Σκιαγραφεῖ τὸν τύπο μιᾶς καταφερτζοῦς γυναίκας, καὶ ἐνὸς πλουσιοκρίτους πὺ μαζὶ μὲ τ' ἄλλα σπὸρ κάνει καὶ λίγη ἐπανάσταση καὶ ταυτόχρονα μᾶς δίνει τὸν τρόπο πὺ σκέφτεται καὶ ἀντιμετωπίζει μιὰ ὀρισμένη κατηγορίᾳ ἀνθρώπων, μερικὲς καταστάσεις.

Μὰ ὁ Ψαθάς ἔχει ἀποκτήσει ἐξαιρετικὴ δεξιότητα, κι ἔχει τὴν αἴσθηση τοῦ κωμικοῦ. Μπορεῖ νὰ τὸ ἀνακαλύπτει παντοῦ, ἀκόμα κι ἐκεῖ πὺ δὲν τὸ υποψιάζεται κανεὶς καὶ καταφέρει μὲ τὸ δροσερό του αὐτὸ ἐργάκι, νὰ προκαλέσει ἀβίαστο τὸ γέλιο τοῦ θεατῆ, πὺ φέγοντας ἀπὸ τὸ θέατρο μπορεῖ νὰ κάνει καὶ μερικὲς σκέψεις.

Περισσότερες ἀπαιτήσεις ἔχει τὸ μονόπραχτο «Τὰ λύτρα τῆς Εὐτυχίας» τοῦ Τερζάκη. Δὲν εἶναι δοσμένη στὸν ἄνθρωπο ἡ ἰδανικὴ εὐτυχία, μᾶς λέει ὁ συγγραφέας στὸ σημειώμα τοῦ. Μὰ κι ἡ σχετικὴ πρέπει νὰ ἐξαγοράζεται μὲ κάποια λύτρα. Ἐνα ἄτεκνο ἀνδρόγυνο, ἡ Χριστίνα κι ὁ Στέφανος ζῇ μὲ γαλήνη τὴν ὀριμότητά του. Εἶναι τὸ δράμα μιᾶς ἄλλης γυναίκας, τῆς Νανάς, ζυπνάει στὴν Χριστίνα τὸ ἐρωτήμα: ὁ ἀντρας της εἶναι εὐτυχισμένος; Ἐχει πάρει πρὶν ἀπὸ λίγο τὴ σύνταξή του, κι ἡ καμὲ αὐτὴ τὸν ἔχει ἐπηρεάσει. Κάτι τοῦ λείπει. Μήπως τὸ παιδί; Ὁ ἀντρας φυσικά τὸ ἀρνιέται. Μὰ ὅταν φτάνει πραγματικὰ τὸ παιδί, ἡ

Βόζα, εἰκοσιδύο χρονῶν κοπέλα κιόλας, ἀγνωστος καρπὸς ἐνὸς παλιοῦ ἐρωτα τοῦ Στέφανου, ἀναστατώνεται. Ἡ Χριστίνα καταλαβαίνει πὺς τὸ παιδί ἔρχεται νὰ πάρει τὴ δική της θέση στὴν ψυχὴ τοῦ ἀνδρός της. Συγκρούεται μὲ τὴν κοπέλα κι αὐτὴ θέλει νὰ φύγει. Μὰ ἡ Χριστίνα τὴν παρακαλεῖ πὺ νὰ μείνει. Ἐτσι μόνον θὰ διατηρήσει μιὰ θεοσύλα στὸν ἀντρα της. Γιατὶ νᾶναι τόσο ἀπαιτητικὴ καὶ τόσο βιαστικὴ γιὰ τὴν ἰδανικὴ εὐτυχία, ὅπως ἡ Νανά, πὺ ὀδηγήθηκε στὴν αὐτοκτονία; Αὐτὴ ξέρει νὰ περιμένει. Τῆς φτάνει ἡ λίγη εὐτυχία, πληρωμένη κι αὐτὴ μὲ βαρεῖα λύτρα: τὸ ἐσωτερικὸ της δράμα.

Ὁ Τερζάκης ἔδωσε λιτὰ μιὰν ὄψη τοῦ δράματος τῆς ἄεργης γυναίκας, πὺ ζώντας διπλά στὸν ἀντρα της, δίχως νὰ βάνει κανένα σκοπὸ στὴ ζωὴ της, καταλαβαίνει κάποια στιγμή πὺς ἡ εὐτυχία της ἔχει πολὺ εὐθραστα θεμέλια. Ὁ θεατῆς δοκιμάζει ἀγνή συγκίνηση καὶ τελοσπάντων δὲ φεύγει ἀπὸ τὸ θέατρο δίχως νὰ κάνει κάποια σκέψεις. Ὁ λόγος μεστὸς κι ἡ οἰκονομία τοῦ μονόπραχτου δίχως κενὰ καὶ χαλαρότητες.

Ἡ παρουσίαση καὶ τῶν τριῶν μονόπραχτων ἀπογοή. Ἡ Κατερίνα ἔδωσε μὲ μὲ μεγάλη εὐλογισία τρεῖς διαφορετικούς τύπους γυναικῶν: τῆς νέας φιλάρεσκης, τῆς ὀριμῆς μὲ τὸ γαλήνιο δράμα, τῆς γυναίκας πὺ ναι διαβόλου καλίσσα. Ἡ Μαίρη Λαλοπούλου στὰ «Λύτρα» προπαντός, εἶχε δραματικὲς ἐκκρήξεις. Ἡ Κάκια Ἀναλυτὴ ἔδωσε δυὸ ὀραῖους καὶ διαφορετικούς τύπους κοριτσιῶν, συγκρατημένα τὴ Βόζα, στὰ «Λύτρα», μὲ μπρὶο τὴ Ντίνα, στὴ «Διπλωμάτισσα». Ὁ Τίτος Φαρμάκης, ὀραῖος σύζυγος στὴ «Γούνα» καὶ στὴ «Διπλωμάτισσα» κι ὁ Χρ. Τσαγανέας λεπτὸς στὰ «Λύτρα». Ἡ Ἐλένη Καρπέτα κι ἡ Βέτα Πιρρέδρου ὀραῖες ὑπηρετίες, ἡ πρώτη στὴ «Διπλωμάτισσα» κι ἡ δεύτερη στὰ «Λύτρα». Οἱ ἄλλοι ἡθοποιοί, Θεανὼ Κρασά, Κώστας Ντίνος, Μπ. Κατσούλης, Κ. Ρηγόπουλος, καλοὶ στοὺς μικροὺς ρόλους τοὺς.

Ἡ παράσταση αὐτὴ τοῦ θεάτρου Κατερίνας, δὲν ἦταν ἓνα μεγάλο θεατρικὸ γεγονός, ἔμεινε κάτι. Πὺς ἡ σημερινὴ μας θεατρικὴ παραγωγή ἔχει δυνάμεις πὺ μαράζουν γιατί δὲ ρίσκουν διέξοδο. Μποροῦμε νὰ μᾶςτε σίγουροι πὺς ἂν παρουσιάζονταν συχνότερα νεοελληνικὰ ἔργα, οἱ δημιουργικὲς συγγραφικὲς δυνάμεις πὺ ὑπάρχουν, μποροῦσαν ν' ἀναπτυχθοῦν κι ἀπὸ τὰ ἀπλὰ σκίτσα καὶ τίς ἀκουαρέλες νὰ μπορέσουν τὰ φτάσουν καὶ στὲς μεγάλες τοιχογραφίες. Ἡ εὐθύνη τοῦ Ἑθνικοῦ, πὺ περιφρονεῖ συστηματικὰ τὴ ντόπια παραγωγή, ἀντὶ νὰ εἶναι ὁ κυριότερος μοχλὸς της, προβάλλει ἄλλη μιὰ φορὰ βαρύτατη.

Κ. ΠΟΡΦΥΡΗΣ

"Έργο" Αγγ. Τερζάκη σέ γερμανικό θέατρο

Τιμή στο Έλληνικό Θέατρο. Γίνεται στο πρόσωπο του έκλεκτου θεατρικού συγγραφέα Αγγελου Τερζάκη. Έργο του θα παρουσιασθεί το καλοκαίρι σε γερμανικό θέατρο. Πρόκειται για το «Μεγάλο παιχνίδι», που θ' ανεβασθεί στο Μπάντεν-Μπάντεν. Η πρεμιέρα θα δοθεί στις 15 Ιουνίου. Τα συμβόλαια για το ανέβασμα υπεγράψαν πριν από λίγες ημέρες.

— Πρέπει να σημειωθεί ότι το Έργο αυτό ζητήθηκε από τον Αγγέλο Τερζάκη ξαφνικά, το περασμένο καλοκαίρι, με έγγραφη της Διευθύνσεως του Σαουππλχάους του Αμβούργου, για λογαριασμό του θεάτρου του Μπάντεν-Μπάντεν. Ο συγγραφέας αγνοούσε ότι γερμανική μετάφραση του έργου του δρισκάναν από καιρό στα χέρια της Διευθύνσεως του Σαουππλχάους.

— Το «Μεγάλο παιχνίδι» είχε πρωτοπαχθεί από το Έθνικό Θέατρο, εδώ και είκοσιέξη χρόνια.

ΑΠΟΨΕ «ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ»

Απόψε στις 8.30 στο θέατρο «Ολύμπια», η Λυρική Σκηνή παρουσιάζει για πρώτη φορά στην Ελλάδα την περίφημη όπερα του Πουτσίνι «Μανόν Λεσκώ» με μουσική διεύθυνση του Ανδρέα Παρίδη. Η μετάφραση του έργου έγινε από την Ιωάννα Μπουκουβάλα-Αναγνώστου, η σκηνοθεσία είναι του Σέργιου Βαφειάδη, η διεύθυνση χορωδίας του Μιχάλη Βούρτη, οι σκηνογραφίες οφείλονται στον Μ. Ντένις, τα κοστούμια στην Έλλη Σολομωνίδου-Μπαλάου και η χορογραφία στην Κέλλυ Χριστοφορίδη. Παίρνουν μέρος, εκτακώς μετακληθέντες, η σοπράνο Τζιάννα Γκάλλι και ο τενόρος Τζιόρτζιο Μερύγκι. Επίσης συμπράττουν οι Γ. Τερζάκης, Α. Κουλουμπής, Αρ. Πανταζηνάκος, Ι. Ρούσης, Κ. Αποστολάκη, Ε. Παλαιολόγος, Τζ. Δουκάκης, Δ. Καδράκος, Ν. Μητρόπουλος κλπ. και στα χορευτικά η Άννα Μπιλικάκη, η Κέλλυ Χριστοφορίδη και ο Κ. Παπανικολάου.

Η ΔΙΑΛΕΞΗ Σ. ΚΑΡΑΝΤΙΝΟΥ ΣΤΗ ΜΥΤΙΛΗΝΗ

Κατά πληροφορίες από τη Μυτιλήνη, έπιτυχία έσημείωσε την Τετάρτη, 4 Φεβρουαρίου, η διαλέξη του Σ. Καραντινού.

την 4 Φεβρουαρίου, η διαλέξη του Σωκράτη Καραντινού, με θέμα «Μαλιέρες και Γκολντνί». Παρέστησαν: ο στέβ. Μητροπολίτης, ο Νομάρχης, ο Δήμαρχος, ο Στρατιωτικός Διοικητής και οι λοιπές αρχές της πόλεως.

— Μετά την διαλέξη του Σωκράτη Καραντινού, το προεδρείο του Συλλόγου «Τά Μπουρίνα» δεξιάθηκε τον διασσε του Έθνικού Θεάτρου, στο τουριστικό κέντρο «Κιόκι».

ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗ, ΕΠΙΣΗΜΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ - ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ

Την έρχομένη Τετάρτη, 12 Φεβρουαρίου, θα δοθεί στο θέατρο «Βεργή» η έπισημη επρώτη του αμερικανικού έργου «Κάποιος είναι στην πόρτα». Στο μεταξύ το Έργο, που άρσιει πολύ στο αθηναϊκό κοινό, παίζεται από τον θίασο Κατερίνας με τον Άλικο Αλεξανδράκη, κάθε μέρα σε απογευματινές παραστάσεις και κάθε Τετάρτη και Σάββατοκύριακο και σε βραδινές. Η απογευματινή της Τετάρτης δίνεται με λαϊκές τιμές.

ΤΗΝ ΔΕΥΤΕΡΑ ΤΟ «ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΧΟΡΟΥ»

Τά μολάλετα «Έργαστηρίο Χορού» του «Έλληνικού Χοροθεατρικού», που διεύθυνει η Ραλλού Μάνου, δίνουν την προσεχή Δευτέρα στο θέατρο «Βρετανία» δύο παραστάσεις, (στις 7 και 9.30 μ.μ.).

— Τά «Έργαστηρίο Χορού», του οποίου οι ένοικητριες παραστάσεις της περασμένης Δευτέρας έκαναν έξαιρετική έντύπωση, προσθέτει στο πρόγραμμό του ένα νέο μολάλετο «Η Άγερη και ο Χάρος», σε μουσική Σκαλκώτα, χορογραφία Άνδρεά Πέρη και κοστούμια Νίκου Νικολάου.

Ο ΠΙΚΟΥΛΑΣ ΜΕ ΤΗΝ Κ.Ο.Α.

Ο μάστρας Έμμανουήλ Πίκουλας έπεδείχθη πρόταση της Έλληνικής κυδερνήσεως που έγινε από τον Αντιπρόεδρο κ. Στ. Παττάκο, να διεύθυνει την Κρατική Όρχηστρα, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών 1969.

— Ο Έμμ. Πίκουλας, ο οποίος θα παραμείνει στην Αθήνα επί 15ήμερον,

έγινε εν συνεχεία δεκτός από τον ύφυπουργό Προεδρίας κ. Βοβολίνη και από τον γενικό γραμματέα του Υπουργείου Έσωτερικών κ. Λαδά.

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ Κ.Ο.Θ.

Την έρχομένη Δευτέρα, 8.30 μ.μ., στο θέατρο της Έταιρίας Μακεδονικών Σπουδών, στη Θεσσαλονίκη, θα δοθεί συναυλία της Κρατικής Όρχηστρας Θεσσαλονίκης, με διεύθυνση τον Σάβωνα Μιχαηλίδη και σολίστ τον πιανίστα Μπενάρ Ριγκάισεν, ο οποίος θα έρμηνεύσει το Κοντσέρτο αριθ. 1 για πιάνο και όρχηστρα του Σοπέν. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει, επίσης, την εισαγωγή «Κλέφτρα Ήμισσα» του Ροσσίνι, το Αντάτζιο του Μπαρμπερ και την Πρώτη συμφωνία του Μπίτζ.

ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΣ - ΖΩΗ: ΝΕΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ

Κατά πληροφορίες, μεγάλη πάντα έπιτυχία έσημείωσε το κιθαριστικό ντουέττο Βαγγέλης Ασημακόπουλος - Λίτσα Ζώη, στις έμφανισεις του στην Αγγλία. Ειδικά, στο ρεσιτάλ που δόθηκε στο Ουίγκμορ Χώλ ανέκλήθησαν έπαινετα έμμενα στη σκηνη και έπαιξαν τρία έμμετα.

— Λόγω της έπιτυχίας του, το έκλεκτο κιθαριστικό ντουέττο προσεκήληθη για νέα τσυνέ, τον Φεβρουάριο του 1970.

2ο ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΟ ΡΙΟ ΙΑΝΕΪΡΟ

Εικοστίο χώρες, μεταξύ των οποίων και η Έλλάς, προσεκήλησαν να λάβουν μέρος στο Δεύτερο Φεστιβάλ Κινηματογράφου, που θα γίνη στο Ρίο Ιανέιρο της Βραζιλίας, από τις 17 έως τις 30 Μαρτίου έ.έ.

— Διεθνείς προσωπικότητες του γαγκοσμίου κινηματογράφου αναμένονται επίσης στην παλαιά βραζιλιανή πρωτεύουσα για τό Φεστιβάλ.

Η ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ

Η Κινηματογραφική Λέσχη Αθηνών στην τοκτική κυριακάτικη προβολή της στο «Άετος», θα παρουσιάσει μεθούριο για τα μέλη της την ταινία του Ζάν Λυκ Γκοντάρ «Μέ κομμένη την ανάσσα».

ΝΕΑ ΖΩΗ

(ΠΙΚΕΡΜΙ)

ΣΑΒΒΑΤΟ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ

CORACABANA

ΤΟ ΠΙΟ ΦΗΜΙΣΜΕΝΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

31/4/196.

(2) 32

Αριθ.

Ο Άργος του Τύπου τῆς Ἀνατολῆς

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1911

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΑΡΙΘ. 7

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 3210310

ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

Απόκομμα ΠΕΡ. ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΙΣ

Χρονολογία 20 ΑΠΡ. 1975

ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

20 - 26 ΑΠΡ. '75

Άρ. 271.

Αρχ. 9

“Η ΜΕΝΕΞΕΔΕΝΙΑ
ΠΟΛΙΤΕΙΑ”

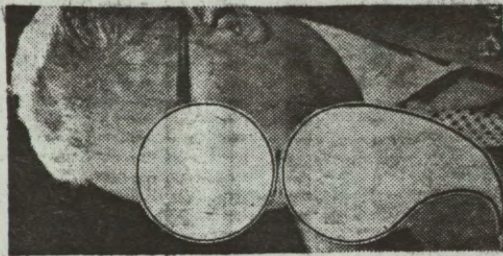
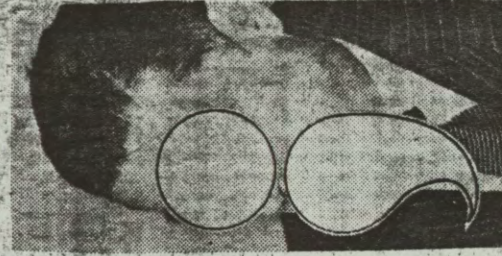
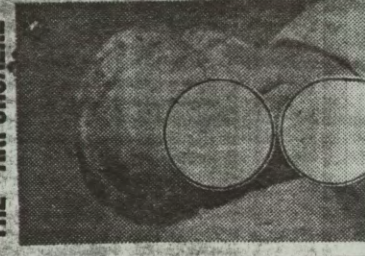
του “Αγγελου Τερζάκη
κάθε Τρίτη
στην τηλεόραση του ΕΙΡΤ

Στις σελ. 10-11
ΤΑ ΔΕΛΤΙΑ
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
Στό
ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟ
ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ

4

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ
ΕΙΣ ΤΟ
ΕΙΔΟΣ ΤΩΝΕΑ ΔΟΥΣΥΝ
ΑΠΟ ΤΩΝ ΣΤΗΛΩΝ
ΤΗΣ «ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»(δυνάμει
πρώτου)

ΗΜΕΡΗΣ. ΚΗΡΥΚΟΣ Λαρίσης

Απόκομμα

Χρονολογία 24.04.1958

Πέρασαν πέντε μήνες από τότε που παίρνοντας άφορμή από ένα παράξενο και πέρα για πέρα άνο στο πνευματικό φρούτο του καιρού μας, από το περίφημο «μυθιστόρημα των τεσσάρων», που είχε δημοσιεύσει ο κ. Καραγάτσης, διασέ συνέχισες, έγραψα ένα Σημείωμά μου με τον τίτλο «Συνεργατική Λογοτεχνία». Έπειδή και σήμερα παρουσιάζεται η ίδια άφορμή επανέρχομαι στο ίδιο μου θέμα, που για να ολοκληρωθεί χρειάζεται να προσεχθεί πιο πολύ και να μη μείνει μόνο σαν «φωνή βράντος εν τη ερήμω».

Μπροστά λοιπόν από πέντε μήνες οι λογοτέχνες μας: Ηλίας Βενέζης, Σ. Μυριβήλης, Μ. Καραγάτσης και «Άγγελος Τερζάκης» παρουσίασαν στο «Ελλαδικό πνευματικό κοινό» μια πρωτότυπη μορφή λογοτεχνικής παραγωγής. Έγραψαν το ίδιο έργο σε στενή συνεργασία και οι τέσσερες. Το άρχισε ο Βε

νέζης, το συνέχισε ο Καραγάτσης, το ξανασυνέχισε ο Μυριβήλης και το τελείωσε ο Τερζάκης. Το δουλειαν σύμφωνα με την αλφαβητική σειρά, που έχει το πρώτο γράμμα του επωνύμου των. Και τελικά μας έδωσαν μια ολοκληρωμένη εργασία. «Ολοκληρωμένη» σημαίνει είναι μια κουβέντα, κατά βάθος μας έδωσαν ένα κουτσομπούνο δημούργημα, που μπορεί να φέρει την σφραγίδα του σήμερα, αλλά δεν θα φέρει τη σφραγίδα του πάντοτε, για να δανεισθώ αυτή τη φράση από τον πατέρα της Νεοελληνικής Ποίησης, τον Κωστή Παλαμά. Για να έχει πραγματική αξία ένα λογοτέχνημα πρέπει να έχει τη σφραγίδα του πάντοτε και όχι του «σήμερα». Αί, λοιπόν, αυτό το πόνημα των παραπάνω λογοτεχνών μας δεν μπορεί να έχει τη σφραγίδα του «πάντοτε». Άρα φιβάλλω αν θα έχει και τη σφραγίδα του «σήμερα». Γιατί κομ

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΑ ΣΗΜΕΩΜΑΤΑ ΑΠΟΤΥΧΗΜΕΝΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΤΟΥ Κ. ΧΡΥΣ. ΖΗΣΗ

ματιασμένο, όπως είναι χωρίς να έχει ψυχολογικό δέσιμο και ένιατο παρουσιαστικό, δεν θα μπορέσει να κρατηθεί στα πόδια του σαν θα δεχθεί στα καπούλια του το βούρδουλα της τίμιας και άμενικης κριτικής. Θα γονατίσει, θα πέσει κατάχαμα. Και αυτό το πέσιμο θα έχει αντίκτυπο στους μεγάλους μάστερες του λόγου, οι οποίοι το γέννησαν.

Στο δημοσίευμά μου εκείνο πήρα διαμετρικά αντίθετη θέση από εκείνη που είχαν διαλέξει οι πατέρες του «Μυθιστορήματος των τεσσάρων». Και αυτό έγινε όχι για τι φτεροκόπησε μέσα μου το

vituperare facile (=το ψέγειν οράδιον) αλλά γιατί πιστεύω απόλυτα πως τα δημιουργήματα της Τέχνης θέλουν να έχουν αυτό, που λέγεται πατρότητα. Θέλει κάθε ένα έργο Τέχνης — και έννοια έδω το άξιόλογο έργο — να έχει έναν και μόνον έναν πατέρα. Και αυτό όχι πάλι από καπρίτσιο ή στενοκεφαλιά, αλλά για τον παρακάτω λόγο: Κάθε καλλιτέχνημα γεννιέται στην ψυχή ενός ανθρώπου, ορίζεται, αν οριστείται και όταν πιά ολοκληρωθεί ξεχύνεται από την ψυχή και σκορπίζει την όμορφιά σ' όσους αγαπούν και γνωρίζουν να νοιώθουν ως τα καταβαθιά τους την

πραγματική όμορφιά. Δεν μπορεί το ίδιο καλλιτέχνημα αυτόσιο να μπει και σ' άλλου ανθρώπου την ψυχή, να μεγαλώσει και να παρουσιαστεί στο έξω κόσμο ή σαν Ποίημα ή σαν Πεζογράφημα ή σαν Μουσική σύνθεση. Μπορεί να παρουσιασθεί κάτω το συγγενικό σε περιεχόμενο ή έστω και σε μορφή, και σε κάποιο δεύτερο πρόσωπο, ποτέ όμως δεν θα είναι αυτούσιο, ίδιο, απaráλλαχτο.

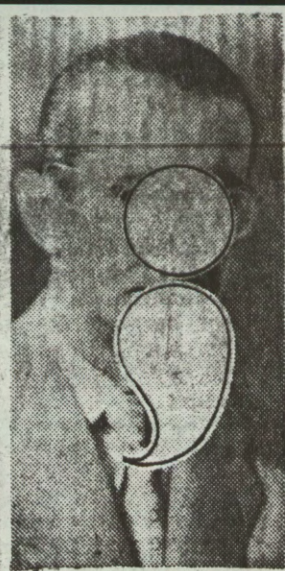
Ένα όμως λογοτέχνημα πρέπει να έχει ενιαία υπόσταση και στα δύο του θεμελιώδη στοιχεία. Και στο περιεχόμενο και στη μορφή. Μπορεί όμως να συμβεί αυτό όταν δουλεύεται από τέσσαρους ανθρώπους, που, σύμφωνα με τα όσα λέγει η Ψυχολογία των Ατομικών Διαφορών, καθέναν τους έχει διαφορετική ψυχοσύνθεση; Και τότε, αλλοιόμορμα. Μπορεί η τεχνική και η κατεύθυνση του ενός να συμβιβάζεται με του άλλου σ' όλα της

τα σημεία; Θαρρώ, πως και αν δυο αυτά ερωτήματα μονάχα άρντική θέση θα πάρει καθέναν, πολύ λίγο — πολύ καταπιάνεται με τα ίδια ζητήματα.

Τι να είπαι κανείς τώρα με την καινούργια επανδρωμένη αριθμητική «εργοτεχνική συνεργασία»; Χί τέσσερες, μα πολλαπλάσιο, παρουσιάζουν ένα άλλο «εργοτεχνικό» στην εφημερίδα «Ακρόπολις» που θα διαρκέσει εννεμήντα ημερες! Φαίνεται, πως οι παραξενιές που κυριεύσαν την εποχή μας δε άφησαν άτρωτη ούτε τη Λογοτεχνία. Είναι κι αυτό ένα σημάι του καιρού μας. «Ας το προσέξω με λιγάκι για να το εξοστρακίσω με πριν μας χαντακώσει πιο πολύ και μας ρίξει στο αβυσσικό κρεβάτι. Κοντολογής, ας σταμτήσουν οι τέτοιου είδους πειρατισμοί έστω κι αν φέρουν οίκοιμικά όφελγη.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ Ε. ΖΗΣΗΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ
ΚΥΡΙΑΚΗΝ
2 ΜΑΡΤΙΟΥ

Απόκομμε

ΑΥΓΗΣ

Χρονολογία

- 4 MAR. 1958 -

ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΕΣ ἀπὸ τοὺς γνωστότερους καὶ μὲν ἓνα ἔργο, πού θεωρεῖται ὡς προσφορά στή νεοελληνική λογοτεχνία, δέχθηκαν τὴν πρόταση πρῶτης ἐπιμερίσεως νὰ παρουσιάσουν «ἀπὸ κοινού» ἓνα ἐμπιστοτήματα χωρὶς προσυνεννόησιν — ὁ καθένας ἀναγίττει μὲ τὰ ἀδεσμεύτους, πού θὰ τὰ ἔχει ἀφήσει ὁ προηγούμενος.

Αὐτὴ ἡ ελογοτεχνική σκυτάλη, ὅπως διαφημίζεται, ὅς μᾶς ἐπιτραπεί νὰ τὸ προβικάσουμε, μόνο λογοτεχνικὸ ἐνδιαφέρον δὲν μπορεῖ νὰ προκαλέσει — κι' εἴμαστε θέλω πὺς θὰ συμφωνοῦν μαζί μας κι' οἱ... σκυταλοδρόμοι. Εἶναι περιττὸ ἐδῶ ν' ἀναφέρουμε τοὺς λόγους. Οὔτε φάρσα δὲ σκαρώνεται μὲ τέτοιου εἴδους ἐπιχευρή.

Ἀποροῦμε ὥστόσο πὺς δέχθηκαν οἱ τέσσερες αὐτοὶ λογοτέχνες νὰ συμμετάσχουν στὴν ελογοτεχνική σκυταλοδρομία διαφημιζόμενοι μάλιστα τόσο ἐντυπωσιακά. Γιὰ λόγους, οικονομικούς; Δὲν ξέρουμε ἀν' ὅπευκετε στὸν πειρασμὸ μερικῶν χιλιάρων ὁποιοσδήποτε πνευματικὸς ἀνδρῶπος, πού σέβεται τὸν ἑαυτὸ του, ἔστω καὶ νὰ ἐπισκόνταν στὴ χειρότερη ἐνδειὰ — γεγινός πού δὲν συμβαίνει, εὐτυχῶς, μὲ τοὺς ελογοτεχνικοὺς σκυταλοδρόμους. Ἡ μήπως εἶχαν τόσο πολὺ ἀνάγκη προβολῆς;

Τότε; Ἡ ἀπορία θέμενε ἀπορία ἴσως, ἀν' τὸ χάος τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς δὲν μᾶς εἶχε συνηθίσει σὲ παρόμοια...

Ο ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

31/4/198.

ΠΟΚΑΛΥΠΤΩΝΤΑΙ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑΣ (1933-1947)

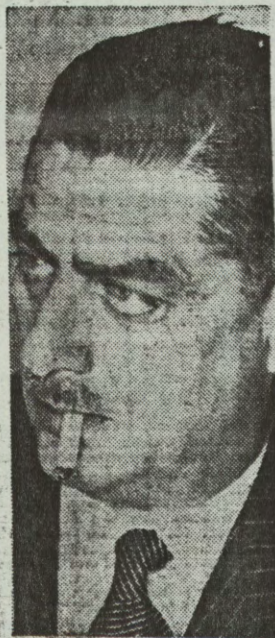
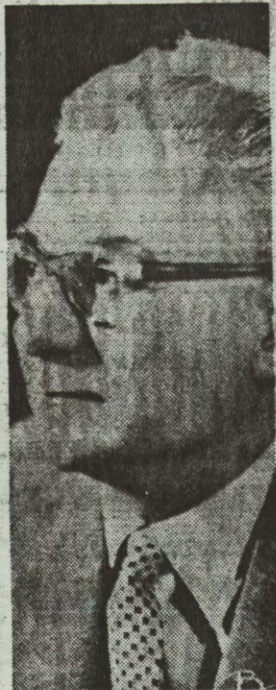
ΤΕΡΙΚΩΝ Κ. ΠΑΝ. ΠΙΠΙΝΕΛΗ
Σ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β'

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ
2 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΕΙΣ ΤΗΝ «ΑΚΡΟΠΟΛΙΝ»

ΙΣ

ΤΡΙΤΗ 18 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1958

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΓΙΑΝ ΣΜΑΤΣ 11—ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 1.50

4

ΚΟΡΥΦΑΙΟΙ
ΕΛΛΗΝΕΣ
ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Θά δώσουν από
τῶν στηλῶν τῆς
«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

ἓνα ἐκτάκτου ἐν-
διαφέροντος
πνευματικὸν
δημιούργημα

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΛΕΟΝ
ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΝ
ΤΡΟΠΟΝ

Ἀπὸ τὴν Κυριακὴν
2 ΜΑΡΤΙΟΥ

Ν
Ν
Σ
Σ
Ν

ΚΟΜ-
Ν ἔ-
της
957
ἐκλῆν
τῶν ἁ-
καί-

ἐν-
στη-

Ε
Ν

ΙΟΥ

28 ἔ-
κα ἐν-
τὴν
κε 82
ΔΑ

ΜΟΝΟΜΑΘΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΜΕΓΑΡΑ

(ΒΟΥΛΕΥΕΙΑ
"ΕΘΝΟΥΣ")

254] και δεν κάνει ούτε ένα βήμα προς τὸν ἄνθρωπο πού ἀγαπάει. Στὸ τέλος τοῦ μυθιστορήματος ἡ Βένα θά φύγῃ στὴν Ἑλβετία γιὰ νὰ ἐργαστῇ σ' ἕνα ἀστυλὸ γιὰ παιδιά καὶ ὁ ἀφηγητὴς θά συνεχίσῃ τὴν ἀχαϊρευτὴ ζωὴ του. Μιὰ τέτοια ἐξέλιξις καὶ μιὰ τέτοια λύσις δὲ μαρτυροῦν βέβαια ὡς πρὸς τὴν ἀντίκρουσιν στὴ ζωὴ. Ἀλλὰ ἔκείνο πού ἐκχωρεῖ τὸ μυθιστόρημα τοῦτο ἀπὸ τὰ προηγούμενα τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη εἶναι ἡ προσπάθεια γιὰ τὴν ἐκφάνσιν μιᾶς ἀντίδρασης τοῦ συγγραφέα ἐναντίον τῆς Κοινωνίας τῆς ἐποχῆς μας καὶ τῶν παρασιτικών τύπων της. Σὲ πολλὰ ἀποσπάσματα τοῦ διηγήτου διακρίνουμε τὴν ἀβία τοῦ συγγραφέα γιὰ τὸν κόσμο τῶν φαύλων, πού τὸν περιβάλλει καὶ τὴν προτίμησίν του γιὰ τοὺς ἀγνοῦς, τῶς εὐαίσθητους καὶ τοὺς ἀδύους. «Ξέκρινε, ἕνα κοσμικὸ κέντρο, πρόχειρα τρεῖς πρῶην ὑπουργούς, δύο διευθυντὲς ἐφημερίδων, πεντέξη μεγαλοσπατώνες, ἀπὸ κείνους πού τοὺς βρίσκεις ὅποια πέτρα κι' ἂν σπκώσης: κομματικὸς παράγοντες, συμβούλους σὲ μεγάλους ὁργανισμούς, παρακοιμώμενους πολιτικῶν ἀρχηγῶν, παρὰσιτα τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας... Ἕνας κόσμος πού ὕψιστο ἰδιανικὸ του ἔχει τὸ πῶς θὰ τὴ σκάσῃ ὁ ἕνας τ' ἄλλου, πῶς θὰ διατρανώσῃ τὴν ὑπεροχὴ του, βάζοντας τρικλοποδιές» (σελ. 163-164). Κι' ἄλλού: «Σὲ τοῦτο τὸν κόσμο, μονάχα οἱ ἀδύοι πληρώνουν» (σ. 274). Ὁ συγγραφέας δρισκεῖται μὲ τὴν πλευρὰ τῶν θυμάτων θυμάτων ὄχι τόσο τῆς κοινωνικῆς ὁργάνωσης, ὅσο τῆς τῆς εὐαίσθησίν τους. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ἀντίδρασίς του πρὸς τὴν Κοινωνία τῆς ἐποχῆς μας εἶναι παθητικὴ ἢ ἀρνητικὴ, ἐνσωματώνεται, δηλαδὴ, ὄχι στὴ δράσι, ἀλλὰ στὴ σκέψιν καὶ τὴ διάνοψιν τοῦ κεντρικοῦ ἥρωα. Οἱ κοινωνικὲς ἰδέες καὶ πεποιθήσεις τοῦ συγγραφέα ἐκφράζονται ἐμμεσα, ἐνῶ μὲσα ἀπὸ ἕναν ἥρωα, πού δὲν κάνει τίποτα γιὰ τὴ βελτίωσιν τῆς κοινωνικῆς ὁργάνωσης, παρὰ μόνο ἐκφράζει μὲ λόγια τὴν ἀβία του καὶ τὴν περιφρόνησίν του γι' αὐτήν.

ΑΠ. ΣΑΧΙΝΗΣ

199-9

ερωτικό πλεγμα, βλέπει καὶ τὴν κοινωνικὴν αἰτία, προβάλλει καὶ τὴν θίφα γιὰ τὴν ἀνθρώπιν ἐνθύτητα, πού προτιμᾷ τὴ θυσία ἀπὸ τὸν συμβιβασμὸ μὲ τὴ θωμική. Ἔτσι τὸ δράμα τῆς ἐκτείνεται γρηγορώτερον ὅτῃ ζωὴ καὶ ἀνάγεται στὴν καθολικώτερη ἀπεικονί τῆς στήθης τοῦ ἀνθρώπου. Παράλληλα ἐξελίσσονται τὸ δράμα τοῦ Βασίλη μὲ τὴν ἐκρηκτικὴ πού προκαλεῖ ἡ νοικοκυριότης τῆς συμπίεσιν τοῦ ἀνικανοποίητου ἀσπαστικοῦ κόσμου του. Οἱ βιοτικές καὶ ψυχικὲς περιπέτειες τῆς γυναίκας τοῦ πού μάλιστα τὸν αἰκνὸ ἀνῶνα τῆς καθυπόταξης τοῦ ἀσπαστικοῦ, ἡ ἐγκαρτερητικὴ τραγωδία τῆς μικρῆς φτωχικῆς, τοῦ ἀνάπηρου λαικοῦ συνθέτη καὶ τῶν ἑλλων κομπάρσων τῆς σύγχρονης ζωῆς.

Ἀλλὰ βασικὰ τὸ ἔργο ἐκφράζει τὴν τραγωδίαν τοῦ διανοούμενου, πού μαζί μὲ τὸ δικό του δράμα, τὸ προερχόμενο ἀπὸ τὴν ἰδιόαλλαχτὴ στήθιν τοῦ στὴ ζωὴ, ἐντρυφεῖ καὶ τὸ δράμα τῶν συνανθρώπων του. Αἰτία καὶ γιὰ τὰ ὡς κατὰ τὴν ἀπόψιν τοῦ συγγραφέα, εἶναι ἡ συγκρούσις ἀνάμεσα πρὶν ψυχικὴ καὶ τὴν πρακτικὴ ἐπιταγή: «Μέσα σου δίνουν τὴ μάχην τους ἡ μυστικὴ ψυχὴ τοῦ κόσμου κι' ἡ πρακτικὴ ἀνάγκη αὐτῆς πού ἐπλάσσει τὸ κοινωνικὸ συμβῶλο. Εἶναι τὸ ἀνεπίγνως τὸ τραγικὸ σκέυος ἐκλογῆς». Αὐτὴ τῆς συγκρούσεως μορφικὴ πρόβλη, εἶναι σὲ συνολὸ τῆς ἡμετέρας ζωῆς. Αὐτὴ δημιουργεῖ τὴν ψυχικὴ δοκιμασίαν, πού κατὰ κάποιον τρόπο εἶναι καὶ τοῦ συγγραφέα ὁ βασανισμὸς. Ἀπ' αὐτὴν ξεκινᾷ γιὰ νὰ προβεῖ σὲ μιὰ θαρραλέα καταδίκη κάθε βρώμικο συμβιβασμοῦ. Βλέπει πόσο δραμερὰ εἶναι ὁ κόσμος, ὁργανωμένος ἀπὸ κατεργαρίους γιὰ νὰ προκαθορῶν οἱ κατεργαρέοι. Μέσα στὰ κέντρα ἐξιδιαιτερῶν ἀδυσταρῶν τῆς κοινωνικῆς πολυτοῦ: «Ξέκρινε λοιπὸν πρόχειρα τρεῖς πρῶην ὑπουργούς, δύο διευθυντὲς ἐφημερίδων, πεντέξη μεγαλοσπατώνες, ἀπὸ κείνους πού τοὺς βρίσκεις ὅποια πέτρα κι' ἂν σπκώσης: κομματικὸς παράγοντες, συμβούλους σὲ μεγάλους ὁργανισμούς, παρακοιμώμενους πολιτικῶν ἀρχηγῶν, παρὰσιτα τῆς οἰκονομικῆς ὀλιγαρχίας... Πλάι σ' αὐτὴ τὴν ἀφρόκρεμα δύο τραπέζια ξένοι ναυτικοί, μὲ τίς στολές τους ἐξοικωπημένες στὸ λαϊμὸ, τὰ κεφάλια τους τραμπολιστά, ταξιδευμένα κι' ὅλας ἀπὸ τὸ πτό. Καὶ γύρω ἕνας λαὸς δικό μας, μάγκες βαρὺθυμοι, μὲ τὰ τσοῦλαίκα τους στὸ πλάι, συμπαζμένα, ἐξουθενωμένα καὶ νοικοκυραῖοι βαρυσήμαντοι. Ἐμποροὶ μὲ τίς ὑπόδρες κυράδες τους, πυργωμένες στὸ πλεῖρό τους, εἰδωλὰ βαρδαρακὰ, φορτωμένα στὸ τάμα. Ἕνας κόσμος πού ὕψιστο ἰδιανικὸ του ἔχει, πῶς θὰ τὴ σκάσει ὁ ἕνας τ' ἄλλου, πῶς θὰ διατρανώσῃ τὴν ὑπεροχὴν τοῦ βάζοντας τρικλοποδιές».

Ἡ καταδίκη τῆς δραμίας φθάνει ὡς τὴν αὐτοκαταδίκη καὶ καὶ θε δραμικῆς σκέψης: «Κοιτάζω τὸν καθρέφτη στὸν τάφο τοῦ καφενείου κλεφτά. Τώρα ἂν ἦμουνα στὸ σπῆτι μου θὰ σηκώνομουν καὶ θάφηναι τὰ μούτρα μου, θάφηναι μέσα στὸν καθρέφτη». Δὲν ἔχει κάνει τίποτα τὸ τρομερὸ ὁ ἄνθρωπος. Ἀλλὰ φτύνοντας τὰ μούτρα του, φτύνει ὅλον τὸν κόσμο.

Ξεκινώντας ὁ συγγραφέας ἀπὸ αὐτὸ τὸ συγκεκριμένο περιγραμμά ἀνάγεται πέρα ἀπ' αὐτὸ σὲ καθολικώτερος στοχασμούς: «Νομίζουν πῶς θὰ κάνουν τὸ Χρὶ στὸ ἀξιοθαύμαστο, ἂν τὸν δείξουν ἕνα στὴν ἀμαρτία. Ὅμως τὸ ἀντίθετο εἶναι ἀξιοθαύμαστο: Νὰ κατανοήσεις τὴν ἀμαρτίαν πού ἔχεις στὸ αἷμα σου καὶ πού σὲ κατατρῶει. Τότε μόνο τὴν ἐξομαρτίζεις. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι

τοῦ δίνει τὴ δύναμιν νὰ ντύνῃ τὰ διανοήματά του μὲ ὥρατα λυρικά χρώματα:

«Ἐξω φυσάει ἄνεμος, στοιχηματίζω πῶς εἶναι βοριές», παίρνει ἕνα παραμῦθον γιὰ κάποια μάτια πού παραφύλαξε τόχα νύκτα στὶς γωνίες καὶ τὸ κουρελιάζει, τὸ ἀνεμίζει ἐλπεινὰ, τὸ σκορπίζει...

«Ἐκῶπου μιὰ ὥρα ἔξω ἀπὸ τὴ Βενετία, ἐκεῖ στ' ἀνοιχτὰ τῆς ἀσπαστικῆς βαθιᾶς-λαγκύνους βρέσκεται ἡ πολιτεία τοῦ θανάτου, τὸ Τοστοέλλο. Τὴν καθορμίζου, τὴν ἀγγολοῦν, τὴ στοιχεῖνουν τὸ στεκούμενα νερά. Καὶ βλέπεις πλάι στὰ ἔρπη κανάλια μὲ τὰ θεοιμένα βούρλα καὶ θάφηναι κεντρίστρες, καθισμένες νὰ λυώνουν ὀλημερίς τὰ μάτια τους, πλῆκοντας μεγάλες ὁσπερ πεταλούδες ἀπὸ δαντέλλα. Γιὰ τίς κομψὲς κυράδες, νὰ τίς καρφιστῶνουν πάνω στὸ μπουστό τους, πάνω στὸ βυζί. Μιὰ τέτοια πεταλούδα θάθελα τώρα ν' ἀγοράσω κι' ἐγὼ γιὰ σένα, Βένα. Μιὰν ἄσπρη, ἀπὸ κρουστή δαντέλλα, πεταλούδα. Γιὰ νὰ ἐκλαρώνῃς στὸ στήθος σου, ν' ἀεροζυγιάζεται, ν' ἀλφροτρεμίζει, σὸν πάνω σὲ λουλούδι, καθὼς σὺ βυζαίνει τὴν καρδιά σου».

Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀνανεωμένο ὄφος τοῦ ὁριμου συγγραφέα. Κι' αὐτὸ γοητεύει τὸν ἀναγνώστη.

(ΒΟΥΛΕΥΕΙΑ
"ΒΡΑΔΥΝΗΣ")

25 JAN 1958

Ο ΧΡΟΝΙΚΟΝ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑ

(«ΜΥΣΤΙΚΗ ΖΩΗ» ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ)

ΤΟΥ Κ. ΒΑΣΟΥ ΒΑΡΙΚΑ

Στο γνωστό μας, από τα προηγούμενα του διδύμου, μικροαστικό του κόσμου μας μεταφέρει με το νέο μυθιστόρημα του «Μυστική Ζωή» ο κ. Άγγελος Τερζάκης. Δεν πρόκειται, ωστόσο, για μια απλή μεταφορά: Έδώ το ίδιο αυτό τοπιο μοιάζει να αντιμετωπίζεται από μια διαφορετική σκοπιά. Το αντίκειμενο ίσως και να παρέμεινε αναλλοίωτο. Ο παρατηρητής όμως άλλαξε: Δεν είναι πλέον ο ενθουσιώδης θεατής, που οι αντιδράσεις του περιορίζονται στη μελαγχολική διάθεση, που συνοδεύει συνήθως την απαισιόδοξη αντίληψη για τη ζωή και τον άνθρωπο. Αισθάνεται την ανάγκη εντονότερα να αντιδράσει, να διαμαρτυρηθεί, ακόμη και να προκαλέσει. Έξομολόγηση και μαζί διαμαρτυρία μιας ανθρώπινης συνείδησης, που βλέπει το κακό να περισσεύει μέσα στον σύγχρονο κόσμο, να τι είναι με δυο λόγια το νέο πρόσημο του συγγραφέα της «Μυστικής Ζωής» Πολιτείας.

Ταχα για να μεταβεί τη ροή των πραγμάτων: Ούτε η ενστικτώδης, θα έλεγα, απεχθεία του συγγραφέα προς τους κοσμοδιδωκτές, και τα κηρύγματα τους, όπως κι αν είναι, ούτε και ο δαδωτός σκεπτικισμός του δικαιολογούν παρόμοια άρνηση της παραδοχής αυτού που υποσείει ο κ. Τερζάκης τη δίεπαι των ειδών, λωση και σεβασμό προς την ανθρώπινη αξιοπρέπεια: «Ε, λοιπόν: σε μία εποχή, όπου αλή η αρετή είναι ν ακουμπάει ο ένας στον άλλον, πλάτη με πλάτη, ά, χι για την αλληλεγγύη αλλά για τη συνολική, σε μία εποχή, όπου η αρετή είναι δειλία, ένα τουλάχιστο σταθμά ολομαχίας και αλόφους. Η έννοια της ηθικής είναι σχετική, σχετική κι η έννοια της τιμής. Η έννοια του άντρα, αφού όμως είναι απόλυτη. Στις λίγες αυτές φράσεις όπου το ύφος δεν είναι λιγότερο αποκαλυπτικό από το περιεχόμενο, δεικνύονται τη στάση του απέναντι στην σύγχρονη κοινωνία, ο συγγραφέας, με το στόμα του αφηγητή, που μοιάζει, σε πολλά τουλάχιστο, να ταυτίζεται μαζί του.

Την απόλυτη αυτή έννοια του άντρα ζητάνε να πραγματοποιούν στο μυθιστόρημα τα δύο βασικά πρόσωπα, η κεντρική ηρωίδα και ο αφηγητής. Στο βάθος δεν διαφοροποιούνται μεταξύ τους. Περισσότερο με τη δράση της, σαν γενσιότερο λογοτεχνικό πρόσωπο, η πρώτη και με την εξομολόγηση, που λαοδιδωμει καποτε και προς το σχολιάσμα, ο αφηγητής, το ίδιο ιδονικό και με παρατήλησια μέσα εξυπηρετούν. Αγωνίζονται να περισώσουν, όπως θα μάς ειπουν έπειτα, λημένα, ο καθένας με το δικό του τρόπο, ο τι είναι δυνατό να περισωθεί από την προσυχία του κόσμου. Δεν θέλουν και δε μπορούν να προσομοιωθούν, να ελθούν σε συμβιβασμό με την πραγματικότητα, τη ζωή, που έχει κατανατήσει επάδοστικό πράγμα, κατά την ίδια τους την έφεση.

Από πολύ μικρή, δεκάξη μόλις χρονών, δοκίμασε την περική γέννη της ζωής, και συνεπιδροτοίρησε την ταπεινότητα της η ηρωίδα του κ. Τερζάκη. Συνηθι-

σμενη η περίπτωση: μαζί με την παρουσία φεύγει και ο άνθρωπος, που ορκίζοντο στο όνομα της. Τα γεγονότα, που θα επεκταθούν, οικογενειακά και άλλα, θα ελθούν να την δικαιώσουν. Η ανάγκη της αντίδρασης, ένας προσωπικό και θα την υποκρίνει παθολογικά να αφιερώνει στον τριτογενή τους απεχθεία στη μεγαλοσύνη του, κι' άς αφήνει ελεύθερο τον ανανύστη ο συγγραφέας να πιστεύει ή όχι στην υπαρέ της. Είτε υπάρχει όμως, είτε όχι, η μεγαλοσύνη αυτή, ένα είναι βέβαιο. Η ζωή του γέρου - μυθιστορικού, που αφιέρωσε τη ζωή του στη λύση κατοίων προβλήματων, για να περιφρονήσει τις συνανώνουσες του και να τους περιφρονήσει με τη σάση του, μεταδίδεται σε ιδέες για την κοή του, ένα ιδέες, που αν δεν υπήρχε, θα έπρεπε κοή της να το δημιουργήσει. Η κρίση θα ξεσπάσει μετά το θάνατο του γέρου κι' άφου κλειστεί και η τελευτεία πόρτα, που φαίνεται πως μπορούσε να άδηγησει στη διέξοδο: Μια άποψιρα αυτοτονίας και κατοπιν ή συνέχιση της ίδιας ζωής; Η ιστορή και η άσφαση άς στραφεί στα παιδιά ενός «Ελβετικού ασύλου. Παιδι έλνωστε και μάλιστα παιδι ανώμαλα ελταν και ο γέρο Ροδολάς.

Γύρω από τα πρόσωπα αυτά κινείται και ένας άλλος άσφαρος κόσμος. Η διαχωριστική γραμμή άναμεσα στα πρώτα και τα δεύτερα είναι τόσο ευδιάκριτη, ώστε να σου επιβάλλει την έντυψη του χωρισμού των ηρώων του μυθιστορήματος: τρεις δυο κατηγορίες, χωρίς αυτό, άσφα, άς άποδοίει τον συγγραφέα να προσπαθεί να διαφοροποιήσει σε ξεχωριστά άτομα, τα μέλη των δυο άδων: Την πρώτη τη γνωρίσαμε κι' άλλως. Τη δεύτερη, την αποτελούν οι εξεπνείς, οι επιτηδείοι, οι άνθρωποι, που προσπαθούν να κένεθουν, και φυσικά κένεθαι, νουν, για τους οποίους η προσομογή και ο συμβιβασμός αποτελούν μοναδικό τους όπλο και η σήμερη ατμόσφαιρα της συναλλαγής και της διαφοράς το φυσικό τους κλίμα: Ο άριστος υποαργός, ο κρεατικός δημιουργός, ο επιτυχημένος επιχειρηματίας και τούτες άλλες, γνωριμες φηγορες που συναντάμε καθημερινά στο δρόμο μας. Μια τρίτη, τέλος, κατηγορία, που το έντικτο την άδηει προς τους πρώτους, αλλά η άδυναμία, ή δειλία και ή συνήθεια την αναγκάζουν να υποκύψει στους άριδιότες, δεν άποσκαλεί παρά έπεισοδιακά τον συγγραφέα. Έτσι γιατί έπεισοδιακή είναι και ή σημασία της στην προβολή των ιδών του.

Στην αντιπαράθεση και τη σύγκρουση των δυο άδων εξαντλείται το μυθιστόρημα. Ο συγγραφέας, το άφησαμε κι' άλλως να υπονοήσει, δε στέκεται αντικειμενικός παρατηρητής απέναντί τους. Συμμετέχει ενεργητικά για να υπερασπισει όλους εκείνους, που άρνούνται να υποταχθούν στο νόμο της ζούγκλας, που λήγεται κοινωνία, και ίσως όχι μονάχα σύγχρονη. Έτσι: ελγείται, ίσως, και το γραμμένο του μυθιστορήματος στο πρώτο πρόσωπο, ή πορμενολά, θα έλεγα, του άφηγητή, που με την παρουσία και τα σχολία του άσφει από το μυθιστόρημα την άυστηρότητα του σκεδίου και την άοτιότητα της σύνδεσης, που παραμένει, εν τούτοις, χαρακτηριστικά γνωρίσματα της πελογραφικής τέχνης του συγγραφέα: ηροπληγήςσσας Κωμώας Παρακολού, ουμε με ένταση την προσοχή τις εξομολογήσεις του, ίσως το πάθος που τις έμπνεί, άντιληφθόμαστε την ανάγκη που τις ύπαγορεύει, τις χαϊρνάστε σαν έσπασμα μιας άδυσλετης έποντατης, μένης συνείδησης, αλλά όλα αυτά δεν κητορδώνουν να μάς άπολλάξουν από την αίσθηση ότι είναι κάτι το παρειακό στο μυθιστόρημα. Ο καλλιεργμένος διανοητής που άφωανίζεται με το πρόσωπο του άφηγητή, παρά την αλκρινεία και το πάθος των εξομολογητών του, δεν κατορδώνει, νομίζω, να ένταχθεί σαν ζωντανή ανθρώπινη μοφή στον κόσμο που δημιουργεί ο συγγραφέας.

Δεν συμβαίνει το ίδιο και με τα άλλα πρόσωπα, θα προσέτα μάλλον και κάτι άλλο: Έχεις την έντυψη ότι όσο ο συγγραφέας απομακρύνεται από τα πρόσωπα, που συνεπιδωκούν τη συμπαιθία του, τόσο διεισδυτικότερη γίνεται ή ματιά του, τόσο αναλυτικότερα έπνιτυ, χάνει να τα προβάλει. Είναι τούτο το πάθος του μαχητή που τον κάνει ελνωμένα να άνακαλύπτει την άδυναμη πλεονή του άντικαλου ή το πλθος των έππο, ύπντων, που προσφέρει ή ζωή, που έπνιγρέπει την πεσοτική ανασυνθέση της; Δέν άποκλείεται να συμβαίνουν και τα δυο. Νορρέει πάντως, όπως ή κεντρική ηρωίδα, όπως δύσκολα μπορεί να τις άναχθεί ή ζωή, με την ίδια δύσκολα έπνιτυγνέει να τις ζωντανέψει και ή Τέχνη. Άλλά το άσπασμα ενός άδωμου πελογράφου, είναι ανώμαλης συνείδησης, που έπνιμνει να παραμένει άδυσλετη, προσκλωμένη στο θητικό της. Και οι συνεπιδωκόμενες άφτες πνιζόνουν τόσο στις μέρες μας, άστε να κ. Τερζάκη να μάς γίνεται εξαιρετικά εύπρόσδεκτη.

ΒΑΣΟΣ ΒΑΡΙΚΑΣ

νάμεις που πνιπει τις ελδές για τους άλλους — άρειότατα διάνει ο Τερζάκης την άγάπη της για τα παιδιά των άλλων, για τα παιδιά που δέν μπόρεσε να φέρη αυτή στον κόσμο... — δύσκολα προσομοιζεται στη γύρω της πραγματικότητα, άκούμα πιο δύσκολα άδεχεται τον άντρα είτε σαν φίλο, είτε σαν συντροφο ζωής. Κι' όταν μία μέρα γνωρίση εκείνον που θα της παίρναε, όχι μόνο δέν προσπαθεί να άνη από το άδιέδοδο που την έχει φέρει ή σκληρή της άπόφαση να μνή υποχωρή και να μνή συμμιδάζεται, αλλά κι' άρχίζει μαζί του μία μάχη πότε φανερή και πότε κρυφή, που περνάει από πολλές άσσεις και άπαιτεί να γυρή πολύ άμα, — άμα άλότητα από την καρδιά. Άυτός ο άνδρας, ο έπίσης μοναδικός και άσυμμιδόςτος, είναι ο άφηγητής. Κι' ένώ βέλει ν' άφήση όλο το χώρο στη Βένα και στην ταραχή της ψυχής της, στέκεται πλάι της ίσοτιμος κι' άλοζώντανος, άδωκατος κι' αλτός κλειστός και υπεράφανος, — άδωκατος έχθρος της χαλασμένης κοινωνίας αλλά και έπικνης για όσους αλλήλως υποφέρουν και δέν μπόρουν να δεύτεροδούν από τις άδυναμίες τους. Είναι και πιο άδωκατος προς ο άφηγητή, — άδωκατος χρόνιας μεγαλύπρος από την Βένα, — κι' ένώ πιστεύει ότι άπόλυτες άδεις, είναι κυρωμένος από βορεία πείρα

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ "ΕΠΕΛΥΘΕΡΙΑΣ")

ΔΟΥΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ κ.ο.ο.
ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 36-578

ΚΟΜΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΜΕΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ

21 ΙΑΝ. 1958

Η ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ
ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ: «ΜΥΣΤΙΚΗ ΖΩΗ»

Όταν μας καλούν οι πεζογράφοι μας να διαβάσουμε ένα μυθιστόρημά τους, κάνουν ένα τμήμα που συνήκως δεν βέβαιον ούτε τους οδηγεί. Όλα τα είδη του λόγου έχουν τις δυσκολίες τους. Και τις ξεπερνάει μόνο ο οποίος, πέρα από την κατάσταση της τεχνικής, έχει να προσφέρει κάτι το προσωπικό, ο οποίος μπορεί να βρούμε έστω και λίγες συλλασές, που να είναι δικές του, εντελώς δικές του. Ένας στίχος, λ.χ., δεν είναι κάποτε άρκετος, για να δικαιολογήσει μίαν ολοκληρωμένη παρουσία στην πνευματική ζωή; Με το μυθιστόρημα, ωστόσο, προχωρούμε περισσότερο. Οι απαιτήσεις είναι πια στην τελευταία σελίδα ενός μυθιστορήματος που και όρτια συγκρότηση έχει και πολλά δώσε στον αναγνώστη του. Το μυθιστόρημα είναι πάντα ένας ολοκληρωμένος κόσμος. Μ' αυτή την προσδοκία το ανοίγουμε. Και την υπό μας δεν την δίνουμε στον συγγραφέα του, αν δεν αισθανθούμε γύρω μας αυτόν τον κόσμο, αν δεν ακούσουμε τις φωνές του, αν δεν παρακολουθήσουμε τις ανελίξεις του. Και τούτο ισχύει όχι μόνο για τα μυθιστορήματα, που είναι πολύ προσωπικοί κοινωνικοί τίτλοι. Κάποιος διανοητής είναι ακόμα και τα μυθιστορήματα που κλεινουν στις σελίδες τους την ιστορία μιας φυλής, αλλά μιας φυλής που μπορεί να μιλήσει για μίαν ολοκληρωμένη εποχή, για τους πόθους της, για τις προσδοκίες της, για τους αγώνες της, για τα δεινά της, από έκαστον τάδε μαζί φωνές, από φωνές ανείσθητους που δεν προβάλλουν το κύριο και το χαρακτηριστικό, που δεν ξέρουν να δώσουν μορφή στις ρευστές μορφές της ζωής. Συνείδηση βαδίζοντας καλλιτεχνικής εθύνες είναι η βάση κάθε πεζογραφηματος, που θέλει να έχει και το περιεχόμενο και το πλαίσιο και την πνοή του μυθιστορήματος. Κι' αμέσως γίνεται αισθητό, ότι η συνείδηση αυτή είναι το θεμέλιο της «μυστικής ζωής», του νέου μυθιστορήματος του κ. Αγγέλου Τερζάκη. Πεζογράφος γεννημένος, αυθεντικός πεζογράφος, ο κ. Τερζάκης, γρήγορα κερδίζει την προσοχή μας και μας κάνει αισθητούς. Μας προειδοποιεί: δεν πρόκειται να σας αφηγηθώ μίαν ιστορία, εύχρηστη ή λυπητερή, απλή ή φορτωμένη περιπέτειες. Έχω κάτι καλύτερο να σας προσφέρω: να σας δείξω βασανίζονται οι άνθρωποι, όταν θέλουν να μείνουν αληθινοί και καθαροί, ποσο αδώς είναι όταν υπακούουν σε κάποιες κρυφές δυνάμεις κι' όταν φαίνονται αμαρτωλοί στους άλλους, σε όσους εξετάζουν τις επιπτώσεις και δεν κάνουν τον κόπο να προσεγγίσουν στην πραγματική ουσία. Και φτάνει να περάσουμε τις πρώτες σελίδες, που είναι οι πιο δύσκολες του βιβλίου, για να καταλάβουμε πόσο βασανίζεται κι' ο συγγραφέας της «μυστικής ζωής», από πόσο δύσκολες κρίσεις αναπήρσε ο λόγος του και πόσο πικρή γαστήρ πρέπει να έχει απ' τη ζωή ο πτωχός διαμορφώνεται σε κάθε εποχή. — Ο Τερζάκης δεν περιορίζει τις παρατηρήσεις του σε χώρο και σε χρόνο, θύει να δει τον άνθρωπο σε καθολικές καταστάσεις. — Ο πτωχός διαμορφώνεται κι' η ζωή, όπως φαίνεται από ποσοδικές λάμψεις ή ανεξίτηλα λεκιάζεται από τους λογής-λογής κυνηγούς: της εύκολης επιτυχίας, της ακάθαρτης ηθικής, της ακόμα πιο ακάθαρτης φιλοδοξίας.

Κοντά στο τέλος του μυθιστορήματος, στη σελ. 278, διαβάζουμε τούτη την πολυσήμαντη φράση: «Η υψηλή αυτής της κοπέλας είναι, σε μια σπλήνα, που μέσα χάνεται και μένει...». Η κοπέλλα αυτή είναι η «μυστική ζωή», κι' αν δεν χανόμαστε στον αιώνιο κύκλο της ζωής, τρέχουμε για το σκοτάδι που έχει μέσα απ' αυτό το σκοτάδι και ποσώντων για την αδιαλλαξία της που είναι αποτέλεσμα ενός παλιού ψυχικού τραύματος — ο άρρωστος στικός που θαμπώθηκε από τα ληρώτη μιας άλλης και δεν έτιμπε το λόγο του, — και μιας επικίνδυνης προφάνειας. Μονάδα αδιευκρίνιστη αυτή η κοπέλλα, γυνίκα αγέφυγη και τραγική μαζί που περιφρονεί αλλά κι' έχει μέσα της πλήθος δυνάμεις που πρέπει να τις εοδέμη για τους άλλους — ωραιότατα είναι ο Τερζάκης την αγάπη της για τα παιδιά των άλλων, για τα παιδιά που δεν μπόρεσε να φέρει αυτή στον κόσμο, — δύσκολα προσαρμόζεται στη γύρω της πραγματικότητα, ακόμα πιο δύσκολα δεχεται τον τροφό ζωής. Κι' όταν μία μέρα γνωρίσει εκείνον που θα της ταίριαζε, όχι μόνο δεν προσπαθεί να δει από το αδιόδο που τάν...

και μπορεί να συγκατα. Σ' αυτόν έδω τον διάλογο έχουμε και τις συγγενικές και τις διαφύρες των δυο ηρώων της «μυστικής ζωής».

Γιατί του φερόσατε έτσι; της κάνω με παράπονο στο δρόμο. Είναι τσακισμένος, αξιολύπητος, δεν το βλέπετε.

Είναι άδισιατικός! αποκρίθηκε κοφτά, και στα χείλη της, καθώς το έλεγε, σούρνευε θάλασσες ή α-πεία.

Κι' άλλοτε σάς το έχω πει: σάς λείπει κάθε επίεικεια για τους ανθρώπους. Όσο κι' αν σάς έχουν φταίξει, μην ξεχνάτε πως οι αδυναμίες τους είναι οι αδυναμίες μας, ανήκουμε όλοι στο ίδιο είδος. Κι' η αυτοπεποίθησή μας στηρίζεται συχνά σε μία ψευδοσθένση. Σ' τη φαινομενική δύναμη που δεν είναι παρά οι αφανέστερες αδυναμίες μας. Αμαρτήματα που δεν δόσανε την καρδιά να πραγματοποιηθούν για να υπάρχουν.

Με κοιτάζε κατάματα, μου είπε: Αυτό μόνο έχει εμπόδιο, λοιπόν, εσάς να είσατε ένας παλιό άνθρωπος;

Όλο της το νευρικό σύστημα είπαμε ξεσηκωμένο άποψη, μέσα της κάτι έτρεμε, επικίνδυνο, αντιδούσε σαν πασπατεντωμένη χορδή.

Κι' η νύχτα στο μεταξύ, ήταν τόσο ίερα άμορφη, τόσο μυστική με την απόλυτη ορμηία της, με το μακρυνό εκείνο φεγγάρι που έχει σπικωθή ψηλά στο στερέωμα, σαν έτοιμο να φύγει γι' άλλους ουρανούς! Γιατί υπερδεύετε τον παλιό άνθρωπο με τον αμαρτωλό; λέω γλυκά. Δεν είναι το ίδιο πρόσωπο, δεν είναι!...

Ευνοϊοί είναι οι διάλογοι αυτού του είδους στη «μυστική ζωή» και πάντα έχουν την ίδια ποιότητα λόγου. Όμως ο αναγνώστης δεν πρέπει να νομίζει ότι με την ποιότητα αυτή χάνεται ο αφηγηματικός τους ρυθμός. Κάθε άλλο. Ο Τερζάκης, το είπα στην αρχή, είναι αυθεντικός πεζογράφος. Σε πολλές σελίδες του είναι καθαρός λιρικός πεζογράφος, αλλά ποτέ δεν καταδέχεται τις γλυσές των εμψυχοποιημάτων που μόνο στη λογοτεχνική πεζογραφία δεν ανήκουν. Ακούστε τι ψιθυρίζει σε μια στιγμή μοναξιάς και ρεμβάζοντας ή βροχή. Μια βροχή που έβρεξε χαράματα και συνεχίστηκε ένα μέρα. Το γνήσιο της τρυπώσε δοσμένο από τις χαραμάδες του παρσάρου, μύρισε γύρω νοτισμένο, έρεχή. Συλλογισμών το από το πάλκο, που δένεται τώσα από τ' ανεμόδροχο, με τα ψηλά του, τα δέντρα, αντανάστανε, να σελώνουν παλάσια τις αναστατώνες κόμης της βροχής. Είναι ένα τοπίο έδαφτιμ μέσα στην καταιγίδα του νερού, σελίδες μουσικής που πολύ μου ταίριαζε. Βυθισμένος κάτω από τη στοματική κενύετα μου, τεντώνω μου μ' ευδαιμονία. Και τότε, μα μου, θύμιες από την πατρίδα μου, εκεί πάνω στο βουνό, όταν το φθινόπωρο έρχεται καβάλα στ' άσπρα του τ' αλόγατα με τις χαιτες τίστρι κερμισμένες, και δρασκελάει τα καταράχια, και χύνεται τον κατήφορο τις μαύρες δασοκένες δουνοπλαγείς, θειάφι, τινάει, το βόλι του. Κι' ο λαός τα έλατα, ξεσηκωμένος, βούλζει, στριμωγμένος, δένεται, δογκάει, με μίαν απέλτισία όργιστική, που τόσο μοιάζει, τόσο μ' άπιο χαροκόπιε.

Στη «μυστική ζωή», όπως σε κάθε γνήσιο μυθιστόρημα, πέρα από τις ιδέες και τις περικογρές, — ο Τερζάκης, ο συγγραφέας της «Μενης ενένης πολιτείας», έχει να διηγήσει της «Αθήνας εντέλως δικές της» επιμένει με πολλή αγάπη στην αθηναϊκή γειτονιά, — έχουμε ανθρώπους, που τους νοιώθουμε, που μας και όχι μόνο τα δυο κύρια πρόσωπα. Γύρω τους ζούν, αναπνέουν, τα άλλα άνθρωποι, ασημένια, πλάται και αληθινοί. Προσπερνούν καλών την αναγκαστική κοινή γιά της πλάτης τους. Και τούτο είναι η πιο ανατρίσθητη απόδειξη ότι στη «μυστική ζωή» υπάρχει όχι ένα σπινθηρικό ζωής αλλά η ίδια η ζωή.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΑΡΗΣ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΡΙΘΩ)

Απόκομμε ΠΕΡΙΟΔ. ΕΚΛΟΓΗ
Χρονολογία -... ΔΕΚ. 1957

«Αγγελου Τερζάκη
«Μυστική Ζωή» (Αθήνα 1957, εκδ.
«Εστίας», δρχ. 50).
Έν' ακόμη έργο του συγγραφέα
του «Δίχως Θεό», που φέρνει τη
σφραγίδα ενός ώριμου συγγραφέα
ταλέντου. Και σ' αυτό το βιβλίο του
δ' Αγγέλου Τερζάκη δεν βασίλει
την επιτυχία του σ' ένα χορευτικό
ύφος, άρκεται όμως να διατηρή μιά
στρωτή αφήγηση χωρίς μεγάλα ακτι-
νοβολήματα κι επιδιώκει να προ-
βάλει καταστάσεις που καίουν από
ανθρώπινο πάθος και δραματικό-
τητα.

Το φιλοσοφικό Ταχυδρόμο

ΤΟ ΠΟΙΗΤΙΚΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΛΟΥΚΑ ΧΡΙΣΤΟΦ

Τοῦ κ. ΑΠ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΤΖΑΚΗ
ΑΙΓΛΕΙΟΥ
δημι-
ντζάκη
αι τα
έκρινσε
της
τώρα

ΑΝ
Αι-
έκκλη-
σίων
λαμ-
τούς
Μ.
νίνδη.
Αντ
Σίμο,
οφίδη
θέρση
Αι-
ισχυ-
Αντ.

ΧΝΕΣ
ΕΙΝ
ρακίς
αίτηαρ-
Δωφνη
ίτης
να μιν
α θα
ρνηκίς
ν όποι-
αημίου
κωντων
των του
ου κό-
Εκκλησι-
μοίρης
ς Μπό-
ης, Θε-
τισσα)
Κου-
α, κα

μα σε
να
καινο
που
ημοί
υπάρ-
σκυφ
Δε
α μα-
ινολο-
α τις
η και
του
αδμη-
ον ά-
υτοδ-
ρος
συνά-
χει ά-
πής
δύο έ-
Καζαν-
με ένα
δεν
Συν-
ραφέα

ΙΑΣ
«Ε-
ατικής
ξεί
τα
αστά

Είς την «Φιλολογικήν Σελίδα» του «Ταχυδρόμου» εγράψαν ημεδία την σταδιοδρομίαν του Καίρινου (Αιγύπτου) ποιητή, ο οποίος, ο ποιητής εγραψε πολ-λά πάνω σε ποικίλα θέματα και σε υφές παντός λογοεχικού. Η προτίμησις του όμως ήνε η ποιησις, την οποίαν κ' εκαλλιεργήσεν επίμο-να, ώστε τα συνέττα του, τα έπη του και τα ελεγεία του να εξα-χ-ζουν σαν να φέρουν την ιδιαίτερη του σφραγίδα.

Ο Λούκας ήνε ποιητής κι' άπο-τούς κορυφαίους της Αιγύπτου. Στην ποιησί του παρουσιάζει αρ-τες, που λίγοι κατέχουν από τους συναδέλφους του. Προσέχει, πο-στη εκλογή των λέξεων και στην καλλιπή συναρμογή των φρά-

σεων. Κατέχει νικηταί περεκ-των διανοημα-στο εκακλυμ-την αρμονικήν των μετρικών φιλοσοφικά το-του οαδής τε-πεν επαγωγ-που στο φι-χορς, τα ποι-άγνα και πη-θρεπίζουν τα ψυχικά τα-προς την αγαπην και

Είς την έ-τείλει και ο-ραδόσεως πε-μα που χα-πό πολλούς του πεφύ, λουμένου σ-της. Ο έλε-ζος στίχος τη μόδα, α-ρίς η άρχο-κάποια κα-να επανέ-το βασικό, ο άσπας, μετά τας και περιπ-θική ά-πατέρα. Έτσι μια και ρέες, είν

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΑΓΓΕΛΟΥ Τ. ΤΖΑΚΗ: Μυστική ζωή

Δαδάζοντας τη «Μυστική ζωή» του κ. Αγγ. Τερζάκη, ομνην-στην αρχή το βουδισμα, ομνην την Ντοστογιέφσκη. Υπάρχει μία ά-δοροτη συγγενεία με τον πρώτο στην κοινωνική τάξη του έμ-πλεει, υπάρχει η ολική αρμονία, η επίγνωση του δεύτερου στην ην-χογραφήση των ήρώων του. Είναι όμως που κυρίως υπάρχει, είναι η «αίσθηση του μυθιστορηματος». Δυστυχώς, τα περισσότερα νεοε-ληνικά μυθιστορήματα, δεν είναι παρά διηγήματα δυσανάλογα προ-τό θέμα τους: μεγάλα. Λείπει σ-αυτά ο παλμός του μυθιστορήμα-τος, η αναγκαιότητα του παλαιό-δου διδλίου, η αγωνία του δικαιολο-γηθεί αναγκαστικά τον όγκο του. Ιστορίες που θα μπορούσαν να περιοριστούν, — και να κερδίσουν —, απλώνονται ατέλειμα, χα-ρίς ουσιαστικά να προσφέρουν πα-ρά την τελευτεία, — αν την προσ-φέρουν, της λοξομέτης φρα-σης. Την κακοτοπία αυτή την ά-ποφυγε ο κ. Τερζάκης. Έχει μ-έτω ένα διδλίο που συγκεντρώνει το λυρι-σμό του έρωτικού πάθους με το χα-λιού του στοχασμού, σ' ένα αξιο-πρόσεκτο σύνολο. Νομίζω μάλιστα π-ότι η γνωριμία του συγγραφέα με το έ-ργο του Ντοστογιέφσκη στάθη-σε ευνοητική στην περίπτωση, το-ύτοι «το» στάθηκε, με τελείως δια-κριτική έξ συνθήκες, στην Κοζαν-τινή.

Κυριαρχεί τελευτεία η τάση να παραμερίζεται το ατομικό για το «καθολικό», ο υποκειμενισμός στην Τέχνη θεωρείται αδυναμία λαβερμένη άποψη, όπως θα ήτανε λαβερμένη και μία αντίθετη θεω-ρία. Ο καλλιτέχνης, πρέπει να έμ-πνέεται απ' ό,τι τον έμπνέει, όχι απ' ό,τι του θέλουν τρίτοι να έμ-πνέ-ται. Με την «Μυστική ζωή», κάνου-με τη γνωριμία ενός ανθρώπου, έ-νός ανθρώπου μάλιστα ουσιαστικό-νευρωτικού, που νοιώθει ξένος σ' ένα περιβάλλον που δεν το θέλει. Οι αντίδράσεις του είναι πρωτόγο-νες με την έννοια του αυθορμητι-σμού, η επαφή του με την άλλο-κόσμο, άφορμή να διαπιστώσει την αίσχρότητα που την περιβάλλει. Σ' όλη του τη ζωή, δίψαγε για τ' ανέ-φκτο, όμως καταλάβαινε καλά π-ώς κ' η εκπλήρωση είναι ο σαρκα-

σμός του πόθου. Στην πραγματικό-τητα, δεν είναι άπιστος. Είναι ά-πλως δυσπιστος. Ίσως κι' άπιστο-σμος για τους πολλούς. «Ο κό-σμος αν είχε όλο ανθρώπους ίσορ-ρημένους, θα ήτανε φριχτά άφι-λοξος». Δίπλα του κινείται ένας αρίστος άσημντων στην καίσι-τους ανθρώπων, σημαντικών στα κρυφά τους δράματα. Και πάνω άπ' έλους, η Βένα. Έτούτη η άτίθση-ση κοπέλλα που ζει προσκολλημένη στην λατρεία του πατέρα της, εί-ναι μία ανεξιχνίαστη ψυχή που την έπορση της γιγαντώνουν συμπλέ-γματα άπαθών έπιθυμιών και ψυχικών τραυμάτων. Άνυπαντα-μένει, κι' όμως εκείνον αγαπά, η αρνηση της είναι μία ολοκληρω-τή καταστροφή. Η Βένα, μπορεί να σκάνεται άγρίμ, όμως στο βάθος δεν είναι παρά μία πληγωμένη ύ-πνοση. Μέσα της συγκροούνται έ-νάτια ρεύματα, η ψυχή της απορ-τάρχει στην εναντίονα προσπάθεια να ίσορροπήσει. Χάνει η αθροιστη-ση έδση, η άνοχη της τα αίτια μάταια, να δώσει έρμηνείας έπικίν-δυτο, να προδικάσεις, προκαταδ-κή άποψια. Κι' ακόμη παράλογα να λέγεται. Διαισθήματα δεν έχει-δει είκανε πότες οι κήρυκες μιάς προκαταρισμένης άφυσχολόγητα η έδση.

Μέσα στην άτμόσφαιρα ταύτη-των άλληλοσφυκρουμένων παθώ-κινείται η «Μυστική ζωή». Μπορεί να η έφτανει στη Ντοστογιέφσκη ύπερτάση, μπορεί ακόμη να ύστερει στα μέσα προβολής της. Όμως κι' έτσι που δίνεται, είναι ένα μυθιστόρημα μ' αξιώσεις, που θαράινει πολύ στην όλη έργα-σία του κ. Τερζάκη και προωθεί σημαντικά την ύπόθεση του νεοε-ληνικού μυθιστορηματος, που ύπα-φέρει ακόμη απ' την παράδοσή της ήθροσας.

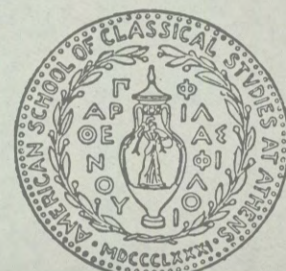
Ο συγγραφέας είναι πειστικό-στις καταστάσεις που περιγράφει η έτμόσφαιρα προσόν του αναμφι-σάτως. Μερί του, ζούμε την ί-στορία του ήρώα του. Κι' όταν ένα μυθιστόρημα κατορθώνει να παρα-σύρει τον άνηγνώστη σ' αυτή την μετάρσση, σημαίνει άσφαλώς π-ώς έτεχε στις βασικές του έπιδι-ώξεις.

ΜΑΝ. ΓΙΑΛΟΥΡΑΚΗΣ

ΣΗΜΕΙΕΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

...της η
...Αυτή δημιουργεί
...την ψυχική δοκιμασία, που κατά
...κάποιον τρόπο είναι και του συγ-
...γραφέα ο βασανισμός. 'Απ' αυ-
...την δοκιμή για τον πελάτη

πολλή, είναι στο σύνολό της ή
 «Μυστική ζωή». Αυτή δημιουργεί
 την ψυχική δοκιμασία, που κατά
 κάποιον τρόπο είναι και του συγ-
 γραφέα ο βασανισμός. Απ' αυ-
 τήν ξεκινάει για να προβεί σε
 μια θαρραλέα καταδίκη κάθε βρώ-
 μικου συμβιβασμού. Βλέπει πόσο
 θραμερός είναι ο κόσμος, άργα-
 ναμένος από κατεργαρέους για
 να προκόβουν «οι κατεργαρέοι».
 Μέσα στα κέντρα ξεδιακρίνει «δι-
 σταυρώσεις» κοινωνικού πολτού:
 «Ξέκρινα λοιπόν πρόχειρα τρεις
 πρώην ύπουρους, δυο διευθυντές
 εφημερίδων, πεντέξη μεγαλοπα-
 τώνες, από κείνους που τους
 βρίσκεις όποια πέτρα κι' αν ση-
 κώσεις: κομματικούς παράγον-
 τες, συμβούλους σε μεγάλους όρ-
 γανισμούς, παρακοιμώμενους πο-
 λιτικών αρχηγών, παράσιτα της
 οικονομικής ολιγαρχίας... Πλάϊ
 σ' αυτή την άφρόκρεμα δυο τρα-
 πέζια ξένοι ναυτικοί, με τις στο-
 λές τους ξεκουμπωμένες στο λαι-
 μό, τα κεφάλια τους τραμπολι-
 στά, ταξιδεμένα κι' έλας από το
 πιτό. Και γύρω ένας λαός δι-
 κοί μας, μάγκες δασύθυμοι, με
 τα σουλάκια τους στο πλάϊ, συμ-
 μαζεμένα, έξουθενωμένα και νοι-
 μαζεμένα, έξουθενωμένα και νοι-
 κοκυραίοι βασισήμαντοι, έμπο-
 ροί με τις άφθονες κυράδες τους,
 πυργωμένες στο πλευρό τους, εί-
 δωλα βροδαρικά, φορτωμένα στο
 τάμα. Ένας κόσμος που ύψιστο
 ιδανικό του έχει, πώς θα τη σκά-
 σει ο ένας τ' άλλου, πώς θα
 διατρανώσει την ύπεροχή του
 βάζοντας τρικλοποδιές».
 Η καταδίκη της θραμιάς φθά-
 νει ως την αυτοκαταδίκη και κά-
 θε βρώμικης σκέψης: «Κοιτάζω
 τον καθρέφτη στον τάφο του κα-
 φενείου κλεφτά. Τώρα αν ήμουν
 στο σπύτι μου θα σηκώνόμουν
 και θαφτόμουν τα μούτρα μου, θα
 φτύνω μέσα στον καθρέφτη». Δεν
 έχει κάνει τίποτα το τρομερό ο
 άνθρωπος. Άλλά φτύνοντας τα
 μούτρα του, φτύνει όλον τον κό-
 σμο.
 Ξεκινώντας ο συγγραφέας ά-
 πό αυτό το συγκεκριμένο περί-
 γραμμα ανάγεται πέρα απ' αυτό
 σε καθολικώτερους στοχασμούς:
 «Νομίζουν πώς θα κάνουν το Χρι-
 στο αξιοθαύμαστο, αν τον δεί-
 ξουν ξένο στην άμαρτία. Όμως
 το αντίθετο είναι αξιοθαύμαστο:
 Να κατανικήσεις την άμαρτία
 που έχεις στο αίμα σου και που
 σε κατατρώει. Τότε μόνο την έ-
 ξαγαράξεις». Είναι αλήθεια ότι

TA NEA BIBLIA

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ : «ΜΥΣΤΙΚΗ ΖΩΗ»

ΓΟΥΝΕΧΕΙΑ
"ΝΕΑΣ ΕΣΤΙΑΣ")

άπλως αυτή την αλήθεια, αλλά την υποβάλλει
μ' έναν τρόπο που υπερέχει σε πειστικότητα και
δύναμη.

Στο βάθος καταλαβαίνουμε ότι πρόκειται
για ένα δραματικό εσωτερικό αυτοβιογράφημα.
Διαβάζουμε ένα χειρόγραφο που μάς το έμπι-
στεύεται ο ήρωας του έργου. Μια άναμνηση
πρέπει όμως να πιστεύουμε ότι ο ήρωας της
«Μουσικής ζωής» αποτελεί ένα πανμοιότυπο
θούσημα, αλλά ένα σκέτο ημερολόγιο άνα-
μνήσεων. Έδώ ο Τεράκης πλανεί μια ανθρω-
πινή ζωή ανεξάρτητα από την προσωπική δική
του και συγχρόνως δεμένη μαζί της με τις
άπειρες εκείνες κλωστές που ένωσαν το δη-
μιούργημα με το δημιουργό του. Ό,τι μάς ένδια-
φέρει κυρίως είναι να παρακολουθήσουμε τον
ήρωα στην περιπέτειά του, και συγχρόνα να
διακρίνουμε το βάθος και την ποιότητα των
δεσμών που υπάρχουν ανάμεσα στο μυθιστο-
ριογράφο και στον ήρωα.

Ποιά είναι η ουσία αυτού του βάρους που
γυρεύει την έκφρασή του μ' έναν τρόπο τόσο
δραματικό όσο στη «Μουσική ζωή»; Αρκεί να
μεταφέρουμε εδώ μερικές φράσεις, για να πά-
ρουμε στα χέρια το κλειδί: «Η αλήθεια, κι
άν υπάρχει, είναι άμεταβράστη. Η αγωνία
δεν είναι μία άφρόδιστη για να την αποφεύ-
γεις. Είναι κανόνες ζωής έσωτερικώς, ήθικώς
και βέβηλα» κι' άλλου: «Έχω άδικο. Εγώ που
δεν είμαι πόνος εγώ είμαι άνθρωπος. Μονάχα
Καί το έτο το ύπεροχα ύποφεροί. Έξαναμμένοι.
Και αν είχε όλο ανθρώπους ίσοροπτημένους
θά είταν φριχτά άφιλοξενος. Και πάνω άπ' όλα
άιμος». Είναι, λοιπόν, κατ' άρχήν, η «Μουσι-
κή ζωή», ή έκφραση μιας αγωνίας. Ο ήρωας
της είναι ένας άνθρωπος της έκλογής, που δε
θέλει, που δεν μπορεί να συμβιβαστεί με τη
χυδαιότητα της ζωής. Και συναντά στο δρόμο
του μία ύπαρξη, που είναι φτιαγμένη επίσης
στα ίδια τά διατά του μέτρα. Η μορφή της
Βένας (έκφραση κι' αυτή από μιάν άλλη πλευ-
ρά του ίδιου του ήρωα μ' άλλα λόγια του συγ-
γραφέα) έχει κάτι το άρρητα ιερό μέσα στην
τραγικότητά της. Άλλά νά, που ή άδυναμία
να συμβιβαστεί κανείς με την πραγματικότητα,
όδηγει και στην άδυναμία να συνεννοηθείτα,
τόν άλλον, και τον πιο δικό. Το κορψύμα
της τραγωδίας είναι ότι ο ήρωας και ή ήρωί-
δα αυτού του μυθιστορήματος, που είναι φτιαγ-
μένοι ό ένας για τον άλλον, δεν κατάφεραν να
βρουν το κοινό σημείο έπαφής τους, ν' άδρά-
ξουν την άποφασιστική έκεινη στιγμή που θα
ευρίσκαν, τότε δε θα ύπηρχε πόνος (αυτός που
«έξαγνίζει») αλλά εύτυχία (που είναι κάτι άνυ-
πόφορο).

Υπάρχουν κι' άλλα πρόσωπα μέσα σ' αυτό
το μυθιστόρημα που αποτελούν προβολή προ-
σωπικών καταστάσεων του άφηγητή (δπως λ. χ.

ο Βασίλης με τον άπελπισμένο του έρωτα) και
άλλα που συμβολίζουν τον αντίλογο (όπως ο
Σηρακλής κι' ο Μπερκούτης με την προσκόλ-
λησή τους, στις πιο βάνανσες πραγματικότητες).
Άναγνωρίζουμε έξέσου μιας σης θετικής και
αρνητικής αυτές πλάκες την άξία του
δικού μας θέματος, που είναι ή άναζήτηση
μιάς ανθρωπίνης αλήθειας ή οποία νά μην
έχει μολυνθεί μέσα στο βόρβορο της ζωής.
Ας πιά την Βένα: «Η ύπεροφροσύνη, άκομα
τω περιεργό, άν παραξενεύει άδανότη. Τίποτε
γινόταν, όταν την συναντούσε στους άλλους».

Στο βάθος ή «Μουσική ζωή» είναι μία δια-
μαρτυρία. Όχι από πρόθεση του ίδιου του
συγγραφέα αλλά σά φυσικά ανάβρουμα μιας
διαθέσης που την ξέρουμε ήδη ποσο είναι έκρη-
κτική. Διαμαρτυρία διατυπωμένη σ' έναν τόνο
συχνά όξυ και στυφο, με μία ύπολανθάνουσα
συμβιβασμού και βαναυσότητας. Διαμαρτυρία
έναντιον των χυδαίων ανθρώπων που είναι
άπειράριθμοι για να πνίγουν μέσα σε μία θά-
λασσα βούρκου τους λίγους, τους διαλεκτούς.
Έχει συμπυκνωθεί μέσα στις σελίδες αυτές μία
πειρά πικρή από την άπεγνωσμένη αυτή πάλη
της άγνότητας ενάντια στη χυδαιότητα. Η «Μυ-
σική ζωή» δεν είναι ίσως ένα όρθόδοξο μυθι-
στόρημα. Άλλά άνικει στην κατηγορία έκείνη
των βιβλίων που έρχεται ή ώρα τους να γρα-
φτούν, όσο κι' αν οι δημιουργοί τους συμβαίνει
να την αναβάλλουν, γιατί αυτά δίνουν την ολο-
κληρωτική λύτρωση. Αλλά αποτελούν και το
κλειδί για την έρμηνεία όλόκληρου του έργου.

Η δεύτερη έκδοση του «Όταν ή ζωή γίνεται
όνειρο» μάς προσφέρει μία από ένα καινο-
ριο πρίσμα, στεγασμένη καθώς είναι κάτω από
το έξοχο, το διαφωτιστικό μέλημα που είχε
αφιερώσει ο Άγγελος Σικελιανός στο πρώτο
δοκίμιο της σειράς, την «Κρίση ή ώρα». Μέσα
από ένα καινούριο πρίσμα αλήθεια, ή μήπως ο
Σικελιανός, με την βαθειά του ποιητική διαί-
σθηση, γίνεται ένας μεσαίων για να οικειω-
θούμε την πραγματική σκέψη του Πέτρου Χάρη;
Άξίζει να ξαναδιαβάσουμε ειδικά την «Κρίση»
και σ' άλλα δοκίμια που άκολουθούν, για να
έχουμε άλλη μία φορά την βεβαιότητα ότι ο
άνθρωπος, σά στοιχείο ζωής και σάν έκφραση
καινοουργώσουμε τον κόσμο.

Ο γενικός τίτλος του βιβλίου «Όταν ή
ζωή γίνεται όνειρο», έχει άκριβώς αυτό το νόη-
μα, ότι διά μέσου του όνειρου, σά μάς μορ-
φής του λυρισμού, θα μάς άποκαλυφθεί ή ού-
σια της ζωής: «Η παρουσία του όνειρου στις
πηγές της ζωής, θα διευκρινίσει στον πρόλογο
του ο Πέτρος Χάρης, είναι άνάγκη, είναι προ-
μήσει μόνο όποιος έχει ρίξει βαθιά τη ματιά
του στις κοινωνίες κ' έχει δει πόσο μεγάλες και
πόσο άνεκτίμητες δυνάμεις μένουν σε νάρκη,

από έλλειψη κάποιων κινήτρων, κάποιων παρω-
θήσεων, από έλλειψη της άναπνοής έκείνης που
χαρίζει ή ψευδαισθηση, ό δραματισμός, ή χί-
μαιρα». Πόσο άγαπητή μάς είναι μία τέτοια
πρόσκληση σ' ένα ταξίδι όπου ή πραγματικό-
τητα λυρωμένη από το νόμο της βαρβαρότητας
της, θα μπορούσε να βρει τον πραγματικό έαυ-
τό της! Η ζωή είναι ένα γεγονός διαφορετικό
για τον καθένα που μόνο ή τέχνη το έρμηνεύει,
το κάνει άτομικό αγαθό, το άποκαλύπτει. Και ή
ή κ ρ ι σ ι μ η ώ ρ α του ανθρώπου δεν
είναι άλλη, παρά ή ώρα που θα του γίνει
αυτή ή άποκάλυψη.

Έτσι βρισκόμαστε στο κέντρο της σκέψης
του Πέτρου Χάρη, που δίνει άλλωστε σ' αυτήν
την «κρίση» ένα νόημα πιο πλατύ, συ-
ναρτημένο με το νόημα του ανθρώπου και με
το νόημα των καιρών. Η άποκάλυψη αυτή θα
πραγματοποιηθεί μέσω της Τέχνης από τον
άνθρωπο, ό όποιος από τη στιγμή που θα
βρει τον κόσμο κάτω από ένα καινούριο φως,
θα όνομασθεί από τον Πέτρο Χάρη ό λ υ ρ ι-
κός ή λ υ ρ ι σ μός. Ο λυρικός άνθρω-
πος, θα μάς τονίσει, είναι μονάδα που εύκολα
δεν γίνεται σκόνη. Κέρδισε τη δύναμη και την
άνεστιαση που έχουν οι οργανωμένες κατιστά-
σεις. Και δεν ύποδουλώνεται ούτε στη σκληρή
ανάγκη Είναι το άτομο που διαθέτει βαρύτερη
πανοπλία στον άγώνα του με την κοινωνία, με
τη φύση, με τη μοίρα. Είναι λοιπόν ό ελυ-
ρικός άνθρωπος ή πιο πραγματική πραγματι-
κότητα άφου «τά πάντα, όπως μάς βεβαιώνει ο
Σικελιανός, προάγονται στη ζωή σύμφωνα με τα
καθαρά κινήματα του λυρισμού». Και χρωστά-
με χάρη στο μεγάλο μας ποιητή που μάς θύμι-
σε τη θαυμαστή φράση του Αλφουτου Φοντέν:
«Τό μικρότερο στοιχείο αλήθειας σέρνει άκέ-
ρια την αλήθεια και το όρατο δεν είναι έξω-
ρο από το χρώσιμο, διδίδποτε κι' άν σκέπτον-
ται οι άνίδεοι».

Η ουσιαστική άξία του «Όταν ή ζωή γίνε-
ται όνειρο» και ειδικότερα της «Κρίσης»
ώρας» έγκειται, νομίζω, σε τούτο: ότι τοποθε-
τεί το λυρισμό στα πλατιά φυσικά του πλαίσια
έκει δηλαδή άκριβώς που βρίσκονται τα όρια
της ζωής και του ανθρώπου. Πρόκειται για
ένα μήνυμα από το οποίο πάντοτε θα έχουμε
ανάγκη, γιατί πάντοτε, και περισσότερο σ' αυτές
τις ώρες, ή ζωή έκδηλώνει την έμφυτη
τάση της να έκτοπίζει το λυρικό στοιχείο, σάν
έξω άπ' αυτήν, να του στενεύει το χώρο, να
έκμηδενίζει, κονιοροποιεί τον ίδιο τον έαυτό
της.

ΑΠΟΓΕΥΜ

ΘΕΑΤΡΙΚΑΙ ΠΡΩΤΑΙ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

ΣΤΟ «ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ»

Κανένας από τους θεατρικούς μας συγγραφείς δεν περιδιαβάζει με τόση άνεση στους μακρινούς χρόνους του μεσαιωνικού ελληνισμού, όσο ο Άγγελος Τερζάκης. Στα βυζαντινά δράματά του — σ' εκείνα που ιδιαίτερα αγαπά και θαυμάζω — κατορθώνει να κλείνει μέσα στο συμβατικό πλαίσιο των τριών ή πέντε πράξεων ολόκληρη την ατμόσφαιρα μιας εποχής, την ζέση της και το μυστήριό της, κι' εκείνο το κρυφό, το ιδιαίτερο πάθος που χα-

ζανά τον ίδιο του τον έαυτό: τον Άνθρωπο.

Στην 'Αναγέννηση, λοιπόν, το έργο — μα δεν είναι θέατρο ιστορικό. Με περισσή ευγένεια ο συγγραφέας εξηγεί πως αν έπρεπε να του δώση ένα όνομα, θα το χαρακτήριζε ως «ιστορικό παραμύθι».

Και γι' ένα παραμύθι πρόκειται, ένα χαριτωμένο παιγνίδι, όπου όμως διαγράφονται καταστάσεις και χαρακτήρες που κεντούν αδιάκοπα το ενδιαφέρον και τον στοχασμό.

Σ' αυτή την ρομαντική ιστορία, όπου μια παιδούλα λικνίζεται από τ' όνειρο ενός παλιού κόσμου που έχει άδρα ξεφύσει κι' όλο χάνεται, ως να την ξυπνήσουν οι άργυρες καμπάνες του έρωτα για να περάση με το γαμήλιο έμβλημά της όχι μόνον σε μια καινούργια ζωή, αλλά και σε μια καινούργια εποχή, ιδιαίτερο ενδιαφέρον προκαλεί το σκισμάσμα του νιόφαντου ελληνισμού καθώς αποκατάει συνείδηση και περηφάνεια... Αυτά τ' αξέχαστα αποτόπουλα, που αρχίζουν από τα ραβδίες ως να γίνουν μαχητές, είναι σι' αλήθεια γοητευτικά.

Πρέπει να πω πως η παράσταση δεν δοθήσε το έργο. Ο κ. Μιχαηλίδης δεν κατάρθωσε να το δέσει, να του δώση τον σωστό τόνο. Είχε κανείς την εντύπωση πως οι περισσότεροι ήθοιοι δεν ήταν στο πετσί του ρόλου τους. Υπήρχε στόμφο και άνομοιογένεια. Και το «παραμύθι» γινόταν συχνά ψεύτικο, όπου το νατουραλιστικό παιζίμο του μιν έρχόταν σε αντίθεση με το διαφορετικό των άλλων.

Η κ. Τζέννη Καρέζη, αν και χαριτωμένη σε εμφάνιση, δεν μού φαίνεται ότι ενσάρκωσε την ήρωίδα όπως την παρουσιάζει ο συγγραφέας: ένα όνειροπαρμένο ζώριμι, που βρίσκεται μεταξύ ζωής και όνειρου. Ο κ. 'Αλεξανδράκης ήταν πολύ πιο πειστικός στον ρόλο του, αν και τον φόρτωσε με κάποια υπερβολή. Ούτε κι' ο κ. Τζόγιας ήταν ο ιδέωδης Βενετσιάνος, το άσταλένιο χέρι στο βελούδινο γάντι.

Περίφημος ήταν σαν Καντηλιέρης ο κ. Ν. Παπακωνσταντίνου. Επίσης πολύ καλοί οι κ.κ. Π. Ζερβός και Γ. 'Αποστολίδης. 'Αναφέρω ακόμη τις κ.κ. Δ. Διαμαντίδου, Β. Δελγιάννη και τους κ.κ. Ν. Βόκα, Β. Παπανίκα, Π. Λοχαίτη κλπ.

Στα σκηνικά του κ. Κλώνη επικρατούσε, όπως συνήθως, ο «εφιάλτης της εθνεΐας». Θαυμάσια, όπως συνήθως επίσης, τα κοστούμια του κ. Φωκά.

Και η μουσική του κ. Σπ. Σκιαδαρέση εξείσισε στη λεπτότητά της.

ΕΙΡΗΝΗ ΚΑΛΚΑΝΗ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

„ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ“

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

«Ιστορικό παραμύθι» χαρακτηρίζει ο Άγγελος Τερζάκης την «Νύχτα στη Μεσόγειο». Και είναι πραγματικά τέτοιο. Η φαντασία προσφέρει τα πολλά, σχεδόν το πάν, κι' η Ιστορία ελάχιστα λογικά δεδομένα για να πληγεί μια ερωτική περιπέτεια, πάνω στην τομή δυο εποχών, με υπόστασιν την άνοτασι του σκληρού και των φράγκων Γένους μας. Αυτή την ιστορική στιγμή μας τη δίνει να τη νοιώσουμε έντονα το έργο του συγγραφέως της «θεοφανείας».

Εδουμήντα χρόνια μας χωρίζουν από την Άλωση. Η Γαλλίδα Κυρά τ' Αναπλιού, ή νέα και όμορφη Μα-

ώς που να κοιμούνται. Πρόβλεψε με: (Σήμερα) τροφή είναι το χρυσάφι. Αυτό παχαίνει. Μπορείς δηλ την Πλάση να τη φας; Θα σου πω μπράβο. Φας, μωρέ παιδί, χρυσάφι! Θα πού να βερύφης, ε' ύστερα τα λέμε. Θα σε τρώουν.

Όμως ανάμεσα απ' τους Ραγιάδες ξεπροβάλλουν εκείνοι, που διεκδικούν το δικαίωμα της ελευθέρης ζωής. Κι' επί κεφαλής αυτών των ανυπότακτων, που δεν πάνε με τους πολλούς, είναι ακριβώς ο γιός του Καματερού, ο Λέων, ένα άτσαρο παλληκάρι, που έχει έρωτα με την Κυρά.

Σ' αυτό το σημείο αρχίζει το έργο. Έρχεται από την Βενετία ο ιππότης Μαλιπιέρος, ένας εύστοφος, ψυχρός, υπολογιστικός υπάλληλος της Γαληνοτάτης, με την έντολη να έκτελσση μίαν έμπορικη πράξι: ν' αποσπασή το Ναύπλιο από τα χέρια της Μαρίας, εκδίδοντάς την με τα χέρια της και δημιουργώντας μια πρόφασι για την κατάληψη του κάστρον από τον Βενετικό στόλο. Τελικά ο Λέων ματαιώνει τα σχέδιά του. Η Μαρία θα χάση το 'Αναπλί και θα πεθόνει τον αγαπημένο της. Θα σφύγουν με ένα καράβι. Η Μεσόγειος τους καλεί.

Παραμύθε αν το κύμα, ναυαγία όπως λυαυαγία ο άφρος, το πονητικό της βάρκα γύρω ε' επιβολήσιν γίνεται ο χορός.

Το παιγνίδι αυτό της ερωτικής, που σ' ένα υποτυπώδη ιστορικό κομμάτι, παρακολουθείται η ενδιαφέρουσα και η ευχέρουσα. Η συγγραφέας τον δυο αντίθετων αντιλήψεων της εποχής διαγράφεται άδρα. Η πρόθεσις να δοθί έντονα ε'τι χαρακτήρες την ιστορικήν άρα αποβαίνει μοιραία εις όθρος του συνισσθέν ματικού στοιχείου, αυτό όμως το σχετικά μειονέκτημα αντισταθίζεται πλησιοντάρονα από τον ποιητικό λόγο, που προσφέρεται χάσμα έκφράσεως.

Η κωμική σκηνή δεν περιποίηθηκε τον εδραματούργου της, που βελησε με τη «Νύχτα στη Μεσόγειο» να προβή σε μια αδιάλλατο στοργή προς την γενετήρα του.

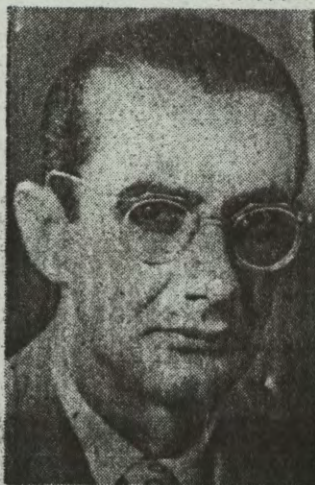
Το έργο αδικήθηκε από την διασύντη του ανεδάσματος του. Η σκηνική απόδοσις του, που την έχει επιμελήθη ο Κωστής Μιχαηλίδης, δεν έχει ολοκληρωθί, παρουσιάζει δε τρωτά, μη επιτρεπόμενα στο 'Εθνικό Θέατρο. Π.χ. η γραφική της παρέριας της ενόρκως χαρακτηρίζεται με τρόπο έξοργιστικό. Και είναι η πρώτη εντύπωσις που σχηματίζει ο θεατής.

Η Τζέννη Καρέζη δεν είναι η καταλληλότερη για τον ρόλο της Μαρίας ντ' Άγκιέν. Παραποιεί την όρνησιν. Την εμφανίζει σαν κοριτσάκι με πολλά νάζια και με στεγνή καρδιά.

Αντίθετα ο Νίκος Τζόγιας είναι ένας λαμπρός Μαλιπιέρος, πραγματικά ανεπλήρωτος στην ερμηνεία του Βενετσιάνου διπλωμάτου. Επίσης ο 'Αλέκος 'Αλεξανδράκης υποδυάται πειστικά τον Λέοντα. Με τον άνομοιο του παιζιμάτος του δίνει έντονη την αίσθησι του παλληκαριού.

Ο Παντελής Ζερβός τυποποιεί πάνω στ' άναρχα πλάνων του πικρήν τον Καματερό κι' ο Νίκος Παπακωνσταντίνου (όπου καλός καντηλιέρης) εδραυρίζει μέσα στο πλάνος των άλλων ήθοιων.

Τα σκηνικά του Κλώνη παρακωλύ λυτά. Προφανώς το έργο ο Κλώνης ν' τα φροντίζη, ηρωιστάτερο. Όσοις — όπως πάντοτε — τα κοστούμια του 'Αντώνη Φωκά.

Ο Άγγελος Τερζάκης

οία ντ' Άγκιέν, κρατά άκωχη το κάστρο της, ρισκοκρησμένο, φιδέρον, όπου με δάνεια προσπαθεί να διατηρήσιν κάποιαν έπιφαι, που τυφλίζει στη σισή της.

Γίνεται πως, τους χρόνους εκείνους, το Ναύπλιο ήταν κάτι ανάλογο με το Γιβραλτάρ. Η Φραγκοκρατία άσποπείσιν. Νέοι θεοί είχαν κατέβει στα βρεϊνα άκρογιάλια της Μεσογείας. Μία Δημοκρατία έμπαρουν και μία άλλη τροπελίζον. Η Βενετία κ' η Φλωρεντία, προβάλλουν άκρογύνομοι της Θεουδραχίας. Το Χόρημα, που έχει άντικαταστήσει τον κωδικό της τιμής, υφίσταται γερά έρείπια για να μπορεί να κωλοφωφί ελεύθερα στη θάλασσα.

Η Βενετία κ' οι Φλωρεντίνοι 'Ατσαγιάνδες της Κονίθου διεκδικούν το Ναύπλιο, όπου έχουν τους άνθεώπους τους.

Η Μαρία, όλομώνα, φηλά στην άετοφωλία της. Δεν έχει μπη στο νόμισμα των νέων καιρών. Βλέπει πως πλησιάζει η άωρα να χάση το φέουδός της, αλλά δεν στέγει τον συνιδέασμό του γάμου, που θα την έβγαζε από την δύσκολη οικονομική της θέσι, χωρίς να το σάση.

Οι ήπικροί της την αγαπούν, όμως αυτό δεν τους έμποδίζει να προσχωρίζονται στην πραγματικότητα, με νοστορπία γνωση Ραγιάδων. Ο Καματερός, ο προκρίτης που δανείζει στην Κυρά του κι' άνομοιο ν' έλ να δ'η την Βενετική κυριαρχία, άναπνύσσει στον γιό του την κορμωθεαρία του.

Έμπε, μωρέ παιδί μου, οι φουκαριές οι Ραμπεί, που μάς λένε, γένος είρασε σφοδραμένο. Βέβαια, δε σου λέω, και κάποια καλά τάχουμε, πώς! τάχουμε! Με πρέπει να το νοιώσουμε πως ένα και μόνο θα μάς σώση! η πανουργία. Μά ύπομνη και μοστορία σση, με δίχως σσηματά, νά! σαν το σκόρο, να ανάδουμε τους άλλους, ροκαίνοντας

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Θεατρικές πρώτες

«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

«Ένα ελληνικό έργο»

ΕΛΑΧΙΣΤΟΙ συγγραφείς μας κι-
νούνται με δσην ο «Αγγελος Τερ-
ζάκης» ανεσι και σιγουρία στο
θεατρικό χώρο. και όταν ακόμα
δεν έχει μεγάλες προθέσεις ο-
πως στον «Αυτοκράτορα Μιχαήλ» η
στη «Θοφινώ» του και όταν ακόμα
το θέμα του δεν του προσφέρει από
μόνο του δυνατότητες κι' ευκαιρίες
για πολυπρότερες πτήσεις κι' ένο-
σκοπήσεις, όπως στο έργο του που
ανέθηκε προχθές στο «Εθνικό», ο «Αγ-
γελος Τερζάκης» έδρεi πάντα να οικο-
δομή στερεά μια δραματική σύνθεσι
και να μην αφήνι το κοινό του αδιά-
φορο.

«Αδίκως ο συγγραφέας της «Νύχτας
στη Μεσόγειο» πασχίζει να εξηγήσθι

σχέσι με την ποιητική αλήθεια. «Ο,τι
λοιπόν κατά κύριο λόγο ενδιαφέρει
το Κοινό και την κριτική δεν είναι η
Ιστορική ακρίβεια της «Νύχτας» σπ
Μεσόγειο», μά η ποιητική πνοή που
ζωντανεύει τα φανταστικά περιστασι
κα αυτό του ιστορικού παραμυθιού
και ή ατμόσφαιρα που δημιουργεί, ή
τρυφεράρα που ως ένα βαθμό επιτρέ-
πει ωρισμένα συμπεράσματα μάλε
παρά θετικές διαπιστώσεις για ή
αντικειμενικές συνθήκες της εποχή
της φραγκοκρατίας στην Πελοπόννησο.
Ένα ευχάριστο ακηνικό παιγνίδι
έργο γραμμένο με πρόσχαρη διάθε-
σι και χωρίς συνοφισισι, ή «Νύχτα» σι
Μεσόγειο» γκαμίζει το δροβετικό τ-
χος που χωρίζει την πραγματικότητα

«Η δισ Τζένη Καρέζη και οι κ. κ. Ν. Τζόγιας και 'Αλ. 'Αλεξαν-
δράκης σε μια σκηνή του έργου του 'Αγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη
Μεσόγειο», που παίζεται στο 'Εθνικό Θέατρο.

στο πρόγραμμα του θεάτρου. τι προ-
στά στην Ιστορία και τί σι φαντα-
σία του, για να μην πορεδηγώ τι-
χόν από τους γνωστές της μεσαιω-
νικής Ιστορίας του Μωρηά για τα
χωρίς Ιστορικό αντίκρυσμα πρόσωπα
που πλαισιώνουν στο έργο του την
Ιστορική μορφή της Μαρίας ντ' 'Ανγ-
κιέν, κυράς του 'Αναπλιού κατά τον
δεκάτο τέταρτον αιώνα. 'Αν δεν τ-
παιτούσε ή περίπτωση, ήταν αλήθεια
ασύγγωστη, κοινοτοπία ή υπόμνησι
της γνωστής απόψεως του 'Αλέσσγλ-
κ πως το Ιστορικό γεγονός είναι ένα
άπλο πρόσχημα για τις δημιουργικές
αποδόσεις της ποιητικής φαντασίας
και πως ή Ιστορική δεν έχει καμμία

από τον μύθο και το όνειρο κι' εξι-
σταρεί την φανταστική έρωτική
περιπέτεια της Μαρίας ντ' 'Αγκιέν με
τον Λέοντα Καματερό με την συγκι-
νητική απλότητα που αφηγείται κα-
νείς μίαν ευχάριστη προσωπική του
έκφασι. 'Ετσι ή λυρική έξορσι και ο
«δυσμένος λόγος» του κειμένου της
(το έργο είναι γραμμένο έμμετρα)
έχουν την φυσικότητα και την ελκυσ-
τική μιάς αυθύμνητης δα λέγομε μαρ-
τυρίας. Σπάνια σίτοις σ' ελληνικά
θεατρικά έργα κυλάνε με δσην ανεσι
στη «Νύχτα στη Μεσόγειο» του Τερ-
ζάκη.

«Αποφεύγουμε συστηματικά την δε-
οντολογία και περιορίζουμε πάντα την
κρίσι μας σε ότι μας προσφέρει το
ποιητής και όχι σε ό,τι θα θέλαμε
έμεις να μας δώσθι.» Γι' αυτό παρα-
λείπουμε να σημειώσουμε κάτω από
ποιές προϋποθέσεις ή ανώδυνη περι-
πέτεια της Μαρίας ντ' 'Αγκιέν, θα
μπορούσε στη δραματική της έκφασι
αίσθι να πάρθι μίαν αντίστοιχη
ή χειρότερη. 'Αφού όμως η «Νύχτα»
έχει μίαν τέτοια προθέσι, να πω-
τή κρίνουμε τη «Νύχτα στη Μεσό-
γειο» μέσα στα πλαίσια που αυτός
προτίμησε να της δώσθι και δεχόμα-
στε την ειδική συγκίνηση που μας με-
ταδίδει σαν αισθηματικό παραμυθι
που στήθηκε όμως στη σκηνή με τ-
στην αισθισι του πραγματικού και με
τόση μαστοριά, ώστε να φαίνεται σαν
αληθινή εμπήσι βίωσι.

«Η παράστασι του έργου από το
συγκρότημα του 'Εθνικού Θ-άτρου
μπορεί να πη κάνεισι ότι το άδίκησε
με το χαλαρό ρυθμό της. Παρουσι-
σε πολλά κενά που εξημέσαν την
δμοιογένεια και την έννοπια του έ-
φους της. «Η δ. Τζένη Καρέζη στο
ρόλο της Μαρίας ντ' 'Αγκιέν είχε
στιγμές συγκινητικής ελκυστικότητας,
δμως δεν τα κατάφε-ρε γενικά να συ-
δέσθι με ψυχολογική συνέπεια τις διά-
φορες αντιφατικές εκδηλώσεις της. «Ο
κ. 'Αλ. 'Αλεξανδράκης ως Λέων Κα-
ματερός συνταίριασε αρμονικά το
λυρικό με το ηρωικό στοιχείο. Πολύ
καλός επίσης και ο κ. Νίκος Τζόγιας
στο ρόλο του σασανικού Μαλιπιέρου.
«Ο κ. Παντελής Ζερβός ως γέρο Κα-
ματερός με το ρεαλιστικό προσγείω-
μένο παίξιμό του δροσκόναν σε άρι-
σμένες στιγμές έξω από το κλίμα του
έργου. Σημειώνουμε επίσης την πε-
ρουσία του κ. Γιάννη 'Αποστολίδη
(Καλοειδής), του κ. Ν. Παπακωνσταν-
τίνου (Κανταλιέρης), του κ. Α. Γιαν-
νούλη ('Εβροίος), της κ. Βέρας Δελ-
ληγιάννη (άδρα) και της κ. Δέσπης
Διαμαντίδου (Σεβαστή).

Καλίσθητα τα σκηνικά του κ. Κ.

ΑΠΟ ΧΟΕΣ

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ

«Ο «Αγγελος Τερζάκης, συνε-
χίζοντας την προσπάδι του στο
'Ελληνικό θέατρο και γενικώτερα
στά γράμματα, μάς έδωσε προ-
χθές στο 'Εθνικό Θέατρο το «Νύ-
χτα στη Μεσόγειο», ένα Ιστορικό
παραμυθι όπως ο ίδιος το χαρα-
κτήρισε. Είναι μιά Ιστορία που
ξετυλίγεται στο Ναύπλιο στο 14'
αίωνα. Είναι ή εποχή που ή φραγ-
κοκρατία σβήνει στην Πελοπόννη-
σο. Και ή Βυζαντινή αυτοκρατο-
ρία, βρίσκεται στη δύσι της. Μιά
εποχή αρκετά άγνωστη, που ο
συγγραφέας την έχει μελετήσει
και μάς την έχει δώσει και στο
μυθιστόρημά του ή «Πριγκίπισσα
'Ισαμπώ».

«Ηρωίδα του έργου είναι ή Μα-
ρία ντ' 'Αγκιέν που κατέχει το
Ναύπλιο με κληρονομικό δικαίω-
μα. «Απραγη όμως κι' άνιδη ή
νέα κοπέλλα, βλέπει τον κόσμο
με τα μάτια των χρόνων της και
του φύλου της. Ζή στο κάστρο
της και για να συντηρηθθι δανεί-
ζεται χρήματα. Γύρω της, γίνεται
ο άγώνας για την κατάκτησι του
τόπου που δρίζει, από τους βενε-
τσιάνους και τους φλωρεντινούς.
«Ο άγώνας αυτός ξεκινά από χα-
μηλά ελατήρια και φθάνει μέχρι
την προσπάθεια για την κατάκτη-
σι της καρδιάς της Μαρίας. Αύ-
τη έχει άρνηθθι ως τώρα σε τέσ-
σαρες γαμπρούς. Και να τώρα
οι βενετσιάνοι στέλνουν ένα πλοίο
με τον Περάτσο Μαλιπιέρο. «Η
Μαρία νομίζει ότι πρόκειται για
κάποιο «γαμπρό». Αυτός όμως
μεταχειρίζεται άλλα μέσα, π-
δοσανικά για την κατάκτησι του
Ναυπλίου. «Απέναντί του, όρθώνε-
ται ένα γενναίο παλληκάρι. «Ο
Λέων, γυιός του λιπόρου Καμα-
τερού, ενός πανούργου και συμφε-

ροντολόγου. Γίνεται ένας άρσιος
άγώνας κι' ο Λέων νικά και κερ-
δίζει την καρδιά της Μαρίας. Μό-
νο που αυτή, χάνει για πάντα το
κάστρο της...

«Ο κ. Τερζάκης παρουσίασε
μιά ωραία δημιουργία, με αξιο-
ζήλευτη σκηνηκή δράσι και τεχνι-
κή. Το ενδιαφέρον που γεννά ή
«Νύχτα στη Μεσόγειο» από τις
πρώτες σκηνές, βαστάει ως το
τέλος, χωρίς να παρουσιάσθι καμ
μιά κάμψι. Κι' ο σκηνοθέτης κ.
Κωστής Μιχαηλίδης, έδωσε την
άπαιτούμενη κίνησι. Τα σκηνικά
του κ. Κλώνη και οι ένδυμασιές
του κ. Φωκά, χάρισαν κι' αυτά
στην έπιτυχία του έργου.

«Η έρμηνεία ήταν άψογη. «Ο
Παντελής Ζερβός (Καματερός), έ-
παιξε με τη γνώσθι του άνεσι.
«Ο 'Αλ. 'Αλεξανδράκης (Λέων)
παρουσιάσθηκε ανανεωμένος σε
μιά πολύ σωστή γραμμή. «Ο Νί-
κος Τζόγιας (Περάτσο) σταθε-
ρός βενετσιάνος, έδωσε όσο χρει-
αζόταν τη σατανικότητα του ρό-
λου του. «Η Τζένη Καρέζη (Μαρία
Ντ' 'Αγκιέν), παρ' όλες τις εθ-
γενικές της προσπάθειες, δεν ή-
τανε κυρία του ρόλου της. Βέβαια
ή μορφή της αρχόντισσας, δεν εί-
ναι και εύκολο να δοθθι. «Η θη-
τεία της όμως τόσο χρόνια στο
θέατρο, έπρεπε να της διδάξθι ά-
ρισμένα πράγματα που πιθανώς
να χρειάζονται και κάποια με-
λέτη. Πολύς καλός κι' ο Νίκος
Παπακωνσταντίνου (Κανταλιέ-
ρης) και οι κυρίες Δέσπη Δια-
μαντίδου και Βέρα Δελληγιάννη,
καθώς κι' ο Γιάννης 'Αποστολί-
δης.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

«Ιπποδρομιακά

«Διαλέξει»

(σώεκεια νίω)

ΕΥΕΧΕΙΑ →
"ΑΘΗΝΑΪΚΗΣ"

Ο κ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ...
...μετά το ρεαλιστικό προσε-
γμένο παίξιμό του δοσκόταν σε ώρι-
μες στιγμές έξω από το κλίμα του
έργου. Σημειώσαμε επίσης την πε-
ρουσία του κ. Γιάννη Αποστολίδη
(Καλοειδής), του κ. Ν. Παπακωνσταν-
τίνου (καρσιλιέρας), του κ. Α. Γιαν-
νιδη (Εδραίος), της κ. Βέρας Δε-
ληγιάννη (Αδρα) και της κ. Δέσπης
Διαμαντίδου (Σεβαστή).
Καλαίσθητα τα σκηνικά του κ. Κ.
Κλώνη και ωραιότατα τα κοστούμια
του κ. Αντ. Φακιά.
ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

"ΤΟ ΒΗΜΑ"

9 Νοεμβρίου 1958

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἡ «Νύχτα στὴ Μεσόγειο», τὸ νεο
θεατρικὸ ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη,
ποὺ παίχθηκε προχθές γιὰ πρώτη φορά
ἀπὸ τὸ θίασο τῆς Ἑθνικῆς Σκηνῆς, εἶ-
ναι ὠραίο, συγκινητικὸ παραμῦθι, κεν-
τημένο ἀπάνω σὲ κομμά ἱστορικὸ καὶ
προικισμένο μὲ πολλὰ χαρίσματα, ἐκεῖνα
ποὺ χαρακτηρίζουν τὶς λογοτεχνικὲς καὶ
ἰδιαίτερα τὶς δραματικὲς συνθέσεις τοῦ
συγγραφέα του: ἀτμόσφαιρα γραφικὴ, ὑ-
πεδλητικὴ, λεπτὸ ἄρωμα ποιητικὸ, χυ-
μώδης, λαμπρὸς λόγος καὶ καλὸ χτί-
σιμο θεατρικόν. Ὁ μῦθος τοῦ ἔργου πο-
λὺ ἀπλός: ἡ βασιλοπούλα, ἡ ὁμορφὴ καὶ
μελαγχολικὴ, γνωρίζει ἐπὶ τοῦς τῆ με-
γάλῃ ὥρᾳ τῆς ζωῆς, τὸν ἔρωτα, καὶ θυ-
σιάζει θρόνο καὶ πλοῦτη γιὰ νὰ κερδίσῃ
τὸν ἐκλεκτὸ τῆς καρδιάς της. Τοῦτο τὸ
μῦθο, τὸν πανάρχαιο καὶ πάντα νεό, ὁ
συγγραφέας τῆς «Πριγκιπέσσας Ἰζα-
μπῆ» τὸν ἑνώνει μέσῳ σ' ἓνα τοῦ ἀ-
γαπητοῦ καὶ γνωρίμο του κῆμα ἱστορι-
κόν: Φραγκοκρατία στὸν Μωρηά ἐκεῖ κα-
τὰ τὸν 14ο αἰῶνα, «ἡλιόγευμα τῆς φε-
ουδαρχίας» καὶ «ἀνατολὴ ἑνὸς ἄλλου
κόσμου», καὶ στὸ χώρο τῆς ἰδιαίτερης
πατρίδας του, στ' Ἀνάπλι ἐκείνης τῆς
ἐποχῆς, ἐτ' ὄχυρό κλειδί τῆς Μεσογείου
ποὺ τ' ὀρέγονται ὅλοι οἱ μεγάλοι τῆς
ἥρας ἐκείνης, ἡ Βενετία, ἡ Φλωρεντία,
οἱ ἰσχυροὶ ἀκόμα τοπάρχες τοῦ Μωρηά.
Βασιλοπούλα τῶρα εἶναι ἡ Μαρία Ντ'
Ἀνγκιόν, ἡ τελευταία Κυρά τ' Ἀναπλίου,
ξεπεσμένη ἀρχοντοπούλα, ποὺ ἄλλο δὲν
τῆς μένει, γιὰ νὰ σωθῇ ἀπὸ τὰ χεῖρ
καὶ τὶς πολιτικὲς ἐπιβουλές, παρὰ νὰ
παντρευτῇ ἕναν ἀριστοκράτη Βενετσιάνο
καὶ νὰ παραδώσῃ ἔτσι στὸν Δόγη τὴν δε-
μορφὴ πόλιν ποὺ κληρονόμησε, ἀλλὰ δὲν
μπορεῖ πιά νὰ κρατήσῃ στ' ἀδύνατα χεῖρα
της. Καὶ ὁ γόης τοῦ παραμυθίου εἶν'
ἓνα ρωσιλέο, ἀπάκοτο, ρωμαντικὸ Ἑλ-
ληνόπουλο ποὺ ποτᾶι τὸ κάστρο καὶ
γλυτώνει τὴ βασιλοπούλα ἀπὸ τὴν πλε-
κτόνη ποὺ τῆς ἔχουν στήσει ὁ κερδοσκά-
πος πατέρας του καὶ ὁ πανούργος Βενε-
τσιάνος μητῆρας. Λαυλούδι ἐξαισιο τῆς
Φραγκίας καὶ τῆς ἐποχῆς ποὺ σῇνει
ἐκείνη, κι' αὐτὸς δυνατὸ δλαστόρι μίας
φυλῆς ποὺ ξυπνάει πάλι καὶ ξαναβρίσκει
τὸν ἐαυτὸ τῆς μέσα στοὺς νέους καιροὺς
—ἰδοὺ ἡ περίπτωσις μύθου καὶ ἱστορίας
ποὺ δίνει στὴ νέα σύνθεσι τοῦ Τερζάκη
τὶς ἀποχρώσεις καὶ τοὺς ἁρμονικοὺς τῆς
τόνους. Ποὺ δὲν εἶναι μόνο τόνοι συγκινη-
σιακοί, ἀλλὰ καὶ σχήματα ἱδεολογικά: ἡ
ἱστορία (θὰ μᾶς ἔλεγε στὴ γλώσσα μας)
κινεῖται μὲ τὸν ὑμέναιο μνήμης καὶ προ-
δοκίας.

Τὸ ἔργο παίχθηκε ἀπὸ τὸ θίασο τοῦ
Ἑθνικοῦ (σκηνοθεσία Κ. Μιχαηλίδη) πο-
λὺ εὐπρόσωπα καὶ χάρι στὴ δοσσίᾳ τῆς
κ. Τζένης Καρέζη, στὴ γραφικὴ ζωρότη-
τα τοῦ κ. Ἀλ. Ἀλεξανδρόκη, στὴν ἄ-
νεση τοῦ κ. Παντ. Ζερβού καὶ στὴν κομ-
ψότητα τοῦ κ. Ν. Τζόγια, βλέπεται εὐ-
χάριστα.

Ε. Π. Π.

31/4/137.

Απόκομμα "ΑΝΕΞΑΡΤ. ΖΥΓΟΧ."

Χρονολογία 10.7.57. 1958

ΥΣΤΕΡΑ από μία απόφαση
σκιαν έτών, κατά τα οποία
τά έργα του Καζαντζάκη, έδω-
ρούντο ετήσιον έτος, το Έ-
θνικό θέατρο συνέληψε χθές
την πιθανότητα ανεξάρτητος
και την ημερήσια σαιζόν ενός
έργου του απεθανόντος μεγάλου
επιγραφέα. Συμπεριλαμβανό-
νται για τον έτοιμο έτος, ο έ-
τος, ο οποίος πιθανότατα να έ-
παιξε έτος, ως δεύτερο έ-
θνικό έργο μαζί με το εταί-
ρι στη Μεσόγειο, του Τερζάκη,
όποτε ο «Αλκιδάδης» του έ-
τος, ο οποίος θα αναβληθεί για την προ-
σέση σαιζόν.

Τα θέματα αυτά συνεζητήθη-
σαν κατά την χθεσινή συνεδρίαση
του Δ. Σ. του Έθνι-
κού θεάτρου κατά την οποία ο
μέχρι χθές αντιπρόεδρος αυτού
κ. Ι. Μ. Παναγιωτόπουλος πα-
ρατήρη επαναλαμβάνοντας όσα έ-
ως του κ. Παπατσώνη, έδωκα
το Συμβούλιο έφευγε 9 συνολικά
ανεξάρτητος έτος, 7 έργα και
έτος, ο οποίος για τα οποία γρα-
φόμε έτος. Τα έργα έτος
είναι έτος είχε εισηγηθεί από η-
μεσών η καλλιτεχνική επιτροπή
του θεάτρου.

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία

ΣΕΠ. 1958

Η Καλλιτεχνική Επιτροπή του Έθνικού θα συνεδριάσει αύριον Τα έλληνικά έργα

Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ της καλλιτεχνι-
κής επιτροπής του Έθνικού θεάτρου,

η οποία έπρόκει-
το να γίνη χθές,
προσδιορίσθη τε-
λικώς δι' αμοιβήν,
παράλληλως, δέ,
λόγω απουσίας
εις το έξωθεν των
των συμβούλων
της Κρατικής Σκη-
νης κ. κ. Παπα-
τσώνη και Μαρι-
νάτου, η συνεδρία-
σις του διοικητι-
κού Συμβουλίου
του Όργανισμού,
που έπρόκειτο να
γίνη σήμερον, με-
τετέθη, ελλείψει
άπαρτίας διά την άλλην Τρίτην. Έν
τώ μεταξύ, εις τα μέλη της καλλι-
τεχνικής Επιτροπής διανεμήθησαν
και τα υπόλοιπα υποβληθέντα έργα
προς αναγκαστήν, προκειμένου να προ-
κριθώ και ένα δεύτερον προς αναβί-
θασιν, εκτός από τις «Νύκτες στην
Μεσόγειο» του εικονιζόμενου Άγγε-
λου Τερζάκη, που έχουν ήδη εγκριθώ
και περιλαμβανώ εις το ρεπερτόριον
της Κρατικής Σκηνής. Τα έργα, που
παρουσιάζουν ένδιαφέρον και από τα
όποια θα γίνη η επιλογή του δευτέ-
ρου έλληνικού, που θα παιχθώ, είναι
ο «Αλκιδάδης» του Γιώργου Θεοτο-
κά, ο «Κροίσκος» του Άλ. Μάτσα, ο
«Αθανάσιος Διάκος» του Σωτήρη Πα-
τατζή και το μεγάλο μονόπρακτο
του Μάνθου Κρίστη «Τα καπέλλα».
Εις την καλλιτεχνικήν επιτροπήν του
έπισημου θεατρικού Όργανισμού κα-
τετέθησαν και οι τρεις τώροι της δο-
ματικής παραγωγής του Νίκου Κα-
ζαντζάκη, που τα θεατρικά έργα,
τα οποία περιλαμβάνονται εις αυτούς
θ' αποτελέσουν αντικείμενον ειδικής
σύζητησεως από μέρους της Επι-
τροπής.

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

«Ιστορικά παραμύθια χαρακτηρίζει ο Άγγελος Τερζάκης την «Νύχτα στη Μεσόγειο». Και είναι πραγματικά τέτοιο. Η φαντασία προσφέρει τα πολλά, σχεδόν το πᾶν, κ' ἡ ἱστορία ἐλάχιστα ἱσχυὰ δεδομένα γιὰ νὰ πλεῖψῃ μιὰ ἐρωτική περιπέτεια, πάνω στὴν τομὴ δυὸ ἐποχῶν, μετ' ὑπόσταμα τὴν ἀνάστασι τοῦ σκλαωμένου στοὺς Φράγκους Γένους μας. Αὐτὴ τὴν ἱστορικὴ στιγμὴ μᾶς τὴ δίνει νὰ τὴ νοιώσουμε ἔντονα τὸ ἔργο τοῦ συγγραφέως τῆς «Θεοφανείας».

Ἐδωκῆντα χρόνια μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὴν Ἀλωση. Ἡ Γαλλίδα Κυρὰ τ' Ἀναπλίου, ἡ νέα καὶ ὀμορφὴ Μα-

ρία πὺν νὰ κοιμῶνται... (Σήμερα τρεφὴ εἶναι τὸ χρυσάφι. Αὐτὰ παχαίνει. Μπορεῖ δὴ τὴν Πλάση νὰ τὴ φᾶς; Θὰ σοῦ πᾶ μπράβο, φᾶς, μωρὲ παιδί, χρυσάφι! Φᾶς πὺν νὰ θερῶνς, κ' ὑπερὰ τὰ λέει, θὰ σὲ τρέμουν.

«Ὅμως ἀνάμεσα ἀπ' τοὺς Ραγιάδες ἐκπροβάλλουν ἑκεῖνοι, ποὺ διεκδικοῦν τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρως ζωῆς. Κι ἐπὶ κεφαλῇ αὐτῶν τὸν ἀνυπότακτον, ποὺ δὲν πᾶνε μετὰ τοὺς πολλούς, εἶναι ἀκριβῶς ὁ γιὸς τοῦ Καματεροῦ, ὁ Λέων, ὁ ἄνθρωπος παλληκαρι, ποὺ ἔχει ἐρωτευθῇ τὴν Κυρὰ.

Σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο ἀρχίζει τὸ ἔργο. Πέφτει ἀπὸ τὴν Βενετία ὁ ἱππότης Μαλιπιέρος, ἕνας εὐστροφός, ψυχρός, ὑπολογιστικός ὑπάλληλος τῆς Γαληνοτάτης, μετὰ τὴν ἐντολὴ νὰ ἀπελθῇ μὴν εὐπορικὴ πᾶσι: ν' ἀποστάσῃ τὸ Ναυπλίο ἀπὸ τὰ χεῖρα τῆς Μαρίας, ἐκδιώκοντάς τὴν μετὰ τὴν ἐκείνη καὶ δημιουργώντας μιὰ πρόφασιν γιὰ τὴν κατάληψιν τοῦ κάστρου ἀπὸ τὸν Βενετικὸ στόλο. Τελικὰ ὁ Λέων ματαιώνει τὰ σχέδιά του. Ἡ Μαρία θὰ χάσῃ τὸ Ἀνάπλι καὶ θὰ κερδίσῃ τὸν ἀγαπημένο της. Θὰ σφύγουν μετὰ ἕνα κοράκι. Ἡ Μεσόγειος τοὺς καλεῖ...

Ναυοκτόν ἐστὶν τὸ κύμα, κηφιάτα ἀσπρὸς λουλουδίει δ' ἄφρος, τὸ πηγαυρικὸ τῆς βᾶσις ντύμα κ' ἐπιλάμιος γίνεται ὁ χορὸς.

Τὸ παιχνίδι αὐτὸ τῆς φαντασίας, πᾶν ὅτ' ἕνα ὑποτυπώθῃ ἱστορικὸ κομμὶ παρακαλοῦνται ν' ἐνδιαφεροῦν καὶ ν' ἐνθουσιάζονται. Ἡ συγκρούσις πᾶν δύο ἀντιθέτων ἀντιλήψεων τῆς ἐποχῆς διαγράφεται ἀδρά. Ἡ πρόβλεψις νὰ δοθῇ ἔντονα ὅτι χαρακτηρίζῃ τὴν ἱστορικὴν ὥρα ἀποβαίνει ἡμετέρα εἰς βάθος τοῦ συναισθηματικοῦ στοιχείου, αὐτὸ ὅμως τὸ σχετικὸ μειοψηφικὰ ἀντισταθμίζεται ἀποτυπώσασθαι ἀπὸ τὸν τοιχητικὸ λόγο ποὺ προσφέρεται γάρμα ἐκφράσεως.

Ἡ κρατικὴ σκηνὴ δὲν περιποιήθηκε τὴν εὐδαιμονιολογίαν τῆς, ποὺ θέλησε μετὰ τὴν «Νύχτα στη Μεσόγειο» νὰ ποῖσῃ σὲ μιὰ μνημονιακὴ στοργὴ πρὸς τὴν γενετικὴν αὐτῆς.

Τὸ ἔργο ἀσκήθηκε ἀπὸ τὴν βιασμένην τοῦ ἀνδραγαθισμοῦ του. Ἡ σκηνοθετικὴ ἀπόδοσις του, ποὺ τὴν ἔχει ἐπιμελήσῃ ὁ Κρατὴς Μιχαηλίδης, δὲν εἶναι ἀπολαυστικὴ, παρουσιάζει δὲ τρωτὰ καὶ ἐπιπρόσθετα στὸ ἔθνη Θεάτρον Π. γ. ἡ γραφικότης τοῦ παρὰ τῆς ἐνθουσίας χαρίζεται μετὰ τὴν ἐξοργιστικὴ. Καὶ εἶναι ἡ πρώτη ἐτυπώσις ποὺ σχηματίζει ὁ θεατὴς.

Ἡ Τζένη Καρέκη δὲν εἶναι ἡ κατάλληλότερη γιὰ τὸν ρόλο τῆς Μαρίας ντ' Ἀγκιέν. Παραποιεῖ τὴν ἀρχοντίσσαν. Τὴν ἐμφανίζει σὰν κοριτσόπουλο μετὰ πολλὰ νῶστα καὶ μετὰ στεγνὰ καρδιά.

Ἀντίθετα ὁ Νίκος Τζόγιας εἶναι ἕνα λαμπρὸς Μαλιπιέρος, πραγματικὸ ἀνελίπτης στὴν ἐρμητικὴ τοῦ Βενετιανοῦ διπλωμάτου. Ἐπίσης ὁ Ἄλκος Ἀλεξανδράκης ὑποδύεται πειστικὰ τὸν Λέοντα. Μετὰ τὸν αὐθορμητικὸν τοῦ παίξιματός του δίνει ζωντανὴν τὴν αἰσθησὶν τοῦ παλληκαρίου.

Ὁ Παντελῆς Ζερβὸς τυποποιεῖ πᾶσι στ' ἀντορία παλιῶν τὸν ἐπιτυχεῖν τὸν Καματερό κ' ὁ Νίκος Παπακωνσταντίνου (πολὺ καλὸς καντογιέρης) ἐκχωρεῖ μὲσα στὸ πλῆθος τῶν ἄλλων ἡθοποιῶν.

Ἡ σκηникὴ τοῦ Κλῆων παραποῖναι λίτ. Προφανῶς τὸ εἰλεψε ὁ καιρὸς νὰ φροντιστῇ περισσώτερον. Ὁραῖα — ὅπως πάντοτε — τὰ κοστούμια τοῦ Ἀντὼν Φωκᾶ.

Κ. Ο.

Ο Άγγελος Τερζάκης

ρία ντ' Ἀγκιέν, κρατᾷ ἀκόμα τὸ κάστρο τῆς, μισογκραμμένον, θλιβερὸν, ὅπου με δάνεια προσπάθει νὰ διατηρήσῃ κάποιον ἐπίφασιν, ποὺ θεωρεῖται σὲ σιῶσις τῆς.

Φαίνεται πῶς, τοὺς χρόνους ἐκείνους, τὸ Ναυπλίο ἦταν κατὰ ἀνάλογον μετὰ τὸ Γιβραλτάρ. Ἡ Φραγκοκρατία ἀγωνιόταν. Νέοι θεοὶ εἶχαν κατέβῃ στὰ δορεῖα ἀκρογυῖας τῆς Μεσογείας. Μία Δημοκρατία ἐμπόρων καὶ μὴ ἄλλη τραπέζιτῶν, ἡ Βενετία κ' ἡ Φλωρεντία, ἐκδιώκοντες κληρονόμοι τῆς Θεοδοσιακῆς. Τὸ Χρῆμα, ποὺ ἔχει ἀντικαταστήσῃ τὸν κώδικα τῆς τιμῆς, γροικᾶται γερὰ εἰσερχομένη γιὰ νὰ μπορῇ νὰ κυκλοφορῇ ἐλεύθερα στὴ θάλασσα.

Ἡ Βενετία κ' οἱ Φλωρεντινοὶ Ἀταγιολῆδες τῆς Κορίνθου διεκδικοῦν τὸ Ναυπλίο, ὅπου ἔχουν τοὺς ἀνδράποδες τοῦ.

Ἡ Μαρία, ὁλομόναχη, ψηλά στὴν ἀετοφωλιά τῆς, δὲν ἔχει μὴ στὸ νόημα τῶν νέων καιρῶν. Βλέπει πῶς πλησιάζει ἡ ὥρα νὰ χάσῃ τὸ φέουδόν της, ἀλλὰ δὲν στέγει τὸν συμβιβασμὸ τοῦ γάμου, ποὺ θὰ τὴν ἐβγαλῇ ἀπὸ τὴν δύσκολη ἐκονομικὴ τῆς θέσι, χωρὶς νὰ τὸ σῶσῃ.

Οἱ ὑπᾶκοοὶ τῆς τὴν ἀγαποῦν, ὁμως αὐτὸ δὲν τοὺς ἐμπνέει νὰ προσαρμόζονται στὴν πραγματικότητά, μετὰ νοστοπρία γνησίων Ραγιάδων Ὁ Καματερός, ὁ προύχοντας ποὺ δανείζει στὴν Κυρὰ τοῦ κ' ἀνυπομονεῖ νὰ δῇ τὴν Βενετικὴν κυριαρχία, ἀναπτύσσεται στὸν γιὸ τοῦ τὴν κοσμοθεωρία τοῦ:

Ἐμεῖς, μωρὲ παιδί μου, εἰ φοικαράδες εἰ Ρωμιοί, ποὺ μᾶς λέει, γένος εἰμαστέ ευφροσυνμένο. Βέβαια, δὲ σοῦ λέω, καὶ κάποια καλὰ τόχουμε, πᾶσι τόχουμε! Μὰ πρέπει νὰ τὸ νοιώσουμε πῶς ἕνα κομμὸ μὲ μᾶς σῶσι: ἡ πανουργία. Μὲ ὑπονοῖ καὶ ματορία σῶσι, μετὰ δὲ μᾶς σαφά, νὰ σὸν τὸ σκόρο, νὰ σκόρουμε τοὺς ἄλλους, ροκανίζοντας

ΒΡΑΔΥΝΗΣ

11.ΝΟΕ.1958.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΙΑΣΟ ΤΟΥ ΒΑΣ. ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Ἑλληνικὴ σκηνὴ εἶναι τὸ Βασιλικὸ Θέατρο κ' ἑλληνικὰ ἔργα πρέπει νὰ παρουσιάζει στὸ ἑλληνικὸ κοινόν. Χωρὶς δέσπαι νὰ ξεχνᾷ τὴν γενικώτερη ἀποστολὴν τοῦ νὰ τὸ παιδαγωγεῖ θεατρικὰ μετὰ τὴ διδασκί καὶ μεγάλων ἔργων δημιουργιῶν. Ἀλλὰ χωρὶς ἐπίσης νὰ ξεχνᾷ, ὅτι ἀπὸ τὰ μέτρια ἔργα, προτιμώτερα εἶναι τὰ ἑλληνικά. Ὅτι ὑποχρέωσις τοῦ εἶναι νὰ παρουσιάζει κατὰ πρό- τήρησιν ὅσα ἔργα νὰ δούν τὸ φῶς τῆς ρώμης ἑλληνικῆς δημιουργίας. Ἡ ἐκπλήρωσις τῆς δὲν βρίσκεται ἀπλῶς μέσα στὰ ὅρια τῆς ἀποστολῆς τοῦ. Εἶναι ἀπαραίτητη γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς θεατρικῆς μας παραγωγῆς, γιὰ τὸ ἀνέδασμα τοῦ ποιητικοῦ τῆς ἐπιπέδου, γιὰ τὴν καθολικώτερη ἀντίληψιν τῆς πνευματικῆς στάσεως τοῦ τόπου.

Απὸ τὴν ἀποψη αὐτὴ πρέπει νὰ χαιρετισθῇ ὡς μιὰ καλὴ ἀρχὴ γιὰ ἐφέτος τὸ ἀνέδασμα τοῦ ἔργου τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη. Μία ἀρχὴ ποὺ δὲν πρέπει νὰ μείνῃ μόνον ἀρχὴ. Πρέπει νὰ ἔχει καὶ συνέχεια. Γιὰ τοῦτο ἴδιον τοῦ ἔθνους μᾶς Θεάτρον τὴ δι- κραιώσῃ.

Ἐνα θεατρικὸ παραμύθι εἶναι ἡ «Νύχτα στη Μεσόγειο». Πλεγμένο μετὰ τὸ γοητευτικὸ μαγνῶδι τοῦ θρύλου, τοῦ ρωμαντικοῦ ἔρωτος καὶ τῆς ἱπποτικῆς παλληκαριᾶς. Ἀλλὰ καὶ μετὰ κάποιες κοινωνικὲς προεκτάσεις καὶ πνευματικὲς ἀπολήξεις. Ξετυλίγεται στ' Ἀνάπλι, τὴν ἐποχὴ ποὺ καταρρέει ἡ φραγκοκρατία καὶ ἡ Βενετία μετὰ τὴν Φλωρεντία ἀντιμάχονται γιὰ τὴν κυριαρχία στὴ Μεσόγειο. Μέσα ἀπὸ τὸ ἱστορικὸ αὐτὸ φόντο προβάλλει ὁ ἐκπεσμὸς τῆς παλιᾶς φεουδαρχικῆς ἀρχοντίσσης καὶ ἡ ἀνοδος τῆς νέας τάξεως τοῦ χρέματος. Ἡ δύναμις περνᾷε στοὺς θαλασσο- ὑπόδους καὶ τοὺς θουρηγοῦς. Μαζὶ τοὺς ἐξοφλοῦνται καὶ κάποιες νέες ἐξελίξεις ζωῆς. Τὸν πρῶτο κόσμο θέλουν νὰ δώσῃ ὁ κ. Τερζάκης στὸ πρόσωπο τῆς Κυρὰς τ' Ἀναπλίου. Εἶναι ἡ τε-

λευταία ἀπόγονος τοῦ σκλαβῆντ' Ἀγκιέν, ποὺ ζεῖ στὸ ἐρειπωμένο κάστρο τῆς, ἀπραγὰ καὶ ὀνειρο- παρμένη. Διαδράζει παλιὰ ἱππο- τικὰ μνησιστορήματα, ἀγνοεῖ τὴ δύναμι τοῦ χρέματος καὶ ἐκπου- λᾷ τὰ δικαιώματά της χωρὶς καλὰ - καλὰ νὰ τὸ καταλάβει. Ἡ Τζένη Καρέκη προσπάθει νὰ τὴν σαρκώσῃ. Εἴταν πολλὰς οἱ εὐτυχισμένες στιγμῆς τῆς. Ἰδι- αίτερα ὅταν ἔλεγε τὰ ὄρατα λό- για γιὰ τὴν ὀμορφίαν καὶ τὴν ἀ- γάπην. Ἐδῶσε μετὰ δροσίαν καὶ χάρι ὅλη τὴν ἀγνότητα τῆς αἰσθη- ματικῆς κοπέλλας. Ἀλλὰ εἴταν καὶ κάπως σκληρὸς οἱ μεταπτώ- σεις τῆς πρὸς τὴν πλευρὰ τῆς ἀπερηφάνους ἀρχοντίσσης. Εἴλεπε ἡ διαβάθμιση καὶ τίς ἄφηκε κά- πως μετῴρες. Ἰσως ἐπειδὴ ὁ ρόλος ἀπὸ τὴν πλευρὰ αὐτὴ νὰ μὴν εἴταν ὀπλῶτα στὰ μέτρα τῆς. Ἀσπὸς στὸ ρόλο τοῦ ὁ Νί- κος Τζόγιας, θαρρεῖ καὶ ἔδωκε ζωντανὸ πορτραῖτο Βενετιανῶν ἀρχόντων καὶ διπλωμάτῃ τῆς ἐπο- χῆς. Τὸ ἴδιο κ' ὁ Ἄλ. Ἀλεξαν- δράκης, ποὺ σάρκωσε τὸ λεβέν- τικο ρωμιόπουλο, μετὰ πολὺ μπρίο.

Τὸν ἐκπρόσωπο τῆς νέας τά- ξεως τοῦ χρέματος ἐπλάσεν ὁ- ρία ὁ Παντελῆς Ζερβός. Ἰσως μόνον θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχε προσέξει περισσότερο στὸ πῶτὸ μέρος τὴν ἀσθένειάν του. Πολὺ καλὸς στὸ ρόλο τοῦ ὁ Νίκος Παπακων- σταντίνου ὅπως καὶ ὁ Γιάννης Ἀποστολίδης. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλ- λοι ἡθοποιοὶ ἔπαιξαν ὅπως χρει- αζόταν. Κι αὐτὸ εἶναι στὸ ἐ- νεργητικὸ τοῦ σκηνοθέτη κ. Κ. Μιχαηλίδῃ ποὺ ἂν ἐξαιρέσει κα- νεῖς κάποιες μικροσυνταξίες στὴν κίνησιν τοῦ πλῆθους τῆς ἀ- γορᾶς καὶ τῆς συνωμοσίας, ἔβω- σε γενικὰ ἕνα δεμένο μῦθον. Ταί- ριατὰ τὰ σκηникὰ τοῦ Κλ. Κλῶν οἱ ἀνδραγαθίες τοῦ Ἀντ. Φωκᾶ καὶ ἡ μουσικὴ τοῦ Σπ. Σκιαθι- τῆ. Γενικὰ εἴταν μιὰ παρὰ- στασις ὅτια ἐνὸς ὁριον ἔργο ποὺ τὸ διακρίνουν τρία γνωσ- τιστά: Ποιητικὸς λόγος μετὰ λο- ρικὲς ἐξάρσεις, θεατρικὴ δράση, σκηνοθετικὴ τεχνικὴ.

Ο ΘΕΑΤΗΣ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ. στὰ «Ἐθνικὸ Θέατρο»

Μία σελήνη κι' άρχισα μόνη έβω-
σε το έργο μου κι' "Αγγελο Τελεστή"
στην "Ελπίδα" (Εσπερος) — μία μέση με
την προσηγορία, με την άνευρησή της
με το εσπερωτικό της κρατικής
μηνιαίας. Σ' έφαινε σημεία πο-
μπής μιας άς καταρρεύσει. Άλλα,
αγνόησα, έ'φαινε στη Μεσοβόρεια ήταν
τόσο ματωριστά οικονομική έπ' ου-
τογράφια κι' ά λόγους της άναλλο-
του πλοίου στη σελήνη, σε χρόνια
και λαμπρή, — μ' όλη της τη δι-
ταχίση που γνώρισε από τη δι-
σκαλία — ποτέ κατάφερε να περ-
σει ό,τι μπορούσε να περνούει.

[illegible][illegible][illegible]

Κρίμα, κρίμα. Και τούτο το έλλο-
γο έργο έφτιαξε από χέρια τεχνίτη
που έφερε πάλη τη βουλή του.
στον κοινό παρανομιό χαρακτηρίζει ο συ-
γγραφέας τη «Νύχτα της Μεσογείου»
κι είναι μέσα στα πρόφαιτα. Διατίρη
απ' την λογορία τις «αφαιρέσεις», που
έχουν φτιαχτεί στο φανταστικό κι 'ναι
δουλειά μιας εφάρσυνης διάθεσης.
Κι Τερζάκης έχει κάνει γνωρίμο χί-
ρο του δια την περίοδο της φραγν-
πρατικής στο Μοριά και κινείται μ' ε-
ξουσία άπαι μέσων.

[illegible]

γρία νύχτα. Το άκουσμα των στοιχείων έρχο-
 νται από τον ουρανό και από το έδαφος.
 11* Άνγκιλι — έτσι που οι κροτά-
 λες δραματοποιούν τον ήχο το αβυσσώ-
 δες μεταδίδονται στους ήρωες.
 θεάσεις, με την ίδια την αβυσσώ-
 δες το να παύσει το έδαφος, παύ-
 σις των στοιχείων και της γλώσσας, μένει
 η ίδια η φύση, γιατί η κίνηση της
 γλώ — με τη δραματική της συ-
 ν — προκαλείται από τον ήχο.
 12* Έπει — με τον ήχο — η σημασιολο-
 γία της δραματικής μας παρώ-
 χου ποσοποιείται τα ελεμντικά
 τα είναι άμεσα χαρακτηριστικά
 ποσοποιούνται οι ήχοι
 προσηγορικά — οι ήχοι — οι ήχοι
 ελεμνικά — άμεσως — οι ήχοι
 λυσι — η δραματική πρόβ-
 κη — η ένταση — η ένταση
 θέματα, ο ήχος — η ένταση — η ένταση
 μένει — η ένταση — η ένταση
 με τον ήχο — η ένταση — η ένταση
 μένει — η ένταση — η ένταση
 μένει — η ένταση — η ένταση
 μένει — η ένταση — η ένταση

[illegible]

γιατί και Παναγιώτης ο οποίος
πάλι θα σπυρνάει τον Κώλη Κλά-
δου να πει, «το πρώτο, μη φένο το
πρώτο κάστρο τ' Ανατόλι». Άνομα
πάλι τα κατόπιν του κ. Άντ. Φε-
ρρά, Κολοκοιλίου ή μουσική του
Σ. Μπαρμπάση. Γενικά ήταν
από τα καλύτερα, αλλά και τα χει-
ρότερα του «Εθνικού Θεάτρου». Δεν
ήταν επιτέλους, ούτε αντιγράφει κα-
νείς πρόσωπο ή στήλη αυτή. Επρό-
κειτο πώς δεν υπάρχουν για το
πρόσωπο της Μεσοπείας. Όμως
να γίνει. Πρέπει να το «Εθνικό Θεά-
τρο» αλλάξει - κυριολεκτικά
να αναδομηθεί από τον καλλι-
τέστη. Εμμένει υποχρεωμένα να κρο-
νολογικά τον καθύπευκτον. Άς
στείλει από τους υπεύθυνους
σε βαρβαρικές, να βάλουν
από την... Όσα υπάρχει καμιά.

Γ. ΣΤΑΥΡΟ

ΑΠΟΚΟΜΙΣΗ ΝΕΩΝ

κρονολογία

22. ΣΕΠ. 1958.....

Ο συγγραφέας της «Νύχτας στη Μεσόγειο» Άγγελος Τσοζάκης ενώ διαβάζει το έργο του στον σκηνοθέτη Κωστή Μπαχλιδίου και στους ηθοποιούς που θα το ερμηνεύσουν στην σκηνή του «Βασιλικού».

ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΕΜΙΕΡΕΣ
«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»
ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ἱστορικό παραμύθι χαρακτηρί-
ει τὸ ἔργο τοῦ «Νύχτα στὴ Με-
σόγειο» ὁ κ. Αγγ. Τερζάκης, ποὺ
μᾶς παρουσίασε προχθὲς τὸ Ε-
θνικὸ Θέατρο.

Ἔποχή, 14ος αἰώνας. Τότες, τὸ φραγκοκρατούμενο Ἀνατλί, ἱστορικός περίγυρος τοῦ ἔργου, ἀνατολὴ τῆς Ἀσσυρίωνος καὶ θάνατος τῆς φεουδαρχίας. Κεντρικός μῦθος, τὸ εὐαγγέλιον τῆς κυράς τοῦ Ἀνατλίου, Μαρίας ντ' Ἀγγικιέν, μ' ἕνα νεαρό κτ' ὁμητικό Ἀνατλίωτ.

Το 'Αναπί, εκείνη την εποχή, φαίνεται πως ήταν ένας πολύ ευ- διαφορεμένος σπόρος για τους λα- ρούς της Μεσογείου. Το διαφέρ- τενο, όμως, για νέα και αυτο- βίαιστα κοπελά, η Μαρία ντ' 'Αγκυέν. Το κληρονόμησε από τον πατέρα της, μαζί με της έστε- ρισμένης για φεουδαρχικές αντι- λήψεις, και προσπάθη να το κα- τήσει με την αγάπη των υπηκό- ων της και με τα δάνεια που έλα- με από τον παππού της. 'Η Βενε- τιά, στην προσπάθειά της να πε- ριγράψει ποιά στ' 'Αναπί, στέλνει την Μαρία ντ' 'Αγκυέν συχνά σε άσημους γαιοκτήρες, Βενετσιά- νους, τους οποίους, όμως, αυτή απέρριπτε. Την στιγμή, λοιπόν, που άρχισε το έργο, η Βενετι- ανοκρατορία και ποιά στ' 'Ανα- πιά ήταν απεσταλμένο της, το- ικά και κυνικό Μολτιέρο, από την φορά όμως που για να πο- τεύει γινόταν στη Μαρία ντ' 'Αγ- κυέν, αλλά για να προετοιμα- στεί την δυναμική καταστροφή του 'Α- ναπικού από τους Βενετσιάνους. Κι' ο Μολτιέρο, το έργο του να κενά, αγράφει, με έρωτας το- κισμός: 'Αναπιά από τον Κυ- νιστή και' έπειτα προετοιμάζει τον έρωτά του του Λορέ για να προκαλέσει έτσι την επανάστα- ση βενετσιάνου στόλου, που περ- μένει στ' ανοιχτά. Γι' όρχη- τού ερωτικού διαλέγτη έναν Λο- ρό που, τον Λέοντα, τον γιο το Κωσταντέου. 'Ο Λέων, όμως, πο- μιστεί τους κατακτάτες της προ- τείδας του και που είναι έρ- ωτας του Μολτιέρο με την Μαρία ντ' 'Αγκυέν. κρατώνει τα σχιδιά του Μολτιέρο και συγχωρεί το κοινό της αγάπη της κορ-

του.

Στις δύο πρώτες προέξ, θεατής παρακολουθεί μ' έκπληκ-
τον το διπλανό του παίγνιο τ' ο
Βενετσιάνου Μαλιππιέρο, όπου
στην τρίτη, άρκετά αποδοξότα-
τα πρέπει να δηλώνουν, όμως, έρ-
σκεται μπροστά στο φλογό τ'
δυαλό της νέας άσχετισσας, α-
πό ορμητικό "Αντιπαιγνί-
στηρα απ' αυτό, η άσχετισσα κ'
νένας, το Ιστορικό μέρος του
παιγνίου, τ' ο Βενετσιάνος τ' ο
δυαλό, ή το εβραϊκό είναι οι
συμβολικοί προσκεταί της Ισ-
τορίας. Το ιστορικό είδος, γενί-
αει, μια πολύ ελπίστική ίσως

πία, ήταν δὲ ὑπάρχει ἱστορικό
θέμα, αὐτὴ γίνεται ἀκομή πρὸς ἐν-
αποθήκη. Ὁ κ. Ἄγγ. Τερζοῦ-
μας ἔχει δώσει ἔξοχα δείγματα
ἱστορικῶν ἔργων, ὅπως τὸ βλα-
τικὸν τοῦ «Θεοφανῆ» ἢ τὸ μυθι-
στὸργμὰ τοῦ «Πολυκληπέσσα».

«Χαίρει!» Έδώ όμως, στο «Νηπύρηνη» στη Μεσόγειο, παίζει αναπορίστιστα άναμεσα στο ποίημά του, στο παραμύθι και στο ιστορικό δράμα. Δυστυχώς, στο θέατρο οι απογοητεύσεις γίνονται άχνιχνα, ληίσματα. Βεβαίως, σε τέτοιες περιπτώσεις, τον λόγο έχει ο σκηνοθέτης, ο οποίος έχει την δυνατότητα να παρωπεί αυτός πλέον μία απόφαση. «Ο κ. Μιχαηλίδης, όμως, μάς έωσε μια μετρία, έπιπονήλη παράσταση, που δεν κάταρε νάχη νάου, ούτε να έταξω σωπό πρηνάματα χλάτρη τον κόσμο πάλι στ' αυτιά μου. Το μόνο γρήγορο που έβλεπε η παράσταση, ας έλεγε άδύλια των ήρωων, γένονος που έκανε την βρωμιάτοκλητη γλώσσα του συνήνεμα, αντίληψη έκτακτου».

[illegible]

Έκτος αυτού, πρέπει να πούμε ότι ο κ. Αλεξανδρόπουλος έχει αποκτήσει κι' ελαστικότητα και άνοιξι σκεπτική, που δεν είχε πριν. Ο εκλεκτός ηθοποιός κ. Π. Ζερβός ως Καματερός ήταν δυστυχώς ένα επαγγελματικό παλιότυπο ρόλου του. Η τυπικότητά του είναι η πιο συχνή, μα κι' η πιο βαρειά ιδιότητα των ηθοποιών. Πολύ καλή στη σύνταξη εμφάνισής της η Κα Δέσπω Διγεναντίδου, καθώς και ο κ. Νίκος Παπακωνσταντίνου ως Καντολίερης και ο κ. Θεόδωρος Σαρής.

Τὰ σκηνικά του κ. Κλώνη παρά
πολύ λιτά, χωρίς ή λιτότητα
τους να είναι καί μ' α' τολμηρή
λύσι όπως στον "Θεόλο". Πατέ,
κατένος κριτικός, δέν θά κενω
στή γά έπανολεμβάνη κάθε φρά
τόν θουμασμού του γιά τὰ κυ
στήματα του κ. Άν. Φωξά.

ΦΩΤΗΣ ΦΑΝΟΥΡΑΚΗΣ

Η ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ
«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

Τοῦ κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ, στὰ «Ἐθνικὸ θέατρο»

Μία σκληρή κι' άχαρη μάχη έβρα-
νε ο λαός. Άγλατα, γρήγορα
στο Έθνικό Θέατρο, μία μάχη με
την προχειρότητα, με την ανευθυνότη-
τη, με το εκθεστικό της κριτικέ-
μας σπινθή. Σε άρκετα σημεία φοδο-
σμός πως δώ καταρραστεί. Άλλά, ε-
υτυχώς, η «Νόστα» της Μασόβιαν ήταν
πολύ μακροπρόθεσμη οικονομική και αν
πληρωθούν οι υποχρεώσεις της, είναι
επείγουσα ανάγκη να σφίξει, να χρονο-
ματά και λάμψει - μ' όλη την κακομε-
ταχείρησή που γνώρισε άπ' τη διδα-
σκαλία - ώστε καταφέρει να περισώ-
σει ό,τι μπορεί να περισωθεί.

Κάποτε η σύγχρονη δραματοποιία μερ. δυσκολεύεται ν' ανταποκριθεί στις απαιτήσεις και στην παράδοση τού «Εθνικού Θεάτρου». Νά δώσω σήμερα, που συμβαίνει τὸ αντίθετο. Ὅχι πῶς οἱ Ἑλληνιστὺν γράφοντες προχώρησαν τόσο πολύ. Ἀλλ' ὅμως, ἡ ποιότητα τῶν παραστάσεων ἔπεσε σὲ τέτοιο ἀπαισιώτικο βαθμὶ καὶ τὴ σκηνὴ τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου, ποὺ κινδυνεύουν πᾶς ἐκεί καὶ τὰ νύκτα ἴσως.

[illegible]

Είχε πολλὰς τρυφὰς ἡ παρὰστραση.
 Πλὴν ἀπὸ ὧν ὅλας θύλας κατεπισπάρθηται ὁ
 λόγος, τὸ θεομυστικὸν ποιητικὸν καί μυστικόν
 τοῦ κ. Γερζίκου. Φράσεις ἀλόκληραι εἰς
 τὸν δὲν ἀποδοῦνται, εἰς ἐκδόθησαν ἀ-
 νεικόμεναι, ἡλικρὰ, εἰς διακόσμηται,
 σπάρματα ἀπὸ τὸν ἑξῆρον μυθικὸν τῆς
 θύλας. "Εστὶν γ' ὑπερπαιδεία: Μὴ
 ὅλας πάντως τούτοις ἀξίαι καὶ θεομυσ-
 τικῶν καλλιεργειῶν εἶναι ὑπερπαιδὸς σου
 — μὴτε χρειαζέται σὸς — Ἐννοεῖται ὅτι
 ὁ κ. Γερζίκος γὰρ καταγινώσκων ὧν ἀπὸ τῶ
 ὅλων...

Κρίμα, κρίμα. Και τούτο τὸ ἑλλη-
νικὸν ἔργον ἄγλαα ἀπὸ χρέια τεχνίτι
ποῦ ἔχει καλὰ τὴν βουλαὶα τοῦ. Ἰ-
σορροπὸν παραμοιρῶν χαρακτηρίζει δὲ συγ-
γραφεὶς τὴν Εὐχία στὴ Μεσογείον·
κι' εἶναι μέσα σὰν πρᾶγμα. Διατηρεῖ
ἀπ' τὴν ἱστορία τὴν «ἀφορμὴν», ποῦ ἔ-
δωκεν φτερά στὴ φαντασία κι' ὅπως
δυσλίσταν μιὰ εὐφροσύνη διάβασε.
Οἱ Τερψίχλης ἔχει κάνει γνωρίμο χῆ-
ρο τοῦ ἀπὸ τὴν περίοδον τῆς φραγκο-
κρατίας σὺ Μοριὰ καὶ κινεῖται μ' ἐκ-
πληκτικὴ ἀνέση ἐκεῖ μέσα.

Πλάσιος, το έργο είναι το Ναούλιο
 από 14ο αιώνα, όταν αφηγήθηκε η
 προσοχή από τους αρχηγούς, που κά-
 νουν τα θέματα της φρουραρχίας κι
 από το ποδοσφαιρικό της "Αναγέννηση"
 Μ' ένα οι αρχαίοι τραβούντα από το
 Μοριά, είναι η Βενετία κι η Φλωρεν-
 τιά που γυρεύουν έγκλημα να τους
 αντικαταστήσουν; το Βυζάντιο ψυχο-
 ραγεί κι ο ρόγχος του έχει άρρωστο.
 Αλλά οι πενήνταήμερες διαπραγματεύσεις
 απηχούνται μέσα στη μικρή πολι-
 τική, στην ολιγαρχία.
 Εργα που κ. Τερζάκης μόνο της άμυ-
 φρας και της γύρης τους. 'Ο θάνατος
 σφύριζε της πλημμυρισμένης 'Ιταλίας
 περιτριγυριστή στη δεσποσύνη Μαρία
 Ντ' Άνγκελι, την εκύρη τ' Αναπαύο-
 υ. Ένα πλάσιος πολύ χρυσόπαιδο, άλλα
 κι αντισπασμός για τους νέους και-
 ρούς, που έρχονται να το σωρώσουν.
 Το πόσο κρατάει διένεγκτοι και στις
 διακυβερνητικές, και στις πυγμάχο-
 φές είναι, απαντητικό, να νείκεται
 ο ίδιος το πιο γλυκό όνειρο στην πιο
 εύγλωττα.

Το δημοκρατικό στοιχείο ξεκάλει
δημοκράτη από κάποιον της Μαριέας
Με Άνγκλι - έτσι που οι κρατούμενοι
του δημοκρατικού κ' το εδάφους του
δὲ μεταβιβάζονται στους τρίτους, στους
δουλοκράτες, με την βία ένταται. Ίδιον καί-
τι το μαρτυρούν κ' διάφοροι, παρά τη
υποταγή του δημοκρατικού, μένει το εν-
τατικό πρόσωπο, γιατί η κίνηση του έρ-
γού - με τη δημοκρατική σημασία

Εξάλλου πρόκειται για σημειώσιμους και πολύ επίσημους δραστηριότητες μας παραγωγής, που πραγματοποιούνται τα τελευταία χρόνια και είναι αρκετά χαρακτηριστική. Αρτοποιούνται οι τομάτες στη δοκιμασία παραγωγικότητας, οι συγγενείς εσπεριδοειδοποιούνται άμεσα στο κέντρο ολόκληρο τους, η δεστική πράξη γίνεται στο Στήμα εμπορικού κέντρου. Βέβαια, ο χώρος απευθυνόταν, γιατί με τις περιττώσεις οχήματων, με ή χωρίς τον έρωτα μένει χωρίς κόκκους και νεύρα, δε φαίνεται ανήσυχος...

“Ας ελθω. Η ελπίδα στη Μεσση-
νία του κ. Αγγελου Τερζάκη, ο
καπετάν Λόγος, ο οποίος έλαβε
νικητική παραγωγή συμπληρώνει ελλη-
νική προσφορά του συγγραφέα στο έθνος
του μας. Είπαμε όμως στην αρχή, ότι
το Έργο βε βεδορήθηκε όσο η ελπίδα επί-
στην παράστασή. Η βε Τζένη Καρένη
έκανε τη «Κύρια» η «Αναμολία» ένα κα-
ριετιστικό και στους λυρικούς μοναδι-
σμούς άλλων γλυκανάλατο κοριότοπαυ-
λο του ευρησίου. “Ισως φταίει κι η
έλλειψη επίμονης δεσδοκαίας. Αύτη
τη φορά ούτέρησε κι ο πληθυντικός κ.
Παντελής Τερζός. “Ο κ. “Αλ. Αλέξαν-
δράκης έβρεξε μέμσα στο περιγρημα-
τικό ρόλου, άν κι η θρηπτική νεανικ-
τητα του Λόντα ήθελε λιγώτερα εν-
δρα και περισσότερη άρεπνητική λεβ-
εση. Πεπτημένη η έμφρόνηση του
Γιάν. Αποκόλληση η μπό ρόλου του
Καρόλιν. “Επαναδένοναμε, δη-
μογυρικό σάφηνκα μόνον ο κ. Τζέ-
νιος και Παπτηκωνταίνου.

[illegible]

Γ. ΣΤΑΥΡΟΥ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΟΥ

ΡΩΜΗ, Νοέμβριος. (Ιδιαίτερη Οπη-
ρεσία). — Ο Σάμι Τσίμπλις, Αμε-
ρικανός παραγωγός της ταινίας «Μπέν-
Χούρ», που γυρίζεται τώρα στα
στέππας της Τσινεσιτά, πέρασε στη
Ρώμη από συγκοπή της καρδιάς.

ΕΚΑΡΟΜΕΣ

*Η Ελληνική Μορφωτική Έκδρομη Λέσχη οργανώνει την ερχόμενη Κυριακή έκδρομη για Μαζί — Όσοι Μελέτω. Αναχώρηση 8 π.μ. Δηλώσεις συμμετοχής στα γραφεία της Λέσχης (Α. Κωνσταντίνου 4).

И ПЕРІНГІТІКН

*Η Ελληνική Περιογητική Λέσχη οργανώνει για το προσεχές Σάββατο-κύριακο 15-16 Νοεμβρίου τις παρακάτω εκδρομές:

α) Το Σ δέσεται: 1) Τριπολίτις Σπέρτη, Μυστρά (πούλιον). 'Ομιλήτης ὁ ἐπιμελητής ἀρχαιοτήτων κ. Νικ. Δραχνόπουλος. 2) Ἐλευσίνα - Χαλκίδα - Ἐρετρία - Ἀλιβερί - Κόμη (πούλιαν). 'Ομιλήτης ὁ ἀρχαιολόγος κ. Ἀγγ. Ἀγγελόπουλος. 3) Καλάβρυτα - Ἀγ. Λαύρα - Ζαχάρω - Μέγας Σπήλιος. 'Ομιλήτης ὁ συζευκτηλόγος διδ. Μαρίας Θεοφάνους. β) Τὴν Κυριακή: 1) Λίμνη Μαραθῶνος - Ἀντισσώστης Ἀγ. Θωμᾶ - Λίμνη Ὑλινθε - Παράλιον. 'Ομιλήτης ὁ γεωλόγος κ. Ν. Ποππάκης. 2) Πάρνασσος - Μονὴ Ἱερουσαλὴμ. 'Ομιλήτης ὁ κ. Γ. Αὐλακάκης. 3) Βέλεα Κορινθίας - Μονὴ Γερουτῶν. 4) Μονὴ Κλεισάνης - Προφίρι Φυλῆς. 5) Ἀλφειὸς - Δελφικὸν Λουμακίον - Ἰερόνυμο. Ἡμερολόγιον Τουριστικοῦ περιήγησης ἀποφασιστῆς. 'Ομιλήτης ὁ κ. Γ. Χαρίτες.

Εγγραφές — Πληροφορίες στα γραφεία της Λέσχης, λ.ω.φ., Αμαλίας 28.

Ο ΕΛΛΗΝΟΖΟΒΙΕΤΙΚΟΣ

*Ο 'Ελληνοσοβιετικός Σύνδεσμος δρ
 γονάνει για τὸ Σαββατοκύριακο 15-16
 Νοεμβρίου ἐκδόρμη στὴν ἀρχαία Ὀ-
 λυμπία καὶ στὰ ὄρηλεκτρικά ἔργα
 τοῦ Ἀδωναν, με πῶλμαν. Τιμὴ εἰσι-
 τηρίου 120 δραχ. Διῆλσεις συμμετε-
 χῆς καὶ πληροφορίες στὰ γραφεῖα τοῦ
 Συνδέσμου λεωφ. Ἀμαλίας 18 (πλατ.
 Ρηγίλλης), τηλέφ. 74.635.

Η ΛΕΞΗ ΣΙΝΦΟΡΟΜΙΚΩΝ

Το Τμήμα Έκδοσης, επιμελημένο
της Λέσχης Σινοφρομικών, οργανώ-
νει για την άνοιξη, Κυριακή 12 Νο-
εμβρίου έκδομα του Σινοφρομ για:
Καλέιο — Αμυγδαλιά — Μαρκετόμο-
το. Άναρχοση — Ρ. και από την πλα-
τεία Κλαυθμόπου. Έκδοσ. δρ. 25-
28. Πληροφορίες και εγγραφές στα
γραφεία της Λέσχης, Πακλίου 4, Α-
θήνα, 32-258, κάθε βράδυ από 7.30
έως 9.30.

31/4/140-1

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία

12. ΝΟΕ. 1958

Ο "Αγγελος Τερζάκης για τη γραμμή ερμηνείας του θεατρικού έργου του

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ, ο συγγραφέας του έργου «Νύχτα στην Μεσόγειο», που παρουσιάει η επιθεώρηση του Εθνικού Θεάτρου, μας γράφει:

Κύριε Διευθυντή,

"Ίσως θα έπρεπε να' άποσπασιόταν κάτι που αφορά τη γραμμή ερμηνείας του έργου μου, που παίζεται τώρα στο Εθνικό. Τόσο ο σκηνοθέτης του κ. Κ. Μιχαηλίδης όσο κι' ο υπογραφόμενος είχαμε θεωρήσει από την αρχή των δοκιμών ότι η «Νύχτα στη Μεσόγειο» πρέπει να παιχτεί ανάστροφα. Στο σημείο τούτο δεν σημειώθηκε καμιά μεταξύ μας διαφωνία. Προσωπικά όμως ενώ είμαι εκείνος που επέμενε να διατηρηθεί ο τόνος της κωμωδίας — κωμωδία άρισμένου ύφους φυσικά — και στο Γ' επεισόδιο, παρά την αντίθετη, στο σημείο τούτο, άποψη του κ. Μιχαηλίδη, που έβλεπε τη σκηνή Μαρίας - Μαλιπιέρου να παίζεται κάπως σοβαρώτερα. Την εύθυμη λοιπόν της ερμηνευτικής γραμμής στο επίμαχο τούτο σημείο, αναλαμβάνω ευχαρίστως.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία.

Με κάθε τιμή

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Απόκομμα ΝΕΣΤΩΝ

Χρονολογία

12. ΝΟΕ. 1958

Ο ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΚΗΝΟΘΕΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ ΤΗΣ «ΝΥΧΤΑΣ ΣΤΗΝ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

Ο Άγγελος Τερζάκης, συγγραφέας του έργου «Νύχτα στη Μεσόγειο», που παίζεται στο Εθνικό, μας έστειλε την ακόλουθη επιστολή:

Ε' αγαπητέ κ. Νέστο,

"Ίσως θα έπρεπε να' άποσπασιόταν κάτι που αφορά τη γραμμή ερμηνείας του έργου μου που παίζεται τώρα στο Εθνικό. Τόσο ο σκηνοθέτης του κ. Κ. Μιχαηλίδης όσο κι' ο υπογραφόμενος είχαμε θεωρήσει από την αρχή των δοκιμών ότι η «Νύχτα στη Μεσόγειο» πρέπει να παιχτεί ανάστροφα. Στο σημείο τούτο δεν σημειώθηκε καμιά μεταξύ μας διαφωνία. Προσωπικά όμως ενώ είμαι εκείνος που επέμενε να διατηρηθεί ο τόνος της κωμωδίας — κωμωδία άρισμένου ύφους φυσικά — και στο Γ' επεισόδιο, παρά την αντίθετη, στο σημείο τούτο, άποψη του κ. Μιχαηλίδη, που έβλεπε τη σκηνή Μαρίας - Μαλιπιέρου να παίζεται κάπως σοβαρώτερα. Την εύθυμη λοιπόν της ερμηνευτικής γραμμής στο επίμαχο τούτο σημείο, αναλαμβάνω ευχαρίστως.

Ευχαριστώ για τη φιλοξενία

Με κάθε τιμή

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ

Απόκομμα ΒΗΜΑΤΟΣ

Χρονολογία

9. ΝΟΕ. 1958

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΕΘΝΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Η «Νύχτα στη Μεσόγειο», το νέο θεατρικό έργο του Άγγελου Τερζάκη, που παίζεται προχθές για πρώτη φορά από το θέατρο της Εθνικής Σκηνής, είναι άριστο, συγκινησιακά παραμύθι, κεντημένο άπ' άνω σε καλά ιστορικά και προκείμενα με πολλά χαρίσματα, εκείνα που χαρακτηρίζουν τις λογοτεχνικές και ιδιαίτερα τις δραματικές συνθέσεις του συγγραφέα του: άριστο παραμύθι, κωμωδία, λυρικό δράμα ποιητικό, κωμωδία, λυρικό δράμα, κωμωδία και καλό χτίσιμο θεατρικό. Ο μύθος του έργου πολύ άπλος: η βασίλισσα, η δούκισσα, η μελαγχολική, γνωρίζει ότι τ' άρχισαν να περνάει άσχημα, τον έρωτα, και θυσιάζει θρόνο και πλούτη για να κερδίσει τον εκλεκτό της καρδιάς της. Τούτο το μύθο, τον παναρχαίο και πάντα νέο, ο συγγραφέας της «Πηνελόπειας» ζήγαρωμα τον ύψαινε μέσα σε ένα πολύ άγαπητό και γνώριμο του κώμα ιστορικό: Φραγκοκρατία στον Μωρή εκεί κατά τον 14ο αιώνα, ελλήνογλωσσας της φεουδαρχίας και «άνατολη ενός άλλου κόσμου», και στο χώρο της ιδιαίτερης πατρίδας του, στ' Ανατολή εκείνης της εποχής, στ' άστυρ κλειδί της Μεσογείου που τ' άρχοντες άλλοι οι μεγάλοι της άρας εκείνης, η Βενετία, η Φλωρεντία, οι Ισχυροί ακόμα τούταρχες του Μωρη, Βασιλοπούλα τ' άρα είναι η Μαρία Ντ' Άνγκιέν, η τελευταία Κυρά τ' Ανατολής, ξεπεσμένη άρχοντοπούλα, που άλλο δεν της μένει, για να σωθεί από τα χέρια και τις πολιτικές επιβουλές, παρά να παντρευτεί έναν άριστοκράτη Βενετού και να παραδώσει έτσι στον Δόγη την δούλη της που κληρονόμησε, άλλα δεν μπορεί πιά να κρατήσει στ' άδυναστεία της. Και ο γόνος του παραμυθιού είναι ένα ρωμαιο, άποστο, ρωμανικό Έλ- ληνόπουλο που ποσει το κάστρο και γλυτώνει τη βασίλισσα από την πλεονεκτημένη που της έχουν στήσει ο κερδοσκοπικός πατέρας του και ο πανούργος Βενετιάνος μνηστήρας. Ακολουθεί έξαισιος της Φραγκίας και της εποχής που σβήνει εκείνη, κι' αυτός άδύνατο άσπασίμις μίας φυλής που ζυγνύει πάλη και ξαναβρίσκει τον έαυτο της μέσα στους νέους καιρούς — ίδου η περιπέτεια μύθου και ιστορίας που δίνει στη νέα σύνθεση του Τερζάκη τις άποχρώσεις και τους άρμονικούς της τόνους. Που δεν είναι μόνο τόνοι συγκινησιακοί, άλλα και σχήματα ιδεολογικά: η ιστορία (θα μάς άλλάξει στη γλώσσα μας) κινείται με τον ύμνο μνήμης και προσδοκίας...

Το έργο παίζεται από το θέατρο του Εθνικού (σκηνοθεσία Κ. Μιχαηλίδη) πολύ εύπρεστα και χάρη στη δροσιά της κ. Τζένης Καρέζη, στη γραμμή ζωρότητας του κ. Άλ. Άλεξανδράκη, στην άνεση του κ. Παντ. Ζερβός και στην άφύπνηση του κ. Ν. Τζούρας, άξια ευχαρίστητα.

πόκομμα 9. Ν. 4. 1958

Χρονολογία 15. ΝΟΕ. 1958

/ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΠΡΩΤΕΣ

«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

ΤΣΥ Κ. ΜΙΧΑΗΛ ΓΕΩΡΓΑ

Ο κ. Άγγ. Τερζάκης παρουσιάζει στο Εθνικό Θέατρο, τρία, σχεδόν, έτη μετά την «Θεοφανώ», ένα νέο έργο, ένα εστορικό παραμύθι, καθώς το χαρακτηρίζει ο ίδιος, τη «Νύχτα στη Μεσόγειο».

Ο κ. Τερζάκης, άναγνωρίζει το έργο αυτό στο σημείωμα του προγράμματος, σαν ενένημα μιας στιγμής ανέφελης, ενώ παραδέχεται πάλι, εδά μπορούσε να δηγεί μια δραματική στιγμή της ιστορίας, γραμμένο εδώς πρόσληψη στα περιστατικά και τις χρονολογίες, με μόνο τρία-τέσσερα πρόσωπα ιστορικά και τ' άλλα φανταστικά, όταν ετή, έπομένη του πολέμου ο συγγραφέας συνερχόταν από βαρεία άρρώστια...στη...χρονόδοτη Εκκλησία κι' εδ φορία της άνάγκης.

Φοβάμαι, όμως, μήπως η αντίθετη αυτή ψυχική διάθεση του συγγραφέα με τη φύση του έργου, το ζήτησε, όχι μόνο στη συγγραφή του, άλλα και στην σκηνοθεσία του (συστηματικά άνάστροφος τόνος, παρά τη γνώμη του σκηνοθέτη, καθώς ο κ. Τερζάκης ο ίδιος άναγνωρίζει την εδύνη σε μια του έπιστολή στο «Έθνος» της 12ης του μηνός).

Μετά τις έξηγήσεις αυτές, πρέπει να άναγνωρίσουμε, ότι ξαναβρίσκουμε τον Τερζάκη στην άκρίβεια του διαλόγου του και στην ποίηση του λόγου του, που δίνει μεγάλη χάρη στο έργο άπου μια βασίλισσα μεταξύ του κόσμου του ίπποτισμού και της κερδοσκοπίας, παρουσιάζεται να άγαπή ένα άγνωστο τραγουδιστή άπου μόνο τα τραγούδια του και νάποχότητα προσωρ να στον έκδιασμο ενός ύψιλου διλοματικού μνηστή-

ρος δολοπλόκου, για να φύγει να ζήσει δίχως στέφανο, και δίχως βασίλειο με τον τραγουδιστή της, που άποδεικνύεται λαϊκός ήρωας κι' έρχεται να ξεσπεδάσει τις ραδιουργίες του δολοφονικού μνηστήρα.

Τη βασίλισσα Μαρία ντ' Άνγκέν υποδύαν η δις Τζένη Καρέζη, που την άδίκησε, γιατί δε μπόρεσε να βρεθεί μια σταθερή σκηνοθετική γραμμή, για να της επιτρέψει — άδυναμία, άσφαλώς, του έργου — για να τον έκφράσει.

Η Εκκλησία της - βραδυάς ήταν ο Ν. Τζούρας (Μαλιπιέρο), που στην έη εικόνα έφτασε σε μεγάλη τελειότητα τέχνης και που προσπάθησε β-στερα να κρατήσει και στις άλλες.

Ο κ. Παντ. Ζερβός (Καματερός) έξοχος σαν πάντοτε, καθώς και ο κ. Ν. Παπακωνσταντίνου πολύ καλός Καντολιέρης.

Ο κ. Άλ. Άλεξανδράκης ίκανοποιητικός, σαν Λέων, γινός Κλαματερός.

Με δευτεροβάλλοντες πόλους παρατηρήσαμε τις κ. Διαμαντίδου (Σεβαστή), Βέρα Δεληγιάννη (πρώτη άδρα) και πλήθος άλλων γνωστών ή άσποινών.

Οι σκηνογραφίες του κ. Κλώνη, σαν πάντοτε, διαλεχτές. Ο νυχτερινός οθρανός και το έπιμέραμα πολύ πετυχημένα. Άλλα μόνι με τη Νύχτα και τ' Άνάτλι, άπου στον τίτλο είχε τη Μεσόγειο, γιατί νι μην ύπάρχει η θάλασσα και στις σκηνογραφίες;

Η μουσική του κ. Στ. Σκιαδαρέση χαρακτηριστική της έποχής, καθώς και οι ένδυμαςες του κ. Φωκά.

ΜΙΧΑΗΛ ΓΕΩΡΓΑ

«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

Του κ. "Αγγελου Τερζάκη

ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Απόκομμα ΑΘΗΝΑ-ΓΚΗΣ
- 8 ΝΟΕ. 1958

Χρονολογία

ΜΕ πολλή επισημότητα έδωθε χθές στο Έθνικο Θέατρο η «πρώτη» του έργου του κ. "Αγγελου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο» με πρωταγωνιστές τον "Αλ. "Αλεξανδράκη, την Τζ. Καρέζη, τον Νίκο Τζόγια, τον Παντ. Ζερβό κ. ά.

— Εν τω μεταξύ, η κατάσταση της υγείας του διακεκριμένου πρωταγωνιστού του Έθνικού Θεάτρου "Αντου Κωτσόπουλου δελτιώθηκε αρκετά, ώστε να θεωρηθεί βεβαία η έξοδος του από την κλινική «Παναγία» την ερχόμενη Τρίτη.

— Πληροφορούμεθα ότι, με την αποκατάστασι της υγείας του κ.

ήν περασμένη Δευτέρα κατά τις ελληνικής ταινίας "Αστέρ Βουγιουκλάκη εκινδύνευσε ως ισοπόταμο, έξω από την Λεϊθα Αλικη Βουγιουκλάκη την στιγμή το ποτάμι, με την βοήθεια τσιπτι. "Οπισθεν, με τις φωνές σωσίας της "Αλικης Βουγιουκλάγιέρ Ν. Σε

Θ. Κωτσόπουλου, συζητείται η επανάληψις του «Οθέλλου» στο Έθνικό Θέατρο, το όποιον διέκοψε τις παραστάσεις του σαιξπηρικού έργου, λόγω αιφνιδίας ασθένειας του βασικού ερμηνευτού του δράματος.

Χρειάστηκε, μετά την παράστασι, ν' ανατρέξουμε στο τυπωμένο (ετυχώς!) κείμενο της «Νύχτας στη Μεσόγειο», γιά να μπορέσουμε ν' αποκαταστήσουμε το έργο του κ. Τερζάκη. Και τούτο γιά δύο λόγους:

Α) Ένα μέρος του κειμένου αυτού (κι' όχι μικρό) δεν μπόρεσε νά φτάσει ως τ' αὐτιά μας. "Αγνώστο γιατί, οι περισσότεροι απ' τούς ήθοποιους πού το έρμηνευσαν, αδιαφόρησαν όλοτετα και γιά τήν άρθρωσή τους και γιά τήν άκμή μας... "Αμάρτημα, πού πολύ άδίκως και τούς ίδιους και τούς θεατές και, προπάντων, τó έργο: Γιατί τó κείμενο τού κ. Τερζάκη είναι — σάν λόγος και σάν λόγος θεατρικός — γλαφυρό, μεστό, γραφικό συχνά, λυρικό πότε — πότε. Με τόν ένδεκασύλλαβό του και μέ τά ιδιότυπα έλληνικά του 14ου αιώνα πού χρησιμοποiei (έπηρεασμένη τόσο έντονα από τή Φράγκικη κατοχή), άνταποκρίνεται ζωντανά στο κλίμα τής έποχής και, μαζί, στο μυθικό χαρακτήρα τού έργου.

Β) ή παράστασι, ούτε τó κλίμα αυτό, ούτε τόν χαρακτήρα έστειτον, μπόρεσε ν' άναστήσει. "Η «Νύχτα στη Μεσόγειο» δέν είναι ούτε ιστορικό, ούτε ψυχολογικό δράμα. Δέν άναπτύσσεται δραματικά μία στιγμή τού παρελθόντος, δέν άναλύει και άκασμαδεi μία μορφή ιστορική ή φανταστική. "Ο ίδιος ό κ. Τερζάκης τήν άνομάζει «ιστορικό παραμύθι» — κι' ό δρος είναι σωστός. "Ο συγγραφέας στάθηκε σ' ένα έπεισόδιο μίας δραματικής έποχής: όταν ή Φραγκοκρατία και ή φεουδαρχία ξεμυλούσαν, ένó ό καινούριος κόσμος τών αστών και τού χρηματός έπαιρνε άπρόσμενη δύναμη και ό ήλιος τής "Αναγέννησης άρχισε νά σκωπίζει τά μεσαιωνικά σκοτάδια. Παράλληλα, στην ύποδουλωμένη — και τότε! — γή μας, ό έλληνισμός έπνέωσε και πάλι, γυρεύοντας τήν έλευθερία και τά δικαιώματά του. "Ηταν μία στιγμή έκρίσιμης και γιά τó κόσμο πού πείβαινε και γιά τόν κόσμο πού άνέβαινε και γιά τόν τόπο πού όπένεμε, περίμενε κι' έλπιζε.

"Οστόσο, ό κ. Τερζάκης δέν έγρα-

ψε — είπαμε — ένα ιστορικό δράμα, απ' τó πλόισιο τούτο ύλικό. "Αλλά ένα παραμύθι, όπου ή έποχή, μερικά πρόσωπα, μερικά έπεισόδια είναι ιστορικά, όμως ή άτμόσφαιρα είναι παραμυθένια, όπως στα «ρομαντικά δράματα» τής "Αναγέννησης. Καταλαβαίνουμε θαυμάσια τή γοητεία, πού άσκησε άπάνω του ή ιστορική στιγμή, καθώς κι' ή «περιπέτεια» τής Μαρίας ντ' "Αγγιέν, τής άδώς από «πολιτική» Κυράς τ' "Αναπλιού, πού άφήισε τήν παντοδύναμη μηχανορραφία τής Βενετίας κι' έρωτεύθηκε ένα όρμητικό "Ελληνόπουλο. Και τó έργο του — έργο «φυγής» κι' απ' τήν έποχή κι' απ' τήν έποχή μας — έχει τόν προεπουμένο τόνο τού ρομαντικού παραμυθιού, όπου τó θάρος δέν πέφτει στην ψυχολογία τών προσώπων και στην άληθοφάνεια τών συγκρούσεων, άλλα στα έπεισόδια, στον έρωτα και στις χαρούμενες λύσεις.

Αυτόν τόν «ιστορικό ρομαντισμό» κι' αυτό τó παραμύθι δέ μπόρεσε ν' αποδώσει ή παράστασι. "Εμεινε έρημ, άχρωμη, πειλή και, προπάντων, χωρίς καμιάν ένóτητα και κανένα «έφορ». Δέν έδωσε ούτε τή γραφικότητα τής έποχής, ούτε τή μουσικότητα τού παραμυθιού. Σέ πολλά σημεία, ήταν χαλαρή και όλοφάνερα άδέξια (δπως στην άρχή και στο «εξέσηκαμα»), άλλω έρωτότροπος με τούς τρόπους έρμηνείας τών «ελαστικών» έργων, κι' άλλω μέ τήν πιό άγοραία ήθογραφία. Στέρηση από τή «Νύχτα» ό,τι τής ήταν πιό απαραίτητο: τήν άχλύ τού μύθου, τή δόνησι τού ρομαντικού μυθιστορίου. "Αφέθηκε στην τυχαίοτητα, με αποτέλεσμα νά πλαστογραφησεί τó έργο. Γιατί έργα σάν τή «Νύχτα» όπου ή ιστορία μπλέκει μέ τó παιχνίδι και τó παραμύθι, χρειάζονται λεπτότητα μεγάλη και ύφος ένίσιο και άφεγαστο, γιά νά μη φανούν άπλοϊκά κι' άναεισιλόγητα. "Η παράστασι τού Έθνικού άστοχόησε πέρα ως πέρα σ' αυτό πού ήταν ή κυριώτερη άποστολή τής.

Τούτη τήν έλλειψη ένóτητας καθρέφτισε και ή έρμηνεία τών ήθοποιών. "Η δ. Τζ. Καρέζη δέν είχε τίποτ' από τó «έφορ» τής αρχόντισας, κι' επιπλέον, στη μία σκηνή ακολουθούσε τρούπους ελυρικής απαγγελίας ενώ στην άμέσως έπόμενη γινόταν συμπτρέτα σύγχρονης κωμωδίας. Κι' αὐτή ή παράξενη έναλλαγή, συνεχίστηκε ως τó τέλος τού έργου... "Ο κ. Παντ. Ζερβός, είναι πάντα χυμώδης και γραφικός, άλλα ήταν πρόσωπο ήθογραφίας, όχι παραμυθιού. "Ο κ. "Αλ. "Αλεξανδράκης έδωσε «δυναμισμό» στον Λέοντα όχι όμως κι' αρκετή ρομαντικότητα. "Ο μόνος πού είχε ύφος στο ρόλο του (τόν όραιότερο, είν' αλήθεια, ρόλο τού έργου) ήταν ό κ. Ν. Τζόγιας. "Εδωσε στον βενετσιάνο εγγενή έλμος και αυτοκυριαρχία και «σατανικότητα» και άρχοντιά. "Εφερε τόν «άέρα» τής πολυμήχανης θαλασσοκράτειρας στο μικρόν, άντοριασμένο κόσμο τ' "Αναπλιού...

"Από τά σκηνικά τού κ. Κλώνη, δπως κι' απ' τήν παράστασι, έλειψε τó παραμυθένιο χρώμα. Τά κοστούμια τού κ. Φωκά δέν ήταν στο ύφος άλλων δημιουργιών του.

Μ. ΠΛΩΡΙΤΗΣ

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία 7 ΝΟΕ. 1958

ΑΠΟΨΗ «ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ» ΣΤΟ «ΒΑΣΙΛΙΚΟ»

"Απόψε στις 8.30 δίδεται στο «Βασιλικό» ή πρεμιέρα τού έργου τού "Αγγελου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», κατά σκηνοθεσία Κωστή Μιχαηλίδη, με σκηνικά Κλ. Κλώνη και κοστούμια "Αντ. Φωκά.

— Στο έργο πρωταγωνιστούν οι καλλιτέχναι τού Έθνικού Θεάτρου "Αλ. "Αλεξανδράκης, Νίκος Τζόγιας, Τζέννη Καρέζη, Γιάν. "Αποστολίδης και Παντ. Ζερβός, λαμβάνουν δε επίσης μέρος και οι Δέσπω Διαμαντίδου, Ν. Παπακωνσταντίνου, Βέρα Δεληγιάννη και άλλοι.

— Διευκρινίζεται ότι οι άπογευματινές παραστάσεις Τρίτης, Πέμπτης και Σαββάτου θά δίδονται μέ λαϊκές τιμές καθώς και ή βραδυή παράστασις τής Παρασκευής.

Διευκρινίζεται ότι οι άπογευματινές παραστάσεις Τρίτης, Πέμπτης και Σαββάτου θά δίδονται μέ λαϊκές τιμές καθώς και ή βραδυή παράστασις τής Παρασκευής.

ΝΕΩΝ

Η ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙ

κομμε

νολογι

«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

- 9 ΝΟΕ. 1958

Ἡ Τζένη Καρέζη καὶ ὁ Ἀλέκος Ἀλεξανδράκης εἰς μία σκηνὴ ἀπὸ τὸ καινούργιο ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στὴ Μεσόγειο», πού παίζεται ἀπὸ προχθὲς τὸ βράδυ εἰς τὸ «Ἐθνικὸν Θέατρον».

Απόκομμε ΒΗΜΑΤΟΣ

Χρονολογία ... 6. ΝΟΕ. 1958 ...

ΘΕΑΤΡΑ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ

Αύριον Παρασκευὴν, 8.30 μ.μ., δίδεται εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον ἡ «πρῶτη» τοῦ ἔργου τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στὴ Μεσόγειο». Εἰς τὴν σκηνοκίνησιν αὐτὴν συνεργάζονται οἱ καλλιτέχναι:

γίαν τοῦ συγγραφέως τῆς «Σεφεράνας», ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἕνα ζωηρότατα γραφικὸν πινάκον τῆς ἐποχῆς τῆς Φραγκοκρατίας, διαπλάθων ἐνδιαφέροντα πρόσωπα ἢ Τζένη Καρέζη, ὁ Ἀλέξ. Ἀλεξανδράκης, ὁ Παντ. Ζερός, ὁ Ν. Παπακωνσταντίνου καὶ πλῆθος ἄλλων ἐκλεκτῶν ἡθοποιῶν. Ἡ σκηνοθεσίς ἐχει γίνῃ ἀπὸ τὸν Κ. Μηχαηλίδην, αἱ σκηνογραφίαι ἀπὸ τὸν Κλ. Κλώνην, αἱ ἐνδυμασίαι ἀπὸ τὸν Ἀντ. Φωκᾶν καὶ ἡ μουσικὴ ἀπὸ τὸν Σπ. Σκιαδάρεσσιν.

Αἱ παραστάσεις τῆς κωμωδίας τοῦ Μπέρναρ Σὺ «Ἑσπείρα μου κυρία» εἰς τὸ θέατρον «Μουσούρη» σημειῶνουν συνεχὴ ἐπιτυχίαν. Ὡς γνωστὸν, εἰς τὸ ἔργον πρωταγωνιστοῦν οἱ Κ. Μουσούρης καὶ Ἀλίκη Βουγιουκλάκη.

Ἡ χειμερινὴ θεατρικὴ κίνησις τὴν Ἀθήνα ἔχει πια ὁλοκληρωθῇ κατὰ τὴν ἐποχὴν. Τὰ θέατρα πρός, τὸ μελόδραμα, ἡ ἐπιθεώρησις κ.τ.λ. συγκεντρῶνουν καθήμερὶν πλῆθος ἀθηναίων καὶ ἐπαρχιωτῶν καὶ χαρίζουν ἀναλόγως τὸ γέλιο, τὸ πλουσιό θέαμα, τὴ συγκίνησι ἢ τὴν αἰσθηματικὴν ἀπολαυσιν.

Στὸ Ἐθνικὸν θέατρο ἀνεβάσθη τὸ ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη: «Νύχτα στὴ Μεσόγειο» γιὰ τὸ ὁποῖο ὅλες οἱ κριτικὲς ὑπῆρξαν εὖνολογες τόσο γιὰ τὴν ἐπιτυχημένη ἀπόδοσιν τῶν ἡθοποιῶν τοῦ Ἀλεξανδράκη, Καρέζη, Τζόγια, Ζερόβου κ.τ.λ.) ὅσο καὶ γιὰ τὴν σκηνοθετικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου.

Στοῦ Κώστα Μουσούρη, παίζεται ἡ «ῥαία μου κυρία» τὸ ὁποῖο δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ τὸν «Πυγμαλῖον» τοῦ Μπέρναρ Σὺ, μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν ἴδιον τὸν Μουσούρη καὶ τὴν νεαρὰ ἡθοποιὸν Ἀλίκη Βουγιουκλάκη. Ἡ Βουγιουκλάκη ἔδωκε μὲ τὸ «ῥαία μου κυρία» τὴς πρώτης τῆς ἐξετάσεις γιὰ τὸν ρόλον τῆς πρωταγωνιστρίας ἀλλὰ ὅπως φαίνεται δὲν ἔχῃ ἀκόμη ἱκανὴν ὑποκριτικὴν ὀριμότητα.

Τὸ «ῥαία μου κυρία» ἔχει σημειώσῃ ὡς μουσικὴ κωμωδία μεγάλῃ ἐπιτυχίᾳ στὸ Λονδίνο καὶ στὴ Νέα Ὑόρκη ὅπου παίζεται ἐπὶ δύο μισὰ χρόνια συνεχῶς. Ὅπως εἶναι δὲ γνωστὸ ἔχει γυριστῇ καὶ σὲ ταινίαν κινηματογραφικὴν μὲ τὸν Λέσλι Χάουαρντ καὶ τὴν Γουέντνι Χίλλερ.

Στὸ θέατρο Τέχνης τοῦ Καρόλου Κούν παίζεται «ὁ καλὸς ἄνθρωπος τοῦ Σὺ Τσουάν» τὸ ὁποῖον, ὅπως ὅλα τὰ ἔργα τοῦ ἀνεβάσθη τὸ θέατρο αὐτὸ, εἶναι ἀνεβασμένο μὲ μεγάλῃ ἐπιμέλειαν καὶ διαλεγμένο μεταξὺ τῶν καλλιτέρων θεατρικῶν ἔργων τῆς παγκοσμίου λογοτεχνίας.

Πολλὲς ἐπίσης καὶ εὐμενικὲς κριτικὲς συγκέντρωσε τὸ ἔργο «τὸ κράτος τοῦ Θεοῦ» τὸ ὁποῖον παίζεται ἐδῶ καὶ ἄρκετὸ καιρὸ εἰς τὸ θέατρο τοῦ Μυράτ.

«Τὸ παιχνίδι τῆς μοναξιάς» ἔργο μὲ δύο μόνο πρόσωπα (Λαμπέτη — Χόρν) πού παίζεται στὸ Κεντρικὸ δὲν ἀπέδωσε ὅπως τὸ «νυφικὸν κρεβδᾶτι» καὶ παρ' ὅλο τὸ ὅψογον παίζει μὲ τὸν δύο ἡθοποιῶν τοῦ ὁποῖο ἀποδίδουν καὶ οἱ δύο τὸν καλλίτερον ἑαυτὸν τοῦ ἔργου ὡς σύνολο καταντάει ἀνιάρτ καὶ κουστικό γι' αὐτὸ καὶ οἱ παραστάσεις τοῦ θερματίζονται συντόμως.

Εἰς τὸ θέατρον Ἀθηνῶν «ὁ Ἥλιος τοῦ 16ου» συνεχίζει ἱκανοποιητικὰ τὴν καριέραν τοῦ μὲ τὸν ἀμίμητον Βασίλη Λογοθετίδην, στὸ δὲ θέατρο Κοτοπούλῃ συνεχίζεται ἀκόμη τὸ «φωνάζει ὁ κλέφτης» τοῦ Ψαθά, μὲ τὸν δημοφιλεῖ Ἡλίουπουλον καὶ τὴν Ἀρώνη. Πρόκειται γιὰ μιὰ ἐπιτυχημένη κωμωδία μὲ χαριτωμένην σάτυραν τὴν ὁποία ἀξιοποιοῦν θαυμάσια τὸ ζωηρὸ καὶ κεφάτο παίξιμον τῶν πρωταγωνιστῶν τοῦ. Εἶναι ἕνα ἔργο 100% τῆς ἐποχῆς μας βασισμένο στὴν ψυχολογίαν τοῦ καιροῦ μας.

Στὸ θέατρο Κατερίνας, τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ «μάμα» διαδέχθηκε τὸ νέο τῆς ἔργου «ἡ κυρία δὲν μέλει». Ὅσο γιὰ τὰ ἐπιθεωρησιακὰ συγκροτήματα εἶναι δυστυχῶς λυπηρὸν τὸ γεγονός τοῦ ὅτι παρ' ὅλα τὰ πλούσια καὶ πρωτότυπα σκηνικά, τὴς ἀττραξιὸν καὶ τὴν πολυτέλειαν τοῦ, προσφέρουν μόνον μιὰ σάτυραν χοντρή καὶ χυλοειπωμένη ἡ ὁποία πολλὰς φορὲς ξεφεύγει ἀπὸ τὰ ὅρια τῆς εὐπρεπείας.

Ἡ Λυρικὴ Σκηνὴ ἡ ὁποία τὴν περασμένη Κυριακὴ ἐπανελάβε τὴν ὀπερέτταν τοῦ Στράους «ὁ Σκόλας τένιος στρατιώτης» ἔχει πρόγραμμα ἑτοῖμον γιὰ ὅλη τὴν χειμερινὴν περίοδον. Τὴν περασμένη μόνον ἑβδομάδα ἀνέβασε τὸ «κόζι φάν τουτε» τοῦ Μότσαρτ, Τροβατόρε, Μποέμ καὶ Μπατερφλάι.

Ἐξ ἄλλου ἔρχεται ὀριστικῶς ὁ Γιουγκοσλαῦος βαρύνωνος Γιάγκοβιτς γιὰ δώδεκα παραστάσεις. Θὰ ἀρχίσῃ στίς 20 Νοεμβρίου μὲ «Μπάλο τῶν Μάσκερας» ὅπου θὰ τραγουδήσῃ ἡ νέα ὑψίφωνος Ἀννα Λάνδου ἡ ὁποία ἐσημείωσε τὴς γνωστὰς ἐπιτυχεῖς ἐμφανίσεις εἰς τὸ Τροβατόρε.

Ἐκεῖνο ἐπίσης πού ἀξίζει νὰ ἀναφερθῇ εἶναι οἱ προσπάθειες οἱ ὁποῖες καταβάλλονται ὑπὸ τοῦ προϊσταμένου τοῦ κρατικοῦ μπαλλέτου κ. Σέργιου Βαφειδάκη γιὰ νὰ ὁργανωθῶν ἐδικὲς δραμεῖς μπαλλέτου εἰς τὴν Λυρικὴ Σκηνὴ μὲ αὐτοτελεῖ παρουσιάσιν χοροδραμάτων σὲ καθορισμένες ἰδιαιτέρες παραστάσεις. Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τοῦ μπαλλέτου τῆς Λυρικῆς Σκηνῆς εἶναι φυσικὰ ἀνεπαρκὴς γίνονται ἐξετάσεις γιὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ χορευτικὸ σῶμα τοῦ μπαλλέτου τοῦ ἐθνικοῦ μελοδράματος.

N. I.

Απόκομμε ΝΕΩΝ

Χρονολογία - 8. ΝΟΕ. 1958

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΣΤΟ «ΒΑΣΙΛΙΚΟ»

Χθὲς τὸ βράδυ 18.30 στὸ «Βασιλικὸν Θέατρον» ἡ πρεμιέρα τοῦ νέου ἔργου τοῦ Ἀγγ. Τερζάκη «Νύχτα στὴ Μεσόγειο». Τὴν παραστάσιν παρηκολούθησαν, μεταξύ ἄλλων, οἱ ὁποιοὶ κ.κ. Δερτιλῆς καὶ Καλλιὰς, ὁ πρῶτος πρωθυπουργὸς κ. Παν. Κανελλόπουλος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι, ἡ μεγάλῃ πρωταγωνιστὴς καὶ δὲ, οἱ ἀκαδημαϊκοὶ Ἡλ. Βενιζέλος καὶ Διον. Κόκκινος, ὁ διευθυντὴς τῶν θεμάτων καὶ θεάτρον τοῦ ὁποῖου τοῦ Παιδείας κ. Γ. Κουρουῆτος καὶ ἄλλοι. Τὸν κοινὸν ἐχειροκρότησε θερμῶς καὶ ἐνεκάλεσε ἐπαινητικὰς ἀπὸ τὴν σκηνὴν τοῦς ἐρμηνευτὰς καθὼς καὶ τὸν συνθέτην τοῦ ἔργου.

31/4/142.1

'Απόκομμα

ΕΘΝ. ΚΗΡΥΚΟΣ.

Χρονολογία

8 ΝΟΕ. 1958

'Απόκομμα ΑΘΗΝΑ-Ι.ΚΗΣ

Χρονολογία

7 ΝΟΕ. 1958

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

Προβλεπόμεν την σπερνή, 8. 30 μ. μ., απόψε του έργου του κ. 'Αγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», στο Εθνικό Θέατρο.

Στην σκηνοθετική αυτή δημιουργία του εκλεκτού συγγραφέα, η οποία αποτελεί ένα λαμπρότατο γραφικό πινάκιο της εποχής της φραγκοκρατίας, διαπλάθουν ενδιαιφέροντα πρόσωπα η Τζένη Καρέζη, ο 'Αλ. 'Αλεξανδράκης, ο Παντ. Ζερβός, ο Ν. Παπακωνσταντίνου κ. ά.

— Η σκηνοθεσία έχει γίνει από τον Κωστή Μιχαηλίδη, οι σκηνο-

Η 'Ελληνοαμερικανική σολίστ του εμπολλέτου Ρεβύ - Βεγγάλης Μιμή Μοκρή, η οποία, μαζί με το συγκρότημά της, άναχωρεί στις 15 Νοεμβρίου σε καλλιτεχνική περιόδευση στην Αμερική, αρχίζοντας από το Κάιρο.

γραφίες από τον Κλ. Κλώνη, οι ένδυμασες από τον 'Αντ. Φωκά και η μουσική από τον Σπ. Σπ.

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

Από την χθεσινή πρώτη, εις το «Εθνικόν Θέατρον» μετ' το έργον του κ. 'Αγγέλου Τερζάκη «Μίαν νύκτα στη Μεσόγειο». Οι δύο βασικοί πρωταγωνιστάι του έργου Τζένυ Καρέζη και 'Αλέκος 'Αλεξανδράκης εις μίαν σκηνήν του έργου.

'Απόκομμα ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Χρονολογία

8 ΝΟΕ. 1958

'Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία

5 ΝΟΕ. 1958

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΟΚΙΜΕΣ ΣΤΗ «ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

Απόψε και αύριο γίνονται στο «Βασιλικόν» γενικές δοκιμές στο έργο του 'Αγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», η προπαιρέση του οποίου θα δοθή μεθαύριο Παρασκευή.

Στο έργο, που είναι το τρίτο ελληνικό που ανεβάζεται σε αθηναϊκό θέατρο κατά την τρέχουσα χειμερινή περίοδο, λαμβάνουν μέρος οι 'Αλέκος 'Αλεξανδράκης, Τζένη Καρέζη, Νίκος Τζόνιας, Ι. 'Ακαστολίδης, Παντ. Ζερβός, Δέσπω Διαμαντίδου, Ν. Παπακωνσταντίνου, Βέρα Δελγιάνη και άλλοι.

Η «Νύχτα στη Μεσόγειο» ανεβάζεται κατά σκηνοθεσία Κωστή Μιχαηλίδη, με σκηνογραφίες Κλ. Κλώνη και κοστούμια 'Αντ. Φωκά.

ΣΥΝΗΡΤΗΡΙΟΝ

ΑΔΕΛΑ

Μία σκηνή από την «ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ» του κ. 'Αγγ. Τερζάκη που ανεβίστασε χθές το 'Εθνικόν Θέατρον. Ο κ. Ν. Τζόνιας, η Δνις Τζένη Καρέζη και ο κ. 'Αλ. 'Αλεξανδράκης, οι οποίοι πρωταγωνιστούν, μετ' άλλων επιπλέκτων στοιχείων της κρατικής σκηνής.

ΤΟΥ Κ. ΗΛΙΑ ΓΑΛΑΖΗ

Ἀρχίζουμε ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ ἐ

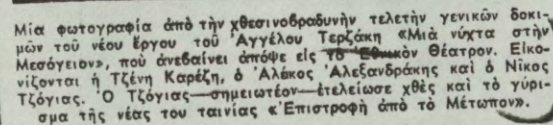
που παίζεται με μεγάλη επιτυχία και καθημερινή κομμοσுρρή στο θέατρο «Αιόαντα» της οδού Ήπιοκράτους από τον θίασο του Δημήτρη Μυράτ. Όμοιοιούμενος πρόκειται για ένα έργο τέχνης, λίγο βαρύ για τον άμεσλο θεατή, που ξεφεύγει από τα συνηθισμένα καλούπια τών περισσοτέρων έργων που βλέπουμε από τής σκηνής αθηναϊκών θιάσων. Μια καθυστερημένη επιδράσεως του εξαιρετικού ταλέντου του Δημήτρη Μυράτ και ως ακροθύτου και ως πρωταγωνιστού ύστερα από συνεχείς αποτυχίες τών τελευταίων χρόνων. Άνεπιφυλάκτως πρόκειται για τó καλλίτερο έργο τής περιόδου και ó λαογιανός τελεωθιότης δέν πρέπει νά τό χάσει... Κί' έν έ-

Στα ύπολοιπα θέατρα παίζονται έργα της σειράς. Ο Λογοθετίδης αλωνίζει στη σκηνή του θεάτρου του συνεχίζοντας την επιτυχία του «Ηλία του 16ου», χαρίζοντας δυο δι-

Αὕτη ἐν συντομίᾳ γιὰ τὰ καλλί-
τερα θέματα τῆς Πρωτευούσης.
Ὁμως ὁ ταξιδιώτης δὲν ἀρκεῖται
εἰς τὸ νὰ παρακολουθήσῃ θέαμα.
Θέλει συγχρόνως καὶ νὰ διασκεδά-
σῃ νὰ τὸ ρίξῃ λίγο ἔξω.. Πού δὲς
πρέπει νὰ πάγῃ;. Ἐπιτρέψατέ μας
νὰ σὰς δώσωμεν τῆς ὁδηγίης μας
τὴν ἄλλην Κυριακῇ..

ΗΛΙΑΣ ΓΑΛΑΖΗΣ

Απόκομμα «ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»
Χρονολογία 6. ΝΟΕ. 1958.

Παράλληλα με το Έθνικον Θέ-
ατρον αλλάζει αύριο έργο και το
«Ιντεράλ». Ο Άσος της κ. Κα-
τερίνας, έπειτα από πολυμήρους
Έθνικον Θέατρον, έπειτα από πολυμήρους
Έθνικον Θέατρον, έπειτα από πολυμήρους

Ἄποψε τούτων εἰς τὸ ἔθνικόν θεατρὸν ὄσον καὶ εἰς τὸ θεατρὸν ἡ ἀπαλὰ δίδονται αἱ τελικαὶ δοκιμασίαι τῶν δύο ἔργων, πού θα παρουσιαστοῦν ἐν τῇ πρώτῃ φωνῶν αὐτὸν ἡ Κρατικὴ καὶ ἡ 2^η καὶ ὁ διανομέτης Κατερίνας. Ὅπως ἐξέκυψε ἡ ἀναμέτρηση εἰς τὸν ἀνταγωνιστὴν θεατρὸν θὰ ἀνέλθῃ τὸ καινούργιον ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στὴν Μεσσηνίαν» τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ σκηνοθετηθὲν ἀπὸ τὸν Κωστή Μιχαηλίδη καὶ θὰ παιχθῇ μετὰ σκηνα Κλωνία καὶ κοστοῦμα Φωκὰ. Τούτῳ κυρίως ῥόλου ἀποδίδουν ὁ Ἄλεκος Ἀλεξανδράκης καὶ ἡ Τζένη Καρέζη καὶ μαζί ὁ Νίκος Τζόγιας, ὁ Γιάννης Ἀποστολίδης, ὁ Γιάννης Λερβέρδος καὶ ἄλλοι γνωστοὶ ἥθοισι τοῦ ἐπιστήμιου θεατρικοῦ ὁργανισμοῦ. Ἐν τῷ μεταγενέστερῳ ἔργῳ πρῶτῃ καὶ ἀποτέλει τὸ ἀνταγωνιστικὸν τῶν δύο προσώπων ἔργων τὸ ρεπερτοριὸν τοῦ ἔθνικου, τὰ ὁποῖα καὶ τὰ δύο θὰ σκηνοθετηθῇ ὁ Ἀλέξης Σολομὸν. Τὸ ἕνα εἶνε ἡ «Λεοκάρδεια» τοῦ Ἀνδρέου τοῦ ὁποῖου μετὰ πρῶτον ἡθοῖς ὁστρίαν τὴν Βασίλ Μαυρολίδη καὶ τὴν προσηγορίαν καὶ θ' ἀνέλθῃ εὐθὺς εἰς τὰ ἔργα τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη καὶ τὸ ἄλλο «Οἱ γάμοι τοῦ γυναικάρου» τοῦ Μπουσάκη.

ΠΑΝΕΞΑΡΤ

Απόκομμα

ΤΥΠΟΥ

Χρονολογία - 8. ΝΟΕ. 1958.....

ΧΘΕΣ τὸ βράδι τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο παρουσίασε γιὰ πρῶτὴ φορά τὸ νέο ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στὴ Μεσόγειο». Τὸ ἔργο ἀνέβηκε μὲ σκηνοθεσία Κωστή Μιχαλίδου, σκηνογραφίες Κλώνη, κοστούμια Φωκῆς καὶ μουσικὴ ἐπιμέλεια Σκιαδαρέση. Στὸς πρῶτους ρόλους ἡ Τζένη Καρέζη, ὁ Ἀλεξάνδρα, ὁ Τζόγιας, ὁ Ἀποστολίδης καὶ ὁ Παντέλης Ζερβός. Τὸ κοινὸ χειροκρότησε τὸ ἔργο καὶ τὸν ἐκτὸς συγγραφέα τὸν ὁποῖο καὶ ἐκάλεσε στὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἐπὶ σκηνῆς. Παρέστησαν οἱ ὑπουργοὶ κ. Καλλιὰς καὶ Δερτιλῆς, ὁ κ. Γ. Κανελλόπουλος, ἡ Κυβέλη, ἡ Παξινού κ. ἄ.

ΕΘΝ. ΚΗΡΥΚΟΣ.

Απόκομμα

- 9. ΝΟΕ. 1958

Χρονολογία

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟΝ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ

ΕΙΣ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟΝ

Ὁ Ἀγγελοῦ Τερζάκη, συνεχίζοντας τὴν προσφορά του στὸ Ἑλληνικὸ θέατρο καὶ γενικώτερα στὰ γράμματα, μᾶς ἔδωσε προχθές στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο τὸ «Νύχτα στὴ Μεσόγειο», ἓνα ἱστορικὸ παραμῦθι ὅπως ὁ ἴδιος τὸ χαρακτήρισε. Εἶναι μιὰ ἱστορία ποὺ ξετυλίγεται στὸ Ναύπλιο στὸ 18^ο αἰῶνα. Εἶναι ἡ ἐποχὴ ποὺ ἡ φραγκοκρατία σῶνει στὴν Πελοπόννησο. Καὶ ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία, βρισκεται στὴ δύση της. Μιὰ ἐποχὴ ἀρκετὰ ἀγνωστὴ, ποὺ ὁ συγγραφεὺς τὴν ἔχει μελετήσει καὶ μᾶς τὴν ἔχει δώσει καὶ στὸ μυθιστόρημά του ἡ «Πριγκίπισσα Ἰζαμὺ».

Ἡρωίδα τοῦ ἔργου εἶναι ἡ Μαρία ντ' Ἀνγκιέν ποὺ κατέχει τὸ Ναύπλιο μὲ κληρονομικὸ δικαίωμα. Ἀποσπῶν δὲς κ' ἀνίδει ἡ νέα κοπέλλα, βλέπει τὸν κόσμον μὲ τὰ μάτια τῶν χρόνων τῆς καὶ τοῦ φύλου τῆς. Ζητὸν κάστρο τῆς καὶ γιὰ νὰ συντηρηθῇ δανείζεται χρήματα. Γύρω τῆς, γίνεται ὁ ἀγῶνας γιὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ τόπου ποὺ ὀρίζει, ἀπὸ τοὺς Βενετσιάνους καὶ τοὺς φλωρεντινοὺς. Ὁ ἀγῶνας αὐτὸς ξεκινᾷ ἀπὸ χαμηλὰ ἐλατήρια καὶ φθάνει μέχρι τὴν προσπάθεια γιὰ τὴν κατάκτησιν τῆς καρδιάς τῆς Μαρίας. Αὐτὴ ἔχει ἀρνηθῇ ὡς τώρα σὲ τέσσαρες γαμπρούς. Καὶ νὰ τώρα οἱ Βενετσιάνοι στέλνουν ἓνα πλοῖο μὲ τὸν Περάτσο Μαλιπιέρο. Ἡ Μαρία νομίζει ὅτι πρόκειται γιὰ κάποιο «γαμπρό». Αὐτὸς δὲς μεταχειρίζεται ἄλλα μέσα, πρὸ σατανικὰ γιὰ τὴν κατάκτησιν τοῦ Ναυπλίου. Ἀπέναντί του, ὀρθώνεται ἓνα γενναῖο παλληκάρι. Ὁ Λέων, γιὸς τοῦ ἑμποροῦ Καματεροῦ, ἐνὸς πανούργου καὶ συμφε-

ροντολόγου. Γίνεται ἓνας ὁραίος ἀγῶνας κ' ὁ Λέων νικά καὶ κερδίζει τὴν καρδιά τῆς Μαρίας. Μόνο ποὺ αὐτὴ, χάνει γιὰ πάντα τὸ κάστρο τῆς...

Ὁ κ. Τερζάκης παρουσίασε μιὰ ὁραία δημιουργία, μὲ ἀξιοζήλευτὴ σκηνικὴ θῶρα καὶ τεχνικὴ. Τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ γεννᾷ ἡ «Νύχτα στὴ Μεσόγειο» ἀπὸ τὶς πρῶτες σκηνές, βασταίει ὡς τὸ τέλος, χωρὶς νὰ παρουσιάσῃ καμμιὰ κόμην. Κι' ὁ σκηνοθέτης κ. Κωστής Μιχαλίδης, ἔδωσε τὴν ἀπαιτούμενη κίνησι. Τὰ σκηνικὰ τοῦ κ. Κλώνη καὶ οἱ ἐνδυμασίες τοῦ κ. Φωκῆ, χάρισαν κι' αὐτὰ στὴν ἐπιτυχία τοῦ ἔργου.

Ἡ ἔρμηνεα ἦταν ἀψογῆ. Ὁ Παντέλης Ζερβός (Καματερός), ἔπαιξε μὲ τὴ γνώσῃ του ἀνεσι. Ὁ κ. Ἀλ. Ἀλεξανδράκης (Λέων) παρουσιάσθηκε ἀνεπνευσμένος σὲ μιὰ πολὺ σωστὴ γραμμῇ. Ὁ Νίκος Τζόγιας (Περάτσο) σταθερὸς Βενετσιάνος, ἔδωσε ὅσο χρειάζονταν τὴ σατανικότητα τοῦ ρόλου του. Ἡ Τζένη Καρέζη (Μαρία Ντ' Ἀνγκιέν), παρ' ὅλες τὶς εὐγενικές τῆς προσπάθειες, δὲν ἦταν κυρία τοῦ ρόλου τῆς. Βέβαια ἡ μορφή τῆς ἀρχόντισσας, δὲν εἶναι καὶ εὐκόλο νὰ δοθῇ. Ἡ θητεία τῆς δὲς τὸσα χρόνια στὸ θέατρο, ἔπρεπε νὰ τῇ διδάξῃ ὀρισμένα πράγματα ποὺ πιθανῶς νὰ χρειάζονταν καὶ κάποια μελέτη. Πολὺς καλὸς κι' ὁ Νίκος Παπακωνσταντίνου (Κανταλιάρης) καὶ οἱ κυρίες Δέσπω Διαμαντίδου καὶ Βέρα Δεληγιάννη, καθὼς κι' ὁ Γιάννης Ἀποστολίδης.

ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Η ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ Κ. ΣΤΑΘΗ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Στὰ τέλη τοῦ 14ου αἰῶνος ἔχει τοποθετησῇ χρονικὰ τὸ ἔργο τοῦ κ. Τερζάκη, στὴν ἐποχὴ ποὺ τὰ δουκάτα, οἱ κομητείες καὶ οἱ βαρωνεῖες τῶν Φράγκων στὸ Μοριά ἔχουν ἀρχίσει νὰ κλονίζονται καὶ νὰ περνοῦν σὲ ἄλλων κατακτητῶν τὰ χέρια. Τοπικὰ, τὸ ἔργο εἶναι τοποθετημένο στὸ Ναύπλιο, τὸ πολυτραγουδιμένο Ἀνάπλι, ποὺ στοὺς παλιούς καιροὺς ἐρέθιζε ὅλων τῶν θαλασσινῶν ἐπιδρομῶν τὶς κατακτητικὲς ὀρέξεις.

Σ' αὐτὴ λοιπὸν τὴν πολιτεία ζούσε ἐκεῖνα τὰ χρόνια ἡ Μαρία ντ' Ἀνγκιέν, γόνος μεγάλης φρουδαρχικῆς οἰκογενείας τῆς Γαλλίας. Ἦταν ἡ «Κυρά τ' Ἀναπλίου», γιὰ τὸ Ναύπλιο εἶχε περάσει τὰ χέρια τῆς ἀπὸ κληρονομιά, κι' ἀγωνιζόταν — «ναρὰ κι' ἀδυναμο πλάσμα καθὼς ἦταν» — νὰ δικαιολογῇ τὸν τίτλον τῆς καὶ νὰ διατηρῇ τὸ φέουδόν της.

Ἄλλ' ἂν αὐτὸ ἦταν εὐκόλο, ὅσο εἶχε νὰ κάνει μὲ τοὺς Ἀναπλιώτες «βουργήσεους», τοὺς ἀστὺς δηλαδὴ (bourgeois) κατοί-

κούς τῆς πολιτείας, ἔγινε ἐξαιρετικὰ δύσκολο μολὶς πάτησαν τὸ πόδι τους στὰ μουράγια τῆς οἰκοδομῆς τῆς γαλινοτάτης Ἑνετικῆς Δημοκρατίας, τῆς θαλασσοκρατείας τοῦ καιροῦ ἐκείνου. Ἦταν τετραπέρατος κι' ομορφοκαμωμένος ὁ ἀρχηγός τους, ὁ Περράτσος Μαλιπιέρος. Κι' ἦταν μοιραῖο ἡ ἀπειρή καὶ ποθοπλασματικὴ πριγκιποσύνη νὰ ὑποκύβῃ σὲ κάποιο ἀπὸ τὰ δύο ἀκαταμάχητα ὅπλα του: τὴ λεβεντιά του ἢ τὴ διπλωματικὴ του φινέτσα. Γιὰ τ' Ἀνάπλι εἶχε σημαίνει ἡ ὥρα. Μὲ τὸν ἓνα ἢ μὲ τὸν ἄλλο τρόπο, θὰ ἔπαιρνε θέσι ἀνάμεσα στὶς κτήσεις τῆς Βενετίας.

Μέσα σ' αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ περίγραμμα ἔπλεξε τὸ μῦθον τοῦ ἔργου τοῦ κ. Τερζάκη, μαγνητισμένος καὶ ἀπὸ τῶν καιρῶν ἐκείνων τῇ νοσταλγίᾳ, ποὺ φαίνεται μόνιμα νὰ τὸν κατέχη, καὶ ἀπὸ τῆς Ἀργολικῆς πρωτεύουσας τὴν ἱστορικὴ αἵγλη, ποὺ θαυτερά τὴν κινᾷ, ἐκεῖνος, γιὰ τὴν ἐκείνης πολιτείας αὐτῆς γέννημα καὶ θάνατον. Καὶ τὸ ἔπλεξε αὐτὸ τὸ ἱστορικὸ παραμῦθι, ὅπως ὁ ἴδιος χαρακτηρίζει τὸ ἔργο του, μὲ ὕλικα προσεχτικὰ διαλεγμένα γιὰ νὰ μὴν εἶνε «λαϊκοῦ γούστου» κι' ὡστόσο καταλληλότερα γιὰ νὰ κερδίσουν τὴ λαϊκὴ ἐπιδοκιμασία: ρομαντικὲς περιπέτειες καὶ παλληκαριστικὲς συγκρούσεις, μηχανορραφίες καὶ δολοπλοκίες, νεανικὰ ὄνειρα κι' αἰσθηματικὰ παραμυθία, ἱπποτισμοὺς καὶ διαδιότητες. Τὴ δρᾷσι τὴ συνοδεύει διάλογος ζωηρός, ἀβίαστος, συχνὰ λυρικός, πάντοτε λαμπρὸς, σὰν τὶς καλοκαιριτικὲς νύχτες τῆς Μεσογείου, ποὺ ἐνέπνευσαν στὸ συγγραφεὴ τὸν τίτλον τοῦ ἔργου του.

Μὲ ἀγάπη φαίνεται ν' ἀγκά- λισαν τὸ καινούργιο Ἑλληνικὸ ἔργο οἱ παράγοντες τῆς παραστάσεως καὶ μὲ φανερὴ δημιουργικὴ διάθεσι ἔδωσαν ὅλη τὴν εἰσφορά τους γιὰ τὴν ἐπιτυχημένη πραγματικῶς τῆς: ὁ σκηνοθέτης κ. Κωστής Μιχαλίδης, ὁ σκηνογράφος κ. Κ. Κλώνης, ὁ ἐνδυματολόγος κ. Ἀντ. Φωκῆς καὶ ὁ μουσικοσυνθέτης κ. Σπ. Σκιαδαρέσης.

Τὸ ἴδιο —παράγοντες φυσικὰ ἀκόμη σημαντικώτεροι— καὶ οἱ ἡθοῖοι ποὺ ἐρμηνεύουν τοὺς πρῶτους ρόλους: Ἡ δεσπ. Τζένη Καρέζη, ποὺ παρουσιάζει μιὰ ἰδανικὴ Μαρία ντ' Ἀνγκιέν, γεμάτη φῶς στὸ πρόσωπον, πάθος στὴ φωνή, εὐγένεια στὴν κίνησι. Ὁ κ. Νίκος Τζόγιας, φίνος σ' ἐμφάνισιν κι' ἐκφρασίᾳ, σὰν ἄνδρας καὶ σὰν Βενετσιάνος εὐπατρίδης. Ὁ κ. Ἀλ. Ἀλεξανδράκης ποὺ, ἔτσι ὅπως παρουσιάζεται σὰν λεβεντοπαῖδο τ' Ἀναπλίου, θὰ μπορούσε νὰ ξελογιάσῃ πολλὰς ἀρχοντοπούλες καὶ τοῦ παλιού καὶ τοῦ σημερινού καιροῦ. Καὶ ὁ Παντ. Ζερβός, παμπόνηρος «μπύζινεσμαν» τοῦ μεσαιῶνος, ἔτοιμος νὰ πουλήσῃ τὴν ψυχὴν του στὸ Σατανὰ γιὰ τὸ κόκκινο βενέτικο χρυσάφι.

Πλήθος ἄλλοι ἡθοῖοι συμ- πράττουν μὲ τοὺς πρωταγωνιστὰς σὲ δευτέρους καὶ τρίτους ρόλους. Ἀξίζει νὰ μνημονεύσῃν ὀνομαστικὰ ὁ «Κανταλιάρης» τῆς Ἀρχόντισσας κ. Ν. Παπακωνσταντίνου, οἱ κυρίες Δέσπω Διαμαντίδου καὶ Βέρα Δεληγιάννη, καὶ οἱ κ. Γιάννης Ἀποστολίδης καὶ Γεώργιος Λαοειδῆς κ. ἄ.

ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Η αυριανή πρώτη του νέου έργου του Αγγέλου Τερζάκη εις το Έθνικόν Θέατρον

ΑΠΟΨΕ εις τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον δίδεται ἡ τελικὴ γενικὴ δοκιμὴ τοῦ ἔργου, ποὺ θὰ παρουσιάσῃ διὰ πρῶτην φορὰν αὐριὸν ἢ Κρατικὴ Σκηνή. Ὅπως ἔχουμε ἤδη ἀναφέρει, εἰς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον θ' ἀνέβῃ τὸ καινούργιο ἔργον τοῦ εἰκονιζομένου Ἀγγέλου Τερζάκη «Μία νύχτα στὴν Μεσόγειο», τὸ ὁποῖον ἔχει σκηνοθετηθῇ ἀπὸ τὸν

Κωστὴ Μιχαηλίδη καὶ θὰ παιχθῇ με σκηνικὰ Κλώνη καὶ κοστοῦμια Φωκᾶ. Ἰσοῦς κύριους ρόλους ἀποδίδουν ὁ Ἀλέκος Ἀλεξανδράκης καὶ ἡ Τζένη Καρέζη καὶ μαζί ὁ Νίκος Τζόγιας, ὁ Γιάννης Ἀποστολίδης, ὁ Παντελὴς Ζερβός καὶ ἄλλοι γνωστοὶ ἡθοῖοι τοῦ ἐπισήμου θεατρικοῦ Ὀργανισμοῦ. Ἐν τῷ μεταξύ, χθὲς ἔγιναν —πρῶτὴ καὶ ἀπόγευμα— οἱ ἀναγνώσεις τῶν δύο προσεχῶν ἔργων τοῦ ρεπερτορίου τοῦ «Ἐθνικοῦ», τὰ ὁποῖα καὶ τὰ δύο θὰ σκηνοθετήσῃ ὁ Ἀλέξης Σολομός. Τὸ ἓνα εἶναι ἡ «Λεοκάντια» τοῦ Ἀνοῦϊ, τὸ ὁποῖον θὰ προηγηθῇ καὶ θ' ἀνέβῃ με πρωταγωνίστρια τὴν Βάσση Μανωλίδου, εὐθὺς μετὰ τὸ ἔργον τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη, τὸ δὲ ἄλλο οἱ «Γάμοι τοῦ Φίγκαρο» τοῦ Μπωμαρσαί. Ἡ ἀνάγνσις ἔγινεν ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν γενικὸν διευθυντὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου κ. Χουρμούζιον, ἀρχίζει δὲ ἀμέσως ἡ προετοιμασίαις τῆς σκηνικῆς αὐτῆς δημιουργίας τοῦ Ἀνοῦϊ, ποὺ ἡ προοπτικὴ εἶναι ν' ἀνέβῃ ἀρχὰς Δεκεμβρίου εἰς τὸ θέατρον τῆς δόου Ἀγίου Κωνσταντίνου.

Δύο πρεμιέρες σήμερα, τὶς ὁποῖες τὸ θεατρόφιλον κοινὸν περιμένει με ζήλῳ ἐνδιαφέρον: μία στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο καὶ μία στὸ

Ἡ Τζένη Καρέζη, ἡ ὁποία κρατᾷ τὸ βασικώτερον ρόλο στὴν «Νύχτα στὴ Μεσόγειο» ποὺ ἀνεβάζει σήμερα τὸ Ἐθνικόν.

Ἰντεάλ. Καὶ ἡ μὲν Κρατικὴ μας Σκηνὴ παρουσιάζει τὴ «Νύχτα στὴ Μεσόγειο» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη με τὴν Τζένη Καρέζη, τὸν Νικό Τζόγια καὶ τὸν Ἀλέκο Ἀλεξανδράκη στοὺς πρῶτους ρόλους, ἡ δὲ Κατερίνα θὰ δώσῃ τὴν κωμωδίαν τοῦ Σαρντοῦ «Ἡ κυρία δὲν με μέλλει».

Ἐξ ἄλλου αὐριὸ θὰ δοθῇ ἡ τρίτη πρεμιέρα τῆς ἐβδομάδος, αὐτὴ δὲ ἐνδιαφέρει τοὺς φίλους τῆς ἡπερας, δεδομένου ὅτι θὰ δοθῇ στὴ Λυρικὴ Σκηνή, ἡ ὁποία παρουσιάζει τὸ «Ἐτσί κάνουν ὄλες» τοῦ Μότσαρτ.

Πολὺν κόσμον συνεκέντρωσαν χθὲς θράβυ καὶ οἱ δύο ἀθηνᾶες πρεμιέρες, τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου καὶ τοῦ θιάσου τῆς Κατερίνας εἰς τὸ «Ἰντεάλ». Ἐκτός ἀπὸ τοὺς γνωστότερους ἀνθρώπους τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Τέχνης εἰς τὴν πρῶτην παράστασιν τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτες στὴ Μεσόγειο», ποὺ ἐδόθη ἀπὸ τὸ συγκρότημα τῆς κρατικῆς σκηνῆς παρευρέθησαν οἱ ὑπουργοὶ κ.κ. Δερτιλῆς καὶ Καλλιὰς, ὁ κ. Κανελλόπουλος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Ἐπίσης ἡ κ. Κυβέλη, ἡ Κατίνα Παξινού, οἱ ἀκαδημαϊκοὶ Κόκκινος καὶ Βενεζῆς, ὁ διευθυντὴς Γραμμάτων καὶ Θεάτρου κ. Κουρνούτος κ. ἄ. Τὸ κοινὸν ἀνεκάλεσε θερμῶς τοὺς ἐκτελεστάς εἰς τὸ τέλος καὶ τῶν τριῶν πράξεων — ἰδιαιτέρως ἐχειροκρότησε τὴν Τζένη Καρέζη, τὸν Ἀλ. Ἀλεξανδράκη, τὸν Ν. Τζόγια καὶ τὸν Παντελὴ Ζερβό — καὶ ὅταν ἐτελείωσεν ἡ παράστασις περὶ τὴν 11ην νυκτερινὴν ἀνεζήτησε τὸν συγγραφέα. Ὁ Ἀγγελος Τερζάκης ἐχαίρειται συγκινημένος καὶ παρουσίασεν ἐν συνεχείᾳ τὸν σκηνοθέτην Κωστὴ Μιχαηλίδην, ὁ ὁποῖος ἀνέβασε τὸ ἔργον. Πολὺς κόσμος, ἐξ ἄλλου, παρηκολούθησε καὶ τὴν πρῶτην ἐκτέλεσιν τῆς «Κυρίας δὲν με μέλλει» τοῦ Σαρδου εἰς τὸ «Ἰντεάλ» καὶ ἐχειροκρότησε θερμὰ τὴν Κατερίνα καὶ τοὺς συνεργάτας τῆς. Ἰδιαιτέρως στὸ φινάλε τῆς 6' πράξεως ἡ αὐλαία ἀνοίξε περὶ τὶς 10 φoρὲς.

Εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον δίδεται σήμερον ἡ πρῶτη τοῦ νέου ἔργου τοῦ κ. Ἀγγ. Τερζάκη: «Νύχτα στὴ Μεσόγειο». Εἰς τὴν παράστασιν μία σκηνὴ τοῦ ἔργου με τὴν Τζένη Καρέζη καὶ τὸν Ἀλεξανδράκη.

Η ΧΘΕΣΙΝΗ "ΠΡΩΤΗ,"
ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ:
'ΝΥΧΤΑ
ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ.

ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

"Ένοι χρονικό, όχι εκ των σπα-
νίων, του ατέρμονος αιώσου της
πολιτιστικής ιστορίας του ελληνι-
κού γένους! Νά, τί είναι συνο-
πτικά, το έργο του κ. Αγγέλου
Τερζάκη, «Νύχτα στη Μεσόγειο»,
που ανέβασε χθές βράδυ το «Βα-
σιλικό Θέατρο». Ένα χρονικό,
όμως, που κλείει όλα τα εχθρήνα
και της Όμορφιάς και της Άρε-
της. Ο κ. Αγγέλος Τερζάκης,
το άριστα αυτό καταρτισμένο
στέλεχος της πλαγής πνευματι-
κής μας οικογένειας, αλλά κυρι-
ώτατα, ο ακλόνητος αυτός βρά-
χος και της ήθικης ευθύνης και
της ακεραιότητας του χαρακτή-
ρος, ο δημιουργός, χωρίς θόρυ-
βον και σπέντερε εμφανίσας μεί-
ωσιν ήθικης αντιδράσεως, το
χρονικό αυτό, το αυτό καθ' έαν-
τό άσημαντο λόγω της μη σπανι-
ότητας του είδους του, το πήρε, ό-
πως όμολογεί και ο ίδιος, σ' ένα
σημειώματό του, από τυχαία ανά-
γνωσι περιστατικού. Τό πήρε,
με τα πλαστουργά χέρια του,
στην θαυμάσια, στην μυστική του
ουσία και άφου τό άνέταξε και
τό άνέλυσε, έφαιλότχηνσε άρα-
βουργικά, μιά σύνθεσι, που άπο-
πίνει άρωμα άρετης, άπόκοσμες
πελίδες πάναγνης όμορφιάς και
αμείλικτες πτυχές άκατάλυτων
άρχων Δικαιοσύνης. Έάν δεν με
ήλασε ή μήτηρ, για πρώτη φο-
ρά στο Βασιλικό Θέατρο, διε-
κόπη από χειροκροτήματα παρσί-
στασι, όταν διεγράφη, άκριβώς,
ή άγλώς άποκαταστάσεως του δι-
καίου.

Άλλά, τό σπουδαιότερο, ό κ.
Τερζάκης, παρουσιάζει ένα θεα-
τρικό έργο κομμάτι. ΟΙΟΣΔΕ
ΔΗΠΟΤΕ ΑΛΛΟΣ θα γονάτιζε
άπό την μοιραία ροή της ιστο-
ρικής, χρονογραφικής μάλλον,
μορφής του θέματος. Ο κ. Τερ-
ζάκης, αντίθετος, στάθηκε αλό-
γητος και σκόρπισε πλούσια την
συνείδησι και άπό την πληρω-
κή και τόσο περίθουσαν άπο-
θέωσι της Άρετης, που συγκρο-
τούν τό συναισθημα, ή άνδρεία,
ή ητομπρόσνη και ή συναισθησι

της άνωτερότητας της καταγωγής
και άπό την θεατρικότητα των
μέσων, με τά όποια, δεν μάς γο-
ήτευσε δύσμιση ώρες χθές βρά-
δυ, αλλά, κυριολεκτικά, μάς «έ-
γαλούχησε», με την επίκλησι των
φιλετικών άρετών.

Ο θεατής, που θα δει τό έργο
του κ. Τερζάκη, και εάν ήτο δυ-
νατόν, να τό δι' ολοκληρωτός ό έλ-
ληνικός λαός, γιατί ή εργασία
του κ. Τερζάκη μέσα στην έγκα-
φαλική, διαστροφική και ψυχου-
θεντική λαίλαπα της ξένης παρα-
γωγής, μοιάζει, σαν όσαι ένθα-
ρυντική, δεν πρέπει αυτός ό θεα-
τής να γνωρίσει την θεματογρα-
φική άνέλιξι του έργου. Θα ζη-
μιωθεί και θα χάσει την συγκί-
νησι, που προσφέρει ή πληθύς
των άπορροπών, Δεν θα ύπνωσέ-
θη, λοιπόν, ή στήλη στα της ύ-
ποθέσεως, Θα μεταπηδήσει στον
τομέα της έρμηνείας, που και
αυτή έλέγχεται, σαν άπολύτως έ-
πιτυχής. Και άτιμόσφαυρα είχαν
ή παραστάσι, και όμοιογένεια έ-
νεργάνισιν και ή διανομή και ή
άπόδοσι των ήθοποιών. Ο κ. Μι-
χαηλίδης και έλληνικό της έπο-
χής της Ένετοκρατίας έδωσε
χρώμα και έντονα έκίνησε τό πύλ-
θος στην συμβολική του ξεσηρω-
μού του Ναυπλιεύκδήςλωσι.

Η Δις Τέχνη Καρέζη, που
πρωταγωνιστάσε χθές βράδυ και
έρμήνευε ρόλο και δυνατό και
προχωρημένης ήλικίας, παρ'ό τά
λίγα της χρόνια και την άπόστα-
σι του δυνατού ταμπαραμέντου
της, άπό την ύπόστασι μιάς τρυ-
φεής κληρονόμου του Δουκάτου
του Ναυπλίου, δεν έλύγισε. Είχε
στιγμές, που έσπάθιζε, κυριολε-
κτικά την αισθητική χορδή της
ψυχής και σαγήνευε. Στο ίδιο
πλάνο έκινήθη και ό κ. Τζόγιας,
του όποιου ή άπόδοσι, δεν θάνασι
ύπερβολή να σημειωθεί, ότι πρό-
πει, να άναγνωρισθί, σαν ή καλ-
λίτερη του πλουσίου, κατά τά
άλλα, ενεργητικού του. Άριστος
ήταν και πειστικώτατος ό κ. Α-
λεξανδράκης, παρ'ό την ύτέρμε-
τη, που έπιδεικνύει νευρική

ΟΙ ΧΘΕΣΙΝΕΣ ΠΡΩΤΕΣ

Πολύν κόσμον συνεκέντρωσαν
χθές βράδυ και οι δύο άθηνά-
κις πρεμιέρες, του Έθνικού Θεά-
τρου και του θιάσου της Κατε-
ρίνας εις τό «Έντεαλ». Εκτός
άπό τους γνωστότερους άνθρώ-
πους των γραμμάτων και της
Τέχνης εις την πρώτην παράστα-
σιν του έργου του Αγγέλου Τερ-
ζάκη «Νύχτες στη Μεσόγειο»,
που έδόθη άπό τό συγκρότημα
της κρατικής σκηνής παρευρέθη-
σαν οι ύπουργοί κ.κ. Δερτιλής
και Καλλιάρ, ό κ. Κανελλόπου-
λος και άλλοι έπίσημοι. Έπίσης
ή κ. Κυβέλη, ή Κατίνα Παφίτου,
οι άκαδημαϊκοί Κόκκινος και
Βενεζής, ό διευθυντής Γραμμά-
των και Θεάτρου κ. Κορινούτος
κ. ά. Τό κοινόν άνεκάλεσε θερ-
μώς τους έκτελεστάς εις τό τέ-
λος και των τριών πράξεων -
Ιδιαίτερος έχειροκρότησε την Τζέ-
νη Καρέζη, τον Άλ. Αλεξανδρά-
κη, τον Ν. Τζόγια και τον Παντε-
λη Ζερβό - και όταν έτελειώσεν
ή παράστασις περί την 11ην νυ-
κτερινήν άνεξήτησε τον συγγρα-
φέα. Ο Αγγέλος Τερζάκης έ-
χαίρεταις συγκινημένος και πα-
ρουσίασεν έν συνεχεία τον σκη-
νοθέτην Κωστήν Μιχαηλίδην, ό
όποιος άνέβασε τό έργο. Πολλός
κόσμος, έξ άλλου, παρηκολούθη-
σε και την πρώτην έκτέλεσιν της
«Κυρίας δεν με μέλει» του Σαρ-
δού εις τό «Έντεαλ» και έχειρο-
κρότησε θερμά την Κατερίνα και
τους συνεργάτας της. Ιδιαίτερος
στό φινάλε της δ' πράξεως ή
αυλαία άνοίξε περί τις 10 φο-
ρές.

τα, που καταστρέφει την προ-
σπάθεια της φυσικοπλαστικής ά-
ποδόσεώς του. Άκριως χαρακτη-
ριστικός ό κ. Παντελής Ζερβός,
μιά μάσκα πεισιτή κι' έκφραστι-
κή ή κ. Δέσπω Διαμαντίδου, έν-
γυφάφεται σαν έπιτυχία ή συμβο-
λή του κ. Παπακωνσταντίνου και
δικαιούνται έπαινον, όλοι, γενι-
κά, οι έρμηνευταί για την εύρηκη
του καθήκοντος έκτέλεσι και έ-
ναντί του συγγραφέως και έναν-
τι του σκηνοθέτου.

Η Έξαρσι της χθεςινής βρα-
δυάς άπό την στήλη την θεατρι-
κή δεν πρέπει ν' αποδοθί σε το-
πικιστικά έλατήρια. Ίσως να έ-
ληξε μάλλον, φειδωλή και να
επεκράτευσε ήπιους χαρακτηρι-
σμούς.

Την όλη έπιτυχία συνειλήρω-
σιν ό κ. Κλώνης με τά άριστου-
γνηματικά σκηνικά του, ό κ. Αντ.
Φωκός, με τά κοστούμια του και
ό κ. Σπ. Σκιαδαρέσης, με την
μουσική παρεμβολή.
Μιά ρομαντική παρένθεσι στην
Σαράσα της στυγνής ψυχικότη-
τας, ή ύπόμνησι του κ. Τερζά-
κη. Καί τόσον άλληγορικά επί-
κωρη...

Νομίζει κανείς, ότι έμείλει ή ή-
ραϊς του 14ου αιώνα, για την
έποχή μας και ενεργεί ό κ. Αλε-
ξανδράκης, σαν σύγχρονος.

ΤΡΕΙΣ προμιέρες απόψε. Δύο στην Αθήνα και μία στην Πάτρα. Η «Νύχτα στη Μεσόγειο» στο Εθνικό, η «Κυρία δεν με μέλει» στο Ίντελ και το «Κορίτσι με τις κούκλες» στο Δημοτικό Πατρών.

Με εξαιρετικό ενδιαφέρον αναμένεται από τους θεατρόφιλους η επισπευθείσα λόγω της γκωστής ασθένειας του Θάνου Κωστόπουλου, πρώτη του απαικτου μέχρι σήμερα έργου του "Αγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο». Το έργο είναι κατά την δήλωση του διακεκομμένου συγγραφέως — ένα ιστορικό παραμύθι — που διαδραματίζεται στο Ναυπλίο της παλαιάς εποχής, τότε που η πόλις είχε γίνει επίκεντρο της διαμάχης των τριών ναυτικών δυναμειών της εποχής εκείνης, των Βενετσιάνων, των Γενοβέζων και των Βενετσιάνων, για την κυριαρχία στη Μεσόγειο. Στο έργο αυτό, που διανθίζεται και από ένα ενδιαφέρον ερωτικό έπεισόδιο, παίζουν η Τζένη Καρέζη, ο Νίκος Τζόγιας, ο Άλέκος Αλεξανδράκης, Παντελής Ζερβός, ο Γιάννης Αποστολίδης κ.ά. Το έργο ανεβαίνει κατά σκηνοθεσία Κωστή Μιχαηλίδη.

Ο Νίκος Τζόγιας, η Τζένη Καρέζη και ο Άλέκος Αλεξανδράκης σε μία σκηνή από το έργο του "Αγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο» που ανεβάστηκε απόψε στο "Εθνικό".

Απόκομμα ΚΛΗΜΕΡΙΝΗΣ

7. ΝΟΕ. 1958

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

* Επρώτη απόψε εις το Βασιλικόν Θέατρον Αθηνών με τὸ ἔργον τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», πού ἀνορθώθηκε κατὰ σκηνοθεσίαν Κ. Μιχαηλίδου, ἐπιμνηστικῆς Κλ. Κλάνη, μουσικὴν Σ. Π. Στεφάνου καὶ ἐκδυμῆς Α. Φωκά. Τὸ ἔργον ἐμπνευστὸν οἱ καλλιτέχναι Ἀλ. Αλεξανδράκης, Τζένη Καρέζη, Ν. Τζόγιας, Γ. Αποστολίδης, Παντ. Ζερβός καὶ πολλοὶ ἄλλοι.

Απόκομμα ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗΣ

7. ΝΟΕ. 1958

Χρονολογία

Απόψε ἡ Κρατικὴ Σκηνὴ θά παρουσιάσῃ στὸ «Βασιλικόν» τὸ νέο ἔργον τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο». Τὸ ἔργο ἀνεβαίνει κατὰ σκηνοθεσίαν τοῦ Κωστή Μιχαηλίδου, σκηνικὰ Κλ. Κλάνη καὶ κοστούμια Φωκά. Τους κεντρικοὺς ρόλους ὑποδύονται ὁ Ἀλέκος Αλεξανδράκης, ἡ Τζένη Καρέζη, ὁ Νίκος Τζόγιας, ὁ Γ. Αποστολίδης, ὁ Παντ. Ζερβός ἡ Δέσπω Διαμαντίδου καὶ μετέχουν

Ο Νίκος Τζόγιας, ὅπως ἐμφανίζεται στὴ νέα σκηνικὴ δημιουργία τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Μία νύχτα στη Μεσόγειο», πού ἀνεβαίνει απόψε στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο. Στὸ νέο αὐτὸ ἔργο τοῦ συγγραφέως τῆς «Θεοφανούς», ὁ Νίκος Τζόγιας παρουσιάζεται τελειῶς ξανθὸς ὡς Βενετσιάνος ἀρχοντας.

οἱ Ἀγγελοῦ Γιαννούλης, Θ. Ἀνδριακόπουλος, Β. Παπανίκας, Γεωργίου, Φ. Ἀλεξάνδρου κ.ά.

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

1.9. ΣΕΠ. 1958

Μετὰ τὸν «Ὁθέλλον» τὸ ἔργον τοῦ κ. Τερζάκη εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον

"Εγινεν ἡ διανομὴ

ΑΝΕΚΟΙΝΩΘΗ, ὅτι μετὰ τὸν «Ὁθέλλον» μετὰ τὸν ὁποῖον ἄρχισον αἱ παραστάσεις τοῦ ἐθνικοῦ Θεάτρου, θ' ἀνέβῃ τὸ ἔργον τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτες στὴν Μεσόγειον». Ἡ ἑλληνικὴ αὐτὴ σκηνικὴ δημιουργία θὰ σκηνοθετηθῇ ἀπὸ τὸν Κωστὴ Μιχαηλίδην. Ἡ διανομὴ ἐγίνε χθές, σήμερα τὸ ἀπόγευμα γίνεται ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἔργου καὶ τὴν Τρίτην ἀρχίζουν οἱ δοκιμασίαι. Τους βασικοὺς ρόλους θὰ ὑποδυθῶν ὁ Ἀλέκος Αλεξανδράκης καὶ ἡ Τζένη Καρέζη.

Σκηνοθεσία Σκηνοδράστης.

"ΑΚΡΟΠΟΛΗ"

ΕΙΡΑΪΚΗ ΖΩΗ

Η ΠΡΕΜΙΕΡΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

«ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ»

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ Κ. ΣΤΑΘΗ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Στα τέλη του 14ου αιώνα έ-
χει τοποθετήσει χρονικά το έργο
του ο κ. Τερζάκης, στην εποχή
που τα δουκάτα, οι κομητείες
και οι δαυονίες των Φράγκων
στο Μοριά έχουν αρχίσει να κλο-
νίζονται και να περιούν σε άλ-
λων κατακτητών τα χέρια. Τοπι-
κά, το έργο είναι τοποθετημένο
στο Ναύπλιο, το πολυτραγουδη-
μένο Ανάπλι, που στους παλ-
αίους καιρούς έρεθιζε όλων των
θαλασσιών επιδρομών τις κα-
τακτητικές ορέξεις.

Σ' αυτή λοιπόν την πολιτεία
ζούσε εκείνα τα χρόνια η Μαρία
ντ' Ανγκιέν, γόνος μεγάλης φρο-
δοσικής οικογενείας της Γαλ-
λίας. Ήταν η «Κυρά τ' Ανα-
πλίου», γιατί το Ναύπλιο είχε
περάσει στα χέρια της από κλη-
ρονομία, κι' αγωνιζόταν — νεα-
ρά κι' αδύναμο πλάσμα καθώς ή-
ταν — να δικαιολογή τον τίτλο
της και να διατηρή το φέουδό
της.

Αλλ' αν αυτό ήταν εύκολο, ό-
σο είχε να κάνει με τους «Ανα-
πλιώτες δουρρηγούς», τους α-
στούς δηλαδή (bourgeois) κατοί-
κους της πολιτείας, έγινε εξαι-
ρετικά δύσκολο, μόλις πάτησαν
το πόδι τους στα μοναγία της
οι προπομποί της γαληνοτάτης
Ένετικής Δημοκρατίας. της θα-
λασσοκράτειρας του καιρού έ-
κείνου. Ήταν τετραπέρατος κι'
ομορφοκαμμένος ο αρχηγός
τους, ο Περράτσος Μαλιπιέρρος.
Κι' ήταν μοιραίο ή άπειρη και
ποθοπλανταγμένη πριγκιποπούλα
να υποκύψει σε κάποιο από τα
δύο ακαταμάχητα όπλα του: τη
λεβεντιά του ή τη διπλωματική
του φινέτσα. Για τ' Ανάπλι εί-
χε σημαίνει ή ώρα. Μέν τον ένα ή
με τον άλλο τρόπο, θα έπαιρνε
θέσι ανάμεσα στις κτήσεις της
Βενετίας.

Μέσα σ' αυτό το ιστορικό πε-
ρίγραμμα έπλεξε το μύθο του έρ-
γου του ο κ. Τερζάκης, μαγνητι-
σμένος και από των καιρών εκεί-
νων τη νοσταλγία, που φαίνεται
μόνιμα να τον κατέχει, και από
της Αργολικής πρωτεύουσας την
ιστορική αίγλη, που θαύρατην
και τότε, εκείνος, γιατί είναι της
πολιτείας αυτής γεννημα και
θρέμμα. Και το έπλεξε αυτό το
«ιστορικό παραμύθι», όπως ο ί-
διος χαρακτηρίζει το έργο του,
με υλικά προσεκτικά διαλεγμένα
για να μην είναι «ελαϊκό γού-
στο» κι' ωστόσο καταλλήλοτα-
τα για να κερδίσουν τη λαϊκή έ-
πιδοκίμασία: ρομαντικές περι-
πέτειες και παλληκαριές συγ-
κρούσεις, μηχανοραφίες και δο-
λοπλοκίες, ιεραικά όνειρα κι' αι-
σθηματικά παραμυθιά, ιπποτι-
σμούς και διαδιότητες. Τη δράση
τη συνοδεύει διάλογος ζωηρός,
αδιάσπαστος, συχνά λυρικός, παντο-
φ. Λαμπερός, σαν τις καλοκαι-
ριακές νύχτες της Μεσογείου,
που ενέπνευσαν στο συγγραφέα
τον τίτλο του έργου του.

Με αγάπη φαίνεται ν' αγκά-
λιασαν το καινούργιο ελληνικό
έργο οι παράγοντες της παρα-
στάσεως και με φανερό δημιουρ-
γική διάθεση έδωσαν όλη την εισ-
φορά τους για την επιτυχημένη
πραγματοσί της: ο σκηνοθέτης
κ. Κωστής Μιχαηλίδης, ο σκηνο-
γράφος κ. Κ. Κλώνης, ο ένδυμα-
τολόγος κ. Άντ. Φωκός και ο
μουσικοσυνθέτης κ. Στ. Σκιαδα-
ρέσης.

Το ίδιο — παράγοντες φυσικά
ακόμη σημαντικότεροι — και οι
ήθοιοι που έρμηνεύουν τους
πρώτους ρόλους: Η δεσπ. Τζέ-
νη Καρέλη, που παρουσιάζει μι-
ά ιδανική Μαρία ντ' Ανγκιέν, γε-
μάτη φώς στο πρόσωπο, πάθος
στη φωνή, εύγνεια στην κίνηση;
Ο κ. Νίκος Τζόγιας, φινός σ'
έμφανισι κι' έκφρασι, σαν άν-
δρας και σαν Βενετσιάνος εύπα-
τρίδης. Ο κ. Άλ. Αλεξανδρά-
κης που, έτσι όπως παρουσιάζε-
ται σαν λεβεντοπαίδο τ' Ανα-
πλίου, θα μπορούσε να ξελογιά-
ση πολλές άρχοντοπούλες και
του παλιού και του σημερινού
καιρού. Και ο Παντ. Ζερβός,
παμπόνηρος «μυζικισέμαν» του
μεσαιώνος, έτοιμος να πουλήση
την ψυχή του στο Σατανά για το
κόκκινο βενέτικο χρυσάφι.

Πλήθος άλλοι ήθοιοι συμ-
πράττουν με τους πρωταγωνι-
στάς σε δεύτερους και τρίτους
ρόλους. Άξίζει να μνημονεύουν
ονομαστικά ο «Κανταλιέρης»
της Άρχοντισσας κ. Ν. Παπα-
κωνσταντίνου, οι κυρίες Δέσπω
Δισμαντίδου, γυναίκα του τοκο-
γλύφου Καματερού, ή κ. Βέρα
Δεληγιάννη, κυρία των τιμών της
Μαρίας, ο κ. Γιάννης Άποστολί-
δης στο ρόλο του άρχοντα Κα-
λοειδή κ. α.

ΣΤ. ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙ' ΟΣΟΥΣ ΥΠΕΡΕΟΥΝ ΑΠΟ

ΝΥΧΤΑ ΣΤΗ ΜΕΣΟΓΕΙΟ..
(ΜΑΡΙΑ ΝΤ' ΑΓΚΙΕΝ)

ΤΟΥ Κ. ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΘΕΑΤΡΟΝ

Ένα θαυμάσιο θεατρικό παρα-
μύθι, γεωμενόμενο με πολλή αγάπη
και στοργή από τον συγγραφέα
της «Μεσογείας». Τοποθετημένο
στο γραφικό Ναύπλιο, πατρίδα
του συγγραφέα, έχει την άνωρ-
φία και τη γοητεία του Έλληνι-
κού τοπίου και συγχρόνως είναι
κι' ένα ξεχωριστό χρονικό της έ-
ποχής του 14ου αιώνα, όταν
στον τόπο υπήρχαν τα τελευταία
σημάδια της Φραγκοκρατίας και
του Βυζαντίου, την εποχή άκρι-
δός, που η Βενετία και Φλωρεν-
τία προσηπάδουσιν με κάθε μέ-
σο να κάνουν κατοχή στο θαυμά-
σιο αυτό Έλληνικό μέρος, με
το περίφημο Κάστρο του, που
δέλπει την άπέραντη γαλαξί-
πρσινη θάλασσα... Τίτλος του
έργου για τον γράφοντα: Μαρία
Ντ' Ανγκιέν. Ή υπερήφανη ήρω-
ίς, η Βασιλοπούλα με την αγα-
θή καρδιά, το μεγάλο παδί, που
έμνε στον τόπο τ' αγάπης και
παρ, όλες τις ξένες ένοχλήσεις,
δεν ήθελε να παραχωρήσει τα δι-
καιώματά της, ούτε και με τους
ύπουλους γάμους, που της προ-
τείνανε τα βασίλεια, άλλ' ούτε
και με απειλές. Ή τελευταία
κυρία του Ναυπλίου, η Μαρία
Ντ' Ανγκιέν. Τίτλος που πήγαμε
καλύτερα στο άραιο αυτό και τό-
σο καλογραμμένο έργο. Άς εί-
και, όμως. Δεν παύει κι' έτσι
να έχει ενδιαφέρον. Πλουτισμένο
με πολύ ζωντανό και καθαρό λό-
γο, με σκηές γιομάτες κίνηση,
είναι θεατρό. Βέρα η πρώτη
πρόξ, που είναι μι' εισαγωγή,
ας πούμε, στο έργο, ένας πρό-
λογος για το άνοιγμα των δύο
άλλων πράξεων, είναι κάπως κου-
ραστική. Όμως πώς αποζημιώ-
νουν οι ελπίδες της, το παζάρι
των διαφόρων ζώνων, που γίνεται
στη μεγάλη πλατεία, κάτω από
το Κάστρο, κατατοπισμένα
τρόπον τινα με τα πρόσωπα,
που κατόπιν θα κινηθούν στην
Ιστορία, θα δράσουν, θα μάς κι-
νήσουν το ενδιαφέρον. Η Μαρία
Ντ' Ανγκιέν, δέχεται την τελυ-
ταία επίσκεψη του Περράτσου Μα-
λιπιέρρου, του Βενετσιάνου που
έρχεται με πονηριά να πάρη το
Ανάπλι με τη βία... Όμως η
Βασιλοπούλα αγαπά τον άμορφο
τραγουδιστή της νύχτας. Αυτόν
που έρχεται να την ξεκουράση
με τα τραγούδια του κάτω από
τα παράθυρα του άρχοντικού

της. Τον αγαπά στα όριά της
και σ' αυτόν αφίνει την εύτυχία
της. Δεν θέλει τον άρχοντα, που
στο τέλος της προτείνει γάμο.
Γι' αυτήν προσηπάδουλο του
παραμυθού είναι ο Λέων, γυός
του έμπορου Καματερού. Ο Λέων
σώζει το Ναύπλιο από τη πονη-
ρία του Βενετσιάνου, σώζει και
τη Μαρία από αυτόν... Και η
Μαρία πέφτει στην άγκαλιά του
κι' άπαντάται για πάντα τη θε-
σι της. Μιά φτωχιά βασίλισσα
παντρεύεται ένα γενναίο πολ-
ληκάρι...

Όμορφο θέμα, άρσια και τε-
χνικώτατα δομημένο από το Ικα-
νό χέρι του κ. Τερζάκη, δίδεται
με πολλή επιμέλεια και φροντί-
δα από το θέατρο του Βασιλικού
Θεάτρου. Ο κ. Άλέκος Αλεξαν-
δράκης με πολλή ζωηρότητα και
δραξί έπαιξε τον ρόλο του Λέων-
τος. Έβωσε την περισσώτερη
ζωή στο έργο. Η Τζένη Καρέλη
είχε καλές στιγμές, όταν έπαι-
νε να παρουσιάση την αγαθότη-
τα και αδυναμία της νέας Βα-
σιλοπούλας. Άξού ατη ήταν όταν
έπαιξε να παρουσιάσθι ευαμι-
κή, να δώση τόνο πριγκιπικό,
αυταρχικό. Εκπ' δεν είχε ευνα-
μικότητα. Γενικά όμως μάς ήταν
συμπαθητική ή ευφάνταξίς της.
Ο κ. Παντλής Ζερβός, όπως
πάντα, άδρότατα παρουσιάζει
τον έμπορο Καματερό, ο έξ κ.
Τζόγιας ήταν ένας γραφικός Βε-
νετσιάνος άρχοντας. Θαυμάσιος
Κανταλιέρης ο κ. Παπακωνσταν-
τίνου, καλός ο Δέσπω Παπαγω-
τίδου, ή Βέρα Δεληγιάννη, ξηλώ-
ριξε έξ ο κ. Άποστολίδης. Ό-
λος ο έξος κόσμος κινήθηκε άρ-
μονικά, πειθαρχικά στο σύολό
του. Όλα τατα τα κοστούμια
του κ. Φωκά, πολύ άριστων επί-
σης τα σκηνηκά του κ. Κλώνη.

ΠΕΡΙΣΣΕΥΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ

13 ΝΟΕ 1958

(πατρα;)

Ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν ἔτι καὶ τὴν παλαιὰν ἰσοδυναμίαν. Τοῖς στίχοις
 Ἀφῆται καὶ καὶ γένοιτο αὐτῷ Παύλῳ, ὁ δὲ αὐτὸς ἀπὸ δημοτικοῦ τῆς
 αἰτίας, ὁ Πάππας Ροχρὴν παρουσιάζει, ὡς ἑλθόντος τοῦ Ἐννομικοῦ
 τοῦ Μελισσοῦ. Στὴν ποσειδωνίαν, ἡ γὰρ νέα ἔργα τοῦ πα-
 ῖντος οὐκ ἔστιν ἔτι καὶ τὴν μελοδωρικότητα, ἡ κομικὴ διαφορά
 τοῦ Μελισσοῦ. Ἐστὶν γὰρ οὐκ ὀλίγον. Τὰ δύο νέα ἔργα ποῦδας
 ἦσαν τοῦ καινοῦ ἔργου τοῦ Ἀγγέλου. Τὸ πρῶτον ἑστὶν ἡ νύχτα σὲν
 Μελισσοῦ, καὶ ὁ δὲ αὐτὸς οὐκ ὀλίγον τοῦ Ἐννομικοῦ Θεατροῦ καὶ
 ἡ κομωδία τοῦ Σαπφῶ. Ἡ νύχτα δὲ ἡ μελλέουσα, τοῦ ἀνέδοτος
 ἡ Κατερίνα. Ἀκριβῶς διὰ τὰ λόγια τῆς κρατικῆς στήνης καὶ
 τοῦ θεατροῦ ἑλθόντος, δὲ μιλῶντος οὐκ ὀλίγον τοῦ παλαιοῦ

Έντυπώσεις από την «Νύχτα στη Μεσόγειο» του Τερζάκη και τη

Ο "Άγγελος Τερζάκης, ο δημιουργός του «Αυτοκράτορος Μιχαήλ» και της «Θεοφανούς», στο καινούριο του θεατρικό έργο—κάτι σαν παραμύθι κεντημένο έπάνω στον καμβά της Ιστορίας— μάς μεταφέρει στην πατρίδα του, στο Ναύπλιο, την εποχή του 14ου αιώνα. Το "Αντίπλι αυτοκρατορείου τότε όχρυνό κλειδί της Μεσογείου και γι' αυτό το πρόσχεναν, το έπιφωδάζονταν και το ήθελαν όλοι οι Ισχυροί του καιρού εκείνου, Κυρίαί η Βενετία και η Φλωρεντία. Οι δυνάμεις δημοκρατικές του μεσαιώνος, διεκδικούσαν με σπλην άνταγωνισμό να γίνουν οι κληρονόμοι της βασιλείας που πείλυναν. Ακριβώς σ' αυτή την κρίσιμη στιγμή—τή στιγμή που έγραφετο το τέλος μιάς εποχής και ανέπνευε ένας καινούριος κόσμος, βασισμένος στο χρυσά και στην κερδοσκοπία— ζή από Ναύπλιο, κλεισμένη στο παλιό, μισοσυκρεμμένο κάστρο των προγόνων της, η όμορφη και μεγαλοκλίμα Μαρία τν "Αργίκης. Ή νεορή άρχοντίσσα, που ή μοίρα την τοποθέτησε ακριβώς έπάνω στη χρονική τομή δύο εποχών, μένει άκόμη προσκολλημένη στο ρομαντικό παρελθόν του κόσμου από τον όποιο προήλθε, ένας κόσμος όμως που σιγά-σιγά ύποκυρτεί και χάνεται. Άποικιομένη από έρωτευμένο κάστρο της, άν και γεμάτη χρέη, δεν θέλει να κινή το συμβιβασμό ενός πλοίου γάμου, που τής προτείνουν εκείνοι που έπιφωδάζουν πολιτικά το φέουδός της. Γύρω της, όμως, δεν κινούνται μόνοινα το κερδοσκοπικό συμφέρον και ή πολιτική σκοπιμότης. Μερικοί νέοι άντιπροσωπεύουν το έλλιπδόφορο ζήνηνα του "Ελληνισμού, μερικοί ζωηροί και άνυπότακτοι νέοι, που επί κεφαλής τους δίνεσκαται ο "κυνικός, δυναμικός και ρομαντικός γιός του κερδοσκόπου προχούχου Καματερού, πν είναι ο δανειστής τής Κυράς του Κάστρου: "Ο νέος αυτός, χωρίς εκείνη να το ξέρη, είναι έρωτευμένος μαζί της...

Πολιτική και αγάπη

Ὅπουσαν εὐφρυνικά ἐρχεται σὸ Ναύ-
πλοο κάποιος ἀπεσταλμένος τοῦ Δόγη.
Δὲν εἶναι ὁ πρῶτος. Ἐχουν προηγήθῃ
καὶ ἄλλοι, πού εἶχαν προτείνει στήν
ξεπονημένη ἀρχόντισσα τῷ Ἀναπλιῷ
τὸν συμβιβασμὸν τοῦ γάμου καὶ τὴν ὑπο-
ταγὴν στήν Βενετία, ἀπὸ λύση σὸ ὁ-
ικονομικὸ ἀδιέξοδο πού βρισκτοκα. Ἄλλ'
αὐτὴ τὴν φορὰ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Γαλι-
νστατίης δὲν εἶναι τυχερός. Εὐτόφροος,
πανούργος καὶ σατανικὸς μακά, κάνει
τ' ἀδύνατα δυνατὰ μὲ πεισὴ καὶ τὴν ἐκ-
δίωξή τὴν διωρεθ Κυρά. Μὴ κατορθώ-
νονταν ἐν τούτοις αὖ τὴν γαυεσίτη, ἔ-
ξαγοράζει, τὰ ὁμολογα τῶν χρειν τῆς
καὶ σκρομβεταί λαοὶ ἐξέγεροσι, πὴν μὲ
ἀρεθὴ τὴν εὐλογίαν πρόφαση, ἐπὶ δὲ
τὴν κυρία τὸν θενατάνικον ὁσάλλο, πού
περιπλοκαί σὸ γύρω νερά. Ἀλλὰ ὁ Ἰπ-
πότης τῆς Βενετίας λογαράζει χωρὶς
τὸν ἔρωτα. Τὸν ἔρωτα πού τὸν ἔφνει
ἀντιμέτωπο μὲ τὸν δικαστικὸ γιὸ τοῦ
Καπεταροῦ, πού ἐν τῷ μεταξὺ πλέκει τὰ
δίκτηα τὸν γύρω εἰς τὴν Μαρία ν'
Ἀγκιέν. Ἐτοί, τελικά, τὸ παλιὸ φέου-
δο χάνεται. Τὸ πούλαει ἡ κυρά του,
πού παροδιστοὶ ἀδελφολογικά στὸν ἀ-
γαπήμενο τῆς.

Αυτή είναι με δύο λόγια η υπόθεση της «Νύχτας στην Μεσόγειο», που ό «Άγγελος Τεράστιος Έγραψε δύο και δέκα χρόνια και που εμφανίζει τώρα η κρατική σκηνή, με την αξιολογή σκηνοθετική φροντίδα του Κωστή Μιχαηλίδη, όχι τόσο εξαιρετικά σκηναικά του Κλέ-

νη και απαραίτητα κοστούμια του Φωκά. Ο Ήμιος, όπως είδαμε, είναι άπλος και όχι δημιουργός του έργου τόν δίνει επίσης απλά, όπως ταίριαζε, ένα ερασιμικό παραμύθι. Ένα παραμύθι στο οποίο κυριαρχεί το αίσθημα και παραμερίζεται η σκοπιμότητα και όπου η μυθιστοητική πρώτα τον βυθίζει, τα πάντα γιά χάση εκείνου που έκανε την καρδιά της να μιλεί. Μία ποιητική διάθεση είναι πασιπρό δέχτηκη ένας σχετικός λόγιος προσέδωκε έδω κ' εκεί με την ποιητική παρουσία του: Γερικά η ελπίδα στην Μεσό-

Γραφικά, όσο και χαρακτηριστικά υποδητά, εξ άλλου, τον συμπεριφέροντα, οι προκείμενοι ο Παντελής Ζερβός, που παραισιάζει διαρκώς και περιστορεσι καλλιτεχνική ιδιότητα στις ποικίλες εμφανίσεις του. Θα πρέπει, κατόπιν να σταθούμε στον Νίκο Παπαμανωτανίνο, που εμφανίζει αξιόλογα και πιστικά τον εκαντισιλήρη, δηλαδή τον τελευταίο της Κυράς του Κάστρου. Ο Γιάννης Αποστολίδης και η Δέσποινα Διαμντινίδη, αν και σε δυο μικρούς ρόλους, προστίθουν, μ' όλα αυτά, με την παρουσία τους. Και διαπαιθείται.

Εκδηλα ιδιαίτερη προσπάθεια, που να: φανερό ότι κατέβαλε, δεν έχει καίωση και δεν συνθέτει σημαντικό νεργητικό.

Ἡ «Κυρία δὲν μὲ μέλλει»

Το ιστορικό έργο —που αυτό εκτί-
σεται από πλάσις της εποχής του Ν.
πλεονάσας— είναι και η «Κυρία Ε-
μέ μέλλεις», που παρουσιάζει η μόλις
εξαναστροφισθεί η Κατερίνα 14 χρό-
νά από τότε που το πρωτανάβασε. Η
Εξέστη και διασκαφιστική κομω-
σία του πρόλογος της είναι χρονολο-
γοπομπητικής από 1792 και που η
κρίσις δράσης της ανασταίει στα 1811.
Δεν έρουν από το καθαυτό επισημότι-
το κείμενο Νάιμπεργκ είναι αυθεντικό. Το
περισσότερο, όμως, πρόσωπα της δρά-
σεως είναι ιστορικά. Και ανήκεσαι α-
υτά κυριοκεί η συμπλοκή, τιμω-
ρίαι, όσο και άδουλο της Κατερίνας,
νεαρή πανέντιμη πλίστρα, που την ε-
ποχή της Γαλλικής Έπαναστάσεως
παίρνεται τον λοχία Λεφμπρ και
κοντά του γίνεται σε λίγα χρόνια στρα-
τοάρχης της Γαλλίας και έσκιμος του
Διόντισυς. Φυσικά, η γοηστεία αυτή
γυναικεία του λαού, με την απότομη και
απρόσμενη ανόδο, δεν μπορεί να τα κατασέ-
ρη καλά με την οριστοκρατία της Αύ-
στροκρατίας. Οι άδελφότητες της και
μαζώ η ελκινείρια και η ένδεσποταμία
της δημιουργούν ένα σωρό επιπεδοί-
αίτοι που ο Ναπολέων άξιοι από τον
στρατοάρχη τον να την χυρίση. Πηγαί-
ει, όμως, η ίδια στα άνακταρα, θυμί-
ει στο Μεγάλο Κορσικανό τα πολιά-
—έσαν ήταν και εκείνος άπλος υπο-
παλάς και δεν της πλήρως τα πλαστή-
—... και μαζώ με τον σατανικό θυμώ,
τον διευθυντή της άστυνκίας του
Ναπολέοντος, δίνουν εύθυμωμένο τέλος
— Ένα έπισημό με τον Αυστριακό κό-
μιντα Νάιμπεργκ — που ο Αύστροκρά-
τών είχε υποπεθεί με την Αύστροκρα-
τις Μαρία Λουίζα. Όλα αυτό το ιστο-
ρικό παιχνίδι κυλά άνετα και εχθρά-
τα, το δε επισημό του κείμενος του
προσέδιδε για λίγος και μία δραματι-
κά, που προσέθετε στο όλο ένδιαι-
σμον του έργου, έως έργου που δεν ε-
ίται τίποτε το ίδιαιότερο, άλλ' έσφαρι-
ζει εν τούτοις εχθρήστη δρασά.

Ἡ παράσταση τοῦ ἔργου

[illegible]

Ο ΓΕΛΙΚΟΣ διευθυντής του Έθνικος Θεάτρου κ. Αιμίλιος Χουρμούζιος (δεξιά) και μαζί ο Άγγελος Τερζάκης, ο συγγραφέας της «Νύχτας στη Μονοψέια», του κεινουργίου ελληνικού έργου που παρουσιάζεται η κρατική αλληλ.

γεια», χωρίς να είναι ρωμαιοί δημιουργία και αυτές καλύπτουν από την προπαγάνδα αξιόλογη παραγωγή του διαλεκτού γραμμαφείου, βλέπεται εν τούτοις συνολικά η ενδιέφερον. Η πρώτη πράξη, η οποία έχει δύο εκδόσεις, τοποθετεί λοιπόν το θέμα και προσελκύει. Στην τρίτη και στην τέταρτη σκηνή ο θάνατος δεν δοκιμάζει το ίδιο ακριβώς συνίστημα. Υπάρχει κάποια κάμψη. Έρχεται, όμως, η πέμπτη που τον συμφιλιώνει πάλι με την δηλ συγκινητική αξιολογική ιστορία.

Ἡ ἐρμηνεία τοῦ ἔργου

Από την εφημερίδα επιβάλλεται να ξεχωρίσει κανείς βασικά τόν Νηκο Τζογιά, κατά τη γνώμη μου, είναι και ο καλύτερος της παραστάσεως που διηγιόμαστε ο Κωστής Μιχαηλίδης. Ο καλλιτέχνης αυτός κρένεται κατά τρόπο εξαιρετικό τον παλιόρο Βεσιτόνο μουστάρ, πραγματοποιώντας τις σκας της καλλιτεχνίας δε σήμειρα επιτίμει τις θεωρητικές του σταδιοδρομίας. Με έντονο νόημα και χαρακτηριστική ζωρότητα αποδίδει κατόπιν τον δυναμικό και αξιοσημείωτο ήρωα της ερωτικής ιστορίας ο Άλβας Άλεξανδράκης.

οντα στελέχη βοηθούν στη δημιουργία της καλής εντύπωσης, που αφήνει η έρμηνεία του έργου. Άφρηκα πηγαίνεις τελευταία την Τζέην Κασρέλ, γιατί είμαι της γνώμης ότι μάλλον πιασε θυμά της αντίληψης του συγγραφέως—την διατυπώνει ο ίδιος στο πρόγραμμα— ότι η Μαρία ντ' Άγκυα είναι: «ενερό, τρυφερό λαλούδι του θινιστικού, που ήλ' ανεγνώριτα ίσως την εξέφα μιάς κρίσιμης εποχής» και ότι «στο ταυρομύθιο της δύσεως της δουλειάς και της αταξίας ενός νέου κόσμου, διασημένου στην κερδοσκοπία, η ηρωίδα του έχει σταθή απορριμμένη, ανέλπιμη, με τεταγμένα τα όραματά της μέσα και προτιμάει να ήλ' τυλιγμένη στο ρομαντικό δεινρό του πατριού της κόσμου που σβήνει». Δίνοντας υπερτροφική τάση σ' αυτή την αντίληψη για την νεαρή άρχοντίσσα του Άναπλιού—που το κείμενο δεν την θέλει αδικείας έτσι—η Τζέην Κασρέλ παραπαίει στη διαγραφή της. Έτσι έχει κανείς αφρισμένες φορές, την έννοια ότι υποβάται δύο διαφορετικοί πόλοι, ότι κινείται δύο πρωτίως, μια πραγματική άρχοντίσσα και μια άλλη, τότε υπερμοναχική και τότε με ιδάρα και ταχυτίμη παιδούλα. Γι' αυτό η

Ω Η ΤΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΕΙΣ, ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ ΤΟΥ Κ. ΑΧ. ΜΑΜΑΚΗ

Τερζάκη και την «Κυρία δέν με μέλλει» του Σαρδού

Εκδήλη ιδιαιτέση προσάθεια, που είναι φανερό ότι κατέβαλε, δεν έχει καίρια και δεν συνδέεται σημαντικό νεύρητικό.

Η «Κυρία δέν με μέλλει»

Ιστορικό έργο —που αυτό εκτυλίσσεται στα πλαίσια της εποχής του Ναπολέοντος— είναι και η «Κυρία δέν με μέλλει», που παρουσιάζει η μάλλον αναπαρουσιάζει η Κατερίνα 14 χρόνια από τότε που το πρωταγόνιστο. Μια ζωντανή και διασκεδαστική κωμωδία, που ο πρόλογός της είναι χρονολογικά προπομπημένος στα 1792 και που η κριτική δράση της ανάγεται στα 1811. Δεν ξέρω αν το καθαντό έπεισδο του κόμιστος Νάιμπεργκ είναι αυθεντικό. Τα περισσότερα, όμως, πρόσωπα της δράσης είναι ιστορικά. Και ανάμεσα σε αυτά κυριαρχεί η συμπεριλαμβανόμενη, η Κατερίνα, όσο και αδύναστη Κατερίνα, η οποία παντρεύεται τον Νάιμπεργκ, που την ερωτεύεται. Τα λόγια Λαμπέρτα και Κόντα του γίνονται σε λίγα χρόνια στρατηγός της Γαλλίας και δοκιμάζει να δαντίζει. Φυσικά, η γοητεία αυτή γυναίκα του λαού, με την απόλυτη κοινωνική άνοδο, δεν υπολείνεται να καταστρέψει καλά με την αριστοκρατία της Αυτοκρατορίας. Οι αδεξιότητες της και η ελκυστικότητα και η ελκυστικότητα της δημιουργούν ένα σπουδαίο έργο, που ο Ναπολέων αξιολογεί από το στρατό του να την χωρίσει. Πηγαίνει όμως, η ίδια στα ανάκτορα, θυμίζει στο Μενάλο Κορσικό να παλιν—όταν ήταν και εκείνος απλός υπακόχαγος και δεν της πλήρωνε τα πλαστικά...— και μαζί με τον σατανικό Φουρσέ, τον διευθυντή της αστυνομίας του Ναπολέοντος, δίνουν εντυπωσιακό τέλος σε ένα έργο με τον Αυστριακό κόμιστο Νάιμπεργκ, που ο Αυτοκράτορας τον είχε υποσχεθεί με την Αυτοκρατορία Μαρία Λουίζα. Όλο αυτό το ιστορικό παιχνίδι κυλά άνετα και εύχρηστα, το δε έργο του κόμιστος του προσδίδει για λίγο και μία δραματική νότα, που προσθέτει στο όλο ενδιαφέρον του έργου, ενός έργου που δεν είναι τίποτα το ιδιαίτερο, αλλά εξασφαλίζει εν τούτοις εύχρηστη δράση.

Η παράσταση του έργου

Δεν είναι όμως μονάχα το κείμενο του Σαρδού που κάνει συμπληρωτική και διασκεδαστική την «Κυρία δέν με μέλλει». Είναι και ο αληθινά απολαυστικός τρόπος με τον οποίο η Κατερίνα κινείται στην κεντρική πράξη. Η διασκεδαστική πρωταγωνίστρια κατακτά τον θεατή από την πρώτη στιγμή που παρουσιάζεται και του χαρίζει ως το τέλος τη μαγεία μιας λαμπρής και λαμπρής δημιουργίας. Η προσωπικότητα της και η τέχνη της καλλιπών και αρκετά από τα πρώτα που έχει η τωρινή παράσταση του έργου του «Ιντερά». Γιατί απ' τη φύση της, την ατμόσφαιρα της ναπολεοντικής εποχής που απαιτείται και το ανακτορικό περιβάλλον όπου και εκτυλίσσεται η δράση, η «Κυρία δέν με μέλλει» αξιολογείται ως πολυπρόσωπη και επιδραστική παρουσίαση. Από αυτής, λοιπόν, της πλευράς η παράσταση χαλάνει. Είναι λίγη. Πρώτο-πρώτα τα σκηνικά δεν είναι άρτια. Όχι μόνο δεν δίνουν την επιδραστικότητα και την πολυτέλεια που απαιτεί η δράση, αλλά είναι και κακόγουστα. Ίδιως το γραφείο του

Ναπολέοντος. Ο νέος καλλιτέχνης κ. Ολύμπιος, που ως τώρα είχε παρουσιάσει δείγματα ικανοποιητικού ταλέντου, αυτή τη φορά δεν τα κατέφερε καλά. Κάπως καλύτερα είναι τα κοστούμια του. Και αυτά, όχι όλα. Με τέτοια δεδομένα και από τον αναγκαστικά περιορισμένο αριθμό των εκτελεστών—αν και ο θίασος ενοχλήθηκε σημαντικά—ήταν μοιραίο και επόμενο να υποβόλλεται. Πρώτ' απ' όλα την Κατερίνα είναι επιδεκτικό να αναφερθούν ο Τίτος Φουρσέ, που εμφανίζει χαρακτηριστικά τον Ναπολέοντα και ο Χρήστος Τσαγανέας, που διαπλάττει πιστικά τον ασανικό Φουρσέ. Έξοχος ο Δάνης εις το μέρος του χοροδασκάλου Ντεμπρεν και αρκετά ικανοποιητικός ως στρατηγός Λαμπέρτα ο Γεώργιος Μανώλης. Το ίδιο ισχύει και για τον Μπαμπή Κατσούλη. Αντίθετα, ο Νίκος Σανθόπουλος δεν τα καταφέρνει καλά αυτή τη φορά. Έχει κακή τη μορφή και το στομάχι και γενικά δεν είναι εκείνος που πρέπει. Επίσης, ο Σπύρος Ολύμπιος, ο Κώστας Ρηγάπουλος και τα υπόλοιπα ανδρικά πρόσωπα της έρμηνείας δεν προσθέτουν πολλά πράγματα στην παράσταση. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο για τις γυναίκες εμφανίσεις, από τις οποίες

εξαιρείται μόνον η Άνναλη και κάνει στο τέλος μία σύντομη συμπληρωτική εμφάνιση η Ελένη Καρπέτη.

Άλλα νέα έργα

Εκτός όμως από τα δυο αυτά καινούρια έργα πρόσας, ετοιμάζονται να ανέβουν σύντομα και δυο άλλα. Το ένα είναι η σκηνική δημιουργία του Μπρέχτ «Ελένα Κουράγιο», που θα παίζει σε λίγες μέρες η μεγάλη πρωταγωνίστρια κ. Κυβέλη στο θέατρο της πλατείας Συντάγματος, που φέρει το όνομά της. Η «Ελένη» του Ήλια Βανέλη, μετά την καλλιτεχνική αποτυχία της—την κατέβασε σύσσωμη η κριτική—εγνώρισε και εμπορική αποτυχία. Ορίθεται που επήγαμιν στο θέατρο «Κυβέλη» ήταν ελάχιστοι κ' έτσι από την περασμένη Κυριακή ο θίασος υποχρεώθηκε να διακόψει την παρουσίαση του ελληνικού αυτού έργου. Έντατα ήδη ετοιμάζει τον Μπρέχτ ο Τάκης Μουζενίδης και τα σκηνικά και τα κοστούμια γίνονται από τον Γιώργιο Βακαλό. Παράλληλα, σε λίγες μέρες, ο άλλος έργο και το «Κεντρικό». Μ' άλλη την εξαιρετική τέχνη της Έλλης Λαμπέρτα και του Δημήτρη Χόρν, το πείραμα, που τόσο απέτυχε με το «Νιφκό κριδάκι», έσέτος απέτυχε. Έτσι το «Παιχνίδι της μοναξιάς» δεν προ-

ήλκυσε το ιδιαίτερο ενδιαφέρον του κοινού. Γι' αυτό το λόγο θα παραχωρήσει, σε λίγες μέρες, τη θέση του στην κωμωδία του Αντρέ Ρουσσέν «Μπομπέ», που ανέβαινε με τη σκηνοθετική φροντίδα του Γιώργου Θεοδοσιάδη. Αν και η παριζιάνικη αυτή κωμωδία δεν έχει σπουδαίο γυναικείο ρόλο, εν τούτοις, προσέχεται πάντοτε η πληροφορία ότι η Έλλη Λαμπέρτα θα συμμετάσχει στην παρουσίασή της. Το έργο, καθώς θα θυμάστε, το είχε διαλέξει ο Χόρν επειδή ακριβώς δεν απαιτεί πρωταγωνίστρια όλης και η παρτενιά του έπρεπε τον Δεκέμβριο να

φύγει στο εξωτερικό, για να γυρίσει μία ταινία. Το έργο, όμως, μετέβη για άργότερα. Άλλα, παρά ταύτα, ανεβαίνει ο «Μπομπέ» και η δημοφιλής πρωταγωνίστρια νιτσει στην προετοιμασία του. Λένε ότι, μετά από τις πρώτες παραστάσεις, ίσως ντυμπαρισθεί και λένε πάντοτε ότι η συνεργασία Λαμπέρτα-Χόρν δεν πρόκειται να έχει μεγάλη συνέχεια. Οι ίδιοι το διαβεβαιώνουν κατηγορηματικά. Τα παρασκήνια, εν τούτοις, έννοούν πάντοτε να λένε και δεν παύουν ποτέ να είναι άδιακριτα...

ΑΧ. ΜΑΜΑΚΗΣ

Δερμάστρες ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ

ΣΕ 2 ΜΕΤΕΩΝ

ασύγκριτες
σε ποιότητα
έμφανιση
και τιμή.

Επισκεφθείτε
ΤΗΝ ΝΕΑ ΕΚΘΕΣΗ ΜΑΣ

"ΘΕΡΜΙΣ" Α.Β.Ε.

ΘΙΕΛΛΗΝΩΝ 6 — ΤΗΛ. 26-718

31/4/1471

Απόκομμα «Η ΑΥΓΗ».....

Χρονολογία 8 ΝΟΕ. 1958.....

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΩΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Απόκομμα ΒΡΑΔΥΝΗΣ

Χρονολογία 7 ΝΟΕ. 1958.....

Η Τζένη Καρέζη και ο Νίκος Τζόγιος σε μία σκηνή του έργου του κ. Αγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», η πρώτη του οποίου δίδεται απόψε στο Βασιλικό Θέατρο

Η Τζένη Καρέζη και ο Νίκος Τζόγιος σε μία σκηνή του έργου του Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», που ανέβηκε χθές το Εθνικό Θέατρο

Απόκομμα ΑΘΗΝΑ-ΓΚΗΣ

Χρονολογία 6 ΝΟΕ. 1958.....

Θεατρικά νέα

Το Εθνικό Θέατρο, θα παρουσιάσει αύριο το έργο του Αγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», αρχισυνθέτης την προετοιμασία τριών σύγχρονων προσεχών έργων.

Χθές το πρωί, έγινε η ανάγνωση του έργου του Ζ. Ζιρών-του «Ιντερμέτζο», στο οποίο θα πρωταγωνιστήσουν οι καλλιτέχνες της Κρατικής Σκηνής Βάσω Μανωλίδου, Αλ. Αλεξανδράκης, Τ. Γαλανός, Β. Διαμαντίδης, Ν. Παράσκευας, Αθ. Μουστάκας, Δέσπω Διαμαντίδου, Α. Παπαμηνάς κ. α.

Επίσης, χθές το απόγευμα έγινε, στο Εθνικό Θέατρο η ανάγνωση του έργου του Μπαμπασάκη «Οι γάμοι του θιγκάρου», που θα αναβιβασθεί στο θέατρο της οδού Αγίου Κωνσταντίνου, με πρωταγωνιστές τον Λυκ. Καλλέργη, την Αλέκα Κατσέλη, τον Στ. Βόκοιτς, την Τζ. Καρέζη, την Έλ. Χαλκούση, τον Π. Ζερβό κ. α.

Το τρίτο έργο που ετοιμάζει το Εθνικό Θέατρο είναι η «Λεο-»

Η συμπόθη καλλιτέχνες του θεάτρου «Ακροπόλ» δ. Σμαρούλα Νικήφοριδη, η οποία λαμβάνει μέρος σε δύο νέες ελληνικές ταινίες (στη μία στην Ελλάδα και «Ραντεβού» στην Κυριακή), που θα προβληθούν τα χειμώνα.

κάντια του Ζαν Αντουάν με την Βάσω Μανωλίδου, τον Αλ. Αλεξανδράκη, την Έλ. Χαλκούση, τον Αρ. Μαλλιργό, τον Α. Παπαμηνά, τον Τ. Γαλανό, τον Α. Βαλαχόπουλο κ. α.

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία

17 ΟΚΤ. 1958.....

ΤΕΡΖΑΚΗΣ, ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ, ΚΑΡΝΗΤΣΗΣ ΣΤΟ ΝΑΥΠΛΙΟ

Όπως μεταδίδει ο ανταποκριτής μας από το Ναύπλιο, αψίχθησαν εκεί ο συγγραφέας Αγγελος Τερζάκης, ο σκηνοθέτης του Εθνικού Κωστής Μιχαηλίδης, ο σκηνογράφος Κλ. Κλώνης και ο ενδυματολόγος Αντ. Φωκός, για να επισκεφθούν την παλαιότητα συνοικία

του Ψαρουμαλά, το Παλαμίδι, το Μπουρτζι και την Ακροναυπλία και να συλλέξουν τα κατάλληλα στοιχεία για το ανέβασμα του έργου του Αγγελου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο» στο Εθνικό.

Όπως είναι γνωστόν, το νέο έργο του συγγραφέως της «Θεοφανούς», που εκτυλίσσεται στο Ναύπλιο, κατά τον 13ον αιώνα, την εποχή της Φραγκοκρατίας, ετοιμάζεται από την Κρατική Σκηνή να ανεβασθεί εδώς μετά τον «Οδύσσεια».

Σημειώνεται

Απόκομμα ΑΘΗΝΑ-ΓΚΗΣ

Χρονολογία 5 ΝΟΕ. 1958.....

Θεατρικά νέα

Με ιδιαίτερον ενδιαφέρον αναμένεται η επρώτη του έργου του Αγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», που θα δοθεί μεθαύριο, Παρασκευή, 8.30 μ. μ., στο Εθνικό Θέατρο.

Εν τω μεταξύ, το θέατρο της οδού Αγίου Κωνσταντίνου αρχίζει, αφού διέκοψε τις παραστάσεις του «Οδύσσεια», λόγω έλλειψης του πρωταγωνιστή του Εθνικού Θεάτρου κ. Β. Διαμαντίδου στην ελληνική επικράτεια.

Το έργο «Νύχτα στη Μεσόγειο» αναβιβάζεται κατά σκηνοθεσία Κωστή Μιχαηλίδη, σκηνογράφος Κλ. Κλώνης και ενδυμασίες Αντ. Φωκός.

Λαμβάνουν μέρος ο Αλ. Αλεξανδράκης, η Τζ. Καρέζη, ο Ν. Τζόγιος, ο Ι. Αποστολίδης, ο Παν. Ζερβός, η Δ. Διαμαντίδου και άλλοι.

Χρονολογία - 1.ΝΟΕ.1958.....

Προσδιορίσθη
διὰ τὰς 13 Νοεμβρίου
ἡ «πρώτη» τοῦ ἔργου
τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ τοῦ Ἐθνικοῦ Θε-
ατροῦ προσδιώρισε χθὲς ὀριστικῶς
διὰ τὴν μεταπροσέχῃ Πέμπτην 13 Νο-
εμβρίου τὴν πρεμιέρα τοῦ δευτέρου

Ὁ γνωστὸς σκηνοθέτης τοῦ Κινηματο-
γράφου καὶ διαλεκτὸς ποιητὴς Ὁρέστης
Λάσκος παρουσιάζει ἀπὸ μεθούριον Δευ-
τέρου εἰς τέσσαρας συγχρόνως ἀθηναί-
κους κινηματογράφους τὴν νέαν του ται-
νίαν «Μακρυὰ ἀπ' τὸν κόσμος», τῆς ὁ-
ποίας ἔχει γράψῃ τὸ σενάριο, βασεὶ
τοῦ μυθιστορήματος τῆς Κίης Δακου-
λάκου «Τὸ μοναστήριον». Ὁ Ὁρέστης Λά-
σκος τὸ 1929 ποὺ ἦτο ἡλικίας 18 ἐτῶν
—ἀκριδῶς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης εἶναι ἡ
ἀντιμέτωπος δημοσιευομένη φωτογραφία του
—εἶχε πάλιν διασκευάσει τὸ ἴδιον μυ-
θιστόρημα, ποὺ ἐγυρίσθη καὶ τότε εἰς
δωδὴν ταινίαν, μετὰ τὴν Μαίρη Σαγιά-
νου, τὸν Δημήτρη Τσακίρη, τὸν ὀλίγοντο
Μίμη Κοκκίνη, καθὼς καὶ τὸν ἴδιον τὸν
Λάσκον ὡς ἡθοποιόν.

ἔργου τοῦ ἐφετεινοῦ ρεπερτορίου τῆς
κρατικῆς σκηνῆς, ποὺ —ὡς γνωστὸν
— θὰ εἶναι ἡ καινούργια σκηνικὴ δη-
μιουργία τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύκ-
τα στὴ Μεσόγειον», ἡ ὁποία ἀνεβαί-
νεται κατὰ σκηνοθεσίαν τοῦ Κωστή Με-
χαλιδῆ. Κατόπιν τούτου ἡ ἐρχομένη
ἐβδομάδα θὰ εἶναι ἡ τελευταία τοῦ
«Ὁθέλλου», ποὺ προσελκύει πάντοτε
ζωηρόν τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ θεατροφί-
λου Κοινού.

'Απόκομμα ΠΕΡΙΟΔ.

Χρονολογία - 2.ΝΟΕ.1958.....

Ἐγνώσθη ὅτι τὸν προσέχῃ Μάιο κλι-
μάκιο τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου θὰ μεταβῇ
στὴ Φιλανδία προκειμένου νὰ παρουσι-
άσῃ στὸ Ἐλσίνκι ὀρισμένες ἀρχαῖες
τραγωδίαι καὶ ἀττικὰς κωμωδίαι. Εἰς
ἀνταπόδοσιν τῆς ἐπισκέψεως αὐτῆς, τὸ
καλοκαίρι τοῦ 1959 θὰ ἐλθῇ στὴν Ἀ-
θήναι γιὰ σειρά ἐμφανίσεων συγκρότη-
μα τῆς Ὀπερας τῆς Φιλανδικῆς πρω-
τεύουσας.

Ἐξ ἄλλου ἐγνώσθη ὅτι τὸ Ἐθνικὸ
Θέατρο προσεκληθὲν ἐπισημῶς ὡς με-
τάσχη στὸ «φεστιβάλ 1959» τοῦ Θεά-
τρου τῶν Ἐθνῶν, ποὺ θὰ ὁργανωθῇ,
στὸ Παρισινὸ θέατρο «Σάρας Μπερ-
νάρ». Τὸ Διοικητικὸ Συμβούλιο τοῦ
κρατικοῦ θεάτρου ἐπεφυλάχθη ν' ἀπαν-
τήσῃ γιὰ νὰ μελετήσῃ προηγουμένως
τοὺς ὁρους τῆς συμμετοχῆς.

Ἐν τῷ μεταξύ ἀ-
νεκοινώθη ὅτι γιὰ τὰς
7 Νοεμβρίου ὀρίσθη
ἡ πρώτη γενικὴ δο-
κιμὴ τοῦ ἔργου τοῦ
κ. Ἀγγέλου Τερζά-
κη «Νύχτες στὴ Με-
σόγειον», ποὺ θὰ δια-
δεχθῇ συντόμως τὸν
«Ὁθέλλου» τοῦ Σαίξ-
πηρ. Στὸ ἔργο τοῦ
κ. Τερζάκη —ἐναντί-
ον ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέρον-
τα ρόλο ἐμπνεύει ὁ
νέος πρωταγωνιστὴς κ. Ἀλέκος Ἀλε-
ξανδράκης.

'Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία - 1.ΝΟΕ.1958.....

Ὁ Νίκος Τζόγιας, ἡ Τζένη Καρέη, ὁ Ἀλέκος Ἀλεξανδράκης καὶ ὁ
Παντελῆς Ζερβὸς στὴ δοκιμὴ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγγ. Τερζάκη «Μία νύ-
χτα στὴ Μεσόγειον» ποὺ θὰ ἀνεβασθῇ τὴν μεταπρὸς ἐξ-
εβδομάδα στὸ «Βασιλικόν».

'Απόκομμα

Χρονολογία

«ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ»

.....1.ΝΟΕ.1958.....

Ἀπὸ τὰς δοκιμὰς τοῦ νέου ἔργου τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα
στὴ Μεσόγειον», ποὺ θ' ἀνέβῃ εἰς τὸ Ἐθνικὸν Θέατρον τὴν με-
ταπρὸς ἐξεβδομάδα. Εἰκονίζονται εἰς νύκτα σκηνὴν τοῦ, οἱ κυ-
ριοὶ ἐρμηνεύονται τοῦ καινούργιου αὐτοῦ ἑλληνικοῦ ἔργου, ἦτοι ὁ
Νίκος Τζόγιας, ὁ Ἀλέκος Ἀλεξανδράκης, ἡ Τζένη Καρέη καὶ
ὁ Παντελῆς Ζερβός.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΑ ΠΑΡΑΣΚΗΝΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΪΚΩΝ ΘΕΑΤΡΩΝ

ΟΙ ΑΘΗΝΑΙΟΙ ΚΑΙ ΟΙ ΠΕΙΡΑΙΕΙΣ ΘΑ ΕΧΟΥΝ ΔΕΚΑΤΡΙΑ ΘΕΑΤΡΑ ΕΦΕΤΟΣ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ

Ο ΜΙΝΩΤΗΣ ΘΑ ΣΚΗΝΟΘΕΤΗΣΗ ΔΥΟ ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ-ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΡΙ-ΩΝ ΘΙΑΣΩΝ ΣΤΙΣ ΕΠΑΡΧΙΕΣ-ΕΝΑ ΕΡΓΟΝ ΠΟΥ ΠΑΙΖΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΑΠΟ ΑΝΔΡΕΣ

Ιδιαίτεροι πληροφορίες του θεατρικού ρεπόρτερ της «Ακροπόλεως» κ. Α. ΚΡΥΦΟΥ

Το καλοκαίρι τελείωσε πια για τα θέατρα. Ήταν έτος ένα καλοκαίρι περιεργό και άνωμαλο. Ένώ άλλη φορά οι υπαίθριες σκηνές παίζουν πάντοτε έως τα τέλη Σεπτεμβρίου και καμιά φορά παρατείνουν μερικές φορές και τις πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου, έτος ο καιρός τα ευνοούσε — κυριολεκτικά — κι έτσι ευνοήματα πολλοί θίασοι μπήκαν σε χειμερινές αίθουσες, ξαναδύσαν κατόπιν αλλά ο Άττικος ουρανός τα ξαναχάλασε. Έτσι αν εξαιρέσουμε το «Ακρόπολη», που έχει τέτα κι' έκανε χρο-

σες δουλειές σ' όλη την περίοδο της άνοιξης, οι περισσότεροι θίασοι είχαν πολλές ζημιές και λίγους θεατές. Γι' αυτό δεν αναγγέλλεται καμμία καινούργια παράσταση στο υπαίθριο, εάν εξαιρέσουμε της «Πέρας» που ετοιμάζει ο θίασος Ροντήρη στον Πειραιά, με την προοπτική ή τραγωδία αυτή του Αίσχυλου να παιχθεί εντός των ημερών στον Λόφο της Καστέλλας. Όλα τα υπόλοιπα συγκροτήματα προετοιμάζονται για τις χειμωνιάτικες εξορμήσεις τους.

Τις τελευταίες των εμφανίσεων. Ο βασιλιάς πάλι του γέλοιου, ο Βασίλης Λογοθετίδης, σημειώνει ακόμη τόση επιτυχία, με τον «Ήλια» του Ίβου, ώστε δεν άρχισε να προετοιμάζει το νέο έργο του «Άλκυονας» Σκαλιάρου και Χρήστου Γιαννακοπούλου που θα ανέβει στο γεινερνέο θέατρο «Αθηνών». Άλλως τε το ελληνικό αυτό έργο — που ο τίτλος του είναι προσωρινά «Ο Κύριος Τέρας» — ακόμη... δεν άρχισε να γράφεται. Το γόνιμο μυαλό της δημοφιλούς δυάδας των δύο συνεργαζομένων κωμωδιογράφων έχει σκαρώσει την υπόθεση και έτσι το γράψιμο της κωμωδίας είναι ζήτημα ολίγων ημερών.

Λένε ότι καταφέρνει πολύ καλά. Τα διπτυχία των υπό εκδόλαφιν αυτών νεαρών πρωταγωνιστριών, το δόκλονόρι ή τις Ντασοπούλου. Είναι μια νέα ήθοποιος που ήλθε από τον ελληνικό βορρά και λένε πως έχει αξιόλογο ταλέντο. Έν πάση περιπτώσει η Άννα Κυριακού που ήταν έως τώρα η πρωταγωνίστρια του Φωτοπούλου, δι-

μιά σειρά από άλλα κλασσικά και μοντέρνα έργα.

ΤΑ ΕΦΕΤΙΝΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

Κλασσικά, νεοκλασσικά και έργα του σύγχρονου θεάτρου θ' αποτελέσουν το δραματολόγιο του «Εθνικού θεάτρου». Μάλιστα ο θίασος του «Βασιλικού»

και τα κοστούμια από τον Φωκά και την μουσική έπένδυναι γράφει ο Μανός Χατζηδάκης. Το έργο είναι από αρκετές μέρες στην πρόβα και υπολογίζεται ότι σε 15 μέρες θα γίνει η γενική δοκιμή του και ως τις 10 Οκτωβρίου θ' ανοίξει το θέατρο της οδού Αγίου Κωνσταντίνου. Τον «Οθέλλο» θα παίξει ο Θάνος Κωτσόπουλος, τον «Ιάγρο» ο Βασίλης Διαμαντόπουλος και την Δυσδαίμονα η Άννα Συνοδινού. Η ίδια θα υποδυθεί αργότερα τον πρώτο ρόλο και στην «Κυρά της Βάλσας» του Ίφειν. Δεύτερο έργο θ' ανέβουν «Οι νύκτες στην Μεσσήνιο» του Άγγελου Τεράκη με την Τζένη Καρέζη και με σκηνοθέτη τον Κωστή Μιχαηλίδη.

13 ΘΕΑΤΡΑ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ

Έως την ώρα είχε γνωστών ότι στην Αθήνα θα λειτουργήσουν στην σαιζόν που ανοίγει σε λίγες μέρες, 13 εν όλω χειμωνιάτικα θέατρα. Από αυτά τα 11 κάνουν ήδη πρόβες. Έμειναν που δεν άρχισαν ακόμη να προετοιμάζονται είναι ο θίασος Λογοθετίδη, καθώς επίσης και η «Έλλη Λαμπρινή» με τον Δημήτρη Χόρη. Οι δύο αυτοί τόσο άγαπημένοι πρωταγωνιστές βρίσκονται στην Θεσσα-

λονίκη και κάπως μισοπροετοιμάζονται και αυτοί. Άλλως τε όλος ο θίασός τους αποτελείται πάλιν από τους... δύο τους. Μ' άλλα λόγια έχουν αποφασίσει το «Κεντρικό» ν' ανοίξει και φέτος μ' ένα έργο στο οποίο να παίξουν μοναχά δύο πρόσωπα, όπως το «Εθνικό κρεβάτι», που τόσο άρεσε και τον τελευταίο καιρό και στην πρωτεύουσα της Βορείου Ελλάδος, όπου κάνουν τώρα

ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

Έν τώ μεταξύ οι ίδιοι συνεργασίες τελειώνουν μια άλλη τους κωμωδία. Ο τίτλος της είναι «Ο δος αμερικανικός στόλος» και θα πρωταγωνιστήσει την Θεσσαλονικινή μέσα στον Οκτώβριο. Θα την παρουσιάσει ο Μίμης Φωτοπούλος που τελειώνει την άλλη Κυριακή στο «Σαμοστέλι» και στις 3 Οκτωβρίου με τον καινούργιο του θίασο θα φύγει για την πρωτεύουσα της Μακεδονίας. Εκεί θα εμφανισθεί στο Βασιλικό Θέατρο μ' έργο έναρξεως τον θρυλικό «Σβέικ». Η αντιμιλιταριστική αυτή σάτιρα παίχθηκε τελευταία και από τον θίασο Βίλλιαμς Κύρου με τον Σπύρο Μουσοπούρη στον ρόλο του καλού στρατιώτη. Ο δημοφιλής κωμικός όμως έκρινε πως υπάσχει προνόμια να παρουσιάσει και εκείνος την ετοιμική αυτήν δημιουργία του εις τους Βορειοελλαδίτες. Γι' αυτό και η έναρξη προδιορίστηκε με «Σβέικ». Μαζί με τον Φωτοπούλο θα πάνε στην Θεσσαλονίκη η Μαρίκα Κρεβάτι, ο Γαβριηλίδης, ο Διανέλος κι' άλλοι γνωστοί ήθοιοι. Θα πάνε επίσης και δύο άγνωστα ως τώρα φιντανία, που ο θίασος Φωτοπούλου τα προορίζει για τους πρώτους γυναικείους ρόλους. Είναι η Έβρα Καλογεροπούλου. Είναι μια νέα ήθοποιος που έχει μετεκπαδευθεί εις την Άγγλεια και έχει κάμει και τουρνέ μ' ένα γαλλικό θίασο επί ένα χρόνο. Η ίδια γυρίζει και δύο ταινίες όπου

Εις το «Εθνικό» Θέατρον συνεχίζονται με γοργόν ρυθμόν οι δοκιμές εις τον «Οθέλλο» του Σαίξπηρ, με το όποιον στις αρχές του πρώτου 15θήμερου του Οκτωβρίου θα αρχίσουν οι παραστάσεις της Κρατικής Σκηνής. Ανωτέρω η Άννα Συνοδινού, ο Θάνος Κωτσόπουλος και άλλα στελέχη της έρμηνείας της Σαίπηρικής τραγωδίας.

έκοψε την συνεργασία της μαζί του. Θα συμπράξει με τον θίασο Ροντήρη στο Δημοτικό Πειραιώς, τον θίασο που από πλουσίους δραματικών στελεχών διαβέβαιε εστικά την Ακρόπολη Παπαθανασίου. Το «Πειραϊκό Θέατρο» μετά τους «Πέρας» — για τους όποιους μίλησε παραπάνω — σκοπεύει να παρουσιάσει στο Δημοτικό Πειραιώς

σύμφωνα με τις συνθήκες του θα εγκαίνισαν την καινούργια σαιζόν μ' ένα «Σαίξπηρ», Στήν αρχή ήταν ν' ανέβει ο «Αντώνιος» και η Κλεοπάτρα με την Βάσια Μανωλίδου ή να δοθεί για έναρκτήριο έργο μια κωμωδία του Γκολτσόν. Τελικά όμως προτιμήθηκε ο «Οθέλλος». Το σκηνοθετεί ο Σολωμός, τα σκηνικά γίνονται από τον Κλώνη

Μία φωτογραφία από τις δοκιμές της καινούργιας κωμωδίας του Δημήτρη Ψαθά «Φαναίος ή κλέφτης», με την όποιαν στις 3 Οκτωβρίου θ' αρχίσει το θέατρον Κοτοπούλη. Εικονίζονται η Μαίρη Άρσνη, ο Ντίνος Ηλιόπουλος και ο Διονύσης Παπαγιαννόπουλος.

Απόκομμε ΔΡΑΣΕΩΣ Θεσ/νίκης...
χρονολογία 8 ΣΕΠ. 1958........στην Αθήνα
Δ Συνήλθεν σε συνεδρίαση η Καλλι-
τεχνική Επιτροπή του Εθνικού Θεάτρουσε μία σκηνή του έργου «Το Νυμφείο
βάτος»

και λαμβάνοντας αποφάσεις επί του ρεπερτορίου της προσεχούς χειμερινής περιόδου. Από τα 7 έργα που θα παρουσιαστούν το Εθνικό κατά την χειμερινή περίοδο, έχει ληφθεί ήδη απόφαση για τα 5, τα οποία θα είναι τα εξής: Σαίξπηρ «Οθέλλος», Μπωμαρσάι «Γάμοι του Φίγκαρο», Ούγκο Μπέτι «Εγκλημα στο Ντύρρενματ», Ντύρενματ «Επισκεφτείς κυρία», Ζαν Ζιροντού «Εντερμέτζο». Το 6ο έργο που θα είναι ένα από τα «Ανοούγ» και συγκεκριμένα η «Ελευκάντια» ή η «Ευρυδίκη». Το 7ο θα είναι η μεταβολή των έργων του Λόρκα «Ντόν Ραζίτα» και «Γέρμας» και του έργου του Όσμπορν «Πρωτόγονοι νεύτα» και ενός έργου του Μπέρναρ Σω. Πάντως τις περισσότερες πιθανότητες προτιμήσεως έχουν τα εθιμικά νεύτα του Όσμπορν.

Δ. Από τα 3 ελληνικά έργα που θα ανεβασθούν, κατά πάσαν πιθανότητα, κατά την ερχόμενη χειμερινή περίοδο, τα δύο θα είναι, οριστικά, η «Νύχτα στη Μεσόγειο» του Άγγελου Τριβίνα και η «Αλκιβιάδης» του Θεοτοκά. Το τρίτο δεν επελέγη ακόμη, γνωστή όμως ότι συγκεντρώνει πολλές προτιμήσεις η «Κροίσκος» του Αλ. Μάτσα. Ο «Αθανάσιος Διάκος» του Σωτήρη Παπατζή αποβλήθη μόλις χθες στο Εθνικό Θέατρο και δεν επρόκειτο ακόμη να τον διαβάσουν όλα τα μέλη της Καλλιτεχνικής Επιτροπής. Ο «Διάκος» θα περιληφθεί ασφαλώς στο ρεπερτόριο της μεταπροσεχούς χειμερινής περιόδου 1959-1960.

Δ. Πληροφορούμεθα ότι ο Αλ. Αλεξανδράκης προλαμβάνεται εντός των ημερών στο Εθνικό Θέατρο για την προσεχή χειμερινή περίοδο. Ως γνωστόν, ο ευλεκτός πρωταγωνιστής είναι ελεύθερος να εργασθεί μέχρι του προσεχούς Απριλίου, μετά την χορήγηση σ' αυτόν από της Δευτεροβάθμιας Επιτροπής Αδείας Ασκήσεως Έπαγγελματος Ήθο ποιού εξάμηνου άναστολής της έκτασης της ποιητικής στερήσεως επαγγελματικής άδειας.

Η διεύθυνση του Εθνικού Θεάτρου ανακοινώνει χθες το απόγευμα με όρινο προς τον κόσμο το δραματολόγιο της Κρατικής Σικηνής για την ερχόμενη θεατρική περίοδο.

— Στο ρεπερτόριο αναγγέλλονται 10 εν όλω έργα, από τα οποία τελικά θα ανεβασθούν, επανολόγως των τεχνικών αλλαγών του θεάτρου επτά έως οκτώ.

— Στα επτά ή οκτώ έργα θα προστεθούν τρία ή δύο ελληνικά, ή τελική επιλογή των οποίων δεν έγινε ακόμη. Η αναγγελία των ελληνικών έργων θα γίνει μετά δεκαήμερον.

— Το ρεπερτόριο, σύμφωνα με την επίσημη ανακοίνωση, έχει ως εξής:

Δραματολόγιο 1957 — Μάιος (1959): Έξον κλασικών θεάτρων: Σαίξπηρ: «Οθέλλος» (εναρκτήριο), Μπωμαρσάι: «Γάμοι του Φίγκαρο», Γκολντόνι: «Η τετραπέρατη καμαριέρα».

Νεοκλασικών θεάτρων: Ίψεν: «Η κυρά της θάλασσας».

Νέωτερον θέατρον: Ούγκο Μπέτι: «Εγκλημα στο νησί των κατωκίων», Φρ. Ντύρενματ: «Επισκεφτείς κυρία», Ζαν Ζιροντού: «Εντερμέτζο», Ζαν Άνουγ: «Ελευκάντια» ή «Ευρυδίκη», Φεδ. Γκαρσία Λόρκα: «Η Γέρμας» ή «Δόνα Ραζίτα», Τζών Όσμπορν: «Πρωτόγονοι νεύτα» και Ζορζ Μπερνανός: «Διάλογοι Καρμηλιτισσών».

ΠΟΙΑ ΕΡΓΑ ΘΑ ΠΑΙΧΘΟΥΝ

Σύμφωνα με τις ιδιαίτερες πληροφορίες μας, από τα έργα που αναφέρονται στον ανωτέρω πίνακα, εκείνα των οποίων το ανέβασμα πρέπει να θεωρηθεί δεδομένο, είναι τα εξής: «Οθέλλος» του Σαίξπηρ, «Γάμοι του Φίγκαρο» του Μπωμαρσάι, «Εγκλημα στο νησί των κατωκίων» του Ούγκο Μπέτι, «Επισκεφτείς κυρία» του Φρ. Ντύρενματ, «Εντερμέτζο» του Ζαν Ζιροντού, «Ελευκάντια» «Ευρυδίκη» του Άνουγ και ενδεχομένως «Η Γέρμας» ή «Δόνα Ραζίτα» του Λόρκα.

— Εκείνα των οποίων το ανέβασμα μέλλον θα μετατεθεί για το χρόνο είναι τα εξής: «Η τετραπέρατη καμαριέρα» του Γκολντόνι, «Πρωτόγονοι νεύτα» του Όσμπορν και «Διάλογοι Καρμηλιτισσών» του Μπερνανός.

Η ΜΑΝΣΑΙΔΟΥ ΘΑ ΕΡΜΗΝΕΥ-
ΣΗ ΖΙΡΟΝΤΟΥ ΚΑΙ ΑΝΟΥΓ

Σχετικά με την ερμηνεία των έργων, ανακαλύφθηκε και χθες η πληροφορία ότι η Βάσια Μανσαίδου θα παίξει τον πρώτο ρόλο στο έργο του Ζιροντού «Εντερμέτζο», καθώς και στην «Αντιγόνη» ή την «Ελευκάντια» του Άνουγ.

ΠΑΙΣΙΝΟΥ — ΜΙΝΩΤΗΣ ΘΑ ΠΑΙ-
ΞΟΥΝ ΟΥΓΚΟ ΜΠΕΤΤΙ ΚΑΙ
ΝΤΥΡΡΕΝΜΑΤ

Κατά τις ίδιες πληροφορίες, η Κατίνα Παζινού και ο Αλέξης Μινωτής θα παίξουν, κατά την ερχόμενη χειμερινή περίοδο το «Εγκλημα στο νησί των κατωκίων» του Ούγκο Μπέτι και την «Επισκεφτείς κυρία» του Φρ. Ντύρενματ. Και τα δύο έργα θα παιχθούν με συννοήστρια Αλέξη Μινωτή.

— Πρέπει να σημειωθεί ότι στο έργο του Μπέτι, τον κεντρικό ρόλο, που είναι ανδρικός, τον υποδύεται ο Αλέξης Μινωτής, ενώ στο έργο του Ντύρενματ, που ο κεντρικός ρόλος του είναι γυναικείος, προβάλλεται η Κατίνα Παζινού.

Η ΑΝΝΑ ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ ΣΤΗΝ
«ΚΥΡΑ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ»

Εξ Άλλου, κατά τις ιδιαίτερες πληροφορίες μας, η Άννα Συνοδινού, που ως γνωστόν θα υποδυθεί την Αυσταίμο στον «Οθέλλο», θα παίξει τον κεντρικό ρόλο στο έργο του Ίψεν «Η κυρά της θάλασσας».

— Στο ίδιο έργο θα παίξει τον βασικό ανδρικό ρόλο ο Βασίλης Διαμαντόπουλος, ο οποίος, ως γνωστόν, θα υποδυθεί και τον Ιάγιο στον «Οθέλλο».

Ο ΝΕΖΕΡ ΣΤΟΙΣ ΜΠΩΜΑΡΣΑΙ

Επίσης, κατά τις ιδιαίτερες πληροφορίες μας, στο έργο του Μπωμαρσάι «Γάμοι του Φίγκαρο» θα εμφανισθούν ο Χριστόφορος Νέζερ, ο Τάκης Γαλανός, ο Άρης Μαλλιαγρός και ο Μιχ. Καλογιάννης.

ΒΕΒΑΙΟ ΤΟ ΑΝΕΒΑΣΜΑ ΤΟΥ
ΕΡΓΟΥ ΤΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Ως προς τα ελληνικά έργα, πρέπει να θεωρηθεί ως δεδομένο το ανέβασμα του έργου του Άγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», η υπόθεση του οποίου εξελίσσεται κατά την εποχή της Φραγκοκρατίας.

— Ως προς το έργο του Γ. Θεοτοκά «Αλκιβιάδης» θεωρείται πιθανόν ότι το ανέβασμά του θα μετατεθεί μέλλον για την μεταπροσεχή θεατρική περίοδο.

ΘΑ ΑΝΕΒΑΣΘΗ Ο ΙΟΥΛΙΑΝΟΣ
ΤΟΥ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ ΜΕ ΤΟΝ
ΘΑΝΟ ΚΩΤΣΟΠΟΥΛΟΙ

Εξ Άλλου, πάντοτε κατά τις ιδιαίτερες πληροφορίες των ελέων είναι ενδεχόμενο να ανεβασθεί κατά την ερχόμενη χειμερινή περίοδο ο Ιούλιανος του Νίκου Καζαντζάκη.

— Στην περίπτωση πραγματοποίησε του ανέβασμας του «Ιουλιανού», τον κεντρικό ρόλο θα υποδυθεί ο Θάνας Κωτσόπουλος, ο οποίος, ως γνωστόν, θα ενοραρώσει και τον Οθέλλο στην ομώνυμη τραγωδία του Σαίξπηρ που αναγγέλλεται ως εναρκτήριο. Το έργο του Καζαντζάκη θα σκηνοθετηθεί από τον Κωστή Μιχαηλίδη.

Το Εθνικόν Θέατρον
ἀνεκοίνωσε χθες τὸ
ἐφετινὸν δραματολόγιον

7-8 ξένα ἔργα

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ διευθυντής του Εθνικού Θεάτρου κ. Χαρμοῦζιος ἔδωκε χθες τὸ βράδυ 15 Σεπτεμβρίου πρὸς δημοσίευσιν — κατὰ τὴν καθιερωμένην — τὸ δραματολόγιον τῆς κρατικῆς σκηνῆς διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν περίοδον 1958 - 59. Τὸ ἀνακοινωθέν δραματολόγιον περιλαμβάνει τὰ ἐξῆς ἔργα: Ἕξον κλασικὸν θέατρον: Σαίξπηρ: «Οθέλλος», Μπωμαρσάι: «Γάμοι τοῦ Φίγκαρο». Γκολντόνι: «Ἡ τετραπέρατη καμαριέρα». Νεοκλασικὸν θέατρον: Ίψεν: «Ἡ κυρά τῆς θάλασσας». Νέωτερον θέατρον: Οὔγκο Μπέτι: «Ἐγκλημα στὸ νησί τῶν κατωκίων», Φρ. Ντύρενματ: «Ἐπισκεφθῆς μιὰς ἡλικιωμένης κυρίας». Ζαν Ζιροντού: «Ἐντερμέτζο». Ζαν Άνουγ: «Ἐλευκάντια» ἢ «Εὐρυδίκη». Φεδ. Γκαρσία Λόρκα: «Ἡ Γέρμας» ἢ «Δόνα Ραζίτα». Τζών Όσμπορν: «Πρωτόγονα νεύτα» καὶ Ζορζ Μπερνανός: «Διάλογοι Καρμηλιτισσών».

Μετὰ ἀπὸ 10 ἡμέρας ἢ ἀναγγελία ἑλληνικῶν ἔργων Κρατικῆς Σικηνῆς

Ἡ πρώτη τοῦ «Οθέλλου»

ΠΑΡΑΛΛΗΛΩΣ ἀνεκοινώθη ὅτι ἡ ἀναγγελία τῶν ἑλληνικῶν ἔργων τοῦ

δραματολόγιου τοῦ Εθνικοῦ Θεάτρου θὰ γίνῃ μετὰ δεκαήμερον. Τὰ ἔργα αὐτὰ θὰ εἰσὶν οριστικῶς δύο καὶ τὸ ἕνα ἐξ αὐτῶν ὁπωσδήποτε ἢ «Νύχτες στὴν Μεσόγειο» τοῦ εἰσινουμένου Ἀγγ. Τερζάκη. Διὰ τὸ ἄλλο ἔργον δὲν πορεύεται μέχρι στιγμῆς υπεύθυνος πληροφορία. Ἀναφέρεται ἐπίσης ὅτι ἐνδεχομένως ἡ σκηνικὴ δημιουργία τοῦ κ. Τερζάκη νὰ διαδεχθῇ τὸν «Οθέλλο», πού —ως γνωστόν— θὰ εἴναι τὸ εναρκτήριο ἔργον τῆς σαιζόν. Ἀπὸ τοῦδε ἔχει προσδιορισθῇ ὅτι τὴν Κυριακὴν 5ην Ὀκτωβρίου θὰ γίνῃ ἡ πρώτη γενικὴ δοκιμὴ τῆς τραγωδίας αὐτῆς τοῦ Σαίξπηρ μετὰ σκηνικά καὶ τὰ κοστούμια τῆς παραστάσεως. Εἰκόσται ὅς ἐκ τούτου ὅτι ἡ ἐναρκτικὴν παραστάσεων τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου θὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκαήμερου τοῦ προσεχοῦς μηνός.

ΠΡΩΤΗ ΕΜΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΚΗ ΕΙΣ ΤΟ ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ κ. ΤΕΡΖΑΚΗ

Ο προσηλυτισμός εις τὰ βασιλικὰ θέατραν εκτελέσας ηθοποιός της πρόζας, Ἀλέκος Ἀλεξανδράκης, θὰ κἀμὴ τὴν πρώτην του ἐμφάνισιν εἰς τὴν Κρατικὴν Σκηνὴν μετὰ τὸ ἔργον τοῦ κ. Τερζάκη «Μύχτα στὴ Μεσόγειος» ποὺ θὰ ἀνέβῃ εὐθὺς μετὰ τὸν «Ὁθέλλου» τοῦ Σαίξπηρ.

Σύμφωνα μετὰ τὴν γενομένην χθὲς διανομὴν, τὸν ρόλον τῆς δουκίσσης Μαρίας Ντ' Ἀγκιέν θὰ ὑποδυθῇ ἡ Τζένη Καρέζη, τοὺς δὲ ὑπολοίπους κεντρικοὺς ρόλους οἱ Ἀλ. Ἀλεξανδράκης, Νικ. Τζόγιας, Παντ. Ζερβὸς καὶ Ι. Ἀποστολίδης.

Τὸ ἔργον θὰ σκηνοθετήσῃ δ κ. Κ. Μιχαηλίδης.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΥΝ ΤΑ ΘΕΡΙΝΑ ΘΕΑΤΡΑ

Κατόπιν τῆς βελτιώσεως τοῦ καιροῦ παρ' ὅ,τι ἔληξαν τὰ συμβόλαια τῶν ἡθοποιῶν, ὅλα τὰ θερινὰ θέατρα θὰ συνεχίσουν τὰς παραστάσεις τῶν τὴν προσεχῇ ἑβδομάδα.

Η «ΓΑΛΗΝΗ»

Ἀπὸ τὴν προσεχῇ Δευτέρα οἱ δοκιμαίαι τῆς «Γαλήνης», ποὺ θὰ ἀποτελέσῃ ὡς γνωστὸν τὸ ἐναρκτήριον ἔργον τοῦ θεάτρου «Κυβέλης» εἰς τὴν νέαν του χειμερινὴν ἐξόρμησιν μετὰ τὸν θάνατον τῆς ἐκλεκτῆς πρωταγωνιστρίας Ἀλίκης, θὰ γίνωνται εἰς τὸ συνθετικὸν σκηνικὸν τῆς Ἀναδύσου, τὸ ὁποῖον ἐφιλοτέλεσεν ὁ γνωστὸς ἀρχιτέκτων Π. Σκελλάρης. Παράλληλως ἐντὸς τῆς προσεχοῦς ἑβδομάδος θὰ σταθῇ εἰδικὴ μουσικὴ ἀπὸ τὴν Θεσσαλονικίην, ὅπου δρῶσκει ὁ συνθέτης τῆς Νίκου Γιάνκοβλεφ γιὰ νὰ πλαισιώσῃ τὴν «Γαλήνην». Ἡ μουσικὴ αὕτῃ θὰ ἐκτελεσθῇ γιὰ πρώτη φορὰ εἰς «Χάμ μὸν Ὀργάν», τὸ ὁποῖον θ' ἀποδίδῃ ὅλα τὰ ἡχητικὰ ἐφέ τοῦ ἔργου. Ὅπως ἤδη ἀνεκοινώθη, ὁ θάνατος Ἀλίκης μετὰ τὴν καλλιτεχνικὴν διεύθυνσιν τοῦ Γιώργου Γληνοῦ, προσδιώρισεν τὴν πρεμιέρα τοῦ διὰ τὴν 10ην Ὀκτωβρίου. Μετὰ τὴν «Γαλήνην» ἐπανεμφανίζεται εἰς τὴν Ἀθηναϊκὴν σκηνὴν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν Ἀλίκην καὶ ἡ ἐκλεκτὴ πρωταγωνίστρια Μιράντα, ἡ ὁποία ἐρμηνεύει τὸ βασικὸν ρόλο τῆς Θείας - Μαρίας. Εἰς τὸ ἴδιον ἔργον κἀνει ἐπίσης τὴν πρώτην τῆς μεγάλῃ θεατρικῇ ἐμφάνισιν εἰς ἕνα ρόλο ἰδιαίτερον δραματικῶν ἀξιώσεων, ἡ νέα πρωταγωνίστρια τοῦ Κινηματογράφου καὶ τῆς Ἀμερικανικῆς τηλεοράσεως Ἄννα Μπράτσου.

ΚΟΥΑΡΤΕΤΤΟ ΝΕΓΡΩΝ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΤΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΘΗΝΑΣ

Τὸ Καλλιτεχνικὸν Γραφεῖον Κρίτα ἀναγγέλλει τὴν προσεχῇ ἐμφάνισιν εἰς τὰς Ἀθήνας τοῦ περιφημοῦ φωνητικοῦ κουαρτέττου «Γκόλντεν Γκέιτ».

Ἡ πρώτη καὶ μοναδικὴ ἐμφάνισις τοῦ ἐν λόγω κουαρτέττου εἰς τὰς Ἀθήνας θὰ γίνῃ τὴν Δευτέραν 13ην Ὀκτωβρίου εἰς τὸ θέατρον «Κεντρικόν» ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἑλληνοαμερικανικῆς Ἐνώσεως. Τὸ «Γκόλντεν Γκέιτ» θεωρεῖται ὡς ἕνα ἀπὸ τὰ καλλιτεχνικώτερα καὶ δημοφιλέστερα ταύτοχρονως τοῦ εἴδους.

Ἐπανελημμένως ἔχει προσκληθῇ εἰς τὸν Λευκὸν Οἶκον διὰ νὰ τραγουδήσῃ πρὸς τιμὴν ξένων προσωπικοτήτων, φιλοξενουμένων ἀπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Οἱ δίσκοι τοῦ «Γκόλντεν Γκέιτ» εἰναι δημοφιλέστατοι καὶ κυκλοφοροῦν εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδων ἀντιτύπων, εἰς ὅλον τὸν Κόσμον. Ἡ Ἑλληνοαμερικανικὴ Ἐνωσις ἐγκαινιάσασα ἐφέτος μίαν ἐνδιαφέρουσαν σειράν κονσέρτων μετὰ τὸ θαυμασίον κουαρτέττο ἐγχόρδων «Τζούλιαντ» συνεχίζει ἤδη τὰς καλλιτεχνικάς της ἐκδηλώσεις μετὰ τὸ «Γκόλντεν Γκέιτ» μετὰ πρόγραμμά νὰ ολοκληρωθῇ κατὰ τὴν προσεχῇ χειμερινὴν περίοδον, ὑπὸ τὴν ὀργανωτικὴν φροντίδα τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Γραφείου Κρίτα, τὸν κύκλον τῶν ἐν λόγω ἐκδηλώσεων.

Ο ΜΑΝΕΛΛΗΣ ΕΙΣ ΤΟ «ΠΑΝΤΑΡ»

Ὁ θάνατος τοῦ «Ραντάρ» ποὺ ἐ-

κονομῶν ὡσαύτως τὰς παραστάσεις του, ἐνισχυεῖται ἀπὸ σήμερον μετὰ τὸν κωμικὸν Φ. Μανέλη καὶ νὰς ἑξέως ἀτραξιὸν.

Στὸ Βασιλικὸν εἶναι προχθὲς ἡ ἐπισημὴ ἐναρκίς τῶν παραστάσεων τῆς καινούργιας χειμερινῆς περιόδου μετὰ τὸν «Ὁθέλλου» τοῦ Σαίξπηρ. Τὸ δυνατόν αὐτὸ ἔργο ἀπεδόθη περίφημα ἀπὸ τοὺς καλλιτέχνας τῆς κρατικῆς σκηνῆς, ἐκτός δὲ τῶν τριῶν πρωταγωνιστῶν, τοῦ κ. Θάνου Κωτσοπούλου, τῆς κ. Ἀννας Συναδίου καὶ τοῦ εἰκονιζομένου κ. Διαμαντοπούλου, ποὺ ὑπεδύσαν τοὺς ρόλους τοῦ Ὁθέλλου, τῆς Δουδαμόνας καὶ τοῦ Ἰάγου, καὶ τὰ ἄλλα στέλεχ, ποὺ ἀπέδωσαν τὰ δευτερεύοντα μέρη, ἐπαίξαν θαυμάσια καὶ ἐχειροκροτήθησαν ζωηρότατα ἀπὸ τὸ ἐκλεκτὸ κοινὸ τῆς πρεμιέρας. Οἱ παραστάσεις τοῦ «Ὁθέλλου» θὰ συνεχισθοῦν ἐπὶ ἕνα μῆνα. Ἐν συνεχείᾳ θ' ἀνεβασθῇ στὸ θέατρο τῆς οδοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου τὸ ἔργο τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη «Μύχτες στὴ Μεσόγειος», στὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρονται ρόλους ἀποδίδουν δ κ. Ἀλ. Ἀλεξανδράκης, ἡ δις Τζένη Καρέζη καὶ δ κ. Παντελῆς Ζερβός.

κ. Ἀγγέλου Τερζάκη «Μύχτες στὴ Μεσόγειος», στὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρονται ρόλους ἀποδίδουν δ κ. Ἀλ. Ἀλεξανδράκης, ἡ δις Τζένη Καρέζη καὶ δ κ. Παντελῆς Ζερβός.

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία

1.ΝΟΕ.1958.....

Ἐνα στιγμιότυπον ἀπὸ τὰς δοκιμαίαι τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Μύχτα στὴ Μεσόγειος», μετὰ τὸν Νίκο Τζόγια καὶ τὴν Τζένη Καρέζη, ποὺ εἰσὶν μέρος τῆς εἰκόνης ὁ δημιουργὸς τοῦ καινούργιου αὐτοῦ ἐλληνικοῦ ἔργου, ποὺ εἰς τὴν ἐκτέλεσίν του θὰ δοθῇ τὴν 13 Νοεμβρίου.

ΘΡΙΑΜΒΕΥΕΙ Ο «ΘΕΛΛΟΣ»

Αντιθέτως, το άλλο κρατικό θέατρο συνεχίζει με ικανοποιητικάτα ρυθμόν την δημιουργικήν εργασία του. Ο «Θέλλος» του Σαίπηρ σημειώνει σταθερές και συνεχείς πιέσεις, ιδίως δε κατά τις απογευματινές παραστάσεις δεν υπάρχει έστω και μία κενή θέσις. Είναι τόση η επιτυχία που πραγματοποιεί το έφετείνον έναρκτηριον έργον του εθνικού θεάτρου, ώστε αντιμετωπίζεται κατόπιν τούτου η επί μερικές ημέρας παράστασις του. Πάντως, η κρατική σκηνή πρόζας, σύμφωνα με το προγραμματισμένον ρεπερτόριον της θα αλλάξη οπωσδήποτε έργο εντός του Νοεμβρίου και θα παρουσιάσῃ τὴν «Νύχτα στὴν Μεσόγειον» τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη. Τὸ ἑλληνικὸν αὐτὸ ἔργον θὰ ἀνέβῃ κατὰ σκηνοθεσίαν τοῦ Κωστή Μιχαηλίδου καὶ με βασικούς ἐκτελεστές τὴν Τζένη Καρέζη καὶ τὸν Ἀλέκο Ἀλεξανδράκη. Θὰ ἀκολουθήσῃ ἐν συνεχείᾳ ἡ παρουσίασις ἑνὸς ἔργου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ πρωταγωνιστῇ ἡ Βάσω Μανωλίδου, μετὰ ταῦτα δὲ θὰ παίξουν οἱ ἄγμοι τοῦ Φίγκαρου τοῦ Μπωμαράσι.

Απόκομμα ΕΘΝΟΥΣ

Χρονολογία

12 ΔΕΛ. 1958

Τὸ νέον ἔργον τοῦ Ἀγγ. Τερζάκη ποὺ θ' ἀνέβῃ εἰς τὸ Ἐθνικόν Τί λέγει ὁ δημιουργός του

Ο ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΕΡΖΑΚΗΣ ἔχει ἔτοιμον ἓνα νέον θεατρικὸν ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Νύχτα στὴν Μεσόγειον», τὸ ὁποῖον ἐνδεχομένως θὰ ἀναβιβασθῇ ἀπὸ τὴν Κρατικὴν Σκηνὴν κατὰ τὴν ἐρχομένην περίοδον. Ὁ συγγραφεὺς τῆς «Πριγκίπισσας Ἰζαμπῶς», ἐρωτηθεὶς σχετικῶς, προσδιώρισεν ὅτι δὲν πρόκειται οὐσιαστικῶς γιὰ ἓνα νέον ἔργον, ἀλλὰ γιὰ μίαν ἐρωματικὴν κωμῶδιαν ἱστορικὸν περιχομένου, τῆς ὁποίας ἡ συγγραφή ἐπερατώθη τὸ 1946. Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Τερζάκης καθώρισεν ὅτι τὸ πολυπρόσωπον αὐτὸ ἔργον τοῦ διαδραματίζεται κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα, ἀναφέρεται δὲ εἰς μίαν ἱστορικὴν στιγμὴν διεκδικήσεως ἐπιμάχων σημείων τῆς Μεσογείου ὑπὸ τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Χαρακτηριστικῶς δὲ ὁ ἐκλεκτὸς δραματογράφος προσέθεσεν ὅτι τὸ «Νύχτα στὴν Μεσόγειον» ἀποτελεῖ τὸ ἀντίδοτον τῆς «Πριγκίπισσας Ἰζαμπῶς» γιὰ τὸ θέατρο.

Απόκομμα ΠΕΡΙΟΔ. ΡΑΔΙΟ-ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Χρονολογία

26 ΟΚΤ. 1958

Στὸ «Βασιλικό», παράλληλα μετὰ τὰς παραστάσεις τοῦ «Θέλλου», ποὺ συγκεντρώνουν πάντα πολὺν κόσμον, συνεχίζονται καὶ οἱ δοκιμὲς στὸ καινούργιο ἔργο τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτες στὴν Μεσόγειον», ποὺ θὰ δι-δεχθῇ ἐν καιρῷ τὸ γο τοῦ Σαίπηρ ὁ θεάτορος τῆς οδοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἐγγνώσθῃ ὅτι τρίτον ἔργον τοῦ κρατικοῦ δραματικοῦ θεάτρου θὰ εἶναι τὸ «Ἰντερμέζο» τοῦ Ζάν Ζυρτοῦ, ὁ ὁποῖος θὰ πρωταγωνιστῇ ἡ κ. Βάσω Μανωλίδου.

-3 ΝΟΕ. 1958

Ὁ Ἀγγελοῦ Τερζάκης διὰ τὸ ἔργον τοῦ ποὺ θὰ δοθῇ τὴν Παρασκευὴν

Πῶς τὸ ἐνεπνεύσθη

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ τοῦ Ἐθνικοῦ Θεάτρου, κατόπιν τῆς χθεσινῆς ἀπορόπου ἀνωμαλίας, λόγω τῆς ἀσθενείας τοῦ θαλασσοπόλου — καὶ ἀφοῦ πρὸς στιγμὴν συνεστήθη ἡ ἐπαναλήψῃ διὰ μίαν ἐβδομάδα «Ἡ ἡδονὴ τῆς τιμωρίας» — κατέβηκεν εἰς τὴν ἀπόφασιν ὡς πῶς ἐπισπεύσῃ ἡ ἀναβιβασίς τοῦ ἔργου τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στὴν Μεσόγειον», ποὺ εἶχε προγραμματισθῇ διὰ τὰς 13 Νοεμβρίου. Κατόπιν τούτου τὸ νέον ἑλληνικὸν ἔργον, ποὺ ἀνεβιβάζεται κατὰ σκηνοθεσίαν Κ. Μιχαηλίδου καὶ με ἐκπαικὰ Κλωνί, θὰ πρωτοπαίχῃ τὴν προσεχὴ Παρασκευὴν 7ην Νοεμβρίου. Σχετικῶς μετὰ τὴν καινούργια τοῦ αὐτοῦ σκηνοκτικὴ δημιουργίαν ὁ Ἀγγελοῦ Τερζάκης, οὐλὸν χθὲς ἀπὸ τοῦ ραδιοφωνικοῦ σταθμοῦ Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν ἐκπομπὴν «Τὸ θέατρο στὸ μικρόφωνον», εἶπε τὰ ἑξῆς: «Τὸ πρῶτον σπαρτάρισμα τῆς ἀρχικῆς ἰδέας ποὺ κατέβηκεν ἐν γένει ἡ «Νύχτα στὴν Μεσόγειον» ἀναγεται στὴν προπολεμικὴ ἐποχὴ. Τὸ δοκίμασα κάποιαν μέραν ποὺ διδάσκα ἀπὸ τὴν τύχην μερικές ἐπιδείξας ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς ἰδιαίτερης πατρίδας μου, στὴν «Ναυπλίου» τοῦ Λομπρινίδου. Ἐκεῖ πρωτοσυνάντησα τὸ ὄνομα τῆς Κυράς τ' Ἀναπλίου, ποὺ ἐξηγεῖται στὸν δέκατον τέταρτον αἰῶνα, τῆς Μαρίας γ'. Ἀνγκιέν, λίγες ἀράδες ἀπὸ τὴν ἱστορίαν τῆς ἀρκεῖσαν γιὰ νὰ μοῦ δώσουν τὴν πρώτην, πολὺ ἀόριστην ἀκοῆν, νύει. Μετὰ τὴν «Νύχτα στὴν Μεσόγειον» μοῦ εἶχε συμβῇ κατὰ ποὺ δὲν μοῦ ἐτύχε ἄλλοτε ποτὲ σὲ συγγραφὴν θεατρικοῦ ἔργου: Τὴν πρώτην αὐτὴ συγκίνησις ποὺ σὰς λέω δὲν μπορῶ νὰ τὴν προσδιορίσω παρὰ μόνον ὡς καθαρά μουσικὴ ἡ συγκίνησις. Δὲν ἦταν περιγραφομένη μὲν αὐτὸ ποὺ μοῦ ἤρθε στὸ νοῦ, οὔτε προσεπτα, οὔτε συγκρούσεις. Ἦταν μίαν διαβεβῆσαν τὴν δὲ ἐντονη, τραγουδιστὴ, ποὺ ζητοῦσε νὰ πῶρ σαρκῶ... Κατάλαβα ἀμέσως ἀπὸ τὴν ἀρχὴν πῶς αὐτὸ θ' ἀργούσε πολὺ. Καὶ δὲν διάσκηκα καθόλου. Ἀφῆσα τὴν ἰδέαν μέσα μου, νὰ λογαριασμοῦμαι, ὡς ποὺ ἡ ἰδέα, ἀβίαστα, νὰ δοῦν καὶ νὰ ὠριμάσῃ. Αὐτὸ ἔγινε — οὔτε λίγο, οὔτε πολὺ — κάποιον ἑπτὰ χρόνια ὕστερον ἀπὸ τὸ πρῶτον σπαρτάρισμα τῆς... Τὸ ἔργο γράφτηκε στὰ 1946. Εἶναι δηλοῦν κατὰ δύο χρόνια παλιότερον ἀπὸ τὴν εθεοφανῶν. Ὅσο γιὰ τὸ περιεχόμενον τοῦ, ἔχω νὰ σὰς πῶ τούτο: Δὲν εἶναι ἱστορικὸν δράμα. Εἶναι, ὅν μοῦ ἐπιτρέπετε τὴν φαινομενικὴν παραδοξολογίαν, ἱστορικὸν παραμύθιον. Ἀλλὰ δὲν ἔδωκα μίαν ἱστορικὴν περίστασιν καὶ τρία-τέσσερα ἱστορικά πρόσωπα ἔγραψα ἓνα ἔργο ἀδύνατον, ποὺ κινεῖται ἐλευθερὰ, μετὰ γνῶμονα τὴν φαντασίαν, καὶ ποὺ ἀκολουθεῖ μόνον τοὺς νόμους τοῦ Θεάτρου. Τὸ Ναυπλίου, στὰ

χρόνια ἐκείνα, γύρω στὰ 1380 δηλοῦν, ἦταν τὸ κλειδί τῆς Μεσογείου. Τὸ κατεῖχαν ἀκόμα οἱ Φράγκοι, ὅμως τὸ διεκδικούσαν οἱ ἰσχυροὶ τῆς Γῆς: Ἰσπανοὶ ἢ Ἑνετικὴ Δημοκρατία καὶ ἡ Φλωρεντινὴ Δημοκρατία. Αὐτὴ τὴν κατάστασιν παίρνω ὡς κύριον θέμα μου. Καὶ θυμάμαι πῶς, γράφοντας τὸ ἔργο, ἐνοιῶμαι νὰ τραγουδῇ μέσα μου ἡ τρυφερὴ νοσταλγία γιὰ τὴν πολιτείαν ὅπου γεννήθηκα καὶ ὁ πόθος, μ' αὐτὴν γιὰ ἐπικέντρο, νὰ ὑμνήσω πλατύτερα τὴν θάλασσαν μᾶς, τὴν θεμὴν θάλασσαν τῶν Ἑλλήνων, λίκον τοῦ ευρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ: τὴν Μεσόγειον...»

Απόκομμα ΝΕΩΝ

Χρονολογία

26 ΟΚΤ. 1958

Τρεῖς πρεμιέρες ἔργων πρόζας ἀναγγέλλονται γιὰ τὸ πρῶτον δεκάμηρον τοῦ προγράμματος τῆς «Βασιλικῆς», τὸ «Ἰντερμέζο» καὶ τὸ «Νύχτες στὴν Μεσόγειον».

Ἀπὸ τὰ τρία ἔργα, τὸ ἓνα θὰ εἴτῃ τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη, ποὺ ἐτοιμάζεται πρωταγωνιστοῦν οἱ πλάκες καὶ τὴν ὁποία εἶναι Νίκος Τζούρας καὶ Τζένη Καρέζη. Ἐξ ἄλλου ἡ Κατερίνα, ποὺ προσεχῶς θὰ τὴν πρεμιέρα τοῦ νέου ἔργου σκενὴ 7 Νοεμβρίου, θὰ ἀνεβῇ τὴν πρώτην. Τὴν κεντρικὴν ῥολὴν θὰ ἀποδῇ ἡ διεκδικημένη πρωταγωνίστρια, πλάττειται ἀπὸ τοῦ Κώστα Τσαγανῆ. Πρὸς Κάτια Ἀναλὴ, Βασιλοπούλου, Κηρύλλου, Ρηγοπούλου καὶ ἄλλων.

Τέλος, ἐντὸς τοῦ πρώτου δεκάμηρου τοῦ Νοεμβρίου, θὰ ἐπιδείξῃ τὸ θεατρικὸν Πειραϊκὸν τὸ «Ἰντερμέζο» τοῦ Μπωμαράσι μετὰ τὴν Ἀναλὴ Κηρύλλου στὸν κεντρικὸν ρόλον.

Η Τζέννη Καρέζη και ο Άλ. Αλεξανδράκης στην δοκιμή του έργου του Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», που ανεβάστηκε την μεταπροσεχή εβδομάδα στο «Βασιλικό»

Ο Άλ. Αλεξανδράκης, η Τζέννη Καρέζη και ο Παντ. Ζερβός ενώ μελετούν τους ρόλους των στην «Νύχτα στη Μεσόγειο» του Άγγ. Τερζάκη που θα ανεβασθώ ως δεύτερο έργο στο «Βασιλικό»

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Στο έργο αυτό, που αποτελεί το «θεατρικό αντίστοιχο» του μυθιστορήματος του Τερζάκη «Πρωτοκλήσις» (1954), που είναι γραμμένο την ίδια εποχή, η Τζέννη Καρέζη θα υποδυθώ τον ιστορικό πρόσωπο της Πρωτοκλήσις Μαρίας Ντ' Ανγκέ που ερωτεύθηκε τον νεαρό ρωμιο άρχοντα του Ναυπλίου, Λέοντα Καματερό τον οποίο υποδύεται ο Άλ. Αλεξανδράκης. Στο ίδιο έργο ο Νίκος Τζόγιας υποδύεται τον αποσταλμένο της Βενετίας στο Ναύπλιο Τερζάκη Μακαρόνι, ο Παντελής Ζερβός τον πατέρα Καματερό και ο Γιάννης Αποστολίδης τον επίσης ρωμιο άρχοντα Καλοεδή. Σημειώνεται επίσης ότι εκτός του υιού και πατρός Καματερού τα υπόλοιπα βασικά πρόσωπα του έργου είναι ιστορικά.

Απόψε εις το 'Εθνικόν Θέατρον δίδεται η «πρώτη» του νέου έργου του Άγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο» εις μίαν σκηνήν του οποίου εικονίζονται άνωτέρω η Τζέννη Καρέζη και ο Νίκος Τζόγιας.

Οι δύο σημερινές πρεμιέρες εις το 'Εθνικόν και το θέατρον 'Ιντεάλ

ΑΝΑΜΕΝΕΤΑΙ με ζωπρόν ένδία φέρον η άποψινή πρώτη του νέου έργου του Άγγ. Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», που ανεβάσει το συγκρότημα του 'Εθνικού Θεάτρου και διά το όποιον υπάρχουν τα πλέον ευόλινα προγκωστικά. Παράλληλως απόψε εις το 'Ιντεάλ» ο θίασος Κατερίνας δίδει άριστικός την

«πρώτη» της κωμωδίας του Σαρντού «Η Κυρία δέν με μέλλει». Η Κατερίνα Ούμπ-σέρβ, μιά πανέξυπνη και άνοιχτό καρδη κοπέλλα του Λαού, που διατηρούσε πλυντήριο - σιδερωτήριο σε μιά γειτονιά του Παρισιού, παίρνει μέρος στην 'Επανάστα-

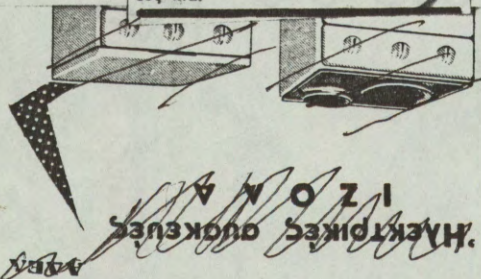
σι του 1791 και γιά το θάρρος και την ξεγνοισιά της την όνομάουν «Κυρία δέν με μέλλει». Ο άσχημος τότε ύπολοχαγός Ναπολέων Βοναπάρτης, καθώς και ο κατόπιν διάσημος Φουρσέ, είναι πελάται της. Ο λοχίας Λεφέβρ της επαναστατημένης έθνοφρουράς, που με την επικράτησι της 'Επανάστασεως γίνεται στρατάρχης, παντρεύεται την Κατερίνα και ο θεατής την παρακολουθεί κατόπιν στραταρχίνα και δοκίμια 19 χρόνια άργότερα. Στην κωμωδία του Σαρντού η λαϊκή καταγωγή της στραταρχίνας Κατερίνας Λεφέβρ και η άθυροστομία της αποτελούν τον στόχον των γυναικών της νέας άριστοκρατίας, που δημιουργήθηκε στην Αύλη του Αυτοκράτορος Ναπολέοντος. Η άδამπαση όμως και παμπόνηρη «Κυρία δέν με μέλλει» με την ισχυρία της τις κατατροπώνει και σώζει και τον Ναπολέοντα από διάφορα παραστρατήματα. Η Κατερίνα υποδύεται την βεσική ήρωίδα, που παρουσιάζει αυτήν την στιγμήν στο Παρίσι ο Ρενό.

- 6 NOV. 1958

Χρονολογία

Είς τὸ Βασιλικὸν Θέατρον θὰ γίνῃ ἀ-
πόμνη ἡ γενική δοκιμὴ τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ
ἔργου τοῦ κ. Ἀγγ. Τσαλίκη «Νύχτα
στὴ Μεσσηνί» ἡ ἐπρώτη τοῦ ὁποίου θὰ
δοθῇ εὐρίων 8 30 μ.μ. Λαμβάνουν μέρος
εἰς τοὺς κυρίους ρόλους ὁ κ. Ἀλ. Ἀ-
λεξανδράκης, ἡ δις Τζέην Καρέη, οἱ κ.κ.
Ν. Τζόγιας, Ἰ. Ἀποστολίδης, Π. Ζα-
βός κ.δ.

Ἀπόκομμα ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Χρονολογία 1 8.Σ.ΕΠ: 1958;.....

GEATPO

— Η διεύθυνση του Έθνικού Θεάτρου ανακρίνωσε το επίσημο ρεπερτόριο της Κρατικής Σκηνής για την ΚΗ' θεατρική περίοδο της (Οκτώβριος 1958—Μάιος 1959). Συμπερασματέ την ανακρίνωστο δραματολόγιο αυτό είναι το: έξης:

Ξένον κλασικόν θέατρον: Σαίξπηρ: «Θέλλος» (ἐναρκτήριο), Μπωμαρσαί: «Γάμοι τοῦ Φίγκαρο», Γκολντόνι: «Ἡ τετραπέρατη καμαριέρα». Νεοκλασσικόν θέατρον: Ίψεν: «Ἡ κυρά τῆς θάλασσης».

Νεώτερον θέατρον: Οδγκο Μπέττι:
«Εγκλημα στο νησί των κατακιμένων»,
Φρ. Ντύνρενματτ: «Επισκεψίς μιάς
ήλικιωμένης κυρίας», Ζαν Ζιροντού:
«Ιντερμέτζος», Ζαν' Ανουί: «Λεο-
κάντιας ἢ Εὐρύδικη», Φεδ. Γκαρβία:
Λόρκα: «Η Γέρμας ἢ «Δόνα Ροζί-
τα», Τζων Όσμπορν: «Ἐργασμένα
νεαῖτάς» καὶ Ζωρζ Μπερνάντ:
«Δ' ἄ-
λογοι Καρμηλίσσιον».

Τὴν ἄλλην ἐβδόμηδα θὰ ἀνακοινο-
θοῦν καὶ τὰ δύο ἑλληνικά. Ἡ Κοι-
νὴ παρουσίᾳ τῃ 7ῃ Κοι-
νὴ ὅπωςδήποτε, θεωρεῖται βέβαιον ὅτι
τὸ ἐν' αὐτῇ αὐτὰ θὰ εἶναι ἡ «ἐνδοχὴ»
στὴ Μεσόγειον τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερ-
ζάκη.

ΑΠΟΚΟΜΜΗ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ

Χρονολογία

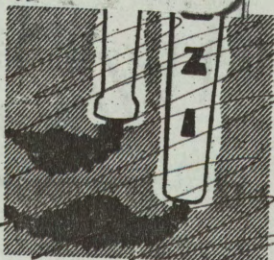
12 NOV 1958

* Αἱ παραστάσεις τοῦ νέου ἔργου τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη ἐνῆλθον στὴ Μεσο- σελικὸν θεατρὸν με ἐπιτυχίαν εἰς τὸ βα- ρύαι ἀπογευματινὰ παραστάσεις ἐκά- θ' ἡμέραν ἐκαστὴ Παρασκευή.

Ἀπόκομνα

Χρονολογία 3.1.0.ΚΤ.1958.....

Τὸ Ἑθνικὸ Θέατρο θὰ ἀνεβάσει τὴν
ἐρχόμενη ἐβδομάδα τὸ νέο ἔργο τοῦ
Ἀγγέλου Τζοῦλη «Νύχτα στὴ Μεσο-
γείον». Πρωταγωνιστοῦν ὁ Ἀλέκος Ἀ-
λεξανδράκης, ὁ Νίκος Τζούγιας καὶ ἡ
Τζένη Καρέζη.

NAVPAFO

ΑΠΟΚΟΜΙΔΕΣ

28 SEP 1958

Κρονολογία

ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΓΓ. ΤΕΡΖΑΚΗ
ΣΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Κατὰ τὴν προσεχὴ χειμερ-
λὴν περιόδον θὰ ἀνεβῇ ἀπὸ τῆς
Σκηπῆς τοῦ Ἑθνικοῦ Θεάτρου
τῶν Ἀθηνῶν, κατόπιν ἐγκρί-
σεως τοῦ Δ.Σ. αὐτοῦ, τὸ θεα-
τρικὸν ἔργον «Νύχτα στὴ Με-
τόγειο» τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπό-
λиту μας καὶ γνωστοῦ θεα-
τρικοῦ συγγραφέως κ. Ἀγγέ-
λου Τερζάκη.

ΑΠΟΚΟΜΜΕΝΑ ΝΕΩΝ

χρονολογία 24 ΟΚΤ. 1958

Χθες στις 8 το βράδυ συνήλθε σε έκτακτη συνεδρίαση το Διοικητικό Συμβούλιο του Έθνικού θεάτρου, προς το οποίο ο Γενικός Διευθυντής της Κρατικής Σκηνής κ. Χουρμούζιος ανέκοψε ότι ελήφθη εκ μέρους της Διευθύνσεως του Θεάτρου των Έθνών επίσημος πρόσκλησις προς το Έθνικό Θέατρο της Ελλάδος για να μετάσχει στις εκδηλώσεις της προσεχούς περιόδου 1959 στο θέατρο «Σάρτα Μπερνάρ» της γαλλικής πρωτεύουσας.

—Τὸ Συμβούλιον θὰ μελετήσῃ τὴν πρότασι καὶ θὰ λάβῃ σχετικὴ ἀπόφασιν εἰς μίαν τῶν προσεχῶν συνεδριάσεων.

**ΟΙ ΟΡΟΙ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ
«ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ» ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ**

—Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο του «Εθνικού ενέκρινε την παραγωγή του «Βασιλικού» θεάτρου Θεσσαλονίκης στον θίασο «Ορέστη Μακρή για διάστημα 20 ημερών, ήτοι από 15 Δεκεμβρίου 1958 έως 4 Ιανουαρίου 1959.

—Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο καθώρισε όπως του λοιπού το ποσοστό στον εθνικισμό του «Βασιλικού» Θεσσαλονίκης είναι για μόν τους θιάσους πρόξας 15% έναντι 12% που ήταν ως σήμερα, για δε τους μουσικούς θιάσους 20% έναντι 17%.

—Τέλος τὸ Συμβούλιον ἔλαβε ἀποφάσεις ἐπὶ τρεχούσης φύσεως οἰκονομικῶν θεμάτων τῆς Κρατικῆς Σκηνῆς.

ΣΤΙΣ 7 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗ ΔΟΚΙΜΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΕΡΖΑΚΗ

Καθάρισθη χθές όπως ή πρώτη γενική δοκιμή στο Έργο του Άγγελου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο» που θα ανεβασθή στο «Βασιλικό» μετά τον «Όθελλο», πραγματοποιηθή την Παρασκευή 7 Νοεμβρίου.

ΑΠΟΚΟΜΗ ΝΕΩΝ

Χρονολογία - 3 Νοε. 1958

ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ Η «ΝΥΧΤΑ
ΣΤΗ ΜΕΣΑΓΕΙΟ»

Κατόπιν της διακοπής των παραστάσεων του «Οθέλλου» αποφασίσθη να επιπαινευθή το ανέδρασμα του έργου του Άγγελου Τερζάκη «Νύχτα στη Μεσόγειο», η προemiέρα του οποίου ώρισθη να δοθή την προσεχή Παρασκευή, στις 8.30 μ.μ.

«ΛΕΟΚΑΝΤΙΑ» ΤΟΥ ΑΝΟΥ·Ι·Γ
ΜΕΤΑ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΕΡΖΑΚΗ

Πληροφορούμεθα, έξ άλλου, ότι η Δι-
εύθυνση του Έθνικού Θεάτρου πρόκειται
να ανακοινώσει έντός της ημέρας το πρ-
ο έργο που θα ανεβείσθαι με το «Νύκτα»
στην Μεσόγειο, στο «Βασιλικό».

— Κατά τις πληροφορίες μας θα ανεβεί
το έργο θα ανεβεί στο «Βασιλικό» ή
«Ελευθέριου» του «Ανώνυμ» με την Βασί-
Ματταίου στον κεντρικό ρόλο.

...2.10.1958...

ΤΟ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Μετά τις δύο πρεμιέρες αυτής της εβδομάδος εντός του Νοεμβρίου θα ακολουθήσουν τρεις άλλες πρώτες εις ισάριθμα θέατρα πρόζας και μία επιθεωρησιακή. Η άμεσως επόμενη παρουσίασις νέου έργου θα γίνη εις τὸ Ἐθνικὸν θέατρον, ὅπου ἐπὶ κεκοιμητοῦ καλλιτέχναι τοῦ ἐπισήμου θεατρικοῦ οργανισμοῦ θὰ ἐμφανίσουν ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου τῆς ὁδοῦ Ἀγίου Κωνσταντίνου τὸ νέο ἔργο τοῦ Ἀγγέλου Τερζάκη «Νύχτα στὴ Μεσόγειον». Ἡ καινούργια αὐτὴ δημιουργία τοῦ συγγραφέως τοῦ «Αὐτοκράτορος Μιχαήλ» καὶ τῆς «Θεοφανώ» σκηνοθετεῖται ἀπὸ τὸν Κωστὴ Μιχαηλίδη καὶ εἰς τοὺς δύο βασικοὺς ρόλους θὰ ἐμφανισθῶν ἡ Τζένη Καρέζη καὶ ὁ Ἀλέκος Ἀλεξανδράκης, οἱ ὅποιοι σημειωτέον αὐ-

τὸν τὸν καιρὸ συμπρωταγωνιστοῦν παραλλήλως εἰς μία καινούργια Ἑλληνικὴ ταινία πού γυρίζεται με θέμα τοὺς ἥρωικους ἀγῶνας τῆς Κρήτης. Εὐθύς μετὰ τὸ ἑλληνικὸ αὐτὸ ἔργο ἀπὸ τῆς σκηνῆς τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου θὰ κἀν τὴν πρώτην ἐφετεινὴν τῆς ἐμφάνισις ἡ ἐκλεκτὴ πρωταγωνίστρια Βάσω Μανωλίδου, εἰς δὲ

Ἡ Μαρία Κάλλιας, ἡ διάσημος φωνος, φωτογραφημένη εἰς τὸ Τέξας μαζί με τὸν Ἀλέξη Μινωτή, σκηνοθετὴ τῆς «Μήδειας» πού θὰ

τὰς 6 Ἰανουαρίου θὰ δώσουν τὸ πρῶτον καλλιτεχνικὸν «παρὼν» τοὺς τῆς σαιζὸν 1958—59 ἡ Κατίνα Παξινού καὶ ὁ Ἀλέξης Μινωτής.

ΚΑΛΛΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΝΩΤΗΣ

Ὁ Ἀλέξης Μινωτής, ὁ ὁποῖος ὡς γνωστὸν εὐρίσκεται εἰς τὴν

Μία σκηνὴ ἀπὸ τὸ «Κράτος τιτυχίαν εἰς τὸ

Ἀμερικὴν σύμφωνα με τελευταίαις πληροφορίες πού ἐλήφθησαν — συγκεκριμένως ἀπὸ ἐπιστολὴν τοῦ ἰδίου πρὸς τὴν Κατίνα Παξινού — θὰ εὐρίσκεται εἰς τὰς Ἀθήνας μετὰ 20 καὶ 25 Νο-

(συνέχεια πῆδω)

23 ΟΚΤ. 1958

Χρονολογία

ΘΕΑΤΡΟ

— Μετὰ τὴν προχθεσινὴν ἐπίσημην ἀπώτῃ τοῦ θεάτρου Μουσούρη μετὰ τὴν «Ὁραία μου Κυρία» καὶ τὴν χθεσινὴν τοῦ θιάσου Μυράτ στὴν «Εἰδύνα», μετὰ τὸ «Κράτος τοῦ Θεοῦ», δὲν ἀπομεινῶν πᾶν ἄνοιξουν παρὰ τὸ «Θέατρο Τέχνης» καὶ τὸ νέο θέατρο Φωτοπούλου.

Τὸ πρῶτον θὰ παρουσιάσῃ, τὸ Σάββατον, τὸν «Καλὸν ἄνθρωπον» τοῦ Σέτσουαν, ἐν ᾧ τὰ πῶς σημαντικὰ ἔργα τοῦ μεγάλου Γερμανοῦ δραματουργοῦ Μπέρτολτ Μπρέχτ. Στὸν «Καλὸν ἄνθρωπον» πρωταγωνιστοῦν ἡ κ. Βέρα Ζαδισιάνου, οἱ κ.κ. Δ. Χατζημάρκος, Γ. Λαζάνης, Κ. Μπάκας, Μ. Χρηστίδης κ.ά.

Ὁ θιάσος Φωτοπούλου, πού παίζει τώρα στὴ Θεσσαλονικὴ καὶ ἐπεὶ θὰ ἐμφανισθῇ στὴν Κατερίνη, τὴ Βέροια, τὴ Λάρισα καὶ τὴ Λαμία, θὰ ἐγκαινιάσῃ στὰ τέλη Νοεμβρίου ἢ στὶς ἀρχὲς Δεκεμβρίου τὸ καινούριον θέατρο τῶν ὁδῶν Στουρνάρων καὶ Πατησίων μετὰ τὴν κωμῶδιαν τῶν κ.κ. Α. Σακελλάριου καὶ Χρ. Γιαννακόπουλου «Ὁ Ἐκτός Ἀμερικανικός Στόλος». Οἱ ἴδιοι συγγραφεῖς θὰ γράψουν καὶ τὴν κωμῶδιαν, πού θὰ διοσχεθῇ τὸν «Ἠλία τοῦ Ἰδίου» στὸ θιάσο Λογοθετίδου.

— Στὸ μεταξύ, τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο θὰ παρουσιάσῃ τὸ δεύτερον ἔργο τοῦ ἐφετεινοῦ ρεπερτορίου του, πού θὰ εἶναι ἡ «Νύχτα στὴ Μεσόγειον» τοῦ κ. Ἀγγέλου Τερζάκη.

— Ἐξ ἄλλου, ὁ θιάσος Κατερίνας θ' ἀνέβασῃ τὴν «Κυρία δὲ με μελλεῖ» τοῦ Σαρδού, ὅπου τοὺς κυρίους ρόλους θὰ ἐρμηνεύσουν ἐκτὸς ἀπὸ τὴν θιασάρχιδαν, οἱ κ.κ. Χρ. Τσαγανέας, Τ. Φαρμάκης, οἱ κ. Μ. Λαλοπούλου, Κ. Ἀναλυτὴ, οἱ κ.κ. Ι. Μαρίνος, Γ. Δάνης, Ν. Ξανθόπουλος, Μπ. Κατσούλης, Κ. Ρηγόπουλος, Σπ. Ὀλύμπιος κ.ά.

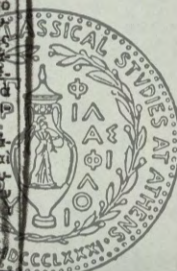
— Τέλος, ὁ θιάσος Ἀλίκης, μετὰ τὴν «Γαλήνη» θὰ παρουσιάσῃ τὸ «Μαννα Κουράγιο» τοῦ Μπέρτολτ Μπρέχτ, ὅπου θὰ ἐπανεμφανισθῇ ἡ κ. Κυβέλη στὸν ἐπάνω ρόλον. Θὰ πρωταγωνιστήσουν, ἐπίσης, ἡ κ. Ἀλίκη (στὸ ρόλον μιᾶς μουγκῆς), ἡ κ. Μιράντα (στὸ ρόλον μιᾶς κακότας), ἡ κ. Ε. Ξανθάκη καὶ Π. Σαντορινίου καὶ οἱ κ.κ. Δ. Σταρένιος, Η. Σταματίου, Δ. Κουκής, Α. Σαντορινίος, Ν. Φιλιππίδης, Κ. Μπαλαδῆμας, Γ. Μετόλη κ.ά. Τὸ ἔργο μετέφρασε ὁ κ. Πάλλ Νόρ καὶ τὸ σκηνοθετεῖ ὁ κ. Τ. Μουζενίδης.

— Ὁ Ἑλληνοαμερικανὸς Τζέιμς Σ. Ἐλιοτ, πού εἶχε σκηνοθετήσῃ τὸν «Προμηθεὺς Δεσμώτης» τὸ 1957, στὰ πλαίσια τοῦ Φεστιβάλ Ἀθηνῶν, πρόκειται τώρα νὰ παρουσιάσῃ ἔργα συγχρόνων Ἑλλήνων θεατρικῶν συγγραφέων στὸ Μπροντγουέϊ καὶ τὸ Λονδίνο. Ὁ Ἐλιοτ, τοῦ ὁποῖου οἱ γονεῖς εἶναι ἑλληνικῆς καταγωγῆς, παρέμεινε στὴν Ἑλλάδα ἐπὶ ἓνα χρόνον γιὰ νὰ μελετήσῃ τὴν σκηνοθεσίαν τῆς ἀρχαίας τραγωδίας, ὅπως διδάσκει ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸ Θέατρο, καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὶς δυνατότητες τῆς ἑλληνικῆς θεατρικῆς καὶ κινηματογραφικῆς παραγωγῆς. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐδῶ παραμονῆς του ἦταν νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ δικαίωμα παρουσιάσεως τριῶν μονοπρακτικῶν ἔργων, συγχρόνων Ἑλλήνων συγγραφέων, στὸ Μπροντγουέϊ. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ὅτι γιὰ πρώτη φορά στὸ Μπροντγουέϊ ἀπεβαίνουν μοντέρνα ἑλληνικὰ ἔργα μεταφρασμένα στὴν ἀγγλική. Πρῶτον εἶναι τὸ «Ρέκβιεμ», ἓνα νεανικὸ ἔργο τοῦ Νίκου Καζαντζάκη πού περιεῖχε ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τοῦ προβληματισμοῦ πού ἔκαναν ἀργότερα διάσημον τὸν συγγραφέα του. Ἀκολουθοῦν «Τὰ Κατέλλα» τοῦ Μάνθου Κρίστη πού εἶναι γνωστὸς ἀπὸ τὴ μεταφραστικὴν του ἐργασίαν στὸ Θέατρο καὶ τὰ δύο λογοτεχνικά του διβλία, ἓνα δοκίμιο γιὰ τὸν Καβάφη καὶ μιὰ συλλογὴ διηγημάτων μετὰ τὸν τίτλον «Ὁ λουκτικὸς πλοῦς». «Τὰ Κατέλλα» εἶχαν θεωρηθῇ ὡς ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα ἑλληνικὰ ἔργα πού ὑπεβλήθησαν στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο καὶ διεξεδίκησαν μιὰ θέση στὸ ἐφετεινὸ ρεπερτορίον του.

Τέλος, τὸ πρόγραμμα θὰ ἀνοίξῃ μετὰ τὸ μονοπρόσωπον ἔργο τοῦ Ἰάκωβου Καμπανέλλη «Αὐτὸς καὶ τὸ παντὸνι του» πού ἐρμηνεύσε πρῶτον μετὰ μεγάλη ἐπιτυχίαν ὁ Βασίλης Διαμαντόπουλος. Παράλληλως ἐξετάζεται ἡ δυνατότης ἀνέβασεως ἑνὸς ἔργου τοῦ Νότη Περλεῆ. Τὰ ἔργα αὐτὰ σχεδιάζεται νὰ παρασταθοῦν ἀργότερα καὶ στὸ Λονδίνο.

Ὁ Ἐλιοτ (Δημ. Ἡλιόπουλος) ἀνεχώρησε ἤδη στὴν Νέα Ὑόρκη καὶ θὰ μεταβῇ συντομικῶς ἐπὶ Κόλλυγουν, ὅπου θὰ κἀν τὴν ἐκλογὴν τῶν ἡθοποιῶν πού θὰ ἐρμηνεύσων τὰ τρία ἑλληνικὰ ἔργα.

ΠΡΟΣΠΕΡΟΣ

(ΒΟΥΧΕΙΑ
"ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ")

τινα Παξίνου και ο 'Αλέξης Μινωτής.

ΚΑΛΛΑΣ ΚΑΙ ΜΙΝΩΤΗΣ

Ο 'Αλέξης Μινωτής, ο οποίος ως γνωστόν εύρίσκεται εις την

Μία σκηνή από το «Κράτος τυχίαν εις το θ

Αμερικανήν σύμφωνα με τελευταίες πληροφορίες που ελήφθησαν — συγκεκριμένως από επιστολήν του ίδιου προς την Κατίνα Παξίνου — θα εύρίσκεται εις τας Αθήνας μεταξύ 20 και 25 Νοεμβρίου. Έν τώ μεταξύ εις το Ντάλλας του Τέξας ο Μινωτής κάνει τις τελευταίες πλέον δοκιμές στην «Μήδεια» του Κερουμπίνι, η πρώτη παράστασις της οποίας έχει προσδιορισθή διά την προσεχή Πέμπτην 6 τρέχοντος. Η Μαρία Μενεγκίνι Κάλλας εύρίσκεται από δεκαήμερου εις το Τέξας, όπου και έτραγουδησε ήδη εις τις 28 Οκτωβρίου την «Τραδιάτα», την οποίαν έσκηνοθέτησε ο Φράνκο Ζαφειρέλι. Παράλληλα συνεργάζεται με τον 'Αλέξη Μινωτή διά την εμφάνισιν της εις το μελοδραματικό έργο του Κερουμπίνι το οποίον θα παιχθή έν όλω δύο φορές. 'Αξιζει να αναφερθή ότι η παράστασις αυτή της «Μήδειας» αποτελεί μίαν λαμπράν επιτυχίαν της ελληνικής τέχνης γενικώτερα. Καί τούτο, διότι εκτός από το ότι τον βασικόν ρόλον θα τραγουδήση η διάσημος Έλληνις υψίφωνος και το έργον σκηνοθετεί ο 'Αλέξης Μινωτής συμπράττουν εις την παρουσίαν της και δύο άλλοι Έλληνες καλλιτέχναι. Ο ένας είναι ο διαλεκτός σκηνογράφος και ένδυματολόγος Γιάννης Τσαρούχης, ο οποίος έφιλολογήσεν τα σκηνικά και τα κοστούμια του έργου και ο άλλος ο γνωστός βαθύφωνος Νίκος Ζαχαρίου, ο οποίος θα συμπράξη κατά τας δύο παραστάσεις της «Μήδειας» εις την όπερα του Ντάλλας. Ήδη οι έφημερίδες του Τέξας διατυπώνουν τα πλέον ευόωνα προγνωστικά διά τας επικείμενας εμφανίσεις της Κάλλας και είναι γεμάτες από φωτογραφίες της και φωτογραφίες των άλλων Έλλήνων καλλιτεχνών οι οποίοι εργάζονται διά την παράστασιν που θα δοθή την προσεχή Πέμπτην.

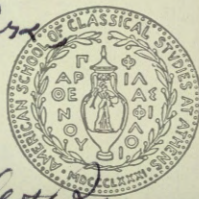
Admiral 21.2.76

Kopie Kopiam

Oēnō autō napō va' oē lēpōrion
 pa' rō lēpōrion oē "Dorondor", na' for erigian na'
 va' oē lēpōrion autōn pīa' pōp' rōi āpōn,
 rō' dōpōrō for pa' rōi autōn oē na' va' oē rō
 na' rōi rōi pōi nāpōr pōi pōi pōi pōi.
 Rōi lō rōi oē dōi oē autō rōi: autō lō
 napō lēpōrion nēpōrion oē dōpōrion nēpōrion.
 Ki oē oē dōpōrion rōi dōpōrion pōi lō pōi pōi
 oē dōpōrion: " rōi dōpōrion dōpōrion oē oē:
 dōpōrion dōpōrion nēpōrion pōi pōi pōi pōi.
 rōi pōi pōi oē dōpōrion, nēpōrion dōpōrion rōi pōi
 na' dōi oē rōi pōi pōi pōi pōi".

Autōn na' dōpōrion rōi pōi pōi pōi pōi
 pōi pōi rōi pōi pōi pōi pōi pōi.
 na' for autōn na' dōpōrion pōi pōi pōi pōi
 pōi pōi rōi pōi pōi pōi pōi pōi pōi.
 rōi pōi oē dōpōrion pōi pōi pōi pōi.
 na' na' na' na'.

Me' dōpōrion dōpōrion dōpōrion

Anna Kypriotes. Payaret

Direr 42

117574

ΑΘΗΝΑ

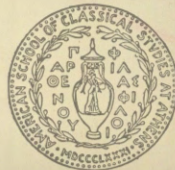

Azulejo

n. "Agosto 23" 1976

par. Lorde'afon 23

Polawo

ΚΡΙΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

λογοτεχνική ραδιοτηλεόραση

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΤΕΛΙΟ Ι. ΑΡΤΕΜΑΚΗ

Ζωτική άμβιβολία καί ούσιαστική κριτική στούς «Ποντοπόρους»

του ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

Από τούς δοκιμιογράφους πού άντέχουν σέ δεύτερο καί τρίτο διάβασμα εΐναι ό Άγγελος Τερζάκης. Αυτό δέν άποτελεί κάτι άγνωστο. Άντίθετα. Άποτελεί νομίζουμε κοινή διαπίστωση όσων άσχολοῦνται συστηματικά μέ τήν πορεία του σύγχρονου έλληνικού πνεύματος. Γι' αυτό καί δέν θά σταθοῦμε στό σημείο αυτό, αλλά θά προχωρήσουμε σέ κάτι άλλο, σέ μία διαφορετική πλευρά τής δοκιμιογραφίας του, όπως παρουσιάζεται στόν τόμο «Ποντοπόροι», πού κυκλοφοροῦν «Οί Έκδόσεις τών Φίλων» (σελίδες 296).

Καί αύτή ή πλευρά εΐναι τό βάθος, πού σημαίνει ότι ό συγγραφέας τών «Ποντοπόρων», έχει βέβαια τή θέληση, αλλά καί τήν ικανότητα, τήν άνεπτυγμένη κριτική σκέψη, τήν άσκημένη ματιά, καί τόν πνευματικό όπλισμό πού χρειάζεται για νά καταδυθεΐ στό έγκατα τών θεμάτων πού τόν άπασχολοῦν, για νά διατυπώσει πάνω σ' αύτά, μία διαφορετική άπό τίς γνωστές—δηλαδή μία δική του—άποψη.

Τό γεγονός αύτό φανερώνει τήν αὐτοδυναμία του στοχασμοῦ του, πού μπορεί μέν νά ξεκινά, ή νά συνοδοιπορεΐ, ή νά συναντᾶται κάποια στιγμή, μέ τά γνωστά, αλλά τελικά τά ξεπερνά για νά εκφράσει τή δική του γνώμη, τήν προσωπική του παρατήρηση, τό άτομικό του συμπέρασμα. Πράγμα σπάνιο—όσο ξερούμε—στήν περιοχή μας, όπου οί πολλοί μέ τό νά δέχονται σάν άξιώματα άπόψεις πού διατυπώθηκαν πύό μπροστά, άφοπλίζουν, θά λέγαμε, τή δική τους σκέψη, πού θά μπορούσε ν' άποδειχθεΐ γόνιμη, πού θά ήταν δυνατό νά παρουσιάσει πρωτοτυπία.

Τούτο σημαίνει, ότι ό Άγγελος Τερζάκης δέν γράφει μόνον για νά γράφει, αλλά γιατί έχει κάτι νά πεί. Κάτι πού άναθεωρεΐ παραδεγμένα, ή πλευρές τους. Καί τό πραγματοποιεί μέ τό θάρρος τήν έντιμότητα, τή συνέπεια του άληθινού πνευματικού ανθρώπου, πού προτιμά νά σωπάσει παρά ν' αλλοιώσει τήν σκέψη του, χωρίς νά ύπολογίσει ότι κάποιοι μπορεί νά στεναχωρεθοῦν ή ν' άντιδράσουν.

Γιά τό λόγο αυτόν άκριβώς τά δοκίμια του τόμου «Ποντοπόροι», δίνουν ένα μάθημα παρηγορίας, άπό τά ελάχιστα, πού τό κλίμα του καιρού μας - κλίμα σύμβασης, ύπολογισμού ή φόβου— «έπιτρέπει» θελά του νά δοθοῦν για νά δικαιωθεί ή συγγραφή σάν πνευματική λειτουργία στό πλημμυρισμένο άμβισβητή-σεις καί προδοσίες χρόνια μας.

Όχι έπαναλήψεις, λοιπόν, γνωστών πραγμάτων, ντυμένων μέ «νέα» φρασσεολογία

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ

ΠΟΝΤΟΠΟΡΟΙ

Δοκίμια

ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ

ΑΘΗΝΑ 1975

στά δοκίμια του Άγγελου Τερζάκη. Άλλά προσωπικές διεισδύσεις σέ αιώνα ή έπίκαιρα θέματα. Καί άν όχι πάντα πρωτότυπες πάντως διαφορετικές άπόψεις, όπωςόδήποτε προσωπικές έκτιμήσεις, συμπεράσματα.

Τούτο άποτελεί τό ένα, τό πρώτο, τό θεμελιώδες χαρακτηριστικό τών δοκιμίων του Άγγελου Τερζάκη, στόν τόμο «Ποντοπόροι». Τό δεύτερο εΐναι ό γνήσιος, ό έντυπωσιακός προβληματισμός του συγγραφέα.

Προβληματισμός ύγιής, στερεός, μέ βάθος, πλάτος, ύψος. Καί νά μία άπόδειξη του προβληματισμού αυτού, άπό τό πρώτο δοκίμιο πού τιτλοφορεΐ τόν τόμο, τό δοκίμιο «Ποντοπόροι»:

«...Τά διεφθαρμένα καθεστῶτα έχουν παραγάγει τό πονηρό, ή τό πονηρό δημιούργησε τά διεφθαρμένα καθεστῶτα; Προϋποθέσεις τής κακίας έχουμε μόνον άντικειμενικά έξακριβωμένες; Άπό τί υπέφεραν οί άνθρωποι πάντοτε; Άπό τί βασανίστηκαν; Ή τάση για έκμετάλλευση του ενός άπό τόν άλλον εΐναι ένα άπό τά ισχυρότερα κίνητρα του κακού. Ήπῆρχαν όμως κι' άλλα πού, κατά παρόμοιο τρόπο, τά κρίναμε πάντοτε άξίεπαινα: Ή φιλοδοξία δέν έχει κάνει λιγότερο κακό στόν κόσμο άπό τήν κερδοσκοπία, κι' όμως τή φιλοδοξία τή θεωρούμε μίαν άπό τίς βασικές κινήτριες δυνάμεις για κάθε πρόοδο. Τι ποσοστό άντιπροσωπεύει μπροστά της ή άνυστερόβουλη φιλαλληλία, τό πνεῦμα τής αὐτοθυσίας, ή ολοκληρωτική άφοσίωση;

Τό γενετήσιο ένστικτο, παρ' όλες τίς εξερευνησεις πού του έχουν γίνει στόν αιώνα τούτον, δέν ξέρουμε τί άντιπροσωπεύει κατά βάθος καί τί ύποκινεί. Ή ταραχή τών αισθήσεων, ή άόρατη καί πολύμορφη μυστικοπά-

θεια, ή γοητεία τής γυναίκας, ή διεκδίκηση του πλάσματος του όξίου νά διεγείρει τόν πόθο, εΐναι καταστάσεις πού κατεβαίνουν ως τή ρίζα τής ζωής, ξεφεύγουν άπό κάθε ρυθμιστικό παράγοντα. Εΐμαστε σέ θέση νά περιορίσουμε τήν άντιδίκια, άρα τήν άδικία, δέν εΐμαστε σέ θέση καί τήν καταργήσουμε...»

Νά πούμε, ότι τά έρωτήματα, οί διαπιστώσεις, οί δυναμικές προσεγγίσεις τών καταστάσεων πού σκιαγραφοῦνται στίς γραμμές αυτές, άνήκουν στό χώρο εκείνων πού δημιουργοῦν, τουλάχιστον, μεγάλη ταραχή στη συνέιδηση: Νομίζουμε πως εΐναι αὐτόνότητο. Θά πούμε λοιπόν κάτι άλλο, ότι βοηθοῦν άποτελεσματικά στό νά δοῦμε καθαρά τήν αλήθεια. Νά πλησιάσουμε τά πράγματα άπογυμνωμένα άπό τήν πλάνη, καί άπό τό ψεύδος πού άποπροσανατολίζει τήν δραση...

Τό ένδιαφέρον καί, σύγχρονα, τό έντυπωσιακό εΐναι, ότι προχωρώντας στίς σελίδες τών «Ποντοπόρων» άγγίζουμε περιοχές, θέματα, λεπτομέρειες, ιδεολογικά σχήματα άπό μία νέα σκοπιά, καί μέ τή βοήθεια, μιᾶς σκέψης άνήσυχης, πού άποστρέφεται τά έτοιμα. Μέ τή συμπάρσταση ενός πνεύματος πού άνοίγει τό δικό του δρόμο.

Πραγματικά διαβάζοντας τά δοκίμια τών «Ποντοπόρων» καταλαβαίνουμε τήν ψυχή πού άγρυπνά στίς γραμμές των. Βλέπουμε καθαρά τόν κυματισμό τής άγωνίας, τό πάθος τής άναζήτησης του συγγραφέα, πού διερευνά γνωστές περιοχές, προχωρώντας σέ άγνωστους χώρους. Καί τό λάφυρο τών άναζητήσεων, τών διερευνησεων αυτών, εΐναι ή κατάκτηση ενός μεγαλύτερου όρίζοντα. Κατάκτηση για τόν συγγραφέα. Κατάκτηση για τόν άναγνώστη εκείνον πού θάχει τόν καιρό, τήν κατάρτιση, τή δύναμη νά παρακολουθήσει ως τό τέλος τήν περιπλάνηση του Άγγελου Τερζάκη, μέσα στό άνειρήνευτο πέλαγος τής άμβιβολίας.

Μιᾶς άμβιβολίας πού καταστρέφει, αλλά καί σώζει. Καταστρέφει, ή έστω, κλονίζει τό οικοδόμημα τών καθιερωμένων βολικῶν έξηγήσεων. Καί σώζει, γιατί άπαλλάσσει άπό τήν πλάνη του έτοιμου μέσα στόν κόσμο τών Ι-δεών, άπό τό ψέμα πού βολεύει εκείνους πού δέν έχουν σκοπό νά κουρασθοῦν για μία άλλη άποψη, πύό τίμια, πύό σωστή, άπ' αυτές πού μάς έπιβάλλει νά άνακαλύψουμε ή άναθεωρητική (τῶν πάντων) νοοτροπία του καιρού μας. Νοοτροπία, πάντως γεμάτη ύγεια.

«Ν' άναμασάμε παλιές δοξασίες, μ' έλπίδα νά τίς δραστηριοποιήσουμε εΐναι ή τράντερη άπόδειξη του ήθικού μας άφοπλισμού...», γράφει στούς «Ποντοπόρους» ό Άγγελος Τερζάκης. Ήθικού άφοπλισμού, στόν όποιον τό βιβλίο του άποτελεί μία ρωμαλέα καί πολυσήμαντη πνευματική αντίδραση. Γενός πού σημασιολογεί καί τήν άλήθεια.

ΠΟΝΤΟΠΟΡΟΙ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΤΕΡΖΑΚΗ
(ΟΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΦΙ
ΛΩΝ, ΑΘΗΝΑ 1975,
Σελίδες 300).

Η νοθεία, γράφει ο Α. Τερζάκης, έχει συμφέρον να προσβάλλει την αυτοδύναμη ομορφιά του ιδεολογικού δόλου. Ν' αφήνει να υποτίθεται πως μόνον αυτό έχει την χάρη να εξαγνίζει όποιον το κρατάει. Πρόκειται για τον πονηρότερο από όλους τους φετιχισμούς.

Απέναντι στη λατρεία των αφελδών προς την ιδεολογία ως ιδεολογία, έχουμε την καλλιέργεια της ιδεολογίας από τους κατήλυμένους την αϊγλή της. Συνεργάζονται οι δύο μερίδες από πλάγι. Και πληθαίνει στον κόσμο η σύγχυση (άνωτ. σελ. 109).

Η σκέψη έρχεται μετά από πορεία μέσα σε πόνο — κάθε σκέψη είναι κι' ένας πόντος. Απαιτείται παρατήρηση (Μελέτη κατά Παισαυνία) και όπλισμός (Μνήμη κατά Παισαυνία) για να χωρήσει όχι στην επίσημη της επιφάνειας, αλλά στο βάθος, σε ώρα όπου, για μία φορά έκδηλη είναι η κρίσιμότητα των καιρών. Κάτω από τον συνδυασμό παρατηρήσεων — όπλισμού και μετά από ανατομία (το μεθύστερο της επισημάνσεως) καθορίζεται όχι μόνο η ουσιαστική ταυτότητα, αλλά και η θέση της κρίσιμότητας των καιρών.

Έτσι αν για να δεχτής η ν' απορρίψης απαιτείται θάρρος, περισσότερο θάρρος απαιτείται για να σταθής ανάμεσά τους και να πής λόγο καθαρό, άκραιο. Μια πρόθεση, κατά κανόνα, μετατρέπεται το ίδιο γεγονός από αμυνόμενο σ' επιτιθέμενο, από μέτοχο, σε κριτή αδέκαστο.

Ζούμε, για μία ακόμα φορά σε παγιδευμένο κόσμο — που είναι οι παγίδες κανείς δεν ξέρει. Ρόλο δεν παίζει τί διαθέτεις για άμυνα ή επίθεση — ρόλο παίζει τί σκοπεύεις με την μία ή με την άλλη. Για σωστή δράση απαιτείται εισοδος στο κανάλι των καιρών. Αν δεν αντιμετώπισες την καλύτερη αντίθεση, αν δεν αποκρίσης γνήσια, αν δεν αντισταθής στον συμβιβασμό, είσαι χαμένος. Αποκαλυπτικός εδώ ο λόγος του Α. Τερζάκη:

Η ύπαρξή μας ή ίδια είναι ή εμπρακτική αναγνώριση μιάς αντιδικίας. Με τον λογισμό ή με το ένστικτο, επιθεδαιώνουμε, πραγματοποιούμε τον κανόνα. Όμως εμφανίζομαστε να ζούμε σύγκαιρα σε δύο επίπεδα: ένα διολογικό, ένα μεταφυσικό. Με το πρώτο βρίσκομαστε συντηγμένοι στο κυλό που αναδράζει. Με το δεύτερο ζητάμε να υπερβούμε, να ξεπεράσουμε τη δεσμευτική, καταγορηματική πραγματικότητα, δηλαδή να μεταφερθούμε σε κάτι που είναι αυτόχρονα ή αντιστροφή της: Ονειρευόμαστε τη γαλήνη ενώ ζούμε την τρικυμία, την ομόνοια ενώ ζούμε την σύγκρουση, την αιωνιότητα ενώ ζούμε την αδικία. Και ξέρουμε πως τρικυμία, σύγκρουση, χρόνος, αδικία, αποτελούν αυτόχρονα τον ιστό της ζωής (σελ. 14).

Δεν μας ξαφνιάζει ή παρουσία του ηρακλείτου νόμου των αντιθέτων — πόσοι γνωρίζουν την παγίδα; Όχι! Πόσοι την προέλεπον. Ο Α. Τερζάκης (έκτος από την «Ιζαμπά» του εκτιμούμε τον δοκιμαστικό του λόγο) αυτή την αγωνιώδη αντιδικία που ζή ο σύγχρονος άνθρωπος προβάλλει. Έμείς λέμε απλά ο άνθρωπος — ο άνθρωπος από την ήρω της ιστορίας του την ζή — όταν φεύγει, δεν την παίρνει μαζί του. Την κληροδοτεί στους απογόνους του.

Αυτή την αντιδικία ο Α. Τερζάκης, φωτίζει, ερευνά, μελετά. Τα συμπεράσματά του προβάλλουν το αναλλοίωτό τους. Οι κατά εποχή διαφορές της βρίσκονται στα μέσα που ο άνθρωπος χρησιμοποιεί. Οι σκοποί είναι ίδιοι. Αιώνια θα υπάρχει δίψα Τάνταλου, τροχός του Ίξιώνα, λίθος του Σίσυφου, πίθος Δαναΐδων. Κάθε έρμηνεία αποδέλπει σ' ότι θα θέλαμε να είναι, σ' ότι πρέπει να είναι και ποτέ σ' ότι είναι. Λέει ο Α. Τερζάκης:

Ο σύγχρονος πιστεύει κατά κανόνα πως έχει ξεπεράσει τα παλαιά, λυτρωθεί από δεσμό, προλήψεις, επειδή ενδιαφέρεται μόνο για τα έργα του συρμού, αυτά που υποτίθεται πως τον εκφράζουν. Στην πραγματικότητα ή «απελευθέρωση» τούτη είναι ή μεγαλύτερη που γίνεται υποδούλωση. Από ελεύθερο, υπερχρονικό αέρα, έχουμε περάσει, χωρίς να το καταλαβαίνουμε μέσα σ' ένα χρυ-

σμένο κλουβί. Τα βλέπουμε όλα στο εξής ανάμεσα από τα κάγκελά του, μετράμε τα πάντα με μέτρο τις αποστάσεις από αϊδερό σε αϊδερό της φυλακής μας, αντικρύζουμε γύρω μας έναν κόσμο χαράκωμένο, και το θέγμα του μοιραία καταγίνεται ασφυκτικό (άνωτ. σελ. 155-156).

Καταλαβαίνουν την αλήθεια αυτή οι νέοι μας; Θα δούν κατά πρόσωπο την από την ίδια τη φύση δημιουργούμενη αντιδικία, που τους κάνει επαναστάτες στα πρώτα χρόνια κι' άρνητες στα όρια, δηλαδή όταν έχουν κατακτήσει ή πίστωση πως ήθελαν. Ο' αποφύγουν την παγίδα που τους στήνεται, με όλα των ίδιων τους τον ένθουσιασμό; Λέει

ο Α. Τερζάκης (άνωτ. σελ. 39-44) πολλά στο σημείο αυτό.

Κάθε σελίδα αυτού του βιβλίου γίνεται ερώτημα, κάθε σελίδα μεταβάλλεται σε απάντηση. Τα πάντα προβάλλονται, και σωστά, σαν σύνθετο δράμα, που «ανανεώνεται» ταχτικά κάθε χρόνο, μέσα σε μία νύχτα από πασαλίες και βιόλες (άνωτ. σελ. 217).

Απαιτείται δύναμη όχι να γνωρίσης, αλλά να συντηρήσης ό,τι γνώρισες. Κι' εδώ προκύπτει μία γνήσια άπορία:

Αναρωτιέται κανένας αν έγινε ο νους για τον άνθρωπο ή ο άνθρωπος για το νου. Με πισμένη την ανάσα ο άρμαπλάτης βλέπει πως δεν κυδερνάει αυτός και τον συ-

νέχει ο τρόμος μήπως κυδερνεί ή όμορπη τύχη, δηλαδή κανένας. Σε τέτοιες στιγμές απελπισίας έσχατης όρθρίζας για τον άνθρωπο αναγκάζει το προσάθημα ενός θεού (άνωτ. σελ. 222).

Ας μην σπεύσει σε απόρριψη ο νέος άνθρωπος — εκεί που είναι είμαστε. Οι καιροί απαιτούν πολλή σκέψη πριν από την απάντηση. Ένα βιβλίο, ακόμα, στο χώρο του δοκιμαστικού προβληματισμού. Πρέπει να διασώσσει. Ας μην δικάσουμε πριν ακούσουμε και τις δύο πλευρές.

(Σημ. Στο επόμενο κριτικό των βιβλίων: Γ. Θέμελη, Β. Μασκόβ, Σ. Παυλίνα).

ΑΓΓΕΛΟΣ ΦΟΥΡΙΩΤΗΣ

